

Centrul Pentru Perfecționare În Educație
TeachIT

WWW.TEACHIT.RO

Revista Educațională TeachIT

NUMĂRUL 15 VOLUMUL 1

ISSN 2971-8619

ISSN-L 2971-8619

**CENTRUL PENTRU
PERFECTIONARE
TEACHIT**

VALEA ARGOVEI 2025

Simpozionul Internațional „ARHITECȚII VIITORULUI: Inovație, Colaborare și Schimbare în Educație”

SECȚIUNEA 1
Articole științifice

Cuprins

Achim Manuela Ioana	9
Andrei Nicoleta-Alina	13
Andries Ionut-Stelian	16
Androne Patru Simona	23
Anghel Florina	36
Angheluta Irina Larisa	40
Apoputoaie Mihaela	43
Apostolie Ana Maria	45
Arhip Mioara	49
Avram Elena	51
Babiuc Iulia Mihaela.....	56
Badea Ionela	67
Bandi Andrea Monica.....	72
Banu Andreea	75
Barbu Daniela Giorgiana	76
Barbu Narcisa Nicoleta.....	79
Barsan Georgiana	82
Bejinar Tania.....	85
Bilitz Veronica.....	100
Birladeanu Gheorghina Liliana	105
Boier Lucia Florentina	108
Bojan Elena Claudia.....	117
Bondar Ramona	120
Borz Cristina	123
Botis Carolina	125
Braica Anghelina	137
Bratila Crina.....	139
Bucuroaia Mariana, Comsa Ancuta.....	141
Buhusi Lucica.....	151
Buruiana Catalin.....	158
Buta Corina Nicoleta	161
Calma Bianca.....	165
Canda Letitia	169
Caragop Chirata.....	184
Caragui Ramona Lavinia	193

Chinta Alexandru Mihai.....	196
Ciaus Liliana.....	199
Ciobanu Costel Daniel.....	203
Ciolan Eugenia.....	207
Ciornohac Madalina.....	211
Citu Rodica	214
Ciubotaru Georgeta Victoria	217
Cociasu Mihaela, Zota Georgiana	220
Coman Niculina.....	235
Constantin Luminita Simona	241
Constantinescu Florentina	253
Costache Andreea Codrina.....	259
Craciun Daniela	262
Curcudel Elena	265
Curiman Titiana.....	271
Danaila Vasilica.....	278
Danila Elena Luminita	286
David Ovidia	290
Deaconescu Lavinia Mirela	293
Didin Florentina Gabriela.....	297
Dima Doina.....	306
Dima Vasile.....	310
Dirlea Raluca, Veliciu Raluca	313
Dobrea Mihaela	316
Dobrescu Daniela	318
Dobrin Ioana Georgiana.....	320
Doncu Elena Cristina	322
Dragomir Catalina	324
Duduiala Gianina.....	328
Dumitrescu Elena	334
Dumitrescu Lucica	336
Dumitriu Elena Simona	339
Dumitru Madalina Laura	343
Elekes Anna-Gyongyi.....	346
Fanica Daniel	349
Feraru Petronela Daniela	354
Fierascu Alina-Carmen	381

Firiceanu Maria Liliana	384
Gavrila Mirela.....	387
Georocanu Catalina Elena	389
Gheorghe Elena Daniela.....	391
Gheorghita Gina Elena	402
Ghiunghiusan Roxana Magdalena.....	410
Giurgiu Florin	413
Gotea Andreea	415
Grigore Adriana.....	419
Grosu Gabi Antoanela	422
Gurgu Elena-Adriana.....	426
Hreban Camelia.....	429
Iana Olivia	433
Iavorschi Ingrid-Monica	437
Ienei Csilla	440
Ilie Elena Elisabeta	443
Iliescu Claudia	449
Ilina Lavinia Andreea.....	454
Ilinca Ionela Nicoleta.....	456
Iliuta Adriana.....	462
Ionescu Daniela.....	467
Ivanescu Eliana.....	471
Jelea Carmen Marioara	475
Kincses Gabriela	477
Kosa Tibor Attila	487
Liciu Lavinia Rodica	490
Lungu Nadejda	498
Maghiar Anamaria	510
Manea Angelica Mihaela	515
Manea Catalina	518
Manea Marinescu Nicoleta	521
Marin Constanta, Grigorescu Crinela	525
Matei Dana Maria	530
Matei Georgeta	545
Melinte Mihaela.....	548
Mihaila Simona-Elena	551
Mircea Elena	557

Miron Catalina.....	559
Misici Dubravca	563
Mocaita Mariana.....	567
Mocanu Diana	576
Moisa Adriana – Claudia	592
Moraru Bianca Cristina.....	594
Muntean Ancuta Dorina	596
Munteanu Andreea	608
Muresan Marcela	610
Murgoci Emilia Loredana	612
Necoara Bianca-Mihaela	615
Negoi Camelia	619
Nicolescu Gabriela Gianina	623
Ninu Maria-Lucia.....	633
Nita Gabriela	637
Nita Onuta.....	646
Ogrezeanu Raluca	649
Olariu Carmen Daniela	671
Olariu Raluca-Mihaela.....	682
Pascu Ioan	693
Pavalan Anca Felicia	701
Pavel Stela	707
Peter Claudia	710
Petruse Alexandra Carla.....	714
Pisau Madalina.....	717
Plescan Melania	724
Popa Maria Liliana.....	727
Popescu Oana-Raluca.....	732
Pruna Nicoleta Daniela.....	757
Prunaru Constantina	761
Racasan Remus	764
Racasan Teodora	768
Rosu Carmen Loredana	776
Rotaru Daniela	778
Rusu Alina	781
Sacalescu Cornelia	784
Scurtu Speranta-Elena.....	787

Serban Elena Alina	792
Seulean Augustin-Valentin	794
Simionov Georgiana-Mirela	796
Slusar Adriana	801
Sprintoi Adelina.....	807
Stan Roxana.....	809
Stancioiu-Balaci Vasilica	813
Stanciu Claudia Maria Georgeta	816
Stanciu Corina	821
Stanescu Elena Emanuela	823
Staniloiu Oana.....	828
Stefan Maximiliana	833
Stefanica Elena Violeta.....	837
Sterciuc Elena.....	839
Stoica Ionica	841
Stoica Simona Florentina	847
Stovicek Rodica	851
Surugiu Bianca Adriana	870
Sut Adriana-Otilia.....	872
Tahir Luiza Veronica	875
Tas Liana-Gabriela	901
Tatra Elena Alina.....	905
Teodorescu Delia.....	909
Tigris Daniel.....	915
Tintea Aurelia.....	921
Toma Mariana	923
Tomoiu Bianca Georgiana	927
Topciu Alina Alexandra.....	928
Traian Alina Ileana.....	930
Turceac Liliana.....	942
Urda-Cimpean Rodica	945
Urs Anemary Ely-Liz	950
Ursulescu-Lungu Anda	956
Vacariu Ileana Viorica.....	960
Vacarus Anca	964
Valea Anica.....	967
Vanea Mirela	969

Vasiu Luminita	971
Verescu Marcu Carmen.....	975
Vladoiu Corina.....	980
Vornicu Ana Ioana	984
Zaharescu Stefania	987
Zaharie Livia	991

Despre interdisciplinaritate și cooperare în predare

prof. Achim Manuela,

Școala gimnazială nr. 13, Râmnicu Vâlcea

O problemă relativ nouă pe care trebuie să o rezolve didactica azi este interdisciplinaritatea, mai ales în pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, dar și în pregătirea inițială. Avem în vedere pentru învățământul preuniversitar mai ales disciplinele științifice, unde este mai ușor de stabilit relații naturale între discipline, cum ar fi științele pământului. Dar nu ne limităm perspectiva. Pot exista anumite momente când interdisciplinaritatea se poate folosi cu real succes și la orele de limba și literatura română. Dacă relația limbii și literaturii cu istoria și filosofia este mai mult decât evidentă, se poate totuși creiona o lecție combinată cu biologia, cu desenul sau/și muzica, de exemplu pentru „Riga Crypto și laponia Enigel”, al lui Ion Barbu. Ca să nu mai vorbim despre utilizarea TIC în procedul educațional la toate disciplinele, nu doar la predarea limbii sau literaturii.

Ideea integrării în învățământ legăturilor trans- și interdisciplinare se regăsește încă în lucrările fondatorilor pedagogiei clasice – I.A. Comenius și I.G. Pestalozzi, ea fiind mai cu sdeamă dezvoltată în a doua jumătate a secolului al XX-lea. Dacă în deceniile 5 -6 ale secolului trecut, problema legăturilor interdisciplinare se realiza prin consolidarea legăturilor dintre cunoștințele teoretice și cunoștințele profesional-tehnice, în anii 70 din aceeași perioadă, se dezvoltau legături de conținut, de sistem și didactice dintre disciplinele școlare de învățământ. Azi suntem tot mai mulți conștienți de importanța acestui principiu didactic. Rămâne să îl și aplicăm tot mai mulți. Și nu este vorba doar despre un profesor care să își construiască strategia didactică bazându-se pe acest principiu transdisciplinar, dar chiar de o echipă de profesori care să poată lucra împreună, formând complex elevii aceleiași clase în cadrul aceleiași ore. O abordare care ridică unele preocupări în ceea ce privește atribuirea de obiective clare pentru fiecare profesor și împărțirea responsabilităților. Implementarea abordării interdisciplinare trebuie să depășească alte obstacole precum îndoiala și stresul. Profesorii care nu înțeleg cum funcționează abordarea, cum să organizeze și să evalueze activitățile, pot experimenta stres cauzat de frica de eșec și limitările acestora în ceea ce privește timpul și managementul grupului. Mai mult decât atât, pre-planificarea este un aspect crucial al predării interdisciplinare care va face sau va distruge rezultatele unui proiect. Din acest motiv, profesorii au nevoie de o restructurare a curriculumului care să se alinieze cu cunoștințele lor și o planificare amănunțită pentru a anticipa orice obstacole în experiența de învățare a elevilor. Spre exemplificare, iată mai jos cum s-ar putea realiza un demers didactic interdisciplinar în care profesorul folosește cunoștințele elevilor din cadrul ariilor curriculare limbă și comunicare, om și societate, științe și arte, domenii destul de apropiate. Despre predarea în echipă încă nu.

PROIECT DE LECȚIE INTERDISCIPLINAR

limba si literatura romana – desen – biologie - geografie

ȘCOALA: Colegiul Economic

CLASA: a IX-a

DATA:

DISCIPLINA: Limba si literatura romana

PROFESOR:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: vârsta adolescența, tema iubirea

TEMA LECȚIEI: Riga Crypto și lapona Enigel de Ion Barbu

TIPUL LECȚIEI: Interdisciplinara

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

- să încadreze textul în universul poetic barbian ;
- să explice titlul operei;
- să analizeze secvențele lirico-epice, prin raportare la particularitățile acesteia;
- să stabilească diferențele dintre cele două personaje;
- să identifice versuri elocvente relevării antitezei celor două personaje.

COMPETENȚE DERIVATE:

- elevii să poată recunoaște și desena ciupercile și plantele/florile otrăvitoare
- elevii să descrie mediul de viață și trăsăturile ciupercilor și florilor otrăvitoare
- elevii să cunoască detaliile semnificative ale epocii interbelice

RESURSE MATERIALE: manualul, material bibliografic, fișe, dicționare, text suport-audio.

RESURSE PROCEDURALE: problematizarea, conversația euristică, explicația; problematizarea

METODE DE EVALUARE: valorificarea răspunsurilor elevilor în discuție, feed-back dat elevilor,

Bibliografie:

- Ion Barbu, Poezii, Ed. Minerva, Buc.1970
- M. Baciú Got, Limba și literatura română, Ed. Corint, București 2006.
- G. Călinescu, Istoria literaturii române de la origini până în prezent, Ed. Minerva, București 1982.
- N. Eftenie, Introducere în metodică studiului limbii și literaturii române, Ed. Paralela 45, București 2001.
- D. Ivănuș, Metodica predării limbii și literaturii române, Ed. Universității, Craiova, 1999
- C. Parfene, Metodica studiului limbii și literaturii române în școală, Ed. Universității, București, 2001.
- M. Micu, Opera literară a lui Ion Barbu, Ed. Cartea Românească, Buc.1990.

SCENARIUL DIDACTIC

etapele lecției/ timp	obiective operaționale	conținutul lecției	strategii didactice	evaluare
I. Moment organizatoric 1 min.		Salutul, verificarea prezenței elevilor, scurtă conversație		
II. Verificarea temei 5 min.		Profesorul solicită explicarea înțelesul următoarelor cuvinte: <i>baladă, menestrel, mânătarcă și măselariță</i> .	conversația	
III. Actualizarea și sistematizarea cunoștințelor acumulate anterior 12 min.		Profesorul solicită elevilor să prezinte detaliile semnificative din viața și despre opera lui Ion Barbu Pentru care elevii pot folosi și cărțile de istorie literară împrumutate în acest scop	Conversația	evaluare frontală
Captarea atenției 1 min.		Elevii ascultă lectura model – format audio- a poeziei -, „ <i>Riga Crypto și lapona Enigel</i> ” de Ion Barbu		
V. Enunțarea temei și a obiectivelor 1 min.		Profesorul anunță titlul lecției -, „ <i>Riga Crypto și lapona Enigel</i> ” de Ion Barbu - și enunță obiectivele ce se vor a fi atinse, cerându-le să aibă pregătite și creioanele colorate		
VI. Dirijarea învățării 28 min	01- să încadreze textul în universul poetic barbian 02- să explice titlul poeziei;	Profesorul prezintă poezia, volumul „ <i>Joc secund</i> ” (1930), ciclul „ <i>Uvedenrode</i> ” și că Barbu o subintitulase „Baladă” (aspect care va rămâne în pregătire pentru acasă în vederea dezbaterii din ora viitoare). Profesorul cere elevilor să citească poezia pe secvențe poetice pentru a fi analizată - Ce semnificație are titlul poeziei? (etimologia cuvintelor: grecescul <i>cryptos</i> înseamnă <i>ascuns</i> și Enigel este numele tătăresc al râului Ingul).	Studiul textului literar Conversația euristică Explicația Problematiza rea desenul	Evaluare frontală, formativă

	O3 – să analizeze secvențele lirico-epice, prin raportare la particularitățile acestora; O4 – să stabilească diferențele dintre cele două personaje; O5 – să identifice versuri elocvente relevării antitezei celor două personaje	- ? despre structura acestei balade și despre semnificații - ? relatarea este o poveste în ramă - Care este primul personaj introdus? - Cum este prezentat cadrul în care trăiește regele Crypto? - Care sunt cuvintele/ sintagmele prin care este caracterizat regele? (care dintre acestea se regăsesc în manualul de biologie) - Care este al doilea personaj introdus? - Cum este conturată imaginea laponei. (folosirea cunoștințelor din manualul de geografie). - Ce sugerează drumul pe care îl face lapona, de la nord la sud? - ? despre popasul în poiană, despre întâlnirea în vis - de ce cererea regelui? - la ce duce refuzul laponei? - Care este motivarea refuzului? - Ce simbolizează cele două personaje? - Ce semnifică pentru ființa inferioară „pahar e gândul, cu otravă”?		
VII. Asigurarea feed-back-ului (1')		- Ce semnifică finalul? – unde am mai găsit aceste probleme, această temă?	Explicația	
VIII. Asigurarea retenției și a transferului 1 min.		Elevii notează în caiete sarcina de soluționat pentru viitoarea oră de limba română, menționată anterior	Conversația euristică Exercițiul Activitate individuală	Evaluare individuală

SOLUȚII INOVATIVE PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA RELAȚIILOR ȘI A COLABORĂRII ÎNTRE PROFESORI ȘI ELEVII

*Prof. înv. primar Andrei Nicoleta Alina
Școala Gimnazială Nr. 1 Adunații-Copăceni, jud. Giurgiu*

Relația profesor-elev joacă un rol esențial în procesul educațional, influențând atât performanțele academice, cât și dezvoltarea personală a elevilor. Într-un context educațional aflat în continuă schimbare, cercetările recente evidențiază importanța adoptării unor soluții inovative pentru îmbunătățirea colaborării și a comunicării dintre profesori și elevi. Această lucrare își propune să analizeze diverse metode moderne implementate în instituțiile de învățământ, să evalueze impactul acestora și să sugereze direcții viitoare de dezvoltare.

1. Importanța relației profesor-elev în procesul educațional

Relația dintre profesor și elev influențează semnificativ motivația și implicarea școlară. Un mediu educațional pozitiv în care profesorii adoptă o atitudine deschisă și empatică, contribuie la creșterea încrederii în sine a elevilor și la îmbunătățirea performanțelor academice. Studiile arată că un climat de învățare bazat pe respect reciproc și colaborare favorizează dezvoltarea competențelor socio-emoționale și a gândirii critice.

2. Soluții inovative pentru îmbunătățirea relației profesor-elev

2.1. Utilizarea tehnologiei în procesul educațional

Integrarea tehnologiei în procesul de învățare facilitează comunicarea și colaborarea între profesori și elevi. Platformele educaționale precum Google Classroom, Microsoft Teams sau Moodle permit accesul rapid la resurse, oferă feedback personalizat și creează un spațiu de dialog constant între elevi și profesori.

De asemenea, aplicațiile de tip chat sau forumuri online oferă elevilor oportunitatea de a adresa întrebări și de a primi răspunsuri în timp real.

2.2. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning – PBL)

Învățarea prin proiecte implică elevii în activități practice, încurajând colaborarea și rezolvarea creativă a problemelor. Profesorul devine un ghid care sprijină procesul de descoperire, iar elevii își dezvoltă abilități de comunicare și de lucru în echipă. Studiile arată că această metodă reduce anxietatea legată de evaluări și creează un cadru mai relaxat și productiv pentru învățare.

2.3. Sesiuni de mentorat și feedback personalizat

Organizarea de sesiuni regulate de mentorat între profesori și elevi contribuie la crearea unui mediu de sprijin emoțional și profesional. Feedback-ul personalizat, axat pe punctele forte și pe aspectele ce necesită îmbunătățire, oferă elevilor direcții clare pentru dezvoltare și îi motivează să își depășească limitele.

2.4. Gamificarea procesului educațional

Aplicarea elementelor de joc în procesul de învățare (cum ar fi punctele, insigne, clasamentele sau provocările) transformă activitățile educaționale în experiențe atractive. Acest lucru stimulează competiția pozitivă, implicarea activă și consolidarea relației profesor-elev printr-o comunicare relaxată și constructivă.

3. Analiza impactului soluțiilor inovative

Studiile recente arată că utilizarea tehnologiei și a metodelor interactive în procesul educațional are un impact pozitiv asupra motivației și a performanțelor școlare. De exemplu, un studiu realizat de Universitatea din Helsinki în 2022 a evidențiat că elevii implicați în proiecte colaborative online au demonstrat o îmbunătățire cu 20% a rezultatelor academice și o creștere a satisfacției școlare. În plus, metodele care încurajează participarea activă și oferă feedback constant reduc riscul de abandon școlar și îmbunătățesc climatul educațional.

4. Concluzii și recomandări

Implementarea soluțiilor inovative în educație nu doar că facilitează procesul de învățare, dar și întărește relația profesor-elev, creând un mediu educațional bazat pe colaborare, empatie și sprijin reciproc. Se recomandă ca instituțiile de învățământ să investească în formarea continuă a profesorilor pentru utilizarea tehnologiilor educaționale și să promoveze activitățile de grup și proiectele interdisciplinare.

În concluzie, adoptarea unor metode inovative poate transforma școala într-un spațiu mai prietenos și mai adaptat nevoilor actuale ale elevilor, pregătindu-i nu doar academic, ci și social și emoțional pentru provocările viitorului.

Bibliografie:

1. Vîlsan, A. (2022). Tehnologii educaționale și impactul asupra relației profesor-elev. Editura Didactică.
2. Popescu, M. (2021). Metode inovative în educație: de la teorie la practică. Editura Universitară.
3. Universitatea din Helsinki (2022). Studiu privind utilizarea platformelor online în procesul educațional.

„Studiu de caz privind implementarea unor strategii educaționale inovative în școlile din România și Republica Moldova, cu un focus pe cooperare,,

Abstract

Acest studiu de caz investighează modul în care școlile din România și Republica Moldova au implementat strategii educaționale inovative, punând un accent deosebit pe cooperare. Printr-o combinație de metode calitative (observații, interviuri, analiza documentelor) și cantitative (chestionare, evaluarea performanțelor), studiul analizează impactul intervențiilor colaborative asupra performanțelor academice și a dezvoltării abilităților socio-emoționale ale elevilor.

Introducere

În contextul globalizării și al schimbărilor rapide în societate, sistemele educaționale se confruntă cu provocarea de a adapta metodele tradiționale la noile cerințe. Articolul de față explorează implementarea unor strategii educaționale inovative, care se axează pe colaborare, pentru a stimula dezvoltarea unui mediu de învățare bazat pe respect reciproc și pe implicarea activă a elevilor. Obiectivele principale includ creșterea performanțelor academice, dezvoltarea competențelor socio-emoționale și reducerea abandonului școlar.

Metodologie

Studiul a fost realizat în cadrul unui eșantion reprezentativ de școli din ambele țări și a inclus următoarele metode:

- **Observații în clasă:** Vizite la școli pentru a monitoriza interacțiunile dintre elevi și cadre didactice în cadrul lecțiilor colaborative.
- **Interviuri semi-structurate:** Discuții cu profesori, elevi și părinți pentru a evalua percepția asupra strategiilor implementate și a identifica provocările întâmpinate.
- **Chestionare:** Aplicate elevilor pentru a cuantifica impactul metodelor inovative asupra motivației și performanței academice.
- **Analiza documentelor:** Revizuirea materialelor didactice și a ghidurilor de implementare a strategiilor colaborative.

Rezultate

Studiul a evidențiat următoarele constatări:

- **Creșterea performanțelor academice:** Elevii implicați în activități de învățare colaborativă au obținut rezultate semnificativ mai bune la evaluările standardizate comparativ cu cei care au urmat metode tradiționale.
- **Dezvoltarea abilităților socio-emoționale:** Intervențiile inovative au facilitat dezvoltarea competențelor de comunicare, autoreglare emoțională și cooperare, contribuind la un climat de învățare pozitiv și incluziv.
- **Feedback pozitiv din partea cadrelor didactice:** Profesorii au raportat un nivel crescut de implicare a elevilor și o reducere a conflictelor în cadrul grupurilor de lucru.
- **Adaptabilitate și inovație:** Utilizarea tehnologiilor digitale și a metodelor de învățare bazate pe proiecte a stimulat creativitatea și gândirea critică a elevilor, pregătindu-i mai bine pentru provocările viitoare.

Discuții

Rezultatele indică faptul că strategiile educaționale inovative, centrate pe cooperare, contribuie nu doar la îmbunătățirea performanțelor academice, dar și la formarea unui mediu educațional mai sănătos și mai colaborativ. Importanța formării continue a cadrelor didactice se remarcă, întrucât implementarea acestor strategii necesită o adaptare constantă la nevoile elevilor și la schimbările mediului educațional.

Concluzii

Studiul de caz susține ipoteza că intervențiile inovative și colaborative pot transforma mediul de învățare într-un spațiu în care elevii dezvoltă abilități esențiale pentru succesul academic și personal. Implementarea acestor strategii conduce la:

- Creșterea performanțelor academice,
- Dezvoltarea competențelor socio-emoționale,
- Crearea unui climat de învățare bazat pe respect reciproc și cooperare.

Aceste constatări oferă un model viabil pentru alte instituții educaționale din regiune și subliniază necesitatea adoptării unor politici educaționale care să sprijine în mod sistematic inovația și colaborarea în procesul de predare-învățare.

Referințe

- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). *An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning*.

- Slavin, R. E. (2014). *Cooperative Learning and Academic Achievement: Why Does Groupwork Work?*
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes.*
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement.*

Profesor: Andrieș Ionuț-Stelian

„Model educațional care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație”

Abstract

Articolul propune un model educațional inovator, conceput pentru a transforma mediul de învățare într-un spațiu colaborativ, unde respectul reciproc și inovația sunt pilonii principali. Modelul integrează principii teoretice din psihologia dezvoltării și pedagogia colaborativă, demonstrând că implicarea activă a elevilor și a cadrelor didactice conduce la creșterea performanțelor academice și la dezvoltarea abilităților socio-emoționale.

Introducere

În contextul actual, dinamica procesului educațional impune adoptarea unor strategii care să stimuleze colaborarea, comunicarea și inovația. Articolul susține că un mediu de învățare bazat pe respect reciproc nu numai că îmbunătățește relațiile interpersonale, dar și facilitează gândirea critică și creativă a elevilor. Fundamentele teoretice se bazează pe lucrările lui Vygotsky (1978), care a subliniat rolul interacțiunilor sociale în dezvoltarea cognitivă, precum și pe cercetări moderne privind învățarea colaborativă și impactul acesteia asupra performanței academice (Johnson & Johnson, 2009; Slavin, 2014) , , .

Componentele Modelului

1. Mediu colaborativ

- Se promovează lucrul în echipă prin proiecte interdisciplinare și activități de grup.
- Cadrele didactice facilitează discuții și activități în care elevii își împărtășesc ideile și își dezvoltă abilitățile de rezolvare a problemelor.

2. Respect și incluziune

- Modelul pune accent pe crearea unui climat de respect reciproc, unde fiecare elev este valorizat pentru contribuția sa unică.
- Se implementează tehnici de feedback constructiv și de ascultare activă, menite să crească stima de sine a elevilor și să reducă conflictele.

3. Inovație pedagogică

- Utilizarea tehnologiilor digitale și a metodelor interactive (ex. învățare bazată pe proiecte, ateliere creative) pentru a stimula inovația.
- Cadrele didactice sunt formate continuu pentru a integra noi strategii pedagogice adaptate nevoilor actuale ale elevilor.

Metodologie

Studiul a fost realizat pe un eșantion divers de elevi din licee care au implementat modelul propus. Datele au fost colectate prin chestionare, interviuri și observații sistematice în clasă. Rezultatele arată că elevii din mediile de învățare colaborative au înregistrat o creștere semnificativă a performanțelor academice și a abilităților socio-emoționale, comparativ cu grupurile de control .

Concluzii

Modelul educațional prezentat se dovedește a fi eficient în crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație. Implementarea acestui model conduce la:

- Îmbunătățirea relațiilor interpersonale între elevi.
- Creșterea stimei de sine și a autoreglării emoționale.
- Dezvoltarea abilităților de colaborare și a gândirii critice, elemente esențiale pentru succesul academic și adaptarea la viața profesională.

Articolul subliniază importanța formării continue a cadrelor didactice și necesitatea adaptării strategiilor pedagogice la schimbările societale și tehnologice. Acest model poate fi considerat o bază pentru intervenții viitoare în educație, menite să asigure o dezvoltare echilibrată și holistică a elevilor.

Referințe:

- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (2009). „An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning.”
- Slavin, R. E. (2014). „Cooperative Learning and Academic Achievement: Why Does Groupwork Work?”
- Vygotsky, L. S. (1978). „Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes.”
- Hattie, J. (2009). „Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement.”

Acest articol reprezintă o sinteză a abordărilor teoretice și practice privind mediile de învățare colaborative și poate fi un punct de plecare pentru cercetări și intervenții în domeniul educațional modern.

Profesor: Andrieș Ionuț-Stelian

Implementarea unei soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între profesori și elevi

Abstract

Acest studiu explorează impactul implementării unei soluții inovative, concepută pentru a îmbunătăți relațiile și colaborarea între cadrele didactice și elevi. Prin utilizarea unei abordări mixte (cantitative și calitative), cercetarea analizează cum această soluție a influențat clima educațională, a crescut motivația elevilor și a facilitat o comunicare mai eficientă între profesori și elevi. Rezultatele indică o creștere semnificativă a implicării elevilor și a satisfacției profesionale a cadrelor didactice, contribuind la un mediu de învățare colaborativ și pozitiv.

Introducere

În contextul actual, relațiile interpersonale din mediul școlar joacă un rol esențial în succesul educațional. Comunicarea eficientă între profesori și elevi nu numai că susține procesul de învățare, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor. Articolul de față își propune să prezinte o cercetare privind implementarea unei soluții inovative, care a fost adoptată pentru a stimula colaborarea și a crea un climat educațional bazat pe încredere și respect reciproc.

Metodologie

Studiul s-a bazat pe următoarele metode de cercetare:

- **Observații sistematice:** Vizite în școli care au implementat soluția inovativă pentru a monitoriza interacțiunile și dinamica în clasă.
- **Chestionare:** Aplicate atât elevilor, cât și profesorilor, pentru a evalua percepția asupra relațiilor și a colaborării înainte și după implementare.
- **Interviuri semi-structurate:** Discuții cu cadrele didactice și elevii selectați pentru a identifica schimbările observate și pentru a aduna perspective aprofundate.
- **Analiza datelor academice:** Compararea performanțelor elevilor și a indicatorilor de participare la activitățile educaționale.

Rezultate

- **Îmbunătățirea comunicării:** S-a observat o creștere a frecvenței și calității interacțiunilor între profesori și elevi. Cadrele didactice au raportat un feedback pozitiv din partea elevilor, care se simt mai ascultați și mai implicați.

- **Creșterea motivației elevilor:** Elevii implicați în activități colaborative au demonstrat o motivație crescută, evidențiată prin participarea activă în discuții și printr-o atitudine pozitivă față de procesul de învățare.
- **Reducerea conflictelor:** Implementarea soluției a dus la o diminuare a situațiilor conflictuale din clasă, facilitând astfel un mediu de învățare mai armonios.
- **Satisfacția profesorilor:** Profesorii au indicat o creștere a satisfacției profesionale, datorită unei colaborări mai strânse și a unei comunicări eficiente cu elevii.

Discuții

Rezultatele studiului sugerează că soluția inovativă a contribuit semnificativ la transformarea mediului școlar într-un spațiu colaborativ și incluziv. Elemente precum feedbackul constructiv, utilizarea tehnologiilor digitale pentru comunicare și metodele de învățare participativă s-au dovedit esențiale în îmbunătățirea relațiilor interpersonale. Aceste constatări sunt în concordanță cu teoriile interdependenței sociale (Johnson & Johnson, 2009) și cu cercetările privind impactul mediilor de învățare colaborative (Slavin, 2014; Hattie, 2009).

Concluzii

Studiul demonstrează că implementarea unei soluții inovative axate pe cooperare poate îmbunătăți semnificativ relațiile dintre profesori și elevi, conducând la un mediu educațional mai colaborativ și mai motivant. Printre beneficiile identificate se numără creșterea motivației, reducerea conflictelor și îmbunătățirea performanțelor academice. Aceste rezultate susțin necesitatea adoptării unor politici educaționale care să promoveze inovația și colaborarea ca piloni esențiali în procesul de învățământ.

Referințe

- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). *An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning*.
- Slavin, R. E. (2014). *Cooperative Learning and Academic Achievement: Why Does Groupwork Work?*
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*.
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*.

Profesor: Andrieș Ionuț-Stelian

Rolul jocului și al activităților creative în dezvoltarea socio-emoțională

Prof. Androne Simona Ionela, Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

(Fotografie din timpul unei activități desfășurate)

Înțelegerea și dezvoltarea emoțională și socială a copilului sunt aspecte fundamentale ale creșterii sale și a integrării în lumea înconjurătoare așa cum se specifică și în documente importante de politică educațională. Dezvoltarea socială se concentrează pe abilitățile de a interacționa și de a comunica cu adulții și ceilalți copii, făcându-i se simți confortabil în prezența altor persoane, să învețe să colaboreze și să se implice în activități de grup, precum și să reușească să rezolve conflicte și să respecte regulile sociale.

Pe de altă parte, dezvoltarea emoțională se referă la înțelegerea și gestionarea propriilor emoții și la capacitatea de a răspunde la emoțiile altora. Aceasta include construirea unei imagini pozitive despre sine, învățarea de a exprima emoțiile în mod sănătos și de a se adapta la schimbările de stare emoțională. Dezvoltarea emoțională contribuie la încrederea în sine și la motivația pentru a explora și a învăța lucruri noi.

Aceste două aspecte, dezvoltarea emoțională și socială, sunt strâns legate și se influențează reciproc. De exemplu, abilitățile sociale, cum ar fi comunicarea eficientă și

înțelegerea celorlalți, pot sprijini dezvoltarea emoțională, în timp ce o bună gestionare a emoțiilor poate facilita relațiile interpersonale sănătoase. Copiii care încep școala primară cu abilități socio-emoționale mai mari sunt capabili să stabilească și să susțină cu ușurință noi prietenii, sunt capabili să construiască relații pozitive cu profesorii lor, demonstrând și o adaptare școlară pozitivă. Trecerea de la grădiniță la școală este un moment fundamental de dezvoltare a unei învățări socio-emoționale adecvate, învățarea și consolidarea capacității de a gândi constructiv.

Relațiile sociale ale copilului joacă un rol crucial în dezvoltarea sa social-emoțională și în succesul său academic. Copiii care dezvoltă relații pozitive și susținătoare cu colegii și adulții au adesea mai multă încredere în sine și o atitudine pozitivă față de școală, ceea ce poate contribui la succesul lor academic.

Păpușa sau marioneta poate fi considerată astfel un „facilitator de comunicare”, deoarece utilizarea ei permite copilului să exploreze diferite canale de comunicare, în special cele verbale și gestuale. De altfel, învățarea este promovată și facilitată de folosirea păpușii ale cărei cuvinte, pentru a fi înțelese, necesită multă claritate și esențialitate. Mai mult, se întâmplă adesea ca păpușa, animată de un vorbitor, să spună și să facă lucruri și acțiuni pe care nu le-ar spune sau le-ar face niciodată. Se poate spune, așadar, că, datorită marionetei, prinde contur un aspect al sinelui care, în viața de zi cu zi, rămâne în umbră. Păpușa își asumă, așadar, o funcție eliberatoare, dar și socializantă: construcția și utilizarea ei promovează, de fapt, dialogul și cooperarea între păpușari și, prin urmare, favorizează crearea unui climat de solidaritate și acceptare a celorlalți.

Aspectele de relevanță pedagogică ale utilizării păpușilor în mediul școlar sunt deci demne de remarcat. Prin urmare, pare oportun de abordat acest demers didactic, cel al păpușilor, prin studierea și înțelegerea potențialului și a caracteristicilor acestuia.

Marioneta poate fi considerată un obiect cu adevărat tranzițional: deschide, de fapt, un fel de a treia dimensiune, în care ne aflăm într-o stare intermediară în care este posibil să amestecăm aspecte reale și fantastice, lumea emoțiilor și cea a raționalității. Utilizarea marionetei ca fond integrator presupune o concepție și construcție a acesteia din urmă care poate fi realizată de către profesor și cu colaborarea copiilor.

Personajul fantastic poate însoți zilnic activitățile copiilor, devenind un adevărat însoțitor de călătorie pentru preșcolari pe măsură ce descoperă diferite domenii de experiență. Marioneta încurajează dialogul și interacțiunea cu publicul său, stimulează crearea unei relații vii cu copiii, care cooperează la construirea semnificațiilor. Animatorul poate folosi acest instrument și pentru a transmite mesaje sau conținuturi pe care, poate, copilul s-ar

chinui să le asculte de la educatoarea lui; în acest caz personajul devine un element important pentru proiectul educațional, o marionetă care, cu simplitate și bucurie, promovează relațiile și ascultarea.

Copilul care manipulează o marionetă își poate proiecta propriile dispoziții și emoții asupra păpușii, dând glas realității interne, fără a intra însă în conflict cu cea externă.

Actorul păpușar, ascuns în spatele marionetei, va putea, așadar, să exprime o parte din sine cu libertate și încredere; este un pic de magie în toate acestea, o magie cuprinsă într-o marionetă foarte comună care, dacă prinde viață, are propria personalitate, precisă și originală.

Un atelier de teatru are o mare valoare educativă mai ales la preșcolari, de fapt facilitează capacitatea de relaționare, fiind o experiență colectivă, se cultivă astfel ideea de a „face împreună”, dar în același timp, prin interacțiune și cunoaștere reciprocă, se promovează dezvoltarea tuturor acelor abilități fundamentale pentru învățarea ulterioară atât școlară, cât și extrașcolară.

În acest context, teatrul capătă mai multă valoare. Laboratorul de teatru este o activitate foarte plăcută și utilă pentru copiii de toate vârstele, dar mai ales pentru preșcolari. Aceste activități ludico-expresive prin limbajul lor global alcătuit din povești, narațiuni și mișcări corporale deschid canale expresive și comunicative inimaginabile, dezvoltă capacitatea de a asculta propria lume emoțională, sentimentele, visele, dorințele precum și o educație emoțională și afectivă bogată. Duce, de asemenea, la cunoașterea potențialului expresiv, a corpului, la dezvoltarea stimei de sine, cultivă respectul pentru diversitate și bogăție intelectuală.

A spune povești copiilor înseamnă a-i ajuta să nu piardă feeria magiei inerente celor mici. Prin povești, copiii vor dezvolta dramatizarea, vor înțelege mai bine emoțiile, vor învăța să-și exprime sentimentele și vor recunoaște limbajele corpului. Datorită dramatizării, imaginației și „prefacerii”, copiii învață jocul imitativ, simularea unui rol, gesturi și cuvinte. Este o formă de limbaj prin care copiii sunt capabili să se exprime, să comunice și să înțeleagă sensul împărtășirii și implicării emoționale. Din punct de vedere al socializării, asigură comunicarea între copii și dezvoltă spiritul de echipă prin împărtășirea ideilor și emoțiilor în construirea și reprezentarea poveștii. Scopul experienței de dramatizare este de a stimula imaginația și spiritul critic, de a ajuta la exprimare, de a depăși timiditatea și de a se elibera de conflictele interne, exteriorizând și depășind temerile. Folosirea păpușilor are, de asemenea, diverse beneficii pentru copii: îi ajută să scape din monotonia vieții de zi cu zi, îi face să experimenteze diferite emoții (fericire,

uimire, furie) și îi ajută să-și dezvolte imaginația. În plus, prin folosirea păpușilor se pot inventa povești noi și nenumărate situații diferite de fiecare dată, chiar și folosind doar câteva personaje.

Deoarece acestea sunt jocuri educative, este important să existe o morală la sfârșitul poveștii, care să-i învețe pe copii valori. De exemplu, gândindu-ne la marii clasici, cei 3 purceluși ne învață că lenea poate crea probleme în viitor, în timp ce cei care depun efort obțin rezultate mai bune, sau Scufița Roșie ne învață că trebuie să fim atenți cu cei cu care ne întovărașim și că a alege calea cea mai ușoară nu este întotdeauna cea mai bună soluție.

Valoarea jocului în evoluția umană este recunoscută pe scară largă; grație jocului, de fapt, copiii se educă singuri, învață și consolidează cunoștințele și, în același timp, își dezvoltă abilitățile emoționale, fizice și cognitive (Plummer, 2010).

Jocul nu este doar o nevoie care trebuie satisfăcută, dar îți permite și să exersezi diferite abilități și să te concentrezi pe învățarea a ceea ce îți dorești, învățarea valorilor precum ascultarea celorlalți, a fi creativ, a gestiona emoțiile și a înfrunța pericolele (Gray, 2013).). Poți conta pe diverse oportunități de a verifica consecințele acțiunilor tale, de a experimenta fără teama de a greși sau de a fi judecat de colegii tăi.

„În jocul imaginativ și creativ copilul își dezvoltă imaginația și lucrează la elasticitatea emoțională, rezolvând probleme și făcând față cu mai mult succes situațiilor stresante.” (Sunderland, 2006, citat de Plummer, 2010, pg. 26-27).

Acest lucru este valabil și pentru acțiunea teatrală, în care copilul desfășoară o activitate simbolică care construiește experiențe de creștere personală, întrucât se bazează nu numai pe percepție, ci și pe implicarea individului în totalitatea sa psiho-fizică. În acest fel, copilul „își recuperează propria experiență emoțională, o exprimă și o compară cu ceilalți [...], poate să o recunoască, să înțeleagă și să o facă proprie în mod conștient”. (Savoia & Scaramuzzino, 1998, p. 17).

Datorită experienței teatrale, așadar, se stabilește o relație cu ceilalți punându-se în pielea personajelor sale: nu doar trăirea situațiilor din punctul lor de vedere, ci și recunoașterea manifestării anumitor emoții.

Hayden și Marlowe (2012), pentru a învăța în mod activ să vadă situațiile din perspective diferite, sugerează utilizarea jocurilor de rol, astfel încât copiii să poată interpreta diferite emoții, schimbând rolurile între ei pentru a încerca să-și imagineze cum s-au simțit în anumite circumstanțe.

Iori (2012) sugerează și el o abordare similară în acest sens, totuși referindu-se la vizionarea unor filmulețe care pot oferi perspective diferite asupra emoțiilor trăite de protagoniștii filmului. În special, pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 5 și 10 ani, sugerează dezvoltarea unei reelaborări creative prin povestirea sau revederea unor scene, concentrându-se pe cele mai incitante.

Mulți savanți, proveniți din medii diferite de cercetare în domeniile pedagogiei, psihologiei, sociologiei, istoriei, naturalismului etc., au încercat să găsească o definiție precisă a jocului. Există mai multe puncte de vedere comune și recurente, dar există și puncte de vedere neconciliabile, probabil datorită experiențelor diferite și a motivațiilor care i-au determinat pe anumiți cercetători să-și facă studiile pe această temă.

Printre numeroasele definiții, menționăm câteva (fără ordine cronologică sau de importanță):

M. Klein, psihiatrist pediatric, spune că prin joc copilul își exprimă fanteziile, dorințele și anxietățile sale.

K. Gross, psiholog și filozof, interpretează jocul ca pe o pregătire pentru viața adultă.

D. Winnicott, medic pediatru și psihiatrist, în fantezia inconștientă care stă la baza jocului, creșterea este prin natură un act de autoafirmare.

J. Piaget, pedagog și psiholog, leagă jocul de dezvoltarea cognitivă a copilului și face distincție între jocurile de exerciții, jocurile simbolice și jocurile cu reguli.

P. Parlebas, pedagogul, definește jocul ca fiind inițierea tuturor regulilor și a tuturor factorilor sociali, ceea ce lasă jucătorului posibilitatea de a-și exprima propria personalitate. Dobândirea regulilor și dezvoltarea autonomiei sunt două ingrediente esențiale ale educației.

H. Scheuerl, pedagogul, consideră jocul ca pe un moment al libertății, al infinitului interior care tinde să se extindă în timp și nu este finit ca și datoria.

J. Huitzinga, filosof și istoric, consideră jocul ca fundament al culturii și al societății: un interludiu în viața de zi cu zi care este indispensabil individului (ca funcție biologică) și indispensabil comunității (ca funcție culturală).

E. Callies, sociolog, definește jocul ca o atitudine liberă, internă, spontană și frumoasă în sine: o experiență concretă care pleacă de la planificare pentru a ajunge la implementare, într-o atmosferă relaxată.

L. Vygotsky, psiholog și pedagog, consideră jocul esențial pentru dezvoltarea generală a copilului și la baza zonei de dezvoltare proximală.

M. Montessori, pedagog și filosof, consideră că este esențial să le oferim copiilor un mediu adecvat și materiale care să-i încurajeze să se angajeze în activități constructive de

joacă. Mulți biologi și psihologi definesc jocul ca pregătire pentru viața adultă.

În dicționarul Treccani există următoarea definiție: „Orice activitate aleasă liber căreia copiii sau adulții i se pot dedica, individual sau în grup, fără un scop imediat, altul decât recreere și petrecere a timpului liber, dezvoltând și exersând în același timp abilități fizice, manuale și intelectuale.”

În orice caz, noțiunea de joc prezintă realități diferite: jocul este un semn și mijloc al dezvoltării copilului și un loc de exprimare a inconștientului, un mijloc de învățare și o sursă de plăcere. Jocul poate fi spontan din punct de vedere al regulilor, folosind obiecte pentru a se juca, dar și corpuri, spațiu și natură.

Prin joc copilul nu numai că învață să relaționeze cu ceilalți, dar își rafinează abilitățile fizice, perceptive și creative. În mișcare (alergare, cățărare, târâre, apucare și aruncare) își integrează reflexele, învață să se orienteze în spațiu și rafinează propriocepția (reacția musculară la stimuli externi). Mișcarea îi permite să-și dezvolte abilitățile motorii brute și fine necesare învățării școlare.

Prin percepția senzorială își însușește toate informațiile necesare pentru a construi cunoașterea mediului existent.

Prin manipulare (tăiere, lipire, asamblare, demontare, frământare, construire, deformare...) dobândește dexteritatea manuală și coordonarea ochi-mână necesare transformărilor și proiectelor concrete, dând imaginației sale o legitimitate necesară dezvoltării sale constante.

Alte studii afirmă că jocul este o activitate care trebuie să aibă următoarele caracteristici.

- Trebuie să fie spontan: jocul nu trebuie niciodată impus.
- Trebuie să fie guvernat de reguli care definesc limitele precise în care jucătorii pot concura.
- Trebuie să fie limitat în timp și spațiu: trebuie să înceapă, să se termine și să aibă un mediu precis în care să se desfășoare.
- Trebuie să fie neproductiv: nu trebuie să aducă beneficii imediate, să ne facă să câștigăm ceva (trebuie să ai grijă ca jocul să nu se transforme în altceva altfel va fi distorsionat și își va pierde eficacitatea).

Cercetările americane de la Universitatea Yale au arătat că copiii care joacă mult joc simbolic prezintă mai multe abilități de conducere la școală, se comportă mai cooperant și sunt mai puțin competitivi față de ceilalți.

Prin urmare, pentru profesori, adoptarea predării bazate pe joc nu înseamnă pur și

simplu ca elevii să joace un joc video sau să transforme sălile de clasă într-un mediu ludic, ci înseamnă să poți crea o experiență de învățare cu adevărat completă într-un mod ludic, în care elevii rămân implicați activ.

Fără a uita importanța jocului în evoluția educabilității: jocul este, în primul rând, un mod de a învăța într-o situație „controlată”, în care riscurile încălcării regulilor sociale sunt reduse la minimum.

Pot fi luate în calcul trei strategii diferite de integrare a dinamicii jocului în sala de clasă, care să fie folosite individual sau combinate între ele:

- jocul ca experiență comună, adică preșcolarii sunt lăsați liberi să exploreze și apoi să tragă împreună concluzii, plecând de la o experiență personală;
- jocul ca text, care spune o poveste, o călătorie pe care copiii o pot „ trăi ”;
- jocul ca model al lumii reale, care îi poate ajuta să reflecteze în profunzime.

Jocul dramatic este o recreare a realității, aparține sferei ludice și exprimă imaginarul. Prin folosirea marionetelor, a păpușilor și a măștilor, are loc un proces de proiecție atunci când copilul se transferă pe obiect și poate reprezenta realitatea prin jocul său proiectiv. Prin intermediul acestuia este posibil să-ți descoperi propriile impulsuri, tensiuni, dorințe, emoții mai profunde încurajând astfel procese de construire a identității personale și de grup. A face teatru înseamnă însușirea dreptului la joacă, la simulare, la propriul mod de a prefigura realitatea.

Puterea creatoare și comunicativă a teatrului se exprimă prin cuvinte. Totuși, cuvântul singur nu este suficient pentru a exprima o emoție, o intuiție, un concept. Prin experiența teatrală se promovează o activitate exploratorie a intuiției și conceptelor, care duce la o reapropriere mai profundă și mai conștientă a acestora; nevoia de a le face comunicabile implică, dincolo de raționalitate, și sfera afectivă, emoțională și creativitatea.

Este important de subliniat că proiectele de Educație pentru teatru propuse în cadrul instituțiilor de învățământ văd teatrul nu ca pe o producție a unui spectacol, ci ca pe o experiență care subliniază importanța călătoriei și care permite individului să învețe să se exprime, să comunice și să învețe.

Adultul este chemat să stabilească scopurile și obiectivele proiectului și să intervină într-un mod coerent și conștient pentru a face din intervenție o experiență valabilă, încurajând creșterea personală autentică a tuturor destinatarilor. În domeniul educațional, importanța teatrului constă în faptul că acesta, ca și jocul, este o metodă naturală de învățare care începe înainte de școală. Prin aplicarea procesului natural de învățare prin joc de rol și punere în scenă, educatorul are posibilitatea de a utiliza o metodă educațională eficientă. În

acest context, învățarea artei dramatice nu este achiziția de noi instrumente, trucuri și exerciții, ci eliminarea acestora în favoarea procesului pe care copilul îl folosește pentru a da sens lumii: jocul.

O strategie bună pentru a ajuta copiii mai mari (de la grădiniță încoace) să-și mărească vocabularul este cu siguranță jocul. Acesta ajută la sporirea limbajului și a vocabularului într-un mod interactiv și captivant. Iată câteva strategii și exemple de jocuri care pot fi folosite în acest scop:

a. Jocuri de cuvinte:

Vânătoarea de cuvinte: Ascundeți obiecte prin camera de grădiniță și lăsați copiii să le găsească. După ce găsesc obiectul, îl pot folosi într-o propoziție sau într-o conversație.

Cuvântul zilei: Alegeți un cuvânt nou în fiecare zi și stabiliți un obiectiv pentru copii de a-l folosi de mai multe ori pe parcursul zilei, în conversații sau în activități.

b. Jocuri de asociere și categorizare:

Asocieri de cuvinte: Puneți într-un coș diverse jucării și lăsați preșcolarii să le asocieze cu altele care le vin în minte.

Categorii de cuvinte: Stabiliți categorii precum "animale", "obiecte din bucătărie", "culori" etc., iar copiii trebuie să găsească cât mai multe cuvinte care se potrivesc în fiecare categorie.

c. Jocuri de improvizație și povestire:

Jocul "Da și...": Un joc de improvizație în care un copil începe o poveste și celălalt trebuie să continue cu "Da și..." adăugând un nou element la poveste.

Povestiri în imagini: Folosiți cartonașe cu imagini sau fotografii și lăsați copiii să creeze povești sau să descrie ce văd în imagini, folosind cuvinte din vocabularul lor.

d. Jocuri de roluri și dramatizare:

Simularea situațiilor: Jocuri de roluri în care copiii își asumă diferite roluri și interacționează în situații cotidiene, folosind cuvinte relevante.

Teatru de improvizație: Copiii trebuie să creeze și să interpreteze scurte scene teatrale în care trebuie să folosească cuvinte dintr-un anumit domeniu sau o anumită tematică.

Prin implicarea în jocurile de rol și scenariile de teatru de păpuși, copiii sunt încurajați să își exprime ideile, sentimentele și gândurile folosind cuvintele potrivite. Ei învață să își pună în cuvinte experiențele și să comunice clar cu ceilalți participanți.

Participarea la spectacole de teatru de păpuși îi învață, de asemenea, pe copii să fie atenți la cuvinte și la tonul vocii altor persoane. Ei învață să asculte și să răspundă la întrebări și sugestii, ceea ce îmbunătățește abilitățile lor de ascultare activă prin utilizarea limbajului non-verbal, cum ar fi gesturile, expresiile faciale și postura. Copiii învață să interpreteze și să

folosească aceste semnale non-verbale pentru a comunica idei și emoții într-un mod mai eficient.

De asemenea, copiii pot să fie implicați în decorarea și construcția scenelor pentru spectacolele lor de păpuși. Ei pot să creeze decoruri din materiale simple precum hârtie, carton sau textile, să proiecteze fundaluri și să construiască miniaturi de obiecte și mobilier.

Teatrul de păpuși oferă copiilor oportunități excelente pentru improvizație și joc de rol.

Copiii pot să creeze propriile povești pentru spectacolele lor de păpuși. Ei pot să inventeze scenarii, să dezvolte intrigă și să își construiască propria lume de ficțiune. Pot fi explorate diverse teme și subiecte, precum prietenia, familia, natura sau aventurile fantastice. În ansamblu, teatrul de păpuși este o modalitate minunată de a stimula imaginația și creativitatea copiilor, oferindu-le oportunități bogate de explorare și exprimare într-un mediu ludic și captivant.

e. Jocuri de întrebări și răspunsuri:

Quiz-uri tematice pe diverse teme sau domenii de interes în care copiii trebuie să caute și să învețe noi cuvinte în timp ce răspund la întrebări.

20 de întrebări: Un joc în care un copil își alege un cuvânt și ceilalți participanți încearcă să ghicească despre ce cuvânt este vorba prin punerea de întrebări care pot fi răspunse doar cu "da" sau "nu".

Aceste jocuri sunt doar câteva exemple dintr-o varietate largă de activități care pot fi folosite pentru a ajuta copiii să-și mărească vocabularul într-un mod interactiv și distractiv. Important este să fie adaptate în funcție de vârsta, interesele și nivelul de dezvoltare al copiilor.

Copiilor li se oferă exerciții sub formă de jocuri, permițându-le să învețe mai multe despre corpul lor, emoțiile și gândurile lor, să se elibereze de stereotipurile mișcării pentru a da spațiu creativității. Activitățile de joc dramatic includ noi exerciții de grup și individuale, cu utilizarea obiectelor și a muzicii, facilitând dobândirea cunoștințelor despre lume și dezvoltarea personalității cuiva. Foarte important este și jocul liber prin care copilul reelaborează experiențele și emoțiile trăite.

În România, activitățile teatrale sunt diverse și adaptate nevoilor și intereselor copiilor. Iată câteva exemple concrete de activități teatrale care pot fi integrate cu succes:

1. Spectacole de păpuși create de copii

Atelier de păpuși: Copiii pot fi implicați în crearea propriilor păpuși folosind materiale reciclate, textile și alte materiale artisanale. Aceștia își pot personaliza păpușile și le pot folosi în spectacole.

Punerea în scenă a unei povești: Educatorii pot selecta o poveste cunoscută (cum ar fi „Capra cu trei iezi” sau „Punguța cu doi bani”) și, împreună cu copiii, pot pune în scenă un spectacol de păpuși. Copiii pot învăța replicile și pot ajuta la pregătirea decorurilor.

2. Teatru de umbre

Crearea personajelor: Copiii pot desena și decupa siluete de personaje pe carton sau hârtie neagră.

Spectacol de umbre: Folosind un cearșaf alb și o sursă de lumină, copiii pot proiecta umbrele pe ecran și pot pune în scenă mici povești sau scenete create de ei.

3. Jocuri de rol și improvizație

Jocuri de rol: Educatorii pot propune diverse situații (cum ar fi „La magazin”, „La doctor” sau „În parc”) și pot încuraja copiii să joace rolurile personajelor implicate, dezvoltând anumite abilități.

Improvizație: Copiii pot fi încurajați să creeze scurte scenete pe baza unor teme date sau pe baza imaginației lor. Acest tip de activitate dezvoltă creativitatea și spontaneitatea.

4. Teatrul muzical

Cântece și dansuri: Integrarea muzicii și a dansului în activitățile teatrale. De exemplu, copiii pot pune în scenă un spectacol muzical bazat pe un cântec popular pentru copii.

Crearea unui musical simplu: Educatorii pot coordona un mic musical în care copiii să cânte și să danseze, interpretând roluri specifice.

5. Povestiri dramatizate

Lectură interactivă: Educatorii pot citi o poveste și pot implica copiii în dramatizarea acesteia. Copiii pot juca rolurile personajelor din poveste, folosind costume și recuzită simple.

Drame scurte: Educatorii pot scrie sau adapta drame scurte bazate pe povești sau situații familiare copiilor, pe care aceștia să le interpreteze.

6. Spectacole pentru ocazii speciale

Sărbători și evenimente: Cu ocazia sărbătorilor (Crăciun, Paște) sau a altor evenimente speciale (Ziua Mamei, Ziua Copilului), copiii pot pregăti spectacole de teatru în care să prezinte scenete, poezii și cântece tematice.

Carnavalul personajelor de poveste: Organizarea unui carnaval în care copiii să se costumeze în personaje din povești și să participe la un mic spectacol de prezentare.

Astfel, este important de subliniat că preșcolarii nu trebuie forțați să creeze un spectacol cu o poveste precisă care să fie reprodusă fidel în toate etapele ei. În general, copiilor de trei sau patru ani le place să se joace cu păpuși; evenimentele pe care le reprezintă sunt deci scurte și foarte simple. Doar cei mai mari interpretează uneori toată povestea, dar

numai când au văzut-o de mai multe ori, adusă pe scenă de noi, adulții. Păpușa devine, așadar, în esență, un instrument pentru copil pentru jocurile sale de reprezentare simbolică, de „a se preface”. Dacă vrem, în timp ce în situația teatrală a jocului dramatic copilul este un element al acestei reprezentări imitative a unor evenimente familiare lui, la marionetă se activează un aspect suplimentar și anume posibilitatea de a putea exterioriza cu ușurință eventualele conflicte interne. Păpușa, de fapt, tocmai pentru că este un personaj „viu”, creează situația în care copilul se poate exprima în întregime prin el.

Astfel jocul devine un instrument important pentru dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, care dezvoltă abilități sociale, emoționale și cognitive. Prin integrarea jocului în activitățile zilnice, educatorii și părinții pot sprijini o dezvoltare armonioasă și echilibrată, fiind pregătiți pentru experiențe noi de viață.

În concluzie, dezvoltarea emoțională și socială a copilului joacă un rol esențial în formarea personalității sale și în pregătirea pentru succesul în viață. Este important ca adulții să sprijine și să încurajeze această dezvoltare prin oferirea unui mediu sigur, de susținere și de modelare a comportamentului pozitiv.

Așadar, educația pentru teatralitate devine o modalitate de exprimare autonomă a creșterii culturale a grupului, care va fi mai capabil să adopte în mod critic valorile și conținuturile culturale, sociale și politice pe care instituția de învățământ i le propune, iar teatrul de păpuși reprezintă o metodă didactică valoroasă în educația timpurie, care nu numai că îi ajută pe copii să învețe și să se dezvolte, dar și să se distreze și să se bucure de procesul de învățare.

Bibliografie:

Autori români

1. Bogaret, C., Delmarle, S., Preda, V. (2013). Formarea competențelor în grădiniță-o altă perspectivă asupra timpului școlar. București: Editura Aramis.
2. Boncu, Ș., & Dafinoiu, I. (2014). Psihologie socială și clinică. Iași: Editura Polirom.
3. Ciff S. (2013) , Emoționalitate, stres și inteligență emoțională: concepte, mecanisme, conexiuni în rândul profesorilor. Teză de doctor. București: Universitatea din București. Facultatea de Psihologie și Științele Educației. Școala doctorală Științele Educației.
4. Cireașă M., Bratosin D. (2012). Inteligența emoțională la școlarul mic. Brăila

5. Cojocaru - Borozan M., Bushnaq T., Șova T., Turcan-Balțat L., **Androne S. I.**, Zagaievschi C. (2013), Glosar român - englez - rus - francez - italian: Pedagogia culturii emoționale. Chișinău: UPS „Ion Creangă”.
6. Cosnier J. (2002), Introducere în psihologia emoțiilor și a sentimentelor. Iași: Polirom, 196 p.
7. Crisan (Moraru) A. . (2011), Dezvoltarea inteligenței emoționale la vârsta prescolară. Teză de doctor. București: Universitatea București, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației.
8. Cristea S. (2015), Dicționar Enciclopedic de Pedagogie. A-C. București: Publishing House.
9. Cemortan, S. (2015). Dimensiuni psihopedagogice ale socializării copiilor de vârstă timpurie. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, pp. 5-8. ISBN978-9975-48-073-4

1. York: Teachers College Press.

Autori italiani

1. Attili, G. (1990). Successful and Disconfirmed in the Peer Group: Indices of Social Competence within an Evolutionary Perspective. *Human Development*, 33, 238-249.
2. Barone, L. (2007). *Emozioni e sviluppo: percorsi tipici e atipici*. Roma: Carocci.
3. Baumgartner, E. (2002). *Il gioco dei bambini*. Roma: Carocci.
4. Camaioni, L., & Di Blasio, P. (2002). *Psicologia dello sviluppo*. Bologna: Il Mulino.
5. Cigala, A., Fruggeri, L., Marozza, G., & Venturelli, E. (2009). Osservare le microtransizioni nell'infanzia. In L. Fruggeri (a cura di), *Osservare le famiglie. Metodi e tecniche*, (pp. 71-94). Roma: Carocci.
6. Contento, S. (2010). *Crescere nel bilinguismo. Aspetti cognitivi, linguistici ed emotivi*. Roma: Carocci Editore.
7. Corsano, P. (2007). *Socializzazioni. La costruzione della competenza relazionale dall'infanzia alla preadolescenza*. Roma: Carocci.
8. Corsano, P., & Cigala, A. (2004). *So-stare in solitudine. Tra competenza emotiva e competenza sociale*. Milano: McGraw-Hill.
9. Damasio, A. (2003). *Alla ricerca di Spinoza. Emozioni, sentimenti e cervello*. Milano: Adelphi.

10. D'Amico, S., & Devescovi, A. (2012). *Comunicazione e linguaggio nei bambini*. Roma: Carocci Editore.
11. Elia, L., & Cassibba, R. (2009). *Valutare le competenze sociali. Strumenti e tecniche per l'età prescolare*. Roma: Carocci.
12. Hofer, M. (2005). *Emozioni e sviluppo*. Napoli: Liguori.
13. Fabbro, F. (1996). *Il cervello bilingue*. Roma: Astrolabio - Ubaldini Editore.
14. Goleman, D., & Senge, P. (2016). *A scuola di futuro. Manifesto per una nuova educazione*. Milano: Rizzoli Etas.
15. Goleman, D., & alții. (2004). *Emozioni distruttive. Liberarsi dai tre veleni della mente: rabbia, desiderio și illusione*. Milano: Mondadori.
16. Immordino-Yang, M.H. (ed.) (2016). *Neuroscienze affettive ed educazione*. Milano: Raffaello Cortina Editore.
17. Veneziano, E. (1993). *Emozioni e relazioni affettive. Un modello per il counseling psicoanalitico*. Roma: Carocci.
18. Veneziano, E. (2000). *Aspetti evolutivi delle emozioni*. Torino: Bollati Boringhieri.
19. Zaccagnino, M. (2005). *La competenza emotiva e sociale. Fondamenti teorici, applicazioni educative e strumenti di valutazione*.

**Reimaginarea educației prin soluții inovative
pentru crearea unui mediu educațional colaborativ, flexibil**

Bibliotecar, Anghel Florina

Școala Gimnazială Serafim Duicu, Tîrgu Mureș

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale și viitoare. Abordările tradiționale, bazate pe memorare și testare rigidă, nu mai sunt suficiente pentru a pregăti elevii pentru provocările viitorului. De aceea, reimaginarea educației prin soluții inovative devine esențială. Crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil presupune adoptarea unor modele educaționale care să încurajeze gândirea critică, creativitatea și respectul reciproc.

Am ales câteva modele de învățare care se pliază pe clasele de elevi ai școlii din care fac parte.

Modelul învățării bazate pe proiecte (Project-Based Learning - PBL) - un exemplu de model educațional inovativ este cel al învățării bazate pe proiecte. Acest model pune accent pe rezolvarea unor probleme reale prin colaborare, cercetare și aplicare practică a cunoștințelor. Elevii lucrează în echipe pentru a identifica soluții, dezvoltând astfel competențe esențiale precum comunicarea, gândirea critică și colaborarea. Această metodă le permite să învețe într-un mod interactiv și să se implice activ în procesul educațional. Studii realizate la Universitatea Stanford din California, Statele Unite arată că acest tip de învățare îmbunătățește semnificativ capacitatea elevilor de a gândi analitic și de a lucra eficient în echipă.

Flipped Classroom - Clasa inversată- un alt model inovativ este cel al clasei inversate, care schimbă paradigma tradițională a învățării. În loc să primească lecțiile în clasă și să facă temele acasă, elevii studiază materialele teoretice în mod independent, folosind resurse digitale interactive, iar timpul petrecut la școală este dedicat aplicării practice a cunoștințelor. Acest model permite profesorilor să ofere suport personalizat și să creeze un mediu mai dinamic și colaborativ. Cercetările realizate de John Hattie în „Visible Learning” arată că acest model îmbunătățește semnificativ înțelegerea și aplicarea cunoștințelor.

Gamificarea educației- o metodă tare plăcută de copii- integrarea elementelor de joc în procesul de învățare este o altă strategie inovativă care poate transforma educația. Platformele

educaționale gamificate folosesc mecanisme precum recompense, competiții și provocări pentru a spori motivația și implicarea elevilor. Acestea îi ajută să învețe într-un mod mai atractiv și interactiv, consolidând astfel cunoștințele într-un mod natural. În Finlanda, gamificarea este utilizată în mod frecvent, contribuind la dezvoltarea creativității și a spiritului de echipă.

Învățarea personalizată și tehnologia în educație - utilizarea inteligenței artificiale și a instrumentelor digitale permite adaptarea procesului educațional la nevoile fiecărui elev. Platformele de învățare adaptive analizează progresul elevilor și le oferă exerciții personalizate, ajutându-i să își dezvolte abilitățile în ritmul propriu. Această abordare contribuie la reducerea decalajelor educaționale și la crearea unui mediu de învățare echitabil.

Educația bazată pe respect și colaborare - pe lângă inovarea metodologică, un mediu educațional de succes trebuie să fie construit pe respect reciproc și colaborare. Încurajarea comunicării deschise, promovarea empatiei și crearea unui climat sigur și incluziv sunt factori esențiali pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Profesorii joacă un rol fundamental în modelarea acestui mediu, fiind mentori și facilitatori ai învățării, mai degrabă decât simpli transmițători de informații.

Un exemplu de astfel de activitate care poate fi folosită pentru orice materie și este ideală pentru dezvoltarea colaborării, gândirii critice și aplicării practice a cunoștințelor este: Escape Room Educațional – „Misiunea Cunoașterii”.

Elevii sunt împărțiți în echipe și trebuie să rezolve o serie de provocări și puzzle-uri educaționale pentru a „evada” dintr-o situație fictivă (de exemplu, un laborator științific blocat, o călătorie în timp sau o misiune pe Marte).

Pași în organizare:

- Se stabilește tema, ca de exemplu alegerea unei povești captivante, cum ar fi „Salvați biblioteca pierdută” – unde elevii trebuie să recupereze informații valoroase despre o materie (ex. istorie, științe);
- Crearea provocărilor: puzzle-uri, întrebări, exerciții de logică, rebusuri, coduri QR ascunse care conțin indicii.
- Gamificare: oferirea de puncte, insigne sau premii pentru fiecare provocare rezolvată.
- Reflecție- la final, echipele discută despre strategii, colaborare și ce au învățat.

Această activitate are ca beneficiu: creșterea motivației și implicarea elevilor, încurajează lucrul în echipă și respectul reciproc, dezvoltă abilități precum gândirea critică și rezolvarea de probleme. Activitate poate fi adaptată pentru diverse vârste și materii.

Implementarea acestor metode inovative nu este lipsită de provocări. Printre principalele dificultăți se numără:

- Lipsa resurselor tehnologice – nu toate școlile au acces la infrastructura digitală necesară pentru implementarea metodelor moderne de învățare. Soluție: investiții guvernamentale și parteneriate cu sectorul privat pentru digitalizarea educației.
- Rezistența la schimbare – mulți profesori și părinți sunt reticenți la noile metode. Soluție: programe de formare pentru profesori și sesiuni de informare pentru părinți.
- Nevoia de adaptare a curriculumului – sistemele educaționale tradiționale nu sunt întotdeauna flexibile. Soluție: crearea unor politici educaționale care să sprijine inovația și să încurajeze metodele interactive de predare.

În cadrul acestor metode inovative, rolul profesorului nu mai este doar acela de a transmite informații, ci de a facilita procesul de învățare. Profesorul devine un ghid, care ajută elevii să își dezvolte autonomia și să își formeze abilități practice. În acest sens, formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru ca acestea să poată adopta metodele moderne de predare.

Pe măsură ce tehnologia continuă să avanseze, educația va trebui să se adapteze constant. Unele dintre cele mai promițătoare tendințe viitoare includ:

- Utilizarea realității virtuale (VR) – elevii pot explora medii de învățare interactive, cum ar fi vizitarea virtuală a unor muzee sau laboratoare științifice;
- Inteligența artificială (AI) în educație – algoritmi de învățare adaptivă pot personaliza curriculumul fiecărui elev, în funcție de ritmul său de învățare;
- Extinderea învățării personalizate – metodele moderne permit elevilor să își aleagă propriul ritm de studiu, având acces la resurse variate și adaptate nevoilor lor.

Așadar, reimaginarea educației prin soluții inovative este esențială pentru formarea unei generații capabile să facă față provocărilor viitorului. Modelele educaționale bazate pe colaborare, tehnologie și flexibilitate creează un mediu de învățare dinamic și eficient, unde elevii sunt motivați să își dezvolte competențele esențiale. Prin adoptarea unor astfel de metode,

sistemul educațional poate deveni un spațiu de creștere, explorare și inovație, pregătind tinerii pentru succes în societatea contemporană.

Bibliografie:

Sugata Mitra, The School in the Cloud: The Emerging Future of Learning, Corwin, 2019

Sugata Mitra, The Future of Learning (English Edition) Kindle Edition, Universidad Francisco Marroquín, 2016

John Hattie, Învățarea vizibilă, Polirom, Traducere Miruna Andriescu, Dan Bălănescu, 2024

Tony Wagner, The Global Achievement Gap, Ingram Publisher Services, 2014.

<https://www.youtube.com/watch?v=VGF3kjgCaMQ>

EVALUAREA IMPACTULUI ACTIVITĂȚILOR EDUCAȚIONALE

Prof. înv. Primar Angheluță Irina Larisa
Școala Gimnazială Țifești, județul Vrancea

În contextul educației moderne, evaluarea impactului activităților educaționale reprezintă un proces esențial pentru asigurarea progresului elevilor. Accentul nu mai cade doar pe acumularea de cunoștințe, ci și pe dezvoltarea competențelor inovative, cum ar fi creativitatea, gândirea critică, colaborarea și abilitățile digitale. Aceste competențe sunt indispensabile într-o societate bazată pe inovație și schimbare continuă. În această lucrare, voi analiza importanța metodelor de feedback colaborativ și observație în măsurarea progresului elevilor și în optimizarea procesului educațional.

1. Conceptul de competențe inovative

Competențele inovative includ capacitatea de a găsi soluții creative la probleme, de a colabora eficient în echipă, de a aplica gândirea critică în situații complexe și de a utiliza tehnologiile digitale în mod eficient. Aceste abilități sunt esențiale pentru adaptarea la schimbările rapide din mediul social și profesional.

Educația contemporană pune un accent tot mai mare pe dezvoltarea acestor competențe, iar procesul de evaluare trebuie să fie în acord cu aceste obiective. Astfel, metodele de evaluare tradiționale (testele standardizate) sunt completate de metode alternative, precum feedback-ul colaborativ și observația.

2. Feedback-ul colaborativ – o metodă de evaluare a progresului

Feedback-ul colaborativ implică schimbul continuu de informații și opinii între profesori, elevi și chiar între elevi, cu scopul de a îmbunătăți procesul de învățare. Acest tip de feedback poate avea mai multe forme:

- Feedback între elevi (peer feedback) – Elevii analizează lucrările colegilor și oferă sugestii constructive. Acest proces stimulează gândirea critică și responsabilitatea.
- Autoevaluarea – Elevii își analizează propriile rezultate și identifică punctele forte și aspectele ce necesită îmbunătățire.

- Feedback profesor-elev – Profesorul oferă recomandări personalizate și pune întrebări care să încurajeze reflecția.

Avantajele feedback-ului colaborativ:

- Crește motivația elevilor prin implicarea activă în procesul de învățare.
- Contribuie la dezvoltarea unei mentalități deschise și orientate spre îmbunătățire.
- Stimulează colaborarea și empatia între elevi.

Exemple de practici de feedback colaborativ

- Activități de tip „peer review” – Evaluarea reciprocă a proiectelor sau eseurilor.
- Jurnale reflexive – Elevii își notează periodic progresul și reflectează asupra experiențelor de învățare.
- Platforme digitale de feedback – Utilizarea platformelor educaționale pentru schimbul de opinii și sugestii.

3. Observația ca metodă de evaluare a progresului

Observația reprezintă o metodă complementară de evaluare, ce permite profesorilor să analizeze comportamentul elevilor în contexte reale de învățare. Prin observare, profesorii pot identifica schimbările în atitudinile și competențele elevilor, precum și modalitățile în care aceștia aplică cunoștințele în practică.

Tipuri de observație:

- Observație directă – Profesorul monitorizează activitățile elevilor în timp real, în clasă.
- Observație indirectă – Se realizează prin analizarea produselor activității elevilor (eseuri, proiecte, lucrări practice).
- Observație structurată – Profesorul utilizează grile și fișe de observație pentru a evalua anumite comportamente sau competențe specifice.

Avantajele observației:

- Oferă o imagine detaliată asupra progresului elevilor.
- Permite identificarea atât a punctelor tari, cât și a dificultăților întâmpinate de elevi.
- Contribuie la adaptarea strategiilor didactice în funcție de nevoile specifice ale elevilor.

4. Măsurarea progresului în dezvoltarea competențelor inovative

Prin utilizarea combinată a feedback-ului colaborativ și a observației, profesorii pot obține o imagine mai clară asupra progresului elevilor. Această abordare holistică ajută la evaluarea nu doar a cunoștințelor acumulate, ci și a competențelor inovative dezvoltate de-a lungul timpului.

Indicatori pentru măsurarea progresului:

- Creativitate și gândire critică – Capacitatea elevilor de a propune soluții inovatoare și de a analiza critic informațiile.
- Colaborare – Implicarea activă în activitățile de grup și capacitatea de a lucra eficient cu colegii.
- Competențe digitale – Utilizarea corectă și eficientă a tehnologiilor digitale în procesul de învățare.

Instrumente de evaluare:

- Fișe de observație
- Grile de autoevaluare
- Chestionare pentru feedback
- Portofolii educaționale

Evaluarea impactului activităților educaționale prin metode de feedback colaborativ și observație oferă o perspectivă complexă asupra progresului elevilor. Aceste metode favorizează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare și contribuie la dezvoltarea competențelor inovative esențiale pentru succesul în societatea contemporană. Prin utilizarea acestor metode, educația devine un proces dinamic, orientat spre formarea unor persoane capabile să se adapteze și să inoveze într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie

1. Cerghit, I. – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
2. Cucoș, C. – Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. Iucu, R. – Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2006.
4. Neacșu, I. – Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Polirom, București, 1999.
5. Stanciu, M. – Evaluarea educațională. Fundamente teoretice și metodologice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003.
6. Radu, I. T. – Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000.
7. Vlăsceanu, L. – Politici educaționale și impactul lor asupra învățării, Editura Polirom, 2011.

INTEGRAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCATIVE

Profesor Apopuțoaie Mihaela, Liceul Ștefan Procopiu

Introducerea tehnologiei în lumea educației reprezintă o schimbare majoră care a influențat atât modalitatea profesorilor de a-și concepe strategii noi de predare- evaluare, de a găsi metode noi de abordare a conținuturilor, dar și felul în care elevii au receptat informațiile, și și-au format competențe.

Această transformare a fost accelerată de criza sanitară, din primăvara anului 2020, când toți actorii implicați în procesul de educație au fost nevoiți să se adapteze la noile tehnologii. Instrumentele de lucru online fac posibilă implicarea tuturor elevilor, chiar și a celor care sunt printre cei mai timizi și care nu îndrăznesc niciodată să ofere un răspuns. Utilizarea, de exemplu, a tabletei individuale permite tuturor să dea un răspuns la întrebări și exerciții. În plus, instrumentele tehnologice, prin capacitatea lor ludică și interactivă, promovează o mai bună implicare și o atenție mai concentrată, care duc la o participare mult mai bună decât cu metodele tradiționale.

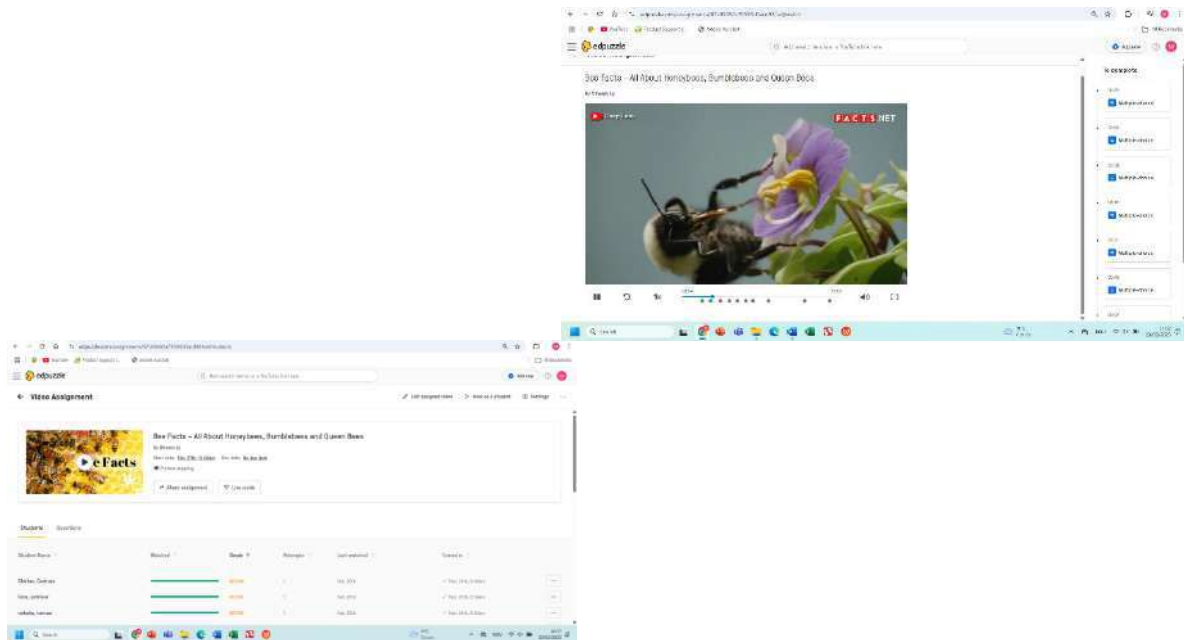
Instrumentele digitale sunt utilizate des în cadrul tuturor activităților educative pe care le desfășurăm cu elevii. Prin intermediul diverselor platforme de lucru precum Edpuzzle, Socrative, Kahoot, Padlet putem transforma informațiile într-un carusel de activități educative interesante, atractive pentru elevi.

Mediul a devenit o preocupare globală majoră. Degradarea ecosistemelor noastre, schimbările climatice, prăbușirea biodiversității și epuizarea resurselor naturale sunt toate provocări cu care trebuie să ne confruntăm adulți și copii, profesori și elevi.

Am realizat prin intermediul platformei Edpuzzle o activitate care să conștientizeze importanța conservării și protejării biodiversității, propunând elevilor să urmărească un clip video despre viața albinelor.

Edpuzzle este o aplicație de eLearning bazată pe web, care permite utilizatorilor să selecteze un videoclip și să-l personalizeze prin editarea, decuparea, înregistrarea propriului audio și adăugând întrebări de tip test direct în fluxul video. Scopul general al Edpuzzle este de a facilita implicarea sporită a elevilor cu conținutul video. Profesorul are posibilitatea de a personaliza videoclipuri, de a adăuga elemente de evaluare captivante și de a utiliza

videoclipuri create pentru a urmări/nota învățarea elevilor, videoclipurile pot fi îmbunătățite pentru a atinge obiectivele vizate de învățare.

Educația ecologică își propune să dezvolte în rândul elevilor o înțelegere profundă a problemelor de mediu și să promoveze un comportament sustenabil și le oferă cunoștințele, abilitățile și atitudinile necesare pentru a deveni cetățeni responsabili dedicați conservării planetei.

<https://elearningtoolkit.uwo.ca/>

<https://school-of-impact.com/>

STUDIU DE CAZ: „MY FREE TIME”, IMPLEMENTAREA UNOR STRATEGII EDUCAȚIONALE INOVATIVE CU UN FOCUS PE COOPERARE

prof. Apostolie Ana Maria

Liceul Tehnologic „Eremia Grigorescu” Mărășești

Proiectul meu, „My free time”, reprezintă un exemplu de cooperare transfrontalieră în domeniul educației, realizat în colaborare cu Instituția Publică Liceul Teoretic „Gaudeamus”, Chișinău, Republica Moldova. Acesta evidențiază importanța implementării strategiilor educaționale inovative pentru a îmbunătăți calitatea învățământului și a promova dezvoltarea personală a elevilor. Acest referat analizează proiecte relevante, cu un accent special pe colaborarea dintre școlile din România și Republica Moldova. Proiectul este accesibil la adresa https://www.canva.com/design/DAGh_gJJSDM/2gmmS68_NyzJFfmHxDwwsQ/edit.

Sistemele educaționale din România și Republica Moldova se confruntă cu provocări similare, inclusiv: nevoia de a adapta curriculumul la cerințele pieței muncii din secolul XXI; necesitatea de a promova competențe transversale, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și colaborarea; necesitatea de a integra tehnologia în procesul de predare-învățare; necesitatea de a reduce decalajele educaționale dintre mediul urban și cel rural.

În acest context, implementarea strategiilor educaționale inovative devine esențială pentru a asigura un învățământ de calitate și relevant pentru nevoile elevilor.

Cooperarea transfrontalieră este ca un motor al inovației. Proiectul meu evidențiază potențialul cooperării transfrontaliere în domeniul educației. Colaborarea dintre școlile din România și Republica Moldova poate aduce beneficii semnificative, cum ar fi: schimbul de bune practici și experiențe; dezvoltarea de proiecte comune, care să stimuleze creativitatea și colaborarea elevilor; organizarea de activități de formare pentru cadrele didactice; crearea de rețele de parteneriate, care să faciliteze schimbul de resurse și expertiză.

Exemple de strategii educaționale inovative:

- învățarea bazată pe proiecte (PBL): această metodă implică elevii în proiecte complexe, care le permit să-și dezvolte competențe practice și să aplice cunoștințele teoretice în contexte reale;
- învățarea colaborativă: această metodă încurajează elevii să lucreze în echipă, să-și împărtășească ideile și să-și dezvolte abilitățile de comunicare și colaborare;
- utilizarea tehnologiei în educație: integrarea tehnologiei în procesul de predare-învățare poate face lecțiile mai interactive și mai atractive pentru elevi;

- educația STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică): această abordare pune accent pe dezvoltarea competențelor în domenii cheie pentru economia viitorului;
- educația pentru dezvoltare durabilă: această abordare își propune să sensibilizeze elevii cu privire la problemele de mediu și să-i încurajeze să adopte un stil de viață sustenabil.

Implementarea strategiilor educaționale inovative, cu un accent pe cooperarea transfrontalieră, poate avea un impact semnificativ asupra calității educației în România și Republica Moldova. Proiectul meu este un exemplu în acest sens. Prin eforturi comune, școlile din cele două țări pot crea un mediu de învățare mai dinamic, mai relevant și mai atractiv pentru elevi.

Scopul proiectului meu a fost realizarea în colaborare a Proiectului Educațional „My free time” la limba engleză, din anul școlar 2024 – 2025. Activitatea a urmărit obiectivul general de promovare a competențelor culturale, multilingvistice, și sociale ale elevilor, dar și promovarea imaginii instituțiilor partenere.

Obiectivele propuse au fost:

- atragerea elevilor din clasele a V-a în participarea la activități cu caracter extrașcolar;
- încurajarea competiției și performanței;
- educarea, înțelegerea, aprecierea, promovarea competențelor personale, sociale și de a învăța să înveți;
- îmbunătățirea capacității de comunicare, socializare în limba străină.

Proiectul a urmat mai multe etape:

1. *etapa salutului virtual*: pentru prima întâlnire a echipei de proiect am realizat un poster care conține: numele echipei, tema proiectului, instituția, logoul instituției și informații despre locație și membrii echipei din România;
2. *prima întâlnire virtuală*: am stabilit împreună întrebările pe care le vor adresa colegilor lor de peste Prut și modalitatea în care o vor face. Elevii au făcut o listă de întrebări înainte de întâlnire, pe care au completat-o în timpul discuției cu lucruri care țin de viața personală, nu doar de mediul școlar;
3. *etapa de cercetare*: elevii au discutat cu membrii comunității, rudele, cunoscuții, membrii familiei pentru a afla mai multe despre activitățile pe care le fac în timpul liber și pe care le pot prezenta în fața colegilor de peste Prut. Astfel au pus la punct o prezentare pe baza informațiilor primite cu privire la ceea ce fac ei și cei din jur

în timpul liber. Prezentare: <https://docs.google.com/presentation/d/1tK2reekcmj-2U-DGRzIX3aghMXagDSxzly2P4AM9bUs/edit?usp=sharing>;

4. *etapa de acțiune*: după ce au stabilit care sunt activitățile pe care le fac în timpul liber importante din localitate și au observat care sunt cele pe care le pot practica pe plan local, au stabilit să treacă la acțiune și să ajute cum pot mediul în care trăiesc. Membrii echipei nu au lucrat singuri la realizarea acestei etape, ci au cerut ajutorul colegilor de clasă, profesorilor și membrilor comunității explicându-le că vor să descopere și lucruri noi de făcut. De aceea au lucrat în echipă pentru un viitor mai bun;
5. *etapa de colaborare*: elevii au stabilit împreună că cel mai cunoscut spațiu pentru a crea un proiect comun este Google sheets, motiv pentru care au încărcat într-un singur document colaborativ întreaga lor muncă anterioară, pe care au prezentat-o la întâlnirea destinată acestei etape. Documentul poate fi accesat aici: https://docs.google.com/presentation/d/1w1m_gEueInIrU-y_VPLP3sydB6pi4N8nU6r2Li3yEmY/edit?usp=sharing;
6. *Etapa de reflecție și raportare*: la finalul activităților din proiect realizăm acest proiect individual pentru a disemina rezultatele acțiunilor elevilor.

Modalitățile de colaborare cu partenerii de peste hotare au inclus colaborarea cu partenerii de peste Prut a fost mediată de rețelele de socializare, comunicarea pe Facebook Messenger și pe email devenind locul în care stabileam toate datele și elementele necesare bunei desfășurări a întâlnirilor. Am discutat pe larg de fiecare dată când am hotărât ceva și mereu am avut în vedere părerea partenerului pentru a merge mai departe. Acest lucru s-a dovedit foarte util atunci când am început lucrul efectiv la proiect.

Elevii au fost pentru prima acțiune din cadrul proiectului în drumeție prin localitate și prin școală și liceu și au încercat să afle dacă există activități din timpul liber care necesită atenție. Au realizat fotografii și au notat tot ce au identificat. Pentru a doua acțiune în cadrul proiectului, elevii au cerut ajutorul colegilor de școală pentru a realiza un alfabet al activităților din timpul liber în limba engleză, însoțit de imagini, pentru a ne putea bucura de ele cât mai mult timp. Toți s-au mobilizat exemplar și au contribuit la acțiune, fiind încântați că elevii de clasa a V-a s-au gândit să ceară ajutor și în afara clasei.

Pentru a evalua impactul proiectului asupra elevilor, dar și gradul de implicare al acestora și importanța lui în viața lor, le-am propus încă de la început să completeze un jurnal reflexiv înainte și după fiecare întâlnire programată, dar și în timpul implementării etapei de acțiune. În urma parcurgerii acestora am constatat faptul că elevii au fost implicați activ, tema

fiind pe placul lor, iar lucrul care i-a atras cel mai mult a fost faptul că au putut să facă împreună ceea ce și-au propus singuri încă de la început.

Colaborarea transfrontalieră s-a finalizat prin proiectul colaborativ al elevilor din ambele echipe implicate, prin prietenii legate și atingerea scopului și obiectivelor proiectului.

Recomandări: continuarea și extinderea proiectelor de cooperare transfrontalieră; dezvoltarea de programe de formare pentru cadrele didactice, pentru a le familiariza cu strategiile educaționale inovative; alocarea de resurse financiare pentru achiziționarea de echipamente și materiale didactice moderne; implicarea activă a comunității locale în proiectele educaționale; monitorizarea și evaluarea impactului strategiilor educaționale inovative.

Proiectul meu demonstrează că cooperarea transfrontalieră poate fi un catalizator pentru inovația educațională. Prin eforturi comune și prin implementarea strategiilor educaționale inovative, școlile din România și Republica Moldova pot oferi elevilor o educație de calitate, care să-i pregătească pentru succes în secolul XXI.

Bibliografie:

1. Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J. S., Guzdial, M., & Palincsar, A., „Motivating project-based learning: Sustaining the doing, supporting the learning”, *Educational psychologist*, 26(3-4), 369-398, 1991.
2. Gillies, R.M., „Cooperative learning: Review of research and theory”, *Researchgate*, 2016.
3. UNESCO, „Education for Sustainable Development Goals: Learning objectives”, UNESCO publishing, 2017.

Aplicarea unui sistem de management al calității în învățământ necesită organizarea unui mediu de învățare stimulat, interactiv, creativ, care să permită participarea și implicarea elevilor în procesul propriei formări și dezvoltări. Odată cu progresul realizat de societate în toate domeniile, inclusiv cel educațional, aplicarea unor strategii didactice inovative a devenit o prioritate ce nu poate fi neglijată.

Practica tradițională bazată pe învățarea centrată pe clasă, unde profesorul este cel care ia majoritatea deciziilor într-o manieră unidirecțională, se dovedește a nu mai fi utilă și productivă pentru mediul educațional actual. În acest context accentul trebuie pus pe învățarea centrată pe elevi, pe colaborarea dintre cadrele didactice și elevi, pe cooperarea dintre elevi și dintre toți membrii comunității educaționale (părinți, elevi, cadre didactice, directori, decidenți politici și administrativi).

Pentru a asigura dezvoltarea cognitivă a elevilor, valorificarea resurselor afective, acționale și pentru a li se forma competențele necesare adaptării și integrării lor socio-profesionale, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare. Strategiile didactice interactive promovează o învățare activă, implică o colaborare susținută între elevi, iar profesorul devine un facilitator al învățării, organizator al unui mediu educațional flexibil, adaptat particularităților psihoindividuale ale elevilor. Specific învățării interactive este interrelația de învățare care se stabilește între elev-elev și între profesor-elev.

Învățarea interactivă are la bază o serie de elemente definitorii: valorificarea experiențelor zilnice ale elevilor prin crearea unor situații tip- fiecare elev poate avea o experiență diferită cu privire la unul și același eveniment/fenomen, aceasta putând fi împărtășită și altor colegi; valorificarea cunoștințelor anterioare ale elevilor în desfășurarea lecțiilor noi și rezolvarea unor sarcini de lucru în perechi sau în grupuri mici; utilizarea situațiilor de joc în învățare(joc de rol, dramatizarea, jocul didactic); folosirea problematizării pe secvențe didactice și aplicarea rezultatelor prin metode și procedee de expresie ca desenul, povestirea, lucrul manual, modelajul; rezolvarea creativă a conflictelor în clasă, colaborarea cu familia și valorificarea resurselor din comunitate ca tehnici de sprijin a predării, învățării și evaluării; implicarea elevilor în activități care presupun cooperare pentru rezolvarea unor probleme: pot învăța să asculte, să negocieze și să accepte opinia celuilalt, indiferent de statutul sau rolul pe care îl dețin în grupul respectiv (Gherguț, 2013).

În învățarea interactivă, organizarea activităților se poate realiza pe grupe sau perechi, avantajele fiind numeroase: se creează o coeziune între membrii echipelor, se îmbunătățesc abilitățile de socializare, empatie, spiritul de echipă, luarea deciziilor, asumarea responsabilităților, a rolului de lider.

Pentru crearea unui mediu educațional flexibil este esențială relația dintre cadrele didactice, dar și dintre acestea și liderul unității de învățământ. Această relație trebuie să se bazeze pe colaborare, respect, îndrumare, sprijin, în vederea creării unui climat educațional relaxat, calm, primitiv care să le permită elevilor să-și exprime liber opiniile, sentimentele într-o manieră deschisă, de acceptare și fără teama de a fi ridiculizați. Un exemplu referitor la importanța colaborării dintre membrii comunității educaționale îl reprezintă lucrul în echipă pentru elaborarea planului de servicii individualizat și a programului de intervenție personalizat pentru elevii cu CES. Pentru a asigura o educație de calitate, echipa interdisciplinară formată din profesori, logopezi, profesori de sprijin, profesori consilieri școlari, trebuie să realizeze adaptarea curriculară a conținuturilor, metodelor și mijloacelor didactice precum și a evaluării.

Bibliografie

Cucoș, C. (coord.), 2009, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași.

Gherguț, A. , 2013, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași.

ÎNVĂȚAREA COLABORATIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Avram Elena , Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” , Bacău

Premisa colaborativă este aceea conform căreia, subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual”(Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, 2003).

Dintre beneficiile utilizării învățării colaborative putem aminti .creșterea capacității copiilor de fixare a cunoștințelor promovarea unei atitudini pozitive față de învățare, dezvoltarea unor abilități de interacțiune social, promovarea stilurilor diferite de învățare a copiilor, îmbunătățirea performanței copiilor . Determinarea copiilor preșcolari să lucreze în echipă reprezintă o tehnică binecunoscută pentru promovarea învățării active și a unei bune pregătiri pentru integrarea școlară, știut fiind faptul că abilitatea de-a lucra împreună a devenit apanajul noii reforme educaționale.

În cadrul activităților colaborative copiii sunt învățați să își stabilească sarcini, să colaboreze, să schimbe idei, să selecteze informația cea bună, realizează o informare din surse variate.Învățarea colaborativă stimulează dezvoltarea comunicării orale și convenționale și uneori face ca intervenția educatoarei să fie facultativă, de asemenea determină dezvoltarea proceselor mentale de nivel superior: gândirea abstractă .

Învățarea colaborativă permite socializarea, schimbul de păreri, dezvoltarea încrederii în sine, autoevaluarea pe baza analizei și în comparație cu colegii. De asemenea în cadrul acestor activități se dezvoltă toleranța, motivația, creativitatea, dorința de cunoaștere, acțiunea, responsabilitatea individuală și de grup. Învățarea colaborativă are foarte multe avantaje :apar idei mai multe și mai bune, copiii învață unul de la altul, nu doar de la educatoare, încurajează contribuția personală, intervine aprecierea diversității .Copilul intră în contact cu alte opinii decât ale sale și acceptă schimbarea și cooperarea. Un beneficiu important este realizarea dezvoltării sociale, și dezvoltarea unor relații interpersonale .

Învățarea colaborativă ajută copiii să învețe mai profund cultivând relații bazate pe respect reciproc și cooperare constructivă. De asemenea este o metodă de predare și învățare în care preșcolarii lucrează împreună, uneori în perechi, alteori în grupuri mici, pentru a rezolva una și aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă sau a lansa idei noi, combinații noi sau chiar inovații autentice .

Grădinița modernă promovează învățarea colaborativă ca formă superioară de interacțiune psihosocială, bazată pe sprijin reciproc, pe toleranță, pe efort susținut din partea tuturor, îndreptat spre același scop. Demersul de realizare a sarcinilor se realizează prin colaborare. În vederea unei învățări active prin colaborare, trebuie acordată o importanță deosebită strategiei didactice definită prin cei trei M: metode, mijloace, materiale combinate, adaptate și utilizate corect.

Toate aceste elemente asigură eficiența. Metodele care se pot utiliza pentru ca preșcolarii să lucreze eficient în grup, dezvoltându-și abilități de colaborare și ajutor reciproc sunt dintre cele mai diverse. Metoda învățării pe grupuri mici are la bază principiul întăririi coeziunii grupului de lucru și al creșterii gradului de coeziune între copii. În organizarea activității pe grupuri mici, se ține seama ca preșcolarii să fie cu nivel de pregătire apropiat, nivel de informații aproximativ egal. În același timp se are în vedere nivelul dezvoltării intelectuale, al omogenității relative privind particularitățile de vârstă și individuale, capacitatea de învățare.

Tocmai pentru ca preșcolarii să interacționeze frecvent unul cu celălalt, a fost concepută desfășurarea activităților pe centre, unde se creează un mediu propice învățării pe grupuri mici de copii. Fiecare centru de activitate devine un laborator de inițiativă, imaginație și creativitate pentru copii. Materialele de la centre îi stimulează și îi provoacă pe copii să-și folosească toate simțurile în timpul jocului, să interacționeze cu colegii, dar și cu educatoarea, în timpul activităților desfășurate. Prin experimentare, investigare, descoperire proprie, copiii încearcă idei noi, culeg informații. În timpul activităților pe centre există un zumbăit deoarece copiii interacționează în mod spontan cu colegii lor, comunică între ei, dar și cu adulții, fapt ce duce la dezvoltarea aptitudinilor sociale.

O metodă des întâlnită în activităților desfășurate în grădinițe este metoda proiectelor. Metoda proiectelor este inițiată de J. Dewey, popularizată de W. Kilpatrick și este fundamentată pe principiul „viața este o acțiune și nu o muncă la comandă și școala, făcând parte din viață, trebuie să-i adopte caracteristicile” (E. Planchard, 1992, din Ioan Cerghit – Metode de învățământ).

Această metodă a apărut dintr-o nevoie și anume nevoia formării omului practic, de acțiune și cu independență în gândire. proiectele urmăreau acțiunea. Pedagogia modernă a proiectelor consideră proiectul ca o temă de acțiune, de cercetare, orientată spre atingerea unui scop bine precizat, ce urmează a fi realizată, pe cât posibil, prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu acțiunea practică. Utilizând această metodă, copiii preșcolari sunt puși în situația de a alege sau a accepta o temă de cercetare pe care să o analizeze sub variate aspecte. În felul acesta copiii acționează

individual, pe grupe sau în echipe și nu folosesc cunoștințele obținute doar la o disciplină, ci la mai multe care sunt în relație cu tema deci metoda îi îndeamnă spre o abordare interdisciplinară. Avantaje ale utilizării metodei proiectelor pentru copiii preșcolari: studiază o problemă concretă de viață; exersează lucrul individual, pe grupe sau în echipă; folosesc cunoștințe de la mai multe discipline, pe care le subordonează realizării unui scop; rezolvă situații reale de viață; exersează elaborarea răspunsurilor la întrebări și formulare de întrebări; realizează o sarcină într-un timp determinat; își formează atitudini ca: responsabilitate, inițiativă, perseverență, cooperare etc. Finalitățile se concretizează în lucruri importante pentru ei care le creează satisfacții.

Metoda proiectului este o metodă cu un puternic caracter interdisciplinar ce dezvoltă multilateral personalitatea copilului, este o cercetare a unui subiect pe toate planurile care presupune efort, atenție și energie. În plan practic, aceasta metoda poate fi caracterizată ca un efort de cercetare a copilului pentru a depista detaliile subiectului abordat în întreaga lui activitate. Un proiect tematic este o extindere, o investigare a unui subiect din sfera idealului sau practicului către care copilul își îndreaptă întreaga atenție și energie.

Proiectul îi implică pe copii în sfera investigației asupra evenimentelor și fenomenelor despre care doresc să învețe mai mult. Ceea ce este absolut deosebit, din punct de vedere al respectării rutei individuale a învățării și a ritmului propriu, proiectul poate fi dus la bun sfârșit de un grup mic de copii, de întreaga grupă, sau de un singur copil.

Într-un an școlar, la nivelul preșcolar, se pot derula cu copiii maximum 7 proiecte tematice cu o durată maximă de 5 săptămâni/proiect sau un număr mai mare de proiecte de mai mică activitate (ceea ce este și recomandat), variind între 1-3 săptămâni, în funcție de complexitatea temei abordate și de interesul copiilor pentru tema respectivă. De asemenea, există săptămâni în care copiii nu sunt implicați în niciun proiect, dar în care sunt stabilite teme săptămânale independente, de interes pentru ceea ce copiii vor să studieze. Totodată, pot exista și proiecte de o zi (teme concurente) și/sau proiecte transsemestriale.

Valoarea pedagogică a acestei metode constă în influența pozitivă asupra principalilor actori implicați în actul educațional și rolul pe care îl are fiecare în demersul educațional:

1. Stimularea și dezvoltarea pe multiple planuri a personalității copiilor:

- sunt puși în situația autentică de cercetare, în care trebuie să găsească soluții;
- își stabilesc singuri limitele învățării și ale cunoașterii;
- parcurg conținuturi în ritm propriu;

2. Îmbogățirea experienței profesionale a educatoarelor:

- aprofundarea de cunoștințe;
- învățarea și aplicarea de noi metode;

3. Părinții:

- învață să stimuleze și să sprijine interesul copiilor pentru cunoaștere;
- sunt mai aproape de grădiniță în demersul educațional;
- învață să se implice, comunică, participă la găsirea de soluții, de materiale;

4. Unitatea de învățământ:

- reinsertia școlii în comunitate;
- stabilirea de parteneriate,

5. Procesul de învățământ:

- câștigă în rigoare științifică;
- devine mai flexibil;
- crește calitatea procesului educațional din grădiniță, prin conceperea unitară a curriculumului, organizarea optimă a spațiului educațional, optimizarea procesului de predare- învățare –evaluare.

Activitățile integrate care se desfășoară pe parcursul unui proiect tematic asigură o învățare activă, reflectând interesele și experiența elevilor și au finalități reale. Pentru ca scopul propus să aibă finalitate trebuie respectate anumite principii democratice: „Cooperare, co-participare/Co-influență, negociere/ Luarea deciziilor în comun/ Coresponsabilitate/ Libertate, inițiativă/ Respect și toleranță.”

Indiferent de ce tip de învățare promovează un proiect copiii au de rezolvat probleme și situații diferite. Ei formulează judecăți de valoare în urma prelucrării datelor cunoscute ale problemei, combină ideile, își atribuie responsabilități, relaționează, își respectă limita capacităților individuale în cadrul grupului, fac analogii între diferite situații, activități desfășurate, participă cu interes la proiectarea secvențelor de lecție, fac transfer de cunoștințe de la un proiect la altul, de la o lecție la alta.

Această metodă are o viziune mai amplă asupra dezvoltării armonioase a personalității copilului, pune un accent deosebit pe colaborarea dintre elevi – educatoare și părinți. Printr-un proiect tematic, părintele se transformă într-un adevărat partener de lucru al propriului copil, având posibilitatea de a participa activ cu acesta la lecțiile ce se desfășoară la clasă. Părintele nu mai este

un simplu spectator la lecțiile demonstrative susținute de educatoare, ci un „membru” al clasei din care face parte copilul lui.

Bibliografie :

Neacșu I.-Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București, 1990

Pintilie Mariana, Metode moderne de învățare-evaluare, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2002

ARHITECTII VIITORULUI: INOVAȚIE, COLABORARE ȘI SCHIMBARE ÎN EDUCAȚIE

Babiuc Iulia Mihaela

CJRAE Suceava Școala Gimnazială Bucșoia

Termenul de „inovație” se referă la noutate, schimbare, modificare sau mai precis „schimbare făcută într-un domeniu, sistem etc” în scopul de a-i îmbunătăți calitățile”.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan.

Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Inovația în învățământ poate și trebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului, cât și din afara lui. În al doilea caz, finanțarea corespunzătoare a învățământului este una dintre măsurile cele mai importante, pentru că inovația solicită un suport financiar.

Sistemul de învățământ trebuie să se concentreze într-o mai mare măsură asupra dezvoltării unor programe educaționale specifice pentru diferite categorii de populație, de la persoane cu dizabilități, la minorități etnice, indivizi superior dotați, până la posibilitatea includerii în sistemul de învățământ a tuturor celor care doresc să-și perfecționeze, să-și completeze pregătirea necesară.

Moduri de stimulare a inovației școlare:

- utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și a idealurilor educaționale. Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente.
- recompensarea muncii în echipă- în prezent, la nivelul sistemului de învățământ, personalul didactic, dar și elevii sunt evaluați, recompensați în funcție de activitatea individuală.
- utilizarea metodelor activ participative în procesul de predare – învățare pun accent pe învățarea prin cooperare, lucru care îi ajută pe elevi să își exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber și pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor. - Implicarea elevilor în diverse programe sau proiecte educaționale le dă posibilitatea să își perfecționeze și să pună în practică cunoștințele, să participe la competiții, schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și competențele de comunicare.

O importanță deosebită în inovația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic, acela de a planifica activitățile cu caracter instructiv-educativ, de a organiza activitățile clasei, de a comunica idei, cunoștințe, de a asculta, de a oferi feed-back, de a conduce activitățile cu elevii, de a motiva elevii prin aprecieri verbale și non-verbale, de a evalua modul în care au fost atinse scopurile și obiectivele urmărite.

Inovarea pedagogică se referă la trecerea de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității, iar în domeniul învățământului inovarea se poate realiza sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, dar și prin prisma relațiilor interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Un mod deosebit de a stimula inovația constă în recompensarea muncii, atât la nivelul personalului didactic, cât și la nivelul elevilor, deoarece motivația profesională se împletește cu satisfacția muncii, ceea ce duce la o cultură școlară favorabilă inovației.

Așadar, prioritatea învățământului o constituie promovarea creativității ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne pentru asigurarea educației de calitate în învățământ. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale, ce impun metode noi, și anume cele trei forme ale educației, educația formală- ce presupune învățarea sistematică, structurată și gradate cronologic, realizată în instituții specializate de către personal specializat, educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative și educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, iar prioritatea învățământului ar trebui să fie informatizarea, softul educational, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ fiind o componentă de bază a educației de performanță, deoarece facilitează realizarea scopurilor didactice și a idealurilor educaționale.

Educația de performanță nu înseamnă doar lecții bine ținute, exerciții și probleme predate la timpul potrivit, ci înseamnă, dincolo de toate acestea, abilitatea de a canaliza atenția și voința

copilului către zone de interes maxim, să se exprime corect în limba română, să aibă o citire funcțională, să realizeze o lectură cognitivă, analitică și expresivă a textului, să expună mesajul textelor studiate.

Elevii care sunt capabili de performanțe școlare dezvoltă capacități de învățare diferite de a celorlalți elevi, bazate pe gândire critică ce evaluează ideile într-un mod creativ, pe o gândire morală, ce permite abordarea acțiunilor cu maxima responsabilitate.

Așadar, metodele interactive sunt modalități moderne care ajută la stimularea dezvoltării creativității copiilor, la stimularea învățării experiențiale și la exersarea capacităților de analiză, deoarece îi angajează pe copii în depunerea efortului intelectual și duc la dezvoltarea comunicării, independenței în gândire și transformarea acestora în subiecți active, coparticipanți la propria formare.

1. **Învățarea prin competiție - învățarea prin cooperare**

Învățarea prin competiție

Este o formă relativ redusă de interacțiune psihosocială, constând în rivalitatea sau /și bazându-se pe concurență interpersonală sau intergrupală, fiecare având propriul scop.

Motivația provine din dorința de afirmare proprie

Accentul se pune pe produs, pe ceea ce se obține în urma învățării

Evaluarea își exercită funcția de control prin raportarea la norma de grup. Acest fapt creează ierarhizări, determină apariția de comportamente ostile și de atitudini invidioase.

Învățarea prin cooperare

Este o formă superioară de interacțiune psihosocială, bazată pe sprijin reciproc, pe toleranță, efort susținut din partea tuturor către același scop.

Motivația este rezultatul acțiunii conjugate a tuturor membrilor ce urmăresc un scop comun.

Atenția este îndreptătită asupra procesului de elaborare împreună, prin colaborare, adămurilor de realizare a sarcinii.

Evaluarea urmărește acordarea ajutorului imediat, având o funcție mai mult corectivă, ameliorativă, decât de sancționare. Ea se realizează prin raportare la progresul individual, are în vedere atât participarea fiecărui membru la procesul

elaborării în comun cât și rezultatele echipei.

2. Principiile învățării prin cooperare sunt:

- Interdependența pozitivă;
- Responsabilitatea individuală;
- Formarea și dezvoltarea capacităților sociale;
- Interacțiunea față în față;
- Împărțirea sarcinilor de grup și reflectarea.

3. Etapele învățării prin cooperare sunt:

- Constituirea grupului de lucru.
- Etapa documentării, a reflecțiilor, a tatonorilor.
- Etapa dezbaterilor colective; confruntare și analiză a ideilor.
- Etapa integrării noilor achiziții în sistemul celor existente.
- Participanții se confruntă cu o situație și sunt stimulați pentru a facilita soluționarea problemei pusă în discuție.

4. Competențele profesorului necesare susținerii învățării prin cooperare

- competență energizantă;
- competență empatică;
- competență ludică;
- competență organizatorică;
- competență interrelațională;
- competențe psihopedagogice și metodice;
- competențe manageriale și psihosociale.

Tendințe în metodologia didactică

- “punerea în practică a noilor metode și procedee de instruire care să soluționeze adecvat situațiile de învățare (folosirea metodelor de tip brainstorming);

- folosirea pe scară mai largă a unor metode activ- participative, prin activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor și prin apelarea la metode passive numai când este nevoie; fructificarea dimensiunii și aspectelor “calitative” ale metodei;
- extinderea folosirii unor metode care solicită componentele raționale ale activității didactice, respectiv aspectul comunicațional pe axa profesor- elevi sau pe direcția elevi- elevi; întărirea dreptului elevului de a învăța prin participare;
- accentuarea tendinței formativ- educative a metodei didactice; extinderea metodelor de căutare și de identificare a cunoștințelor, și nu de transmitere a lor pe cont propriu;
- cultivarea metodelor de autoeducație permanentă; promovarea unor metode care îi ajută efectiv pe elevi în sensul dorit;
- adecvarea metodelor la realitatea existentă.” (apud Constantin Cucoș, 2006, pp. 288-289).

În momentul în care indivizii trăiesc experiențe diferite față de cele cunoscute deja, când aceste experiențe sunt pozitive, spiritul de inițiativă, creativitatea, gustul pentru reușită se dezvoltă și favorizează inovația, indiferent de domeniul de activitate. Organizarea învățământului la distanță, a învățământului privat la toate nivelurile, desfășurarea unor programe educaționale specifice (adresate populației defavorizate din punct de vedere socioeconomic, minorităților, persoanelor cu dizabilități etc.) au fost posibile odată cu descentralizarea sistemelor de învățământ.

Inovațiile la nivelul conținutului învățământului urmează celor de la nivel de structură și organizare a sistemului, pentru că, fie și dacă ne referim doar la prelungirea duratei obligatorii de școlarizare, constatăm că aceasta presupune o nouă ordonare, succesiune a cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor ce trebuie transmise și formate la elevi. Inovația la nivelul conținutului învățământului este însă necesară și din alte motive: pe de o parte, totalitatea cunoștințelor, informațiilor acumulate la nivelul societății este imposibil de cuprins și transmis prin conținutul învățământului, oricât de mult s-ar prelungi perioada de școlarizare, iar pe de altă parte, cunoștințele, informațiile au devenit nu doar foarte numeroase, ci chiar, în unele cazuri, perisabile, astfel că între momentul debutului școlarizării și finalizarea acestora ceea ce și-a însușit individul poate să nu mai corespundă exigențelor societății și economiei. Susținătorii inovării conținutului învățământului au propus o selecție a cunoștințelor, informațiilor ce urmează a fi transmise elevilor, dar mai cu seamă formarea la aceștia a unor deprinderi,

priceperi, abilitați de a învăța continuu, pe tot parcursul vieții, pentru a evita mai ales excluderea de pe piața forței de muncă.

Descentralizarea sistemului de învățământ a permis introducerea disciplinelor opționale, a curriculumului la decizia școlii, demers prin care oferta educațională este adaptată nu numai nevoilor individului, ci și comunității.

Preocupările privind inovarea conținutului învățământului s-au manifestat încă din anii '70, odată cu dezvoltarea accelerată a științei și tehnologiei și introducerea TIC în învățământ.

Cinematograful educativ, presa școlară, învățământul programat, învățământul asistat de un ordinator sunt doar câteva dintre aspectele pe care inovatorii sistemului de învățământ le-au luat în considerație în schimbarea conținutului învățământului. Astăzi, influența internetului asupra conținutului învățământului reprezintă preocuparea majoră a oamenilor școlii și nu numai. Tinerii petrec din ce în ce mai mult timp în fața calculatorului și a televizorului decât în școală, iar acest lucru trebuie utilizat în favoarea educării populației: organizarea unor cursuri/ ore prin intermediul televiziunii, internetului, utilizarea acestuia ca metodă didactică. Inovația în învățământ poate acționa și ca mod de rezolvare a unor probleme la care sunt expuși tinerii de azi: dezvoltarea științei și tehnologiei are atât pentru individ cât și pentru societate în ansamblu avantaje considerabile, însă și riscuri majore, precum izolarea indivizilor, dezvoltarea unor relații de comunicare artificiale. Introducerea TIC în procesul de învățare poate atenua parțial aceste probleme. Un alt element supus inovării îl reprezintă tipul de competențe ce urmează a fi formate la indivizi într-o societate în care frontierele în fața circulației persoanelor, lucrătorilor nu mai există.

Într-o societate bazată pe cunoaștere, sistemele de învățământ au obligația de a-și proteja cetățenii, oferindu-le pregătirea școlară și profesională de care au nevoie. Pentru ca inovațiile la nivel de conținut și cele de la nivel de structură și organizare a învățământului să poată fi transpuse în practică și să conducă la rezultate durabile este nevoie de susținere din partea cadrelor didactice. Un aspect adesea subliniat în lucrările pe tema inovației în învățământ este acela că mai mult decât structura și organizarea învățământului sau conținutul acestuia, ceea ce trebuie inovat sunt mentalitățile cadrelor didactice.

Mediul educațional este format cu precădere din personalul didactic și din elevi/ studenți și este definit prin relațiile care se stabilesc între cadrele didactice, între acestea și elevi/ studenți și familiile lor etc. Pentru a ajunge la rezultate durabile, orice inovație are nevoie de un mediu

educațional favorabil, adică de relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor reciproc între cei care formează mediul educațional. Într-un material în care abordează tema inovației la nivelul învățării limbilor moderne, Michel Boiron afirmă că „inovația se construiește pe o aparentă contradicție: ea pune în discuție, deranjează, aduce schimbări, dar, în același timp, se înscrie în respectul și voința instituției în care se produce”. Altfel spus, inovația este cea care aduce noutate, iar continuitatea este reprezentată de mediul, cultura organizațională. Studiile asupra inovației în învățământ pun accent deosebit pe rolul personalului didactic în procesul de inovație, pe caracteristicile, comportamentele pe care trebuie să le aibă acesta împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației.

Învățământul românesc se caracterizează prin forme incipiente ale inovației, dar care, printr-o intervenție susținută atât din interiorul sistemului cât și din afara acestuia, are șanse să devină o constantă a sistemului.

Educația a însoțit istoria omenirii de-a lungul timpului, asigurând transmiterea cunoștințelor, a deprinderilor și descoperirilor din generație în generație. Aceasta reprezintă o condiție a evoluției. Societatea în care trăim se afla într-o continuă dezvoltare în toate domeniile, astfel fiind necesară și evoluția oamenilor care trăiesc în ea. Permanent facem față unor numeroase provocări, fiind nevoiți să ne adaptăm condițiilor sociale, politic. La baza societății este situată, indiferent de aria la care ne raportăm, educația.

Educația digitală completează educația clasică prin dezvoltarea logicii, exerciții de antrenare a inteligenței emoționale. Lecțiile virtuale și educaționale reprezintă un avantaj: oferă elevilor o vedere realistă asupra materiei repetate sau activităților întreprinse prin intermediul mijloacelor audio și vizuale, dar și conținut de tip text pentru a face învățarea cât mai plăcută; posibilitatea de a accesa conținutul vast, ludic și formator de oriunde și oricând, cu ajutorul computerului personal, tabletei sau chiar și a telefonului; folosirea sistemului de feedback imediat: elevul își poate da seama în timp real ce greșește sau ce a realizat corect.

Educația clasică este cea care a pus bazele educației și învățării din cele mai străvechi timpuri, însă s-a dovedit că la momentul de față ea nu este suficientă pentru o dezvoltare amplă a elevilor. Astfel, în ajutorul ei vine educația digitală care dispune de un teren amplu de cunoștințe gata să fie absorbite și cercetate. Introducerea sistemului educațional digital în programele de învățământ este indispensabilă, însă fără a fi exclus cel tradițional care este baza și temelia unei educații complete.

Metodele interactive creează deprinderi, facilitează învățarea în ritm propriu, stimulează cooperarea, nu competiția, sunt atractive, pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare .

Învățarea digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație prin faptul că îi face pe elevi să devină mai interesați să învețe și să-și extindă orizonturile.

Instrumentele digitale și tehnologia contribuie la dezvoltarea abilităților eficiente de învățare a elevilor. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online, și aplică informațiile utile. Acest lucru le sporește eficiența și productivitatea.

De la impactul pe care îl are asupra mediului necesitatea de a folosi mai puțină hârtie, până la economisirea timpului prin acces rapid la informații, învățarea digitală oferă o modalitate eficientă de reducere a costurilor, de maximizare a resurselor și de sporire a impactului asupra studenților și cadrelor didactice concomitent.

Deoarece învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut decât manualele voluminoase, putem spune cu certitudine că digitalizarea reprezintă un context mai bun, care oferă o perspectivă mai largă și activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ, dar să nu uităm și de faptul că o bună parte de informație din internet este falsă sau nevalabilă, lucru pe care o carte niciodată nu îl va oferi cititorilor săi. Din acest considerent este bine ca alături de elevul care explorează informația din internet să fie un profesor care să îl îndrume de care surse să se folosească și să îl ghideze în procesul de verificare a veridicității informației.

Resursele electronice, conținuturile on-line și spațiile educaționale virtuale oferă cele mai noi, cele mai diverse informații și oportunități de educație continuă. În ultimii ani, resursele educaționale deschise sunt abordate pe larg de comunitatea educațională internațională.

Exemple de resurse utilizate la clasă:

Teste create în **Kahoot**, o platformă ce permite crearea jocurilor distractive în câteva minute. Pot fi alcătuite o serie de întrebări, formatul și numărul cărora depinde doar de alegerea fiecărui cadru didactic. Există posibilitate de adăugare a imaginilor, video-urilor .

Activități interactive în **Wordwall** este un alt instrument interactiv, cu ajutorul căruia putem crea activități personalizate, jocuri distractive, chestionare, potriviri de cuvinte. Aceste resurse educaționale deschise se adaptează reușit activităților de consolidare sau evaluare a cunoștințelor.

Această platformă permite crearea propriilor resurse de predare, a activităților personalizate, precum: chestionare, potriviri, jocuri de cuvinte etc.

Moodle România este o platformă de e-learning care oferă servicii și module de dezvoltare a unui mediu de învățare și evaluare online. Moodle ajută la construirea și managementul conținutului digital al cursurilor sau al altor categorii de resurse și activități. Site-ul este o comunitate online a profesorilor și cel mai mare portal românesc cu resurse educaționale pentru toate cele 12 clase, inclusiv învățământul tehnic și vocațional. Fie că sunt planuri de lecție, exerciții, activități extra-curiculare, comentarii literare sau materiale, profesorii, părinții și elevii au posibilitatea să le folosească, distribuie și readapteze.

CONCLUZIE

Vor exista în continuare cursurile tradiționale împreună cu instrumentele și tehnologia digitală, dar materialele de curs ar trebui să reprezinte un supliment al activităților. Astfel, orele sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi. Vorbind despre implementarea educației digitale în mediul învățământului avem impresia că aceasta ar însemna excluderea celei tradiționale, însă cu toate avantajele ei, educația digitală nu ar supraviețui fără cea tradițională, deoarece un calculator, telefon, tabletă, nu ar putea înlocui sfatul sau îndrumarea unui profesor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- 1.Alois G.- Management general și strategic în educație, Ed. Polirom, Iași, 2007
- 2.Cerghit, I-Metode de învățământ , Ed. Polirom, Iași, 2006.
3. Cojocaru, V. M. -Educația pentru schimbare și creativitate,București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2003, 312 p.
4. Cucuș C.-Pedagogie , Ed.Polirom, Iași, 2006, p. 288- 289
- 4.Hassenforder, J., Inovația în învățământ, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.
- 5.Ionescu M. R.- Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- 6.Miclea, M., Vlăsceanu, L, Potolea,. D., Petrescu. P. (coord.)- Nevoi și priorități de schimbare educațională – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar, 2006, www.edu.ro/index.php/genericdocs/8246;
7. Oprea, C. L.- Strategii didactice interactive, București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2006, 49 p.
- 8.Popescu M.-Managementul inovării, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2016
- 9.<https://blog.scoala365.com/2018/11/22/beneficiile-educatiei-digitale-vs-metodele-educatiei-traditionale/>.

Analiza implementării soluțiilor inovative pentru relațiile și colaborarea între profesori și elevi

Introducere

Relația dintre profesori și elevi este esențială pentru succesul educațional și dezvoltarea armonioasă a elevilor. Într-o lume în continuă schimbare, utilizarea unor soluții inovative poate îmbunătăți semnificativ modul în care aceștia interacționează, învață și colaborează. Implementarea tehnologiilor moderne și a metodelor pedagogice inovatoare poate contribui la crearea unui mediu educațional mai dinamic, incluziv și eficient.

Soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării

1. Platforme educaționale interactive

Utilizarea platformelor online, cum ar fi Google Classroom, Microsoft Teams, Moodle sau Edmodo, facilitează comunicarea și colaborarea între profesori și elevi. Acestea permit organizarea lecțiilor, distribuirea materialelor educaționale și oferirea de feedback în timp real.

2. Învățarea bazată pe gamificare

Introducerea elementelor de joc în procesul educațional (de exemplu, Kahoot!, Quizizz, Classcraft) poate crește motivația elevilor și poate îmbunătăți relația dintre aceștia și profesori. Gamificarea contribuie la crearea unui mediu prietenos, competitiv și stimulat.

3. Metode colaborative de predare

Metode precum învățarea prin proiecte (Project-Based Learning), studiile de caz și învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning) promovează colaborarea între profesori și elevi, dar și între elevi. Aceste metode dezvoltă gândirea critică, creativitatea și abilitățile de rezolvare a problemelor.

4. Utilizarea inteligenței artificiale în educație

AI poate fi folosit pentru a personaliza învățarea, oferind elevilor resurse adaptate nevoilor lor. De asemenea, chatbot-urile educaționale pot răspunde la întrebările elevilor și pot ajuta la clarificarea conceptelor.

5. Realitatea virtuală și augmentată

Aceste tehnologii oferă experiențe de învățare captivante, permițând elevilor să exploreze concepte abstracte într-un mod interactiv. De exemplu, Google Expeditions și Merge Cube permit explorarea virtuală a subiectelor de biologie, istorie sau geografie.

6. Tehnici de feedback continuu și evaluare formativă

Platforme precum Mentimeter, Padlet sau Formative permit profesorilor să ofere feedback instant și să adapteze lecțiile în funcție de nevoile elevilor. Evaluarea formativă ajută la îmbunătățirea constantă a performanței elevilor și la crearea unei relații bazate pe sprijin reciproc.

7. Construirea unei culturi a colaborării

Încurajarea activităților extracurriculare, cluburilor școlare și atelierelor de lucru stimulează interacțiunea pozitivă dintre profesori și elevi. Evenimentele precum hackathoanele educaționale sau competițiile academice contribuie la consolidarea relațiilor și la dezvoltarea abilităților sociale.

Provocări în implementarea soluțiilor inovative

- Lipsa infrastructurii tehnologice – Nu toate școlile dispun de echipamente și conexiune la internet adecvată.
- Rezistența la schimbare – Profesorii și elevii pot fi reticenți în adoptarea unor noi metode de învățare.
- Nevoia de formare continuă – Profesorii trebuie să fie pregătiți pentru utilizarea noilor tehnologii și metode.
- Probleme de securitate și confidențialitate – Utilizarea platformelor online trebuie să respecte normele privind protecția datelor.

Implementarea unor strategii educaționale inovatoare poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare, implicarea elevilor și adaptabilitatea acestora la cerințele societății moderne. Iată câteva strategii inovatoare și modalități de implementare:

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

✓ Ce este? Elevii lucrează la proiecte complexe, relevante pentru viața reală, care necesită cercetare, colaborare și creativitate.

✓ Cum se implementează?

Profesorii formulează probleme reale pe care elevii trebuie să le rezolve.

Se utilizează metode de cercetare, brainstorming și prezentări interactive.

Evaluarea include auto-reflecție și feedback de la colegi.

2. Gamificarea educației

✓ Ce este? Aplicarea elementelor din jocuri (puncte, nivele, recompense) pentru a crește motivația elevilor.

✓ Cum se implementează?

Crearea unor sisteme de recompensă (ex. badge-uri pentru realizări).

Utilizarea aplicațiilor educaționale interactive (ex. Kahoot, Quizizz).

Proiecte de tip „escape room” educațional pentru rezolvarea problemelor.

3. Învățarea personalizată și adaptivă

✓ Ce este? Procesul de învățare este adaptat în funcție de ritmul și stilul fiecărui elev.

✓ Cum se implementează?

Folosirea platformelor digitale (ex. Google Classroom, Edmodo) pentru a oferi resurse personalizate.

Evaluări continue pentru a ajusta conținutul în funcție de progres.

Mentorat și tutorat individualizat.

4. Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning - PBL)

✓ Ce este? Elevii explorează probleme reale și învață prin rezolvarea acestora.

✓ Cum se implementează?

Se pun în fața elevilor scenarii complexe legate de știință, economie, tehnologie etc.

Se încurajează gândirea critică și colaborarea în echipă.

Elevii își argumentează soluțiile în fața clasei.

5. Utilizarea realității virtuale și augmentate

✓ Ce este? Experiențe interactive care îmbunătățesc învățarea prin simulări digitale.

✓ Cum se implementează?

Vizite virtuale la muzee sau situri istorice.

Simulări interactive pentru experimente științifice.

Aplicații AR (realitate augmentată) pentru explorarea obiectelor 3D.

6. Flipped Classroom (Clasa inversată)

✓ Ce este? Elevii studiază lecția acasă prin materiale video, iar la clasă rezolvă exerciții practice.

✓ Cum se implementează?

Profesorii creează videoclipuri sau selectează resurse educaționale online.

Clasele devin spații de discuții și activități aplicative.

Se combină cu evaluarea formativă pentru feedback constant.

7. Învățarea colaborativă și cooperativă

✓ Ce este? Elevii învață împreună, rezolvând sarcini în echipă.

✓ Cum se implementează?

Activități de tip „Jigsaw” (fiecare elev studiază o parte a lecției și o predă colegilor).

Proiecte comune interdisciplinare.

Forumuri online pentru schimb de idei și colaborare.

8. Design Thinking în educație

✓ Ce este? Metodă bazată pe empatie, definirea problemelor, generarea de idei, prototipare și testare.

✓ Cum se implementează?

Elevii analizează probleme sociale sau de mediu și propun soluții.

Se folosesc instrumente vizuale (hărți mentale, schițe, prototipuri).

Se încurajează iterarea și feedback-ul constructiv.

Concluzii

Implementarea soluțiilor inovative pentru colaborarea și relaționarea dintre profesori și elevi poate aduce multiple beneficii, inclusiv creșterea motivației, îmbunătățirea performanței academice și dezvoltarea competențelor esențiale pentru viitor. Cu toate acestea, este necesară o abordare strategică, care să includă formarea continuă a cadrelor didactice, adaptarea infrastructurii și promovarea unei culturi a învățării colaborative.

Îmbunătățirea competențelor profesionale ale cadrelor didactice, pentru a stimula un climat de învățare interactiv și adaptat diversității elevilor

prof.ing. Bandi Andrea Monica
Liceul Tehnologic ANGHEL SALIGNY- Baia Mare

Educația este un domeniu dinamic, care necesită o adaptare continuă la noile cerințe sociale, tehnologice și culturale. Rolul cadrelor didactice este esențial în procesul educațional, iar competențele acestora influențează direct calitatea învățării și dezvoltarea elevilor. Într-un context marcat de diversitate culturală, stiluri diferite de învățare și nevoi educaționale variate, este imperativ ca profesorii să își îmbunătățească constant competențele profesionale. Această lucrare își propune să analizeze importanța dezvoltării continue a competențelor cadrelor didactice, modalitățile prin care acest proces poate fi realizat și impactul pe care îl are asupra climatului educațional. Vom explora, de asemenea, strategii moderne pentru crearea unui mediu de învățare interactiv și incluziv, adaptat diversității elevilor.

1. Importanța îmbunătățirii competențelor profesionale ale cadrelor didactice

Un profesor bine pregătit nu doar că transmite cunoștințe, ci devine un facilitator al învățării, un mentor și un model pentru elevi. Competențele profesionale ale cadrelor didactice se referă la un ansamblu de cunoștințe, abilități și atitudini necesare pentru a îndeplini cu succes rolul educațional.

Aceste competențe se împart în mai multe categorii:

- **Competențe pedagogice** – metode și tehnici didactice moderne, adaptate nevoilor elevilor;
- **Competențe digitale** – utilizarea tehnologiilor educaționale pentru a îmbunătăți procesul de învățare;
- **Competențe de comunicare și relaționare** – interacțiunea eficientă cu elevii, părinții și colegii;
- **Competențe de gestionare a diversității** – adaptarea strategiilor de predare la nevoile fiecărui elev, indiferent de contextul social, cultural sau economic.

În lipsa formării continue, profesorii riscă să utilizeze metode învechite, să nu rezoneze cu elevii și să nu creeze un mediu educațional stimulant.

2. Strategii pentru îmbunătățirea competențelor profesorilor

2.1. Formarea continuă și dezvoltarea profesională

Formarea continuă este esențială pentru a ține pasul cu noile tendințe educaționale. Profesorii trebuie să participe la:

- **Cursuri și ateliere de formare** – organizate de instituții de învățământ superior, inspectorate școlare sau organizații non-guvernamentale;
- **Programe de mentorat și coaching** – colaborarea cu profesori mai experimentați pentru a învăța noi metode didactice;
- **Conferințe și schimburi de experiență internaționale** – pentru a înțelege perspective globale asupra educației;
- **Cercetare și autoeducație** – lectură, studii de specialitate, participare la proiecte educaționale inovatoare.

2.2. Integrarea tehnologiei în procesul educațional

Utilizarea tehnologiei în învățământ nu mai este o opțiune, ci o necesitate. Profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze:

- Platforme de e-learning (Google Classroom, Moodle);
- Aplicații educaționale interactive (Kahoot, Mentimeter, Quizizz);
- Resurse digitale (manuale electronice, realitate augmentată, simulări virtuale).

Prin integrarea acestor instrumente, profesorii pot transforma lecțiile tradiționale în experiențe captivante, care să motiveze elevii.

2.3. Adaptarea metodelor de predare la diversitatea elevilor

În fiecare clasă există elevi cu stiluri de învățare diferite. Unii preferă învățarea vizuală, alții auditivă sau kinestezică. Profesorii trebuie să utilizeze metode variate, cum ar fi:

- Învățarea prin colaborare – grupuri de lucru în care elevii învață unii de la alții;
- Învățarea prin joc – utilizarea elementelor ludice pentru a crește motivația;
- Învățarea diferențiată – adaptarea conținutului și ritmului de predare în funcție de nevoile fiecărui elev.

În plus, cadrele didactice trebuie să fie pregătite să lucreze cu elevi cu cerințe educaționale speciale (CES), utilizând metode de predare incluzive și materiale adaptate.

3. Impactul competențelor profesorilor asupra climatului educațional

Un profesor bine pregătit contribuie la crearea unui mediu de învățare pozitiv, în care fiecare elev se simte valorizat. Beneficiile includ:

- Creșterea motivației și implicării elevilor în procesul educațional;
- Reducerea abandonului școlar și a dificultăților de învățare;
- Crearea unei atmosfere de respect și colaborare în clasă;
- Dezvoltarea gândirii critice și a creativității elevilor.

Când profesorii sunt implicați activ în dezvoltarea lor profesională, acest lucru se reflectă direct în performanțele academice și în bunăstarea elevilor.

Concluzie

Îmbunătățirea continuă a competențelor profesionale ale cadrelor didactice este un factor esențial pentru un învățământ de calitate. Prin formare continuă, integrarea tehnologiei și adaptarea metodelor de predare la diversitatea elevilor, profesorii pot crea un climat educațional dinamic, interactiv și incluziv.

Educația nu este doar despre transmiterea cunoștințelor, ci despre formarea unor oameni pregătiți să facă față provocărilor societății moderne. În acest context, profesorii trebuie să fie nu doar pedagogi, ci și inovatori, ghizi și modele pentru elevii lor.

Bibliografie

- Dewey, J. (2004). *Democrație și educație*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Gardner, H. (2011). *Minți diferite. De ce nu gândim la fel?* Editura Sigma.
- OECD. (2021). *Teachers and Digital Technology: OECD Teaching and Learning International Survey (TALIS)*.
- Piaget, J. (2005). *Psihologia inteligenței*. Editura Humanitas.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
- Ministerul Educației Naționale (2023). *Strategia națională pentru educație incluzivă*.
- UNESCO. (2022). *Reimaginarea viitorului educației: O nouă eră a învățării personalizate*.

Activitățile de voluntariat în educația preșcolară

Prof.înv. preșcolar: Banu Virginia Andreea
Grădinița Dumbrava Minunată, București, sector 4

”Voluntariatul este activitatea desfășurată din proprie inițiativă, de orice persoană fizică, în folosul altora, fără a primi o contraprestatie materială.”

Voluntariatul este un mod de incluziune și coeziune socială. Contribuie la crearea unei societăți coerente, cu legături bazate pe încredere și solidaritate, și prin aceasta, la crearea de capital social. Voluntariatul sprijină crearea de parteneriate inovatoare între sectorul profit, autoritățile publice și sectorul non profit. Voluntariatul oferă oportunități de educație formală și non-formală și este, prin urmare un instrument esențial în formarea continuă. Niciodată nu este prea devreme să implicăm copiii în activități de voluntariat. Indiferent de paleta acțiunilor care implică voluntariatul, acestea au ca scop conștientizarea, sensibilizarea și responsabilizarea copiilor, ajutându-i să capete un set de valori și conduite de grijă față de semenii și mediul înconjurător.

Perioada preșcolarității este o perioadă importantă în formarea și dezvoltarea personalității și a sistemului propriu de valori, în formarea imaginii de sine și față de ceilalți precum și a conduitelor și a modului de viață. La această vârstă copiii au nevoie de sprijin, de un mediu informativ care să fie alături de ei, pentru a putea trece cu succes la autonomie și responsabilitate.

Un obiectiv complementar al grădiniței este acela de a-i învăța pe copii să trăiască frumos și sănătos, implicându-i în mod direct pe aceștia în rezolvarea problemelor ce afectează mediul înconjurător și sănătatea comunității în care trăiesc, chiar a societății în ansamblul ei, pentru că, să nu uităm, copiii de astăzi sunt adulții de mâine. Dacă preșcolarii de astăzi cresc și se dezvoltă în spiritul voluntariatului, poate oglinda societății de mâine va fi una diferită, încununând munca tuturor dascălilor care sunt implicați în consolidarea educației permanente în viețile copiilor pe care îi modelează de-a lungul carierei, insuflându-le valori ca: iubirea, bunătatea, respectul, credința.

În dezvoltarea unei mentalități sănătoase la nivelul unei societăți care se află într-o continuă schimbare, educația pentru voluntariat are un rol determinant, această problemă privindu-ne deopotrivă pe toți, adulți sau copii. Este necesar să le explicăm copiilor consecințele pe care acțiunile lor le au, schimbarea pe care acestea o aduc în viața noastră dar și în viețile celor din jurul nostru. De multe ori, preșcolarii sunt considerați prea mici pentru a-și asuma responsabilități, însă, dacă li se oferă o șansă, se pot transforma într-un adevărat model pentru adulții din jurul lor.

Manifestând deseori un entuziasm molipsitor, fiind creativi și foarte activi, pot antrena alți membri ai comunității în procesul de schimbare și tocmai de aceea implicarea activă a preșcolarilor în activități de voluntariat pot genera schimbări pozitive, fiind benefice pentru voluntar ca individ, pentru comunitate și societate în întregul ei.

Ca profesori, purtăm cu noi la orice pas imensa răspundere de a educa, de a sădi în conștiința copiilor valori morale care vor fi transpuse mai târziu în principii și conduită personală.

Aceste valori morale le cultivăm prin participarea directă cu copiii la viața comunității în cadrul proiectelor cu impact moral puternic, campanii de promovare sau conștientizare, activităților extracurriculare sau opționalelor desfășurate, jocurilor, spectacolelor etc. Voluntariatul înseamnă mai mult decât orice definiție, voluntariatul înseamnă hrană pentru sufletul nostru, pentru că, dăruind necondiționat iubire, vom primi iubire, dăruind frumos, vom primi frumos. Important este să ne dorim și să facem primul pas.

Uneori, un gest mic poate genera o schimbare mare!

Abilitățile sociale ale cadrului didactic în reușita personală și profesională

Prof. BARBU DANIELA-GIORGIANA

Colegiul Național « Ion Măiorescu » , Giurgiu

Termenul de abilitate circumscrie ansamblul de competențe care se actualizează în comportamente eficiente și care în general sunt rezultatul unei învățări, favorizate eventual de dispoziții și aptitudini înnăscute . Dacă în vorbirea curentă termenul de abilitate este sinonim cu cel de aptitudine, capacitate, sensul operațional se referă la activități dobândite, ce permit realizarea cu mare precizie, rapiditate, facilitate, eficiență cantitativă și calitativă, cu un consum redus de energie nervoasă și psihică.

Abilitatea socială este definită drept capacitatea de a iniția și întreține relații personale, de a fi acceptați și de a ne integra în grupuri, de a acționa eficient ca membri ai unei echipe, de a influența atitudinea, părerea și comportamentul altor oameni, de a conduce oameni, în unele cazuri organizații întregi și de a preveni apariția conflictelor, sau, în cazul în care au loc, de a le dirija corespunzător

Abilitățile sociale nu sunt produse înnăscute, precum trăsăturile temperamentale, extrovertit-introvertit sau precum reflexele. Ele sunt învățate, acesta este și motivul pentru care sunt o lacună pronunțată în societatea modernă. Atât în mediul familial cât și în mediul școlar accentul se pune pe abilitățile de bază, adică abilitățile de lectură, scriere și calcul. Este necesar ca acestea să își păstreze valoarea lor fundamentală, însă nu mai sunt suficiente pentru a avea succes. În urma nenumăratelor studii care s-au efectuat, cercetătorii afirmă importanța componentei cognitiv-afective în dezvoltarea individului care reunește plasticitatea mentală, capacitatea de a identifica și rezolva probleme, curiozitatea spirituală, creativitatea, capacitatea de a lucra în grup, abilitatea de a lucra și rezista la tensiuni, de a rezolva conflicte, de a lua decizii.

Abilitățile sociale joacă un rol semnificativ în comportamentul acceptat social, comportamente pe care le manifestăm în grupurile de prieteni, mediile familiale sau în relație cu colegii .

Mediul școlar reprezintă un cadru în care este extrem de important să se poată realiza o comunicare eficientă atât între elevi, cât și între elevi și profesori.

Fiecare cadru didactic își dorește ca elevii pe care îi pregătește să aibă succes și mai apoi să se realizeze pe plan profesional.

Trebuie menționat că la reușita școlară a elevilor și implicit cea profesională a cadrelor didactice, concură o serie de factori: fizici, intelectuali, afectivi, pe de o parte, și familiali, sociali și pedagogici, pe de altă parte.

Se spune că la reușita școlară inteligența contribuie în proporție de 50%, restul fiind determinat de factori non-intelectuali: motivație, atitudine, perseverență, interes și alți factori de personalitate. Eficiența activității școlare implică întreaga personalitate a elevului.

În primul rând, consider că o importanță deosebită în ceea ce privește reușita personală o are atitudinea părinților față de școală și de profesori, locul pe care îl deține școala, ca instituție, în mentalitatea referitoare la reușita școlară. Dacă părinții aprobă și apreciază învățământul, copilul va fi mai motivat în activitatea sa, mai adaptabil și mai înclinat spre acceptarea îndatoririlor legate

de rolul său. Comentariile nefavorabile sau atitudinile indifferente sunt de natură să diminueze motivația pentru activitatea de învățare orientând-o spre alte domenii de afirmare.

Uneori, această devalorizare se manifestă indirect, nedeclarat; astfel părinții care au suportat greu experiența școlară, deși încurajează verbal eforturile copilului lor, continuă să o considere, în secret, o corvoadă față de care au încă o rezistență puternică și pe care o comunică prin modalități nonverbale, dar extrem de eficiente. Această discrepanță dintre ceea ce este afirmat și ceea ce rămâne disimulat, ascuns, este simțită de copil și interpretată ca o strategie a adultului de a-l împinge spre o activitate pe care el însuși o refuză.

Atitudinea profesorilor și a părinților față de rezultatele școlare trebuie să fie echilibrată și nuanțată în funcție de posibilitățile copilului și de reactivitatea lui emoțională.

Indiferența față de performanțele obținute, absența gratificației în situații de succes școlar, minimalizarea prin observații privind dificultatea redusă a probei, prin comparația față de succesul mai important realizat de un coleg, duc la o scădere a motivației sau chiar la anularea eforturilor în această direcție.

În mod complementar, întărirea insuccesului, fie el repetat sau întâmplător, prin măsuri represive, prin culpabilizări excesive, prin retragerea declarată a afecțiunii sunt de natură să diminueze fundamental imaginea despre sine a copilului. Copilul interiorizează imaginea parentală, acceptându-și neputința ca pe o fatalitate căreia nu i se poate împotrivi. El se consideră cu adevărat incapabil, devine anxios și teama de un eșec este tocmai aceea care-l provoacă; ea arată defapt, insecuritatea afectivă profundă a copilului care se simte respins.

Pe de altă parte, cred că rolul profesorului în acest context devine esențial. Cu toate că a sporit și influența altor factori în procesul educației, profesorul își păstrează numeroase prerogative în acest domeniu, el fiind principalul modelator al personalității elevilor, începând de la imprimarea unei conduite externe, până la formularea aspirațiilor și idealurilor lor de viață. Obiectivele care stau în fața școlii contemporane, numeroase și complexe, pot fi îndeplinite numai cu un personal devotat, temeinic pregătit și înzestrat cu valoroase calități personale și profesionale. Este subliniată cu deosebire sarcina formativă ce revine personalului didactic în educarea tinerei generații și nu numai aceea de instruire a elevilor. Inversarea de accent de pe informativ pe formativ, nu poate fi realizată doar prin simpla formulare a unor deziderate elevate, întrucât reclamă o reconsiderare a întregului sistem de învățământ și în special o subliniere specială a locului și rolului profesorului în acest sistem, el fiind specialistul care participă la formarea cadrelor pentru toate sectoarele de activitate.

Fiecare educator, învățător și profesor din întregul sistem de învățământ, trebuie să fie atât un bun specialist în domeniu, cât și un bun educator. Numai îmbinând aceste două calități, cadrele didactice își vor îndeplini în bune condiții sarcina de înaltă responsabilitate și onoare în formarea tinerei generații.

Profesorul ocupă o poziție cheie în activitatea de programare, de organizare, realizare și evaluare a procesului educațional. Ca organizator profesorul trebuie să dovedească însușiri obiective în activitatea didactică și educativă, în predarea specialității prin care acționează asupra formării elevilor. Conducerea activității de învățare, crearea motivației necesare, dozarea sarcinilor și stimularea interesului pentru obiectul de învățat pe care îl predă, evaluarea sistematică a rezultatelor obținute și înarmarea elevilor cu un stil de muncă intelectuală, constituie cerințe de bază ale activității sale.

Profesorul trebuie să fie principalul animator al vieții colectivului, sarcina pretențioasă, dar importantă și delicată. A ști să insuflă entuziasm, să inspire încredere, să mobilizeze forțele, să polarizeze toate energiile și toți factorii, să creeze o atmosferă tonică, optimistă, să producă un

climat favorabil muncii, înseamnă să fie o personalitate puternică, să dispună de calități deosebite și să-i cucerească pe cei cu care lucrează.

Animator al vieții unui colectiv de elevi poți fi numai dacă ești pasionat de munca educativă, animat de dorința de a-i ajuta pe alții, numai dacă te poți transpune în situația altora, dacă ești generos, capabil de sacrificiu și de dăruire. A ști să lupti pentru un scop comun, a ști să-i atragi și pe alții în această acțiune, a ști să perseverezi și să obții ceea ce vrei. Mai mult decât oricare altă profesiune, cea de educator impune să fii entuziast, întrucât este vorba de o activitate colectivă care se desfășoară cu tineri în formare, care au nevoie de entuziasm, de încredere în ei înșiși, în cel ce-i îndrumă și de asemenea, încredere în viitor.

Orice profesor este și un creator de modele, de proiecte educaționale, de profile, de metode și procedee, un inovator. O asemenea calitate îi pretinde profesorului imaginație, abilitate, inovație în toate împrejurările, nu numai în cadrul lecțiilor. Orice elev este un unicat și fiecare cere un anumit tratament pentru a se realiza optimal. A stabili condițiile, tratamentul și modalitățile prin care fiecare elev își poate pune în valoare mai bine disponibilitățile și calitățile sale și a obține succese, înseamnă a descoperi specificul fiecăruia și a ști să adaptezi tehnologia educației acestor particularități.

Profesorul este creator în sensul adaptării tehnologiei de lucru la specificul fiecărui colectiv și al fiecărui elev, în sensul anticipării, inventării și proiectării de noi modele, obiective, tipologii sau prototipuri de metode, caractere, structuri. Contribuția lui la perfecționarea învățământului și al educației trebuie să fie continuă, consistentă și înnoitoare. Creativitatea profesorului se manifestă în toate domeniile învățământului și educației, cuprinde și activitatea extrașcolară. Sprijinirea elevilor în formularea proiectului lor de viitor înseamnă cunoașterea temeinică a fiecăruia, dezvoltarea capacităților lor de autocunoaștere, furnizarea unor informații profesionale, sistematice și selective, familiarizarea fiecărui elev cu criteriile unei alegeri raționale și mai ales sensibilizarea lor pentru nevoile forței de muncă. A le conștientiza cerințele economice-sociale și a-i ajuta să țină seama de ele în alegerea profesiei, înseamnă a face o orientare rațională, pusă în serviciul intereselor comune.

Orice profesor poate și trebuie să dezvolte interesele, aptitudinile și talentele elevilor, ajutându-i să-și valorifice la maximum aptitudinile. Conducerea elevului de-a lungul anilor în școală, astfel încât să se realizeze pe deplin, este cea mai autentică probă a unei acțiuni pedagogice reușite. Modelând personalitatea fiecărui elev, profesorul este preocupat să descopere direcția optimă de dezvoltare a acestuia și de stimulare a capacităților necesare împlinirii sale. El devine astfel specialistul care acordă și o calificată asistență psihopedagogică indispensabilă dezvoltării multilaterale a fiecărui elev. Ajutând fiecare elev să își aleagă tipul de studii și apoi profesiunea care corespunde cel mai bine personalității sale, profesorul rezolvă nu numai problema orientării profesionale, ci și pe aceea a integrării cu succes a absolvenților în viața profesională ulterioară, este atent la îmbinarea pregătirii teoretice cu cea practică.

Profesorul îi poate influența pozitiv atât pe tineri, cât și pe adulți, prin organizarea și îndrumarea diferitelor forme de activitate. Stimularea intereselor și a talentelor ca și încurajarea de orice gen a creațiilor, trebuie să caracterizeze întreaga activitate a profesorului, dovedindu-și astfel angajarea și responsabilitatea față de colectivitate.

În concluzie, consider că implicarea profesorului în diferite activități cultural-educative și politico-ideologice constituie o dovadă a înțelegerii superioare a rolului său social, acționând ca un agent al transformărilor sociale.

COMUNICAREA OPTIMĂ PROFESOR – ELEV

Barbu Narcisa Nicoleta

Liceul Tehnologic “Victor Frunză”

Râmnicu Sărat, Buzău

Colaborarea dintre profesor și elev este esențială pentru un proces educațional eficient și armonios. Această relație nu se bazează doar pe transmiterea de informații, ci și pe dezvoltarea competențelor, formarea caracterului și încurajarea unui mediu de învățare pozitiv.

În cadrul reformei educaționale actuale a învățământului românesc, un accent deosebit se pune pe utilizarea unor metode și tehnici de evaluare eficientă a elevilor, aceasta presupunând și o serie de metode alternative. Cu toate că nu se poate renunța definitiv la metodele tradiționale în favoarea celor alternative, se impune îmbinarea acestora în scopul optimizării actului didactic.

Profesorul este nu doar un furnizor de cunoștințe, ci și un ghid, mentor și motivator. Un profesor bun:

- ✓ Creează un mediu de învățare stimulant și prietenos.
- ✓ Adaptează metodele de predare la nevoile fiecărui elev.
- ✓ Oferă sprijin emoțional și încurajează gândirea critică.
- ✓ Încurajează participarea activă și dezvoltarea creativității elevilor.

Elevul nu trebuie să fie doar un receptor pasiv de informații, ci un participant activ în procesul educațional. Un elev implicat:

- ✓ Manifestă curiozitate și dorință de a învăța.
- ✓ Comunică deschis cu profesorul despre dificultăți și nevoi.
- ✓ Respectă regulile clasei și contribuie la un climat pozitiv.
- ✓ Colaborează cu colegii și își dezvoltă abilități sociale și de muncă în echipă.

Colaborarea eficientă dintre profesor și elev este influențată de mai mulți factori, precum:

- **Comunicarea eficientă** – un dialog deschis ajută la clarificarea nevoilor și așteptărilor.
- **Respectul reciproc** – atât profesorii, cât și elevii trebuie să își respecte opiniile și eforturile.
- **Implicarea părinților** – sprijinul familiei consolidează relația profesor-elev.
- **Metode de predare interactive** – utilizarea tehnologiilor moderne și a activităților practice face învățarea mai atractivă.

Pentru a îmbunătăți relația profesor-elev, este important să folosim metode inovative care să transforme sala de clasă într-un mediu dinamic și prietenos. Propun în continuare câteva metode moderne care ar putea fi eficiente dacă sunt utilizate pe o perioadă mai mare de timp și în mod constant.

Învățarea prin jocuri și gamificare sau prin intermediul tehnologiei

„Gamificare” este un termen care a apărut în 2007-2010. Învățarea bazată pe TIC creează condiții optime pentru implementarea gamificării. O activitate gamificată presupune cunoașterea elevilor și stabilirea unor obiective clare, iar conținutul educativ trebuie să fie interactiv și antrenant. Aceste competiții amicale realizate prin intermediul jocurilor contribuie la motivarea elevilor.

De asemenea utilizarea aplicațiilor educaționale precum Kahoot, Quizizz poate face lecțiile mai interactive și mai atractive pentru elevi, iar platformele interactive de colaborare- Google Classroom, Padlet, etc sunt extrem de utile pentru teme, dar și pentru un feedback rapid.

Învățarea bazată pe proiecte

Proiectul este o metodă de învățare-evaluare prin care se creează situații complexe care motivează elevii să participe efectiv cu bagajele de cunoștințe, deprinderi, abilități, reușind să obțină produse finale spre mulțumirea sufltească a tuturor: elevi, învățător, părinți.

Metoda proiectului presupune o abordare transdisciplinară a unei teme bine stabilite în raport cu cerințele programelor școlare, cu capacitățile intelectuale implicate, dar și cu interesele și abilitățile practice ale elevilor, fiind o formă de evaluare motivantă pentru ei, chiar dacă volumul de muncă este sporit. Activitățile integrate care se desfășoară pe parcursul unui proiect tematic asigură o învățare activă, reflectând interesele și experiența elevilor și au finalități reale. În cadrul lor, elevul își concentrează atenția și energia, cu atât mai mult cu cât are oportunitatea de a-și personaliza cunoștințele dobândite prin mijloace artistice: creații „literare”, postere educative, afișe, desene, albume, jocuri, produse practice. Este o metodă complexă, care necesită o perioadă mare de timp (una sau mai multe săptămâni) și care se poate realiza individual și în grup, aducând, astfel, mai multe beneficii.

Realizarea unui proiect parcurge câteva etape:

- alegerea temei;
- planificarea activității;
- stabilirea obiectivelor proiectului;
- formarea grupelor;
- alegerea subiectului în cadrul temei proiectului de către fiecare elev/grup;

- distribuirea responsabilităților în cadrul grupului;
- identificarea surselor de informare;
- cercetarea propriu-zisă;
- realizarea materialelor;
- prezentarea rezultatelor cercetării și /sau a materialelor create;
- evaluarea.

Avantajele folosirii proiectului sunt multiple:

- valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor: aceștia trebuie să-și folosească cunoștințele, deprinderile, abilitățile și capacitățile în contexte noi, să caute informații suplimentare, să le combine, să formuleze probleme, să caute soluții;
- oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta plenar în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori: elev-elev, elev-învățător, învățător-elev-părinte;
- stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea reciprocă;
- contribuie la formarea atitudinii de gândi înainte de a acționa și la conștientizarea faptului că doar împreună oamenii pot reuși să realizeze ceea ce își propun;
- oferă un context flexibil de organizare a evaluării printr-o multitudine de alte metode didactice.

Implementarea acestor metode poate îmbunătăți semnificativ relația profesor-elev, făcând procesul educațional mai atractiv și eficient, iar relația armonioasă dintre profesor și elev are multiple beneficii pentru toți participanții la actul educațional:

- ✓ Creșterea performanțelor școlare.
- ✓ Îmbunătățirea încrederii în sine a elevilor.
- ✓ Crearea unui mediu educațional plăcut și motivant.
- ✓ Dezvoltarea unor relații sociale sănătoase și a spiritului de echipă.

Colaborarea dintre profesor și elev este cheia succesului în educație. Prin comunicare, respect reciproc și implicare activă, se poate crea un mediu de învățare care să sprijine atât dezvoltarea academică, cât și cea personală a elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, Constantin „*Pedagogie*”, Ediția a II a revizuită și adăugată, Ed. Polirom, Iași, 2002;
2. Ciobanu, Olga „*Comunicare didactică*”, Ed. ASE, București, 2003.

Studiu de caz: Implementarea unor strategii educaționale inovative în școlile din România, cu un focus pe cooperare

Prof. Bârsan Georgiana-Viorica, Grădinița cu P.P. Nr. 18

Introducere:

Bullying-ul în școlile din România reprezintă o problemă semnificativă, care poate afecta negativ dezvoltarea emoțională și socială a elevilor. De la vârste fragede, comportamentele de bullying pot lua forme subtile, precum excluderea unui copil din activități, ridiculizarea acestuia sau utilizarea unui limbaj jignitor. În acest context, implementarea unor strategii educaționale inovative, care pun accent pe cooperare și respect reciproc, devine esențială pentru crearea unui mediu școlar sănătos și incluziv.

Obiectiv:

Studiul de caz de față explorează aplicarea activităților educaționale inovative în școlile din România, care promovează prevenirea bullying-ului și dezvoltarea unui climat educațional bazat pe cooperare între elevi, cu un accent deosebit pe activitățile outdoor și învățarea prin joc.

Manifestarea bullying-ului în școlile din România:

În școlile din România, comportamentele de bullying se manifestă în diverse forme, inclusiv în mediul preșcolar, și pot afecta grav relațiile dintre elevi. Printre cele mai frecvente forme de bullying se numără:

1. **Izolarea unui copil:** Un elev poate fi exclus din jocuri sau activități, ceea ce poate duce la sentimente de respingere și izolare.
2. **Jocuri de putere:** Unii elevi pot manifesta comportamente dominante, încercând să impună control asupra altora prin agresivitate.
3. **Bullying verbal:** Comentariile jignitoare, porecele și sarcasmul pot dăuna grav stimei de sine a unui elev.
4. **Violența fizică:** Împingerea sau lovirea altor copii, chiar și fără intenția de a le face rău, reprezintă forme de agresiune ce trebuie prevenite.

Este esențial ca educatorii și părinții să fie conștienți de aceste comportamente și să intervină rapid pentru a preveni răspândirea lor. Acțiunile educaționale trebuie să se concentreze pe dezvoltarea empatiei, respectului și cooperării între elevi.

Strategii educaționale inovative pentru prevenirea bullying-ului:

În multe școli din România, s-au implementat strategii educaționale inovative care vizează prevenirea bullying-ului prin activități care promovează cooperarea și respectul reciproc. Acestea includ jocuri de grup, activități de echipă și activități outdoor, care ajută la formarea unor relații pozitive între elevi.

1. Activități outdoor pentru prevenirea bullying-ului:

Activitățile desfășurate în aer liber au un impact pozitiv asupra dezvoltării sociale și emoționale a elevilor. Aceste activități nu doar că sprijină învățarea prin joc, dar încurajează și colaborarea între elevi, reducând astfel comportamentele de bullying. Exemple de activități includ:

- **Jocuri de grup:** Activități precum „Căpăunul” sau „Țara, țara vrem ostași!” încurajează elevii să colaboreze și să sprijine unii pe alții. Aceste jocuri dezvoltă abilități de comunicare și lucru în echipă.
- **Jocuri de echipă:** „Ștafeta” sau „Trage de funie” sunt activități care învață elevii să colaboreze pentru atingerea unui obiectiv comun, promovând spiritul de echipă și reducând conflictele.
- **Explorarea în natură:** Excursiile și activitățile în aer liber ajută elevii să învețe despre natura înconjurătoare și să coopereze pentru a rezolva diverse provocări.
- **Proiecte comune:** Activitățile de construcție, cum ar fi construirea unui cort din crengi sau realizarea unui colț de joacă din materiale naturale, permit elevilor să lucreze împreună pentru a atinge un scop comun, dezvoltându-le astfel abilități de colaborare și negociere.

2. Integrarea activităților inovative în curriculum:

În multe școli din România, activitățile outdoor sunt integrate în curriculum ca metode de învățare activă. Aceste activități sunt gândite pentru a sprijini dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor, promovând în același timp respectul și cooperarea între colegi. Profesorii sunt instruiți să folosească aceste metode pentru a crea un climat educațional incluziv și pozitiv, în care elevii învață prin experiență directă.

Rolul educatoarelor și cadrelor didactice în prevenirea bullying-ului:

Educatorii joacă un rol important în prevenirea bullying-ului și în dezvoltarea unor relații sănătoase între elevi. Printre acțiunile cheie ale cadrelor didactice se numără:

- **Promovarea empatiei:** Încurajarea elevilor să înțeleagă și să răspundă la emoțiile colegilor lor este esențială pentru construirea unui climat pozitiv. Discuțiile despre importanța respectului și a cooperării ajută la crearea unui mediu educațional armonios.
- **Monitorizarea comportamentului elevilor:** Cadrele didactice trebuie să observe interacțiunile dintre elevi și să intervină rapid atunci când semnele de bullying sunt identificate. Intervențiile rapide pot preveni escaladarea conflictelor.
- **Crearea unui climat de respect:** Educatorii trebuie să promoveze valori precum respectul reciproc, incluziunea și diversitatea, explicând elevilor importanța acceptării diferențelor și a colaborării.

Rezultate și impact:

Implementarea activităților educaționale inovative în școlile din România a avut un impact pozitiv asupra comportamentelor elevilor. Activitățile outdoor și jocurile de grup au contribuit la

dezvoltarea unor relații pozitive între elevi, reducând comportamentele de bullying. Elevii au învățat să comunice eficient, să colaboreze și să își rezolve conflictele într-un mod constructiv. Profesorii au observat o scădere semnificativă a comportamentelor agresive și o creștere a spiritului de echipă și cooperare între elevi.

Concluzie:

Strategiile educaționale inovative implementate în școlile din România, cu un focus pe cooperare și prevenirea bullying-ului, sunt esențiale pentru crearea unui mediu educațional sănătos. Activitățile outdoor, care încurajează învățarea prin joc și colaborare, au avut un impact semnificativ asupra dezvoltării elevilor, atât din punct de vedere social, cât și emoțional. Aceste metode de învățare active pot contribui considerabil la combaterea bullying-ului și la formarea unei comunități educaționale bazate pe respect și cooperare.

Bibliografie:

1. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.
2. Smith, P.K., & Sharp, S. (Eds.). (1994). *School Bullying: Insights and Perspectives*. Routledge.
3. McGrath, M., & Munns, G. (2011). *Outdoor Learning in the Early Years*. Sage Publications.
4. Pavot, E. (2017). *Promoting Social and Emotional Learning in the Classroom: Techniques for Preventing Bullying and Developing Empathy*. Routledge.
5. Hargreaves, A. (2003). *Teaching in the Knowledge Society: Education in the Age of Insecurity*. Teachers College Press.

**UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE SI PSIHOLOGIE
DEPARTAMENTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
SPECIALIZAREA: PEDAGOGIA ÎNVAȚAMANTULUI PRIMAR ȘI PREȘCOLAR**

REFERAT

**COORDONATOR DISCIPLINĂ
MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI/
GRUPEI DE PRESCOLARI
IOANA DARJAN**

**CONDRE TANIA RAHELA
ANUL 3**

Timișoara, 2021

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE SOCIOLOGIE SI PSIHOLOGIE
DEPARTAMENTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
SPECIALIZAREA: PEDAGOGIA ÎNVAȚAMANTULUI PRIMAR ȘI PREȘCOLAR

Strategii de dezvoltare a relațiilor pozitive în clasa de elevi

COORDONATOR DISCIPLINĂ
MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI/
GRUPEI DE PRESCOLARI
IOANA DARJAN

CONDRE TANIA RAHELA
ANUL 3

Timișoara, 2021

Cuprins

- 1. Introducere
- 2. Bune practici privind dezvoltarea relațiilor pozitive între egali (elev-elev) în clasa incluzivă
 - 2. 1. Relații, reguli, proceduri
 - 2.2. Relația profesor – elev
- 3. Problematica liderilor
 - 3.1. Managementul relațiilor educaționale
- Concluzii
- Bibliografie
- Webografie

1. Introducere

Am ales sa realizez un referat pe aceasta temă deoarece cred ca este extrem de important, ca eu, ca viitor cadru didactic sa mă implic in construirea relațiilor pozitive între elevi.

Voi vorbi despre strategiile de dezvoltare a relațiilor pozitive in clasa de elevi si despre importanta atitudinii si principiilor unui cadru didactic in legătura cu crearea si susținerea relațiilor pozitive între elevi.

2. Bune practici privind dezvoltarea relațiilor pozitive între egali (elev-elev) în clasa incluzivă

„Dacă avem impresia că elevii își vor schimba comportamentul doar dacă facem apel la autoritate, riscăm să obținem o relație de confruntare. În acest caz, elevii pot avea reacții negative precum: obraznicia, răzbunarea, minciuna, plagiatul, retragerea, teama de eșec sau teama de a-și asuma riscuri.

Metoda avantajului reciproc presupune formularea problemei, generarea soluțiilor, evaluarea lor și aplicarea lor împreună, prin colaborarea dintre profesor și elev.” (Niculescu, M. (2016). Managementul clasei de elevi: Curs universitar, pg.185)

Comportamentul poate fi plurideterminat, nu numai de valorile și caracteristicile personale sau ale grupului de apartenență, ci și de comportamentul celor din jur, incluzând atât mediul social apropiat cât și persoanele publice, spre exemplu, care pot avea un rol major în atitudinile și comportamentul nostru. Indiferent de cauzele care provoacă un comportament indezirabil, profesorii au la îndemână modalități de prevenire și de intervenție. Profesorii pot construi o dinamică pozitivă în clasă prin utilizarea unor strategii educaționale bazate pe o cercetare pedagogică temeinică, ce combină niveluri adecvate de conducere și cooperare și o conștientizare a nevoilor elevilor.

Beneficiile academice și sociale ale educației incluzive sunt interconectate - toți elevii, inclusiv elevii cu dizabilități, sunt susceptibili să progreseze mai rapid din punct de vedere academic dacă fac parte din grupul social . În plus, din perspectiva sănătății pe termen lung, elevii care se simt excluși și izolați social sunt expuși unui risc mai mare de a se confrunta cu probleme de sănătate mintală, cum ar fi anxietatea și depresia.

Relația elev-elev în sala de clasă are mai multe șanse de a conduce la conexiuni de la egal la egal la locul de joacă și, în final, la conexiunea socială la locul de muncă și în comunitate în general.

Cadrele didactice sunt esențiale pentru experiența clasei de elevi, aflându-se în poziția de a influența gradul și calitatea conexiunilor între elevi și integrarea socială a fiecărui elev.

Simplul fapt de a avea un elev cu dizabilități într-o sală de clasă nu înseamnă că elevul se simte "inclus" sau este perceput ca fiind "inclus" de colegii lui. Incluziunea și apartenența se referă mai puțin la prezență cât mai ales la relațiile elevului în sala de clasă. De exemplu, un elev cu dizabilități care primește cea mai mare parte a instruirii de la un asistent educațional în colțul unei clase din școala de masă poate să se simtă și să fie văzut de către colegii săi ca nefiind parte din "noi", cei din clasă. Prezența fizică în clasă este necesară, dar nu suficientă.

Iată câteva sfaturi practice pentru profesorii care încearcă să sprijine conexiunea de la egal la egal între elevi, pentru a maximiza calitatea incluziunii sociale în clasa lor; unele dintre sfaturi sunt deosebit de relevante pentru elevii cu dizabilități intelectuale.

RECUNOAȘTEȚI DIVERSITATEA ÎN CLASA DVS. Fiecare dintre elevii dvs. este diferit, are puncte forte și provocări individuale. Discuțiile din cadrul clasei despre diferență pot favoriza o

apreciere a diversității în rândul elevilor. Respectul pentru diversitate stă la baza incluziunii autentice.

PROMOVAȚI ECHITATEA ÎN CLASA DVS. Fiecare elev are același drept de a fi în clasa dumneavoastră. Elevii se vor identifica mai ușor ca membri egali ai clasei dacă văd că îi tratați pe fiecare dintre ei ca participanți egali, apreciind contribuția unică a fiecărui elev ca persoană și cursant. Elevii își iau curajul de la dvs. în ceea ce privește "valoarea" proprie și a celui alt în clasă.

IMPLICAȚI TOȚI ELEVII ÎN ACTIVITĂȚILE CLASEI. Dacă un elev cu dizabilități nu este implicat în mod regulat sau implicat activ în anumite cursuri sau activități de clasă, ori este exclus în mod regulat de la activități, fie datorită învățării unu-la-unu, fie a programelor separate, atunci este mai puțin probabil ca elevii colegi să-l vadă ca egal. Adresând întrebări la care elevul dvs. va putea răspunde, solicitându-i elevului să repete răspunsul unui alt elev sau pur și simplu folosind exemple de predare care oferă elevilor ocazia să se implice, fiecare dintre aceste tehnici reprezintă modalități de îmbunătățire a conexiunii elevului cu clasa, chiar și atunci când colegii învață într-un ritm diferit. Toți elevii ar trebui să fie implicați în lecția de bază din clasă.

UTILIZAREA TUTORIATULUI ÎNTRE EGALI ca un instrument de conectare academică și socială. Elevii din clasa dvs. vă pot ajuta să predați concepte unui elev care are nevoie de suport suplimentar în învățare. Unii elevi se vor bucura de această ocazie ca parte sau după finalizarea propriei lor activități. Predarea unui alt student obligă elevul să înțeleagă mai întâi conceptele în sine și, prin urmare, își consolidează aceste concepte mai întâi de toate pentru sine. Din perspectiva beneficiilor academice, tutoring-ul de la egal la egal în clasele incluzive a fost dovedit a fi reciproc avantajos pentru elevi. Din punct de vedere social, aceasta oferă și posibilitatea de a dezvolta o conexiune de calitate de la egal la egal. Învățarea de la egal la egal este benefică din punct de vedere academic, puternică din punct de vedere social și pentru dezvoltarea personală .

EVITAȚI IMPACTUL UNUI ASISTENT DE EDUCAȚIE PERMANENT. În mod clar, unii elevi vor necesita un grad ridicat de asistență educațională, dar acest sprijin trebuie să fie oferit în mod deschis pe baza faptului că dumneavoastră, și nu asistentul educațional, sunteți profesorul elevului. În calitate de profesor la clasă, furnizarea de instrucțiuni directe elevului dumneavoastră este esențială pentru acel sentiment al elevului de a fi perceput ca parte a clasei. Chiar și în cazul elevilor care au nevoie de sprijin semnificativ, obiectivul dvs. ar trebui să fie scăderea treptată a dependenței de asistența educațională suplimentară/ profesorul de sprijin. De exemplu, aceasta se poate realiza

prin delimitarea unui timp de "învățare autonomă" (chiar dacă pornind de la câteva secunde sau minute în fiecare lecție) sau prin înlocuirea asistenței educaționale cu consultații de tip elev-elev. Aceste strategii eliberează, de asemenea, asistentul educațional pentru a susține și a forma o relație de asistență cu întreaga clasă. Cercetări internaționale extensive au arătat că un asistent/ profesor de sprijin strâns legat de un elev împiedică dezvoltarea socială și academică efectivă a elevului și trimite mesajul excluziunii: elevul "aparține" asistentului educațional, mai degrabă decât clasei. Un asistent de educație "necesar" poate inhiba dezvoltarea legăturii dintre un elev și profesorul său, precum și între un elev și colegii săi. Crearea unei relații adecvate între asistentul educațional, profesorul de clasă, elevul cu dizabilități și toți ceilalți elevi este esențial pentru clasa incluzivă.

MINIMIZAREA ASPECTELOR EXCLUSIVE PENTRU ELEV. Multe ajustări legate de spațiu și material sunt necesare și adecvate pentru ca un elev cu dizabilități să poată avea acces la educație. Cu toate acestea, majoritatea elevilor, inclusiv cei cu dizabilități, au o înclinație spre conformism, spre de a nu fi vizibili în ochii colegilor lor și este important ca profesorii să fie sensibili la acest lucru. Beneficiul unor ajustări ale clasei (de exemplu, o pernă specială pentru activități recomandată de un profesionist în domeniul sănătății) poate fi minim, însă costul "excepționalismului" în ceea ce privește impactul ajustării asupra percepției colegilor și asupra dorinței colegilor de a accepta și de a se conecta cu acel elev poate fi semnificativ. Menținerea conexiunii de la egal la egal este un obiectiv important în sine, care nu este întotdeauna apreciat de către profesioniștii din domeniul sănătății sau de către părinți. Luați întotdeauna în considerare, inclusiv consultându-vă cu elevii, dacă un anumit obiectiv poate fi atins într-un alt mod care minimizează sau evită "extragerea" elevului.

ASIGURAȚI-VĂ DE ÎNȚELEGEREREA ȘI ACCEPTAREA AJUSTĂRILOR SAU A ACTIVITĂȚILOR INDIVIDUALE NECESARE. În concordanță cu promovarea valorilor toleranței și diversității în clasă, devine necesară facilitarea acceptării de către colegi a oricăror ajustări necesare pentru elevul cu dizabilități prin explicarea scopului lor benefic. Explicațiile ajută, de asemenea, alți elevi să vadă ajustările ca fiind "corecte". Ajustările înțelese sunt mai ușor acceptate. Ajustările necesare sunt în concordanță cu o clasă de elevi diversă și informată.

ÎMPĂRTĂȘIȚI EXPERIENȚA AJUSTĂRILOR NECESARE. Atunci când se consideră necesar sau adecvat ca un elev cu dizabilități să desfășoare o anumită activitate sau să aibă o anumită ajustare, luați în considerare dacă această activitate/ ajustare poate fi livrată ca o experiență

împărtășită cu alți membri ai clasei. De exemplu, o pauză "senzorială" sau un exercițiu "senzorial" care implică o activitate fizică ar putea beneficia pentru mulți alți elevi sau ar putea fi prezentată în mod pozitiv ca o recompensă pentru alți elevi. Mai mult, de exemplu predarea limbajului semnelor în clasa voastră poate crește semnificativ includerea unui student cu dificultăți de auz sau vorbire. Împărtășirea, prin definiție, face ca experiența sau adaptarea să fie mai autentică/ profundă.

Puneți-vă în locul elevului. Ar trebui să vă întrebați în mod frecvent: "Ce aș simți dacă aș fi în locul elevului meu? Ce gândesc ceilalți elevi? ". Aceste întrebări vor clarifica dacă răspunsul dvs. ar trebui să fie luarea de măsuri deliberate pentru a minimiza "izolarea" elevului și / sau pentru a stimula înțelegerea și acceptarea în rândul elevilor. Testarea structurii de clasă, a practicilor și a impactului oricăror ajustări din perspectiva tuturor elevilor dvs. este o probă importantă.

ASCULTAȚI ELEVII ȘI PE PĂRINȚILOR LOR. Care este mentalitatea în clasă? Cum interacționează elevii dvs.? Cum vorbesc unul despre altul? Conduita și limbajul lor subconștient zilnic vor dezvălui dacă mentalitatea care stă la baza relațiilor este "toți noi" sau "noi și celălalt/ cealaltă".

2. 1. Relații, reguli, proceduri

Managementul din domeniul educației întrunește caracteristici de bază ale managementului organizațiilor, prin adaptare la specificul școlii, respectiv al clasei de elevi și al procesului instructiv-educativ. Managementul climatului educațional se referă la sistemul de relații (profesor–elevi, elevi–elevi, elevi–grup, atât din clasă cât și din alte clase), dar vizează și sistemul de reguli, norme și proceduri care reglementează desfășurarea activității educaționale. Normele se pot înțelege ca valori ale grupului clasă. E bine ca ele să fie stabilite de întregul grup împreună cu

profesorul. Un bun profesor poate facilita dezvoltarea normelor pozitive prin modelarea și încurajarea unor comportamente pozitive.

2.2. Relatia profesor - elev

Profesorul trebuie să fie un bun manager al clasei; să aibă relații cordiale, prietenoase și principiale cu clasa de elevi, să găsească un echilibru între „apropiere–severitate, înțelegere–exigență, bunătate–pretenții, ajutor–pretenții”; „Un cadru didactic principal, echilibrat care stăpânește clasa-colectivul, care se face înțeles (și apoi cere) respectă regulile pe care împreună le-a stabilit cu elevii săi, cu siguranță este iubit și respectat de elevi. Să nu dezamăgești și să nu schimbi regulile în timpul jocului”. Un bun manager al clasei de elevi trebuie să știe să dezvolte relații cordiale, prietenoase și principiale cu clasa de elevi, abilitatea de a colabora cu copiii;

- dragoste față de copii
- abilități de comunicare
- vocația (măiestria didactică, harul, chemarea).

O relație bună între cadrul didactic și elev implică:

- deschidere, în așa fel încât să se instaureze sinceritatea în comunicare;
- respect față de celălalt;
- relație de colaborare și interdependență;
- empatie;
- valorizare;
- ascultare activă;
- relații bune de comunicare cu familia;

http://www.ise.ro/wpcontent/uploads/2012/08/TE_2011_Responsabilitate_ed

3. Problematica liderilor

Colectivul de elevi este în măsură să satisfacă nevoia individuală de comunitate și să sprijine în același timp exprimarea sentimentului de apartenență la grup.

Relațiile care se stabilesc între membrii unui colectiv de elevi se împart în două structuri: una formală, care se referă la investirea oficială a elevilor cu roluri și responsabilități, și una informală, bazată pe afectivitate, pe legături de simpatie, antipatie sau indiferență. În ambele situații se configurează statutul de lider: formal/ oficial – investit în mod deliberat, organizat, de către colectiv împreună cu dirigintele clasei – și informal, desemnat în mod spontan ca urmare a restructurării relațiilor interpersonale din colectiv. Și unii și alții exercită aceleași funcții: menținerea coeziunii colectivului și concentrarea eforturilor în vederea îndeplinirii sarcinilor. Din acest punct de vedere, colectivul de elevi se prezintă ca un organism microsocial cu o dinamică proprie, cu o evoluție ondulatorie a relațiilor de la nivelul clasei, care coincide unor etape socio-afective distincte: etapa evaluării interpersonale, etapa constituirii și încheierii colectivului, etapa stabilizării și recunoașterii. Caracteristica primei etape este preocuparea fiecărui membru al colectivului pentru cunoașterea celorlalți membri, cu scopul de a stabili anumite relații interpersonale. Cunoașterea este coroborată cu evaluarea și urmărește dobândirea unor informații despre ceilalți parteneri, despre atitudinea acestora față de propria personalitate, despre felul în care liderii desemnați sau aleși impun o anumită dinamică a colectivului. Este etapa în care se declanșează conturarea imaginii globale a colectivului de elevi și care se realizează prin sintetizarea tuturor individualităților clasei. Aceasta poate corespunde clasei a V-a. Climatul educațional al clasei de elevi 97 Următoarea etapă se definește ca o consolidare a capacităților de comunicare, de colaborare și conducere. Simultan se produc restructurări la nivelul socio-afectiv al colectivului, ceea ce poate genera tensiuni sau conflicte, unele constructive, din punctul de vedere al afirmării propriei individualități și al antrenării personalității umane. Colectivul apare acum ca o constelație în cadrul căreia fiecare elev se află în relații cu ceilalți colegi. Această etapă poate fi specifică pentru clasele a VI-a și a VII-a. Etapa finală este cea a cristalizării unor relații socio-afective relativ stabile, pe fondul afirmării preocupărilor simpatetice (atrakție, respingere, indiferență) și al recunoașterii autorității liderilor. Colectivul atinge o stare de echilibru relativ, dispune de o conștiință de sine, membrii săi acționând ca un tot unitar. Această etapă poate

corespunde clasei a VIII-a, de exemplu. Pe tot parcursul acestor metamorfoze psiho-comportamentale se manifestă sintalitatea colectivului de elevi care scoate în evidență trăsăturile de personalitate ale clasei. (Nicola, I., (1994), Pedagogie, E.D.P., București Managementul clasei de elevi)

3.1. Managementul relațiilor educaționale

Managementul relațiilor educaționale se referă la aptitudinile manageriale în domeniul relațiilor interpersonale pe care profesorul le exercită în raport cu elevii percepuți ca grup social. La baza succesului în procesul instructiv-educativ stă relația dintre profesori și elevi. Dar, inevitabil, într-un colectiv apar problemele de disciplină care pot avea la bază : teama de eșec, teama de profesor sau lipsa de încredere a elevilor în propriile forțe etc. Cu astfel de obstacole și altele de acest gen, profesorii sunt nevoiți să se confrunte în fiecare zi la clasă, iar ei trebuie să selecteze cele mai bune strategii educaționale și să folosească din plin relații educaționale formative și pozitive pentru a îndeplini finalitățile educaționale. (Niculescu, M. (2016). Managementul clasei de elevi: Curs universitar, pg. 178) Calitatea relațiilor dintre profesori și elevi influențează în mod semnificativ climatul educațional din clasă. Profesorii trebuie să conștientizeze influența pe care o exercită asupra elevilor și să o utilizeze în sens pozitiv. Studiile de specialitate sugerează faptul că performanțele academice și comportamentele elevilor sunt influențate de calitatea relațiilor educaționale. Profesorii care conștientizează această realitate trebuie să ilustreze prin activitatea lor faptul că interiorizează o serie de credințe și atitudini precum:

- responsabilitatea pentru succesul școlar al elevilor;
- perseverența în corectarea erorilor sau a comportamentelor inadecvate;
- optimismul pedagogic;
- desfășurarea unor anchete, având ca subiecți elevii, ilustrează calități ale profesorului pe care elevii le apreciază;

- fermitate în aplicarea regulilor;
- implicare activă în controlul comportamentelor din clasă;
- utilizarea unor strategii interactive în procesul de predare-învățare;
- sarcini de învățare stimulativă și provocatoare;
- preocuparea pentru cunoașterea colectivului de elevi;
- consecvența în a monitoriza activitatea elevilor;
- disponibilitatea de a acorda ajutor elevilor atunci când profesorul este solicitat;
- obiectivitate în evaluare.

Rolul de model al cadrului de didactic va fi întărit prin comportamente conștiente ale acestuia, de respect pentru ceilalți și de preocupare pentru instaurarea unui climat pozitiv în clasă, derulând activități bine organizate și interesante, susținute de strategii educaționale bine planificate și moti- vante. A combina căldura și grija interumană cu limite realiste specifice profesiei didactice poate constitui o dificultate a cadrului didactic, mai ales în cazul debutanților. Fermitatea este o altă componentă în făurirea unui profil de bun manager al clasei și acest aspect trebuie internalizat și folosit la maxim. Modelul propus de V. Jones și L. Jones (2007) structurează componentele managementului clasei în jurul unor compe- tențe fundamentale necesare cadrului didactic: înțelegerea nevoilor personale ale elevilor, stabilirea unor relații interper- sonale pozitive (profesor-elev, elev-elev, profesor-părinți), proiectarea, elaborarea și implementarea eficientă a unor norme de comportare, utilizarea unor strategii didactice care să îi motiveze pe elevi și să răspundă nevoilor de învățare, rezolvarea adecvată a problemelor comportamentale ale elevilor și elaborarea unor planuri individuale de schimbare a atitudinilor. Aceste exemplificări de circumscriere a ariei de investiga- ție specifică managementului clasei ilustrează tendința de încorporare a unor aspecte diverse care conturează un climat educațional stimulativ.

Interacțiunea educațională este un aspect, o formă din multitudinea și varietatea relațiilor interpersonale în clasa de elevi.

O posibilă clasificare a relațiilor interpersonale în clasa de elevi este cea după criteriul nevoilor psihologice resimțite de elevi atunci când se raportează la profesor sau unii la alții. Prin exploatarea acestui criteriu, rezultă următoarele tipuri de relații interpersonale în clasa de elevi:

- relații de intercunoaștere;
- relații de intercomunicare;
- relații socio-afective (afectiv-simpatetice);
- relații de influențare.

Relațiile de intercunoaștere încep în prima zi de școală și continuă pe parcursul anilor de interacțiune cu grupul clasă. Profesorul are la îndemână o serie de instrumente specifice: observația, chestionarul, prezentarea orală, investigația. De asemenea, lectoratele cu părinții pot completa procesul de cunoaștere și chiar pe cel de comunicare cu elevii noștri. Contextul familial poate influența și relația de comunicare profesor-elev. Relațiile profesor-elev pot influența angajamentul și reușita școlară, starea emoțională de bine, problemele de comportament, abilitățile elevilor, implicarea acestora în procesul educațional. Comunicarea deschisă permite elevilor și profesorului modalități autentice de exprimare pe toate planurile.

Experiența personală : în liceu am ales să merg pe profil mate-info deși știam de mică că vreau să studiez pedagogia, însă am iubit relațiile cu foștii mei colegi din gimnaziu, așa că am mers majoritatea mai departe la aceeași școală, pe același profil. De asemenea am văzut cum profesorii noștri ne-au influențat în această direcție prin faptul că atunci când cineva avea o problemă mereu simteam unii cu alții și ne susțineam, îndrumați de profesori.

Profesorul meu de matematică pe care l-am pretuit mult, deși știa că voi alege facultatea de Pedagogie, și putea observa că aveam nevoie de mult studiu la matematică totuși întodeauna mă susținea. (Niculescu, M. (2016). Managementul clasei de elevi: Curs universitar, pg.198)

Concluzii

Consider ca strategiile de dezvoltare a relațiilor pozitive în clasa de elevi sunt foarte importante, astfel cred ca cadrele didactice au un mare rol in acest domeniu.

Cadrele didactice dețin autoritatea peste o clasa de elevi , așadar ei pot munga relațiile într-un grup de elevi prin imprimarea unei bune culturi.

Aceasta cultura îmbrățișează respectul între colegi, evidențiază ideea de a susține alți colegi indiferent de contextul din care provin aceștia.

Bibliografie

1. Zlate, M., (1999) "Introducere în psihologie" Editura Didactică și Pedagogică București 2 Iucu,
2. Romiță, (2001), „Managementul și gestiunea clasei de elevi”, Editura Polirom, Iași
3. Niculescu, M. (2016). Managementul clasei de elevi: Curs universitar.
4. Armstrong, M., (2004), Cum să fii un manager și mai bun, Ediția a VI-a, Editura Meteor Press,
5. Cerghit, I. (2006), Metode de învățământ, ediția a IV-a revăzută și adăugită, Iași, Editura Polirom

W E B O G R A F I E

6. Accesat in 05.12.2021: <https://www.eduform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/bune-practici-privind-dezvoltarea-relatiilor-pozitive-intre-egali-elev-elev-in-clasa-incluziva>

MANAGEMENT ÎN EDUCAȚIE

Bilitz Veronica, Colegiul Național "Nicolae Iorga", Brăila

Managementul educațional se referă la procesul de administrare și coordonare a activităților din instituțiile educaționale, cum ar fi școli, universități sau centre de formare profesională. Scopul acestuia este de a asigura un mediu de învățare eficient și de calitate, gestionând resursele, curriculumul, personalul, infrastructura și relațiile externe.

Principalele componente ale managementului educațional includ:

1. **Planificarea educațională:** Stabilirea obiectivelor educaționale, a politicii instituției și a modului în care aceste obiective vor fi atinse
2. **Organizarea:** Crearea unei structuri organizatorice clare pentru gestionarea activităților zilnice ale instituției educaționale
3. **Resursele umane:** Selectarea, instruirea și dezvoltarea cadrelor didactice și a personalului administrativ
4. **Managementul financiar:** Asigurarea unei bune administrări a bugetului instituțional și al resurselor financiare
5. **Evaluarea și monitorizarea:** Urmărirea performanței instituției și a rezultatelor elevilor/studentilor pentru a îmbunătăți continuu procesul educațional

Managementul educațional este esențial pentru dezvoltarea unui sistem educațional de succes și pentru îmbunătățirea constantă a calității învățământului. Planificarea educațională reprezintă un proces strategic esențial în managementul educațional care presupune stabilirea obiectivelor educaționale, selectarea și implementarea metodelor și resurselor necesare pentru atingerea acestora. Aceasta include atât planificarea pe termen lung (strategii educaționale generale), cât și planificarea pe termen scurt (activități și sesiuni de învățare zilnice sau săptămânale).

Etape ale planificării educaționale:

1 Analiza contextului educațional- începe cu o evaluare a nevoilor educaționale ale elevilor/studentilor și a contextului instituțional (resurse, infrastructură, competențe ale personalului). Identificarea problemelor și provocărilor existente în sistemul educațional, precum și oportunitățile de îmbunătățire.

2. Stabilirea obiectivelor educaționale- definirea scopurilor clare și măsurilor pe termen scurt, mediu sau lung (de exemplu, îmbunătățirea performanței elevilor, integrarea noilor tehnologii în procesul de învățare, dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice). Obiectivele trebuie să fie realizabile și în concordanță cu necesitățile comunității educaționale.

3 Dezvoltarea curriculumului- Crearea unui curriculum adaptat la nevoile elevilor și la standardele educaționale naționale sau internaționale. Integrarea unor strategii de învățare diversificate (proiecte, activități practice, educație digitală) pentru a sprijini dezvoltarea competențelor esențiale.

4 Alocarea resurselor- Planificarea și asigurarea resurselor necesare, cum ar fi manualele, materialele didactice, tehnologia, spațiile de învățare și personalul instruit. Bugetarea resurselor și gestionarea eficientă a acestora pentru a sprijini implementarea planului educațional.

Tipuri de planificare educațională:

- **Planificarea de tip strategic:** Pe termen lung, concentrându-se pe viziunea și direcțiile generale ale instituției educaționale;
- **Planificare de tip tactic:** Detalierea implementării strategiei educaționale pe termene mai scurte (de exemplu pe parcursul anului școlar);
- **Planificarea de tip operațional:** Detalii despre activitățile zilnice și resursele necesare pentru desfășurarea activităților educaționale.

Beneficiile planificării educaționale:

- **Claritate și direcție:** Oferă o viziune clară asupra ceea ce se dorește a fi atins în educație;
- **Eficiență:** Asigură utilizarea optimă a resurselor disponibile;
- **Flexibilitate:** Permite ajustarea planurilor în funcție de schimbările din mediu;
- **Îmbunătățirea performanțelor:** Contribuie la creșterea performanței elevilor și la dezvoltarea continuă a cadrelor didactice.

Planificarea educațională este esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional de succes, bazat pe obiective clare și resurse bine gestionate. Evaluarea și organizarea sunt două aspecte fundamentale ale managementului educațional care contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității învățământului și la realizarea obiectivelor educaționale.

Bibliografie

- Alois Ghergut, Management general si strategic in educatie. Ghid practice, Collegium, Polirom, 2007
- Vladimir Aurelian Enachescu, Florina Murar, Managementul educatiei. Abordari si practici in contextul globalizarii si schimbarilor sociale, Editura Universitara, 2024

SCHIMBAREA ÎN EDUCAȚIE

Bilitz Veronica, Colegiul Național "Nicolae Iorga", Brăila

Schimbarea în educație este un proces complex și continuu, care reflectă evoluțiile din societate, tehnologie, economie și cultură. În ultimii ani, au avut loc numeroase transformări în modul în care înțelegem și aplicăm educația. Iată câteva aspecte cheie ale schimbării în educație:

1. **Tehnologia și învățarea digitală:** Tehnologiile moderne, cum ar fi internetul, platformele de învățare online și aplicațiile educaționale, au revoluționat modul în care elevii învață. În plus, instrumentele precum inteligența artificială sunt folosite pentru a personaliza experiența educațională și pentru a sprijini educația individualizată.
2. **Învățarea centrată pe elev:** În loc de o abordare tradițională în care profesorul este centrul activității educaționale, acum există o schimbare către învățarea centrată pe elev. Asta înseamnă că elevii sunt încurajați să devină actori activi în procesul lor de învățare, să exploreze, să rezolve probleme și să învețe prin colaborare.
3. **Educația pentru competențe, nu doar pentru cunoștințe:** Focalizarea s-a mutat de la memorarea unor informații către dezvoltarea unor competențe esențiale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, abilități de comunicare și colaborare. Aceste competențe sunt esențiale în fața unei lumi în continuă schimbare.
4. **Educația incluzivă:** Mai multă atenție este acordată diversității și includerii în educație. Se pune un accent din ce în ce mai mare pe integrarea elevilor cu nevoi speciale și crearea unui mediu educațional accesibil pentru toți.

5. **Învățarea pe tot parcursul vieții:** În contextul unei economii în schimbare rapidă și al evoluției tehnologiei, învățarea nu se mai oprește la finalul școlii. Tot mai mulți oameni sunt încurajați să continue să învețe și să se dezvolte pe parcursul întregii lor vieți prin educație continuă și dezvoltare profesională.
6. **Educația globală:** Globalizarea și accesul rapid la informații din întreaga lume au dus la o expansiune a educației dincolo de granițele naționale. Educația interculturală, învățarea limbilor străine și înțelegerea diversității culturale sunt tot mai importante în pregătirea tinerelor generații pentru o lume globalizată.

Aceste schimbări sunt doar câteva dintre multele transformări care se petrec în educație. Procesul este dinamic, iar direcțiile în care se îndreaptă educația vor depinde de nevoile și provocările viitoare ale societății.

Învățarea pe tot parcursul vieții este un concept care subliniază importanța continuării procesului de învățare și dezvoltare personală pe măsură ce îmbătrânim, indiferent de vârstă. Aceasta presupune faptul că nu doar în perioada școlii sau a facultății suntem învățăcei, ci întreaga viață poate fi o oportunitate de a învăța noi abilități, informații și perspective.

Există mai multe beneficii ale învățării pe tot parcursul vieții:

1. **Dezvoltare personală** – Învățarea continuă ajută la îmbogățirea cunoștințelor, lărgirea orizonturilor și creșterea încrederii în sine.
2. **Adaptabilitate** – Într-o lume în continuă schimbare, abilitatea de a învăța și de a te adapta este esențială, fie că este vorba despre noi tehnologii, procese de muncă sau evoluții culturale.
3. **Îmbunătățirea carierei** – Persoanele care învață continuu sunt de obicei mai competitive pe piața muncii, având abilități și cunoștințe relevante și actualizate.
4. **Mentținerea sănătății mintale** – Activitățile care stimulează creierul, cum ar fi cititul, învățarea unei limbi străine sau jocurile de logică, pot ajuta la prevenirea declinului cognitiv asociat cu îmbătrânirea.

5. **Satisfacție personală** – Procesul de învățare poate aduce o mare satisfacție personală, în special atunci când înveți ceva ce îți place sau te provoacă.

Acest concept este susținut de numeroase inițiative educaționale, care promovează accesul la resurse de învățare pentru toate vârstele, fie prin cursuri online, workshop-uri, cluburi de lectură sau alte activități educative. Activitățile educative sunt excelente pentru a stimula învățarea, creativitatea și dezvoltarea abilităților într-un mod distractiv și interesant. Iată câteva idei de activități educative care pot fi realizate atât acasă, cât și la școală.

Bibliografie:

Ciprian Ceobanu, Constantin Cucos, Olimpus Istrate, Ion-Ovidiu Panisoara, Educația digitală, Polirom, 2022

Cucos Constantin, Pedagogia, ediția a IV-a revăzută și adăugită, Polirom, 2024

Abordări concrete asupra modelelor educaționale care conduc la crearea unui mediu de învățare axat pe colaborare, respect și inovație

Prof.dr. Gheorghina Liliana BÎRLĂDEANU, Colegiul Național "Onisifor Ghibu" Oradea

E cunoscut faptul că procesul instructiv-educativ trebuie să se focalizeze pe colaborare, respect și inovație, motiv pentru care e imperios necesar să creăm și să aplicăm mai multe modele educaționale moderne care susțin dezvoltarea unui mediu de învățare colaborativ, respectuos și inovator. În acest sens, vom prezenta câteva dintre cele mai relevante și aplicabile.

1. Modelul Învățării Colaborative (Collaborative Learning)

Descriere: Elevii lucrează împreună în grupuri pentru a rezolva probleme, a finaliza proiecte sau a înțelege concepte.

Principii cheie: Dialog deschis, responsabilitate partajată, interdependență pozitivă, respect reciproc.

Beneficii: Dezvoltă abilități sociale, leadership, empatie și gândire critică.

Exemplu de activitate: "Pălăriile gânditoare" (bazat pe metoda lui Edward de Bono). Fiecare grup primește o "pălărie" (un rol: creativ, critic, pozitiv, negativ, informativ, emoțional). Elevii analizează o problemă sau un text din diverse perspective. Învățare: Exersează empatia, ascultarea activă și respectul pentru opinii diferite.

2. Modelul Învățării Bazate pe Proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Descriere: Învățarea are loc prin realizarea unor proiecte practice, deseori interdisciplinare, relevante pentru viața reală.

Principii cheie: Colaborare, cercetare, creativitate, autonomie, respect pentru ideile celorlalți.

Beneficii: Încurajează inovația, asumarea responsabilității și competențele de lucru în echipă.

Exemplu de activitate: "Orașul viitorului". Elevii, organizați în echipe, proiectează un oraș sustenabil și inovator (folosind desen, machete, software digital etc.). Roluri în echipă: Arhitect, ecologist, inginer, comunicator. La final, își prezintă proiectul colegilor și primesc feedback.

Învățare: Colaborare reală, dezvoltare creativă, soluționare de probleme complexe.

3. Modelul Învățării Centrate pe Elev (Student-Centered Learning)

Descriere: Elevii sunt implicați activ în procesul de învățare, având voce și alegere în ceea ce învață și cum învață.

Principii cheie: Personalizare, autonomie, feedback continuu, respectarea ritmului individual.

Beneficii: Creează un mediu respectuos și motivant, cultivă gândirea critică și creativă.

Exemplu de activitate: “Planul meu de învățare”. Fiecare elev își stabilește propriile obiective pentru un modul sau semestru, cu sprijinul profesorului. Poate alege cum să își demonstreze cunoștințele (prezentare, poster, video, eseu etc.).

Periodic, colegii își oferă feedback constructiv între ei. Învățare: Autonomie, responsabilitate, învățare personalizată și respectarea ritmului propriu.

4. Modelul Comunității de Învățare (*Learning Community Model*)

Descriere: Profesorii și elevii formează o comunitate în care toți sunt considerați învățători și învățacei.

Principii cheie: Colaborare pe termen lung, învățare reciprocă, respect pentru diversitate, partajarea resurselor.

Beneficii: Promovează un climat de sprijin și respect, susține dezvoltarea socio-emoțională și intelectuală.

Activitate: “Cercul înțelepciunii” (Learning Circle). Elevii și profesorul stau în cerc, discutând deschis teme de interes (ex. cum putem face clasa mai prietenoasă, cum gestionăm conflictele). Toți au timp egal de exprimare, iar regulile cercului implică ascultare activă și respect. Învățare: Empatie, coeziune, dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

5. Modelul Reggio Emilia

Descriere: Un model aplicat în special la nivel preșcolar, bazat pe explorare, exprimare liberă și colaborare între copii, profesori și părinți.

Principii cheie: Respectul pentru ideile copilului, învățare prin descoperire, cooperare, mediu educațional stimulat și inovator.

Beneficii: Creează o cultură a respectului, sprijină creativitatea și gândirea independentă.

Activitate: “Atelierul materialelor”. Elevii explorează materiale neconvenționale (lemn, textile, carton, natură) pentru a crea liber o lucrare artistică sau tehnică. Colaborează și discută idei, punând accent pe proces, nu pe produsul final. Învățare: Creativitate, lucru în echipă, libertate de exprimare.

6. Modelul Flipped Classroom (*Clasa Inversată*)

Descriere: Predarea conținutului teoretic are loc acasă (prin video-uri sau materiale digitale), iar timpul de la clasă este dedicat activităților colaborative și practice.

Principii cheie: Încurajează colaborarea și sprijinul între colegi, respectarea ritmului propriu de învățare, discuții și rezolvare de probleme în echipă.

Beneficii: Stimulează participarea activă, implicarea și respectul pentru opiniile celorlalți.

Exemplu de activitate: “Dezbateri după vizionare”. Elevii urmăresc un videoclip acasă despre un subiect (ex. drepturile omului, inovații tehnologice). La clasă, sunt împărțiți în echipe pro și contra pentru o dezbateri. Învățare: Pregătire individuală + colaborare și respect în cadrul dezbaterii.

7. Modelul *Democratic Schooling*

Descriere: Elevii participă activ la luarea deciziilor legate de procesul educațional și regulile comunității școlare.

Principii cheie: Respect pentru diversitate, egalitate, implicare, responsabilitate socială.

Beneficii: Dezvoltă respectul, empatia, autonomia și spiritul civic.

Exemplu de activitate: “Consiliul clasei”. Elevii propun și votează reguli de comportament, aleg proiecte sau activități extracurriculare. Se propun un “președinte” și “secretar” pentru a organiza întâlnirile lunare. Învățare: Responsabilitate, leadership, respect pentru deciziile colective.

Reguli pentru un mediu respectuos și inovator în toate activitățile:

- Folosește reguli de comunicare clar stabilite: *Ascultăm fără să întrerupem, Criticăm ideea, nu persoana.*
- Creează spații de reflecție: la finalul fiecărei activități, rezervă 5-10 minute pentru ca elevii să-și exprime ce au învățat și cum s-au simțit.
- Încurajează greșelile ca parte normală a procesului de învățare.
- Integrează tehnologia (padlet-uri colaborative, aplicații interactive) pentru diversificarea exprimării și colaborării.

Bibliografie:

1. Glava, C. (2009), *Formarea competențelor didactice prin intermediul e-learning*, ClujNapoca, Editura Casa Cărții de Știință;
2. Ionescu, M., Bocoș, M. (coord.) (2009), *Tratat de didactică modernă*, Pitești, Editura Paralela 45;
3. Ionescu, M. (2011), *Instrucție și educație. Paradigme educaționale modern*, Cluj-Napoca, Editura Eikon.

ACTIVITĂȚI EDUCAȚIONALE CARE PROMOVEAZĂ COLABORAREA ȘI DEZVOLTAREA AUTONOMIEI ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR, ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII ACTIVE

Profesor educație timpurie, Boier Lucia Florentina
Școala Gimnazială ” Dimitrie Țichindeal”, Becicherecu Mic, Timiș

În literatura de specialitate, termenul de autonomie în învățare este utilizat în foarte multe sensuri , care se referă la descrierea situațiilor și metodelor de învățare, la dezvoltarea deprinderilor învățate, la aptitudinile sau la drepturile legale ale celui care învață. Se identifica astfel principalele căi de dezvoltare a autonomiei în învățare două mari categorii de astfel de metode. În prima categorie sunt cuprinse metodele de dezvoltare a deprinderilor și strategiilor de învățare individuale. Cea de a doua categorie de metode cuprinde acele metode care se orientează pe adaptarea mediului sau contextului de învățare prin individualizarea materialelor și strategiilor de învățare

1. DEZVOLTAREA DEPRINDERILOR DE ÎNVĂȚARE

Metodele axate pe dezvoltarea deprinderilor de învățare presupun o regândire a relației profesor-elev, prin schimbarea raporturilor și rolului fiecăruia în cadrul activității de învățare. În cadrul acestor metode, rolul profesorilor nu dispare, ci se modifică, ei devenind mai degrabă partenerii elevilor. Diferența dintre parteneri este doar aceea că unul dintre ei (profesorul) a parcurs deja acel drum pe care celălalt urmează să meargă. Astfel, sarcina tutorilor este în primul rând ghidarea novicilor, iar modul concret de realizare a sarcinilor este determinat în mare măsură de cel care asimilează cunoștințele și deprinderile specific domeniului studiat. Prin urmare, relația profesor-elev nu e necesar a fi ruptă pentru a dezvolta autonomia elevului, ci e nevoie de schimbarea naturii ei. În ce privește autonomia ca metodologie nouă, rolul profesorului este acela de a oferi elevului resurse, instrumente și indicații cu privire la modul și contextual lor de folosire.

2. INDIVIDUALIZAREA MATERIALELOR ȘI ADAPTAREA MEDIULUI DE ÎNVĂȚARE

Mediul sau contextul învățării este conceput ca fiind un sistem complex: elevii, profesorii, strategiile de învățare, procesul educațional, resursele și instrumentele procesului de învățare, evaluarea rezultatelor. Acest mediu complex e nevoie a fi adaptat la învățarea de tip autonom.

Pentru a facilita dezvoltarea autonomiei este recomandat ca pe baza factorilor externi identificați ca relevanți pentru o învățare autonomă să se elaboreze în cadrul mediului învățării cât mai multe instrumente pentru identificarea și exploatarea resurselor necesare învățării.

Problematica adaptării mediului învățării la un tip de învățare autonomă a devenit cu atât mai importantă cu cât tehnologiile moderne de tip informational oferă noi oportunități și instrumente care pot facilita această adaptare

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode.

Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Turul Galeriei; metoda 6/3/5; metoda Lotus; metoda Palariile ganditoare; metoda Frisco; metoda Schimba perechea; metoda Explozia stelara; diagram Venn; metoda Cauza-efect.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Principalul avantaj al metodelor active-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate.

În învățământul preșcolar se utilizează cu mare succes acest tip de metode active participative, care conduc la dezvoltarea autonomiei preșcolarilor și stimulează colaborarea, atât pe verticală cât și pe orizontală.

În cele ce urmează, câteva exemple concrete din activitatea cu preșcolarii, vor fi edificatoare.

METODA CUBULUI

În cadrul unui joc logic educatoarea precizează regulile de joc:

- organizarea grupei de copii în șase echipe prin tragere la sorți cu ajutorul cubului; pe fiecare față a cubului sunt notate cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează; pe covor vor exista trei cercuri desenate de culori diferite fiecare reprezentând câte un cartier, primul cartier va fi “Cartierul căsuțelor pătrate”, al doilea va fi “Cartierul căsuțelor dreptunghice”, iar al treilea va fi denumit, “Cartierul căsuțelor cercuri”; triunghiurile vor fi folosite la acoperișurile caselor;

- câte un copil pe rând de la fiecare echipă va veni în față și va alege o piesă geometrică; aceasta va fi înmănată la prima echipă: aceasta va descrie toate însușirile piesei (culoarea, forma, mărimea, grosimea); piesa va fi dată la a doua echipă, care va compara piesa cu o altă piesă dată de educatoare (exemplu: un pătrat cu un dreptunghi de aceeași culoare sau nu, de aceeași mărime sau nu, de aceeași grosime sau nu...); piesa geometrică va ajunge la echipa a treia – aceasta va asocia piesa cu unele obiecte din mediul înconjurător, stabilind asemănări ale formei; din nou piesa va trece la a patra echipă care are sarcina să spună din ce este confecționată figura geometrică și să denumească și alte obiecte din același material; la cea de-a cincea echipă, aceștia vor așeza piesa la căsuța și cartierul respectiv, de exemplu: “Cartierul căsuțelor pătrate”, “Cartierul căsuțelor dreptunghice” etc.; ultima echipă va argumenta pro și contra de ce au construit colegii lor aceste cartiere.

CĂLĂTORIA MISTERIOASĂ

Este un joc de imaginație prin care copiii sunt direcționați să se orienteze în funcție de pozițiile spațiale. Totodată, ei își exersează orientarea în spațiu pe baza reprezentărilor spațiale prin indicații scurte și precise. Acest joc se caracterizează prin implicarea participanților care manifestă: spirit creativ, calmitate, gândire logică, comunicativitate, orientare în spațiu, bună dispoziție, curiozitate, spirit de observație etc.

Etape în aplicarea jocului:

a) Organizarea pe grupuri:

Copiii se împart în grupuri de patru;

Fiecare grup primește un număr de buline, stegulețe colorate diferit;

Câte un grup, pe rând, devine ghidul călătoriei;

Un loc stabilit de la început va constitui punctul de pornire în călătorie, acesta fiind ales de comun acord cu toate grupurile (într-un colț al sălii, lângă raftul cu jucării etc.)

b) Activitatea în grupuri mici:

Fiecare grup își alege un loc în care își gestionează materialele care se găsesc acolo (în funcție de tema dată și centrul la care s-au așezat).

c) Călătoria misterioasă:

Această etapă va îmbina elemente ale educării limbajului cu cele ale activității matematice.

Un rol principal îl are ghidarea clară a grupului prin intermediul pozițiilor spațiale.

Fiecare grup va direcționa, pe rând, celelalte grupuri spre locul în care se află ghidul, mergând pe un traseu conceput în așa fel încât grupul care a pornit în călătoria misterioasă să treacă pe la toate celelalte grupuri, înainte să ajungă la ghid.

d) Sosirea la destinația locului misterios:

Atât grupul - ghid (care se află la destinație), cât și celelalte grupuri la care se oprește grupul care călătorește, vor prezenta un element semnificativ din activitatea pe care au desfășurat-o în locul misterios, atunci când se produce întâlnirea dintre ele. Prin acest joc-exercițiu copiii sunt antrenați să-și exerseze capacitatea de a se orienta în spațiu și să-și exerseze reprezentările spațiale (și ghidul, când îndrumă, dar și grupul ghidat trebuie să țină cont de pozițiile spațiale). Atunci când se efectuează o astfel de „călătorie misterioasă”, timpul trebuie să fie foarte bine planificat, iar mediul ambiental să fie foarte bine organizat, astfel încât copiii să îmbine instructiv-educativul cu buna dispoziție. De asemenea, trebuie menționat de la început că nu există câștigători, ci doar copii antrenați în activități competitive.

Exemplu practic: La o activitate de educarea limbajului, având tema „În lumea poveștilor”, am realizat drumul pe harta poveștii, unde copiii au parcurs drumul unui personaj din poveste. Luând ca exemplu fata moșului din povestea „Fata babei și fata moșneagului” de Ion Creangă, am procedat astfel:

- Copiii de la Bibliotecă, au utilizat cărți cu povești, imagini din povestea analizată, le-auselectat, le-au triat, le-au așezat astfel încât, în timpul prezentării să fie în câmpul vizual al „călătorilor”.
- Grupul care a evoluat la sectorul Construcții a construit casa moșului, a babei, a Sfintei Duminici, fântâna etc.
- La Joc de rol au fost puse la dispoziție costumații adecvate interpretării unor roluri, măști, alte elemente auxiliare specifice personajelor din poveste.
- La Artă copiii au conceput portrete ale personajelor, au creat imagini din povești, utilizând materialele puse la dispoziție.

Grupul-ghid a direcționat grupul-călător folosindu-se de pozițiile spațiate astfel: Mergi înainte 2 pași, deplasează-te apoi spre dreapta 3 pași și mai mergi 2 pași înainte! Atunci când nu s-a apreciat corect distanța, ghidul a revinit cu comanda „Stop!” și reîndrumă grupul astfel: înapoi doi pași, spre stânga un pas, înapoi 3 pași etc. Traseul se poate complica prin solicitarea grupului-călător de a așeza pe traseu diferite obiecte sau personaje din poveste. Acest lucru se poate face prin comenzile: de la casa bătrânească, măsoară spre dreapta două lungimi de creion și așază cățelușă; mergi înainte încă trei lungimi de creion și plasează părul; de acolo, spre dreapta, încă două lungimi de creion și așază fântâna ș.a.

PUZZLE

Puzzle este un joc-exercițiu ce constă în reconstituirea unei imagini din forme, figuri, piese, a unei propoziții din cuvinte, a unui cuvânt din silabe. Este un joc-exercițiu care necesită munca în grup. Verbul definitoriu al metodei este „a reconstitui”. Imaginea reconstituită de copii conține tematici cunoscute de aceștia, preferate de ei, aceasta fiind fragmentată prin linii drepte sau curbe.

Etapele jocului:

a) Organizarea pe grupuri

Se formează grupuri de câte trei copii;

Așezarea spate în spate a două scaune condiționează desfășurarea, fiecare copil stând la o măsută;

În partea laterală a celor doi stă al treilea copil.

b) Instrucțiunile:

Unul dintre copii este emițătorul – emite/comunică sarcina de lucru;

Al doilea copil este receptorul – acționează puzzle-ul în funcție de modul cum receptează sarcina de lucru comunicată de emițător;

Al treilea copil este observatorul – îndeplinește tacit rolul său, care vizează modul de colaborare dintre emițător și receptor.

Cea mai importantă regulă a jocului este: "După ce v-ați ocupat locurile, nici emițătorul, nici receptorul nu are voie să vadă ce lucrează fiecare ... adresați numai întrebări!" Timpul expiră când primul grup termină puzzle-ul.

c) Distribuția materialului didactic:

Atât emițătorul cât și receptorul primesc același material didactic;

Emițătorul are pusă la dispoziție imaginea ce va fi reconstituită de receptor;

Receptorii primesc numai elementele ce vor reconstitui imaginea.

d) Activitatea în grup

Copilul – emițător indică locul fiecărei piese din puzzle;

Copilul – receptor așază piesele după indicațiile date de emițător.

Activitatea observatorului:

Observatorul al cărui grup a finalizat corect puzzle-ul, prezintă activitatea grupului său;

Observatorul se axează pe comunicarea dintre cei doi membrii ai grupului direcționată pe:

- Exactitatea informațiilor transmise;
- Modul de receptare al informațiilor;
- Compatibilitatea partenerilor;
- Întrebări suplimentare;
- Atmosfera de colaborare între parteneri;

- Ce anume a condus la finalizarea puzzle-ului.

Exemplu practic 1: Copiii sunt antrenați într-o activitate de cunoaștere a mediului la reconstituirea unui întreg din părți, tema fiind „Anotimpul toamna”. Se dă semnalul de începere prin bătăi din palme, sunetul clopoțelului sau oricare alt semnal sonor. Copilul - emițător indică locul fiecărei piese de puzzle, iar copilul – receptor așază piesele după indicațiile primite. ale emițătorului: „figura care conține floarea mare albastră se așază în dreapta-jos, lângă ea, în partea stângă așază figura care conține trei frunze galbene.”

Exemplu practic 2: Utilizarea metodei „Puzzle” este posibilă în orice moment al activității din grădiniță. În timpul jocurilor creative realizate în zona „Bibliotecă”, când obiectivul vizat este comunicarea, se realizează exerciții de asamblare a cuvintelor dintr-o propoziție/frază. Exemplu: „Copiii, grupa, din, noastră, azi, teatru, merg, la”. Emițătorul gândește propoziția, apoi spune cuvintele separate, pe care receptorul încearcă să le assembleze într-un enunț corect. Sunt acceptate toate variantele corecte. Același lucru se poate realiza și prin imagini, cerința fiind de a alătura corect imaginile, pentru formarea propoziției (se poate practica și la nivelul I). O mai mare atenție trebuie acordată aici, deoarece fiecare imagine prezentată trebuie să ilustreze clar un singur cuvânt al propoziției. Exemplu: propoziția reprezentată de imagini este: „mâncare, mama, gustoasă, gătește”, iar variantele acceptate pot fi: - Mama gătește mâncare gustoasă. - Mâncare gustoasă gătește mama. - Mâncare gustoasă mama gătește. Chiar dacă, uneori, la propoziții mai scurte și mai simple, pot fi acceptate toate variantele de răspuns, practicarea acestei metode duce la eliminarea barierelor de comunicare și a dezvoltării inteligențelor multiple.

BULA DUBLĂ-DIAGRAMA VENN

Se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri. Obiectiv: sistematizarea cunoștințelor- restructurarea idelor unui conținut abordat.

Exemple:

1. Se împart preșcolarii în grupe de câte 5. Li se dă o foaie în care sunt desenate două cercuri care se interectează, iar în interiorul cercului format din intersectarea acestora sunt lipite imaginile ingredientelor folosite de bucătar și de cofetar. În cercul din stânga sunt lipite

imaginile ingredientelor folosite numai de bucătar, iar în cercul din dreapta sunt lipite imaginile ingredientelor folosite numai de cofetar.

2. „Animale domestice – animale sălbatice” este subiectul, iar preșcolarii desenează asemănările și deosebirile dintre animalele domestice și animalele sălbatice.

METODA KAMISHIBAI sau Teatrul japonez de hârtie

Aceasta este o formă de a spune povești copiilor, în care povestitorul se folosește de un set de ilustrații ce sunt introduse și derulate într-o scenă mică de lemn.

Kamishibai oferă o multitudine de aplicații didactice prin care pot fi dezvoltate competențele de comunicare orală și scrisă (tehnicile de povestire orală, modalități de redactare a unui text, exersarea rolului de ascultător; interacțiunea cu colegii; negocierea și asumarea unor sarcini de lucru în grup), competențele de comunicare, competențele digitale; competențele civice și sociale; competențele culturale și artistice; ”a învăța să înveți”; inițiativă și autonomie personală, precum și valențele atitudinale (motivația pentru lectură, dorința de a crea ceva, perseverența de a duce la bun sfârșit o sarcină. Este o metodă fără egal în descoperirea/ autodescoperirea talentelor, dezvoltarea creativității și inteligenței emoționale a copiilor.

O folosesc deseori ca metodă de predare-învățare-evaluare. Cel mai recent am folosit Kamishibai în desfășurarea unei activități integrate (DLC+DȘ- Povestirea educatoarei- activitate matematică), având ca bază de desfășurare povestea ”Omida mîncăcioasă ” de Eric Carle.

În funcție de momentul poveștii derulat, copiii au avut roluri și sarcini diferite: povestitor iar celălalt trebuia să rezolve sarcina matematică, și anume să așeze atâtea jetoane câte ”bunătați” mânca omida.

Alte activități educative care contribuie la dezvoltarea autonomiei și stimulează colaborarea în vederea învățării și dezvoltării preșcolarilor sunt **activitățile practice**, unde aceștia sunt împărțiți în grupuri mici de lucru și unde trebuie să colaboreze pentru realizarea temei propuse.

Una din acest tip de activități a fost crearea unui terrarium de toamnă, cu care am participat, împreună cu preșcolarii la un proiect educational.

În vederea desfășurării acestei activități am realizat o scurtă prezentare , prin imagini, a ceea ce înseamnă terrarium, am identificat împreună cu copiii elementele componente ale acestuia.

Apoi am împărțit copiii în grupuri de câte trei și le-am distribuit materialele necesare. Imaginația copiilor a fost debordantă. Nici o grupă de copii nu a avut elemente comune în realizarea propriului terrarium. Copiii au avut de ales din materialul pus la dispoziție, acele elemente care au considerat ei că sunt cele mai potrivite pentru realizarea temei propuse. Au discutat, au ales, au dezbătut și au creat original.

Este esențial pentru copilul preșcolar să învețe să trăiască să acționeze împreună și alături de ceilalți copii, pentru ca mai târziu fiecare să poată să-și ocupe locul în societate.

BIBLIOGRAFIE:

Erika Ildikó Cîmpian , Institutul de Istorie „George Bariț” din Cluj-Napoca
Breban S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M,: „Metode interactive de grup”, 2020, Editura Arves;
Cerghit, Ioan, Neacșu Ion, Prelegeri pedagogice, Polirom, Iași, 2001
Barbu H., Mateiaș A., Popescu E., Rafailă E., Șerban F., „Pedagogie preșcolară” Didactica, Manual pentru școli normale, specialitatea educatoare, Editura Didactică și Pedagogică RA., București, 1999;

Semnificatia activitatilor extrascolare in devenirea elevilor

Prof. Elena Claudia Bojan
Scoala Gimnaziala "Nicolae Titulescu"
Caracal, jud. Olt

Activitățile extrașcolare contribuie la formarea personalității elevului. Sunt importante și utile. Dar sunt anumite aspecte care ar putea să influențeze succesul acestora, printre acestea numărându-se: desfășurarea acestora după programul de studiu, când elevii sunt deja obosiți sau înainte și aceștia nu se mai pot concentra la ore. Deci, programul elevului este mai încărcat. Profesorii caută soluții pentru valorificarea lor: urmăresc programul elevului din ziua respectivă, cât a avut de învățat sau de scris. Dar, este suficient? Întrebând elevii despre aceste aspecte, au recunoscut că este destul de greu să desfășori multe activități extrașcolare, pentru că programa școlară este încărcată. Se pune întrebarea: cum îi determinăm pe elevi să se implice în desfășurarea activităților extrașcolare?

De-a lungul anilor, activitățile extrașcolare au luat forme variate, toate având ca scop învățarea nonformală și petrecerea în mod plăcut a timpului liber. Prin aceste activități, care cuprind domenii și arii foarte mari, elevii își pot dezvolta anumite competențe și abilități necesare unei bune dezvoltări armonioase pentru o integrare în societate. Când vorbim de activități extrașcolare, ne referim la acel program la care elevul participă după ore și ar trebui să facă acest fapt cu plăcere deoarece scopul este acela de a-i forma abilitățile necesare unei bune dezvoltări, formării personalității elevului care își va găsi prin acestea înclinațiile, talentul și domeniul în care ei vor fi performanți.

Ca profesor de limba și literatura română, am căutat să îndrept elevul spre abordarea textului literar din mai multe perspective, astfel încât elevului să i se dezvolte orizontul cultural și spiritual. Încă din clasa a V-a, se pune accent pe valorificarea valențelor pozitive din basme, insistând pe victoria binelui în lupta cu răul, pe virtuțile alese ale personajului principal, care simbolizează idealul de curaj, demnitate, frumusețe fizică și morală. Pornind de la această temă se poate realiza în cadrul orelor extrașcolare o prezentare a aspectelor negative din societate și elevii vor fi stimulați să propună soluții prin care să îndrepte răul, aspectele negative, dând alternative la aceste fapte. Tot de la această specie literară, elevul este pus să contureze un CV imaginar al unui personaj negativ sau al unui personaj pozitiv.

Pornind de la schițele lui I. L. Caragiale, elevii dezbate comportamentul lui Goe, lui Ionel și apoi se realizează o dezbateră amplă pe teme bunele maniere. Elevii, jucând joc de rol vor crea scenete în care ei vor fi personaje din opere și vor dovedi că știu cum ar trebui să se comporte în anumite situații.

Un succes deosebit l-a înregistrat dramatizarea unor fabule în cadrul unui concurs între clase. Elevii au selectat fabula preferată, au dramatizat, punându-se în situația unui anumit tip de personaj. Concursul a fost unul deosebit, au fost premiați cei mai buni elevi. După concurs s-au valorificat anumite teme din care elevii să învețe cum ar trebui să se comporte civilizat și adecvat în mai multe situații. Prin fabule se critică defectele omenești cu scopul de a le îndrepta. Valorificând învățătura fabulei, morala, elevii învață să aprecieze anumite valori: cinstea, dreptatea, modestia, onestitatea. La aceste activități deosebite pot participa și părinții, pot ajuta la crearea decorului în care elevul să performeze sau pot fi simpli invitați. Aceste texte literare contribuie la formarea personalității elevilor, la conturarea unor valori morale pe care să și le însușească pe viitor.

În preajma sărbătorilor se organizează activități literar-artistice cu scopul de a valorifica tradițiile, obiceiurile, specificul poporului nostru. Elevii cântă colinde, se bucură de magia sărbătorilor de iarnă, la școală, dar și în cadrul familiei. Frumusețea colindelor parcă împrăștie în zare puritatea, iubirea, dragostea de aceste comori preluate din moși strămoși.

O altă sărbătoare importantă este 1 Decembrie, zi în care fiecare suflet de român vibrează la tot ceea ce înseamnă tradiție, patriotism, iubire de neam și țară. Promovând valorile naționale învățăm să ne apreciem, să valorificăm virtuțile noastre ca nație. Valorificarea specificului neamului nostru îl poate determina pe elev să interiorizeze anumite trăiri, să iubească țara, neamul și pe cei de lângă ei. Iubirea, colaborarea, dăruirea ne face mai buni, mai valoroși și acest lucru elevii îl află indirect din aceste activități.

O altă temă foarte importantă este timpul liber și elevul trebuie să aibă alternative atractive și care îi dezvoltă competențele însușite în școală. Activitățile extrașcolare sunt acele uși care se deschid pe ambele părți, scopul lor fiind același, dezvoltarea personalității, stimularea încrederii în sine. Este de dorit ca elevul să învețe prin joc, să asimileze noi cunoștințe și într-un cadru nonformal. Datoria noastră de dascăli este de a-i crea elevului spațiul, conjunctura care să îl ajute să dea frâu imaginației, să își valorifice înclinațiile dezvoltându-le până va ajunge la performanță.

Un eveniment atât de important, Învierea Domnului, este un prilej de bucurie și orice persoană trăiește intens toate etapele care duc la înălțarea sufletească de-a lungul acestor importante săptămâni. În aceste săptămâni, în cadrul activităților extrașcolare este necesar să se desfășoare activități extrașcolare care au ca scop formarea unor personalități armonioase, cu adâncă trăire și familiarizarea tânărului cu semnificațiile religioase ale zilelor care premere și urmează Învierii Domnului.

În cadrul activităților educative, se pot desfășura activități precum: recitarea unor poezii, creații ale elevilor, scenete, realizarea de felicitări, desene tematice. Este recomandat ca aceste activități să se desfășoare de la vârstele mici, ca orice tânăr să se identifice cu tradițiile, obiceiurile, slujbele religioase care marchează momentele cruciale ale existenței umane.

Prin aceste activități li se oferă elevilor un alt mod de însușire a unor trăiri, valențe pozitive ale vieții. Cât sunt mici, toți copiii trebuie să își însușească valori morale, să trăiască momente înălțătoare, să conștientizeze rolul religiei în formarea lui ca individ și să participe la toate evenimentele importante alături de familia unită. Aceasta este soluția vitală pentru o viață echilibrată, pentru petrecerea momentelor neegalabile din mijlocul familiei, pentru formarea ca individ responsabil și valoros pentru societate.

Se recomandă desfășurarea de parteneriate școlare având ca parteneri: familia, comunitatea, reprezentanții bisericii, școala. Această triadă stă la baza formării individului și niciun factor nu poate lipsi pentru că acest echilibru pentru viitorul individului va fi afectat.

Cum se poate lucra în parteneriat? Este foarte simplu: în cadrul școlii se pot organiza simple activități literar-artistice, serbări, concursuri tematice... la care să fie invitați părinții sau membri comunității. Chiar dacă părinții sunt la mare depărtare, în străinătate, prin mijloace moderne, prin internet, Skype, ei pot viziona aceste evenimente și pot lua parte, chiar dacă nu sunt prezenți în acel loc. Ei pot urmări evoluția elevului și acest lucru este foarte important. Depărtarea părinților declanșează mari drame în sufletul elevilor și aceste evenimente îi pot apropia, deoarece ei trăiesc emoții puternice.

Elevii sunt încurajați în urma acestor activități să scrie versuri, jurnale ale trăirilor, astfel transmițând sentimentele trăite, puternice, emoțiile și celor din jur. Mult mai interesant ar fi dacă și părinții ar contribui la aceste momente.

Important ar fi ca în cadrul acestor activități să fie inserate și momente muzicale, cântări religioase pe care ei să le îndrăgească. Se pot interpreta cântece alături de părinți, bunici, chiar și în biserică, mai ales în anumite momente. Pot fi organizate și voluntariate sau se pot dona lucruri, dulciuri, alimente pentru cei nevoiași. În acest caz, se dă o mai mare amploare evenimentului.

Este destul de greu să se găsească mult timp pentru pregătirea acestor activități, dar dacă se pornește de la ceea ce ei știu din familii, mai ales cei care locuiesc la țară, rezultatul va fi unul deosebit. Sunt activități frumoase care înobilează sufletul omului și care îi dau strălucirea celui care aspiră la frumos, puritate.

Bibliografie:

Pavelescu, Marilena (2010). *Metodica predării limbii și literaturii române*. Editura Corint.

Crăciun, Corneliu (2011). *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și în liceu*. Editura Emia.

Stoica, Marin (2002). *Pedagogie și psihologie*. Editura Gheorghe Alexandru.

Relația profesor- elev- factor important în dezvoltarea personalității copilului

Autor: Bondar Ramona

Instituția: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Oradea

Relația profesor-elev este una dintre problemele de interes major ale învățământului contemporan, fiind considerată o relație complexă care implică pe lângă o comunicare permanentă și alți factori. Actul educativ este un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale, de aceea calitatea acestuia influențează și calitatea vieții celui educat.

Funcționalitatea relației profesor- elev presupune lărgirea continuă a sferei atributelor pe care cerințele sociale și condițiile psihopedagogice ale învățării le impun față de status-ul profesorului și elevului. Profesorul nu este doar un simplu transmitător de mesaje, el este, totodată, un organizator al activității de învățare a elevilor. El dă familiei dovezi documentate referitor la progresul și succesele elevilor, ajută familia să devină mai implicată în educația propriilor lor copii, pot învăța elevii și întări deprinderile sociale, în așa fel încât să aibă succes și să devină membri care contribuie la comunitatea în care trăiesc familiile lor. Poate localiza și disemina date importante educaționale și comunitare care sprijină familia să fie la curent cu orice cunoștințe necesare pentru ocaziile oferite copiilor lor.

Relația profesor-elev este o relație complexă care implică un dialog permanent în care fiecare trebuie să-și cunoască rolul și locul când de expeditor când de destinatar; dezvoltă aspecte formale legate de muncă, de învățare dar și aspecte informale afective, de simpatie, antipatie sau chiar indiferență; reprezintă o „sinteză a relațiilor interpersonale” pe fundalul cărora se nasc și se dezvoltă atât virtuțile cât și viciile.

Relațiile profesor- elev se materializează într-un set de acțiuni și strategii prin care profesorii se adresează elevilor într-o manieră prietenoasă, democratică, marcată de respect reciproc, cu atenție pentru diferențele individuale ale elevilor, cu scopul de a contribui la dezvoltarea optimă a elevului, la acumularea de cunoștințe și la atingerea de performanțe de învățare. Ideea centrală a menținerii unor relații pozitive între profesor și elev este aceea că duce în final la îmbunătățirea gradului de implicare a elevului în activitățile de învățare. Această implicare este definită prin calitatea conectării elevului cu școala, cu persoanele care activează în cadrul școlar, cu activitățile, obiectivele și valorile școlii.

Conceptul de implicare cuprinde trei mari componente: comportamentală (participarea la activități curriculare și extracurriculare), emoțională (emoții pozitive și negative cu privire la școală, profesori, colegi, disciplinele școlare) și cognitivă (dorința și voința de a investi în înțelegerea și rezolvarea de probleme dificile, înțelegerea ideilor complexe, însușirea anumitor abilități).

Studiile sunt unanime în confirmarea faptului că natura relațiilor dintre profesori și elevi, alături de calitatea practicilor pedagogice, constituie factorii esențiali de impact în ceea ce privește implicarea elevilor în activitățile școlare. Adesea, profesorii contribuie semnificativ la schimbările pozitive ale performanțelor elevilor, mai mult decât orice alți factori. Dincoace de sporirea rezultatelor școlare, relațiile pozitive dintre profesori și elevi se asociază cu îmbunătățirea abilităților sociale ale elevilor.

În mod specific, calitatea acestor relații s-a dovedit a fi în strânsă legătură cu funcționarea socială a elevilor, cu lipsa problemelor comportamentale, cu implicarea în activitățile de învățare și, ceva mai slab, cu performanțele academice.

Majoritatea studiilor privind relațiile dintre profesori și elevi se bazează pe un cadru teoretic provenit din teoria extinsă a atașamentului, considerând profesorul ca fiind similar cu un părinte, în relația școlară. Ideea principală este aceea că relațiile pozitive dintre copii și profesori determină sentimente de siguranță la copii, securitatea emoțională fiind considerată premisa esențială pentru explorarea mediului de către copil. Astfel, o atitudine caldă și proactivă, de susținere a elevului, îl va ajuta pe acesta să gestioneze cu succes cerințele școlii și îi va stimula comportamentele de învățare. Aspectele pe care le are în vedere această abordare sunt:

- Aproximarea- nivelul de căldură și de apropiere
- Conflictul- interacțiunile discordante (nepotrivite) și coercitive (care are dreptul/puterea de a constrânge)
- Dependența- comportamentele dependente ale copilului.

Studiile arată că apropierea de elevi ghidează de asemenea profesorul în dirijarea și gestionarea emoțiilor și cognițiilor manifestate de elevi în clasă, atât a celor pozitive, care încurajează învățarea, cât și a celor negative. Un alt aspect important al relațiilor profesor- elev se adresează efectelor pe care aceste relații le au asupra profesorilor. Experiențele relaționale ale profesorilor cu elevii lor constituie sursa zilnică de emoție pozitivă a profesorilor, cu efecte asupra stării de bine a acestora. Și profesorii învață din aceste experiențe, îmbunătățindu-și astfel metodele de predare, conturându-și starea de bine și generând astfel o mai bună implicare. Relațiile pozitive profesor- elev constituie surse de emoții pozitive și satisfacție care mențin profesorii în carier didactică.

Studiile arată că profesorii care nu reușesc să construiască legături apropiate cu elevii lor, care se simt valorizați și apreciați de elevi și care simt că eforturile lor au efecte pozitive asupra elevilor, se simt mai fericiți și mai mulțumiți de profesia aleasă. Relațiile pozitive profesor- elev au efecte benefice mai degrabă asupra elevilor cu risc crescut de eșec școlar.

Finalizând trecerea noastră prin relația ce ar trebui să existe între profesori și elevi putem observa că trebuie să existe înțelegere față de ambele părți și că aceștia sunt independenți. Dacă elevul nu ar mai avea setea de cunoaștere și înțelegere, iar profesorul nu ar mai avea aceeași satisfacție de a vedea slăbirea din ochi a unor copii, nu s-ar mai putea numi elev și profesor.

1. Stroe Marcus, David Teodora, Predescu Adriana. Empatia și relația profesor–elev. - București: Editura Academiei, 1987, p.7-9.
2. Deron Roland, Parot Francois. Dicționar de psihologie. - București: Editura Humanitas, 1999, p.719.
3. Deron Roland, Parot Francois. Dicționar de psihologie. - București: Editura Humanitas, 1999, p.284.

Strategii inovatoare pentru cultivarea unor relații profesor-elev

transformative și a unei colaborări dinamice

Propunator: Borz Cristina

Relația profesor-elev reprezintă fundamentul unei educații de calitate, având un impact semnificativ asupra dezvoltării academice, emoționale și sociale a elevilor. Acest articol explorează strategii inovatoare, bazate pe cercetări recente și bune practici, pentru a transforma relațiile profesor-elev în parteneriate dinamice, centrate pe colaborare, empatie și creștere reciprocă.

Introducere:

Într-o eră a schimbărilor rapide și a complexității, rolul profesorului transcende simpla transmitere de cunoștințe. Profesorii devin mentori, ghizi și co-creatori ai experiențelor de învățare, iar relațiile lor cu elevii se transformă în parteneriate esențiale pentru succesul academic și personal. Acest articol analizează strategii inovatoare care pot facilita această transformare, concentrându-se pe construirea încrederii, promovarea comunicării autentice și cultivarea unei culturi a colaborării.

Strategii inovatoare pentru transformarea relațiilor profesor-elev:

1. Învățare personalizată și diferențiată:

- **Evaluarea individuală:** Utilizarea evaluărilor formative și sumative pentru a înțelege nevoile, interesele și stilurile de învățare ale fiecărui elev.
- **Curriculum flexibil:** Adaptarea conținutului și a metodelor de predare pentru a satisface diversitatea elevilor, oferind opțiuni și alegeri.
- **Tehnologie adaptivă:** Implementarea platformelor și instrumentelor digitale care personalizează experiențele de învățare și oferă feedback individualizat.

2. Învățare socio-emoțională (SEL) integrată:

- **Dezvoltarea competențelor SEL:** Integrarea activităților SEL în curriculum pentru a promova conștiința de sine, autoreglarea, empatia și abilitățile de relaționare.
- **Crearea unui climat pozitiv:** Stabilirea unor norme de clasă care promovează respectul, incluziunea și siguranța emoțională.
- **Consiliere și mentorat:** Oferirea de sprijin individualizat elevilor care se confruntă cu dificultăți emoționale sau sociale.

3. Învățare bazată pe proiecte (PBL) și învățare prin colaborare:

- **Proiecte autentice:** Implicarea elevilor în proiecte care abordează probleme reale și relevante pentru comunitatea lor.
- **Colaborare interactivă:** Organizarea activităților de grup care necesită comunicare, cooperare și rezolvarea problemelor în echipă.
- **Profesorul ca facilitator:** Transformarea rolului profesorului din transmițător de cunoștințe în facilitator al învățării, care ghidează și sprijină elevii.

4. Comunicare autentică și feedback constructiv:

- **Dialog deschis și ascultare activă:** Crearea unui spațiu sigur în care elevii se simt confortabil să-și exprime ideile, preocupările și întrebările.
 - **Feedback formativ continuu:** Oferirea de feedback specific, relevant și orientat spre creștere, care să ajute elevii să-și îmbunătățească performanța.
 - **Comunicare bidirecțională:** Încurajarea elevilor să ofere feedback profesorilor, pentru a îmbunătăți practicile de predare și învățare.
5. **Construirea unei comunități de învățare:**
- **Activități extracurriculare:** Organizarea de cluburi, evenimente și proiecte care promovează interacțiunea și colaborarea între elevi și profesori.
 - **Implicarea părinților și a comunității:** Crearea de parteneriate cu părinții și membrii comunității pentru a sprijini învățarea elevilor.
 - **Utilizarea tehnologiei pentru conectare:** Implementarea platformelor online care facilitează comunicarea, colaborarea și construirea relațiilor în afara sălii de clasă.
6. **Dezvoltarea profesională continuă a profesorilor:**
- **Formare în domeniul SEL și al comunicării:** Oferirea de oportunități de formare pentru profesori în domeniul dezvoltării socio-emoționale și al comunicării eficiente.
 - **Comunități de practică:** Încurajarea profesorilor să colaboreze, să împărtășească bune practici și să reflecteze asupra propriilor experiențe.
 - **Mentorat și coaching:** Asigurarea de sprijin individualizat pentru profesori, pentru a-i ajuta să-și dezvolte abilitățile de relaționare și colaborare.

Beneficiile transformării relațiilor profesor-elev:

- Creșterea motivației și a angajamentului elevilor
- Îmbunătățirea performanței academice și a rezultatelor la teste
- Reducerea problemelor de comportament și a absenteismului
- Dezvoltarea abilităților de gândire critică, colaborare și comunicare
- Îmbunătățirea stării de bine emoționale și sociale a elevilor și profesorilor

Concluzie:

Transformarea relațiilor profesor-elev în parteneriate dinamice și colaborative reprezintă o investiție esențială în viitorul educației. Prin implementarea strategiilor inovatoare prezentate în acest articol, profesorii pot crea un mediu de învățare în care fiecare elev se simte valorizat, susținut și inspirat să-și atingă potențialul maxim.

Recomandări:

- Implementarea unor politici și programe educaționale care să sprijine dezvoltarea competențelor SEL și a abilităților de colaborare.
- Investiții în formarea continuă a profesorilor în domeniul relațiilor interpersonale și al comunicării eficiente.
- Promovarea unei culturi a colaborării și a comunicării deschise în școli și comunități.
- Monitorizarea și evaluarea impactului strategiilor inovatoare asupra relațiilor profesor-elev și a rezultatelor elevilor.

INOVAȚII ÎN EDUCAȚIE: ESENȚA ȘI ASPECTELE SOCIALE

Carolina Botiș, Seminarul Teologic Liceal “Sf. Iosif Mărturisitorul” Baia Mare

Fiecare epocă impune propriile cerințe asupra educației, ale cărei funcții principale, conform cercetătorului V. Rozin, sunt reproducerea experienței acumulate în cultură și crearea condițiilor pentru schimbarea sa direcționată. Ca parte integrantă a societății, educația trebuie să se adapteze flexibil la schimbările mediului social și, în consecință, să se transforme și ea însăși.

Analiza conținutului lucrărilor privind problematica inovațiilor ajută la evidențierea unor concepte fundamentale precum „noutate”, „inovare” și „inovație”. După cum remarcă unii cercetători, termenul „inovație” a apărut inițial și a intrat în uz încă din secolul al XIII-lea, desemnând „inventarea a ceva nou, care devansează timpul său”. Ulterior, în secolul al XIX-lea, acest termen a fost preluat în sfera cunoașterii științifice, având însă semnificații diferite în diverse domenii. Astfel, în lingvistică, „inovația” desemna modificarea formelor gramaticale în procesul de transfer între diferite arii culturale. În jurisprudență, prin inovație se înțelegea actul de înlocuire a unei obligații existente cu alta. În științele naturii, termenul era utilizat pentru a desemna schimbările apărute în procesul de creștere a organismelor. La începutul secolului XX, conceptul a fost preluat în științele economice, unde, pe baza cercetărilor renumitului economist și filosof I. Schumpeter, inovarea a început să fie considerată un mijloc esențial pentru depășirea crizelor ciclice. În acest fel, conceptul de „inovație” capătă atât trăsături generale, cât și particularități specifice. În esență, el desemnează apariția unei calități noi, anterior inexistente în obiectul inovației.

Procese inovatoare în domeniul pedagogiei au devenit obiect de studiu specializat în Occident încă de la sfârșitul anilor '50 și, în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, și în țara noastră. Așa cum s-a întâmplat în multe alte domenii ale culturii mondiale, pedagogia inovatoare ca disciplină științifică nu a existat la noi până în ultimii ani. Deși pedagogia noastră nu a ignorat complet problema introducerii noului în educația publică, cercetările s-au limitat la aplicarea realizărilor științei și la diseminarea experienței pedagogice avansate. În acest context, s-a conturat imaginea profesorului ca un simplu receptor de cunoștințe și competențe noi, capabil să le aplice în mod eficient și inspirat doar dacă i se impun cerințe rezonabile.

Transformările democratice din ultimii ani au oferit cadrelor didactice oportunități suplimentare pentru implementarea ideilor și inițiativelor lor îndrăznețe, garantând legal dreptul la

libertatea creativității pedagogice. Dezvoltarea activității inovatoare a profesorilor reprezintă una dintre direcțiile strategice în educație. Implementarea inovațiilor în acest domeniu depinde în mare măsură de acceptarea și susținerea acestora de către educatorii inovatori. Reforma sistemului educațional, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, este condiționată de nivelul profesional al cadrelor didactice și de gradul lor de implicare în procesele inovatoare. Cu toate acestea, profesorii percep inovațiile în mod diferit.

Sociologia oferă perspective variate asupra naturii umane: unii specialiști consideră că omul este predispus la acceptarea noutății, în timp ce alții susțin că este conservator, mai degrabă ancorat în ceea ce este cunoscut și verificat. Cercetătorii precum au studiat atitudinea față de inovare. Cea mai cunoscută clasificare îi aparține lui E. Rogers. Principala trăsătură de diferențiere nu este gradul de inovație al profesorului, ci timpul necesar pentru adoptarea noutății:

- Inovatorii (6,7%) – consideră că orice lucru nou este valoros doar pentru că este nou.
- Pionierii (44,7%) – implementează inovațiile imediat ce acestea apar.
- Moderații (17,7%) – nu doresc să fie primii, dar nici să rămână în urmă, adoptând noul după ce este acceptat de o mare parte a colegilor.
- Reticenții (8%) – sunt sceptici și acceptă schimbarea doar după ce majoritatea o validează.
- Conservatorii (22,7%) – preferă să fie ultimii, asigurându-se că inovația este corectă înainte de a o adopta.

Un alt factor crucial în succesul implementării inovațiilor este atitudinea conducătorului instituției educaționale. Potrivit cercetătorului Iu.L. Neimer, există cinci tipuri de lideri:

1. Conservator – sceptic față de nou, preferă metodele tradiționale și evită schimbările impuse de sus.
2. Declarativ – susține inovațiile în teorie, dar evită implementarea lor reală.
3. Ezitant – oscilează între decizii opuse, influențat de apropiați și reticent la asumarea responsabilității în caz de eșec.
4. Progresist – caută activ noi metode și tehnologii.
5. Obsedat de schimbare – implementează continuu schimbări, fără o analiză prealabilă.

Un stil de conducere eficient în procesul inovator trebuie să încurajeze inițiativa creativă a profesorilor, stimulându-i să lucreze independent și să-și definească propriile obiective. Astfel, se dezvoltă un nou sistem de gândire managerială, bazat pe colaborare și coordonare.

Astăzi, educația nu poate fi concepută fără căutări inovatoare. Specialiștii acordă o atenție deosebită aplicării unor noi abordări didactice: competențiale, cognitive, motivaționale, intensive, axate pe dezvoltarea capacității elevilor de a-și evalua obiectiv propriul progres. Așadar, tematica inovațiilor în educație se confirmă ca fiind un factor decisiv în dezvoltarea domeniului socio-cultural.

Bibliografie.

1. Rozin V. *Educația ca sistem sinergetic* // Educația liceală și gimnazială. 1998. Nr. 2.
2. Poliakov S.D. *În căutarea inovației pedagogice*. Moscova, 1993.
3. Ionescu, M., & Radu, I. *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2001.
4. Estevez Almenzar, M., Fernandez Llorca, D., Gomez Gutierrez, E., & Martinez Plumed, *Glossary of human-centric artificial intelligence*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022 .
5. Carabet, N. *Condiții de eficiență a inovațiilor în educație*. În Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", 2016.

TRECEREA DE LA FORMELE CLASICE DE ÎNVĂȚARE LA CELE INOVATOARE ÎN CONTEXTUL MODERN

Carolina Botiș, Seminarul Teologic Liceal "Sf. Iosif Mărturisorul" Baia Mare

Lumea modernă este o lume a tehnologiilor avansate și rapide, care ne schimbă viața zilnic și influențează toate domeniile de activitate, inclusiv educația. Observăm tot mai des că metodele și formele clasice de predare se confruntă cu neînțelegere și lipsă de interes din partea elevilor din zilele noastre. În opinia noastră, acest lucru se explică prin faptul că sistemul educațional și profesorii nu sunt încă pe deplin pregătiți să accepte noile tendințe din domeniul educației și al tehnologiei. Ca rezultat, motivația elevilor și rezultatele învățării scad considerabil. În acest articol, încercăm să analizăm cauzele dificultăților care apar în tranziția către forme inovatoare de învățare, precum și posibilele soluții. Înainte de a începe această lucrare, am analizat mai multe articole ale profesorilor pe această temă. Mulți compară metodele tradiționale și inovatoare, însă puțină atenție este acordată cauzelor profunde ale problemei. De aceea, bazându-ne pe experiența noastră și a colegilor, am decis să analizăm motivele acestor dificultăți.

Discutând despre nepregătirea majorității profesorilor de a lucra cu tehnologiile moderne, trebuie să menționăm că formele clasice de educație vor rămâne întotdeauna baza procesului educațional. Cu toate acestea, schimbările psihofizice ale elevilor și cerințele societății moderne aduc transformări pe care nu le putem ignora. Pentru mulți profesori, este dificil să se adapteze la noile cerințe, iar acest lucru duce adesea la neînțelegeri nu doar cu elevii, ci și cu profesorii tineri. Însă procesul educațional este, în esență, o interacțiune între profesori și elevi, menită să atingă un scop comun. Prin urmare, este esențial să înțelegem și să acceptăm generația actuală. Fără îndoială, în acest proces trebuie să fie implicat și statul, pentru a ajuta profesorii să se adapteze la noile condiții și să facă această tranziție cât mai confortabilă.

Pentru a înțelege mai bine cum să construim o interacțiune eficientă în cadrul procesului educațional, trebuie să acordăm atenție următoarelor caracteristici ale elevilor din prezent. Profesorii și psihologii au stabilit clar că elevii de astăzi fac parte din „generația Z”. Ce înseamnă acest lucru și cum ar trebui să lucrăm cu ei? Un aspect esențial este faptul că acești copii sunt înconjurați de tehnologii multimedia încă de la naștere, iar procesul lor de învățare se desfășoară prin intermediul acestora. Ca rezultat, elevii din ziua de azi au un mod de gândire fragmentat, o

atenție instabilă și o memorie predominant pe termen scurt. Aceste caracteristici îi deosebesc semnificativ de generațiile anterioare și, implicit, necesită o abordare diferită în educație, inclusiv utilizarea programelor multimedia suplimentare, pentru a obține rezultate eficiente.

A doua cauză a lipsei de interes a elevilor pentru anumite materii este, în opinia noastră, accesul liber la diverse surse de informare pe internet. De multe ori, elevii pot fi mai informați într-un anumit domeniu decât profesorul sau pot căuta pe Google orice informație în câteva secunde. Pericolul acestui acces liber este că, de multe ori, informația educațională din mediul online oferă prezentarea într-o formă atractivă, dinamică, spre deosebire de manualele standard. Prin urmare, nu este surprinzător că elevii își pierd interesul pentru formele clasice de învățare. În plus, elevii din prezent nu mai percep profesorul ca pe o sursă completă de cunoștințe. De aici apar neînțelegeri. Opinia larg răspândită în rândul profesorilor, conform căreia internetul nu va putea niciodată înlocui instituția școlii, este una pe care o susținem, dar doar în cazul în care profesorii, în loc să lupte împotriva educației online (ceea ce se întâmplă destul de des), aleg să se alieze cu noile tehnologii pentru a îmbunătăți procesul de învățare.

O altă caracteristică a „generației Z” este nevoia de a înțelege aplicabilitatea practică a informațiilor primite. Cu alte cuvinte, un elev modern va fi mult mai interesat de un anumit subiect dacă va înțelege cum îi va fi de folos în viața reală. În acest context, trebuie să ținem cont de faptul că societatea s-a schimbat, iar motivele și obiectivele educației stabilite de profesori în urmă cu 3-4 ani nu mai sunt de actualitate. Acesta este un alt motiv pentru care interacțiunea dintre profesori și elevi poate fi dificilă. De exemplu, un profesor poate folosi diverse forme multimedia în timpul lecției, însă elevii continuă să nu fie interesați de subiect. Cu timpul, motivația profesorului de a lucra cu programe noi și complexe scade, iar procesul educațional revine la nivelul inițial. Apare întrebarea: care este cauza acestui fenomen? Aici trebuie să ne reamintim obiectivele stabilite de profesor:

- Sunt acestea relevante?
- Sunt formulate clar?
- Au legătură cu viața reală și cu societatea contemporană?
- Și, cel mai important, au fost transmise clar elevilor?

În ceea ce privește colaborarea dintre profesorii „noii generații” și cei ai educației clasice, este esențial ca aceștia să lucreze în echipă și să se asculte reciproc. Din păcate, în practică, profesorii tineri se confruntă în continuare cu respingerea și limitarea utilizării tehnologiilor informaționale.

Așa cum este și cazul educației online, credem că nu trebuie să existe opoziție, ci, dimpotrivă, o colaborare strânsă. Prin munca în echipă, profesorii tineri vor putea folosi mai eficient tehnologiile educaționale (TIC), bazându-se pe experiența colegilor mai în vârstă în organizarea lecțiilor și gestionarea unei clase. La rândul lor, profesorii cu experiență vor avea ocazia să învețe rapid și practic noile metode bazate pe TIC, diversificând astfel lecțiile lor.

Pentru a rezolva această problemă, în universități sunt deja implementate programe de formare a specialiștilor în utilizarea resurselor multimedia și a internetului. Cu toate acestea, pentru ca aceste cunoștințe să fie integrate în mod constant în procesul educațional, este necesar ca aceste discipline să fie incluse și extinse în programele de formare continuă a profesorilor. Considerăm, de asemenea, că implicarea studenților în aceste cursuri ar putea fi extrem de eficientă. Aceștia ar putea demonstra practic utilizarea noilor platforme educaționale și, eventual, să prezinte propriile inovații. Profesorii cu experiență ar putea contribui cu sugestii pentru îmbunătățirea acestor platforme, bazându-se pe experiența lor practică în școală.

Astfel, o echipă formată din profesori și studenți ar putea alcătui o listă de ajustări necesare pentru platformele deja existente, iar aceste modificări ar putea sta la baza dezvoltării unor noi programe și platforme create de studenți și tineri specialiști. Desigur, noua generație, în dorința sa de a ține pasul cu vremurile, nu ar trebui să respingă metodele tradiționale care funcționează. Mai mult, dacă un student este atras de anumite idei, el le va aborda creativ pentru a le îmbunătăți. Un astfel de viitor specialist nu va trebui să experimenteze în detrimentul cunoștințelor, abilităților și competențelor elevilor până când va dobândi experiența necesară.

Astăzi, pregătirea studenților se desfășoară pe diverse platforme educaționale, precum Moodle. Numeroase instrumente, cum ar fi HotPotatoes sau Quiz Creator, permit crearea rapidă a sarcinilor interactive, inclusiv teste în diferite formate (teste clasice cu alegere multiplă, rebusuri, chestionare, completare de spații goale, asociere de concepte și organizare secvențială) pentru evaluarea și autoevaluarea elevilor. Aceste programe oferă posibilitatea de a personaliza tematic paginile cu exerciții și de a lucra atât online, cât și offline.

Ne-am convins de pragmatismul acestor programe de bază în timpul practicii pedagogice. Cu ajutorul lor, procesul de învățare a devenit cu adevărat captivant și pe placul elevilor. În plus, după ce am stăpânit lucrul cu aceste programe fundamentale, nu mai resimțim teama față de dificultățile asociate utilizării unor platforme mai complexe, al căror potențial educațional îl putem evalua deja în prezent. Considerăm că platforme precum Moodle sunt mai relevante ca niciodată, deoarece

reprezintă un mediu educațional electronic cu posibilități fără precedent. Profesorii beneficiază de o multitudine de resurse pentru desfășurarea completă a lecțiilor (inclusiv integrarea de conținuturi diverse, precum fragmente video, înregistrări audio, materiale proprii în orice format etc.), monitorizarea progresului elevilor și organizarea structurată a materialelor pe teme specifice.

Forma electronică, fiind mai compactă și mai bine structurată decât materialele tipărite, permite accesul rapid la informațiile necesare pentru o anumită lecție. De asemenea, elevii au mereu posibilitatea de a-și ajusta singuri progresul academic, realizând sarcini interactive. Merită menționat și faptul că experiența practică de utilizare a Moodle în ultimele luni a demonstrat că, de multe ori, elevii se adaptează mult mai rapid la acest tip de lucru decât unii profesori. Acest aspect confirmă încă o dată relevanța problemei discutate și necesitatea integrării tehnologiilor moderne în procesul educațional ca element esențial al activității didactice.

Așadar, am analizat doar câteva dintre motivele care stau la baza dificultăților tranziției de la educația clasică la cea inovatoare. Cauza principală a acestor provocări este societatea aflată într-o dezvoltare accelerată, care transformă nu doar lumea din jur, ci și omul însuși – elevul. Desigur, este dificil să trecem rapid de la metodele tradiționale, aplicate timp îndelungat, la unele noi. În plus, multe dintre tehnologiile inovatoare sunt utilizate pentru prima dată, iar efectul lor asupra procesului educațional nu este încă pe deplin studiat, motiv pentru care profesorii ezită să le adopte. Pentru a depăși această problemă, profesorii din diferite generații ar trebui să colaboreze nu doar între ei, ci și cu elevii, în vederea creării unui proces educațional mai interesant, captivant și, cel mai important, eficient și de calitate. Această colaborare ar trebui să include învățarea împreună a programelor educaționale disponibile (pentru profesorii în activitate, acest lucru contribuie și la dezvoltarea competențelor profesionale în acest domeniu); elaborarea în comun a sarcinilor interactive, cu tematici diverse și pe diferite aspecte ale învățării; participarea comună, în măsura posibilităților, la concursuri și proiecte organizate de platformele educaționale.

Bibliografie:

1. Chin, J., și Callaghan, V. *Laboratoare educaționale vii: o nouă abordare a învățării și cercetării bazată pe internetul lucrurilor*, A 9-a Conferință Internațională, pp. 92-99, 2013.
2. A. M. Grișecikina, M. A. Furmanova, „Metoda autorului sau experiența personală?” în volumul științific *Știința și educația în secolul XXI*, Moscova, ARConsult, 2014.

3. Marcus, J., Garcia, N., și Pombo, N. *Progrese în cloud computing mobil și big data în era 5G*, vol. 22, pp. 115-130, 2017.
4. Moore, J., Dixon-Dean, K., și Galyen, K. *E-learning, învățarea online și învățarea la distanță: sunt ele identice?* Dezvoltare web și educație superioară, vol. 14, nr. 2, pp. 129-135, 2011.

ACTIVITATEA INOVATOARE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XX

Carolina Botiș, Seminarul Teologic Liceal “Sf. Iosif Mărturisitorul” Baia Mare

În întreaga lume, activitatea inovatoare în domeniul educației a început să capete o amploare și o importanță tot mai mari. Aceasta a fost determinată de necesitatea obiectivă de a găsi modalități de depășire a fenomenelor de criză din educație. În contextul transformării societății industriale în postindustrială, al revoluției tehnologice și al crizei civilizației tehnogene generate de aceasta, precum și al amenințării unei catastrofe ecologice globale, educația nu mai satisface nevoile societății și ale individului. Inovația (din engleză „innovation” – noutate) reprezintă o schimbare în cadrul unui sistem („în” – în interior), crearea și implementarea unor noutăți care generează modificări progresive semnificative în practica socială.

Inovația pedagogică (IP) este o noutate educațională, o schimbare progresivă direcționată care introduce în mediul educațional elemente stabile (noutăți) ce îmbunătățesc caracteristicile unor componente sau ale întregului sistem educațional. IP poate fi realizată fie prin resurse proprii ale sistemului educațional (dezvoltare intensivă), fie prin atragerea unor resurse suplimentare, precum noi mijloace, echipamente, tehnologii, investiții de capital etc. (dezvoltare extensivă). IP reprezintă procesele de creare, asimilare și aplicare a inovațiilor educaționale în practică, influențând conținutul educației, metodele și formele de predare, organizarea și managementul instituțiilor de învățământ. Acestea contribuie la optimizarea procesului educațional, la dezvoltarea de noi tehnologii didactice și la îmbunătățirea organizării instituțiilor educaționale.

Implementarea IP include mai multe etape: identificarea soluțiilor pentru problemele educaționale, testarea metodologiei propuse la scară largă, integrarea și aplicarea acesteia în practică. Procesul de dezvoltare a IP continuă până când se găsește o nouă abordare pentru rezolvarea problemelor identificate în teoria și practica educației. Pentru a fi eficiente, IP trebuie să îndeplinească anumite criterii:

- Optimizare, având în vedere raportul dintre eforturile și resursele necesare și rezultatele obținute;
- Creativitate, aplicabilitatea inovatoare în experiența educațională de masă;
- Progresivitate, generând dezvoltare și îmbunătățiri continue;
- Justificare teoretico-metodologică, bazată pe cercetare și validare științifică.

IP valorifică potențialul dezvoltării educației, promovează activitatea de cercetare independentă, stabilesc obiective cognitive de nivel înalt și creează o relație de parteneriat între profesori și elevi. Acestea implică angajament personal din partea tuturor participanților la procesul educațional și presupun o pregătire profesională ridicată a profesorilor, capabili de o interacțiune flexibilă și tactică cu elevii.

În prezent, spațiul educațional internațional se dezvoltă intens. Multe țări tind să creeze o strategie globală de educație, valabilă indiferent de locul de rezidență și de nivelul educațional al individului. Învățământul superior modern trebuie să devină internațional. Procesul educațional din universități dobândește caracteristici ale educației multiculturale, dezvoltând capacitatea de a evalua fenomenele din perspectiva diverselor culturi și formațiuni socio-economice. În contextul globalizării, se creează un mediu multicultural care permite specialiștilor viitori să își definească identitatea culturală și să își îmbogățească personalitatea. Se manifestă o tendință activă de integrare a diferitelor tipuri de universități în mega-centre științifico-educaționale la nivel continental, interregional și național. În multe țări dezvoltate, universitățile și institutele sunt integrate cu întreprinderile industriale. Astfel, se formează o bază solidă pentru cercetare științifică și formarea specialiștilor calificați necesari producției moderne.

Principiile fundamentale ale dezvoltării universităților în prezent sunt:

- Legătura dintre știință și practică în procesul de formare a specialiștilor;
- Continuitatea între toate nivelurile educației;
- Dezvoltarea valorilor spirituale și a sentimentului de patriotism în rândul studenților;
- Angajamentul civic ridicat al studenților;

Un mediu universitar inteligent și profund spiritual, indiferent de regimul politic sau de condițiile economice ale țării include direcțiile inovatoare în învățământul superior:

- Crearea și dezvoltarea unui sistem educațional multi-nivel, care permite flexibilitate și mobilitate în procesul de învățare și adaptarea absolvenților la noi specializări;
- Introducerea tehnologiilor informaționale moderne în universități, acces generalizat la internet și dezvoltarea formelor de învățământ la distanță;
- Apariția campusurilor universitare și integrarea acestora în mediul educațional global;
- Actualizarea standardelor educației superioare pentru a corespunde cerințelor internaționale;

Inovațiile locale se aplică la nivelul unui singur departament sau al unei specializări, în timp ce inovațiile de amploare influențează managementul, formele și metodele de organizare a

activității educaționale și de cercetare, tehnologiile educaționale și cooperarea internațională. Astfel, inovațiile pedagogice reprezintă o problemă actuală în sistemul educațional multi-nivel, iar fiecare universitate modernă trebuie să își stabilească obiective de dezvoltare viitoare și modalități de implementare a acestora. Introducerea inovațiilor pedagogice acoperă toate elementele sistemului educațional, iar procesul educațional universitar dobândește caracteristici de globalizare. Se formează un mediu multicultural care promovează libertatea definirii identității culturale a viitorilor specialiști și îmbogățește personalitatea acestora. În întreaga lume, se consolidează convingerea că cooperarea activă și integrarea diverselor tipuri de universități în mega-centre educaționale și științifice sunt esențiale pentru progresul învățământului superior.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan. *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
 2. Domingo M.G. *Extinderea mediului de învățare: combinarea lumii fizice și virtuale cu Internetul Lucrurilor pentru e-learning*. A 10-a Conferință Internațională IEEE despre Tehnologii Avansate în Învățare, 2010.
 3. Elonova Y.S., Elonova A.Ya. *Inovații sociale în procesul pedagogic*. Buletinul RMAT, 2, 2015.
 4. Jafari A. *Conceptualizarea agenților inteligenți pentru predare și învățare*. Școala de Inginerie și Tehnologie, Universitatea Indiana-Purdue, Indianapolis. IUPUI. *Educause Quarterly*, Vol. 3, 2002.
 5. Soșenko I.I. *Caracterul interdisciplinar al conceptului de Inovație*. Buletinul Universității Pedagogice de Stat din Tomsk, 141(13), 2013.
 6. Suleimanov S.F., Jarylkasynova G.J., Suleimanova G.S. *Managementul inovator în sistemul învățământului superior*. Materialele conferinței științifico-practice didactice „Starea actuală, problemele și perspectivele educației medicale”, Institutul Medical de Stat din Bukhara, 2018.
-
1. Șcerbakova E.V. 2013. Procese și tendințe inovatoare în procesul educațional. *Probleme actuale ale pedagogiei moderne*: Materialele celei de-a IV-a conferințe științifice internaționale (Ufa, noiembrie 2013), pp. 18–21. Jafari A. *Conceptualizarea agenților*

intelenŃi pentru predare Ńi învăŃare. Școala de Inginerie Ńi Tehnologie, Universitatea Indiana-Purdue, Indianapolis. IUPUI. Educause Quarterly, Vol. 3, pp. 28-34, 2002.

2.

7.

40

-21.

ÎMPREUNĂ SPRE O EDUCAȚIE DE CALITATE

Braică Anghelina

Școala Gimnazială nr. 2 Stancea

Educația joacă un rol esențial în dezvoltarea unei societăți prospere, iar în era digitală, aceasta trebuie să se adapteze constant la noile cerințe și provocări. Soluțiile inovative în educație vizează crearea unui mediu colaborativ și flexibil, capabil să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și profesorilor.

Schimbările rapide din societate și progresul tehnologic impun o reconfigurare a modului în care învățarea este organizată. Printre factorii care contribuie la această nevoie se numără evoluția tehnologică și digitalizarea educației, diversificarea stilurilor de învățare ale elevilor, creșterea importanței competențelor practice și a gândirii critice și necesitatea unei învățări personalizate și adaptate fiecărui elev.

Un mediu educațional colaborativ încurajează schimbul de idei și dezvoltarea competențelor sociale prin: învățarea bazată pe proiecte unde elevii lucrează împreună pentru a rezolva probleme reale, metoda flipped classroom (clasa inversată), unde elevii studiază materialele acasă și discută aplicarea conceptelor în clasă, ateliere și grupuri de lucru interdisciplinare pentru stimularea creativității și inovației

Atenție deosebită trebuie să fie pe dezvoltarea armonioasă a elevilor, oferindu-le un mediu educațional diferit de cel clasic, prioritizând domeniile esențiale pentru viață, cum ar fi gestionarea emoțiilor, autodisciplina și abilitățile de comunicare (inclusiv nonverbală). Fiecare copil este unic, motiv pentru care procesul educațional trebuie adaptat nevoilor și intereselor fiecăruia, aceștia trebuie implicați activ în deciziile care le influențează parcursul educațional.

Pentru a crea un mediu educațional colaborativ abordarea învățării bazată pe proiecte facilitează interacțiunea dintre elevi, promovând munca în echipă și colaborarea. Participarea la proiecte comune le oferă elevilor șansa de a-și dezvolta abilități sociale și de comunicare, esențiale pentru integrarea în societate. Prin colaborarea în cadrul echipelor, prin intermediul platformelor sau în mediul fizic, elevii învață să asculte și să respecte opiniile colegilor, să-și exprime ideile și să negocieze soluții. Această dinamică contribuie la construirea unor relații interpersonale sănătoase și durabile. Proiectele implică adesea prezentări, discuții și dezbateri, prin care elevii își îmbunătățesc abilitățile de comunicare verbală și nonverbală. De exemplu, participarea la un proiect poate ajuta elevii să-și dezvolte încrederea în sine, să se exprime clar și convingător. În cadrul acestora, elevii lucrează în echipe, învățând să colaboreze și să împărtășească responsabilități, ei pot lucra împreună pentru a realiza un experiment, fiecare având un rol specific, cum ar fi documentarea, efectuarea experimentului sau analiza rezultatelor. Interacțiunea strânsă în echipe poate genera conflicte, dar aceasta este o oportunitate pentru elevi să învețe să gestioneze și să rezolve aceste conflicte, iar profesorii facilitează sesiuni de mediere sau discuții deschise pentru a ajuta elevii să ajungă la soluții amiabile.

Reimaginarea educației prin astfel de metode de învățare este esențială pentru a crea un mediu colaborativ, flexibil și adaptat nevoilor actuale. Utilizarea tehnologiei, metodele interactive și flexibilitatea curriculară contribuie la formarea unor elevi mai bine pregătiți pentru viitor și a unor viitori cetățeni responsabili.

Bibliografie

Carcea M. I. Mediul educațional școlar. Iași: Cerami, 1999.

Cristea S. Dicționar de pedagogie. Chișinău-București: Grupul Editorial Litera, 2000.

Iucu R. Managementul clasei de elevi. Iași: Polirom, 2006.

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil

Prof. înv. primar: Brătilă Crina

Introducere:

Educația se află într-o continuă schimbare, iar nevoia de adaptare la cerințele societății moderne impune integrarea unor soluții inovative care să permită o educație mai accesibilă, mai colaborativă și mai flexibilă. O abordare inovativă în educație trebuie să răspundă diversității nevoilor elevilor, încurajând gândirea critică, creativitatea și colaborarea. În acest context, reimaginarea educației presupune integrarea tehnologiei, a metodelor pedagogice moderne și a unor strategii care să sprijine un mediu de învățare deschis, colaborativ și adaptabil.

Soluții inovative pentru un mediu educațional colaborativ și flexibil:

1. **Învățământul hibrid și online:** Pe măsură ce tehnologia avansează, educația hibridă – o combinație între învățarea online și față în față – devine o soluție tot mai accesibilă și eficientă. Aceasta permite accesul la resurse educaționale variate, favorizând învățarea autonomă și auto-reglarea. Platformele educaționale online permit elevilor să studieze în ritmul propriu, să interacționeze cu colegii și profesorii și să beneficieze de feedback continuu.
2. **Metode pedagogice active:** Tehnicile de învățare activă, precum învățarea prin proiecte, studiile de caz și jocurile educaționale, contribuie la crearea unui mediu colaborativ. Elevii sunt implicați activ în procesul de învățare, fiind încurajați să lucreze în echipe, să rezolve probleme și să își exprime opiniile. Această abordare dezvoltă abilități esențiale, cum ar fi gândirea critică, comunicarea și colaborarea.
3. **Personalizarea învățării:** Soluțiile inovative permit personalizarea învățării pentru fiecare elev, ținând cont de ritmul și stilul său de învățare. Platformele educaționale adaptative pot ajusta conținutul și dificultatea materialului în funcție de progresul elevului. De asemenea, prin utilizarea datelor, profesorii pot interveni punctual pentru a oferi suport individualizat.
4. **Colaborarea între profesori și elevi:** Un mediu educațional flexibil presupune și o colaborare strânsă între profesori și elevi. Profesorii nu mai sunt doar furnizori de informații, ci mentori care ghidează elevii în procesul lor de învățare. Colaborarea între profesori, părinți și elevi este esențială pentru crearea unui mediu educațional holistic și integrat.
5. **Utilizarea tehnologiilor emergente:** Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) oferă oportunități semnificative de a crea experiențe de învățare imersive și interactive. Aceste tehnologii permit elevilor să exploreze concepte complexe într-un mod vizual și experiențial, sporind înțelegerea și angajamentul acestora.

Provocări și soluții: În ciuda avantajelor, implementarea acestor soluții inovative nu este lipsită de provocări. Accesul la tehnologie, formarea continuă a cadrelor didactice și

integrarea noilor metode în curricula tradițională pot reprezenta bariere semnificative. De asemenea, este important ca soluțiile să fie accesibile tuturor elevilor, pentru a evita aprofundarea diferențelor educaționale.

Concluzie: Reimaginarea educației prin soluții inovative este un pas esențial în direcția creării unui mediu educațional colaborativ și flexibil, care să răspundă cerințelor unei societăți aflate într-o continuă schimbare. Colaborarea, tehnologia și personalizarea învățării sunt componente cheie ale acestui proces de transformare, iar implementarea lor va permite dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viitorul elevilor.

Bibliografie:

1. Prensky, M. (2010). *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. Corwin Press.
2. Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (2008). *Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines*. Jossey-Bass.
3. Anderson, T., & Dron, J. (2011). Learning in Communities: Understanding the Educational Potential of Online Communities of Practice. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 1-19.
4. Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.
5. Dede, C. (2009). Immersive Interfaces for Engagement and Learning. *Science*, 323(5910), 66-69.

COLABORAREA EDUCAȚIONALĂ PRIN INTERMEDIUL PROIECTELOR ETWINNING ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

PROF. ÎNV. PRIMAR COMȘA ANCUȚA

PROF. ÎNV. PRIMAR BUCUROAIA MARIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 20, SECTOR 3, BUCUREȘTI

PARTENERIATUL reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune.

Dialogul și conlucrarea facilitează schimbul de idei între părți deoarece nuanțează aspectele cele mai importante ale unei probleme și face posibilă completarea punctelor forte ale fiecărei părți, generând totodată noi idei. De asemenea poate face posibilă o analiză mai amplă a problemei, poate evidenția aspecte la care nu ne-am gândit. De cele mai multe ori anticipează și previne unele probleme, încurajează inovația, deoarece este un mediu prielnic pentru crearea unor soluții noi, unor modalități de lucru.

Parteneriatul stimulează participarea activă și responsabilă a cetățenilor la viața comunității, fiind un factor motivant pentru unii – satisfacția este datorată faptului că ideile lor sunt puse în valoare și apreciate de ceilalți, iar pentru alții, în faptul că pot fi utili cu ceva comunității din care fac parte. Oferă o alternativă la anumite acțiuni pe care trebuie să le realizeze instituțiile specializate (în sensul că uneori instituțiile nu pot să-și îndeplinească sarcinile fără sprijin din partea altora, fie pentru că nu posedă resurse, fie că nu au capacitățile necesare sau persoane specializate).

Într-o societate aflată în permanentă schimbare, cadrele didactice sunt preocupate în căutarea de strategii și metode optime pentru creșterea eficienței activității didactice. Școala își diversifică metodele de informare a elevilor, de formare a priceperilor și deprinderilor, a unor abilități de viață ca să rămână un mediu permanent și atractiv pentru elevi. Activitățile școlare care au ca principal subiect copilul, cu aspirațiile și interesele sale, sunt variate și realizate într-un mod activ punându-se accent pe creativitate și punerea în valoare a calității personale.

Un proiect educațional implică utilizarea capacităților interpersonale, a comunicării, a analizei, a gândirii logice, luarea deciziilor, planificarea, organizarea și controlul resurselor.

Numeroase studii și opinii ale experților de cercetare de la TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație, în colaborare cu cercetători de la Institutul de Științe ale Educației, spun despre proiectele eTwinning că au numeroase avantaje prin aplicarea lor de către profesori din diferite arii curriculare, asupra elevilor și școlilor implicate. Resursele unor astfel de proiecte pot varia dar în cele mai multe cazuri includ materialele, echipamentele, resursele financiare, resursele umane, metodele și procedeele, comunicarea și timpul.

Proiectele desfășurate pe platforma ESEP (European School Education Platform), utilizând spațiul eTwinning oferă instrumente pedagogice care integrează noile tehnologii în procesul de învățare și un cadru atractiv de învățare pentru profesori și elevi.

- Proiectele **eTwinning** aduc multiple beneficii în procesul educațional, contribuind la dezvoltarea elevilor, a profesorilor și a întregului mediu școlar. Iată principalele avantaje:

1. Dezvoltarea competențelor digitale

- Elevii învață să utilizeze platforme online, aplicații interactive și instrumente colaborative moderne.
- Profesorii dobândesc abilități digitale esențiale pentru integrarea tehnologiei în predare.

2. Îmbunătățirea competențelor lingvistice

- Proiectele se desfășoară adesea în limbi străine, oferind elevilor oportunități autentice de comunicare și exersare a vocabularului.

3. Stimularea creativității și gândirii critice

- Activitățile proiectelor implică brainstorming, rezolvarea de probleme și exprimarea ideilor într-un mod original.

4. Dezvoltarea abilităților sociale și colaborative

- Elevii învață să lucreze în echipă cu colegi din alte țări, dezvoltând empatie, toleranță și respect pentru diversitate.

5. Creșterea motivației pentru învățare

- Activitățile interactive și metodele inovatoare de lucru îi implică activ pe elevi, făcând procesul educațional mai atractiv.

6. Dezvoltarea competențelor interculturale

- Contactul direct cu elevi din alte țări îi ajută pe copii să înțeleagă și să aprecieze alte culturi, tradiții și stiluri de viață.

7. Formarea profesorilor

- Cadrele didactice beneficiază de formări profesionale, schimb de bune practici și colaborare cu colegi din întreaga Europă.

8. Crearea unui mediu educațional inovator

Proiectele eTwinning transformă sălile de clasă în spații dinamice, bazate pe învățare colaborativă și experiențială.

Impactul proiectelor eTwinning asupra personalității elevului reprezintă puntea care încurajează efortul independent al elevilor, dezvoltă curiozitatea și creativitatea, stimulează motivația intrinsecă și dezvoltă spiritul de inițiativă, leadership-ul și abilitățile de comunicare, colaborare și cooperare. De asemenea au un impact semnificativ asupra dezvoltării personalității copilului, contribuind la formarea unor abilități și trăsături esențiale pentru succesul personal și profesional. Iată principalele influențe pozitive:

1. Dezvoltarea încrederii în sine

- Participarea activă la proiecte internaționale îi încurajează pe copii să-și exprime ideile, să își asume responsabilități și să capete încredere în propriile abilități.

- Feedback-ul pozitiv primit de la colegii și profesorii implicați consolidează această încredere.

2. Îmbunătățirea abilităților de comunicare

- Elevii învață să interacționeze eficient atât în limba maternă, cât și în limbi străine.
- Colaborarea cu elevi din alte țări îi ajută să-și exprime gândurile clar și coerent.

3. Dezvoltarea empatiei și a respectului pentru diversitate

- Lucrul în echipe multiculturale îi ajută pe elevi să înțeleagă și să aprecieze perspective diferite.
- Acest lucru favorizează toleranța, deschiderea și respectul față de alte culturi și tradiții.

4. Stimularea curiozității și a dorinței de învățare

- Proiectele interactive și creative îi motivează pe elevi să exploreze noi domenii și să caute soluții inovatoare.

5. Dezvoltarea responsabilității și a autonomiei

- Implicarea în sarcini individuale și de grup îi determină pe copii să devină mai organizați și mai responsabili.
- Ei învață să respecte termene limită, să-și planifice timpul și să colaboreze eficient.

6. Formarea gândirii critice și a spiritului de inițiativă

- Elevii sunt provocați să analizeze, să evalueze și să propună soluții în contexte reale, ceea ce le dezvoltă capacitatea de a lua decizii fundamentate.

7. Creșterea adaptabilității și a flexibilității

- Lucrul în medii diverse și colaborarea cu persoane din alte culturi le permite copiilor să-și dezvolte abilitatea de a se adapta rapid la schimbări.

8. Dezvoltarea creativității și a spiritului inovator

- Activitățile bazate pe jocuri, experimente și proiecte artistice stimulează gândirea originală și capacitatea de a găsi soluții ingenioase.

Proiectele **eTwinning** nu doar îmbogățesc cunoștințele elevilor, ci contribuie și la formarea unei personalități echilibrate, deschise și pregătite pentru provocările lumii moderne. Totodată acestea aduc schimbări benefice în viața școlară și reprezintă o extindere continuă a orizontului intelectual.

Elevii au oportunitatea de a învăța să comunice în limba nativă, limba engleză sau într-o limbă de circulație internațională. Proiectele eTwinning poate reprezenta expresia care să ofere un mijloc relevant și provocator în facilitarea învățării limbii materne, Elevii își dezvoltă competența de comunicare orală și scrisă într-o gamă variată de situații de comunicare, învață să-și monitorizeze și să-și adapteze comunicarea în funcție de cerințele situației. De asemenea competențele de comunicare în alte limbi străine sunt îmbunătățite și stimulate datorită instrumentelor disponibile online, instrumente pe care elevii le folosesc în vederea implicării în derularea proiectelor. Sondajele de opinie, chestionarele, webinarile îi ajută pe elevi să se cunoască și să colaboreze în timp real iar comunicarea prin acestor instrumente web le îmbunătățește capacitatea de a înțelege un mesaj, de iniția, susține sau încheia o conversație, de a citi, înțelege și redacta un text conform nevoilor.

O altă oportunitate oferită de implicarea în proiectele eTwinning o reprezintă dezvoltarea competențelor matematice, cele în științe și tehnologie. Elevii sunt stimulați și puși în contexte în care folosesc moduri de gândire (logică și spațială) și prezentări matematice (grafice, diagrame, formule, modele) dar și contexte în vederea dezvoltării competențelor în știință unde să explice lumea înconjurătoare cu scopul de a formula concluzii pe baza unor dovezi. Componenta tehnologică este văcută ca modalitatea de aplicare a cunoștințelor elevilor.

Punerea la dispoziție de medii de învățare interactivă reprezintă principala strategie recomandată în vederea dezvoltării competențelor digitale. Utilizarea tehnologiei și adaptarea elevilor în cadrul unui proiect îmbunătățesc abilitățile de bază TIC și dobândesc abilitatea de a căuta, culege și procesa informații.

Competența de ”a învăța să înveți” este aordată în cadrul proiectelor eTwinning din perspectiva inteligențelor multiple lansată de H. Gardner, plecându-se de la premisa că elevii studiază ceva ce îi interesează și care este prezentat într-o manieră relevantă pentru nevoile lor de învățare. Spiritul de inițiativă și antreprenoriatul este dezvoltat prin intermediul acestor proiecte oferindu-le posibilitatea elevilor să-și transforme ideile în acțiuni, să lanseze inițiative, să anticipeze, să fie independenți și inovatori la școală, în societate sau acasă.

Proiectele eTwinning oferă posibilitatea elevilor să conștientizeze importanța exprimării creative a ideilor, a experiențelor și emoțiilor în diverse forme (muzică, teatru, dans, arte vizuale, etc.). Se dezvoltă aptitudini legate de capacitatea de a compara propriile opinii cu cele ale altora sau de a fructifica oportunitățile sociale dintr-o activitate culturală. De asemenea oportunitatea de a intra în contact cu alte culturi europene, de a identifica Patrimoniul Național Cultural.

Proiectele eTwinning sunt și devin generatoare de idei reușind să provoace atitudini bazate pe continuitate și dezvoltare durabilă. Vocile elevilor se fac și trebuie să fie auzite atâta timp cât noi, cadrele didactice încercăm să găsim cele mai originale și de impact idei de proiecte pe care să le derulăm în cadrul colectivelor pe care le îndrumăm. Orice proiect poate fi adaptat și aplicat cu succes dacă ținem seama de nivelul de dezvoltare al copilului, de personalitatea acestuia, de mediul în care ne aflăm în acel moment și să fie însoțit de strategii didactice și de un demers didactic care să-i permită copilului asimilarea informațiilor și reproducerea acestora.

Obiectivele fundamentale pe care se bazează proiectele derulate prin intermediul platformei ESP și al proiectelor eTwinning urmăresc:

- Colaborarea profesorilor în oferirea de bune practici precum și dezvoltarea unor abilități dincolo de cele uzuale/tradiționale;
- Posibilitatea de a învăța alături și din experiențele altor profesori din Europa și nu numai;
- Dezvoltarea unor competențe diverse în rândurile elevilor.

Proiectele **eTwinning** oferă o gamă variată de activități inovatoare care susțin dezvoltarea personală și academică a elevilor. Iată câteva exemple concrete de proiecte de succes care au avut un impact semnificativ:

1. „My Town, Your Town” (Orașul meu, orașul tău)

- **Tematică:** Geografie, cultură, istorie
- **Activități:** Elevii creează prezentări interactive, videoclipuri și ghiduri turistice pentru a-și prezenta orașele și tradițiile locale.
- **Impact:** Dezvoltă competențele digitale, lingvistice și sociale, promovând în același timp respectul pentru diversitate culturală.

2. „Green Warriors” (Războinicii Verzi)

- **Tematică:** Ecologie și protecția mediului
- **Activități:** Elevii desfășoară campanii ecologice, colectează date despre poluare, plantează copaci și creează postere de conștientizare.
- **Impact:** Încurajează responsabilitatea socială și dezvoltă gândirea critică.

3. „Once Upon a Time” (A fost odată ca niciodată)

- **Tematică:** Literatură și creativitate
- **Activități:** Elevii creează povești interactive, benzi desenate sau teatru online, colaborând pentru a crea finaluri alternative ale basmelor celebre.
- **Impact:** Stimulează creativitatea, lucrul în echipă și abilitățile de exprimare.

4. „Math Around Us” (Matematica în jurul nostru)

- **Tematică:** Matematică aplicată în viața cotidiană
- **Activități:** Elevii explorează concepte matematice în arhitectură, natură sau artă și creează videoclipuri explicative sau jocuri interactive.
- **Impact:** Dezvoltă gândirea logică și capacitatea de a aplica cunoștințele în contexte reale.

5. „Healthy Living” (Stil de viață sănătos)

- **Tematică:** Educație pentru sănătate
- **Activități:** Elevii creează meniuri sănătoase, desfășoară sesiuni de fitness online și dezvoltă campanii de promovare a unui stil de viață echilibrat.
- **Impact:** Îmbunătățește obiceiurile alimentare și promovează activitatea fizică.

6. „Cultural Kaleidoscope” (Caleidoscop cultural)

- **Tematică:** Diversitate culturală și tradiții
- **Activități:** Elevii creează expoziții virtuale cu obiecte tradiționale, costume populare și rețete culinare specifice țărilor participante.
- **Impact:** Dezvoltă empatia și respectul pentru valorile altor culturi.

7. „Fake News Busters” (Vânătorii de Fake News)

- **Tematică:** Educație media și gândire critică
- **Activități:** Elevii învață să identifice informațiile false, creează ghiduri de verificare a surselor și organizează dezbateri online.
- **Impact:** Îmbunătățește capacitatea de analiză și promovarea consumului responsabil de informație.

Aceste proiecte se disting prin colaborarea internațională, utilizarea creativă a tehnologiei și promovarea valorilor europene.

Implementarea cu succes a proiectelor **eTwinning** în școală necesită o abordare organizată și creativă. Pentru a integra eficient aceste proiecte în procesul educațional sunt necesari câțiva pași precum:

- Selectarea unei teme atractive și relevante pentru elevi, care să corespundă cu programa școlară (ex.: ecologie, istorie, artă digitală etc.). Stabilirea unor obiective clare: ce competențe vrei să dezvolți (digitale, lingvistice, sociale etc.).
- Înregistrarea pe platforma eTwinning. Explorarea proiectelor existente și identificarea potențialilor parteneri europeni. Utilizarea forumurilor și grupurilor pentru a găsi profesori

cu interese similare.

- Planificarea activităților. Elaborarea unui plan de activități clar, cu etape și termene precise. Includerea unor activități variate: brainstorming, debateri, creații artistice, experimente practice sau prezentări digitale. Alegerea platformelor colaborative precum Padlet, Canva, Google Docs, Genially etc.
- Implicarea elevilor. Formarea de echipe mixte pentru a promova colaborarea și responsabilitatea. Încurajarea elevilor să participe activ la luarea deciziilor și să vină cu idei proprii. Organizarea sesiuni de lucru interactive pentru a menține implicarea elevilor.
- Colaborarea internațională. Organizarea de sesiuni online cu elevii și profesorii parteneri, utilizând platforme precum **Zoom**, **Microsoft Teams** sau **Google Meet**. Încurajarea schimbului de idei prin videoclipuri, postere digitale și proiecte interactive.
- Promovarea și diseminarea rezultatelor. Prezentarea rezultatelor proiectului în cadrul școlii, prin expoziții, panouri informative sau prezentări în consiliul elevilor. Utilizarea rețelelor sociale ale școlii și site-ul eTwinning pentru a împărtăși experiențele și rezultatele obținute.
- Evaluarea și reflecția. Evaluarea constantă a activităților pentru a identifica punctele forte și aspectele care pot fi îmbunătățite. Implicarea elevilor în procesul de autoevaluare și reflecție asupra experienței dobândite.

Pe termen mediu și lung, tratarea elevilor ca parteneri egali în orice tip de proiect va aduce efectele estimate: responsabilitate, seriozitate, capacități noi, atașament față de școală și față de comunitate, încredere în instituția școlară, o mai mare vizibilitate a școlii în comunitate.

BIBLIOGRAFIE

- Băran-Pescaru, A., Parteneriat în educație: familie- școală-comunitate, Editura Aramis, București, 2004 .
- Emil Păun, Școala. O abordare socio-profesională, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Istrate, O. et al. (2013) Rolul proiectelor educaționale realizate prin parteneriate școlare internaționale. Raport preliminar eTwinning RO12. București, TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație.
- Online: etwinning.ro/eTw_RO12_raport_preliminar.pdf

elearning.ro/avantajele-platformei-de-invatare-etwinning
schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/tutorials/etwinning-the-largest-commun.htm

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A ELEVILOR ÎN ACTIVITĂȚILE DIN CLASĂ ȘI ONLINE

Grădinița cu P. N. Telejna, Județul Vaslui

Prof.ed.timpurie Buhusi Lucica

“Nu se poate concepe o bună adaptare la mediul școlar fără dezvoltarea competențelor emoționale și sociale ale școlarilor. Potențialul cognitiv rămâne nevalorificat fără abilități socio- emoționale, căci înainte de a gândi trebuie să interacționăm.”

(Prof. Dr. Mircea Miclea)

Dezvoltarea socio-emoțională vizează debutul vieții sociale a copilului, capacitatea lui de a stabili și menține interacțiuni cu adulți și copii, de a-și percepe și exprima emoțiile, de a înțelege și a răspunde emoțiilor celorlalți, precum și dezvoltarea conceptului de sine. În strânsă corelație cu conceptul de sine se dezvoltă imaginea despre sine a copilului, care influențează decisiv procesul de învățare. Jocuri, cântece, activități educative, îndeplinirea sarcinilor trasate de părinți sau efectuarea temelor date de învățătoare, toate manifestările școlarului sunt însoțite de emoții și sentimente.

Dezvoltarea socială și emoțională reprezintă fundamentul relațiilor și interacțiunilor care dau semnificație experiențelor copiilor de acasă, de la grădiniță, din comunitate. Ea influențează semnificativ succesul copiilor în viață și la școală.

Calitatea acestor interacțiuni stimulează dezvoltarea socio-emoțională adecvată a copiilor. Specificul acestui domeniu este dat de strânsa legătură care există între planul social și cel emoțional. Ambele dimensiuni se completează reciproc și sunt interdependente. Interacțiunile sociale reușite fac posibilă dezvoltarea unei imagini de sine pozitivă și a autocontrolului.

Dezvoltarea socială și emoțională a școlarului mic

Debutul școlar este unul caracterizat de instabilitate emoțională cauzată de schimbarea tipului de activitate dominantă de la joc la activitatea de învățare, de mediul școlar nou, de necesitatea stabilirii noilor relații cu colegii și cadrele didactice.

La intrarea în mediul școlar orizontul copilului începe să se lărgască mai mult în afara familiei. În această perioadă devine mai independent de familie, iar principala lui preocupare este legarea de prietenii și relațiile cu învățătorul, profesorul și colegii de clasă.

La vârsta școlară copilul reușește să-și exprime emoțiile și trăirile, se dezvoltă gândirea și începe să se compare cu alți copii de aceeași vârstă. O relație pozitivă și deschisă cu părinții îl încurajează să se simtă în siguranță pentru a se aventura în afara teritoriilor familiare.

Principala provocare a școlarului mic este integrarea în mediul școlar, în cadrul familiei și printre prietenii săi.

Educația socio-emoțională cuprinde totalitatea activităților de învățare care conduc la dobândirea experienței individuale de comportare socială și emoțională, la formarea competențelor emoționale și sociale ale individului.

Copilul trebuie pregătit pentru viață. Trebuie să avem în vedere educarea acelor detalii emoționale și abilități sociale – care să-l ajute pe acesta să facă față încercărilor, să le analizeze, să învețe din ele, să le depășească și să nu se lase învins de un eșec.

EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ PRIN CARE PUTEM SUSȚINE SOCIO-EMOȚIONAL ELEVII ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE DESFĂȘURATE ÎN CLASĂ SAU ONLINE

- **Întâlnirea de dimineată**

Copiii au nevoie de conexiune! O strategie pozitivă și simplă este să vă începeți dimineata cu salutări zilnice. Nu trebuie să fie o procedură complicată sau consumatoare de timp. În cazul predării online salutarile pot fi virtuale și pot îmbrăca diferite forme.

- **Momentul de poveste**

Poveștile au reprezentat întotdeauna un material extrem de important pentru modelarea comportamentului școlarului mic. Prin analiza textului în cadrul orelor de *Comunicare în limba română* sau *Dezvoltare personală* susținem de fapt socio-emoțional elevii.

Literatura pentru copii constituie o sursă inepuizabilă de exemple frumoase de comportamente oglindite în mici antiteze între personaje, ne oferă consecințele neascultării sau ascultării, vredniciei sau lenei, cinstei sau necinstei, adevărului sau minciunii, ne prezintă trăsături pozitive ale unor eroi, dar și trăsături nedemne, condamnabile ale unor personaje.

Peripețiile personajelor, răutatea celor negative, bunătatea celor principale îi înduioșează pe copii și îi conving că este bine să urmeze exemplul celor bune. Finalul moralizator contribuie în mare măsură la alegerea exemplului pozitiv. Copiii trec prin stări emotive diferite, de la teama pentru răul care ar pute să o piardă pe eroina îndrăgită, la bucuria că a scăpat cu bine din toate încercările pricinuite de personajele negative.

Poveștile îi ajută pe copii:

- să ia decizii proprii;
- să învețe diferența dintre bine și rău;
- să își exprime propriile sentimente și emoții mai bine;
- să-și dezvolte încrederea în forțe proprii;
- să-și îndrepte atenția către aspecte pozitive ale vieții (frumusețe, bucurie, dragoste etc.), dar fără a exclude partea negativă;
- să-și dezvolte viața afectivă (îl ajută să aibă acces la sentimente și trăiri specifice personajelor și să le transpună în viața de zi cu zi).
- **Jocul**

Jocul este o altă metodă de susținere socio-emoțională. Jocul este o formă de învățare, de cunoaștere, de experimentare, de vindecare, de experimentare și socializare.

Prin joc școlarii mici percep lumea din jurul lor, caută răspunsuri și găsesc soluții. Sentimentul de siguranță, încredere și acceptare pe care i le conferă contextul jocului, permit copilului să își exprime emoțiile, să-și asume riscuri, să încerce să experimenteze, să descopere lucruri noi, să treacă peste dezamăgiri, nereușite.

- **Momente de relaxare**

În predarea online sunt recomandate pauzele de reconectare socio-emoțională între cursuri, dar și în timpul cursurilor dacă elevii obosec sau își pierd interesul pentru activitate.

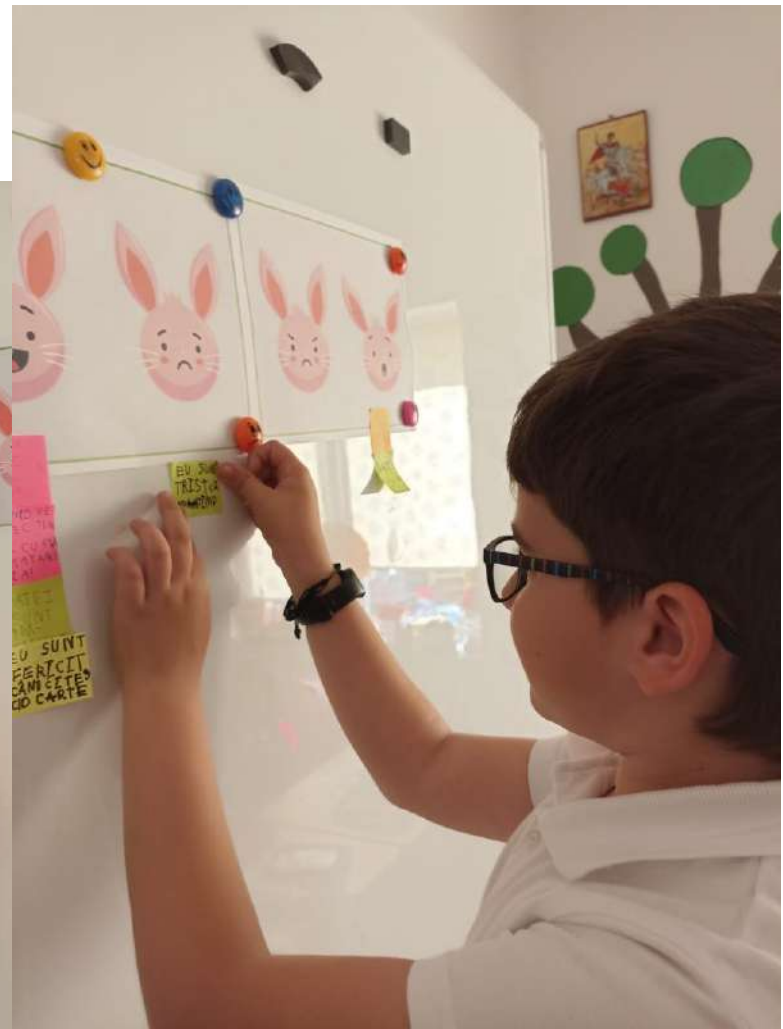
Astfel, profesorul poate propune efectuarea unor exerciții de energizare - mișcări pe muzică, exerciții de respirație, audiție muzicală, realizarea unor desene pe fond muzical, prezentarea animalului de companie sau a jucăriei preferate, etc .

- **Încheierea activităților cu un feed-back pozitiv**

Sfârșitul zilei de școală poate deveni destul de agitat. Se poate încheia fiecare zi în mod intenționat, reunindu-ne pentru doar câteva minute pentru a reflecta asupra zilei noastre împreună. Se poate verifica cum se simt elevii, se poate vorbi despre ce a mers bine, se pot

evidenția câteva gesturi de bunăvoință care au fost sesizate pe parcursul zilei și se pot stabili niște obiective pentru ziua următoare.

Tombola jucăriilor

"Rugby Tag: Sportul care îmbină rapiditatea cu colaborarea"

Prof. Buruiană Cătălin

Rugby Tag este o variantă non-contact a rugby-ului, care își are originile în practicile de joc mai vechi ale rugby-ului. Jocul de Rugby Tag a evoluat în anii 1960-1970 în Australia, unde a fost dezvoltat ca o activitate recreativă care permitea copiilor să experimenteze elementele jocului de rugby fără riscuri asociate cu contactul fizic. Regulile au fost adaptate pentru a elimina contactul fizic, concentrându-se pe abilitățile de alergare, evitarea și cooperarea în echipă. Jucătorii poartă benzi (tag-uri) atașate de centuri cu velcro, iar pentru a "opri" un jucător, adversarul trebuie să scoată o bandă de pe centura acestuia. De-a lungul timpului, Rugby Tag a câștigat popularitate pe plan global, datorită accesibilității sale și a capacității de a include toți jucătorii, indiferent de nivelul de abilitate.

Începând cu anul 2010, rugbyul tag a intrat în programa școlară de la noi, ca activitate sportivă alternativă, fiind inclus și în calendarul competițional al O.N.S.Ș. (Olimpiada Națională a Sportului Școlar) iar de atunci sute de școli și de licee din toată țara au aderat la programul de inițiat de Federația Română de Rugby.

Practicarea rugby-ului tag are numeroase beneficii pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor, fiind o activitate care îmbină jocul, colaborarea și respectul pentru ceilalți. Dintre acestea putem enumera:

1. Spirit de echipă și cooperare - Rugby tag-ul necesită o colaborare constantă între membrii echipei pentru a atinge obiectivele comune, ceea ce ajută la îmbunătățirea abilităților de lucru în echipă și înțelegere reciprocă.
2. Dezvoltarea încrederii în sine - Participarea activă și contribuția la succesul echipei le oferă elevilor un sentiment de realizare și le sporește încrederea în propriile abilități.
3. Gestionarea emoțiilor - Acest sport îi învață pe elevi să gestioneze emoțiile în contexte competitive, să își controleze impulsurile și să reacționeze pozitiv atât la câștig, cât și la pierdere.
4. Respectul față de reguli și adversar- Prin natura sa, rugby tag-ul promovează respectul pentru reguli și fair play-ul, ceea ce contribuie la formarea unor comportamente etice și respectuoase.
5. Comunicare eficientă - Elevii învață să comunice clar și rapid cu coechipierii lor, ceea ce dezvoltă abilități de comunicare verbală și non-verbală.

6. Promovarea incluziunii - Deoarece rugby tag-ul pune accent pe participare, nu pe contact fizic dur, este un sport mai accesibil, care încurajează incluziunea tuturor elevilor, indiferent de nivelul lor fizic sau de abilități.

Vom prezenta câteva jocuri pregătitoare folosite cu succes atât în cadrul orelor de educație fizică cât și în activitățile opționale sau în pregătirea pentru competiții:

1. "Dribling cu tag-uri": Jucătorii trebuie să dribleze cu mingea printr-un traseu marcat cu conuri, având grijă să evite luarea tagurilor de către colegi.
2. "Exercițiu de pase rapide": Participanții formează un cerc și își pasează mingea rapid, încercând să nu o scape.
3. "Tag individual": Fiecare jucător se confruntă cu un adversar 1-la-1 pentru a exersa evadarea sau luarea tagului.
4. "Mini meci de tag rugby": Participanții sunt împărțiți în echipe mici și se organizează meciuri scurte pentru a exersa tacticile și lucrul în echipă.
5. "Apără și cucerește": O echipă trebuie să apere o zonă marcată pe teren, iar cealaltă să încerce să transporte mingea acolo evitând să rămână fără taguri.
6. "Zonă de trecere": Creează mai multe „zone sigure” pe teren. Echipa trebuie să mute mingea între aceste zone fără a pierde tag-uri.
7. "Tag înghețat": Dacă un jucător rămâne fără tag, el trebuie să rămână „înghețat” până când un coechipier îl eliberează prin atingere.
8. "Vânătoare de tag-uri": Mai multe obiecte mici (comori) sunt ascunse pe teren. Jucătorii trebuie să le găsească și să le aducă înapoi, evitând luarea tagurilor de către ceilalți colegi.
9. "Atac vs. apărare": O echipă încearcă să avanseze cu mingea spre un punct țintă, în timp ce cealaltă încearcă să ia tagurile jucătorilor și să îi oprească.
10. "Rugby tag pe obstacole": Se organizează un traseu cu obstacole pe care jucătorii trebuie să îl traverseze fără a pierde tag-urile.

Aceste activități sunt variate și adaptabile, fiind potrivite pentru diferite grupe de vârstă și niveluri de abilități.

În crearea unui mediu de învățare colaborativ prin intermediul jocului de rugby tag trebuie să avem în vedere câteva aspecte esențiale:

- Obiective educaționale clare: Stabilim obiective ce includ dezvoltarea abilităților de cooperare, fair-play și respect reciproc și integrăm elemente de învățare, cum ar fi gândirea tactică și lucrul în echipă.

- Reguli simple și inclusive: Explicăm regulile într-un mod accesibil, astfel încât toți participanții să le înțeleagă. De asemenea, ne asigurăm că toți participanții au șanse egale de implicare, indiferent de nivelul lor de abilități fizice.
- Rolul facilitatorului: Profesorul trebuie să fie un ghid, încurajând interacțiunea pozitivă între participanți și trebuie să promovăm reflectarea asupra jocului, discutând ce s-a făcut bine și ce ar putea fi îmbunătățit.
- Activități variate: Alternăm exercițiile axate pe abilități tehnice cu jocuri de echipă pentru a menține interesul și implicarea și introducem situații de joc care necesită soluționarea de probleme în grup.
- Promovarea valorilor prin joc: Punem accent pe respect, colaborare și sprijin reciproc, recompensăm comportamentele pozitive, cum ar fi încurajarea coechipierilor sau respectarea adversarilor.

Această abordare nu doar că stimulează învățarea colaborativă, dar ajută și la dezvoltarea încrederii în sine și a relațiilor interpersonale.

PLAN DE INTERVENȚIE
PRIVIND INTEGRAREA PREȘCOLARILOR CU C.E.S.
-Studiu de caz-

Prof.logoped Buta Corina Nicoleta, CJRAE Cluj

NUMELE ȘI PRENUMELE – ...

DATA NASTERII –...

GRĂDINIȚA ...

PERIOADA DE APLICARE- 2024-2025

OBIECTIVELE PLANULUI:

- Recuperarea decalajelor prin activități suplimentare aplicate personalizat și prin terapie psihopedagogică;
- Prevenirea apariției prejudecăților la copiii din grupă și înlăturarea celor formate,
- Cultivarea atitudinii pozitive față de membrii colectivului prin educarea capacității de relaționare a copilului cu c.e.s.;
- Promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească a raporturilor dintre copilul cu nevoi speciale și restul grupei.

Măsuri întreprinse:

- propunere de acțiuni concrete de integrare;
- antrenarea părinților copiilor din grupă în programul „Educați așa!”,
- lectorate cu părinții;
- discuții individuale de câte ori apar probleme;
- colaborarea cu alți factori educaționali-(psihopedagog, medic de familie, părinți);

În urma evaluărilor periodice aplicate am constatat că există unele trăsături compensatorii care ar putea constitui pârghii de sprijin în activitatea logopedică recuperatorie. Are formate deprinderi de autoservire foarte bune. Îi place ordinea. De asemenea, dacă te adresezi personal și cu voce scăzută, se mobilizează și încearcă să rezolve sarcina cerută. În caz contrar se sperie și nu se mai poate concentra. Are nevoie de mai multe explicații și de repetarea demonstrării pentru a înțelege cerința. De asemenea are nevoie de foarte multe exerciții de repetare până când ceea ce se însușește ajunge să se consolideze.

Orice succes, oricât de mic și recompensat, o motivează să continue.

Problema este că nu observă atunci când se schimbă sarcina. Trebuie să fie atenționată mereu, altfel continuă să acționeze fără să înțeleagă când trebuie să se oprească.

Din această cauză ne-am propus ca activitatea recuperatorie să se desfășoare gradual până la sfârșitul grupei mari pregătitoare la următoarele categorii de activități: activități matematice, activități de educare a limbajului și educație plastică, pentru a-i dezvolta capacitatea de a-si exprima plastic trăirile emotionale.

Subliniez că am lucrat în echipă și am avut sprijinul continuu al psihopedagogului și al părinților.

DOMENIUL DE INTERVENȚIE	INTERVENȚII	OBSERVAȚII
ACTIVITĂȚI	- exerciții de triere, clasificare și seriare de	- desprinde cu

MATEMATICE	obiecte după unul sau mai multe criterii asociate (în funcție de vârstă); - exerciții de exersare spiritului de observație; - exerciții de stabilire de relații între obiecte și grupe de obiecte realizând comparații; - exerciții de dezvoltare a capacității de a înțelege și utiliza numerele și cifrele; - exerciții pentru raportarea numărului la cantitate, raportarea cifrei la număr, stabilirea locului pe care îl ocupă numărul în șirul numerelor naturale, folosirea numărului ordinal.	greutate însușirea comună a obiectelor; - stabilește cu greutate asemănările; - are nevoie de repetări multe ca să pună în corespondență obiectele a două mulțimi (am exersat mult cu obiecte concrete: cești și farfurii, creioane și ascuțitori, caiete și creioane, etc) - am reușit să îi formez reprezentări matematice corecte privind numerele 1-3 exersând foarte mult și la grădiniță și acasă; - la 7 ani și 6 luni recunoștea cifrele 1-10, dar nu putea opera conștient și logic decât în lim. 1-3;
EDUCAREA LIMBAJULUI	- exerciții de dialog, de exprimare a gândurilor, sentimentelor și părerilor; - exerciții de punere în valoare și cultivarea stimei de sine prin exprimarea verbală de păreri, idei, propuneri în fața grupei;	- am folosit teatrul de păpuși, unde am sprijinit-o să interpreteze roluri simple, dramatizările și tehnica Circle Time (de 3 ori pe săptămână am organizat aceste discuții în care copiii exprimau păreri, gânduri, sentimente vis-a-vis de tema aleasă. Această tehnică a

		dat rezultate foarte bune).
EDUCAȚIE PLASTICĂ	- exerciții de însușire a culorilor de bază pentru început: - aplicarea culorii pe suprafețe libere cu diferite instrumente, asocierea ei cu obiectele din mediul înconjurător; - aplicarea culorii pe suprafețe date și apoi am exersat pe combinarea culorilor pentru obținerea de efecte plastice, deoarece până la 6 ani alegea să coloreze doar cu negru; - exerciții de recunoaștere și diferențiere a formelor și culorilor din mediul înconjurător;	-la activitățile de educație plastică a avut nevoie până la 6 ani și trei luni de sprijin și îndrumare continuă; -am folosit tehnica de fuzionare, presare, decolorare, etc.
Acțiuni de cultivare a toleranței membrilor grupei față de colegii lor și educarea capacității de relaționare	- acordarea atenției pozitive continue, aprecierea efortului depus pentru realizarea oricărei sarcini și recompensarea acestui efort, în fața clasei; - implicarea în acțiuni ce cer responsabilitate pornind de la ceea ce poate face ea foarte bine – elev de serviciu, rol de asistent al educatoarei în pregătirea unor activități, să dea ajutor ea însăși colegilor în unele ocazii;(să aducă gentuțele, de ex.); - acordarea rolului de lider în anumite jocuri(atunci când există condiții să reușească) și determinarea celorlalți copii de a o accepta ca și partener în jocurile lor fără rezerve;	-am împărțit clasa pe sectoare și am organizat grupe de câte 2 copii care răspund de fiecare sector; grupele s-au organizat prin tragere la sorți; la o lună se schimba sectorul și se reorganizau grupele tot prin tragere la sorți; grupul cel mai ordonat era recompensat cu buline roșii(tehnica „ economia de buline); - copiii au acceptat cu ușurință și plăcere procedeul votului(cine este pentru?) și procedeul tragerii la sorți; în felul acesta copilul a fost

	- implicarea continuă în activități pentru evitarea autoizolării; - ignorarea unor comportamente negative și folosirea întăririi pozitive; (discuții în particular când este cazul);	acceptat pe nesimțite, dar și datorită felului ei ordonat de a fi;

Toate exercițiile mai sus amintite au fost alese în colaborare educatoarea grupei cu profesorul logoped și profesorul consilier care activează în cadrul instituției preșcolare, având la bază programa și planificarea calendaristică a activităților instructiv-educative din grădiniță. Profesorul consilier a desfășurat săptămânal câte o ședință de psihoterapie cu copilul timp de 3 ani și a propus părinților să mai rămână în grădiniță încă un an. Profesorul logoped a realizat câte o ședință săptămânală de terapie logopedică, pe parcursul a doi ani, preșcolarul repetând grupa mare.

Acest copil a intrat în clasa I la vârsta de 7 ani și 6 luni și frecventează cursurile STEP BY STEP, iar din discuțiile avute cu d-nele învățătoare s-a remarcat faptul că s-a integrat în colectivitate și rezolvă cerințele școlare la nivelul clasei pregătitoare.

Consider că doar prin colaborarea consecventă a profesioniștilor din diverse domenii educaționale și în dialog permanent cu părinții preșcolarului, am reușit integrarea acestui preșcolar la învățământul școlar.

Abordări pedagogice moderne în formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare la elevii cu cerințe educative speciale din învățământul primar

**Prof. logoped Calma Bianca Maria
CJRAE Caraș – Severin**

Competența de comunicare reprezintă stăpânirea tuturor mijloacelor verbale, non-verbale și paraverbale în scopul realizării unei comunicări eficiente.

Deși conceptul de competență lingvistică circula încă din 1965, când Noam Chomsky a studiat și definit această noțiune, el a devenit mult mai des folosit și promovat o dată cu publicarea în 2001 a Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi: Predare, Învățare, Evaluare (CECRL). Acesta este un document oficial al Consiliului Europei care precizează nivelurile de stăpânire a unei limbi străine în funcție de „ce știi să faci” în diferite domenii de competență. Pronind de la acest document, noțiunea de competență a fost extrapolată la toate ariile curriculare, putându-se vorbi astăzi de competențe matematice, informatice, competențe tehnologice sau de comunicare.

Educația centrată pe competențe este în acest moment în centrul sistemelor educaționale naționale, cel românesc afiliindu-se acestui curent. În ciuda dificultăților și a controverselor privind definirea teoretică a conceptului de competență, majoritatea reformelor la nivel educațional din sistemul european se centrează pe competențe. Constituirea unui set de cunoștințe, deprinderi și atitudini care să permită dezvoltarea integră a personalității elevilor și integrarea lor activă pe plan profesional și social reprezintă dezideratul actual al sistemelor educaționale.

Legea Educației Naționale din țara noastră consideră că sistemul educațional românesc trebuie să formeze și dezvolte cele 8 competențe-cheie recomandate la nivel european:

- competența de literație;
- competența lingvistică în mai multe limbi;
- competența matematică și competența în științe, tehnologie și inginerie;
- competența digitală;
- competența de dezvoltare personală, socială și de a învăța să înveți;
- competența civică;
- competența antreprenorială;
- competența de sensibilizare și exprimare culturală.

La o analiză mai atentă, putem considera că această competență de comunicare reunește atât competența de literație, cât și competența lingvistică. Iar dacă ne raportăm la rolul

comunicării în stabilirea relațiilor interpersonale, competența de comunicare subsumează și competența de dezvoltare personală și socială și chiar competența civică.

Ardelean și Mândruț (2012) consideră că în timp s-a trecut de la finalitățile educației de tip „scopuri” la finalități de tip „obiective”, pentru ca în prezent să vorbim de educația ce urmărește formarea de competențe la elevi. Acești autori consideră că există 3 dimensiuni ale abordării competențelor:

- o dimensiune ce rezidă în definiția strict științifică a conceptului de competență;
- o dimensiune care rezultă din competențele-cheie promovate la nivel european;
- o dimensiune a competențelor descrise în curriculumul școlar, unde sunt delimitate în competențe generale și competențe specifice.

Fiecare programă școlară include competențele generale ce se urmăresc a fi formate la disciplina respectivă, precum și competențele specifice și exemple de activități de învățare. Programa școlară pentru disciplina „Citire – scriere – comunicare” pentru învățământul special, clasele I – IV, dizabilități intelectuale ușoare și moderate, cuprinde competențele generale și specifice pentru fiecare clasă.

Competențele – cheie, competențele generale și competențele specifice reprezintă în momentul de față finalitățile sistemului educațional românesc. Competența - cheie de dezvoltare a limbajului și comunicării trebuie formată la nivel elementar, alături de celelalte competențe din ciclul primar.

Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare la elevii cu CES din învățământul primar este un proces dificil, îndelungat, etapizat pe fiecare din clasele ce compun învățământul primar. Competența de comunicare se formează acum la un nivel simplu, elementar, în contexte concrete, cunoscute. Nu dispune încă de finețe în realizarea ei și încă este nevoie de ghidajul unui adult.

Abordările pedagogice moderne consideră că formarea competenței de comunicare se realizează pe mai mulți ani școlari, pe baza unor strategii bine definite. În formarea competențelor de comunicare, indiferent de ciclu (primar, gimnazial, liceal), indiferent de sistemul de învățământ (normal, special), didactica actuală sugerează folosirea de metode, mijloace și strategii moderne activ-participative.

Având în vedere faptul că elevii din învățământul special prezintă deficiențe în diverse grade și forme, în special deficiențe mintale, metodele activ-participative sunt cele mai indicate și mai ușor de folosit în formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare.

Metodele de asimilare bazate pe joc și dramatizare au cel mai mare succes și pot fi folosite foarte ușor în lucrul cu elevii cu CES. Jocurile, activitățile de simulare a muncii,

interpretarea de roluri bazate pe situații reale contribuie la formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale, stimulează motivația, facilitează participarea activă, emoțională a elevilor. Este indicat ca jocurile de rol să se refere la diferite situații de comunicare, pentru ca elevii cu CES să sesizeze modul în care se schimbă factorii care participă la comunicare (emițător, receptor, mesaj, canal), că este necesară adaptarea termenilor de exprimare (formală/informală), a vocabularului. Folosirea vizitelor (la muzee, la instituții administrative, la diferite fabrici de construcții, instalații, textile) favorizează apariția situațiilor de comunicare pentru elevii cu CES. Ele trezesc interesul, motivația, sunt un excelent mijloc de socializare, de stabilire de relații cu cei din jur.

Una dintre cele mai importante strategii activ – participative care poate fi folosită la clasele de elevi cu nevoi speciale este învățarea prin cooperare. Ea stimulează și dezvoltă foarte mult lucrul pe perechi sau în grupuri mici, facilitând astfel dezvoltarea competenței de comunicare, dar și relaționarea, socializarea, spiritul de cooperare. Câteva dintre metodele și procedeele de învățare prin cooperare care pot fi utilizate în lucrul cu elevii cu nevoi speciale sunt: brainstorming-ul sau brainstorming-ul individual sau în perechi, Știu/Vreau să știu/Am învățat, activitatea dirijată de citire - gândire.

În procesul de formare a competenței de comunicare la clasele mici din învățământul special, cadrul didactic trebuie să învețe elevul să asculte activ. Aceasta este una din abilitățile de care avem nevoie pe tot parcursul vieții, în diferite contexte sociale și profesionale. Ascultarea activă înseamnă să învățăm elevul cu CES să asculte atent până termină emițătorul de vorbit, să înțeleagă ceea ce s-a transmis, să folosească mijloace de comunicare (verbale, non-verbale, paraverbale) pentru a arăta emițătorului că a înțeles mesajul. Formularea de întrebări la sfârșit sub forma feed-back-ului, cererea de explicații suplimentare fac parte tot din ascultarea activă. Exercițiile variate de citire, povestirea de întâmplări sau fapte de viață, solicitarea de păreri colegilor asupra celor povestite sunt alte modalități de a dezvolta competențele de comunicare la elevii cu CES din ciclul primar.

La elevii cu CES din sistemul elementar de învățământ special, eficiența activităților de învățare depinde de măsura în care profesorii folosesc metode activ-participante care implică direct elevul în actul de învățare. La clasele de elevi cu nevoi speciale, învățarea competenței de comunicare este un proces complex, în care elevul și profesorul sunt parteneri în folosirea celor mai potrivite metode pentru îndeplinirea scopului educației.

Bibliografie

Anghel, P. (2004). Strategii eficiente de comunicare. București, Editura Cartea Universitară

Antonesei, L., Popa, N.L., Labăr A,V. (2009). Ghid pentru cercetarea educației. Iași, Editura Polirom

Ardelean, A., Mândruț, O. (2012). Didactica formării competențelor. Arad, Vasile Goldiș University Press

Cucoș, C. (2008) (coord.). Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Iași, Editura Polirom

Cucu, V. (2007). Dezvoltarea competențelor comunicative la elevii ciclului primar în cadrul orelor de limba română prin intermediul metodelor participative în Revista „Exercito, ergo sum”, Nr.1 – 2. Chișinău

Gherguț, A. (2023). Psihopedagogie specială. Fundamente teoretice și perspective practice. Iași, Editura Polirom

*** Legea 198/2022

SCHIMBAREA PARADIGMEI EDUCAȚIONALE: ROLUL PROFESORULUI ÎN ABORDĂRILE INTERDISCIPLINARE PENTRU EFICIENTIZAREA PROGRESULUI EDUCAȚIONAL

Cânda Letiția-Roma, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

În contextul educațional european, abandonul școlar timpuriu reprezintă o problemă din ce în ce mai gravă, având o incidență în continuă creștere, cauzată de o serie de provocări cu care tinerii se confruntă. Un factor esențial în acest fenomen este programul școlar tot mai încărcat, care în multe cazuri nu rezonază cu interesele și nevoile elevilor, iar curriculumul rigid și standardizat nu le permite acestora să se conecteze cu procesul educațional. În acest sens, o abordare interdisciplinară a învățării ar putea să ofere soluții inovative, integrând cunoștințe și abilități din diverse domenii, astfel încât să stimuleze interesul elevilor și să-i facă să participe activ la educație. Legătura între discipline, prin aplicarea unor teme comune din perspective variate, ar facilita nu doar dezvoltarea unor competențe esențiale, dar și ar contribui la motivarea elevilor, făcând învățătura mai relevantă și interesantă pentru aceștia, prevenind astfel riscul abandonului școlar.

Pe lângă acest aspect structural al educației, un alt factor semnificativ care influențează abandonul școlar este schimbarea ierarhiei valorilor sociale și culturale. În societatea contemporană, marcată de globalizare și de influența constantă a tehnologiei, tinerii sunt din ce în ce mai expuși unor modele de succes rapid și superficial. Arivismul, dorința intensă de a obține câștiguri rapide și imense, devine o motivație puternică, iar aceasta este susținută adesea de exemplele promovate de mass-media, rețelele sociale și diverse surse de influență externă. În loc să fie încurajați să investească în educație, muncă și dezvoltare personală pe termen lung, tinerii sunt adesea atrași de promisiuni de îmbogățire rapidă, în lipsa unei baze solide și reale de cunoștințe sau experiență. Această mentalitate a "succesului instant" nu este susținută de o înțelegere corectă a proceselor economice sau sociale și duce, în multe cazuri, la iluzia că educația nu mai este necesară pentru a avea o viață împlinită din punct de vedere financiar. Mass-media, prin prisma promovării unor modele de viață adesea nerealiste, contribuie la crearea unei percepții distorsionate, în care tinerii devin mai interesați de înfățișarea succesului material, decât de dobândirea unor abilități sau competențe reale, fundamentate pe educație.

Este evident că pentru a combate această tendință de abandon școlar și pentru a reconstrui o legătură mai puternică între tineret și educație, este necesar să intervenim pe mai multe planuri. O revizuire a sistemului educațional ar trebui să vizeze nu doar reducerea încărcăturii curriculare și introducerea unor metode de învățare mai interactive și adaptate nevoilor elevilor, dar și să sprijine dezvoltarea unor valori solide legate de munca susținută, respectul față de educație și importanța unui parcurs profesional autentic, în contrast cu atracția iluzorie a succesului rapid.

Părăsirea timpurie a școlii este un fenomen complex, care poate fi atribuit unei game largi de factori interconectați, ce includ aspecte personale, sociale, economice, culturale, educaționale, de gen și de familie. Unul dintre factorii semnificativi în părăsirea timpurie a școlii este reprezentat de copiii cu nevoi educaționale speciale. Aceștia se confruntă cu provocări suplimentare în procesul de învățare, iar dacă nu beneficiază de sprijinul necesar și de măsuri adecvate de integrare în sistemul educațional, riscul de abandon școlar crește masiv. Lipsa personalului calificat, a resurselor specifice și a unei educații incluzive poate duce la frustrări și la sentimentul de eșec în rândul acestor copii, ceea ce favorizează abandonul școlar.

Părăsirea timpurie a școlii este un fenomen care nu poate fi explicat doar prin factori individuali, ci trebuie înțeles în contextul mai larg al condițiilor sociale, economice și culturale. De aceea, pentru a combate acest fenomen, este esențial ca politicile educaționale să fie mai incluzive, să sprijine grupurile vulnerabile și să promoveze un sistem de învățământ care să răspundă nevoilor diversificate ale tuturor elevilor.

Prezența elevilor în școală ar trebui să fie un proces dinamic și interesant, capabil să le stârnească curiozitatea și să-i facă dornici să învețe, să exploreze diverse domenii ale cunoașterii și să-și dezvolte un set larg de competențe. Atunci când elevii sunt atrași de școală, devin mult mai motivați să învețe, nu doar pentru a aduna informații teoretice, ci și pentru a-și perfecționa abilități care să le fie utile în viața de zi cu zi. În consecință, școala ar trebui să fie percepută de elevi ca un loc care le oferă oportunități de auto-descoperire, de dezvoltare personală și profesională, nu doar o obligație impusă. În acest context, educația ar trebui să fie un proces continuu și captivant, în care elevii învață cum să gândească critic, să pună întrebări și să se implice activ în activitățile de învățare. Deși acest proces pare simplu și logic, în realitate, menținerea interesului elevilor poate fi o provocare semnificativă. Programul școlar adesea încărcat și repetitiv, abordările tradiționale de predare sau chiar lipsa de relevanță a anumitor discipline pentru viața lor cotidiană pot duce rapid la plictiseală și dezinteres. În aceste condiții, este esențial ca elevii să fie motivați într-un

mod care să țină cont de nevoile și dorințele lor. Aici intervine rolul fundamental al profesorului, care are responsabilitatea de a crea un mediu educațional care să fie atât provocator, cât și stimulat. Profesorii trebuie să fie capabili să extindă predarea lecțiilor într-un mod care să capteze atenția elevilor, să adâncească subiectele într-un mod relevant și aplicabil și să le arate elevilor că învățătura are un scop și o aplicabilitate reală în viața lor de zi cu zi. În același timp, profesorul trebuie să abordeze cu înțelepciune provocările pe care le întâmpină elevii atunci când întâmpină dificultăți academice.

Procesul educațional trebuie să fie unul flexibil și adaptabil, prin învățarea personalizată, în funcție de nivelul de pregătire al elevului, de interesele și stilurile de învățare, pentru a asigura o învățare eficientă și motivantă [1]. În acest mod, elevii nu doar că vor înțelege mai bine materiile, dar vor dezvolta și un interes real pentru școală. Fiecare elev are un ritm propriu de învățare, și este esențial ca profesorii să aplice metode de învățare diferențiate, care să permită fiecărui elev să progreseze în ritmul său.

Desigur, stimularea elevilor în activitățile de învățare nu este un proces simplu, ci unul complex care presupune investiție de timp, răbdare și creativitate. Adevărata provocare este să identifici metodele cele mai eficiente de a-i motiva pe elevi și de a le capta atenția într-o lume plină de distrageri. Aici intră în joc inovația didactică – profesorii trebuie să fie dispuși să experimenteze cu metode noi, să folosească tehnologia și să aplice soluții moderne de învățare, pentru a răspunde nevoilor actuale ale elevilor. Totodată, este important ca profesorii să își asume riscuri calculate atunci când aleg să aplice noi strategii educaționale, deoarece nu toate metodele vor fi potrivite pentru fiecare elev sau grup de elevi.

Mai mult decât atât, învățarea nu se limitează doar la dobândirea de cunoștințe teoretice, ci presupune și dezvoltarea unor abilități practice și aplicabile în viața reală. De aceea, competențele digitale au devenit o componentă esențială a educației moderne. Elevii trebuie să fie pregătiți să navigheze într-o lume digitală în continuă schimbare, iar școlile trebuie să le ofere oportunități de a învăța și a experimenta cu instrumente digitale care să le îmbogățească experiența educațională. Programele educaționale care se concentrează pe dezvoltarea competențelor digitale sunt, prin urmare, o necesitate, pentru ca elevii să fie pregătiți pentru cerințele viitorului și să devină cetățeni activi și informați într-o societate digitală.

Nu mai puțin important este faptul că pentru a stimula interesul și performanțele elevilor, trebuie să se adopte o abordare holistică în educație. Acest lucru înseamnă integrarea unor metode

de învățare activă, încurajarea gândirii critice și a reflecției, dar și dezvoltarea abilității de a învăța pe tot parcursul vieții.

Pentru prevenirea și gestionarea stresului școlar crescut în rândul copiilor, este esențial ca în cadrul lecțiilor să fie implementate o serie de strategii educaționale eficiente, care să contribuie la reducerea presiunii și să sprijine dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare. În paralel, încurajarea perseverenței și autonomiei elevilor în învățare poate juca un rol semnificativ în combaterea stresului școlar. În loc să se bazeze exclusiv pe ajutorul profesorului pentru a rezolva problemele, elevii ar trebui să fie încurajați să își asume responsabilitatea pentru propriul proces de învățare. Acest lucru nu doar că le dezvoltă abilități esențiale de auto-reglare și management al timpului, dar îi ajută și să învețe să rezolve provocările într-un mod mai eficient și mai independent. Autonomia le va oferi elevilor o senzație de control asupra propriei educații, reducând astfel stresul legat de așteptările externe și de evaluările rigide.

Integrarea contextului din viața reală în procesul de învățare poate face ca materiile școlare să devină mai relevante și mai interesante pentru elevi, iar acest lucru poate contribui la reducerea stresului generat de percepția că învățătura nu are legătură cu realitatea cotidiană. Prin aplicarea cunoștințelor în situații din viața reală, elevii vor înțelege mai bine importanța și utilitatea acestora, iar învățătura va deveni mai captivantă și mai ușor de înțeles. Această legătură între teoria predată și realitatea practică poate face elevii mai motivați și mai puțin stresați în fața provocărilor educaționale.

Toate aceste metode și strategii au rolul nu doar de a facilita implementarea activităților pedagogice, ci și de a îmbunătăți abordările de predare, învățare și evaluare, ajutându-i pe profesori să răspundă nevoilor elevilor într-un mod mai eficient. În plus, prin aplicarea acestor practici, se previne lipsa unor competențe consolidate la finalul perioadei de școlarizare și se promovează dezvoltarea unui învățământ de calitate, care sprijină creșterea și succesul tuturor elevilor, reducând astfel riscurile de abandon școlar și promovând o educație echitabilă și accesibilă.

Într-o societate modernă, este esențială adoptarea unor abordări inovative și mai complexe în predarea științelor naturii. Un factor cheie în succesul procesului de învățare îl constituie lecțiile interactive, care trebuie completate de abordarea subiectelor din perspective inter- și transdisciplinare. Aceste abordări implică o cooperare activă între experți din diverse domenii ale științei.

Multidisciplinaritatea, care presupune integrarea cunoștințelor din diverse domenii, are anumite limitări și nu trebuie confundată cu interdisciplinaritatea. În cercetarea interdisciplinară, scopul poate fi atât teoretic, cât și practic, având legătura cu cercetarea aplicată, care pleacă de la o întrebare reală și folosește concepte din multiple discipline. Aceasta poate duce la rezultate inovatoare și neașteptate, stimulând o gândire holistică și contribuind la promovarea acestor abordări, mai ales în domeniul cercetării de mediu. Astfel, se creează conexiuni între diverse moduri de cunoaștere, se dezvoltă gândirea critică și se încurajează reflecția asupra unor teme relevante. Acest tip de cercetare poate conduce la descoperiri noi și neașteptate, încurajând o gândire integrativă și contribuind la promovarea acestor metode, în special în domeniul cercetării mediului. Prin urmare, se formează legături între diferite forme de cunoaștere, se sprijină dezvoltarea gândirii critice și se încurajează reflecția asupra unor subiecte de importanță majoră.

De-a lungul istoriei descoperirilor științifice, atunci când oamenii au început să reflecteze asupra propriei lor existențe și a lumii înconjurătoare, științele naturale au fost împărțite în diverse ramuri. Deși această abordare poate fi utilă în procesul didactic, contribuind la îmbunătățirea învățării la un anumit nivel, pe măsură ce elevii progresează din punct de vedere cognitiv și conceptual, devine evidentă o mare suprapunere a conceptelor între diversele discipline științifice.

Abordarea interdisciplinară presupune depășirea unor bariere, iar una dintre cele mai mari provocări constă în crearea unui „limbaj comun” care să asigure o înțelegere unitară a conceptelor, termenilor și metodologiilor implicate în cercetarea respectivă. Aceasta reprezintă o metodă educațională ce integrează concepte, tehnici și conținuturi din diverse domenii sau arii curriculare, evitând concentrarea exclusivă asupra unui singur domeniu specific. Încurajează, de asemenea, explorarea legăturilor între discipline diferite, cu scopul de a facilita o înțelegere mai cuprinzătoare și sistemică a unui subiect sau a unei probleme [2].

Există riscul apariției unor blocaje în comunicarea ideilor, în rezolvarea problemelor abordate sau în obținerea unui feedback constructiv, pozitiv, atunci când fiecare participant este instruit să abordeze subiectul din perspective diferite, specifice seturilor proprii de probleme și metodologiilor aplicate. Pe de altă parte, studiul transdisciplinar se concentrează pe implicarea unui spectru larg de parteneri sociali, inclusiv cadre universitare, studenți, companii și organizații, care colaborează pentru a favoriza schimbul și integrarea cunoștințelor. Scopul este de a oferi soluții imersive ce combină știința și practica, având un impact pozitiv și real asupra societății și mediului. Mai mult, abordarea transdisciplinară poate fi văzută ca un obiectiv comun al unei

comunități interconectate, care implică „învățarea reciprocă între oameni de știință și practicieni, într-un context legat de o problemă complexă și de mare relevanță pentru societate”.

Cercetările contemporane permit apariția unor noi domenii de studiu, ce necesită orientarea către zone specializate de cercetare, prin combinarea instrumentelor și conceptelor provenite din diverse ramuri ale științelor naturale, ceea ce duce la formarea unor discipline independente. Multe dintre domeniile biomedicale sunt, în prezent, interdisciplinare. De exemplu, biofizica și biochimia s-au transformat în discipline independente, clare și bine definite, iar alte subdomenii continuă să fie dezvoltate. Un alt exemplu relevant poate fi oferit de studiul geografiei, care cuprinde diverse domenii și subdomenii, cum ar fi climatologia, meteorologia, geografia fizică sau politică, fiecare fiind explicată distinct, prin ramuri precum geografia medicală, geografia lingvistică sau geografia comportamentală. Aceste dezvoltări reflectă complexitatea și diversificarea cunoașterii științifice din zilele noastre, subliniind necesitatea unei abordări integrate pentru a răspunde provocărilor actuale ale cercetării.

Pentru a transforma această viziune în realitate, este esențială adoptarea unei atitudini flexibile și deschise, concentrându-se pe rezolvarea problemelor și încurajând implicarea și colaborarea unui număr tot mai mare de cercetători. Astfel, prin sinergia cunoștințelor și a expertizei din diverse domenii, se pot găsi soluțiile necesare pentru noile concepte, iar înțelegerea sistemului studiat poate fi realizată într-o manieră cu mult mai complexă decât ar fi fost posibilă pentru fiecare cercetător în parte. Descoperirile remarcabile din ultimele decenii au dus la dezvoltarea unor tehnici inovatoare și a unor instrumente avansate, care sunt esențiale pentru sprijinirea cercetărilor interdisciplinare, contribuind substanțial la găsirea răspunsurilor de care echipele de cercetători au nevoie pentru a aborda provocările contemporane. Aceste progrese tehnologice au revoluționat modul în care cercetarea este realizată, deschizând noi posibilități pentru soluționarea problemelor complexe la care se confruntă societatea.

Abordarea interdisciplinară este perfect aplicabilă în cadrul tematicii pentru gimnaziu și liceu, având ca obiectiv pregătirea elevilor pentru provocări mai complexe, oferindu-le o perspectivă mai largă asupra lumii din jurul lor. Aceasta presupune integrarea noțiunilor învățate și a cunoștințelor din domenii variate, stimulând elevii să își construiască soluții prin sinteză și corelare. În acest mod, învățarea interdisciplinară îi încurajează atât pe profesori, cât și pe elevi să exploreze conexiunile dintre diferite discipline, să le integreze armonios, promovând astfel o înțelegere globală și mai profundă a unui subiect sau a unei probleme [3].

O altă trăsătură importantă a acestui tip de învățare este faptul că îi ajută pe elevi să dezvolte o viziune mai extinsă asupra cunoștințelor, facilitând crearea unor legături logice noi, mult mai nuanțate și mai cuprinzătoare între domenii de studiu diferite. Această abordare stimulează gândirea critică și permite elevilor să înțeleagă mai bine cum se interconectează diferitele aspecte ale cunoașterii, astfel încât să poată aplica aceste legături în soluționarea problemelor complexe cu care se vor confrunta pe parcursul educației lor și în viața adultă.

Implementarea unui opțional de învățare interdisciplinară la clasă reprezintă un pas esențial în pregătirea elevilor pentru viitor, ajutându-i să adopte abordări mai complexe și să dezvolte o mentalitate flexibilă, capabilă să se adapteze la schimbările rapide și constante din lumea contemporană. Acest tip de învățare contribuie la formarea unei gândiri critice și analitice, esențiale pentru succesul în fața provocărilor din viața profesională și personală a elevilor.

Una dintre temele care se pliază excelent unei abordări interdisciplinare este tema „apa”, un element fundamental al existenței. Apa este indispensabilă în multiple aspecte ale vieții umane și naturale, având utilizări variate, de la consumul uman și animal, igienă personală și casnică, până la agricultură, procese industriale și irigare. Prin urmare, tema „apa” poate fi abordată în moduri diferite și integrate, pornind de la o viziune beletristică, care poate deschide discuții despre semnificația apei în literatură și cultură, pentru a continua cu o explorare mai tehnică și științifică a rolului apei în geografie și științele naturii. Astfel, profesorii pot crea o conexiune între diverse domenii de studiu, ajutând elevii să aplice cunoștințele acumulate la fiecare disciplină și să înțeleagă mai profund importanța apei din perspective multiple. Această abordare nu doar că îmbogățește învățarea, dar contribuie și la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viitor, precum gândirea integrativă și capacitatea de a face legături între informații din diverse domenii.

În acest context, la disciplina Limba și literatura română, elevii pot explora conceptul de apă într-un mod profund și artistic, utilizând un vocabular specific ce cuprinde termeni precum: pârâu, iaz, heleșteu, râu, fluviu, mare, ocean, lac, baltă. Acești termeni sunt adesea însoțiți de epitete și pot dobândi sensuri simbolice și metaforice, în funcție de contextul în care sunt integrați. Elevii învață astfel să aprecieze apa nu doar ca un element fizic, ci și ca un simbol literar, învățând să o interpreteze și să o asocieze cu diverse imagini și sentimente, dezvoltându-și imaginația și capacitatea de a crea conexiuni între limbajul artistic și realitatea cotidiană.

Pe de altă parte, la disciplina geografie, tema apei poate fi abordată dintr-o perspectivă științifică mai tehnică și interdisciplinară, incluzând studii legate de sistemele hidrografice,

hidrosociologie, managementul integrat al resurselor de apă, ecohidrologie, hidromorfologie și sociohidrologie. Aceste domenii sunt introduse pentru a oferi elevilor o viziune largă și diversificată asupra problemelor legate de apă, contribuind la înțelegerea modului în care aceasta influențează atât mediul natural, cât și societatea umană. Dinamica interacțiunii dintre activitățile umane și hidrosfera Pământului este extrem de relevantă, iar elevii pot înțelege provocările științifice, sociale și ingineresti ce derivă din modul în care acțiunile umane influențează resursele de apă și, la rândul lor, cum schimbările în sistemele hidrologice afectează societatea.

Prin exemple concludente, elevii pot învăța să analizeze problemele de apă dintr-o perspectivă interdisciplinară, utilizând analize hidrologice integrate, atât teoretice, cât și aplicate, și să identifice soluții la provocările legate de durabilitatea resurselor de apă. Este esențial să le oferim elevilor o înțelegere profundă a științei moderne a hidrologiei, care combină mai multe discipline și abordează complexitatea interacțiunilor dintre sistemele umane și cele naturale. Ca atare, aceștia vor putea contribui la identificarea unor soluții inovatoare pentru problemele globale legate de apă, având în vedere influențele climatice, condițiile terenului, vegetația și factorii socioeconomiici, care interacționează și evoluează în timp. Aceste studii vor pregăti tinerii pentru a înțelege și a răspunde provocărilor actuale, în special în contextul diminuării resurselor de apă dulce pe planetă.

Biologia ne învață că apa este esențială pentru viața pe Pământ, întrucât nu există organism viu fără acest element fundamental. Deși nu se știe cu certitudine dacă apa susține viața în întregul Univers, este bine cunoscut faptul că organismul uman conține o proporție impresionantă de apă – aproximativ 80% din corpul nostru fiind alcătuit din această substanță, iar doar 20% din masă fiind solidă. Apa este adesea numită „solventul vieții”, fiind indispensabilă pentru susținerea funcțiilor vitale ale tuturor organismelor. În plus, compoziția ionică a sângelui uman încă reflectă, într-un fel, compoziția ionică a oceanului primordial, subliniind legătura profundă dintre viața de pe uscat și apa ce acoperă majoritatea planetei noastre.

Denumită „matricea vieții”, apa joacă multiple roluri subtile și esențiale în procesele biologice, care necesită o analiză atentă. Valorificându-se de caracteristicile sale structurale și dinamice, apa se prezintă ca un lichid complex și structurat, cu un rol vital în biologia moleculară. Apa este un și un reactiv extrem de versatil, având natură polară, protică și amfoteră, ceea ce îi permite să manifeste atât proprietăți acide, cât și de bază, în funcție de pH-ul soluției în care se află. Aceste trăsături îi conferă apei capacitatea de a susține și de a facilita o gamă largă de reacții

chimice ce sunt esențiale în procesele biologice de construire și descompunere a componentelor fundamentale ale celulelor.

Un exemplu clar al importanței apei în biologia celulară este fotosinteza, procesul prin care plantele generează zaharuri esențiale pentru toate formele de viață, în care apa joacă un rol direct. De asemenea, apa este indispensabilă în sinteza unor molecule mai complexe, care sunt fundamentale pentru structurile și funcționarea celulelor vii. Astfel, apa nu doar că este „solventul vieții”, ci și un participant activ în procesele chimice fundamentale care stau la baza vieții însăși. Fizica și chimia pun în evidență o serie de caracteristici organoleptice fundamentale ale apei, cum ar fi gustul, mirosul, culoarea și temperatura, care joacă un rol crucial în evaluarea și descrierea calității acesteia. Deși apa este o moleculă simplă, ea se comportă într-un mod complex la nivel molecular. În mod similar altor molecule, apa este compusă dintr-un nor de electroni care nu au contururi foarte precise, ceea ce îi conferă o anumită flexibilitate în comportament. Una dintre cele mai remarcabile proprietăți fizice ale apei este natura sa puternică de dipol, ce face ca sarcinile electrice opuse să se atragă între ele, conferindu-i apei o serie de proprietăți unice. Dacă ne concentrăm asupra permeabilității apei, este important de subliniat că dimensiunea „reală” a apei nu poate fi măsurată prin diametrul ionului în sine, ci mai degrabă prin comparația cu un „iceberg” – un sistem complex și vast, ce se desfășoară într-un mod subtil și profund. Această comparație subliniază modul în care apa interacționează la nivel molecular. Legăturile de hidrogen formate între moleculele de apă îi conferă o serie de trăsături excepționale. Una dintre acestea este densitatea sa, care este mai mică în forma solidă decât în cea lichidă, ceea ce explică de ce gheața plutește pe apă. Un alt aspect notabil este punctul său de fierbere relativ ridicat, de 100 °C, comparativ cu alte substanțe de dimensiuni similare. Totodată, apa se remarcă prin masa sa molară și capacitatea calorică ridicată, fiind capabilă să absoarbă o cantitate mare de energie termică fără a-și schimba semnificativ temperatura. Aceste proprietăți o fac esențială pentru toate formele de viață de pe Pământ.

Un alt aspect cu adevărat unic al apei este că ea reprezintă singura substanță de pe Pământ care există în mod natural în toate cele trei stări de agregare: solidă, lichidă și gazoasă. Aceasta versatilitate extraordinară joacă un rol esențial în reglarea și susținerea vieții pe planetă, având implicații profunde în climat, ecologie și procesele biologice fundamentale. Faza solidă a apei este cunoscută sub denumirea de gheață și, de obicei, se prezintă sub forma unor cristale dure și compacte, cum ar fi cuburile de gheață, sau cristale mai granulare, slab aglomerate, precum zăpada.

Un fulg de zăpadă începe să se formeze atunci când o particulă extrem de mică, precum un vârf de praf sau o particulă de polen (sămânța fulgului), intră în contact cu vaporii de apă din atmosferă, la altitudini mari, rezultând un cristal minuscul de gheață. Forma specifică a cristalizării conferă fiecărui fulg un caracter unic. Totuși, toate fulgii de zăpadă au o structură hexagonală la baza cristalului lor primar. Curba densității apei diferă de cea a altor substanțe, iar faptul că gheața are o densitate mai mică decât apa lichidă este crucial pentru menținerea vieții pe Pământ. Dacă apa ar fi cea mai densă la punctul de îngheț, răcirea apei de la suprafață ar duce la amestecarea convectivă a apei din întregul corp de apă, ceea ce ar perturba ecosistemele acvatice. Datorită capacității sale calorice ridicate, apa funcționează ca un bun izolator termic, ceea ce face ca unele lacuri înghețate să nu se dezghețe complet chiar și vara. Inversarea curbei de densitate a apei face ca, la temperaturi sub 4°C, apa să devină mai puțin densă, iar stratul de gheață format la suprafață izolează apa de dedesubt, protejând astfel ecosistemele acvatice de temperaturi extreme. În lacurile suficient de adânci, temperatura apei de la fund rămâne constantă, la aproximativ 4°C, pe tot parcursul anului. Atunci când apa se transformă în vaporii, la temperaturi peste 100°C, legăturile de hidrogen din moleculele de apă se rup parțial. Acest lucru explică de ce aburul provoacă arsuri mai grave decât apa lichidă. Aburul conține energie termică suplimentară datorită energiei necesare pentru ruperea legăturilor de hidrogen și transformarea apei lichide în vaporii. Astfel, atunci când aburul intră în contact cu pielea, energia termică este eliberată brusc prin condensarea aburului înapoi în apă lichidă, provocând arsuri severe.

La disciplina religie, elevii asociază apa cu botezul, considerând-o un simbol al purificării și regenerării spirituale, un sacrament esențial în tradițiile creștine. Prin botez, apa devine un instrument al curățirii de păcat și al reintegrării în comunitatea religioasă, marcând un nou început pentru individ pe calea credinței. Acest simbolism al apei este răspândit în diverse culturi și religii, unde apa este văzută ca un element sacru, ce aduce purificare, protecție și reînnoire. Studiul apei, din această perspectivă, le oferă elevilor nu doar înțelegerea unui simbol, ci și conexiuni mai adânci între tradiții și învățături spirituale, legându-se de semnificațiile fundamentale ale apei în viața religioasă.

La educație plastică, apa devine o sursă de inspirație creativă, oferind elevilor oportunitatea de a experimenta cu diferite tonuri și nuanțe, precum albastru-verzui, albastru marin sau albastru-gri, pentru a reda complexitatea și dinamica sa. Elevii pot explora și simbolistica apei, reflectând asupra rolului său în natură și în viața cotidiană, transpunându-și emoțiile și percepțiile prin artă.

Datorită proprietăților sale excepționale, apa reprezintă un subiect de studiu captivant, capabil să trezească interesul elevilor de toate vârstele.

O altă temă care se pretează unei abordări interdisciplinare este tema „aerul”, un element fundamental al existenței, temă esențială pentru o înțelegere completă a impactului său asupra mediului și a societății. Aerul, ca resursă vitală pentru viață, este direct legat de multiple domenii, de la științele naturale, la cele sociale, economice și politice. Abordarea sa din perspectiva interdisciplinarității permite o viziune complexă și integrată, esențială în contextul problemelor contemporane precum poluarea, schimbările climatice și sustenabilitatea. Tratarea aerului prin prisma diferitelor discipline nu doar că ajută la înțelegerea interdependenței acestuia cu activitățile umane, dar sprijină dezvoltarea unor soluții inovatoare, care să răspundă provocărilor globale, având un impact direct asupra educației, sănătății și calității vieții.

La disciplina Limba și literatura română, aerul poate fi explorat prin intermediul literaturii, fiind adesea un simbol al libertății, al mișcării și al schimbării. Elevii pot învăța să identifice sensuri și simboluri ale aerului în poezii, romane sau piese de teatru, explorând interpretările metaforice care reflectă dinamismul acestui element. Aerul este asociat cu ideea de imponderabilitate, efemeritate și expansiune nelimitată, fiind astfel un punct de pornire pentru dezvoltarea gândirii critice.

În cadrul geografiei, aerul este un subiect fundamental în studierea atmosferei și a fenomenelor meteorologice. Elevii pot învăța despre circulația aerului, formarea vânturilor și efectele climatice asupra mediului înconjurător. Gulf Stream este un exemplu concret foarte bun pentru a ilustra influența curenților de aer asupra climei și legătura cu încălzirea globală. Acest curent transportă căldura din regiunile ecuatoriale către nord, contribuind la menținerea unui climat mai cald în regiunile mai nordice decât ar fi de așteptat în mod normal, având în vedere latitudinea acestora. Schimbările climatice cauzate de încălzirea globală pot afecta acest curent oceanic. Topirea ghețarilor și creșterea temperaturii globale contribuie la reducerea salinității apei în regiunile din nordul Oceanului Atlantic, ceea ce poate slăbi sau chiar opri circulația Gulf Stream-ului. Dacă acest curent ar slăbi semnificativ, ar avea un impact devastator asupra climei regiunii. De exemplu, zonele din Europa de Vest, care sunt în prezent mult mai calde decât ar fi de așteptat în mod normal, ar experimenta temperaturi mult mai reci, iar anumite regiuni ar putea fi afectate de condiții meteorologice extreme, precum ierni mai aspre sau secete mai frecvente. Astfel, studierea curentului Gulf Stream dintr-o perspectivă interdisciplinară – în care sunt combinate

cunoștințe din domenii precum geografia, climatologia, biologia și științele mediului – poate oferi elevilor o înțelegere profundă a modului în care curenții de aer și ocean influențează clima globală și cum încălzirea globală poate perturba aceste procese vitale. Acesta este un exemplu perfect al impactului negativ al activităților umane asupra unor fenomene naturale esențiale și subliniază importanța acțiunilor de protejare a mediului în fața schimbărilor climatice. De asemenea, studiul aerului este legat de importanța acestuia pentru menținerea vieții, deoarece acesta furnizează oxigenul necesar organismelor vii și reglează temperatura globală a planetei. Pe lângă aceste concepte fundamentale, aerul poate fi explorat și prin prisma poluării atmosferice și a impactului acestui fenomen asupra sănătății umane și a ecosistemelor, încurajând elevii să adopte o viziune sustenabilă asupra resurselor naturale.

În biologie, aerul joacă un rol crucial în procesele fiziologice fundamentale, precum respirația. Este important modul în care elevii vor studia organismele vii, inclusiv anatomia omului, felul în care este folosit oxigenul din aer pentru a se produce energie, prin procesele de respirație celulară. Pot fi analizate interacțiunile dintre aer și organismele fotosintetice, învățând elevii despre rolul dioxidului de carbon în fotosinteză și cum acest proces reglează nivelul de oxigen din atmosferă.

În cadrul științelor fizicii și chimiei, aerul va fi abordat ca un amestec de gaze, compus în principal din azot (78%), oxigen (21%) și o mică cantitate de dioxid de carbon și alte gaze. Elevii vor înțelege proprietățile aerului, cum ar fi densitatea sa, presiunea, temperatura și comportamentul său în diverse condiții. De asemenea, aerul poate fi studiat în contextul principiilor de mecanica fluidelor și dinamica gazelor, ajutând elevii să înțeleagă fenomenul de presiune atmosferică și cum aceasta influențează viața de zi cu zi. Aerul, ca fluid, poate fi studiat prin principii fundamentale ale mecanicii fluidelor și ale dinamicii gazelor, oferind elevilor o înțelegere profundă a comportamentului acestuia în diferite condiții. Un concept esențial este presiunea atmosferică, rezultată din greutatea aerului care exercită o forță asupra suprafețelor de pe Pământ. Elevii pot explora modul în care schimbările de presiune influențează fenomenele naturale, cum ar fi vânturile sau furtunile, dar și procesele tehnologice, cum ar fi funcționarea barometrelor sau a pompelor de aer. Înțelegerea presiunii atmosferice și a altor principii fizice asociate cu aerul ajută elevii să aprecieze interconexiunile dintre științele naturale și impactul lor asupra vieții cotidiene, contribuind la formarea unei viziuni interdisciplinare asupra fenomenelor naturale.

În religie, aerul este adesea considerat un simbol al suflului divin și al prezenței lui Dumnezeu în lume. În multe tradiții spirituale, respirația este văzută ca un dar sacru, iar aerul devine un mijloc prin care se manifestă viața divină. De exemplu, în creștinism, „Duhul Sfânt” este adesea asociat cu „vântul” sau „aerul”, fiind văzut ca un suflu divin care aduce viață și inspiră credincioșii. În multe tradiții religioase, respirația este considerată un act sacru, ce ne conectează cu divinitatea și cu esența universală a vieții. Astfel, aerul poate fi înțeles și ca un simbol al purificării și al renașterii spirituale. În cadrul unui ritual religios, de exemplu, respirația profundă este folosită pentru a ajuta la meditație și la purificarea sufletului, permițând credincioșilor să își simtă mai aproape prezența divină. Aerul, în sensul său spiritual, nu este doar un element fizic esențial pentru viață, dar și un simbol al conexiunii între lumea materială și cea divină, întărind ideea că toate formele de viață sunt susținute și hrănite de un principiu superior.

Aerul este un element esențial pentru viață, dar poluarea atmosferică reprezintă una dintre cele mai mari amenințări pentru sănătatea umană și pentru mediul înconjurător. Emisiile de gaze toxice, particulele fine și substanțele chimice nocive afectează calitatea aerului și duc la deteriorarea ecosistemelor, contribuind la schimbările climatice și la riscuri grave pentru sănătate. În acest context, sustenabilitatea devine un obiectiv fundamental, iar protejarea aerului este esențială pentru a asigura un viitor sănătos și echilibrat pentru generațiile următoare.

Sustenabilitatea presupune gestionarea responsabilă a resurselor naturale, inclusiv a aerului, pentru a preveni poluarea și a reduce impactul negativ asupra planetei. Practici precum reducerea emisiilor de carbon, promovarea energiei regenerabile, îmbunătățirea eficienței energetice și protejarea pădurilor contribuie la menținerea unui aer curat și la reducerea efectelor poluării. De asemenea, educația și conștientizarea publicului cu privire la importanța unui aer curat și la necesitatea protejării mediului înconjurător joacă un rol crucial în promovarea unui stil de viață sustenabil, care respectă echilibrul ecologic și sănătatea planetei. Astfel, legătura între aer, poluare și sustenabilitate subliniază nevoia urgentă de a proteja resursele naturale pentru a asigura un mediu sănătos pentru toți.

În științele politice și sociologie, aerul este legat de conceptul de drepturi fundamentale, în special dreptul de a respira un aer curat. Acesta este un subiect important în discuțiile despre protecția mediului, reglementările privind emisiile de gaze și politicile globale pentru reducerea poluării. Studiul aerului în acest context ajută elevii să înțeleagă interacțiunea dintre factorii de

mediu și societate, precum și responsabilitățile individuale și colective în protejarea resurselor naturale.

Astfel, aerul, la fel ca și apa, devine un subiect interconectat care poate fi abordat din multiple perspective, stimulând gândirea interdisciplinară și contribuind la o înțelegere aprofundată a modului în care elementele naturale influențează viața pe Pământ. Educația interdisciplinară permite elevilor să înțeleagă aerul nu doar ca o necesitate fizică, ci și ca un simbol și factor esențial în viața de zi cu zi. Analizând aerul din aceste multiple unghiuri, elevii își vor construi o viziune globală și completă asupra lumii, fiind pregătiți să abordeze provocările complexe ale societății moderne.

Abordând în mod similar și alte teme din diverse domenii, precum, presiunea, sustenabilitatea, religia, științele politice sau managementul, elevii ar putea dezvolta competențe în multiple arii, adoptând o abordare din unghiuri diferite. Aceste teme nu doar că le-ar permite să dobândească noi abilități, dar și să își formeze o viziune integrată și complexă asupra lumii.

Un aspect esențial al interdisciplinarității în procesul de învățare este stimularea gândirii critice și a abilității de a rezolva probleme complexe. Elevii sunt provocați să analizeze și să evalueze informațiile provenite din multiple domenii, iar apoi să le integreze într-un mod coerent și logic pentru a ajunge la concluzii relevante și semnificative. În acest proces, nu doar că se dezvoltă competențe cognitive avansate, dar elevii învață și să adopte o abordare analitică și sintetică, în care capătă capacitatea de a extrage esențialul dintr-o varietate de surse și perspective. În plus, învățarea interdisciplinară stimulează gândirea creativă, deoarece elevii sunt încurajați să găsească soluții noi și inovative la problemele complexe, având în vedere multiplele unghiuri din care pot analiza o temă.

Această abordare favorizează dezvoltarea unor abilități esențiale, cum ar fi capacitatea de a face legături între concepte aparent disparate și abilitatea de a înțelege contextul global al unei probleme. Într-o lume în continuă schimbare, unde provocările sunt tot mai interconectate și complexe, aceste abilități sunt indispensabile. Soluțiile la problemele reale nu provin dintr-o singură disciplină, ci dintr-o înțelegere integrată a diverselor aspecte ale unui subiect. Astfel, învățarea interdisciplinară contribuie la formarea unor tineri capabili să gândească critic, să colaboreze și să abordeze orice provocare cu o viziune largă și un set diversificat de instrumente cognitive, esențiale pentru succesul lor în viața profesională și personală.

În concluzie, abordarea interdisciplinară în educație joacă un rol esențial în stimularea interesului elevilor pentru studiul academic și în prevenirea abandonului școlar. Când lecțiile sunt concepute într-un mod atractiv, care să integreze concepte din diferite domenii, ele devin nu doar mai interesante, dar și mai relevante pentru viața cotidiană a elevilor. Prin aplicarea unor teme precum apa, aerul, sau problemele de mediu, care sunt prezentate în mod conex, elevii ajung să înțeleagă importanța și aplicabilitatea cunoștințelor în lumea reală. Acest tip de învățare activă și practică ajută la formarea unei gândiri critice și creative, reducând monotonia școlii și făcând-o mai atrăgătoare. În același timp, implicarea elevilor în activități de învățare interdisciplinare le oferă șansa de a explora conexiuni între domenii și de a înțelege cum se aplică cunoștințele într-un context mai larg, contribuind astfel la dezvoltarea lor personală și intelectuală. Lecțiile care stimulează curiozitatea și pun accent pe relevanța cunoștințelor pentru viitorul lor pot contribui semnificativ la reducerea abandonului școlar [4], [5]. Prin aceste metode inovative, elevii se simt mai motivați să rămână la școală și să participe activ la procesul de învățare, dezvoltând abilități și competențe esențiale pentru integrarea lor în societate. Astfel, integrarea unei educații care să pună accent pe interesul și nevoile elevilor poate fi cheia pentru creșterea gradului de participare și prevenirea abandonului școlar.

Bibliografie

- [1] Beane, J., Curriculum Integration: Designing the School for the 21st Century. Corwin Press, Thousand Oaks, CA, 2007
- [2] Beers, S. Z., 21st Century Skills: Preparing Students for THEIR Future, Solution Tree Press, Bloomington, IN, 2009.
- [3] Klein, J. T., Interdisciplinary Education: A Pathway to Student Engagement and Motivation. Journal of Education and Human Development, 5(2), 49-65, (2006).
- [4] Jabbar, A. A., Interdisciplinary Approach to Education: Problems and Possibilities. Education Journal, 30(4), 72-80, 2013.
- [5] OECD, The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice. OECD Publishing, 2010.

Comunicare, culoare , creativitate

Prof. inv. primar CHIRĂȚA CARAGOP
Școala gimnazială nr. 39, „Nicolae Tonitza”, Constanța

Motto: „Gândirea există ca gândire numai prin creativitate”

Immanuel Kant

În perspectiva școlii actuale, caracterizată de un progres accelerat și de permanente mutații în sfera mentalităților, științele educației tind să-și redefinească statutul.

Aceasta înseamnă pregătirea ființei umane în a utiliza tehnici de prognoză, simulare, proiectare, evaluare, de a dezvolta judecăți critice, de a forma capacitatea de decizie, de a acționa în libertate și independență, de a conjuga permanent informația cu atitudinea creativ-inventivă, altfel spus, pregătirea ființei umane de a fi creativă.

Creativitatea, în cadrul cunoașterii, este un fenomen complex aptitudinal, ce ține de intersectarea operațională a celor mai importante procese cognitive și noncognitive cu finalitate eficientă în luarea deciziilor și în realizarea acțiunilor rezolutive după un plan elaborat independent sau dirijat rațional și la timp.

Factorii intelectuali și nonintelectuali care asigură învățarea creativă sunt:

- dezvoltarea spiritului de observație și, în mod progresiv, până la cele mai complexe capacități aptitudinale de gândire și imaginație creatoare;
- dezvoltarea aptitudinilor de ordin caracterial până la setul direcțional al personalității creatoare (corelația integrativă a intereselor, aptitudinilor și aptitudinilor creatoare);
- restructurări radicale în metodologia învățării;
- crearea unei atmosfere permissive în clasă care să favorizeze comunicarea, consultarea, conlucrarea în activitatea de învățare.

În procesul didactic nu suntem creatori de produse noi, ci cultivăm/formăm capacități, anume suplețea gândirii, originalitatea, soluții în rezolvări, satisfacții de a găsi soluții noi.

Dacă elevii au descoperit prin propriile lor eforturi-de observație, de imaginație și gândire- o însușire mai puțin vizibilă a unui obiect, un aspect al unui fenomen sau proces, dacă au găsit o soluție nouă de rezolvare a unei probleme ori au redactat compuneri într-un mod personal, original sub aspectul conținutului și al formei, toate aceste genuri de activități pot fi considerate forme de manifestare a însușirilor creative, care se cer stimulate și dirijate.

Prin conceperea activității școlare sub forma creativă sunt dezvoltați toți parametrii creativi: fluentă, flexibilitate, originalitate și elaborare.

Dintre toți parametrii creativității, cel mai reprezentativ este originalitatea. Acest parametru este definit operațional ca unicitate a răspunsurilor, răspunsuri depărtate uzual.

Copiii au capacitatea de a percepe frumosul, de a vibra în fața celor mai „slabe” nuanțe. Ei pot imagina prin „cuvânt” sau „culoare” o lume misterioasă, tulburătoare, dar atât de frumoasă. Resursele creative ale copilului sunt nebănuite.

Puterea cuvântului da sentimentul curajului de a-și exprima ideile, eliberându-se de teama paralizantă a criticii altora, oferă posibilitatea de a exploda în splendoarea imaginilor lumii, de a căuta răspunsuri în multitudinea de cunoștințe de care dispune și vrea să le dețină. Limba devine un instrument de afirmare și de confirmare a dezvoltării intelectuale, un instrument de construcții plastice care prevede posibilitatea saltului calitativ spre forme expresiv-imaginative elevate, cu un anumit grad de originalitate.

Incitându-l la creație, dăm șansa copilului să trăiască și să transmită sentimente, stări afective, stimulându-i nevoia de activitate, încredere în propriile forțe de exprimare.

Putem crea cu farmec și subtilitate o lume apropiată trăirilor și gândurilor copilului. Nedumeririle și descoperirile personajului îndrăgit sunt de multe ori și ale micului cititor. Spontan, cartea devine un suport pentru dialog și reflecție. Citirea cărții va deveni o experiență de gândire.

Copilul trebuie să trăiască, să vadă, să audă, să simtă, să creadă în ceea ce citește, să vadă dincolo de cuvânt.

Prin explicarea sensului figurat al cuvintelor, al figurilor de stil folosite de autor, prin analogii și contraste, copilul este condus spre descifrarea mesajului artistic, iar mai apoi este lăsat să interpreteze singur, să emită păreri personale asupra celor citite.

Analiza contrastativă și restructurarea conținutului textelor determină o gândire fluidă și flexibilă.

O pată de culoare albastră a fost punctul de pornire pentru un exercițiu de creativitate. După ce aceasta a fost pusă în relație cu o gamă variată de cuvinte (în prealabil s-au precizat niște conexiuni posibile), imaginația copiilor s-a transpus în texte nebănuite. „Povestea eșarfei albastre” imaginea o lume albastră, în care oamenii aveau până și sufletul albastru, „iar visele lor pluteau în orizontul limpede și vesnic albastru”.

Copilul se joacă folosind cuvântul, dar în egală măsură prin culoare, element esențial al vârstei, compune spațiul de exprimare. De aceea împletirea cuvântului cu „desenul” (culoarea), ilustrarea diferitelor scene sau personaje din povești, basme, prin intermediul culorilor este un exercițiu creativ, atractiv și interesant, cu reale valențe formative. „Povestitul” cu creionul colorat, redarea tablourilor antrenează imaginația și conduce la o atitudine creatoare față de frumos.

Relația dintre textul literar și educația plastică se stabilește prin folosirea unor mijloace comune de exprimare. Forța cuvântului și a culorii dă frâu liber imaginației, ajută la exprimarea ideilor în forme artistice variate. Folosind și limbajul plastic, textul literar este conștient receptat.

Textele literare oferă modele de limbă, orientează elevii în redarea liberă, în exprimarea „originală”, dar și în elaborarea unor compoziții proprii. În aceste exerciții, capacitatea de esențializare și de sinteză, chiar dacă apare într-o formă firavă trebuie să fie încurajată pentru că înseamnă un pas important în dezvoltarea spiritului creator.

Povestirile prin analogie sau prin contrast, creațiile libere, întâmplările și situațiile pe care le creează elevii, solicită combinarea ideilor, reprezentărilor, cunoștințelor de care dispun.

Un exercițiu creativ de continuare a unui text („Gândăcelul”-Emil Gârleanu) a solicitat imaginarea drumului până în vârful crinului și apoi mai departe spre soare. Exercițiul poate îmbina elementele reale și fantastice, poate urma drumul de la cuvânt la culoare sau invers.

Acțiunea poate fi redată gradat, prin nuanțe de culori până la punctul culminant, reliefând creșterea tensiunii.

Drumul poate începe de la o pată de culoare completă sau un desen, o simplă linie și să conducă la construirea metaforei.

Un exercițiu creativ, atractiv, a urmat aceeași cale: o gamă de culori ce pot sugera diferite construcții verbale folosite mai apoi într-un text propriu.

De pildă s-au stabilit cuvinte-cheie ale unui posibil text: gând, nori, toamnă, mov. S-au construit metafore și/sau comparații pentru fiecare cuvânt, s-a realizat imaginea plastică corespunzătoare și s-a redactat textul.

Imaginea artistică face apel la sentiment, antrenează latura afectivă a psihicului. Decodarea mesajului artistic presupune și reliefaarea sentimentelor transmise prin intermediul textului. Trăirile afective pot fi și ele redade prin grupe de culori calde, reci sau nuanțe ale aceleiași culori.

Rolul mesajelor scrise rămâne doar unul orientativ care să încurajeze și să stimuleze creativitatea, libertatea gândirii.

Textul nu trebuie tratat simplist sub pretextul că ne adresăm unor copii ce nu au capacitatea de a înțelege limbajul metaforic sau anumite aspecte, ci urmând îndemnul lui George Coșbuc: „ca să poți povesti copiilor, trebuie să-i iubești, trebuie să cauți a le pricepe firea și lumea aparte în care trăiesc, considerându-i ca și pe oamenii mari”.

Textul literar oferă permanent ocazii de a servi ca punct de plecare pentru exerciții de dezvoltare a creativității elevilor. Funcționalitatea formativă a acestora este în mare parte condiționată de gradul în care sarcina implicată este problematizată. Asemenea exerciții nu cer reproducerea cunoștințelor într-o ordine știută dinainte, ci evaluarea acestora în combinații inedite.

Dezvoltarea și cultivarea creativității se poate desfășura în diverse moduri și la toate disciplinele, dar textul literar oferă multiple posibilități în acest sens, cultivând un limbaj expresiv și nuanțat.

Elevii obțin rezultate mai bune atunci când metodele de predare se adaptează stilurilor de învățare:

Metoda predicției

Etape:

- Selectez mai multe texte la care se poate aplica metoda.
- Aleg un text necunoscut de elevi. Delimitez în câteva fragmente.
- Selectez câțiva termeni care nu au legătură între ei.
- Solicit elevilor să utilizeze acești termeni în crearea unui text de 10 rânduri. Sunt atenționați că termenii se află în textul ce va fi prezentat.
- Stabilesc timpul de lucru- 5min.
- Se citesc câteva texte și se fac aprecieri.
- Citesc primul fragment din textul nou.

Se comentează:

- a) Ce credeți că s-a întâmplat? (se ascultă mai multe păreri)
 - b) De ce? (se argumentează)
 - c) Ce s-a întâmplat de fapt? (se citește fragmentul următor)
- Procedez în același mod până la ultimul fragment.
 - Apreciez participarea și felicit elevii care au prevăzut ce se va întâmpla.

Tema:

Alcătuți o scrisoare către unul dintre personaje, sau din perspectiva unui personaj.

Redă prin desen : mediul, personajele, momente ale acțiunii

Avantaje:

- Activizează elevii
- Întărește relația de comunicare P<->E
- Stimulează imaginația
- Întărește puterea de argumentare
- Dezvoltă creativitatea
- Tema prelungește receptarea textului

Howard Gardner a formulat ***Teoria inteligențelor multiple***, această perspectivă permițând elevului „să manifeste transformările și modificările percepțiilor individuale și să recreeze aspectele propriilor experiențe”.

Modalități de depistare a inteligențelor multiple prin abordarea creativă a textelor literare:

Aplicare:

- Se prezintă sarcinile pe tablă, astfel încât să fie cunoscute înainte de ascultarea textului. (motivația ascultării)
- Se citește un text cunoscut (necunoscut)
- Se solicită elevilor să aleagă una (numai una) din sarcini, pe care să o rezolve „Foarte bine” în 15 minute.

Sarcini care identifică tipurile de inteligență:

- 1) Asociază ritmuri și sunete pentru a sugera mesajul.-*inteligența muzicală*
- 2) Desenează 1-2 secvențe din text pentru a sugera mesajul.-*inteligența vizual-spațială*
- 3) Imaginează-ți că ești un personaj. Ce ai face la fel, ce ai face diferit?- *inteligența intrapersonală*
- 4) Continuă textul cu un paragraf.-*inteligența lingvistică*
- 5) Descrie „mediul natural” al epocii, locului prezentat în text-*inteligența naturalistă*
- 6) Reformulează textul sub forma unei probleme de matematică-*inteligența logico-matematică*
- 7) Alege un personaj, joacă rolul unui personaj imaginar (sau nu)-*inteligența interpersonală*
- 8) Mimează mesajul textului-*inteligența corporal-kinestezică*

Avantaje:

- facilitează învățarea
- inhibă eșecul
- valorizează potențialul
- un mod de instruire diferențiată
- dezvoltă imaginația creativă
- depistează tipul de inteligență

Dezavantaje:

- nu se poate folosi frecvent

A recepta o operă înseamnă să-ți reprezinți mintal universul ei. Punctul de plecare pentru aceste exerciții, pentru dezvoltarea imaginației reproductive și creatoare îl constituie textul literar, impresiile produse asupra cititorului și aptitudinile creatoare ale elevului.

Incitând mereu copilul, vom urma îndemnul poetului Tudor Arghezi: „să nu lăsăm cuvintele nici să doarmă, nici să amortească, nici să zacă, nici să moară. Ele sunt comoara noastră de mare avuție”.

Citind, desenând, comentând, copiii învață...”să gândească”, deprinzând strategii și subtilități ale gândirii logice, învățând să pună întrebări, să exprime, dar și să susțină puncte de vedere, să comenteze, să evalueze, să imagineze.

Folosind cuvântul și culoarea, copilul se joacă cu plăcere, pentru că „nici o jucărie nu e mai frumoasă ca jucăria de vorbe.” (Tudor Arghezi)

Bibliografie:

- 1) Avram, Mioara-Probleme ale exprimării corecte, Editura Academiei, București, 1987;
- 2) Coordonatori – Cucos, Constantin; Barzea, Cezar-„Psihologie pentru examenele de definitivat și gradele didactice-Iași, Editura Polirom, 1998;
- 3) Ionescu Ruxandoi, Liliana- „Conversația”, „Structuri și strategii”, Editura All, București, 1995;
- 4) Matei, Nicolae Constantin- „Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982;
- 5) Gardner,Howard-“The Theory of Multiple Intteligences.”

ROLUL COMUNICĂRII ÎN PREVENIREA VIOLENȚEI ȘCOLARE

Prof. inv. primar CHIRĂȚA CARAGOP

Școala gimnazială nr. 39, „Nicolae Tonitza”, Constanța

Oricât de bine formate și dezvoltate ar fi mecanismele informațional-operaționale și cele de stimulare și energizare psihică, activitatea omului poate rămâne la niveluri relativ scăzute de elaborare și eficiență, dacă nu intră în funcțiune o nouă categorie de mecanisme și anume mecanismele de reglare ale comportamentelor.

Există forme diferite de reglare: reglare de stabilizare (care urmărește menținerea unor coordonate ale structurilor psiho-fiziologice în limitele unor valori date); reglare de optimizare (ce răspunde unui dublu scop: pe de o parte, scopului de realizare a unui echilibru energetic-funcțional în condițiile existenței mai multor alternative, pe de altă parte, scopului de realizare a unui echilibru energetic-funcțional în condițiile existenței mai multor alternative, pe de altă parte, scopului de perfecționare continuă a organizării inițiale).

Fiecare dintre aceste forme ale reglării funcționează la niveluri diferite: nivelul biofiziologic (structurat în jurul satisfacerii trebuințelor fiziologice) și nivelul psihic (structurat în jurul satisfacerii trebuințelor psihospirituale).

Mecanismele prin intermediul cărora se realizează reglajul psihic al activității și al comportamentului sunt numeroase. După opinia psihologilor, cele care intervin mai direct și mai pregnant în reglajul psihocomportamental sunt comunicarea și limbajul. Acestea permit proiectarea anticipată a rezultatului acțiunii în raport cu intențiile și dorințele persoanei, ca și obținerea modificărilor psihocomportamentale dorite.

Un alt mecanism ce asigură reglajul bazat pe orientarea, focalizarea și selecția actelor sau activităților este atenția.

O formă superioară de reglaj psihic ce țintește spre atingerea unui scop conștient propus care corespunde motivelor dar și condițiilor sociale și care intră în joc atunci când este necesară învingerea unor obstacole ce apar în calea realizării scopurilor propuse este voința.

Faptul că limbajul și comunicarea constituie mecanismele psihice aflate cel mai la îndemâna individului pentru a-și regla propria sa conduită dar și conduita altora, este mult prea evident pentru a insista asupra lui. Comunicarea constituie, după unii autori, ansamblul proceselor psihice și fizice prin care se efectuează operația de punere în relație a unei persoane sau a mai multora cu o alta sau cu mai multe, în vederea atingerii unor obiective.

Potrivit lui Andrei Marga, comunicarea umană înseamnă contact și colaborare între oameni, transmitere de informații de la A la B (de la expeditor la destinatar), influențare intelectuală și afectivă a unei persoane prin mesjele alteia.

Comunicarea, în principal actul de vorbire, este interpretată ca întâlnire între cel puțin doi parteneri: unul află sau învață de la celălalt. Constituindu-se într-o problemă de vastă complexitate, comunicarea ocazională abordări aparținând unor discipline destul de diferite precum filosofia, cibernetica, lingvistica, psihologia, sociologia, pedagogia, biologia, fiecare dintre acestea însă, tratând-o dintr-o altă perspectivă, propunând paradigme explicative specifice astfel încât

respectivul proces se particularizează de la un domeniu la altul în funcție de specificul și determinările acestuia. Deși partajată de mai multe discipline, comunicarea ca problematică rămâne eminemant de natură psihopedagogică, lucru demonstrat atât prin relevarea specificității sale, cât și prin numărul mare de lucrări care i-au fost consacrate de către domeniul psihopedagogiei.

Procesul de instruire poate fi echivalat și cu un proces de comunicare, în cadrul căruia schimburile dintre partenerii implicați (profesori și elevi) sunt destul de diferențiate și nereductibile în dimensiunea lor cognitivă deși, într-o proporție semnificativă în cadrul procesului se vehiculează mai ales informații, cunoștințe, noțiuni, modele, raționamente etc. Fără a se neglija însă și alte tipuri de conținuturi care vizează în speță diverse segmente ale personalității umane (afectivitate, motivație ș.a.).

În această privință, V. Ceașu evidențiază ca importante pentru relația pedagogică următoarele: comunicarea verbală și comunicarea nonverbală prin diferitele lor componente și modificările „vegetative” ale organismului vorbitorilor, anume: pronunția clară, corectă și îngrijită a profesorilor și a elevilor, semnificația termenilor utilizați și expresivitatea acestora, vocabularul bogat al vorbitorilor, pantomima (ținuta corpului, a mersului, gesturile instrumentale, retorice și reactive); mimica (expresia feței, mobilitatea privirii, deschiderea largă sau redusă a ochilor); ticurile verbale, reacții stereotipe în acțiunea de comunicare. La acestea se pot adăuga tonalitatea vocii, ritmul vorbirii, modul de accentuare a cuvintelor și pauzele dintre acestea.

Alt argument care poate susține predominanța naturii psihopedagogice a comunicării provin chiar din specificul procesului instructiv-educativ, care are ca obiectiv fundamental și formarea la elevi a unor atitudini care să fie dezirabile și consonante cu evoluțiile și exigențele specifice societății în care se realizează acest gen de activitate. Dobândirea acestor achiziții însă obiectivate în atitudini, concepții, sentimente nu este posibilă în afara procesului de persuasiune care, la rândul său, este determinat de felul cum se realizează comunicarea.

În sfârșit, un ultim argument îl constituie faptul că în procesul de instruire-învățare, comunicarea are un statut cu totul special, constituindu-se în același timp, atât în premisă care condiționează buna desfășurare a procesului de instruire, dar și în rezultat sau produs cu parametrii ridicați în situația când instruirea s-a desfășurat în condiții optime.

Acesta este și motivul pentru care o autoritate științifică precum T. Slama-Cazacu (1999, p.422) se întreabă: „ce se învață în școală, în universități despre comunicare, așa încât fenomenul să fie cunoscut în componentele lui și în modul de funcționare”. Comunicarea nu trebuie privită dintr-o perspectivă pur evaluativă ci, mai ales, din dorința vădită de a sensibiliza instituțiile de formare referitoare la problema eficientizării comunicării. „Există astfel riscul și pericolul de a se crea un decalaj sau ecart prea mare între progresele înregistrate în studiul comunicării sau în cercetarea acestuia ca proces și ca produs și planul concret, acțional, de manifestare și de producere a ei în contexte cât mai variate. (V. Frunză, 2003, p.3).

Comunicarea între persoane și între grupuri joacă un rol esențial, de prim ordin. Ea este atât de importantă și utilă încât unii autori nu s-au sfiit să o considere ca reprezentând unul dintre elementele „cheie” în definirea, înțelegerea și explicarea individului și chiar a societății. Prin comunicare, individul se umanizează, își formează și își dezvoltă personalitatea, deoarece ea este cea care asigură transmiterea experienței sociale. De asemenea, comunicarea permite influențarea educativ-formativă a individului.

În lipsa comunicării, individul rămâne la nivelul dezvoltării biologice, rămâne izolat, inapt pentru interacțiunea socială, privat de capacitatea de integrare în colectivitate.

Ion Negreț-Dobridor, în „Mitul lui Chyron” este de părere că „omul devine om doar prin educație, că omul are atâta omenie câtă Paidea are în el și că educația poate totul.”

Perfecționarea neîntreruptă a comunicării poate fi justificată și demonstrată cu argumente ce țin de importanța și de scopurile acesteia, fie că raportările se fac la nivelul individului ca entitate separată, fie că se vizează grupul ca grupare de indivizi sau chiar societatea în ansamblul su în globalitatea ei. Încercând o inventariere a principalelor scopuri atribuite comunicării J.A. De Vito (1988, pp.12-14) consideră că printre cele mai importante ar putea fi enumerate următoarele:

- a) Descoperirea personală (în interacțiunea cu alte persoane reușim să le cunoaștem și pe acestea, dar și pe noi înșine și în final să ne autoevaluăm mai exact);
- b) Descoperirea lumii externe (prin intermediul comunicării se obțin informații despre obiectele și lucrurile lumii exterioare și în general despre semnificația și rolul acestora);
- c) Stabilirea relațiilor cu sens (prin comunicare există posibilitatea de a stabili relații strânse cu alții în virtutea plăcerii pe careo oferă această oportunitate);
- d) Schimbarea atitudinilor și comportamentelor (proces care nu se poate realiza în afara comunicării cu respectarea strictă a mecanismului care stă la baza acestui tip de achiziție și în care excelează mai ales prin eficiență și rapiditate mijloacele de comunicare în masă);
- e) Joc și distracții (în sensul că prin comunicare individul poate beneficia de momente de destindere și relaxare, de organizare mai plăcută a loisirului etc.)

Autorul arată că acestea nu sunt singurele scopuri ale comunicării, dar sunt cele mai importante. Apoi se pare că nu fiecare dintre ele este important, ci mai ales combinarea lor. Aceste scopuri nu afectează atât sinele personal cât și sinele altor oameni.

Alături de comunicare, un rol deosebit în viața lor îl are și comunicarea verbală, deci limbajul. Acesta fiind o conduită de tip superior, restructurează până în temelii activitatea psihică a omului. El joacă un rol important, mediator în desfășurarea și dezvoltarea tuturor celorlalte mecanisme psihice, indiferent dacă acestea sunt conștiente sau inconștiente. Sub influența lui, percepția capătă sens, semnificație, se îmbogățește, se transformă în observație- ca percepție cu scop; reprezentările devin generalizate când sunt evocate sau formulate cu ajutorul cuvintelor; fără limbaj nu se poate vorbi de formarea noțiunilor, a judecăților și a raționamentelor, fără el nu există generalizări și abstractizări, nu pot fi rezolvate probleme, formulările verbale sunt garanția memorării de durată; în combinatorica imaginativă, cuvintele apar ca vehiculatori de imagini, voința este un proces de autoreglaj verbal, însăși personalitatea umană se formează și își exteriorizează mare parte din conținutul ei prin limbaj.

Limbajul devine astfel un fel de ax al sistemului psihic uman care face posibil fenomenul de conștiință. Rolul limbajului este atât de mare încât activitatea lui nu se întrerupe odată cu întreruperea comunicării cu alții, dimpotrivă, ea se păstrează pe tot parcursul stării de veghe (uneori sub forma limbajului interior) și chiar și în timpul somnului. Faptul că limbajul are un rol fundamental în activitatea psihică a omului poate fi demonstrat, printre altele, cu ajutorul unui experiment în care activitatea lui este perturbată.

Comunicarea didactică sau comunicarea interpersonală din perspectiva maanagementului clasei de elevi a fost definită de Level & Galle ca „o comunicare a elementelor cognitive, afective cu scopul de a transmite informația, a inspira o credință, a induce o emoție sau a da la iveală un comportament printr-un proces alternant de interacțiune între scris, vizual, nonverbal, vocal, auditiv, simbolic și comportament.

Bibliografie

1. Iucu, Romiță, „Managementul clasei de elevi”, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Frunză, Virgil, „Teoria comunicării didactice”, Editura Ovidius University Press, Constanța, 2003;
3. Robu, Maria, „Empatia în educație. Necesități pedagogice moderne” Editura Didactica Publishing House, București, 2008;
4. Zlate, Mielu, „Fundamentele psihologiei”, Editura Pro Humanitate, București, 2000.

USING DIVERSITY IN TEACHING LITERATURE IN ENGLISH CLASSES

Prof. Cărăgui Ramona Lavinia

Liceul Tehnologic Bârsești, Târgu Jiu

Although literature hasn't been a compulsory component of English language teaching and assessment for a few years, there are many nostalgic voices among high school teachers. The first reason why literature is appreciated is that it represents valuable teaching material: it is authentic, enjoyable and very educational. Moreover, it encourages learning, creativity and emotional as well as intellectual involvement from the part of the students. It goes without saying that, by practising reading skills, students also improve their interpretative abilities, cultural understanding and critical thinking, not to mention the benefits to their personal development.

High-school literature in foreign language classes has an important role in teaching reading, writing, listening and speaking skills, which should never be taught in isolation, but in an integrated way. The use of children literature (especially stories) promotes language acquisition by making the learning process more authentic and enjoyable for the readers.

Diversity in teaching is given by the methods used:

Explaining

This method is similar to lecturing. Lecturing is teaching by giving a discourse on a specific structure. I used multimedia equipment to teach. Students could visualize the text that was supposed to be taught and then they were asked to use reasoning and hypothesizing to determine an answer.

e.g. How would you describe the weather conditions on the day of the accident?

Students were asked to answer my questions using the mindmaps drawn on the whiteboard

Collaborating

I asked my students to work in groups as another way of directing the class. I could see that collaborating allowed students to talk with each other and listen to all points of view in. This helped them think in a less personally biased way. I tried to make them work together as a pair

or team and I tried to teach them not only grammar and literature but also leadership skills or presentation abilities. From my point of view it is one of the most direct instructional/teaching methods.

A different kind of group work is discussion. After some preparation and with clearly defined roles as well as interesting topics on the literary texts taught, discussion took up the rest of the lesson with my only giving short feedback at the end.

Collaborating (kinaesthetic) is great because it allows students to participate in the learning process by being able to relate to the lesson in that they were physically taking part in some way. Group projects and discussions were a great way to welcome that type of teaching-learning process.

Learning by Teaching

The students are asked to take the teacher's role and teach their peers. Still, it is considered successful if it is done correctly. Having students teach sections of the class as a group or individuals was a great way to get the students to really study out the topic and understand it so as to teach it to their peers. (the topic had already been discussed with the teacher). By having them participating in the teaching process it also builds self-confidence, self-efficacy and strengthens students' speaking and communication skills. Students have not only learned their given topic, but they have also gained experience that would be very valuable in their life.

Cooperative learning

When I thought of cooperative learning I considered group projects which are an excellent way to help students build important communication and teamwork skills. I find this method particularly valuable. I chose cooperating method for teaching the experimental class because it is a successful teaching strategy in which small teams, each with students of different ability levels, use a variety of leaning activities to improve their understanding of a subject or grammar problem. By using this method each of my students felt that he or she was an important member of the class. They were "forced" to think critically without relying all the time on me for answers.

Using Tests in the Teaching Learning Process

In order to decide what exactly to test the students for, it was necessary to consider the aim of my research, the content of the syllabus and of the experimental class. I learned that the test area should be a reflection of the subject matter of the experimental classes. The test questions needed to focus on aspects of literature related to their area of study. Finding a relevant form for the test items was an issue since it was meant to analyze the knowledge of the students on this problem.

I considered essential to design first a pre-test with regard to this problem but I kept in mind that pre-test could not function on its own terms. The pre-test and the post-test made up a unit whose aim was to include the ability to measure any potential improvement achieved by the students during the test period. Before deciding on the design of the pre-test I had a clear idea of what I wanted the post-test to contain since I knew that the two tests were interdependent with regard to assessing the test results. Basically, the two tests should cover the same fields of knowledge with the post-test revealing the degree of improvement during the test period and with a pre-test as a measure of the entrance level competence.

As a final conclusion, we can underline once more that the interactive lesson with the use of reading techniques is far better and more effective than the traditional one, especially in a foreign-language teaching classroom. In a communicative type of course, like this one, students can learn faster and more actively than in a traditional, old-fashioned teacher-centred classroom. Children are permanently helped and encouraged to communicate, they can ask for information and clarification, express an opinion, agree or disagree with their mates and teacher. And for the teachers, on the one hand, an interactive classroom has shortened the gap between he or she and the learners, by creating a harmonious atmosphere; on the other hand, it also provides an opportunity to further learn and practice the language in the course of looking for various communicative activities.

Bibliography

- Christopher Brumfit and Roland Carter, *Literature and Language Teaching* , Oxford University Press, 1986
- Showalter, Elaine, *Teaching Literature*, Blackwell Publishing, 2003

Reimaginarea educației prin soluții inovative

în cadrul orei de Religie

Lucrare științifică:

Cuprins

- 1. Introducere**
- 2. Importanța orei de religie în educația modernă**
- 3. Inovația în abordarea orei de religie**
 - 3.1. Metode didactice inovative
 - 3.2. Integrarea tehnologiei în educația religioasă
- 4. Provocări și perspective ale inovării în educația religioasă**
- 5. Concluzii**
- 6. Bibliografie**

1. Introducere

Educația religioasă joacă un rol fundamental în formarea valorilor morale și a identității culturale a tinerelor generații. Într-o lume în continuă schimbare, cu tehnologii din ce în ce mai avansate și cu un context social globalizat, ora de religie trebuie să răspundă nu doar nevoilor spirituale ale elevilor, ci și cerințelor educaționale moderne. Inovațiile în domeniul educațional sunt esențiale pentru a răspunde provocărilor educației religioase contemporane. Această lucrare explorează metodele inovative care pot transforma ora de religie într-o experiență educațională mai atractivă și eficientă.

2. Importanța orei de religie în educația modernă

Ora de religie a fost întotdeauna un pilon al învățământului moral și spiritual, fiind un mijloc de transmitere a principiilor etice fundamentale. În cadrul acestei materii, elevii învață despre istoria și tradițiile religioase, dar și despre valorile universale ce guvernează comportamentul uman. Deși în unele contexte educaționale ora de religie este privită ca o disciplină separată, cu obiective clare legate de formarea morală, în altele aceasta trebuie să se

integreze armonios în curriculum general, având în vedere diversele provocări cu care se confruntă societatea modernă.

În ciuda acestor provocări, ora de religie are un impact semnificativ asupra dezvoltării unei gândiri critice și al unei înțelegeri profunde a diversității culturale și religioase. Mai mult decât atât, studiul religiei ajută elevii să-și formeze un sistem propriu de valori, care îi va ghida în viața de zi cu zi.

3. Inovația în abordarea orei de religie

3.1. Metode didactice inovative

Inovația în educație presupune adoptarea unor metode noi care să sporească motivația și interesul elevilor. În cazul orei de religie, aceasta poate include utilizarea unor tehnici interactive și participative, care să încurajeze gândirea critică și reflecția personală.

Una dintre cele mai eficiente metode inovative este învățarea prin proiecte, care îi implică pe elevi în activități de grup, discutând teme relevante pentru viața lor cotidiană, legate de moralitate, etică sau diversitate religioasă. De asemenea, utilizarea jocurilor educaționale sau a simulărilor (de exemplu, jocuri de rol pe teme religioase) poate contribui la o mai bună înțelegere a conceptelor religioase.

3.2. Integrarea tehnologiei în educația religioasă

În era digitală, tehnologia joacă un rol esențial în transformarea educației. În cadrul orei de religie, utilizarea resurselor digitale, precum filme educaționale, aplicații interactive și platforme online, poate ajuta la crearea unui mediu de învățare dinamic și accesibil. De exemplu, platformele de e-learning permit elevilor să participe la cursuri online, să acceseze materiale suplimentare și să interacționeze cu colegii lor și cu profesorii.

De asemenea, aplicațiile mobile și site-urile educaționale pot fi folosite pentru a explora diferite religii, tradiții și texte sacre, într-un mod care să capteze atenția și să faciliteze înțelegerea conceptelor complexe.

4. Provocări și perspective ale inovării în educația religioasă

Implementarea inovațiilor în educația religioasă nu este lipsită de dificultăți. Unele dintre cele mai mari provocări sunt legate de tradițiile educaționale adânc înrădăcinate, de reticența unor profesori sau părinți în a accepta schimbările și de resursele limitate disponibile pentru implementarea tehnologiilor avansate.

Cu toate acestea, perspectiva unei educații religioase inovative este una promițătoare. Inovațiile pot transforma ora de religie într-un spațiu în care elevii nu doar că învață despre religie, dar și dezvoltă abilități importante, precum gândirea critică, empatia și respectul pentru diversitatea umană. Prin urmare, viitorul educației religioase trebuie să fie unul în care tradiția și inovația se întâlnesc pentru a oferi elevilor un învățământ complet și echilibrat.

5. Concluzii

Ora de religie are un rol esențial în educația morală și spirituală a tinerelor generații. Inovațiile în educație sunt esențiale pentru a face această materie mai relevantă și interesantă pentru elevi. Prin adoptarea unor metode didactice inovative și integrarea tehnologiei, ora de religie poate deveni un instrument puternic pentru formarea unor cetățeni responsabili, empatici și înțelegători față de diversitatea religioasă și culturală. Provocările nu sunt mici, dar perspectivele sunt promițătoare, iar viitorul educației religioase poate aduce schimbări benefice în învățământul modern.

6. Bibliografie

1. Ghidul educației religioase în școlile din România, Ministerul Educației Naționale, 2022.
2. Bucur, C. (2019). *Inovații în educația religioasă: Teorii și practici moderne*. Editura Științifică.
3. Popescu, A. (2021). *Abordări inovative în predarea religiei: Perspective educaționale contemporane*. Editura Educației.
4. Dima, A. (2020). *Tehnologia în educația religioasă: Provocări și oportunități*. Revista Educația 21, 34(2), 45-56.
5. Radu, M. (2018). *Educația religioasă în școala modernă: O necesitate a secolului XXI*. Editura Universitară.

CONVERSIA ENERGIEI

Profesor CIAUȘ LILIANA
COLEGIUL NAȚIONAL ANDREI MUREȘANU BRAȘOV

Mitocondriile sunt organite celulare întâlnite în toate tipurile de celule eucariote, denumite și „uzine energetice”, fiind cele ce conțin enzimele oxido-reducătoare necesare respirației. Respirația produce energia necesară organismelor, înmagazinată în moleculele de ATP. Mitocondriile au material genetic propriu - ADN mitocondrial ce conține informația genetică pentru sinteza enzimelor respiratorii. Mitocondriile se formează prin diviziune și se transmit ereditar, pe linie maternă.

Mitocondriile au forma unor vezicule alungite, sub formă de bastonașe, au o membrană dublă, un sistem de cisterne și tubuli, stromă (matrix).

Mitocondriile sunt formate din: înveliș, membrană externă netedă și membrană internă pliată.

Membrana internă prin invaginări formează criste care pătrund în stroma fără a o compartimenta complet, mărindu-se foarte mult suprafață. Pe membrana internă se observă granule în care sunt acumulate anumite enzime ce 21 intervin în procesele energetice ale celulei. Funcția de bază a mitocondriei este să creeze energie pentru activitatea celulară pe lângă procesul de respirație aerobă. În acest proces, glucoza este degradată de către celulele din citoplasmă pentru a forma un acid piruvic, care este transportat în mitocondrion. Într-o serie de reacții, în care o parte este numită ciclul acidului citric sau ciclul Krebs, acidul piruvic reacționează cu apa pentru a produce dioxid de carbon (CO_2) și zece atomi de hidrogen. Acești atomi de hidrogen sunt transportați pe o bandă transportoare specială de molecule, numite coenzime, spre cristae, unde acestea sunt donate lanțului de transport al electronilor. Acest lanț de electroni separă electronul și protonul în fiecare din cei zece atomi de hidrogen. Cei zece electroni separați sunt trimiși prin lanțul transportor și unii se combină cu oxigenul și cu protonii pentru a forma apă (H_2O). Membrana mitocondrială externă, organizată conform modelului mozaic fluid, cu un raport lipide/proteine apropiat de cel general, se caracterizează înainte de toate, printr-o permeabilitate generoasă. Aceasta este datorată prezenței porinelor, care permit schimbul practic nerestricționat al moleculelor de până la 5000 daltoni între citosol și compartimentul mitocondrial extern. Compartimentul mitocondrial extern poate fi considerat un compartiment tampon între citosol și mioplast. La nivelul acestuia se creează practic un microclimat adecvat funcționării optime a mioplastului. La acest nivel se remarcă prezența adenilatkinaza, care transferă un fosfat de pe ATP pe AMP, după reacția $\text{ATP} + \text{AMP} = 2\text{ADP}$. Tot la nivelul compartimentului intermembranar se găsesc și nucleozid fosfokinaze ce transformă nucleozidele în nucleotide, constituind premisele obținerii unei diversități de compuși macroergici. La nivelul matricei mitocondriale se găsesc componentele necesare replicării, transcrierii și traducerii informației conținute de propriul ADN. Aceste informații stau la baza sintezei a doar maximum 1% din proteinele necesare funcționării mitocondriei, restul fiind codificate de ADN-ul nuclear, sintetizate în citosol și importate de mitocondrie. Ribozomii din matricea mitocondrială au structura și caracteristicile ribozomilor procariotici. Enzimele necesare procesării ADN sunt asemănătoare celor din procariote. Membrana mitocondrială internă, deși organizată conform modelului mozaic fluid, reprezintă o excepție de la regulă în privința raportului dintre lipide și proteine. Ea conține 20-30% lipide și 70-80% proteine. Această compoziție

dovedește accentuatul rol metabolic pe care această membrană îl are. Însă rolul de barieră al acestei membrane este, de asemenea, deosebit de important, pentru buna ei funcționare. Pentru a compensa conținutul redus de lipide, la nivelul acestei membrane se găsește un fosfolipid cu o hidrofobitate mai accentuată, cardiolipina. Procentul de cardiolipina în membrana mitocondrială internă este în jur de 15%. Procesul esențial care se desfășoară la nivelul membranei mitocondriale interne este fosforilarea oxidativă. Pentru această funcție, în această membrană au fost evidențiate cinci complexe proteice (de la I la V). Primele patru aparțin lanțului transportor de electroni, sau lanțului respirator. Ele preiau electronii de la NADH, respectiv FADH₂ și îi poartă printr-o succesiune de centre oxido-reducătoare, sărăcindu-i treptat de energie (de unde numele de lanț 22 transportor de electroni), cedându-i la final oxigenului (de unde numele de lanț respirator). Acest proces de transport și sărăcire în energie a electronilor este însoțit de pomparea de protoni din matrice către compartimentul mitocondrial extern. Capacitatea de a pompa protoni prin folosirea energiei preluate de la electronii transportați o au numai trei din cele patru complexe proteice, și anume complexe I, III și IV. Complexul al II-lea introduce electronii în sistem luându-i de pe FADH₂, fără a pompa protoni. În lanțul respirator operează complexe I-IV și două componente de legătură ubiquinona (care face legătura între complexul I, respectiv al II-lea și complexul al III-lea) și citocromul c (care face legătura între complexe al III-lea și al IV-lea). Procesul fosforilării oxidative se încheie cu producerea de ATP. Acest lucru este realizat de complexul al V-lea, numit și ATP sintază, sau F₁F₀ATP-aza. Acest complex are tot o poziționare transmembranară (ca și complexe I, III și IV din lanțul respirator mitocondrial) și folosește gradientul protonic creat de lanțul respirator, disipându-l pentru a lega o grupare fosfat la ADP. ATP sintaza acționează ca o turbină și acțiunea sa este reversibilă, putând hidroliza ATP și pompa protoni, în cazul în care gradientul se inversează (de unde și denumirea alternativă de F₁F₀ATP-aza). Din cele prezentate mai sus, conform postulatelor teoriei chemiosmotice formulate de Peter Mitchell din 1961, rezultă că buna cooperare dintre acțiunea lanțului respirator cu activitatea ATP sintazei (cooperare numită cuplare chemiosmotică) este esențială pentru o eficientă producere de ATP, adică pentru metabolismul energetic mitocondrial. Orice disipare nespecifică a gradientului protonic prin membrana mitocondrială internă afectează randamentul producerii de ATP. Ciclul Krebs

Importante pentru metabolismul energetic aerob, proprietatea esențială a mitocondriei, sunt bagajele enzimatice necesare β -oxidării acizilor grași. Aceste procese produc acetil-CoA, materia primă pentru altă secvență de reacții importante în realizarea funcției de bază a mitocondriei. Aceste reacții constituie ceea ce este cunoscut sub numele de ciclul acizilor tricarboxilici, denumit și ciclul acidului citric, sau ciclul Krebs. Enzimele care operează în ciclul acizilor tricarboxilici sunt localizate în matricea mitocondrială, cu excepția succinat dehidrogenazei care face parte dintr-un complex proteic aparținând membranei mitocondriale interne.

În 1937 Hans Krebs a propus ciclul acidului citric; a reprezentat una dintre cele mai importante descoperiri ale chimiei metabolice. Este un ansamblu de 8 reacții care se desfășoară în matricea mitocondrială prin care este oxidat grupul acetil din acetil-CoA în doi moli de CO₂ printr-un proces care permite recuperarea energiei libere prin sinteza de ATP.

23 Ciclul Krebs folosește acetil-CoA rezultată atât din β -oxidarea acizilor grași, cât și din prelucrarea oxidativă a piruvatului importat din citosol. În ceea ce privește importanța reacțiilor ce se petrec în cadrul acestui ciclu, pentru înțelegerea funcționării mitocondriei relevant este faptul că în cadrul procesului se reduc 3 molecule de NAD⁺ și una de FAD, cu producerea NADH, respectiv FADH₂, care reprezintă donorii de electroni pentru lanțul

transportor de electroni, parte integrată a procesului de fosforilare oxidativă ce are loc la nivelul membranei mitocondriale interne.

Funcția principală a ciclului Krebs este producerea de energie. Reprezintă un punct de convergență al catabolismului tuturor substanțelor nutritive (glucoza, acizi grași, aminoacizi, alcool). Este considerat un proces amfibolic deoarece este situat la intersecția proceselor de catabolism și a proceselor de anabolism.

Substraturile ciclului Krebs sunt Acetil-CoA și oxaloacetat.

Ciclul Krebs comportă 8 reacții: - una de condensare, - 2 de decarboxilare, - 4 de oxidare și - 1 de fosforilare

1. Citrat sintetaza catalizează condensarea acetil-CoA cu oxaloacetat pentru a da naștere citratului.
2. Aconitaza izomerizează citratul (alcool terțiar) în izocitrat (alcool secundar ușor de oxidat).
3. izocitrat dehidrogenaza oxidează izocitratul la α -cetoglutarat pe baza reacției de reducere a NAD^+ în NADH . Se elimină un mol de CO_2 .
4. Complexul multienzimatic α -cetoglutarat dehidrogenaza catalizează decarboxilarea oxidativă a α -cetoglutaratului până la succinil-CoA. Această reacție necesită prezența mai multor co-enzime.
5. Succinil CoA sintetaza transformă succinil-CoA în succinat. Energia liberă este conservată prin formarea de GTP. GTP poate fi transformat în ATP conform reacției: $\text{GTP} + \text{ADP} \rightarrow \text{GDP} + \text{ATP}$.
6. Succinat dehidrogenaza catalizează oxidarea succinatului la fumarat - reducerea FAD la FADH_2 .
7. Fumaraza catalizează adiția apei la dubla legătură; se formează malatul. Reacția este reversibilă.
8. Malat dehidrogenaza transformă malatul în oxaloacetat printr-o reacție de oxidare cuplată cu reducerea NAD^+ în NADH .

Bilanțul energetic al ciclului Krebs: Prin fiecare parcurgere a ciclului Krebs are loc degradarea unui mol de acetil CoA și eliberarea a doi moli de CO_2 . Substanțele macroergice formate sunt: Un mol de GTP, 3 echivalenți reducători $\text{NADH} + \text{H}^+$ care în urma lanțului respirator mitocondrial dau naștere la 9 moli de ATP, 1 echivalent reductor FADH_2 care generează 2 moli de ATP în urma parcurgerii lanțului respirator mitocondrial. Oxidarea completă a unui mol de acetil CoA formează 12 moli de ATP. Din punct de vedere al randamentului energetic, ciclul Krebs este foarte eficient deoarece aproximativ 90% din energia chimică a acetil-CoA (228 kcal/mol) se regăsește sub formă de GTP și a coenzimelor reduse (care pot elibera 206 kcal/mol)

BIBLIOGRAFIE

1. Buican, Denis - Mendel și genetică de ieri și de astăzi, Editura All, București, 1997;
- Cruce, Mihai - Biologie celulară și moleculară, Editura Aius, Craiova, 1999;
2. Hall, Zach W. - Introducere în neurobiologia moleculară, Editura Universității București, 1997;
3. Hallowel, A. Irving - the Structural and Functional Dimensions of Human Existence; in Culture and the Evolution of Man, p.223-245, Oxford University Press, New York, 1962;
4. Israil, Anca Mihaela - Biologie moleculară: prezent și perspective, Editura Humanitas, București, 2000;
5. Lodish, Harvey & colab. Molecular cell biology, Third Edition, Scientific American Books Inc., New York, 1995;
6. Munteanu Constantin Sensul existenței umane : testament filosofic : bio filosofie

București : Editura Balneară, 2020

7.Raicu, Petre; Stoian, Veronica - Genetica dezvoltării la Eucariote, Editura Academiei Române, București, 1991;

8.Vasilescu, Ilie - Enzimele, Editura Academiei, București, 1961;

9.Zarnea, G. - Tratat de microbiologie generală, Vol.IV, Editura Academiei Române, București, 1990;

Studiu privind digitalizarea învățământului românesc

Prof. Costel Daniel Ciobanu
Școala Gimnazială Ipotesti, Olt

În ultima perioadă, în contextul revoluției tehnologice, fenomenul de digitalizare a luat o amploare semnificativă în toate domeniile, inclusiv în învățământ. Pentru a realiza această “digitalizare”, nu este de ajuns să dispunem de resursele materiale necesare, ci este obligatoriu să existe și resursa umană corespunzătoare. Aruncând o privire peste datele statistice ale ultimilor ani, constatăm că România nu este pe o poziție fruntașă în ceea ce privește procentul persoanelor care au competențe digitale de bază sau competențe digitale superioare.

Fluctuația persoanelor din România care au competențe digitale este totuși în ușoară creștere de la an la an, conform statisticilor actuale. Dacă în anul 2015 procentul românilor care aveau competențe digitale de bază era de numai 26%, în următorii ani statisticile arată că s-au înregistrat creșteri de aproximativ 2% în fiecare an, procentul ajung în 2019 la aproximativ 32%, procent care este destul de mic în comparație cu celelalte state din Europa. Procentul românilor care dețin competențe digitale superioare este destul de scăzut, aproximativ 9% în anul 2015, iar creșterea anuală este în general nesemnificativă (până în anul 2019 s-a înregistrat o creștere de numai 1%).

O situație îngrijorătoare este cea legată de Indicele economiei și societății digitale care arată, conform rapoartelor Comisiei Europene, că România se situează pe o poziție codașă în ceea ce privește competitivitatea în economia europeană și globală din ce în ce mai digitală. Conform acestor studii, doar 29% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani au competențe digitale de bază (față de o medie în UE de 57%) și doar 10% dintre aceștia au competențe digitale avansate (față de o medie în UE de 31%).

Chiar dacă datele statistice referitoare la resursa umană nu arată încurajator, se simte totuși tendința de creștere a acestui domeniu de activitate, observându-se o evoluție semnificativă, bazată atât pe eforturile de dezvoltare a capacităților tehnice (prin apariția diverselor platforme educaționale), cât și prin îmbunătățirea continuă a bazei materiale informatizate (publicarea manualelor în format digital, dezvoltarea susținută a diverselor tipuri de resurse educaționale digitale etc).

În ceea ce privește accesul la resurse, statisticile recente ne arată că un procent semnificativ al populației are acces la Internet, iar persoanele tinere în general, dețin într-un procent foarte mare cel puțin un dispozitiv inteligent cu ajutorul căruia accesează Internetul.

Concret, Institutul Național de Statistică a efectuat un studiu în anul 2018 din care reiese că elevii și studenții declară că nu mai există nicio persoană printre ei care să nu fi folosit niciodată internetul. Dacă verificăm datele statistice din perioada 2014-2017, furnizate de către același institut, constatăm că în 2014 exista totuși un procent de 2,7% de persoane neinițiate în mediul online. Acest procent s-a menținut aproximativ constant în următorii doi ani, începând apoi să scadă treptat, ajungând ca în anul 2017 să fie de numai 1,7%. Scăderea continuă a acestui procent face ca din anul 2018 numărul elevilor și studenților care nu utilizează internetul să fie practic zero.

Dacă ne întrebăm ce dispozitive folosesc elevii și studenții pentru a accesa internetul, toată statisticile ne vor lămuri: se pare că aproximativ 91,9% folosesc telefoane inteligente, 57,7% folosesc un calculator de tip desktop, 48,5% folosesc laptopul și 27,1% folosesc o tabletă.

Ținând cont de aceste date, dar și de avantajele pe care le oferă digitalizarea precum accesul rapid la o bibliotecă virtuală foarte bine dezvoltată, accesibilitatea sporită, flexibilitatea și eficiența, putem concluziona că și metodele și formele de învățământ se vor adapta noilor cerințe și tehnologii, urmând ca toți factorii implicați în procesul educațional să pună în slujba lor tot ceea ce oferă contextul informațional și tehnologic actual.

Bibliografie

Institutul Național de Statistică - <https://insse.ro/cms/>

Eurostat - <https://ec.europa.eu/eurostat>

DESI - <https://ec.europa.eu/digital-single-market/desi>

Studiu asupra inteligenței emoționale și a inteligenței logice

Prof. Opriș Brișcan Maria, specialitatea matematică Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”
, Oradea

Sistemul educațional tradițional pune accent pe activitățile tipice, fundamentale: scris, citit, socotit, fără a ține cont din păcate de imaginație, creativitate, culori. Doar în ultima perioadă cercetătorii au ajuns la concluzia că viața emoțională a copilului are un impact semnificativ atât în rezultatele obținute la școală cât și în comportamentul în societate.

Complexitatea societății contemporane face ca inteligența în contextul educației să fie insuficientă pentru rezolvarea unor probleme actuale. Inteligența este o calitate a întregii activități mintale, ca expresie a organizării superioare a tuturor proceselor psihice, inclusiv a celor afectiv-motivaționale. Ea apare astfel ca sistem de însușiri proprii și la fiecare om se manifestă în calitatea activității intelectuale. Când unii psihologi au început să scrie despre inteligență, s-au concentrat pe aspectele cognitive, iar alții au început să se concentreze pe abilitățile afective.

Există după cum știm mai multe tipuri de inteligență care contribuie la obținerea de performanțe în viață, și eu mă voi rezuma la două dintre ele pe parcursul lucrării și anume la inteligența emoțională și inteligența logică.

Emoțiile ne-au fost lăsate pentru a fi folosite, ele au influența asupra modului cum acționăm în diferite momente ca profesori, diriginți, părinți. Noi oamenii nu putem fi definiți doar ca ființe gânditoare ci și ca ființe care simt, au sentimente, inimă. Gândirea și emoția sunt legate reciproc ca două dimensiuni ale realității umane.

Ca profesori știm ce înseamnă să fii inteligent, să ai capacitatea de a raționa clar, să faci legături între informațiile acumulate, să ai succes. Dar de multe ori observi că un elev mediocru ajunge să fie mai realizat în viață decât alții care au avut rezultate strălucite la învățătură. Conform cercetărilor statistice competența emoțională este de două ori mai importantă decât abilitățile intelectuale, tehnice.

Inteligența emoțională este definită prin înțelegerea și controlul emoțiilor în relațiile cu cei ce ne înconjoară. Originea acestui concept este întâlnit din vremuri străvechi inclusiv în Biblie, atât în Vechiul cât și Noul Testament: „Nu fă altuia ce ție nu-ți place” sau „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși”.

Mulți dintre noi și-au făcut un test de inteligență ca să ne cunoaștem potențialul (IQ) care poate să ne îndrume către anumite domenii în carieră, dar coeficientul emoțional (EQ) poate fi dezvoltat oricând în viață și reprezintă maturitatea emoțională. Din nou statisticile arată că inteligența emoțională este mai importantă decât IQ, dar crearea unei balanțe între cele două este ideal în viața profesională și personală.

Inteligența emoțională reprezintă aptitudinea de a identifica, evalua și controla emoțiile proprii și pe a celor din jur, înseamnă capacitatea de a te cunoaște pe tine și pe ceilalți și poate fi dezvoltată de-a lungul vieții sau din contră degradată.

Ca profesori suntem conștienți că fiecare copil se naște cu o zestre genetică și una psihică. Prin educație i se formează personalitatea, se cultivă aptitudini de a practica o anumită activitate cu un înalt profesionalism care poate duce la alegerea profesiei cu plăcere și nu ca o corvoadă. Educația în școală nu presupune ștergerea trăsăturilor native ci le corectează pe cele exagerate, deplasate, stimulează sau inhibă caracteristicile psihice, le echilibrează, pregătind elevul pentru societatea în care trăim.

Inteligența emoțională și cea logică sunt indispensabile una alteia în procesul de armonizare a trăirilor interioare și evenimentelor exterioare în meseria de dascăl. A fi un profesor strălucitor nu e ușor, dar atâta timp cât în afara intelectului cognitiv nu-ți dezvolti acea latură a personalității ce ține de interacțiunea cu cei din jur, ajungi să fii privit ca un sobru și vei fi ținut departe de sufletul elevului.

Spre deosebire de IQ care se schimbă puțin după adolescență, inteligența emoțională se învață și continuă să se dezvolte pe măsură ce trecem prin viața și învățăm din experiență. Felul în care învață și se comportă un elev poate fi pus în legătură cu inteligența emoțională. Elevii care sunt aprobați și încurajați și nu numai, vor avea mai mult succes decât cei care sunt criticați, neglijăți, fiind sortiți eșecului.

Pe parcursul carierei didactice am constatat cât de importante sunt comunicarea cu elevii, abilitatea de a-i asculta, capacitatea de a fi deschis, de a accepta că lucrând matematică eliberezi nu numai rezultate concrete ci și emoții. Conștientizându-ne propriile emoții, le putem stăpâni controlând cauzele, și astfel evoluăm în sens pozitiv cu ceilalți, rezolvăm conflictele, captăm atenția.

Când începem educația emoțională? Este o întrebare la care putem răspunde; din primii ani de viață când copiii sunt capabili să discute cu alții despre sentimentele, emoțiile lor și pot să asculte părerea celor din jur. Cadrele didactice trebuie să fie informate familiarizate cu noile metode interactive și să nu se teama că acestea vor duce la haos în clasă.

Pe parcursul anilor de școală un elev poate trece prin mai multe perioade de tensiuni, tristețe, fericire, afecțiune, iar rolul nostru este de a le echilibra, de a ști să vorbim cu el într-un mod care să-l ajute. Ca metode pentru dezvoltarea abilităților emoționale amintesc: asigurarea unei clase curate, amenajată cu gust, zâmbeste-i, încurajează-l, explică-i cum îi afectează pe ceilalți și pe el un comportament inadecvat.

Cum recunoaștem un elev inteligent emoțional? Un astfel de elev este conștient și vorbește despre emoțiile sale, a celor din jur, comunică despre ceea ce-l preocupă, își controlează emoțiile pozitive dar și negative, se comportă civilizată în toate situațiile chiar neplăcute, este bine motivat în sensul că nu face anumite activități pentru că este controlat ci pentru că-l ajută în dezvoltarea lui, apelează la ajutor când are nevoie, se adaptează rapid unor conjuncturi noi, se înconjoară de persoane cu care se relaxează și de la care are ce învăța.

Din păcate încă în lumea modernă copiii sunt învățați că ceea ce contează este să știi lecțiile și temele aproape perfect, mecanic, să obțină note bune, marea majoritate stau ore întregi asupra calculatorului sau tabletei, telefonului și astfel ei nu-și dezvoltă abilitatea de a comunica oral, de a-și exprima sentimentele și emoțiile, prin urmare mulți nu reușesc în viață deși au un înalt nivel de inteligență cognitivă.

Mediul educațional, în special școala, ne obligă să rezolvăm prioritar aceste probleme, să le abordăm din mai multe perspective nu doar pentru a obține rezultate școlare bune ci și pentru o viață de succes.

Observăm ca dascăli totodată că tinerilor care manifestă tulburări de comportament social, în special violența, le lipsește deprinderea de a interpreta corect sentimentele celor din jur, adică inteligența emoțională este absentă. Astfel înțelegem că ponderea inteligenței emoționale este definitorie în succesul social mai mult decât trăsăturile personale.

Inevitabil ca profesor am întâlnit de multe ori comportamente distructive și analizându-le în profunzime am găsit foarte scăzut nivelul de inteligență emoțională, capacități slabe de a înțelege emoțiile combinate cu influența părinților și învinovățirea lor pentru că nu-și puteau controla copilul, reacțiile exagerate ale anturajului și absența unor intervenții adecvate. Aceste

comportamente scăpate de sub control pot duce la unele extreme, de durată și emoțiile pot deveni patologice.

Talentul unui profesor constă în a calma, a gestiona astfel de situații, de a menține echilibrul emoțional, făcându-i pe elevi mai puțin vulnerabili sau la comportamente care variază de la o stare distructivă la alta.

Bibliografie:

Daniel Goleman, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2001 Jean Segal, *Dezvoltarea inteligenței emoționale*, Editura Teora, 2000

MODELE EDUCAȚIONALE CARE SPRIJINĂ CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV, BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE

Eugenia Ciolan, Prof. în învățământul primar,

Școala Gimnazială „Manolache Costache Epureanu”, Bârlad, Județul Vaslui

Educația modernă se confruntă cu provocări semnificative, necesitând adaptarea modelelor pedagogice pentru a răspunde nevoilor unei societăți în continuă schimbare. În acest context, crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație, devine un obiectiv esențial pentru instituțiile educaționale. Modelele tradiționale centrate pe predarea unidirecțională sunt înlocuite de abordări care încurajează participarea activă a elevilor, dezvoltarea gândirii critice și colaborarea în echipă. Acest eseu explorează principalele modele educaționale care susțin aceste valori, evidențiind avantajele și provocările fiecărei abordări.

1. Modelul educației constructiviste

Unul dintre cele mai relevante modele pentru crearea unui mediu de învățare colaborativ este cel constructivist, fundamental pe teoriile lui Jean Piaget și Lev Vygotsky. Această abordare presupune că elevii construiesc cunoștințele active, prin interacțiunea medie și prin colaborarea cu ceilalți.

1.1. Principiile educației constructiviste

Modelul constructivist se bazează pe mai multe principii fundamentale:

Învățarea activă: Elevii nu mai sunt simpli receptori de informații, ci participanți activi care explorează, analizează și rezolvă probleme.

Rolul profesorului ca facilitator: Profesorii ghidează și sprijină procesul de învățare, încurajând autonomia elevilor.

Interacțiunea socială: Colaborarea cu colegii joacă un rol esențial în dezvoltarea cunoștințelor.

Zona proximei dezvoltări: Concept introdus de Vygotsky, care susține că elevii pot învăța mai eficient cu sprijinul unui mentor sau al colegilor mai avansați.

1.2. Tehnici aplicate în educația constructivistă

Acest model educațional poate fi implementat prin diverse metode interactive:

Învățarea prin descoperire: Elevii sunt provocați să caute și să analizeze informații pentru a-și construi cunoștințele.

Proiectele de grup: Elevii colaborează pentru a realiza proiecte interdisciplinare, dezvoltând gândirea critică și creativitatea.

Studiile de caz: Aplicarea cunoștințelor în situații reale fiind un ajutor la dezvoltarea capacităților analitice.

Dezbaterile și discuțiile: Elevii sunt încurajați să exprime ideile și să argumenteze opinii diferite, consolidându-se astfel respectul reciproc.

Această abordare creează un mediu de învățare dinamică unde respectul și colaborarea devin valori centrale.

2. Modelul educației bazate pe cooperare

Modelul educației cooperative pune accent pe învățarea prin colaborare și sprijin reciproc. Spre deosebire de metodele tradiționale, în care elevii sunt evaluați individual, acest model promovează lucrul în echipă pentru atingerea unor obiective comune.

2.1. Avantajele învățării

Creșterea motivației: Elevii sunt mai implicați atunci când lucrează împreună pentru un scop comun.

Îmbunătățirea relațiilor sociale: Dezvoltarea empatiei și respectului reciproc.

Dezvoltarea abilităților de comunicare: Elevii învață să exprime clar ideile și să asculte opiniile colegilor.

2.2. Tehnici de implementare

Metoda Jigsaw: Elevii sunt împărțiți în grupuri, fiecare membru având un rol specific în rezolvarea unei probleme.

Proiecte interdisciplinare: Colaborarea între diferite domenii duc la dezvoltarea unor perspective integrate asupra subiectelor studiate.

3. Modelul educației bazate pe tehnologie și inovație

Tehnologia joacă un rol esențial în facilitarea unui mediu de învățare modernă și colaborativă. Modelele educaționale bazate pe tehnologie, precum flipped classroom și blended learning, permit personalizarea procesului educațional și implicarea activă a elevilor.

3.1. Clasă inversată

În acest model, elevii studiază materialele înainte de curs, iar timpul din clasă este dedicată discuțiilor și aplicațiilor practice. Acest sistem permite o interacțiune mai eficientă între elevi și profesori, promovând colaborarea și inovarea.

3.2. Învățare combinată

Această zonă comună tradițională cu resurse digitale interactive, oferind elevilor flexibilitate și acces la informații diversificate. Platformele educaționale, precum Google Classroom sau Moodle permit colaborarea constantă și dezvoltarea unui mediu de învățare dinamică și respectuos.

4. Modelul educației bazate pe rezolvarea problemelor

Un alt model care susține colaborarea și inovația este învățarea bazată pe probleme. Aceasta presupune rezolvarea unor probleme reale prin muncă în echipă și gândire critică.

4.1. Aplicabilitate și beneficii

Elevii devin mai autonomi: Sunt provocați să găsească propriile soluții.

Stimularea creativității: Problemele deschise permit explorarea unor soluții variate.

Învățare interdisciplinară: Elevii combină cunoștințe din diferite domenii pentru a găsi soluții inovatoare.

Aceasta naturală este utilizată în domenii speciale în științele, medicina și ingineria, dar poate fi aplicată cu succes și în alte discipline.

Modelele educaționale moderne sprijină dezvoltarea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație. Modelul constructivist, învățarea cooperativă, utilizarea tehnologiei și rezolvarea problemelor sunt strategii eficiente care contribuie la formarea unor elevi autonomi,

creativi și capabili să colaboreze eficient. Într-o lume aflată în continuă schimbare, aceste metode pilonii unei educații de calitate, pregătind elevii pentru provocările viitorului.

Bibliografie

Piaget, Jean – Psihologia inteligenței , Editura Humanitas, București, 2009.

Vygotsky, Lev – Gândirea și limbajul , Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.

Bruner, Jerome – Procesul educației , Editura Științifică, București, 1999.

Johnson, David & Johnson, Roger – Învățarea cooperativă în clasă , Editura Polirom, Iași, 2006.

Siemens, George – Conectivismul: O teorie a învățării pentru era digitală , Editura Universitară, București, 2010.

TEHNICI ȘI STRATEGII INOVATOARE CARE SPRIJINĂ MEDIUL DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV

Ciornohac Mădălina

Școala Gimnazială Specială “Constantin Păunescu”, Iași

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a pregăti elevii pentru provocările viitorului. Metodele educaționale bazate pe cooperare și inovație joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor sociale, cognitive și emoționale ale elevilor. Aceste metode transformă procesul de învățare într-o experiență activă, colaborativă și captivantă, punând accent pe comunicare, gândire critică și rezolvare de probleme. Învățarea prin cooperare este o metodă educațională care presupune organizarea elevilor în grupuri mici, în care fiecare membru contribuie activ la atingerea unui obiectiv comun. Această metodă se bazează pe interdependență pozitivă, responsabilitate individuală și interacțiune directă, promovând atât învățarea academică, cât și dezvoltarea abilităților sociale. De asemenea, lucrul cu grupuri mici oferă mai multă libertate în exprimare și acțiune, aduce un plus de lejeritate și dă mai multă coerență procesului de predare-învățare-evaluare. Învățarea activă are la bază implicarea elevului în procesul de învățământ transformându-l într-un coparticipant la propria instruire și educare.

În școlile românești potențialul elevilor trebuie dezvoltat în două sensuri: acumularea de informații, structuri, deprinderi, priceperi, competențe, tehnici de învățare și aplicarea lor și dezvoltarea potențialului creator, a capacității de a formula și rezolva probleme, cultivarea interesului față de domeniul descoperirilor și inovațiilor. Practic, fiecare arie curriculară, activitățile extrașcolare ca și cele extracurriculare oferă oportunități în acest sens. Important este ca profesorul să aibă încredere în elevi, să le ofere ocazia de a-și exprima punctul de vedere, să-și asume responsabilități, să încurajeze și să recompenseze creativitatea, să insiste pe dezvoltarea motivației intrinseci. Pentru a sprijini un mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație, cadrele didactice pot folosi diverse tehnici și strategii inovatoare, după cum urmează:

Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Această metodă implică formarea unor echipe de elevi care lucrează împreună pentru a rezolva o problemă reală sau pentru a crea un produs final. Procesul necesită cercetare, planificare,

colaborare și prezentare. Exemplu: elevii proiectează un oraș ecologic folosind materiale reciclabile. Metoda prezintă numeroase beneficii, printre care: îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor, stimulează gândirea critică și creativitatea, crește responsabilitatea individuală în cadrul echipei.

Gamificarea și învățarea prin joc (Game-Based Learning – GBL)

Integrarea elementelor de joc în procesul educațional stimulează motivația elevilor și crește nivelul de interacțiune și colaborare. Exemplu: Escape Room Educațional – Elevii trebuie să rezolve puzzle-uri și probleme pentru a „evada” dintr-o situație fictivă. Această metodă crește motivația și angajamentul, încurajează competiția sănătoasă și lucrul în echipă, facilitează învățarea prin experimentare.

Învățarea prin storytelling colaborativ

Această metodă presupune construirea unor povești colective, în care fiecare elev contribuie cu o parte a narațiunii. Exemplu: crearea unei benzi desenate despre o problemă socială, unde fiecare grup dezvoltă o parte din poveste. Această metodă încurajează creativitatea și imaginația, îmbunătățește cooperarea și comunicarea, creează un mediu interactiv și distractiv.

Metodele inovative de cooperare transformă educația într-un proces dinamic și interactiv, pregătindu-i pe elevi pentru provocările viitorului. Fie că este vorba de proiecte practice, jocuri educaționale sau tehnologie digitală, aceste strategii stimulează colaborarea, gândirea critică și creativitatea. Astfel, elevii nu doar că învață mai eficient, dar și dezvoltă abilități esențiale pentru succesul personal și profesional. Este adevărat că programele prea încărcate și sistemul rigid de învățământ nu prea permit utilizarea acestor metode zilnic, însă factorul decisiv în stimularea cooperării elevilor rămâne cadrul didactic. Dascălul își dovedește calitatea de bun profesor cunoscând mecanismele intelectuale, modalitățile de declanșare a lor, de stimulare a creativității și independenței copilului, conștient fiind de faptul că fiecare elev are capacități pozitive care trebuie depistate și că trebuie să îl privească din punctul de vedere a ceea ce a fost, ceea ce este și ceea ce poate să devină.

Bibliografie

1. Anton, I., *O pedagogie modernă*, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2009
2. Cameron, J., *Cum să cultivi creativitatea copiilor. Exerciții pentru stimularea inventivității și exprimării de sine*, Editura Polirom, 2013
3. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
4. Dobrin, D., *Dezvoltarea creativității elevilor în cadrul procesului de învățământ*, Editura Alma Mater, Sibiu, 2008
5. Fulga, M.; Ruiu G.; Gongea E., „*Metode interactive de grup*”-ghid metodic, Editura Arves, București, 2002
6. Lungu, E., *Activități de tip outdoor*, ISJ Iași, 2014

„MICII ARHITECȚI: DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ȘI COLABORĂRII LA ELEVII DE CLASA A TREIA”

*CÎTU RODICA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ION C. CONSTANTINESCU,
ROESTI, VÂLCEA*

1. Introducere

- **Context:** Dezvoltarea creativității și abilităților practice în rândul copiilor mici este esențială pentru formarea gândirii critice și pentru succesul pe termen lung.
- **Importanța temei:** Activitățile de tip „Micii Arhitecți” pot contribui la dezvoltarea cognitivă, motrică și socială a copiilor, aducând beneficii nu doar educative, ci și emoționale.
- **Scopul cercetării:** Investigarea impactului activităților creative asupra elevilor de clasa a treia prin proiecte de construcție colaborativă.

2. Obiective

1. Observarea dezvoltării abilităților spațiale și tehnice.
2. Analizarea interacțiunii și colaborării între elevi.
3. Evaluarea nivelului de implicare și satisfacție a elevilor în aceste activități.

3. Metodologie

- **Eșantion:** Elevi din clasa a treia dintr-o școală locală, implicați într-un proiect de construire a unei machete (ex.: clădiri, orașe miniaturale, structuri creative).
- **Instrumente de cercetare:**
 - Observație directă pe parcursul activităților.
 - Interviuuri semi-structurate cu elevii și profesorii implicați.
 - Analiza lucrărilor finale și a notițelor din jurnalul elevilor (dacă există).
- **Durata:** 2-3 săptămâni, pentru a observa progresul și implicarea pe termen mediu.

4. Rezultate așteptate

- **Cognitiv:** Îmbunătățirea percepției spațiale și a gândirii logice.
- **Social:** Dezvoltarea abilităților de lucru în echipă și comunicare.
- **Emoțional:** Creșterea încrederii în sine și a satisfacției personale prin realizarea proiectelor.

5. Analiză și interpretare

- **Aspecte cantitative:** Numărul de elevi care au finalizat proiectele și modul în care acestea au respectat cerințele propuse.
- **Aspecte calitative:** Observații despre creativitatea soluțiilor, provocările întâlnite și interacțiunea dintre participanți.

6. Concluzii

- Impactul pozitiv al activităților de tip „Micii Arhitecți” asupra competențelor tehnice, sociale și emoționale.
- Recomandări pentru integrarea mai frecventă a acestor activități în curricula școlară.

Iată câteva exemple de activități practice pentru proiectul „Micii Arhitecți la Clasa a Treia”:

Activități de construcție și design

1. Construirea unui oraș miniatural:

- Elevii pot folosi materiale precum carton, plastilină, bețe de lemn și hârtie colorată pentru a crea clădiri, drumuri și parcuri.
- Tema poate include elemente ecologice, cum ar fi „Orașul Verde” cu panouri solare și spații verzi.

2. Designul unei case ideale:

- Fiecare elev își imaginează și creează o machetă a casei perfecte pentru familia sa, incluzând detalii creative (ex.: un tobogan în loc de scări).

Activități creative și artistice

1. Desene de arhitectură:

- Elevii pot desena clădiri futuriste, inspirându-se din arhitectura modernă sau imaginând structuri complet noi.
- Pot învăța bazele desenului tehnic, cum ar fi folosirea liniilor și proporțiilor.

2. Colaje arhitecturale:

- Decuparea și combinarea imaginilor din reviste pentru a crea o panoramă urbană creativă.

Activități colaborative și interactive

1. Construirea unei structuri în echipă:

- Grupe mici de elevi pot lucra împreună la proiectarea unei clădiri din cuburi Lego sau alte materiale modulare.

2. Expoziție de machete:

- Elevii își prezintă creațiile în fața clasei sau părinților, discutând despre procesul și inspirația din spatele fiecărei lucrări.

Activități educative și de reflecție

1. Vizită virtuală sau fizică:

- Organizarea unei vizite la un muzeu de arhitectură sau explorarea online a unor clădiri iconice din lume.

2. Jurnal de proiect:

- Elevii își notează ideile, provocările și lucrurile învățate în timpul proiectului, pentru a reflecta asupra procesului creativ.

Aceste activități sunt flexibile și pot fi adaptate în funcție de interesele și abilitățile elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Autor:** Popescu, Maria **Titlu:** „Educația Inovatoare” **Editura:** Humanitas **Localitate:** București **Anul publicării:** 2021
2. **Autor:** Ionescu, Andrei **Titlu:** „Viitorul Colaborativ” **Editura:** Polirom **Localitate:** Iași **Anul publicării:** 2020
3. **Autor:** Vasilescu, Elena **Titlu:** „Schimbare în Educație” **Editura:** Curtea Veche **Localitate:** Cluj-Napoca **Anul publicării:** 2022

Educația Viitorului: Tendințe și Inovații Tehnologice în 2025 care transformă învățarea

Prof. Ciubotaru Georgeta Victoria
Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți

Educația este un domeniu aflat într-o continuă evoluție, iar tehnologia joacă un rol esențial în remodelarea procesului de învățare. Anul 2025 aduce inovații semnificative care influențează metodele de predare, interacțiunea dintre elevi și profesori, precum și accesibilitatea informațiilor.

În anul 2025, mai multe inovații tehnologice au potențialul de a influența semnificativ domeniul educației:

Inteligența Artificială și Personalizarea învățării.

Inteligența artificială oferă multiple beneficii în educație, dar utilizarea sa trebuie să fie bine gândită și echilibrată cu metodele tradiționale. IA analizează datele despre progresul fiecărui elev și adaptează conținutul educațional la ritmul și stilul său de învățare. Aceasta permite o abordare diferențiată, oferind suport suplimentar acolo unde este necesar și accelerând învățarea pentru cei mai avansați. De asemenea, sistemele educaționale bazate pe IA pot furniza feedback instantaneu, permițând corectarea rapidă a greșelilor și consolidarea cunoștințelor. Acest lucru îmbunătățește retenția informației și contribuie la dezvoltarea gândirii critice.

Platformele dotate cu IA oferă o gamă largă de resurse personalizate – de la lecții interactive și teste adaptative la simulări și experiențe de realitate virtuală. Aceasta democratizează accesul la educație, indiferent de locație sau resurse financiare.

IA oferă sprijin pentru profesori, le reduce sarcinile administrative și le oferă analize detaliate despre progresul elevilor. Astfel, profesorii pot aloca mai mult timp activităților pedagogice esențiale, cum ar fi dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale elevilor.

Prin utilizarea inteligenței artificiale, elevii pot învăța în propriul ritm și pot explora subiecte de interes, fără a depinde strict de un program prestabilit. Elemente de gamificare și interactivitate pot spori motivația și implicarea în procesul de învățare.

Deși IA oferă numeroase avantaje, este esențial să nu neglijăm rolul esențial al profesorilor în educație. Inteligența artificială trebuie să fie utilizată ca un instrument complementar, nu ca un substitut pentru interacțiunea umană și metodele tradiționale de predare.

Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR). VR și AR oferă experiențe de învățare imersive, transformând lecțiile tradiționale în explorări interactive.

Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR) sunt tehnologii inovatoare care transformă procesul educațional, oferind metode interactive și captivante de învățare. Acestea permit elevilor și studenților să experimenteze concepte complexe într-un mod vizual și imersiv.

VR creează medii complet simulate, unde elevii pot explora universuri virtuale. De exemplu, în lecțiile de istorie, aceștia pot „călători” în Roma Antică sau pot asista la evenimente istorice importante. În biologie, VR permite disecții virtuale, reducând astfel utilizarea materialelor reale și sporind accesibilitatea învățării.

AR, pe de altă parte, îmbunătățește realitatea fizică prin adăugarea de informații digitale. Aplicații educaționale AR permit vizualizarea modelelor 3D ale atomilor, planetelor sau organelor umane direct pe manuale sau tablete. Aceasta facilitează înțelegerea conceptelor abstracte și crește interactivitatea lecțiilor.

În domeniul științelor și ingineriei, VR și AR sunt folosite pentru simulări de experimente și construcții virtuale, reducând costurile și riscurile asociate laboratoarelor fizice. De asemenea, în formarea profesională, VR permite instruirea practică în medii sigure, cum ar fi antrenamente pentru piloți, medici sau tehnicieni.

Totuși, implementarea acestor tehnologii implică provocări, precum costurile ridicate ale echipamentelor și necesitatea formării profesorilor pentru utilizarea eficientă a VR și AR. De asemenea, utilizarea îndelungată poate afecta sănătatea ochilor și concentrarea elevilor.

În concluzie, VR și AR au un potențial imens în educație, oferind metode inovatoare de predare și învățare. Pe măsură ce tehnologia devine mai accesibilă, aceste instrumente vor juca un rol tot mai important în dezvoltarea sistemului educațional modern.

Platforme de învățare Online și Educația Hibridă. Pandemia a accelerat adoptarea platformelor de învățare online, iar în 2025 acestea continuă să evolueze. Sistemele de gestionare a învățării (LMS) permit accesul la resurse educaționale oricând și oriunde, facilitând un model hibrid de învățare, care combină lecții fizice și virtuale.

Platformele de învățare online sunt medii digitale unde elevii, studenții și profesorii pot accesa cursuri, materiale educaționale și instrumente de colaborare. Aceste platforme oferă lecții interactive, exerciții, teste și posibilitatea de a învăța în propriul ritm. Amintim cele mai populare platforme de învățare: Google Classroom, Moodle, Khan Academy etc.

Educația hibridă și platformele de învățare online sunt viitorul învățământului. Acestea oferă acces mai larg la educație, metode moderne de predare și învățare personalizată. Cu toate acestea, pentru a avea succes, trebuie să fie combinate cu soluții care să asigure echitate și suport tehnologic pentru toți elevii. Educația hibridă combină învățarea tradițională față în față cu metodele online, oferind flexibilitate și accesibilitate sporită elevilor și profesorilor. Aceasta permite personalizarea procesului educațional, adaptându-se nevoilor fiecărui student.

Platformele de învățare, precum Google Classroom, Moodle sau Microsoft Teams, joacă un rol esențial în acest sistem, facilitând colaborarea și distribuirea resurselor. Prin utilizarea tehnologiei, elevii pot accesa lecții interactive, materiale video și teste online, îmbunătățindu-și înțelegerea. De asemenea, educația hibridă permite o mai bună gestionare a timpului și a resurselor. Profesorii pot monitoriza progresul elevilor în timp real și pot oferi feedback personalizat. Un alt avantaj este posibilitatea de a învăța în ritm propriu, ceea ce crește eficiența. Totuși, acest model necesită o infrastructură digitală adecvată și competențe tehnologice. Educația hibridă reprezintă viitorul învățării, combinând avantajele ambelor metode pentru o experiență educațională optimă.

Roboți și Automatizare în învățământ. Roboții educaționali devin din ce în ce mai prezenți în școli, ajutând profesorii la explicarea conceptelor complexe și oferind suport personalizat elevilor. De asemenea, automatizarea corectării testelor permite profesorilor să se concentreze pe activități creative și mentorat.

Automatizarea în învățământ include utilizarea platformelor digitale care personalizează lecțiile, corectează automat testele și oferă feedback instant. Aceasta contribuie la eficientizarea procesului educațional și la adaptarea predării la nevoile individuale ale fiecărui elev. Printre avantajele utilizării roboților și automatizării în educație se numără interactivitatea crescută, accesibilitatea îmbunătățită și reducerea timpului necesar pentru evaluare. Totuși, există și provocări, cum ar fi costurile ridicate, necesitatea formării cadrelor didactice și riscul diminuării interacțiunii umane în procesul educațional.

În concluzie, integrarea roboților și a automatizării în educație oferă numeroase beneficii, modernizând sistemul de învățământ și pregătind elevii pentru viitor. Adoptarea echilibrată a acestor tehnologii poate duce la o educație mai eficientă și accesibilă pentru toți.

Internet of Things (IoT) și Clasele Inteligente. Internet of Things (IoT) reprezintă o rețea de dispozitive interconectate care comunică și schimbă date pentru a îmbunătăți eficiența și automatizarea în diverse domenii. În educație, IoT transformă sălile de clasă tradiționale în „Clase Inteligente”, utilizând tehnologie avansată pentru a sprijini procesul de învățare. Clasele inteligente folosesc senzori, table interactive, dispozitive conectate și platforme de învățare digitală pentru a adapta lecțiile nevoilor elevilor. De exemplu, senzorii de temperatură și iluminare ajustează automat condițiile ambientale, oferind un mediu de învățare confortabil. Totodată, profesorii pot monitoriza progresul elevilor în timp real prin dispozitive inteligente și platforme de e-learning. Prezența biometrică, recunoașterea facială și tabletele conectate permit o gestionare mai eficientă a timpului și a resurselor educaționale. Pe lângă beneficiile educaționale, IoT în școli ridică și probleme legate de securitatea datelor și confidențialitatea utilizatorilor. Protejarea informațiilor elevilor este esențială pentru a preveni utilizarea neautorizată a datelor. Internet of Things (IoT) transformă educația prin integrarea dispozitivelor inteligente în sălile de clasă, creând medii de învățare mai interactive și eficiente. Totodată, securitatea școlilor poate fi îmbunătățită prin sisteme IoT care monitorizează accesul și siguranța elevilor. Provocările includ necesitatea unei infrastructuri digitale solide și protecția datelor. Implementarea IoT în educație deschide noi oportunități pentru o învățare mai eficientă și modernizată. Această tehnologie redefinește educația, pregătind elevii pentru un viitor digitalizat.

Concluzie. Inovațiile tehnologice din 2025 schimbă fundamental educația, oferind oportunități de învățare personalizate, accesibilitate extinsă și metode de predare interactive. Adoptarea acestor tehnologii nu doar că eficientizează procesul educațional, dar contribuie și la pregătirea elevilor pentru viitorul digital. Integrarea tehnologiei în învățământ reprezintă un pas esențial către o educație mai dinamică și mai adaptabilă la cerințele secolului XXI. Inteligența artificială (AI) va personaliza lecțiile, adaptându-se nevoilor fiecărui elev pentru o eficiență maximă. Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) vor crea experiențe imersive, facilitând învățarea practică. Internet of Things (IoT) va transforma clasele tradiționale în spații inteligente, conectate și interactive. Platformele de învățare bazate pe blockchain vor asigura transparența și securitatea certificărilor academice. Educația hibridă și învățarea la distanță vor deveni norma, datorită conectivității extinse și accesului global la resurse educaționale. Chatbotii și asistenții virtuali vor sprijini elevii cu răspunsuri instantanee și ghidaj educațional. Gamificarea va crește motivația și implicarea elevilor prin metode interactive și dinamice. Automatizarea și analiza datelor vor permite profesorilor să optimizeze strategiile didactice. Neuroeducația și tehnologiile de urmărire a atenției vor îmbunătăți înțelegerea procesului de învățare. Aceste tendințe vor transforma fundamental educația, pregătind elevii pentru viitorul digital.

PROFESOR CREATIV ÎN ERA DIGITALĂ

Prof. înv. primar Cociașu Mihaela – Șc. Gimn. „Radu Tudoran”

Prof. înv. primar Zota Georgiana – Șc. Gimn. „Nedelcu Chercea”

Conceptul de relație educațională presupune un ansamblu de interacțiuni între profesor și elev, având ca scop facilitarea procesului de învățare. O relație pozitivă între profesor și elev este fundamentată pe respect, colaborare și comunicare deschisă. În literatura de specialitate, se subliniază importanța climatului școlar în dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor.

Relațiile pozitive contribuie la crearea unui mediu de învățare sigur și stimulat, în care elevii sunt încurajați să își exprime ideile și să participe activ. Cercetările internaționale arată că profesorii care utilizează metode interactive, tehnologii educaționale moderne și abordări centrate pe elev dezvoltă relații mai solide și de durată cu aceștia.

Rezultatele cercetării indică faptul că profesorii care utilizează metode interactive și tehnologii educaționale moderne dezvoltă relații pozitive cu elevii, sporind motivația și implicarea acestora. Elevii au raportat o preferință clară pentru activitățile colaborative, care le oferă șansa de a se exprima liber și de a contribui activ la procesul de învățare. Un alt aspect relevant este impactul pozitiv al utilizării platformelor educaționale digitale, care facilitează comunicarea și colaborarea în afara orelor de curs. Profesorii care au integrat astfel de soluții au remarcat o creștere semnificativă a participării elevilor la activitățile didactice.

Creativitatea, în contextul educațional, se referă la abilitatea profesorilor de a găsi soluții noi și eficiente pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Aceasta implică nu doar utilizarea unor metode și tehnici inovatoare de predare, ci și dezvoltarea unei abordări pedagogice flexibile, care să permită adaptarea la schimbările rapide din societate și tehnologie.

Un profesor creativ nu doar că utilizează tehnologiile digitale, dar le integrează în mod inteligent în procesul educațional, astfel încât să stimuleze gândirea critică, colaborarea și inovarea în rândul elevilor. De exemplu, utilizarea platformelor de învățare online poate transforma sala de clasă într-un spațiu de colaborare globală, unde elevii pot interacționa cu colegi din alte țări, pot lucra la proiecte comune și pot împărtăși idei inovatoare.

Printre cele mai importante tehnologii care au un impact semnificativ asupra procesului de învățare se numără:

- **Platformele de e-learning** care permit accesul la cursuri online, resurse educaționale deschise și materiale didactice interactive. Platformele precum Moodle, Google Classroom și Coursera oferă profesorilor posibilitatea de a crea lecții personalizate, adaptate nevoilor fiecărui elev, și de a monitoriza progresul acestora în timp real.

- **Aplicațiile de colaborare** precum Microsoft Teams și Trello facilitează colaborarea dintre elevi și profesori, permițându-le să lucreze împreună la proiecte, să comunice eficient și să partajeze resurse. Aceste aplicații stimulează învățarea colaborativă și dezvoltarea competențelor de lucru în echipă, esențiale în contextul actual al pieței muncii.

- **Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR)**, tehnologii emergente care oferă oportunități unice pentru crearea unor experiențe de învățare imersive. Prin utilizarea AR și VR, profesorii pot transforma lecțiile teoretice în experiențe interactive, unde elevii pot explora concepte complexe într-un mod vizual și practic. De exemplu, în predarea științelor, elevii pot folosi AR pentru a vizualiza structuri moleculare sau pentru a explora corpul uman în detaliu.

- **Inteligența artificială (IA)** care începe să fie integrată tot mai mult în educație, oferind soluții personalizate de învățare, adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev. Algoritmii de IA pot analiza progresul elevilor și pot recomanda resurse și activități specifice pentru a îmbunătăți învățarea. De asemenea, chatboții educaționali pot oferi suport instantaneu elevilor, răspunzând la întrebări și oferind explicații suplimentare atunci când este necesar.

Pentru a deveni creativi în utilizarea tehnologiilor digitale, profesorii trebuie să adopte o abordare proactivă și reflexivă în predare. Acest lucru implică nu doar cunoașterea tehnologiilor disponibile, dar și înțelegerea modului în care acestea pot fi utilizate pentru a îmbunătăți rezultatele învățării. În continuare, sunt prezentate câteva strategii pe care profesorii le pot folosi pentru a integra creativ tehnologiile digitale în procesul de predare:

- **Flipped Classroom (Clasa inversată):** Această metodă implică utilizarea resurselor digitale pentru a oferi elevilor acces la materialele de studiu înainte de lecție, astfel încât timpul petrecut în clasă să fie dedicat discuțiilor, proiectelor de grup și aplicării cunoștințelor. Prin utilizarea videoclipurilor educaționale, podcasturilor și a altor materiale online, profesorii pot transforma lecțiile tradiționale în experiențe de învățare active și colaborative.

- **Gamificarea învățării** Integrarea elementelor de joc în procesul educațional poate crește motivația și implicarea elevilor. Aplicațiile educaționale care utilizează mecanisme de joc, cum ar fi punctele, insignele și clasamentele, pot transforma învățarea într-o activitate competitivă și distractivă. De exemplu, platforme precum Kahoot! și Quizizz permit profesorilor

să creeze quiz-uri interactive care fac procesul de învățare mai captivant.

- **Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning, PBL):** Această abordare implică utilizarea tehnologiilor digitale pentru a sprijini dezvoltarea proiectelor de

lungă durată, în care elevii lucrează în echipă pentru a rezolva probleme reale. Profesorii pot utiliza platforme de colaborare online pentru a facilita comunicarea și partajarea resurselor, iar aplicațiile de management al proiectelor pot ajuta elevii să-și organizeze sarcinile și să monitorizeze progresul.

- **Utilizarea rețelelor sociale în educație:** Rețelele sociale pot fi utilizate ca platforme de învățare informală, unde elevii pot partaja idei, resurse și proiecte. De exemplu, grupurile de Facebook sau comunitățile de pe Reddit pot servi drept forumuri pentru discuții academice și schimb de cunoștințe. De asemenea, utilizarea hashtag-urilor pe Twitter sau Instagram poate facilita accesul la resurse relevante și la discuții globale pe teme educaționale.

Deși tehnologiile digitale oferă numeroase oportunități pentru inovare în educație, acestea vin și cu provocări semnificative. Profesorii trebuie să navigheze într-un peisaj tehnologic în continuă schimbare, să își dezvolte competențe digitale avansate și să se asigure că utilizarea tehnologiei nu compromite calitatea interacțiunii umane și a educației.

Într-o lume în care noile tehnologii apar constant, profesorii trebuie să fie dispuși să învețe continuu și să își adapteze metodele de predare. Aceasta poate fi o provocare majoră, mai ales pentru cadrele didactice care nu sunt familiarizate cu noile tehnologii sau care nu au acces la resursele necesare pentru a se forma în acest domeniu.

RESURSE DIGITALE DIN PORTOFOLIUL UNUI CADRU DIDACTIC

Un cadru didactic creativ în era digitală poate transforma experiența de învățare într-una captivantă și inovatoare prin utilizarea unui set divers de resurse digitale. Iată o listă detaliată de resurse digitale care pot fi incluse în portofoliul unui profesor creativ:

1. Instrumente de creare de conținut multimedia

- **Canva:** Oferă unelte ușor de folosit pentru design grafic, inclusiv șabloane pentru prezentări, postere, infografice și materiale pentru social media.
- **WeVideo:** Un editor video online care permite crearea și editarea de videoclipuri direct din browser.

CANVA este o platformă de design grafic care permite utilizatorilor să creeze diverse materiale vizuale, cum ar fi prezentări, postere, documente, postări pe rețelele sociale și multe altele. Canva se deosebește prin interfața sa intuitivă și prin faptul că oferă o alternativă accesibilă la software-ul de design grafic tradițional, precum Adobe Photoshop sau Illustrator. Prezentările și materialele create cu ajutorul Canva sunt atractive și personalizabile, fiind potrivite atât pentru utilizatorii cu experiență, cât și pentru cei fără cunoștințe avansate de design.

Utilizare:

- După ce v-ați creat contul, veți fi automat logat în platformă, unde puteți selecta scopul utilizării Canva (pentru uz personal, educațional, profesional etc.).
- După logare, veți fi redirecționat către pagina principală, unde vor fi afișate toate proiectele create de dvs. în secțiunea "Your Designs".
- Pentru a începe un nou proiect, apăsați butonul "Create a design". Veți putea alege dintr-o gamă variată de șabloane predefinite pentru diferite tipuri de materiale vizuale.
- După selectarea tipului de design dorit, se va deschide o nouă fereastră unde puteți alege un șablon deja existent sau puteți începe de la zero.
- După alegerea unui șablon, începeți editarea acestuia apăsând butonul "Customize this template". Puteți modifica textul, culorile, imaginile și alte elemente grafice din partea stângă a ecranului.
- Pentru a salva proiectul, apăsați pe butonul "File" din bara de meniu și selectați "Save", sau utilizați scurtătura Ctrl+S.
- Proiectele create vor apărea în prima pagină, în secțiunea "Your Designs". De aici, puteți selecta opțiunile de la cele trei puncte din colțul din dreapta jos pentru a distribui, descărca sau prezenta

designul creat.

Canva simplifică procesul de design grafic, oferind utilizatorilor posibilitatea de a crea rapid și eficient materiale vizuale de calitate profesională, fie că este vorba de uz personal, educațional sau profesional.

WEVIDEO este o platformă online de editare video care permite utilizatorilor să creeze și să editeze videoclipuri de înaltă calitate, fără a necesita software avansat sau cunoștințe tehnice complexe. WeVideo este o soluție accesibilă și versatilă, ideală pentru realizarea de videoclipuri educaționale, proiecte de marketing, vloguri, tutoriale și alte tipuri de conținut video. Cu o interfață intuitivă și instrumente puternice de editare, WeVideo este potrivit atât pentru amatori, cât și pentru profesioniști.

Înregistrarea în platformă se poate realiza prin intermediul conturilor de Facebook, Google sau direct prin emailul utilizatorului.

Utilizare:

- După crearea contului, veți fi automat logat în platformă și veți putea selecta tipul de proiect video pe care doriți să îl realizați (pentru educație, afaceri, social media etc.).
- După logare, veți fi redirecționat către pagina de "Dashboard", unde veți putea vizualiza toate proiectele video create anterior și veți avea opțiuni pentru a începe un nou proiect.
- Pentru a începe un nou videoclip, apăsați butonul "Create New" și selectați tipul de videoclip dorit. WeVideo oferă șabloane predefinite pentru diverse tipuri de conținut sau puteți începe un proiect de la zero.
- După selectarea unui șablon sau a unui proiect nou, se deschide editorul video. Aici, puteți adăuga clipuri video, imagini, text, tranziții, muzică și efecte speciale prin intermediul unei interfețe drag-and-drop. Editorul include o linie temporală unde puteți organiza și ajusta cu precizie elementele video.
- Pentru a salva progresul, apăsați butonul "Save" situat în colțul dreapta sus al editorului. Proiectele salvate vor fi disponibile în secțiunea "My Projects" de pe pagina principală.
- După finalizarea editării, videoclipul poate fi exportat în diverse formate și rezoluții, inclusiv HD și 4K. WeVideo permite și distribuirea directă pe platforme de social media precum YouTube, Facebook sau Twitter, sau descărcarea fișierului video pentru utilizare offline.

WeVideo este o platformă completă de editare video, care oferă o gamă largă de funcții și opțiuni pentru a crea videoclipuri profesionale. De la editare de bază la funcții avansate, WeVideo face ca procesul de creare video să fie accesibil și eficient pentru utilizatori de toate nivelurile.

2. Platforme de storytelling digital

- **Storybird:** Permite crearea de povești ilustrate, încurajând creativitatea și abilitățile de scriere ale elevilor.
- **Book Creator:** O aplicație care permite elevilor să creeze cărți electronice interactive, combinând text, imagini, audio și video.

STORYBIRD este o platformă de creație și publicare de povești vizuale care permite utilizatorilor să creeze și să partajeze povești ilustrate, poezii și cărți digitale. Storybird este concepută pentru a inspira creativitatea și a încuraja scrisul atât în rândul copiilor, cât și al adulților, fiind folosită adesea în contexte educaționale pentru a stimula imaginația și abilitățile de scriere. Platforma oferă o colecție vastă de ilustrații de la artiști profesioniști, pe care utilizatorii le pot integra în poveștile lor, transformându-le în opere de artă unice.

Înregistrarea în platformă se poate face prin intermediul conturilor de Google sau direct prin emailul utilizatorului.

Utilizare:

- După crearea contului, utilizatorii pot alege tipul de creație pe care doresc să o realizeze: poveste scurtă, poezie sau carte ilustrată.
- După logare, utilizatorii sunt redirecționați către pagina principală, unde pot vizualiza toate creațiile anterioare și pot începe un nou proiect.
- Pentru a începe o nouă poveste, apăsați butonul "Create". Veți putea alege dintre mii de ilustrații disponibile pe platformă, selectând imaginile care vă inspiră cel mai mult pentru povestea dvs. Apoi, adăugați textul care însoțește ilustrațiile, structurați povestea în capitole sau pagini și personalizați aspectul general.
- După ce ați selectat ilustrațiile și ați scris textul, Storybird vă permite să rearanjați paginile și să ajustați formatul pentru a asigura o curgere naturală a poveștii. Puteți adăuga sau modifica oricând elementele vizuale sau textul.
- Proiectele sunt salvate automat în contul utilizatorului și pot fi accesate și editate oricând din secțiunea "My Stories".
- După finalizarea unei povești, aceasta poate fi publicată pe platformă, unde poate fi vizualizată de alți utilizatori. De asemenea, poveștile pot fi partajate pe rețelele sociale, trimise prietenilor sau chiar tipărite ca cărți fizice prin intermediul serviciilor oferite de Storybird.

Storybird transformă procesul de scriere într-o experiență vizuală și interactivă, oferind o platformă creativă unde utilizatorii pot combina arta vizuală cu narativul. Fie că este utilizată în scop educațional sau personal, Storybird oferă un spațiu unde imaginația prinde viață, facilitând dezvoltarea abilităților de scriere și exprimare creativă.

BOOK CREATOR este o platformă digitală care permite utilizatorilor să creeze, să publice și să partajeze cărți interactive și multimedia. Cu o interfață simplă și intuitivă, Book Creator este utilizat pe scară largă în educație, fiind un instrument valoros pentru profesori și elevi, dar și pentru orice alt utilizator care dorește să își exprime creativitatea prin crearea de cărți digitale. Platforma suportă diverse formate de conținut, inclusiv text, imagini, videoclipuri, înregistrări audio și desene, permițând crearea de cărți personalizate și captivante.

Înregistrarea în platformă se poate face prin conturile de Google, Microsoft sau direct prin emailul utilizatorului.

Utilizare:

- După crearea contului, utilizatorii pot alege să creeze cărți noi sau să exploreze proiecte existente. Platforma oferă și posibilitatea de a colabora cu alți utilizatori în cadrul proiectelor.
- După logare, utilizatorii sunt redirecționați către biblioteca personală ("My Books"), unde sunt afișate toate cărțile create anterior și unde se poate începe un nou proiect.
- Pentru a începe o nouă carte, apăsați butonul "New Book". Veți avea opțiunea de a selecta formatul cărții, inclusiv dimensiuni de pagină și layout-uri prestabilite. Puteți adăuga text, imagini, videoclipuri, fișiere audio și desene, toate integrate într-o singură pagină sau distribuite pe mai multe pagini.
- Book Creator oferă o varietate de instrumente pentru personalizarea conținutului, inclusiv stiluri de fonturi, culori, fundaluri și layout-uri. Utilizatorii pot trasa schițe sau desena direct pe paginile cărții folosind un stylus sau cu degetul pe ecranul tactil.
- Proiectele sunt salvate automat în biblioteca personală și pot fi editate sau completate ulterior. De asemenea, cărțile pot fi descărcate ca fișiere PDF sau EPUB pentru a fi citite pe diverse dispozitive.
- După finalizarea cărții, aceasta poate fi publicată online și partajată prin linkuri directe, pe rețelele sociale sau pe platforme de e-learning. Book Creator permite, de asemenea, integrarea cărților create în alte platforme educaționale sau site-uri web.

Book Creator simplifică procesul de creare a cărților digitale, oferind o platformă accesibilă și versatilă care încurajează creativitatea și învățarea prin intermediul povestirii. Este un instrument ideal pentru proiecte educaționale, prezentări interactive și creații personale, facilitând exprimarea ideilor într-un format modern și atractiv.

3. Instrumente de colaborare și proiecte interactive

- **Padlet:** Un perete virtual unde elevii și profesorii pot colabora, partaja idei și resurse,

și lucra împreună la proiecte.

- **Jamboard:** O tablă interactivă de la Google care permite colaborarea în timp real, ideală pentru brainstorming și activități de grup.

PADLET este o platformă digitală de colaborare care permite utilizatorilor să creeze și să partajeze panouri virtuale ("wall boards") în care pot adăuga și organiza diverse tipuri de conținut, cum ar fi texte, imagini, videoclipuri, linkuri, documente și multe altele. Padlet este folosit în special în domeniul educațional și în mediul profesional pentru brainstorming, colectarea de idei, organizarea de proiecte, și crearea de portofolii interactive. Platforma este apreciată pentru flexibilitatea sa și pentru ușurința cu care permite colaborarea în timp real între utilizatori.

Înregistrarea în platformă se poate face prin intermediul conturilor de Google, Microsoft sau direct prin emailul utilizatorului.

Utilizare:

- După crearea contului, utilizatorii pot alege dintre diferite șabloane de panouri sau pot crea unul nou de la zero, în funcție de nevoile proiectului.
- După logare, utilizatorii sunt redirecționați către pagina de "Dashboard", unde sunt afișate toate panourile create anterior și unde se poate începe un nou proiect.
- Pentru a începe un nou panou, apăsați butonul "Make a Padlet". Veți putea selecta un format pentru panou (de exemplu, perete, flux, hartă, cronologie) și personaliza aspectul acestuia, inclusiv fundalul, culorile și stilul postărilor. După setarea panoului, utilizatorii pot adăuga postări sub formă de text, imagini, videoclipuri, linkuri și alte fișiere.
- Padlet permite o personalizare completă a panourilor, permițând utilizatorilor să organizeze și să rearanjeze postările după cum doresc. De asemenea, utilizatorii pot colabora în timp real, adăugând sau editând conținutul pe același panou, ceea ce face Padlet un instrument ideal pentru proiecte de grup.
- Panourile sunt salvate automat în contul utilizatorului și pot fi accesate oricând pentru editare sau vizualizare ulterioară.
- După finalizarea unui panou, acesta poate fi partajat printr-un link direct, pe rețelele sociale sau integrat într-un site web sau într-o platformă de învățare. De asemenea, Padlet oferă opțiuni de export în formate precum PDF, imagine sau Excel, pentru a salva panoul offline sau pentru a-l tipări.

Padlet este un instrument versatil și intuitiv care facilitează colaborarea și organizarea informațiilor în mod vizual. Este utilizat atât în educație, cât și în afaceri pentru a aduna idei, a planifica proiecte și a crea spații interactive de lucru, oferind o modalitate simplă și eficientă de

a colabora și de a comunica în echipe.

JAMBOARD este o platformă digitală de colaborare, dezvoltată de Google, care permite utilizatorilor să creeze și să partajeze panouri interactive în timp real. Cu Jamboard, utilizatorii pot adăuga notițe, desene, imagini, forme și text pe un panou digital, facilitând brainstorming-ul, planificarea și colaborarea de la distanță. Este un instrument versatil și intuitiv, ideal pentru utilizare în educație, întâlniri de afaceri și proiecte de grup.

Înregistrarea în platformă se face automat prin contul de Google al utilizatorului, fără a fi necesară o înregistrare separată.

Utilizare:

- După deschiderea unui nou Jam, utilizatorii au acces la diverse instrumente de desen și editare, inclusiv pensule, gume de șters, inserare de notițe, imagini și forme geometrice. Interfața simplă și clară face ca utilizarea să fie ușoară, chiar și pentru începători.
- Utilizatorii pot adăuga conținut pe Jamboard prin desenare manuală, scriere de notițe, inserare de imagini sau import de fișiere Google Drive. De asemenea, este posibilă adăugarea de notițe "sticky notes" pentru a evidenția idei importante sau a adăuga comentarii.
- Jamboard permite colaborarea simultană a mai multor utilizatori, care pot edita și adăuga conținut în timp real. Aceștia pot fi invitați să participe prin partajarea unui link sau prin adăugarea de adrese de email.
- Jams-urile sunt salvate automat în Google Drive, permițând utilizatorilor să acceseze și să continue lucrul de pe orice dispozitiv conectat la contul Google.
- După finalizarea unui Jam, acesta poate fi partajat cu alți utilizatori, exportat ca fișier PDF sau imagine, sau integrat în prezentări și documente Google. De asemenea, panourile pot fi prezentate în timp real prin Google Meet, facilitând sesiunile de brainstorming virtuale.

Jamboard este un instrument puternic de colaborare vizuală, oferind o experiență interactivă care încurajează creativitatea și comunicarea eficientă în echipă. Datorită integrării sale cu ecosistemul Google, Jamboard este ușor de utilizat și accesibil, făcându-l ideal pentru activități educaționale, sesiuni de planificare și întâlniri de afaceri

4. Instrumente de evaluare creativă

- **Kahoot!:** Creează chestionare interactive și jocuri de evaluare, făcând procesul de evaluare mai captivant.
- **Quizizz:** Oferă chestionare gamificate care pot fi folosite pentru evaluări formative și sumative.

KAHOOT! este o platformă educațională bazată pe web care facilitează crearea și desfășurarea de jocuri de tip quiz, sondaje și discuții interactive. Destinată atât pentru educație cât și pentru divertisment, Kahoot! este utilizată pe scară largă în școli, universități, și organizații de formare pentru a angaja elevii și participanții într-un mod interactiv și ludic. Prin intermediul Kahoot!, utilizatorii pot crea sesiuni de învățare captivante care promovează competiția sănătoasă și implicarea activă a participanților.

Utilizare:

- După logare, utilizatorii sunt întâmpinați cu un tablou de bord (dashboard) care le permite să acceseze jocurile existente, să creeze altele noi sau să exploreze jocuri populare create de alți utilizatori. Interfața este simplă și intuitivă, cu opțiuni clare pentru crearea și personalizarea conținutului.
- Pentru a crea un nou Kahoot, utilizatorii trebuie să selecteze butonul „Create” și să aleagă între crearea unui quiz, sondaj sau discuție. Utilizatorii pot adăuga întrebări și răspunsuri, pot seta opțiuni de cronometrare și pot personaliza aspectul jocului.
- Utilizatorii pot adăuga întrebări cu opțiuni multiple de răspuns, iar pentru fiecare întrebare, pot stabili care este răspunsul corect. De asemenea, Kahoot! permite adăugarea de imagini și videoclipuri pentru a îmbogăți întrebările.
- Utilizatorii pot personaliza aspectul jocului prin selectarea unui fundal, a unui stil vizual și a unor teme care se potrivesc cu subiectul jocului.
- După crearea unui joc, utilizatorii pot desfășura Kahoot-ul live într-o sesiune de clasă sau întâlnire. Participanții se alătură jocului prin introducerea unui cod PIN pe site-ul Kahoot! de pe dispozitivele lor mobile sau desktop.
- În timpul jocului, întrebările sunt afișate pe ecranul principal, iar participanții răspund de pe dispozitivele lor. Răspunsurile corecte și punctajele sunt afișate în timp real, iar clasamentele sunt actualizate pe parcursul jocului.
- După încheierea sesiunii, utilizatorii pot analiza rezultatele prin intermediul rapoartelor detaliate care oferă informații despre performanța fiecărui participant, timpul de răspuns și gradul de corectitudine. Aceste date sunt utile pentru evaluarea înțelegerii și pentru ajustarea

viitoarelor sesiuni.

- Kahoot! oferă resurse educaționale și tutoriale pentru utilizatori, inclusiv ghiduri video și articole de ajutor. De asemenea, există o comunitate activă unde utilizatorii pot împărtăși și explora Kahoot-uri create de alții.
- Kahoot! oferă un plan gratuit care include funcționalitățile de bază, precum crearea și desfășurarea de Kahoot-uri, dar și planuri de abonament plătite care includ funcționalități suplimentare, cum ar fi analize avansate, personalizare extinsă și opțiuni pentru integrarea cu alte platforme educaționale. Planurile plătite sunt disponibile pentru utilizatori individuali, școli și organizații.

Kahoot! este un instrument valoros pentru învățare interactivă, care transformă procesul educațional într-o experiență captivantă și motivantă. Prin crearea de quiz-uri și sondaje interactive, Kahoot! promovează participarea activă și învățarea prin distracție, fiind ideal pentru utilizare în săli de clasă, ateliere de formare și întâlniri de echipă.

QUIZIZZ este o platformă educațională bazată pe web care permite utilizatorilor să creeze și să desfășoare quiz-uri interactive, sondaje și jocuri educaționale. Este utilizată în mod frecvent în școli, universități și organizații de formare pentru a angaja elevii și participanții într-un mod ludic și stimulat. Quizizz facilitează învățarea prin joc și este apreciată pentru funcționalitățile sale care permit personalizarea experienței educaționale și evaluarea cunoștințelor într-un mod interactiv.

Utilizare:

- După logare, utilizatorii sunt întâmpinați cu un tablou de bord (dashboard) care le permite să acceseze quiz-urile existente, să creeze noi quiz-uri sau să exploreze quiz-uri populare create de alți utilizatori. Interfața este simplă și intuitivă, oferind acces rapid la toate funcționalitățile importante.
- Pentru a crea un nou quiz, utilizatorii selectează butonul „Create” și aleg opțiunea de a crea un quiz nou. Procesul de creare implică:
- Utilizatorii pot adăuga întrebări cu opțiuni multiple de răspuns, răspunsuri corecte și incorecte. Este posibil să adăugați și imagini sau videoclipuri pentru a face întrebările mai atrăgătoare.
- Utilizatorii pot personaliza setările quiz-ului, inclusiv timpul alocat pentru fiecare întrebare, numărul total de întrebări și opțiunile de feedback pentru răspunsuri.
- Quizizz permite personalizarea temei și aspectului quiz-ului, inclusiv alegerea unui fundal, a unui stil de font și a culorilor pentru a se potrivi cu tema lecției sau preferințele utilizatorului.
- După crearea quiz-ului, utilizatorii pot desfășura quiz-ul într-o sesiune live sau pot partaja un link pentru ca participanții să joace individual.

- În modul live, utilizatorii pot lansa quiz-ul într-o sesiune de clasă sau întâlnire, unde întrebările sunt afișate pe ecranul principal și participanții răspund de pe dispozitivele lor.
- Participanții pot accesa quiz-ul folosind un link unic sau un cod de acces și pot juca într-un ritm propriu, completând quiz-ul la momentul care le convine.
- După finalizarea quiz-ului, utilizatorii pot vizualiza rezultatele în timp real și pot accesa rapoarte detaliate care oferă informații despre performanța fiecărui participant, timpul de răspuns și corectitudinea răspunsurilor. Aceste date sunt utile pentru evaluarea cunoștințelor și ajustarea strategiilor de învățare.
- Quizizz oferă resurse educaționale și tutoriale pentru utilizatori, inclusiv ghiduri video și articole de ajutor. De asemenea, există o comunitate activă și forumuri unde utilizatorii pot obține sfaturi și soluții pentru problemele întâmpinate.
- Quizizz oferă un plan gratuit care include majoritatea funcționalităților de bază, dar și planuri de abonament plătite care includ caracteristici suplimentare, cum ar fi analize avansate, personalizare extinsă și integrarea cu alte platforme educaționale. Abonamentele premium sunt disponibile pentru utilizatori individuali, școli și organizații.

Quizizz este o platformă eficientă pentru crearea și desfășurarea de quiz-uri interactive care promovează învățarea activă și evaluarea cunoștințelor într-un mod captivant. Cu funcționalități care permit personalizarea și analiza detaliată, Quizizz este ideală pentru utilizare în săli de clasă, ateliere de formare și sesiuni de evaluare.

5. Platforme pentru cursuri și proiecte interdisciplinare

- **Global SchoolNet:** Conectează clase din întreaga lume pentru a colabora la proiecte educaționale, promovând învățarea interculturală și globală.
- **ePals:** O platformă pentru schimburi educaționale internaționale, care facilitează proiectele de colaborare între școli din diferite țări.

GLOBAL SCHOOLNET este o platformă educațională bazată pe web care facilitează colaborarea și schimbul de resurse între școli, educatori și elevi din întreaga lume. Scopul principal al Global SchoolNet este de a sprijini învățarea globală și de a conecta elevii și profesorii prin proiecte colaborative și resurse educaționale internaționale. Platforma promovează utilizarea tehnologiei pentru a extinde orizonturile educaționale și pentru a stimula gândirea critică și colaborarea interculturală.

Utilizare:

- Global SchoolNet oferă o varietate de proiecte educaționale colaborative la care școlile și educatorii pot participa. Utilizatorii pot căuta și se pot alătura proiectelor existente sau pot iniția

propriile proiecte.

- Pentru a iniția un proiect, utilizatorii completează un formular care descrie obiectivele proiectului, activitățile planificate și cerințele pentru participanți. Proiectele pot include sarcini de cercetare, activități de colaborare online și schimburi interculturale.
- Elevii și educatorii din diferite locații colaborează la proiecte prin activități de grup, discuții online și schimb de informații. Global SchoolNet facilitează interacțiunea între participanți prin instrumente de comunicare și resurse educaționale.
- Platforma oferă o gamă variată de resurse educaționale, inclusiv planuri de lecții, activități interactive și materiale de studiu. Utilizatorii pot accesa și descărca aceste resurse pentru a le integra în activitățile educaționale de zi cu zi.
- Global SchoolNet include grupuri de discuții și forumuri unde educatorii și elevii pot discuta subiecte educaționale, pot împărtăși idei și pot colabora la proiecte comune. Aceste forumuri sunt un loc important pentru schimbul de cunoștințe și experiențe.
- Platforma organizează evenimente educaționale și competiții care permit elevilor să își demonstreze abilitățile și să participe la provocări internaționale. Aceste evenimente sunt concepute pentru a stimula creativitatea și colaborarea globală.
- Global SchoolNet este disponibil gratuit pentru utilizatori. Toate funcționalitățile platformei, inclusiv participarea la proiecte și accesul la resurse educaționale, sunt oferite fără costuri suplimentare.

ALTE PLATFORME UTILE:

PREZI este o platformă de prezentare bazată pe web care permite utilizatorilor să creeze și să partajeze prezentări interactive și vizual atractive. Spre deosebire de aplicațiile tradiționale de prezentare, cum ar fi Microsoft PowerPoint, Prezi oferă o abordare inovatoare prin utilizarea unui spațiu de lucru neliniar, care permite utilizatorilor să navigheze între diferite secțiuni ale prezentării într-un mod dinamic și fluid. Această metodă de prezentare facilitează prezentarea ideilor într-un mod mai captivant și vizual impresionant.

Utilizare:

- Utilizatorii pot începe să creeze o prezentare nouă prin selectarea opțiunii „Create New Prezi”. Prezi oferă o varietate de șabloane (templates) predefinite care pot fi utilizate pentru a crea o prezentare profesională și atractivă.
- După selectarea opțiunii de a crea un nou proiect, utilizatorii pot alege un șablon din galeria de opțiuni disponibile. Aceste șabloane sunt concepute pentru a se potrivi diferitelor tipuri de prezentări, inclusiv afaceri, educație și evenimente personale.
- Odată ce șablonul a fost selectat, utilizatorii pot începe să adauge și să editeze conținutul. Prezi utilizează un spațiu de lucru neliniar, permițând utilizatorilor să plaseze elemente pe o „hartă” vizuală care poate fi navigată în mod dinamic. Utilizatorii pot adăuga texte, imagini, videoclipuri, grafice și alte elemente vizuale.
- Utilizatorii pot organiza prezentarea folosind „ramuri” și „nodule” care permit navigarea între diferite secțiuni ale prezentării. Aceste ramuri sunt conectate într-un mod care facilitează prezentarea logică a informațiilor.
- Prezi permite personalizarea temelor și stilurilor prezentării, inclusiv alegerea fonturilor, culorilor și efectelor de tranziție. Utilizatorii pot ajusta aspectul și stilul prezentării pentru a se potrivi cu tema sau brandingul dorit.
- După ce prezentarea este completă, utilizatorii pot partaja linkul prezentării cu alții sau pot invita colaboratori să contribuie la proiect. De asemenea, prezentările pot fi exportate și prezentate offline în format PDF sau video.
- Prezi permite prezentarea în timp real prin intermediul platformei. Utilizatorii pot naviga între diferitele secțiuni ale prezentării în timpul unei sesiuni live și pot interacționa cu audiența prin intermediul funcțiilor de prezentare interactivă.
- Prezi oferă resurse educaționale, inclusiv tutoriale video, ghiduri și articole de ajutor pentru a ajuta utilizatorii să utilizeze eficient platforma. De asemenea, există o comunitate activă și forumuri unde utilizatorii pot obține sfaturi și soluții pentru problemele întâmpinate.

- Prezi oferă un plan gratuit cu funcționalități de bază care permite crearea și partajarea prezentărilor. De asemenea, există planuri de abonament plătite care oferă caracteristici suplimentare, cum ar fi opțiuni avansate de personalizare, funcționalități extinse de colaborare și suport prioritar. Planurile premium sunt disponibile pentru utilizatori individuali, echipe și organizații.

Prezi este o platformă inovatoare pentru crearea de prezentări vizuale atractive și interactive, care permite utilizatorilor să prezinte informațiile într-un mod captivant și dinamic. Prin interfața sa neliniară și opțiunile avansate de personalizare, Prezi oferă o alternativă eficientă și creativă la prezentările tradiționale.

Bibliografie

- Konnerth, S. (2009). Instruire asistată de calculator. Evoluția instruirii asistate de calculator: Curs universitar. Sibiu: Editura Universității Lucian Blaga.
- LearningApps (2020). <https://learningapps.org/about.php>
- Brame, J. C. (2015). Center for teaching. <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/effectiveeducational-videos/>
- Dykes, J. (2016). The Transition to Digital Learning and Teaching. <https://www.slideshare.net/eaquals/jonathan-dykestransition-to-digital>
- G Suite for Education. (2020). <https://edu.google.com/products/gsuite-for-education/>

MIȘCĂREA RECTILINIE UNIFORMĂ

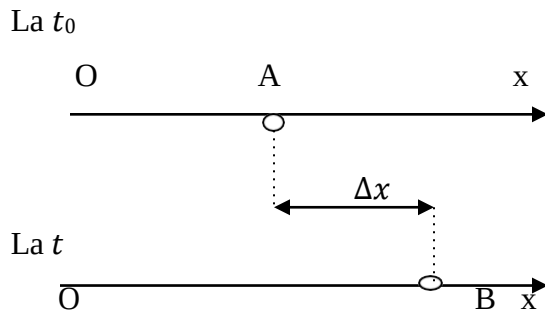
PROFESOR: COMAN NICULINA

LICEUL TEORETIC “MIRCEA ELIADE”, GALAȚI

1. Considerații teoretice

Se numește **mișcare rectilinie uniformă**, mișcarea punctului material pe o traiectorie rectilinie cu viteză constantă.

Fie un punct material în mișcare rectilinie uniformă. Alegem axa Ox a sistemului de coordonate de-a lungul traiectoriei.

În acest caz, vectorii de poziție ai punctului material și viteza acestuia au componente nenule pe axa ox. Astfel din relația de definiție a vitezei medii se obține:

$$v_x = \Delta x / \Delta t = x(t) / t - t_0$$

unde :

- $x(t)$ este coordonata mobilului la momentul t ;
- $x(t_0)$ este coordonata mobilului la momentul inițial t_0 ;
- v_x este proiecția pe axa Ox a vitezei mobilului, $[v_x]_{SI} = \text{m/s}$ deoarece este constantă, viteza momentană coincide cu cea medie.

Din expresia vitezei obținem pentru deplasarea $x(t) - x(t_0)$ relația:

$$x(t) - x(t_0) = v_x \cdot (t - t_0)$$

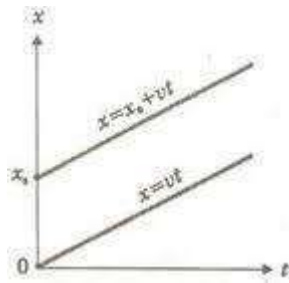
Atunci **legea de mișcare** a mișcării rectilinii uniforme este dată de relația:

$$x(t) = x_0 + v_x \cdot (t - t_0)$$

unde:

- x_0 este coordonata punctului material la momentul inițial;
- v_x este proiecția vitezei pe axa Ox.

Graficul coordonatei x funcție de timp este o linie dreaptă.

2. Materiale necesare

Cu ajutorul sistemului LEGO Mindstorms NXT se construiește o mașină. Kit-ul educațional LEGO Mindstorms NXT conține controlerul inteligent NXT, trei servomotoare un senzor de contact, un senzor ultrasonic, un senzor de lumină și un senzor de sunet, o baterie reîncărcabilă, conectori și componente lego.

3. Mod de lucru

Se construiește o mașină cu două motoare. Se conectează un motor la portul de ieșire B și un altul la portul de ieșire C. Puterea motoarelor va fi 100%.

Port Ieșire	Hardware
A	Nu
B	Motor
C	Motor

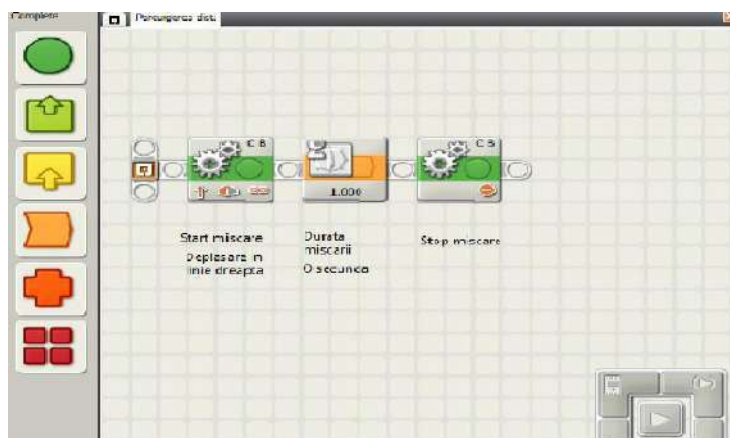
Port Intrare	Senzor
1	Nu
2	Nu
3	Nu
4	Nu

Mașina cu două motoare va fi programată să se deplaseze pe traiectorii rectilinii în intervale de timp diferite.

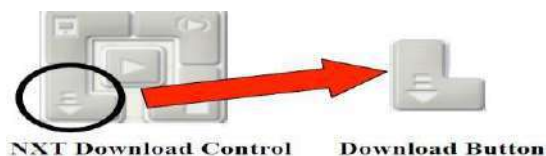
- Se dă start programului LEGO Mindstorms;

- Se numește programul nostru „Parcurgerea distante”;
- Se dă click pe butonul „Go”
- Se deschide ecranul principal de lucru și se creează programul folosind doi senzori de mișcare și unul de timp;
- Se configurează cele trei blocuri astfel încât mașina să se deplaseze o secundă și apoi să se oprească;

- Folosind cablul din kit-ul NXT se atașează un capăt brickului iar celălalt prin intermediul USB la computer;

- Se selectează butonul
- Programul se transferă și se stochează în memoria brickului;
- Se rulează programul pentru a stabili distanța parcursă de mașină timp de o secundă.

4. Date experimentale

Urmând pașii descriși anterior se modifică în program durata mișcării mașinii (3, 5, 7, 10 secunde) și se înregistrează datele obținute într-un tabel de forma:

Tabel 1. Înregistrarea distanței, calcularea vitezei

Nr. curse	Durata mișcării (s)	Distanța parcursă (cm/s)	Viteza mișcării (cm/s)	Viteza medie (cm/s)	Eroare de măsură (cm/s)	Eroare medie (cm/s)
1.	1	40	40		0,2	
2.	3	119	39,6		0,4	
3.	5	200	40	39,8	0,2	0,5
4.	7	285	40,7		0,9	
5.	10	390	39		0,8	

5. Interpretarea rezultatelor

Rezultatul determinărilor se scrie sub forma: $v = v_m \pm \Delta v_m$

Pentru determinările noastre am obținut: $v = (39,8 \pm 0,5) \text{ cm/s}$

Se reprezintă grafic distanța în funcție de durata mișcării. Graficul acestei dependențe este o linie dreaptă. Panta graficului este egală cu viteza mobilului. La mișcarea rectilinie uniformă viteza mobilului este constantă.

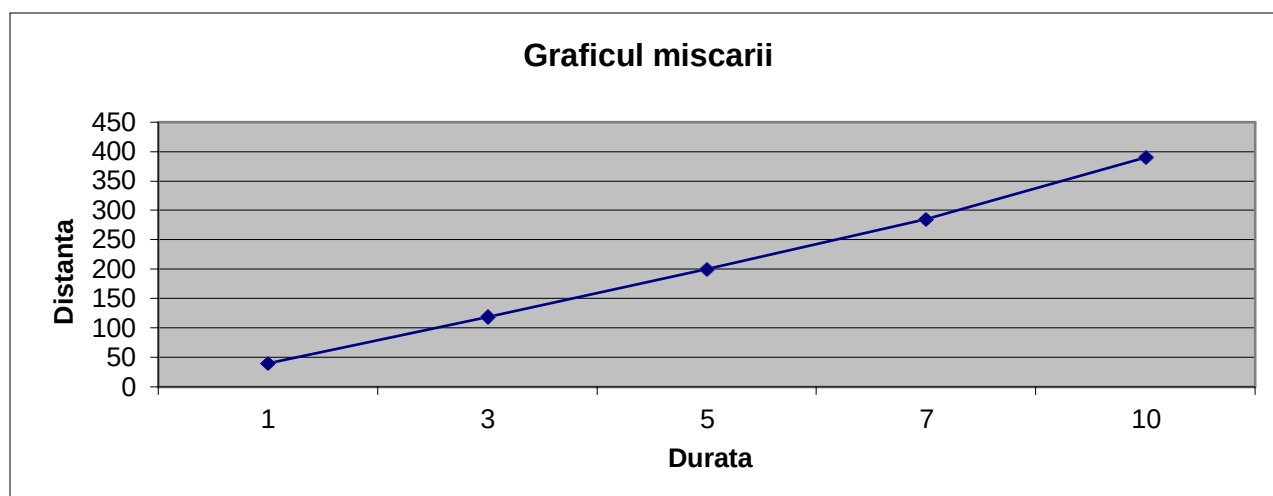

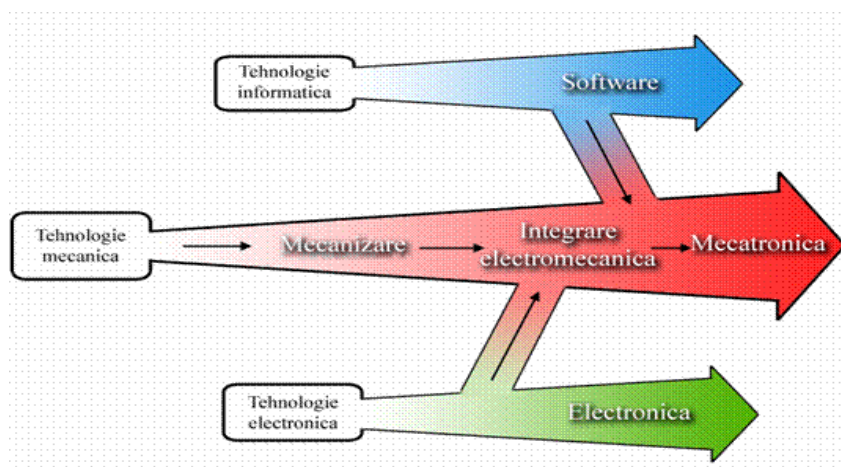
Figura 1. Dependența distanței de durata mișcării

6. Aplicații practice

Folosind kit-ul educațional LEGO Mindstorms NXT și softul Lego Mindstorms Education NXT se poate realiza un program și pentru studierea aruncării unui corp pe oblică.

Lucrarea de față se adresează elevilor din ciclul liceal, unui cerc larg de cititori interesați de problemele ridicate de implementarea, în viața de zi cu zi, a unor dispozitive, aparate, sisteme care au în compunere elemente automate de coordonare, control, comandă etc.

Educația mecatronică asigură flexibilitate în acțiune și în gândire, trăsături definitorii ale specialistului în economia de piață. Valențele creatoare ale mecatronicii au fost confirmate deopotrivă în educație, cercetare și în producție, iar rezultatele economice ale țărilor dezvoltate sunt dovezi de netăgăduit.

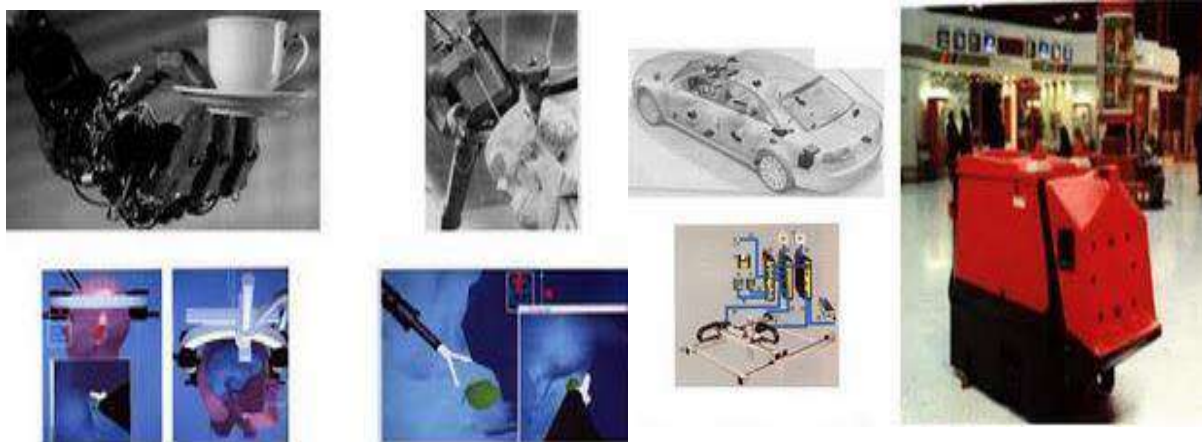

Un sistem mecatronic integrează, într-o mulțime flexibilă, componente mecanice, electronice și de procesare numerică pentru a realiza un control sofisticat al deplasărilor și forțelor, în vederea obținerii unor funcții multiple.

Exemple de sisteme mecatronice:

- ❖ Sistemele din interiorul automobilelor (ABS, ESP, sistemele de siguranță activă și pasivă), camioanelor, trenurilor, avioanelor;
- ❖ Roboți (industriali, medicali, de servire, de salvare, etc.);
- ❖ Echipamente periferice pentru calculatoare (imprimante, plottere, unități de discuri magnetice, optice, monitoare);

- ❖ Sisteme de poziționare automată, supraveghere, vedere artificială etc

Practic tot ceea ce numim produs de înaltă tehnicitate este produs mecatronic. Automobilul modern, roboții, tehnica de calcul, tehnica de telecomunicații, aparatura biomedicală, sistemele de transport inteligent, aparatura de cercetare, aparatura electrocasnică, aparatura cine-foto și audio-video, mașinile agricole moderne etc., sunt exemple reprezentative de produse mecatronice.

7. Bibliografie

- [1] ***, LEGO® Mindstorms® NXT® Hardware Developer Kit.
- [2] ***, LEGO® Mindstorms® NXT® Bluetooth Developer Kit
- [3] ***, LEGO® Mindstorms® NXT® Direct commands
- [4] ***, Mindstorms® Education NXT® User Guide
- [5] Daniele Benedettelli, Programming LEGO® NXT® Robots using NXC
- [6] *** , www.flexform.ro

MODELE EDUCAȚIONALE CARE SPRIJINĂ CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV, BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE.

Prof. Luminița Simona CONSTANTIN

ȘCOALA DE MAIȘTRI MILITARI ȘI SUBOFITERI PENTRU COMUNICAȚII, TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI APĂRARE CIBERNETICĂ SIBIU

Blogul – mediul virtual de învățare colaborativ

Sistemele de calcul au un rol central în sprijinirea educației bazate pe colaborarea elevilor. Se identifică și se dezvoltă în mod permanent noi metode și teorii de colaborare la nivel de grup, noi metode de învățare și evaluare. Educația utilizează tot mai mult noile tehnologii în procesul de învățare iar învățarea colaborativă sprijinită de calculator tinde să fie acceptată ca formă fundamentală de învățare și tinde să fie adoptată pe scară largă.

Blogul care era la începutul anului 2000, un jurnal electronic, a devenit un spațiu virtual de exprimare personală, de comunicare și de schimb de idei.

Blogul este un tip de site web, în care cea mai mare parte a conținutului este reprezentat de text și uneori de filme video. Articolele din blog sunt create în jurul unui anumit subiect, sau a mai multor subiecte strâns legate între ele.

Acest tip de site este de cele mai dese ori administrat de o singură persoană. Însă există și bloguri de companie care sunt bine dezvoltate și care sunt administrate de persoane sau echipe de persoane special delegate pentru această activitate.

Avantajul alegerii blogului, ca mijloc de susținere a învățării colaborative, este datorită spațiului prietenos pe care îl oferă, adaptabil și accesibil tuturor utilizatorilor.

Istoria blogurilor începe în 1997, cu aplicația ”Robot Wisdom”, pe care Jorn Barger a numit-o Weblog, fiind defapt o categorie de site-uri. Astfel în 1999 s-a lansat o platformă numită Blogger, dezvoltată în SUA de către o companie de software numită Pyra Labs.

După apariția software-ului online de Blogger, oricine putea crea un blog, astfel s-au înmulțit blogurile începând cu anul 2000.

În ziua de azi, blogurile au mai multe opțiuni, acestea pot conține informații pe care de multe ori nu le găsești în cărți.

Blogul un demers didactic interactiv.

Blogurile au devenit o resursă instrumentală în demersul didactic interactiv.

Acesta poate fi privit ca o parte fundamentală din strategia didactică interactivă, respectiv resursa instrumentală a acesteia și spațiul virtual de învățare și scriere în colaborare. Modalitățile de antrenare intelectuală și personală a elevilor pot fi nenumărate, iar abordarea învățării este mai mult decât o metodă nouă, este o strategie complexă care implică o multitudine de aspecte, cum ar fi participarea activă a elevilor la construcția propriei învățări, stimularea lor pentru utilizarea diverselor aplicații informatice care pot ajuta la soluționarea unor teme care îi preocupă și la exersarea colaborării în grupurile de elevi, cu orientarea acestora spre soluționarea comună a subiectelor de interes.

Scrisul în colaborare este un instrument al învățării colaborative, atât în accepțiunea ei tradițională, cât și în cea modernă, în varianta sprijinită de calculator.

Învățarea prin cooperare/colaborare este o practică pedagogică ce promovează socializarea și învățarea în grup și care presupune ca elevii să lucreze împreună pentru atingerea unui obiectiv comun, obiectiv pe care singuri l-ar atinge mai greu sau deloc.

Descriere

Învățarea prin colaborare presupune organizarea elevilor/studentilor în grupuri suficient de mici astfel încât fiecare membru să aibă posibilitatea de a participa activ la o sarcină comună, bine definită sau la mai multe sarcini separate care să conducă la atingerea unui obiectiv comun. Există numeroase opinii cu privire la modul de organizare a grupurilor de elevi/studenti, în funcție de tipul sarcinii, de timpul alocat, de abilitățile necesare pentru îndeplinirea sarcinii, de nivelul de dezvoltare și înțelegere al elevilor/studentilor.

Eficiență

Efectul asupra învățării și abordării sarcinilor prin colaborare este și trebuie să fie unul pozitiv. Cu toate acestea, mărimea efectului diferă de la o abordare la alta. Simpla grupare a elevilor în echipe nu aduce cu sine efecte importante, în timp ce organizarea lor și atribuirea judicioasă a sarcinilor poate conduce la rezultate substanțiale. Sarcinile de lucru trebuie să fie bine și corect delimitate și înțelese de către elevi. Elevii trebuie să comunice între ei și să înțeleagă că au un obiectiv comun, că fac parte dintr-o echipă și că, în ciuda eventualei concurențe dintre ei, rezultatul lor este unul de grup care aduce beneficii fiecărui membru. Dacă aceste condiții sunt respectate, învățarea prin colaborare produce efecte de mărime medie spre înaltă în competențele școlare.

Dovezi științifice

Studiile cu privire la beneficiile învățării prin colaborare sunt nenumărate de-a lungul timpului. Observăm astfel că învățarea prin colaborare are efecte la toate grupele de vârstă dacă activitățile sunt adecvate în funcție de capacitățile elevilor/studentilor. De asemenea, una dintre primele metaanalize efectuate în acest domeniu a arătat că învățarea prin colaborare și prin competiție intergrup sunt mult mai eficiente decât competiția interpersonală și eforturile individuale. Rezultatele s-au dovedit a fi valabile indiferent de vârsta elevilor, de disciplina de studiu sau de tipul sarcinii (înțelegerea conceptelor, rezolvarea de probleme, categorizare, raționament).

O sinteză a 60 de studii efectuate în școli primare și gimnaziale, în care au fost comparate rezultatele obținute de elevi prin învățarea prin cooperare și grupuri de control care studiau aceleași discipline dar în mod tradițional, au arătat că efectul total al învățării prin cooperare asupra rezultatelor școlare a fost pozitiv în 72% din situații și numai în 13% dintre acestea au arătat că nu există diferențe semnificative.

Ușurința implementării învățării colaborative

Implementarea în școli a învățării prin colaborare este ușor realizabilă, dar presupune totuși o gestionare bună a activităților prin monitorizare, care cade în sarcina profesorului. De asemenea, tot profesorul este cel care trebuie să analizeze și să judece diferențiat aportul fiecărui elev la activitatea comună, fapt ce poate fi anevoios în anumite contexte.

Etapele scrisului în colaborare.

1. **Alegerea temei** presupune ca profesorul să aleagă tema blogului sau subiectul de interes pentru acesta. Tema poate fi aleasă ca urmare a unei sesiuni de brainstorming, o muncă de echipă poate fi selectată din mai multe teme date și mai cuvinte cheie utilizate în căutare.
2. **Conceperea designului lucrării** se referă la proiectarea conținutului care urmează a fi elaborat.
3. **Identificarea cuvintelor cheie** înseamnă evidențierea, definirea și integrarea conceptelor care dirijează conținutul lucrării.

4. **Editarea textului** constă în realizarea textelor proprii sau anunțarea contribuției individuale.
5. **Scrierea draf-ului (ciornei)** presupune unirea textelor sau a ideilor individuale, etapă în care se pot evidenția concluziile, dacă este cazul.
6. **Revizuirea finală** este o activitate asumată de profesor/lider în mod individual sau de către grupul de lucru, după cum se decide încă din faza de proiectare.

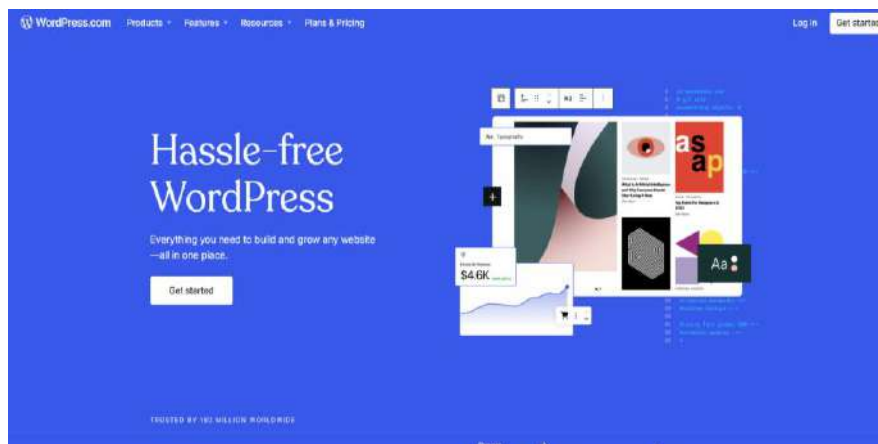
Alegerea unei platforme de blogging/CMS

Există numeroase opțiuni disponibile, fiecare cu avantajele și dezavantajele sale.

Astfel: WordPress, Blogger, Wix sau Squarespace sunt doar câteva dintre platformele populare.

Wordpress

La momentul acesta Wordpress este cea mai populară platformă pentru crearea blogurilor. Această platformă se evidențiază prin numărul enorm de template-uri gratuite și premium create pentru site-uri web specifice, inclusiv bloguri.

Pe lângă aceasta, platforma Wordpress oferă foarte multe plugin-uri cu ajutorul căruia poți optimiza conținutul articolului.

Funcțiile de bază ale platformei WordPress, ca de exemplu: alegerea unui șablon sau publicarea unui articol sunt simple. Lucrurile se complică atunci când dorim să modificăm șablonul pentru că ne dorim ceva specific, sau pentru că am ajuns la concluzia că avem nevoie de un design special pentru a crea o imagine unică a blogului nostru. Atunci apare necesitatea de a edita direct codul site-ului, pot apărea complicații, deci de fapt necesită multe ore petrecute la calculator.

WebWave

Platforma WebWave oferă foarte multe funcții utile bloggerilor. Poți alege un șablon dedicat care va fi foarte ușor de editat dar poți alege și opțiunea creării blogului de la zero, în baza conceptului tău propriu.

Un avantaj enorm al platformei WebWave este că nu ai nevoie de cunoștințe IT pentru crearea unui site web, dar poți face multe modificări în șablonul selectat sau chiar să creezi un blog de la zero. Important este să ai imaginație.

Platforma WebWave simplifică crearea listelor și adăugarea conținutului, categorizarea acestor articole și editarea modului în care arată articolele. Aceste funcții fac ca WebWave să devină o platformă foarte performantă pentru crearea blogurilor.

1. În ceea ce privește platformele pentru crearea blog, există o varietate de opțiuni disponibile, atât gratuite, gata de utilizare, cât și cu plată. Cele cu plată implică achiziționarea unui domeniu de site web și găzduire + instalarea unui CMS relevant, precum Wordpress, Joomla, Drupal. Platformele gata de utilizare, cum ar fi Wix, Medium, Blogger sau Tumblr, vin la pachet cu numele de domeniu și găzduirea. Însă fiecare dintre aceste opțiuni au atât avantaje, cât și dezavantaje.

2. Platformele ce implică domeniu + hosting + CMS, îți oferă avantajul de a avea control total și deplin asupra site-ului tău web, având opțiunea de a personaliza fiecare aspect al designului și funcționalității. Poți profita de oportunități nelimitate de monetizare, fără restricții legate de opțiunile de publicitate sau sponsorizare. În plus, beneficiezi de scalabilitate ridicată, putând gestiona fără probleme cantități mari de trafic și date.

Desigur, îți oferă și dezavantaje.

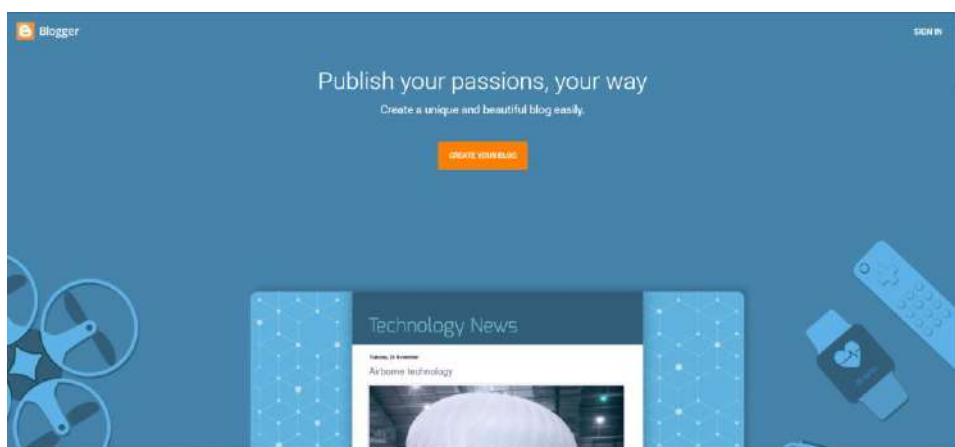
Cele mai evidente sunt faptul că necesită cunoștințe și abilități tehnice pentru configurarea și gestionarea blogului. Implică costuri adiționale pentru găzduire și înregistrarea domeniului, acestea variind în funcție de furnizor și pachetul ales. Și desigur, blogul poate fi vulnerabil la hacking și amenințări de securitate în absența unei întrețineri adecvate.

3. Platformele de blogging gata de utilizare oferă ușurință în configurare și utilizare, fără a necesita cunoștințe tehnice. Acestea pun la dispoziție șabloane personalizabile și includ găzduire și securitate, eliminând necesitatea unor costuri adiționale sau întreținere. Pe de altă parte, dezavantajele contau în faptul că au opțiuni de personalizare limitate. Astfel, ai un control restrâns asupra designului și funcționalității site-ului. Proprietatea și controlul asupra site-ului sunt și ele limitate, existând riscul

de a pierde conținut sau date în situațiile în care platforma se închide sau își schimbă politicile de funcționare. De asemenea, oferă opțiuni de monetizare reduse și pot avea suport tehnic și resurse limitate.

4. Alegerea depinde de obiectivele tale, de gradul de personalizare dorit și de bugetul disponibil. Indiferent de platforma aleasă, trebuie să te asiguri că aceasta corespunde nevoilor și visului tău de a avea un blog de succes.

Blogger

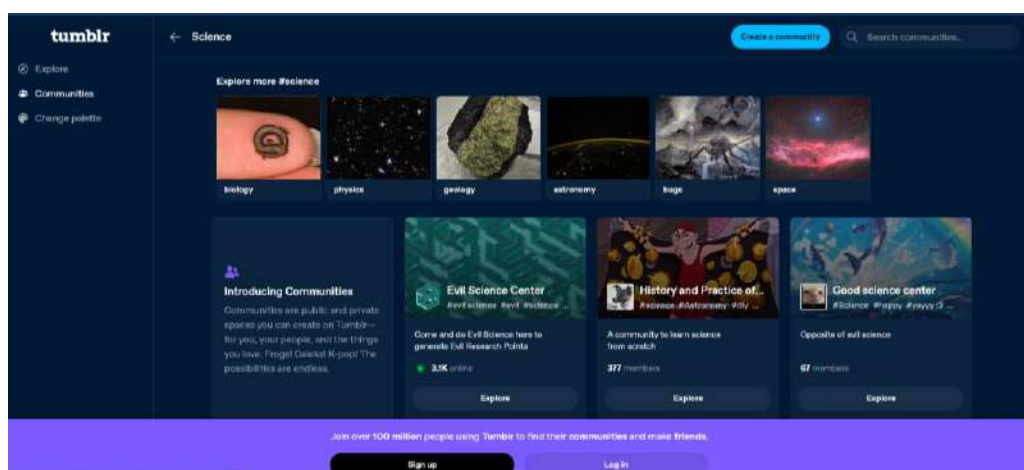
Google a achiziționat-o în 2003, și a fost integrată în suita completă de aplicații a gigantului american: presupune un cont Google, deci aveți automat un cont Blogger. Deoarece este gratuit, open-source și este una dintre cele mai ușoare platforme de blogging pe care le puteți utiliza, Blogger probabil poate să rămână o alegere cheie pentru crearea unui blog.

Blogger oferă aproape tot ceea ce aveți nevoie pentru a vă crea propriul site web: un subdomeniu gratuit, resurse aproape nelimitate pentru a vă rula blogul și chiar un certificat SSL gratuit care vine preinstalat cu site-ul dumneavoastră. Se poate achiziționa propriul domeniu personalizat care poate fi orientat spre site-ul dumneavoastră Blogger gratuit. Este incredibil de simplu de utilizat cu interfața drag-and-drop: la fel ca majoritatea constructorilor de site-uri, are o selecție de teme pe care le puteți alege pentru a vă personaliza site-ul.

Blogger este concentrat în proporție de 100% drept o platformă de bloguri: acest lucru este minunat dacă se dorește publicarea de conținut și trimiterea de cuvinte în online, dar nu este atât de bun dacă se dorește, adăugarea de funcționalități de comerț electronic, un portofoliu sau altceva asemănător. Blogger este gratuit, face parte din aplicațiile Google. Se plătește dacă se dorește înregistrarea unui domeniu, dar banii sunt direcționați către registrator, nu către Google.

Deci, dacă sunteți în căutarea unei platforme de bloguri, Blogger rămâne o opțiune excelentă.

Tumblr

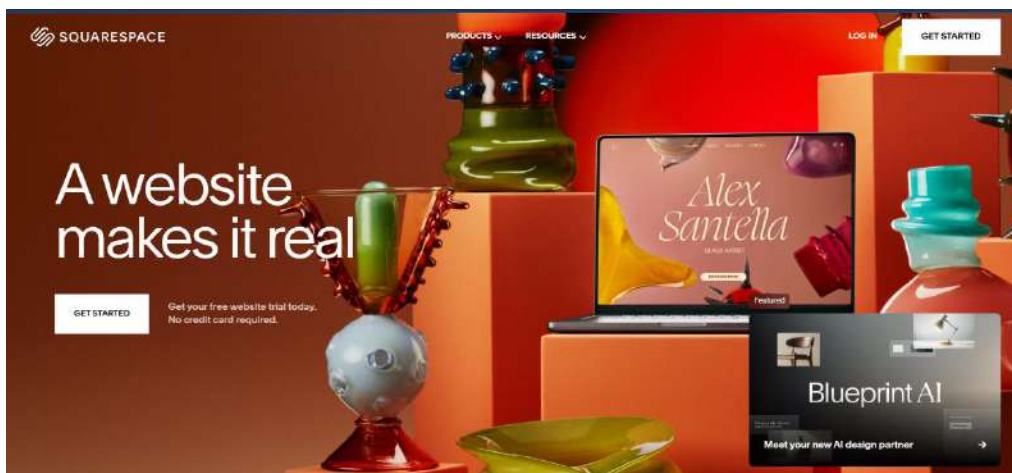
Platforma a luat naștere în anul 2007 și dispunea, încă de la început, de funcții multiple. Tumblr este atât o unealtă gratuită de blogging, cu funcționalitate de microblogging, cât și o comunitate de oameni cu pasiuni comune. A fost achiziționat, în anul 2013, de Yahoo!, care pe lângă o optimizare a platformei, un rebranding și crearea aplicației mobile tumblr., au fost introduse și reclame. Tumblr pune la dispoziție, fiecărui membru, propriul său Tumbelog (blog Tumblr), unde utilizatorii pot publica texte, imagini, citate, link-uri externe, material video, audio și chat-uri. Membrii platformei beneficiază de opțiunea de ”reblog”, adică pot reposta, cu un singur click, ceva ce deja există pe Tumblr, publicat de un alt utilizator. Această opțiune poate fi asemănată cu retweet-ul conținutului pe Twitter. Utilizatorii au posibilitatea de a aprecia postările altor membri ai platformei, comparativ cu posibilitatea publicării comentariilor oferite de blog-urile tradiționale. Ca utilizator Tumblr, ai posibilitatea de a-ți sincroniza contul cu alte rețele sociale și, în același timp, de a adăuga conținutul de pe blog-ul tradițional sau pe alte platforme.

De asemenea, Tumblr oferă posibilitatea de a-ți crea o pagină de tip static, spre exemplu, un spațiu dedicat întrebărilor pe care ceilalți membrii doresc să ți le adreseze (Questions page). Blog-ul Tumblr poate fi optimizat în așa fel încât să se asemene cu o pagină web. Se pot adăuga widget-uri specifice, pentru tracking, menite să ți analize traficul pe blog, ți poți achiziționa un domeniu propriu și chiar să ți cumperi sau să ți creezi template-uri speciale pentru blog, potrivite cu tipul de conținut pe care îl generezi.

Squarespace

Squarespace este o companie lansată în 2003, în Maryland, în Statele Unite. A început ca un serviciu de găzduire de bloguri, dar în cele din urmă a evoluat în ceva mult mai mare.

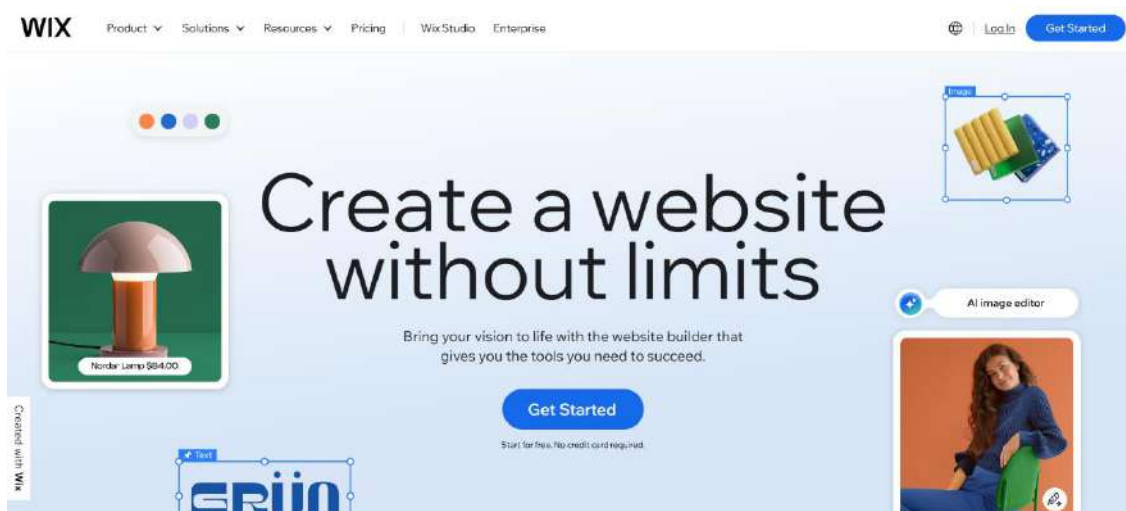
În prezent este o platformă puternică all-in-one, care oferă utilizatorilor tot ce au nevoie pentru a crea și a gestiona o prezență online profesională.

Pentru a începe, trebuie să creai un cont, să alegeți un șablon pentru site-ul dvs. web și apoi puteți începe să îl editați pentru a se potrivi cerințelor dvs. Platforma pune foarte mult accent pe design, iar temele sale sunt foarte potrivite și funcționează bine pe o gamă largă de dispozitive și dimensiuni de ecran. Squarespace are acum instrumente avansate de marketing și date încorporate, ceea ce îl face un competitor puternic pentru companiile care au nevoie atât de instrumente de design puternice, cât și de soluții utile de comerț electronic. Squarespace nu este gratuit, el oferă o gamă destul de mare de pachete, toate planurile vin și cu avantaje precum stocare nelimitată și opțiuni de lățime de bandă, un domeniu gratuit personalizat și securitate SSL.

Wix

Wix este considerat un instrument puternic pentru oricine dorește să-și creeze propriul site web. În prezent WIX este considerat a fi cel mai popular constructor de site-uri web de pe piață, cu peste 120 de milioane de utilizatori. Această platformă oferă o experiență ușoară și intuitivă pentru crearea site-urilor web, cu o bibliotecă masivă de șabloane.

Platforma WIX este prezentată ca una free, modernă și bogată în funcții. Metoda de creare site-uri în WIX este drag-and-drop – una standardă pentru platformele din categoria sa, scopul platformei este de a oferi posibilitatea creării unui site web fără necesitatea de a scrie cod HTML, CSS, JS.

WIX oferă o gamă largă de opțiuni de design web pentru a se potrivi nevoilor și abilităților fiecăruia, de la începători la dezvoltatori experimentați. WIX are instrumentele necesare pentru a crea un site web uimitor și profesional. Editorul Drag-and-Drop al platformei WIX arată destul de prietenos. Permite înlocuirea rapidă a conținutului elementelor, funcționează destul de repede și este destul de bine optimizat dar are ca dezavantaj viteza de încărcare a editorului și de publicare a site-ului care pot dura destul de mult, chiar și în cazul unor proiecte nu prea mari.

Există suficientă libertate de a adăuga elemente pe site, de a le aranja și de a le edita, există un număr mare de elemente pe care le putem adăuga pe site pentru a mări funcționalitatea și atractivitatea site-ului. Multe din aceste elemente sunt prezentate ca aplicații conectate. Atunci când adăugăm niște filme, putem alege o aplicație care va afișa filmele ca pe un slider cu miniaturi ale filmelor (la fel va fi și cu filmele de pe YouTube). Mai mult – în cea mai mare parte din ele sunt gratuite. La fel ai acces la o bază mare de aplicații externe pe care le poți testa / cumpăra.

Strategii de scriere în colaborare

În funcție de dinamica sarcinilor de lucru și în funcție de rolurile asumate în grupul de lucru (clasă), există cinci strategii de scriere colaborativă:

1. Autorul unic presupune o situație în care un singur membru al unei echipei de lucru semnează în numele tuturor.
2. Scrisul secvențial reprezintă situația în care un reprezentant al grupului scrie o parte din text și o transmite mai departe, fiind un lanț de completări la subiectul discutat.
3. Scrisul în paralel este atunci când scrisul este în colaborare, și în care tema este împărțită pe subcomponente, aceste componente sunt asumate de câte un membru al grupului de studiu. Există două variante de scris colaborativ și anume *diviziunea orizontală* și *diviziunea verticală* în funcție de traseul colaborativ ales.
4. Scrisul reactiv care presupune colaborarea sincronă între membrii grupului de lucru (platforma GoogleDocs).
5. Modalitatea mixtă est o formă de scriere în colaborare care întrunește caracteristicile a cel puțin două stiluri de scriere din cele prezentate mai sus.

Instrumente pentru cooperare și proiecte educaționale colaborative

Instrumentele învățării prin cooperare în mediul online constau în aplicații web, ca de exemplu: wiki-uri, imagini/filme video online, video-conferința, chat-ul, tablele virtuale, dar și în aplicarea unor

metode și tehnici, precum: metoda brainstorming, analiza swot, metoda mozaic etc., adaptate la mediul online.

În cele ce urmează sunt prezentate câteva exemple de instrumente care pot fi utilizate în învățarea prin cooperare în mediul online.

1) Google Docs

Este un instrument on-line pentru creare, în colaborare, de documente, foi de calcul, prezentări, chestionare. Permite formatare, încărcare de imagini, comentarii, tabele, formule. Colaboratorii pot fi invitați prin email, există evidența modificărilor efectuate. Documentele sunt stocate online și pot fi accesate de oriunde există acces la Internet. Ele pot fi postate pe blog sau publicate ca pagina web.

2) Pbworks

Este o platformă personalizabilă care poate partaja fișiere și poate gestiona proiecte atât în interiorul cât și în afara sălii de curs/seminar. Se pot publica anunțuri pe diferite teme, activități de lucru în grup. Conturile nu necesită e-mailuri și pot fi accesate atât de pe desktop-uri, cât și de pe dispozitive mobile.

3) Glogster

Aplicație simplă pentru crearea de postere interactive. Combină imagini, video, muzică, fotografii, linkuri și audio pentru a crea pagini multimedia.

4) Voki

Voki este un serviciu gratuit care permite crearea de avatare personalizate care transformă textul scris în mesaj vocal și pot fi folosite pe blog, mesaje de e-mail sau ca prezentări ale participanților în proiecte.

5) EditME

EditMe oferă tot ceea ce face un wiki (aplicație web ce permite utilizatorilor să adauge conținut și să păstreze propriile lor versiuni succesive, la fel ca pe un forum Internet, dar permite și oricui altcuiva să modifice conținutul) tipic într-un mediu de colaborare simplu de utilizat. Studenții au propriile conturi cu pagini private.

6) Wikidot

Vă permite să împărtășiți informații, resurse, fișiere, link-uri și discuții în cadrul unei platforme care poate fi atât de privată sau publică pe cât doriți. Crearea unui cont vine cu o adresă web personalizată.

7) Canvas

Este un sistem complet de management al învățării (LMS). Discuțiile în clasă sunt disponibile atunci când profesorii activează această opțiune, iar comentariile studenților pot include nu numai text, ci și videoclipuri, link-uri și imagini. Ceea ce Canvas nu oferă este editarea în colaborare a paginilor sau longevitatea participării utilizatorilor (deoarece utilizatorii sunt adăugați doar pentru intervalul de timp al unei sesiuni de învățare). Profesorii pot organiza întâlniri virtuale din mediul Canvas.

8) Google Classroom

Este ușor de configurat și intuitiv de învățat. Se concentrează pe prezentarea informațiilor și schimbul de materiale, însă se poate utiliza și pentru învățarea prin cooperare/colaborare având disponibilă posibilitatea de a împărți studenții în grupuri, de a pune întrebări, de a face sondaje și de folosi tabla albă (jamboard).

9) Watershed

Își propune să susțină o experiență de învățare bazată pe anchetă printr-o combinație integrată de strategii de învățare online și personale și interacțiuni concepute în mod expres pentru echipe – inclusiv colaborarea, reflecția și dialogul.

În cadrul școlii noastre este folosită platforma Moodle care se pare că este una dintre cele mai utilizate platforme LMS (learning management system).

Această platformă este implementată în diverse instituții de învățământ dar și în multe companii, ca suport de training. Cu toate că această platformă este foarte flexibilă și permite o bună administrare a conținutului și instrumentelor de evaluare, punctul ei slab este interactivitatea și interacțiunea dintre utilizatori.

În cadrul școlii noastre dezvoltăm cercuri școlare care pot avea fiecare dintre ele, un blogg pentru interacțiune și lucru colaborativ.

De aceea Sistemele de e-Learning care promovează învățarea într-un mediu virtual colaborativ (CVE) rămân soluția cea mai performantă pentru instruirea modernă.

De ce CVE?

(a)Învățare Socială: elevii se pot întâlni unii cu alții (indiferent dacă fac parte din aceeași școală sau din școli partenere).

(b)Învățare Captivantă: mediile virtuale 3D permit explorarea unor locații reale sau imaginare.

(c)Învățare Creativă: unele lumi virtuale (de exemplu Second Life) permit utilizatorilor să construiască obiecte (reale sau imaginare) într-un mod ieftin și ușor. Elevii pot crea și decora propria casă virtuală și pot crea vehicule virtuale. Există, prin urmare posibilități nelimitate de colaborare cu alți studenți în vederea îndeplinirii unor sarcini de proiectare și construcție.

(d)Învățare Relevantă: Întâlnirile virtuale pot fi echivalentele lor din viața reală și astfel elevii vor beneficia de practicarea competențelor necesare în secolul 21 într-un mediu virtual 3D.

Prin urmare, învățarea colaborativă presupune acțiuni conjugate ale mai multor persoane (elevi, cadre didactice) în atingerea scopurilor comune prin influențe de care beneficiază toți cei implicați.

BIBLIOGRAFIE

<https://brio.ro/adviser/invatarea-prin-colaborare/info/14>

Antonesi L, Popa N, Labîr A (2009), Ghid pentru cercetarea în educație, Polirom, Iași.

Cerghit I, (2008), Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii, Aramis, București.

Handrabura L (2003), Învățarea prin cooperare: ipoteze de lucru, disponibil on-line pe https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Invatarea%20prin%20cooperare_ipoteze%20de%20lucru.pdf

Niculescu, C., Dobre, I (2012). Strategie generală de învățare on-line în cooperare. Disponibil la https://www.researchgate.net/publication/265940159_STRATEGIE_GENERALA_DE_INVATARE_O

N-LINE_IN_COOPERARE (10.10.2021)

Oprea, C.L. (2009). Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică

Prof. Constantinescu Florentina Marilena
Colegiul Național Aurel Vlaicu , sector 1, București

Educația poartă amprenta timpului, astfel că de-a lungul acestuia principiile sale s-au schimbat, au evoluat de la o epocă la alta, de la un teritoriu la altul, de la o civilizație la alta, în funcție de condițiile concrete existente în timp și spațiu, dar și de cadrul ideologic și politic. Socrate subliniază funcția socială a educației, faptul că cel mai important lucru nu este succesul individual, ci felul în care ideile fiecăruia sunt diseminate și modul în care pot schimba societatea.

Educația poartă amprenta epocii și a modelului de societate, astfel că în ultimele decenii am asistat la tranziția de la un model autoritar la unul democratic, în urma tranziției de la comunism la societatea democratică. În același timp, fenomenul globalizării și societatea informației, comunicării, a tehnologiilor avansate și a inteligenței artificiale reprezintă adevărate provocări pentru educație. În noul context al existenței umanității, globalizarea este un fenomen contemporan, care s-a conturat atât pe plan socio-economic, cât și geo-politic și educațional impactând și modelul educațional.

Ultimele decenii au schimbat profilul uman, pe care sistemul educațional trebuie să îl genereze, în acord cu spiritul și modelul de societate. Astfel se impune depășirea modelului tradițional și abordarea modelului centrat pe elev și pe metode inovatoare , dar și pe dezvoltarea acelor competențe necesare momentului- de comunicare, în limba maternă, dar și în cât mai multe limbi străine, competențe digitale, competențe științifice, competențe sociale și umane, dar și cultural artistice.

Învățământul în care accentul se pune pe informare și nu pe formare și în care se creează mereu ierarhii trebuie înlocuit cu unul în care se asigură formarea de competențe și de oameni capabili să învețe pe tot parcursul vieții. În ultimele decenii, cercetarea psiho-pedagogică a sugerat tot mai multe căi și strategii de ameliorare a procesului instructiv-educativ, cu intenția de a veni în sprijinul practicienilor. Didactica zilelor noastre este așadar una a metodelor activ-

participative, în care elevul este subiectul principal al cunoașterii. Procesul didactic și-a mutat centrul de interes de la ce facem, spre cum facem, vizând formarea unui om capabil să se adapteze schimbărilor viitorului, printr-o formare continuă.

La nivel global, problemele educaționale sunt numeroase și impun schimbarea punctelor de vedere privind curriculumul, precum și definirea unei noi filosofii a educației. În contextul societății românești moderne, se urmărește în permanență compatibilizarea procesului de învățământ cu reperele europene. Astfel, idealul declarat al școlii românești este acela de a contribui la dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, la dezvoltarea personalității autonome și la asumarea unui sistem de valori necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii. Printre schimbările modernizatoare ale ultimelor două decenii din învățământul românesc amintim introducerea proiectării curriculare bazate pe competențe, asumarea rolului de a forma valori și atitudini prin predarea unei discipline școlare, precum și centrarea demersului didactic pe elev, prin utilizarea largă a metodelor activ-participative și a formelor alternative, complementare, de evaluare.

Disciplina istorie a fost și a rămas o disciplină ancorată social, astfel că în ultimii ani, tot mai mult s-a afirmat că scopul ei nu este unul strict de informative, de însușire a unor informații, date, fapte, evenimente, așa cum era în didactica tradițională, ci unul formativ, care să vizeze formarea capacităților individuale ale elevilor, de a înțelege și a aborda cu gândirea proprie trecutul umanității la nivel local, național, general și universal, de a efectua comparații, de a analiza și elabora păreri proprii. De asemenea istoria rămâne o disciplină care dezvoltă valori și atitudini sociale, umane, naționale și europene, cu rol în educația emoțională, civică, socială și democratică.

Se consideră că, în noua etapă de dezvoltare a școlii românești, lecția de istorie trebuie să fie restructurată fundamental și mai ales adaptată noilor cerințe ale actului educațional. Un rol important ar trebui astfel să îl joace metodele moderne, interactive, de predare, care presupun deplasarea centrului de greutate de la profesor către elev, care trebuie determinat să formuleze el însuși opinii argumentate, să își formeze deprinderi de muncă intelectuală, să înțeleagă logica evenimentelor istorice, să deprindă tehnicile privitoare la lucrul în echipă. În cadrul noului demers didactic la ora de istorie, misiunea profesorului vizează structurarea unei noi realități educaționale, în care își găsește locul o succesiune de activități de învățare

care permit elevului să își valorifice cunoștințele și deprinderile dobândite anterior, să ajungă să înțeleagă fapte și evenimente istorice independent de profesor, să-și poată forma în mod independent sau în grup un punct de vedere asupra evoluției fenomenelor și evenimentelor, pe care să îl poată argumenta fie oral, fie scris, să-și formeze capacitatea de a lucra în grup, de a comunica, pe de o parte în interiorul grupului, pe de altă parte cu profesorul.

Profesorul de istorie din secolul XXI, devenit mijlocitor al dezbaterii dintre elevii săi, se confruntă cu o explozie informațională fără precedent, cu impactul dur al mijloacelor media asupra sistemului educațional, și are misiunea de a găsi, raportându-se în permanență la nivelul de înțelegere al elevilor săi, răspunsuri la problemele care apar chiar în cadrul orelor de istorie. Activitățile sugerate de programa școlară oferă posibilitatea unor abordări flexibile și deschise, elementele de conținut creează motivație și oferă satisfacție în învățare.

Pedagogiile didactice inovatoare se referă la abordări moderne și creative ale predării și învățării care depășesc metodele tradiționale. Câteva exemple includ:

- Învățare bazată pe proiecte: studenții dobândesc cunoștințe și abilități lucrând pentru o perioadă lungă de timp pentru a investiga și a răspunde la o întrebare, problemă sau provocare captivantă și complexă.
- Învățare bazată pe probleme: Similar cu învățarea bazată pe proiecte, dar se concentrează pe o problemă complexă care permite elevilor alegerea și asumarea procesului de învățare.
- Învățare bazată pe anchetă: Elevii învață prin procesul de a pune sub semnul întrebării ipotezele și de a pune întrebări pentru investigare. Profesorul facilitează mai degrabă decât predă direct.

Între metodele moderne care pot fi utilizate la disciplina istorie amintim - Învățarea bazată pe proiecte- realizate în format power point sau video, cu o tematică propusă și în funcție de interesul acestora- istorie locală, regională, românească, europeană. Alte teme de interes ar putea fi cele legate de Istoria modei, Statutul femeii, file de emancipare, Ideologii politice, Curente cultural și artistice în istorie. Avantajele acestei metode vizează posibilitatea elevilor de a rezolva probleme din lumea reală și de a veni cu soluții pe o perioadă mai lungă.

Astfel orele devin mai distractive și mai captivante, în timp ce elevii învață conținut nou și își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică etc.

În această metodă de învățare activă, lucrezi ca ghid, iar elevii tăi se ocupă de călătoria lor de învățare. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții

Exemple de învățare bazată pe proiecte

- Realizați un documentar despre istoria comunității și a școlii, din care faceți parte.
- Realizați proiecte de prezentarea cartierului din București, unde locuiți.
- Realizați un proiect despre monumente istorice și arhitecturale din București.

Învățare bazată pe anchetă

Învățarea bazată pe anchetă este, de asemenea, un fel de învățare activă. În loc să susții o prelegere, începi lecția oferind întrebări, probleme sau scenarii. Este o învățare bazată pe probleme și nu se bazează prea mult pe tine; în acest caz, este mai probabil să fii un facilitator decât un lector.

Elevii trebuie să cerceteze subiectul în mod independent sau într-un grup, pentru a găsi un răspuns. Această metodă îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare.

O altă metodă modernă e reprezentată de puzzle-ul, transpus și la nivel educațional.

Puzzle-ul este un joc obișnuit pe care punem pariu că fiecare dintre noi l-a jucat cel puțin o dată în viață. Lucruri similare se întâmplă în clasă dacă încerci tehnica puzzle-ului.

Astfel, împărțiți în grupuri mici, elevii primesc fiecare o subtemă sau o subcategorie a subiectului principal, fiind instruiți să le exploreze pe cele date și să-și dezvolte ideile. Fiecare grup își împărtășește descoperirile, pentru a forma o imagine de ansamblu, despre tema abordată. În loc de concluzie se poate realiza o sesiune de feedback pentru elevii tăi, pentru a evalua și comenta munca celorlalte grupuri.

Dacă clasa a experimentat suficient lucru în echipă, împărțim subiectul în informații mai mici. În acest fel, putem atribui fiecare piesă unui elev și îi putem lăsa să lucreze individual, înainte de a-și învăța colegii ce au găsit.

Exemple de puzzle

Activitate de puzzle de istorie - Elevii citesc texte despre un eveniment istoric, adică al Doilea Război Mondial și adună informații pentru a înțelege mai multe despre acesta. Subiectele pot fi personaje politice proeminente, principalii combatanți, cauze, cronologie, evenimente dinainte de război sau declarație de război, cursul războiului etc.

Predarea de la egal la egal

Acesta este similară cu ceea ce am discutat în tehnica puzzle-ului. Elevii înțeleg și stăpânesc mai bine cunoștințele, atunci când le pot explica clar. Atunci când prezintă, ei ar putea să învețe pe de rost în prealabil și să vorbească cu voce tare ceea ce își amintesc, dar pentru a-și învăța colegii, trebuie să înțeleagă problema în detaliu. Elevii pot prelua conducerea acestei activități alegându-și domeniul de interes din cadrul subiectului. Oferirea acestui tip de autonomie îi ajută să dezvolte un sentiment de control asupra materiei și responsabilitatea de a o preda corect.

Adevărata provocare a momentului o reprezintă inteligența artificială, care începe să pătrundă la nivel educațional, existând atât avantaje, dar și pericole. Avantajele vizează posibilitatea folosirii acestora pentru elaborarea de teste, evaluări, scheme, fișe pornind de la un material, temă, pe baza unor cerințe clar formulate de către profesori.

În ceea ce privește utilizarea ei de către elevi, în elaborarea de eseuri, referate, proiecte există riscul, constatat de altfel, ca acestea să aibă un caracter informativ, mult prea general, nerespectând exigențele științifice sau cele legate de programă. Aceste lucrări sunt lipsite de originalitatea și stilul, conferite de elaborarea lor de către elevi. Altfel putem vorbi de depersonalizarea și lipsa spiritului, în ceea ce privește orice tip de lucrare realizată de IA.

Ideal rămâne modelul educațional, prin care IA poate fi integrat în predare, învățare, evaluare, prin adaptarea și direcționarea sa, pentru a valorifica oferta sa generoasă. Dacă profesorii au experiența necesară unui demers integrativ al IA, elevii cu siguranță pot cădea în capcana acestora, din dorința unei informări rapide și facile. Astfel, elevii trebuie consiliați de către profesori, în privința modalităților de a integra IA în activitatea de elaborarea a unor teme sau proiecte. Altfel spus IA, în slujba inteligenței umane poate fi o formă de eficientizare și modernizarea a demersului educațional, neuitând niciodată că omul sfîștește locul.

Bibliografie

1. Mihai Manea, Istoria ca disciplină de învățământ, în Elemente de didactică a istoriei, Ediția a II-a, Editura Nomina, București, 2010-2013, p.10;
2. Alice Ionela Roaită, Didactica istoriei: un manual pentru profesorul de istorie, Editura Paralela 45, Pitești, 2017
3. Revista profesorului [Ioana Alexandra Morar](#)-Tendințe actuale în predarea istoriei. Transdisciplinaritatea ca modalitate de modernizare a învățământului
4. Șerban A.C. Implicații ale nivelului de educație asupra pieței muncii. În Revista Economie teoretică și aplicată. București: Academia de Studii Economice, Volumul XIX, Nr. 3 (568), 2012, p. 125
5. Sorina Paula Bolovan, Nicoleta Marțian, Sorin Marțian, A preda sau a învăța: dimensiunea interdisciplinară și metode active utilizate în învățarea istoriei și a religiei, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009,

ABORDĂRI MODERNE ÎN PREDAREA LIMBILOR STRĂINE – EXPLOATAREA IMAGINII

Profesor Costache Andreea Codrina
Colegiul Național „Octav Onicescu”, București

În prezent, imaginea a dobândit o forță și o importanță din ce în ce mai mare, ceea ce explică impactul mass-media în lumea modernă. Totul se construiește cu și prin imagine deoarece ea este purtătoare de semnificații complexe, prin urmare decriptarea sa devine esențială pentru înțelegerea mesajului.

Astfel, imaginea se regăsește în centrul cercetărilor pedagogice și devine un instrument necesar și obligatoriu în achiziția unei limbi străine. Având în vedere importanța comunicării orale, inclusiv într-o limbă străină, exploatarea imaginii poate oferi posibilități nebănuite profesorilor interesați de diversificarea mijloacelor didactice.

Este esențială decelarea etapelor acestui proces pedagogic. În primul rând, ar trebui identificate tipurile de discurs iconic, apoi analizarea și înțelegerea imaginii și în final, construirea unui univers de referință și includerea imaginii în globalitatea limbajelor, construirea de repere și strategii de învățare.

Se pot identifica două mari direcții: exploatarea imaginii fixe (fotografii, tablouri, afișe, reclame, benzi desenate, publicitate politică) și a imaginii mobile (jurnal televizat, desen animat, documentar, film). În ciuda diferenței evidente dintre aceste tipuri de suport, mecanismele de decriptare rămân aceleași și vizează în primul rând identificarea semnelor și simbolurilor ascunse dincolo de vizibil.

Abordarea imaginii acoperă domenii diferite: științe (matematica, informatica), filosofia și estetica, psihologia, mediologia. Lingvistica a dezvoltat o ramură specială, semiologia, știința care se ocupă de specificul comunicării vizuale și care explică imaginea ca semn cu ajutorul unui limbaj specific.

Astfel, imaginea ca instrument de comunicare este pluridimensională: vizuală, sonoră, verbală, mentală, prin urmare va fi interpretată în funcție de raporturile diverse și de asocierile mentale pe care le presupune (analogice, calitative, relaționale, comparative).

S-a discutat mult despre poziția asumată de scris în raport cu poziția privilegiată a imaginii. Încercând să aflăm dacă „galaxia Marconi a înlocuit galaxia Gutemberg”¹, răspunsul este că imaginea nu poate fi disociată de scris, cele două coexistă și nu se exclud. Apariția multimedia (internet) a adus îngemănarea imaginii, a sunetului și a textului într-o direcție nouă care presupune tehnici speciale de decodare.

Având în vedere aceste provocări, școala trebuie să se adapteze și să propună modele de decriptare și de înțelegere a lumii în care trăim. Strategiile didactice trebuie să reflecte aceste transformări ale modernității și rolul profesorului este acela de a fi deschizător de drumuri, de a schimba mentalități și a crea perspective.

Fie că este vorba de exploatarea imaginii fixe sau a celei mobile, posibilitățile sunt nelimitate și succesul este garantat. Elevii vor fi mai interesați de imagine decât de un simplu text scris, impactul este covârșitor în atragerea atenției și interesului, obligându-i în același timp să comunice într-o limbă de circulație internațională. Tipurile de activități care pot fi folosite permit interpretarea semnelor, contextualizarea imaginilor, exploatarea creativă până la realizarea de noi imagini / texte care să servească unui scop predeterminat (reclamă, rețetă de bucătărie, articol de presă, etc.).

În mod special, imaginea mobilă ca mijloc de învățare este o modalitate de a stârni curiozitatea elevilor, de a le propune activități și de a-i stimula. Diversificarea suporturilor, avantajele didactice ale alternanței text / film fac din ora de limbă străină un punct de convergență culturală care pune în legătură cunoștințele școlare și extrașcolare și inițiază elevii în artă și literatură. Astfel, filmele participă la învățarea activă și utilizează mijloace pedagogice eficiente pentru a înțelege mai bine un text literar, pentru a analiza o problemă de scriere sau a stăpâni un discurs.²

În concluzie, profesorul de limbi străine care exploatează interesul tinerei generații pentru noile tehnologii reușește să atingă obiective multiple, dintre care cel mai important ar fi achiziția

¹ M. Joly, „L'image et les signes”, pag. 18

² P. Bourdier, „Un grand écran pour les lettres”, page 93

unor cunoștințe avansate de limbi de circulație internațională. Interdisciplinaritatea, colaborarea dintre elevi, recursul la diferite domenii ale cunoașterii pot duce învățarea în direcții inedite.

Bibliografie

1. JOLY, Martine - „L’image et les signes”, Editions Nathan /HER, 2000
2. JOLY, Martine - „L’image et son interprétation”, Editions Armand Colin, 2005
3. BOURDIER, Philippe – „Un grand écran pour les lettres”, L’Hermattan, 2008
4. MORIZOT, Jacques – „Interfaces: texte et images”, Presses Universitaires de Rennes, 2004

INTRODUCEREA SECVENȚELOR DE MUZICOTERAPIEI ÎN ACTIVITĂȚILE DIDACTICE ALE ELEVILOR CU CES

Crăciun Daniela

Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” Iași

Muzicoterapia este un tip de terapie non-verbală, care utilizează sunetul și muzica sub toate formele, cu scopul de a promova o stare de bine atât din punct de vedere fizic, psihic, emoțional cât și social. Dintre toate formele sale de organizare (cântec, jocurile muzicale, jocuri muzicale-exercițiu, jocuri cu text și cântec, audiții muzicale), cântecul are impactul cel mai puternic asupra dezvoltării psihicului. Jocurile muzicale sunt folosite pentru dezvoltarea simțului ritmic, jocurile muzicale – exercițiu, au scopul de a forma deprinderile elementare de percepere, recunoaștere și redare a calității sunetului muzical, jocurile cu text și cântec asigură coordonarea mișcărilor cu linia melodică, contribuind la înțelegerea legăturii dintre text și melodie, iar audițiile muzicale dezvoltă gustul artistic, interesul pentru muzică, și ajută la instalarea unei stări de relaxare și confort psihic.

Așa cum anterior menționam, activitățile de muzicoterapie pot fi desfășurate fie individual, fie în grupuri de până la 8 elevi. Terapia individuală poate dura între 20-30 de minute iar cea de grup între 45-60 de minute. Activitățile individuale sunt de obicei recomandate în cazul elevilor care se adaptează greu la activitatea de grup. În schimb, activitățile desfășurate în grup dezvoltă abilitățile de comunicare și pe cele de interacțiune socială. Când privește instrumentele muzicale folosite, s-a demonstrat că cele de percuție (castaniete, clopoței, tamburine, țambale, xilofane) facilitează comunicarea, mai ales în cazul copiilor cu handicap mintal mai sever, sau în cazul celor timizi și anxioși. De asemenea, aceste activități pot fi desfășurate atât sub o formă activă, directă, în care elevul se exprimă prin intermediul instrumentelor muzicale și a propriului corp, cât și una receptivă, pasivă, indirectă, în care elevul ascultă compozițiile muzicale, și, în limita posibilităților individuale, le verbalizează.

Studiind literatura de specialitate constatăm că terapia prin muzică îmbunătățește atât starea fizică cât și cea mintală/emoțională a copilului, și chiar performanțele sale în plan social. Printre multiplele beneficii identificăm îmbunătățirea comunicării, a abilităților sociale, a spiritului colaborativ, reglarea emoțiilor și dezvoltarea cognitivă; poate încuraja creativitatea, flexibilitatea și adaptabilitatea, crea un mediu de sprijin, făcând procesul de învățare mai accesibil și mai atractiv pentru elevii cu CES. De asemenea, ajută la reducerea anxietății și la creșterea motivației, care sunt esențiale pentru participarea activă la activitățile educative. În

multe cazuri, terapia prin muzică poate servi drept un mijloc de înțelegere a stadiului emoțional al elevului, un mijloc de identificare a conflictelor sau chiar de rezolvare a problemelor. Este deosebit de utilă în lucrul cu cei care nu au dezvoltat limbajul, respectiv cu cei care au dificultăți în ceea ce privește exprimarea verbală.

În activitatea cu elevii diagnosticați cu CES, se constată faptul că cei mai mulți dintre ei răspund în mod pozitiv la muzică, aspect determinat și de faptul că profesorul terapeut poate adapta activitatea în funcție de nivelul și nevoile fiecărui elev, ca urmare a flexibilității muzicii. Totuși, în afară de particularitățile elevului, sau grupului de elevi, terapeutul trebuie să aibă în vedere și o serie de alte aspecte precum tipul de activitate desfășurată (instrumentală, de interpretare și de ritm, de audiție și de mișcare, de dezvoltare a vocii, combinată), materialele/instrumentele folosite, spațiul necesar desfășurării activității, momentul introducerii în activitatea didactică (în introducere, ca activitate principală sau la încheiere), dar mai ales scopul și obiectivele urmărite.

De-a lungul timpului, în activitatea didactică am constatat o mai mare receptivitatea a elevilor față de conținutul educațional atunci când în activitate sunt introduse secvențe de muzicoterapie. Folosim aceste secvențe cu scopul de a facilita învățarea unor cuvinte, animale, părți ale corpului, emoții, anotimpuri, etc. Adesea aceste secvențe reprezintă interpretarea gestuală a unor compoziții muzicale, adică executarea unor mișcări sugestive ale textului cântecului și ritmului acestuia. Cel mai elocvent exemplu este în acest caz interpretarea cântecului *Bate vântul frunzele*, însoțit de mișcările specifice, bine cunoscute. O altă formă de muzicoterapie folosită este gimnastica manuală, ce constă într-o serie de exerciții de închidere și deschidere a pumnilor, ridicare alternativă a degetelor, rotiri, etc., pe secvențe melodice de ambitusuri și grade de dificultate diferite.

Introducerea instrumentelor muzicale (tobițe, castaniete, xilofane, mini-pian, tamburine, maracas, etc) ne-a oferit ocazia de a exersa coordonarea mână-ochi, viteza mișcărilor, motricitatea fină și cea generală. După exersarea ritmului unei compoziții cu ajutorul unui instrument, am complicat activitatea și am interpretat în grup compoziția muzicală, conform unei *muzicograme* (reprezentare grafică a unei compoziții muzicale). Deseori am înlocuit instrumentele muzicale cu obiecte din mediul școlar (creioane, caiete) sau cu diverse alte obiecte precum linguri, pet-uri, pet-uri umplute cu diverse boabe, pahare, farfurii de unică folosință, hârtie de copt, etc.

De dată mai recentă am introdus activitățile de percuție corporală (sunetele produse cu ajutorul propriului corp). Inițial am desfășurat activități demonstrative de producere a sunetelor cu propriul corp (bătăi din palme, pocnit din degete, bătăi cu picioarele, zumzăit, sâsăit, etc.),

sunete pe care treptat le-am îmbinat și variat între ele. Ulterior, am selectat secvențe muzicale pe care le-am acompaniat cu sunete de percuție corporală, de ambitusuri și dificultăți diferite, pe baza muzicogramelor.

Pot adăuga în concluzie că introducerea muzicoterapiei în procesul educațional destinat elevilor cu CES s-a dovedit a fi o oportunitate valoroasă de a crea un mediu de învățare stimulat, colaborativ, accesibil și incluziv. Beneficiile sale asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale, contribuie semnificativ la maximizarea potențialului acestor elevi și la îmbunătățirea calității vieții lor.

Bibliografie:

1. Căpușan, M.R. (2018). Terapia prin muzică în munca cu persoanele autiste, *Volumul on-line Valentele art-terapiei în contextul activităților instructive-educative ale elevilor cu cerințe educative speciale*, pag 90-93, Lugoj
2. Crăciun, D. (2018). Dezvoltarea personală prin terapia cu ajutorul muzicii și dansului, *Optimizarea performanțelor prin autocunoaștere asistată*, pag 27-32, Editura Pim, Iași,
3. Laslou G., Denes M. (2018), Meloterapia în contextul activităților instructiv-educative și recuperatorii ale elevilor cu cerințe educative special, *Volumul on-line Valentele art-terapiei în contextul activităților instructive-educative ale elevilor cu cerințe educative speciale*, pag. 66-171, Lugoj
4. Preda, V. (2003). *Terapii prin mediere artistică*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
5. Sučić, G., Lovrinčević, M (2013). Music therapy and children with special needs, *Music Pedagogy in the Context of Present and Future Changes, (PDF) Music therapy and children with special needs*
6. www.musictherapy.org ,*Music_Therapy_and_Special_Education_Research_Update_6-21.pdf*

ACTIVITĂȚILE STEAM ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE – TEHNICĂ INOVATIVĂ DE ABORDARE A PREDĂRII- ÎNVĂȚĂRII-EVALUĂRII

Profesor educație timpurie Curcudel Elena

Școala Gimnazială Nr.1 Balcani/Bacău

„STEAM este o abordare educațională a învățării care folosește Știința, Tehnologia, Ingineria, Arte și Matematica ca puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și gândirii critice a elevilor. Rezultatele finale sunt elevii care se implică în învățarea experiențială, persistă în rezolvarea problemelor, îmbrățișează colaborarea și lucrează prin procesul creativ.” (Susan Riley)

Educația de tip STEM/STEAM este un concept relativ nou în cadrul sistemului de învățământ românesc. Ideea educației STEM vine de pe continentul american ca urmare a cerințelor tot mai mari în ceea ce privește pregătirea tinerilor pentru inserția activă în viața socială (Teruni Lamberg, Nicole Trzynadlowski, 2015), inserție care solicită tot mai mult experți în carierele STEM. Acronimul STEM vine din limba engleză, făcând referire la disciplinele științe, tehnologii, inginerie și matematică. La nivelul țării noastre este folosit și acronimul ȘTIM (științe, tehnologii, inginerie și matematică). (Cornelia Melcu, 2018) Mai apoi a mai apărut un nou concept, STEAM, care mai include artele pe lângă disciplinele anterior menționate.

Educația S.T.E.A.M.

Combină patru științe și arta a căror inițiale îi compun denumirea.

- S- Sience (Știință)
- T- Tehnology (Tehnologie)
- E- Engineering (Inginerie)
- Arts (Artă)
- M- Mathematics (Matematică)

Rezultatul acestui mix de știință și artă propune un mediu de învățare atractiv pentru participanții la acest tip de educație, unde se pune accent pe aplicarea metodelor învățate în viața de zi cu zi. Integrând conceptele educației STEAM, subiectele și standardele evaluării avem o modalitate de a schimba demersul procesului de învățare obișnuit. Educația STEM se referă la predarea celor patru științe cu o abordare comună, introduce domeniul umanist, și anume artele, pentru o îmbunătățire și optimizare a procesului de învățare. Artele sunt o piesă ce poate interconecta cele patru științe și permite integrarea mai multor tipuri de persoane în întreaga linie de învățare.

Artele au următoarea taxonomie:

- arte vizuale cu referință la pictură, desen, sculptură, arte media, fotografie
- arte vizuale - arta spectacolului ce se referă la dans, teatru, muzică, activități de îndemânare și estetică

Educația STEAM a fost caracterizată în funcție de tipul de integrare al disciplinelor, după cum urmează :

- **educație STEAM transdisciplinară** - implică fuziunea totală a disciplinelor și al cărei element principal îl constituie rezolvarea de probleme;
- **educație STEAM interdisciplinară** - în care o temă reprezintă punctul comun dintre discipline, însă se respectă abordarea specifică fiecărei discipline;
- **educație STEAM multidisciplinară** - presupune o colaborare între mai multe discipline, însă acestea nu fuzionează;

Particularități ale educației STEAM

Pentru mult timp cele patru științe (STEM) au fost preluate și predate copiilor ca elemente separate. Apoi a apărut acest tip de educație ce le-a împletit adăugând arta. Cheia succesului în societate este să oferim copiilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a se descurca, chiar mai mult de atât, într-o lume ce se află într-o continuă schimbare. Educația STEAM se

concentrează pe procesul de învățare la fel de mult ca pe rezultate. Educația STEAM a încorporat **gândirea de tip design și procesul de proiectare** pentru a oferi o soluție bazată pe abordarea rezolvării problemelor. Oferă oportunități de învățare experiențială și oferă elevilor posibilitatea de a gândi critic și de a se autoeduca. Copiii sunt pur și simplu provocați să preia o problemă și să o rezolve. Prin **gândirea critică**, ei trebuie să își pună întrebări și să afle răspunsuri. Greșelile sunt de apreciat în acest proces, deoarece reprezintă faptul că ceva nu a mers bine și va trebui să vedem „ce?”, dar să găsim și soluția potrivită. De aici înțelegem că acest tip de educație încurajează **perseverența**. Copiii sunt încurajați să asculte opiniile celorlalți și să împărtășească cunoștințe. Învăță că pot sprijini lumea într-un mod pozitiv prin noile cunoștințe acumulate ce le vor pune în aplicare.

Puncte importante în predare

Profesorii ce predau acest tip de educație se ghidează după 6 pași:

1. **Focus** - în acest pas, profesorul selectează o întrebare esențială sau o problemă pe care o transmite elevilor. Acesta se concentrează ca întrebarea sau problema să fie bine focusată, clară și cu referință atât pe partea STEM, cât și pe arte.
2. **Detaliu** - pasul în care se caută răspunsul sau rezolvarea problemei. Tot în această fază se găsesc corelații între mai multe domenii și implicit o mulțime de informații, abilități sau procese cheie pe care elevii trebuie să le adreseze deja.
3. **Descoperirea** - etapa în care profesorul poate analiza lacunele pe care le au elevii în abilitățile și procesele lor proprii.
4. **Aplicarea** - Partea cea mai distractivă este aplicarea. După ce elevii au toate informațiile și au analizat soluțiile actuale, ei pot începe să-și creeze propriile soluții și procese de rezolvare a problemei. Aici utilizează abilitățile proprii, procesele și cunoștințele ce au fost acumulate în etapele anterioare.
5. **Prezentarea** - Această fază a procesului pune accentul pe împărtășirea cu ceilalți. Fiecare își expune părerea, exprimă un feedback și primește unul. Este momentul când învață să ofere și să primească contribuții.

6. **Legătura** - Se referă la bucla ce închide activitatea. Este menită să dea elevilor posibilitatea de a reflecta asupra procesului lor și a feedback-ului primit. Pe baza acestei reflecții elevi vor fi capabili să se autocorecteze și să îmbunătățească propriile abilități, deprinderi și cunoștințe.

Beneficiile educației STEAM:

- trezește interesul elevilor prin faptul că împletește știința cu arta.
- intervine în dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor.
- elevii se implică în procesul de învățare.
- împărtășesc cu ceilalți ideile proprii sau descoperirile, fac asta cu plăcere.
- dezvoltă abilitățile de comunicare.
- dezvoltă sentimentului de empatie.
- dezvoltă participării din punct de vedere cognitiv,
- dezvoltă creativitatea și imaginația,
- clădește baza unui viitor adult ce deține capacități, deprinderi și soluții,
- formează „inovatori, educatori, lideri și cursanți ai secolului XXI.”

Diferența dintre Sistemul de Educație Tradițional și Educația STEAM

În ultimele decenii s-a înregistrat o evoluție în sistemele de învățământ. Totul s-a schimbat, de la mediul fizic la curriculum, educatori, elevi, metode de predare și evaluare etc. Aș dori să fac o paralelă între cele două metode de educație.

Sistemul de Educație Tradițional

- programele nu sunt integrate.
- copiii preiau informații separat de la fiecare disciplină și nu reușesc mereu să facă o legătură între ele.
- elevii nu înțeleg de multe ori la ce le ajută unele discipline
- intervine plictiseala.

- este multă muncă individuală

profesorii transmit cunoștințele însă nu le integrează într-un context mai larg, multidisciplinar.

- nu se dezvoltă abilitățile necesare secolului XXI.
- examenele depind de memorare și nu se pune îndeajuns accent pe înțelegere.
- nu există legătura clară dintre cunoștințele de la clasă cu viața reală.
- clasele sunt amenajate fără să aibă ca bază feedback-ul etc.

Educația STEAM:

- pune accent pe dezvoltarea abilităților specifice secolului XXI.
- încurajează perseverența.
- propune antreprenoriat în gândire.
- încurajează lucrul în echipă.
- profesorul acționează ca un mentor ce ghidează copilul spre dezvoltare.
- profesorul organizează informațiile pe care le transmite elevilor într-un mod ușor de înțeles.
- evaluarea se bazează pe proiecte, pe munca în echipă, pe cooperarea din timpul evaluării.
- participanții sunt dornici de învățare.
- sunt pregătiți să fie următoarea generație de antreprenori.

Educația STEAM este un proces structurat de integrare a științelor exacte și a artei, cu scopul de a forma viitori adulți inteligenți, ușor adaptabili societății și capabili de a pune în valoare cunoștințele acumulate pe întregul proces al educației în viitorul loc de muncă.

EXPERIMENT-PLUTIREA LEGUMELOR

BIBLIOGRAFIE:

1. AM Baldea, M. Garabet, V. Prisacariu – MASIM ȘI STEM ABORDĂRI ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ – 11 Technology International, Educație și Dezvoltare de conferințe, 6-8 martie 2017, Valencia, Spania.

2. Bybee, R. W. (2010). Advancing STEM Education: A 2020 Vision. Technology and Engineering Teacher 3.

<https://plei.ro/blog/educatia-steam/>

STRATEGII EDUCATIONALE

Profesor Curiman Titiana, Școala Gimnazială nr. 40, București

Plecarea părinților la muncă în străinătate și lăsarea copiilor în grija bunicilor, rudelor, vecinilor, prietenilor are implicații multiple. Această problemă de actualitate este analizată de pedagogi, sociologi, psihologi, teologi, asistenți sociali, medici, etc. Mulți părinți pleacă în străinătate, își părăsesc copiii de mici și le dau altora rolul de părinți, neținând cont de vârsta sau de starea de sănătate a acestora. Toți părinții plecați pretind că-și iubesc copiii, c-au plecat pentru binele copiilor, pentru a le asigura un trai mai bun. Dar, ei nu cunosc consecințele grave din punct de vedere psihologic a acestei părăsiri la vârste foarte fragede.

Astfel, au apărut o mulțime de consecințe dezastruoase datorită dorului de părinți ca: abandonul școlar, cazuri de suicid în rândul copiilor, fenomen cu care societatea noastră nu s-a mai confruntat. Apar și tulburări de comportament, probleme de atenție, dificultate în a-și aminti unele lucruri, agitație, „nu au stare”, creșterea infracționalității în rândul minorilor datorită faptului că le lipsește autoritatea părintelui care să-i ghideze în viață.

Datorită privărilor afective și a lipsei de supraveghere din partea părinților, apar dese conflicte cu colegii și tendința de marginalizare. Psihologul școlar spune că: „Inițial copilul se autoizolează, apare apoi scăderea randamentului școlar și apoi schimbarea anturajului, a grupului de prieteni.”

Se pot observa manifestări și forme ale agresivității verbale pe fondul privărilor afective, în relația cu prietenii, colegii de școală și cu tutorele legal. Asistenții sociali afirmă că: „Efectele asupra copilului se simt atunci când familia nu mai reprezintă un sprijin pentru el, fie în cazul în care părintele plecat la muncă în străinătate a promis un sprijin financiar acelorora cărora le-a încredințat copilul și nu respectă această promisiune”. Acești părinți pentru că nu cunosc gravitatea absenței lor asupra personalității copilului, nu știu că banii și bunăstarea nu pot înlocui afecțiunea lor. Copii au foarte mare nevoie de afecțiune, această vârstă nu se mai recuperează niciodată. Dacă adulții, care decid la un moment dat să-și părăsească pentru o vreme copiii, pentru a avea o situație materială

bună, ar ști că pentru micuți este un dezastru și devin mai devreme sau mai târziu o problemă socială poate că și-ar schimba planurile.

În relatările copiilor apar frecvent termeni care caracterizează modul în care ei percep plecarea părintelui sau părinților la muncă în străinătate: singurătate, dor, libertate, grijă, distracție, probleme: „Eram conștientă că imediat după ce părinții mei vor pleca la muncă în străinătate nimic nu va mai fi la fel, însă știu că ei fac acest efort pentru mine”, „Păstrăm legătura, zilnic vorbim la telefon, dar relațiile dintre noi nu mai sunt la fel de calde”; „Viața mea e tristă pentru că îi simt lipsa mamei” , „Nu banii aduc fericirea. Nu aș mai vrea să stau singura acasă nici măcar o săptămână”.

1. Precizarea obiectivelor și formularea ipotezei

Verbul „a cerceta” are mai multe înțelesuri: a observa, a examina cu atenție, a întreba, a căuta etc.

În cadrul cercetării întreprinse am pornit de la următoarea **ipoteză**: randamentul scăzut la învățătură, problemele emoționale și comportamentul inadecvat ale unor elevi se datorează plecării părinților la muncă în străinătate. Suferința îi transformă pe copii în niște persoane care nu înțeleg rolul și rostul familiei.

O altă **ipoteză** o reprezintă viața moral-religioasă a copiilor, privită prin perspectiva relației cu Dumnezeu, cu Biserica, în sensul că punându-se accentul pe credință, pe dragoste, pe încredere se pot întoarce spre valorile creștine și totodată are loc diminuarea comportamentelor negative ale elevilor.

În realizarea obiectivelor am utilizat: chestionarul și ancheta socială.

Propun ca acești elevi să fie sprijiniți de către Biserică și Școală în vederea ameliorării și chiar rezolvării carențelor afectiv-emoțional-comportamentale.

Scopul cercetării este de a determina modul în care a influențat plecarea părinților la muncă în străinătate (unul sau ambii părinți) performanțele școlare ale elevilor rămași în țară să frecventeze cursurile și în ce măsură durerea și suferința cauzată de lipsa părinților din viața lor îi transformă în niște persoane care nu înțeleg rostul și rolul unei familii.

Obiectivele cercetării:

- Creșterea numărului de părinți care conștientizează nevoile copilului pentru a-i ajuta să se dezvolte normal din punct de vedere emoțional;
- Analizarea percepției copiilor/elevilor privind plecarea părintelui/părinților să

lucreze în străinătate;

➤ Identificarea gradului de interes pe care școala prin psiholog, prin profesorul consilier, profesorul de religie, biserica și alte instituții îl au pentru diminuarea efectelor produse de plecarea părinților asupra comportamentului și asupra performanțelor școlare ale elevilor.

Ipoteza:

Plecarea părinților să lucreze în străinătate lăsându-și copiii acasă să frecventeze școala determină: probleme emoționale, un comportament agresiv și scăderea performanțelor școlare. În vederea demonstrării acestei ipoteze mi-am propus să demarez o cercetare psihopedagogică, care are ca obiectiv dovedirea importanței familiei creștine în viața tinerilor.

2. Metodica cercetării

Cercetarea a fost organizată pe parcursul anului școlar 2024–2025, pe un număr de 80 de elevi cu vârsta școlară cuprinsă între 7 și 14 ani. Mi-am propus să realizez o acțiune educațională, rezultatele acesteia fiind folosite la nivelul școlii, pentru a lua un set de măsuri în vederea ajutorării elevilor cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Cercetarea oferă posibilitatea obținerii unor date obiective privind fenomenul părăsirii elevilor școlii de către părinții acestora, aflați la muncă în străinătate. Ea s-a realizat cu scopul de a compara și de a surprinde comportamentul, atitudinea, reacțiile elevilor. Am urmărit modul în care se manifestă, se adaptează și interrelaționează cu ceilalți colegi, dar și cu cadrele didactice ale școlii.

3. Desfășurarea cercetării și interpretarea datelor

Cercetarea a cuprins trei etape:

- I. Prima etapă a avut un caracter constatativ
- II. A doua etapă se referă la intervenția ameliorativă (se referă la schimbarea comportamentului).
- III. Etapa a treia este etapa evaluării, are valoare comparativă (datele din statistici).

Efectele plecării părinților în străinătate sunt grave, ele se pot observa asupra familiilor care se destramă, de cele mai multe ori, fie pentru că unul din părinți se

recăsătorește în țara unde a plecat, fie pentru că ambii se recăsătoresc, se micșorează rata natalității, se încurajează viața libertină, „fără obligații”, se reduc numărul căsătoriilor și asistăm la creșterea vârstei de întemeiere a unei familii.

Dacă unul din membrii familiei pleacă în străinătate pentru o perioadă lungă de timp, se produc modificări de roluri în familie astfel: unul dintre membrii familiei rămași în țară preia rolul de cap de familie. Efortul membrilor familiei de a suplini lipsa celuilalt este de cele mai multe ori este nesatisfăcător. Rezultatele foarte bune școlare sunt influențate de: timpul acordat de părinți copiilor, de ajutorul acordat copilului pentru efectuarea temelor, deci într-un cuvânt de atenția și afecțiunea ce le este acordată.

Copiii privați de iubirea și atenția părinților pot deveni mai târziu niște adulți neadaptați. Peste câțiva ani pentru ei căsătoria și familia nu va reprezenta nimic. Durerea și suferința din copilărie, cauzată de lipsa părinților din viața lor, îi transformă în niște persoane care nu înțeleg rolul unei familii.

În urma analizei răspunsurilor obținute pot afirma că elevii ai căror părinți sunt plecați în străinătate sunt mai vulnerabili decât cei care locuiesc cu părinții, în fața unor situații de risc. Unul dintre cele mai frecvente riscuri este cel al abandonului școlar și a-l depărtării de Dumnezeu.. Pierderea interesului pentru învățătură și scăderea performanțelor școlare constituie semne clare ale abandonului școlar. Din rezultatele obținute reiese că elevii frecventează școala. Numărul celor care au afirmat că lipsesc uneori de la școală este mai mare printre elevii care au părinții plecați peste hotare.

Măsuri ce se impun a fi luate:

- creșterea gradului de informare și mediatizare asupra efectelor psihosociale care pot apare la un copil în urma separării de părinți;
- necesitatea înființării la nivel local a serviciilor de prevenire care să ofere familiilor consiliere, informare, sprijin, educație parentală și planing familial;
- realizarea de parteneriate instituționale la nivelul școlii cu diferite organizații.

„Efectele asupra copilului sunt evidente: pe plan fizic copiii nu se mai îngrijesc, nu mai sunt atenți cu modul în care se îmbracă; pe plan comportamental devin delăsători, părerea celorlalți nu-i interesează, nu mai socializează cu colegii; pe plan educațional se constata o scădere a rezultatelor la învățatură; în plan emoțional-afectiv își creează propria

lume, se autoizolează , iar dacă mama este cea plecată schimbările sunt mai evidente.” (psiholog scolar).

Migrația pentru muncă a părinților are atât efecte pozitive, cât și efecte negative asupra copiilor rămași acasă. Principalele efecte pozitive sunt legate de bunăstarea materială a copiilor (îmbunătățirea condițiilor de locuire, telefon mobil, computer etc.). „Între efectele negative este interesant de remarcat faptul că plecarea unuia dintre părinți determină, în unele cazuri, o deteriorare a relației copilului cu părintele rămas acasă.”¹ Alte efecte negative se întâlnesc la nivel psihologic.

Rezultatele aplicării chestionarelor, anchetei psihosociale și a studiului de caz

IPOTEZA SE CONFIRMĂ.

Conform analizei statistice, datele pe care le-am obținut cu ajutorul chestionarului, ancheta, studiului de caz sprijină ipoteza , conform căreia exista o corelație între problemele emoționale și de comportament ale elevilor cu părăsirea lor de către părinții plecați la muncă în străinătate. Datele sprijină ideea, conform căreia există o legătură strânsă între relaționarea slabă a copiilor cu părinții plecați și tutorele legal, care se implică nesatisfăcător în educația lor. Elevii trăiesc sentimentul însingurării, al părăsirii de aceea își manifestă dezinteresul pentru școală, nu știu să comunice cu ceilalți, se impun în fața colegilor dar și a cadrelor didactice prin violență verbală.

Copiii au nevoie de o permanentă îngrijire, au nevoie de dragoste și de un cadru complet de dezvoltare psiho-socială, dar și duhovnicească. Părerea greșită pe care o au tinerii cu privire la căsătorie este o consecință a lipsei mamei și a unui model familial din viața lor.

A ajuta acești tineri este o provocare foarte mare, iar performanța reușitei este tot atât de mare ca și aceea de a lucra cu olimpicii. Pentru a avea rezultatul dorit este nevoie de multă dragoste și de ajutorul lui Dumnezeu.

Urmările plecării părinților se văd în primul rând asupra personalității copiilor, sub aspect afectiv. Ei aduc în discuție argumente de ordin afectiv- emoțional: „îmi este greu fără ei”, „îmi este greu fără mama”, „nu pot sta fără ei”, „sunt îngrijorată pentru noi”, „îmi este dor de ei”, „îi iubesc și nu pot trăi fără ei”.

Creșterea inegalității între veniturile diferitelor familii și polarizarea societății și

¹ *** , *Efectele migrației: copiii rămași acasă*, http://www.soros.ro/ro/comunicate_detaliu.php?comunicat=54

a modurilor de viață face ca unii adulți să își dorească o situație materială din ce în ce mai bună, fiind în stare pentru acest lucru să facă orice sacrificii:

- reducerea natalității;
- reducerea căsătoriilor;
- creșterea divorțurilor;
- accentuarea neînțelegerilor dintre părinți și copii.

Cele mai puternice consecințe ale plecării familiei se înregistrează la nivelul personalității elevilor. Ei aduc în cele mai multe cazuri argumente de ordin afectiv vrea să îmi petrec timpul rămas până la plecarea la facultate cu ei", „pentru că le este greu și lor, nu numai mie". Adulții pun pe primul plan obligațiile financiare pe care le au față de copii lor și pe ultimul plan educația, creșterea și obligațiile morale.

Plan de acțiune pentru ajutarea copiilor care au părinții plecați la muncă în străinătate

Întrucât un număr din ce în ce mai mare de copii rămân doar în grija unuia dintre părinți sau în grija rudelor (bunici, mătuși, tutori legali) prin plecarea la muncă în străinătate, la școala noastră s-a realizat și aplicat un plan de urmărire și ajutorare a elevilor care se află în această situație, având ca obiective:

✓ O cât mai bună cunoaștere a elevului, a comportamentului acestuia, a aptitudinilor sale, a problemelor pe care le întâmpină în lipsa părintelui/părinților plecați la muncă în străinătate;

- ✓ Prevenirea abandonului școlar;
- ✓ Prevenirea absenteismului școlar;
- ✓ Prevenirea anturajului nociv și a actelor antisociale;
- ✓ Atragerea în activitățile școlare și extrașcolare.

Bibliografie

- Cucoș, prof. dr. Constantin, *Educația religioasă - repere teoretice și metodice*, Editura Polirom, 2009
- Holbea, Gheorghe, *Identitate și globalizare în viziune creștină ortodoxă*, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2006.
- Mazlish, Elaine, *Cum să vorbim copiilor dacă vrem să ne asculte și cum să-i ascultăm pentru ca ei să ne vorbească*, traducere de Oana Florentina Manatu, Teora , București, 2008
- Maurice, Dubesse, *Etapele educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981
- Mitrofan, Iolanda, Cristian Ciupercă, *Incursiune în psihosociologia și psihosexologia familiei*, Editura Press Mihaela S.R.L., București, 1998
- <http://www.resurse-ortodoxe.ro/carti-ortodoxe/invatatura-de-credinta-crestina-ortodoxa/despre-dragostea-crestina/>
- <http://www.crestinortodox.ro/diverse/familia-crestina-intre-traditie-modernitate>

Metode interactive utilizate în povestire

Termenul de metodă derivă etimologic din cuvintele grecești metha (către, spre) și odos (cale, drum). Metoda semnifică un mod de cunoaștere și acțiune utilizat de educator și educat, un ansamblu de principii, reguli, tehnici, procedee și operații constituite ca instrument al cunoașterii, menit să sporească eficiența acestora. Astfel, în didactică, termenul ar putea avea sensul de drum care conduce la atingerea obiectivelor educaționale, cale parcursă de profesor pentru a le înlesni elevilor descoperirea unor instrumente de lucru proprii. Prin fiecare metodă interactivă se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Grupul înțelege prin exercițiu să nu-și marginalizeze partenerii, să aibă răbdare cu ei, exersându-și toleranța reciprocă.

Metodele interactive de grup necesită mult tact din partea cadrelor didactice, deoarece trebuie ca ei să-și adapteze stilul didactic în funcție de structura personalității copilului. Așadar, pentru fiecare preșcolar educatoarea trebuie să potrivească optim: gestul, munca, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în raport cu situația.

Sarcinile de lucru prevăzute prin aceste metode trebuie să respecte anumite condiții:

- să le fie comunicat copiilor timpul alocat sarcinii de lucru;
- să fie descrise gradual;
- să fie legate de viața reală;
- să ofere posibilitatea copiilor de a se autoevalua, de a se corecta, de a comunica cu colegii;

Trucuri:

Se aleg indicii specifici nivelului grupei, vârstei copiilor, pentru a orienta gândirea lor spre cunoaștere.

Cheia: După fiecare activitate-joc, pentru sistematizare și rezumare trebuie adresate două categorii de întrebări: „- Ce ați învățat?” și „- Când, cum, de ce veți folosi aceste informații?”

Aplicație: Se pot realiza „postere de învățare” - în care sunt prezentate într-o formă originală informațiile descoperite, dar proiectate în situații noi.

Recompensare:

- Laudă performanțele individuale;

- Laudă mult și critică puțin activitatea grupurilor.

Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

În continuare voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier”, sau „asalt de idei”, este o metodă care stimulează creativitatea, provoacă și solicită participarea activă a elevilor, dezvoltă capacitatea de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii, optimizează dezvoltarea relațiilor interpersonale. Un principiu al brainstormingului este: cantitatea generează calitate. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare.

Tehnica „Ciorchinele”- această tehnică stimulează realizarea unor asociații noi și permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă. Obiectivul aplicării acestei metode este completarea cu noi informații a volumului de cunoștințe deja acumulate de copii.

Se scrie un cuvânt/tema în mijlocul tablei, se cere elevilor să noteze toate ideile care le vin în minte legate de cuvânt/temă și se trasează linii între acestea și cuvântul/tema inițială.

Exemplificare: Se pune următoarea întrebare copiilor: „Ce v-a plăcut din povestea... ? Se vor aminti momentele principale ale poveștii. Ca produs final, preșcolarii vor desena ce le-a plăcut mai mult din poveste.

Metoda cubului- reprezintă strategia de predare-învățare (descoperită în 1980) și este folosită în cazul când se dorește expolorarea unui subiect/ a unei situații din mai multe perspective- oferă posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare. Această metodă implică folosirea unui cub pe ale cărei fețe se notează cuvintele: **descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează**. Se anunță tema/subiectul pus în discuție, apoi se împarte grupul în șase subgrupuri, fiecare subgrup rezolvând una dintre cerințele înscrise pe fețele cubului. Lucrarea în forma finală poate fi desfășurată pe tablă.

Această metodă am aplicat-o cu succes în activitățile integrate și a presupus împărțirea grupei în mai multe echipe de 4-5 copii, fiecare interpretează un rol în funcție de sarcina primită:

- copilul 1 „rostogolici”;
- copilul 2 „istețel”;

- copilul 3 „știe tot”;
- copilul 4 „cronometrul”;
- copilul 5 „umoristul”.

Echipa a fost formată pe principiul respectării sau exersării inteligențelor multiple: kinestetică, verbal-lingvistică, interpersonală, logico-matematică și interpersonală.

Avantajele acestei metode sunt că permite diferențierea sarcinilor de învățare, stimulează gândirea logică, sporește eficiența învățării (elevii învață unii de la alții).

Un exemplu de aplicare a acestei metode este jocul didactic „Recunoaște personajul”. Am pregătit două cuburi: unul cu cifre 1-6 (pe fiecare față fiind lipit un plic cu cerința respectivă și simbolul echipei ce o va rezolva) și al doilea cub cu imagini din trei povești: „Scufița Roșie” „Capra cu trei iezi”; „Ursul păcălit de vulpe”, la care se va aplica sarcina.

Am explicat și demonstrat jocul. Fețele cubului au avut ca sarcină, corespunzătoare algoritmului: **descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează**.

-Descrie: emoțiile trăite de un personaj și comportamentul acestuia într-un moment al poveștii din care face parte și asociază-i o etichetă verbală expresiei emoționale descoperită (ex.Scufița Roșie când a plecat la bunica-bucurie)

-Compară: emoțiile (teamă- liniște furie– calm) trăite de două personaje și comportamentul lor în fața încercărilor la care au fost supuse: Scufița Roșie când a fost mâncată de lup (teamă) și lupul când a mâncat-o pe Scufița Roșie (liniște).

Metoda florii de lotus - presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală. Problema sau tema centrală determină cele 8 idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Tehnica Lotus poate fi desfășurată cu succes în grup, fiind adaptabilă unor categorii largi de vârstă și de domenii.

Este o modalitate interactivă de lucru în grup care mi-a oferit posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Personal, la grupă am folosit cu succes **Tehnica Lotus** mai ales la evaluarea cunoștințelor, după însușirea caracteristicilor personajelor din povești.

Obiective– stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grup pe teme din domenii diferite.

Etape:

1. construirea schemei/ diagramei tehnicii de lucru;

2. plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. grupul de copii se gândește la conținuturile / ideile / cunoștințelor legate de tema principală;
4. abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
5. stabilirea în grupuri mici;
6. prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

Metoda piramidei sau „**metoda bulgărilor de zăpadă**” este o metodă de predare- învățare interactivă de grup care constă în asamblarea activității individuale și activității colective pentru realizarea unei sarcini sau probleme date.

Obiectiv: dezvoltarea capacității de a soluționa o problemă sau o sarcină prin întrepătrunderea activității desfășurate individual cu cea desfășurată în pereche și în grup.

Descrierea metodei

Etapele de desfășurare ale metodei sunt:

1. Prezentarea sarcinii didactice– educatoarea expune sarcina de lucru sau problema de rezolvat.
2. Lucrul individual– sarcina sau problema dată se lucrează individual timp de 5 minute, iar educatoarea notează pe flipchart întrebările legate de tema dată.
3. Lucrul în pereche– Copiii formează perechi și discută rezultatele obținute individual. Se solicită răspuns la întrebările individuale și se rețin întrebările nou apărute.
4. Reuniunea în grupuri mici de lucru– perechile se reunesc și constituie două grupuri mari de lucru cu număr egal de copii. Se discută în grup rezultatele la care s-a ajuns lucrând în pereche și se formulează răspunsuri la întrebările fără răspuns.
5. Raportarea soluțiilor în colectiv– se reunește grupa, analizează și concluzionează asupra rezultatelor obținute prin „rostogolirea” informației. Educatoarea răspunde la întrebările încă nesoluționate până în acest moment.
6. Luarea deciziei– se decide soluția finală și concluziile asupra pașilor urmați în realizarea sarcinii sau problemei, precum și asupra participării copiilor la activitate.

Beneficiile metodei sunt: stimulează învățarea prin cooperare; permite organizarea individuală, pe grupe și frontală a colectivului de copii; stimulează încrederea în forțele proprii prin analiza soluțiilor individuale mai întâi în lucrul în pereche, apoi în grup și în final colectiv; dezvoltă spiritul de echipă, de înțajutorare; permite implicarea în emiterea de idei, soluții inedite la problemele și sarcinile apărute.

Dezavantajul acestei metode este faptul că educatoarea stabilește mai greu contribuția individuală la rezolvarea sarcinii sau problemei date.

Turul galeriei

Definiție– tehnica de învățare prin cooperare care stimulează gândirea, creativitatea și învățarea eficientă încurajând copiii să-și exprime opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegii lor.

Obiective- elaborarea unui plan care să conducă la finalizarea unui produs ce constituie concepția, opinia tuturor membrilor grupului.

Descrierea metodei:

1. Se formează grupuri de câte 4 copii
2. Copiii rezolvă o sarcină de lucru care permite mai multe perspective de abordare sau mai multe soluții
3. Produsele activității grupelor de copii- desene, colaje, postere
4. Se expun pe pereții grupei, care se transformă într-o galerie expozițională.

La semnalul dat de educatoare prin diferite procedee, grupurile de copii trec pe la fiecare expонат pentru a examina soluțiile, ideile propuse de colegi și le înscriu pe poster într-un loc stabilit anterior, comentariile critice, întrebările, observațiile - cu ajutorul unor simboluri.

După ce se termină turul galeriei, grupurile revin la locul inițial și citesc comentariile, observațiile de pe lucrarea lor, reexaminându-și produsul.

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri.

Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane.

Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci stelute mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn „se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri pentru sistematizarea unor cunoștințe sau pentru restructurarea ideilor extrase dintr-o poveste.” Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Personaje din povești”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între personajele pozitive și negative. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Predicțiile

Metoda „predicțiile” este o metodă care stimulează imaginația copiilor, asocierile de idei și originalitatea. Prin intermediul acesteia, se exersează capacitatea de a găsi o soluție originală unei situații posibile. Prin exersarea creării de povestiri se realizează trecerea de la o etapă de repetare stereotipă la crearea mai multor variante inedite pe aceeași temă.

În debutul activității, educatoarea întocmește pe tablă Tabelul „predicțiilor”, astfel:

Ce credeți că se va întâmpla?	De ce credeți asta?	Ce s-a întâmplat, de fapt?

Tabelul nr.1 Predicțiile

Pașii de urmat în aplicarea metodei:

- Se citește sau se povestește primul fragment al unei povestiri;
- Educatoarea stabilește cuvintele-cheie reprezentative pentru fragmentul citit; în funcție de acesta, copiii răspund la întrebarea din prima coloană;
- Se argumentează răspunsul de către copii și educatoarea completează a doua coloană;
- Citind un alt fragment al povestirii, copiii află ce s-a întâmplat „de fapt, iar educatoarea notează, pe scurt, în coloana a treia a tabelului;

- Se continuă astfel, până la terminarea povestirii;
- În final, folosind notările din tabel, educatoarea, cu ajutorul copiilor, va reda povestirea cu cele două variante: cea creată de copii, cum credeau ei că se vor înălța întâmplările și cea creată de educatoare sau cea originală.

Avantaje:

- În desfășurarea acestei metode, copiii trec de la postura de ascultător la aceea de povestitor, cu sarcina de a continua firul narațiunii începute de educatoare și de a găsi o rezolvare corespunzătoare situațiilor ivite.
- Preșcolarii compun și expun într-o manieră personală întâmplări, aspecte și fapte legate de viață, de preocupările și cunoștințele lor.
- În plus, copiii trebuie să argumenteze varianta propusă de ei, tocmai în aceasta constând esența metodei „Predicțiile” - nu trebuie doar să-și expună punctul de vedere, ci trebuie să și-l argumenteze, iar în final să compare variantele.

Metoda pălăriilor gânditoare

Este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. În cercetarea mea am utilizat-o foarte des. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Copiii trebuie să cunoască semnificația fiecărei culori; să comunice liber gândurile din perspectiva semnificației culorii și să analizeze tema din mai multe perspective.

Avantajul acestei metode :copiii învață să-și exteriorizeze emoțiile, sentimentele, să comunice ce simt fără reținere, să ia decizii și să evite pe cât posibil greșelile. Această metodă dezvoltă competențele inteligenței lingvistice, inteligenței logice și inteligenței interpersonale.

Cele șase pălării gânditoare pot fi privite în perechi:pălăria albă-pălăria roșie; pălăria neagră-pălăria galbenă; pălăria verde-pălăria albastră.

Rolurile se pot inversa, copiii sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul.

Metoda Frisco

Definiție –este o metodă de rezolvare a unei probleme de către participanți pe baza interpretării unui rol specific.

- Obiectiv- identificarea unor probleme complexe și rezolvarea lor prin strategii eficiente și accesibile nivelului de înțelegere al copiilor

- Etape:

1. Identificarea, extragerea problemei
2. Repartizarea rolurilor C-Conservator, E-Exuberant, P-Pesimist, O-Optimist
3. Dezbaterea problemei
4. Sistematizarea ideilor și concluziilor asupra soluției.

BIBLIOGRAFIE:

Breben S., *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2002.

Elisabeta Voiculescu, *Pedagogie preșcolară*, Editura Aramis, București 2003.

Gheorghe Tomșa, *Psihopedagogie preșcolară și școlară – definitivat și gradul II didactic*, Editura C.N.I. Coresi S.A., București 2005.

SUGESTII DE MODELE EDUCATIONALE CARE SPRIJINĂ CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE

prof. DĂNILĂ ELENA LUMINIȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ
Traian Săvulescu-IZVOARELE, PRAHOVA

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, educația trebuie să răspundă noilor provocări prin implementarea unor metode de predare inovative, care să stimuleze colaborarea, respectul reciproc și creativitatea. Modelele educaționale moderne promovează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, transformând sala de clasă într-un spațiu interactiv și dinamic. Printre cele mai eficiente strategii didactice se numără: învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL), învățarea prin descoperire (Inquiry-Based Learning), Clasa inversată (Flipped Classroom) și învățarea colaborativă (Collaborative Learning). Aceste metode contribuie la dezvoltarea competențelor transversale și la formarea unor viitori cetățeni responsabili și creativi. Voi prezenta cele mai importante detalii referitoare la aceste strategii didactice.

Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Învățarea bazată pe proiecte pune elevul în centrul procesului educațional, oferindu-i oportunitatea de a explora teme relevante și de a aplica cunoștințele dobândite în contexte practice. Acest model promovează colaborarea, gândirea critică și autonomia în învățare. Etapele implementării PBL includ identificarea unei probleme sau provocări, cercetarea și planificarea, dezvoltarea proiectului, reflecția asupra rezultatelor și prezentarea finală a produsului realizat. Beneficiile acestui model sunt multiple: elevii devin, astfel mai motivați, își dezvoltă competențele de comunicare și de lucru în echipă și capătă o înțelegere

mai profundă a conceptelor studiate. Exemple de aplicare includ crearea unei reviste școlare, proiecte STEM care implică soluții ecologice sau organizarea unor campanii sociale pe teme actuale.

Învățarea prin descoperire (Inquiry-Based Learning)

Învățarea prin descoperire îi încurajează pe elevi să își pună întrebări, să analizeze date și să tragă concluzii prin explorare activă. Acest model stimulează curiozitatea și oferă elevilor libertatea de a-și construi propriile cunoștințe prin investigare și experimentare. Procesul de învățare implică generarea întrebărilor, colectarea și analiza informațiilor, interpretarea datelor, prezentarea concluziilor și reflecția asupra învățării. Printre avantajele acestui model se numără dezvoltarea autonomiei în învățare, aplicabilitatea practică a cunoștințelor și stimularea gândirii critice. Exemple de aplicare sunt investigațiile științifice, proiectele de istorie bazate pe documente autentice și analizele literare interactive.

Clasa inversată (Flipped Classroom)

Clasa inversată propune o abordare revoluționară a predării, în care elevii studiază noțiunile teoretice acasă, prin materiale video și lecturi interactive, iar timpul din clasă este folosit pentru activități practice, dezbateri și aplicații colaborative. Această metodă oferă numeroase beneficii, precum creșterea interacțiunii profesor-elev, personalizarea ritmului de învățare și consolidarea cunoștințelor prin aplicare practică. Exemple de implementare includ utilizarea videoclipurilor explicative create de profesori, organizarea de dezbateri academice și desfășurarea atelierelor de lucru în echipe.

Învățarea colaborativă (Collaborative Learning)

Învățarea colaborativă încurajează elevii să lucreze împreună pentru atingerea unor obiective comune, dezvoltând astfel abilități de comunicare, responsabilitate și cooperare. Acest model educațional creează un climat bazat pe respect reciproc și învățare activă. Elevii participă la discuții de grup, proiecte în echipă, sesiuni de mentorat și dezbateri academice. Avantajele

acestui model includ îmbunătățirea abilităților sociale, stimularea gândirii critice și crearea unui mediu educațional incluziv. Exemple practice sunt analiza unui text literar în echipe, organizarea unor proiecte interdisciplinare și participarea la competiții academice.

Pentru a asigura un mediu educațional adaptabil, tehnologia și metodele moderne de predare trebuie integrate strategic. Iată câteva soluții inovative care facilitează un învățământ flexibil:

1. Utilizarea tehnologiei în procesul educațional

- **Platforme de învățare online** (Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams) permit accesul la resurse educaționale de oriunde.
- **Instrumente interactive** (Kahoot, Mentimeter, Padlet) stimulează interacțiunea și implicarea activă a elevilor.
- **Realitatea augmentată și virtuală** pentru explorarea conceptelor complexe într-un mod vizual și interactiv.

2. Predare diferențiată și adaptativă

- Personalizarea parcursului de învățare prin teste inițiale care identifică nivelul de cunoștințe al elevilor.
- Oferirea de resurse și activități variate, adaptate stilurilor diferite de învățare.
- Suport individualizat pentru elevii care au nevoie de explicații suplimentare.

3. Spații de învățare flexibile

- Reorganizarea sălilor de clasă pentru a permite colaborarea și lucrul în grupuri.
- Crearea unor zone de relaxare care favorizează gândirea creativă și interacțiunea socială.
- Utilizarea mobilierului modular, care se poate reconfigura în funcție de tipul activităților.

4. Învățarea bazată pe proiecte și provocări reale

- Implicarea elevilor în proiecte interdisciplinare care au un impact real în comunitate.
- Colaborarea cu experți și profesioniști din diferite domenii pentru a aduce o perspectivă practică asupra conținuturilor studiate.

- Utilizarea unor competiții și provocări pentru a stimula creativitatea și gândirea critică.

5. Evaluare flexibilă și autentică

- Folosirea unor metode variate de evaluare, cum ar fi portofoliile digitale, prezentările video sau proiectele colaborative.
- Autoevaluarea și reflecția asupra procesului de învățare pentru a îmbunătăți performanțele elevilor.
- Evaluarea formativă prin feedback continuu, în loc de teste sumative tradiționale.

Pe lângă modelele educaționale menționate, utilizarea tehnologiei și adaptarea spațiului de învățare joacă un rol esențial în crearea unui mediu educațional modern. Integrarea platformelor educaționale interactive, a realității virtuale și a inteligenței artificiale permite o predare adaptată nevoilor individuale ale fiecărui elev. În plus, reorganizarea sălilor de clasă pentru a sprijini colaborarea, predarea diferențiată și evaluarea autentică sunt strategii care contribuie la succesul învățării. Exemple de bune practici includ sistemul educațional din Finlanda, care promovează învățarea personalizată, și școlile STEAM, care combină știința, tehnologia, ingineria, arta și matematica pentru a stimula creativitatea elevilor.

Educația modernă trebuie să fie centrată pe colaborare, respect și inovație. Modelele educaționale prezentate oferă soluții eficiente pentru a transforma învățarea într-o experiență dinamică și relevantă. Prin aplicarea acestor metode, integrarea tehnologiei și adaptarea spațiului educațional, profesorii pot crea un mediu de învățare care să pregătească elevii pentru provocările viitorului. În acest context, educația devine nu doar un proces de acumulare de cunoștințe, ci o experiență complexă, menită să dezvolte competențele necesare unei societăți în continuă evoluție.

Învățarea interactiv-creativă la clasele primare

« Dacă îmi spui o să uit, dacă îmi arăți o să țin minte, dar dacă mă implici o să înțeleg. »

Anonim

Școala contribuie tot mai mult la modelarea personalității și la cultivarea trăsăturilor ei. În întreaga operă de formare a omului nou, a personalității sale, un rol important, uneori chiar decisiv, îl au primii ani de școală.

Școlii primare îi revine sarcina de a forma primele deprinderi de muncă intelectuală. De aceea, este necesar ca învățătorul să fie preocupat în permanență de perfecționarea metodelor și procedeele de predare-învățare, a stilului de muncă în general, pentru optimizarea procesului instructiv-educativ.

Cadrul didactic trebuie să fie animat de o puternică receptivitate față de tot ce este nou și important în specialitatea sa și în pedagogie, iar în practică să dovedească un efort continuu spre autodepășire, pentru a face față sarcinilor pe care le ridică învățământul.

Utilizarea metodelor interactive de predare-învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevului.

Caracteristicile metodelor interactive:
sunt atractive;

- ☐ stimulează implicarea activă în sarcina didactică;
- ☐ stimulează inițiativa;
- ☐ asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;
- ☐ asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare;
- ☐ valorifică și stimulează potențialul creativ, originalitatea copiilor;
- ☐ acționează asupra gândirii critice a elevilor;
- ☐ elevii devin responsabili în rezolvarea sarcinilor;
- ☐ promovează învățarea prin cooperare;
- ☐ copiii învață să argumenteze acțiunile;
- ☐ îi învață pe elevi să comunice între ei și să asculte părerile celor din jur.

JOCUL ANTICIPĂRIILOR

Se aplică în etapa de prelectură.

* Pornind de la titlul textului sau de la un fragment scurt care se citește, elevii sunt întrebați despre ce cred ei că este vorba în text și ce îi face să se gândească la o această anticipare.

* Li se pot oferi câteva variante de răspuns, iar ei să aleagă varianta pe care o consideră corectă.

LECTURA PREDICTIVĂ

* Presupune citirea fragmentată a textului, făcută de către învățător, care îi întreabă pe elevi ce cred că se va întâmpla mai departe și de ce cred că se va întâmpla un anumit lucru.

* Pe parcurs se întocmește o hartă a predicțiilor, care constă în confruntarea evenimentelor relatate de text cu ipotezele relatate anterior.

METODA CADRANELOR

Prin trasarea a două perpendiculare, pe tablă sau în caiet, se obțin patru cadrane.

*Cadranele cu expresii atitudinale se pot completa frontal, pe grupe și individual.

*Elevii pot primi fișe individuale în care vor avea de completat cadranele:

I. Am admirat.... II. Dezaprob....

III. N-am înțeles... IV. Am învățat....

Sau fișe pe grupe, în acest caz fiecare grupă fiind solicitată să găsească în text cât mai multe răspunsuri pentru un singur cadran pe care trebuie să-l completeze.

PROCESUL LITERAR

*Este un joc de rol cu caracter general care presupune o dezbatere de pe poziții extreme (acuzare – apărare) a unor aspecte problematice dintr-o operă literară.

*Are o valoare constructivă mai mare atunci când este realizat pe baza unor alocuțiuni gândite și redactate de elevi.

*Aceștia vor emite opinii personale cu privire la personajele incriminate, izvorâte din contactul direct cu textul literar.

COPACUL IDEILOR

Tehnica numită „copacul ideilor” presupune munca în grup. Este o metodă grafică în care cuvântul cheie este scris într-un dreptunghi la baza paginii, în partea centrală. De la acest dreptunghi se ramifică asemenea crengilor unui copac toate cunoștințele evocate. Foaia pe care este desenat copacul trece de la un membru la altul al grupului și fiecare elev are posibilitatea să citească ce au scris colegii săi. Această formă de activitate în grup este avantajoasă deoarece le propune elevilor o nouă formă de organizare și sistematizare a cunoștințelor.

CVINTETUL

Metoda cvintetului pune accent pe forța elevului, contribuind la formarea capacității de a rezuma și sintetiza informațiile, de a surprinde complexitatea unor idei, sentimente și convingeri în câteva cuvinte.

Cvintetul este o poezie care impune sintetizarea informațiilor/conținuturilor dintr-un text în exprimări clare, care descriu sau prezintă reflecții asupra temei date sau subiectului dat. Este o poezie de 5 versuri a cărei construcție are la bază anumite reguli pe care elevii trebuie să le respecte, iar timpul de întocmire este de 5-7 minute.

Activitatea pornește de la un cuvânt-cheie din lecția zilei respective sau din lecția anterioară, iar elevii, în timpul dat, trebuie să dovedească receptivitatea la cele discutate în clasă, bazându-se pe capacitățile lor de creație.

Regulile de întocmire a unui cvintet:

- primul vers este format din cuvântul tematic (un substantiv);
- al doilea vers este format din două cuvinte (adjective care să arate însușirile cuvântului tematic);
- al treilea vers este format din trei cuvinte (verbe la gerun ziu care să exprime acțiuni ale cuvântului tematic);
- al patrulea vers este format din patru cuvinte ce formează o propoziție prin care se afirmă ceva esențial despre cuvântul tematic);
- al cincilea vers este format dintr-un singur cuvânt, care sintetizează tema/ideea.

Avantajele metodelor moderne:

- transformă elevul din obiect în subiect al învățării;
- este coparticipant la propria formare;
- angajează intens toate forțele psihice de cunoaștere;

- asigură elevului condițiile optime de a se afirma individual și în echipă;
- dezvoltă gândirea critică ;
- dezvoltă motivația pentru învățare;
- permite evaluarea propriei activități.

Metodele moderne au tendința de a se apropia cât mai mult de metodele cercetării științifice, antrenând elevii în activități de investigare și cercetare directă a fenomenelor . Utilizarea metodelor interactive în activitatea didactică are ca rezultat creșterea motivației pentru învățare și a încrederii în sine, contribuie la formarea atitudinii pozitive față de obiectele de studiu în școală și asigură condițiile formării capacității copiilor de a interacționa și de a comuni ca, pregătindu-i mai bine pentru activitatea socială.

Învățarea interactiv-creativă este o formă specială a învățării școlare, apărută din necesitatea ținerii pasului școlii cu noile transformări existente și preconizate, în viață și activitatea social-umană, în complexitatea epocii contemporane. În consecință, învățarea interactiv-creativă este necesară pentru a crea omul creativ, un constructor de idei care nu rămâne suspendat în sistemul său ideativ, ci îl folosește pentru a elabora decizii și a rezolva problemele vieții prin acțiune. Acest tip de învățare nu se opune învățării școlare clasice, ci este o nouă calitate a acesteia prin obiectivele pe care le urmărește privind formarea personalității umane. Ea pune accentul pe *învățarea prin cercetare-descoperire, pe învățarea prin efort propriu*, independent sau dirijat; pune accent mai ales pe echipamentul intelectual operatoriu, pe *gândire și imaginație creatoare*. “Învățarea prin descoperire asigură însușirea activă și trainică a cunoștințelor”; procesele de asimilare și înțelegere fiind mai atractive ea are o valoare formativă mai mare, favorizând dezvoltarea atitudinilor și spiritului investigativ și inventiv, flexibilitatea și productivitatea gândirii, a curiozității organizate, a motivației complexe și a creativității. Nu sunt excluse însă preocupările pentru educarea memoriei, îmbogățirea blocului memorial și dezvoltarea calităților acesteia, deoarece fără aceste instrumente gândirea și imaginația creatoare nu ar dispune de material de proiectare. Specificul învățării creative este înțeles de Paul Popescu-Neveanu (1990) ca o apropiere maximală de modelul cunoașterii active, prin explorare, ipoteză, deducție, punere și rezolvare de probleme, dar și de realizare practică, de proiecte transformative. Pentru R. Gagne, creația constituie tipul superior de învățare, ultimul în ierarhia propusă de el, și “constă în combinarea a două sau mai multe reguli însușite anterior, pentru a produce o nouă capacitate ce poate fi demonstrată ca depinzând de o regulă “supraordonată”. Creația, deși relativ asemanătoare cu rezolvarea de probleme, o depășește însă pe aceasta. Ea presupune, “un salt calitativ, o combinație a ideilor din sisteme de cunoaștere mult diferite, o folosire îndrăznească a analogiei ce depășește ceea ce se înțelege, de regulă prin generalizarea în interiorul unei clase de situații problematice.” (1975, p. 323)

În loc de concluzii:

Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri, a analiza răspunsurile auzite, a ajunge la identificarea răspunsurilor corecte, din care apoi descoperă cunoștințele noi.

Bibliografie:

- ILIE, Emanuela, Didactica literaturii române, Iași, Polirom, 2008
 CRIȘAN, Lucia, Cadrul didactic, Didactica disciplinelor, Metode, procedee educaționale și noi tehnologii, noiembrie 2009
 OPRESCU, Victor, Dimensiunea psihologică a pregătirii profesorului, Craiova, Scrisul românesc, 1983

INVATAREA PRIN COOPERARE SI COLBORAREA INTRE ELEVI SI PROFESORI

Este bine cunoscut faptul ca o comunicare buna intre profesor si elev se soldeaza de cele mai multe ori cu progrese semnificative si acest lucru depinde de comportamentul activ al profesorului, de felul in care acesta il motiveaza pe elev, ii prezinta informatia si il indruma in prelucrarea ei, cu scopul de a obtine de la acesta raspunsul adecvat. Chiar daca in aceasta relatie se evidentiaza superioritatea profesorului, aceasta se echilibreaza prin sensibilitate, constiinta posibilitatilor, capacitatea de a lua decizii privitoare la tot ce se intampla in procesul de invatare.

Profesorul si elevul se afla intr-o asemenea interdependenta incat niciunul dintre ei nu-si poate atinge scopul fara indeplinirea unui act instrumental din partea celuilalt. Fiecare copil are caracteristici, interese, abilitati si cerinte de invatare unice si de aceea, trebuie concepute sisteme educationale care sa tina seama de extrem de marea diversitate a acestor caracteristici si cerinte educationale individuale.

Punctul de plecare in alcatuirea strategiilor de lucru este identificarea problemelor pe care la intampina copiii in invatare, pentru a construi si proiecta activitatile in intampinarea nevoilor lor. Educatorul si elevul se afla intr-o asemenea interdependență încât nici unul dintre ei nu-și poate atinge scopul fără îndeplinirea unui act instrumental din partea celuilalt. Educatorul așteaptă acțiunea de sprijin a elevului acțiune de care depinde realizarea scopului sau /și viceversa. Rezultă că progresul elevului , depinde în mare măsură de relația educat-educator și mai ales de educator care solicită din plin elevilor să participe, să colaboreze în luarea deciziilor. Fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și cerințe de învățare unice și de aceea, trebuie concepute sisteme educaționale care să țină seama de extrem de marea diversitate a acestor caracteristici și cerințe individuale. Punctul de plecare în alcătuirea strategiilor de lucru este identificarea problemelor pe care le întâmpină copiii în învățare, pentru a construi și proiecta activitățile în întâmpinarea nevoilor lor.

Cunoașterea a cât mai multor lucruri despre elevii noștri și trăsăturile lor individuale ne vor ajuta să știm mai bine care sunt nevoile de învățare ale fiecăruia și, în consecință, care parte din curriculum trebuie diferențiată pentru o anumite lecție. Identificarea nevoilor de învățare se

bazează în primul rând pe caracteristicile elevului. Dacă la o anumită lecție există un elev sau mai mulți elevi care pornesc de la nivele diferite, atunci pentru acel elev sau acei elevi trebuie operate o serie de modificări. Un aspect important care privește modul de a ne cunoaște elevii este să descoperim ce anume îi interesează. Elevii sunt interesați sau motivați de domenii la care se pricep și care le-ar putea aduce o performanță școlară. Cunoașterea mai bună a elevilor de către profesori ține de elaborarea profilurilor de învățare. Aceste stiluri de învățare pot avea legătură cu diferite arii, de exemplu, lingvistică, logică-matematică, mobilitate, abilități muzicale, orientare în spațiu, relații intra-și interpersonale, mediul, și altele (numite inteligențe multiple).

Realizarea optima a procesului de învățare implica folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și interacțiunea dintre profesori și elevi ca o modalitate permanentă de învățare interactivă. Este necesar ca elevii să lucreze în grupuri mici, să comunice direct între ei - față în față, să fie evaluați pentru munca independentă dar și pentru realizările întregului grup, activitatea să fie bine structurată și elevii să lucreze ca o echipă. În grupurile mici, elevii se pot afirma și își pot dezvolta abilitățile, învăța să comunice eficient, rezolva conflicte. Pentru a crea un mediu adecvat pentru învățarea prin cooperare, este necesar ca elevii să participe la discutarea și explicarea obiectivelor acțiunii de învățare în cadrul relației dintre profesori și elevi, deoarece fiecare participant la actul învățării are idei, experiențe și interese personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice.

Condiția de bază ca elevul să poată învăța este atenția. Nu există activitate umană conștientă care să se poată desfășura normal fără o atenție susținută. Când elevul este motivat de conținutul celor predate devine, implicit, foarte atent. Așadar capacitatea de învățare a elevului sporește pe măsura motivării sale. Elevii cu o bună memorie sunt, de obicei, elevi cu rezultate excelente la învățătură. Memoria bună însă nu poate fi considerată aceea în care întipărirea și stocarea cunoștințelor se realizează mecanic. Odată cu înaintarea pe treptele superioare ale învățământului, productivitatea memoriei elevilor este condiționată de măsura în care profesorii îi inițiază în tehnicile memorării logice, adică a utilizării procedeele raționale în memorare împărțirea textului de memorat în unități logice, scoaterea ideilor principale, sistematizarea acestor structuri logice etc.

Bune rezultate în progresul elevilor obțin cei care se preocupă de cultivarea gândirii elevilor lor, utilizând în acest scop strategiile euristice în predare (conversația euristică, învățarea

prin descoperire, problematizarea etc.); prin caracterul lor stimulator, activizator, aceste metode dezvoltă structuri operaționale care să le permită elevilor utilizarea independentă și creatoare a cunoștințelor asimilate în situații noi. Un elev a cărui atitudine la învățătură este pozitivă și care-l face să fie interesat, perseverent, stăruitor, harnic, poate fi considerat ca având o bună capacitate de învățare. Ceea ce influențează cel mai mult învățarea sunt cunoștințele pe care elevul le posedă la plecare. De aceea orice cadru didactic va întemeia un demers didactic pe o serie de date colectate prin evaluare inițială. În procesul didactic de la evaluarea inițială a copilului trecând prin aplicarea programelor școlare se finalizează din nou cu o evaluare, cea finală. Din perspectiva cadrelor didactice măsurarea și întregistrarea progresului elevilor oferă nu numai un feed-back privind dinamica evoluției acestora dintr-un punct X într-un punct Y, ci are legătură directă cu planificarea progresului și cu evaluarea periodică a valorii adăugate a învățării.

În evaluarea fiecărui domeniu al activității și participării trebuie precizate:

- capacitatea, adică cel mai înalt nivel de funcționare pe care un individ îl poate atinge;
- performanța, adică ceea ce individul face în mod obișnuit în mediul său de viață;
- progresul, adică corelarea a ceea ce persoana poate să facă, nivelul pe care îl poate atinge și așteptările sociale de la aceasta, prin comparația dintre o stare inițială și una finală.

Știindu-se că elevul progresează în ritm propriu, este important să demonstrăm cu claritate progresul pe care îl înregistrează copilul, nivelul performanței sale la un moment dat, comparativ cu nivelul performanței sale anterioare, deoarece acest lucru îi motivează pe toți cei implicați în educație copilului (familie, cadre didactice, specialiști).

Pentru progresul școlar, marea majoritatea obiectivelor gravitează în jurul următoarelor idei:

- trecerea educatului de la o stare inferioară la una superioară;
- dezvoltarea în linie ascendentă a educatului asupra căruia s-au exercitat influențele educaționale;
- schimbarea în bine datorită căreia se ajunge la un rezultat scontat etc.
- obținerea unor rezultate școlare mai bune, raportate la achizițiile anterioare.

Permițând înregistrarea progresului atins de elev de la o etapă școlară la alta raportul de evaluare prezintă o serie de avantaje:

- oferă date despre întreaga activitate a elevului;
- permite individualizarea sarcinilor de lucru;
- evidențiază rezultatele de excepție obținute de elev în anumite domenii, interesele,

- aspirațiile acestuia etc. ca și rezultatele mai slabe atinse în alte aspecte;
- facilitează exprimarea creativității.

Bună dispoziție în clasă reprezintă o condiție necesară în evitarea eșecului școlar. Fiecare lecție este recomandat să se desfășoare într-un climat afectiv particular, securizant, dispoziția afectivă a elevilor fiind coordonată de cadrul didactic.

În concluzie, profesorul trebuie să stabilească o relație armonioasă de la început cu elevul pentru a nu-i afecta acestuia dezvoltarea psihică, afectiva și personală. Profesorul trebuie să creeze o relație care să-i permită elevului să prindă aripi în dezvoltarea lui. Personalitatea profesorului este „izvorul și reglatorul” actului educativ iar scopul formal al educației nu este decât acela al formării omului responsabil, a se conduce singur pe calea binelui, a adevărului, a dreptății și a frumosului.

Bibliografie selectivă

1. I. Drăgan, A. Partenie, Psihologia învățării, Editura Excelsior, Timișoara, 1997;
2. Ed. Claparede, Educația funcțională, traducere de prof. M. Niculescu, E.D.P., Bucu

Inv. DEACONESCU
LAVINIA MIRELA

METODE DIDACTICE COLABORATIVE ȘI INTERACTIVE ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII ACTIVE

Didin Florentina Gabriela

Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

Strategiile didactice interactive reprezintă „*Modul de sistematizare a conținutului învățământului și determină mersul gândirii pedagogice a profesorului în selectarea și aplicarea metodelor didactice*”.¹ Necesitatea asigurării unei bune calități în educație presupune o resistemizare a demersului educațional din punct de vedere al profesorului, astfel încât strategiile didactice elaborate să fie centrate pe învățare și, respectiv, pe elev.

Metodele didactice interactive sprijină învățarea activă, presupune o colaborare susținută între elevi care, organizați în microgrupuri, lucrează împreună în vederea atingerii unor obiective stabilite anterior. Cadrul didactic nu este plasat în rolul de comunicator de mesaje informaționale, ci preia rolul de organizator, facilitator și mediator în activitatea de învățare.

Demersul didactic este proiectat astfel încât să nu îl mai plaseze în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul esențial, însă, se renunță la practicile educaționale rigide, vechi și uniforme. Profesorul devine organizatorul mediului de învățare, pe care îl adaptează particularităților și nevoilor beneficiarilor, procesul învățării facilitând dezvoltarea competențelor. Cadrul didactic, prin proiectarea și realizarea activităților de predare – învățare – evaluare, pe baza unor strategii didactice interactive, oferă elevilor numeroase oportunități de a se implica în mod direct în procesul propriei formări, de a-și susține în mod liber opiniile, ideile și de a le compara cu cele ale colegilor, dezvoltându-și competențele metacognitive.

Strategiile didactice, care presupun învățarea activă, aplicarea, experimentarea și cercetarea asigură dezvoltarea și fructificarea atât a resurselor cognitive, cât și a resurselor afective și voliționale ale elevilor, în vederea integrării ulterioare în mediul socio-profesional. Modul în care strategiile de predare-învățare sunt aplicate presupune comprehensiunea modului în care „înțelegerea și învățarea se petrec.”² Astfel, conturarea posibilităților de a utiliza o învățare de calitate, de a realiza achiziții durabile, utilizabile și transferabile în diverse contexte de învățare și nu numai va aduce numai beneficii. Bucurându-se de o îndrumare competentă, prin

¹Miron Ionescu, Vasile Chiș, *Strategii de predare-învățare*, Editura Științifică, București, 1992, p. 87.

² Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003, p. 27.

suportul profesorilor care îi respectă pe elevi și sunt interesați în permanență de îmbunătățirea nivelului lor de achiziții și competențe, educabilii vor avea posibilitatea să atingă obiectivele învățării și să încheie cu succes activitatea de învățare. Mai mult decât atât, șansele de reușită socială vor crește în mod considerabil.

Viziunea cadrului didactic asupra elevilor a suportat transformări fundamentale: imaginea elevului, care până acum câțiva ani era privit ca un receptor inactiv de informații, ce primea pasiv cunoștințe „prefabricate”, este înlocuită cu imaginea elevului implicat, motivat, activ în practicarea unei învățări autentice, și dornic să-și formeze competențe specifice prin care sunt procesate informațiile, astfel încât se generează noi cunoștințe și noi moduri de aplicare a acestora în diverse contexte.

Transmiterea și acumularea de cunoștințe – obiectivul fundamental al educației școlare clasice – trece în cel de-al doilea plan atunci când dorim să promovăm, la acest nivel, o cultură a calității educaționale. Accentul este pus pe modul în care informațiile pe care elevul trebuie să le asimileze sunt structurate, prelucrate, interpretate și utilizate în situații numeroase. Elevii obțin și consolidează competențe durabile, dar și încrederea că acestea se vor dovedi utile, practice și le vor servi în mod real în contexte reale de viață.

Mușata Bocoș în lucrarea sa *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*³ propune redimensionarea rolului și ipostazei profesorului în contextul învățării interactive și active. Aceasta propune **profesorul pedagog**, capabil să aplice o pedagogie individualizată și diferențiată, **profesorul moderator, organizator, gestionar și proiectant al conținuturilor și activităților de învățare, mediator, facilitator, consilier, partener, coordonator, scenograf, actor, strateg-gânditor** ș.a.

Constantin Parfene⁴ afirmă în lucrarea sa *Literatura în școală*, ediția a II-a, că orice oră de limba și literatura română ce se dorește interactivă trebuie să respecte următorii pași:

- Profesorul și elevii săi devin parteneri de dialog, deci trebuie să se stabilească un raport de cooperare încă de la început;
- Tehnicile de învățare trebuie să fie adecvate;
- În procesul învățării se va utiliza analiza, sinteza, comparația, procesul de învățare deductiv și inductiv, aprecierea critică;

³ Mușata Bocoș, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p. 147.

⁴ Constantin Parfene, *Literatura în școală*, ediția a II-a, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1997, p. 129

- Asigurarea constantă a conexiunii inverse;
- Tratarea individuală și diferențiată a elevilor, pentru a răspunde cerințelor individuale de învățare.

Strategiile didactice interactive au un rol determinativ în procesul instructiv – educativ, fiind prezente în toate etapele conceperii și executării efective a acesteia:

a) în etapa proiectării, atunci când profesorul se raportează la toate celelalte componente ale procesului de învățământ (obiective, timp, forme de organizare, conținuturi etc.), elaborează strategia didactică optimă;

b) în etapa de desfășurare a activității – strategia didactică este un instrument concret care permite atingerea obiectivelor propuse;

c) în faza (auto) evaluării, împreună cu alte componente ale procesului de învățământ, strategia didactică devine „obiect” al evaluării profesorului, în raport cu rezultatele obținute, calitatea acesteia și gradul de concordanță cu conținutul, finalitățile, formele de organizare a procesului de învățământ.

Metode moderne de predare a limbii și literaturii române

Limba și literatura română reprezintă una dintre disciplinele pe seama căreia sunt puse, într-o mare măsură, competențele lingvistice complexe ale omului modern. Strategiile didactice, care ajută la optimizarea procesului de instruire în vederea unei mai bune însușiri a bagajului informațional, reprezintă căi complexe de organizare și de îndrumare a procesului de predare - învățare – evaluare, în funcție de personalitatea și creativitatea profesorului și a elevilor: „Centrarea învățământului european asupra formării de competențe a generat, în spațiul primei limbi (limba maternă), o serie de încercări de circumscriere a competenței de comunicare. Într-o abordare sintetică, genul proxim al definițiilor identifică: a) specificitatea competenței de comunicare în zona unui modus operandi; b) resursele - la nivelul cunoștințelor, capacităților și atitudinilor pozitive față de transmiterea și receptarea mesajelor, precum și față de negocierea de sens; c) ariile de manifestare - în ordinea construcției și receptării textului oral și scris, iar d) componenta fundamentală - în zona verbalului, partializat în subcomponentele lingvistică, textuală și discursivă. În ultima perioadă, discuțiile referitoare la competența de comunicare au început să fie dublate de reflecția asupra competenței literare și culturale.”⁵

⁵ Alina Pamfil, *Studii de didactica literaturii române*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006, p. 28.

Prin *metodă de învățământ* se înțelege o modalitate comună prin care cadrul didactic și elevii acționează cu scopul realizării obiectivelor pedagogice. Cu alte cuvinte, metoda definește „un mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată”.⁶

În *școala modernă*, proprietatea esențială în funcție de care sunt evaluate metodele de învățământ este *caracterul lor activ*, adică măsura în care sunt folositoare în provocarea implicării elevilor într-o activitate concretă sau mentală. Metodele didactice au ca principal scop stimularea motivației, a capacităților creatoare și cognitive ale elevilor iar „alegerea metodei capătă o importanță covârșitoare; ea echivalează cu luarea unei decizii practice indispensabile conducerii unui fragment din procesul de învățământ și se înscrie întotdeauna în limitele unor finalități deduse și ele, până la urmă, din sarcinile instructiv-educative specifice ale disciplinei care se predă (...).”⁷ Un principiu în baza căruia este apreciată eficiența metodelor didactice îl reprezintă valența formativă a acestora, impactul pe care aceste metode didactice îl au asupra dezvoltării personalității elevilor: „Metoda, se ajustează, așadar, după datele de ansamblu ale acțiunii, privite ca un întreg, ceea ce permite o mai bună stăpânire și optimizare a acesteia și prin ea, a actului însuși de instruire.”⁸

Știu – vreau să știu – am învățat

Acest model de predare a fost elaborat de Donna M. Ogle în 1986 și pornește de la premisa că în vederea predării unor noi informații trebuie să ținem cont de informația anterioară a elevului.

Încurajând creativitatea și curiozitatea, punerea în aplicare a modelului **Știu/ Vreau să știu/ Am învățat**, „fixează cunoștințele elevilor despre o temă dată”⁹ și presupune parcurgerea a trei etape: accesarea cunoștințelor anterioare, stabilirea a ceea ce dorim să învățăm și reactualizarea a ceea ce am învățat. Primii doi se realizează oral, pe bază de conversație, pe când cel de-al treilea se concretizează în scris, în timp ce se lecturează textul, fie imediat ce textul a fost parcurs integral.

Metoda constă în completarea unei fișe de lucru, prin activități de grup sau individuale.

⁶Iucu Romiță, *Instruirea școlară*, Editura Polirom, Iași, 2001, p. 142

⁷ Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2000, p.17.

⁸ *Ibidem*, p.16.

⁹ Florentina Sâmișăian, Mariana Norel, *Didactica limbii și literaturii române*, Vol. 1, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural, 2011, p. 116.

Etapă **Știu** implică două faze ale accesării cunoștințelor anterioare: un brainstorming ce va avea rol de anticipare și o activitate de stabilire a unor categorii. Brainstormingul se construiește în jurul unui concept cheie. Se adresează întrebări generale de tipul: *Ce știți despre...* și se recomandă atunci când elevii au un nivel scăzut de informații cu privire la conceptul în cauză. Pe baza informațiilor obținute în urma brainstormingului se vor realiza activități de generalizare și categorisire. Elevilor li se cere să analizeze ceea ce deja știu și să le analizeze pe cele care au puncte comune și pot fi incluse într-o categorie mai generală. Acest lucru este benefic în procesul educațional, deoarece a ne gândi la ceea ce știm ne ajută să ne îndreptăm atenția asupra a ceea ce nu știm. Brainstormingul este intenționat folosit în orele de limba și literatura română, fiind „o metodă ce pune în valoare creativitatea. Un principiu important al brainstormingului este ideea conform căreia cantitatea generează calitatea.”¹⁰

Etapă **Vreau să știu** constă în formularea unor întrebări, care se ivesc în urma evidențierii diferitelor puncte de vedere ce au apărut ca urmare a brainstormingului sau a categorisirilor. Scopul acestor întrebări este de a personaliza și de a dirija actul lecturii.

Etapă **Am învățat**, ce se realizează în scris, de către elevi, are loc după ce conținutul lecției a fost predat. Dacă textul este mai lung, așa cum se întâmplă în cazul studierii romanelor, completarea acestei rubrici se poate face după analiza fiecărui fragment semnificativ. Elevii vor însemna cu bife întrebările la care au răspunsul, iar cele rămase cu răspuns parțial sau fără răspuns se va sugera explicația suplimentară sau lecturi edificatoare.

Aplicație pe text a metodei – romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu

Elevii, coordonați de către cadrul didactic vor nota la tablă, în prima căsuță, elementele pe care le cunosc despre modalitățile de caracterizare a personajului, trăsăturile romanului modern, subiectiv și de analiză psihologică. Ulterior, în cea de-a doua căsuță vor nota ceea ce nu știu și doresc să afle: trăsătura de caracter dominantă a lui Ștefan Gheorghidiu, descoperirea autoanalizei și rolul acesteia, obsesiile acestui personaj, dar și modul în care este perceput și construit personajul feminin, Ela.

¹⁰ Florentina Sâmihăian, Mariana Norel, *Didactica limbii și literaturii române*, Vol. 1, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural, 2011, p. 84

Elevii se vor așeza în semicercuri concentrice; cei din interior vor discuta elementele legate de înțelegerea textului modern, subiectiv și tipurile de caracterizare, iar cei din exterior apreciază afirmațiile colegilor. În urma acestor discuții se completează a treia rubrică.

Știu: Care sunt principalele modalități de caracterizare? Prin ce se realizează aceste modalități de caracterizare? Ce știți despre romanul modern de analiză psihologică? Care sunt trăsăturile acestui tip de roman?

Vreau să știu: Ce sunt principalele trăsături de caracter ale personajelor Ștefan Gheorghidiu și Ela Gheorghidiu? Ce tip de caracterizare s-a utilizat în construcția acestor personaje? Ce procedeu s-a folosit în cazul fiecărui personaj și ce semnificații ascund trăirile personajelor?

Cadranle

Aceasta este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut, prin participarea activă și implicarea elevilor în înțelegerea adecvată a textului rezumat. Această metodă este pretabilă în etapa de reflecție.

Metoda cadranelor presupune trasarea a două axe perpendiculare, operațiune în urma căreia rezultă patru cadrane.

Elevii audiază o povestire, o prelegere sau citesc un text, apoi sunt solicitați să noteze anumite aspecte sesizate, precum:

- în cadranul I: reperele spațio-temporale în care are loc acțiunea;
- în cadranul II: sentimente generate de povestire/text;
- în cadranul III: stabilirea unei legături între conținutul povestirii/textului pe de o parte și cunoștințele și experiența lor de viață pe de altă parte;
- în cadranul IV: morala, învățătura, mesajul transmis de conținutul de idei prezentat.

Aplicație pe text – Romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil

Petrescu.

- Elevii vor citi fragmentul dat și stabilesc **tema** acestuia (cele două experiențe fundamentale de cunoaștere trăite de protagonist: dragostea și războiul).
- Discutarea modului de **construcție a subiectului**: romanul debutează printr-un artificiu compozițional, deoarece acțiunea primului capitol, *La Piatra Craiului în munte*, are loc ulterior întâmplărilor relatate în Cartea I.

- Profesorul le cere elevilor să stabilească **specia epică** ale cărei trăsături se regăsesc în text (**Roman modern de tip subiectiv** scris la persoana întâi, sub forma unei confesiuni a personajului central, Ștefan Gheorghidiu).
- Elevii precizează caracteristicile care aparțin **romanului modern de tip subiectiv** (unicitatea perspectivei narative, timpul prezent și subiectiv, fluxul conștiinței, memoria afectivă, narațiunea la persoana I, luciditatea autoanalizei, anticalofilismul, dar și autenticitatea definită ca identificarea actului de creație cu realitatea trăită, cu experiența unei trăiri febrile).
- **Analogia cu alte texte:** „Maitreyi” de Mircea Eliade (prin temă, tip de narator, apartenența la specie).

Toate acestea sunt completate în patru cadrane astfel:

<i>I. TEMA</i>	<i>II. DEFINIREA ELEGIEI</i>
<i>III. CONSTRUCȚIA SUBIECTULUI</i>	<i>IV. LEGĂTURA CU ALTE TEXTE</i>

Metoda jurnalului reflexiv

Jurnalul reflexiv („reflexive diary”) face parte din rândul metodelor alternative de predare – învățare – evaluare și cuprinde însemnările elevului asupra aspectelor pe care acesta le-a trăit în procesul cunoașterii. Este considerată a fi o strategie de evaluare excelentă, deoarece ajută la dezvoltarea abilităților metacognitive. Această metodă didactică constă în reflectarea elevului asupra procesului personal de învățare și cuprinde reprezentările pe care le-a dobândit pe parcursul derulării acestuia.

Această metodă didactică se centrează pe aspectele următoare:

- 1) obținerea dezvoltării conceptuale;
- 2) dezvoltarea proceselor mentale;
- 3) experimentarea unor noi sentimente și atitudini (trăite).

Reflecția elevului asupra acestor aspecte poate îmbunătăți învățarea ulterioară.

În **jurnalul reflexiv** se notază în mod constant sentimente, opinii, experiențe, gânduri împărtășite, cu un punct de vedere critic. Elevul este încurajat să răspundă la întrebări de tipul:

- Ce ai învățat nou din această lecție?
- Cum ai învățat?
- Ce sentimente ți-a trezit procesul de învățare?
- Care din ideile discutate ți s-au părut mai interesante?
- Care dintre aceste idei crezi că necesită o clarificare?
- Ce dificultăți ai întâmpinat?
- Cum te simți când înveți la limba și literatura română?
- Cum poți utiliza în viitor această experiență de învățare?
- În ce măsură ceea ce ai studiat ți-a satisfăcut așteptările?
- Cum ți-ai dori să înveți în viitor următoarea temă (capitol, lecție)?
- Ți-a plăcut experiența (de învățare)? Dacă da, de ce?
- Dacă ai putea schimba ceva, ce ai face?
- Aduăgă alte comentarii care te preocupă.

Jurnalul reflexiv este un dialog al elevului purtat cu sine, din care acesta învață despre propriile procese mintale. Prin intermediul acestei metode alternative se urmăresc trei probleme:

- *autoreglarea învățării* (are loc prin examinarea dedicației, a atitudinilor, și a atenției concentrate în vederea îndeplinirii unei sarcini de învățare);
- *controlarea acțiunilor desfășurate asupra sarcinii de învățare* (are loc prin analiza planificării, a rezultatelor obținute și a demersurilor metodologice de rezolvare a sarcinii);
- *controlarea cunoașterii obținute* (are loc prin analiza noțiunilor învățate, a lacunelor înregistrate și a cauzelor acestora).

Avantajele aplicării acestei metode didactice:

- jurnalul reflexiv este o modalitate didactică prin care se realizează o evaluare flexibilă, deschisă și reflexivă;
- elevul își poate exprima nemulțumirile, dar și așteptările, dorințele și satisfacțiile;
- profesorul poate să descopere (cu acordul elevului) și alte aspecte care influențează procesul învățării și, astfel, să ajute la evoluția calității instruirii;
- ținând cont de aceste aspecte, se produce o mai mare apropiere între profesor și elev, acesta din urmă simțindu-se înțeles și conștientizând faptul că sunt luate în considerație toate circumstanțele ce influențează procesul de învățare.

Desigur, folosirea jurnalului reflexiv prezintă și dezavantaje ce țin de modul în care această metodă didactică este elaborată. Eficiența acestei metode didactice presupune completarea sa periodică. Acest lucru solicită disciplină, dar și notarea constantă a reprezentărilor elevilor, precum și a punctelor de vedere critice. Nefiind obișnuiți cu reflecția asupra muncii lor, elevii vor găsi această metodă nu tocmai ușoară. În vederea eficientizării, aceștia trebuie să învețe și să fie îndreptați către analiza proprie, pentru a înțelege de ce este necesară și cum trebuie făcută.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mușata Bocoș, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.
2. Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Miron Ionescu, Vasile Chiș, *Strategii de predare-învățare*, Editura Științifică, București, 1992.
3. Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003.
4. Alina Pamfil, *Studii de didactica literaturii române*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006.
5. Constantin Parfene, *Literatura în școală*, ediția a II-a, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1997.
6. Iucu Romiță, *Instruirea școlară*, Editura Polirom, Iași, 2001.
7. Florentina Sâmișăian, Mariana Norel, *Didactica limbii și literaturii române*, Vol. 1, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural, 2011.

Jocul didactic – stimulent al dezvoltării abilităților de comunicare la copilul preșcolar. Aplicații

Prof. Dima Doina
Grădinița cu P.P. Nr. 18
Focșani, Vrancea

Procesul de îndrumare a formării abilităților de comunicare cuprinde mai multe etape care se întrepătrund: ascultarea vorbirii celor din jur, reproducerea ei pe baza imitației, construirea unui sistem verbal propriu și consolidarea lui prin exersarea zilnică, prevenirea unor deficiențe de înțelegere sau de pronunție și corectarea vorbirii. Situațiile de instruire ce presupun comunicarea se diversifică în funcție de modalitățile, căile și mijloacele la care poate apela cadrul didactic.

În procesul de învățământ, jocul este conceput ca mijloc de instruire și educare a copiilor, ca procedeu metodic de realizare optimă a sarcinilor concrete propuse de educator și ca formă de organizare a activității de cunoaștere și de dezvoltare a capacităților psihofizice pe toate planurile. Ceea ce caracterizează în esență jocul didactic este realizarea unei îmbinări armonioase între sarcinile specifice activității ludice și sarcinile și funcțiile specifice învățării.

În literatura de specialitate, jocul didactic este considerat ca cel mai eficient mijloc de instruire și educare, fiind folosit în scopul formării și consolidării cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor. Deci, jocul didactic urmărește un dublu scop:

- instruirea copiilor într-un domeniu al cunoașterii ;
- stimularea interesului pentru activitatea desfășurată prin folosirea unor elemente distractive, caracteristice jocului.

Astfel, se facilitează atingerea scopului formativ-educativ urmărit și, împreună cu celelalte activități frontale, se exercită o puternică influență asupra copilului în vederea pregătirii sale pentru școală.

Jocurile didactice se diferențiază între ele prin conținut, sarcini didactice, reguli și acțiunea de joc. Fiecare joc didactic trebuie să îmbine într-o manieră inspirată momentul instructiv și exercițiul cu momentul distractiv.

Prin jocul didactic se asigură înțelegerea, fixarea sau repetarea anumitor cunoștințe în mod plăcut, fără ca interesul celor care comunică să scadă. Jocul se constituie ca activitate

fundamentală la vârsta preșcolară. J. Piaget denumește jocul ca fiind un anumit tip de activitate, înțeleasă ca un exercițiu funcțional.

Preșcolarul ajunge să rezolve prin joc sarcini didactice cu mari valențe formativ-educative:

- identificarea unor personaje și descrierea lor;
- identificarea unei situații și descrierea ei;
- formularea de întrebări pentru clarificări;
- elaborarea de răspunsuri la întrebările formulate de cadrul didactic sau colegi;
- interpretarea unor roluri;
- extrapolarea consecințelor unei acțiuni etc.

Jocul este activitatea preferată a preșcolarului, o activitate aparent gratuită, fără scop material, a cărei motivare este intrinsecă. Ea satisface în cel mai înalt grad trebuințele copilului de mișcare, de exprimare originală, de realizare a speranțelor și dorințelor pe care nu șile poate satisface în mod real.

Când copilul se joacă cu alți copii, el învață să respecte reguli și algoritmi ce constituie temeiul conformării la normele de comportare socială, morală. Învață să împartă jucăriile cu alții, să colaboreze cu coechipieri, își dezvoltă altruismul, spiritul de echipă, comunicarea cu ceilalți, prin urmare devine mai sociabil, mai tolerant față de cei din jur, mai atent la dorințele și sugestiile celorlalți.

Prin intermediul jocului didactic se pot asimila noi informații, se poate exersa comunicarea orală, se pot verifica și consolida anumite cunoștințe, priceperi și deprinderi, se pot dezvolta capacități cognitive, afective și volitive ale copiilor, se pot educa trăsături ale personalității comunicante și creatoare etc., fiind o bună modalitate de conturare și dezvoltare a competenței comunicative la preșcolari.

Educarea limbajului are în vedere multiple obiective, dintre care vom enumera câteva însoțite și de titlul jocurilor didactice prin care se realizează:

- formarea deprinderii de a pronunța corect diferite sunete ale limbii materne: „Focul și vântul” (/f/, /v/, /ș/); „Cu ce ne jucăm?” (/j/, /m/); „Cocoșul și găscă” (/c/, /g/); „Șarpele și albinuța” (/s/, /z/); „Spune cum face” (/r/, /c/, /g/, /s/, /ș/, /z/);
- verificarea capacității copiilor de a percepe pronunțarea labială a unor consoane: „Fără sonor”, „Jocul mut”, „Ghicește ce spun eu”;
- pronunțarea cu claritate și siguranță a consoanelor și a grupurilor de consoane: „Îndreaptă greșeala”, „Cine spune mai departe”, „A spus bine?”, „Repetă ce spun eu”;

- formarea deprinderii de a despărți cuvintele în silabe: „Jocul silabelor”, „Răspunde repede și bine”;
- formarea deprinderii de a folosi corect singularul și pluralul substantivelor: „Eu spun una, tu spui multe”;
- realizarea acordului între substantive și adjective: „Ce culoare are obiectul?”, „Cutia cu surprize”;
- formarea deprinderii de a construi propoziții folosind corect verbele și realizarea acordului între părțile de propoziție: „Ce face copilul?”, „Găsește cuvinte potrivite”, „Completează ce lipsește”;
- activizarea vocabularului privind antonimele: „Răspunde repede și bine!”, „Cum este?”;
- activizarea vocabularului cu sinonime: „Găsește cuvântul potrivit!”, „Cine știe mai multe!”;
- redarea conținutului unor povestiri sau povești cunoscute: „Cine este și de unde vine?”, „Povești amestecate”, „Recunoaște personajul”;
- folosirea formulelor de politețe: „De-a magazinul”, „La florărie”, „Este ziua păpușii”.

Expresivitatea și creativitatea limbajului se vor concretiza în:

- reținerea expresiilor rimate și ritmate;
- recitarea poeziilor respectând intonația, pauza, ritmul;
- crearea unor rime, ghicitori;
- dramatizarea textului unor povestiri, utilizându-se vorbirea dialogată, nuanțarea vocii, mișcarea scenică.

Eficiența jocului depinde de felul în care educatoarea știe să asigure o concordanță între tema jocului și materialul didactic existent, de felul în care știe să folosească cuvântul ca mijloc de îndrumare a copiilor prin întrebări și răspunsuri, indicații, explicații, corectări și aprecieri.

Prin joc copilul învață cu plăcere, este interesat de activitatea desfășurată. Copiii timizi capătă curaj și mai multă încredere, mai multă siguranță, rapiditate și spontaneitate în răspunsuri. Jocul imprimă activității didactice un caracter viu și antrenant, induce o stare de bună dispoziție, de bucurie, de destindere și de divertisment care previne monotonia și oboseala. Restabilind echilibrul în activitatea copiilor, jocul didactic fortifică energiile intelectuale și fizice ale acestora, generând o motivație stimulativă în ritmul muncii acestora.

Jocul didactic este un tip specific de activitate didactică prin care educatoarea contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor, punându-le în valoare capacitățile creatoare. Când jocul este utilizat în procesul instructiv-educativ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative,

asigurând participarea activă a preșcolarilor la diferitele activități, sporind atenția și interesul lor de cunoaștere față de conținutul acestora și nu numai.

BIBLIOGRAFIE

- Abric, J.-Cl., 2002, *Psihologia comunicării: teorii și metode*, Editura Polirom, Iași.
- Antohe, G., Barna, I., 2006, *Pedagogia jocului*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de jos”, Galați.
- Baylon, Ch., Mignot, X., 2000, *Comunicarea*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași.
- Cerghit, I., 2002, *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Aramis, București.
- Cosmovici, A., Iacob, L., 1999, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași.
- Cotuna, R., 2004, *Rolul formativ al jocului didactic în educarea limbajului*, în Revista Învățământul Primar, nr. 4.
- Cristea, S., 2000, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, București.
- Cucoș, C., 1996, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași.
- Damșa, I., Toma-Damșa M., Ivănuș, Z., 1999, *Dezvoltarea vorbirii în grădinița de copii și în clasele I și aII^a*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Dinu, M., 2000, *Comunicarea*, Editura Algos, București.

MODELUL EDUCAȚIONAL

ÎNVĂȚARE PRIN CREATIVITATE ȘI COLABORARE

Prof. Dima Vasile

Colegiul Tehnic "Miron Costin" Roman

Motto:

„Profesorii trebuie să fie agenți ai schimbării, care să adapteze curriculumul la contextul și nevoile lor specifice, care să folosească tehnologia în mod creativ și critic, care să încurajeze elevii să devină cetățeni digitali responsabili și competenți.” - UNESCO, ICT Competency Framework for Teachers

În contextul spațiului european contemporan elementele cheie ale activității societății moderne includ utilizarea noilor tehnologii, de aceea este important să se acorde o atenție deosebită pentru adaptarea curriculumului la potențialul și interesele elevilor prin dezvoltarea metodelor inovatoare de predare prin abordarea strategiilor didactice inovatoare și flexibile.

Pornind de la ideea: "Arta educației constă în a dezvolta nu numai abilitățile artistice ale elevilor, ci și capacitatea lor de a gândi critic și de a evalua cu obiectivitate propriile creații. Prin intermediul activităților artistice, elevii învață să-și pună întrebări și să-și dezvolte spiritul critic, esențial în formarea unei gândiri autonome." Maxine Greene, în cadrul activităților didactice asupra formării educabilului am fost permanent preocupat de aspectele activităților propuse pentru ca elevii "Să identifice repere și criterii de delimitare ale artei veritabile, de kitsch" este obiectivul care a stat la baza modelului educațional dezvoltat prin atelierele "Film și fotografie" din cadrul proiectului ROSE de la Colegiul Tehnic "Miron Costin" Roman.

Proiectul privind Învățământul Secundar: Romania Secondary Education Project – ROSE este un proiect complex, distinctiv între proiectele de educație, care a îmbunătățit calitatea educației sprijinind tranziția elevilor de la liceu la facultate. Obiectivele sale au determinat reducerea ratei de abandon școlar, îmbunătățirea tranziției la învățământul terțiar precum și creșterea ratei de retenție în primul an de studii universitare, de aceea aportul activităților curriculare sau extracurriculare asupra formării educabilului a fost deosebit de important pentru succesul elevilor în continuarea studiilor lor și integrarea lor în mediul universitar.

Modelul educațional propus în acest material sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație, astfel dimensiunile fundamentale sunt activate prin abordarea cognitivă, afectivă, comportamentală, metacognitivă facilitând transferul competențelor prin exercițiul practic de învățare. Implementarea cu succes a acestui model necesită implicarea activă a profesorului, care are un rol esențial prin crearea unui mediu de învățare stimulat, relevant și personalizat pentru elevi. Utilizarea strategiilor didactice inovatoare și

flexibile, precum și valorificarea resurselor digitale disponibile, contribuie la maximizarea potențialului individual al fiecărui elev și la pregătirea acestuia pentru o viață plină de satisfacții și realizări.

Prin intermediul activităților de fotografiere și realizare de machete din cadrul atelierelor "Film și fotografie" elevii au putut să-și exprime gândurile, ideile și viziunile personale. Aceste activități i-au ajutat să-și dezvolte abilitățile de observație, compoziție și editare fotografică, precum și să-și dezvolte simțul estetic și gândirea critică în ceea ce privește arta vizuală.

Participând la aceste activități, elevii și-au dezvoltat încrederea în propriile abilități și și-au descoperit pasiunea pentru arta vizuală. Acestea au contribuit la formarea educațională și personală a elevilor într-o serie de moduri semnificative:

- În primul rând, participarea la Expozițiile-concurs de fotografii/machete "Envision your future" și la atelierelor online "Film și fotografie" a oferit elevilor oportunitatea de a-și exprima creativitatea și de a-și manifesta gândurile și ideile prin intermediul artelor vizuale.
- Această libertate de exprimare a contribuit la dezvoltarea încrederii în propriile abilități artistice și la stimularea creativității lor.
- Prin explorarea mediului înconjurător și prin capturarea imaginilor, elevii au învățat să vadă frumusețea și semnificația în detalii mici și să înțeleagă puterea comunicării vizuale.
- Activitățile desfășurate în cadrul proiectului ROSE au dezvoltat abilitățile tehnice și artistice ale elevilor în domeniul fotografiei și filmului.

Prin perfecționarea deprinderilor de utilizare a tehnicii și aparaturii fotografice și prin manipularea instrumentelor de editare grafică, elevii au dobândit competențe practice valoroase.

Aceste abilități tehnice nu numai că îi pregătesc pentru potențiale cariere în domeniul artei și media, ci și îi ajută să-și dezvolte abilitățile de gândire critică și de rezolvare creativă a problemelor.

- În plus, participarea la aceste activități a contribuit la dezvoltarea simțului estetic al elevilor. Prin explorarea și analiza lucrărilor de artă vizuală, elevii au învățat să aprecieze frumusețea, să identifice elementele de compoziție și să înțeleagă mesajele transmise de imagini. Această înțelegere a artei vizuale îi ajută să-și dezvolte viziunea artistică și să abordeze lumea dintr-o perspectivă mai profundă și mai creativă.

Stimulând creativitatea elevilor, participarea la Expozițiile-concurs de fotografii/machete "Envision your future" și la atelierelor "Film și fotografie" au avut un impact pozitiv asupra formării educaționale și personale a elevilor.

Aceste activități au stimulat creativitatea, au dezvoltat abilitățile tehnice și artistice, au dezvoltat încrederea în sine și au alimentat pasiunea pentru arta vizuală. Elevii au avut oportunitatea de a se exprima liber, de a-și dezvolta gândirea critică și de a înțelege puterea comunicării vizuale. Toate aceste aspecte contribuie la formarea educațională și personală a

elevilor, pregătindu-i pentru provocările viitoare și inspirându-i să exploreze și să se exprime prin intermediul artelor vizuale pe tot parcursul vieții lor.

"A educa înseamnă a învăța să gândești critic și creativ." - Albert Einstein

Metodica pedagogică utilizată în atelierul online a fost una interdisciplinară, încurajând integrarea cunoștințelor și competențelor din diferite domenii, precum arta, tehnologia și comunicarea. Elevii au fost încurajați să exploreze propriile idei și să colaboreze în echipă, dezvoltând astfel abilități sociale și de lucru în echipă.

"Înțelegerea și aprecierea artei autentice necesită cunoașterea reperelelor și criteriilor de delimitare ale acesteia. Prin activități precum atelierul de film și fotografie, elevii își pot forma o viziune clară asupra artei veritabile și pot distinge între creațiile autentice și cele de kitsch." - Elliot W. Eisner

Prin acest model educațional propus a fost creat un mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație, afectiv elevii și-au exprimat și gestionat emoțiile, atitudinile, valorile, motivația, interesele și preferințele legate de învățarea de noi competențe digitale și utilizarea noilor tehnologii în activitățile educaționale propuse în cadrul atelierelor "Film și fotografie" de aceea putem scrie că a fost un impact pozitiv asupra formării educaționale și personale a elevilor.

Mahatma Gandhi afirma: "Comportamentul este o oglindă a ceea ce se află în mintea noastră.", adică prin folosirea unor strategii performante vom dezvolta capacitatea elevilor de a reflecta asupra propriului proces de învățare, de a-și monitoriza și controla gândurile, emoțiile și comportamentele implicate în învățare. Această abilitate esențială le-a permis elevilor să devină mai conștienți de punctele forte și punctele slabe ale propriului stil de învățare, să identifice strategiile care le sunt cele mai eficiente și să le adapteze în funcție de context.

BIBLIOGRAFIE

- Bocoș, M., (2014), Curriculum școlar. Teorii, modele, aplicații, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Ciolan, L., (2013), Curriculum și inovație în educație, Editura Polirom, Iași;
- Cucoș, C., (2007), Tehnologia informației și comunicării în educație, Editura Polirom, Iași;
- Drăgănescu, M., (2010), Curriculum adaptat și diferențiat. Ghid metodologic pentru profesori, Editura Aramis, București;
- Jonassen, D. H., Mayes, R. M., Shank, T. M., (1999), Learning with Technology: A Constructivist Perspective, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ;
- Miclea, M., (2012), Educație și tehnologie, Editura Polirom, Iași;
- OECD, (2018), The Future of Education and Skills 2030, OECD Publishing, Paris.

EDUCAȚIA STEAM

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

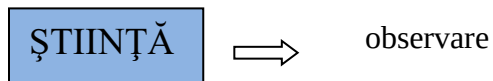
MICII ARHITECȚI

Prof.: DÎRLEA RALUCA
GRĂDINIȚA CU P.P. Nr. 2, AIUD
Prof.: VELICIU RALUCA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CRĂCIUNELU DE JOS

GRUPA: MIJLOCIE

SCOP:

- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor despre meserii;
- verificarea și evaluarea cunoștințelor matematice, privind măsurarea unor lungimi precum și utilizarea limbajului matematic adecvat
- consolidarea unor deprinderi de lucru și abilități practice prin folosirea unor materiale cât mai diversificate.

ABILITĂȚI STEAM

- abilități de observare – copii observă clădiri și arhitectura acestora
- abilități motorii fine – realizează „schita”
- abilități de concentrare și atenție
- abilități de științifice

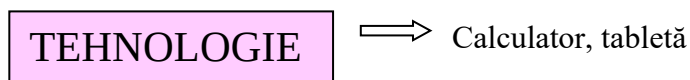

MATERIALE: masa luminoasă, imagini cu

diverse clădiri, creioane

MOD DE DESFĂȘURARE:

Copiii vor observa clădirile apoi vor trasa cu ajutorul creioanelor vor trasa după contur clădiri celebre

ABILITĂȚI STEAM

- abilități tehnologice – folosirea calculatorului și a tabletei

- abilități de observare - observă clădiri și arhitectura lor
- abilități în domeniul tehnologiei
- abilități motorii fine
- abilități de concentrare

MATERIALE: calculator, tablet, creion tableta

MOD DE DESFĂȘURARE:

Copiii vor observa diverse clădiri și arhitectura acestora apoi vor trasa conturul pentru a realiza „schițe”

INGINERIE

construcții

ABILITĂȚI STEAM

- abilități de gândirea spațială – dezvoltarea gândirii spațiale
- abilități de ansamblare- ansamblarea pieselor
- creativitate – folosirea materialelor pentru a obține o lucrare cât mai originală
- abilități practice - învață să folosească diverse materiale
- abilități de comunicare și colaborare

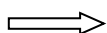
MATERIALE: paie, noduri

MOD DE DESFĂȘURARE:

Copiii vor realiza cu ajutorul pieselor „arhitectura unei clădiri”

ARTĂ

desen

ABILITĂȚI STEAM

- abilități motorii fine – dezvoltarea îndemânării în realizarea unor sarcini
- abilități artistice - folosesc culorile și a reda „arhitectura” orașului
- creativitate - în folosirea culorilor și a instrumentelor
- abilități de colaborare- colaborează cu colegii pentru a realiza sarcina

MATERIALE: creioane colorate, rolă hârtie

MOD DE DESFĂȘURARE:

Copiii vor folosi creioanele pentru desena orașul .

MATEMATICĂ

⇒ măsurare

ABILITĂȚI STEAM

- abilități matematice - exersează modalitatea de măsurare a unor obiecte
- abilități de concentrare și atenție - măsurarea presupune atât atenție și concentrare pentru a măsura cât mai exact dinozaurii
- abiliuități de măsurare - măsoară folosind cuburile mici

MATERIALE: piese lemn, cuburi mici măsurare

MOD DE DESFĂȘURARE:

Copiii vor măsura lungimea și înălțimea clădirilor prin folosirea cuburilor mici

EXPERIENȚE DIDACTICE ÎN CONTEXT EUROPEAN – PROIECTE ȘI PROGRAME EDUCATIVE

Profesor Dobrea Mihaela
Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” Piatra Neamț

Introducere

Într-o lume din ce în ce mai globalizată, experiențele educative internaționale joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor elevilor și profesorilor. Aceste experiențe nu doar că îmbunătățesc abilitățile academice și profesionale, dar și facilitează înțelegerea interculturală și colaborarea globală. Proiectele și programele educative europene, cum ar fi Erasmus+, sunt printre cele mai notabile inițiative care oferă aceste oportunități. Acest articol explorează diverse proiecte educative europene și impactul acestora asupra participanților.

Erasmus+: Oportunități pentru elevi și profesori

Erasmus+ este unul dintre cele mai cunoscute și apreciate programe de mobilitate și colaborare educațională din Europa. Acesta oferă oportunități pentru studenți, profesori și instituții de învățământ să participe la schimburi de experiență, stagii de practică și programe de formare în diverse țări europene.

Experiențe Erasmus+ la Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra Neamț

Un exemplu remarcabil al beneficiilor programului Erasmus+ este proiectul „Spre digitalizarea operațiunilor în turism”, desfășurat de Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra Neamț. În cadrul acestui proiect, 16 elevi au avut ocazia să facă practică în hoteluri de 3 și 4 stele din Valencia, Spania, iar patru profesori au participat la un program de job-shadowing în aceeași locație.

Elevii au fost expuși unor tehnologii avansate de management hotelier, învățând să folosească sisteme de gestionare a rezervărilor, check-in/check-out și management al camerei. De asemenea, aceștia au dobândit competențe în utilizarea sistemelor de auto-check-in, reducând astfel timpul de așteptare pentru clienți și îmbunătățind eficiența operațională.

Prin interacțiunea cu clienți și colegi din diverse culturi, elevii și-au dezvoltat abilitățile de comunicare interculturală și au învățat să aprecieze diversitatea culturală. Aceasta este o competență esențială într-o industrie globalizată precum cea a turismului. Elevii au fost încurajați să participe la activități culturale locale, să învețe limba spaniolă și să colaboreze cu colegi din alte țări, ceea ce le-a îmbogățit experiențele și le-a consolidat abilitățile de adaptare și cooperare în medii multiculturale.

Impactul programului de job-shadowing asupra profesorilor a fost la fel de semnificativ. Aceștia au avut ocazia să observe și să învețe din practicile educaționale inovatoare utilizate în instituțiile din Valencia. Integrarea tehnologiilor digitale în procesul de predare, utilizarea resurselor interactive și implementarea strategiilor de predare diferențiată au oferit profesorilor noi instrumente pentru a îmbunătăți calitatea și eficiența actului educațional în propriile clase.

Proiecte eTwinning: Colaborare virtuală și inovare educațională

eTwinning este o altă inițiativă europeană de succes care promovează colaborarea virtuală între școli. Prin intermediul platformei eTwinning, profesorii și elevii pot lucra împreună la proiecte comune, schimbând idei și bune practici fără a fi necesară deplasarea fizică.

Proiectul „Cultura europeană prin ochii tinerilor”

Un exemplu de proiect eTwinning este „Cultura europeană prin ochii tinerilor”, în care școli din România, Franța, Germania și Italia au colaborat pentru a explora și prezenta diversitatea culturală a Europei. Elevii au creat prezentări, videoclipuri și materiale multimedia pentru a-și prezenta propria cultură și pentru a învăța despre culturile celorlalți participanți.

Acest proiect a fost o oportunitate excelentă pentru elevi de a-și dezvolta competențele digitale și de comunicare, de a învăța despre diversitatea culturală europeană și de a colabora cu colegi din alte țări. De asemenea, profesorii au avut ocazia să experimenteze noi metode de predare și să integreze tehnologii digitale în lecțiile lor.

Mobilități pentru formare profesională: Pregătirea tinerilor pentru piața muncii

Proiectele de mobilitate pentru formare profesională sunt esențiale pentru pregătirea tinerilor pentru piața muncii. Aceste proiecte oferă oportunități de stagii de practică în companii europene, unde elevii pot învăța direct din experiența profesioniștilor din domeniul lor de interes.

Proiectul „Start pentru o carieră europeană”

Proiectul „Start pentru o carieră europeană” a fost implementat de un consorțiu de școli din România, Spania și Germania, având ca scop facilitarea tranziției elevilor de la școală la piața muncii. În cadrul acestui proiect, elevii au participat la stagii de practică în diverse companii europene, unde au învățat despre standardele internaționale de calitate, tehnici moderne de management și tehnologii avansate.

Elevii au beneficiat de experiențe practice valoroase care le-au îmbunătățit competențele profesionale și le-au oferit o perspectivă reală asupra cerințelor și așteptărilor angajatorilor europeni. De asemenea, au dobândit abilități interculturale și de comunicare, esențiale pentru succesul într-un mediu de lucru internațional.

Parteneriate strategice: Inovare și schimb de bune practici

Parteneriatele strategice între instituții de învățământ sunt o altă componentă importantă a programului Erasmus+. Aceste parteneriate permit școlilor și universităților să colaboreze pentru a dezvolta proiecte inovatoare și pentru a schimba bune practici în domeniul educației.

Proiectul „Inovare în educația STEM”

Un exemplu de parteneriat strategic este proiectul „Inovare în educația STEM”, în care școli din România, Finlanda, Olanda și Grecia au colaborat pentru a dezvolta noi metode de predare a științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STEM). Acest proiect a implicat schimburi de profesori și elevi, organizarea de ateliere și conferințe, și dezvoltarea de materiale educaționale inovatoare.

Proiectul a avut un impact semnificativ asupra participanților, oferindu-le noi perspective și abordări pentru predarea STEM. Elevii au avut ocazia să participe la experimente și proiecte practice, să colaboreze cu colegi din alte țări și să-și dezvolte abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică. Profesorii au beneficiat de formare profesională și de schimburi de bune practici, îmbunătățindu-și competențele didactice și metodele de predare.

Concluzie

Experiențele didactice în context european, facilitate prin diverse proiecte și programe educative, au un impact profund asupra dezvoltării competențelor elevilor și profesorilor. Proiectele Erasmus+, eTwinning, mobilitățile pentru formare profesională și parteneriatele strategice oferă oportunități valoroase pentru învățare și colaborare internațională. Aceste inițiative contribuie la pregătirea tinerilor pentru piața muncii globale, la dezvoltarea competențelor interculturale și la promovarea inovării în educație.

Prin participarea la aceste proiecte, elevii și profesorii își îmbunătățesc abilitățile profesionale, își largesc orizonturile și devin cetățeni globali, pregătiți să contribuie activ la dezvoltarea unei societăți bazate pe cunoaștere, diversitate și cooperare internațională. Aceste experiențe demonstrează importanța și beneficiile colaborării educaționale la nivel european, subliniind necesitatea continuării și extinderii acestor inițiative pentru a asigura o educație de calitate și relevantă în secolul XXI.

Învățarea activă prin exerciții – joc Limba și literatura română

Prof. Dobrescu Daniela
Școala Gimnazială „Regele Mihai I”, Drobeta-Turnu-Severin, Mehedinți

Când rememorăm anii copilăriei amintirile se opresc la joc, la ceea ce presupune jocul: spontaneitate, creativitate, dezinvoltură și multă bucurie. De ce să nu ne jucăm cu sunetele, cuvintele și propozițiile? De ce să nu învățăm jucându-ne? Nu există mijloace mai eficiente decât jocul, care să stimuleze imaginația, creativitatea, dorința de a fi în frunte. Am ales și am adaptat unele jocuri didactice, în cadrul orelor de limba și literatura română, cu scopul de a spori, de a menține atenția și interesul elevilor.

Am încercat să adaptăm și să concepem jocuri potrivite pentru clasa a V-a în asimilarea și fixarea cunoștințelor la limba română.

Vom prezenta câteva din jocurile didactice pe care le-am folosit cu succes, pentru că a fost ceva nou, ceva care i-a atras pe copii.

1. Jocul „Stop”

Scrieți cât mai multe cuvinte pe care vi le amintiți din textul „Vizită...”, de Ion Luca Caragiale, până când voi zice „stop”. La acest joc se poate cere elevilor să scrie cuvinte pe o anumită temă. **Exemplu:** nume de obiecte, nume de ființe.

Acest joc le testează memoria, nivelul de cunoaștere a textului, precum și baza de cunoștințe anterioare. Jocul se poate încheia cu un clasament pe care îl trecem într-un tabel pus la vedere.

2. „Alege cuvântul potrivit !”

Se vor da elevilor fișe pe care sunt înșirate cuvinte. Ei vor alege cuvintele care apar în textul pe care l-au avut de citit pentru ziua respectivă, iar cuvintele care sunt în plus se vor tăia cu o linie. **Exemplu:** Tăiați cu o linie cuvintele care nu apar în textul „Ciuboșelele ogarului”, după Călin Gruia.

- a) iepure, iarmaroc, han, școală, etc. ;
- b) ploi, ogar, păsărele, zgribulit, etc. ;
- c) galbeni, ursul, vulpea, se întunecă, etc.

Prin acest joc testăm memoria și nivelul lor de pregătire. Ne dăm seama dacă au citit suficient lecția acasă.

3. „Găsește cuvântul omis!”

Acest joc l-am adaptat în special la textul în versuri. Am împărțit copiilor fișe cu versuri din care au fost omise cuvinte.

Exemplu: „Bine e la noi acasă!” – Emilia Căldăraru

Nu e lume mai _____ (frumoasă)
Cum e cuibul _____ (părintesc)
Unde eu _____ și _____. (trăiesc și cresc)

4. „Ce este greșit?”

Le-am citit copiilor propoziții selectate din text (din textul care se studiază în acel moment), în care am strecurat cuvinte în plus sau am înlocuit unele cuvinte cu altele. Copiii vor sesiza imediat greșeala și vor nota pe caiet sau pe fișe cum este corect.

Exemplu: Propoziția cu greșeli:

Cuibul mare era zidit cu lut și puf.

Propoziția corectă:

Cuibul mic era zidit cu paie și crengute.

5. „Ghicește personajul!”

La acest joc vor fi antrenați cât mai mulți copii. Vor fi înșirate bilețele cu numele unor personaje din textele studiate. Un copil va trage un bilețel și va citi numele personajului în gând, apoi ceilalți copii îi vor adresa întrebări pentru a putea descoperi despre ce personaj este vorba.

Exemplu: Nică

Este băiat sau fată? (băiat)

Cu cine vorbește? (cu mama)

Ce face el? (fuge la baltă)

6. „Un răspuns, mai multe întrebări”

Li se citește un enunț. Elevii trebuie să fie foarte atenți și să formuleze cât mai multe întrebări care să aibă legătură cu conținutul enunțului citit.

Exemplu: „Primăvara aduce pomi înfloriți, ciripit de păsărele și roi de fluturi albi.”

Ce aduce primăvara? / Cu ce vine primăvara? / Ce se spune despre primăvară?

7. „A cui e replica?”

Jocul se poate desfășura sub formă de concurs pe grupe. Fiecare grupă își va pregăti replici din textele studiate. Copiii din celelalte grupe le vor asculta și vor descoperi cărui personaj îi aparține fiecare replică.

8. „Schimbă locul cuvintelor!”

Este și acesta un joc care îi atrage pe copii. Ei vor reuși să obțină propoziții noi schimbând doar locul cuvintelor.

Exemplu: Am o jucărie nouă.

O jucărie nouă am.

Am o nouă jucărie.

9. „Continuă povestirea!”

Un copil va spune o propoziție. Alții va trebui să continue, spunând o propoziție care să aibă legătură cu prima, al treilea copil va continua la fel și astfel se va obține o povestioară, de cele mai multe ori hazlie. Prima propoziție este dată de profesor. Jocul se poate desfășura pe grupe

10. „Rebus”

Jocul acesta este foarte îndrăgit de copii și este la îndemâna oricui. La textul „**Furnica și porumbița**”, după L. N. Tolstoi, am folosit **rebusul**. În construcția lui am apelat la conținutul textului, iar la final trebuiau să obțină pe coloana verticală colorată numele sentimentului care s-a născut între cele două personaje, furnica și porumbița. (**prietenie**)

Am înșirat doar câteva din exercițiile-joc folosite în cadrul orelor de limba și literatura română, dar lista acestora ar putea continua. Fiecare din aceste jocuri poate fi adaptat nivelului de pregătire al elevilor, trăsăturilor acestora. Ele pot fi organizate pe grupe, individual sau cu toată clasa. Pot fi orale sau scrise și fiecare dintre noi le organizează cum crede, pentru a fi cât mai atractive.

Cu siguranță aceste jocuri vor antrena copiii, îi vor ambiționa să răspundă cât mai repede, cât mai mult și cât mai corect.

Bibliografie:

1. Crenguța Lăcrămioara Oprea, *Strategii didactice interactive*, ed. a III-a, EDP, București, 2008.
2. Ghid pentru învățarea activă

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor actuale ale elevilor și profesorilor. Crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil necesită integrarea unor metode inovatoare care să sprijine învățarea activă, personalizată și centrată pe elev.

Metode educative pentru un mediu de învățare inovator și colaborativ.

1. Învățarea bazată pe proiecte - stimulează colaborarea, creativitatea și gândirea critică, implicând elevii în proiecte relevante și interdisciplinare. Lucrând în echipe pentru a rezolva probleme din lumea reală, elevii își dezvoltă abilități esențiale pentru viitor, precum comunicarea, luarea deciziilor și rezolvarea problemelor.

Exemplu: Un proiect despre sustenabilitate poate implica elevi din diferite clase care colaborează pentru a găsi soluții ecologice pentru școala lor, combinând cunoștințe de științe, matematică și educație civică.

2. Învățarea bazată pe colaborare și tehnologie joacă un rol crucial în facilitarea colaborării. Platformele educaționale interactive, precum Google Classroom, Microsoft Teams sau Moodle, permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, să comunice ușor și să acceseze resurse educaționale în timp real.

Exemplu: Profesorii pot utiliza tablouri interactive digitale sau aplicații de brainstorming precum Padlet sau Miro pentru a facilita colaborarea în timp real, atât în clasă, cât și la distanță.

3. Clasele flexibile și spațiile de învățare inovatoare oferă un mediu de învățare flexibil și ofere elevilor posibilitatea de a alege cum și unde învață. Spațiile de învățare moderne includ zone pentru lucru individual, colțuri de colaborare și locuri pentru experimentare.

Exemplu: Școlile pot adopta aranjamente flexibile ale sălilor de clasă, folosind mobilier modular care permite reconfigurarea rapidă pentru activități individuale sau de grup.

4. Învățarea personalizată și adaptivă folosește inteligența artificială și platforme educaționale adaptive, unde profesorii pot personaliza traseul de învățare al fiecărui elev. Aplicațiile bazate pe AI analizează progresul elevilor și le oferă exerciții personalizate în funcție de nivelul lor de cunoștințe și stilul de învățare.

Exemplu: Platforme precum Khan Academy sau Duolingo ajustează dificultatea exercițiilor în funcție de performanța elevului, oferindu-i un parcurs de învățare unic.

5. Gamificarea și învățarea prin experiență oferă integrarea elementelor de joc în procesul educațional, crește motivația și implicarea elevilor. Jocurile educative, competițiile și sistemele de recompense fac învățarea mai atractivă și interactivă.

Exemplu: Profesorii pot folosi Kahoot sau Quizizz pentru a transforma evaluările în experiențe interactive, unde elevii concurează și primesc feedback imediat.

6. Învățarea interdisciplinară și transdisciplinară

Educația inovativă încurajează integrarea diferitelor discipline pentru a crea o înțelegere holistică a cunoștințelor.

Exemplu: Un proiect despre schimbările climatice poate îmbina geografia, biologia, matematica și literatura pentru a oferi o perspectivă completă asupra subiectului.

7. Implicarea comunității și a mediului de afaceri în educație oferă colaborarea dintre școli, companii și organizații non-guvernamentale, poate oferi elevilor experiențe de învățare practice, mentorat și acces la resurse suplimentare.

Exemplu: Parteneriatele cu companii IT pot oferi elevilor ateliere de programare sau oportunități de internship.

Concluzie

Un sistem educațional inovator trebuie să fie flexibil, colaborativ și adaptabil la nevoile actuale ale elevilor. Prin integrarea tehnologiei, a metodelor de învățare activă și a unui mediu deschis colaborării, educația poate deveni mai eficientă și mai captivantă, pregătind elevii pentru provocările viitorului.

Bibliografia:

1. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, 2008;
2. Potolea, Dan, Toma, Simona, & Borzea, Adrian, Învățarea integrată și abordările transdisciplinare în educație. Editura Universității din București, 2012;
3. Neacșu, Ioan, Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Polirom, 2010;
4. Radu, Ioan, Strategii educaționale centrate pe competențe. Editura Aramis, 2011;
5. Lucu, Romiță, Managementul și evaluarea programelor educaționale, Editura Polirom, 2005;
6. Vygotsky, L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press, 1978.

DEMERSUL DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚAREA EXPERIENTIALĂ

Prof. educatie timpurie ,Doncu Elena Cristina
GRĂDINIȚA NR.35 BUCUREȘTI

"Spune-mi și voi uita, arată-mi și îmi voi aminti, implică-mă și voi învăța."
- proverb chinezesc

Demersul didactic este activitatea desfășurată de profesor/ învățator care constă în anticiparea etapelor și a acțiunilor concrete de realizare a predării-învățării.

Presupune: lectura personalizată a programelor școlare, planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare sau alecțiilor.

Proiectarea demersului didactic, care pregătește desfășurarea activității didactice din clasă, presupune parcurgerea de către profesor a următorilor pași:- lectura programei școlare;- identificarea unităților de învățare, care stau la baza realizării planificării calendaristice;- elaborarea planificării calendaristice- proiectarea unităților de învățare.- proiectarea lecțiilor.Lectura integrală a programei școlare și înțelegerea logicii interne a acesteia reprezintă condiții obligatorii în vederea proiectării eficiente a activității didactice.

Proiectarea didactică este procesul de anticipare a pașilor ce urmează a fi parcurși în realizarea activității didactice .

G. de Landsheere și V. de Landsheere preferă sintagma design pedagogic, pe care o operaționalizează astfel :

- a defini obiectivele formării, la unul sau mai multe niveluri ;
- a sugera teme de activitate susceptibile de a provoca învățarea în sensul dorit ;
- a oferi posibilitatea alegerii metodelor și mijloacelor de predare-învățare ;
- a propune instrumente de evaluare a predării și învățării ;
- a determina condițiile prealabile ale unei activități eficiente ;

Proiectarea activității didactice este, deci, un demers de anticipare a obiectivelor, conținuturilor, metodelor și mijloacelor de învățare, a instrumentelor de evaluare și a relațiilor ce se stabilesc între toate aceste elemente în contextul unei modalități specifice de organizare a activității didactice .

Procesul de învățământ este un proces de proiectare-desfășurare-evaluare a activității didactice ; proiectarea didactică are semnificația unei prognoze pe baza unei analize diagnostice a condițiilor prealabile ale activității didactice .

Unitatea de învățare reprezintă elementul-cheie în realizarea proiectării eșalonate .Aceasta constituie o structură didactică deschisă și flexibilă, care îi permite profesorului să conceapă un demers didactic personalizat, să ia decizii responsabile în privința organizării conținuturilor în jurul unor teme fundamentale și în identificarea unor modalități eficiente de concepere și realizare a procesului de instruire, în funcție de contextul concret în care se realizează .

Conceptul de unitate de învățare generează o nouă orientare a proiectării eșalonate, la toate nivelurile . Spre deosebire de proiectarea centrată pe lecție, care fragmentează conținutul și poate genera discontinuități sau rupturi în abordarea acestuia și în realizarea obiectivelor instruirii, proiectarea centrată pe unitatea de învățare oferă o viziune de ansamblu, unitară și coerentă asupra întregului curriculum abordat de-a lungul unui an de studiu, pe baza căreia profesorul poate regândi și reconstrui conținuturile în funcție de contextul concret al instruirii și de obiectivele urmărite, parcurgerea programei și a manualelor nu se mai realizează cu necesitate în mod liniar; cadrul didactic

poate intervine prin reorganizarea conținuturilor programei în cadrul unităților de învățare pe care le-a identificat .

În învățarea experiențială profesorul este alături de cel ce învață ca antrenor și ghid. Astfel permite elevilor să facă unele greșeli și să se confrunte cu consecințele deciziilor dar, în același timp, previne comiterea erorilor în activitatea zilnică. Din când în când profesorii se vor întoarce la lucrurile deja discutate sau analizate pentru a vedea dacă elevii lor au învățat direct din experiență.

Caracteristici ale învățării experiențiale:

- asigură o implicare activă a elevului;
- se bazează pe experiențele lor;
- asigură un dialog activ între profesor și elev;
- implică reflecția activă (învățarea este eficientă după ce reflectăm asupra situației la care am participat);
- învățarea este experiențială atunci când experiența umană face parte din procesul de învățare;
- învățarea începe cu ideile și conceptele elevului; nu există un "profesor" care să citească din cărți;
- experiențele personale și dezvoltarea personală sunt valorizate;
- evaluarea este considerată a fi o experiență de învățare pe care elevii învață să o aplice pe ei înșiși;
- învățarea experiențială este organizată în jurul experienței - experiențele anterioare ale elevilor sunt luate în considerare încă din faza de proiectare a cursului;
- învățarea este centrată pe fiecare persoană în parte;
- este o învățare bazată pe percepție, nu pe teorie - învățarea experiențială stimulează abilitățile elevilor de a motiva și explica un subiect, din perspectivă proprie;

Învățarea prin experiență este o metodă de educare prin experiență directă. În timpul procesului de învățare experiențială, elevul se implică activ, interactiv, colaborativ. Astfel elevul pune întrebări, investighează, experimentează, devine curios, rezolvă probleme, își dezvoltă creativitatea și inteligența *multiperspectivă*.

Activitățile de învățare experiențială pot include stagii de pregătire practică, studii în străinătate, excursii pe teren, proiecte de cercetare pe teren și proiecte de învățare. Învățarea prin experiență dezvoltă gândirea critică, gândirea multiperspectivă, creativitatea și inteligența multiplă, implicând elevii în rezolvarea problemelor, în crearea oportunităților de dezbateri și în luarea deciziilor în contexte specifice.

Prin intermediul învățării experiențiale, cunoașterea este creată prin transformarea experienței, proces ce se bazează pe patru elemente principale care funcționează într-un ciclu continuu.

Învățarea experiențială (Experiential Learning), Kolb a descris învățarea ca un proces în patru pași:

1. observarea;
2. gândirea;
3. simțirea (emoțiile) ;
4. acțiunea (mușchii) ceea ce implică:
 1. experiența concretă;
 2. observația reflexivă;
 3. conceptualizarea abstractă (crearea de generalizări sau principii care integrează observațiile în teorii; aceste teorii vor fi utilizate ca ghid în acțiunile viitoare;
 4. experimentarea activă – prin care se testează ceea ce s-a învățat în situații noi și mai complexe. Rezultatul acestei testări este o altă experiență concretă dar cu un nivel crescut de complexitate.

Bibliografie

1. Kolb, David A. Învățarea experiențială: experiența ca sursă de învățare și dezvoltare. Pearson Education, 2015.

Educația prin artă la elevii cu cerințe educaționale speciale

*Dragomir Cătălina, profesor-educator
C.S.E.I Constantin Pufan, Vaslui*

Educația modernă are în centrul său principalele materii de bază, însă acest lucru nu ar trebui să cântărească mai puțin când vorbim de orele de artă. Creativitatea este parte esențială a vieții de zi cu zi și ar trebui sprijinită de la cele mai fragede vârste. Pentru a trimite în societate indivizi cu o educație complexă și completă, e nevoie ca arta să facă parte din formarea lor indiferent de profilul școlii.

Educația prin artă reprezintă un mijloc de exprimare, gestionare a emoțiilor și autodescoverire. Educația incluzivă este o mișcare la nivel mondial ce vizează crearea unui sistem educațional unic care îndeamnă toți copiii deopotrivă să împartă o sală de clasă, care îi întâmpină călduros indiferent de dizabilitate, trecut, sex, etnie etc.

Unii dintre copiii cu CES manifestă interes pentru activitățile concrete, precum pictura, desenul, și putem folosi acest interes atât pentru degajarea energiei, dar și pentru formare a unor abilități motrice, ori de dezvoltare a unor deprinderi practice.

În sprijinul lor vine art-terapia care se bazează pe disciplinele artei și psihologiei, „obiectivul ei principal fiind utilizarea creativității în vindecarea și îmbunătățirea vieții; artterapia este utilizată pentru a încuraja dezvoltarea personală, a îmbunătăți auto-înțelegerea și a sprijini dezvoltarea emoțională” (Malchiodi, 2003, apud. Drugaș, 2010, p.16)

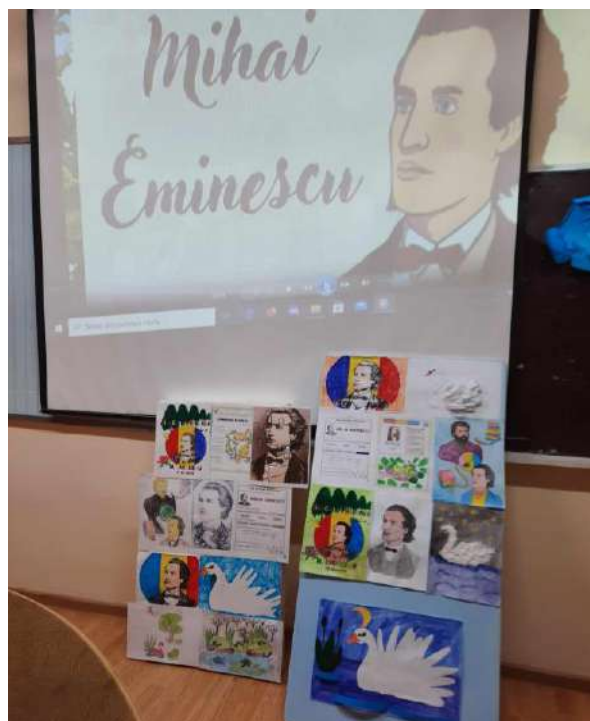
Art-terapia are o mare contribuție la dezvoltare și în special la aria dezvoltării emoționale, a imaginii de sine, a capacității de inter-relaționare cu cei din jur care stimulează învățarea și adaptarea la mediu.

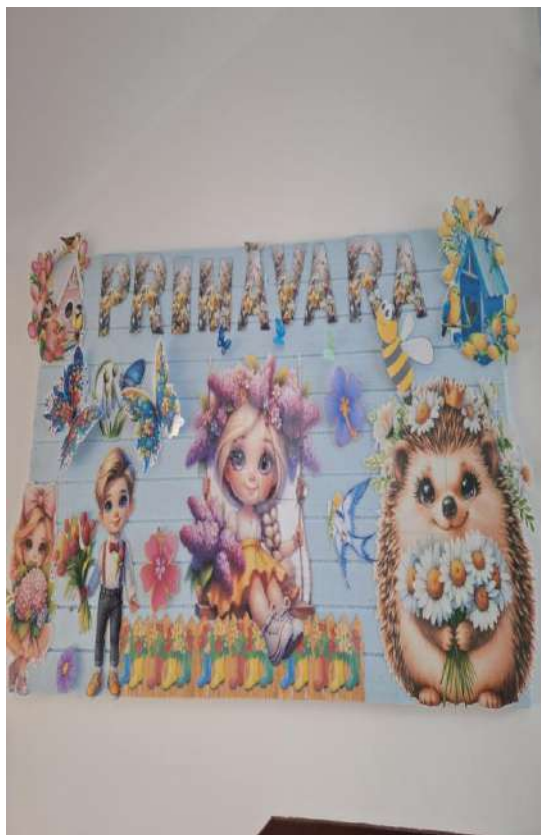
Art-terapia în sprijinul copiilor cu CES - art terapia poate ajuta un copil cu nevoi speciale să rezolve probleme care sunt tulburătoare pentru dezvoltarea sa, probleme de ordin fizic, emoțional, mintal, comportamental; s-a demonstrat că practicarea oricărei forme de artă duce la creșterea abilităților motorii, la o concentrare îmbunătățită și la o dispoziție mai bună, mai ales dacă este practică într-un mediu care îi permite copilului să se relaxeze și să se simtă în siguranță.

De aceea noi cadrele didactice, profesorii educatori am implementat în școală ateliere pentru diverse evenimente cum ar fi atelierul toamnei, atelier cu tematica Ziua Națională a României, atelierul iernii, atelierul primăverii, atelierul mărțișorului, atelierul de vară unde copiii realizează lucrări prin diverse tehnici, care ulterior sunt puse pe panouri în incinta școlii unde pot fi văzute de părinți, de toți profesorii școlii dar și alte persoane care ne vizitează școala. Cu ocazia acestor ateliere profesorii împreună cu cadrele didactice formează mici parteneriate pe clase pentru realizarea diverselor desene, colaje, confecționarea de diverse materiale. După realizarea lucrărilor acestea sunt strânse în cancelarie, supuse unei analize a celor mai reușite lucrări, apoi sunt puse pe panouri. Cu aceste ateliere ne propunem atât pentru elevi cât și pentru cadrele didactice, să consolidăm, sau chiar să formăm relații de prietenie, de cunoaștere, de empatie, de cooperare pentru realizarea unor produse finite cât mai frumoase.

Mai jos vă prezint o serie de poze realizate în urma desfășurării atelierelor

Bibliografie:

1. Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrate. Polirom 2001, p. 158 , ISBN 973-683-819-6;
2. Preda, V., Terapii prin mediere artistică, Editura Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2006;

REFLEXIA ȘI REFRACTIA LUMINII

Prof. DUDUIALĂ GIANINA

COLEGIUL NAȚIONAL MIHAI EMINESCU PETROȘANI

Fenomenele de reflexie și refracție a luminii la suprafața de separare a două medii diferite se pot trata amănunțit dacă se consideră lumina ca fiind o undă electromagnetică (fig.1). Se consideră două medii diferite de indici de refracție n_1 și n_2 separați de o suprafață plană. I-punctul de incidență, $\vec{r}$ -raza vectoare a punctului de incidență, $\vec{n}, \vec{n}_1, \vec{n}_2$ -versori. Atunci unda va fi caracterizată de vectorii (1):

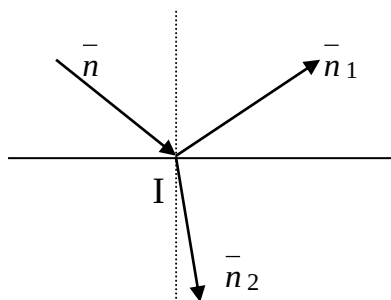

fig.1.

$$\begin{aligned}\vec{E} &= \vec{E}_0 e^{i(k\vec{n}\vec{r} - \omega t)} \\ \vec{H} &= \frac{k}{\mu_0 \omega} (\vec{n} \times \vec{E})\end{aligned}\quad (1)$$

În punctul I există atât reflexie cât și refracție deci va fi atât undă reflectată cât și undă refractată. Pentru unda reflectată sunt valabile următoarele relații:

$$\begin{aligned}\vec{E}_1 &= \vec{E}_{01} e^{i(k_1 \vec{n}_1 \vec{r}_1 - \omega_1 t)} \\ \vec{H}_1 &= \frac{k_1}{\mu_0 \omega_1} (\vec{n}_1 \times \vec{E}_1)\end{aligned}\quad (2)$$

Analog pentru unda refractată relațiile sunt:

$$\begin{aligned}\vec{E}_2 &= \vec{E}_{02} e^{i(k_2 \vec{n}_2 \vec{r}_2 - \omega_2 t)} \\ \vec{H}_2 &= \frac{k_2}{\mu_0 \omega_2} (\vec{n}_2 \times \vec{E}_2)\end{aligned}\quad (3)$$

Deci în mediul 1 va fi:

$$\begin{aligned}\vec{E}_{total1} &= \vec{E} + \vec{E}_1 \\ \vec{H}_{total1} &= \vec{H} + \vec{H}_1\end{aligned}\quad (4)$$

Pentru mediul 2 :

$$\begin{aligned}\vec{E}_{total2} &= \vec{E}_2 \\ \vec{H}_{total2} &= \vec{H}_2\end{aligned}\quad (5)$$

Se știe din electrodinamică că la trecerea dintr-un mediu în altul componentele tangențiale ale lui $\vec{E}$ și $\vec{H}$ nu se modifică deci :

$$(\vec{E}_{total1})_{tg} = (\vec{E}_{total2})_{tg}$$

$$(\bar{H}_{total\ 1})_{tg} = (\bar{H}_{total\ 2})_{tg} \quad (6)$$

Din relația (6) rezultă că :

$$\begin{aligned} \bar{E}_{tg} + \bar{E}_{1tg} &= \bar{E}_{2tg} \\ \bar{H}_{tg} + \bar{H}_{1tg} &= \bar{H}_{2tg} \end{aligned} \quad (7)$$

Înlocuind în (7) cu (1),(2),(3) se obține :

$$\bar{E}_{0tg} e^{i(k\bar{n}\bar{r}-\omega t)} + \bar{E}_{01tg} e^{i(k_1\bar{n}_1\bar{r}_1-\omega_1 t)} = \bar{E}_{02tg} e^{i(k_2\bar{n}_2\bar{r}_2-\omega_2 t)} \quad (8)$$

Analog pentru câmpul magnetic se obține o relație asemănătoare și anume:

$$\frac{k}{\mu_0\omega} (\bar{n} \times \bar{E}) + \frac{k_1}{\mu_0\omega_1} (\bar{n}_1 \times \bar{E}_1) = \frac{k_2}{\mu_0\omega_2} (\bar{n}_2 \times \bar{E}_2) \quad (9)$$

Relația (8) trebuie să fie adevărată pentru orice moment de timp și pentru orice poziție a punctului de incidență dată de vectorul $\bar{r}$. Dacă se considera $\bar{r}$ fixat atunci se poate scrie :

$$\bar{a} e^{i\omega t} + \bar{b} e^{i\omega_1 t} = \bar{c} e^{i\omega_2 t} \quad (10)$$

unde $\bar{a}, \bar{b}, \bar{c}$ -constante independente de timp .

Derivând relația (10) în raport cu timpul se obține:

$$i\omega \bar{a} e^{i\omega t} + i\omega_1 \bar{b} e^{i\omega_1 t} = i\omega_2 \bar{c} e^{i\omega_2 t} \quad (11) \quad \text{Dacă în}$$

ultimele două relații se elimină timpul rezultă :

$$\bar{a}(\omega - \omega_2) e^{-i\omega t} = \bar{b}(\omega_2 - \omega_1) e^{-i\omega_1 t} \quad (12)$$

Relația (12) poate fi satisfăcută pentru orice t numai dacă $\omega = \omega_1$. Procedând în mod analog dar eliminând cantitatea $\bar{b} e^{-i\omega_1 t}$ se va obține $\omega = \omega_2$. În concluzie , frecvența undei nu se modifică la reflexie și refracție.

Dacă se consideră t fixat și vectorul $\bar{r}$ variabil se pot stabili legile reflexiei și refracției (fig.2). Notații:

O-origine

I-punct de incidență

$\bar{R}$ -raza vectoare a punctului de incidență față de origine

i-unghi de incidență

i_1 -unghi de reflexie

r-unghi de refracție

α -unghiul dintre raza vectoare și raza incidentă

α_1 -unghiul dintre raza reflectată și OX

α_2 -unghiul dintre OX și raza refractată

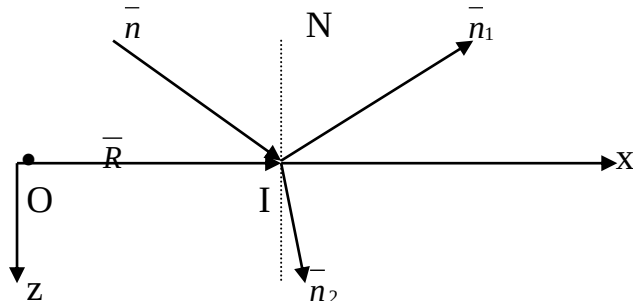

fig.2.

$\bar{r} = \bar{R}_0 + \bar{R}$ unde $\bar{R}_0$ -raza vectoare a punctului O față de vechea origine

Relația (8) scrisă în funcție de raza vectoare $\bar{R}$ va fi :

$$\bar{A} e^{ik\bar{n}\bar{R}} + \bar{B} e^{ik_1\bar{n}_1\bar{R}} = \bar{C} e^{ik_2\bar{n}_2\bar{R}} \quad (13)$$

unde $\overline{A}, \overline{B}, \overline{C}$ sunt mărimi constante. Procedând ca în cazul relației (11) se va obține

$$: k\overline{n}R = k_1\overline{n}_1R = k\overline{n}_2R \quad (14)$$

Pentru interpretarea acestor relații se aleg axele sistemului de coordonate cu centrul în O. Fie Oz o axă perpendiculară pe planul suprafeței de separare. Atunci coordonata Z a punctului de incidență este nulă și relația (13) se poate scrie astfel :

$$k(X \cos \alpha + Y \cos \beta) = k_1(X \cos \alpha_1 + Y \cos \beta_1) = k_2(X \cos \alpha_2 + Y \cos \beta_2) \quad (15)$$

unde $(\cos \alpha, \cos \beta), (\cos \alpha_1, \cos \beta_1), (\cos \alpha_2, \cos \beta_2)$ - sunt cosinuşii directori ai versorilor $\overline{n}, \overline{n}_1, \overline{n}_2$.

Dacă se presupune că versorul $\overline{n}$ se află în planul XOZ atunci $\beta = 90^\circ$ atunci $\cos \beta = 0$ iar din relația (14) rezultă $\cos \beta_1 = 0, \cos \beta_2 = 0$ deci $\beta_1 = \beta_2 = 90^\circ$. Aceasta înseamnă că și versorii $\overline{n}_1, \overline{n}_2$ sunt tot în planul XOZ și se obține prima lege a refracției: planul de incidență, planul de reflexie, planul de refracție coincid.

$$\text{Din relația (14) rămâne : } k \cos \alpha = k_1 \cos \alpha_1 = k_2 \cos \alpha_2 \quad (16)$$

Deoarece $k = k_1 = \frac{\omega}{v_1}$ și $k_2 = \frac{\omega}{v_2}$ și ținând cont de (15) se obține $\alpha = \alpha_1$ sau $i = i_1$ (a doua lege a

$$\text{reflexiei) și: } \frac{\cos \alpha_1}{v_1} = \frac{\cos \alpha_2}{v_2} \text{ sau } \frac{\sin i}{v_1} = \frac{\sin r}{v_2} \quad (16) \text{ (a doua lege a}$$

refracției). Legea (16) se mai poate scrie : $n_1 \sin i = n_2 \sin r$ (17) cu n_1, n_2 - indici de refracție absoluți ai celor două medii. Relația (17) este legea Snellius-Descartes stabilită în prima jumătate a secolului VII.

Aceste legi nu sunt suficiente pentru caracterizarea fenomenelor de reflexie și refracție deoarece ele dau mai mult o descriere calitativă a acestor fenomene. Despicarea unei incidente într-o undă reflectată și o undă refractată trebuie să fie descrisă și din punct de vedere energetic stabilindu-se ce fracțiune din energia unei incidente revine unei reflectate respectiv refractate (adică formulele lui Fresnel stabilite la începutul secolului 19 și completate de teoria electromagnetică a luminii).

BIBLIOGRAFIE

Luca, E., Zet, Ghe., Ciubotariu, C., Păduraru, A., *Fizică generală*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1981

*** Compendiu de fizică, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988

CONTRIBUȚIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ LA DEZVOLTAREA CULTURII, ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII

Prof.DUDUIALĂ GIANINA

COLEGIUL NAȚIONAL ‘MIHAI EMINESCU’ PETROȘANI,HUNEDOARA

De-a lungul timpului,mari oameni de știință români și-au adus contribuția la marea cultură română. Marile lor realizări au fost cunoscute atât pe plan național cât și de comunitatea internațională a oamenilor de știință, iar realizările lor remarcabile au avut un puternic impact atât asupra culturii noastre naționale cât și asupra domeniului economic și științific .

Ion Cantacuzino: Ion Cantacuzino a fost un medic și microbiolog român care a studiat o parte din viața sa la Paris. Acesta a studiat filosofia, științele naturale și medicina, până în anul 1894. Ion își obține titlul de Doctor în Medicină în anul 1895 datorită tezei sale “*Cercetări asupra modului de distrugere a vibrionului holerici în organism*”. În 1901, Ion este numit drept profesor de Medicină experimentală la Facultatea de Medicină din București, atunci când se întoarce în țară.

Pe timpul celui de-al Doilea Război Balcanic, în anul 1913, acesta a fost o mare salvare a trupelor românești, deoarece în rândul acestor trupe a izbucnit o epidemie de holeră și Ion Cantacuzino s-a ocupat de imunizarea lor prin administrarea unui vaccin pe care l-a descoperit el însuși.

Silvia Creangă: Deși această femeie-matematician român nu este foarte cunoscută, a fost prima femeie din România care și-a dat doctoratul în matematică. Aceasta a fost mai activă ca profesoară decât ca cercetătoare. În anul 1917, Silvia absolvă Facultatea de Științe din Iași; în 1925 își dă doctoratul cu ajutorul tezei sale intitulată „*Direcții ciclificabil conjugate. Curbe cu curbura normală constantă.*”.

George Emil Palade: Acest premiant al Nobelului a fost un biolog, medic și om de știință de origine română, fiind specialist în domeniul biologiei celulare care provenea dintr-o familie de profesori. Și-a început studiile superioare în București, la Facultatea de Medicină, pe care a absolvit-o în anul 1940, obținând astfel titlul de doctor în medicină. Palade a reușit să cerceteze și să explice mecanismul celular al producției de proteine. După cum am spus mai sus, George Emil Palade a fost primul om de știință român care a primit premiul Nobel pentru importante sale descoperiri.

Dimitrie Negreanu: Fizicianul român Dimitrie Negreanu a fost și membru corespondent al Academiei Române, care a făcut studiile universitare la Facultatea de Științe din București unde și-a luat licența în fizică în anul 1880. Când a plecat la Paris, în anul 1889 împreună cu Gabriel Lippmann își dă teza de doctorat intitulată „*Étude de l'éthérification et de la conductibilité électrique*”. A fost și profesor la Catedra de Electricitate de la Universitatea din București și a organizat un laborator de cercetări și și-a continuat studiile asupra următoarelor puteri inductive specifice: a electricității, a elementelor magnetice în România, a gavalnometrelor și multe altele.

Ana Aslan: Medicul român Ana Aslan a fost specialist în gerontologie și director al Institutului Național de Geriatrie și Gerontologie care a accentuat importanța procainei în ameliorarea tulburărilor distrofice. Foarte multe celebrități i-au urmat tratamentul cu Gerovital, inclusiv Charlie Chaplin și Salvador Dali. Ana a creat, împreună cu o farmacistă, un produs geriatric numit Aslavital, introdus în producția industrială în anul 1980.

Ana, născută la 1 ianuarie 1897, a mers la Colegiul Romașcanu din Brăila; în anul 1915, aceasta a absolvit Școala Centrală din București. Când Primul Război Mondial avea loc, Ana îngrijise soldații în spitalele militare. Ana este denumită preparator la Clinica II, după ce a absolvit Facultatea de Medicină.

Radu Grigorovici: A fost un fizician român care a fost membru titular al Academiei Române și vicepreședintele ei. Radu a absolvit liceul Aron Pumnul în anul 1928 și a intrat la Universitatea din Cernăuți. În anul 1931 licența de științe chimice și în 1934 licența în științe fizice. Radu Grigorovici a adus o notă autentică în fizica descărcărilor electrice în gaze, analiza spectrală în flacără, etc.

Emil Racoviță: Savantul, exploratorul, speologul și biologul român Emil Racoviță a studiat la Facultatea de Drept din Paris și Facultatea de Științe din Universitatea Sorbona. La 25 de ani, acesta a fost ales ca membru al Societății Zoologice din Franța. În urma unei expediții din apropierea Țării Palmer, Emil a descoperit o strâmtoare căreia i-a dat numele „Belgica”; a înființat primul institut de biospeologie din lume, la Facultatea de Științe a Universității din Cluj, unde a fost invitat ca profesor.

Nicolae Paulescu: A fost un om de știință, medic fiziolog care a descoperit insulina care ajută și salvează și în zilele noastre diabeticii. Nicolae a fost profesor la Facultatea de Medicină din București. Acesta a studiat din anul 1888 medicina la Paris, astfel obținând în anul 1897 titlul de Doctor în Medicină, datorită tezei sale intitulate „Cercetări asupra structurii splinei”

Ion I. Agârbiceanu (n. 6 ianuarie 1907, Bucium, comitatul Alba de Jos - d. 9 martie 1971, Cluj) a fost un fizician român, fiul prozatorului și protopopului Ion Agârbiceanu. Specialist în fizică atomică-spectroscopie, s-a remarcat drept proiectantului primului laser cu gaze din România între anii 1960-1961. A fost membru corespondent al Academiei Române din 1963. [4]

Eugen Bădărău (n. 19 septembrie / 2 octombrie 1887, Foltești, Galați; d. 11 martie 1975, București) a fost un fizician român, profesor universitar, director al Institutului de Fizică București, membru al Academiei Române (din 1948) [4]. Este considerat fondatorul școlii românești de descărcări electrice în gaze și fizica plasmei.

Gabriel Dan Cacuci (n. 1948) este un fizician german de origine română, membru de onoare al Academiei Române (din 1996).[1] Este director al Institutului de Cercetări Fizice în domeniul nuclear din Germania și membru al Academiei Americano-Române de Arte și Știință (ARA) din SUA. Horia Hulubei (n. 15 noiembrie 1896, Iași - d. 22 noiembrie 1972, București) a fost un fizician român, membru titular al Academiei Române. [2] Horia Hulubei a format generații de specialiști în fizica atomică și nucleară. În același timp, el s-a distins și prin importante descoperiri științifice. Astfel, a obținut — primul în lume — spectre de raze X în gaze. În acest scop, el și-a construit un spectrometru special, de concepție proprie. Savantul român are contribuții importante și în fizica neutronilor, în studiul elementelor transuraniene, în studiul reacțiilor nucleare, mai ales în ce privește interacțiunile nucleare la energii joase, medii și înalte. A studiat, de asemenea, dezintegrarea mezonilor.

BIBLIOGRAFIE:

- www.wikipedia.ro
- „Enciclopedia Științei“, Editura Litera, București 2018
- [Românii, pionieri ai aviației: Traian Vuia, Aurel Vlaicu & Henri Coandă \(historia.ro\)](http://historia.ro)

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor actuale ale elevilor și profesorilor. Crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil necesită integrarea unor metode inovatoare care să sprijine învățarea activă, personalizată și centrată pe elev.

Metode educative pentru un mediu de învățare inovator și colaborativ.

1. Învățarea bazată pe proiecte - stimulează colaborarea, creativitatea și gândirea critică, implicând elevii în proiecte relevante și interdisciplinare. Lucrând în echipe pentru a rezolva probleme din lumea reală, elevii își dezvoltă abilități esențiale pentru viitor, precum comunicarea, luarea deciziilor și rezolvarea problemelor.

Exemplu: Un proiect despre sustenabilitate poate implica elevi din diferite clase care colaborează pentru a găsi soluții ecologice pentru școala lor, combinând cunoștințe de științe, matematică și educație civică.

2. Învățarea bazată pe colaborare și tehnologie joacă un rol crucial în facilitarea colaborării. Platformele educaționale interactive, precum Google Classroom, Microsoft Teams sau Moodle, permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, să comunice ușor și să acceseze resurse educaționale în timp real.

Exemplu: Profesorii pot utiliza tablouri interactive digitale sau aplicații de brainstorming precum Padlet sau Miro pentru a facilita colaborarea în timp real, atât în clasă, cât și la distanță.

3. Clasele flexibile și spațiile de învățare inovatoare oferă un mediu de învățare flexibil și ofere elevilor posibilitatea de a alege cum și unde învață. Spațiile de învățare moderne includ zone pentru lucru individual, colțuri de colaborare și locuri pentru experimentare.

Exemplu: Școlile pot adopta aranjamente flexibile ale sălilor de clasă, folosind mobilier modular care permite reconfigurarea rapidă pentru activități individuale sau de grup.

4. Învățarea personalizată și adaptivă folosește inteligența artificială și platforme educaționale adaptive, unde profesorii pot personaliza traseul de învățare al fiecărui elev. Aplicațiile bazate pe AI analizează progresul elevilor și le oferă exerciții personalizate în funcție de nivelul lor de cunoștințe și stilul de învățare.

Exemplu: Platforme precum Khan Academy sau Duolingo ajustează dificultatea exercițiilor în funcție de performanța elevului, oferindu-i un parcurs de învățare unic.

5. Gamificarea și învățarea prin experiență oferă integrarea elementelor de joc în procesul educațional, crește motivația și implicarea elevilor. Jocurile educative, competițiile și sistemele de recompense fac învățarea mai atractivă și interactivă.

Exemplu: Profesorii pot folosi Kahoot sau Quizizz pentru a transforma evaluările în experiențe interactive, unde elevii concurează și primesc feedback imediat.

6. Învățarea interdisciplinară și transdisciplinară

Educația inovativă încurajează integrarea diferitelor discipline pentru a crea o înțelegere holistică a cunoștințelor.

Exemplu: Un proiect despre schimbările climatice poate îmbina geografia, biologia, matematica și literatura pentru a oferi o perspectivă completă asupra subiectului.

7. Implicarea comunității și a mediului de afaceri în educație oferă colaborarea dintre școli, companii și organizații non-guvernamentale, poate oferi elevilor experiențe de învățare practice, mentorat și acces la resurse suplimentare.

Exemplu: Parteneriatele cu companii IT pot oferi elevilor ateliere de programare sau oportunități de internship.

Concluzie

Un sistem educațional inovator trebuie să fie flexibil, colaborativ și adaptabil la nevoile actuale ale elevilor. Prin integrarea tehnologiei, a metodelor de învățare activă și a unui mediu deschis colaborării, educația poate deveni mai eficientă și mai captivantă, pregătind elevii pentru provocările viitorului.

Bibliografia:

1. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, 2008;
2. Potolea, Dan, Toma, Simona, & Borzea, Adrian, Învățarea integrată și abordările transdisciplinare în educație. Editura Universității din București, 2012;
3. Neacșu, Ioan, Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Polirom, 2010;
4. Radu, Ioan, Strategii educaționale centrate pe competențe. Editura Aramis, 2011;
5. Lucu, Romiță, Managementul și evaluarea programelor educaționale, Editura Polirom, 2005;
6. Vygotsky, L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press, 1978.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE ȘCOLARĂ ȘI SOCIALĂ A COPIILOR CU CES

Profesor pentru învățământul primar Dumitrescu Lucica

Liceul de Arte „Margareta Sterian”, Buzău

În numeroase țări din toata lumea, se pune stringent problema integrării copiilor cu cerințe educaționale speciale în cadrul unitatilor școlare obisnuite, alaturi de ceilalti copii. Educația specială este un concept fundamental utilizat în cadrul procesului instructiv-educativ al copiilor cu deficiente și care se desprinde tot mai mult de conținutul învățământului special.

Principiile care stau la baza educației speciale:

- Toți copiii trebuie să învețe împreună, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină aceștia sau diferențele dintre ei.

- Societatea și școala trebuie să le acorde tot sprijinul suplimentar de care au nevoie pentru a-și realiza educația în școala publică.

- Formarea și dezvoltarea școlilor incluzive, atât în mediul urban cât și în cel rural, prin asigurarea resurselor umane cât și a celor materiale.

- Educația egală se realizează prin acordarea sprijinului necesar pentru fiecare copil cu deficient, în funcție de cerința individuală.

Copilul cu cerințe educative speciale poate fi definit ca fiind “copilul ale cărui capacități sunt dezvoltate sub media vârstei.”

De ce să ne pese? Pentru că acești copii nu se pot descurca singuri. Ei au nevoie de ajutor, pentru că toți au dreptul la educație, pentru că toți sunt capabili să învețe, pentru că toți au de câștigat, chiar și cei cu dezvoltare normală, care se vor obișnui cu diversitatea, cu faptul că nu e nicio problemă dacă acești copii sunt diferiți. Cine descoperă cerințele speciale ale copiilor? În primul rând părinții ar trebui, deoarece ei sunt “martorii” primilor ani de viață ai acestora, apoi educatoarea și învățătoarea. Ei sunt parte a grupului de copii, participând, după posibilitățile lor, la activități și program. Dacă, pe o perioadă anume, învățătorul observă că problemele sunt frecvente, trebuie să ceară sprijin de la specialiști; de asemenea să antreneze familia în demersurile de ameliorare a problemelor descoperite.

Există două criterii principale pentru depistarea dificultăților de învățare. Primul, este criteriul excluziunii. Cu ajutorul lui se determină dacă un elev are o anumită dificultate de învățare sau dacă dificultățile sunt asociate altor afecțiuni. O caracteristică comună a elevilor cu dificultăți de învățare este prăpastia ce există între aptitudini și realizările lor. De exemplu, un elev poate avea aptitudini superioare la nivelul limbajului vorbit, dar să prezinte grave deficiențe în limbajul scris. Această diferență este al doilea criteriu tradițional de depistare a deficiențelor de învățare. Dacă un elev corespunde acestor două criterii generale, cadrului

didactic îi revine sarcina de a determina modificările programului, pentru ca acesta să corespundă cerințelor sale.

Elevii cu dificultăți de învățare se disting prin caracterul unic pe care îl prezintă dificultatea fiecăruia. Se observă o incapacitate de a trata anumite informații, ceea ce se traduce prin :

- dificultăți în stilul de organizare;
- dificultăți în orientare;
- dificultăți în colaborare și socializare;
- adaptare dificilă la schimbare;
- hiperactivitate sau inerție;
- lipsa de atenție.

Din punct de vedere al procesului de prelucrare a informațiilor se observă la elevi ineficiența proceselor de bază, în special în :

- recepția mesajelor;
- producere de informații;
- concentrarea atenției.

Aceste dificultăți se observă cel mai bine în activitatea școlară și pot avea influență asupra socializării. Este afectat cel puțin unul din domeniile următoare:

- ascultarea;
- raționamentul;
- memoria;
- limbajul oral și scris, lectura, ortografia, caligrafia;
- calculul, rezolvarea problemelor, relațiile spațiale;
- interacțiunile sociale.

Prin urmare, elevii cu dificultăți de învățare vor fi mai sensibili și mai neadaptați la școală. Din atitudinea adulților față de ei se va naște o imaturitate, un comportament egocentric, de izolare. Ei se tem de școală și cu greu își fac prieteni. Chiar dacă reușesc să-și însușească informațiile folosindu-și memoria, ei răspund greu la întrebări și odata opriți din expunere, nu știu să reia. Se simt depășiți de sarcinile școlare, ceea ce duce la pesimism în abordarea rezolvării problemelor.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor niveluri de dezvoltare a personalității lor, și anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Formele de integrare a copiilor cu CES:

- clase differentiate, integrate în structurile școlii obișnuite;
- grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite;
- integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Bibliografie:

- Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, strategii și stiluri, Editura Aramis, București, 2002
- Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Editura Polirom Iași, 2001

ÎNVĂȚAREA COLABORATIVĂ PROFESOR – ELEVI ÎN PREDAREA DISCIPLINEI ISTORIE – O SOLUȚIE INOVATIVĂ

Dumitriu Elena Simona- Școala Gimnazială „Miron Costin”, Galați

Învățarea colaborativă este o abordare educațională care promovează interacțiunea activă între elevi și profesori, contribuind la dezvoltarea unor competențe esențiale, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea în echipă. În contextul predării disciplinei istorie, acest model devine deosebit de eficient, deoarece îi permite elevului să participe activ la procesul educativ, să pună întrebări și să analizeze diverse perspective asupra evenimentelor istorice. Folosind metode inovative, profesorii pot stimula un învățământ activ, interactiv și participativ, care nu doar că facilitează învățarea, dar o face relevantă și interesantă.

Fundamentarea teoretică a învățării colaborative

Învățarea colaborativă este un model care pune accent pe interacțiunea între elevi și profesori, dar și între elevii dintr-o echipă. Potrivit lui Johnson și Johnson (1999), învățarea colaborativă presupune ca elevii să împărtășească idei, să rezolve împreună sarcini complexe și să învețe din feedback-ul colegilor lor. Metodele colaborative sunt deosebit de utile în predarea istoriei, deoarece acestea ajută elevii să înțeleagă procesele istorice nu doar dintr-o singură perspectivă, ci să analizeze mai multe unghiuri ale aceleași teme. În acest context, profesorul devine facilitatorul învățării, iar elevii sunt încurajați să își asume roluri active în procesul educativ. Această abordare susține dezvoltarea unui climat de învățare bazat pe colaborare, gândire critică și responsabilitate.

Soluții inovative în învățarea colaborativă la disciplina istorie

1. Proiecte de grup bazate pe cercetare istorică

Un exemplu concret de învățare colaborativă în predarea istoriei este utilizarea proiectelor de grup. Profesorul poate organiza activități în care elevii sunt împărțiți în grupuri și li se atribuie diferite teme de cercetare istorică. De exemplu, pentru o temă despre Revoluția Franceză, elevii pot fi împărțiți în grupuri care să cerceteze diferite aspecte ale revoluției, cum ar fi cauzele economice, rolul marilor figuri istorice, schimbările politice sau impactul asupra societății. Fiecare grup va analiza surse istorice, va colecta informații din cărți și articole științifice, iar la final va prezenta rezultatele cercetării în fața clasei.

Această activitate nu doar că dezvoltă abilități de cercetare și prezentare, dar îi încurajează pe elevi să colaboreze pentru a construi un produs comun. În plus, profesorul poate interveni pe parcurs pentru a oferi îndrumare și a corecta eventualele greșeli de interpretare a surselor. În acest fel, elevii învață nu doar istorie, dar și cum să aplice metodele de cercetare științifică și să înțeleagă procesul de construire a cunoștințelor.

2. Simulări și jocuri de rol istorice

Simulările și jocurile de rol sunt o metodă inovativă și foarte eficientă în predarea istoriei. Această abordare le permite elevilor să se pună în pielea unor personaje istorice și să participe activ la evenimentele descrise în manuale. De exemplu, într-o lecție despre încheierea Primului Război Mondial, profesorul poate organiza o simulare a negocierilor de pace de la Versailles, în care elevii sunt împărțiți în grupuri care reprezintă diferite țări implicate în război. Fiecare grup va trebui să negocieze și să își susțină interesele naționale în fața celorlalte națiuni.

Această activitate nu doar că le oferă elevilor o înțelegere mai profundă a procesului de negociere, dar și o apreciere a complexității deciziilor politice. În plus, jocul de rol le permite elevilor să învețe despre istorie într-un mod mai personal și mai interactiv, ceea ce face lecțiile mult mai captivante și memorabile.

3. Debate-uri pe teme istorice

Organizarea de dezbateri pe teme istorice este o altă metodă eficientă de a stimula învățarea colaborativă. De exemplu, într-o lecție despre impactul Revoluției Industriale asupra societății, elevii pot fi împărțiți în două grupuri: unul care susține că Revoluția Industrială a adus beneficii semnificative economiei și unul care susține că a avut un impact negativ asupra condițiilor de muncă și a mediului. În cadrul dezbaterii, elevii vor trebui să își argumenteze punctele de vedere folosind surse istorice, să răspundă întrebărilor celorlalți și să colaboreze pentru a-și construi un argument solid.

Această metodă este extrem de valoroasă pentru dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de argumentare. De asemenea, îi încurajează pe elevi să înțeleagă mai multe perspective asupra aceluiași teme și să aprecieze complexitatea problemelor istorice.

4. Platforme digitale și colaborative

În era digitală, platformele online devin tot mai populare în educație și pot fi folosite eficient pentru a sprijini învățarea colaborativă. De exemplu, Google Classroom sau Moodle pot fi folosite pentru a crea grupuri de lucru în care elevii pot discuta teme istorice, pot partaja

materiale educaționale și pot lucra împreună la proiecte. Profesorul poate distribui teme de cercetare, poate organiza sesiuni de brainstorming online și poate oferi feedback în timp real. De asemenea, platformele digitale permit elevilor să colaboreze între ei în afacerea orelor de curs, ceea ce facilitează procesul de învățare.

Un exemplu concret ar putea fi realizarea unui proiect de grup pe tema „Marea Criză Economică din 1929”, în care elevii cercetează diferite aspecte ale crizei economice și colaborează pentru a crea o prezentare multimedia. În cadrul acestei activități, elevii pot folosi diverse resurse online, inclusiv articole, video-uri și documente istorice, pentru a-și construi proiectul. În plus, activitățile pot fi monitorizate de profesor, iar feedback-ul poate fi dat rapid, ceea ce ajută la îmbunătățirea procesului de învățare.

Competențe dezvoltate prin învățarea colaborativă

Învățarea colaborativă în predarea istoriei ajută la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru elevi:

1. **Gândirea critică** – Prin analizarea diferitelor surse istorice și prin dezbaterile din cadrul lecțiilor, elevii învață să pună întrebări, să analizeze critic informațiile și să dezvolte argumente solide pe baza acestora.
2. **Abilități de comunicare** – Activitățile colaborative, cum ar fi dezbaterile, simulările și prezentările de grup, dezvoltă abilități de comunicare orală și scrisă, încurajând elevii să își exprime clar ideile și să asculte și să răspundă punctelor de vedere ale celorlalți.
3. **Colaborarea în echipă** – Lucrul în grupuri îi învață pe elevi să colaboreze eficient, să își împartă sarcinile și să ajungă la soluții comune. Aceste abilități sunt esențiale nu doar în școală, dar și în viața profesională viitoare.
4. **Abilități de cercetare** – Prin activitățile de cercetare și proiectele de grup, elevii învață să acceseze și să utilizeze surse istorice, să selecteze informațiile relevante și să le integreze într-un context mai larg.
5. **Reflecție asupra propriei învățări** – Activitățile de învățare colaborativă le permit elevilor să își analizeze propriile puncte forte și puncte slabe, să își corecteze greșelile și să aprecieze progresul înregistrat.

Ca o concluzie, putem spune că învățarea colaborativă reprezintă o abordare eficientă în predarea istoriei, deoarece încurajează elevii să devină participanți activi în procesul de învățare. Folosind metode inovative, cum ar fi proiectele de grup, jocurile de rol și dezbaterile, profesorii

pot stimula un învățământ dinamic și interactiv, care ajută elevii să își dezvolte competențele esențiale pentru viitor. Învățarea colaborativă nu doar că facilitează învățarea conținuturilor istorice, dar și dezvoltă abilități de gândire critică, colaborare și comunicare, care sunt fundamentale pentru succesul în orice domeniu.

Bibliografie

1. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning*. Allyn & Bacon.
2. Slavin, R. E. (1996). *Cooperative learning and academic achievement: Why does groupwork work?* The Journal of Educational Psychology, 88(5), 647-652.
3. Marzano, R. J. (2007). *The art and science of teaching: A comprehensive framework for effective instruction*. ASCD.
4. Hattie, J., & Timperley, H. (2007). *The power of feedback*. Review of Educational Research, 77(1), 81-112.
5. Alexandru, M. (2019). *Educația în era digitală: Provocări și oportunități*. Editura Universității din București.

METODE INTERACTIVE DE PREDARE JOCUL DIDACTIC MATEMATIC

*Prof. Dumitru Mădălina Laura
Palatul Copiilor Tg-Jiu, jud.Gorj*

Modelul românesc de învățământ, bazat pe teorie, tinde să fie depășit de dezvoltarea actuală a societății, motiv care stă la baza necesității de transformare și adoptare de metode noi de învățare, care să pună accentul în primul rând pe învățarea practică și dezvoltarea competențelor de lucru ale elevului. Metodele moderne de predare au la bază implicarea redusă a profesorului, având rol de consiliere și îndrumare, acestea contribuind la stimularea creativității și modului independent de gândire al elevului. Abordarea integrată a învățării și utilizarea metodelor alternative de evaluare stimulează crearea unei relații de colaborare, de încredere și respect reciproc între cadrul didactic și elevi și între elevi. Elevul nu se simte "controlat", ci sprijinit.

Metodele moderne de predare, utilizate la clasă, au următoarele avantaje:

- ⇒ Învățarea nu se bazează numai pe conținuturi, ci și pe abilități.
- ⇒ Principiile și strategiile constructiviste susțin realizarea învățării prin înțelegere.
- ⇒ Metodele interactive implică elevul, care devine partener al cadrului didactic în actul de predare- învățare
- ⇒ Metodele interactive ajută la formarea deprinderilor practice, abilităților de comunicare, cultivă independența elevilor, stimulează conexiunile logice.
- ⇒ Cooperarea presupune atât învățare școlară cât și învățare socială.
- ⇒ Stimularea imaginației.
- ⇒ Stimularea interesului față de nou.
- ⇒ Dezvoltarea unei gândiri divergente.
- ⇒ Optimizarea activității de predare prin diversificarea și interactivitatea rezolvării unei probleme matematice.

JOCUL MATEMATIC

Jocul matematic poate fi:

- sub forma de rebus
- Scara cunoașterii
- Spirala cunoașterii
- probleme cu conținut haios
- dezlegarea unor puzzle, etc.

Cunoscând locul pe care jocul îl ocupă în viața copilului – unul preferat – se înțelege eficiența folosirii lui în procesul instructiv-educativ.

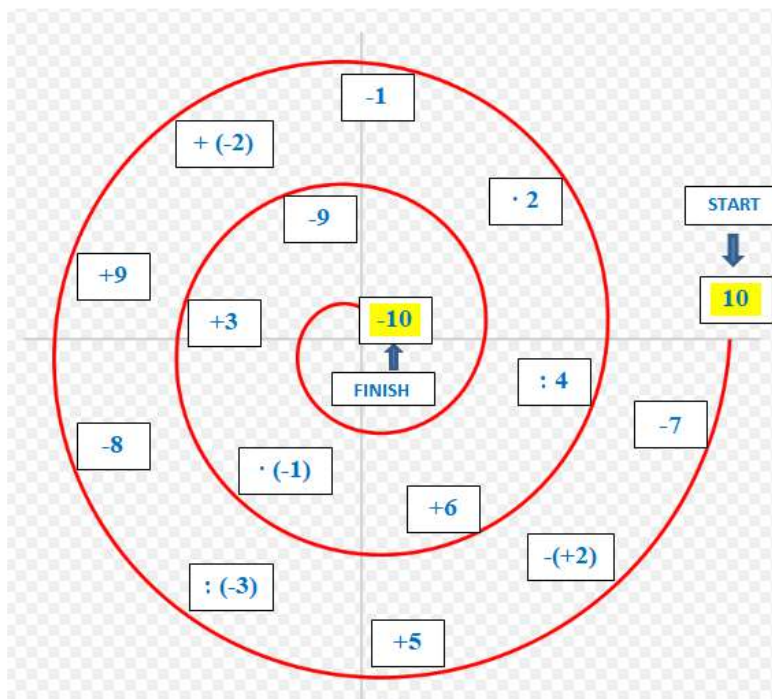
Astfel că, folosind jocul:

- Elevul învață de plăcere cu un minim de efort
- Elevul devine interesat de activitatea pe care o desfășoară
- Îi facem pe elevii timizi să devină mai volubili
- Copilul nu este constrâns, ci este motivat intrinsec
- Elevul își reglementează comportamentul
- Elevul învață să colaboreze

a) SPIRALA CUNOAȘTERII

Este o metoda modernă de predare care constă în aplicarea noțiunilor învățate în scopul fixării lor, care presupune parcurgerea unor etape, bine structurate, indicate de jocul matematic prin desen specific, astfel încât parcurgând spirala, elevul va putea să se autoevalueze.

Astfel prin acest mod de învățare elevul realizează nivelul său de cunoaștere. Autoevaluarea îi permite acestuia să devină din evaluat propriul lui evaluator.

Plecând de la butonul "START" și urmărind spirala către interior, rezolvați corect operațiile cu numere întregi indicate, pentru a găsi rezultatul corect indicat de butonul "FINISH".

Autoevaluarea este un demers care îndeplinește o funcție de reglare/auto-reglare a oricărui sistem, iar experiența ne demonstrează faptul că atunci când demersurile evaluatoare și/sau autoevaluatoare nu se produc, activitatea în cauză se dereglează până la starea în care ea încetează de a mai fi utilă.

b) SCARA CUNOAȘTERII

Este o metoda modernă de predare care constă în aplicarea noțiunilor învățate în scopul fixării lor, care presupune parcurgerea unor etape, bine structurate, astfel încât urcând câte o treaptă a scării, elevul va putea, la finalul scării, să se poată autoevalua ajungând la răspunsul corect indicat de finalul scării.

			+	20	+	
		-	10		8	-
		-	$-12 + 7$		$6 + (-8)$	-
		+	$2 - 5$		$-(-2) + (-4)$	+
		+	$7 - 8$		$+(+6) + (-11)$	+
		-	$-10 + 5$		$- (+5) - (-8)$	-
		+	$-6 - 1$		$+13 + (-13)$	+
		+	$-3 + 5$		$+1 - (-3) + (-7) - 9$	-
+	4				$+(7) - 5 - (-3 - 8) + 8$	+15

Cele două jocuri didactice prezentate mai sus au la baza metoda alternativă de predare învățare "Autoevaluarea care se bazează pe faptul că profesorul trebuie să fie mai mult un organizator al situațiilor de învățare și un element de legătură între elev și societate, care mediază și facilitează accesul la informație. Implicarea elevilor în procesului didactic trebuie realizată în toate laturile acestuia predare-învățare-evaluare. Utilizarea metodelor alternative de evaluare încurajează crearea unui alt tip de climat de învățare și anume unul plăcut și relaxat, elevii fiind evaluați în mediul obișnuit de învățare, prin sarcini

diferite. Este important ca elevii să înțeleagă criteriile de evaluare, procesul evaluativ, pentru a putea reflecta asupra performanțelor obținute, a le explica și a găsi modalități de progres. Elevii nu trebuie evaluați unii în raport cu ceilalți, scopul fiind de a vedea evoluția, progresul, achizițiile și nu de a stabili o ierarhie.

Bibliografie:

1. “Profesorul azi. Metode moderne de predare”- Geoff Petty, Editura Atelier Didactic, 2007
2. “Metode și tehnici de învățare eficientă”- Ioan Neacșu, Editura Polirom, 2015
3. www.google.ro
4. Cerghit ,I., -Sisteme de instruire alternative și complementare, Ed.Aramis, București, 2002

ARHITECȚII VIITORULUI: INOVAȚIE, COLABORARE ȘI SCHIMBARE ÎN EDUCAȚIE

Elekes Anna, Grădinița Cu Program Prelungit Nr.30 Oradea

Educația se află într-o etapă de transformare profundă, în care colaborarea activă între profesori și elevi devine esențială pentru un învățământ eficient.

Cercetările recente arată, că utilizarea unor metode didactice inovatoare, integrarea tehnologiei și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, contribuie semnificativ la crearea unui climat educațional flexibil și colaborativ.

Acest articol analizează impactul soluțiilor inovatoare asupra relației profesor-elev, rolul platformelor digitale în procesul de învățare și importanța dezvoltării abilităților socio-emoționale pentru succesul educațional.

1. Introducere

Schimbările rapide din societate impun o regândire a procesului educațional, astfel încât acesta să devină mai adaptabil la nevoile elevilor și la cerințele pieței muncii. Profesorii nu mai sunt doar transmitători de cunoștințe, ci au rolul de a facilita învățarea prin metode interactive și personalizate.

Obiectivul acestui articol este de a evidenția metodele inovatoare care contribuie la îmbunătățirea relației dintre profesori și elevi, punând accent pe colaborare, flexibilitate și tehnologie.

Studiile arată că un climat educațional bazat pe interacțiune și implicare activă duce la creșterea motivației elevilor și la îmbunătățirea performanțelor școlare.

2. Metode inovatoare de predare pentru stimularea colaborării

2.1. Învățarea bazată pe proiecte și colaborare.

Învățarea prin colaborare reprezintă un pilon fundamental al educației moderne. Elevii sunt încurajați să lucreze împreună pentru a găsi soluții la probleme complexe, dezvoltând astfel gândirea critică și creativitatea.

Exemple de metode eficiente:

- Învățarea prin proiecte – elevii colaborează pentru a realiza proiecte care implică aplicarea cunoștințelor teoretice în situații reale.
- Învățarea prin descoperire – profesorii încurajează explorarea și experimentarea, oferind elevilor posibilitatea de a trage concluzii proprii.
- Dezbateri și argumentare – elevii sunt încurajați să își exprime punctele de vedere și să își susțină ideile prin argumente logice.

2.2. Personalizarea procesului de învățare

Fiecare elev are un stil și un ritm diferit de învățare, iar personalizarea predării devine esențială pentru progresul individual.

Strategii de personalizare:

- Evaluarea inițială a nivelului de cunoștințe și adaptarea conținutului în funcție de nevoile elevilor.
- Organizarea de grupuri de învățare flexibile, în care elevii pot colabora în funcție de interese și stiluri cognitive.
- Utilizarea metodelor multisenzoriale pentru a stimula învățarea prin experiență directă (jocuri educative, învățare prin mișcare, storytelling).

3. Tehnologia ca factor de inovație în educație

3.1. Platforme digitale și învățare interactivă

Tehnologia educațională facilitează comunicarea și colaborarea dintre profesori și elevi. Platformele digitale permit accesul rapid la resurse educaționale variate și creează oportunități pentru o învățare mai interactivă.

Exemple de tehnologii educaționale:

- Aplicații interactive – care permit elevilor să învețe prin joc și explorare (ex. Kahoot, Quizizz, LearningApps).
- Platforme de colaborare online – cum ar fi Google Classroom și Microsoft Teams, care facilitează schimbul de materiale și feedback-ul profesorilor.
- Realitatea augmentată și simulările 3D – care oferă elevilor experiențe de învățare imersive.

3.2. Impactul tehnologiei asupra relației profesor-elev

Integrarea tehnologiei în educație aduce numeroase beneficii:

- Creșterea motivației elevilor prin utilizarea unor metode moderne și interactive.
- Îmbunătățirea comunicării și colaborării prin feedback instantaneu.
- Crearea unor oportunități egale de învățare pentru toți elevii, indiferent de nivelul lor de pregătire.

4. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale

4.1. Mindfulness și autoreglarea emoțională

Practica mindfulness ajută elevii să își gestioneze emoțiile, să își îmbunătățească concentrarea și să reducă stresul.

Exemple de activități:

- Exerciții de respirație și relaxare.
- Tehnici de ascultare activă pentru dezvoltarea empatiei.

4.2. Colaborarea și rezolvarea conflictelor

Predarea abilităților de colaborare și gestionare a conflictelor este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Metode eficiente:

- Jocuri de rol – care permit elevilor să exerseze gestionarea situațiilor dificile.
- Activități de grup – care promovează lucrul în echipă și dezvoltarea abilităților de comunicare.

5. Concluzii și direcții viitoare

Educația viitorului trebuie să fie flexibilă, interactivă și adaptată nevoilor elevilor. Implementarea metodelor inovatoare de predare, utilizarea tehnologiei și dezvoltarea competențelor socio-emoționale contribuie la crearea unui mediu educațional bazat pe colaborare și învățare activă.

Profesorii devin astfel arhitecții viitorului educațional, modelând o generație de elevi capabili să se adapteze schimbărilor, să colaboreze eficient și să își dezvolte potențialul maxim.

Bibliografie: Cucos, C. (2009). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.

Neacșu, I. (2010). Didactica modernă. Editura Polirom, Iași.

Vekerdy, T. (2017). Érzelmi biztonság – Iskola és tanulás. Kulcslyuk Kiadó, Budapest.

Fullan, M. (2013). The New Meaning of Educational Change. Teachers College Press, New York.

Edupedu.ro. (2024). Școala fără ziduri pentru profesori și elevi.

MANAGEMENTUL RELAȚIEI PROFESOR-ELEV. CUM SĂ DEZVOLȚI RELAȚIILE BUNE CU ELEVII?

Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău

Weber consideră managementul clasei: „setul de activități prin intermediul cărora cadrul didactic promovează comportamentul adecvat al elevului și elimina comportamentul inadecvat, dezvoltă relații interpersonale bune și un climat socio-emoțional pozitiv în clasă, menține și stabilește o organizare eficientă și productivă a clasei”.

După cum afirmă Platon, educația este „artă de a formă deprinderi”, acest privilegiu revenindu-i, în primul rând, profesorului. Pentru a ne atinge scopurile, noi, cadrele didactice, trebuie să construim o relație pozitivă cu elevii, să existe o bună comunicare cu aceștia, să le ascultăm nevoile pentru a fi și noi ascultați, să le înțelegem sentimentele, să le oferim libertate dar să înțeleagă totodată și care sunt limitele admise prin respectarea anumitor reguli, să fim mereu un exemplu demn de urmat.

Meseria de profesor este un rol asumat de care depinde viitorul copilului deoarece acesta modelează caractere prin formarea personalității nu doar transmiterea de cunoștințe, lăsându-și amprenta asupra evoluției ființei umane. Așa cum atunci când ne naștem nu ne alegem părinții, frații, familia din care vom face parte, tot așa nu ne putem alege nici profesorii sau colegii de clasă. Cadrul didactic are un statut special, el răspunde de întreaga clasă de elevi, este un exemplu de conduită morală și civică pentru întreg colectivul pe care-l organizează, conduce și controlează. Principala sarcină a profesorului este de a ajuta și îndrumă elevii în procesul instructiv-educativ. Cadrul didactic reprezintă un al doilea părinte al copilului, în permanentă deschis provocărilor, înzestrat cu pregătire profesională, compasiune și afecțiune față de copii.

Profesorul Constantin Cucoș spunea: „Dăruirea și iubirea sunt calități care dau greutate actului educativ”. Cadrele didactice trebuie să lucreze în permanență la calitatea relației dintre cei doi participant ai actului educațional: profesor și elev. Metodele moderne, centrate pe elev, prin folosirea metodelor active-participative permit acestuia să fie deschis, să-și exprime punctul de vedere, iar profesorul să țină cont de nemulțumirea fiecăruia și să îmbunătățească actul educativ cu scopul creșterii randamentului școlar.

Sala de clasa trebuie să ofere elevilor un climat favorabil desfășurării activităților, profesorul își exercită calitățile psihopedagogice, ia decizii, supraveghează, dirijează și îmbunătățește relațiile interpersonale dintre membrii grupului, influențează și consiliază întreaga activitate a clasei cu scopul creșterii succesului școlar. Cadrul didactic este liderul clasei, consilier, expert al actului învățării, cel care asigură un climat favorabil desfășurării procesului de predare-învățare-evaluare. Profesorul trebuie să câștige încrederea elevilor și să aibă încredere în capacitățile acestora, să utilizeze întăririle pozitive, să stimuleze creativitatea și dezvoltarea gândirii elevilor. Pierce, Gould și Camiré (2017) și Spencer (2007) susțin că profesorii sunt cei care sunt puși în situația de a înțelege unele comportamente problematice în diferite contexte și să ofere elevului sprijinul psihologic adaptat fiecărei situații în parte, care să-l ajute pe copil să depășească o eventuală situație provocatoare sau chiar un atac de identitate în care se află.

Legătura elev-profesor reprezintă modul în care profesorul se adresează elevului; această relație este una interdependentă, se polarizează, ajută elevii să-și însușească noi cunoștințe, să empatizeze cu cei din jur, să înțeleagă și să se facă înțeleși, să-și dezvolte personalitatea, să-și modeleze caracterul și comportamentul și să-și atingă aspirațiile. Relațiile pozitive profesor-elev duc la câștigă încrederea elevilor, oferă acestora sfaturi, iar elevii ajung să vadă în cadrul didactic un bun sfătuitor, un consilier și prieten. Consolidarea relației profesor-elev depinde în mare măsură de dăruirea și implicarea cadrului didactic, de tactul sau pedagogic și dragostea față de elevi. Atunci când elevul este înconjurat de iubire și simte afecțiunea profesorului, se va deschide în față acestuia, dăruind la rândul său iubire și încearcă să-și dea tot interesul pentru a nu dezamăgi.

Relația dintre profesor și elev are o importanță deosebită deoarece cadrul didactic este mai mult decât un îndrumător și coordonator, el este cel în preajma căruia elevii petrec o mare parte a timpului, atunci când nu sunt în sânul familiei. Aceștia petrec timp împreună atât în mediul școlar cât și extrașcolar prin activitățile extrașcolare pe care le organizează și le desfășoară împreună cu elevii. Activitățile extrașcolare au fost mereu în topul preferințelor elevilor. Acestea adun un set de beneficii elevilor și nu numai: sporesc acumularea de cunoștințe, dezvoltă abilități sociale, leagă prietenii, crește empatia, respectul, ajută la consolidarea relației profesor-elev și oferă o gamă vastă de activități, din diferite domenii.

Profesorii care au relații bune cu elevii sunt mai deschiși, se simt apreciați, își desfășoară activitatea didactică cu mai multă pasiune iar elevii devin mai încrezători în forțele proprii și

găsesc cu o mai mare ușurință curajul de a participa la discuții deschise privind modul de desfășurare a lecției, de a-și exprima propriile dorințe și opinii.

Acolo unde există o relație pozitivă profesor-elev, se poate observa un nivel ridicat al rezultatelor academice, stimă de sine ridicată, frecvența zilnică la ore în rândul elevilor, încredere în forțele proprii, implicare; elevii își recunosc și își acceptă mai ușor înfrângerile.

În desfășurarea actului pedagogic, profesorul este un exemplu pentru elevi, înzestrat cu anumite trăsături precum: seriozitate, fermitate, exigență, eficiență, empatie, obiectivitate, bunăvoință, sinceritate, toleranță, încredere, cooperare, tact pedagogic, spirit creativ, delicatețe sufletească. Un profesor bun este cel ce stârnește interesul elevilor pentru cunoaștere, ține mereu cont de părerile elevilor, crește motivația intrinsecă a acestora, încurajează creativitatea, stabilește reguli ce se respectă (să asculte, să se implice, să fie toleranți, onești, curajoși, altruști, să folosească un limbaj adecvat), folosește un ton afectiv, inspiră copilul, îi ajută să-și recunoască greșelile, să colaboreze cu ceilalți și să participe cu entuziasm la lecție.

În școală trebuie să existe un respect reciproc între cadrul didactic și elev, respect pe care copiii îl învață, și-l însușesc și-l manifestă față de cei din jur. Atitudinea afectivă și pozitivă a educabilului influențează dezvoltarea socio-afectivă a elevilor, în special abordarea pozitivă la comportamentele negative ale elevilor și răbdarea de care profesorul da dovadă în situații critice. Comunicarea este o metodă de transmitere a informațiilor, cu ajutorul ei obținem progresul intelectual și social. Comunicarea este un reper extrem de important în relația profesor-elev. Cadrul didactic trebuie să își aleagă în permanentă cuvintele, în funcție de tipologia elevului, după cum prevăd metodele modern, centrate pe elev. Prin comunicare se stabilesc relații interpersonale, elevii socializează, leagă prietenii și își exprimă sentimentele. Lipsa de comunicare duce la eșec, la lipsa rezultatelor, la izolare, marginalizare. Metodele moderne aplicate la clasă permit implicarea activă a întregului grup de elevi, creând armonie, atmosfera relaxantă, dezvoltare cognitivă și afectivă.

Zelazo, Blair și Willoughby (2016) au afirmat că, în multe școli, cadrele didactice utilizează în managementul clasei, ca practică de instruire, comunicarea și interacțiunea ca modalitate de creștere a implicării elevilor, a rezultatelor academice, gândirea pozitivă și reglarea emoțiilor. Provenind din medii diferite și având experiențe de viață și reguli impuse cu strictețe, elevii nu sunt toți la fel de deschiși din punct de vedere emoțional, dar profesorul este cel care prin muncă, încurajare și răbdare, obține deschidere și empatie din partea elevilor.

Profesorul nu mai este acea persoană autoritară, exigentă, care se impune prin control agresiv, strictețe și ostilitate în fața elevilor, ignorând personalitatea copilului, acum cadrul didactic ascultă elevul, îndrumă, coordonează, oferă încredere reciprocă, învață prin cooperare, colaborare, respectă și ascultă, construind în permanență o relație pozitivă cu acesta, fără a abuza de autoritate și oferindu-i un exemplu demn de urmat.

BIBLIOGRAFIE:

1. De Cordova, F., Berlanda, S., Pedrazza, M., & Fraizzoli, M. (2019). *Violence at School and the Well-Being of Teachers. The Importance of Positive Relationships. Frontiers in Psychology*, 10, 1807. doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01807
2. Kim, M., & Schallert, D. L. (2011). *Building caring relationships between a teacher and students in a teacher preparation program word-by-word, moment-by-moment. Teaching and Teacher Education*, 27(7), 1059–1067. doi.org/10.1016/j.tate.2011.05.002
3. Lizzio, A., Dempster, N., & Neumann, R. (2011). *Pathways to formal and informal student leadership: The influence of peer and teacher–student relationships and level of school identification on students’ motivations. International Journal of Leadership in Education*, 14(1), 85–102. doi.org/10.1080/13603124.2010.482674
4. Morris, D. (2019). *Relationships Between Pupils and Teachers. In D. Morris, Student Voice and Teacher Professional Development* (pp. 73–92). Springer International Publishing. doi.org/10.1007/978-3-030-23467-6_4
5. Osher, D., Cantor, P., Berg, J., Steyer, L., & Rose, T. (2020). *Drivers of human development: How relationships and context shape learning and development 1. Applied Developmental Science*, 24(1), 6–36. doi.org/10.1080/10888691.2017.1398650
6. Witmer, M. M. (2005a). *The Fourth R in Education—Relationships. The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 78(5), 224–228. doi.org/10.3200/TCHS.78.5.224-228
7. Witmer, M. M. (2005b). *The Fourth R in Education—Relationships. The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 78(5), 224–228. doi.org/10.3200/TCHS.78.5.224-228

NOTARE ȘI FEEDBACK: CUM POATE EVALUAREA SPRIJINI UN ÎNVĂȚĂMÂNT COLABORATIV ȘI INOVATOR

Feraru Petronela Daniela, Profesor, Doctor în sociologie, Colegiul Național Iași

Abstract

Education is undergoing a continuous process of adaptation to the evolving demands of society, and assessment plays a role in supporting a collaborative and innovative learning environment. This study examines high school students' perceptions of grading and feedback, highlighting their expectations and the need for assessment methods to align with contemporary educational realities. The research, conducted in Iași County, involved 370 students from grades IX-XII, using a quantitative questionnaire-based approach. The findings emphasize the necessity of a flexible evaluation system focused on individual progress and development, fostering an equitable and motivating educational environment. The study underscores the importance of teacher-student dialogue in shaping assessment practices that encourage student engagement and performance.

Keywords: *assessment, grading, student perception, feedback, collaborative learning.*

Rezumat

Educația se află într-un proces continuu de adaptare la cerințele unei societăți în schimbare, iar evaluarea joacă un rol esențial în sprijinirea unui învățământ colaborativ și inovator. Studiul de față analizează percepția elevilor de liceu asupra sistemului de notare și feedback, evidențiind așteptările acestora și nevoia de adaptare a metodelor de evaluare la realitățile actuale. Cercetarea, desfășurată în județul Iași, a inclus 370 de elevi din clasele IX-XII, utilizând o metodologie cantitativă bazată pe chestionar. Rezultatele evidențiază necesitatea unei evaluări flexibile, centrate pe progres și dezvoltare individuală, capabilă să sprijine un mediu educațional echitabil și motivant. Studiul subliniază importanța dialogului dintre profesori și elevi în construirea unor practici de evaluare care să stimuleze implicarea și performanța acestora.

Cuvinte cheie: *evaluare, notare, percepția elevilor, feedback, învățământ colaborativ.*

Introducere

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor actuale ale elevilor și cerințelor societății. Evaluarea joacă un rol fundamental în acest proces, influențând motivația, implicarea și parcursul educațional al fiecărui elev. Totuși, sistemul de notare tradițional este adesea perceput ca rigid și limitativ, punând accent mai degrabă pe rezultate decât pe progresul individual.

Acest studiu își propune să analizeze percepția elevilor de liceu asupra sistemului de evaluare și feedback, identificând provocările acestora și posibilele direcții de îmbunătățire. Printr-o cercetare cantitativă desfășurată în șase licee din județul Iași, lucrarea explorează modul în care elevii înțeleg evaluarea și ce schimbări consideră necesare pentru a avea un proces educațional mai echitabil, motivant și adaptat realităților actuale.

În prezent educația este în plin proces de reformă pe întreg globul pentru a o adapta la noile cerințe ale societății, pieței muncii, oportunităților și provocărilor avansului tehnologic, dar și noilor generații care se formează într-un mediu diferit comparativ cu timpurile trecute. Educația are un rol vital în dezvoltarea civilizației și culturii umanității și cuprinde copiii, cadrele didactice, părinții, sistemul administrativ sau școala. În toate dezbaterile vorbim de multe și mereu aceleași neajunsuri pe care le asociem cu sistemul de învățământ care ar trebui să faciliteze educația în ansamblul ei, așa cum în alte țări se întâmplă deja. Însă uităm adesea să-i întrebăm pe copii ce ar dori să modifice la sistemul care îi formează. Ar trebui întotdeauna să ne întrebăm elevii și părinții acestora ce părere au despre profesorii din școală.

Cercetarea a fost realizată în perioada 8 mai 2024 – martie 2025 la șase licee din județul Iași, cu 370 de elevi din clasele IX – XII liceu și profesională, dorind să surprindem cum arată școala ideală, atitudinea profesorului, modalitatea perfectă de evaluare, în percepția elevilor.

Cercetarea a avut ca obiectiv principal *evidențierea percepției elevilor asupra schimbărilor necesare în sistemul educațional românesc, asupra evaluării/notării elevilor și a modurilor de predare a profesorilor.*

Scopul cercetării a fost cultivarea unei culturi funcționale legate de evaluarea educațională, înțelegerea aspectelor sistemice care țin de această componentă a educației cât și identificarea așteptărilor elevilor orientate spre protejarea intereselor proprii și maximizarea

șanselor, înțelegerea, interpretarea cât și eliminarea disfuncționalităților rezultate din relația profesor – elev, ca model de bună practică pe viitor.

Cercetarea include pe lângă etapa inițială de documentare, o trecere în revistă a literaturii de specialitate în registru teoretic, cât și un caracter integrat și aplicat, lucrarea aceasta conține o cercetare empirică și o culegere de date prin intermediul unui studiu cantitativ pe bază de chestionar. Cercetarea empirică are ca temă percepția elevilor asupra sistemului de notare/evaluare. În acest sens, prin studiul de față, au fost investigate informațiile privind atitudinea elevilor față de evaluare și aportul lor la realizarea unei evaluări obiective.

1. Dimensiuni conceptuale ale evaluării și feedback-ului

Pentru o mai bună înțelegere a problematicii studiate, această secțiune analizează în profunzime cele cinci concepte-cheie ale cercetării: *evaluare*, *notare*, *percepția elevilor*, *feedback* și *învățământ colaborativ*. Aceste concepte sunt fundamentale pentru conturarea unui sistem educațional echitabil și eficient.

Evaluarea reprezintă un proces esențial al învățământului, având rolul de a măsura progresul și competențele elevilor, dar și de a ghida strategiile de predare. Conform lui Black și Wiliam (1998), evaluarea eficientă trebuie să fie formativă, oferind elevilor oportunități de îmbunătățire continuă. Stiggins (2005) subliniază importanța evaluării centrate pe învățare, care nu doar certifică performanțele, ci și contribuie la dezvoltarea personală a elevilor.

Notarea este forma standardizată de evaluare care atribuie un scor sau un calificativ performanțelor elevului. Popham (2013) argumentează că notele ar trebui să reflecte progresul real al elevilor, nu doar rezultatele testelor. Guskey (2015) atrage atenția asupra diferențelor dintre evaluarea sumativă și cea formativă și subliniază necesitatea unei abordări echilibrate pentru a sprijini învățarea pe termen lung.

Percepția elevilor asupra sistemului de evaluare influențează motivația și implicarea acestora în procesul de învățare. Hattie (2009) evidențiază că feedback-ul clar și transparent poate crește performanța școlară. Shepard (2000) subliniază că evaluarea trebuie să fie concepută astfel încât să fie relevantă și accesibilă elevilor, promovând învățarea autentică.

Feedback-ul este un element-cheie al procesului de învățare, ajutând elevii să înțeleagă unde se află și ce pot face pentru a progresa. Sadler (1989) afirmă că un feedback eficient trebuie să fie clar, imediat și specific, oferind elevilor instrumentele necesare pentru autoreglarea

învățării. Nicol & Macfarlane-Dick (2006) propun un model de feedback care susține autonomia elevilor și dezvoltarea gândirii critice.

Învățământul colaborativ pune accent pe cooperare și interacțiune, facilitând un mediu de învățare activ și participativ. Vygotsky (1978) afirmă că învățarea este un proces social, în care interacțiunea cu colegii și profesorii joacă un rol esențial. Johnson & Johnson (2009a) susțin că strategiile de colaborare în clasă îmbunătățesc atât rezultatele academice, cât și competențele sociale ale elevilor.

Această analiză a conceptelor-cheie oferă un cadru teoretic important pentru interpretarea rezultatelor cercetării, evidențiind modul în care evaluarea, notarea și feedback-ul pot influența experiența educațională a elevilor și pot sprijini un învățământ colaborativ și inovator.

2. Repere teoretice în literatura de specialitate

Pentru a înțelege mai bine problematica evaluării și a percepției elevilor asupra notării, este esențială o analiză a literaturii de specialitate relevante. Studiile existente abordează diverse aspecte ale acestui domeniu, de la funcțiile și tipurile de evaluare, până la impactul feedback-ului asupra învățării și dezvoltării competențelor elevilor.

Evaluarea în educație: funcții și tipologii. Evaluarea este un instrument esențial în procesul educațional, având roluri multiple, de la certificarea competențelor până la ghidarea și sprijinirea învățării. Scriven (1967) distinge între evaluarea *sumativă*, utilizată pentru certificare, și cea *formativă*, care oferă feedback pentru îmbunătățirea procesului de învățare. Black și Wiliam (1998) argumentează că evaluarea formativă este importantă pentru progresul elevilor, permițând ajustarea strategiilor didactice în funcție de nevoile acestora.

Notarea și echitatea în sistemul de evaluare. Un aspect critic al sistemului educațional este modul în care notarea influențează percepția elevilor asupra propriilor performanțe și motivația acestora. Brookhart (2013) afirmă că un sistem de notare echitabil trebuie să reflecte nu doar cunoștințele, ci și progresul elevilor. Marzano (2000) propune o abordare bazată pe criterii clare și transparente, evitând subiectivitatea excesivă a profesorilor.

Percepția elevilor asupra evaluării și impactul asupra învățării. Percepția elevilor joacă un rol esențial în eficiența procesului de evaluare. Hattie (2009) subliniază că feedback-ul clar și constructiv este un factor esențial pentru îmbunătățirea performanței. Nicol și Macfarlane-Dick

(2006) evidențiază faptul că un feedback eficient trebuie să fie specific, orientat spre progres și să implice elevul activ în procesul de învățare.

Feedback-ul ca element-cheie în procesul de învățare. Feedback-ul reprezintă o componentă esențială a evaluării formativ-interactive. Sadler (1989) consideră că feedback-ul trebuie să fie clar, imediat și orientat spre progresul elevului. Wiggins (2012) adaugă că un feedback eficient trebuie să fie nu doar descriptiv, ci și practic, oferind elevului pași concreți pentru îmbunătățire.

Învățământ colaborativ și evaluarea ca proces participativ. Un sistem de evaluare modern trebuie să sprijine învățământul colaborativ, promovând interacțiunea dintre elevi și profesori. Vygotsky (1978) introduce conceptul de *zonă a dezvoltării proxime*, arătând că elevii progresează mai eficient prin colaborare și sprijin adecvat. Johnson și Johnson (2009b) susțin că evaluarea colaborativă îmbunătățește atât performanțele academice, cât și abilitățile socio-emoționale.

Această trecere în revistă a literaturii de specialitate oferă un reper semnificativ pentru cercetarea de față, subliniind importanța unei evaluări echitabile, formative și orientate spre progres. Studiile analizate confirmă faptul că percepția elevilor asupra evaluării este esențială pentru succesul educațional și că o schimbare a paradigmei de evaluare poate sprijini un învățământ mai colaborativ și inovator.

3. Metodologia cercetării

3.1. Designul cercetării

Studiul de față este o cercetare de tip cantitativ, având scopul de a analiza percepția elevilor de liceu asupra sistemului de evaluare și notare. Prin utilizarea unui chestionar standardizat, s-au colectat date relevante privind experiențele, opiniile și sugestiile elevilor cu privire la procesul evaluativ din școală. Scopul principal a fost cultivarea unei culturi funcționale legate de evaluarea educațională, înțelegerea aspectelor sistemice care țin de această componentă a educației cât și identificarea așteptărilor elevilor orientate spre protejarea intereselor proprii și maximizarea șanselor, înțelegerea, interpretarea cât și eliminarea disfuncționalităților rezultate din relația profesor – elev, ca model de bună practică pe viitor.

3.2. Obiectivele cercetării

Cercetarea a avut ca obiectiv principal *evidențierea percepției elevilor asupra schimbărilor necesare în sistemul educațional românesc, asupra evaluării/notării elevilor și a modurilor de predare a profesorilor.*

Obiectivele secundare ale cercetării au fost:

- Identificarea atitudinilor elevilor față de actualul sistem de evaluare și notare;
- Evidențierea principalelor dificultăți întâmpinate de elevi în procesul de evaluare;
- Determinarea impactului notării asupra motivației și implicării școlare;
- Analiza sugestiilor elevilor pentru îmbunătățirea metodelor de evaluare și feedback.

3.3. Ipoteza de lucru

Ipoteza formulată a fost aceea că *sistemul actual de evaluare trebuie adaptat nevoilor elevilor pentru a deveni mai echitabil, motivant și orientat spre progres*, în loc să fie perceput doar ca un mecanism de sancționare a erorilor.

3.4. Eșantionul și selecția participanților

Cercetarea a fost desfășurată în perioada *mai 2024 – martie 2025*, în *șase licee* din județul **Iași**, incluzând *370 de elevi* din clasele *IX-XII* (liceu teoretic, tehnologic și profesional). Selecția participanților s-a realizat prin *eșantionare stratificată*, având în vedere următoarele criterii:

- Profilul liceului (teoretic, tehnologic, profesional);
- Diversitatea nivelurilor de studiu (clasele IX-XII);
- Reprezentativitatea în funcție de gen și mediu (urban/rural).

3.5. Metoda de colectare a datelor

Instrumentul principal utilizat în cercetare a fost *chestionarul* structurat, aplicat în format fizic, cuprinzând: întrebări închise (Likert 1-5) pentru măsurarea percepției asupra evaluării și feedback-ului; întrebări deschise pentru a identifica sugestiile elevilor privind îmbunătățirea sistemului de notare; întrebări socio-demografice (vârstă, clasă, profil de studiu).

3.6. Metoda de analiză a datelor

Datele colectate au fost analizate utilizând metode statistice descriptive și inferențiale, cu ajutorul programelor *SPSS* și *Excel*. *Analiza frecvențelor* a permis identificarea tendințelor generale în percepția elevilor. *Testele de corelație Pearson* au fost utilizate pentru a determina relațiile dintre percepția asupra notării și factori precum motivația și implicarea în învățare. *Analiza calitativă* a răspunsurilor deschise a oferit o înțelegere mai detaliată a sugestiilor și a dificultăților percepute de elevi.

3.7. Limitările cercetării

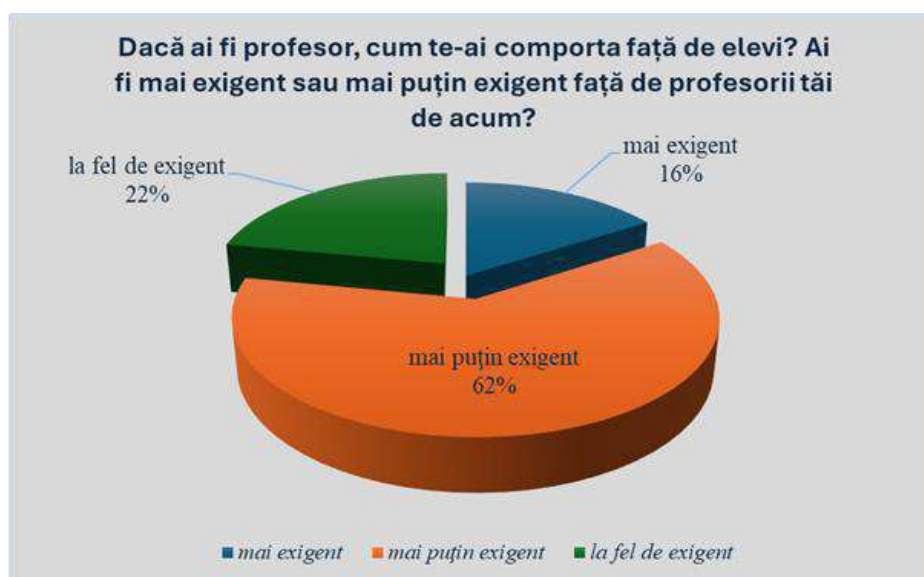
Eșantionul, deși reprezentativ pentru județul Iași, nu reflectă în totalitate percepția elevilor din întreaga țară. Răspunsurile elevilor pot fi influențate de experiențele personale și de relația cu profesorii. Chestionarul, ca metodă de cercetare, nu surprinde în profunzime toate nuanțele percepției elevilor, necesitând completarea cu metode calitative (interviuri, focus grupuri).

4. Analiza și interpretarea datelor

Din totalul de 370 de elevi participanți la studiu, 38% sunt elevi din clasa a XI-a, 35% din clasa a IX-a și 27% din clasa a X-a, cu vârsta între 15 și 17 ani, 36% elevi au vârsta 16 ani, 33% au 15 ani și 31% au 17 ani, 65% sunt fete și 35% sunt băieți.

Graficul 1 ilustrează răspunsurile elevilor la întrebarea: *"Dacă ai fi profesor, cum te-ai comporta față de elevi? Ai fi mai exigent sau mai puțin exigent față de profesorii tăi de acum?"* și conform datelor, 62% dintre elevi au declarat că, dacă ar fi profesori, ar fi *mai puțin exigenți* față de elevii lor decât sunt profesorii actuali. Acest rezultat sugerează că o mare parte dintre elevi percep exigența profesorilor ca fiind prea ridicată sau nejustificată și consideră că o abordare mai relaxată ar fi mai benefică. 22% dintre elevi au menționat că ar fi *la fel de exigenți* ca profesorii lor actuali. Acest procent indică faptul că un procent al elevilor consideră că nivelul actual de exigență este adecvat și nu necesită modificări. 16% dintre elevi au declarat că ar fi *mai exigenți* decât profesorii lor actuali, ceea ce sugerează că aceștia percep o anumită relaxare sau lipsă de rigoare în sistemul actual de evaluare și consideră necesară o creștere a exigenței.

Tendința majoritară este de reducere a exigenței profesorilor. Elevii își doresc un sistem de evaluare mai puțin rigid, în care să fie mai puțin presați de exigență, ceea ce poate indica faptul că percep actualul sistem ca fiind prea strict sau chiar demotivant. *Un procent considerabil (22%) consideră actualul nivel de exigență adecvat.* Acest lucru sugerează că o parte dintre elevi nu simt nevoia de schimbare, percepând echilibrul dintre cerințele profesorilor și efortul necesar ca fiind corect. *Un număr mai mic de elevi (16%) consideră că exigența ar trebui crescută.* Aceștia ar putea fi elevii care asociază un nivel ridicat de exigență cu un standard educațional mai înalt și cu o mai bună pregătire pentru viitor. Acest grafic oferă o perspectivă importantă asupra percepției elevilor și subliniază nevoia unei abordări pedagogice echilibrate, care să îmbine exigența cu înțelegerea și sprijinul oferit elevilor (Vezi Graficul 1).

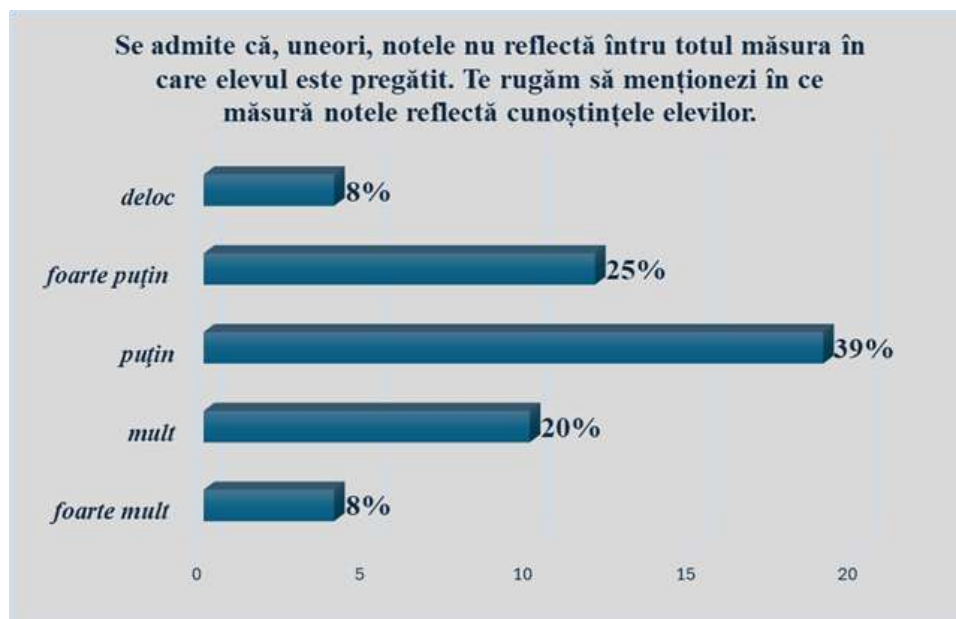

Graficul 1

Sursă: Concepție proprie a autoarei

60% din elevii chestionați au considerat că la acordarea notelor ar fi mai bine să se ceară și părerea elevilor clasei, în timp ce, 40% nu sunt de acord cu acest lucru, 66% considerând că într-o astfel de situație, notele date de elevi ar fi mai mari decât ale profesorilor, 26% spun că notele ar fi egale cu ale profesorilor iar 8% spun că notele ar fi mai mici decât ale profesorilor.

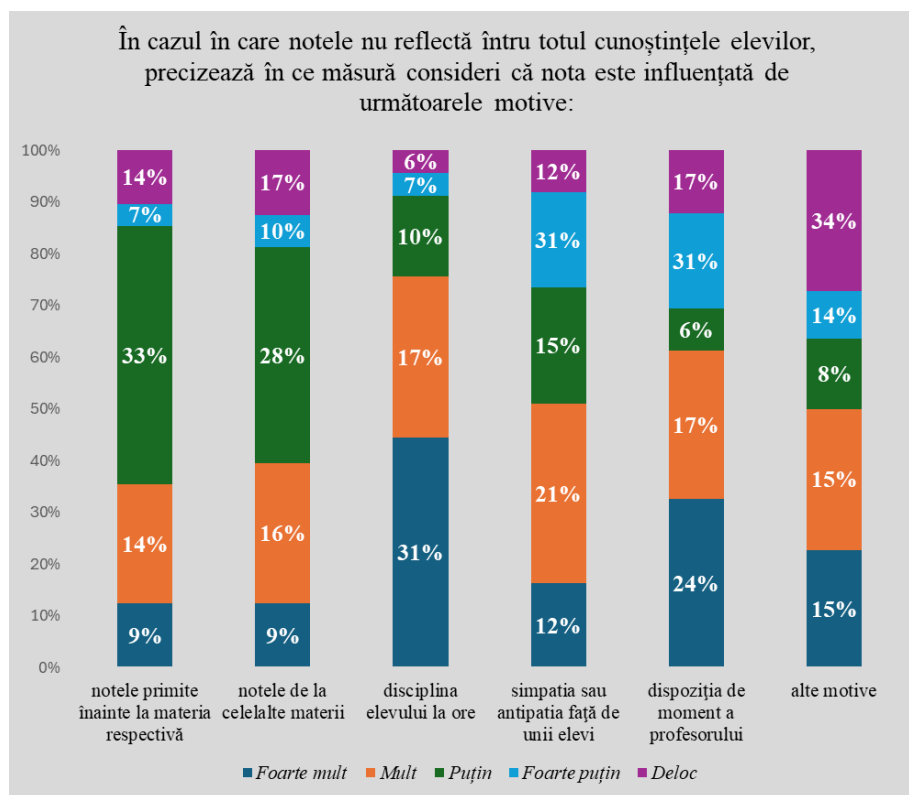
Graficul 2 ilustrează *percepția elevilor asupra măsurii în care notele reflectă cu adevărat cunoștințele lor*. Întrebarea formulată subliniază faptul că notele nu sunt întotdeauna un indicator fidel al pregătirii elevului, iar răspunsurile acestora sunt distribuite astfel: 39% *dintre elevi* consideră că notele reflectă *puțin* cunoștințele lor, ceea ce sugerează o lipsă de încredere în sistemul de evaluare actual; 25% *dintre elevi* cred că notele reflectă *foarte puțin* pregătirea reală, consolidând ideea că sistemul de evaluare poate fi subiectiv sau inefficient în măsurarea competențelor; 8% *dintre respondenți* consideră că notele *nu reflectă deloc* cunoștințele lor, indicând o percepție extrem de negativă asupra justeii evaluări a elevilor; 20% *dintre elevi* consideră că notele reflectă *mult* nivelul de pregătire, ceea ce arată că un procent al elevilor are încredere în obiectivitatea sistemului de evaluare. 8% *dintre elevi* afirmă că notele reflectă *foarte mult* cunoștințele lor, ceea ce indică un număr redus de elevi care percep sistemul de evaluare ca fiind echitabil și relevant. (Vezi Graficul 2)

Graficul 2

Sursă: Concepție proprie a autoarei

În concluzie, majoritatea elevilor (72%) consideră că *notele reflectă doar într-o mică măsură sau deloc cunoștințele reale*. Aceasta poate indica o problemă sistemică legată de metodele de evaluare, criteriile de notare sau subiectivitatea profesorilor. Doar 28% dintre elevi au o percepție pozitivă asupra notelor ca indicatori ai cunoștințelor, ceea ce sugerează că sistemul actual de evaluare nu este perceput ca fiind suficient de obiectiv sau corect. Un posibil motiv al acestei percepții este că evaluările pot fi influențate de factori precum stresul examenelor, tipul de întrebări utilizate, modul de corectare sau chiar relația dintre elev și profesor. Rezultatele sugerează că metodele de evaluare ar trebui revizuite pentru a deveni mai relevante, punând accent pe competențe și înțelegere profundă, în loc de memorarea mecanică. Din analiza datelor rezultă că elevii au o încredere redusă în sistemul actual de evaluare, considerând că notele nu reflectă fidel cunoștințele lor. Acest lucru sugerează necesitatea unor schimbări în metodele de evaluare, astfel încât acestea să devină mai relevante, mai obiective și mai orientate spre dezvoltarea competențelor elevilor.

Graficul 3

Sursă: Concepție proprie a autoarei

Graficul 3 prezintă răspunsurile elevilor privind influențele externe care afectează obiectivitatea notelor primite, evidențiind în ce măsură aceștia consideră că diferiți factori pot denatura evaluarea cunoștințelor lor. *Notele primite anterior la materia respectivă: 33% dintre elevi consideră că notele anterioare influențează puțin notele actuale, iar 14% cred că influența este mare. Totuși, 17% consideră că acest factor nu influențează deloc notarea. Aceste rezultate sugerează că, pentru o parte dintre elevi, nota anterioară poate crea așteptări pentru performanțele viitoare, influențând astfel obiectivitatea profesorului. Notele obținute la alte materii: 28% dintre elevi consideră că performanța la alte discipline influențează puțin notele la o anumită materie, iar 16% cred că influența este mare. 17% dintre elevi sunt de părere că acest aspect nu are deloc impact asupra evaluării. Acest rezultat indică faptul că unii elevi simt că imaginea lor academică generală poate afecta evaluarea individuală la o anumită materie. Disciplina elevului la ore: 31% dintre elevi consideră că disciplina la ore influențează foarte mult notele, iar 17% spun că influența este mare. Doar 6% dintre respondenți consideră că acest aspect nu influențează deloc evaluarea. Aceasta arată că un comportament disciplinat poate*

avantaja un elev în procesul de notare, chiar dacă nu este un criteriu obiectiv de evaluare a cunoștințelor. *Simpatia sau antipatia profesorului față de elevi:* 31% dintre elevi consideră că profesorii își bazează notarea pe simpatii și antipatii în *foarte mare măsură*, iar 21% consideră că acest aspect influențează *mult* rezultatul final. Doar 12% dintre elevi sunt de părere că acest factor nu influențează deloc notarea. Aceste rezultate sugerează că elevii percep subiectivitatea profesorilor ca fiind un factor real și semnificativ în procesul de evaluare. *Dispoziția de moment a profesorului:* 24% dintre elevi cred că starea emoțională a profesorului influențează *foarte mult* notele, iar 17% cred că influența este *mare*. 31% consideră că acest aspect influențează doar *puțin*, iar 6% cred că nu influențează deloc. Rezultatele arată că mulți elevi cred că factorii emoționali ai profesorului pot duce la o evaluare subiectivă, ceea ce ridică semne de întrebare privind echitatea sistemului de notare. *Alte motive invocate:* 34% dintre elevi consideră că există și alte motive care influențează notarea, ceea ce sugerează că subiectivitatea profesorului poate fi determinată de factori adiționali care nu sunt evidențiați în acest grafic. 15% dintre respondenți cred că aceste motive influențează *foarte mult*, iar 8% sunt de părere că nu au deloc impact.

Rezultatele evidențiază o problemă semnificativă în percepția elevilor asupra procesului de evaluare. Majoritatea elevilor consideră că notele lor sunt influențate de factori care nu au legătură directă cu nivelul real al cunoștințelor. Aceasta sugerează nevoia de reformă a sistemului de evaluare, prin introducerea unor metode mai transparente și bazate pe criterii clar definite. Din analiza datelor cercetării, indiferent care sunt motivele invocate de elevi, rezultă că nu reflectă în mod real întru totul cunoștințele elevilor, se remarcă câteva componente toxice ale acestei situații în evaluarea educațională printre care se află evaluarea plină de eroare și lipsită de corectitudine pentru elevi. Eroarea vine din subiectivitate, din insuficienta acoperire a teritoriului măsurat dar și din imprecizia de măsurare. Elevii consideră că modalitatea de evaluare folosită de unii profesori subvaluează pe unii elevi și supra-evaluează pe alții. Foarte puțini elevi sunt de părere că scala de evaluare de la clasă utilizată de profesori este bazată pe merit. În aceste condiții, evaluarea educațională are mai degrabă un rol de scop de ghidare a progresului, iar o subiectivitate și eroare oarecare pot fi tolerate în astfel de măsurători de ghidaj. Un alt aspect care rezultă din răspunsurile elevilor participanți la cercetare este legat de evaluarea din prezent considerată a fi una învechită și uzată moral.

De exemplu, la itemul “*Ți se întâmplă să nu înțelegi pentru ce tu sau alți colegi primiți note slabe?*” 75% din elevi au răspuns că nu înțeleg pentru ce ei sau colegii primesc note slabe

iar 25% decalără că înțeleg acest lucru și sunt de acord cu sistemul de evaluare. În cazul notelor bune, 71% din elevii respondenți au spus că înțeleg de ce sunt notați cu note bune și doar 29% au spus că nu știu de ce sunt evaluați cu aceste note de către profesori. Mai mult decât atât, 78% din respondenți se simt nedreptățiți și că notele sunt mai mici decât ar merita din punctul lor de vedere în timp ce 22% din elevi au răspuns că nu se simt astfel. Aceeași situație rezultă și din notarea elevilor cu note mai mari decât ar merita în mod real, 56% au răspuns că nu primesc note mai mari iar 44% se simt avantajați cu privire la notare primind note mai mari decât merită în urma evaluării. Cu toate acestea, 53% din respondenți consideră necesară exigența profesorilor în acordarea notelor și 47% spun că nu este necesară această exigență. De ce? Deoarece, spun 59% din respondenți, există și elevi care care nu vor reuși să ia note mari, indiferent cât de mult s-ar strădui.

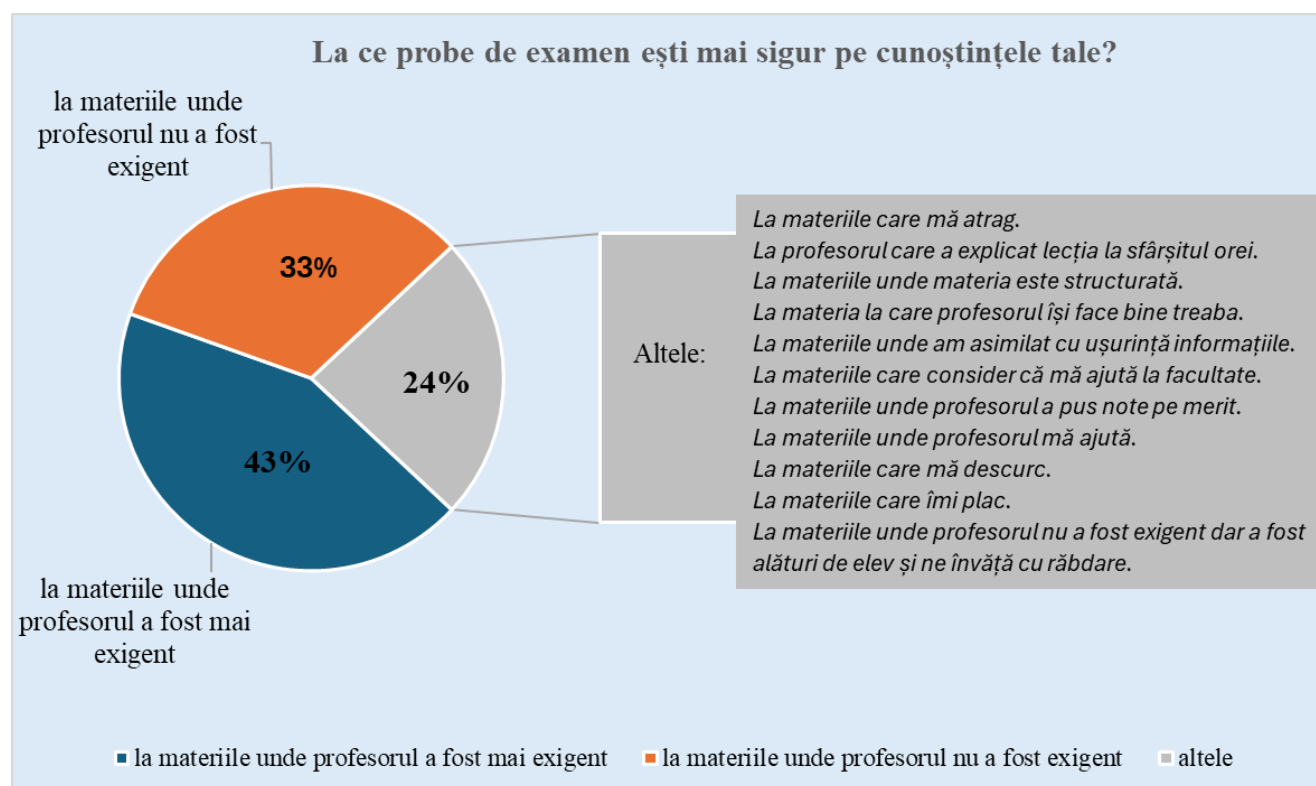
Evaluarea competențelor școlare, a progresului școlar, a capacității de învățare, a efortului în învățare, a potențialului – evaluarea pentru toate acestea a devenit la nivel internațional practic o știință de sine stătătoare, bazată pe principii solide, fundamentate în știință, precum și pe o practică ce are în mijlocul său elevul: corectitudinea față de el și responsabilitatea față de dezvoltarea lui viitoare. În România, aproape niciunele din aceste evoluții internaționale nu au pătruns. Motivele pot fi diverse, de la lipsa specialiștilor care să vorbească despre asta, până la opacitatea profesorilor, în comparație cu profesorii din alte părți la a adopta aceste principii. De aceea, evaluarea făcută în sistemul educațional românesc este învechită în proceduri și abordare și resimțită de toți cei care participă la actul educațional.

Evaluarea este o sursă de stres pentru toți cei implicați. Elevii simt această presiune, dezvoltă anxietate față de contextele de testare și uneori față de școală în general; mulți dintre aceștia se dezangajează emoțional față de educație sau, în cel mai bun caz, resimt un impact asupra performanței. Părinții resimt și ei anxietate, nesiguranță și reacționează cu neîncredere și agresivitate. Guvernării se simt depășiți cu privire la problemele sistemice scoase în fiecare an la iveală și astfel, actualul context este unul care stresează pe toată lumea, din care nimeni nu câștigă nimic. Dimpotrivă, mulți se gândesc să dăm complet la o parte întreaga problemă și să scăpăm de orice formă de evaluare.

Evaluarea realizată în școala din România are efecte nocive. Unul din principalele efecte este *clasificarea* și *etichetarea* – acestea pot fi efecte colaterale și nedorite ale oricărui tip de evaluare, efecte care sunt de regulă controlate de specialiști, dar care par uneori să fie singurele

efecte ale unor tipuri de evaluare. Atunci când evaluarea duce la etichetare, discriminare, sau la efecte care adâncesc disparitățile cei implicați iau distanță față de ideea de evaluare.

Referitor la comportamentul exigent al profesorului, la itemul 18 “*La ce probe de examen ești mai sigur pe cunoștințele tale?*” s-a observat că 43% din respondenți se simt mai siguri pe cunoștințele lor la materiile unde profesorul a fost mai exigent, 33% se simt mai siguri acolo unde profesorul nu a fost exigent și 24% au invocat alte motive. Printre aceste motive se regăsesc cele de genul: atracția față de o materie sau alta; cât de bine explică profesorul lecția la sfârșitul orei; structurarea materiei; cât de bine își face profesorul treaba; acolo unde informațiile sunt asimilate cu ușurință; selectivitatea acelor materii care ajută elevii la facultate; acolo unde profesorul a pus note pe merit; unde profesorul ajută; materiile la care elevul se descurcă mai bine și îi plac; unde profesorul nu a fost exigent dar a fost alături de elev și a avut răbdare (Vezi Graficul 4).

Graficul 4

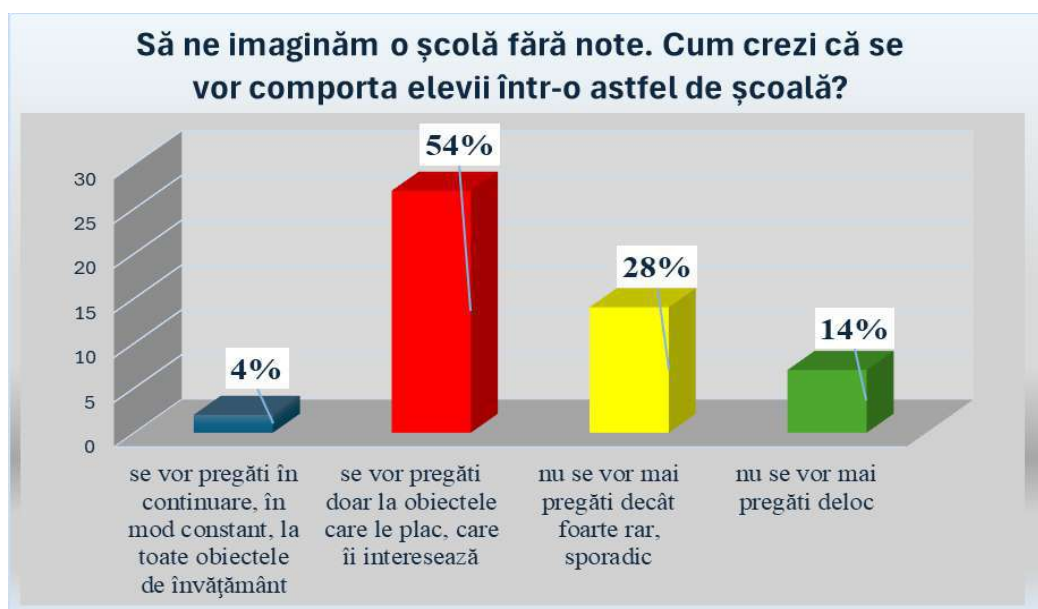
Sursă: Concepție proprie a autoarei

Din punct de vedere al elevilor, metoda de verificare a cunoștințelor considerată a fi mai corectă, mai obiectivă, este pe primul loc verificarea scrisă (68%) urmată de verificarea orală (32%). 82% din respondenți sunt de părere că este important să știi, chiar dacă primești o notă

mică, iar 18% spun că este important să primești o notă mare, chiar dacă nu știi. Atunci când elevii nu reușesc să intuiească nota primită, aceasta este după comunicarea profesorului, în 57% din cazuri mai mare decât cea la care s-au gândit înainte și în 43% din cazuri mai mică, lucru care înseamnă că elevii se subpreciază atunci când este vorba să se autoevalueze.

Întrebați elevii dacă consideră că este corect ca un profesor să dea elevilor slabi note mai mari decât merită pentru a-i încuraja, majoritatea, 52% au răspuns afirmativ iar 48% au infirmat acest lucru. Ceea ce rezută că notele mai mari oferite elevilor reprezintă pentru unii elevi un factor motivant în procesul de învățare în general.

Graficul 5 explorează *percepțiile elevilor cu privire la un sistem educațional fără note*, analizând modul în care s-ar comporta în lipsa unui sistem formal de evaluare. 54% dintre elevi consideră că *s-ar pregăti doar la materiile care îi interesează*. Acest procent majoritar sugerează că, în lipsa notelor, motivația extrinsecă (obținerea unei note bune) ar dispărea, iar elevii s-ar concentra exclusiv pe domeniile care le stârnesc interesul. 28% dintre elevi cred că *nu s-ar mai pregăti decât foarte rar, sporadic*, ceea ce indică faptul că o parte semnificativă dintre elevi ar fi demotivați să învețe în lipsa unui sistem formal de evaluare. 14% dintre respondenți consideră că *nu s-ar mai pregăti deloc*, ceea ce sugerează că o parte dintre elevi au nevoie de un cadru structurat și de un sistem de evaluare pentru a fi motivați să învețe. Doar 4% dintre elevi au afirmat că *s-ar pregăti constant la toate materiile*, ceea ce arată că motivația intrinsecă de a învăța din pură curiozitate și dorință de dezvoltare este prezentă la un număr foarte mic de elevi. (Vezi Graficul 5)

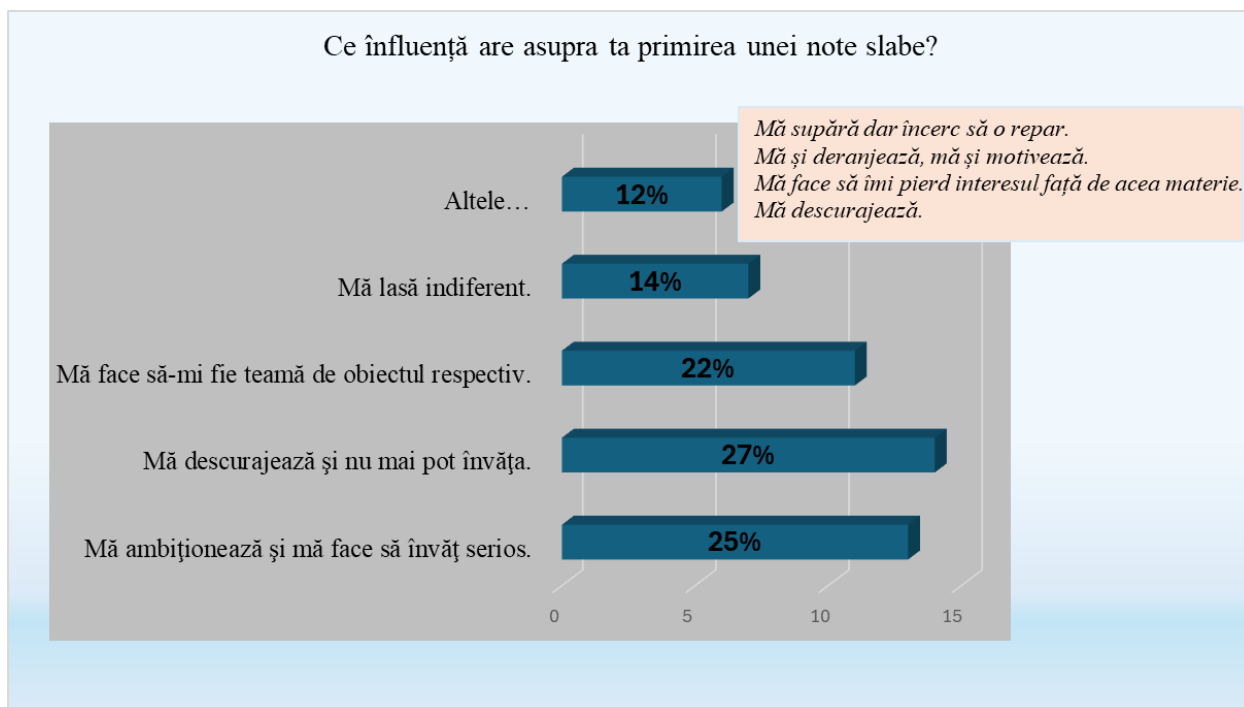

Graficul 5

Sursă: Concepție proprie a autoarei

Din analiza datelor rezultă că *motivația elevilor este în mare parte extrinsecă*, majoritatea elevilor sunt motivați de note, iar în lipsa acestora, procesul de învățare ar fi afectat. Doar un procent mic de elevi ar continua să se pregătească constant, ceea ce ar putea duce la un declin al implicării academice. *Interesul personal joacă un rol esențial în învățare*, mai mult de jumătate dintre elevi ar învăța doar la materiile care îi pasionează, ceea ce sugerează importanța unui curriculum flexibil, care să permită elevilor să-și urmeze interesele. *Riscul unei demotivări generale*, aproximativ 42% dintre elevi (cei care ar învăța rar sau deloc) ar putea renunța la educația formală, ceea ce ridică semne de întrebare cu privire la eficiența unui sistem complet lipsit de evaluare. Se observă *necesitatea unui echilibru între motivația intrinsecă și cea extrinsecă*, eliminarea completă a notelor ar putea avea efecte negative, dar reformarea evaluării (prin feedback constructiv, autoevaluare și metode alternative) ar putea sprijini un învățământ mai motivant și mai relevant pentru elevi. Graficul 5 sugerează că notele joacă un rol esențial în menținerea implicării elevilor în procesul educațional. Totuși, faptul că o mare parte a elevilor ar prefera să învețe doar la materiile care le plac indică necesitatea unei reforme educaționale care să pună mai mult accent pe interesul individual și pe metode de evaluare alternative, care să stimuleze învățarea autentică și nu doar acumularea de note.

Răspunsurile elevilor referitoare la *impactul emoțional și comportamental al primirii unei note slabe* arată că 27% dintre elevi afirmă că o notă slabă îi *descurajează și îi face să nu mai poată învăța*, ceea ce sugerează un efect negativ puternic asupra motivației lor. 25% dintre elevi consideră că o notă slabă îi *amibiționează și îi determină să învețe mai serios*, ceea ce indică o motivație bazată pe dorința de îmbunătățire. 22% dintre respondenți spun că o notă mică îi face *să le fie teamă de materia respectivă*, ceea ce poate sugera o corelație între notele slabe și dezvoltarea anxietății legate de performanță. 14% dintre elevi declară că notele mici îi lasă *indiferenți*, ceea ce poate fi un semn de demotivare sau de lipsă de interes față de sistemul de evaluare. 12% dintre elevi au oferit răspunsuri diverse, precum: „Mă supără, dar încerc să o repar”, „Mă și deranjează, mă și motivează” sau „Mă face să îmi pierd interesul față de acea materie”, ceea ce indică o varietate de reacții individuale. (Vezi Graficul 6)

Graficul 6

Sursă: Concepție proprie a autoarei

Din analiza datelor graficului 6 rezultă *impactul negativ al notelor slabe asupra motivației elevilor*, aproape 50% dintre elevi (cei care se simt descurajați sau temători) percep notele mici ca fiind descurajante sau anxiogene, ceea ce poate duce la demotivare sau la evitarea materiei respective. Acest lucru sugerează că evaluarea ar trebui să fie mai orientată spre încurajare și progres, nu doar spre sancționare. *Există și un efect pozitiv al notelor slabe asupra unei părți dintre elevi*, 25% dintre elevi sunt motivați de notele mici să depună mai mult efort, ceea ce sugerează că unii elevi folosesc eșecurile ca impuls pentru îmbunătățire. Profesorii ar putea susține acest tip de atitudine prin oferirea unui feedback constructiv și prin promovarea unei mentalități de creștere (growth mindset). *Un procent semnificativ de elevi este indiferent la note*, 14% dintre elevi afirmă că notele mici nu îi afectează, ceea ce poate indica fie o lipsă de interes față de sistemul educațional, fie o percepție conform căreia notele nu reflectă în mod real competențele lor.

Observăm *nevoia unei abordări mai echilibrate a evaluării*, profesorii ar putea introduce metode alternative de evaluare (evaluare formativă, autoevaluare, portofolii), astfel încât să reducă impactul negativ al notelor slabe asupra motivației elevilor. Ar fi benefic ca notele să fie însoțite de feedback detaliat, care să ghideze elevii în îmbunătățirea performanțelor. Datele arată

că notele mici au un impact semnificativ asupra elevilor, însă reacțiile variază. În timp ce unii elevi sunt motivați să învețe mai serios, alții se simt descurajați sau dezvoltă o aversiune față de materia respectivă. Acest lucru sugerează că sistemul de evaluare trebuie să fie mai centrat pe progres și sprijin, oferind elevilor oportunități de îmbunătățire, în loc de a induce teama sau demotivarea.

4.1. Trăsăturile caracteristice ale profesorului exigent

53% din respondenți consideră necesară exigența profesorilor în acordarea notelor în timp ce 47% nu o consideră necesară deși, am observat anterior că, în situația în care ar fi profesori, 62% din elevi au răspuns că ar fi mai puțin exigenți decât profesorii lor de acum iar 22% au spus că ar fi la fel de exigenți. Elevii au enumerat o serie de trăsături caracteristice ale unui profesor exigent astfel, printre aspectele pozitive regăsim conștiințiozitatea, respectarea programului școlar, bunătatea, focusarea pe materie, treaba bine făcută, pregătire profesorului și înțelegerea de care acesta dă dovadă în relația cu elevul. Interesante sunt de observat aspectele negative enumerate de elevi ca fiind întâlnite la profesorii exigenți precum: *“vorbește urât și nu le pasă că elevii nu învață, pun note mici, răutatea, lipsa de răbdare, starea preponderentă de nervozitate, lipsa de înțelegere, duritatea, vocea ridicată la elevi, severitate, asprime, notarea prea drastică, jignirea elevilor, limbajul, prea multă seriozitate la ore și nu se râde deloc, egoist, indiferent, strict, nu motivează absențele.”*

Elevii respondenți și-au declarat inclusiv nemulțumirile legate de sistemul de notare/evaluare al profesorilor astfel: *prea multe teste, predare multă și inutilă, tragerea la răspundere din orice chiar și atunci când se greșește un cuvânt, prea mult de învățat într-un interval de timp prea scurt, are prea multe așteptări, dă prea mult de învățat și corectează la sânge, dezinteresul față de elevi și materie, nu rezonază/empatizează cu elevul, nu oferă timp suficient pentru învățare înainte de o evaluare (“pune că dăm lucrare din două lecții peste puțin timp, de exemplu 2 zile”, “ține foarte mult ca materia să fie învățată oră de oră”, “pune note pe cunoștințele din momentul ascultării”, “dorește ca elevul să știe lecția cuvânt cu cuvânt”, “pentru o notă mare trebuie să ai foarte multe cunoștințe”, “consideră că materia sa este cea mai importantă” etc.), “dacă spui ceva ce are legătură cu întrebarea pusă și nu este exact predat ca de el, nu punctează”, “dacă îți pune o întrebare și nu ai știut îți pune direct nota 3”, “nu evaluează corect”, „foarte multe teme pentru acasă”, „ascultă frecvent elevii”, “temele*

sunt peste măsura elevilor”. Conform răspunsurilor oferite de elevi, un alt aspect de nemulțumire este cel legat de imparțialitate din partea profesorilor: *“se axează pe cei care învață bine, iar restul elevilor sunt ignorați”, “pun note pe ce impresii au despre copil și fac comparații”, „face diferențe între elevi și nu evaluează corect”*.

Elevii au fost întrebați pentru ce motive cred ei că este necesară sau nu, exigența profesorului astfel, cei mai mulți consideră necesitatea unei oarecare exigențe pentru notarea corectă și pe merit a elevului, pentru încurajarea în învățare, pentru păstrarea respectului față de profesor, pentru stimularea elevului *„deoarece trebuie seriozitate când un profesor pune o notă”, „este necesară deoarece atunci elevii nu vor mai lua în considerare materiile respective și vor fi pasivi”*. Unii elevi au fost de părere că nu este necesară exigența profesorului deoarece *nu trebuie să fii sever pentru a pune note bune, poate influența nota, elevul nu mai înțelege la ore și îi este frică de acel profesor, severitatea profesorului poate să producă traume elevului, deoarece notele nu arată dacă un elev este bun sau nu, creează diferențe și nu este corect, descurajează și demotivează elevul în general*. Sunt și elevi care consideră că unii profesori *„se comportă urât sau au o stare proastă datorită vieții personale și că nu ar trebui să se descarce pe elevi”*.

La itemul *“Se spune că există un „secret” al notelor foarte bune (9 și 10). Ce calități crezi că trebuie să aibă un elev pentru a obține note mari?”* printre calitățile unui elev de note 9 și 10, conform răspunsurilor respondenților avem: învățarea constantă, atenția, cu lecțiile efectuate la timp, o memorie bună, să fie ascultător, cu o atitudine serioasă față de școală, punctual, sincer, creativ, silitor, educat, inteligent, responsabil, ambițios, perspicace, interesat de materie (*“să învețe și să nu stea pe calculator”, „să fie cuminte, să se informeze, să citească, să facă exerciții pentru a merita notele și în general, să studieze”, „să învețe și să nu stea pe telefon sau pe calculator”, „să prindă informațiilor din clasă”, “să stea numai cu capul în cărți și caiete”, “voință și să nu aibă altceva de făcut acasă”*). Din analiza datelor rezultă că, în cea mai mare parte, calitățile unui elev de notele 9 și 10 sunt legate de învățare, atenție, motivația în învățare, voință, implicare, perseverență, învățarea constantă, încrederea în sine și capacitățile proprii (*“să fie organizat, serios, dornic să învețe iar lucrurile vin de la sine”*).

Opiniile elevilor referitoare la dificultatea unora dintre ei de a obține note mari, indiferent de efortul depus, distribuția răspunsurilor arată că *59% dintre elevi consideră că există colegi care nu pot obține note mari, în timp ce 41% infirmă această idee*, sugerând o percepție semnificativă a unor limitări fie interne, fie externe, în atingerea succesului academic.

Factorii identificați care influențează notele mici sunt factori interni și factori externi.

Factori interni (țin de elevi) precum: lipsa de motivație („majoritatea nu au motivație să învețe destul”, „nu îi interesează școala”), lipsa de încredere în sine („multor elevi le este frică de răspunsul pe care vrea să-l dea”, „unii chiar dacă știu toată materia, se emoționează și uită”); dificultăți cognitive și organizatorice („nu își fac o schemă/un plan de învățare”, „nu știu cum să rețină anumite noțiuni pe un anumit termen și nu știu cum să procedeze”); stres și anxietate („sunt prea stresați cu anumite materii și nu fac față”); neatenția și comportamentul („neatenția, comportamentul, lipsa încrederii în sine”).

Factori externi (țin de profesori și sistemul educațional): percepția că profesorii creează etichete („prima dată a luat o notă mică și profesorul se axează pe ideea că el este de acea notă și nu de una mai mare”); subiectivitatea profesorilor („profesorii fac diferențe între elevi”, „profesorii au ură pe elevul respectiv”, „profesorul dă note mici din răzbunare”); lipsa unei explicații eficiente („pentru că nu pot înțelege ce învață sau profesorul nu explică destul de bine”); exigență ridicată („unii profesori cer de la elevi mai mult decât pot duce”); influența mediului social („dacă profesorul are o problemă cu familia elevului, indiferent că învață, va primi o notă mică”).

În concluzie, *elevii percep notele ca fiind influențate nu doar de cunoștințele lor, ci și de factori externi*, subiectivitatea profesorilor și etichetarea elevilor sunt aspecte semnalate frecvent. O soluție ar putea fi *standardizarea criteriilor de evaluare* și promovarea unei *evaluări transparente și echitabile*, bazată pe competențe și progres. *Factorii emoționali și psihologici afectează performanța elevilor*, stresul, lipsa de încredere și anxietatea examenelor sunt bariere majore în obținerea unor rezultate mai bune. *Integrarea unor metode de gestionare a emoțiilor în sistemul educațional* (consiliere școlară, tehnici de învățare activă, reducerea presiunii notării) ar putea contribui la îmbunătățirea performanțelor școlare. *Importanța unei abordări mai flexibile în predare* odată ce, mulți elevi consideră că metodele tradiționale de predare nu sunt suficiente pentru ca toți să înțeleagă materia. *Utilizarea unor strategii de învățare diferențiate* (materiale vizuale, activități practice, învățare personalizată) ar putea ajuta elevii cu dificultăți de învățare. *Necesitatea creșterii motivației elevilor* întrucât, un număr mare de elevi percep școala ca pe o obligație impusă, ceea ce le reduce interesul. O soluție ar fi *introducerea unor metode de predare mai interactive* și axarea pe *aplicabilitatea cunoștințelor în viața reală*. Răspunsurile elevilor sugerează că obținerea unor note mari nu depinde exclusiv de efortul personal, ci este influențată

și de factori psihologici, sociali și pedagogici. Prin urmare, este esențială o *reformă a sistemului de evaluare*, astfel încât acesta să devină mai obiectiv, incluziv și motivant pentru toți elevii.

Analiza percepțiile elevilor asupra succesului la examenul de bacalaureat al celor care obțin note mari în mod constant, din răspunsurile oferite, se conturează mai multe perspective asupra acestui subiect. *Opinia majoritară* se referă la faptul că *elevii cu note mari se vor descurca bine/ Elevii care obțin note mari de-a lungul liceului vor avea succes la bacalaureat: „Se vor descurca foarte bine”, „Vor lua bacul cu brio deoarece au învățat tot anul și își amintesc ușor”, „Dacă continuă cu note mari până la terminarea liceului, vor lua bacalaureatul cu notă mare”, „Bacalaureatul trebuie să fie ca un fel de jucărie”*. Aceste răspunsuri sugerează încrederea că rezultatele școlare din timpul liceului reflectă cunoștințele necesare pentru promovarea examenului.

O altă perspectivă se referă la *influența emoțiilor asupra performanței la examen*, la care o parte dintre respondenți consideră că emoțiile pot influența negativ rezultatele, chiar și în cazul elevilor bine pregătiți: *„Mai mult ca sigur o să aibă niște emoții, dar o să ia note mari”, „Vor fi stresați și din cauza asta se pot încurca foarte mult”, „Nu toți care iau note mari sunt și inteligenți”, „Se emoționează și s-ar putea să nu obțină note mari”, „S-ar putea să reușească sau nu, din cauza emoțiilor”*. Aceste răspunsuri subliniază importanța pregătirii psihologice pentru examen și sugerează că *gestionarea stresului este la fel de importantă ca pregătirea academică*.

Unii elevi subliniază că succesul la examen depinde de mai mulți *factori*, nu doar de rezultatele școlare anterioare: *„Depinde de persoană și de emoțiile acesteia”, „Depinde de subiectele care le pică și pe care le-au studiat”, „Contează în special cum sunt pregătiți ei”, „Nu întotdeauna putem garanta că elevii care iau note mari vor avea succes la bacalaureat”*. Aceste răspunsuri sugerează că *pregătirea constantă și adaptabilitatea sunt esențiale*, iar elevii trebuie să fie capabili să gestioneze factorii imprevizibili, cum ar fi tipul subiectelor sau stresul din ziua examenului. Deși majoritatea elevilor consideră că cei cu note mari se vor descurca bine la bacalaureat, există și îngrijorări legate de *stres, emoții și factori imprevizibili*. Acest lucru sugerează că pregătirea pentru examen nu ar trebui să se axeze exclusiv pe acumularea de informații, ci și pe dezvoltarea unor competențe precum gestionarea emoțiilor, încrederea în sine și adaptabilitatea la condițiile reale de examen.

Din analiza datelor obținute observăm că, dincolo de capacitatea de învățare a elevilor pentru reușita la examenul de bacalaureat, un rol foarte important îl au emoțiile așadar, gestionarea emoțiilor rămâne o problemă pentru copii și tineri și se impune o mai mare atenție subiectului în pregătirea și orientarea școlară în general.

La polul opus avem elevii care au răspuns la itemul *“Cum crezi că se vor descurca la examenul de bacalaureat elevii care nu reușesc să ia note mari?”* astfel, analizând percepția elevilor asupra reușitei la examenul de bacalaureat, comparând două categorii de elevi: cei care obțin în mod constant note mari și cei care nu reușesc să exceleze la evaluările școlare. Din răspunsurile oferite de elevi, reies mai multe perspective relevante. Prima se referă la *importanța gestionării emoțiilor în succesul academic* și evidențiază faptul că *emoțiile joacă un rol esențial în reușita la bacalaureat*, alături de capacitatea de învățare. *Gestionarea emoțiilor rămâne o provocare* pentru mulți elevi, iar acest aspect ar trebui abordat mai atent în cadrul pregătirii pentru examen. Acest rezultat subliniază *nevoia de a introduce tehnici de gestionare a stresului și de pregătire psihologică în sistemul educațional*.

A doua perspectivă se referă la *percepțiile asupra elevilor cu note mici la bacalaureat*, la care răspunsurile elevilor despre cei care nu obțin note mari la clasă sunt foarte diverse și pot fi grupate în mai multe categorii, una fiind cea a *opiniilor optimiste: elevii cu note mici pot reuși dacă se mobilizează* („Se vor strădui cât mai mult să ia note bune”, „Pot fi elevi ce nu au note mari de 9 și 10 care să îi întrecă pe cei cu note bune”, „S-ar putea să dea greș, dar în unele cazuri cei care aveau note mici au luat bacalaureatul cu succes”, „Nu reflectă capacitatea de a învăța și cred că oricine poate lua examenul dacă este silitor”, „Mai bine, că au timp să învețe”). Aceste răspunsuri sugerează că *notele nu sunt un indicator absolut al succesului și că elevii cu note mici pot reuși prin efort susținut și motivație*.

O altă categorie de răspunsuri se referă la *factori care pot influența succesul elevilor cu note mici*: „Depinde de subiectele care le pică și pe care le-au studiat”, „Cu puțin noroc poate trec bacalaureatul”, „Dacă la ore sunt tăcuți și au profesori exigenți, se vor descurca mai bine”, „Depinde de cât se pregătesc înainte de examen”. Aceste răspunsuri sugerează că *succesul elevilor cu note mici nu este determinat doar de performanțele lor anterioare, ci și de context, de dificultatea subiectelor și de nivelul lor de implicare în pregătirea finală*.

O categorie aparte de răspunsuri sunt *opiniile pesimiste: Elevii cu note mici vor avea dificultăți majore*: „Vor pica bacul sau îl vor trece, dar foarte greu”, „Nu se vor descurca ca

ceilalți care obțin note mari”, „Cu cât elevii nu se preocupă de învățat, cu atât șansele de a lua examenul sunt mai mici”, „Cel mai probabil nu se vor descurca”, „Nu vor avea o bază în învățare și nu vor fi siguri pe ceea ce știu”, „Vor fi puși sub presiune, vor avea emoții și vor fi descurajați de notele pe care le-au avut până în acel punct”. Aceste răspunsuri arată o percepție conform căreia lipsa unei pregătiri constante în timpul liceului afectează șansele de succes la bacalaureat.

Răspunsurile referitoare la *presiunea emoțională și percepția despre judecata profesorilor* sunt: *„Vor fi relaxați și vor obține note mari pentru a arăta că profesorii i-au judecat greșit”, „Consider că vor merge doar pentru prezență deoarece nu vor mai avea o speranță, ori vor fi motivați să se pregătească mai mult”, „Vor fi tensionați și se vor pierde în sala de examen”*. Aceste răspunsuri indică faptul că unii elevi simt că sunt *subestimați* de profesori și că unii ar putea dori să demonstreze contrariul la examen. De asemenea, se evidențiază faptul că *unii elevi abandonează lupta înainte de examen*, fiind demotivați de parcursul lor școlar.

În concluzie, *notele mari nu garantează succesul la bacalaureat, dar oferă un avantaj*, pregătirea constantă este un avantaj important, însă factori precum *stresul, emoțiile și norocul* pot influența rezultatul final. Elevii care au note mari sunt mai încrezători, dar și mai susceptibili la presiunea performanței. *Elevii cu note mici nu sunt condamnați la eșec*, mulți elevi cred că *unii colegi cu note mici pot reuși prin muncă suplimentară și determinare*. Faptul că unii elevi obțin note mici nu înseamnă că nu sunt capabili să ia bacalaureatul – *pregătirea ulterioară și motivația personală sunt esențiale. Gestionarea emoțiilor este un factor critic în succesul la bacalaureat, mulți elevi sunt de părere că stresul și emoțiile pot afecta performanța chiar și în cazul celor bine pregătiți*. Pregătirea pentru bacalaureat ar trebui să includă *tehnici de gestionare a stresului, simulări de examen și consiliere psihologică*. Din datele prezentate rezultă necesitatea unui sistem educațional mai motivant și echitabil. Unii elevi percep că *profesorii îi judecă greșit*, iar acest lucru poate fi un factor de descurajare sau, dimpotrivă, un impuls pentru a demonstra că sunt capabili. Profesorii ar putea *acorda mai multă atenție dezvoltării încrederii elevilor în propriile capacități*, oferindu-le feedback constructiv și sprijin suplimentar.

Percepția elevilor arată că succesul la bacalaureat depinde *atât de pregătirea academică, cât și de factori precum gestionarea emoțiilor, motivația personală și strategiile de învățare*. Deși elevii cu note mari au un avantaj, nu toți vor avea succes garantat, iar cei cu note mici pot

obține rezultate bune dacă depun efort și își dezvoltă încrederea în sine. Această analiză sugerează că *educația trebuie să pună un accent mai mare pe pregătirea psihologică a elevilor, pe motivare și pe dezvoltarea unor strategii eficiente de învățare.*

Opiniile elevilor cu privire la *modul în care profesorii ar putea să îi ajute în momentele dificile, fie ele legate de școală sau de viața personală*, din răspunsurile oferite, reies mai multe teme esențiale referitoare la relația profesor-elev și la nevoile elevilor în cadrul procesului educational. O temă este chiar *nevoia de sprijin academic și personal din partea profesorilor*, mulți elevi consideră că profesorii ar trebui să ofere *suport educațional concret*, ajutându-i să-și completeze lipsurile și să înțeleagă mai bine materia („*Să mă completeze unde sunt anumite lipsuri*”, „*Ar trebui să ne ajute să înțelegem mai bine*”, „*Să fie indulgent și să explice mai mult ce nu am înțeles*”). Aceste răspunsuri sugerează că elevii resimt nevoia unei abordări mai *flexibile și mai explicite* în procesul de predare.

Următoarea temă este *importanța unei atitudini pozitive și prietenoase*, la care o parte semnificativă a răspunsurilor subliniază nevoia unei *relații armonioase și de respect reciproc* între profesori și elevi („*Să vorbească pe un ton adecvat și să te asculte*”, „*Să vorbească cu noi într-un mod prietenesc*”, „*Să fie calm cu elevul respectiv*”, „*Să fie ca un părinte, chiar dacă nu va reuși să mă scoată complet din momentele dificile*”). Aceste răspunsuri reflectă faptul că *modul în care profesorii comunică și interacționează cu elevii poate influența semnificativ starea emoțională a acestora.*

Cu privire la *impactul emoțional al comportamentului profesorilor*, elevii afirmă că anumite reacții ale profesorilor le pot afecta motivația și starea emoțională: „*Profesorul ar trebui să fie mai calm și să nu se enerveze pe noi, pentru că atunci când suntem certați, ne descurajăm și ne pierdem instant*”, „*Să nu judece atunci când primim o notă proastă*”, „*Să nu fie genul de profesor exigent care crede că punând note mici mă va face să învăț la materia lui*”. Aceste declarații sugerează că profesorii ar trebui să evite *criticile dure și să ofere feedback constructiv*, pentru a evita demotivarea elevilor. De asemenea, o temă des evidențiată este *nevoia de empatie și înțelegere*, mulți elevi subliniază faptul că profesorii ar trebui să fie mai empatici și să țină cont de provocările din viața personală a elevilor: „*Să empatizeze cu elevul*”, „*Să înțeleagă că unii elevi au probleme acasă*”, „*Să înțeleagă dacă am dat un test într-o zi și suntem obosiți și să nu examineze și el*”. Aceste răspunsuri sugerează că elevii au *nevoie de profesori care să manifeste înțelegere și flexibilitate în procesul de predare și evaluare*. Elevii propun o serie de

activități care să creeze o *atmosferă mai relaxată în clasă* și care să destindă atmosfera: „*Să reușim împreună să calmăm situația prin niște joculețe de moment*”. Activitățile interactive, pauzele de relaxare pot contribui la un climat mai favorabil învățării alături de relația profesor-elev bazată pe înțelegere, sprijin și respect reciproc.

Concluzii și recomandări

Profesorii ar putea reconsidera metodele lor de evaluare și interacțiunea cu elevii, punând accent pe un echilibru între exigență și sprijin educațional. O abordare mai flexibilă și mai adaptată nevoilor elevilor ar putea contribui la creșterea motivației și a implicării acestora în procesul de învățare. Este necesară o analiză mai detaliată asupra motivelor care stau la baza dorinței elevilor de a avea profesori mai puțin exigenți – fie că este vorba de stres, dificultăți în procesul de învățare sau lipsa unui feedback constructiv. În plus, dezvoltarea unei relații profesor-elev bazată pe comunicare deschisă și susținere emoțională poate îmbunătăți percepția elevilor asupra actului educațional și poate crește încrederea acestora în propriile capacități.

Se observă o nevoie de reformă a sistemului de evaluare, întrucât metodele tradiționale de notare pot fi insuficiente pentru a reflecta cu acuratețe cunoștințele și competențele elevilor. Ar trebui introduse mai multe forme de *evaluare alternativă*, precum proiectele, portofoliile, testele practice și autoevaluarea, care să permită o apreciere mai complexă a progresului elevilor. De asemenea, este esențială creșterea *importanței unui feedback detaliat*, în locul unei simple note, profesorii fiind încurajați să ofere *feedback personalizat*, evidențiind atât punctele forte, cât și aspectele ce necesită îmbunătățire.

Standardizarea criteriilor de notare și utilizarea unor *grile de evaluare transparente* ar putea îmbunătăți percepția elevilor asupra *obiectivității notelor*, reducând nemulțumirile privind subiectivitatea profesorilor. În plus, o evaluare *centrată pe competențe* ar trebui să pună accent pe aplicarea cunoștințelor în contexte reale, nu doar pe reproducerea mecanică a informațiilor la examene. Integrarea unor metode de evaluare continuă, care să permită elevilor să demonstreze progresul lor în timp, ar putea crește implicarea acestora și ar reduce presiunea notelor finale.

Elevii percep notarea ca fiind influențată de factori subiectivi – *aproximativ 52% dintre elevi cred că simpatia profesorului față de elevi influențează în mare sau foarte mare măsură nota*. Acest lucru sugerează nevoia de creștere a *transparenței și obiectivității* în evaluare. Factorii comportamentali și emoționali ai profesorului afectează evaluarea, iar dispoziția acestuia

și comportamentul elevului la ore sunt considerate factori importanți în notare. Procesul de evaluare nu trebuie să fie bazat exclusiv pe performanțele academice, ci trebuie să fie contextualizat și să ia în considerare *diferențele individuale ale elevilor*.

Se observă, de asemenea, că *imaginea academică generală* influențează evaluarea – unii elevi cred că notele lor anterioare și performanțele la alte materii pot influența notele actuale, ceea ce ridică întrebări privind *imparțialitatea procesului de evaluare*. Necesitatea unor *reforme în evaluare* impune o abordare mai obiectivă și transparentă, care să reducă influența factorilor subiectivi. Profesorii ar trebui să acorde mai multă importanță *feedback-ului clar și argumentat*, pentru a crește încrederea elevilor în *echitatea sistemului de evaluare*.

Pregătirea constantă este un indicator important al succesului la bacalaureat, dar nu o garanție absolută. Majoritatea elevilor consideră că cei cu note mari vor reuși la bacalaureat, însă factori precum *emoțiile, gestionarea stresului și subiectele primite* pot influența rezultatul final. Emoțiile și stresul sunt percepute ca obstacole majore în performanța la examen – mulți respondenți subliniază că unii elevi *se pot pierde în timpul examenului*, indiferent de nivelul lor de pregătire. Aceasta sugerează necesitatea unor strategii de *gestionare a stresului*, cum ar fi *simulările de examen, tehnicile de relaxare și sprijinul psihologic*.

Succesul la bacalaureat depinde și de *factori externi*, precum alegerea subiectelor, modul în care elevii sunt pregătiți și chiar capacitatea de *a se adapta la situații noi*. Profesorii ar trebui să pună accent pe *dezvoltarea gândirii critice și a adaptabilității*, nu doar pe memorare și reproducere. De asemenea, ar trebui promovate *tehnici de învățare activă*, astfel încât elevii să-și dezvolte *competențele de organizare și gestionare a informațiilor*, necesare pentru succesul pe termen lung.

Elevii au nevoie de *sprijin academic concret* din partea profesorilor. Profesorii ar trebui să fie mai atenți la *nevoile individuale ale elevilor* și să ofere explicații suplimentare atunci când este necesar. Un *sistem educațional mai flexibil*, care permite adaptarea metodelor de predare la *ritmul fiecărui elev*, ar putea îmbunătăți performanțele acestora. *Tonul și atitudinea profesorilor influențează starea emoțională a elevilor* – comunicarea într-un mod *calm, prietenos și respectuos* este esențială pentru menținerea motivației elevilor. Profesorii ar trebui să *evite pedeapsa prin note* și să ofere *feedback constructiv*, pentru a încuraja progresul elevilor.

Empatia și înțelegerea sunt *esențiale în relația profesor-elev*. Profesorii ar trebui să fie mai conștienți de *provocările personale* ale elevilor și să manifeste o *atitudine flexibilă și*

echilibrată în procesul de predare și evaluare. *Un mediu relaxat și prietenos favorizează învățarea*, elevii sugerând că *activitățile interactive și o atmosferă mai destinsă în clasă* pot contribui la o mai bună înțelegere și gestionare a momentelor dificile. Profesorii pot introduce *pauze active, exerciții de relaxare sau metode de predare mai dinamice* pentru a menține interesul elevilor și pentru a reduce stresul asociat cu învățarea.

Analiza datelor cercetării de față arată că *relația profesor-elev trebuie să fie bazată pe înțelegere, sprijin și respect reciproc*. Profesorii care adoptă o *atitudine calmă, empatică și prietenoasă* pot contribui la *reducerea stresului și la crearea unui mediu propice învățării*. De asemenea, este esențial ca *metodele de predare să fie mai flexibile și adaptate nevoilor fiecărui elev*, astfel încât aceștia să se simtă *susținuți atât academic, cât și emoțional*. Un sistem educațional modern ar trebui să pună accent *nu doar pe cunoștințe, ci și pe dezvoltarea competențelor emoționale și sociale ale elevilor*, contribuind astfel la formarea unor tineri mai echilibrați și pregătiți pentru viață.

Bibliografie

1. Black, P., & Wiliam, D. (1998). *Inside the Black Box: Raising Standards through Classroom Assessment*. Phi Delta Kappan.
2. Brookhart, S. M. (2013). *How to Use Grading to Improve Learning*. ASCD.
3. Guskey, T. R. (2015). *On Your Mark: Challenging the Conventions of Grading and Reporting*. Solution Tree Press.
4. Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. Routledge.
5. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009a). Cooperative Learning and Social Interdependence Theory. *Educational Researcher*, 38(5), 365–379. https://doi.org/10.1007/978-0-387-70892-8_1
6. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009b). An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365–379. <https://doi.org/10.3102/0013189X09339057>
7. Marzano, R. J. (2000). *Transforming Classroom Grading*. ASCD.

8. Nicol, D. J., & Macfarlane-Dick, D. (2006). Formative Assessment and Self-Regulated Learning. *Studies in Higher Education*, 31(2), 199–218. <https://doi.org/10.1080/03075070600572090>
9. Popham, W. J. (2013). *Classroom Assessment: What Teachers Need to Know*. Pearson.
10. Sadler, D. R. (1989). Formative Assessment and the Design of Instructional Systems. *Instructional Science*, 18(2), 119–144. <https://doi.org/10.1007/BF00117714>
11. Scriven, M. (1967). *The Methodology of Evaluation*. Rand McNally.
12. Shepard, L. A. (2000). The Role of Assessment in a Learning Culture. *Educational Researcher*, 29(7), 4–14. <https://doi.org/10.3102/0013189X029007004>
13. Stiggins, R. J. (2005). *Student-involved assessment for learning*. Pearson.
14. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
15. Wiggins, G. (2012). Seven Keys to Effective Feedback. *Educational Leadership*, 70(1), 10–16. <https://www.ascd.org/el/articles/seven-keys-to-effective-feedback>

ÎNVĂȚAREA PRIN COLABORARE-STUDIUL DE CAZ

FIERĂSCU ALINA-CARMEN

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ALIMPEȘTI

„Într-o situație de învățare prin cooperare, interacțiunea este caracterizată de o interdependență pozitivă dintre obiectiv și răspunderea individuală.” (Johnson & Johnson 1998)

Timp de zeci de ani, lideri ai educației, precum Lev Vygotsky, un psiholog de dezvoltare important al secolului XX, au subliniat importanța interacțiunii sociale în timpul învățării, deoarece oferă mai multe oportunități de învățare decât să lucreze singur. Avantajele lucrului colaborativ constau mai degrabă în proces decât în obiectivul final în sine. „În anii 1990, lucrul în echipă devenise deja cea mai apreciată competență managerială, după cum arătau studii ale unor organizații de peste tot din lume” (Goleman 1998).

Sarcinile de evaluare și predare a competențelor secolului 21 și cursul online au contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea abilităților de colaborare la elevi și au adus educatori împreună de pe tot globul pentru a naviga pe noi căi în educația din secolul XXI.

Învățarea prin cooperare/colaborare este o practică pedagogică ce promovează socializarea și învățarea în grup și care presupune ca elevii să lucreze împreună pentru atingerea unui obiectiv comun. Aceasta presupune organizarea copiilor în grupuri mici astfel încât fiecare membru să aibă posibilitatea de a participa activ la o sarcină comună, bine definită sau la mai multe sarcini separate care să conducă la atingerea unui obiectiv comun. Învățarea prin cooperare diferă de abordarea tradițională a învățării: elevii lucrează împreună, dar nu concurează. Este cel mai înalt nivel de colaborare.

Au fost realizate de-a lungul timpului numeroase studii cu privire la beneficiile învățării prin colaborare. Astfel, s-a arătat că învățarea prin colaborare are efecte la toate grupele de vârstă dacă activitățile sunt adecvate în funcție de capacitățile elevilor. O limită a fost observată de mulți profesori, elevi și părinți, în legătură cu învățarea prin cooperare, aceea că de multe ori elevii cei mai buni îndeplinesc cea mai mare parte a sarcinilor, în timp ce ceilalți doar se țin după

ei. Pentru ca o grupare în vederea învățării prin cooperare să fie eficientă și ca timpul disponibil al clasei să fie folosit în mod corespunzător, elevii trebuie să aibă responsabilități clare potrivit rolului fiecăruia, obiective ale grupului definite și răspundere individuală.

Există multe strategii de grupare a elevilor în vederea cooperării, fiecare fiind sprijinită de cercetări și putând fi utilizată la diferite discipline și niveluri de învățământ:

- predarea reciprocă- strategie de grupare pentru cooperare, prin care elevilor li se solicită să devină „profesori” și să lucreze împreună ca un grup pentru a da înțeles textului.
- metoda mozaicului-tehnica mozaic de învățare prin cooperare (the jigsaw strategy) promovează un proces mai bun de învățare, îmbunătățește motivația elevilor și permite ca un volum mai mare de conținut să fie studiat și împărtășit de membrii unui grup. Tehnica mozaic a fost elaborată inițial de Elliot Aronson și studenții săi.
- metoda Gândiți – Lucrați în perechi – Comunicați(Think-Pair-Share)- este o strategie de discuție prin cooperare, care cuprinde trei etape de acțiune, în care elevii vorbesc despre conținut și discută idei înainte de a le împărtăși cu întregul grup. Metoda introduce elementele de „timp de gândire” și interacțiune „cu colegul”, acestea fiind două caracteristici importante ale învățării prin cooperare.
- grupuri de brainstorming-folosirea activității de brainstorming prin cooperare este o strategie valoroasă și eficientă prin care echipe de elevi trebuie să vină cu idei și să-și dezvolte unul altuia ideile într-un mediu sigur. Prin grupări distractive și creative, elevii au ocazia de a lucra împreună și a învăța în același timp lucruri importante ce țin de conținut.

În învățarea prin cooperare se respectă principiile: egalitarist, antiierarhic și antiautoritar, precum și cel al toleranței față de opiniile celorlalți și al evitării etichetării. Profesorul se integrează în activitatea colaborativă a elevilor, putând fi unul din membri, oferindu-și ajutorul, ori animând și stimulând activitatea.

Acest tip de învățare se concentrează în totalitate pe elev și capacitatea acestuia de a dezvolta competențe. În acest tip de abordare, fiecare membru al echipei se simte nu numai responsabil pentru propria îmbunătățire personală, ci și pentru influența pozitivă pe care o poate avea asupra

celorlalți membri ai grupului. Așadar, este un sistem de solidaritate unde predomină binele comun.

BIBLIOGRAFIE:

- Kagan, L., Kagan, M., Kagan., S. (1997). Cooperative learning structures for teambuilding. San Clemente, CA: Kagan Cooperative Learning.
- Johnson, D. & Johnson, R. (1998). Cooperative learning and social interdependence theory: Cooperative learning. www.co-operation.org/pages/SIT.html
- Goleman, D. (1998). What makes a leader? Harvard Business Review. November-December, pp. 93-102.
- Ionescu, Miron; Radu, Ion, 1995, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

Mediul de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație în grădinița de copii

Prof. Ed timpurie

Firiceanu Maria Liliana-Grădinița cu PN nr. 2 Teșila-Valea Doftanei

Copilul preșcolar este, înainte de toate *un neastâmpărat pe care oboseala nu-l ajunge, închinat pe de-antreagul bucuriei de a simți că trăiește și se mișcă*-P Osterrieth, Introducere în psihologia copilului, EDP, București, 1976, p 110.

Grădinița este prima formă de educație informală, la care omul are acces în perioada copilăriei, făcând trecerea de la mediul securizat și ocrotitor al familiei, la mediul social, integrator pentru viața sa ulterioară.

Importanța mediului instituției preșcolare este esențială și îndeplinește mai multe roluri, precum cel psihologic, social, cognitive, stimulator ș.a.

Mediul educațional trebuie să fie în primul rând sigur pentru copii, aceștia fiind în continuă mișcare și cercetate, iar curiozitatea lor este la cote maxime.

În ultimii ani se pune un mai mare accent pe organizarea corespunzătoare a spațiului grădiniței și pe integrarea activităților de joc în activități de învățare. Astfel, păstrându-se sectorizarea sălii de grupă, copiii vor avea la dispoziție materiale intuitive pentru temele studiate în săptămâna în curs, pentru stimularea creativității și a motricității sau a colaborării între copii.

Materialele puse la dispoziție sunt multiple: materiale din natură, jocuri diverse și jucării, instrumente de scris, cărți, planși și albume, jocuri de masa, ustensile simple de laborator, etc.

În cadrul activităților libere alese de copii, aceștia pot exersa numărul, citirea de imagini, compunerea și descompunerea unor imagini, clasificări după diferite criterii, etc.

Procesul de învățare nu poate fi conceput, în contextul actual, fără colaborare: pot colabora 3-4 copii într-un grup, 16-20 copii dintr-o grupă, dar pot conlucra și copii din grupe și grădinițe diferite, în proiecte comune.

Determinarea copiilor preșcolari să lucreze în echipă reprezintă o tehnică binecunoscută pentru promovarea învățării active și a unei bune pregătiri pentru integrarea școlară, dat fiind faptul că abilitatea de-a lucra împreună a devenit apanajul noii reforme educaționale.

EVOLUȚIA FAMILIEI ȘI A EDUCAȚIEI DIN CADRUL ACESTEIA

**Profesor educație timpurie Gavrilă Mirela
Școala Gimnazială nr. 1 Gherghești, județul Vaslui**

Familia are un rol deosebit în viața unui copil, deoarece influențează și modelează persoana umană. Ea reprezintă cea mai importantă cale de transmitere a valorilor și a normelor culturale din generație în generație. Părinții sunt primii „profesori” ai copiilor lor, iar ceea ce fac părinții sau nu fac în mod obișnuit se va regăsi mai târziu și în obiceiurile copiilor.

Din punctul meu de vedere problemele cu care se confruntă astăzi familia sunt slăbirea vieții spirituale în familie, sărăcia și șomajul, dorința de câștig material și cu orice preț, alcoolismul și drogurile, concubinajul și căsătoriile de probă, infidelitatea conjugală, plecarea la lucru în străinătate a unuia dintre soți sau a ambilor soți, avorturile, literatura și filmele porno, căsătoriile între persoanele de același sex. Toate acestea sunt cauze ale degradării familiei și vieții de cuplu.

Societatea zilelor noastre nu trece doar printr-o criză economică și financiară, ci și prin una a familiei, în care valorile ei sunt lăsate în plan secund, locul lor fiind luat de un sistem de valori „modern”. Omul zilelor noastre, omul „modern”, își schimbă atitudinea față de familie, în general și căsătorie, în special. El vrea să-și „trăiască viața”, să fie un om „liber”, de aici rezultând un număr tot mai mare de cupluri care trăiesc în concubinaj și care fac copii fără să fie căsătoriți. Omul contemporan vede în căsătorie o simplă formalitate, scrisă pe „o bucată de hârtie”. „Modele” de vedete care își schimbă partenerii, prezentate obsesiv de televiziuni, sunt preluate cu ușurință de privitori și considerate repere pentru propria viață. „Căsătoriile de probă” sau relațiile de concubinaj au devenit în prim planul omului modern, taina căsătoriei fiind lăsată în plan secund. Sub pretextul libertății și al respectării acesteia, unele cupluri renunță la fidelitate, având o „relație deschisă”, atât soțul, cât și soția fiind „liberi” să se întâlnească și cu alte persoane.

Criza familiei se răsfrânge asupra copiilor și asupra educației lor în cadrul acesteia și pleacă de la libertatea acordată de părinți. Copiii sunt lăsați „să facă ce vor”; de la vârste fragede sunt lăsați în fața televizorului sau a calculatorului, pentru că „stau cuminiți” și nu deranjează. Acești copii nu primesc educația necesară, ei preiau

exemplele negative pe care le transpun apoi în viața de zi cu zi. La vârsta adolescenței sunt lăsați iarăși să facă ce vor, pentru că „sunt tineri” și trebuie „să se distreze”, alunecând ușor spre panta alcoolului sau chiar a drogurilor.

Omul de astăzi aleargă să-și păstreze un serviciu, de pe urma căruia să-și achite credite, rate și dobânzi, să își plătească datoriile, să pună pe masă strictul necesar, să ofere familiei un minim de confort, dar pierde din vedere investiția cea mai importantă a vieții sale - copiii. Educația copiilor se transformă în câteva minute de dialog cu părinții oboșiți care aleargă de dimineața devreme și până seara târziu.

Consider că această criză a familiei, și implicit a educației din cadrul acesteia, se va diminua atunci când părinții se vor întoarce la modelul familiei tradiționale, considerat astăzi „învechit”. Ei trebuie să fie conștienți de faptul că viața unei familii se desfășoară atât pe plan fizic (material, prin dobândirea de bunuri, funcții, demnități), cât și pe plan spiritual sau duhovnicesc (prin cultivarea virtuților). Părinții nu ar trebui să se ocupe doar să asigure copiilor bogăție, îmbrăcăminte, case luxoase, ci mai ales de cultivarea lor sufletească, ca tinerii să devină virtuoși și evlavioși. Astăzi viciile sunt numite virtuți, iar virtuțile vicii (iubirea de slavă-mărinimie sufletească, îmbogățirea-libertate, obraznicia-curaj, nedreptatea-bărbăție, și dimpotrivă, înțelepciunea-bădăranie, îngăduința-lașitate, dreptatea-lipsă de bărbăție, răbdarea-slăbiciune, smerenia-slugărnicie).

Societatea de astăzi nu suferă de oameni învățați sau cultivați, ci suferă din lipsă de oameni virtuoși. Suferă pentru că a fost invadată de oameni necinstiți, care pentru a-și asigura bunul trai nu se dau înapoi de la nimic. Suferă pentru că cei însetați de putere, în încercarea lor de a urca pe scara socială, distrug totul în cale. Suferă pentru că dobândirea de case luxoase și de confort a devenit unicul țel în viață.

Lucrul de care societatea are nevoie cu adevărat și care o menține în armonie este virtutea, cultivarea sufletească.

Bibliografie:

- Ciofu, C., *Interacțiunea părinți-copii*, Editura Medicală Amaltea, 1998
- Golu, M., *Fundamentele psihologiei*, Editura Fundației România de Măine, București, 2000
- Vrăsmaș E-A, *Consilierea și educați părinților*, Editura Aramis, București, 2002.

Transformarea educației prin aplicarea tehnologiei și a științei poate avea un impact semnificativ asupra modului în care se desfășoară astăzi procesul educațional. Nu se mai poate ignora importanța acestora în activitatea didactică de bază, indiferent de disciplina predată. În mod concret, sunt câteva direcții prin care se poate observa îmbunătățirea procesului de predare-învățare printr-o abordare modernă, interactivă.

Astfel, platformele online, aplicațiile educaționale și materialele interactive permit elevilor să învețe în ritm propriu, adaptându-se la nevoile lor și la stilul de învățare potrivit fiecăruia. Se personalizează, în acest mod, actul învățării, fiecare elev beneficiind de un plan individualizat, adaptat nevoilor sale.

De asemenea, internetul oferă acces nelimitat la resurse educaționale, precum cursuri online, tutoriale, baze de date. Aceste resurse sunt valoroase, contribuind la un învățământ mai diversificat și mai eficient, având un impact semnificativ și asupra motivației de învățare a elevului. Trebuie, însă, folosite sub atenta îndrumare a profesorului, singurul ce poate recomanda sursele viabile și rigurose organizate.

În ultimul timp au apărut numeroase platforme de colaborare online, care, utilizate adecvat, sub îndrumarea unui cadru didactic, încurajează participarea activă a elevilor în procesul educațional. Jocurile educaționale, platformele de învățare colaborativă pot încuraja dezvoltarea abilităților de comunicare, lucru în echipă și gândire critică ale elevilor noștri.

Nu trebuie ignorat faptul că tehnologia permite o evaluare mai rapidă și mai eficientă a progresului elevilor. Software-urile educaționale pot analiza rezultatele testelor și pot oferi feedback imediat, ceea ce ajută la ajustarea metodei de învățare în timp util. Din acest punct de vedere, consider că sunt un instrument eficient de reglare a predării-învățării la orice nivel.

Deși are limitele sale, inteligența artificială poate personaliza experiența educațională în funcție de performanțele elevului, poate identifica punctele slabe ale acestora și poate oferi recomandări pentru surmontarea lor. Nu cred că ar trebui să desconsiderăm din start avantajele unei asemenea abordări practice, care îl ajută pe profesor în conceperea unui plan de învățare eficient, fiind, totodată, un mijloc de evaluare adecvat realităților cu care ne confruntăm.

În ciuda reticenței profesorului față de tendința tehnologizării învățării, trebuie recunoscută și eficiența tehnologiei VR și AR în aprofundarea unor concepte și noțiuni abstracte. De pildă, cu ajutorul lor, se pot recrea evenimente istorice, un muzeu al personajului literar sau se poate explora anatomia corpului uman, elevul având parte de o experiență de învățare imersivă, ce îl va determina să înțeleagă mult mai bine ceea ce are de învățat.

Totodată, să ținem cont de faptul că în ultimul timp au apărut proiecte educaționale care implică tehnologii de vârf, precum platformele de învățare bazate pe gamificare. Acestea pot transforma modul în care elevii învață, făcând procesul instructiv mai atractiv pentru actuala generație, atât de atașată de utilizarea jocurilor video și a rețelelor de socializare.

Nu în ultimul rând, constat că dezvoltarea competențelor digitale devine o necesitate pentru toți profesorii, întrucât integrarea tehnologiei și a științei din spatele acestora presupune utilizarea unor instrumente educaționale inovative și interactive specifice, care nu mai pot fi trecute cu vederea. Indiferent de ceea ce considerăm noi, ca profesori formați într-un anumit stil și indiferent de limitele pe care le vedem în tehnologizarea excesivă din ultimii ani, nu

putem să ignorăm tendințele actuale, căci riscăm să ne îndepărtăm din ce în ce mai mult de elevii noștri și de scopul actului educațional.

Așadar, integrarea științei și a tehnologiei în educație devine o condiție necesară îmbunătățirii calității procesului instructiv-educativ actual. Acestea permit dezvoltarea în rândul elevilor a unor abilități care să le permită să se adapteze cerințelor unei lumi într-o continuă schimbare, o lume la ale cărei cerințe trebuie să ne adaptăm.

Bibliografie:

1. Ceobanu C., Cucos C., Istrate O., Pânișoară I.O. - *Educația digitală*, Ed. Polirom, București, 2022;
2. Vaidahazan, R. – *Introducere în Gamificare didactică*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2020.

STRATEGII, POLITICI ȘI MĂSURI DE PREVENIRE ȘI ÎNLĂTURARE A EȘECULUI ȘCOLAR

PROF.GHEORGHE ELENA DANIELA
ȘCOALA PROFESIONALĂ, COMUNA BĂLȚEȘTI

Un rol deosebit de important în modelarea personalității umane și în cultivarea trăsăturilor sale îi revine școlii. Din nefericire, eșecul școlar este o problemă reală și prezentă în toate sistemele de educație din lume. Aceasta presupune existența unui decalaj între exigențele școlare, posibilitățile elevului și rezultatele obținute.

Deși nu este un fenomen nou, de-a lungul timpului existând numeroase cercetări orientate spre identificarea cauzelor care îl determină și a măsurilor ce pot fi aplicate în vederea prevenirii sale, eșecul școlar este actual și din ce în ce mai periculos, întrucât apar permanent factori care contribuie la propagarea acestuia în rândul elevilor. De aceea, se impune ca toți agenții educaționali să se implice pentru a rezolva această situație.

Orice profesor poate întâmpina în activitatea sa astfel de situații și, de aceea, trebuie să se preocupe de cercetarea factorilor care determină apariția acestei probleme și să aibă pregătit un set de măsuri pentru a preveni, pe cât se poate, sau pentru a rezolva situațiile respective.

Insuccesul școlar apare, inițial, ca o rămânere în urmă la învățătură și se poate extinde, ajungând până la repetenție sau abandon, formele cele mai grave. Din nefericire, fenomenul ia amploare pe zi ce trece și poate avea consecințe grave asupra viitorului tinerei generații.

Consecințele pe care le poate avea nereușita școlară nu sunt numai în plan psihologic individual. Ele se extind și în planul social, conducând la marginalizare și, în unele cazuri, chiar la excludere socială, situații care pot favoriza comportamente deviante și chiar infracționalitate. Acesta este motivul pentru care societatea este din ce în ce mai interesată de acest fenomen. Educația reprezintă un mijloc puternic de integrare socială, dar atunci când acest drept nu este valorificat, eșecul școlar generează eșec social.

Una dintre cele mai complexe și mai dificile acțiuni pedagogice este reprezentată de prevenirea insuccesului școlar.

O condiție esențială pentru a realiza acest lucru este ca elevii care manifestă rămânere în urmă la învățătură să fie *depistați din timp*. Următoarea etapă o constituie *identificarea formei de manifestare a nereușitei și a cauzelor* care au determinat-o. În continuare, trebuie

avută în vedere *concordanța dintre conținutul instruirii, capacitățile de învățare ale elevului, modalitățile de organizare a activității didactice și strategiile folosite.*

Alegerea celor mai eficiente modalități de prevenire și înlăturare a nereușitei la învățătură depinde de identificarea corectă a cauzelor care determină situația respectivă.

Consilierea individuală este o măsură eficientă care se aplică în cazurile în care se depistează situații de eșec sau de abandon școlar. Aceasta presupune conștientizarea, din partea elevului, a problemei întâmpinate, stabilirea cauzelor și a consecințelor pe care le implică, precum și identificarea soluțiilor pentru rezolvarea problemei. În cadrul acestei măsuri se utilizează metode diverse, cum ar fi: jocuri de rol, metode de întărire pozitivă și negativă a comportamentului, metode privind rezolvarea conflictelor, anamneza etc.

Suprasolicitarea psiho-nervoasă a copiilor poate fi o cauză a insuccesului. Programele și manualele sunt stufoase, unele metode de predare- învățare- evaluare sunt epuizante, iar elevii respectivi ajung să sufere de oboseală cronică. În vederea împiedicării apariției acestor fenomene trebuie avută în vedere aplicarea unei discipline a muncii intelectuale. Elevul trebuie să învețe să își organizeze timpul în mod eficient, să alterneze activitățile abstracte și recreative și să țină cont de ritmul individual de învățare, eliminând, pe cât posibil, factorii stresanți. El trebuie, de asemenea, să respecte orele de somn, să-și dozeze efortul rațional, să practice sporturi, plimbări și să se autoevalueze continuu, astfel încât să constate progresul și să evite rămânerea în urmă la învățătură. (Stoica, 1995, p. 58) S-a demonstrat că, elevii care nu se odihnesc în mod corespunzător au adesea imposibilitate de concentrare a atenției, somnolență, lipsa interesului pentru lecții și acest lucru conduce la un randament școlar scăzut. Așadar, familia trebuie să stabilească și să respecte un program zilnic, mai ales în primii ani de școală, când se face adaptarea la mediul școlar și la exigențele acestuia (Crețu, 1997, p. 192). Atât mesele, cât și temele trebuie efectuate la aceleași ore pentru a se forma obișnuințele corespunzătoare și pentru a se instala atenția și tonusul necesar desfășurării activității de învățare.

Una dintre recentele cercetări în domeniul neurobiologiei a demonstrat că există perioade prielnice în care creierul uman dobândește aptitudini și cunoștințe. Acestea reprezintă limite de timp favorabile învățării. Dacă elevul este în bună condiție fizică și psihică, există destul de multe șanse să asimileze ceea ce trebuie, mai ales dacă această stare este completată și de o motivație solidă. (Urlică, 2002)

Nivelul de aspirație, preciza Buju (2014), are un rol foarte important în stabilirea relației dintre motivație și performanță. Astfel, în activitatea de învățare se are în vedere asigurarea unui prag optim al motivației, astfel încât să se evite cele două extreme,

supramotivarea și submotivarea. Supramotivarea, specifică persoanelor vanitoase care au așteptări exagerate și care își propun adesea obiective care depășesc posibilitățile reale de a le realiza, este dăunătoare pentru elevi, deoarece conduce la frustrare, resemnare și pierderea încrederii în sine. De asemenea, submotivarea, specifică persoanelor nesigure, care trăiesc mereu cu teama de eșec și își stabilesc obiective sub nivelul real al posibilităților de a le realiza, este la fel de dăunătoare, deoarece elevul respectiv nu mai depune efort pentru a exploata la întreaga capacitate potențialul său intelectual. Întâmpinând o situație de nereușită, este posibil ca elevul să dezvolte frica de eșec și să nu mai abordeze sarcinile dificile, limitându-se la a le rezolva pe cele mai ușoare pentru a avea succes (Avram, 2005, p. 165). Buju afirma că este potrivit acel nivel de aspirație care convinge copilul să canalizeze toată energia spre obținerea succesului. De preferat este ca elevul să se autoaprecieze în mod corect, atât în ceea ce privește dificultatea performanțelor atinse, cât și în ceea ce privește propriile posibilități de a le îndeplini. (Buju, 2014, p. 102)

Așteptările profesorului pot și ele influența motivația. Există riscul de a transmite ideea că unii elevi sunt câștigători și alții nu. O remarcă neatentă, un comentariu nepotrivit

pot duce la perspective negative despre sine și despre învățare. Percepția copilului despre sine rezultă din mesajele receptate de la părinți și de la alți adulți. Se întâmplă de multe ori ca și învățătorii să acționeze greșit și să lucreze mai mult cu elevii pe care îi consideră capabili, acordându-le mai mult timp și să îi evite pe cei care au un ritm mai lent de lucru, să nu le acorde atenție, să nu îi laude, să nu le dea posibilitatea să răspundă la lecție și să îi critice. Efectul așteptărilor pe care le au profesorii este amplificat de așteptările și speranțele pe care și le fac elevii. Așadar, strategiile folosite pentru a le crește motivația elevilor au și rolul de a-i ajuta să devină independenți și entuziaști în procesul de învățare. (Urlică, 2002) Se constată deci, că un rol deosebit de important în stabilirea nivelului optim al motivației, și nu numai, îi revine profesorului. Acesta trebuie să fie bine pregătit, să aibă cunoștințe temeinice din domeniul pe care îl predă, dar și competențe psihopedagogice, să stabilească în mod corect strategiile pe care le folosește în predare, să poată lucra cu clasele dificile și să fie capabil să rezolve problemele de devianță școlară. De asemenea, trebuie să fie capabil să identifice eventualele probleme de învățare și să gestioneze situațiile dificile apărute din cauza diferențelor socio-economice dintre elevi. În ceea ce privește evaluarea, aceasta ar trebui să se centreze pe progresele elevilor, nu pe ierarhizarea lor. Practicile educaționale greșite, cum ar fi discriminarea, etichetarea, favorizarea, reacțiile impulsive, amenințările și intimidările ar trebui eliminate din comportamentele cadrelor didactice. Un profesor trebuie să fie corect pentru a câștiga respectul elevilor săi. Neculau și Boncu (1999) au evidențiat în *Psihologie școlară* factorii determinanți stabiliți de R. Rosenthal pentru confirmarea comportamentală:

- Atmosfera, se referă la faptul că profesorii creează un climat socio- afectiv mai cald pentru elevii pe care îi apreciază și le oferă mai multă atenție decât celor considerați slabi;
- Factorul input presupune a oferi mai puține ocazii de a învăța elevilor slabi;
- Factorul output vizează două comportamente ale profesorilor: cât de mult insistă pentru a ajunge la concluziile dorite și cât de des îi solicită în cadrul lecției;
- Feedback-ul se referă la utilizarea de către profesor a laudei și a criticii.

Neculau și Boncu (1999) precizau că profesorul trebuie să fie model și totodată partener al elevului în procesul de învățare. El trebuie să ofere siguranță și încredere în clasă, să încurajeze fiecare copil și să aprecieze efortul depus și micile succese obținute. În acest fel, elevul se afiliază profesorului, de identifică oarecum cu el, așa cum se identifică și cu părinții și va dori să învețe pentru a fi plăcut și apreciat de profesor.

De asemenea, este foarte important să se folosească strategii didactice activ-

participative și euristice, care să transforme elevul din simplu obiect al actului educațional în subiect. Școlarul trebuie să fie antrenat în procesul de elaborare a cunoștințelor și formare a deprinderilor. Este adevărat că valoarea acestor strategii depinde de modul în care sunt utilizate în cadrul lecțiilor. În cazul în care sunt îndeplinite toate aceste cerințe, iar rezultatele sunt în continuare nesatisfăcătoare, elevii respectivi trebuie orientați spre școli speciale, în cadrul cărora activitățile sunt adaptate posibilităților lor intelectuale. (Bontaș, 2008, p. 277)

Metodele moderne se bazează pe cele șapte inteligențe multiple și anume:

- implicarea elevilor în situații de viață concrete;
- realizarea de activități în aer liber;
- activități extracurriculare;
- formarea unor competențe/abilități în cadrul unor grupuri formate de elevi de aceeași vârstă, clasă, sex, orientare religioasă;
- folosirea muzicii, artei, desenului, jocului, teatrului ca metode de învățare;
- dobândirea unor abilități de interacțiune între persoane – construirea unei echipe eficiente este un proces de dezvoltare și motivare a unui grup, astfel încât acesta să își atingă țelul și să devină o echipă eficientă;
- învățarea prin practică în situații concrete.

Mijloacele moderne de învățământ au o contribuție importantă dacă sunt subordonate scopului lecției și sunt integrate în aceasta. Folosirea lor depinde de particularitățile de vârstă ale elevilor, de obiectele de învățământ și de sarcinile propuse .

De asemenea, profesorul trebuie să știe să găsească o cale adecvată de îmbinare a libertății elevilor cu exigența necesară unui act educațional de bună calitate.

Cunoașterea fiecărui elev, a inteligenței sale generale, a nivelului de pregătire și a evoluției lui în diferite etape ale școlarității necesită:

- observarea sistematică a activității;
- aplicarea testelor de evaluare;
- examinarea modului de însușire a lecțiilor;
- discuții cu părinții;
- discuții individuale cu elevii. (Muntean, 2005)

Referitor la acest aspect, Zavate (2002) afirma că, a cunoaște elevii și a-i trata diferențiat

constituie baza prevenirii eșecului școlar și a comportamentului inadecvat, aspecte care oferă satisfacție profesorului. (Zavate, 2002, p. 43)

Mediul școlar poate contribui la prevenirea nereușitei prin organizarea procesului de învățare pe criterii științifice, psihologice și pedagogice. În proiectarea didactică trebuie să se respecte aceste criterii, astfel încât informațiile științifice să poată fi asimilate de către elevi, ținându-se cont de particularitățile lor și respectând principiile didactice. De asemenea, solicitările școlare trebuie să fie echilibrate, evaluările să se facă sistematic, orarul să fie întocmit corect, să se respecte curba de efort și întreaga activitate să asigure condițiile favorabile învățării. C. Cucoș (2002) afirma că este necesar să se valorifice experiența anterioară a elevului și să se orienteze spre a predă într-o manieră holistică în scopul evitării apariției lacunelor sau regreselor în învățare.

Adesea se întâmplă ca aceleași măsuri sau acțiuni să ducă la rezultate diferite, chiar contrare, în funcție de particularitățile elevilor cărora li se aplică. De exemplu, lauda și pedeapsa pot produce efecte deosebite în funcție de particularitățile temperamentale ale copiilor, de trebuințele și aspirațiile lor, de stările afective, de atmosfera familială etc. Așadar, măsurile educative trebuie folosite numai dacă sunt în acord cu personalitatea elevului. Astfel, un elev trebuie lăudat în măsura în care încurajarea respectivă îi sporește încrederea în sine, dar nu-l îndreaptă spre automulțumire. De asemenea, relevarea deficiențelor poate avea o influență pozitivă asupra unui copil încrezut, sau una negativă asupra unui elev timid, neîncrezător în forțele proprii.

Aspecte negative apar și în situația în care elevii cu rezultate bune se supraapreciază. Evidențierea permanentă a unor astfel de copii poate determina apariția unor trăsături negative, cum ar fi: dispreț față de colegi, îngâmfare, lipsa spiritului autocritic. De aceea, prevenirea și înlăturarea unor astfel de devieri de comportament se poate realiza prin creșterea gradată, dar perseverentă, a cerințelor învățătorului față de ei, de îmbinarea aprecierii lor cu dezaprobarea sub diferite forme.

Manifestări negative ale elevilor pot fi determinate și de: orgoliul și exigența exagerată a părinților, lipsa de cunoaștere și înțelegere față de posibilitățile reale ale copilului, dorința celor mici de a nu produce supărare părinților, imposibilitatea de a se adapta exigențelor școlare, fragilitate fizică sau psihică. În acest sens, fiecare factor implicat în crearea unei astfel de situații trebuie să acționeze, astfel încât aceste stări să nu afecteze parcursul școlar al elevilor respectivi.

Este necesar ca, pe tot parcursul școlarizării, să existe concordanță între orientarea școlară și profesională a elevilor, aptitudinile și interesele lor și cererea pieței muncii. (Rudică, 1999)

Colaborarea dintre școală și familie este, de asemenea, foarte importantă în prevenirea eșecului școlar. Școala colaborează cu familia, de cele mai multe ori, prin ședințele cu părinții, dar și prin discuții individuale, consultații pedagogice și antrenarea în diverse activități școlare și extrașcolare.

Forma principală de ajutor pe care părinții îl pot acorda copiilor la învățătură constă în crearea unui mediu familial favorabil: condiții și regim de studiu corespunzător, interes pentru activitatea școlară, viață culturală în familie, încurajare și stimulare a simțului de responsabilitate, susținerea și întărirea satisfacției în muncă a copilului etc.

Climatul emoțional pozitiv din familie, interesul ambilor părinți față de preocupările școlare ale copiilor, participarea lor sinceră, spontană și plină de încredere atât la greutățile și „necazurile”, cât și la bucuriile școlare ale celor mici, sunt cele mai însemnate mijloace de a contribui la trezirea, menținerea și dezvoltarea atitudinii pozitive, a bunei dispoziții în muncă și a interesului copiilor față de învățătură, influențând favorabil capacitatea de mobilizare a acestora pentru depășirea greutăților întâmpinate.

Familia trebuie să manifeste interes pentru activitatea școlară a elevului, să acorde importanță și să se preocupe de formarea profesională a copilului, de perspectivele sociale și de asigurarea unui climat educativ adecvat.

Implicarea responsabilă a familiei este considerată una dintre cele mai eficiente metode de prevenire a eșecului școlar. Aceasta presupune, în primul rând, conștientizarea de către părinți a importanței pe care au în activitatea educativă a copilului. În acest sens, se apelează la vizitarea familiilor cu probleme de frecvență și de integrare școlară, la cunoașterea mediului familial și socio- educațional prin diverse mijloace și la organizarea unor activități de informare, consiliere și colaborare cu aceștia.

De asemenea, se susțin lectorate și ședințe cu părinții pe teme ce abordează problemele comportamentului de risc, la care sunt invitați să participe specialiști în domeniu. Se apelează, totodată, la implicarea părinților în organizarea diverselor activități educative sau de petrecere a timpului liber (excursii, concursuri, sesiuni de comunicări etc.). În situațiile mai grave în care se impune organizarea unui program de recuperare a rămănelor în urmă la învățătură în vederea prevenirii eșecului școlar, părinții sunt solicitați să se implice.

O altă măsură de prevenire a insuccesului școlar o reprezintă atenuarea

discrepanțelor dintre anumite regiuni ale țării, dintre mediul urban și mediul rural. În primul rând, trebuie identificate problemele din fiecare zonă, apoi trebuie dezvoltate programe de educație prioritară. În alte țări s-a impus și termenul de „discriminare pozitivă”, ceea ce necesită mai multă atenție și mai multe resurse pentru cei care sunt defavorizați.

Politicile educaționale recente au în vedere dotarea școlilor din mediul rural, astfel încât și în aceste instituții să se poată desfășura activitățile în mod corespunzător.

Asigurarea învățământului pentru minoritățile naționale sau pentru grupurile dezavantajate reprezintă, de asemenea, o prioritate. Se are în vedere restructurarea curriculumului școlar din perspectiva multiculturală.

Art. 75 din Legea 198/2023 amintește de programul „Învățare remedială”. Acesta are în vedere copiii care au dificultăți de învățare sau care au rămas în urmă la învățătură. Pot fi incluși în acest program și elevii români care s-au întors din străinătate.

Există mai multe instituții care pot organiza astfel de programe, dar este necesar și obligatoriu ca personalul implicat să aibă studii de specialitate și pregătire psihopedagogică.

ARACIP este o instituție care evaluează periodic astfel de programe, în vederea respectării cerințelor impuse de Ministerul Educației.

Alte **programe de reducere a abandonului școlar/a ratei de părăsire timpurie a școlii** sunt susținute de același minister și au ca piloni principali:

- Asigurarea transportului gratuit;
- Acordarea burselor;
- Acordarea rechizitelor.

În art. 78 din Legea 198/2023 se amintește despre o serie de programe care au drept scop remedierea problemelor în cazul elevilor aflați în risc de excluziune socială.

„România Educată”, proiect inițiat de Președintele României, își propune repunerea societății pe valori și dezvoltarea unei culturi a succesului care să fie întemeiată pe realizări deosebite, efort, talent, corectitudine și integritate.

În cadrul acestui proiect, au fost dezbătute o serie de aspecte importante în ceea ce privește sistemul de învățământ din țara noastră:

- Dezvoltarea carierei didactice;
- Egalitate;
- Transformarea în profesie a managementului educațional;
- Calitate în cadrul învățământului profesional și tehnic;
- Recunoaștere internațională și autonomie în ceea ce privește învățământul superior;
- Accent pe educația timpurie;
- Evaluarea beneficiarilor direcți ai educației.

În vara anului 2021 au fost făcute publice rezultatele acestui proiect, o parte din prevederile sale fiind incluse în Planul Național de Redresare și reziliență (PNRR). (<http://www.romaniaeducata.eu/despre/>, 2024)

Sălăvăstru (2004) afirma că mai importantă este **investiția în educație**, decât diversele programe generale sau specifice, pentru că educația contribuie la dezvoltarea capitalului uman și al celui intelectual ca factori ai creșterii economice.” (Sălăvăstru, 2004, p. 255)

De asemenea, autorul mai susținea că „măsura dezvoltării unei societăți poate fi relevată nu numai de indicatorii economici și de calitatea vieții, ci și de cei privitori la

educație, calitatea școlii, durata și nivelul învățământului general obligatoriu, tipurile de performanță așteptate, modalitățile de distribuire în societate a educației.” (Sălăvăstru, 2004, p. 255)

În concluzie, se poate spune că remediul insuccesului constă în cunoașterea cauzelor lui și în stabilirea unor măsuri realiste. Asigurarea succesului presupune combaterea superficialității și a formalismului din activitatea educațională. Atât școala, cât și familia trebuie să depună efortul de a determina un randament pe măsura posibilităților copilului.

Pentru a ajunge la ridicarea calității pregătirii elevilor se impune ca toți factorii responsabili să formeze un front comun și să preconizeze un program rațional de măsuri educaționale. Acest sistem trebuie să aibă la baza încrederea în posibilitățile școlarilor și optimism în ceea ce privește forța creatoare a educatorilor.

BIBLIOGRAFIE

Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Iași: Polirom.

Crețu, C. (1997). *Psihopedagogia succesului*. Iași: Polirom.

Stănculescu, E. (2011). Stimularea inteligenței emoționale a copiilor. În G. Pânișoară,

- Psih Tudorache, M. (2023, 11 14). *Colaborarea școlii cu familia – reușita procesului educațional al copilului*. Preluat de pe [www.edict.ro](https://edict.ro/colaborarea-scolii-cu-familia-reusita-procesului-educational-al-copilului/): <https://edict.ro/colaborarea-scolii-cu-familia-reusita-procesului-educational-al-copilului/>
ologia copilului modern. Iași: Polirom.
- Tudorache, M. (2023, 11 14). *Colaborarea școlii cu familia – reușita procesului educațional al copilului*. Preluat de pe [www.edict.ro](https://edict.ro/colaborarea-scolii-cu-familia-reusita-procesului-educational-al-copilului/): <https://edict.ro/colaborarea-scolii-cu-familia-reusita-procesului-educational-al-copilului/>

METODE ȘI TEHNICI MODERNE PRIVIND STIMULAREA LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII SPECIFICE TULBURĂRII DIN SPECTRUL AUTISMULUI

Gheorghită Gina, prof psihopedagogie specială

C.S.E.I. Elena Doamna, Focșani

Introducere

Termenul de TSA (Tulburare de Spectru Autist) se regăsește în Manualul de Diagnostic și Statistică a Tulburărilor Mentale (DSM-5) (APA, 2013) și este o tulburare de neurodezvoltare care își pune amprenta pe interacțiunile sociale ale persoanei diagnosticate, capacitatea de comunicare directă sau indirectă și se manifestă prin comportamente stereotipe, restrictive și repetitive. Primele manifestări apar devreme din prima copilărie, nu dispar niciodată și se regăsesc în toate situațiile de viață, pe toate palierele dezvoltării în grade inegale. Comportamentele, activitățile restrictive cu secvențe repetitive și componente stereotipe, se manifestă pregnant în momentul evaluării sau de-a lungul timpului în ariile mișcărilor motorii, prin fixațiile pe utilizarea de obiecte sau, în sfera comunicării prin limbaj stereotip, clișee verbale și repetitive (Vrabie, S., 2016) (de exemplu: fluturatul mâinilor, aliniatul jucăriilor sau rotirea obiectelor, ecolalia, folosirea frazelor idiosincratice); persistența excesivă a rutinei, dorința ca lucrurile să se întâmple repetitiv, rezistență la schimbare, de exemplu reacții majore la schimbări minore, tranziție dificilă la o altă situație generată de contextul social, modele restrictive de gândire, nevoia de a merge pe același sau de a se îmbrăca la fel în fiecare zi, de a servi aceeași mâncare, la aceeași oră); interese restrictive susținute cu tărie, atașare sau preocupare nefirească față de un obiect oarecare); reacție hiperstimulatoare la elemente senzoriale sau atracție neobișnuită pentru elemente senzoriale ale mediului (, au praguri de reacție ridicate la temperatură sau durere, hipersensibilitate la anumite sunete, la anumite texturi ale materialelor obiectelor, miros și ating în mod excesiv obiecte, au o fascinație pentru lumină și mișcare, de obicei repetitivă)[pag.320].

Comunicarea și limbajul în TSA

Limbajul nu există ca o entitate separată, acesta fiind baza comunicării (Trifu et. al., 2019) și drept o componentă esențială a unui sistem cu funcție de comunicare [4, pag18]. „Limbajul reprezintă un sistem de semne convențional selectate astfel încât să asigure materializarea funcției de comunicare, de schimb informațional” [2, pag54]. Comunicarea presupune un traseu bipolar, transferul de informații între persoane și este o activitate elaborată complexă, atât pe plan cognitiv, cât și motric, iar actul de comunicare se poate realiza verbal (prin limbaj oral), non-verbal (limbaj gestual), paraverbal sau mixt [2, pag62]. Comunicarea presupune partea semantică (înțelegerea sensului cuvintelor, propozițiilor, frazelor și contextelor) și partea practică (utilizarea funcțională a limbajului în diverse contexte sociale). În Tulburarea pervazivă de dezvoltare este necesară dezvoltarea comunicării (Bodea Hațegan, C., 2016) deoarece aceasta presupune dreptul persoanei de a-și satisface propriile nevoile, inserarea superioară în microgrupul sau macrogrupul social căruia aceasta aparține, ascultarea și înțelegerea acesteia. Dobândirea independenței, ajută la structurarea eului și a identității aceasta asigurându-i accesul la funcționalitate, și la o viață de adult independentă [1, pag21]. Comunicarea social-pragmatică

deficitară este unul dintre simptomele frecvente în cadrul tulburării de spectru autist (TSA). Factorii determinanți ai sincopelor apărute la nivelul comunicării sunt deficitele de la nivelul limbajului receptiv și limbajului expresiv [2, pag35].

Sistemele de comunicare augmentativă și alternativă în stimularea limbajului specific autismului

TSA afectează persoane din întreaga lume, indiferent de etnie, rasă sau statut socio-economic, și are o prevalență ridicată, care variază între 13 și 29 la 1000 de copii cu vârsta de 8 ani.

De-a lungul timpului, domeniul comunicării augmentative și alternative a trecut printr-o perioadă de stabilire a terminologiei unanim acceptate, dar și a definirii termenilor (Glennen, DeCoste, 1997). În acest context, descriptorii precum „nonverbal,, , „nonvocal,, , non-oral,, sau „comunicare neverbalizată,, au început să definească domeniul în sine, însă aceștia au fost ulterior abandonați ca o consecință a incapacității de a descrie corect întreaga manifestare a persoanelor care utilizau acest tip de comunicare ,unele fiind capabile să verbalizeze[4,pag27]. În acest context, începând cu 1985, Loyd a demarat o acțiune de revizuire a terminologiei existente la nivelul literaturii de specialitate, propunând termenul de *comunicare augmentativă și alternativă* , unde *augmentativ* se referă la procesul de stimulare ca abilităților verbale achiziționate iar *alternativ* abordează modalități de substituire a elementelor verbale deficitare[3,pag 11].

Sistemele de comunicare augmentative și alternative oferă contexte în care persoana are la îndemână instrumente prin care poate să își exprime nevoile și trebuințele, să transmită informații și să interacționeze cu cei din jur, fiind eliminate astfel o mare parte din barierele generate de modul atipic de a comunica într-un format convențional (Bliss, C.K.1985.) . Principiile de bază ale funcționării creierului, în contextul dezvoltării atipice capătă o serie de particularități pe care sistemele de comunicare augmentative și alternative le integrează în demersul validat științific de stimulare a comunicării funcționale și implicit de integrare și incluziune a persoanelor cu TSA[5,pag85].

Conform acestor principii(Bondy, A., Frost, L. 1994) regăsim faptul că:

- a) Creierul are două tipuri de memorie-un sistem de memorare spațială și unul de învățare prin repetiție, astfel că înțelege și își amintește mai bine atunci când faptele și abilitățile sunt încorporate,
- b) Creierul percepe și generează *template*-uri în care emoțiile sunt esențiale pentru că facilitează stocarea și amintirea informației,
- c) Tot ceea ce învățăm este organizat și influențat de emoții și de setul mental, care include așteptări, prejudecăți, stimă de sine și de nevoia de interacțiune socială,
- d) Fiecare creier este unic – deși avem același set de sisteme, inclusiv simțurile și emoțiile de bază, acestea sunt integrate diferit[3,pag67].

Programe , mijloace și tehnici bazate pe comunicarea augmentativă și alternativă

Până în prezent nu există un consens cu privire la cel mai eficient tip de tratament sau de intervenție în contextul acestei tulburări , însă este unanim acceptat că intervențiile de tip educațional desfășurate de timpuriu sunt cruciale (Preda, 2006 , Ichim *et al*, 2007)[pag 67-85].

I. Sistemul de comunicare prin schimb de imagini

Comunicarea prin schimb de imagini presupune un program de intervenție AAC, utilizată la persoanele cu TSA dar și în cazul altor afecțiuni neurologice care presupun incapacitatea verbalizării. Această metodă nu are nevoie de materiale elaborate, teste pretențioase sau personal calificat în domeniu (Verza, 2011). Metoda a fost aplicată atât copiilor de vârstă preșcolară, cât și adolescenților sau persoanelor mature, înregistrându-se rezultate notabile [6,pag 785].

PECS a fost dezvoltat de Andy Bondy și Lori Frost (1994), fiind rezultatul provocării de a dezvolta un program de instruire comprehensiv, care să combată rezultatele frustrante obținute de copiii cu autism în cadrul terapiilor tradiționale. Aceștia elaborează în 2002 protocolul de instruire PECS, unde tehnica esențială pentru creșterea fiecărei abilități este bazată pe însușirea diferențiată, consolidarea și recompensarea comportamentului țintă, generalizarea în mediu a abilităților dobândite și corectarea greșelilor care apar. Programul este constituit din șase etape separate de lucru, iar pășirea spre o etapă superioară se realizează pe baza achizițiilor făcute de copil în etapele precedente [1, pag 14].

În prima etapă, copilul este învățat să facă schimbul obiect-imagine în mod fizic prin dobândirea abilității de asociere dintre obiectul 3D și imaginea 2D a acestuia ,abilitate corespunzătoare funcției de solicitare. În această etapă a programului pregătirea se realizează cu doi terapeuți. Unul îndeplinește rolul partenerului de comunicare(acesta fiind așezat în fața copilului), iar al doilea are rolul prompterului fizic, sprijinind copilul în realizarea comportamentului de cerere ce implica identificarea și înmânarea simbolului partenerului de comunicare.

În a doua etapă, când copilul este capabil să apuce , să ridice imaginea și să o dea partenerului de comunicare se accede la *învățarea consolidării sau lărgirea ariei de cunoaștere*.

A treia etapă se focalizează pe învățarea abilității de *discriminare, deosebire a imaginilor*, relația dintre imagine și obiect.

În a patra etapă a protocolului PECS se urmărește învățarea abilității de *formulare a propozițiilor* „, eu vreau,, , urmând ca în cea de-a cincea etapă să se învețe abilității de a răspunde la întrebarea „ce vrei?,, , după ce copilul a dobândit abilitatea de alăturare a simbolurilor pe catena propozițională cu intenția de a forma un enunț.

În ultima etapă sunt introduse noi simboluri de comunicare pentru dezvoltarea abilităților de comunicare ale copilului. Noile fragmente conțin simboluri precum „eu am,, , „eu aud,, , „eu văd,,etc.

II. Interacțiunea vizuală augmentativă (VIA)

Interacțiunea vizuală augmentativă (Visual Interaction Augmentation – VIA) este o abordare experimentală relativ nouă, propusă de Bryan Siegel în 2003. Aceasta se adresează în mod special

copiilor preverbali sau nonverbali, care utilizează simbolurile în scop comunicativ(Oke, 2005). Cele trei modalități principale de propuse de autoare în scopul formării abilităților de comunicare funcțională implică-

1. Stimularea comunicării nonverbale și decodarea mesajelor transmise prin intermediul acestora (focalizare vizuală, gesturi, expresii faciale)
2. Utilizarea unor particularități lingvistice adecvate vârstei (tonalitatea vocii, simplificarea limbajului)
3. Dezvoltarea abilităților *theory of mind* [2,pag31].

Siegel a constatat că modul de reprezentare a simbolurilor joacă un rol esențial în comunicare, motiv pentru care a considerat principiul *freezing* drept modalitate bazală în realizarea reprezentărilor. Acest principiu presupune înghețarea mentală a reprezentării vizuale a itemului pe care copilul o percepe într-un anumit context . Astfel se pun bazele dezvoltării abilităților *theory of mind*, copilul sesizând că partenerul de comunicare este capabil să înțeleagă ceea ce își dorește[3,pag46].

III. Modelul SCERTS (Comunicare socială, Reglare emoțională și Suport tranzacțional)

Modelul SCERTS (Comunicare socială, Reglare emoțională și Suport tranzacțional)este o abordare multidisciplinară fundamentată pe studii descriptive (Prizant *et al*, 2005a, 2005b). Acestea au scos la iveală faptul că dezvoltarea abilităților de comunicare socială și reglare emoțională este un indicator reprezentativ pentru achiziția limbajului, funcționarea socială adaptativă și succesul școlar[3,pag58]. Conform lui Rubin și partenerilor săi (2009), intervenția se realizează în funcție de stadiul de comunicare în care se află individul cu tulburare din spectrul autismului.

1. *Stadiul partenerului social* corespunde copiilor situați la un nivel presimbolic de dezvoltare a limbajului, utilizând gesturile și obiectele ca mod esențial de cerere a atenției dorite. Aceasta utilizează comportamente de orientare similară cu un partener de comunicare indicare gestuală, fixare vizuală, spre un punct de referință sau clișee verbale.
2. În stadiul *partenerului de limbaj* se regăsesc persoane aflate în faza de dezvoltare a limbajului, care utilizează simboluri (indiferent de tipul de reprezentare utilizată) ca mijloc esențial de comunicare.
3. Ultimul stadiu, cel al *partenerului de conversație*, vizează indivizii ce recurg la discurs în cadrul procesului de comunicare, conștientizând în același timp conversațiile și perspectivele sociale ale celorlalți[4,pag205].

Reglarea emoțională vizează identificarea și menținerea unui nivel optim de excitație, ceea ce facilitează identificarea unor interacțiuni adecvate ale copilului cu mediul.

Programul SCERTS urmărește formarea comportamentelor adecvate prin care copiii cu autism să răspundă adecvat la suportul oferit de adult

Suportul tranzacțional este componenta ce unește celelalte două părți ale programului, concentrându-se pe instruirea părinților, profesorilor, clinicienilor sau a altor persoane pentru a oferi copiilor cu TSA cele mai adecvate forme de sprijin. [3,pag49].

IV. Sistemul de augmentare a limbajului (SAL)

Sistemul de augmentare a limbajului (Ronski, Sevcik, 1996) reprezintă un model de intervenție AAC adresat în general indivizilor aflați în stadiile timpurii de dezvoltare a abilităților de comunicare și limbaj.

SAL are cinci componente de bază-

1. Sintetizatorul vocal reprezintă componenta esențială în cadrul SAL. Acesta este dispozitivul SAL asistat, proiectat pentru a facilita procesul de comunicare dintre utilizator și partenerul său social prin oferirea unui output vocal
2. Lexiconul și simbolurile. Selectarea conceptelor care vor fi introduse în vocabularul de simboluri a copilului se bazează pe nivelul de dezvoltare a copilului, nevoile prezente și viitoare de comunicare, interesele manifestate, partenerii sociali.
3. Contextele de comunicare în care copiii vor avea oportunități de utilizare a sintetizatorului vocal. Sunt recomandate mediile naturale, vag structurate în care copiii sunt încurajați să inițieze spontan comunicarea.
4. Rolul activ al partenerului social. Această componentă este orientată spre activități de instruire a familiei, profesorilor și a oricărui interlocutor cu privire la strategiile și mijloacele prin care copilul transmite mesaje.
5. Monitorizarea permanentă și constantă, ultima componentă SAL, constă în colectarea sistematică de informații cu privire la procesul de comunicare dintre cei doi parteneri. Aceste date oferă informații relevante cu privire la patternurile de utilizare ale comunicării copilului, la progresele și dificultățile pe care acesta le întâmpină[3,pag366].

V. ABA(Applied Behaviour Analysis)

Analiza aplicată a comportamentului este o disciplină dezvoltată în scopul de a înțelege și îmbunătăți comportamentul uman(Cooper et al,1987). Programul actual, recunoscut sub numele de ABA sau IBI a fost validat în 1987(Lovaas,1987) cu intenția inițială de integrare a copiilor cu autism în grădinițe. În cadrul acestei abordări sunt vizate formarea și dezvoltarea abilităților privind limbajul receptiv și expresiv,preachizitiile școlare, deprinderile de autonomie personală, dezvoltarea capacității atenționale. Programul de intervenție se desfășoară 1-1(un terapeut la fiecare copil) [1,pag10].

VI. Metoda de Stimulare a Limbajului și Comunicării Adresată persoanelor cu Autism(MSLCA)

MSCLA este o metodă compozită ce constă în îmbinarea mai multor metode și strategii întâlnite în formă dispersată în literatura de specialitate, completate cu elemente noi în situații lacunare(Moores, D.F.1980) . În acest context, MSCLA se bazează pe elemente constitutive ale metodelor enumerate mai sus , încercându-se astfel o abordare comprehensivă și implicit realizarea unui program curricular complet și complex, utilizabil în cazul tuturor copiilor cu TSA, indiferent de stadiul de dezvoltare a limbajului sau comunicării. Bazându-se pe principiul creșterii progresive a complexității sarcinilor și implicit a comportamentelor de comunicare, MSLCA utilizează în fazele incipiente acțiuni, sarcini foarte simple în realizarea cărora copilul este ghidat de un prompter pentru a comunica cu un partener social, pentru ca la sfârșitul intervenției persoana instruită să fie

capabilă să dezvolte abilități de comunicare modală/totală (limbaj scris alături de alte metode și tehnici de comunicare alternativă și augmentativă)[2,pag34]. Metode presupune parcurgerea a trei etape, fiecare fiind compusă din secvențe comportamentale.

Etapa1. Achiziția comportamentelor de comunicare intenționale timpurii și de stimulare a limbajului receptiv.

Etapa2.Comunicarea prin obiecte 3D

Etapa3.Comunicarea prin imagini

Metoda a fost experimentată pentru o perioadă de 11 ani, eficiența sa fiind constatată în cazul mai multor cazuri de copii cu TSA[4,pag67].

VII. Strategii și tehnici din sistemul TEACCH

Profesorul Eric Schopler dispune de experiența unei generații în materie de clase integrate, prin punerea în aplicare a programului TEACCH (Schopler&al,1995). Regula acestei metode este colaborarea paritară dintre părinți și specialiști. Ca activități de învățare coordonatorii se bazează pe imitație, percepție, motricitate fină și grosieră, coordonare ochi-mâna, performanțe cognitive, competență verbală, autonomie, sociabilitate și conduită. Se iau în considerare și aspectele comportamentale specifice stadiului senzorio-motor de dezvoltare a inteligenței.[2, pag31]

VIII. Metoda VML(Verbal Motor Learning)

Metoda VML învățarea verbală motorie este folosită pentru tratamentul apraxiei verbale (Childhood Apraxia of Speech). A fost elaborată de dr Elad Vashdi din Israel pe parcursul ultimilor 20 de ani și a fost practică și învățată mai întâi în Israel apoi în Australia, Polonia, Slovenia, SUA, Rusia.

Metoda VML folosește o tehnică unică de analiză și intervenție prin prompt manual și principii de învățare motorie pentru a-i învăța pe copii să pronunțe consoanele, vocalele, silabele și nu în ultimul rând cuvintele. Această metodă este un instrument unic de recuperare a tulburărilor de vorbire datorită numărului mare de tehnici incluse în această metodă, organizate într-un mod structurat, abordării interdisciplinare. Terapia VML determină o coordonare superioară a mișcărilor fono-articulatorii și a emiterii sunetelor realizându-se astfel la verbalizarea cuvintelor mono si plurisilabice și mai apoi construirea propozițiilor de către copil constituindu-se într-un real sprijin în cazul copiilor cu autism(Asociația psihologilor profesioniști din România, 2017).

IX. Casca Forbrain

Casca Forbrain îmbunătățește limbajul utilizatorului prin transferul vocii acestuia direct prin structură osoasă. Vorbind în microfon, propria voce se aude foarte clar, ușor modificată de filtrul care va evidenția frecvențele înalte. Contrastele neașteptate ale vocii vor menține creierul în alertă constantă și vor mări nivelul de atenție. Conducția osoasă va facilita capacitatea de a reține mesajul. Casca Forbrain stimulează creierul, dezvoltă vorbirea, fluenta și capacitatea de învățare. Casca este folosită cel mai mult pentru a îmbunătăți abilitățile de învățare ale copiilor, tinerilor și adulților, în procesul de terapie logopedică pentru corectarea pronunției și perfecționarea vorbirii corecte, în

terapia deficitului atențional, a tulburărilor din spectrul autismului, a unor tipuri de hipoacuzie, în corectarea dislexiei-disgrafiei, în surpasarea emotivității la vorbirea în public, îmbunătățirea performanțelor muzicale, precum și în recuperarea necesară în terapia logopedică post AVC (Socrate learning 2020).

Concluzii

Un copil cu TSA va întâmpina mari dificultăți în parcurgerea traseului firesc de dezvoltare a limbajului și comunicării, fiind nevoie de îndrumare și asistență permanentă (Olărescu, V., Ponomari, D., 2012) [1, pag 6]. Scopul principal al AAC este de a crea oportunități prin care individul să fie capabil să își exprime nevoile, să transmită informații și să interacționeze cu cei din jur, eliminându-se astfel numeroasele bariere impuse de incapacitatea de a comunica într-un mod convențional.

Bibliografie

1. American Psychiatric Association (2013) – *DSM-V, Manual de Diagnostic și statistică a bolilor Mentale, Ediția a V-a, Asociația psihiatrilor liberi din România* <https://psynet.apa.org/record/2013-14907-000>.
2. Bodea- Hațegan, C (2016)- *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*, București, Ed. Tei [pag 20-40], ISBN 978-606-719-781-5
3. Bliss, C.K. (1985), *The Blissymbols Picture Book*, vol 3, „Development and Advisory Publication of NSW for Semantography- Blissymbols”, Coogee. [5, pag. 70-91]. ISBN 10 0949696161
4. Bondy, A., Frost, L. (1994) *Picture Exchange Communication System*, [3, p 52-70], doi:10.1177/0145445501255004
5. Ciobanu, A., *Comunicarea-factor al dezvoltării limbajului la copiii cu autism*, Revista de științe socio umane, [nr.1], Chișinău, 2019, ISSN 1857-0119/ ISSN 2587-330X
6. Cooper, J.O., Heron, T.E., Heward, W.L. (1987) *Applied Behavior Analysis*, Merrill Publishing Company, Columbus [1, pag 3-15], ISBN 0131421131
7. Glennen, S., DeCoste, D.C. (1997) *Handbook of Augmentative and Alternative Communication*, .ISBN 1598571966
8. Lloyd, L.L. (1985), *Comments on terminology, Augmentative and Alternative Communication*, [3, pag 95-97], <https://doi.org/10.1080/07434619412331276740>
9. Moores, D.F. (1980) *Alternative communication Modes*, în R.F. Schiefelbusch (ed), University Park Press, Baltimore, [p 27-75] <https://doi.org/10.1177/10883576040190040501>
10. Oke, J. (2005) *Visual Interaction Augmentation (VIA)- Part I in autism Action*, [2, p. 15-35] doi:10.1177/0008417419892393
11. Olărescu, V., Ponomari, D., *Asistența logopedică și psihologică metodologii și perspective*, Chișinău, 2012 [1, pag 6]
12. Preda, V. (2005) *Caracteristici comportamentale și intervenții educative în cazul copiilor cu autism*, Revista de psihopedagogie, 1, [p 70-85], ISSN 2501-3556

13. Prizant, B.M., Schuler, A.L., Wetherby, A.M. (1997) Enhancing Language and Communication Development, , *Handbook of autism and Pervasive Developmental Disorders*, New York, [p.513-538], <https://psynet.apa/record/2005-05078-010>
14. Ronski, M.A., Sevcik, R.A. (2005) Early Intervention and Augmentative Communication- myths and Reality, *Infants and young children*, [3, p.363-368] Lippincott Williams & Wilkins
15. Rubin, E., Laurent, A.C., Prizant, B.M (2009) , AAC and SCERTS Model, Incorporating AAC within a Comprehensive, *Autism Spectrum Disorders and AAC*, Baltimore, [pag.195-218], APA, Psynet <https://psynet.apa.org/record/2005-16110-000>
16. Skinner, B.F. (1957), *Verbal behavior*, Appleton-Century-Crofts, New York, <https://doi.org/10.1037/11256-000>
17. Siegel, B. (2003) *Helping Children with Autism Learn*, Oxford University Press, New York [p. 7-11] , ISBN 0190295953
18. Trifu, L. (2019) Tehnici de intervenții în Tulburarea Pervazivă de Dezvoltare, *Revista Română pentru terapia tulburărilor de limbaj*, Cluj [pag.50-65], ISSN 2457-9262
19. Verza, F.E. (2011), *Deficiențe asociate*, în E. Verza și E.F. Verza (eds), *Tratat de psihopedagogie specială*, Editura Universității din București, București, [p. 732-807], ISBN 978-606-16-0006-9
20. Vrabie, S. *Particularități comportamentale ale copiilor cu autism*, în *Materialele Conferinței științifice Internaționale, Institutul de Științe ale Educației-istorie, performanțe, personalități*, 20-21 octombrie Chișinău, 2016 [p. 320], ISSN 1811-5470

CREAREA UNUI MEDIU PROPICE PENTRU O ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ PRIN INTERMEDIUL UNEI ACTIVITĂȚI DE DISCUȚIE ȘI COLABORARE

Ghiunghiușan Roxana Magdalena
Colegiul „Mihai Viteazul” Ineu

- *Încurajarea dialogului*
- *Promovarea respectului*
- *Monitorizarea*
- *Joc de rol*
- *Stabilirea așteptărilor*
- *Revizuirea comportamentului*

„Educația nu este umplerea unei găleți, ci aprinderea unui foc.” (William Butler Yeats)

În calitate de profesor sau educator, este important să ne asumăm responsabilitatea de a crea un mediu de învățare pozitiv și sigur pentru elevii noștri. Să respectăm diversitatea culturală și nevoile individuale ale elevilor. Aceste lucruri pot fi realizate prin furnizarea de instrucțiuni clare și concise, oferind feedback constructiv și încurajând dialogul și colaborarea între elevi.

În ceea ce privește o situație specifică de învățare, am putea utiliza tehnici de învățare cooperative, cum ar fi discuțiile în perechi sau grupuri mici, pentru a încuraja elevii să vorbească și să asculte activ într-un mediu mai puțin intimidant decât o dezbatere între întreaga clasă. În timpul discuției, elevii trebuie să asculte și să ia în considerare opiniile și ideile colegilor lor și să încerce să ajungă la o concluzie comună sau să găsească o soluție la problema discutată.

Pentru a facilita crearea unui mediu propice pentru învățare, începem prin a stabili așteptările pentru comportamentul dorit la începutul exercițiului. Acestea includ ascultarea atentă a celorlalți, participarea activă și constructivă la discuție și respectul pentru punctele de vedere ale colegilor de grup. În timpul exercițiului, monitorizăm comportamentul elevilor și îi încurajăm să își respecte colegii de grup și să se concentreze asupra subiectului discutat. Dacă apar probleme sau conflicte, îi încurajăm pe elevi să găsească împreună o soluție și să se străduiască să colaboreze în mod constructiv. La finalul exercițiului, revizuim comportamentul elevilor și discutăm împreună despre ce s-a făcut bine și cum se poate

îmbunătăți pentru viitoarele exerciții. Această evaluare oferă o oportunitate pentru elevi să reflecteze asupra comportamentului lor și să identifice moduri în care își pot îmbunătăți abilitățile de comunicare și colaborare.

De asemenea, am putea utiliza jocurile de rol sau alte activități interactive pentru a le permite elevilor să își exerseze abilitățile de comunicare într-un mod distractiv și interactiv. În timpul acestor activități, vom monitoriza și oferi feedback individual pentru fiecare elev în parte, pentru a-i ajuta să își dezvolte abilitățile de comunicare și pentru a îi încuraja să se simtă confortabil în a-și exprima ideile și opiniile.

Un alt exemplu de activitate care poate crea un mediu propice pentru învățare este implicarea elevilor în proiecte. Elevii pot fi invitați să lucreze în echipă la un proiect de cercetare, de construcție sau de creație. Această situație de învățare îi poate ajuta pe elevi să își dezvolte abilitățile de cercetare, creativitate, colaborare și comunicare. În cadrul proiectelor, elevii pot fi încurajați să împărtășească idei, să colaboreze și să învețe unii de la alții. De asemenea, feedback-ul constant oferit de către profesor și de către colegii de echipă poate ajuta elevii să se dezvolte și să își îmbunătățească abilitățile.

Simulările reprezintă și ele o modalitate eficientă de a crea un mediu propice pentru învățare. Elevii pot fi implicați în simulări care să le permită să își exerseze abilitățile și cunoștințele într-un mediu controlat și sigur. Aceste situații de învățare pot ajuta la dezvoltarea abilităților de analiză, de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor. Prin simulări, elevii pot fi expuși la situații reale sau imaginate, iar apoi pot reflecta asupra experienței lor și pot învăța din rezultatele obținute.

Excursiile reprezintă o altă modalitate prin care putem crea un mediu propice pentru învățare. Excursiile la muzeu, la laboratoare sau în natură pot fi utilizate pentru a face învățarea mai realistă și mai tangibilă. Această situație de învățare poate ajuta la dezvoltarea abilităților de observare, de înțelegere și de apreciere a lumii din jur. În timpul excursiilor, elevii pot avea ocazia să exploreze, să descopere și să învețe prin experiență directă, ceea ce poate încuraja un mediu de învățare activ și captivant.

Prin crearea unui mediu propice pentru învățare și prin facilitarea unui exercițiu interactiv de discuție și colaborare, elevii sunt încurajați să își dezvolte abilitățile de comunicare, colaborare și ascultare activă, comportamente care sunt esențiale pentru succesul în școală și în viață.

În concluzie, facilitarea unui mediu propice pentru învățare este esențială pentru a ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile și comportamentele dorite. Ca educator, este important să ne concentrăm pe

comunicarea clară, feedback-ul constructiv și colaborarea între elevi, pentru a ajuta fiecare elev să se simtă confortabil în învățare și să își atingă potențialul maxim.

Soluții Inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între profesori și elevi

Autor: Giurgiu Florin, Liceul Teoretic Alexandru Mocioni Ciacova

1. Introducere

Educația este un proces complex, care presupune interacțiuni constante între profesori și elevi. Colaborarea eficientă și o relație pozitivă sunt esențiale pentru creșterea motivației elevilor și pentru îmbunătățirea performanțelor acestora. Cu toate acestea, în multe contexte educaționale, există obstacole care împiedică o colaborare mai eficientă. Articolul de față explorează soluțiile inovative care pot contribui la dezvoltarea acestor relații, folosind tehnologii și metode moderne de învățare.

2. Provocările în relațiile dintre profesori și elevi

- **Lipsa de comunicare:** Adesea, profesorii și elevii nu au suficiente oportunități de a comunica în mod deschis despre așteptările și nevoile lor.
- **Stigmatizarea eșecului:** Teamă de a greși sau de a nu satisface standardele poate crea o barieră între elevi și profesori.
- **Diversitatea stilurilor de învățare:** Elevii au stiluri de învățare variate, iar lipsa unor abordări personalizate poate duce la disconfort și frustrare.

3. Soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării

a) Utilizarea tehnologiilor educaționale

- **Platforme educaționale online:** Platformele precum Google Classroom, Moodle sau Edmodo facilitează o comunicare constantă între profesori și elevi. Acestea permit profesorilor să își transmită informațiile într-un mod mai eficient, iar elevilor să participe activ în procesul de învățare, chiar și în afara orelor de curs.
- **Aplicații de feedback rapid:** Aplicațiile precum Kahoot sau Socrative permit profesorilor să obțină un feedback rapid de la elevi, să observe progresul acestora și să ajusteze strategiile pedagogice.
- **Utilizarea realității virtuale și augmentate:** Aceste tehnologii permit crearea unor experiențe de învățare interactive, care pot atrage atenția elevilor și pot stimula colaborarea între aceștia și profesori.

b) Metode de învățare activă

- **Învățarea prin proiecte:** Această metodă îi implică pe elevi în activități de grup, unde colaborează pentru a rezolva probleme reale. Astfel, relațiile dintre profesori și elevi devin mai apropiate, iar elevii învață să aprecieze punctele de vedere diferite.

- **Învățarea bazată pe probleme (PBL - Problem-Based Learning):** Elevii sunt provocați să rezolve probleme complexe, iar profesorul acționează ca un ghid, nu ca un furnizor de informații. Acest model stimulează cooperarea și dezvoltă gândirea critică.

c) Promovarea învățării colaborative

- **Grupuri de învățare:** Elevii pot învăța unii de la alții prin grupuri de învățare colaborative, în care fiecare membru aduce contribuții și ajută la înțelegerea materialului. Profesorii pot ghida aceste grupuri și pot crea un mediu de învățare pozitiv.
- **Peer tutoring:** Elevii mai avansați pot să-i ajute pe cei care întâmpină dificultăți. Acest tip de colaborare sprijină nu doar pe cei care învață, ci și pe cei care învață să predice, dezvoltând astfel abilități de comunicare și empatie.

d) Crearea unui climat educațional pozitiv

- **Abordarea diferențiată:** Profesorii pot adapta materialele și activitățile educaționale în funcție de nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Această abordare personalizată va contribui la o relație mai bună și la o colaborare mai eficientă.
- **Includerea activităților extracurriculare:** Activitățile extracurriculare (sport, artizanat, cluburi de lectură) pot să adâncească relațiile dintre profesori și elevi într-un cadru informal și să faciliteze dezvoltarea unei încrederi reciproce.

4. Concluzii

Implementarea unor soluții inovative în educație este esențială pentru crearea unui mediu de învățare eficient și colaborativ. Tehnologiile educaționale, metodele de învățare activă și promovarea unui climat pozitiv pot îmbunătăți semnificativ relațiile dintre profesori și elevi, conducând astfel la o experiență educațională mai plăcută și mai productivă.

5. Bibliografie

Aici ar trebui să includi articole și lucrări științifice relevante pe tema educației inovative, tehnologii educaționale și relațiile profesor-elev. Câteva surse ar putea fi:

- Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. Review of Educational Research.
- Dede, C. (2009). Comparing Frameworks for 21st Century Skills.

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ÎN EDUCAȚIA COPIILOR

Activitățile extrașcolare realizate dincolo de procesul de învățare își au rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor. Educația unui copil nu se realizează doar într-un cadru formal (grădinițe, școli), ci și prin activități extrașcolare și extracurriculare. Aceste activități au ca scop identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, valente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ. Copiii participă cu însuflețire și dăruire la astfel de activități, iar succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase. Lumea în care se nasc copiii de astăzi este una complexă, într-o permanentă schimbare, iar aceștia trebuie pregătiți să înțeleagă și să accepte provocările într-un mod practic, creativ, inovator. Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de avap, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Pedagogul american Bruner consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Dorința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. Trebuie să avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe.

Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ presupune îmbinarea activităților școlare cu activitățile extrașcolare. Îmbinarea acestora are numeroase valențe formative.

Activitățile extracurriculare se referă astfel la totalitatea activităților educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării formării personalității elevului asigurată de educația formală sau dezvoltării altor aspecte particulare ale personalității acestuia. Acestea oferă oportunități pentru dezvoltarea unor competențe, în raport cu anumite obiective ce inspiră și provoacă educabilul, atât pentru succesul lui educațional, cât și pentru cel din viața de zi cu zi. Au o valoare importantă atât pentru dezvoltarea socială a educabilului, cât și pentru cea personală, prin demersuri specifice și particulare.

Deși activitățile specifice educației formale urmăresc anumite finalități menționate anterior, totuși ele nu uzitează la maxim de valorizarea unor competențe precum: dezvoltarea unor abilități interpersonale, muncă în echipă, inițierea și implementarea unor proiecte personale sau în echipă, deprinderi de învățare a modului cum să înveți etc..

În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copii se autodisciplinează.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară.

TEMA ACTIVITĂȚII: PROIECT EDUCAȚIONAL - „Sărbătoarea Halloween-ului,

CLASA/ GRUPA: clasele CP -a IV a

CADRUL DIDACTIC: Prof.înv.primar Gotea Andreea

UNITATEA ȘCOLARĂ: Liceul de Arte „ Ionel Perlea”

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

PROIECT EDUCAȚIONAL

„Sărbătoarea Halloween-ului,,

ARGUMENT

Acest proiect propus a fost organizat la nivel de școală și vizează activități de natură artistică, creativă și atitudinală.

Abordarea temei de față presupune cunoașterea unor tradiții și obiceiuri specifice altor țări și culturi, de către elevi.

Activitatea a fost gândită și adaptată elevilor din învățământul primar, pentru ca aceasta să fie ușor de abordat de către fiecare elev.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Atragerea elevilor în activități practice și creative;
- Stimularea imaginației creatoare și consolidarea cunoștințelor elevilor referitoare la tradițiile și obiceiurile altor culturi/țări
- Dezvoltarea capacității de a aplica cunoștințele dobândite pentru a se realiza cu ajutorul lor ceva practic - util.
- Pregătirea elevilor pentru o viață activă.
- Sensibilizarea copiilor în fața frumuseților naturii, astfel încât să devină persoane capabile să aprecieze frumosul și viața.

OBIECTIVE:

- Dezvoltarea spiritului de muncă în echipă;
- Stimularea creativității, sensibilității și a gustului estetic;
- Încurajarea și stimularea competiției;
- Să realizeze produse prin efort propriu;
- Să cunoască, să înțeleagă, să prețuiască natura;
- Dobândirea de către elevi de cunoștințe cu privire la originea sărbătorii de Halloween; vechi legende, simboluri, culori, tradiții și obiceiuri ale copiilor, costumații, jocuri și cântece specifice.

- Folosirea imaginației elevilor în crearea de decoruri specifice sărbători
- Contribuirea la dezvoltarea armonioasă a copiilor

GRUP ȚINTĂ: elevii claselor CP -a IV a ;

BENEFICIARI: elevi, cadre didactice, părinți .

RESURSE:

Umane: școlari, cadre didactice, părinți;

Temporale: 17-22 ,31 octombrie;

Materiale: cărți cu povești pentru copii, lucrări ale elevilor, panouri pentru expoziție, cărți, reviste școlare, cameră video, aparat foto, diplome, laptop, videoproiector, materiale în powerpoint, CD, auxiliare, foi A4, creioane colorate, materiale din natură, hârtie colorată, hârtie creponată, lipici, foarfecă, acuarele etc.

MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Valorificarea potențialului creativ al copiilor și al cadrelor didactice;

Realizarea unei expoziții la nivelul școlii;

Activitatea nr. 1 :Confectionare măști și lilieci

Activitatea nr.2 : Confectionare ghirlande cu fantome și măști

Activitatea nr. 3: Confectionare figurine din bostani și măști

Activitatea nr. 4:Confectionare Vrăjitoarea și măști

Modalități de evaluare: evaluare verbală și aprecieri oferite elevilor.

Concluzii

Activitățile de tip extracurricular pot deveni o modalitate eficientă de inițiere în cunoaștere, de formare culturală a elevilor, de punere în valoare a acelor abilități de care ei dau dovadă. Centrate pe elevi, proiectele derulate devin mijloace eficiente de atingere a obiectivelor educaționale, de modelare a caracterelor și a spiritului civic.

ATAȘAMENTUL ÎN EDUCAȚIE

Grigore Adriana
Profesor-Școala Gimnazială Nr.156,
sector 6, București

Abstractul: Articolul tratează pe scurt importanța atașamentului în viața elevilor, valoarea afectivității și a relațiilor sociale în optimizarea capacității de învățare. Acesta se bazează pe conceptul de învățare propus de Illeris Knud, dar și pe tipul de predare „tribală”, propus de Cozolino Louis.

Rolul atașamentului este central atunci când ne dorim o relație sănătoasă cu elevii noștri și tot de la atașament pornim repararea tuturor relațiilor din viața noastră. La întrebarea „Ce am de făcut pentru a fi ascultat de copiii mei?” dr. Gordon Neufeld răspunde prin: „Copiii învață cel mai bine atunci când le place profesorul și știu că și profesorul îi place pe ei”. Nu este un imbold în a vă întrista că nu suntem iubiți suficient de către copii ci către a desluși ce putem face diferit pentru a ne îmbunătăți relația cu ei.

John Bowlby, psihiatru și psihanalist britanic, medic pediatru la bază, a fost cel care a dezvoltat teoria atașamentului și rolul atașamentului în copilărie, publicând numeroase studii pe această temă. El afirmă că nevoia de atașament este înăscută, iar formarea atașamentului este definitorie în primii ani de viață. **Atașamentul este o conexiune psihologică de durată, o relație emoțională bazată pe intimitate și afecțiune.**

Comportamentele de atașament (apropierea și căutarea prezenței celui alt) ale copilului sunt instinctive și vor fi activate de orice factor care pare să amenințe proximitatea: separarea, teama, nesiguranța, pierderea.

Creierile umane sunt programate pentru viața socială, iar capacitatea elevilor de a învăța este profund influențată de calitatea legăturii de atașament pe care aceștia o stabilesc cu profesorii și colegii lor. Un atașament securizant nu doar că va garanta o stare de bine în clasă, ci va optimiza tot procesul de învățare, prin întărirea motivației, prin reglarea anxietăților și prin facilitarea neuroplasticității. - Cozolino Louis „Predarea bazată pe atașament”,.

Avem nevoie, mai mult ca oricând, de o transformare profundă a modului în care definim și practicăm învățarea pentru că, deși toată lumea spune că trăim într-o societate bazată pe cunoaștere și pe învățare, aproape nimeni nu mai vrea să învețe... Învățarea a fost alterată de gratificarea imediată, de evaluările fără sens, de presiunile instituționale și sociale de tot felul, de ierarhii și mai ales de neînțelegerea modului în care ne angajăm ca ființe umane în acest proces. Cozolino ne propune o soluție naturală, inedită și simplă: readucerea dimensiunilor socială și emoțională în învățare prin predarea bazată pe atașament.” - Prof. univ. dr. Lucian Ciolan, decan al Facultății de Psihologie și Științele Educației, Universitatea din București .

În cadrul școlii, al procesului instructiv-educativ, între profesori și elevi nu trebuie să se interpună un zid impenetrabil de răceală, cei doi colaborează în baza unui „contract” care are la bază afecțiunea, încrederea, respectul câștigat. Profesorul este ghidul copilului spre învățare. Într-o

altfel de școală, copilul se poate obișnui cu ideea că învățarea nu este periculoasă și lumea nu este un mediu ostil.

Starea de bine a copilului e o temelie trainică pentru fericire prin siguranță de sine. Copiii fericiți sunt mai sociabili și energici, mai dispuși să devină empatici, mai cooperanți și mai plăcuți de cei din jur. Fericirea are numeroase efecte secundare pozitive. Aceasta poate duce la experiențe bazate pe bucurie, mulțumire, iubire, mândrie și, în același timp, ne oferă disponibilitatea de a ne îmbunătăți anumite aspecte din viața noastră: nivelul de energie, sistemul imunitar, angajamentul față de muncă și față de semenii noștri, starea de sănătate mentală și fizică. Când copiii devin fericiți, crește respectul lor de sine, încrederea în propria persoană iar beneficiul nu va fi numai al lor ci și al familiilor lor, al grupurilor socio-educative în care conviețuiesc, al comunității, al societății în general. Apartenența copiilor la un grup și respectarea angajamentelor morale față de acest grup ușurează considerabil învățarea. Pornind de la acestea se poate asigura o putere de concentrare mai mare la ore, se poate observa un progres al randamentului școlar.

Dacă mediul securizant e o condiție esențială în învățarea prin atașament, trezirea continuă a interesului pentru activitatea la clasă, reprezintă o altă condiție importantă. Profesorul are nevoie de autoritate și onestitate, de interes și implicare afectivă pentru a motiva copiii să se atașeze, adică să creadă, să spere și să pună în practică atât modelul acțional al conduitei acestuia cât și să urmeze solicitările propuse pentru a deveni uniți ca un organism, în cadrul unei activități de predare-învățare. Inima profesorului stimulează, prin urmare, mintea elevului.

Constituentele unei educații de succes sunt „echilibrul dintre provocare și susținere, stres și relaxare, atenție concentrată și amuzament”. Felul în care suntem tratați influențează mult potențialul de muncă, învățare, dar și de reglare a gândurilor și emoțiilor. Un aspect demn de atenție este fenomenul Curba învățării (descoperit de R. Yerkes și J. Dobson) care explică biochimia învățării astfel: „învățarea este optimă la niveluri moderate de excitație și stres și dezactivată la niveluri medii și înalte de stres...Punctul de eficiență maximă a învățării apare în timpul unei stări de excitație ușoară spre moderată (descrisă adesea drept curiozitate sau interes) care activează neuroplasticitatea și optimizează procesul de învățare. Păstrarea elevilor în această zonă este un element esențial în arta predării”. Utilizarea acestor principii vor îmbunătăți plasticitatea neuronală, iar personalizarea sarcinilor și a feedbackului vor ajuta elevii să se relaxeze. Pentru a deveni un împlânzitor al anxietății, profesorul poate folosi, în mod special, umorul în clasă. Este o metodă eficientă de reglare a anxietății, beneficiile intelectuale, emoționale și fizice ale umorului și râsul fiind destul de bine cunoscute.

Acceptarea și aprecierea sunt necesități umane esențiale, principiale. De aceea, nu trebuie să uităm că stresul social dărmă, lovește în inima elevilor și profesorilor și are drept consecință suferința emoțională, dar și fizică. Și pentru că suntem organisme sociale acordate la comportamentele și emoțiile celor din jurul nostru, identitățile noastre sunt construite de relații. Puterea acordajului afectiv este revelată de faptul că „relațiile educaționale bune duc la creșterea optimismului [...], iar relațiile proaste împiedică dezvoltarea socială, emoțională și cognitivă...”. Mulți copii suferă din cauza intimidării (bullying-ului). Consecințele intimidării sunt: anxietatea, depresia și ideea suicidară; tulburările de somn, singurătatea și neajutorarea; anestezia emoțională, boala și absenteismul. Cu părere de rău, sunt adulți care intimidează nu doar copiii, ci chiar și pe alți adulți, ceea ce duce deja la epuizarea profesorilor. Se vede că și profesorii au nevoie de un trib suportiv și de un șef de trib înțelept (este dificil să le oferim copiilor sentimentul de siguranță dacă nu-l avem noi înșine). Ar fi necesară o formare amplă cu privire la

știința relațiilor, abilitățile relaționale, conștientizarea de sine în relații, dezvoltarea unor școli tribale, deoarece calea de acces spre rezultate favorabile, învățarea și dezvoltarea elevilor stă în inteligența și sănătatea emoțională. Crearea unei clase tribale ar părea să fie un act subversiv, afirmă cu regret Cozolino. Dar „inteligența socială și cea cognitivă sunt la fel de importante”, iar „învățarea se realizează cel mai bine în contextul relațiilor sigure”. Constituirea unui trib poate fi o artă „ghidată de empatie, acordaj și sensibilitate umană. Prin urmare, clasa tribală trebuie ferm întemeiată în inimile și mințile profesorilor care vor fi „șefi de trib”, și în ale părinților și ale directorilor care îi vor sprijini”. Cartea lui Cozolino oferă multe sugestii valoroase cu privire la activarea creierului pentru învățare, care se realizează prin accesarea instinctelor sociale primitive în cercurile tribale de lucru în acțiune.

În concluzie, putem afirma că predarea bazată pe atașament contribuie la realizarea cu succes a tuturor obiectivelor educaționale. Anxioasa interogație cu privire la omul problematic se poate risipi, dacă reușim să adoptăm atitudinea interioară corespunzătoare unei afirmări a primatului ființei. Atunci se poate produce ceva „ca și cum un curent ce părea a fi întrerupt se restabilește, ca și cum un izvor ce părea secăt ar începe din nou să curgă”, ca și cum povara pe care o simțim și-ar pierde caracterul definitiv.

Bibliografie:

1. Cozolino Louis. Predarea bazată pe atașament. Cum să creezi o clasă tribală. București: Editura Trei, 2017.
2. Marcel G. Omul problematic. Cluj: Biblioteca Apostrof, 1998.
3. Bâlici Veronica (Republica Moldova), Despre Teoria Educației Tribale, 2017, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37-40_18.pdf
4. Marzano Robert J, Arta și știința predării, București, Editura Trei, 2015
5. Illeris Knud (coordonator), Teorii contemporane ale învățării, București, Editura Trei, 2014
6. Barca Iulia (psiholog), Rolul atașamentului în relația cu copiii și de ce este esențial pentru întreaga noastră viață, <https://smartliving.ro/rolul-atasamentului-in-relaia-cu-copiii-de-ce-este-esential/>

PREDAREA INTERDISCIPLINARĂ PRIN APLICAREA MATEMATICII ÎN ZOOTEHNIE PENTRU O ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ LA ELEVII DE LICEU

PROF. GABI ANTOANELA GROSU
COLEGIUL TEHNIC „H. VASILIU” PODU ILOAIEI

Abordarea interdisciplinară este deseori oportună deoarece reprezintă o metodă eficientă de a conecta diferite domenii, facilitând înțelegerea aplicată a conceptelor și dezvoltarea unor competențe esențiale la elevi. O astfel de abordare, între matematică și disciplinele de specialitate din domeniul creșterii animalelor este o provocare pentru că va trezi interesul elevilor în procesul de predare-învățare, având în vedere gradul de abstractizare a noțiunilor de matematică.

Utilizarea predării interdisciplinare necesită creativitate, inspirație, la care se adaugă experiența la clasă. Există activități pe care le putem implementa relativ ușor și care oferă îmbunătățirea unor abilități ale elevilor, de exemplu gândirea critică, caz în care elevii pot să își îmbunătățească abilitățile de analiză prin utilizarea cunoștințelor din diverse discipline, dar le oferă și o mai bună înțelegere a modului în care matematica este folosită în practică. În plus, acest tip de învățare practică face ca elevii să vadă relevanța matematicii în viața cotidiană, motivându-i astfel să aprofundeze cunoștințele matematice și să dezvolte interes pentru această disciplină.

Elevii rețin mult mai ușor concepte teoretice, pentru că le aplică în contexte reale, stimulându-le și abilitățile de rezolvare a problemelor.

În creșterea animalelor, matematica are un rol important în gestionarea resurselor, planificarea producției și optimizarea proceselor dintr-o fermă. Elevii pot aplica concepte precum: procente, proporțiile, media aritmetică și statisticile, pentru a analiza date referitoare la creșterea și hrănirea animalelor.

Integrarea matematicii în disciplinele de specialitate oferă multiple avantaje:

- îmbunătățirea înțelegerii conceptelor tehnice prin aplicarea matematicii în contexte concrete, elevii înțeleg mai bine importanța acestora și dezvoltă o abordare analitică;
- dezvoltarea competențelor profesionale prin utilizarea matematicii în situații reale pregătește viitorii fermieri pentru provocările profesionale și îi ajută să ia decizii importante pe date exacte înregistrate în fermă;
- aplicabilitatea imediată a cunoștințelor matematice în domeniu sporește interesul elevilor pentru învățare și dezvoltarea profesională.

Elevii de la domeniul agricultură, calificarea tehnician veterinar, pot aplica mai multe concepte de matematică în activitățile lor practice și teoretice.

1. Proporții și regula de trei simplă și compusă

Aplicarea regulii de trei simplă pentru ajustarea dozelor de medicamente de uz veterinar în funcție de greutatea animalelor.

Studiu de caz: Un tehnician veterinar are sub observație un câine care a fost diagnosticat cu cestodoză. Paraziții adulți se localizează în intestinul subțire al câinelui și se hrănesc prin osmoză. Substanțele întrebuintate pentru tratamentul la câine sunt: Niclosamid, Arecolină și Droncit.

Niclosamidul dă rezultate bune, iar doza recomandată este de 5 mg de medicament pentru fiecare 10 kg de greutate corporală.

În urma determinării greutății corporale și a citirii prospectului elevii trebuie să calculeze care este doza de medicament ce trebuie administrată.

Dacă un câine cântărește 25 kg, doza de medicament care trebuie administrată se calculează astfel:

10 kg greutate corporală 5 mg Niclosamid

25 kg greutate corporală x mg Niclosamid

Aplicând regula de trei simplă se va afla câte mg de Niclosamid va primi ca tratament câinele infestat cu cestode: $x = \frac{25 \cdot 5}{10} = \frac{125}{10} = 12,5$ mg Niclosamid.

Aplicarea regulii de trei compusă

Studiu de caz: Deoarece cestodoza este o afecțiune care se întâlnește cu precădere la carnivore, pot să apară infestări și la pisici, mai ales în cazul celor fără adăpost, care trăiesc în jurul abatoarelor sau a punctelor de sacrificare din mediul rural. În acest caz, tehnicianul veterinar are de făcut un tratament la un câine și la o pisică, ambii depistați cu cestodoză.

În urma cântăririi animalelor, greutatea corporală a câinelui este de 25 kg iar a pisicii de 4 kg. Știind că Niclosamidul se administrează în doză de 5 mg la câine și 3 mg la pisici, câtă substanță trebuie administrată fiecărui animal și care este doza totală?

Pentru câine: $x = \frac{25 \cdot 5}{10} = \frac{125}{10} = 12,5$ mg Niclosamid.

Pentru pisică: $y = \frac{4 \cdot 3}{10} = \frac{12}{10} = 1,2$ mg Niclosamid.

Cantitatea totală care trebuie administrată este: $x + y = 12,5 + 1,2 = 13,7$ mg.

Se observă că medicamentul trebuie administrat într-o cantitate direct proporțională cu greutatea animalului.

2. Aplicarea funcțiilor și graficul acestora

Studiu de caz: Studiarea curbelor de creștere a vacilor din ferma didactică a școlii, pe baza vârstei și a greutății.

În urma colectării datelor în ferma școlară, legate de creșterea în greutate a vacilor în funcție de vârstă, elevii au observat următoarele (tabelul 1):

Tabelul 1

Vârsta (ani)	1	2	3	4	5	6	7	8
Greutatea (kg)	200	350	500	600	700	750	790	800

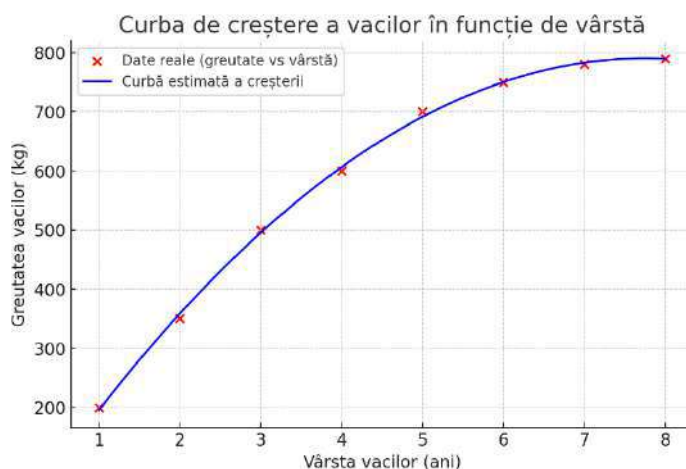

Figura 1

Această diagramă (figura 1) reprezintă **curba de creștere a greutății vacilor în funcție de vârstă**, având greutatea pe axa verticală și vârsta pe axa orizontală.

1. *Punctele roșii notate cu „x”* reprezintă date reale colectate de către elevi din fișele de observații ale animalelor pe care le-au întocmit la disciplina Semiologie. Fiecare punct corespunde greutateii unei vaci la o anumită vârstă.

2. *Linia albastră* este o curbă estimată a creșterii, obținută printr-o funcție de ajustare (de exemplu, o funcție logistică sau polinomială). Aceasta ne arată tendința generală a creșterii greutateii în timp.

3. *Forma curbei* arată că:

- în primii ani, creșterea este rapidă (curba este mai abruptă);
- după 5 – 6 ani, creșterea încetinește și se stabilizează aproape de 800 kg, indicând atingerea greutateii normale la o vacă adultă.

4. *Legenda* explică elementele grafice:

- „Date reale (greutatea în raport cu vârsta)” = punctele roșii.
- „Curbă estimată a creșterii în greutate” = linia albastră.

Concluzie: Graficul ne arată că nucleul de vaci pe care elevii l-au avut sub observație la Semiologie, are un ritm de creștere mai rapid la început, iar după vârsta de aproximativ 6 – 7 ani, greutatea vacilor nu mai crește semnificativ. Aceste informații sunt utile pentru elevi deoarece împreună cu profesorul de specialitate pot planifica tipul de rație, modul de administrare a acestora dar și tehnica întreținerii vacilor.

3. Calcularea veniturilor și cheltuielilor dintr-o fermă pentru a determina profitul folosind ecuații și sisteme de ecuații

Studiu de caz: *Calculul veniturilor și cheltuielilor pentru o fermă care are în exploatație 20 vaci de lapte.*

Datele problemei:

Număr de vaci furajate: 20.

Producția zilnică per vacă: 20 litri de lapte.

Prețul de vânzare al laptelui: 2,5 lei/litru.

Cheltuieli lunare per vacă pentru furajare și întreținere: 1500 lei.

Calculul veniturilor:

Într-o zi, ferma produce: $20 \text{ vaci} \times 20 \text{ litri/vacă} = 400 \text{ litri de lapte}$.

Venitul zilnic din vânzarea laptelui: $400 \text{ litri} \times 2,5 \text{ lei/litru} = 1000 \text{ lei}$.

Venitul lunar (30 de zile): $1000 \text{ lei/zi} \times 30 \text{ zile} = 30000 \text{ lei/lună}$.

Calculul cheltuielilor efectuate în fermă:

Cheltuiala pentru o vacă pe lună: 1500 lei.

Cheltuiala totală pentru toate vacile: $20 \text{ vaci} \times 1500 \text{ lei} = 30000 \text{ lei/lună}$.

Calculul profitului: Profit = Venituri - Cheltuieli

În cazul nostru, profitul este egal cu $30000 - 30000 = 0 \text{ lei}$.

Din calculele efectuate de către elevi rezultă că ferma nu obține profit, dar nici nu are pierderi.

Pentru a putea fi eficienți (înregistrare profit) elevii au găsit soluții cum ar fi:

- ajustarea prețului laptelui;
- reducerea cheltuielilor;
- găsirea altor surse de venit, de exemplu din vânzarea vițelilor și a brânzei.

Cum ajută matematica prin efectuarea de ecuații și sisteme de ecuații?

Dacă vrem să aflăm la ce preț trebuie să vindem laptele ca să avem un profit de 10000 lei pe lună trebuie să parcurgem următorii pași:

Fie P noul preț pentru un litru de lapte.

Venitul obținut din vânzarea laptelui într-o zi de la cele 20 de vaci cu noul preț este:

$$20 \cdot 20 \cdot P = 400P$$

Venitul obținut din vânzarea laptelui în 30 de zile de la cele 20 de vaci cu noul preț este:

$$400P \cdot 30 = 12000P$$

Venituri - Cheltuieli = 10000

$$12000P - 30000 = 10000 \Rightarrow 12000P = 40000 \Rightarrow P = \frac{40000}{12000} = 3,33 \text{ lei/litru.}$$

Astfel, pentru un profit de 10000 lei, la fermă, laptele ar trebui vândut cu 3,33 lei/litru.

Acesta este un exemplu prin care elevii pot vedea aplicabilitatea ecuațiilor în domeniul specializării lor.

Prin această activitate, elevii care se pregătesc în domeniul creșterii animalelor, au aplicat în mod practic cunoștințele dobândite la orele de matematică și au avut posibilitatea să înțeleagă utilitatea acestora în domeniul lor de pregătire profesională.

Folosind proporțiile și regula de trei simplă și compusă, au putut calcula eficient dozele de medicamente folosite în tratarea bolilor parazitare, prin aplicarea funcțiilor și trasarea graficelor, au analizat evoluția greutatei corporale la taurine, iar prin ecuații și sisteme de ecuații, au determinat prețul optim al laptelui pentru obținerea unui profit sustenabil.

Această experiență interdisciplinară le-a demonstrat elevilor că matematica nu este doar teorie, ci faptul că poate fi un instrument esențial pentru luarea deciziilor economice și gestionarea eficientă a unei ferme. Astfel, orele de matematică și de specialitate se completează reciproc, pregătindu-i pe elevi pentru provocările reale din domeniul zootehniei.

Bibliografie:

Bocoș, M., „Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia instruirii”, Editura Polirom, Iași, 2013.

Cerghit, I., „Metode de învățământ”, Editura Polirom, Iași, 2006.

Cucoș, C., „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 2017.

Hofbauer, P., & Marian, F., „Matematică aplicată în științele naturii”, Editura Universității, Oradea, 2010.

Răducanu, M., 2020, „Aplicarea matematicii în zootehnie: o abordare interdisciplinară”, Agricultura și Zootehnia Contemporană, volum 12 (nr. 3), pag. 22 – 35.

Tudor, A., & Gheorghe, C., 2021, „Importanța interdisciplinarității în predarea matematicii în liceele agricole”, Revista de Științe ale Educației, volum 8 (nr. 2), pag. 17 – 30.

EDUCAȚIA ÎN SOCIETATEA CUNOAȘTERII ȘI ROLUL FAMILIEI ÎN RELAȚIA ȘCOALĂ-COPIL

GURGU ELENA ADRIANA, SC. GIMN NR 13. G.P.P. NR 14-RM VALCEA

Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului; drepturile de care dispune pentru educația copilului; importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului; metodele de colaborare cu școala. În acest scop este necesar un dialog între profesori și părinți; profesorii trebuie să primească o pregătire în materie de relație cu părinții iar competența lor în această materie trebuie considerată ca o aptitudine profesională; părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu profesorii; școlile trebuie să asigure (asociațiilor) părinților asistența necesară. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natură relațiilor publice. Evoluțiile rapide din viața socială generează o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor pe durata vieții.

Din perspectiva unei analize sistematice, educația părinților apare ca o dimensiune a educației permanente și Școala este un mediu social organizatoric în care universul copilului se extinde depășind constrângerea dependenței materne. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educație pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate. Relația școală-familie-comunitate este una în care fiecare factor interrelaționează cu ceilalți. Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune. Pentru consolidarea unui set de valori stabil și coerent care sprijină școala în formarea la copii a conduitei favorabile, a unui stil de viață sănătos mintal, emoțional, fizic și socio-moral am urmărit implicarea familiei și a comunității printr-un parteneriat. Familia reprezintă elementul

cheie în socializarea copilului cu ceilalți copii din clasă fiind consultată cu privire la activitățile educative (extracurriculare) și cu privire la activitățile opționale pe care doresc să le desfășoare copiii (literatură pentru copii). Motto: „Școala încearcă să se pună de acord cu noi părinții;noi familia încercăm să ne punem de acord cu școala. Care sunt căile cele mai potrivite?” În baza cercetărilor făcute în școlile din S.U.A. și în unele țări din Europa, a reieșit faptul că, atunci când școlile, familiile și comunitățile colaborează ca parteneri, beneficiarii

acestei colaborări sunt elevii. Parteneriatul are un rol deosebit în funcționarea școlii, în îndeplinirea obiectivelor acesteia și se poate realiza astfel: Ajută profesorii în munca lor Perfecționează abilitățile școlare ale elevilor Îmbunătățesc programele de studiu și climatul școlar Îmbunătățesc abilitățile educaționale ale părinților elevilor Dezvoltă abilități de lideri ale părinților Facilitează legătura dintre familii, personalul școlii și al comunității Oferă servicii și suport familiilor.

Creează o atmosferă mai sigură în școală Ajută la managementul școlii Scopul creării unor astfel de parteneriate este dorința comună de a ajuta elevii să obțină rezultate foarte bune în acumularea cunoștințelor la școală, ca să poată reuși să pășească pe treptele superioare ale învățării și pentru pregătirea lor de viitori adulți. Atunci când elevii, părinții, comunitatea devin și se considera parteneri în educație, în jurul elevilor se formează o comunitate de suport, care poate funcționa ca un angrenaj bine pus la punct. Parteneriatele reprezintă o componentă esențială în organizarea și desfășurarea activității în școală și în clasele de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate opțională sau o problemă de natură relațiilor publice. Trebuie avut în vedere că școlile de toate gradele sunt organizații responsabile pentru educația formală a copiilor și a adolescenților și au obligația să se achite de această responsabilitate, ca parte a sistemului social ce include și familiile și comunitățile. Istoria societății cunoaște o lungă perioadă în care familia deținea, aproape exclusiv rolul de educator social al copilului.

Complexitatea sporită a societății actuale a dus la diferențierea factorului educativ, la specializarea lor. S-ar putea crede că această specializare avea drept rezultat, automat, dezvoltarea armonioasă a copilului, indiferent de intersectarea acțiunilor și măsurilor luate. Fiecare copil se deosebește de ceilalți, în primul rând prin caracterul său. După cum un tâmplar nu lucrează în același mod și bradul și stejarul, tot așa și noi trebuie să ținem cont de „lemnul” fiului sau fiicei noastre, elevului sau elevei noastre, adică de elasticitatea și rezistența, „capitalului său biopsihic” pentru a ști ce putem face

din el fără prea multe riscuri. În ziua de azi educația este un fenomen social de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii, către generațiile de copii și tineri, în scopul pregătirii lor pentru integrarea în societate. Factorii instituționali ai educației sunt școala, familia, biserica s.a.m.d., totul educă: oamenii, lucrurile, fenomenele, dar în primul rând și în cea mai mare măsură – oamenii. Între aceștia primul loc îl ocupă părinții și educatorii. Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv care contribuie pentru formarea unui om apt să participe la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Menirea școlii este nu numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Ajungem și la un alt factor care contribuie la educarea copilului, care este familia. Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. Primele noțiuni educative pe care copilul le primește sunt cele din familie. În familie se conturează caractere. Atât părinții cât și educatorii în timpul procesului de învățământ trebuie să intervină în numeroase situații pentru a corecta comportamentul copilului. Odată copilul ajuns la vârsta preșcolară familia împarte într-o bună măsură sarcina educării lui cu dascălii și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil, în înțelegerea și lămurirea unor probleme așa-zis „delicate”, cum sunt cele legate de sentimentul de dragoste, de viața sexuală, etc.

Bibliografie:

1. Robu, Maria, „Empatia în educație”, Didactica Publishing House, București, 2008
2. Cerghit, Ioan, Neacșu, Ioan, Negreț Dobridor Ioan, „Prelegeri pedagogice”, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Pescaru, Băran, Adina, „Parteneriat în educație”, Editura Aramis Print, București, 2004
4. Nicola, Ioan, „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
5. Ghergut, A. „ Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”, Editura Polirom, Iași, 2006

Strategii interactive de predare-învățare-evaluare a basmului în liceu

prof. Hreban Camelia, Colegiul Tehnic „Samuil Isopescu” Suceava

Predominant în literatura populară, basmul definește o experiență fundamentală pentru eroul care o parcurge, fiind complex și provocator prin origine, structură, semnificații.

În demersul didactic de predare-învățare-evaluare a speciei literare basmul, în cadrul unui liceu tehnologic, cu trei ore/săptămână, plec de la premisa constituirii unui centru, care să cuprindă noțiuni fundamentale pentru înțelegerea și aplicarea lor pe texte de basm popular și cult. Astfel, o prezentare sintetică a conceptului de „basm”, continuând cu cel de „călătorie de inițiere”, își are, apoi, aplicabilitatea într-o capodoperă a literaturii noastre populare și anume, *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, din volumul celui mai reprezentativ culegător român de basme, Petre Ispirescu. Atunci când acest text este studiat și în gimnaziu, este mai ușor de constituit o hartă mentală, întrucât structura basmului este construită printr-o înlanțuire de probe care converg către un centru constant provocator de ieșiri, sub determinarea a două dorințe – tinerețe veșnică și nemurire.

Deși, în liceu, nu este accentuată latura populară a basmului, totuși nu îl poți discuta fără raportare la fundamentul său mitologic și tradițional, precum și la modul în care călătoriile pe care le cuprinde transcend dimensiunea narativă, devenind o experiență simbolică de transformare individuală și colectivă.

În trecerea către basmul cult, elevii vor evidenția, împreună cu profesorul – pe baza fișelor de lectură, a schemei, a fișelor de lecție, a brainstormingului –, rolul călătoriei inițiatice din basmele pe care le-au studiat sau le-au citit, observând caracterul acestora de proces al maturizării individuale și al realizării unui destin superior. În acest sens, se poate particulariza succint modul în care aceasta se desfășoară în câteva basme de referință: *Prâslea cel voinic și merele de aur*, *Voinicul născut cu cartea în mână*, *George cel Viteaz*, *Făt-Frumos cu părul de aur* și *Făt-Frumos cel răătăcit*. În basmele populare culese de către Petre Ispirescu, călătoria inițiatcă își revelă, nuanțat și expresiv, dimensiunea universală și rolul formator în evoluția sufletească, fizică și spirituală a personajelor – exemple emblematică de eroi, care, trecând prin probe dificile, înving obstacole și acced la un nivel superior de înțelegere a lumii și a propriei identități.

Povestirea orală oferă cadrul sintetizării ulterioare a structurii călătoriei inițiatice – o construcție narativă arhetipală având la bază trei etape fundamentale: solicitarea unei misiuni,

trecerea unor obstacole și transformarea finală a eroului. În unele basme, eroul alege să-și părăsească lumea pentru a trece printr-un ritual al inițierii, întrucât nu toate textele au păstrat acest caracter al evoluției sacre. De exemplu, după ce a obținut merele de aur dorite de către tatăl său, Prâslea pornește la drum dintr-o necesitate interioară de a se confrunta c-un adversar pe măsura sa. Voinicul născut cu cartea în mână va folosi un obiect literar pentru a înfrunta forțele opozante ale Răului. Pe parcursul acestor călătorii, eroii sunt obligați să demonstreze bunăvoință, curaj, prietenie, inteligență, iubire – valori care configurează și universul elevului-cititor. Mentorii și auxiliarii sunt și ei indispensabili pe parcursul acestei aventuri periculoase întreprinse de către erou, oferindu-i sfaturi, obiecte magice sau avertismente: pasărea măiastră, calul năzdrăvan, lupul cel înțelept, figurile de ordin mistic, cu ajutorul cărora eroul își poate îndeplini misiunea.

În unele basme, apare și finalul dramatic în care eroul trece printr-o moarte cu caracter ritualic, sugerând o renaștere interioară în conformitate cu noile cerințe sau cu noul său statut socio-familial. Acest motiv este central în basmul popular *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, în care Făt-Frumos nu mai poate reveni la lumea umană decât pentru a muri. Degradarea sa fizică simbolizează limita pe care o poate atinge condiția umană, accentuând ideea că nemurirea este posibilă doar într-un plan mitic, al absolutului, sacru.

Sintetizând datele, informațiile, reperele, analizele și trăsăturile basmelor populare studiate, profesorul îi dirijează pe elevi către noul tip de text, cel al basmului cult, care reordonează tot ceea ce s-a cunoscut și s-a învățat despre această specie a genului epic, întrucât se face cunoștință cu modalități literare de unicizare a unui fond tradițional. Noua analiză de la clasă va include și transformările estetice și sociale ale basmului, care vor completa și vor diversifica perspectivele prezentate, evidențiind, în continuare, însemnătatea acestei forme literare în ceea ce privește explorarea identității și a valorilor umane.

Basmul cult pe care-l studiez la clasă – *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă – este un text complex, cu filiații în multe alte texte populare, cu o simbolistică care depășește planul popular, împletind tematica luptei dintre Bine și Rău c-un proces simbolic și narativ de referință și anume, călătoria inițiativă. Erudiția paremiologică și limbajul specific operelor lui Creangă sunt atribute esențiale, care nu se pot decodifica decât cu ajutorul direct al cadrului didactic – devenit el însuși un mentor al neofitilor elevi, care vor învăța de ce călătoria inițiativă din basmul cult este mai mult decât o structură narativă. Ea este o expresie simbolică a dorinței de autocunoaștere, de transformare, de renaștere pentru a atinge un nivel profund de înțelegere a vieții.

Prin discuția argumentativă se observă că *Povestea lui Harap-Alb* prezintă un complex și dificil ceremonial inițiativ a unui fiu de crai nediferențiat nomenal și că va fi nevoie de o provocare a eroului imberb pentru ca acesta să-și ceară dreptul participării la actul de inițiere. Călătoria mezinului se va prefigura periculoasă și dificilă, dar cu șanse de reușită datorită obiectelor magice (primate ca urmare a unui sfat și/sau ca răsplată a actelor sale umanitare) și a adjuvanților cu care știe să relaționeze pe parcursul aventurii. Contraargumentând, elevii vor motiva de ce revolta sa se adresează numai „omului roș” și „omului spân” – considerați opozanții săi negativi, primejdioși și „păclișiți” (ursuzi, dușmănoși) – și de ce tatăl este resimțit opozant la nivelul unei verificări a tenacității dorinței sale, precum și la nivelul luptei ritualice, sub masca totemică a ursului, la capătul podului și la marginea împărăției, delimitând cele două lumi antagonice.

Prin intermediul conversației, se conturează trăsăturile personajelor, dintre care se distinge eroul pozitiv, care-și dezvoltă, pe parcurs, puterea fizică și psihică, pentru a reuși să-și desăvârșască călătoria. Plecarea sa de acasă nu este o simplă aventură, ci este expresia vocației sale eroice aflată în slujba unui scop bine determinat pentru care respectă un cod al onoarei, chiar dacă va avea de înfruntat și situații care i-ar putea provoca moartea.

În *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă, personajul central se dovedește a fi un tânăr fiu de crai care se tânguiește destul de des calului și Sfintei Duminici în legătură cu pericolul probelor la care este supus, fiind lipsit de experiență, dar denotă loialitate, încredere, dorință de autodepășire, altruism și devotament – calități marcante pentru filosofia basmului, care îi conferă, în final, dreptul la iubire și la putere. Eroul va învăța că puterea trebuie cucerită, meritată, obținută prin efort propriu, pentru a-i cunoaște valoarea și nu dăruită prin actul nașterii sau al alianțelor de sânge. Aparența poate înșela și de aceea trebuie să fie atent la vorbele, atitudinile și gesturile celor cu care comunică, pentru a intui adevărul lor scop și posibilele intenții ascunse ale acestora.

Apartenența la un sistem de valori conduce, sigur și bine, către un final fericit, răsplătindu-se înțelepciunea, răbdarea, tenacitatea, iscusința, echilibrul, destoinicia, curajul, iubirea (sub toate formele sale). Prin intermediul acestor povești, elevul descoperă nu doar aventurile eroului, ci și modalități de a-și depăși limitele și de a accede la o existență superioară.

Bibliografie selectivă:

1. Boghiu, Emilia; Mutoiu, Lăcrămioara, *Hermeneutică și naratologie aplicată*, ediția a II-a, Editura Eurocart, Iași, 2003.

2. Creangă, Ion, *Povești. Amintiri. Povestiri*, Colecția Mari Scriitori Români, Editura Cartea Românească, București, 1989.
3. Cristea, Gabriela, *Managementul lecției*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2003.
4. Holban, Ioan, *Ion Creangă – spațiul memoriei*, Editura Junimea, Iași, 1984.
5. Ilie, Emanuela, *Didactica limbii române*, Editura Polirom, Iași, 2008.
6. Ispirescu, Petru, *Basmele românilor*, Editura Minerva, București, 1986.
7. Jauss, Hans Robert, *Pentru o teorie a receptării*, Editura Univers, București, 1983.
8. Lucas, Bill; Spencer, Ellen, *Predarea gândirii creative*, Editura Didactica Publishing House, București, 2020.
9. Munteanu, George, *Introducere în opera lui Ion Creangă*, Editura Minerva, București, 1976.

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE CENTRATE PE ELEV ȘI NEVOILE SALE EDUCATIONALE

Prof. Iana Olivia Alina, Scoala Gimnaziala

„Bartolomeu Valeriu Anania”, comuna Glăvile, jud. Vâlcea

1. INTRODUCERE

2. **Inovația** este unul dintre conceptele care – de mai bine de două decenii – rețin atenția specialiștilor din diverse domenii. Referințe privind inovația au fost identificate în lucrările publicate la începutul sec. al XX-lea, în literatura de specialitate. J.B. Taylor este considerat primul cercetător care a folosit conceptul de inovație, definindu-l ca „un nou mod de a face lucrurile – new ways of doing things – cu scopul explicit de a răspunde unei nevoi sociale”. Specialiștii în domeniu împărtășesc opinia potrivit căreia despre inovație în educație putem vorbi nu doar pornind de la Pestalozzi, Dewey și Montessori, Rousseau și Durkheim, ci cu mult mai devreme chiar. Fără a neglija / minimaliza importanța inovațiilor aduse educației de marii pedagogi și sociologi ai secolelor trecute, în articolul de față ne vom concentra doar asupra evoluției inovației în învățământul contemporan – din a II-a jum. a sec. XX și până în prezent.

Semnificațiile atribuite inovației, la nivel de sistem educațional, ca și în multe alte domenii în care se manifestă, sunt numeroase. Punct de referință pentru toți cei care cercetează inovația în educație este considerată definiția lui L. Huberman, publicată în 1973 – „o inovație este o ameliorare măsurabilă, deliberată, durabilă și puțin probabil să se producă frecvent”. Huberman diferențiază:

- inovații care introduc schimbări tehnice (TIC);
- inovații de natură conceptuală (noi cursuri, noi programe educaționale, metode de învățământ);
- inovații care introduc schimbări în relațiile interpersonale.

Pentru alți autori, inovația în educație este o activitate deliberată, care urmărește introducerea unei noutăți într-un context dat și este pedagogică pentru că își propune ameliorarea substanțială a pregătirii elevilor/ studenților printr-o situație de interacțiune și interactivitate [2].

Procesul de învățământ reprezintă mijlocul principal prin care societatea noastră educă și instruește noile generații, responsabilitatea organizării și conducerii acestui proces revenind școlii.

Procesul de învățământ ne apare, astfel, ca un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv-educative.

Dacă știința fundamentală și de sinteză a educației este *pedagogia* știința și arta procesului de învățământ este **didactica**.

Educația are o sferă mai largă decât procesul de învățământ, ocupându-se cu toate tipurile și formele ei: educația formală, non-formală, informală. Procesul de învățământ are un caracter predominant formal, se desfășoară în mod special în școala de diferite tipuri și nivele.

Didactica are în centrul preocupărilor sale tehnologia procesului de învățământ: **metodele, mijloacele și formele de organizare și evaluare** a procesului educațional.

Aceste elemente ale tehnologiei didactice, metode, mijloace, forme de organizare ale activității și evaluarea, pot dezvolta la elevi o conduită de responsabilitate, creativitate, gândire critică, învățare aplicată, cerințe ale învățământului modern dar și al societății contemporane

Cel mai important reprezentant al didacticii este JAN AMOS COMENIUS (KOMENSKY). El este considerat fondatorul pedagogiei și în mod implicit al didacticii. În secolul al XVII-lea pedagogul ceh abordează pentru prima dată în mod științific rolul educației în familie, punând bazele unei instituții care se va numi mai târziu școala maternă. El elaborează lucrarea fondatoare a științei pedagogice și didactice numită DIDACTICA MAGNA (Marea Didactică) sau CUM SA ÎNVEȚE TOȚI TOATE. Prin această lucrare Comenius introduce învățământul bazat pe clase și lecții, organizează conținutul procesului de învățământ, punând un accent deosebit pe conținutul științific. Spre deosebire de filosofie, noile metode specifice științelor sunt cele inductive de la concret spre abstract și prin urmare metoda de bază a didacticii este declarată de Comenius INTUIȚIA.

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE CENTRATE PE ELEV

În *școala modernă*, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este **caracterul lor activ** adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc **metodele interactive centrate pe elev**, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțiva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ

DE CE ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE ELEV?

- Elevul devine subiectul procesului educațional;
- Elevul își asumă responsabilitatea pentru rezultatele învățării;
- Elevul participă activ în luarea deciziilor la nivel școlar;
- Elevul învață independent și posedă capacități de autoformare;
- Elevul este capabil să gândească autonom și critic;
- Elevul poate aplica tehnologii informaționale moderne;
- Elevul poate genera noi idei, poate lucra în echipă;

AVANTAJELE METODELOR INTERACTIVE CENTRATE PE ELEV

- Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- Învățarea dobândește sens, deoarece a stăpîni materia înseamnă a o înțelege;
- Posibilitatea mai mare de includere – poate fi în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice;
- Sprijină abilitățile pentru învățarea pe parcursul întregii vieți;
- O pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii;

CLASIFICAREA METODELOR ȘI TEHNICILOR INTERACTIVE

- Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare:

- Harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognitive map, Conceptual map);
- Matricele;
- Diagrama cauzelor și a efectului;
- Pânza de păianjăn (Spider map – Webs);
- Tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique);
- Metoda R.A.I. ;

- Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:

- Brainstorming;
- Starbursting (Explozia stelară);
- Caruselul;
- Masa rotundă;
- Interviu de grup;
- Studiul de caz;
- Phillips 6/6;
- Tehnica 6/3/5;

CONCLUZII

- Inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, se poate continua și în alte ocazii
- Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ.
- Pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare-învățare-evaluare cât și metodele moderne
- profesorii trebuie să posede pe lângă cunoștințele teoretice și practice aferente disciplinei studiate și abilități de utilizare a TIC

BIBLIOGRAFIE

1. Boiron M. L'innovation en question. En ligne sur: www.leplaisirdapprendre.com/docs/innovation_en_questions.pdf.
2. Béchard J.P. L'enseignement supérieur et les innovations pédagogiques: une recension des écrits. In: Revue des sciences de l'éducation, Vol. XXVII, 2001, nr. 2. www.persee.com.
3. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
4. Miclea M., Vlăsceanu L, Potolea D., Petrescu P. (coord.) Nevoi și priorități de schimbare educațională în România – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar, 2006.
- 5.. Pânișoară, Ion- Ovidiu – “Comunicarea eficientă”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006
6. Cojocariu, Venera Mihaela – “Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București, 2004

L'INTELLIGENCE ARTIFICIELLE ET L'APPRENTISSAGE DES LANGUES ÉTRANGÈRES

Prof. Ingrid-Monica Iavorschi

Colegiul Național „Gheorghe Munteanu Murgoci” Brăila

L'apprentissage des langues étrangères a toujours été un défi pour de nombreux apprenants. Entre la mémorisation du vocabulaire, la maîtrise de la grammaire et l'exposition à des locuteurs natifs, les difficultés sont nombreuses. Cependant, l'évolution rapide de la technologie, et plus particulièrement de l'intelligence artificielle (IA), a révolutionné la manière dont nous apprenons les langues. Aujourd'hui, des outils basés sur l'IA permettent aux apprenants de bénéficier d'une expérience plus personnalisée, adaptée à leur rythme et à leurs besoins spécifiques.

Un des plus grands atouts de l'IA dans l'apprentissage des langues est sa capacité à personnaliser le contenu selon les besoins de chaque apprenant. Contrairement aux méthodes traditionnelles qui proposent un programme standardisé, les algorithmes d'apprentissage automatique analysent le niveau de l'utilisateur et adaptent les exercices en conséquence. Des plateformes comme Duolingo, Babbel ou encore Rosetta Stone utilisent des systèmes d'IA pour suivre les progrès de l'apprenant et ajuster la difficulté des exercices. L'IA peut identifier les points faibles de l'utilisateur, suggérer des révisions ciblées et proposer des activités adaptées. Cela permet un apprentissage plus efficace et moins frustrant, car chaque individu progresse à son propre rythme.

L'une des innovations les plus impressionnantes de l'IA dans l'apprentissage des langues est l'utilisation de chatbots et de tuteurs virtuels. Ces outils permettent aux apprenants de pratiquer la langue en interagissant avec une intelligence artificielle capable de simuler une conversation naturelle. Des applications comme ChatGPT, Mondly et Speak utilisent des chatbots qui corrigent les erreurs, suggèrent des alternatives et maintiennent une conversation fluide. Ces outils offrent un avantage considérable : la possibilité de pratiquer une langue sans avoir besoin d'un partenaire humain. Pour ceux qui sont timides ou qui n'ont pas accès à des locuteurs natifs, ces technologies représentent une solution idéale.

Le traitement du langage naturel (NLP) est une branche de l'IA qui permet aux machines de comprendre, analyser et générer du langage humain. Dans le domaine de l'apprentissage des langues, le NLP joue un rôle crucial en améliorant la reconnaissance vocale, la correction grammaticale et la traduction automatique. Des outils comme Grammarly et DeepL utilisent le

NLP pour offrir des corrections précises et contextuelles. Ils permettent aux apprenants d'améliorer leur rédaction en leur fournissant des suggestions sur la grammaire, le style et le vocabulaire. De même, Google Translate et d'autres traducteurs basés sur l'IA utilisent le NLP pour fournir des traductions de plus en plus naturelles et fidèles.

L'immersion linguistique est une des méthodes les plus efficaces pour apprendre une langue, mais elle est souvent difficile à mettre en place. L'IA permet aujourd'hui de créer des environnements immersifs grâce à la réalité virtuelle (VR) et à la réalité augmentée (AR). Des plateformes comme ImmerseMe et Mondly VR proposent des simulations immersives où les apprenants peuvent interagir avec des personnages virtuels dans des contextes réalistes. Par exemple, un utilisateur peut s'entraîner à commander un repas dans un restaurant virtuel ou à demander son chemin dans une ville étrangère. Ces expériences rendent l'apprentissage plus engageant et permettent de développer des compétences en situation réelle.

Un autre défi majeur de l'apprentissage des langues est la prononciation. L'IA a apporté des solutions innovantes grâce à la reconnaissance vocale. Des applications comme ELSA Speak, Speechling et Google Assistant analysent la prononciation des utilisateurs et fournissent des corrections précises. Ces outils détectent les erreurs de prononciation et suggèrent des ajustements en fonction des modèles phonétiques de la langue cible. Cela permet aux apprenants d'améliorer leur accent et leur intonation de manière efficace.

Malgré ses nombreux avantages, l'IA présente encore certaines limites. Tout d'abord, elle ne peut pas remplacer totalement l'interaction humaine. Les conversations avec des chatbots restent artificielles et ne reproduisent pas toutes les subtilités d'une discussion réelle avec un locuteur natif.

Ensuite, bien que les systèmes d'IA soient de plus en plus performants, ils ne sont pas infaillibles. Les erreurs de traduction et les suggestions grammaticales inadaptées sont encore fréquentes. Par ailleurs, ces technologies reposent sur des bases de données qui peuvent contenir des biais culturels et linguistiques.

En fin de compte, l'utilisation intensive de l'IA peut rendre certains apprenants dépendants des outils technologiques au détriment de leur autonomie dans l'apprentissage.

Malgré ces limites, l'avenir de l'IA dans l'apprentissage des langues semble prometteur. Avec les avancées en intelligence artificielle et en machine learning, les outils d'apprentissage vont devenir encore plus sophistiqués et précis. Nous pouvons nous attendre à des assistants virtuels encore plus interactifs, capables de comprendre le contexte et les intentions de l'utilisateur. De même, les technologies de réalité virtuelle et augmentée devraient se démocratiser, offrant des expériences immersives encore plus riches. Les progrès en traitement

du langage naturel permettront d'améliorer encore la qualité des traductions et des corrections grammaticales, rendant l'apprentissage plus fluide et naturel.

Pour conclure, l'intelligence artificielle a déjà transformé l'apprentissage des langues étrangères en le rendant plus accessible, plus personnalisé et plus efficace. Grâce à des outils innovants comme les chatbots, la reconnaissance vocale et la réalité virtuelle, les apprenants peuvent progresser à leur rythme et selon leurs besoins spécifiques. Bien que des défis subsistent, l'avenir de l'IA dans ce domaine s'annonce plein de promesses, ouvrant la voie à une nouvelle ère de l'enseignement des langues.

Bibliographie

- Bouchard, J.-P. (2018). *L'intelligence artificielle et le langage*. CNRS Éditions.
- Le Bris, H. (2020). *Apprendre une langue à l'ère du numérique*. Dunod.
- Vigouroux, L. (2019). *L'intelligence artificielle au service des langues: Enjeux et perspectives*. Armand Colin.

CHEIA SUCCESULUI ȘCOLAR

Profesor: Ienei Csilla, Liceul Tehnologic Aiud

Succesul școlar poate fi definit ca adaptare a elevului la exigențele școlii și ale profesorului, în raport cu propriile posibilități individuale, și ca adaptare a școlii, respectiv a profesorului la aceste posibilități.

Din această perspectivă, succesul școlar al copilului devine o miză importantă. Mulți părinți cred că performanțele școlare depind de inteligența copilului, profesionalismul cadrelor didactice, dotarea școlii, accesul la cărți, manuale, computer, internet. Specialiștii sunt însă de părere că starea emoțional - afectivă, alimentația și somnul sunt factorii principali.

Argumentele științifice dovedesc că gândurile negative afectează profund sistemul nostru limbic și ne provoacă probleme la acest nivel. De aceea, este atât de important să învățăm să gândim pozitiv! Stresul, starea emoțională negativă ne împiedică să luăm cele mai bune decizii, ne afectează judecata și memoria, precum și capacitatea de a învăța. Problemele cele mai grave apar însă atunci când stresul și anxietatea copiilor nu au legătură cu școala, ci cu familia. Există aspecte-cheie de care depind starea emoțional-afectivă și succesul școlar al unui copil: conștiința de sine, gestionarea stărilor de spirit, motivația, empatia și abilitățile.

Motivația de a învăța a copilului, poate fi de natură intern; copilului îi place să știe și să aibă succes, este absorbit de studiu și nu se mai satură să descopere diverse informații din alte surse, are încredere în forțele proprii, o bună imagine despre sine și n-ar vrea să se numere printre cei mediocri sau slabi la învățătură. Motivația de natură externă vrea să atingă un obiectiv important pentru el – o promovare, un premiu, câștigarea unui concurs, vrea să fie la fel ca alții – mai ales cu prietenii lui, vizează obținerea unei recompense promise.

Specialiștii spun că pentru realizarea obiectivelor sunt necesari șapte pași:

1. Deciderea exactă a lucrurilor din viața tuturor.
2. Scrierea țelului pe hârtie, clar și detaliat.
3. Stabilirea unui termen limită pentru realizarea lui. Dacă este un obiectiv mai mare să se împartă în obiective mai mici și stabilirea termenelor limită pentru fiecare etapă. Scrierea etapelor în ordine pe hârtie.
4. Realizarea unei liste cu tot ceea ce credem că ar trebui să facem sau de ce am avea nevoie ca să ne atingem obiectivul. Dacă ne vin în minte noi elemente, să le trecem pe listă.

5. Alcătuirea unui plan de acțiune în care elementele găsite să fie puse în ordine, în funcție de importanța lor.
6. Stabilirea celui mai important lucru din planul făcut și acționarea imediată pentru realizarea lui.
7. Efectuarea în fiecare zi a unui lucru care să vă apropie de atingerea țelului propus. Rămâneți în această energie a începutului. Mentineți-vă elanul inițial.

Cu toții dorim să avem succes în viață. Dorim succesul în viața de familie, în sănătate, în afacere sau serviciul nostru, în relațiile cu ceilalți. Există o cheie a succesului, ceva care să ne garanteze succesul în orice aspect al vieții?

Da, există! Ea este atitudinea pozitivă. Adică o anumită stare de spirit care se manifestă prin felul în care gândim și acționăm. Atitudinea pozitivă se exprimă prin: optimism, gândire pozitivă, așteptarea succesului, a fi inspirat, a nu renunța, a te încrede în tine însuși și în calitățile personale, a fi motivat să-ți realizezi scopurile. O atitudine pozitivă te conduce spre succes deoarece are puterea de a-ți schimba întreaga viață. Când privești la partea luminoasă a vieții, atunci viața ta se umple cu lumină. Tot ce se află în jurul tău: oameni, lucruri, mediu sunt învăluite de aceeași lumină.

Școala are o răspundere certă în dezvoltarea personalității tinerilor. Una dintre funcțiile sale este de a îmbogăți sistemul de reprezentări de sine ale elevilor. Activitățile consacrate acestui scop se desfășoară, desigur, într-un cadru instituționalizat, reglementat, dar diferiților actori le este lăsată o mare marjă de libertate. Trebuie deci, definite suficient de precis obiectivele și competențele de atins și bine distinse rolurile diferiților actori, în funcție de poziția lor în instituția școlară și de modul de intervenție.

Se știe, desigur, că orice adult, în relația sa cu tinerii, le influențează istoria. Fiecare dintre noi a fost mai mult sau mai puțin marcat de profesorii sau ceilalți actori pe care i-a cunoscut. Obiectivul esențial în acest domeniu este de a-l ajuta pe elev să-și construiască o imagine de sine suficient de pozitivă pentru a putea acționa. Eșecul anumitor elevi provine adesea din faptul că au o imagine complet degradată despre ei înșiși. Nu mai au deci, altă soluție decât de a se refugia în comportamente de evaziune.

Trebuie să i se arate elevului că este capabil să învețe, să stăpânească cunoștințe și să găsească în sine resursele care îi permit să o facă. Trebuie ca, treptat, el să-și descopere preferințele, interesele, valorile și domeniile de reușită. Aceasta îl va conduce în explorarea lumii profesionale și a filierelor de formare, permițându-i să caute informații mai exacte asupra domeniilor ce par a i se potrivi.

Noi credem că succesul școlar constă în perseverență, ambiție, încrederea în sine, dorința de afirmare și demonstrare, de sprijinul acordat de familie și profesori. Participând la diverse concursuri școlare, la olimpiade, simpozioane, activități extrașcolare și activități practice ne dezvoltăm abilitățile și competențele profesionale, care vor contribui la obținerea succesului profesional.

Înainte de a căuta cheia succesului trebuie să știm că această cheie nu este aceeași pentru fiecare dintre noi. Ea diferă de la om la om, întrucât cheia succesului în viață suntem noi înșine. Practic pentru a o descoperi trebuie să ne descoperim pe noi, să știm ce talente și înclinații avem, ce ne place să facem și niciodată să nu ne raportăm la cei din jur, deoarece în acel moment riscăm să ne pierdem cheia și să ne dorim ceva de care noi fie nu suntem capabili, fie nu ni se potrivește.

Bibliografie:

1. Cosmovici Andrei - Psihopedagogie, Editura Spiru Haret, Iași, 1995
2. www.info-sanatate.ro/succesul_scolar_al_copilului_si_motivatia
3. www.stiintaSuccesului.ro
4. www.succesul_si_insuccesul_scolar

Modele educaționale alternative. Alternativa Step by Step

Autor: Ilie Elena-Elisabeta

Noile schimbări ale societății, cât și imprimarea valorilor aduse din vest învățământului românesc, au dus la o analiză amănunțită a sistemului educațional.

În România această tendință s-a concretizat prin introducerea alternativelor educaționale, cele mai multe având la bază inițiative private. Privite la început cu reticență, aceste inițiative private au ajuns astăzi a fi apreciate de cei mai mulți dintre cei implicați în actul educațional. Dacă până mai ieri, societatea românească se ferea a aminti de alternativele educaționale care existau în vest, astăzi se observă o preferință pentru aceste sisteme, lucru foarte important pentru cei interesați a introduce reforma în învățământ.

Idealul educațional al școlii românești îl reprezintă dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu sau trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia. Pentru a forma personalitatea autonomă și creativă și a dezvolta individualitatea umană, e necesar ca instruirea să fie personalizată. Aceasta presupune crearea unor situații de învățare adecvate fiecărui elev în parte, în vederea valorificării la maximum a potențialului de care dispune. Educația este eficientă, când tratează pe fiecare conform cu natura sa și dând fiecăruia hrana mintală de care are nevoie.

În cadrul sistemului de învățământ din România sunt instituționalizate următoarele alternative educaționale, aplicabile în învățământul preprimar și primar, cu deschideri spre învățământul secundar există cinci forme de educații alternative: Pedagogia Waldorf (1990), Pedagogia Montessori (1993), Pedagogia Freinet (1995), Alternativa Step by Step (1996), Planul Jena (1996).

Prof. Dr. Gheorghe Felea, coordonatorul lucrării „Alternative Educaționale din România”, spunea că educația tradițională este elementul static, pe când educația alternativă este elementul dinamic.

Astfel în învățământul tradițional se pregătește elevul pentru viață, pe când în învățământul alternativ școala face parte din viață, cunoștințele sunt descoperite de copil. Copiii sunt o lume aparte, cu caractere distincte, în care dascălul poate pătrunde pentru a corecta posibilele porniri timpurii pe căi greșite, pentru a clădi viitorul adult. Cunoașterea psiho-

pedagogică a elevului reprezintă premiza proiectării și desfășurării unei activități diferențiate și individualizate, dascălul trecând de la un învățământ pentru toți la un învățământ pentru fiecare.

Alternativele educaționale/pedagogice reprezintă variante de organizare școlară, care propun soluții de modificare a anumitor aspecte legate de formele oficiale, consacrate, de organizare a activității instructiv-educative. Proiectarea și realizarea acestora reprezintă acțiuni care se înfăptuiesc prin raportare la finalitățile educaționale formulate la nivelul macro, al idealului și al scopurilor educaționale și la nivelul micro, al obiectivelor educaționale care direcționează procesul de învățământ.

Step by Step este o metodă alternativă de educație dezvoltată în SUA, care promovează metode de predare-învățare centrate pe copil și pe implicarea familiei. În România, sistemul de educație Step by Step este recunoscut de Ministerul Educației, fiind aplicat din 1994 în grădinițe și școli publice, dar și în câteva instituții private de învățământ.

Principiile programului Step by Step se bazează pe teoriile unor pedagogi celebri, precum Jean Piaget, Eric Erikson și LS Vâgotsky și pleacă de la ideea că cei mici învață activ și acumulează permanent informații despre lumea înconjurătoare, prin joc. Deși trece prin stadii de dezvoltare tipice, fiecare copil este unic, crește și se dezvoltă într-un ritm propriu și este dependent de ceilalți în privința dezvoltării emoționale și cognitive, prin interacțiune socială. Educatorii și învățătorii care aplică programul Step by Step urmează sesiuni de formare în cadrul cărora învață cum să folosească principiile Step by Step, cum să dobândească o atitudine de respect față de copil și cum să comunice și să lucreze cu familiile copiilor, adesea invitate la clasă, astfel încât să construiască un parteneriat real.

Predarea în cadrul programului Step by Step se face respectând curriculum-ul național pentru învățământul primar. Programul zilnic este de opt ore și se desfășoară sub îndrumarea a două învățătoare la fiecare clasă. Învățarea are loc într-un mediu educațional plăcut, în săli de clasă cu mobilier modular și cu o dotare materială deosebită. Procesul instructiv-educativ se bazează pe aplicarea metodelor moderne și pe formarea la copii a deprinderilor de muncă independentă. Acestea se dezvoltă cu precădere în cadrul centrelor de activitate, specifice acestei alternative educaționale.

Scopul principal al programului Step by Step este să abordeze toate aspectele dezvoltării ca pe un întreg și nu ca pe fragmente dispartate. Astfel, dascălii care aplică programul Step by

Step grupează materiile din programa școlară în teme unice, care le permit copiilor să vadă legăturile dintre diversele materii.

Mai mult, procesul de predare-învățare în programul Step by Step trebuie să includă elaborarea de proiecte, învățarea prin descoperire, muncă în echipă, discuții de grup, excursii pe teren, invitați în clasă - adeseori părinți. Predarea tematică din învățământul alternativ și, implicit, din programul Step by Step, este de fapt transdisciplinaritatea din învățământul tradițional, termen pe care se pune tot mai mult accent în discursurile despre predarea modernă. Step by Step:

Portofoliul elevului este un instrument important de evaluare în programul Step by Step, pentru că ilustrează evoluția în timp a acestuia. Mai exact, fișele de lucru la diferite discipline, testele de evaluare, proiectele, desenele sau alte produse ale activității, fac dovada progresului înregistrat de copil. În programul Step by Step, elevul este apreciat pentru ceea ce știe, fiind valorizate calitățile sale, cunoștințele dobândite și aptitudinile, priceperile și deprinderile de care dă dovadă. Se încurajează relațiile de cooperare între copii, concurența nefiind considerată ca fiind constructivă pentru vârsta școlară mică. Astfel, la sfârșitul anului școlar, ca o încununare a eforturilor depuse și a realizărilor, fiecare copil este răsplătit. Ideea ierarhizării elevilor și a acordării de premii a fost înlocuită cu acordarea de distincții pe arii curriculare. Astfel, fiecare copil este apreciat și încurajat, având convingerea că este „bun la ceva”.

Scopul programului Step by Step este să îi pregătească pe copii pentru viață, ceea ce presupune și să îi învețe să învețe. În aceste condiții, munca individuală reprezintă un aspect important al programului Step by Step, deoarece copilul învață astfel să își asume alegerile, să lucreze independent și învățând să fie responsabil, pregătindu-se de fapt pentru viitor. Mai exact, într-o zi de școală în programul Step by Step, la întâlnirea de dimineață, după ce învățătorul descoperă împreună cu copiii conținutul noii lecții, predând și explicând totodată, copiii au posibilitatea să aleagă centrul la care vor lucra. Vor lucra cu precădere independent, dascălul fiind acela care îi ghidează, îi supraveghează îndrumându-i acolo unde au nevoie. Pe măsură ce termină de rezolvat sarcinile la unul din centre, elevii vor trece pe rând și la celelalte și vor rezolva exercițiile în mod independent, fiind observați și corecți permanent de către cei doi învățători de la clasă.

O zi din viața de școlar a unui copil din clasa a III-a din programul Step by Step este diferită de cea a unui copil din învățământul tradițional. Toate imaginile care au rămas în

amintirea noastră despre „școală” dispar ca prin farmec. Dispar nesuferitele bănci ținute în podea, care ierarhizau copiii după cuminenie sau după note și care nu aveau alt rost decât acela de a vedea numai ceafa colegului din față și pe „doamna” care domina clasa de la înălțimea catedrei cocoțată pe un podium

În lumea Step by Step te întâmpină o atmosferă caldă, prietenoasă în care copiii sunt atât de absorbiți de preocupările lor încât s-ar putea să ai surpriza să nici nu observe că cineva străin a intrat în clasă. Mobilierul modular împarte spațiul sălii în „centre de activitate” bine delimitate, în care lucrează grupuri de 5-6 copii așezați în jurul unor măsuțe. Se poate ghici ușor ce fel de activitate se desfășoară în fiecare centru. Materialele didactice existente le personalizează: Centrul de citire, Centrul de matematică, Centrul de scriere, Centrul de știință, Centrul de artă și în sfârșit Centrul de construcții. Toate piesele de mobilier sunt raportate la înălțimea copiilor, fapt care permite accesul la toate materialele de care aceștia au nevoie în realizarea sarcinilor de lucru. Spații accesibile copiilor sunt destinate expunerii lucrărilor și rezultatelor muncii lor.

Chiar îți vine să te întrebi: De ce un Centru de construcții? E un loc de joacă? Aparent da, dar nu numai de joacă. Este un loc în care, cu niște sarcini bine formulate, prin joc, copiii își consolidează cunoștințele matematice, de scris-citit, învață să colaboreze, să lucreze în echipă.

Pe pereți sunt expuse o serie de materiale, instrumente de lucru specifice alternativei educaționale Step by Step: panoul care ajută la evidențierea copiilor prezenți și a celor absenți, agenda zilei, calendarul naturii, panoul centrelor de activitate și alegerea acestora de către copii, regulile clasei.

Fiecare zi începe cu un moment special, Întâlnirea de dimineață. Această activitate oferă tuturor copiilor posibilitatea de a se conecta optim la cerințele grupului, ale spațiului și ale activităților planificate pentru ziua respectivă. Principalele calități care conturează întâlnirea de dimineață sunt grija și respectul față de ceilalți, încrederea fiecărui copil în sine că poate împărtăși idei și experiențe importante. Scopul întâlnirii de dimineață este acela de a imprima un sentiment de unitate și non competitivitate în interiorul grupului. Copiii se așează în cerc pentru a se putea vedea unii pe alții. Cadrul didactic face parte din cerc și adoptă aceeași poziție alături de copii – pe scaun sau pe podea. În toate momentele întâlnirii de dimineață, rolul educatorului este acela de mediator, el va coordona activitățile „din umbră”, încurajând exprimarea liberă a copiilor, comunicarea, respectul reciproc.

Fiecare secvență a întâlnirii de dimineață este bine proiectată și are obiective foarte clare.

Salutul

Acest moment cultivă norme de bază în comportamentul copiilor, îi învață respectul pentru cei din jur și creează premisele pentru formarea unui colectiv sudat, bazat pe relații de prietenie.

Identificarea zilei și Precizarea datei

Această practică este importantă deoarece orientează copilul în timp și spațiu, îl învață să se raporteze la repere temporale: „ieri, azi, mâine...”

Calendarul naturii

Copiii sunt invitați să comenteze vremea de afară. Este un prilej bun în care urmărim:

- descrierea zilei din punct de vedere meteorologic – marcare (pictograme, în scris)
- discuții despre anotimpuri și schimbările petrecute în natură
- completarea calendarului naturii
- predicții meteorologice

Noutățile zilei

Acest punct al întâlnirii de dimineată promovează dezvoltarea practicilor democratice prin furnizarea de informații în mod deschis, tuturor. Facilitează și oferă tuturor copiilor dreptul de a se adresa grupului și de a fi ascultați. Copiii se înscriu liber la acest moment al întâlnirii de dimineată și nu vor fi constrânși nici în conținutul mesajului lor, nici în modalitatea de exprimare. Ei pot relata evenimente semnificative din viața lor sau pur și simplu mici întâmplări pe care ei doresc să le împărtășească grupului. Cadrul didactic va avea grijă să încurajeze vorbitorul să se adreseze grupului și să evite intervențiile dirijiste.

Regulile clasei Step by Step

Regulile sunt anunțuri normative care stabilesc comportamentul fiecăruia. Ele stabilesc, mai degrabă, ceea ce trebuie să se facă decât ceea ce nu trebuie să se facă. Din acest motiv ele trebuie formulate în enunțuri scurte, pozitive, ușor de înțeles de către copii. Procesul de stabilire a regulilor este unul viu, activ, care se inițiază încă din primele zile și continuă pe tot parcursul anului. Odată deschisă lista regulilor stabilite, ele sunt redactate pe un tabel care este afișat la loc vizibil, accesibil copiilor. Este important și necesar ca ori de câte ori este nevoie să se facă referire la regulile menționate, să se discute și să se dezbată.

Centrele de activitate

Așa cum am precizat, în clasa Step by Step procesul de învățare se desfășoară simultan pentru disciplinele prevăzute în programă. Aceasta permite atât lucrul individual, cât și în grup

sau în pereche. Modul în care sunt enunțate sarcinile din centru indică pe de o parte tipul de activitate, iar pe de altă parte permite individualizarea învățării. Gradul de complexitate și oferirea de sarcini diferențiate sunt de asemenea menite să asigure tratarea diferențiată în funcție de nevoile și interesul fiecărui copil în parte. Lucrul în centre de activitate permite cadrului didactic o mai atentă observare a copiilor și oferă posibilitatea unei prime evaluări și îndrumări în atingerea obiectivelor propuse. Odată realizate sarcinile, se face rotirea centrelor astfel încât pe parcursul zilei copiii reușesc să acopere toate obiectele de studiu prevăzute în programă și care în sistemul tradițional sunt recunoscute ca discipline. Cadrul didactic trebuie să explice rațiunea și mecanismul alegerii centrelor de activitate astfel încât aceasta să se facă în mod conștient și responsabil.

Evaluarea

În alternativa Step by Step evaluarea este un proces continuu care are drept scop înregistrarea progreselor în dobândirea de competențe și atingerea obiectivelor. Aceasta înlătură ierarhizarea copiilor în funcție de rezultate, practică dovedită în mod științific ca fiind nefastă pentru dezvoltarea copilului la această vârstă. Copilul se compară cu el însuși, este încurajat și apreciat, greșeala se corectează nu se amendează.

BIBLIOGRAFIE

1. Albulescu, I., *Alternative educaționale*, Ed.ALL, București, 2004
2. Bocoș, M., Catalano H., Florean, S., Mihai. E. (2008), *Step by Step un brand educațional de succes*, Editura Karuna, Bistrița.
3. Catalano, H. (2008). *Perspective didactice în alternativa educațională Step by Step*, Bistrița: Karuna.
4. Cucoș, C. (1998). *Psihopedagogie*. Iași: Polirom.

ARHITECȚII VIITORULUI

EDUCAȚIA DIGITALĂ, OBSTACOLE ȘI SOLUȚII

Prof. Claudia ILIESCU
Școala Gimnazială Comuna, Măgurele

Conceptul de inovare definește sintetic introducerea noului. Acțiunile având acest scop fac parte din viața omului nu de ieri, de azi, găsirea și introducerea noului reprezentând factorii principali care au determinat evoluția omenirii de-a lungul întregii sale existențe.

În prezent, trăim într-o perioadă de tranziție accelerată, marcată de transformări complexe și profunde în toate domeniile de activitate. Amploarea inovării se reflectă în primul rând în ritmurile mari ale dezvoltării de noi produse și tehnologii, dar schimbările nu se referă doar la lucruri tangibile. În cadrul organizațiilor, sunt tot mai numeroase acțiunile de inovare orientate spre metodele de management, care contribuie la obținerea de avantaje competitive durabile. Totodată, inovarea se manifestă în societate în general, materializându-se în noi strategii, concepte, idei și organizații care se adresează nevoilor sociale – de la piața muncii și condițiile de lucru, până la educație, sănătate și dezvoltarea comunitară.

Inovații la nivelul conținutului

Inovația la nivelul conținutului învățământului este însă necesară deoarece: pe de o parte, totalitatea cunoștințelor, informațiilor acumulate la nivelul societății este imposibil de cuprins și transmis prin conținutul învățământului, oricât de mult s-ar prelungi perioada de școlarizare, iar pe de altă parte, cunoștințele, informațiile au devenit nu doar foarte numeroase, ci chiar, în unele cazuri, perisabile, astfel că între momentul debutului școlarizării și finalizarea acesteia ceea ce și-a însușit individul poate să nu mai corespundă exigențelor societății și economiei.

Tinerii petrec din ce în ce mai mult timp în fața calculatorului și a televizorului decât în școală, iar acest lucru trebuie utilizat în favoarea educării populației: organizarea unor cursuri/ ore prin intermediul televiziunii, internetului, utilizarea acestuia ca metodă didactică. Inovația în învățământ poate acționa și ca mod de rezolvare a unor probleme la care sunt expuși tinerii de azi: dezvoltarea științei și tehnologiei are atât pentru individ cât și pentru

societate în ansamblu avantaje considerabile, însă și riscuri majore, precum izolarea indivizilor, dezvoltarea unor relații de comunicare artificiale. Introducerea TIC în procesul de învățare poate atenua parțial aceste probleme. Un alt element supus inovării îl reprezintă tipul de competențe ce urmează a fi formate la indivizi într-o societate în care frontierele în fața circulației persoanelor, lucrătorilor nu mai există. Într-o societate bazată pe cunoaștere, sistemele de învățământ au obligația de a-și proteja cetățenii, oferindu-le pregătirea școlară și profesională de care au nevoie. Pentru ca inovațiile la nivel de conținut și cele de la nivel de structură și organizare a învățământului să poată fi transpuse în practică și să conducă la rezultate durabile este nevoie de susținere din partea cadrelor didactice. Un aspect adesea subliniat în lucrările pe tema inovației în învățământ este acela că mai mult decât structura și organizarea învățământului sau conținutul acestuia, ceea ce trebuie inovat sunt mentalitățile cadrelor didactice.

Adoptarea tehnologiilor emergente și a Internetului a transformat semnificativ domeniul educațional, atât la nivel global, cât și în contextul local. Această transformare a devenit și mai accentuată odată cu implementarea, fie în totalitate, fie parțială, a sistemelor educaționale digitale. Adaptarea sistemului de educație și formare la evoluția tehnologică reprezintă un proces complex, necesar pentru pregătirea și perfecționarea resurselor umane și element esențial al dezvoltării, modernizării și inovării societății. Utilizarea noilor tehnologii digitale este calea directă pentru a face școala mai atractivă pentru elevi, mai adaptată nevoilor și stilului lor de viață, mai eficientă în a dezvolta competențe, generând educație pe tot parcursul vieții.

Care sunt avantajele educației digitale și ce au de pierdut copiii fără abilități digitale?

Termenul „digital” este asociat adesea cu flexibilitate, conectivitate și viitor, iar educația digitală le include pe toate acestea. Scopul principal al alfabetizării digitale timpurii este să-i încurajeze pe cei mici să îmbrățișeze schimbarea și inovația mult mai ușor dar și să-i învețe cum să creeze propriile produse virtuale. În plus, cu ajutorul unei baze solide în materie de cunoștințe în domeniul digital, copiii și tinerii nu doar că ar putea face față cu brio situațiilor similare cu cele întâmpinate în contextul pandemic, ci și la capitolul joburi și meserii ale viitorului.

Principalele avantaje ale educației digitale sunt:

Procesul de învățare devine mai eficient;

Accesul rapid și ușor pentru oricine (chiar și pentru copiii cu dizabilități);

Acces la numeroase materiale și unelte digitale interesante;

Profesorii pot personaliza procesul de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor;

Cultivarea unei mentalități ce permite adaptarea constantă la noile tehnologii;

Principalele dezavantaje ale educației digitale sunt:

Lipsa de interacțiune fizică și repercursiunile sale (izolare socială);

Abilitățile de comunicare față în față pot fi afectate;

Tendința de a acorda mai multă atenție asupra teoriei, decât activităților practice.

Educația digitală - o investiție de viitor

Cunoștințele digitale s-au transformat dintr-o simplă opțiune în normalitate, iar inovația și dezvoltarea tehnologiilor nu se va opri aici.

Educația interculturală în formarea elevilor

Educația interculturală a devenit o temă de actualitate în școala și în societatea românească. Educația interculturală promovează atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească a raportului "eu-celălalt" și a noțiunii de străin, recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni și nu prin aplicarea polarității superior-inferior.

Educația interculturală corespunde celui de-al treilea stâlp al educației: deprinderea de a trăi împreună cu ceilalți. Comisia Internațională pentru educația secolului XXI pune accentul pe această componentă a educației, ca fiind una vitală în dezvoltarea unei societăți armonioase. Acest stâlp se referă la deprinderea de a trăi împreună cu ceilalți.

Educația interculturală presupune promovarea unor politici școlare care să permită egalizarea șanselor în educație și a unor strategii de valorificare a diferențelor culturale pentru a le transforma în resurse pedagogice, iar responsabil de aceste demersuri este (în cadrul educațional instituționalizat) managerul grupei/ clasei, respectiv cadrul didactic.

Identitățile multiple, tradițiile și obiceiurile se fac simțite chiar și în comunitățile mici, rurale. Același lucru putem spune și despre modul de relaționare dintre diverși indivizi sau grupuri de indivizi. Această diversitate presupune o nouă abordare a societății și a educației. Interculturalitatea aduce în societate un plus de cunoaștere și de îmbogățire culturală.

Educația interculturală se referă la teme ca "acceptarea", "conviețuire cu ceilalți", "participare", evitarea prejudecăților și promovarea unei educații democratice interculturală/ multiculturală. Când vorbim de educație interculturală ne referim ca un element cheie și anume interculturalismul. Educația interculturală poate atinge trei niveluri:

- de curriculum nucleu,

- de curriculum la decizia școlii,
- la activitățile extracurriculare.

De asemenea, educația interculturală poate atinge mai multe direcții:

- etnică,
- religioasă,
- profesională,
- rasială.

Educația interculturală poate fi implementată cu succes în orice școală din țara noastră. O școală modernă abordează ideile educației interculturale prin:

- organizarea activitatilor într-un mod democratic astfel incat, sa se ofere elevilor posibilitatea să se exprime liber, să dialogheze ținând cont de ceilalți, să-și asume responsabilități;
- se oferă tuturor elevilor șanse egale, prin participarea la activități extracurriculare, evitând marginalizarea sau izolarea elevilor;
- elevii pot experimenta diverse roluri, pot identifica și analiza raporturi de autoritate în cadrul grupului de elevi sau în cadrul instituției, pot depista abuzurile și pot reacționa la acestea;
- școala asigură un anumit prestigiu fiecărui elev, eliminând orice urmă de manifestare discriminatorie din comportamentul elevilor.

Activitățile extracurriculare la randul lor contribuie în mod deosebit la promovarea educației interculturale, printre astfel de activități avem în vedere:

- participarea la diferite evenimente culturale și sărbători locale;
- organizarea de activități sportive;
- invitarea în spațiul școlar a unor specialiști: Parteneriate educative cu medici nutritioniști, cu Poliția Rutiera, consilier de dezvoltare personala, etc;
- utilizarea frecventă a centrelor de documentare, a bibliotecii școlare: activități sustinute în incinta bibliotecii;
- cursuri de dezvoltare a competentelor artistice si culturale;
- parteneriate cu diferite școlii din alte zone sau medii sociale;
- vizite, excursii.

Învățarea interculturală presupune o învățare pe tot parcursul vieții, de la o vârstă fragedă. Dacă ne putem educa copiii de mici că ei nu sunt mai presus decât nimeni și că fiecare persoană trebuie tratată cu șanse egală, cu siguranță vor deveni adulți toleranți ce vor accepta

și se vor îmbogăți după urma diversității culturale. Datoria noastră, a cadrelor didactice este aceea de a le oferi copiilor experiențe de învățare care să-i familiarizeze cu diferite culturi.

În concluzie, introducerea educației interculturale în școală, cu metodele predare active, stârnește deja observații pozitive din partea cadrelor didactice și a părinților, iar elevii trăiesc o experiență pozitivă, valorizantă și care le deschide orizontul de cunoaștere. Educația interculturală poate aduce beneficii reale tuturor celor implicați în procesul educativ la nivel local: cadre didactice, elevi, părinți, alți membri ai comunității. Pentru o schimbare calitativă a învățământului în sensul dezvoltării unei atitudini de interculturalitate, trebuie însă susținute intervenții de durată, în profunzime, care depășesc uneori mandatul educației interculturale predată ca materie la clasă.

BIBLIOGRAFIE

Băloiu L.M., Managementul inovației, Ed. Eficient, 1995.

Druker Peter, Inovația și sistemul antreprenorial, Ed. Enciclopedică București, 1993

Neagu Gabriela, Inovație în învățământ, Revista Calitatea vieții, 2009.

Popescu Maria, Managementul inovării, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2016.

Structura socioafectivă a clasei și relația profesor elev

Prof.înv. primar Ilina Lavinia Andreea

Școala Gimnazială “ Ștefan cel Mare”, Alexandria

Mediul social al clasei, motivarea socială a învățării, climatul de muncă, tipurile de relații interpersonale influențează planificarea, organizarea, realizarea procesului instructiv-educativ. Rezultatele învățării, dar mai ales dezvoltarea psiho- emoțională individuală sunt dependente și de performanțele grupului, de echilibrarea obiectivelor formării (cunoștințe-atitudini-motivații-comportamente-reprezentări sociale), de climatul psihosocial al clasei, de modurile de organizare a elevilor, de aprecierea celorlalți, de afirmarea unor lideri, de climatul emoțional și moral al grupurilor din clasă, de sistemul de așteptări ale clasei și de criteriile ei de apreciere valorică, de îndeplinirea rolului de lider al clasei de către profesor.

Cadrul didactic își creează condițiile necesare pentru reușita activităților în clasă, nu numai sub aspectul precizării clare a obiectivelor, prelucrării conținutului tematic, alegerii strategiilor etc., ci și al celorlalte condiții care facilitează desfășurarea optimă în plan pedagogic: condițiile ergonomice, psihologice, sociale, operaționale, inovatoare, normative.

Managementul clasei, în timpul activității didactice, orientează atenția și preocuparea profesorului spre aspecte care condiționează succesul educațional: analiza clasei și din perspectivele problemelor grupului școlar, schimbarea atitudinii față de analiza și rezolvarea problemelor disciplinare de activitate, utilizarea rațională a diferitelor resurse implicate, crearea și menținerea climatului educațional, cultivarea relațiilor interpersonale pozitive între elevi, diversificarea modurilor și conținuturilor comunicării în clasă și a circulației informațiilor, efectuarea corelată a principalelor roluri manageriale ale sale (planificarea, organizarea, decizia, coordonarea, îndrumarea, consilierea, controlul, evaluarea, reglarea).

Ca oricare alt grup, colectivul de elevi se constituie în vederea desfasurarii unei activitati si a atingerii unor scopuri fundamentale. Din acest punct de vedere, colectivul de elevi este un grup social în care membri lui sunt orientați spre realizarea unor scopuri.

Cunoașterea colectivului de elevi nu presupune doar cunoașterea personalității membrilor lui, ci mult mai mult. Cunoașterea colectivului de elevi vizează surprinderea acelor caracteristici prin care se definește ca un tot, ca o unitate de sine stătătoare, ca un grup social. Putem spune că identificarea unor trăsături personale ne oferă posibilitatea să înțelegem mai bine semnificația rolurilor pe care le joacă elevii, iar prin intermediul acestora să pătrundem în mecanismul procesului de interacțiune, mecanism care declanșează și determină caracteristicile colectivului ca un tot unitar. Cunoașterea poate parcurge și drumul invers, de la trasaturile definitorii colectivului, prin intermediul comportamentelor ce rezultă din exercitarea rolurilor, la condițiile interne și particularitățile psihologice ale membrilor săi. În acest al doilea sens putem spune că tehnicile sociometrice asigură o cunoaștere amănunțită mai ales a structurii informale/afective dar și în mod indirect a caracteristicilor de personalitate a elevilor. Fiecare colectiv are structura sa proprie, care se manifestă diferit. Cunoașterea dinamicii colectivului este esențială în activitatea didactică, influențând în mod direct întreg procesul instructiv-educativ.

În activitatea instructiv-educativă, prin caracterul său reglator- preferențial al activității umane, afectivitatea își pune amprenta asupra calității prestației școlare a elevilor. La școală, elevul nu trebuie sa se dezvolte doar din punct de vedere cognitiv. Tehnologia e evoluat, lumea a evoluat, structurile neuronale ale copiilor care se nasc în zilele noastre s-au schimbat. Părinții și noi, cadrele didactice trebuie sa luam din ce în ce mai mult în considerare dezvoltarea psiho-

emoțională a copilului. Acesta vine la școală cu un bagaj de cunoștințe și comportamente din familie și din alte medii pe care le frecventează. Odată ajuns în școală, relațiile pe care le formează cu membrii grupului din care face parte își pun amprenta asupra întregii sale evoluții emoționale.

Elevii din ziua de azi sunt mai inteligenți, mai dezinhibați și mai creativi decât cei din generațiile anterioare. De aceea și raporturile dintre ei iau alte forme. Poate tocmai această dezinhibare și îndrăzneală îi determină să fie ceva mai conflictuali în relații și foarte selectivi, atât cu colegii lor, cât și cu adulții. Totodată, lor le lipsește un sistem de valori, sunt demotivați, lipsiți de orientare și inclinați spre latura de aplicare imediată; de aceea sunt ușor de manipulat, de influențat în sens negativ.

În acest context, încă din clasele primare, copilul începe să se îndepărteze tot mai mult de părinte și de influența acestuia. Cu fiecare an care trece se orientează tot mai mult spre colegii de clasă sau prietenii săi, căutându-le afecțiunea, recunoașterea, sprijinul. Atunci când unui copil îi lipsesc prietenii sau acceptarea celor de aceeași vârstă, în special în școala primară, acesta este afectat de un sentiment al neîmplinirii, deseori în ciuda unor realizări remarcabile.

Odată cu intrarea în școală, copilul face cunoștință cu alte tipuri de reguli de relaționare, la care este nevoit să se adapteze, pentru a nu fi marginalizat. Socializând, el are ocazia să descopere ce anume îl face diferit de ceilalți, trăiește relații de simpatie și antipatie, își face prieteni după criterii de similitudine și admirație. Uneori, copiii se împrietenesc datorită vecinătății, care îi determină să parcurgă împreună drumul de la școală acasă, sau datorită faptului că sunt colegi de bancă.

În jurul vârstei de 10 ani, prietenii încep să se lege pe criteriul apartenenței la gen, băieții aleg grupuri de băieți, fetele aleg grupuri de fete, pe preocupări specifice comune, pe idealuri împărtășite, pe modul în care ceilalți relaționează, astfel încât relațiile de prietenie să fie armonioase.

La această vârstă, copiii se maturizează nu doar fizic ci și emoțional și încep să trăiască din ce în ce mai intens sentimentul propriei personalități și al rolului pe care îl au ei în lume. De asemenea, este vârsta la care vor intra în ciclul gimnazial, moment care aduce cu sine foarte multe schimbări în viața lor și care îi va schimba mai ales din punct de vedere emoțional. Este momentul în care ne putem aștepta de la copiii noștri să aibă mai mult control asupra propriilor emoții și totodată putem remarca cum devin mai abili în a rezolva conflicte și a negocia diverse situații cu prietenii lor. Lucrul cel mai important este că toate aceste schimbări influențează mai ales structura relațiilor socioafective în cadrul clasei de elevi din care fac parte.

Relațiile socioafective preferențiale au la bază atracția interpersonală și includ relațiile de preferință și respingere reciprocă între membrii colectivului clasei. Atunci când colegii de clasă au sentimentul că alcătuiesc o comunitate unită sunt predispuși în mai mare măsură să lucreze pentru îndeplinirea sarcinilor, să participe cu entuziasm la activitățile clasei și să își propună atingerea unor niveluri mai înalte de pregătire. În același timp, relațiile socioafective pozitive scad frecvența comportamentelor indisciplinate violente.

Bibliografie:

1. Cristea, D., *Tratat de psihologie socială*, Ed. Trei, București, 2015
2. Goleman, D., *Inteligența emoțională*, Ed. Curtea Veche, București, 2001
3. Ivănescu, O., *Clasa de elevi - aspecte sociorelaționale*, Universitatea din București, Curs Consiliere, 1998

Case Study

Implementing Innovative Educational Strategies in Schools in Romania

This case study examines the implementation of innovative educational strategies in Romanian schools, focusing on student-centered learning, technology integration, and collaborative environments. It highlights successful practices and challenges in adopting modern educational strategies to improve student engagement and outcomes.

Romania has been reforming its educational system to better prepare students for the 21st century. This case study explores innovative strategies such as Project-Based Learning (PBL), digital tools, and collaborative environments, examining their impact on student engagement and learning outcomes.

PBL encourages students to solve real-world problems in teams, applying critical thinking and collaboration.

Impact: Students show increased engagement, teamwork, and problem-solving abilities.

Schools have integrated e-learning platforms like Moodle and Google Classroom to enhance interaction and personalized learning.

Impact: Digital tools promote independent learning, offer tailored experiences, and engage students.

Strategies like flipped classrooms and peer teaching have been used to encourage collaboration and communication among students.

Impact: These strategies improve student relationships and foster inclusive, interactive classrooms.

Case Study: High School in Bucharest

A high school in Bucharest used PBL and digital tools to teach sustainability. Students worked on interdisciplinary projects and used online platforms for research and collaboration.

Results: The school saw improved academic performance, increased student motivation, and better collaboration. Teachers reported higher student engagement.

Challenges include resistance to change, lack of resources in rural areas, and the need for continuous teacher training.

Innovative strategies like PBL, digital tools, and collaborative learning have improved student engagement and outcomes in Romanian schools. While challenges exist, these approaches have proven effective, and continued investment in technology and teacher training is essential for broader implementation.

References

Ministry of Education of Romania (2020). National Education Strategy for 2020-2030.

Bucharest High School Case Study (2022). Innovative Learning Strategies in Action.

Gherasim, A. (2019). Challenges in Digital Learning in Romanian Schools. *Journal of Education and Technology*, 12(3).

Case Study

Educational Models Supporting a Collaborative, Respectful, and Innovative Learning Environment

This case study explores educational models that foster collaborative, respectful, and innovative learning environments. By focusing on Project-Based Learning (PBL), the Flipped Classroom, and Social-Emotional Learning (SEL), the study highlights how these models enhance student engagement, creativity, and teamwork while promoting mutual respect and innovation.

Creating a collaborative, respectful, and innovative learning environment is essential for modern education. Traditional teaching methods often limit student interaction and creativity. This case study looks at educational models that encourage collaboration and respect while incorporating innovative teaching practices to improve learning.

In PBL, students work on real-world problems in groups, promoting teamwork and creativity. Teachers guide students through the process, allowing for active learning and critical thinking.

In this model, students learn content outside of class through videos or readings, leaving class time for active, collaborative learning. This approach encourages interaction and deeper discussions.

SEL programs teach students emotional intelligence, empathy, and interpersonal skills, creating a respectful, inclusive classroom environment.

An international school in Europe combined PBL and SEL to create a collaborative environment. Students worked on interdisciplinary projects and participated in SEL workshops, developing both academic and social skills.

While these models offer many benefits, challenges include:

- Time constraints for planning and collaboration
- The need for teacher training
- Limited resources in some schools

Models like PBL, the Flipped Classroom, and SEL foster a collaborative, respectful, and innovative learning environment. Despite challenges, these approaches help engage students and prepare them for future success.

References

Bell, S. (2010). "Project-based learning for the 21st century: Skills for the future". The Clearing House.

Bergmann, J., & Sams, A. (2012). "Flip your classroom: Reach every student in every class every day". ISTE.

CASEL (2020). "What is SEL?" Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. www.casel.org.

Research and Analysis on Implementing Innovative Solutions to Improve Teacher-Student Relationships and Collaboration

Teacher-student relationships are fundamental to successful learning and student well-being. This article explores innovative solutions aimed at enhancing these relationships and fostering collaboration in the classroom. Focusing on the integration of technology, personalized learning, and emotional intelligence, the paper analyzes strategies that can improve communication, trust, and engagement between teachers and students.

Positive teacher-student relationships are critical for academic success, emotional growth, and overall student development. However, challenges like large class sizes, time constraints, and varying teaching methods often hinder these connections. This paper explores innovative solutions to strengthen these relationships and enhance collaboration.

Research shows that strong teacher-student relationships are linked to better academic achievement, higher motivation, and emotional well-being. Positive relationships foster a safe, supportive environment that encourages engagement and deeper learning. They also play a key role in students' social and emotional development.

Challenges such as large class sizes, cultural differences, and limited personal attention can hinder teacher-student connections. Traditional teaching methods can also create disengagement if students are not actively involved in the learning process.

Educational technology tools like learning management systems (LMS), online discussions, and collaborative platforms can improve communication and collaboration. These tools allow for real-time feedback, personalized learning, and continuous interaction beyond the classroom.

Tailoring education to individual needs through differentiated instruction and adaptive learning software helps students engage more deeply with their learning. Personalized learning promotes teacher-student collaboration by allowing for more focused, individualized interactions.

Developing emotional intelligence in both teachers and students fosters better communication and classroom management. EI helps teachers respond empathetically to students and creates a more supportive, respectful learning environment. Training in EI can improve teacher-student relationships and enhance collaboration.

Flipped classrooms and social-emotional learning (SEL) programs are examples of successful approaches to enhancing teacher-student collaboration. Flipped classrooms use digital content for at-home learning, allowing for interactive, collaborative activities during class. SEL programs, which teach emotional and social skills, improve student-teacher interactions and create a positive school culture.

Innovative solutions like technology integration, personalized learning, and emotional intelligence can significantly improve teacher-student relationships and collaboration. By fostering stronger connections and engagement, these strategies can enhance both academic and emotional outcomes. Successful implementation requires planning, resources, and ongoing professional development for educators.

References

Pianta, R. C. (2017). "The importance of teacher-student relationships for promoting positive educational outcomes".

Rimm-Kaufman, S. E., & Sandilos, L. E. (2016). "The role of teacher-student relationships in fostering positive academic and social outcomes". *Journal of Educational Psychology*, 108(1), 1-14.

Soluții inovative în biblioteca școlară

Bibliotecar- documentarist Iliuță Adriana
CDI- Școala gimnazială Dragoș Marin
Loc.Ștefan cel Mare
Jud.Călărași

În biblioteca școlară rolul bibliotecarului este acela de a accesibiliza informația pentru utilizatori. De valoarea pe care el o acordă acestei accesibilizări depinde devenirea viitoare a elevului. Atunci când bibliotecarul școlar orientează căutarea așteptată de elev, înțelegând foarte bine nevoia de informare a acestuia și alegând din multitudinea de documente pe cel ce răspunde cel mai bine cererii formulate, în acel moment elevul capătă încrederea atât de necesară în bibliotecar și o va păstra pe aceasta pe tot parcursul vieții de adult. Momentul în care înțelegem că biblioteca școlară este capabilă să desăvârșească actul educațional este unul deosebit de revelator, pentru că acceptăm, în sfârșit, că aparținem unei comunități reale. Așa cum, atunci când pretendem că trăim într-o societate avansată, e firesc să ne dorim „biblioteci avansate, care să răspundă dinamismului vremii” .

Ca păstrătoare a memoriei umanității, biblioteca nu reprezintă un scop în sine. Rațiunea pentru care ea există o constituie cititorii și nevoia lor de informație. Spațiu al educației, școala oferă elevilor informația adaptată vârstei și posibilităților lor intelectuale, conform unei programe școlare. Însă, din păcate, rareori face acest lucru ținând cont de interesele elevilor sau de curiozitățile lor. În acest context, biblioteca școlară oferă numeroase avantaje, de care elevii trebuie să fie învățați să beneficieze, atât în favoarea completării informațiilor școlare, cât și în favoarea satisfacerii curiozității intelectuale sau, pur și simplu, în scopul recreerii. Astfel, biblioteca școlară își asumă rolul nobil de parteneră a școlii în educarea viitorilor adulți.

De-a lungul timpului, profesia de bibliotecar a avut diverse orientări, enumerate astfel de Mircea Regneală : „muzeală (până la mijlocul secolului al XIX-lea), ce oferea prioritate laturii de conservare față de cea de comunicare, dat fiind faptul că accesul la cărți era permis numai sub stricta supraveghere a bibliotecarului; instrumentală și utilitară, cu accent pe tehnicile ce permit oferirea unor răspunsuri pentru nevoile de informare ale cititorilor, în legătură cu bibliografia și documentarea; culturală și educativă, ce valorifică accesul comunității la carte”.

După cum se poate remarca, în biblioteca școlară predomină orientarea culturală și educativă, însă, într-o pondere mai mică, se regăsesc și celelalte două funcții ale bibliotecii.

Mai mult decât în orice alt tip de bibliotecă, în cea școlară rolul bibliotecarului este acela de a accesibiliza informația pentru utilizatori. De valoarea pe care el o acordă acestei accesibilizări depinde devenirea viitoare a elevului. Atunci când bibliotecarul școlar orientează căutarea așteptată de elev, înțelegând foarte bine nevoia de informare a acestuia și alegând din multitudinea de documente pe cel ce

răspunde cel mai bine cererii formulate, în acel moment elevul capătă încrederea atât de necesară în bibliotecar și o va păstra pe aceasta pe tot parcursul vieții de adult. Pornim în acest demers cu pași mici, dar esențiali, de exemplu cu a-i educa, sprijini și încuraja pe utilizatori să-și adreseze într-un mod eficient întrebările și solicitările, dat fiind faptul că, adeseori, factori de ordin psihologic sau cultural pot împiedica dialogul.

Se demonstrează, astfel, cât de importante au devenit dimensiunile comunicațională și relațională în bibliotecă. De altfel, de la o bună reflectare a acestora în spațiul școlar și, deci, și în biblioteca școlară, putem spera să ajungă să se reflecte și în spațiul social, unde e lesne de observat cât de deficitari suntem din acest punct de vedere.

Ionel Enache enumeră o serie de abilități necesare unui bibliotecar, între care: „cunoștințe temeinice de biblioteconomie și știința informării; cunoașterea serviciilor oferite și a instrumentelor de informare existente; competență profesională, precizie, rigurozitate, corectitudine, coerență, consecvență, meticulozitate; preocupare pentru îmbogățirea și actualizarea cunoștințelor profesionale; devotament arătat profesiei; adaptabilitate la acțiunile de modernizare; putere de concentrare, gândire analitică și sintetică; atenție distributivă; capacitate de a crea și menține un climat de muncă stimulat și nonconflictual; discernământ; capacitate de a îndruma, orienta și oferi informații pertinente; larg orizont de cultură”.

O cerință specială la adresa bibliotecarului școlar este cunoașterea profilului exact al utilizatorului pe care trebuie să-l îndrume. Trebuie adus în discuție faptul că, într-o bibliotecă școlară, utilizatorii pot fi copii sau adulți cu vârste și interese extrem de diferite. Este rolul bibliotecarului acela de a fi la dispoziția tuturor, în funcție de nevoile acestora de informare și de cunoaștere. Cu atât mai mult cu cât școala românească actuală nu oferă suficient spațiu instruirii elevilor cu privire la selectarea surselor, accesarea și exploatarea lor. Este evident că, în acest ritm, nici următoarele generații de adulți nu vor deține abilitățile necesare pentru a deveni independente cu ușurință, ceea ce reprezintă o mare pierdere din mai multe puncte de vedere.

Un subiect important îl reprezintă scopul pe care i-l conferă utilizatorii bibliotecii școlare. E ușor de observat că, preponderent, este vorba despre dezvoltarea lecturii, uneori a gustului pentru lectură. Însă biblioteca școlară nu deține numai colecții beletristice și e misiunea bibliotecarului să-i informeze cu privire la acest aspect pe toți utilizatorii săi. De asemenea, nu doar titlurile sunt importante, ci și cantitățile, ținând cont de faptul că utilizatori de aceeași vârstă sau cu aceleași interese pot avea nevoie de aceleași titluri într-un timp limitat. Biblioteca școlară deține (sau ar trebui să fie interesată să dețină) produse care să contribuie la formarea unor tehnici de documentare, de identificare și de selectare a informației din orice domeniu al cunoașterii, odată cu formarea abilităților de comunicare interculturală și cetățenie activă. În acest scop, trebuie pusă în practică recomandarea lui Brigitte Richter, care vorbește despre a nu aduna colecții importante per se, ci a constitui fonduri de carte ce răspund nevoilor utilizatorilor. Înnoirea colecțiilor, ca și menținerea unui echilibru între actualizarea lor și asigurarea unei anumite continuități, sunt atribute ale unui bibliotecar profesionist. În egală măsură, a recunoaște, în colecția bibliotecii, acele

exemplare care sunt martore ale progresului cunoașterii intelectuale sau surse ale cunoașterii unei epoci, reprezintă o calitate pe care fiecare bibliotecar ar trebui să o dobândească.

Daniela Dudarec identifică următoarele obiective pe care le are parteneriatul dintre școală și bibliotecă: manifestarea curiozității și interesului pentru cărți variate; cultivarea interesului și a grijii pentru carte, ca bun de valoare; utilizarea instrumentelor muncii intelectuale cu cartea; exersarea abilităților de aranjare a cărților în bibliotecă; sensibilizarea părinților și a altor factori în vederea realizării unor acte de donații și sponsorizări; formarea obișnuinței de a merge la bibliotecă, de a căuta cărți sau alte informații.

Sunt evidente efectele benefice ale acestui parteneriat asupra elevilor, care vor deveni mai performanți; vor dobândi tehnici alternative și chiar superioare de învățare; își vor dezvolta gândirea critică; vor descoperi rezolvări ale conflictelor pe cale amiabilă, stopând astfel actele anti-sociale; vor sprijini categoriile defavorizate, implicându-se în activități de voluntariat; vor fi receptivi la opinii diferite de ale lor. Se evidențiază, astfel, un nou rol pe care îl au bibliotecarii școlari, acela de a-și oferi aportul formativ, informativ și educativ către elevi.

Important de menționat este și faptul că prea mulți dintre români consideră un lux achiziția de carte pentru biblioteca personală. Este vorba, aici, atât despre mentalitatea păguboasă conform căreia cultura nu este suficient de necesară, cât și despre comoditatea oferită prin dotarea bibliotecilor. Astfel, biblioteca școlară devine un adevărat mediator de cultură, rol pe care trebuie să-l conștientizeze și să-l folosească drept pretext pentru orice alt tip de manifestare culturală, cum sunt spectacolele de teatru, serile de poezie (sub formă de cenacluri sau cercuri literare), expozițiile pe diverse teme.

În acest scop îi stau la dispoziție activitățile pe care le poate desfășura în parteneriat cu alte instituții, iar școala – prin cadrele didactice și elevi – ar trebui să ocupe primul loc, ca beneficiar direct al bibliotecii școlare. Este adevărat că, pentru asta, biblioteca este cea care trebuie să facă propunerile și să aibă inițiativa, pentru că deține atât vocația, cât și mijloacele necesare. Colaborarea cu cadrele didactice trebuie să devină metodă aplicată permanent, pentru că acesta este, pentru elevi, momentul creării unor deprinderi de lucru cu cartea.

De aceea, activități ca cele prezentate în continuare pot susține efortul cadrelor didactice și al bibliotecarilor deopotrivă, în asumarea rolului de a-i educa pe elevi, nu doar de a-i instrui.

Întâlnirile tematice între elevi și bibliotecarii școlari sunt nu doar recomandate la fiecare început de an școlar, ci chiar eficiente în demersul de accesibilizare a unor informații, servicii, spații, oferte de învățare, colecții ale bibliotecii.

Expoziția tematică de carte susține desfășurarea unor evenimente precum aniversările, comemorarea unor evenimente sau a unor personalități, zilele porților

deschise sau sărbătorirea cu diverse prilejuri. Ea presupune valorificarea unor categorii de documente sau a unor teme de interes, în funcție de natura evenimentului.

Vitrina cu cărți pune în valoare fie o colecție de documente, fie un eveniment cultural, prin aspectul conferit de aranjare, estetică, efecte de lumină, ilustrații, titluri și chiar citate.

Animatia de tip complet presupune atât cluburi de dezbateri/ de lectură, cât și implicarea altor arte prin audiții muzicale, recitaluri, proiecții video, spectacole de muzică și poezie.

Teatrul sau **atelierelor creative** pot fi valorificate fie prin invitarea unor specialiști, fie prin implicarea elevilor școlii, dacă este posibilă colaborarea cu cercurile de teatru sau cu cele creative din școală.

Concursurile literare sunt un bun prilej pentru valorificarea cunoștințelor elevilor capabili de performanță.

„Și cărțile au suflet!” este o activitate de **recondiționare a documentelor din bibliotecă**, la care pot participa elevi, părinți și cadre didactice.

Campania de donare de carte sensibilizează întotdeauna, pentru că aduce beneficii atât celui care oferă, cât și celui care primește.

Mediatizarea evenimentelor este o activitate care necesită timp și efort suplimentar, însă care aduce multe beneficii bibliotecii și școlii deopotrivă. Ea demonstrează dorința de a ieși din anonimat, cu scopul oferirii unor exemple de bună practică și pentru a sublinia contribuția instituției în comunitatea care o găzduiește.

Câteva considerații despre lectură

Contextul social în care analizăm cititorii și preferințele lor de lectură este unul care poate descuraja. Societatea propune ca modele de succes oameni care nu citesc, ci, dimpotrivă, îi consideră pe cititori persoane excentrice. Acest fenomen trebuie să ne preocupe în măsura în care avem datoria morală de a oferi îndrumare tuturor elevilor noștri, deci și tuturor utilizatorilor bibliotecii.

Este adevărat că primul pas în biblioteca școlară este făcut fie pentru a cunoaște acest spațiu nou, fie pentru a onora o sarcină impusă de cadrul didactic. Însă ceea ce se întâmplă după aceea cu elevul-utilizator depinde, în bună măsură, și de bibliotecar. În acest sens, până ajunge să-și cunoască „clienții”, bibliotecarul trebuie să dețină și cunoștințe despre lectură, în afara celor de specialitate. Aceste cunoștințe îi sprijină interacțiunile cu elevii, pentru că îl ajută să le înțeleagă nevoile și, ulterior, să le ofere îndrumarea necesară. E clar, în acest context, că biblioteca școlară nu e numai un loc de unde se pot împrumuta cărți, ci că oferă multe alte servicii în legătură cu informația și cunoașterea prezente în cărți (și nu numai).

Prin lectură se receptează un text scris, ceea ce conduce la formarea culturii generale, lărgirea ariei de cunoaștere, progresul limbajului, dezvoltarea imaginației și

a inteligenței. Citind, copiii își modelează gustul estetic, își cultivă gândirea, imaginația creatoare, spiritul de observație, exprimarea, își educă sentimentele și își formează o conduită civilizată în societate. În același timp, unul dintre obiectivele importante este acela ca elevii să poată adopta o poziție personală față de lecturile lor. Este recunoscut rolul literaturii în educarea elevilor în spiritul binelui, al adevărului și al dreptății sau în formarea unor atitudini pozitive, ca cinstea, demnitatea, atitudinea față de muncă sau cultivarea patriotismului. Între efectele literaturii asupra elevului se numără și dezvoltarea competenței de comunicare, alături de extinderea înțelegerii – prin experiențele de cunoaștere / autocunoaștere sau de formarea gustului estetic – prin experiența plăcerii estetice. Dezvoltarea competenței de comunicare se face prin întâlnirea elevului cu performanța lingvistică și textuală, specifică literaturii.

În egală măsură, lectura este creatoare. Ea dă naștere întrebărilor, iar întrebarea presupune creație, căci, atunci când elevul (și nu doar el) întreabă, înainte de aceasta el gândește, reflectează, repetă, într-un adevărat ritm al cunoașterii. Nicoleta Marinescu citează cele zece porunci ale bibliotecarului, scrise de GraceAnne de Candidato: „1. Înscrieți-vă la o listă de discuții! 2. Ați absolvit o facultate, dar ocupați-vă zilnic de formarea dumneavoastră profesională! 3. Creați-vă oportunități! 4. Descoperiți, păstrați, întrețineți simțul umorului! 5. Fiți bibliotecarul pe care v-ar plăcea să-l întâlniți, dacă ați fi utilizator: deschis, atent, serviabil, generos! 6. Păstrați un echilibru între munca și viața dumneavoastră! 7. Singura certitudine este schimbarea! 8. Dezvoltați propriile valori profesionale, dar și ale meseriei! Respectați-vă colegii! 9. Publicați! O meserie nu va evolua fără literatura de specialitate! 10. Bibliotecarul relaționează cu oamenii cu idei!”

Momentul în care înțelegem că biblioteca școlară este capabilă să desăvârșască actul educațional este unul deosebit de revelator, pentru că acceptăm, în sfârșit, că aparținem unei comunități reale. Așa cum, atunci când pretindem că trăim într-o societate avansată, e firesc să ne dorim „biblioteci avansate, care să răspundă dinamismului vremii” .

Bibliografie

1. *** Biblioteca școlară – spațiu ideal de informare și comunicare, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2012
2. Agache Catinca, Biblioteconomie – valori tradiționale și moderne, Editura Vasiliana '98, Iași, 2007
3. Enache, Ionel, Managementul bibliotecilor: suport de curs, Editura Universității din București, București, 2012
4. Horvat, Săluc, Introducere în biblioteconomie, Editura Grafoart, București, 1996
5. Regneală, Mircea, Noi studii de biblioteconomie, Editura ABR, București, 2009
6. Richter, Brigitte, Ghid de biblioteconomie, Editura Grafoart, București, 1995
7. Stoica, Ion, Interferențe biblioteconomice, Editura Ex Ponto, Constanța, 1997

METODE INTERACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE- EVALUARE

ÎN ORELE DE ISTORIE

Profesor: Ionescu Daniela

LICEUL TEORETIC, COMUNA GRĂDIȘTEA, JUDEȚUL VÂLCEA

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ în ciclul gimnazial și liceal în orele de istorie, trebuie să se pună accent pe perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee moderne. Stilul didactic al cadrului didactic folosit, trebuie adaptat în funcție de nivelul clasei.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă și promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Metodele interactive sunt consumatoare de timp, dar în final, achizițiile elevilor contează cel mai mult și merită efortul. Dintre aceste metode moderne menționăm:

Tabelul conceptelor

„Tabelul conceptelor” poate fi folosit în munca individuală, în activitatea frontală, dar și în munca în echipă. Este o metodă grafică foarte utilă pentru a compara mai multe evenimente istorice sau procese. El poate fi folosit în predare noii lecții, pentru consolidarea unei lecții sau pentru ora de evaluare a cunoștințelor. Tabelul trebuie astfel conceput încât să reflecte aspectele comparabile și să poată duce ușor la concluzii.

Proiectul – presupune învățarea activă deoarece este necesar pentru strângerea de informații, prelucrarea și sistematizarea acestora „conceperea ideilor”, „căutarea de soluții”, „interpretarea”, „reflecția personală”, comunicare, interacțiuni, inventivitate și creativitate, etc.

Motivează-ți opinia!

Este o metodă care dezvoltă capacitatea elevilor de a analiza cauzele dar și urmările unor fapte istorice, dar și a unor fenomene pornind de la o sursă istorică dată, sau de la o informație oferită de cadru didactic.

Temele istorice care pot fi dezbătute datorită faptului că există numeroase probleme controversate și sensibile oferite de sursele istorice audio sau video, ducând la o mai simplă explicare la schimbările politice din ultimele decenii, sunt:

- Cauzele Primului Razboi Mondial (1914-1918);

- Lovitura de Stat bolșevică din anul 1917;
- Harta politică a Europei după 1918;
- Marea criză economic 1929-1933;
- Reconstructia Europei după 1945;
- Epoca Războiului Rece, etc.

Metoda Philips 6/6

Metoda Philips 6/6 elaborată de J.Donald Philips de la Universitatea din Michigan este o metodă asemănătoare cu brainstormingul.

Punctele principale urmărite prin această metodă sunt:

- Abordarea unei probleme sau teme se face într-un timp limitat 6 minute;
- Exprimarea se face în grupe mari, pentru a facilita comunicarea precum și schimburi intelectuale, sociale și afective;
- Conturarea la nivelul grupului a deciziilor, ce reprezintă diverse tendințe și opinii și care pot fi colectate într-o perioadă scurtă de timp;
- Susținerea unei dezbateri prin care este favorizată confruntarea în ceea ce privesc opiniile, concepțiile, dar și demersurile acționale și intelectuale individuale și colective realizate prin cooperare;

Constituirea grupurilor de creație formate din 6 membri în funcție de profilul personal al acestuia sau la întâmplare, dintre care este ales un lider și un secretarul.

Secretarul va consemna ideile promovate de membrii grupului, iar liderul va dirija dezbateră și va prezenta concluziile;

Demersul realizat de profesor în calitate de moderator al activităților prin prezentarea problemei de rezolvat și motivarea importanței acestei;

Discuțiile vor avea loc la nivelul grupurilor, într-un interval de timp de 6 minute. Ele pot fi libere (fiecare elev propune o soluție, iar la sfârșitul acestora sunt notate cele mai importante) și progresive(fiecare elev propune o soluție care este notată și analizată, după care iau cuvântul ceilalți membri);

Liderii grupurilor prezintă soluțiile găsite, într-o dezbateră a liderilor sau în fața colegilor;

Profesorul prezintă soluțiile grupurilor, apoi concluziile activității de creație

Avantajele metodei Philips 6/6 sunt: facilitează comunicarea, se obțin într-un timp scurt foarte multe idei, intensifică creativitatea și stimulează imaginația elevilor.

Este o metodă interactivă care susține învățarea prin cooperare îmbinată cu competiția de grup. Se poate folosi și în învățarea on-line, grupurile construindu-se separat în cadrul grupurilor de socializare. Profesorul este invitat în fiecare grup și îi îndrumă pe elevi sau răspunde la neclaritățile acestora. Apoi se reîntorc în sala de clasă virtuală, prezentându-și ideile și formulând concluziile.

Metoda cubului

Metoda cubului presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme. Sunt recomandate următoarele etape:

1. Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.

2. Anunțarea subiectului pus în discuție.

3. Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului. Există mai multe modalități de stabilire a celor șase grupuri. Modul de distribuire a perspectivei este decis de profesor, în funcție de timpul pe care îl are la dispoziție, de cât de bine cunoaște colectivul de elevi. Distribuirea perspectivelor se poate face aleator; fiecare grupa rostogolește cubul și primește ca sarcină de lucru perspectiva care pică cu fața în sus. Chiar profesorul poate atribui fiecărui grup o perspectivă.

4. Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe.

5. Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei. În continuare, voi descrie modul în care aceasta metodă poate fi folosită la lecția „**Renașterea artistică**”, studiată de către elevii clasei a IX-a.

APLICAȚII:

- I. DESCRIE operele de artă ale antichității, respectiv ale Renașterii, pe care le aveți în imagine.
- II. . COMPARĂ operele de artă ale antichității și ale Renașterii. Distinge asemănări, respectiv deosebiri.
- III. ASOCIAZĂ. La ce te gândești privind aceste opere de artă? Cui se adresează operele de artă din imagine? Ce caracter au aceste opere de artă?
- IV. ANALIZEAZĂ. Care sunt materialele utilizate pentru realizarea operelor de artă? Care sunt tehnicile folosite de artiști în realizarea operelor de artă?
- V. APLICĂ. Identificați elemente ale operelor de artă ale antichității și Renașterii care se regăsesc în arta modernă sau contemporană.

VI. ARGUMENTEAZĂ, PRO SAU CONTRA. Ia atitudine și listează o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

1. Manea, M. , Palade, E., Sasu, N., “Predarea istoriei și educația pentru cetățenia democratică - demersuri didactice inovative”, București , 2006;

2. Iutiș, Gh., Pânzariu, A., Iriciuc, V., “Istorie .Ghid pentru studenți și profesori debutanți” , Iași , 2005

3. Păcurari, O. , “Învățarea activă .Ghid pentru formatori” , MEC CNPP, 2001

4. Păcurari, O., Țârcă, A., Sarivan , L., “Strategii didactice inovative - suport de curs”, București, 2003

COMUNICAREA EDUCATIONALĂ

Ivănescu Eliana
Liceul Tehnologic Petrarhe Poenaru Bălcești

Comunicare reprezinta instiintare, stire, veste, raport, relatie, legatura. Cam acestea ar fi sinonimele care ne sunt oferite de catre dictionarul explicativ pentru comunicare. Desi pare simplu intelesul comunicarii este mult mai complex si plin de substrat. Comunicarea are o multime de intelesuri, o multime de scopuri si cam tot atitea metode de exprimare si manifestare. Nu exista o definitie concreta a comunicarii insa se poate spune cel putin ca, comunicarea inseamna transmiterea intentionata a datelor, a informatiei.

Ce se intelege prin comunicare:

- o provocare constantă pentru psihologia sociala;
- o activitate;
- satisfacerea nevoile personale;
- legatura intre oameni, etc.

Mecanismul comunicarii educationale

Un loc central in activitatea de predare-invatare il detine comunicarea educationala deoarece rolul profesorului nu este numai acela de a detine cunostinte de specialitate si cunostinte psiho-pedagogice, ci si de a transmite aceste cunostinte, intr-un limbaj specific, elevilor carora se adreseaza. Avand la baza limbajul, ca si proces psihic superior, comunicarea educationala isi propune transferul de informatii de la profesor la elev, dar si asigurarea feedback-ului de la elev la profesor.

In situatiile scolare de instruire, **sursele comunicarii** pot fi:

- mesajul didactic si educational al profesorului,
- manualul scolar,
- reviste,
- carti,
- atlase,
- harti,
- materiale didactice,
- filme si diafilme didactice,
- video-text, • videodisc,
- lectii televizate sau radio-difuzate etc.

Esențiale pentru actul comunicării sunt:

1. relația dintre indivizi sau dintre grupuri,
2. schimbul, transmiterea și receptarea de semnificații,
3. modificarea voită sau nu a comportamentului celor angajați.

Profesorul este un actor. El joaca un rol. Modul de transmitere a informatiilor, mesajul în sine, prezenta sa, entuziasmul, implicarea, convingerea sa, pasiunea, siguranta, tinuta, postura, sunt elemente care asigura reusita procesului didactic. Toate aceste elemente alcatuiesc comunicarea didactica.

Elementele comunicării didactice sunt:

- emiterea mesajului didactic de către profesor sau de o altă sursă de informație, de la o anumită distanță;
- canalul prin care se transmite mesajul;

- receptarea mesajului de către elevi;
- stocarea și prelucrarea lui în scopul luării deciziilor (formularea răspunsurilor de către elev, a corectărilor sau a completărilor de către profesor).

Analizată din perspectivă psihopedagogică, comunicarea didactică prin dialog euristic apare ca un model interactiv, profesorul elevul fiind în același timp emițător și receptor, creându-se între ei o relație de schimb de idei, de corectări și completări.

Particularitati ale comunicării didactice:

Comunicarea didactică are mai multe caracteristici, care o deosebesc de alte forme ale comunicării interumane:

- se desfășoară între doi sau mai mulți agenți: profesor și elevi, având ca scop comun instruirea acestora, folosind comunicarea verbală, scrisă, non-verbală, paraverbală și vizuală, dar mai ales forma combinată;
- mesajul didactic este conceput, selecționat, organizat și structurat logic de către profesor, pe baza unor obiective didactice precise, prevăzute în programele școlare;
- stilul didactic al comunicării este determinat de concepția didactică a profesorului și de structura lui psihică;
- mesajul didactic (repertoriul) are o dimensiune explicativ- demonstrativă și este transmis elevilor folosind strategii didactice adecvate dezvoltării intelectuale a acestora și nivelului de cunoștințe pentru a fi înțeles de elevi;
- comunicarea se reglează și autoreglează cu ajutorul unor retroacțiuni (feed-back și feed-forward), înlocuind blocajele care pot apare pe parcurs.

În cadrul interacțiunii profesor-elev, *comunicarea psihopedagogică* îndeplinește mai multe funcții:

- funcția informativă, de transmitere a mesajului didactic și educativ;
- funcția formativă, de stimulare a gândirii și a imaginației la elevi;
- funcția educativă, de transmitere a influențelor educaționale, de coeziune și afirmare a grupurilor școlare;
- funcția de evaluare și reglare a procesului de predare - învățare;
- funcția de rezolvare a problemelor educaționale și a conflictelor școlare.

Regulile comunicării didactice eficiente sunt:

- să ascuți, adică să ții cont de părerea și interesele celorlalți;
- să observi adică să te intereseze ceea ce se întâmplă în cadrul situației de comunicare și să înțelegi starea receptorilor;
- să analizezi și să cunoști situația receptorilor;
- să te exprimi adică să-ți expui punctele de vedere și sentimentele vis-a-vis de obiectul comunicării;
- să controlezi adică să urmărești calitatea și eficiența comunicării.

Competența comunicatională pentru profesor presupune achiziții de cunoștințe și abilități din mai multe domenii:

- cunoașterea influenței contextului comunicational asupra conținutului și formei comunicării, precum și adaptarea comportamentului de comunicare la acesta;
- cunoașterea regulilor comunicatională și a impactului comunicării paraverbale și nonverbale în cadrul comunicării didactice;
- cunoașterea psihologiei umane și școlare, abilitate de relaționare cu elevii;
- cunoașterea culturii interlocutorilor, deoarece limbajul nonverbal diferă de la o cultură la alta, iar ceea ce este considerat eficient în comunicare pentru o cultură poate fi ineficient pentru o altă.

Pentru a fi eficace, comunicării didactice i se cer anumite caracteristici:

1. **Ale profesorului:**
 - claritatea mesajelor
 - precizia acestora
 - utilizarea unui limbaj adecvat și accesibil elevilor
 - utilizarea unui limbaj adecvat (corect din p.d.v științific)
 - structurarea logică a mesajelor transmise;
 - prezentarea interesantă a conținutului instruirii;
 - asigurarea unui climat adecvat comunicării
2. **Ale elevilor:**
 - să aibă capacitate de concentrare (pentru a putea recepta și înțelege mesajul profesorului);
 - să posede cunoștințele anterioare necesare învățării ce urmează;
 - să fie motivați pentru a învăța (în general și la un anumit obiect
 - studiu, în particular);
 - să cunoască limbajele utilizate (de profesor sau de calculator, cazul instruirii asistate de acesta)

În comunicarea didactică profesorul trebuie să-și facă pe elevi să simtă că are o vocatione în această direcție, că este un partener de încredere, care dorește un dialog autentic. Competența de comunicare se va manifesta și prin capacitatea de ascultare a elevilor. Cei mai apreciați profesori sunt cei care permit libertatea de exprimare a elevilor, care nu-i fac nici să se simtă judecați, nici manipulați, nici sfatuiți, ci cei care le oferă sentimentul de siguranță și libertatea comunicării.

Competența de comunicare a profesorului. Caracteristici, feed-back-ul oferit de comunicare în contextul situațiilor didactice

EMITATOR (profesorul):

- emite mesajul didactic prin canalul de transmitere; • receptează răspunsul (feed-back I); • analizează metodele (feed-back II).

RECEPTOR (elevul):

- receptează mesajul prin canalul de transmitere;
- stochează informația;
- prelucrează informația;
- emite răspunsuri (feed-back I);
- receptează mesajul ameliorat (feed-back II).

Comunicarea didactică prin dialog apare ca un model interactiv, profesorul și elevul fiind în același timp emitor și receptor, creându-se între ei relație de schimb de idei și cercetări.

Comunicarea didactică implică fenomenul de retroacțiune.

În comunicarea didactică există două feluri de retroacțiuni: feed-back-ul și feed-forward-ul. **Feed-back-ul** este modalitatea prin care finalitatea devine cauzalitate. Modalitatea prin care anticiparea finalității redevine cauzalitate este o retroacțiune de tip feedforward. Feed-back-ul intră în funcție după atingerea finalității. În postura de profesor, atent la evoluția fiecărui elev, te poți ocupa special de un copil după ce a luat o notă nesatisfăcătoare (feed-back) sau preventiv, anticipând o evoluție spre o notă nesatisfăcătoare (feed-forward).

În teoria psihopedagogică, feed-forward este abia semnalat, iar feed-back-ul este temeinic analizat.

Feed-back-ul poate fi privit ca fiind comunicarea despre comunicare și învățare. Actul didactic impune existența a două feed-back-uri, diferite prin sens și funcție. Un prim feed-back aduce informații de la receptor la emitor-numit, prin convenție fb I, și care reglează activitatea de transmitere a informațiilor.

Feed-back-ul îndeplinește funcțiile de control, de reglare și autoreglare a informațiilor transmise, prin eliminarea la timp a unor eventuale perturbări și distorsiuni. Eficiența comunicării depinde atât de pregătirea și aptitudinile de a comunica ale profesorului, cât și de capacitățile intelectuale ale elevului. Comunicarea se autoreglează cu ajutorul unor reacții (feed-back și feed-forward), înlăturând blocajele care pot apărea pe parcurs.

Înainte oricărei comunicări didactice, profesorul va efectua mai multe operații: stabilirea obiectivelor și a conținutului esențial al comunicării, a unor explicații, exemple, fapte, date cu valoare motivatională, a întrebărilor-problemă, a întrebărilor retorice, sau care determină reflecția (Ce se întâmplă dacă? Din ce cauză? Ar putea fi și altfel? La ce credeți că va folosi aceste informații?). De asemenea profesorul va preciza și strategia comunicării (inductivă, explicativ-demonstrativă, euristică, deductivă, prin analogie sau combinată), precum și mijloacele audio-vizuale, a căror folosire sporește receptivitatea.

BIBLIOGRAFIE

- Panișoară, Ioan-Ovidiu., (2006) *Comunicarea eficientă*, Iași: Editura Polirom
- Prutianu, Ștefan, (2005) *Antrenamentul abilităților de comunicare*, Iași: Editura Polirom
- Rusu Mina-Maria, (2009) *Competența de comunicare-perspective de abordare*, în Revista Limba Română nr.11-12, anul XIX

Inovație și Colaborare în Educație: Crearea unui Mediu Flexibil și Cooperativ

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația trebuie să se adapteze rapid pentru a răspunde noilor provocări sociale și tehnologice. În acest context, crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil devine esențială. Soluțiile inovative, care integrează tehnologia și metode active de învățare, pot transforma educația, stimulând colaborarea între profesori și elevi. Articolul de față explorează implementarea unor astfel de soluții în școlile din România și Republica Moldova, cu accent pe beneficiile cooperării și învățării active.

Soluții inovative pentru educație colaborativă

Pentru a construi un mediu educațional colaborativ și flexibil, se pune accent pe utilizarea unor soluții inovative precum:

Învățarea bazată pe proiecte: Elevii colaborează în grupuri pentru a rezolva probleme reale, dezvoltând abilități de gândire critică și cooperare.

Învățarea hibridă: Combinarea lecțiilor tradiționale cu cele online permite adaptarea procesului educațional la nevoile elevilor.

Metode de învățare colaborativă: Elevii și profesorii colaborează activ în grupuri, stimulând învățarea reciprocă.

Studii de caz din România și Republica Moldova

România: Programul „Școala 2.0”

În școlile din mediul rural din România, programul „Școala 2.0” a integrat tehnologia digitală în învățământ, sprijinind colaborarea între elevi și profesori. Un exemplu semnificativ este realizarea unui proiect despre protecția mediului, în care elevii au folosit platforme online pentru a crea prezentări multimedia și a lucra în echipe. Această abordare a crescut motivația elevilor și a îmbunătățit relațiile dintre cadrele didactice și elevi.

Republica Moldova: Proiectul „Educație pentru viitor”

În Republica Moldova, proiectul „Educație pentru viitor” a promovat învățarea colaborativă prin utilizarea platformelor online. Un exemplu este un atelier despre drepturile omului, în care elevii au colaborat pentru a crea prezentări multimedia. Acest proiect a stimulat gândirea critică și

cooperarea între elevi, iar impactul a fost vizibil în creșterea implicării elevilor în procesul educațional.

În concluzie, soluțiile inovative implementate în școlile din România și Republica Moldova demonstrează cum educația poate beneficia de pe urma unui mediu flexibil și colaborativ. Prin utilizarea tehnologiilor educaționale și promovarea învățării active, se poate dezvolta un sistem educațional care să răspundă mai bine nevoilor elevilor și să le ofere acestora abilități esențiale pentru viitor.

Informații despre autor:**Nume și prenume: Kincses Cătălina Gabriela****Specialitatea: Pedagogia învățământului preșcolar****Unitatea: Grădinița nr.5 , Otopeni - jud.Ilfov****EVOLUȚIA RAPORTULUI DINTRE ACTORII EDUCAȚIONALI**

Educația constituie obiectul de studiu al pedagogiei, iar din etimologie știm că termenul de pedagogie își are originea în cuvintele grecești pais/paidos, care înseamnă copil și agoge care înseamnă conducere sau îndrumare.

Exact definiția de mai sus ne face să considerăm că modelarea personalității, formarea omului virtuos prin cunoașterea binelui, pregătirea omului pentru integrare socială – în mod conștient, sistematic și organizat se realizează prin educație.

”A educa înseamnă a cultiva curățenia sufletească și bună cuviință a copiilor și tinerilor, a-1 crește pe copil moral și în evlavie, a avea grijă de sufletul lui, a-i modela inteligența, a formă un atlet pentru Hristos; pe scurt, a te îngriji de mântuirea sufletului lui. Educația este asemenea unei arte : artă mai mare decât această nu există, pentru că, dacă toate artele aduc un folos pentru lumea de aici, artă educației se săvârșește în vederea accederii la lumea viitoare.” (Ioan Hrisos-tom, apud, D. Fecioru, 1937, p. 9).

”Educația este activitatea de disciplinare, cultivare, civilizare și moralizare a omului, iar scopul educației este de a dezvoltă în individ toată perfecțiunea de care este susceptibil.” (Kant, 1992, p. 17).

În perioadele de început, putem afirma că pedagogia și educația au avut un parcurs diferit, decalat. Educația a apărut în formele sale rudimentare în același timp cu omul și cu stabilirea primelor comunități sociale, în schimb ce pedagogia s-a definită ca o reflecție teoretică a educației. Pe parcursul dezvoltării pedagogiei până la nivelul de știință se delimitează clar două perioade diferite : pedagogia prestiințifică și pedagogia științifică.

În prima perioadă, cea a pedagogiei prestiințifice doar unul dintre cele 3 criterii de legitimare era parțial conturat, și anume acela că educația este obiectul pedagogiei. În perioada de început ideea principală a educației o reprezenta socializarea copiilor în vedere pregătirii lor pentru integrarea și viață în comunitate. Educația venea prin contactul direct cu comunitatea și cu membrii mai înțelepți și bătrâni ai familiei – bazat pe înțelepciunea comunității iar conținutul

educației era unul impus prin reguli rigide și controlate, în vederea atingerii unui anumit punct în evoluția copilului, punct favorabil comunității.

Ulterior pedagogiei practice a urmat pedagogia filozofică, bazată pe idei filozofice afirmate de către membrii mai înțelepți ai comunității, toate aceste idei având însă un caracter speculativ. În această perioadă de pedagogie filozofică se disting trei mari etape: etapa pedagogiei Antichității grecești, etapa pedagogiei Evului Mediu și etapa pedagogiei Renașterii.

Pedagogia Greciei Antice a fost dominată fără doar și poate de ideile filozofice ale lui Socrate, chiar și ideile mult mai definite exprimate de Platon și Aristotel au fost puternic influențate de filozofia lui Socrate. Acesta din urmă acorda mare importanță educației morale, în scopul formării virtuții prin cunoașterea binelui și cunoașterea de sine. Conform lui Socrate, virtutea nu putea fi predată sau învățată, ci o consideră un dar divin care trebuia descoperită.

“A te cunoaște pe țiine însuși este începutul înțelepciunii și cea mai mare plăcere, în fața căreia toate celelalte trebuie să stea în urmă.” (Socrate)

În lucrarea sa, Republica, Platon a mers mai departe însă și a afirmat că educația trebuie să aibă un loc aparte iar scopul acesteia este să dea corpului și sufletului perfecțiunea de care sunt capabile. Acesta s-a detașat cumva de ideile lui Socrate și afirmă că educația trebuie să formeze bunele deprinderi și să dezvolte aptitudinile. Tot Platon a fost primul care a considerat etica ca fiind o disciplină filozofică care se ocupă de virtute și valori, de aceea putem afirma că filozofia din Grecia Antică a creionat fundamentele eticii pedagogice. La fel ca Socrate, Aristotel considera că scopul educației constă în dobândirea virtuții însă merge mai departe și trasează o teorie că ideile și cunoștințele nu sunt înăscute, ci vin din exterior, din contactul cu lumea, prin intermediul simțurilor. Astfel că, filozofia antică susține dobândirea binelui și al adevărului printr-o cunoaștere rațională, prin educație și prin instruire.

Pe de altă parte, pedagogia în Evul Mediu a reprezentat o perioadă destul de săracă în conceperea ideilor pedagogice însă s-a dezvoltat în privirea organizării educației; în această perioadă dezvoltându-se două modele educaționale: cel religios (potrivit pentru cei care se pregăteau pentru viață monahală) și cel laic (adresat nobilimii). Tot în această perioadă, filozofia și ideile filozofice devin subordonate teologiei.

Perioada Renașterii rămâne perioada cea mai bogată, fertilă în cultură din istoria omenirii, plină de mari gânditori și filozofi care și-au pus amprenta în timp cu realizările lor, chiar și în domeniul pedagogiei. Educația renascentistă este bazată pe ideea de bază a umanismului, aceea că omul este mai presus decât orice, prețuirea și încrederea acestuia. Educația umanistă era una focalizată pe nevoile individului și pe cunoașterea realității. Ideea lui Erasmus este cea care

rămâne că fiind definitorie pentru această perioadă a educației, metaforă prin care compară copilul și educația cu un câmp arat însă neînsământat, ceea ce ne arată că, deși baza, natura copilului este bună, această tot trebuie educată.

Secolul al XVII-lea reprezintă începutul pedagogiei științifice, o perioadă în care pedagogia s-a definit ca un domeniu de sine stătător, când s-a constituit ceea ce unii specialiști numesc “tradiția pedagogică”, și tot în această perioadă s-au conturat sistemele de gândire pedagogică. În această perioadă s-au conturat unele “mituri fondatoare” incarnate exprimate de reprezentanți de seamă ai domeniului.

Concepția pedagogică a lui Jan Amos Comenius a fost influențată de numeroase idei contradictorii cum ar fi: ideile pedagogice ale lui Luther, Rablais, umanismul Renașterii și ideile și practicile din educație din perioada Renașterii. Lăsând la o parte predecesorii săi, Comenius a făcut un pas înainte către dezvoltarea unui amplu sistem de gândire pedagogică, de asemenea Comenius a dat startul unui concept de organizare al educației, dintre care amintim: organizarea învățării în baza unei colectivități de elevi (primele săli de clasă) de aceeași vârstă, raționalizarea timpului alocat școlii (an școlar, săptămâna), introducerea lecției ca formă de educare, menționarea structurii și a modului de organizare a unei lecții.

Pe lângă Jan Amos Comenius, alți mari cercetători, și anume Emile Durkheim și Jean Jaques Rousseau și-au lăsat amprenta asupra pedagogiei pe parcursul timpului, elaborând alături de Comenius ceea ce se numesc “mituri fondatoare” ale pedagogiei ca știință. Emile Durkheim, unul dintre cei mai mari sociologi ai perioadei a fost preocupat de aspectele sociologice ale realității, ajungând la concluzia că educația este una din componentele cele mai semnificate ale acesteia. Acesta a afirmat că abordarea cea mai potrivită a educației este cea sociologică, capabilă “să pună în evidență adevărata natură a educației.” (Păun, p.46, 2017), existând o legătură mare între cadrul social și cel educațional.

Pe de altă parte, Jean Jaques Rousseau, unul dintre cei mai mari pedagogi ai secolului XVII, și-a lăsat amprenta asupra educației în sensul că a influențat stabilirea pedagogiei ca domeniu științific.

Organizarea sistemului de învățământ, funcțiile, conținutul și principiile de funcționare se raportează la condițiile social-istorice, respectiv la cerințele societății contemporane. În încercarea de a răspunde la cerințele societății contemporane sistemele naționale de educație și responsabili lor s-au situat pe două poziții opuse : cei sceptici care consideră că sistemul de educație nu are un rol important în pregătirea lumii de mâine și în construirea unui viitor mai

bun, iar pe cea de-a doua poziție specialiștii contemporani, care susțin puterea educației și capacitatea acesteia de a contribui, cu resursele sale specifice, la construirea viitorului.

Prin structură și conținut, sistemul educațional trebuie să corespundă unor norme și exigențe deja stabilite printr-o structură rigidă, autoritară în care doar dascălul emite cunoștințe prin transmiterea și însușirea de informații “corecte” în mod definitiv. Sistemul educațional de astăzi trebuie să abordeze o viziune holistică pentru a putea identifica și rezolva marile probleme cu care acest sistem educațional se confruntă. ”Progresul se face prin contestarea terenului bătătorit, nu prin respectarea tradițiilor.”

Educația este un factor de progres social, iar dintre toate activitățile sociale nici o altă activitate nu necesită o selecție mai riguroasă a resurselor umane decât activitatea din învățământ.

Realitatea contemporană ne arată că rolul școlii nu și-a pierdut importanță, ci din contra, acesta a devenit mult mai mare din prisma contextului actual, care solicită cât mai mult împletirea acesteia cu caracterele și comportamentele sociale.

În prezent, putem vorbi despre o educație permanentă, pentru că datorită schimbărilor din lumea actuală, explozia demografică, evoluția științelor, etc., crește și necesitatea de învățare, și cum spunea filozoful ceh Comenius : “Pentru fiecare om, viața sa este o școală, de la leagăn până la mormânt.”

Reprezentând o instituție esențială pentru orice societate, un vector important al evoluției pe plan cultural, social și economic, câmpul educațional școlar a trecut prin multe schimbări, influențate de 3 dintre cele mai importante evenimente din societatea modernă: industrializarea, diferențierea și instituționalizarea câmpurilor sociale și raționalizarea activităților sociale. Însă odată cu modernizarea societății și cu includerea școlii în planul de dezvoltare economică, aceasta nu a fost pregătită pentru asumarea acestui rol. Încă se discută despre o criză pe plan educațional, de aceea mulți au adus critici și și-au exprimat rezervele cu privire la faptul că școala nu își poate asuma întru-totul rolul fundamental educațional al societății.

Într-un cadru în care reformele din sistemul educațional erau reduse, singura structură puternică, a rămas și rămâne clasa de elevi. ”Școala și-a dezvoltat un sistem de norme și valori, obligatorii și nenegociabile, structuri interne bazate pe autoritate și putere, pe supremația cvasimonarhică (E.Durkheim).” (Păun, p.114, 2017).

Întotdeauna educația s-a aflat mereu în fața unor noi provocări, iar A.Hargreaves considera că în acest moment școala și societatea modernă se află într-o perioadă de tranziție între modernitate și postmodernitate. În societatea postmodernă școala pare să treacă pe lângă

fenomenele specifice și să se comporte în propriul fel, asemănându-se astfel cu o ”organizație fosilizată”. (M.Tardif, C.Lessard, 1999) (Păun, p.116, 2017).

O provocare în educație o reprezintă și egalitatea, nefiind însă un concept nou, acesta fiind adus în discuție și cercetare încă din secolul trecut, fiind adusă în discuție alături de probleme privind drepturile omului și necesitatea de democratizare a educației.

În adevăratul sens al cuvântului, egalitatea în educație se compune din 3 componente: egalitatea accesului la educație, egalitatea reușitei școlare și egalitatea reușitei pe plan social. Toate aceste 3 componente descriu cel mai bine ce am menționat și mai sus, ceea ce se numește democratizarea sistemului de învățământ.

Amplificarea și diversificarea câmpului educațional

Educația secolului XXI reprezintă principalul mecanism de socializare și trebuie să răspundă cerințelor moderne ale prezentului, printr-o educație inovatoare și să facă parte dintr-un dialog continuu între principalii ”actori” și în centrul căreia să se afle elevul.

Provocările cu care se confruntă școala actuală sunt multe, însă una dintre ele o reprezintă aducerea în discuție a conceptelor: Copilăria, unica perioadă optimă pentru educație (fapt demontat de către specialiștii din domeniul psihologiei dezvoltării care au afirmat că la vârsta adultă capacitatea de învățare este identică cu cea de la vârsta copilăriei), Să-I învățăm pe copil și pe tânăr tot ce trebuie să știe la vârsta adultă (idee care a condus la importanța socială a școlii), și Primordialitatea școlii în raport cu alte modalități sociale de instruire, formare și educare (care a dus la stabilirea unui întreg monopol al școlii asupra câmpului educațional).

Cadrul didactic este nevoit să progreseze mereu, să își mențină trează curiozitatea și dorința de inovație, deoarece succesul actului educativ este dependent de calificarea, aptitudinilor sau și de calitățile umane ale educatorilor.

(Ghe.Tomșa, 2005) “Profesia de educatoare sau învățător este complexă și nobilă, dificilă, dar și plăcută, umilă și mândră, exigență și liberă, în care mediocritatea nu este permisă, în care a ști nu înseamnă nimic dacă știință ta nu o împărtășești celorlalți cu emoție și forță spirituală.”

Aici intervine rolul relației între profesor și elev. Predarea este o activitate generală – părinții își învață copii în primii șapte ani de acasă, soțiile își învață soții (și invers) și, desigur, profesorii își învață elevii. Însă, cum am spus mai sus, a predă nu înseamnă doar a transmite niște informații, înseamnă a inspira elevul, a-l modela și a-l pregăti pentru viitoarea sa viață. Un profesor dedicat, care are o bună relație cu elevii săi va putea face din acest proces educațional unul motivant și atrăgător pentru elevul sau.

Este necesar să știm faptul că predarea și învățarea sunt două funcții diferite, două procese separate. În timp ce predarea este susținută de către o anumită persoană, procesul de învățare se desfășoară în interiorul unei persoane. Pentru ca aceste două procese să funcționeze bine este necesară o bună relație între profesor și elev.

Profesia de învățător/educator cere o foarte mare investiție, cognitivă dar și afectivă, de cele mai multe ori natura relației dintre profesor și elev fiind de natură afectivă. Pe lângă acțiunile cognitive, elevii dezvoltă ”strategii afective” (Păun, p.148,2017). Relația profesorului cu elevul este o relație bazată pe încredere. O bună relație dintre profesor și elev aduce după sine și motivație pentru învățare și un bun climat clasei.

Relația profesor - elev este o latură esențială a pentru un mediu educațional propice, specifică instituției școlare, în același timp, fiind un schimb de idei și concepții între conștiințe, între ființele umane, această relație deține note comune oricărei relații sociale.

Aspectele specifice relației profesor - elev apar foarte des în conținutul oricărei structuri pedagogice, oricărei viziuni asupra educației, concretizată sau nu într-un sistem de învățământ.

Ceea ce s-a schimbat, în timp, a fost modul în care a fost gestionată această relație. Nici una din direcțiile actuale ce vor fi luate în discuție nu-și pot însuși asumă meritul integral al originalității ideilor despre actul educativ și implicit despre relația profesor - elev.

Cunoașterea elevilor de către cei care conduc procesul de formare, educare și dezvoltare a personalității lor, și-a găsit un loc bine stabilit în gândirea pedagogică. Pedagogia oferă o cunoaștere suficientă și eficientă de formare a elevilor. Profesorul cunoaște știința predării, iar din punctul de vedere al pedagogiei, că știință, elevii sunt percepuți ca un tot omogen, având aceleași nevoi și interese. El va utiliza aceleași metode de predare pentru întreaga clasă omogenă.

Elevul poate evalua și să aibă așteptări de la profesorul său în funcție de întreg procesul de predare-învățare-evaluare, iar profesorii pot alege natura relațiilor lor cu elevii. Aceștia pot avea o relație bazată pe afecțiune sau din contra, pe indiferență, se pot limita doar a preda lecțiile, îi pot judeca pe elevi în funcție de rezultatele școlare sau poate satisface interesele proprii sau pe cele ale elevilor.

Parsons consideră că ”profesorul trebuie să opteze în învățământul preșcolar pentru afectivitate, în învățământul primar pentru particularism și afectivitate, iar în cel secundar pentru neutralitate afectivă și universalism (Păun, p.160, 2017).

Cerințele noastre în ceea ce privește eficiența unui profesor se învârt în jurul unor mecanisme clare și specific pe care profesorul le face zilnic. Vorbim deci despre niște aptitudini adiționale, despre un plus perceptiv și dezvoltational.

Există situații când profesorul pactizează cu elevul. În profesor elevul a găsit timp, răbdare, ca să-l asculte. Se găsesc soluții și profesorul le găsește printr-un mijloc de a comunica cu elevul. Elevul are energie în el și poate să se descurce și singur, are curaj. Elevul este ca un burete, care absoarbe tot ce este bun, atunci când i se explică totul, dându-i puncte de legătură. Zestrea nativă este educată, dar impulsul vine de la profesor și părinți.

Profesorul cere elevului o motivație pentru a veni la școală și operează cu abstracții cu cei care au venit să învețe. Ca profesor, importantă este practică la locul de muncă, ucenicia.

(Hameline) *“În felul acesta, prin educație, s-ar putea afirma că experiența singulară a fiecăruia devine un destin plural : educatorii educă după ce ei înșiși au fost educați. Intențiile lor nu pot fi materializate decât prin intermediul instituțiilor educative.”*

Omul, prin natura, este o ființă educabilă, dar în anumite limite stabilite de moștenirea sa genetică, iar dezvoltarea ei presupune imbinarea factorilor determinanți: ereditate, mediu, educație.

Rolul profesorului este de a organiza un mediu educațional cât mai dinamic și divers, bazat pe reguli stabilite și fixate de comun acord cu elevii, pe care și le vor asuma și vor încerca tot mai mult să le respecte care să permită identificarea și cultivarea predispozițiilor și potențialul elevilor. Tot el este cel ce identifică și cunoaște problemele fiecărui elev, conflictele ce apar în cadrul grupului și caută o soluție pentru acestea. Profesorul implică elevul în tot ceea ce se întâmplă în clasă. Implicați fiind vor percepe sala de grupă ca pe un mediu familial. Mediul clasei poate încuraja comunicarea de tip autoritar sau comunicarea de tip democratică. Profesorul vorbește, dar și ascultă.

Succesul sau eșecul elevilor este dependent într-o mare măsură de modul în care profesorul organizează mediul educațional. În același timp trebuie să aibă grijă și să nu-i favorizeze pe cei personalitate dominantă. În general, elevii vin la școală având fie o atitudine pozitivă, fie negativă față de această. Rolul profesorului este de a încerca să transforme atitudinea respectivă.

Educația are două mari scopuri : “Primul este să dăm copilului cunoștințe generale de care, bineînțeles, va avea nevoie să se servească: acesta este instrucția. Celălalt e să pregătim în copilul de azi pe omul de mâine și această este educația.” (Berger, 1973)

Aceste două scopuri pot fi dobândite doar având o relația bună cu elevul, creând un mediu educațional plăcut și doar îmbunătățind această relație vom avea rezultate importante și pozitive pe termen lung.

Crucială este relația între profesor și elev – mai importantă chiar decât cum se comportă profesorul sau cui încearcă să îi predea. Profesorul trebuie să creeze o relație bună și armonioasă cu elevul pentru a nu-I afecta dezvoltarea psihică, afectivă, cognitivă și emoțională.

Știm că dintotdeauna școală a colaborat foarte bine și cu părinții în forme diverse, însă, odată cu schimbarea contextului social această colaborare este mai importantă că oricând.

Identificarea și cunoașterea cerințelor unității de învățământ, aprecierea și valorificarea muncii elevilor, urmărirea învățării în mediul familial, contribuie la dezvoltarea acestei colaborări și reduce sursă de conflict sau neînțelegere, plasând părinții și elevi la un nivel de încredere în sistemul educațional actual.

Școala și familia au fost mereu stâlpi de rezistență a dezvoltării umane și ai educației, și pentru a-și îndeplini cu succes acest rol, familiile trebuie încurajate prin acțiuni social-educative specifice, care favorizează derularea optimă a relațiilor cu mediul educațional.

Școala a fost mereu principalul loc de educare a copiilor însă, alături de școală un rol important îl are și familia, reprezentând primul loc de unde începe educația.

Așa cum am scris și la începutul lucrării, obiectivul principal al educației este de a pregăti și forma personalitatea elevului, o formare care trebuie urmărită atât în școală, cât și în familie, prin împletirea cât mai mult a sarcinilor școlare și cele familiale având un sprijin reciproc. Astfel, se impune o colaborare mult mai strânsă a cadrelor didactice cu părinții elevilor.

Rolul unui profesor nu se limitează doar la a preda la catedră, ci implică și o activitate de educație sau predare și în relațiile cu elevii și familiile acestora, având o muncă de dezvoltare, îndrumare și conducere.

O relație optimă și eficientă între părinte și profesor impune o ascultare activă, implicarea familiei în activitățile extra curriculare.

Curentul de urmat, din ultimii ani, a pus accent pe angajamentul stabilit de comun acord între părinți și profesori, în baza unui contract educațional pentru bună dezvoltare educațională a copilului. Părinții, astfel, se implică și responsabilizează în educația elevilor, obținând în acest mod asigurarea condițiilor propice de educare.

Succesul educației nu se obține doar prin asigurarea materialelor didactice necesare, și în urmă efortului susținut al elevului de a asimila informațiile predate, succesul educațional se obține și prin eforturile susținute ale părinților de a continua educația în mediul familial și de a păstra valorile educaționale și de comportament insuflate de către profesor.

Cadrul didactic trebuie să asigure o comunicare active și transparentă cu părintele elevului prin organizarea activităților de informare profesor-părinte, dar și prin adunări comune profesor-elev-părinte, construind astfel un fundament solid pentru colaborarea să cu familia elevului.

Profesorul poate și trebuie să informeze părintele despre aspectele pozitive și negative în ceea ce privește evoluția și activitatea elevului la clasă, greșelile observate în comportament și obiectele la care întâmpina greutăți.

Astfel, având consilierea profesorului, părintele poate acționa asupra problemelor existente și împreună pot identifica posibilitățile de dezvoltare ale copilului, și interesele pe care le dezvoltă atât în muncă școlară cât și în cea extrașcolară.

Asumarea responsabilității fiecărei persoane implicate, asigura o relație optimă și autentică între actorii procesului educațional, profesori – părinți – elevi.

BIBLIOGRAFIE:

- Emil Paun – Pedagogie. Provocari si dileme privind scoala si profesia didactica, 2017, Ed Litera;
- Thomas Gordon, Noel Burch – Profesorul eficient, 2011, Ed.Trei;

- Hammeline Daniel – Profesori si elevi, 1978, E.D.P;
- Constantin Cucos – Pedagogie, 1996, Polirom;
- Stan Emil - Profesorul între autoritate și predare, 1999, Ed. Teora;
- Gheorghe Tomsa – Psihopedagogie prescolara si scolara, 2005, M.E.C.

TIMPUL LIBER – NOI DIMENSIUNI ȘI IMPLICAȚII

Desființarea activităților sportive obligatorii ce au fost cuprinse în cadrul unor mari manifestații sportive complexe, reducerea săptămânii școlare la cinci zile, precum și neobligativitatea cadrelor didactice de-a iniția și desfășura activități extrașcolare, au determinat (în unele cazuri chiar până la dispariție) o scădere a diferitelor forme de organizare a practicării exercițiilor fizice în activitățile extrașcolare de către elevi.

Toate acestea se pot constitui numai în câteva motive care ar trebui să stea la baza regândirii și gestionării timpului liber al copiilor.

Acest concept a fost sintetizat ca fiind timpul de care dispune un individ în afara presiunilor exercitate de diverse solicitări și obligații școlare și familiale; este timpul de care dispune o persoană pentru a desfășura o serie de activități alese din proprie voință conform unor interese, inclinații, preocupări.

El reprezintă o mare importanță pentru orice vârstă, dar în mod deosebit pentru vârsta tânără când se pune problema formării unor deprinderi și obișnuințe de a folosi timpul în mod eficient.

După Binet se disting trei funcții fundamentale ale timpului liber (Binet, 1975):

- funcție de odihnă sau destindere;
- funcție de divertisment;
- funcție de dezvoltare a personalității.

Așa cum rezultă din cercetările din domeniul fiziologiei și pedagogiei, efectele funcției de odihnă se obțin mai repede prin odihnă activă. Încercarea de a înlătura oboseala acumulată în timpul învățării numai prin odihnă pasivă, prin

inactivitate duce la apariția plictiselii, a unor stări psihice dezagreabile. Lipsa de ocupație înseamnă încetinirea proceselor psihice, scăderea tonusului fiziologic și eliminarea efortului voluntar.

Funcția de divertisment a timpului liber vizează crearea climatului optimist de viață și se realizează prin activități distractive, discotecă (baruri), jocuri de societate, jocuri pe calculator etc. Deși sunt modalități utile de petrecere a timpului liber, ocuparea acestuia numai cu asemenea preocupări are ca efect consumarea unei mari cantități de timp și acumularea de oboseală care se adaugă celei produse de munca școlară.

Ceea ce interesează în mod deosebit pe toți – cadre didactice, părinți, școală – este funcția de dezvoltare a personalității, funcție prin excelență educativă și autoeducativă. Ea vizează satisfacerea intereselor, inclinațiilor și aptitudinilor artistice, sportive etc.

Delimitarea funcțiilor enunțate mai sus este relativă, pentru că în realitate ele se întrepătrund.

Astăzi se impune ca problema timpului liber să fie abordată într-o cu totul altă concepție. Dacă până nu demult problema care se pune era aceea a canalizării elevilor către acțiuni dirijate, astăzi problema esențială este aceea de a veni în întâmpinarea opțiunilor individuale și colective ale copiilor cu o ofertă cât mai mare și atractivă de petrecere a timpului liber. Totodată, profesorii și părinții trebuie să vegheze asupra calității activităților de timp liber în perimetrul cărora elevul își exprimă opțiuni, mai ales în această perioadă în care curiozitatea, mirajul unor acțiuni ce par tentante îi poate debusola pentru viața întreagă.

Numai o ofertă diferențiată și diversificată va putea sugera conținutul educativ al activităților de timp liber pentru care vor opta elevii, va putea evita șabloanele și va promova entuziasmul, angajarea și emulația.

MODELE EDUCAȚIONALE CARE SPRIJINĂ CREAREA UNUI MEDIU COLABORATIV, BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE

ARTICOL ȘTIINȚIFIC DESPRE INOVAȚIE ȘI COLABORARE EDUCAȚIONALĂ

Prof. învă. primar LICIU LAVINIA RODICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ PIATRA, JUD, OLT

Educația modernă pune accent pe dezvoltarea competențelor sociale, a gândirii critice și a creativității. Un mediu educațional bazat pe respect și inovație este esențial pentru formarea unor indivizi capabili să colaboreze eficient și să găsească soluții creative la provocările societății contemporane. În acest referat, vom explora câteva modele educaționale care promovează colaborarea, respectul reciproc și inovarea.

1. Modelul Educației Bazate pe Colaborare

Acest model pune accent pe învățarea în echipă și pe interacțiunea dintre elevi. Profesorul devine un facilitator al cunoașterii, iar elevii lucrează împreună pentru a rezolva probleme, a analiza informații și a lua decizii.

Principii de bază:

- Învățare activă prin dialog și cooperare
- Respect reciproc și împărțirea responsabilităților
- Evaluare continuă bazată pe progresul colectiv

Exemplu:

Tehnica **Învățării prin Cooperare (Cooperative Learning)**, dezvoltată de Spencer Kagan, promovează activități de grup structurate, în care fiecare elev are un rol specific și contribuie la succesul echipei.

2. Modelul Educației Montessori

Dezvoltat de Maria Montessori, acest model se axează pe autoeducație, autonomie și respect față de ritmul de învățare al fiecărui elev. Copiii sunt încurajați să exploreze și să colaboreze într-un mediu organizat, dar flexibil.

Principii de bază:

- Încurajarea independenței și a autodisciplinei

- Respect pentru nevoile și interesele fiecărui elev
- Mediul educațional organizat pentru a stimula creativitatea și inovația

Exemplu:

Clasele Montessori utilizează materiale educaționale specifice și oferă elevilor libertatea de a alege activitățile care îi interesează, promovând astfel colaborarea naturală între colegi.

3. Modelul Educației Bazate pe Proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Acest model încurajează elevii să lucreze împreună la proiecte complexe, care au aplicabilitate în viața reală. Învățarea devine astfel activă, bazată pe experiențe concrete și pe colaborare.

Principii de bază:

- Abordare interdisciplinară și practică
- Promovarea muncii în echipă și a gândirii critice
- Crearea unui mediu de învățare stimulat și interactiv

Exemplu:

Elevii pot lucra la un proiect de protecție a mediului, unde își împart sarcinile (documentare, experimente, prezentări), dezvoltând atât competențe academice, cât și sociale.

4. Modelul Educației Finlandeze

Finlanda este recunoscută pentru sistemul său educațional inovator, care promovează colaborarea, învățarea prin experiență și respectul pentru diversitate.

Principii de bază:

- Atmosferă relaxată și fără presiune excesivă
- Eliminarea competiției toxice și încurajarea sprijinului reciproc
- Accent pe creativitate, experimentare și colaborare

Exemplu:

Elevii finlandezi lucrează adesea în grupuri pentru a analiza probleme reale, iar profesorii joacă rolul de mentori, sprijinind procesul de învățare.

Modelul Educației Finlandeze

Sistemul educațional finlandez este recunoscut la nivel global pentru eficiența și inovația sa. Acesta pune accent pe egalitate, flexibilitate, învățare bazată pe colaborare și adaptarea la nevoile fiecărui elev. Lipsa presiunii academice și promovarea unui mediu de învățare relaxat au transformat Finlanda într-un model de succes educațional.

Principii Fundamentale ale Educației Finlandeze

1. Egalitatea în Educație

✧ *Toți elevii au acces la o educație de calitate, indiferent de statutul social sau economic.*

- Nu există școli de elită, iar diferențele dintre instituții sunt minime.
- Educația este gratuită, inclusiv manualele, masa și transportul pentru elevi.

2. Atmosferă Relaxată și Fără Presiune

✧ *Elevii sunt încurajați să învețe într-un ritm propriu, fără stresul notelor și al examenelor frecvente.*

- Nu există testări standardizate până la sfârșitul liceului.
- Copiii încep școala la 7 ani, având mai mult timp pentru dezvoltare personală în primii ani de viață.
- Pauzele sunt frecvente, oferindu-le timp să se relaxeze și să socializeze.

3. Rolul Profesorului ca Mentor

✧ *Profesorii sunt foarte respectați și au libertate în alegerea metodelor de predare.*

- Sistemul de pregătire a profesorilor este riguros, iar doar cei mai buni absolvenți ajung să predea.
- Profesorii au autonomie în organizarea lecțiilor și nu sunt limitați de un curriculum strict.

4. Învățare Personalizată și Colaborativă

✧ *Elevii sunt încurajați să lucreze în echipă și să descopere singuri informațiile.*

- Accent pe învățarea bazată pe proiecte, unde elevii colaborează pentru a rezolva probleme reale.
- Fiecare elev este tratat individual, iar dificultățile de învățare sunt abordate cu sprijin suplimentar.

5. Accent pe Creativitate și Gândire Critică

✧ *Sistemul promovează inovația și rezolvarea creativă a problemelor.*

- Materiile sunt predate interdisciplinar, legând cunoștințele de situații din viața reală.
- Învățarea nu este centrată pe memorare, ci pe aplicarea practică a informațiilor.

6. Importanța Echilibrului între Școală și Viața Personală

✧ *Sănătatea mentală și fizică a elevilor este o prioritate.*

- Programul școlar este mai scurt decât în alte țări, iar temele pentru acasă sunt minime.
- Elevii petrec mai puțin timp în bănci, dar au rezultate excelente datorită metodelor eficiente de predare.

Rezultatele Sistemului Educațional Finlandez

- Finlanda este mereu în topul clasamentelor internaționale la testele PISA (evaluări ale competențelor elevilor).
- Elevii finlandezi sunt mai fericiți și mai motivați decât cei din alte sisteme educaționale stricte.
- Sistemul a demonstrat că un mediu relaxat și incluziv poate duce la performanțe academice ridicate.

5. Modelul STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics)

Acest model combină științele exacte cu artele pentru a dezvolta gândirea inovatoare și colaborativă.

Principii de bază:

- Învățare bazată pe explorare și experimentare
- Proiecte interdisciplinare care implică colaborare și creativitate

- Încurajarea soluțiilor inovatoare prin practică

Exemplu:

Elevii pot construi roboți sau structuri arhitecturale, lucrând în echipe pentru a dezvolta soluții tehnologice creative. **Modelul educației finlandeze** este recunoscut la nivel global pentru eficiența și inovația sa. Acesta se bazează pe principii fundamentale precum echitatea, flexibilitatea, învățarea centrată pe elev și încrederea în profesori. Iată principalele caracteristici ale acestui model:

1. Egalitate și incluziune

- Educația este gratuită pentru toți elevii, inclusiv manualele, mesele și transportul.
- Nu există ierarhii rigide între școli, iar toate instituțiile educaționale oferă același standard ridicat de educație.
- Se pune accent pe sprijinirea fiecărui elev în funcție de nevoile sale, inclusiv prin programe de educație specială.

2. Flexibilitate și autonomie

- Școlile și profesorii au o mare autonomie în alegerea metodelor și materialelor didactice.
- Programul școlar este orientativ, nu rigid, permițând adaptarea la nevoile fiecărei clase.
- Nu există examene standardizate frecvente, iar evaluarea se face mai mult prin observație și feedback personalizat.

3. Profesorii – cheia succesului

- Profesorii sunt foarte respectați și au o pregătire academică solidă (minimum un masterat).
- Formarea continuă este încurajată și susținută de stat.
- Autonomia profesorilor în predare le permite să adapteze metodele la stilurile de învățare ale elevilor.

4. Accent pe învățarea practică și colaborativă

- Elevii învață prin explorare, colaborare și proiecte interdisciplinare.
- Evaluările sunt mai puțin despre memorare și mai mult despre aplicarea practică a cunoștințelor.
- Timpul petrecut în afara clasei, jocurile și activitățile creative sunt integrate în procesul de învățare.

5. O abordare relaxată a educației

- Elevii încep școala la vârsta de 7 ani, fără presiunea unor examene timpurii.
- Programul zilnic este mai scurt comparativ cu alte sisteme educaționale.
- Pauzele lungi și activitățile recreative sunt parte esențială a programului școlar.

6. Lipsa competiției și a standardizării excesive

- Nu există clasamente oficiale ale școlilor sau competiție între elevi.
- Examenele naționale sunt minime (există doar un examen de absolvire a liceului).
- Scopul principal al educației finlandeze nu este performanța în teste, ci dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil.

Această abordare a dus la rezultate excelente în testele internaționale (PISA) și a creat un sistem educațional echilibrat, în care elevii sunt motivați să învețe din plăcere, nu din obligație.

Modelul STEAM în Educație

Modelul **STEAM** este o abordare educațională interdisciplinară care integrează cinci domenii-cheie:

- ◆ **S** – Știință (Science)
- ◆ **T** – Tehnologie (Technology)
- ◆ **E** – Inginerie (Engineering)
- ◆ **A** – Arte (Arts)
- ◆ **M** – Matematică (Mathematics)

Această metodologie pune accent pe învățarea prin proiecte, colaborare și aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte practice și creative.

Principalele caracteristici ale modelului STEAM

1. Învățare bazată pe proiecte

- Elevii lucrează la **proiecte interdisciplinare** care combină știința, tehnologia, ingineria, artele și matematica.
- Exemple: construirea unui robot, proiectarea unei case ecologice, crearea unei animații digitale.

2. Creativitate și gândire critică

- Componenta **Arts** aduce în plus creativitate, design și gândire vizuală.
- Elevii sunt încurajați să găsească soluții originale și să experimenteze.

3. Abordare practică și interactivă

- Elevii aplică teoria prin experimente, jocuri și tehnologii interactive (realitate augmentată, imprimante 3D etc.).

- Accent pe "**learning by doing**" (învățare prin practică).

4. Dezvoltarea abilităților pentru viitor

- Pregătirea pentru meseriile viitorului (programare, robotică, design digital).
- Formarea competențelor esențiale: **colaborare, comunicare, rezolvare de probleme.**

5. Tehnologie și inovație

- Se folosesc **instrumente moderne** precum coding, inteligență artificială, realitate virtuală.
- Elevii învață să utilizeze tehnologia pentru a crea și inova.

Avantajele modelului STEAM

- Crește motivația și implicarea elevilor.
- Dezvoltă atât gândirea logică, cât și cea creativă.
- Pregătește elevii pentru provocările secolului XXI.
- Pregătește elevii pentru provocările secolului XXI.
- Pregătește elevii pentru provocările secolului XXI.

STEAM nu este doar despre știință și tehnologie – este despre a învăța prin explorare, experiment și creativitate!

În concluzie modelul educațional finlandez demonstrează că succesul nu depinde de competiție și presiune, ci de un mediu care încurajează învățarea naturală, colaborarea și creativitatea. Acesta poate fi o sursă de inspirație pentru reformele educaționale din întreaga lume, inclusiv pentru România, unde ar putea fi aplicate elemente precum învățarea bazată pe proiecte, reducerea încărcăturii academice și creșterea autonomiei profesorilor.

Modelele educaționale care sprijină colaborarea, respectul și inovația sunt esențiale pentru formarea unor generații pregătite pentru viitor. Fie că vorbim despre învățarea prin cooperare, Montessori, PBL, sistemul finlandez sau STEAM, toate aceste abordări creează un mediu educațional favorabil dezvoltării personale și profesionale. Implementarea acestor modele în școli poate contribui semnificativ la construirea unei societăți bazate pe colaborare, respect și progres continuu.

Bibliografie:

- Albulescu, I., *Pedagogii alternative*, Editura All, București, 2014
- Cucos, C., *Istoria pedagogiei*, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Felea, Ghe. (coord.), *Alternativele educaționale în România*, Editura Triade, Cluj-Napoca, 2003.

Proiect de cercetare
Școala Gimnazială Preutești
Lungu Nadejda

Argument

Școala este celula activă a progresului uman, social, economic și cultural. Ea este chemată să utilizeze cele mai eficiente moduri prin care să stimuleze și să asigure concomitent creșterea ritmului de învățare, formarea atitudinilor și capacităților, dar și însușirea cunoștințelor, conținuturilor în conformitate cu actualele cerințe ale societății.

O componentă a învățământului primar este jocul care aduce o contribuție esențială în instruirea și educarea copiilor. Jocul este lipiciul care poate uni școala cu viața, ajutând copilul să treacă fără să-și dea seama la munca serioasă, permițându-i să se manifeste conform naturii sale. Prin caracterul formativ al acestei activități ludice se influențează dezvoltarea personalității elevului. În mod eficient, copilul își structurează acțiunile și operațiile fără să resimtă munca, efortul și învățarea. Datorită acestor aspecte astăzi jocul este considerat, în teoria pedagogică, un mod de a asimila realul la activitatea proprie (Jean Piaget), asigurând nenumarate posibilități de activism intelectual. Prin urmare, jucându-se, elevul reușește să desprindă realități intelectuale care rămân exterioare inteligenței copilului.

Realitatea obiectivă, mai ales realitatea socială se poate transpune prin joc. Cu siguranță că nu e vorba de o identică reproducere a realității, ci pur și simplu, în joc, copilul transfigurează relațiile, fenomenele, obiectele, ceea ce implică capacitatea de abstractizare, de simbolizare, capacitate care nu poate să dezvolte procesele senzoriale decât prin exercițiu.

Stăpânirea emoțiilor este capacitatea care, în mod progresiv, se dobândește în același timp cu îmbogățirea vieții afective a copilului prin joc. El învață să-ți gestioneze sincer, pozitiv sau negativ reacțiile față de ceea ce este frumos, bun, moral și față de ceea ce este imoral, rău.

Cea mai mare recompensă pe care o primește elevul este însuși faptul de a se juca. Prin activitatea ludică se solicită latura volițională. Jocul devine eficient dacă învățătorul reușește să asigure o concordanță între materialul didactic existent, tema jocului și modul în care știe să folosească cuvântul ca mijloc de ghidare a elevilor prin întrebări, indicații, răspunsuri, explicații, aprecieri.

Este ușor să observăm că în aproape fiecare domeniu al vieții inovația, de la tehnologie la educație, este în continuă creștere. Dacă analizăm sistemul de învățământ din ultimii 100 de ani, putem observa cu ușurință cât de departe am ajuns. Evoluția educației este susținută de cercetarea și dorința de a merge pe cele mai înalte trepte pentru a îmbunătăți învățarea, pentru a încuraja și pentru a ajunge la pasiunea de a gândi liber.

Pe tot globul, peste 3 miliarde de ore pe săptămână sunt dedicate jocurilor, iar odată cu prezența omniprezentă a tehnologiilor mobile, jocurile sunt acum și mobile. Un jucător poate fi captivat ore în șir doar de un joc bine dezvoltat. Ce se întâmplă atunci când învățătorii implică elevii în același mod prin care jocurile implică jucătorii? Răspunsul este simplu. Tehnicile bazate pe joc și gândirea jocului nu doar implică elevii ci îi motivează să treacă la acțiune și învățare.

2. Review-ul literaturii

Învățământul primar este etapa în care se așează bazele deprinderilor de studiu și muncă intelectuală. Jocul didactic și gameficarea vin în sprijinul realizării învățământului activ prin stimularea creativității elevilor și a unui învățământ activ. Jocul oferă copiilor șansa de a învăța și de a practica abilități de viață (Piaget, 1962; Vygotsky, 1978)

Studiile au fost efectuate pe întreg cuprinsul lumii și au ajuns la concluzii asemănătoare și anume că trebuie să existe un echilibru între metodele tradiționale de predre și cele digitale. Este important să fie utilizate metodele de predare în funcție de particularitățile de vârstă ale copiilor, nivelul de pregătire, gradul priceperilor și potențialul de percepție .

În ceea ce privește practicile, mai mult de o treime dintre respondenți spun că joaca în limba franceză , în diverse moduri : jocuri de cuvinte, jocuri de societate, jocuri digitale etc. Jocul digital, pe dispozitivul mobil sau pe computer, face parte din strategiile lor deliberate de a continua să învețe ca limbă străină (limba franceză) în mod independent(Silva et al., 2017). Mai mult de jumătate (53%) spun că joaca în franceză des sau din când în când. Într-adevăr, dacă sunt menționate câteva zeci de jocuri, doar șase jocuri sau tipuri de jocuri obțin cinci sau mai multe apariții: Duolingo , jocuri de memorie , jocuri gramaticale , ghicitori , cuvinte încrucișate și joc loto . În afara Duolingo, răspunsurile corespund mai mult unor categorii de jocuri care fac parte și din practicile ludice tradiționale. Acest lucru ar trebui legat de faptul că în peste jumătate din cazuri, practicile de joc în limba franceză la care s-au referit elevii au avut loc în sala de clasă. Profesorul păstrează, într-adevăr un rol important.

Rezultatele studiilor compară și timpul necesar, fiecare școală ar trebui să le permită elevilor „joc liber”, conform cerințelor districtuale și ale statului.

Copiilor de toate vârstele le place să se joace și le oferă oportunități de a dezvolta competența fizică și de a se bucura de aer liber, înțelege și da un sens lumii lor, interacționează cu ceilalți, exprimă și controlează emoțiile, își dezvoltă abilități simbolice și

de rezolvare a problemelor și exersează abilitățile emergente(Myers, 2012) . Lipsa jocului în școlile noastre afectează fizic elevii noștri și contribuie la o problemă de nivel național care o reprezintă obezitatea infantilă.

Elevii reprezintă profilul tipic al tinerilor născuți cu tehnologie digitală. Activitățile oferite de jocul ITS-Stop the transmission îmbunătățesc structurarea cunoștințelor în legătură cu infecțiile cu transmitere sexuală. Activitățile asociate cu conștientizarea diferențelor și asemănarilor și a capacității elevilor de a stabili analogii au favorizat cel mai mult structurarea cunoștințelor(Sauvé, 2018).

O altă lucrare documentează proiectarea și dezvoltarea iterativă a unui joc educațional, Compareware în Flash și jocul pe iPad. Raportăm, de asemenea, un studiu pilot care studiază jocul și o activitate legată de hârtie și creion prin finalizarea unui pre- și post-test. Pe baza acestei lucrări preliminare, Compareware a fost o încercare de a vedea dacă se poate proiecta un joc pentru a încuraja cursanții care sunt mai puțin fluenți din punct de vedere lingvistic să își exprime, să extindă și să dezvolte înțelegerea clasificării artefactelor în termeni de asemănări și diferențe(Jenson, 2016).

Jocul în aer liber a devenit un subiect amplu discutat și cercetat. Dincolo de binele pe care expunerea directă la natură îl face copiilor mici rezultatele evidențiază că experiențele din copilărie în natură contribuie de cele mai multe ori la o relație pe tot parcursul vieții cu natura și la o atitudine pozitivă asupra mediului ca adult (Beattie, 2017).

Autori și an	Obiectivele studiului	Variabile investigate	Eșantion	Rezultate	Discuții
Haydée Silva G. Brougère V. Berry 2017	Urmărește să studieze reprezentările și practicile reprezentările legate de joc și jocul în contextul învățării limbilor	V.i.metodele de învățare(ludice sau tradiționale) V.d.performanța școlară V.controlată. limba franceză	300 de persoane care au răspuns unui chestionar online, au fost colectate 300 de	Rezultatele din cadrul sondajului- interviu confirmă faptul că majoritatea studenților se implică activ în	Deciziile luate la clasă pentru promovarea jocului ca instrument de învățare FL pot avea efectul de a legitima și a încuraja o astfel de învățare.

	străine în general și al învățării francezei ca limbă străină în special, cu accent pe învățarea situațională informală și privind utilizarea resurselor digitale ludice.		răspunsuri și 16 Studenți mexicani care au răspuns unui interviu (9 bărbați și 7 femei) au în medie 28 de ani (20 pentru cei mai tineri, 49 pentru cei mai în vârstă).	învățarea în afara zidurilor, folosind metode care rămân relativ tradiționale.	Percepția jocului în raport cu învățarea este în general pozitivă, deoarece provoacă la competiție .
Emily Myers 2012	Studiază timpul de joacă al elevilor din clasele primare din două școli din nord-vestul Arkansas. Analizează cantitatea de joacă pe care elevii o primesc în	V.i. mediul școlar, jocul, timpul alocat jocului V.d- performanța școlară	34 de profesori și 582 de elevi	Timpul acordat elevilor zilnic nu este suficient pentru a fi inclus. Toate tipurile de joc recomandat e pentru a îndeplini	Sugestia a se include mai mult joc în programul zilnic la grădiniță.

	mediul școlar.			toate domeniile de dezvoltare. Școlile participante respectau cantitățile de joacă sugerate de district și de stat.	
Louise Sauvé Gabriela Hanca Lise Renaud 2018	Cunoștințele elevilor despre utilizarea computerului și a internetului și percepțiile lor în legătură cu importanța TIC și a jocurilor în învățare Analiza tipului de învățare promovat de jocul educațional online legat de structurarea	V.i genul, vârsta, V.d motivație	Cinci clase de elevi de gimnaziu, un total de 173 de elevi, repartizați astfel: 54,7% sunt băieți și 45,3% fete	Rezultatele arată o ușoară îmbunătățire a cunoștințelo r. Ipoteza inițială - cu cât jocul educațional ITS - Stop the transmission oferă activități ce promovează integrarea cunoștințelo	Recomandarea de a se relua experimentului în condiții care să permită utilizarea modului multiplayer cu scopul de a verifica dacă integrarea activităților de tip role-playing și modeling în joc va avea impact asupra schimbării atitudinilor și comportamentel or.

	cunoștințelor. Gradul de adecvare a jocului educațional la cerințelor educaționale			r, cu atât cursanții își vor demonstra capacitatea de a înțelege un concept sau o situație dată, se confirmă.	Este important ca profesorii să se asigure că jocurile educaționale online oferite studenților îndeplinesc cerințele pedagogice (designul, ușurința în utilizare și lizibilitatea pedagogică).
Jennifer Jenson Suzanne de Castell Rachel Muehrer Erin McLaughlin-Jenkins 2016	Obiectivul de a detalia proiectarea și implementare a unui joc educațional cu un grup mare de testare a jocului .	V.i jocul traditional și jocul digital V.d. capacitatea de lectură	146 de participanți care au îndeplinit sarcini cu jocul și fără el (activitate cu hârtie și creion).	Rezultatele preliminare ale testării care au înregistrat niveluri ridicate de implicare a elevilor, o îmbunătățire statistică apropiată de la pre-test până la post-test și o discuție despre îmbunătățiri	Recomandarea de a se juca în segmente scurte, potrivite limitelor de timp ale școlilor.

				le care trebuia sa se aducă jocului în urma studiului pilot.	
Elizabeth Beattie 2017	Investigarea perspectivele unui copil asupra jocului în aer liber.	V.i jocul în aer liber V.d . entuziasmul pentru jocul în aer liber	60 de prescolari din Columbia	Educația ecologică pentru educația timpurie ar trebui să fie practică în locuri în care copiii mici se simt confortabil și, numai dacă zonele acelea nu sunt locații sălbatice, „naturale”, asociate în mod tradițional cu educația pentru mediul înconjurător , atunci educatorii ar	Se consideră că este importantă continuarea cercetării pentru a afla preferințele preșcolarilor în ceea ce vizează locațiile și activitățile pentru joacă în aer liber. Ar mai trebui realizată o investigație a motivelor acestor preferințe.

				trebui să lucreze pentru a crea programe care să evidențieze,, naturalul”. elemente ale mediului urban și îi poate ajuta pe copiii mici să se conecteze la la realitatea înconjurătoare oriunde nu s-ar afla.	

3. Organizarea cercetării

Cuvinte cheie: joc, educație

3.1 Variabilele cercetării:

Variabilele independente : instrumentele de învățare moderne și tradiționale, genul

Variabilela dependentă: performanța școlară

Variabila controlată: limba română

3.2. Ipotezele cercetării:

Ipot. 1 Utilizarea jocului în abordarea structurilor morfo-sintactice corelează pozitiv cu performanța școlară a elevilor din clasele primare.

Ipot. 2. Există diferențe în funcție de gen în atingerea performanței școlare în urma folosirii jocurilor digitale.

Ipot. 3. Există diferențe în privința calificativelor în funcție de tipul jocurilor folosite (tradiționale sau digitale).

3.3. Metodologia cercetării:

3.3.1. Eșantion

Voi folosi un eșantion de 23 de elevi ,13 fete și 10 băieți, din clasa a IV-a la care sunt învățător.

3.3.2 Procedura de culegere a datelor ---

Procedura de obținere a datelor se va desfășura de pe 1 aprilie până pe 30 mai. Deoarece subiecții cercetării sunt încă minori, voi cere acordul părinților pentru a putea implica elevii în cercetarea prezentă.

Casă pot observa dacă instrumentele ludice au efectul dorit, la finalul lunii februarie le voi da elevilor un test de verificare a cunoștinșelor achiziționate la această disciplină după modelul testelor de la EN(Evaluarea Națională).

Pe parcursul lunii aprilie voi implica elevii în activități săptămânal programate în care voi folosi jocuri tradiționale pentru a consolida cunoștințele acumulate la limba rămână. La finalul lunii martie le voi da din nou un test după modelul EN ,iar rezultatele le voi înregistra în funcție de genul elevilor.

Pe parcursul lunii mai în apordarea structurilor morfo-sintactice voi folosi jocurile digitale. Iar la final ,din voi aplica un test după exemplul EN. Rezultatele le voi înregistra în funcție de genul elevilor.

După aceste două luni voi lua ambele rezultate și le voi compara.

3.3.3. Instrumentele de evaluare

Metoda experimentului va fi aplicată concomitent cu observația,elevii vor primi un test initial (de simularea Evaluării Naționale), observându-se implicarea, colaborarea și eficiența în activitățile ludice propuse de mine. Apoi vor urma două teste după fiecare perioadă în care voi folosi doar jocuri didactice, apoi doar jocuri digitale. Testele vor avea aceeași structură, dar exercițiile vor fi diferite cu același grad de dificultate.

3.3.4. Strategii de analiză a datelor.

Datele rezultate după cele trei teste, după cum s-a menționat anterior, vor fi comparate item cu item, astfel se vor analiza modificările prezente la nivelul achițiției de cunoștințe în legătură cu structurile sintactice și morfologice ale limbii române.

Desigur, toate rezultatele se vor analiza în funcție de baremele de corectare ce însoțesc testele.

4. Concluzie

Rezultatele studiului actual arată că o combinație între gamificare și metodele tradiționale de învățare ar putea îmbunătăți motivația pentru învățare a elevilor și efectele învățării. Învățarea elevilor este, totodată, influențată de conținutul jocului, de formatul întrebărilor, de strategia de instruire și nu în ultimul rând de motivația de a participa. Cred că aplicarea ambelor metode de joc sunt eficiente, dar se observă o preferință mai mare din partea băieților pentru jocurile digitale, în comparație cu fetele care preferă jocurile tradiționale. Mai cred că indiferent de natura lor, jocurile controlate vor corela pozitiv cu rezultatele școlare ale elevilor mei. Este important să păstrăm un echilibru între metodele de abordare în predare. Nu trebuie să uităm că trăim într-o societate care evoluează. Din punctul meu de vedere, odată ce dezvoltarea tehnologiei educaționale și jocurile educaționale devin tot mai populare și, drept urmare, se recomandă cercetări suplimentare.

5. Bibliografie:

Beattie, A. E. (2015). A Young Child's Perspectives on Outdoor Play: A Case Study from Vancouver, British Columbia. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 3(1), 38-53.

Jenson, J., de Castell, S., Muehrer, R., & McLaughlin-Jenkins, E. (2016). Playing and Learning: An iPad Game Development & Implementation Case Study| Jouer et apprendre: une étude de cas du développement et de la mise en œuvre d'un jeu sur iPad. *Canadian Journal of Learning and Technology/La revue canadienne de l'apprentissage et de la technologie*, 42(3).

Haydée Silva, Gilles Brougère. Jouer pour apprendre une langue étrangère : concert à 16 voix. Synergies Mexique. (2017), 7, pp.51-62. <https://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/hal-03589978/>

L'AIDE, A., & D'UN JEU, É. E. L. (2008). ÉTUDE DE CAS AUPRÈS DES ÉLÈVES DU SECONDAIRE: APPRENTISSAGE DES ITS À L'AIDE D'UN JEU ÉDUCATIF EN LIGNE. Projet: Apprendre par les jeux.

Myers, E. (2012). A Case Study of Young Children's Play. *Curriculum and Instruction Undergraduate Honors Theses* Retrieved from <https://scholarworks.uark.edu/cieduht/2>

CONSTRUIND VIITORUL EDUCAȚIEI MATEMATICE: GEOGEBRA, DE LA TEORIE LA PRACTICĂ INTERACTIVĂ

Prof. Maghiar Anamaria

Școala Gimnazială Nr. 1 Gârbou, Sălaj

Evoluțiile rapide ale tehnologiei impun educației o adaptare constantă pentru îmbunătățirea calității procesului educațional. Aceste cerințe influențează domeniul educației, necesitând inovație și creativitate din partea profesorilor în implementarea unor metode de predare bazate pe tehnologie, centrate pe elev și adaptate nevoilor acestora. Cu toate acestea, rezultatele învățării matematicii nu sunt încă la un nivel optim, ceea ce sugerează că tehnologia poate fi utilizată pentru a îmbunătăți performanțele elevilor. În acest context, utilizarea computerelor, a aplicațiilor web și a altor programe software specifice poate sprijini procesul de învățare.

Având în vedere aceste aspecte, diverse programe software pot fi integrate în predarea matematicii. Un element esențial este ca profesorii să dețină cunoștințele și competențele necesare pentru a opera aceste instrumente și să aleagă software-ul adecvat pentru procesul educațional. Un exemplu de program utilizat în predarea matematicii este GeoGebra. Prin intermediul acestuia, obiectele geometrice abstracte pot fi vizualizate și manipulate rapid, precis și eficient.

Mai mult, GeoGebra este disponibil în aproximativ 73 de limbi, inclusiv în limba română, și poate fi descărcat gratuit de pe site-ul oficial www.geogebra.org. Datorită versatilității sale, GeoGebra este unul dintre cele mai recomandate programe pentru învățarea matematicii, fiind utilizat frecvent în predarea geometriei și algebrei. Acest software oferă numeroase funcționalități care facilitează demonstrarea și vizualizarea conceptelor matematice, contribuind la formarea și consolidarea acestora.

Studiile anterioare au demonstrat că utilizarea GeoGebra în predarea geometriei îmbunătățește semnificativ abilitățile și răspunsurile elevilor. Alte cercetări au arătat că elevii care au învățat matematica folosind GeoGebra au obținut un nivel de înțelegere foarte bun. De asemenea, s-a constatat o îmbunătățire semnificativă a competențelor matematice după aplicarea acestui instrument în procesul de predare a geometriei. În plus, utilizarea GeoGebra stimulează o atitudine pozitivă față de învățare și dezvoltă abilitățile de rezolvare a problemelor matematice. Comparativ cu metodele tradiționale, acest software ajută elevii să înțeleagă mai bine conceptele geometrice și algebrice.

Pe baza acestor aspecte, acest articol își propune să ofere o prezentare generală a utilizării GeoGebra în predarea matematicii și să evidențieze rolul său ca instrument eficient pentru facilitarea procesului de învățare.

Integrarea Geogebra în procesul didactic oferă multiple beneficii atât pentru profesori, cât și pentru elevi, transformând ora de matematică într-o experiență interactivă și eficientă. Mai departe, vom vorbi despre câteva avantaje ale utilizării acestui software.

Unul dintre cele mai mari obstacole în învățarea matematicii este caracterul abstract al unor concepte, mai ales în geometrie și algebră. GeoGebra permite reprezentarea grafică a obiectelor matematice, oferind elevilor o înțelegere vizuală clară a relațiilor dintre elemente. De exemplu, transformările geometrice, graficele funcțiilor sau ecuațiile pot fi explorate dinamic, ceea ce facilitează asimilarea cunoștințelor.

Prin utilizarea GeoGebra, elevii nu mai sunt simpli receptori ai informației, ci devin activi în procesul de învățare. Ei pot experimenta direct modificând parametrii, observând efectele și descoperind concepte prin explorare. Această abordare stimulează gândirea critică și creativitatea, contribuind la dezvoltarea unor competențe esențiale în rezolvarea problemelor.

Desenarea unor figuri geometrice complexe pe tablă sau în caiet poate fi consumatoare de timp și predispusă la erori. Cu GeoGebra, construcțiile geometrice se realizează rapid și cu precizie, permițând elevilor să se concentreze pe înțelegerea conceptelor, nu pe dificultățile tehnice ale desenului. În plus, acest software permite manipularea obiectelor în timp real, evidențiind relațiile geometrice și proprietățile figurilor.

GeoGebra este un instrument flexibil, potrivit atât pentru lecțiile de bază, cât și pentru cele avansate. Poate fi utilizat în școala primară pentru ilustrarea operațiilor aritmetice, în gimnaziu pentru studiul funcțiilor și ecuațiilor, iar în liceu pentru analiza matematică, trigonometrie și geometrie analitică.

În domeniul geometriei, GeoGebra se dovedește a fi extrem de util pentru explorarea vizuală a conceptelor fundamentale, inclusiv pentru demonstrarea formulei ariei paralelogramului. O metodă eficientă de a înțelege această formulă constă în secționarea paralelogramului după o înălțime și rearanjarea părților componente pentru a forma un dreptunghi.

În imaginile de mai jos, procesul poate fi descris astfel:

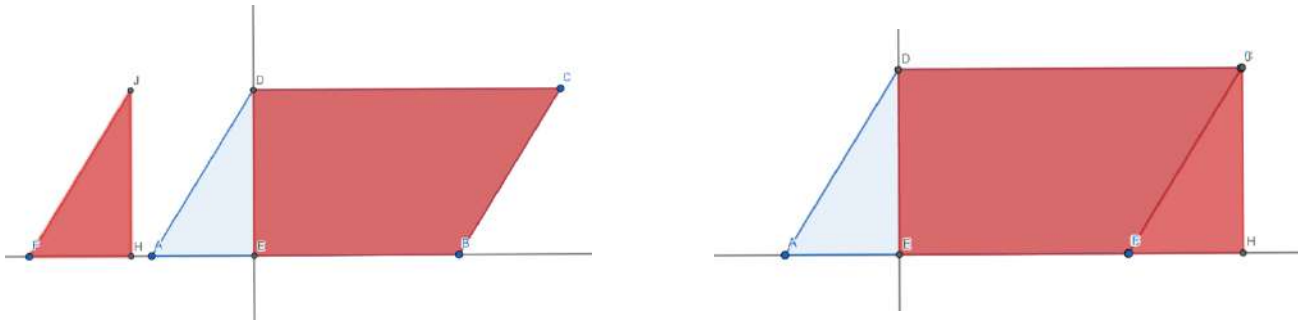
1. **Construirea paralelogramului** – Se trasează un paralelogram ABCD și se identifică una dintre înălțimile sale, care cade perpendicular pe baza aleasă. În acest caz, segmentul DE reprezintă înălțimea față de baza AB.

2. **Secționarea paralelogramului** – Se desenează un triunghi dreptunghic ADE, delimitat de baza AE, înălțimea DE și latura înclinată AD. Acest triunghi este apoi decupat virtual, reprezentat prin triunghiul FHJ.

3. **Translatarea triunghiului** – Triunghiul FHJ este mutat la capătul opus al paralelogramului, astfel încât F să coincidă cu B, iar J să coincidă cu punctul D, obținând astfel un dreptunghi DEHJ.

4. **Concluzia** – Deoarece rearanjarea nu modifică suprafața figurii, aria paralelogramului este aceeași cu aria dreptunghiului rezultat, calculată prin formula bine cunoscută:

$$A_{dreptunghi} = L \cdot l$$

Un alt exemplu relevant în care GeoGebra poate facilita înțelegerea conceptelor de arie este cel al trapezului. La fel ca în cazul paralelogramului, putem demonstra vizual formula ariei prin secționarea și rearanjarea unor părți ale figurii pentru a obține un dreptunghi echivalent ca suprafață.

În imaginile următoare, procesul poate fi descris astfel:

1. **Construirea trapezului** – Se consideră trapezul ABCD, având baza mare AB și baza mică CD. Se trasează linia mijlocie EF, care unește mijloacele laturilor neparalele și are lungimea $\frac{AB+CD}{2}$.

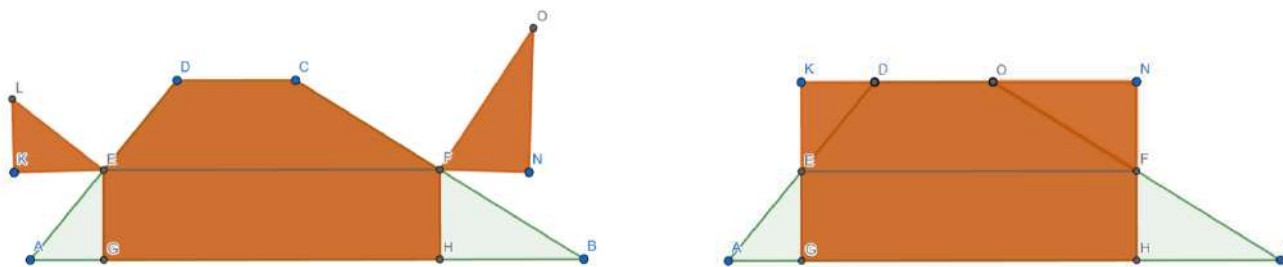
2. **Secționarea trapezului** – Se duc perpendiculare din punctele E și F pe baza mare, determinând două triunghiuri mici AEG și BHF. Aceste triunghiuri sunt apoi duplicate și translate în exteriorul trapezului.

3. **Rearanjarea triunghiurilor** – Cele două copii ale triunghiurilor sunt repositionate simetric astfel încât să completeze forma unui dreptunghi de lungime EF și lățime h.

4. **Obținerea unui dreptunghi echivalent** – Prin această rearanjare, se observă că aria trapezului este aceeași cu aria unui dreptunghi, ceea ce duce la formula finală a ariei:

$$A = L \cdot l = \text{linia mijlocie} \cdot h$$

Această metodă vizuală realizată cu GeoGebra oferă o demonstrație clară și intuitivă a formulei ariei trapezului, permițând o mai bună înțelegere a relațiilor geometrice dintre trapez și dreptunghi.

Prin utilizarea GeoGebrei, demonstrațiile geometrice devin mult mai intuitive și accesibile, permițând explorarea vizuală a relațiilor dintre diferite figuri. Atât în cazul paralelogramului, cât și al trapezului, am observat cum secționarea și rearanjarea strategică a componentelor duc la obținerea unui dreptunghi, facilitând astfel deducerea formulelor de arie. Această abordare nu doar că ajută la înțelegerea conceptelor teoretice, dar oferă și o metodă interactivă prin care elevii pot experimenta și verifica singuri proprietățile geometrice. GeoGebra transformă geometria într-un proces dinamic și vizual, contribuind la o învățare mai profundă și mai captivantă.

În concluzie, GeoGebra reprezintă o resursă valoroasă în educația matematică, oferind o abordare interactivă și vizuală a conceptelor abstracte. Prin capacitatea sa de a transforma demonstrațiile geometrice în experiențe dinamice, GeoGebra stimulează gândirea critică și creativitatea elevilor, facilitând o înțelegere mai profundă a matematicii.

Utilizarea acestui software nu doar că îmbunătățește performanța academică, dar și cultivă o atitudine pozitivă față de învățare. GeoGebra permite elevilor să experimenteze și să descopere singuri principiile matematice, transformând procesul de învățare într-o aventură captivantă.

Pe măsură ce tehnologia continuă să evolueze, instrumente precum GeoGebra devin esențiale în pregătirea elevilor pentru provocările viitorului. Integrarea acestor tehnologii în sălile de clasă nu este doar o necesitate, ci și o oportunitate de a reinventa educația, făcând-o mai accesibilă și mai relevantă pentru generațiile tinere.

Prin urmare, încurajăm profesorii să exploreze și să implementeze GeoGebra în lecțiile lor, pentru a oferi elevilor o educație matematică de calitate, adaptată cerințelor erei digitale.

Bibliografie:

<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1882/1/012042/pdf>

<https://online-journals.org/index.php/i-jim/article/view/29575/11167>

REIMAGINAREA EDUCAȚIEI PRIN SOLUȚII INOVATIVE PENTRU CREAREA UNUI MEDIU EDUCAȚIONAL COLABORATIV ȘI FLEXIBIL

Profesor: MANEA ANGELICA – ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.32, BUCUREȘTI

Educația este un pilon fundamental al societății, iar abordările tradiționale din învățământ nu mai sunt suficiente pentru a răspunde provocărilor și cerințelor unui secol XXI dinamic și interconectat. Reimaginarea educației prin soluții inovative are scopul de a construi un mediu educațional care să fie nu doar eficient, dar și flexibil și colaborativ. În acest context, este esențial să se identifice noi modalități de învățare care să sprijine dezvoltarea competențelor esențiale, să promoveze colaborarea între elevi și profesori și să răspundă nevoilor unei lumi aflate într-o continuă schimbare.

1. Conceptul de educație inovativă și flexibilă

Educația inovativă poate fi înțeleasă ca un ansamblu de practici și strategii didactice care aduc noi perspective și tehnologii în procesul de învățare. Aceste soluții inovative presupun adaptabilitate și o abordare personalizată a procesului educațional, care să permită elevilor să învețe la propriul ritm și într-un cadru care le dezvoltă abilități practice, dar și gândirea critică. Pe de altă parte, flexibilitatea în educație înseamnă crearea unui mediu în care elevii pot alege metodele, resursele și ritmul de învățare care se potrivesc cel mai bine stilului lor individual de învățare. Acest tip de educație nu se limitează doar la învățământul formal, ci include și învățarea informală și non-formală.

2. Tehnologia ca motor al inovației educaționale

Tehnologia joacă un rol crucial în reimaginarea educației. Platformele de învățare online, aplicațiile educaționale, realitatea virtuală (VR) și augmentată (AR), precum și inteligența artificială (IA) sunt doar câteva dintre instrumentele care pot transforma complet modul în care se desfășoară procesul educațional. Aceste tehnologii permit accesul la resurse educaționale diverse și interactive, adaptate nevoilor fiecărui elev.

Un exemplu relevant este utilizarea platformelor de învățare online care permit personalizarea experienței educaționale prin feedback automatizat, iar profesorii pot urmări progresul elevilor într-un mod mult mai eficient. Aceste platforme facilitează, de asemenea, învățarea colaborativă, prin instrumente de comunicare și colaborare la distanță.

3. Învățământul colaborativ: esența unui mediu educațional inovativ

Educația colaborativă presupune învățarea prin interacțiune și colaborare între elevi, profesori și comunități. Un mediu educațional colaborativ încurajează discuțiile, proiectele de

grup și activitățile de învățare comună, toate acestea contribuind la dezvoltarea abilităților sociale și de rezolvare a problemelor. Mai mult, acest tip de învățare stimulează gândirea critică și creativitatea, pregătind elevii să facă față provocărilor din viața reală.

În acest context, școlile trebuie să creeze un spațiu fizic și digital care să încurajeze interacțiunea între elevi, dar și între profesori și elevi. De exemplu, în școlile moderne, sălile de clasă pot fi echipate cu tehnologii de colaborare (ex. videoconferințe, instrumente de colaborare online) care permit elevilor să lucreze împreună, indiferent de locația lor.

4. Educația flexibilă – învățarea la ritmul propriu

Flexibilitatea în educație presupune adaptarea metodelor de învățare la nevoile individuale ale elevilor. Aceasta înseamnă, de exemplu, posibilitatea de a alege tipul de resurse educaționale (video, texte, jocuri educaționale, etc.) și de a studia în ritmul propriu. Flexibilitatea permite elevilor să își gestioneze mai bine timpul, să se concentreze pe domeniile care le interesează și să se angajeze activ în procesul de învățare.

Un exemplu de educație flexibilă este „învățarea pe bază de proiecte” (Project-Based Learning), în care elevii lucrează la proiecte complexe pe o perioadă mai lungă, colaborând cu alți elevi și explorând teme de interes personal sau relevant pentru comunitatea lor.

5. Provocările implementării unui mediu educațional flexibil și colaborativ

Chiar dacă soluțiile inovative pentru un mediu educațional flexibil și colaborativ sunt promițătoare, implementarea acestora vine cu numeroase provocări. Printre acestea se numără:

- **Accesul la tehnologie:** Nu toți elevii au acces la dispozitive sau internet de calitate, ceea ce poate crea inegalități în învățarea online.
- **Pregătirea profesorilor:** Implementarea noilor tehnologii și metode educaționale necesită formarea continuă a cadrelor didactice, care trebuie să învețe cum să utilizeze eficient aceste instrumente.
- **Rezistența la schimbare:** În multe cazuri, cadrele didactice și instituțiile educaționale pot fi reticente în fața schimbărilor majore, iar tranziția către un sistem educațional inovativ poate întâmpina dificultăți.

6. Concluzie

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil este esențială pentru a răspunde nevoilor elevilor din secolul XXI. Tehnologia, învățarea colaborativă și flexibilitatea sunt cheia unui sistem educațional care să formeze nu doar cunoștințe, dar și competențe esențiale pentru succesul în viața personală și profesională. Totuși, pentru a implementa aceste soluții cu succes, este nevoie de o viziune clară, de investiții în formarea cadrelor didactice și de resurse adecvate pentru toți elevii.

Bibliografie

1. **Popescu, I.** (2020). *Inovație în educație: Tehnologii emergente și noi paradigme de învățare*. Editura Educațională, București.
2. **Mihaila, A.** (2019). *Educația digitală: Transformarea învățării prin colaborare și flexibilitate*. Editura Universitară, Cluj-Napoca.
3. **Ionescu, R. & Georgescu, D.** (2021). *Colaborare în educație: Modele de învățare activă și interactivă*. Editura Didactică și Pedagogică, Iași.
4. **Toma, S.** (2018). *Educația flexibilă: Provocări și oportunități pentru viitor*. Editura Pro Universitaria, București.
5. **Stanescu, M.** (2022). *Pedagogia inovativă: Cum să creăm un mediu educațional colaborativ*. Editura Tehnică, Timișoara.
6. **Vasile, L.** (2017). *Metode inovative de învățare: De la tradițional la digital*. Editura Progres, Brașov.

REIMAGINAREA EDUCAȚIEI PRIN SOLUȚII INOVATIVE PENTRU CREAREA UNUI MEDIU EDUCAȚIONAL COLABORATIV, FLEXIBIL

Manea Cătălina Florentina, Liceul Tehnologic Duiliu Zamfirescu Dragalina

Crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil este o viziune modernă ce se adaptează la cerințele unei societăți în continuă schimbare. Aceasta oferă oportunități nelimitate atât pentru elevi, cât și pentru profesori, de a se conecta și de a fi inovativi, încurajând colaborarea în moduri ce depășesc limitele tradiționale de studiu. În mod cert, tehnologia avansează într-un timp scurt și împreună cu ea se nasc și cerințele de implementare a tehnologiei în mediul academic. Durata de atenție a elevilor scade obligând cadrul didactic să aplice metode inovative de captare a atenției, păstrând în același timp calitatea informației. *„În opinia lui Coombs, dimensiunea calitativă înseamnă mult mai mult decât calitatea educației, așa cum este definită și apreciată în mod obișnuit prin raportarea rezultatelor învățării elevilor la anumite standarde. Calitatea se referă la relevanța a ceea ce este învățat și cât de bine se potrivește nevoilor prezente și viitoare ale educabililor.”* (Albulescu & Catalano, 2020, p. 59)

Astfel prin integrarea tehnologiilor avansate precum inteligența artificială sau chiar și realitatea virtuală cadrul didactic poate crea un mediu de învățare interactiv și personalizat. Integrarea realității virtuale deschide calea studiului prin experimentarea situației de învățare cu exemple reale și sigure. Cadrul didactic beneficiază la rândul său, cu ajutorul inteligenței artificiale, de instrumente analitice care monitorizează procesul și vine cu idei în ajustarea conținutului didactic în funcție de nevoile individuale ale copilului. Aceste instrumente îmbunătățesc accesul la informație și stimulează gândirea critică și creativitatea prin captarea atenției elevului și menținerea acesteia pe o perioadă lungă de timp.

Fiecare elev are stilul și ritmul său de dobândire a informației, așadar, realizarea predării poate fi încetinită. Folosirea platformelor adaptive aduce în prim-plan ideea unei educații centrate pe copil deoarece se mulează pe cerințele individuale ale acestuia. Prin adaptarea materialelor didactice la ritmul fiecărui elev se promovează un mod de educație ce recunoaște diversitatea stilurilor de învățare și care oferă sprijin personalizat. Cu ajutorul platformelor online este confecționat un mediu de învățare ce încurajează creșterea motivației și a implicării, facilitând o înțelegere mai profundă a conceptelor studiate. *„Educația nu se reduce la un travaliu pur*

tehnic, strategic, de bună alternare metodică pentru a transfera niște cunoștințe sau a forma conduite, ci presupune și o reformare umană, <<tulburare>> a unei ordini sau a unui dat natural, intervenție psihologică asupra unor persoane sau grupuri de o specificitate cu totul aparte.” (Sălăvastru, 2004, p.4)

Învățarea inovativă nu se reflectă doar din integrarea tehnologiilor contemporane în timpul studiului, ci implică și un spațiu modern cu elementele esențiale pentru a răspunde rapid schimbărilor și nevoilor elevilor. Modul în care este aranjată o sală de clasă influențează excesiv abilitatea copiilor de a absorbi informația. Aceste spații nu se rezumă doar la un simplu loc de învățare ci încorporează colaborarea elevilor atât unul cu altul cât și cu elemente de tehnologie avansată, mobilier ergonomic și design flexibil menite să stimuleze creativitatea și implicarea activă a elevilor. Într-un astfel de mediu, iluminarea trebuie să fie una naturală și să pătrundă în sala de curs, mai ales de deasupra sălii, pentru a facilita eficiența scrierii atât persoanelor care scriu cu mâna dreaptă, cât și stângacilor. Mobilierul trebuie să fie ales, nu doar din punct de vedere estetic , cât și pentru adaptabilitatea individuală a elevilor, permițându-le să-și ajusteze pozițiile pentru un confort cât mai mare pe durata orelor de studiu prelungite. Integrarea tablelor interactive în sălile de studiu poate transforma spațiul într-un mediu de lucru atât fizic, cât și digital. Aceasta facilitează și învățarea colaborativă, permițând elevilor să lucreze în grupuri și să participe la proiecte interactive. *„Design-ul și estetica industrială reprezintă îmbinarea utilului, performanțelor și funcționalității cu plăcutul, sensibilul, frumosul și crearea și comercializarea produselor materiale.” (Istrate, 2001, p. 138)*

În concluzie, reimaginarea educației prin soluții inovative reprezintă adaptarea mediului de studiu la cerințele actuale ale elevilor. Aceasta deschide calea către un sistem educațional modern, capabil să acomodeze toate metodele de studiu stimulativ și integrator.

Bibliografie

1. Albulescu I. & Catalano H. (2020), *Sinteze de Pedagogie Generală*, București: Didactica Publishing House
2. Jina I. & Istrate E. (2001), *Manual de Pedagogie*, București: Editura ALL EDUCATIONAL
3. Sălăvastru D. (2004), *Psihologia Educației*, Iași: Polirom

IMPLEMENTAREA UNOR STRATEGII EDUCAȚIONALE

INOVATIVE ÎN ȘCOLILE DIN ROMÂNIA

(STUDIU DE CAZ)

Prof. Manea-Marinescu Nicoleta (Liceul Tehnologic „Dacia” Pitești)

România se confruntă cu multiple provocări în domeniul educației, inclusiv infrastructura deficitară, disparități semnificative între școlile urbane și cele rurale, abandonul școlar ridicat și lipsa resurselor digitale. Cu toate acestea, numeroase inițiative inovative sunt implementate pentru a moderniza sistemul de învățământ și pentru a crește calitatea actului educațional.

Pentru a pregăti elevii pentru o societate aflată în continuă schimbare, educația trebuie să integreze metode inovative care să stimuleze gândirea critică, colaborarea, creativitatea și competențele digitale. Astfel, numeroase școli din România au adoptat strategii educaționale moderne pentru a se adapta cerințelor actuale.

Un studiu de caz privind implementarea unor strategii educaționale inovative în școlile din România poate analiza modul în care anumite strategii și metodologii noi sunt integrate în cadrul sistemului educațional, cu scopul de a îmbunătăți calitatea învățământului și de a răspunde provocărilor educaționale actuale. Aceste strategii pot include tehnologii educaționale, abordări pedagogice moderne și colaborarea între diverse instituții și profesioniști.

Iată cum ar putea arăta un astfel de studiu:

Contextul educațional din România

- Situația educațională generală: Cum sunt structurate școlile din România, ce provocări întâmpină (ex: infrastructura slabă, lipsa resurselor, disparitățile între zonele urbane și rurale, etc.), dar și oportunitățile pentru reformă.
- Reforme recente: Începerea implementării unor strategii educaționale inovative în cadrul reformei curriculare (de exemplu, schimbarea programei școlare, implementarea învățării bazate pe competențe).

Strategiile educaționale inovative sunt metode și abordări moderne utilizate în procesul de învățare pentru a îmbunătăți calitatea educației și a face predarea mai eficientă și atractivă pentru elevi. Aceste strategii includ digitalizarea învățământului, utilizarea tehnologiilor moderne, metode de

predare interactive (învățarea prin proiecte, gamificarea, flipped classroom), și integrarea unor concepte precum educația pentru dezvoltare sustenabilă. Scopul lor este să dezvolte gândirea critică, creativitatea și competențele necesare pentru viitor.

Începutul digitalizării: Introducerea tehnologiilor educaționale în școlile din România, cum ar fi platformele educaționale online, folosirea tabletelor sau laptopurilor în clase, cursurile de programare și STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică).

- Abordări pedagogice centrate pe elev: Înlocuirea metodei tradiționale de predare cu una activă și participativă. De exemplu, implementarea învățării prin proiecte, învățarea colaborativă și educația bazată pe probleme.
- Educație pentru dezvoltare sustenabilă și competențe sociale: Proiecte educaționale care încurajează conștientizarea ecologică, responsabilitatea socială și dezvoltarea abilităților de viață.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale modernizării educației este integrarea tehnologiilor digitale:

- Platforme educaționale online (Google Classroom, Microsoft Teams, Adservio) care facilitează accesul la resurse educaționale și colaborarea profesor-elev.
- Tablete și laptopuri pentru elevi: Proiecte guvernamentale și private au permis dotarea unor unități de învățământ cu dispozitive electronice.
- Realitatea augmentată și virtuală: Folosirea acestor tehnologii pentru a facilita învățarea practico-aplicativă (exemplu: simulări 3D pentru biologie, chimie, fizică).

Exemple de școli care implementează strategii inovative

- Școala Gimnazială “Ion Creangă” din București: Un exemplu de școală care a integrat tehnologia în procesul educativ, utilizând platforme digitale pentru materii diverse și implementând clasele interactive.
- Școala Profesională din Cluj-Napoca: Implementarea unui curriculum bazat pe competențe care include atât învățarea practică, cât și utilizarea unor simulatoare computerizate pentru profesii tehnice.
- Proiectul “Școala Verde”: Un exemplu de școală din județul Timiș care a introdus educația ecologică, stimulând elevii să participe la activități de protejare a mediului, în paralel cu învățarea teoretică.

Impactul implementării strategiilor inovative:

- Îmbunătățirea rezultatelor academice: Creșterea performanței elevilor, mai ales în rândul celor care provin din medii defavorizate.
- Dezvoltarea abilităților transversale: Creșterea creativității, gândirii critice și abilităților de rezolvare a problemelor în rândul elevilor.
- Reducerea disparităților: Facilitarea accesului la educație de calitate în mediul rural sau în zonele izolate prin utilizarea platformelor de învățare online.
- Îmbunătățirea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor: Proiecte precum „Școala digitală” ajută la formarea competențelor digitale ale elevilor și la îmbunătățirea abilităților pedagogice ale profesorilor.

Provocările și dificultățile întâmpinate

- Lipsa de resurse și infrastructură: Multe școli din zonele rurale nu dispun de tehnologie sau de formare adecvată a cadrelor didactice.
- Rezistența la schimbare: Mulți profesori și părinți pot fi reticenți la implementarea unor metode noi, considerându-le riscante sau insuficient testate.
- Formarea continuă a cadrelor didactice: Necesitatea unui program consistent de formare profesională pentru profesori pentru a implementa eficient noile strategii inovative.

Concluzii și recomandări

- Continuarea digitalizării: Necesitatea de a extinde și de a îmbunătăți infrastructura digitală în școli, pentru a sprijini implementarea unor metode de învățare interactive.
- Investiții în formarea cadrelor didactice: Programele de formare continuă ar trebui să devină o prioritate pentru a sprijini profesorii în utilizarea strategiilor inovative.
- Promovarea colaborării între instituții: Colaborarea între școli, universități, autorități locale și organizații non-guvernamentale poate duce la crearea unui sistem educațional mai performant și adaptabil.
- Încurajarea participării părinților și comunității: Implementarea unor proiecte educaționale inovative trebuie să implice și familiile, pentru a crea un mediu de învățare mai sustenabil și mai colaborativ.

Resurse necesare

- Parteneriate public-private: Colaborări între guvern, companii de tehnologie și organizații educaționale pentru a asigura fonduri și infrastructură.

- Formare continuă pentru profesori: Traininguri și cursuri de formare continuă pentru profesori pentru a îmbunătăți abilitățile pedagogice și digitale.
- Inovație educațională: Crearea de centre educaționale inovative care să servească drept modele pentru alte școli.

Acest studiu de caz ar putea oferi o viziune detaliată asupra modului în care strategiile educaționale inovative sunt implementate în România, evidențiind atât provocările, cât și succesele, și oferind soluții pentru îmbunătățirea continuă a sistemului educațional.

Concluzie: Implementarea strategiilor educaționale inovative are un impact pozitiv asupra învățământului din România, dar este necesară o abordare sistemică pentru a depăși provocările existente și a asigura un viitor educațional sustenabil.

Bibliografie:

1. Pescaru, M.- „Politici și strategii educaționale și sociale contemporane în România”. Editura Pro Universitaria, București, 2023.
2. Dragne, C. – „Inovația în educație: metode și practici modern”. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2021.
3. Ministerul Educației Naționale. „Strategia națională pentru digitalizarea educației”. (<https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>) București 2023.

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII ABILITĂȚILOR DE COLABORARE ȘI GÂNDIRE CRITICĂ ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Grigorescu Crinela, prof. învă. primar, Școala Gimnazială Nr. 84 București

Marin Constanța, prof. învă. primar, Școala Gimnazială Nr. 84 București

Educația modernă pune un accent deosebit pe dezvoltarea abilităților esențiale pentru viață, iar jocul didactic reprezintă o metodă inovatoare și eficientă de a stimula colaborarea și gândirea critică în rândul elevilor din ciclul primar. Învățarea prin joc oferă un mediu interactiv și motivant, în care copiii pot explora concepte, pot exercita luarea deciziilor și pot învăța din experiențe practice.

Colaborarea este o competență fundamentală în societatea actuală, iar activitățile ludice contribuie la dezvoltarea capacității elevilor de a lucra împreună, de a comunica eficient și de a rezolva probleme în echipă. În același timp, gândirea critică este esențială pentru a analiza informațiile, a formula ipoteze și a lua decizii argumentate. Prin intermediul jocului didactic, elevii sunt provocați să găsească soluții creative și să își exprime ideile într-un mod logic și clar.

Lucrarea de față explorează importanța și impactul jocului didactic în dezvoltarea acestor abilități, evidențiind metodele prin care noi, profesorii, putem integra activitățile ludice în procesul de învățare, astfel încât elevii să își formeze competențe valoroase pentru viitor.

În contextul dezvoltării abilităților de colaborare și gândire critică prin jocul didactic, un exemplu relevant este **jocul „Construiți Podul Prieteniei”**. Acest joc stimulează atât cooperarea între elevi, cât și capacitatea lor de a găsi soluții creative pentru o sarcină comună.

În cadrul acestui joc, elevii sunt împărțiți în echipe și primesc materiale simple (hârtie, bețe de lemn, plastilină, sfoară etc.) pentru a construi un pod stabil între două puncte. Scopul nu este doar realizarea construcției, ci și modul în care elevii colaborează pentru a planifica, comunica și depăși provocările împreună. Prin această activitate, copiii își dezvoltă abilități esențiale precum: colaborarea (trebuie să discute, să-și împartă rolurile și să ia decizii împreună); gândirea critică (analizează materialele, testează diferite soluții și își ajustează strategia în funcție de rezultate); creativitatea (găsesc metode inovatoare pentru a-și îndeplini obiectivul); rezolvarea problemelor (înfrentă obstacole și caută alternative eficiente). Astfel, jocul **„Construiți Podul Prieteniei”** este o metodă eficientă de învățare prin experiență, care îi ajută pe elevi să înțeleagă importanța muncii în echipă și a gândirii logice într-un mod distractiv și interactiv.

Titlul jocului: **„Construiți Podul Prieteniei”**

Clasa: a III-a

Discipline vizate: Matematică, Științe ale Naturii, Arte Vizuale și Abilități Practice, Educație Civică.

Scopul jocului: dezvoltarea abilităților de colaborare și gândire critică prin realizarea unei construcții comune – un pod stabil, utilizând materiale simple.

Sarcina didactică: elevii, împărțiți în echipe, trebuie să construiască un **pod stabil** care să unească două puncte fixe, folosind materialele oferite de profesor. În timpul procesului, trebuie să colaboreze, să își planifice resursele și să găsească soluții creative pentru a face podul cât mai rezistent.

Materiale și mijloace didactice necesare:

- bețe de înghețată, cuburi de lemn, hârtie cartonată;
- lipici, bandă adezivă, foarfecă, plastilină, sfoară;
- cartonașe cu provocări și soluții.

Desfășurarea jocului:

Jocul se desfășoară sub formă de concurs.

Elevii clasei se împart în echipe de câte 3 – 4 persoane.

Fiecare echipă trebuie să construiască un pod stabil folosind materialele oferite.

Regulile jocului:

- Toți membrii echipelor trebuie să participe activ.
- Trebuie să decidă împreună cum să folosească materialele.
- Rezolvarea sarcinii se realizează într-un timp dat (45 de minute).
- Nerespectarea liniștii în timpul jocului duce la descalificarea grupei de joc.
- La final, podul trebuie să susțină greutatea unui obiect mic (ex.: o monedă, o jucărie, o radieră).

Evaluarea jocului:

Se verifică construcția și stabilitatea tuturor podurilor realizate.

Se stabilește echipa câștigătoare în funcție de stabilitatea podului și greutatea obiectului pe care acesta îl susține.

De asemenea, sub forma unei dezbateri, se analizează împreună cu elevii ce a urmărit jocul, ce au învățat din joc, cum s-au simțit în timpul jocului, ce contribuție a avut fiecare la rezolvarea sarcinilor, fiecare echipă explicând strategia folosită și provocările întâmpinate.

Va fi evidențiată echipa care a respectat cel mai bine regulile jocului.

Așa cum în jocul „Construiți Podul Prieteniei” elevii au lucrat împreună pentru a găsi cele mai bune soluții de construire a unui pod stabil, în următorul joc pe care îl vom prezenta, **„Vânătoarea de Comori Matematice”**, ei vor trebui să își folosească logica și cunoștințele matematice pentru a descoperi indiciile cu care vor ajunge la comoara finală. Dacă în prima activitate accentul a fost pus pe creativitate și rezolvarea unei probleme de construcție, în acest joc se va îmbina matematica cu spiritul de echipă într-o provocare plină de suspans și descoperiri. Elevii trebuie să găsească „comoara” folosindu-și inteligența și abilitățile de colaborare.

Titlul jocului: **„Vânătoarea de Comori Matematice”**

Clasa: a III-a

Disciplina: Matematică.

Scopul jocului: dezvoltarea gândirii logice și a competențelor matematice prin rezolvarea unor exerciții care conduc elevii pas cu pas spre descoperirea unei „comori” ascunse.

Sarcina didactică: elevii, împărțiți în echipe, trebuie să rezolve o serie de exerciții și probleme, iar fiecare răspuns corect obținut le oferă un indiciu care îi ghidează spre locația finală unde se află „comoara”.

Materiale și mijloace didactice necesare:

- Cartonașe cu probleme matematice – conțin exerciții sau ghicitori matematice care trebuie rezolvate pentru a obține următorul indiciu.
- Indicii scrise – mesaje care ghidează echipele spre următorul punct de pe traseu.
- Carduri cu simboluri/logouri – pentru a face jocul mai atractiv, indiciile pot avea și imagini reprezentative.
- Semne sau stegulețe – pentru marcarea punctelor unde se află problemele.
- Cutiute sau plicuri – pentru a ascunde indiciile și a face căutarea mai interesantă.
- Hărți sau scheme – dacă jocul se desfășoară într-o sală mare sau în aer liber, o hartă poate ajuta echipele să-și planifice traseul.
- Creioane și foi de hârtie – pentru calcule și notițe.
- Un cufăr sau o cutie decorată – simbolizând comoara finală.
- Diplome, stickere, medalii sau dulciuri – recompense pentru echipa câștigătoare și pentru participare.
- Boxă portabilă sau sonerie – pentru semnalizarea începutului și sfârșitului jocului.

Desfășurarea jocului:

Jocul se desfășoară sub formă de concurs.

Elevii clasei se împart în echipe de câte 3 – 4 persoane. Fiecare echipă își alege un nume și un căpitan.

Jocul poate fi organizat în clasă, pe coridorul școlii, în curtea școlii sau într-un parc, dacă se dorește o activitate în aer liber.

Se creează cartonașe cu probleme matematice și indicii care să îi conducă pe elevi spre următorul punct al traseului. Se stabilește un loc final unde va fi ascunsă „comoara” (o cutie decorată cu premii simbolice).

Profesorul oferă fiecărei echipe primul cartonaș cu o problemă matematică. De exemplu: „Dacă ai 3 mere și mai primești încă de 3 ori pe atât, câte mere ai în total? Rezolvă problema și caută următorul indiciu sub banca cu numărul rezultat.” sau „Ce formă geometrică are 4 laturi egale și 4 unghiuri drepte? Găsește următorul indiciu lângă un obiect care are această formă!”

Echipele rezolvă problemele primite, descoperă indiciile, parcurg mai multe puncte de verificare, pentru a ajunge la ultimul indiciu ca să descopere comoara.

Regulile jocului:

- Echipele trebuie să rezolve corect fiecare problemă pentru a primi următorul indiciu.
- Dacă răspunsul problemei este corect, echipa primește un nou cartonaș cu un alt exercițiu.
- Dacă răspunsul este greșit, acesta trebuie corectat și echipa trebuie să rezolve o provocare suplimentară.
- Prima echipă care rezolvă toate problemele și ajunge la ultimul punct descoperă „comoara” și câștigă concursul.

Evaluarea jocului:

Se oferă diplome, stickere sau premii simbolice pentru echipa câștigătoare și încurajări pentru toți participanții.

Profesorul discută cu elevii:

- Ce a fost cel mai ușor/greu în joc?
- Cum au lucrat în echipă?
- Ce strategii au folosit pentru a găsi răspunsurile?

Acest joc are multiple beneficii, îmbunătățind gândirea logică și matematică, stimulând colaborarea și comunicarea între elevi, transformând învățarea într-o experiență interactivă și distractivă care crește motivația și încrederea în sine a copiilor.

Prin prezentarea acestor jocuri am încercat să evidențiem că jocul didactic reprezintă o strategie esențială în procesul de predare-învățare, având un impact semnificativ asupra dezvoltării abilităților de colaborare și gândire critică în rândul elevilor din ciclul primar. Prin intermediul activităților interactive, copiii învață să lucreze în echipă, să își exprime ideile, să găsească soluții creative și să ia decizii informate.

Implementarea jocurilor didactice în clasă contribuie nu doar la consolidarea cunoștințelor, ci și la formarea unor competențe esențiale pentru viață, cum ar fi capacitatea de a comunica eficient, de a analiza probleme și de a lua decizii logice. De asemenea, aceste activități creează un mediu educațional plăcut, în care învățarea devine un proces natural și atractiv.

Pentru ca jocul didactic să fie eficient, este necesară o planificare atentă și adaptarea acestuia la nevoile și nivelul de dezvoltare a elevilor. Profesorii joacă un rol esențial în ghidarea copiilor spre explorare și descoperire, transformând fiecare activitate într-o experiență de învățare semnificativă.

În concluzie, utilizarea jocului didactic în educația primară nu doar îmbunătățește rezultatele școlare, ci și contribuie la formarea unor tineri autonomi, capabili să colaboreze și să gândească critic în fața provocărilor viitorului.

Bibliografie:

- 1) Oprea, C. L., Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.
- 2) Stan, C., Jocul didactic în procesul de predare-învățare-evaluare, Editura Didactică și Pedagogică, 2014.
- 3) Neacșu, I., Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Polirom, 2010.

MODELE EDUCATIONALE CARE SPRIJINĂ CREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV, BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE

SECȚIUNEA: ARTICOLE ȘTIINȚIFICE DESPRE INOVAȚIE ȘI COLABORARE EDUCAȚIONALĂ

PROF.ÎNV.PRIMAR: MATEI DANA MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ PIATRA

Există mai multe modele educaționale care promovează un mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație. Iată câteva dintre cele mai eficiente:

1. Învățarea bazată pe colaborare (Collaborative Learning)

- Elevii/studentii lucrează împreună pentru a rezolva probleme, a dezbate idei și a construi cunoștințe.
- Exemple: metoda Jigsaw, grupurile de discuție, proiectele de echipă.
- Beneficii: dezvoltă gândirea critică, comunicarea și respectul pentru ideile altora.

2. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

- Elevii învață prin realizarea unor proiecte practice, care au aplicabilitate reală.
- Favorizează creativitatea, gândirea critică și inovația.
- Exemple: crearea unei reviste școlare, dezvoltarea unei aplicații, organizarea unui eveniment comunitar.

3. Modelul Montessori

- Pune accent pe învățarea autodirijată, explorare și respect reciproc.
- Copiii sunt încurajați să învețe în ritmul lor, într-un mediu pregătit pentru autonomie.

- Promovează colaborarea între copii de vârste diferite și dezvoltarea empatiei.

4. Modelul Reggio Emilia

- Centrat pe copil, încurajează explorarea, creativitatea și expresia personală.
- Învățarea se face prin proiecte colaborative și dialog continuu între elevi și profesori.
- Spațiile de învățare sunt gândite pentru a stimula curiozitatea și colaborarea.

5. Învățarea bazată pe problemă (Problem-Based Learning - PBL)

- Elevii analizează și rezolvă probleme reale, lucrând în echipă.
- Profesorii joacă rolul de facilitatori, ghidând procesul de gândire și investigare.
- Metoda este utilizată frecvent în domenii precum medicina, ingineria și științele sociale.

6. Flipped Classroom (Clasa inversată)

- Elevii studiază teoria acasă (prin materiale video, articole etc.), iar timpul din clasă este folosit pentru discuții și aplicare practică.
- Promovează interacțiunea activă, personalizarea învățării și colaborarea.

7. Învățarea socio-emoțională (Social-Emotional Learning - SEL)

- Se concentrează pe dezvoltarea abilităților de empatie, colaborare și gestionare a emoțiilor.
- Ajută la crearea unui mediu bazat pe respect, înțelegere și sprijin reciproc.

8. Educația bazată pe tehnologie și inovație

- Utilizarea platformelor interactive, realității virtuale și instrumentelor digitale pentru a sprijini învățarea colaborativă.

- Exemple: Google Classroom, Kahoot!, Padlet, Microsoft Teams, platforme educaționale gamificate.

Toate aceste modele sprijină crearea unui mediu de învățare incluziv, inovator și bazat pe respect. Ai un model specific pe care ai vrea să îl explorezi mai detaliat?

PEDAGOGIA ALTERNATIVĂ MONTESSORI

La începutul secolului XX, pedagogia tradițională, care pusese în centrul preocupărilor sale rolul profesorului și conținutul învățământului, ignorând nevoile specifice copilului și societății, nu-i mai mulțumea pe mulți dintre cei preocupați de problematica educației. Critica vechiului sistem de educație, așa cum se realiza el efectiv, nu a întârziat să apară, vizând îndeosebi intelectualismul steril prezent în procesul instruirii, nerespectarea vârstei copilului, slaba preocupare privind pregătirea copiilor pentru viață, practicarea unor metode de predare preponderent pasive, care înăbușeau spontaneitatea și inițiativa elevilor etc.

În urma unor astfel de critici și din dorința de modernizare a școlii a apărut curentul pedagogic „Educația nouă”.

Curentul pedagogic intitulat „Educația nouă” s-a dezvoltat pornind de la critica acestor realități și a adus inovații importante în domeniul educației. „Educația nouă” a cunoscut o largă răspândire în primele decenii ale secolului XX. Noua atitudine față de copil, față de trebuințele sale oferea perspectiva unei schimbări semnificative a procesului de educație, așa că a atras numeroși adepți, printre ei aflându-se și Maria Montessori.

Concepția pedagogică a Mariei Montessori și modelul instituțional de educare a copiilor preșcolari propus de ea au cunoscut destul de repede consacrarea internațională.

Copilul și implicit, nevoile sale individuale reprezintă centrul pedagogiei Montessori. Acesta este privit ca un om în toată firea, i se respectă personalitatea, deoarece este un individ unic și irepetabil, este ajutat să-și dezvolte voința, acordându-i-se libertatea asupra hotărârilor sale, este îndrumat să gândească și să acționeze independent.

Pedagogia “Montessori” are ca principiu de bază autoeducarea și aplicarea celor învățate direct, nemijlocit. Aceasta promovează respectarea drepturilor copilului, formarea deprinderilor de activitate intelectuală continuă, de adaptabilitate și asumare a schimbărilor.

Abordarea centrată pe copil pornește de la ceea ce face copilul. Acestuia i se oferă un cadru organizat pentru educație și autoeducație completă: intelectuală, emoțional, fizică și socială.

Descoperirea copilului, cu natura sa specifică, a făcut posibilă instituirea unei educații care să corespundă copilului și să ajute efectiv viața acestuia, iar “educația care înseamnă ajutor pentru viață este o problemă care privește umanitatea.”(M.Montessori, Descoperirea copilului, Bucuresti, Editura Didactica si Pedagogica,1977)

Maria Montessori a arătat că oricare ființă umană are o forță interioară puternică, instinct și voință de dezvoltare. Motivația se dezvoltă dacă sunt încurajate independența, încrederea în sine, concentrarea, decizia liberă asupra duratei învățării și satisfacția asupra propriilor rezultate.

Din acest motiv, în școala Montessori, copiii vor fi mai puțin conduși și mai mult susținuți pentru ca dezvoltarea competențelor să se facă pe baza potențialului propriu, pentru a deveni adulți inteligenți, creativi și cu siguranță de sine.

La noi în țară au funcționat în perioada interbelică unități preșcolare și școlare primare de tip Montessori. Prima Școală „Montessori” s-a înființat cu titlu experimental în 1934, sub conducerea lui I.R.Pogoneanu și I. Sulea-Firu, pe lângă Seminarul pedagogic universitar „Titu Maiorescu” din București.

Între anii 1930-1940, în România a existat o adevărată mișcare montessoriană, numeroși reprezentanți ai învățământului românesc de toate nivelurile luând parte la cursurile ținute de Maria Montessori și la congresele internaționale organizate de Asociația Internațională Montessori.

Nicolae Titulescu a fost membru în Comitetul de onoare al Asociației montessorienilor din Anglia, iar din 1933 a activat ca președinte de onoare al Asociației Montessori din România, care îl avea ca președinte activ pe Constantin Rădulescu-Motru.

În prezent, în România funcționează Asociația Montessori și mai multe unități de învățământ preșcolar, care, după 1990, au îmbrățișat metoda dezvoltată de Maria Montessori. În 2010 s-a deschis Școala primară Montessori din Timișoara, iar apoi cea din București.

Pornind de la analiza condițiilor în care se află copilul la școală, Maria Montessori ajungea la concluzia că este necesară înnoirea metodelor de educație și instruire. De altfel, ea a numit „metodă” alternativa educațională pe care a creat-o, sub această denumire fiind cunoscută și astăzi de cei mai mulți pedagogi, prezentă în dicționare, enciclopedii și manuale.

În condițiile de viață și de educație din școlile tradiționale, constata Maria Montessori, copiii nu se puteau dezvolta adecvat din punct de vedere fizic, psihic și social deoarece erau supuși unui tratament de imobilizare, izolare, pasivitate, care le limita dezvoltarea. În consecință, era necesară o schimbare radicală a școlii, însă nu pentru a o face mai frumoasă și mai ușoară, ci pentru a contribui într-o mai mare măsură la dezvoltarea personalității copilului. Această schimbare presupune ca educația să permită o cucerire de către elev, printr-un efort propriu, a unor grade succesive de independență.

Copilul, în care se structurează personalitatea adultului de mâine, nu imită, ci „absoarbe” din jur și asimilează ceea ce îi este necesar. Simțurile copilului de vârstă mică sunt ca un fel de canale prin care mintea absoarbe elemente din mediul ambiant ca pe o hrană spirituală. Acest fenomen este spontan, inconștient și de o necesitate legică obiectivă, ca orice fenomen din natură. Astfel, copilul îl clădește în sine pe adultul de mâine folosindu-se de materialul pe care îl găsește în mediul ambiant.

În opinia Mariei Montessori, copilul nu este format de educator, ci se construiește singur ca personalitate în virtutea forțelor naturale de care dispune. Ca urmare, a educa înseamnă a crea mediul potrivit satisfacerii nevoii copilului de a asimila spontan, ceea ce presupune pregătirea și organizarea stimulilor externi. Trei factori, aflați într-o relație de interconectare și intercondiționare, stau la baza realizării educației: copilul, educatorul și mediul educativ.

Pedagogia Montessori recunoaște educabilitatea oricărei ființe umane: fiecare copil dispune de capacitatea de a fi educat și, mai ales, de a se autoeduca. Educatorul bine pregătit și mediul educativ special amenajat trebuie să asigure condițiile esențiale pentru ca aceste capacități să se împlinească. Educatorii trebuie să observe îndeaproape fiecare copil în parte pentru a-i putea oferi tot ceea ce are nevoie în timpul fiecărei perioade senzitive și să fie sensibili la nevoile lui individuale de dezvoltare.

În grădiniță, educatoarea nu predă, în sensul tradițional al cuvântului, ci creează situații de învățare și îl ajută pe copil să aleagă materialul de care are nevoie și să înțeleagă cum poate să-l utilizeze mai bine. Ea este mai degrabă un om cu răbdare și un observator decât un om activ, mai degrabă un ghid decât un lider. Pe copii trebuie să îi caracterizeze mai ales activismul. În timp ce în școlile tradiționale copiii erau constrânși să asculte în loc să facă, iar în „școlile noi” erau îndemnați să-și însușească cunoștințe despre viață prin studiu propriu, Maria Montessori le-a oferit copiilor posibilitatea și mijloacele de a trăi viața. De exemplu, ei nu învață cunoștințe legate de

nevoile fundamentale ale vieții conform unor centre de interes, precum hrana, locuința sau comportarea civilizată, ci pur și simplu au posibilitatea de a cultiva plante în grădină și de a îngriji animale, de a pregăti hrana în bucătărie, de a servi la masă, a face ordine și curățenie, de a se purta civilizată între ei sau cu adulții. Astfel, copiii învață să trăiască, trăind cu adevărat viața normală.

În ceea ce privește elementele culturii, acestea nu li se predau în mod tradițional, preluate din surse livești și transmise pe cale verbală de educator, ci sunt obținute prin contactul direct cu lucrurile concrete, în care sunt materializate. Copiii învață și se dezvoltă prin ei înșiși, într-un mediu special pregătit. Maria Montessori consideră că vârsta preșcolarității pune în mod necesar problema adaptării mediului la copil și abia în perioada care urmează se pune, treptat, problema adaptării copilului la mediul social.

Așa cum copiii învață să vorbească fără să le țină cineva lecții, la fel pot învăța diverse comportamente – scrisul, cititul, socotitul – într-un mod individual și în ritm propriu. Ei învață datorită unei dorințe firești, naturale de a învăța ceea ce au nevoie și când au nevoie să învețe. O activitate care nu răspunde nevoilor lor, în timpul unui anumit stadiu de dezvoltare, este respinsă în mod natural.

Copiii mici se pot concentra asupra unei activități mai mult decât își pot închipui adulții dacă respectiva activitate răspunde nevoilor lor și le permite implicarea fizică. Mai mult, ei au o mare nevoie de a repeta activitățile până își vor forma aptitudinile particulare. Când copilul învață să se concentreze, el învață să ignore ceea ce îi poate distra atenția și, datorită automotivării, învață să își îndeplinească singur sarcinile. Odată ce aptitudinile – alegerea, concentrarea, autodisciplinarea, îndeplinirea sarcinilor – sunt învățate, ele se vor perpetua în diverse alte situații de viață socială cotidiană.

În grădiniță, copiii își aleg singuri ocupația, educatoarea intervenind doar atunci când este solicitată sau când constată că un copil este deranjat de altul. Jocul este privit ca o activitate prin care copilul se pregătește pentru viață, ca o activitate în care realizează ceva, experimentează viața reală și, totodată, o cunoaște. În această privință, concepția Mariei Montessori se aseamănă cu a lui Friedrich W. Fröbel, care considera că în copilărie activitatea specifică, propice dezvoltării prin exercițiu a tuturor forțelor de care dispune individul, este jocul.

Educația își poate atinge cu eficiență scopurile prin intermediul jocurilor, primele manifestări ale nevoilor copilului. Jocurile întăresc corpul, formează voința și caracterul, dezvoltă capacitatea de observare și de asociere, fac să se nască ideile. Ele se află la baza întregii activități

în „grădina de copii“. Educația realizată prin intermediul lor îl leagă pe copil de lumea în care trăiește.

Germenele dezvoltării viitoare se prefigurează în primii ani de viață în și prin joc. Jocul este o oglindă a vieții, a propriei vieți sau a vieții altuia, atât a trăirii interioare, cât și a aceleia exterioare. Dacă este bine conceput și realizat, el îi deschide copilului perspectiva realității, pentru care îl educăm și pentru care se dezvoltă. Însă Maria Montessori a folosit cuvântul „muncă“ în loc de „jocă“ deoarece, în opinia sa, nu există vreo diferență între muncă și joacă. Munca unui copil înseamnă autodezvoltare, iar toate experiențele sale (munca și joaca) sunt ocazii pentru a învăța.

Utilizarea termenului „muncă“ în locul celui de „jocă“ înseamnă și o formă de respect pentru ceea ce întreprinde copilul. Pe lângă instinctul de a ști, la copil se manifestă și instinctul muncii. Munca angajează mâna, care, consideră Maria Montessori, este instrumentul de exprimare a inteligenței umane, este „organul minții“. Așadar, în prima copilărie munca ajută la dezvoltarea inteligenței: „Mâna este organul care prin structura sa fină puterea de a stăpâni ambianța și a o transforma, condusă de inteligență, de a-și împlini misiunea în univers. Ar fi logic, prin urmare, ca atunci când judecăm dezvoltarea psihică a copilului să luăm în seamă, de la începutul ei, expresia «mișcării sale intelectuale»: vorbirea și activitatea mâinilor sale făcute pentru a munci.“

Cea mai semnificativă manifestare a copilului este activitatea concentrată într-o muncă exercitată asupra unui obiect, făcută de mâna condusă de inteligență. Datorită mediului constituit din obiecte care solicită atenția, interesul și activitatea copiilor, precum și datorită existenței unor relații cu educatoarea apte să favorizeze expansiunea energiilor creatoare de care dispun, copiii se dovedesc a fi „mici muncitori“. Maria Montessori vorbește despre muncă în sensul de efort prin care copilul, în activitatea unitară a simțurilor, a mâinii și a inteligenței sale în curs de formare, în contact cu mediul concret din jurul lui, realizează o transformare pozitivă a ființei sale individuale. Munca este nucleul educației sociale.²⁴

Prin intermediul muncii, copilul devine conștient de societatea căreia îi aparține. În cazul adultului predomină aspectul exterior al muncii, ca producătoare de bunuri cu valoare pentru viață, pe când la copil predomină cel interior, de autoformare prin activitate practică, fără ca cele două aspecte să fie izolate unul de altul. Activitatea copilului are un scop extern precis, acela de a realiza ceva, însă nu realizarea externă, ci transformările structurale interne ale personalității sale prin muncă reprezintă câștigul cel mai important. În efortul voit, depus într-o activitate liber aleasă, cu un scop extern precis stabilit, copilul nu mai manifestă unele caracteristici ale psihicului infantil:

egoismul, egocentrismul, incapacitatea de a se concentra asupra unei lucrări, încăpățânarea, neascultarea, capriciul, ci însușiri opuse acestora. O astfel de schimbare se datorează faptului că el nu mai este nevoit să se ascundă, nu se mai teme și nu mai este tentat să se sustragă de la îndeplinirea unor sarcini, ca reacții de apărare generate de sentimentul oprimării.

Maria Montessori a accentuat ideea conform căreia fiecare copil trebuie văzut ca un individ cu personalitate unică, cu un potențial intelectual unic și un stil personal de a învăța. Educatorii trebuie să respecte valoarea intrinsecă și să-i insufle dragostea de a învăța, care să dureze întreaga viață. Este foarte important ca părinții și educatorii să cunoască și să respecte nivelul de dezvoltare și rata progresului pentru fiecare copil, în mod individual, așa cum este el.

RESPECTAREA LIBERTĂȚII COPILULUI

Metoda de educație propusă de Maria Montessori se bazează pe respectarea libertății copilului într-un mediu organizat, bogat în stimuli aleși în funcție de interesele și dorințele sale naturale; un mediu plăcut, atrăgător, îmbietor, în care copiii să-și desfășoare cu ușurință activitatea. Într-un astfel de mediu, în care se găsește ceea ce este necesar dezvoltării senzoriale, copilul nu se manifestă la întâmplare, ci în limitele permise de materialul care i se oferă. Libertatea de care se bucură nu este absolută, ci limitată, el supunându-se involuntar unei anume discipline.

Între aceste limite se realizează o educație care favorizează activitatea personală. Atunci când curiozitatea copilului se îndreaptă asupra unui subiect, educatorul se retrage, iar copilul își alege singur materialele și operează cu ele atât timp cât îi place, fără a fi întrerupt. Oprirea unor mișcări spontane și impunerea unor acțiuni de către educatoare sunt inacceptabile, cu excepția situațiilor în care acțiunile copilului sunt inutile sau dăunătoare. Cu cât copiii vor fi mai liberi în manifestările lor, cu atât mai repede și mai bine își vor dezvolta funcțiunile psihice superioare.

Maria Montessori nutrește convingerea că „este necesar ca dezvoltarea spontană a copilului să fie lăsată liberă, adică intervenția unei influențe intempestive să nu-i tulbure liniștea și expansiunea pașnică. (...) În această atitudine trebuie să așteptăm manifestările vieții interioare, expansiunile sale și exploziile sale neprevăzute și surprinzătoare.”²⁸ Însă, pentru ca fenomenele psihice de creștere să se manifeste este necesar să pregătim mediul, plasând în el mijloacele materiale direct necesare. Altfel spus, trebuie ca mediul să conțină mijloacele autoeducației,

mijloacele necesare și suficiente pentru satisfacerea trebuințelor interioare ale vieții, pe cale de dezvoltare.

Educatoarea nu trebuie să-și impună voința în fața copiilor, forțându-i să accepte idei, preferințe și interese nespecifice, ci îi va asista și îi va ajuta să-și satisfacă propriile trebuințe. Rolul ei este mai degrabă acela de facilitator al autoeducației, coordonator al activităților copilului și al clasei, ghid care îi îndrumă, stimulează și antrenează pe copii pentru realizarea progresului individual și colectiv. Educatoarea trebuie să pregătească mediul educativ, să

manifeste atitudini dezirabile, să ofere modele de autocontrol și de respectare a regulilor, pe care cere să le aplice și copiii. Aceștia își vor construi singuri edificiul propriei personalități cu ajutorul materialului pe care îl găsesc în mediul ambiant. Măreția sau șubrezenia acestei construcții depinde de calitatea și de cantitatea materialului disponibil, precum și de tehnica muncii, pe care copilul o poate învăța de la cei din jur.

Datorită fenomenului de „absorbție“ a mediului ambiant, copilul se automodelează după chipul și asemănarea acestuia, ceea ce dobândește pe această cale cristalizându-se într-o anumită structură de personalitate. Sarcina educatoarei va fi aceea de a solicita și de a conduce activitatea copiilor în sensul voit de aceștia. Astfel, ceea ce întreprind copiii constituie o autoactivitate, îndeplinită într-o atmosferă familiară și senină. Ei nu sunt formați de educator, ci se formează singuri. Limitându-și activitatea sau chiar renunțând la ea, educatoarea asigură condițiile pentru activitatea liberă a copilului, căci „o metodă de educație bazată pe libertate trebuie să intervină spre a-l ajuta pe copil să o cucerească și trebuie să aibă ca scop eliberarea copilului de legăturile care îi limitează manifestările spontane. Pe măsură ce va înainta pe calea aceasta, manifestările lui spontane vor arăta mai clar adevărul, dezvăluind specificul copilului.“ Acesta este principalul motiv pentru care intervenția educatoarei ar trebui să vizeze îndrumarea copilului pe calea independenței.

Libertatea copilului nu este posibilă decât atunci când el este independent, însă pentru a ajunge independent este necesar ca manifestările active ale libertății sale să fie îndrumate de la o vârstă foarte fragedă.

O acțiune pedagogică este eficace dacă rezidă în a-i ajuta pe copii să înainteze spre independență, inițiindu-i în acele activități susceptibile să le cultive capacitatea de a se descurca singuri.

Pedagogia Montessori este centrată pe ideea de libertate. Copilul este cu atât mai liber cu cât este mai puțin dependent de adult. Educatorul trebuie să își asume rolul de a observa copilul și de a pregăti mediul, pe baza observațiilor făcute, de a crea situații de învățare, și nu de a predă în mod direct, fiind mai mult un ghid decât un lider. În pedagogia Montessori adultul este partenerul copilului: îl ajută și îl călăuzește către acele materiale de care are nevoie la vârsta lui.

Pedagogul Montessori trebuie să aibă capacitatea de a descoperi calitățile fiecărui copil și, ținând seama de ele, să-i stimuleze prin intermediul materialelor motricitatea, voința, abilitățile cognitive și comprehensive, maturizarea emoțională, creativitatea și dezvoltarea socio-morală.

ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR

În grădinițele Montessori, un cadru didactic și un asistent supraveghetor lucrează cu aproximativ 30 de copii, preponderent individual, uneori și în grup. Educatoarea nu stabilește teme, nu impune ce trebuie să se studieze și nici nu stabilește limite privind manifestarea interesului copilului.

În pedagogia Montessori se consideră că cele mai de succes grupe sau clase sunt acelea care cuprind un număr de 30-35 copii la un cadru didactic și un asistent supraveghetor. Copiii sunt grupați pe vârste și pe abilități neomogene în serii de trei ani (uneori și de 6 ani): 0-3 ani, 3-6 ani, 6-9 ani, 9-12 ani, 12-15 ani, 15-18 ani. Această organizare, care presupune includerea unor copii de vârste diferite în aceeași grupă sau clasă, prezintă avantajul de a fi mai apropiată de mediul social obișnuit din familie, dar și din societate, unde comunitatea este formată, în mod firesc, din persoane de vârste diferite. O astfel de organizare oferă posibilitatea de a se stimula învățarea, pentru că cei mai mici văd ceea ce realizează cei mai mari și sunt atrași spre activități mai complexe, aceștia de pe urmă căpătând responsabilitatea de a arăta o activitate bine realizată, de a ajuta sau de a exersa împreună cu cei mai mici decât ei.³⁸

În procesul educativ realizat cu copiii având vârsta de până la 6 ani există zilnic una sau două perioade de trei ore de activitate neîntreruptă. Treptat, spre sfârșitul seriei de 3-6 ani, se face trecerea la activități care se eliberează de încărcătura senzorială, pentru că pur și simplu copilul nu mai are neapărat nevoie, în toate împrejurările, de suporturi concrete. Copiii mai mari își programează „întâlniri de studiu” cu profesorul ori de câte ori este nevoie. Aproape întotdeauna se acordă prioritate activităților alese și realizate individual. Desigur, nu sunt excluse activitățile realizate în grupuri mici de elevi, acestea organizându-se spontan sau în funcție de o programare anterioară.

Într-o grupă din grădinița Montessori există patru arii de dezvoltare:

1) Viața practică, cuprinzând activități menite să le asigure copiilor:

a) formarea aptitudinilor necesare în relația cu mediul fizic (pregătirea pentru experiențele vieții reale, aptitudinile necesare pentru dobândirea independenței, încrederea în sine, coordonarea mână-ochi, aptitudinile musculare, aptitudinile de concentrare, orientarea stânga-dreapta);

b) formarea aptitudinilor necesare în relația cu alți oameni (aptitudinile sociale, folosirea unui limbaj adecvat în situații particulare etc.). În cadrul acestei arii se practică patru tipuri distincte de exerciții: îngrijirea personală, îngrijirea mediului înconjurător, dezvoltarea relațiilor sociale, coordonarea și armonia mișcării corporale. Toate acestea îl ajută pe copil să se adapteze mediului din clasă, să își câștige independența, să își coordoneze mișcările și să exerseze concentrarea atenției.

2) Activitățile senzoriale, care vizează dezvoltarea simțurilor. La vârsta de 3-6 ani, copiii explorează mediul în care trăiesc prin intermediul simțurilor. Dezvoltarea simțurilor conduce implicit la o cunoaștere mai rafinată și la dezvoltarea inteligenței. Cu ajutorul materialului senzorial, Maria Montessori a reușit să pună concepte abstracte în forme concrete. Materialul senzorial sprijină dezvoltarea fiecărui simț în parte prin observarea sistematică a mediului, primul pas care duce la descoperiri realizate în mod spontan, referitoare la lungime, înălțime, temperatură, greutate, culoare, miros. Rolul materialelor senzoriale este de a evidenția proprietățile lucrurilor și de a-i ajuta pe copii să își rafineze și să își organizeze în plan mintal ceea ce au acumulat prin simțuri.

3) Limbajul, cu aspectele lui esențiale: vorbit la preșcolari, vorbit, scris și citit la școlari. În mediul din grădinița Montessori există o mare varietate de materiale de analiză fonetică, de înțelegere a sensului cuvintelor și pentru dezvoltarea capacităților de receptare a mesajului oral și scris.

Clasele Montessori îi oferă copilului posibilități multiple de a-și dezvolta aptitudinile importante de limbaj, accentuându-se importanța următoarelor aspecte: instruirea atenției copilului pentru a urmări sunete și zgomote din mediu, instruirea copilului să recunoască sunete și să facă distincția între ele.

4) Matematica, presupunând activități bazate pe materiale specifice, care respectă caracteristica esențială a vârstei, aceea de a opera în plan concret, senzorial. Acestea vizează înțelegerea unor noțiuni matematice simple, însușirea unor cunoștințe la nivelul de înțelegere al

copiilor, stimularea unor capacități intelectuale. Copiii trebuie să aibă posibilitatea de a simți și utiliza simboluri matematice, căci numai așa pot învăța conceptele specifice și își formează aptitudinile matematice, parcurgându-se drumul de la concret la abstract.

Majoritatea activităților în grădinițele Montessori sunt individuale: îngrijirea personală și a mediului, dezvoltarea senzorială, punerea în corespondență a obiectelor naturale sau culturale cu semnificația și simbolul (denumirea), asimilarea limbajului, dezvoltarea gândirii și a abilităților pentru matematică, stimularea curiozității și a creativității, expresia artistică. Desigur,

educatoarea face și lecții, prezentări pentru toți copiii, organizează și activități cu toată grupa sau cu grupuri mici, de 5-6 copii (pot să fie pe nivel de vârstă, dar și de competență). Mai multe tipuri de activități pot fi organizate cu toată grupa: corul, audierea lecturii, exercițiile de gimnastică, jocurile de descoperire, proiectele de cunoaștere sau de acțiune socială, exercițiile de grație și curiozitate etc. Aceste activități comune au o durată bine precizată și sunt realizate mai ales la începutul și la sfârșitul programului zilei.

Modelul pedagogic Montessori este centrat pe copil, care are posibilitatea să lucreze individual, în mod plăcut și într-un ritm propriu, nu sub presiunea cadrului didactic. Lecțiile pentru inițierea copiilor în educația simțurilor sunt individuale. De exemplu, educatoarea se apropie de copilul pe care îl consideră pregătit pentru lecție și se așază lângă el, oferindu-i un obiect care crede că l-ar putea interesa. Reacția așteptată de la copil este angajarea într-o activitate, în care să fie folosit materialul prezentat. Dacă respectivul material corespunde dorințelor sale intime, atunci îl antrenează în activitate. Vorbele nu sunt întotdeauna necesare, adeseori fiind suficient să i se arate copilului cum se utilizează acel obiect.⁴⁰ Dacă este necesar să i se vorbească pentru a-l iniția în utilizarea materialului de dezvoltare sau de cultură, lecția trebuie să se caracterizeze prin concizie și simplitate. Nu este vorba însă de a-i transmite copilului cunoștințe cu privire la calitățile lucrurilor (culoare, formă, dimensiune etc.) și nici de a-l îndemna să efectueze fără greșală un exercițiu, ci de o realizare efectivă a activității de către el.

Obiectele nu sunt mijloace didactice pe care educatoarea le folosește ca să explice ceva. Ele sunt un ajutor pentru copil, care le alege și le utilizează conform propriilor tendințe, interese și nevoi, devenind astfel mijloace de dezvoltare: „Obiectele, nu lecția educatoarei, constituie factorul principal; și fiindcă acela care utilizează obiectele este copilul, tot el este factorul activ, și nu educatoarea.”⁴¹

Dacă în concepția lui Friedrich W. Fröbel, utilizarea materialului în timpul lecției presupune intervenția activă și continuă a educatoarei, care îl folosește pentru a transmite cunoștințe sau pentru a corecta erori, în concepția Mariei Montessori activitatea este realizată cu precădere de către copil. Desigur, cooperarea cu educatoarea nu este exclusă; aceasta trebuie să vină în ajutorul copilului, în funcție de împrejurări și de nevoi, îndrumându-l și lămurindu-l cu privire la munca rezervată, aceea de a alege obiectele și de a exersa cu ele.

Referitor la tehnica lecțiilor, Maria Montessori preciza că efortul educatoarei de a-i îndruma pe copii în munca cu materialul (lecțiile educatoarei) parcurge două etape diferite:

- 1) educatoarea îl pune pe copil în contact cu materialul, îl inițiază în utilizarea lui (momentul inițierii);

- 2) educatoarea intervine pentru a-l lămuri pe copilul care a reușit, prin exercițiile sale spontane, cum să stabilească diferențele dintre lucruri.⁴²

Parcursul primei etape presupune: izolarea obiectului (atenția copilului trebuie să se izoleze de tot ce este străin de obiectul lecției), executarea cu precizie a demonstrației (educatoarea îi arată copilului cum se folosește materialul), trezirea atenției copilului, împiedicarea utilizării greșite a materialului, respectarea activității utile (copilul este lăsat să repete același exercițiu cât timp dorește).

În cea de-a doua perioadă/etapă „educatoarea intervine pentru a preciza mai bine ideile copilului, care, după ce a fost inițiat, a făcut deja multe exerciții și a reușit să distingă diferențele pe care le prezintă materialul senzorial”⁴³. Astfel, copilul este ajutat să își însușească un limbaj corect, educatoarea indicând cu exactitate termenii corespunzători ideii pe care materialul trebuie să o fixeze în mintea lui. În acest scop, lecția se va realiza în trei timpi:

- 1) Asocierea percepției senzoriale cu numele;
- 2) Recunoașterea obiectului care corespunde numelui;
- 3) Amintirea cuvântului care corespunde obiectului.

În astfel de condiții, sarcina educatoarei este de a sprijini, coordona și îndruma activitatea elevului: „Munca educatoarei noi este aceea a unui ghid. Ea îndrumă utilizarea materialului, căutarea cuvintelor exacte, ușurarea și clarificarea oricărei munci; împiedică irosirea energiei, îndreaptă un eventual dezechilibru. În felul acesta, ea le dă copiilor ajutorul necesar pentru ca ei să înainteze cu siguranță și rapiditate pe drumul dezvoltării intelectuale.” Pentru a se achita de o

astfel de sarcină, ea are nevoie de multă practică, de o eliberare de prejudecăți, de o continuă observare a copilului, de talent și tact pedagogic.

În fiecare perioadă a zilei, toate domeniile experiențiale sau ariile curriculare pot fi studiate la toate nivelurile. Toate disciplinele sunt interconectate, și nu predate izolat. Se lucrează în conformitate cu abilitățile copiilor, cărora li se respectă munca, efortul și realizările. Sub îndrumarea cadrului didactic, copiii învață prin descoperire într-un mediu non-competitiv, independent sau unii de la alții, în mod individual și în ritm propriu, nicidecum sub presiunea educatoarei. Cadrul didactic observă în permanență interesele fiecărui copil și facilitează cercetarea individuală, în sfera acestor interese.

De la vârsta de 6-7 ani, elevii încheie „contracte” cu cadrul didactic, care trebuie să le îndrume activitatea, să păstreze un echilibru al domeniilor de activitate, să îi învețe să devină responsabili față de propria educație. Astfel, epoca școlii elementare vine să o continue firesc pe aceea a grădiniței. De acum, materialele de dezvoltare vor fi mult mai complexe, astfel încât elevii să își poată realiza interesele intelectuale superioare.

La nivelul învățământului primar nu există lucrări de control, nici caiete de teme corectate cu roșu. În alternativa Montessori evaluarea se face prin portofolii, prin observarea muncii copiilor de către cadrele didactice și prin fișe de progres, care se întocmesc pentru fiecare copil în parte, urmărindu-se realizările și comportamentele sale, satisfacția și bucuria de a învăța.

Când se evaluează activitatea unui copil trebuie să se observe cu atenție dacă se manifestă inițiativa, activismul, interesul, independența, concentrarea atenției, completitudinea activităților desfășurate, autocontrolul, autodisciplina, respectul față de scopul pentru care sunt destinate materialele, față de regulile de utilizare a lor, față de ordinea din mediu sau față de activitatea colegilor. Nu există note (calificative) sau alte forme de recompensă ori, dimpotrivă, de pedeapsă.

Competiția, controlul și sancțiunile de orice fel sunt evitate deoarece în cele mai multe situații sunt considerate ca piedici în educația copilului, în asumarea libertății și a responsabilității pentru propria dezvoltare. În schimb, este încurajată cooperarea pentru antrenarea socială a personalității.

Concluzii

Maria Montessori a elaborat o teorie pedagogică bazată pe respectul pentru copil, pentru posibilitățile și nevoile acestuia. În fiecare copil se regăsesc, în stare potențială, energii și calități care pot fi trezite la viață prin asigurarea unor condiții externe favorabile. Succesul acțiunii

educative depinde de cunoașterea acestor capacități proprii ființei umane și de ajutorul adecvat oferit pentru punerea lor în acțiune. Educatorul bine pregătit și mediul special amenajat sunt condițiile care trebuie asigurate pentru ca aceste capacități să se împlinească.

În clasele Montessori, copiii au libertatea de a-și alege o muncă și de a o repeta de câte ori vor. Conform metodei montessoriene, educatoarea trebuie să predea puțin, să observe mult și, mai presus de orice, trebuie să faciliteze activitățile copiilor.

Educatorul este mai degrabă un creator al situațiilor de învățare decât o persoană care predă în mod direct anumite cunoștințe, mai mult un îndrumător și un facilitator decât un lider.

Teoria pedagogică elaborată de Maria Montessori nu pleacă de la principii filosofice, ci de la observație și experiment, ca urmare s-a răspândit cu repeziciune în întreaga lume, câștigând numeroși adepți și contribuind la crearea unui adevărat curent: montessorianismul. Ea a atras atenția contemporanilor asupra copilului, asupra drepturilor sale și necesității de a se crea condiții de dezvoltare pe măsura vârstei lui, realizându-se un echilibru între activitatea liberă și cea dirijată.

Bibliografie:

- Albulescu, I., *Pedagogii alternative*, Editura All, București, 2014
- Cucos, C., *Istoria pedagogiei*, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Felea, Ghe. (coord.), *Alternativele educaționale în România*, Editura Triade, Cluj-Napoca, 2003.
- Montessori, M., *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.
- Negreanu, E., „*Pedagogia Montessori*“, în *Revista de pedagogie. Pedagogii alternative*, nr. 1-12, 2006, p. 14.

IMPORTANȚA RELAȚIEI PROFESOR – ELEV ȘI MODALITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE

Prof.dr. **MATEI GEORGETA**

Director, Grădinița nr.268

București

Abstract

A high-quality teaching process is designed to be appropriate to the educational levels of students, creates opportunities for thinking and analysis, uses feedback effectively to guide students, and contributes to the improvement of their prior knowledge. When the relationship between a child and the teacher who instructs him is a favorable one, the benefits are on both sides.

Relațiile profesor-elev se materializează într-un set de acțiuni și strategii prin care profesorii se adresează elevilor într-o manieră prietenoasă, democratică, marcată de respect reciproc, cu atenție pentru diferențele individuale ale elevilor, cu scopul de a contribui la dezvoltarea optimă a elevului, la acumularea de cunoștințe și la atingerea de performanțe în învățare.

Ideea centrală a menținerii unor relații pozitive între profesor și elev este aceea că duce în final la îmbunătățirea gradului de implicare a elevului în activitățile de învățare. Această implicare este definită prin calitatea conectării elevului cu școala, cu persoanele care activează în cadrul școlar, cu activitățile, obiectivele și valorile școlii. Conceptul de implicare cuprinde trei mari componente: comportamentală (participarea la activități curriculare și extracurriculare), emoțională (emoții pozitive și negative cu privire la școală, profesori, colegi, disciplinele școlare) și cognitivă (dorința și voința de a investi în înțelegerea și rezolvarea de probleme dificile, înțelegerea ideilor complexe, însușirea anumitor abilități).

Studiile sunt unanime în confirmarea faptului că natura relațiilor dintre profesori și elevi, alături de calitatea practicilor pedagogice, constituie factorii esențiali de impact în ceea ce privește implicarea elevilor în activitățile școlare. Adesea, profesorii contribuie semnificativ la schimbările pozitive ale performanțelor elevilor, mai mult decât orice alți factori școlari. Dincolo de sporirea rezultatelor școlare, relațiile pozitive dintre profesori și elevi se asociază cu îmbunătățirea abilităților sociale ale elevilor.

În mod specific, calitatea acestor relații s-a dovedit a fi în strânsă legătură cu funcționarea socială a elevilor, cu lipsa problemelor comportamentale, cu implicarea în activitățile de învățare și, ceva mai slab, cu performanțele academice. Așadar, impactul acestui tip de intervenție, deși relevant asupra performanței școlare, este în principal asupra dezvoltării sociale și a comportamentelor pozitive.

Studiile arată că apropierea de elevi ghidează de asemenea profesorul în dirijarea și gestionarea emoțiilor și cognițiilor manifestate de elevi în clasă, atât a celor pozitive, care încurajează învățarea, cât și a celor negative. În acest sens, nu doar că relaționarea optimă profesor-elev aduce beneficii pentru elevi, ci absența relaționării optime, respectiv starea de conflict, are efecte negative și poate frâna implicarea elevului cu materia acelui profesor sau în general.

Un alt aspect important al relațiilor dintre profesor și elev se adresează efectelor pe care aceste relații le au asupra profesorilor. Experiențele relaționale ale profesorilor cu elevii lor constituie sursa zilnică de emoție pozitivă a profesorilor, cu efecte asupra stării de bine a acestora. Și profesorii învață din aceste experiențe, îmbunătățindu-și astfel metodele de predare, conturându-și starea de bine și generând astfel o mai bună implicare. Relațiile pozitive profesor-elev constituie surse de emoții pozitive și satisfacție care mențin profesorii în cariera didactică. Studiile arată că profesorii care reușesc să construiască legături apropiate cu elevii lor, care se simt valorizați și apreciați de elevi și care simt că eforturile lor au efecte pozitive asupra elevilor, se simt mai fericiți și mai mulțumiți de profesia aleasă.

Relațiile pozitive profesor-elev au efecte benefice mai degrabă asupra elevilor cu risc crescut de eșec școlar. Printre aceștia se numără cei care fac parte din grupuri etnice minoritare, cu statut socio-economic scăzut sau cei cu dificultăți de învățare. Multe din rezultatele studiilor din această zonă sunt însă eterogene și neconcludente; deși concluzia aceasta este fundamentată teoretic, ea nu este susținută încă de dovezi empirice masive.

Elevii care reușesc să interacționeze bine cu profesorii pot avea mai multă încredere în ei, ceea ce le poate forma un bun comportament academic. Drept urmare, un elev ar putea manifesta mai multă implicare în procesul de învățare, s-ar putea comporta mai bine la clasă și ar fi mai ușor pentru el să obțină rezultate mai bune la învățătură.

De ce este importantă relația dintre profesor și elev?

Un proces de predare de înaltă calitate este conceput pentru a fi adecvat nivelurilor educaționale ale elevilor, creează oportunități de gândire și analiză, folosește feedbackul în mod eficient pentru a ghida elevii și contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor anterioare ale acestora. Când relația dintre un copil și cadrul didactic ce îl instruește este una favorabilă, beneficiile sunt de ambele părți.

Când vine vorba despre managementul clasei de elevi, cadrele didactice ar fi bine să folosească toate instrumentele care îi pot atrage către învățătură. O mai bună organizare la clasă ajută la reducerea decalajelor de învățare și la o mai bună informare a elevilor.

Profesorii care promovează relații pozitive cu elevii lor creează o atmosferă propice învățării la clasă și satisfac nevoile de dezvoltare, emoționale și academice ale copiilor.

Relațiile pozitive sprijină adaptarea elevilor și îi ajută pe aceștia să se dezvolte din punct de vedere social. Studiile au arătat că elevii care au relații strânse cu profesorii sunt mai cooperanți și mai implicați în procesul educațional. Totodată, dacă în centrul atenției se află elevii, aceștia se simt mai motivați să participe activ la ore. Drept urmare, cadrele didactice ar fi bine să îi implice pe copii în luare deciziilor și să le recunoască nevoile de dezvoltare și de relaționare cu alți elevi.

Un factor important în bunăstarea copiilor la școală îl joacă și relația dintre profesori și părinți. Astfel, la începutul fiecărui an școlar este indicat să fie identificată acea soluție comunicare parinti-profesori care să faciliteze procesul educațional al elevilor.

Ce modalități de îmbunătățire a relației profesor-elev pot fi aplicate la clasă?

Una dintre cele mai eficiente metode de a crea o relație satisfăcătoare cu elevii este ca profesorii să îi trateze în mod egal pe toți copiii. Fiecare elev poate face performanță, iar convingerile cadrelor didactice vor fi de ajutor în procesul educațional. Felul în care sunt motivați în fiecare zi, dar și sprijiniți în a-și atinge obiectivele, resursele pe care le primesc, în conformitate cu stilurile lor de învățare, dar și ajutorul suplimentar oferit, când au nevoie, le vor întări convingerile în forțele proprii.

O altă modalitate de a crea o relație apropiată cu elevii este ca profesorii să îi cunoască mai bine. Care este mediul social din care fac parte și care sunt interesele lor, ce plăceri

au, dar și ce lucruri nu le plac? Răspunsurile le pot afla profesorii la începutul anului școlar, prin intermediul unui formular de cunoaștere, dar și în pauze, mai ales dacă observă o schimbare de comportament. Copiii pot fi fericiți într-o zi, pentru că au câștigat un meci de fotbal, sau pot fi triști, pentru că au anumite probleme familiale. Ajutorul venit din partea profesorilor, chiar și sub forma unei întrebări, poate fi benefic pentru întărirea relației dintre cele două părți.

Totodată, umorul este o modalitate excelentă de a construi legături cu copiii și, în plus, face învățarea mai captivantă și îi încurajează pe elevi să acorde o mai mare atenție lecțiilor. Glumele și poveștile amuzante destind atmosfera și favorizează relații pozitive în clasă.

O bună relație între profesori și elevi poate influența semnificativ procesul de predare și de învățare, făcând educația accesibilă tuturor copiilor.

Bibliografie

1. Al-Yagon, M., & Mikulincer, M. (2004). *Socioemotional and academic adjustment among children with learning disorders: The mediational role of attachment-based factors*. The Journal of Special Education, 38.
2. Alexandru, M. (coord.). (2022). *Parteneriate pentru învățare. Experiențe ale elevilor, profesorilor și școlilor*. București: editura Universitară
3. Cojocă M., Petcu, I.E., Milășan A.R., (coord.). (2021). *Starea de bine a profesorilor și elevilor: resurse, impact și idei practice*. Asociația Europeană a Profesioniștilor în Educație EDUMI, București. www.edumi.ro
4. Cornelius-White, J. (2007). *Learner-centered teacher-student relationships are effective: A meta-analysis*. Review of Educational Research, 77.
5. Ewing, A. R., & Taylor, A. R. (2009). *The role of child gender and ethnicity in teacher-child relationship quality and children's behavioral adjustment in preschool*. Early Childhood Research Quarterly, 24.
6. Furrer, C., & Skinner, E. (2003). *Sense of relatedness as a factor in children's academic engagement and performance*. Journal of Educational Psychology, 95.
7. Hargreaves, A. (2000). *Mixed emotions: teachers' perceptions of their interactions with students*. Teacher Education, 16.
8. Ladd, G. W., Birch, S. H., & Buhs, E. S. (1999). *Children's social and scholastic lives in kindergarten: Related spheres of influence?* Child Development, 70.
9. Spilt, J. L., Koomen, H. M. Y., Thijs, J. T. (2011). *Teacher wellbeing: the importance of teacher-student relationships*. Educational Psychology Review, 23.
10. Valiente, C., Lemery-Chalfant, K., Swanson, J., & Reiser, M. (2008). *Prediction of children's academic competence from their effortful control, relationships, and classroom participation*. Journal of Educational Psychology, 100.

Digitalizarea și atelierele de lectură

**prof. Melinte Mihaela,
Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați**

Digitalizarea în domeniul educație implică integrarea tehnologiilor digitale în activitățile de predare-învățare-evaluare. Aceasta a devenit o necesitate, mai ales în contextul globalizării și al dezvoltării rapide a tehnologiilor informaționale. Sunt luate în calcul beneficiile acestui proces complex, care implică: flexibilitate căci elevii pot accesa materialele educaționale oricând și de oriunde, facilitând învățarea autonomă; interactivitate sporită, deoarece utilizarea resurselor multimedia, a tuturor aplicațiilor și instrumentelor digitate face procesul de învățare mai atractiv și mai eficient. Evaluarea devine automatizată, căci platformele permit testarea rapidă și oferirea unui feedback imediat. Dar digitalizarea educației impune și câteva provocări: acces inegal la tehnologie, căci nu toți elevii dispun de echipamentele necesare pentru a beneficia de educația digitală; De asemenea, siguranța online trebuie luată în calcul, pentru că utilizarea frecventă a internetului de către elevi implică riscuri legate de securitatea datelor și expunerea, uneori, la conținut neadecvat. De altfel, este necesară mereu formarea profesorilor, deoarece toate cadrele didactice trebuie să fie pregătite pentru utilizarea eficientă a tehnologiei în predare. Să nu uităm de problemele tehnice care pot apărea, de conexiunea slabă la internet sau defectarea echipamentelor ce pot perturba procesul educațional.

Prin urmare, digitalizarea a transformat modul în care se percepe educația, promovând metode inovatoare de predare, precum învățarea prin joc, realitatea augmentată și inteligența artificială, de asemenea, integrarea tehnologiilor digitale în mod echilibrat poate conduce la un sistem educațional mai eficient, accesibil și adaptat cerințelor societății moderne.

În cadrul Atelierele de lectură on-line, prin intermediul aplicației Canva, a fost posibilă discutarea romanul „Biblioteca de la Auschwitz” de Antonio G. Iturbe. Elevii au postat mai întâi câteva impresii de lectură în aplicația Canva, apoi au propus o posibilă copertă pe care au postat-o, după care au fost invitați să privească posterul multimedia (realizat cu ajutorul aplicației Canvastera) care face prezentarea cărții. Au aflat astfel că romanul se bazează pe povestea adevărată a unei supraviețuitoare a lagărului de concentrare nazist, care trăiește acum în Israel și cu care autorul a luat legătura în cursul investigațiilor pe care le-a facut pentru realizarea romanului. Romanul redă întâmplările din viața Ditei, o copilă de 14 ani, care, în Blocul 31 de la Auschwitz, a luat în grijă cele câteva cărți interzise, folosite ca manuale de un grup de adulți, "profesori" ai copiilor deportați. Blocul 31 era o mică oază de liniște în interiorul lagărului de concentrare, întrucât aici Fredy Hirsch, un prizonier, a căpătat permisiunea să creeze un spațiu rezervat copiilor, pe care l-a transformat într-o școală clandestină cu o mică bibliotecă, constând dintr-un număr de numai opt cărți. Acest Bloc 31 în care se afla și școala, a fost un truc de propagandă nazistă, pentru a păcăli o inspecție așteptată de la Crucea Roșie, care nu a mai venit niciodată. Biblioteca Ditei

este cea mai mică din istorie, însă una dintre cele mai valoroase, întrucât fata își riscă viața pentru a-i ajuta pe ceilalți, ca prin lectură să poată evada din cruda realitate. Nu era o bibliotecă foarte mare. În realitate, era alcătuită din opt cărți, dintre care unele în stare proastă. Dar erau cărți. În acel loc atât de obscur, unde omenirea ajunsese să-și atingă propria umbră, prezența cărților era un vestigiu din timpuri mai puțin lugubre, mai blânde, când cuvintele răsunau mai puternic decât mitralierele. O epocă apusă. Dita luă în mâinile sale volumele, unul câte unul, cu aceeași grijă cu care ții în brațe un nou-născut. Prima carte a fost un Atlas rupt, căruia îi lipseau mai multe foi care ilustra o Europă cu țări dispărute și imperii care au încetat să existe cu timp în urmă.... „Tratatul elementar de geometrie” era ceva mai bine păstrat, așternând și el în paginile sale o altă geografie: un peisaj de triumphiuri isoscele... A treia carte era „A Short History of the World” de H.G.Wells. O carte populată de oameni primitivi, egipteni, romani, mayași... Cel de-al patrulea titlu era o „Gramatică a limbii ruse”. Nu înțelegea nimic, dar îi plăceau acele litere enigmatice, făcute parcă să povestească legende. O altă carte era un roman în franceză, foarte deteriorat, căruia îi lipseau pagini și care avea pe foile sale pete de umezeală. Mai exista și un Tratat intitulat „Căile terapiei psihanalitice”, al unui profesor pe nume Freud. Mai era încă un roman în rusă care nu avea coperte. Și a opta carte care era un roman în cehă într-o stare mizerabilă, o mână de foi susținute precar de câteva fire de cotor... „Peripeziile bravului soldat Svejk” de Jaroslav Hasek.

Prin intermediul aplicației Canva au fost postate întrebările care au verificat lectura, iar elevii au completat răspunsurile în aplicație:

1. Din câte cărți era compusă mica bibliotecă a Ditei și cum se numeau acestea?
2. Ce importanță capătă cărțile pentru cei închiși în Blocul 31 de la Auschwitz?
3. Cine a transformat acel lagăr într-o școală?
4. Care a fost reprezentația (piesa de teatru) jucată în lagăr?
5. De cine se teme Dita cel mai mult în acel lagăr?
6. Care sunt cărțile citite de către Dita înainte de a fi în lagăr și la care face referire?
7. Care este lecția pe care personajul o oferă întregii umanități?

Deoarece cărțile reprezintă și „o evadare” din realitatea neîndurătoare, mica bibliotecă i-a ajutat pe acești copii să uite, chiar dacă pentru scurt timp, oroarea pe care o trăiesc. Povestea bibliotecii se împletește cu multe alte istorisiri, în principal tragice și sentimentale. Dita va descoperi în acest cadru Rezistența și se va confrunta, inevitabil cu doctorul Moarte, acel Josef Mengele, care trece deseori prin Bloc pentru a-și căuta noi victime pentru experiențele lui macabre. Stilul autorului este simplu și totuși puternic, pentru că reușește să subliniaze acele gesturi de iubire, tandrețe, loialitate, depășire și eroism de care ființele umane sunt capabile, dezinteresat, în circumstanțele cele mai dramatice. „Bibliotecara de la Auschwitz” este o carte scrisă cu conștiința și cu inima, ale cărei capitole finale sunt deosebit de puternice și strălucitoare. Este un omagiu adus literaturii, și mai presus de toate, pentru Dita Kraus și Freddy Hirsch și toți cei care și-au riscat viața pentru a institui o școală mică și bibliotecă în mijlocul iadului dând astfel speranță copiilor. Iată o poveste originală despre faptul că au existat cărți în lagărele de concentrare, o temă care, practic nu a

fost explorată de scriitorii de până acum. *Dita se uita la cărți, dar mai ales le mângâia. Erau rupte la colțuri și subliniate, ponosite, cu cercuri roșiatice de umezeală, unele dintre ele mutilate...,dar erau o comoară. Faptul că erau atât de fragile le făcea și mai valoroase. Își dădea seama că trebuie să aibă grijă de acele cărți ca de niște bătrânei care supraviețuiseră unei catastrofe, pentru că aveau o importanță crucială, fără ele se putea pierde înțelepciunea unor secole de civilizație. Tehnica geografilor, care ne făcea să știm cum era lumea; arta literaturii, care îmogătea viața cititorului de zeci de ori; progresul științific pe care-l reprezenta matematica; istoria, care ne amintea de unde proveneam și care poate ne ajuta să hotărâm încotro trebuia să mergem; gramatica, permițând comunicarea între persoane... Mai mult decât o bibliotecară, din acea zi a devenit felcerița cărților.*

Trebuie menționată și impresionanta cercetare de detectiv a autorului, precum și documentația pe care el a efectuat-o pentru a scrie acest roman. Epilogul romanului detaliază viitorul unor persoane reale descrise în roman, atât naziști, cât și prizonieri. „Biblioteca de la Auschwitz” rămâne un roman important, care își merita locul alături de alți clasici ai literaturii Holocaustului precum Wiesel, Levi, Mendelsohn. A fost un roman potrivit de citit în Cercuri pentru că a demonstrat celor care „se temeau” de cărți, faptul că în anumite circumstanțe cărțile reprezintă salvarea din crunta realitate.

Elevii au înțeles că este o lecție despre supraviețuire și o dovadă că speranța nu trebuie să lipsească niciodată din viețile noastre.

METODE ȘI PROCEDEE MODERNE UTILIZATE LA CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Mihăilă Simona-Elena,

Liceul Teoretic „Ioan Pascu” - Codlea

Strategia didactică reprezintă modalitatea de combinare a metodelor și mijloacelor de învățământ în vederea atingerii obiectivelor propuse. Aceasta presupune:

- alegerea metodelor adecvate,
- identificarea mijloacelor de instruire în raport cu obiectivele urmărite,
- conținutul abordat,
- timpul disponibil,
- caracteristicile clasei de elevi și implicit spațiul școlar.

Finalitățile învățământului primar sunt:

- asigurarea educației elementare pentru toți copiii școlarizați,
- formarea personalității copilului, respectând nivelul și ritmul său de dezvoltare,
- înzestrarea copilului cu acele cunoștințe, capacități și atitudini care să stimuleze

raportarea efectivă și creatică în mediul social și natural, respectiv să permită continuarea educației.

La nivelul învățământului primar se structurează următoarele cicluri curriculare:

1. Ciclul achizițiilor fundamentale (clasele I-II), ce are ca obiective majore acomodarea la cerințele sistemului școlar și alfabetizarea inițială. Acesta vizează:

- asimilarea elementelor de bază ale principalelor limbaje convenționale (scris, citit, socotit),
- stimularea copilului în vederea perceperii, cunoașterii și stăpânirii mediului apropiat,
- stimularea potențialului creativ al copilului, a intuiției și a imaginației,
- formarea motivării pentru învățare.

2. Ciclul de dezvoltare (clasele III-IV, în continuare clasele a V-a și a VI-a) are ca obiectiv major formarea capacităților de bază necesare pentru continuarea studiilor. Acest ciclu vizează:

- dezvoltarea achizițiilor lingvistice,
- dezvoltarea capacității de a comunica,
- dezvoltarea gândirii autonome și a responsabilității față de integrarea în mediul social.

Metodele didactice tradiționale dețin rolul de transmitere și asimilare a cunoștințelor în maniera următoare: cadrul didactic – emițătorul, respectiv elevul – cel care depozitează informațiile transmise. Acestea dețin un rol important în cadrul procesului instructiv – educativ deoarece este nevoie și de conversație (care ia forma dialogului învățătoare-elevi, respectiv elevi-elevi), de exercițiu

(în vederea formării unor deprinderi), de povestire (prin care elevii conștientizează greșelile de pronunție și limbaj), precum și de observare (în vederea formării unei păreri legate de tema luată în discuție, respectiv exprimarea acesteia oral sau în scris).

A gândi critic înseamnă a fi curios, a adresa întrebări, a căuta răspunsuri, a te implica în activitatea solicitată, a analiza logic, a căuta argumente pro și contra. Încă din ciclul primar, elevii trebuie formați să gândească, nu doar să asimileze mecanic cunoștințele. Trebuie eliminată monotonia din sistemul de învățământ tradițional, prin care elevul stă în bancă și doar notează informațiile în vederea asimilării ulterioare a acestora.

Metodele activ-participative, moderne constituie un proces activ, de lungă durată și complex, care îl face pe elev să treacă cunoștințele prin filtrul gândirii proprii pentru a dobândi o cunoaștere autentică.

BRAINSTORMING-UL reprezintă un mod simplu și eficient de a genera idei noi. Este o metodă de stimulare a creativității în cadrul activității în grup. Principiile după care se fundamentează această metodă didactică sunt:

1. Cantitatea determină calitatea. Participanții trebuie să emită cât mai multe idei. Cadrul didactic este cel care determină elevii să se implice cât mai mult deoarece adresează întrebările necesare, ajută cu informații suplimentare și îi conduce pe elevi la a găsi idei folosite soluționării problemei. Asociația liberă, spontană de idei, conduce la evidențierea unor idei valoroase.

2. Amânarea judecății ideilor celorlalți. Această etapă oferă posibilitatea participanților să emită cât mai multe idei referitoare la tema propusă.

Metoda a fost inițiată de A. Osborn în anul 1953 ca soluție de a găsi soluția optimă pentru rezolvarea unei probleme. Conduasă cu tact pedagogic și inspirație, metoda poate reprezenta o cale accesibilă spre învățare care stimulează creativitatea și gândirea critică. Regulile abordării acestei metode ca și metodă didactică sunt:

- stimularea cât mai multor idei, pornind de la o temă dată,
- preluarea acestor idei și evidențierea celor mai reușite,
- evitarea oricărei critici la adresa partenerilor,
- manifestarea liberă și conștientă a imaginației. Metoda poate fi folosită începând cu clasa a doua, într-o fază ușoară, pentru ca în clasele a III-a și a IV-a să fie o metodă de bază în formarea gândirii critice a elevilor.

CIORCHINELE reprezintă o metodă de predare – învățare care-i încurajează pe elevi să gândească liber și deschis. Prin această metodă se stimulează evidențierea conexiunilor între ideile unei

teme luate în discuție. De asemenea, ciorchinele este și o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe, evidențiind modul propriu de a înțelege o anumită temă, un anumit conținut. Ajută cadrul didactic să înțeleagă maniera în care fiecare elev înțelege noțiunile și îi oferă posibilitatea de a interveni diferențiat. Pașii de urmat sunt următorii:

1. Se scrie un cuvânt sau o propoziție nucleu în mijlocul tablei sau al unei foi de bloc mare de desen.
2. Se scriu cât mai multe cuvinte, propoziții legate de tema propusă.
3. Se trasează o linie între cuvintele scrise anterior în vederea evidențierii unor conexiuni dintre aceste idei.
4. Nu se limitează numărul ideilor, dar trebuie oferit un timp de lucru pentru această activitate.

Ciorchinele este o tehnică care se poate realiza atât individual, cât și ca activitate în grup. Atunci când se aplică individual, tema propusă trebuie să fie familiară elevilor pentru că aceștia nu pot culege informații de la colegii de grup. Se poate utiliza ca metodă de evaluare după un capitol sau un șir de lecții. Folosită în grup, tehnica ciorchinului dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile colegilor, de legăturile și asociațiile pe care fiecare participant le face la un moment dat.

METODA MOZAIC este o metodă prin care se realizează învățarea prin cooperare între elevi. Presupune următorii pași:

1. Construirea grupurilor de lucru – clasa de elevi împărțită în grupuri de câte 4-5 elevi, în funcție de efectivul acesteia.
2. Cadrul didactic împarte textul ce urmează a fi studiat în 4-5 părți (atâtea câte grupuri de lucru sunt).
3. Fiecare elev cu numărul 1 va forma același grup (care poate să aibă și un nume original). Acesta trebuie să discute conținutul de idei al părții repartizat de către cadrul didactic. Trebuie să realizeze citirea conștientă și explicativă, să evidențieze ideile principale, precum și modalitatea de prezentare cât mai clară către colegii de clasă.
4. Revenirea elevilor în grupul de 4-5 elevi și predarea conținutului pregătit celorlalți elevi. Prin predarea reciprocă se realizează cea mai bună învățare a unui conținut informațional, mai ales începând cu a doua jumătate a clasei a III-a deoarece elevii încep să-și consolideze anumite deprinderi, iar unele cunoștințe să fie bine însușite.

Cadrul didactic monitorizează predarea asigurându-se că informațiile se transmit și se asimilează corect. Dacă evidențiază anumite neclarități, ajută grupul să le depășească.

CUBUL este o tehnică prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. Această metodă didactică are următoarele etape:

1. Elevii citesc un text sau investighează o temă luată în discuție. Activitatea se poate realiza individual, în perechi sau în grup.
2. Se solicită elevilor care au la dispoziție un cub din hârtie sau carton să noteze pe fiecare față a cubului câte două cuvinte sau idei, conform instrucțiunilor date de către cadrul didactic.
3. Fețele cubului pot să cuprindă următoarele cuvinte:
 - Descrie!
 - Compară!
 - Aplică!
 - Argumentează pentru și împotriva!
 - Analizează!
 - Efectuează!

În cazul copiilor de ciclul primar, acțiunile și operațiile solicitate sunt însoțite de cerințe suplimentare cu caracter concret. Este foarte important cum se implică cadrul didactic în realizarea unei activități folosind metoda cubului, cât de bine își cunoaște clasa de elevi pentru ca fiecărui elev să îi revină acele sarcini de lucru care corespund potențialului intelectual dobândit până în prezent.

De exemplu, pentru fiecare față a cubului, învățătoare poate veni cu următoarele întrebări suplimentare:

- Descrie! – Cum arată?
- Compară! – Cu cine se aseamănă?
- Aplică! – Cum poate fi folosit?
- Argumentează pentru și împotriva! – E bun sau rău? De ce?
- Analizează! - Care sunt părțile de vorbire învățate?
- Efectuează! – Cum se numește rezultatul adunării? Dar al scăderii?

ESEUL DE CINCI MINUTE este o excelentă modalitate de conștientizare de către elevi a ceea ce știu despre un subiect, a ceea ce nu știu, precum și a ceea ce ar dori să învețe sau au învățat. Poate lua forma următorului tabel:

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

Pentru secțiunea ȘTIU, elevii au de notat ideile pe care le știu despre tema luată în discuție. În secțiunea VREAU SĂ ȘTIU, elevii notează despre ce ar dori să afle legat de subiectul ales.

Urmează desfășurarea lecției propriu-zise, realizarea de investigații, respectiv dobândirea de cunoștințe legate de tema propusă. În secțiunea AM ÎNVĂȚAT, elevii vor nota la sfârșitul lecției ceea ce au reținut din lecția parcursă cu toată clasa de elevi.

Prin tehnici adecvate și prin dirijarea corectă a învățării, elevii învață noile cunoștințe, sunt entuziasmați de noua metodă de lucru, dorind pe viitor a învăța în aceeași manieră.

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE reprezintă un set de strategii care angajează mici echipe de elevi pentru a promova interacțiunea colegială și colaborarea. Aceasta se realizează atunci când elevii lucrează împreună, ca o echipă, pentru a explora o temă nouă, pentru a rezolva o problemă, pentru a crea idei noi, pentru a atinge un obiectiv comun. Pentru ca acest tip de activitate să dea roade trebuie eliminată competiția în favoarea colaborării, iar cadrul didactic să dețină abilități, competențe prin care aceste metode de învățare prin cooperare să fie promovate și aplicate la clasă.

Ca și elemente cheie ale acestei metode sunt:

- interdependența pozitivă între membrii grupului,
- interacțiunea directă, față în față,
- exersarea deprinderilor de învățare în grup,
- răspunderea individuală a fiecărui membru al grupului,
- rolul de îndrumător și coordonator al cadrului didactic.

JOCUL DIDACTIC poate fi utilizat în toate etapele procesului instructiv-educativ, deoarece corespunde unei inclinații firești a copilului de vârstă școlară mică. Valențele pedagogice ale jocului sunt multiple: stimulează activitatea senzorială și exprimarea verbală, antrenează gândirea logică și creativă, stimulează interesul, fortifică energiile intelectuale și fizice ale copiilor.

Jocul didactic îmbină elementele instructive și formative cu cele distractive. Acesta poate fi de mai multe feluri: de pregătire în vederea înțelegerii unei noțiuni, de exersare a cunoștințelor asimilate, de creație, de cunoaștere a realității înconjurătoare, de formare/ consolidare a unor deprinderi.

Desfășurate în perechi sau colectiv, jocurile didactice îi activează pe elevii ciclului primar din punct de vedere cognitiv, acțional, afectiv; dezvoltă reflecția personală; capacitatea de comunicare și cooperare.

PROIECTUL poate fi realizat într-o formă simplă încă din a doua pară a clasei a doua. Din clasa a treia, însă, elevii trebuie dirijați în întocmirea proiectelor în vederea dezvoltării gândirii critice. Reprezintă o metodă de instruire prin care elevii efectuează o cercetare orientată spre un scop anume, ea îmbină cunoștințele asimilate și activitatea practică. Realizarea unui proiect pe o temă dată sau o

temă la alegere presupune: documentarea, emiterea unor ipoteze, anumite desene atașate, părerea personală.

Acest tip de activitate îi apropie pe elevi de situațiile reale, contribuie la maturizarea gândirii, dezvoltă simțul responsabilității. Chiar dacă elevii nu au realizat de la început un proiect bun, ei trebuie încurajați, stimulați, deoarece din greșeli se învață – atâta timp cât elevii sunt interesați de acest lucru.

METODA CADRANELOR este o modalitate de sintetizare a unui conținut informațional solicitând participarea elevilor în înțelegerea lui adecvată. Această metodă de lucru presupune trasarea a două axe principale una pe cealaltă, în urma căreia rezultă patru cadrane.

De exemplu, elevii sunt solicitați astfel: în cadranul 1 să noteze caracteristicile anotimpului iarnă, în cadranul 2 să noteze jocuri de iarnă prezentate în lecție, în cadranul 3 să noteze personajele textului, în cadranul 4 să noteze părerea personală legată de acțiunea textului.

Prin această tehnică se urmărește implicarea elevilor în înțelegerea cât mai bine a textului citit, precum și pentru exprimarea părerii personale referitoare la tema dată.

TURUL GALERIEI este o metodă prin care elevii sunt stimulați să-și exprime părerea personală legată de ceea ce au lucrat colegii lor. Cuprinde următoarele etape:

1. Elevii, în grupuri de câte trei-patru, rezolvă o problemă, răspund la o sarcină de lucru, pe o foaie mare.
2. Produsele muncii lor se afișează pe pereții clasei.
3. La semnalul cadrului didactic, elevii trec pe rând la fiecare poster pentru a-și exprima părerea despre ceea ce au lucrat colegii lor.
4. După ce se termină turul galeriei, fiecare grupă își reexaminează produsul, discută observațiile și comentariile notate de colegi pe postere.

Metodologia didactică pune tot mai mult accentul pe aceste metode moderne, utilizate în procesul de predare – învățare – evaluare. Atât metodele tradiționale, cât și cele moderne trebuie să servească scopului instruirii. Învățarea prin cooperare maximizează capacitățile intelectuale ale elevilor (de a gândi, de a înțelege, de a comunica eficient, de a lua decizia corectă, de stimulare a creativității).

Accentul cade pe modalitatea prin care elevii învață. Utilizând metode didactice moderne, elevii au posibilitatea să-și exerseze operațiile gândirii, să-și cultive creativitatea, să-și îmbogățească vocabularul, să capete mai multă încredere în sine, să-și formeze deprinderea de a vorbi corect.

Modele educaționale din spațiul anglo-saxon care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație

În contextul educațional contemporan, modelele educaționale din spațiul anglo-saxon se remarcă prin accentul pus pe colaborare, respect reciproc și inovație. Aceste abordări au fost concepute pentru a sprijini dezvoltarea unui mediu de învățare dinamic și adaptabil, care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și să încurajeze dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viitor, precum gândirea critică, creativitatea și cooperarea.

1. Modelul educațional britanic – Învățarea colaborativă în școlile din UK

În Regatul Unit, învățarea colaborativă este integrată în majoritatea sistemelor educaționale, în special în cadrul pedagogiei active. Acestea includ metode precum „cooperative learning” (învățarea în grupuri), în care elevii sunt încurajați să lucreze împreună pentru a rezolva probleme, a împărtăși idei și a învăța unii de la alții. Această abordare promovează respectul pentru diversitatea opiniilor și încurajează dezvoltarea unor abilități sociale esențiale.

De asemenea, învățământul britanic se bazează pe un curriculum flexibil care permite integrarea de proiecte interdisciplinare, iar elevii sunt stimulați să participe activ la procesul de învățare. Un exemplu remarcabil este modelul „Project-Based Learning” (PBL), folosit la diferite nivele de educație, unde elevii lucrează în echipe pentru a cerceta și a prezenta soluții inovative pentru probleme reale.

2. Modelul educațional american – Învățarea activă și centrată pe elev

În Statele Unite, sistemul educațional pune accent pe abordările centrate pe elev, unde fiecare student este considerat un participant activ la procesul de învățare. Printre cele mai populare metode de învățare se numără „Active Learning” și „Inquiry-Based Learning” (învățarea bazată pe cercetare), care încurajează colaborarea între elevi, dar și între elevi și profesori. Aceste metode pun accent pe învățarea prin descoperire și problem-solving, stimulând astfel gândirea critică și inovarea.

Un exemplu de succes în acest sens este modelul „Flipped Classroom”, care răstoarnă tradiționalul proces educațional. În acest model, elevii studiază materia acasă, prin resurse online, iar timpul de la școală este dedicat activităților colaborative și discuțiilor, ceea ce favorizează interacțiunea între elevi și permite un feedback mai rapid din partea profesorilor. Acesta creează un mediu de învățare colaborativ și inovativ, în care elevii sunt încurajați să învețe unii de la alții și să aplice concepte noi într-un context real.

3. Abordări inovative în învățământul australian – Promovarea unui mediu de învățare respectuos și diversificat

În Australia, educația se concentrează pe dezvoltarea unui mediu de învățare incluziv, care promovează respectul față de diversitate și colaborează pentru realizarea unui obiectiv comun. Programul „Australian Curriculum” încurajează educația interactivă și participativă, punând accent pe învățarea prin cooperare. De asemenea, învățământul australian promovează educația pentru cetățenie globală, în care elevii sunt învățați să aprecieze diversitatea culturală și să participe activ în societatea globală.

Concluzie

Modelele educaționale din spațiul anglo-saxon, în special cele din Regatul Unit, Statele Unite și Australia, pun un accent considerabil pe crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație. Aceste abordări susțin dezvoltarea abilităților esențiale pentru succesul în secolul XXI, incluzând gândirea critică, creativitatea, colaborarea și respectul față de diversitate. Ele demonstrează că educația nu este doar un proces de învățare a unor informații, ci și un mediu în care elevii pot învăța unii de la alții, contribuind astfel la creșterea lor personală și profesională.

Bibliografie:

- Johnson, D. W., & Johnson, R. T., *An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning*, Educational Researcher, 2009
- Bransford, J., Brown, A. L., & Cocking, R. R., *How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School*, National Academy Press, 1999
- Hattie, J., *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*, Routledge, 2009
- Black, P., & Wiliam, D., *Assessment and Classroom Learning*, Assessment in Education: Principles, Policy & Practice, Volume 5, 1998 - Issue 1.

Mircea Elena-CT „Costin D. Nenițescu”

MODELE EDUCAȚIONALE ADAPTATE CICLULUI PRIMAR

Înv. Miron Cătălina

Școala Gimnazială Țifești

Educația la nivelul ciclului primar trebuie să fie centrată pe nevoile specifice ale copiilor, stimulând curiozitatea, colaborarea, respectul și dorința de a învăța. Următoarele modele educaționale pot fi adaptate astfel încât să fie potrivite pentru această etapă de dezvoltare.

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

La ciclul primar, proiectele pot fi simple, dar relevante pentru experiențele copiilor.

Exemple de activități adaptate:

Proiecte despre natură: Elevii creează o „grădină” în miniatură sau un proiect despre reciclare, învățând să colaboreze și să aprecieze mediul înconjurător.

Proiect tematic despre profesii: Fiecare copil alege o profesie (doctor, pompier, profesor), colectează informații, desenează și prezintă în fața clasei.

Proiect de clasă – „Orașul nostru”: Elevii construiesc un oraș imaginar din materiale reciclabile, fiecare contribuind la realizarea caselor, școlii, spitalului etc.

2. Învățarea colaborativă

La ciclul primar, învățarea colaborativă încurajează dezvoltarea abilităților sociale și a respectului față de colegi.

Exemple de activități adaptate:

Jocuri colaborative de tip „Rezolvăm împreună”: Grupuri de elevi rezolvă puzzle-uri, probleme matematice simple sau găsesc soluții la dileme etice din povești.

Lectură în perechi: Elevii citesc împreună o poveste și discută personajele și acțiunea.

Activități artistice în grup: Elevii lucrează împreună la un colaj, un desen de mari dimensiuni sau o scenetă teatrală.

3. Învățarea bazată pe competențe (Competency-Based Learning)

Această metodă poate fi aplicată la ciclul primar pentru a personaliza învățarea și a stimula progresul fiecărui elev.

Exemple de activități adaptate:

Planuri individualizate de învățare: Fiecare elev își stabilește obiective simple, precum „voi citi o poveste în fiecare săptămână”.

Tutorat între colegi (Peer Tutoring): Elevii mai avansați îi ajută pe colegii care întâmpină dificultăți la citit sau matematică.

Exerciții diferențiate: În cadrul unei lecții de matematică, elevii primesc exerciții adaptate nivelului lor de înțelegere.

4. Învățarea STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică)

La ciclul primar, STEM poate fi adaptat prin activități simple și distractive care stimulează curiozitatea pentru știință și tehnologie.

Exemple de activități adaptate:

Experimente științifice simple: Realizarea unui vulcan din oțet și bicarbonat sau plantarea unor semințe pentru a observa cum cresc plantele.

Construirea de structuri: Elevii folosesc piese LEGO sau alte materiale pentru a construi poduri, turnuri sau roboți simpli.

Jocuri educative digitale: Folosirea aplicațiilor educative pentru a învăța noțiuni de bază de matematică, științe sau codare.

5. Design Thinking în educație

Chiar și la ciclul primar, elevii pot fi încurajați să gândească creativ și să rezolve probleme într-un mod inovator.

Exemple de activități adaptate:

Rezolvarea unei probleme de clasă: Elevii identifică o problemă din clasă (de exemplu, cum să păstreze curățenia) și vin cu soluții creative.

Atelier de creație: Elevii creează obiecte din materiale reciclabile, gândindu-se la utilitatea acestora.

Crearea unei povești colective: Fiecare elev contribuie cu o idee la dezvoltarea unei povești originale.

6. Învățarea prin jocuri (Game-Based Learning)

Jocurile reprezintă o metodă excelentă de a învăța la ciclul primar, deoarece copiii sunt motivați de activitățile ludice.

Exemple de activități adaptate:

Jocuri de rol: Elevii joacă roluri din povești, învățând despre empatie și comunicare.

Jocuri educative online: Utilizarea platformelor precum Kahoot! sau Quizziz pentru a recapitula noțiuni în mod distractiv.

Jocuri de strategie simple: Jocuri precum „Ghicește personajul” sau „Cine știe câștigă” pot stimula gândirea critică și colaborarea.

Concluzie

Modelele educaționale adaptate ciclului primar contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor, punând accent pe colaborare, respect și inovație. Prin activități ludice, practice și creative, elevii pot învăța să comunice eficient, să colaboreze și să-și dezvolte imaginația, abilitățile sociale și competențele academice.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. (2006). Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. Editura Polirom, Iași.
2. Cucos, C. (2017). Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Editura Polirom, Iași.
3. Holban, I. (2011). Strategii didactice inovative. Editura Polirom, Iași.
4. Ionescu, M. & Bocoș, M. (2009). Didactica modernă. Teorii și practici actuale. Editura Paralela 45, Pitești.
5. Neacșu, I. (1990). Instruire și învățare. Teorie și practică educațională. Editura Didactică și Pedagogică, București.
6. Stanciu, M. (2002). Fundamentele educației. Educația formală, nonformală și informală. Editura Aramis, București.
7. Vlasceanu, L. (1993). Educația și învățarea în societatea contemporană. Editura Didactică și Pedagogică, București.
8. Dumitru, I. Al. (2000). Educația pentru creativitate. Editura Polirom, Iași.

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A CREATIVITĂȚII LA COPIII CU CES

Profesor consilier psiholog MISICI DUBRAVCA

Unitatea de învățământ: LICEUL TEHNOLOGIC DE VEST TIMIȘOARA, TIMIȘ

SIMPTOMELE DIN TIMPUL COPILĂRIEI

Simptomele autismului sunt, de obicei, observate mai întâi de părinții și persoanele care ajută la creșterea copilului înainte de primii 3 ani. Deși autismul este prezent de la naștere (congenital), semnele de tulburare pot fi dificil să fie identificate sau diagnosticate în timpul copilăriei mici. Din punct de vedere al semnelor, ele apar după primele 3 luni de viață. De exemplu, un copil autist nu va întoarce capul în direcția din care se aude glasul mamei așa cum se întâmplă în mod normal. Nu agață degetul părintelui, nu gângurește etc. Părintele este în poziția de cel mai bun observator al celor mai timpurii semne de avertizare de autism. Își cunoaște copilul mai bine decât oricine și poate observa comportamentele și lipsa de veselie pe care un medic pediatru, într-o vizită de cincisprezece minute, s-ar putea să nu aibă șansa de a le vedea și cu asta poate îndepărta ceva timp din recuperarea copilului. Pediatrul copilului poate fi un partener valoros, dar nu trebuie neglijată importanța observațiilor proprii.

Părinții devin conștienți când copilul lor pare să se distanțeze de evoluția copiilor din mediul imediat: nu-i place să fie ținut pe loc; nu pare interesat de jocuri, cum ar fi cucu bau, nu pare interesat de copiii de vârsta lui și nu începe să vorbească. Uneori, un copil va începe să vorbească sau să aibă achiziții comportamentale în același timp cu alți copii de aceeași vârstă dar la un moment dat începe să-și piardă, rând pe rând limbajul și comportamentele. Pur și simplu uită să vorbească, să se joace etc. Acestea, de asemenea, pot fi confundate cu privire la abilitățile auditive ale copilului. Se pare că, de multe ori, un copil cu autism nu aude, dar în alte momente, el sau ea poate să pară a auzi un zgomot de fond la distanță, cum ar fi fluierul de la un tren sau un obiect trântit de cineva. Cu tratament precoce și intensiv, majoritatea copiilor își îmbunătățesc capacitatea lor de a se raporta la ceilalți, de a comunica, și de a ajuta ei înșiși când cresc mai în vârstă pe alții. Spre deosebire de mituri populare legate de copiii cu autism, foarte puțini sunt complet izolați social sau "trăiesc într-o lume a lor."

SIMPTOME LA ADOLESENȚĂ

În anii adolescenței, modelele de comportament se schimbă des. Mulți adolescenți castigă abilități, dar încă rămase în urmă, în capacitatea lor de a se raporta la ceilalți și de a înțelege. Pubertatea și sexualitatea în curs de dezvoltare ar putea fi mult mai dificile pentru adolescenții care suferă de autism decât pentru alții de la această vârstă. Adolescenții autiști au un risc crescut de a dezvolta probleme legate de depresie, anxietate, și epilepsie.

Efectele miraculoase ale art-terapiei.

Ce este Art-Terapia? Potrivit American Art Therapy Association, Art-terapia este o îmbinare armonioasă între artă și terapie, care îmbunătățește starea de spirit, mentalul și emoționalul, bazându-se pe credința că procesul creativ, lăsat liber, ajută la eliberarea conflictelor interioare, la dezvoltarea abilităților de intra și interrelaționare, reduce stress-ul și crește încrederea în sine. Și toate acestea, printr-un proces inconștient, care ajută mentalul și emoționalul să-și regleze singur deficiențele. În practică, terapia prin artă poate arăta foarte diferit când este practică de și cu persoane fizice diferite. Acestea pot fi liber-curgătoare sau structurate, interactive sau individuale. Pentru copiii cu autism poate fi un mod minunat de a le deschide ușile spre exprimare.

Cum ajuta Art-Terapia în tratamentul AUTISMULUI?

Unul dintre semnele distinctive ale tulburării din spectrul autismului este dificultatea de comunicare verbală și socială. În unele cazuri, copiii cu autism sunt practic non-verbali: imposibilitatea de a folosi vorbirea pentru a comunica la toate nivelele. În alte cazuri, copiii cu autism au un limbaj greu de prelucrat în timp și transformarea lui în conversație lină și ușoară este dificilă. Copiii cu autism pot avea, de asemenea, probleme de citire a limbajului nonverbal (slabă expresivitate în exprimare și înțelegere; mimica, gestică, limbajul corpului).

Prin urmare, ei pot avea probleme cu a spune sau înțelege o glumă dintr-o conversație spre exemplu, sau sarcasmul din sinceritate. Nu pot distinge nuanțele din exprimare, noțiunile abstracte ale acesteia. S-a constatat însă că multi copiii cu autism au o capacitate extraordinară de a gândi vizual - "in imagini". Mulți își pot folosi abilitatea în prelucrarea amintirilor în imagini, înregistrarea imaginilor și informațiilor, ideilor, exprimarea lor prin desen sau alte forme artistice. Arta este o formă de

exprimare, care necesită o interacțiune puțin verbală sau non verbală, care poate deschide uși de comunicare care altfel rămân definitiv închise.

De foarte multe ori, se presupune că o persoană non-verbală sau o persoană cu capacități limitate verbal este incompetentă și în alte domenii, ceea ce este complet neadevărat. Exemplu sunt oamenii cu Tulburari din Spectrul Autismului care nu pot fi expuși la oportunitățile de a folosi mass-media artistică - sau oportunitățile ar putea fi prea dificile și adesea au nevoie de modificări speciale (în setările de clasă mari, de exemplu). Art terapia oferă o oportunitate pentru profesori de a lucra unu-la-unu cu copii din spectrul autist, de a construi o gamă largă de abilități într-un mod care ar putea fi mult mai confortabil (și, astfel, mai eficient) decât limba vorbită.

Cum ajuta Art-Terapia în autism?

Cercetarea practică este oarecum vagă în ceea ce privește impactul prin Art-terapie pe copiii cu autism. Literatura de specialitate abundă în principal din studii de caz și lucrări care descriu impactul observat după implementarea unor programe de terapie prin artă. Unele dintre lucrări scrise și prezentate pe această temă, cu toate acestea, sugerează că prin terapia prin arta se poate ajunge la rezultate mari, chiar și în cazul unui copil autist, lucrările din timpul și în afara terapiei putând fi transformate cu ajutorul unei expoziții, de pildă. În unele cazuri Art-terapia a deschis o lume întreagă, dând posibilitatea unui copil cu autism, care are talent artistic semnificativ, să-și poată exprima stările, să poată comunica și socializa. Cum mai ajuta Art-terapia?

Art-Terapia este forma de terapie care folosită de cadrele didactice la clasă, ajută la a:

- Îmbunătățește capacitatea imaginativă și simbolică
- Îmbunătățește capacitatea de a recunoaște și de a răspunde la expresiile faciale
- Îmbunătățește capacitatea de a gestiona probleme senzoriale (probleme cu aderența, etc)
- Îmbunătățește abilitățile motorii fine
- Exprima sentimentele de neliniște, frică, furie, într-un mediu care oferă siguranță
- Reduce starea de anxietate
- Ajuta să se treacă peste momente dificile: începerea școlii, schimbarea mediului, despărțire, deces, traumă
- Crește capacitatea de concentrare

- Crește capacitatea și calitatea atenției
- Crește capacitatea organizatoriă la nivel mental
- Ajută la exprimarea emoțiilor, trăirilor interioare

Incurajați copilul să se exprime prin artă, este una din puținele lui căi de a comunica, socializa, de a se face înțeles, de a se elibera de stările, trăirile nespuse!

BIBLIOGRAFIE

1. Oana Muraru, Aspecte generale ale patologiei autiste, Editura Universității Suceava, 2005
2. Otilia Secara, Creierul social. Autism, neuroștiințe, terapie, Editura I Artpress, 2007

LITERAȚIA, ÎNTRE LECTURA DE PLĂCERE ȘI COMBATERICA ANALFABETISMULUI FUNCȚIONAL

Prof.înv. primar, Mocăiță Mariana

Școala Gimnazială Petrești - Structura, Gherghești, Jud. Dâmbovița

Alfabetizarea a fost definită mult timp ca abilitatea de a citi și de a scrie, dar astăzi este văzută ca un întreg proces în care elevii dobândesc competențe complexe. Alfabetizarea nu dă acces doar la cunoașterea faptelor sau la formarea competențelor. Argumentele pentru alfabetizare sunt deseori insuficient explicate. Nu este vorba doar de producerea de adulți care pot fi angajați, nici de stimularea PIB-ului, nici de a fi mai vizibili în lume. Scopul educației este de a face oameni mai buni, mai capabili, de a lua hotărâri în deplină cunoștință, capabili să se integreze deplin în societate.

A deveni literat nu este doar despre cunoștințe și abilități. Literația oferă un întreg mod de gândire; ne permite să urmărim argumente mai lungi și mai complexe decât sunt disponibile fără scriere, ne permite să purtăm discuții cu oameni din diferite medii sociale sau vârste diferite. Dacă ne pasă cu adevărat de faptul că toți elevii noștri trebuie să aibă competente legate de literație, este vital să înțelegem și să definim complexitatea alfabetizării. Se fac confuzii între analfabetismul funcțional și imposibilitatea de a citi sau a scrie. În timp ce lectura este o parte a alfabetizării, alfabetizarea este un concept mult mai complex, care se schimbă în permanență datorită formelor tot mai diferite în care se dezvoltă.

Literația este probabil cea mai importantă parte a educației. Fără alfabetizare, toate celelalte învățări sunt imposibile. O bază solidă în alfabetizare poate fi un aspect esențial al progresului în carieră sau al succesului și o cale deschisă pentru cititul de plăcere. Aceasta implică folosirea citirii, scrierii, vorbirii, ascultării și vizionării pentru a obține mai multe cunoștințe. Fără capacitatea de a avea oricare dintre aceste abilități, nu există absolut nici o modalitate de a dobândi alte cunoștințe.

Literația este esențială pentru învățare. Este esențial ca profesorii de limba și literatura română și limbi străine să nu fie singurii din școală care să sublinieze importanța alfabetizării. Este de datoria tuturor cadrelor didactice să faciliteze învățarea prin alfabetizare, căci trebuie să vină înainte ca orice alt tip de învățare să poată apărea și nu putem să creștem ca societate fără alfabetizare, fără abilitatea de a lua hotărâri în deplină cunoștință, capabili să se integreze deplin în societate. Acest fenomen presupune cunoștințele și abilitățile pe care elevii trebuie să le acceseze, să înțeleagă, să analizeze și să evalueze informațiile, să le găsească sensul, să

exprime gânduri și emoții, să prezinte idei și opinii, să interacționeze cu ceilalți și să participe la activități de la școală și în viața lor dincolo de școală.

Adolescenții contemporani au nevoie de niveluri avansate de alfabetizare pentru a avea succes în viața profesională, pentru a acționa ca cetățeni responsabili și pentru a-și gestiona viața. Analfabetismul funcțional este corelat cu absenteismul și abandonul școlar. Acestea produc un dublu eșec: odată pentru cei care nu înțeleg lumea în care trăiesc și se simt marginalizați, și încă odată pentru lumea însăși, care pierde unul dintre membrii săi, ce ar fi putut să contribuie la dezvoltarea omenirii.

Conform ultimului raport al Asociației Internaționale de Literație (ILA), alfabetizarea timpurie este considerată vitală. Anumite comportamente și dispoziții îi ajută pe elevi să devină cursanți eficienți care sunt încrezători și motivați să-și folosească abilitățile de literație.

Având în vedere că standardele de conținut se dezvoltă, este ușor să ne concentrăm doar asupra conținutului pe care îl predăm și asupra materialului. Avem atât de multe pentru a le spune elevilor și a le împărtăși...dar oferim elevilor suficient timp zilnic pentru a practica abilitățile de comunicare? Întrebați-vă cum putem transmite mai mult informațiile și cunoștințele elevilor?

În condițiile în care din ce în ce mai mulți copii din România abandonează școala, este nevoie de o strategie pentru stoparea fenomenului. În calitate de cadre didactice avem responsabilitatea cultivării și dezvoltării intelectului tinerilor.

O componentă esențială a acestei sarcini este aceea de a asigura că elevii sunt educați. Pentru ca elevii noștri să se angajeze într-o conversație academică sau să vorbească cursiv, au nevoie de o mulțime de practici cu conversații informale. Utilizați frecvent strategii moderne pentru a construi abilitățile orale ale elevilor, căci aceștia trebuie să vorbească, să își comunice ideile, nu să fie pasivi. De asemenea, un vocabular bogat și o fluentă sunt semnificative, căci elevii trebuie să poată merge dincolo de simpla înțelegere literală a unui text; ei trebuie să fie capabili să facă deducții și să evalueze importanța cuvintelor.

O strategie ar fi ca la fiecare 5-8 minute de explicație a profesorului, elevii să aibă posibilitatea de a se exprima liber. Puteți să vă plimbați și să ascultați, să evaluați informal și să verificați înțelegerea.

Conversația ajută foarte mult la procesarea conținutului și conceptelor noi. De asemenea, elevii vor avea mai multe răspunsuri fructuoase de împărtășit. Asigurați-vă că întotdeauna oferiți timp de gândire suficient atunci când puneți întrebări elevilor. De asemenea, elevii trebuie să scrie în fiecare zi, în fiecare clasă. Scrierea este un proces important. Nu este un simplu set de pași în care se pot colecta informații. Simpla învățare a

pașilor procesului de scriere este lipsită de valoare. Elevii trebuie să vadă modul în care acești pași sunt folositori și îi vor ajuta în formarea lor. Pot fi utilizate scheme, desene, grafice pentru o mai bună înțelegere și învățare.

Prin încurajarea elevilor să citească de plăcere și să scrie, profesorii pun bazele educației solide și le oferă copiilor instrumentele necesare pentru un viitor de succes. În cadrul predării lecțiilor se pot folosi strategii eficiente de predare prin lecturarea textelor noi, înainte, în timpul și după citirea acestora, cum ar fi: vizualizarea textului, citirea unui obiectiv/scop, realizarea predicțiilor și a conexiunilor. Vocabularul nou trebuie predat odată cu cu restul lecției, și nu separat de aceasta. Dacă elevii citesc un text, cuvintele noi trebuie explicate și legate de diferite contexte, și astfel rata de reținere a noilor cunoștințe va fi mult mai mare.

Utilizarea organizatorilor grafici vor fi de folos pentru toți elevii. Unele abilități pot fi mai ușor de învățat prin imagini sau video, iar unele lucruri pot fi învățate doar prin practică. Educația digitală joacă și ea un rol în acest sens prin promovarea conștiinței contextuale, utilizând atât abilitățile cognitive, cât și cele tehnice, și este deja o prioritate a școlilor din România.

Cunoașterea digitală este abilitatea de a utiliza tehnologiile informației și comunicațiilor pentru a găsi, evalua, crea și comunica informații care necesită atât abilități cognitive, cât și tehnice. Prin integrarea tehnologiei informațiilor în experiența de învățare elevii sunt capabili să absoarbă informații din medii diferite și să le rețină cu mai multă ușurință. În cadru nonformal, misiunea profesorilor de a-i face pe elevi să vorbească cursiv, să citească de plăcere și să scrie devine mai ușoară.

Prin activitățile extracurriculare se formează o punte între cunoștințele predate și punerea lor în practică. Educația nonformală scapă elevul de stresul notelor, disciplinei stricte, temelor, dar aduce o plus valoare prin stimularea creativității și a lucrului în echipă. Are rolul de a dezvolta mai multe competențe transversale precum vorbitul în public, lucrul în echipă, abilitățile de comunicare și socializare, leadershipul.

Implicarea elevilor în activități extracurriculare prin care să își exerseze abilitățile de literație este foarte importantă. În context nonformal copiii capătă încredere să exploreze, să întrebe, să citească ceea ce doresc, să scrie proiecte și să își formeze competențe care îi vor ajuta în viața de adult. Nu există o singură rețetă pentru o învățare de calitate și eliminarea analfabetismului funcțional. Există multe abordări diferite care pot fi utilizate cu succes, iar dacă profesorii nu sunt mereu de acord cu modul în care sunt predate lecțiile, acest fapt nu trebuie să constituie o problemă. O metodă poate funcționa mai bine pentru un profesor, în

timp ce pentru altul funcționează mai bine o alta, dar explorarea diferitor stiluri de abordare a lecțiilor și activităților extrașcolare nu poate duce decât la progres.

Bibliografie:

1. Băsu M, Berea G, Să stăm de vorbă fără catalog, Editura StudIS, Iași, 2013

STUDIU PRIVIND METODELE ȘI IMPACTUL INOVAȚIEI EDUCAȚIONALE LA CLASELE PRIMARE

Prof.înv.primar: Mocăiță Mariana

Școala Gimnazială Petrești-Structura Gherghești, Jud. Dâmbovița

DEFINIREA PROBLEMEI ȘI A OBIECTIVELOR STUDIULUI

Problema: În contextul schimbărilor rapide ale societății și tehnologiei, metodele tradiționale de predare pot să nu fie suficiente pentru a pregăti elevii din clasele primare pentru viitor. Este necesar să se exploreze și să se implementeze metode inovative de predare care să stimuleze învățarea activă, colaborativă și personalizată.

Obiective:

- Identificarea și descrierea metodelor inovative utilizate în învățământul primar;
- Evaluarea impactului acestor metode asupra performanțelor academice și dezvoltării socio emoționale a elevilor;
- Formularea de recomandări pentru îmbunătățirea practicilor educaționale în școlile primare.

REVIZUIREA LITERATURII

- Colectarea articolelor și studiilor relevante despre inovarea educațională la clasele primare;
- Analizarea literaturii existente pentru a identifica metodele inovative utilizate și rezultatele raportate;
- Identificarea lacunelor în cercetarea existentă, cum ar fi lipsa de studii longitudinale sau de studii care analizează impactul specific al anumitor metode.

Rezumat al literaturii: Literatura de specialitate arată că metodele inovative, cum ar fi învățarea prin joc, utilizarea tehnologiilor educaționale, proiectele interdisciplinare și învățarea personalizată, pot avea un impact pozitiv asupra performanțelor academice și dezvoltării socio- emoționale a elevilor. Cu toate acestea, există o nevoie de mai multe studii empirice care să evalueze eficiența acestor metode în diverse contexte educaționale.

Metode inovative în învățământul primar

- a. **Învățarea prin joc-** Învățarea prin joc implică utilizarea jocurilor educative pentru a face procesul de învățare mai atractiv și interactiv pentru elevi. Aceste jocuri pot fi atât fizice, cât și digitale, și sunt concepute pentru a dezvolta diverse competențe academice și socio-emoționale.

Exemple de activități:

- Jocuri de rol: Elevii interpretează diferite scenarii, cum ar fi o piață locală sau o clasă de știință, pentru a învăța despre economie sau științe.

- Jocuri de masă educative: Utilizarea jocurilor precum Scrabble pentru a îmbunătăți vocabularul și ortografia, sau jocuri de strategie pentru a dezvolta abilități de gândire critică.

- Jocuri digitale: Aplicații și platforme precum Kahoot sau Minecraft Education Edition care încurajează învățarea prin jocuri interactive și quiz-uri.

b. Tehnologii educaționale-Tehnologiile educaționale implică utilizarea dispozitivelor digitale și a platformelor online pentru a facilita procesul de predare și învățare. Acestea includ table interactive, aplicații educaționale și resurse online.

Exemple de activități:

- Lecții interactive cu table digitale: Profesorul utilizează o tablă interactivă pentru a prezenta lecțiile într-un mod vizual și interactiv. Elevii pot participa direct la lecție, adăugând informații sau rezolvând probleme pe tablă.

- Quiz-uri online: Folosirea platformelor precum Kahoot! pentru a crea quiz-uri interactive la sfârșitul lecțiilor, astfel încât elevii să își testeze cunoștințele într-un mod distractiv și competitiv.
- Crearea de proiecte multimedia: Elevii folosesc aplicații precum iMovie sau Canva pentru a crea prezentări, filme scurte sau postere digitale pe teme date, combinând text, imagini și videoclipuri.

- Învățare colaborativă: Utilizarea platformelor online (Google Classroom, Microsoft Teams) pentru proiecte de grup, unde elevii pot colabora în timp real, partajând resurse și idei.

c. Proiecte interdisciplinare-Proiectele interdisciplinare integrează mai multe discipline într-un singur proiect, permițând elevilor să aplice cunoștințele într-un context real și să dezvolte abilități complexe.

Exemple de activități:

- Proiect de mediu: Combinarea biologiei, geografiei și științelor sociale pentru a studia un ecosistem local, cu activități de teren și prezentări.

- Expoziție de artă și știință: Elevii creează lucrări de artă inspirate de fenomene științifice, explorând atât concepte artistice, cât și științifice.

- Proiecte de inginerie: Construcția de modele funcționale, cum ar fi poduri sau vehicule, folosind concepte de fizică și matematică.

d. Învățarea personalizată- Învățarea personalizată implică adaptarea materialelor și a metodelor de predare la nevoile individuale ale fiecărui elev, ținând cont de stilurile de învățare, interesele și ritmul fiecăruia.

Exemple de activități:

- Planuri individualizate de învățare: Crearea de planuri de studiu adaptate la nivelul și interesele fiecărui elev.

- Centre de învățare: Organizarea sălii de clasă în centre de activități, unde elevii pot lucra pe proiecte specifice nevoilor lor.

- Feedback continuu: Utilizarea tehnologiilor pentru a oferi feedback în timp real și ajustarea strategiilor de predare în funcție de progresul elevilor.

e. Educația STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică)- Educația STEM promovează abilitățile tehnice și științifice prin activități practice și proiecte care integrează aceste domenii. Exemple de activități:

- Laboratoare de științe: Experimente practice care permit elevilor să exploreze concepte științifice în mod direct;

- Ateliere de robotică: Proiectarea și programarea roboților pentru a învăța concepte de inginerie și programare;

- Proiecte de construcție: Construirea de modele arhitecturale sau ingineresti folosind concepte matematice și de fizică.

3. ALEGEREA METODOLOGIEI DE CERCETARE

Tipul de cercetare: Studiu mixt (cantitativ și calitativ) pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a impactului metodelor inovative.

Instrumente de colectare a datelor:

- Chestionare pentru profesori și elevi pentru a evalua percepțiile și experiențele legate de metodele inovative;

- Interviu semi-structurat cu profesori pentru a obține perspective detaliate asupra implementării și impactului metodelor;

- Observații în clasă pentru a documenta aplicarea practică a metodelor inovative.

4. PROIECTAREA STUDIULUI

-PLAN DE CERCETARE:

- Selectarea unui eșantion reprezentativ de școli primare care implementează metode inovative;

- Obținerea aprobărilor etice necesare și informarea părților interesate despre scopul și metodologia studiului;

- Planificarea sesiunilor de colectare a datelor (chestionare, interviuri, observații).

5. COLECTAREA DATELOR:

- Distribuirea chestionarelor către profesori și elevi;

- Conducerea interviurilor semi-structurate cu un grup selectat de profesori;

- Realizarea observațiilor în clasă pentru a documenta utilizarea metodelor inovative.

6. ANALIZA DATELOR:

- Analiza statistică a datelor cantitative din chestionare pentru a identifica tendințele și corelațiile;
- Analiza tematică a datelor calitative din interviuri și observații pentru a identifica teme relevante.
- Compararea rezultatelor cu literatura de specialitate pentru a valida concluziile.

7. FORMULAREA CONCLUZIILOR ȘI RECOMANDĂRILOR

Concluzii: Metodele inovative utilizate în învățământul primar au un impact pozitiv semnificativ asupra performanțelor academice și dezvoltării socio-emoționale a elevilor. Învățarea prin joc și utilizarea tehnologiilor educaționale sunt deosebit de eficiente în creșterea motivației și angajamentului elevilor.

Recomandări: Extinderea utilizării metodelor inovative în toate școlile primare; Formarea continuă a profesorilor pentru a asigura implementarea eficientă a acestor metode; Implementarea unor programe pilot și studii longitudinale pentru a monitoriza și evalua pe termen lung impactul metodelor inovative.

8. REDACTAREA ȘI PUBLICAREA RAPORTULUI DE CERCETARE:

- Redactarea unui raport detaliat de cercetare, incluzând metodologia, rezultatele și concluziile studiului;
- Revizuirea și corectarea raportului pentru a asigura claritatea și acuratețea;
- Publicarea rezultatelor în jurnale academice și prezentarea la conferințe educaționale;
- Diseminarea raportului către părțile interesate, inclusiv școli, profesori și autorități educaționale.

9. EVALUAREA ȘI REFLECTAREA:

- Evaluarea procesului de cercetare pentru a identifica punctele forte și punctele slabe;
- Reflectarea asupra limitărilor studiului, cum ar fi eșantionul limitat sau durata scurtă a observațiilor;
- Planificarea pașilor următori pentru cercetări viitoare, cum ar fi extinderea studiului la alte regiuni sau evaluarea impactului pe termen lung.

Studiul a contribuit la obținerea următoarelor rezultate:

*Îmbunătățirea performanțelor școlare: Elevii au obținut note mai mari la evaluările standardizate, iar abilitățile de citire, scriere și matematică sunt semnificativ îmbunătățite datorită utilizării tehnologiilor educaționale și a învățării personalizate.

*Dezvoltarea abilităților socio-emoționale: Elevii lucrează cu mai multă plăcere în echipă și își înțeleg colegii, iar abilitățile de comunicare verbală și non-verbală sunt mai bine dezvoltate.

*Creșterea motivației și a angajamentului: Majoritatea elevilor sunt mai implicați în activitățile de învățare și participă activ la lecții, au o atitudine mai pozitivă față de școală și învățare.

*Învățarea personalizată și progresul individual: Fiecare elev a progresat în ritmul său, ceea ce a dus la o mai bună asimilare a cunoștințelor. Aceștia și-au dezvoltat abilitățile de auto-reglare și autonomie în procesul de învățare.

Promovarea abilităților STEM: Elevii au dezvoltat un interes mai mare pentru domeniile STEM și au dobândit abilități practice și cunoștințe tehnice care le vor fi utile pe termen lung.

Feedback pozitiv de la profesori și părinți: Profesorii sunt mai mulțumiți de eficiența metodelor de predare, iar părinții de progresul copiilor lor.

Concluzii:

Studiul arată că inovarea educațională la clasele primare are un impact pozitiv semnificativ asupra dezvoltării școlare și socio-emoționale a elevilor. Metodele inovative, cum ar fi învățarea prin joc, utilizarea tehnologiilor educaționale, proiectele interdisciplinare, învățarea personalizată și promovarea educației STEM, contribuie la crearea unui mediu de învățare mai atractiv, eficient și adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Recomandările ar include extinderea și integrarea acestor metode în curriculumul școlar și formarea continuă a profesorilor pentru utilizarea lor eficientă.

Bibliografie

1. Hattie, J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge.
2. Papert, S. (1993). The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer. Basic Books.
3. Fullan, M. (2013). The New Pedagogy: Students and Teachers as Learning Partners. Pearson.

CERCETARE PEDAGOGICĂ PRIVIND METODELE DE REZOLVARE A PROBLEMELOR DE GEOMETRIE

1. Ipoteza și obiectivele cercetării

Am realizat un experiment de tip psihopedagogic constatativ-formativ, cu scopul de a găsi căi de îmbunătățire a practicii educaționale în lecțiile de matematică dedicate rezolvării problemelor de geometrie. Am urmărit să verific importanța asimilării de către elevi a unor metode de rezolvare a problemelor tipice de geometrie, în particular în calculul distanțe, arii și volume, folosind **probleme cu aplicabilitate practică** ca mijloc de creștere a motivației elevilor pentru rezolvarea problemelor de geometrie.

Conform Programei școlare și a Programei pentru Evaluarea Națională, elevii trebuie să dobândească și următoarea competență: interpretarea informațiilor referitoare la distanțe, arii și volume după modelarea printr-o configurație spațială a unei situații date din cotidian. (Educației, 2022)

Scopul cercetării pedagogice a fost observarea rezultatelor activității didactice de predare – învățare – evaluare în care am folosit metode didactice moderne, apelând și la softuri educaționale în anumite etape ale lecțiilor. De asemenea, în cadrul fiecărei lecții, am făcut trimitere la obiecte și elemente din mediul înconjurător, urmărind ca elevii să-și însușească deprinderea de a transpune anumite situații-problemă într-un limbaj specific geometriei.

Obiectivele generale pe care le-am urmărit în cercetarea pedagogică realizată sunt următoarele:

1. Analiza psihopedagogică a conținuturilor matematice oferite de documentele curriculare specifice învățământului gimnazial;
2. Analiza strategiilor didactice de predare – învățare – evaluare folosite în activitatea didactică;
3. Analiza nivelului motivațional al elevilor pentru învățarea matematicii și identificarea factorilor cu ajutorul cărora se pot obține performanțe școlare;
4. Analiza rezultatelor obținute de elevii din clasa experimentală, în comparație cu rezultatele obținute de elevii din clasa de control, la testarea finală;
5. Analiza rezultatelor obținute de elevii din clasa experimentală, în comparație cu rezultatele obținute de elevii din clasa de control, la Evaluarea Națională.

Am realizat această cercetare pedagogică, pornind de la premisa conform căreia elevii vor fi mai motivați și vor asimila cunoștințele mai ușor dacă în demersul didactic voi utiliza probleme cu aplicabilitate practică.

De asemenea, am considerat că rezolvarea problemelor care vizează o situație din viața cotidiană contribuie eficient la dezvoltarea gândirii, a perspicacității și la cultivarea interesului elevilor pentru studierea geometriei.

Am formulat ipoteza conform căreia *folosirea în demersul didactic a problemelor de geometrie cu aplicabilitate practică va conduce la creșterea motivației elevilor pentru studiul geometriei, ceea ce contribuie la îmbunătățirea performanțelor școlare ale acestora.*

Am urmărit să creez condiții pentru ca elevii să conștientizeze utilitatea abordării sistematice a rezolvării de probleme, pe baza unor metode tipice și să aplice aceste metode pentru a rezolva probleme variate, inclusiv în contexte practice. Prin aplicarea cunoștințelor de geometrie în contexte practice se creează deprinderi durabile de calcul și de raționament, se dezvoltă la elevi imaginația creatoare, perspicacitatea și încrederea în forțele proprii.

2. Metodele de cercetare

În vederea realizării acestei cercetări, am parcurs următorii pași:

- Am studiat literatura de specialitate;
- Am identificat particularitățile psiho - pedagogice ale elevilor;
- Am evaluat rezultatele;
- Am realizat statistica datelor obținute;
- Am apreciat rezultatele obținute;
- Am prezentat grafic rezultatele obținute de elevi.

Pentru realizarea cercetării pedagogice, după studierea literaturii de specialitate, am apreciat că este indicat să utilizez următoarele metode didactice: observația, conversația euristică, experimentul, problematizarea, exercițiul, instruirea asistată pe calculator și testul.

Observația a fost utilă pe tot parcursul cercetării în vederea cunoașterii rezultatelor, în fiecare etapă realizată. Observația sistematică și de durată a demersului instructiv-educativ este importantă, datorită faptului că ne permite să înțelegem schimbările care intervin și să stabilim dacă mijloacele pe care le folosim sunt eficiente.

În cadrul lecțiilor am observat și am comparat modul în care participă la oră atât elevii din clasa experimentală, cât și elevii din clasa de control, implicarea acestora, ritmul de lucru, interesul, curiozitatea, receptivitatea acestora față de situațiile problemă în care i-am pus.

Prin utilizarea problemelor cu caracter practic, am încercat să determin dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor, să identific atât elevii cu potențial ridicat, cât și elevii cu dificultăți de învățare și să le urmăresc progresul.

Experimentul este cea mai importantă metodă de cercetare, deoarece ne conduce la date exacte, obiective. Prin intermediul experimentului am urmărit măsurarea efectelor manipulării variabilei independente (activități cu caracter practic) asupra variabilei dependente (dezvoltarea gândirii, perspicacității și interesului elevilor pentru studiul geometriei).

Pe parcursul realizării acestei cercetări pedagogice, am folosit metoda exercițiului permanent, utilizând rezolvarea de probleme practice asemănătoare, pentru ca elevii să înțeleagă și să-și consolideze noțiunile învățate.

Instruirea asistată pe calculator este o metodă didactică care valorifică principiile de modelare și analiză cibernetică a activității de instruire, în contextul noilor tehnologii informatice și de comunicații, caracteristice societății contemporane bazate pe cunoaștere. (Moisă, 2018)

În cadrul cercetării pedagogice realizate, am utilizat periodic calculatorul, respectiv softurile educaționale Ael, Hot Potatoes și Geogebra. Cu ajutorul acestor softuri educaționale, realizarea demersului didactic a fost facil, acestea ajutându-mă să diversific lecțiile cu caracter practic și să favorizez activitatea de instruire diferențiată, elevii înțelegând mai bine conținuturile învățării, participând mai activ la lecții, astfel, crescându-le motivația pentru studiul geometriei.

Testul este un instrument de investigare experimentală, reprezentând o probă de scurtă durată, prin intermediul căruia am verificat cunoștințele acumulate de elevi din noțiunile pe care le-am predat.

3. Descrierea clasei experimentale

Pentru a urmări realizarea obiectivelor propuse și pentru a verifica ipoteza pe care am formulat-o, am introdus în cercetare 24 de elevi, dintre care 13 fete și 11 băieți, cu vârsta cuprinsă între 13 și 14 ani, elevi ai claselor a VII-a D și a VII-a C, din cadrul Școlii Gimnaziale Pârjol.

Cercetarea pedagogică am realizat-o în anul școlar 2023-2024, împărțind elevii în două clase: clasa experimentală și clasa de control.

Clasa experimentală a fost constituită din elevii clasei a VII-a D, în număr de 14, dintre care 6 fete și 8 băieți, iar clasa de control a fost constituită din elevii clasei a VII-a C, în număr de 10, dintre care 7 fete și 3 băieți.

Nivelul de pregătire al colectivului pe care l-am introdus în cercetare este omogen din punct de vedere intelectual, elevii provenind din medii care le oferă condițiile necesare desfășurării demersului educativ.

4. Etapele cercetării

În vederea cercetării pedagogice, pentru testarea ipotezei de lucru, am desfășurat anumite investigații științifice-experimentale, prin parcurgerea următoarelor etape:

- a. Etapa constativă – pretest;
- b. Etapa ameliorativ – experimentală;
- c. Etapa posttest.

- a. **Etapa constativă – pretest** este o etapă în cadrul căreia am stabilit nivelul cunoștințelor elevilor, în momentul în care am inițiat experimentul psihopedagogic, atât la clasa experimentală, cât și la clasa de control.

Pentru a constata nivelul de pregătire al elevilor și pentru a observa cât au asimilat elevii din materia predată la geometrie până în momentul inițierii experimentului (anul școlar 2023-2024), în vederea stabilirii obiectivelor pe care le-am urmărit în perioada experimentală, am aplicat un test de evaluare atât la clasa experimentală, cât și la clasa de control.

De asemenea, am aplicat acest test pentru a putea constata, mai târziu, dacă s-a realizat sau nu un progres în rezultatele elevilor.

b. Etapa experimentală

În această etapă am introdus variabila independentă în activitatea realizată de clasa experimentală în cadrul orelor de geometrie, în timp ce activitatea didactică desfășurată de clasa de control s-a realizat în condiții normale.

În urma rezultatelor obținute de către elevi la testul inițial, mi-am propus ca, pe parcursul următoarelor capitole din materia de clasa a VII-a la geometrie, să utilizez cât mai multe metode și diverse mijloace didactice, să rezolv împreună cu elevii cât mai multe probleme din viața cotidiană, pentru a ajuta elevii să depășească dificultățile pe care le întâmpină la geometrie.

Utilizând calculatorul și diferite obiecte din mediul înconjurător (sala de clasă, curtea școlii), elevii au fost atrași spre studiul geometriei și, astfel, am încercat să aprofundez și să consolidez cunoștințele teoretice prin utilizarea aplicațiilor practice.

Capitolele în care am aplicat ceea ce mi-am propus au fost următoarele:

- Asemănarea triunghiurilor;
- Relații metrice în triunghiul dreptunghic.

În continuare, voi prezenta câteva dintre aplicațiile practice pe care le-am desfășurat cu elevii, în cadrul orelor de geometrie.

Aplicații practice în geometria plană

1. „Bara de aur”

Pentru a realiza această aplicație, le-am prezentat elevilor, utilizând video-proiectorul, conversația dintre o fetiță și un bătrân:

„ – Ce inele frumoase aveți! O să-mi iau și eu unul! De ce sunteți așa de trist?

- Vreau să las această bară de aur moștenire celor trei copii ai mei.

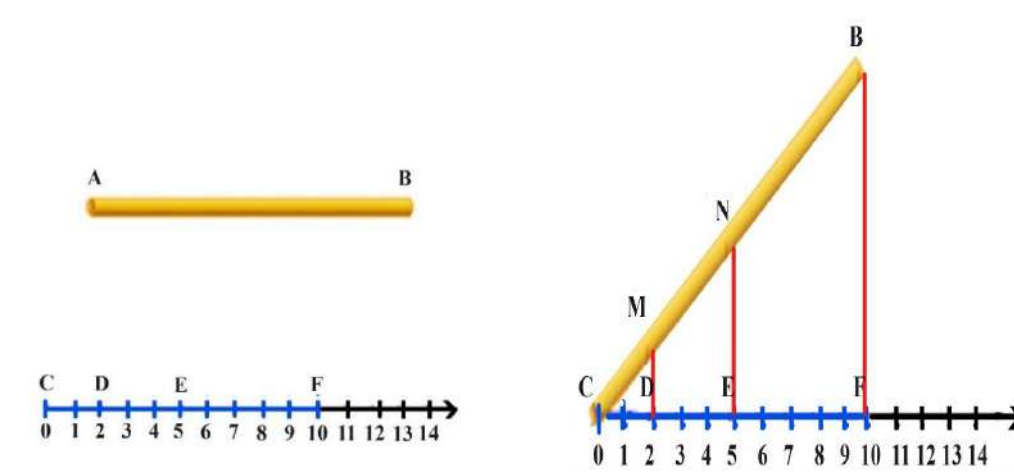
- Tăiați-o în trei părți egale și gata!

- Nu e atât de simplu... Va trebui să împart bara în trei părți direct proporționale cu numărul de nepoți pe care îi am din partea fiecărui copil, respectiv 2, 3 și 5 nepoți. Oare cum să procedez?

- Cred că pot să vă ajut!”

Elevii au observat cum a fost notată bara de aur, respectiv cu AB , și a fost necesar ca ei să așeze pe axa numerelor extremitatea segmentului a cărei lungime este 2, apoi, în prelungirea acestuia, extremitatea segmentului a cărei lungime este 3 și, în continuare, extremitatea segmentului a cărei lungime este 5, astfel, obținând pe axă segmentele CD , DE și EF .

Elevii au fost îndrumați de program să așeze capătul A al barei de aur peste originea axei și să rotească bara la un unghi oarecare, după care să tragă de dreapta FB pentru a putea obține paralele la aceasta, prin punctele D și E.

„Felicitări! Ai obținut cele trei părți ale barei de aur. Puteți explica de ce acest mod de lucru este corect?”

Sarcina elevilor a fost să demonstreze de ce modul de gândire al fetei este corect.

Având în vedere că $DM \parallel EN \parallel FB$, conform teoremei paralelelor neechidistante, obținem:

1. $\frac{CM}{CD} = \frac{MN}{DE} = \frac{NB}{EF}$, de unde rezultă:
2. $\frac{CM}{2} = \frac{MN}{3} = \frac{NB}{5}$, de unde obținem că:
3. $\{CM, MN, NB\}$ și $\{2, 3, 5\}$ sunt mărimi direct proporționale.

În concluzie, modul în care fetea a împărțit bara este corect.

2. Putem utiliza triunghiurile asemenea pentru a aprecia anumite distanțe sau înălțimi în viața cotidiană (pe teren).

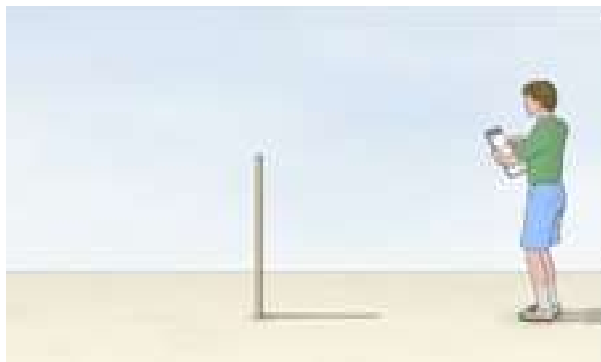
Thales din Milet a inventat o metodă prin care putem determina înălțimea unui obiect, folosind umbra obiectului respectiv.

Având un obiect a cărui poziție este verticală, pentru a afla înălțimea acestuia procedăm astfel:

- a. Înfingem în pământ un băț, a cărui lungime o cunoaștem, în poziție verticală. Măsurăm umbra bățului și umbra obiectului cărui dorim să-i determinăm înălțimea.

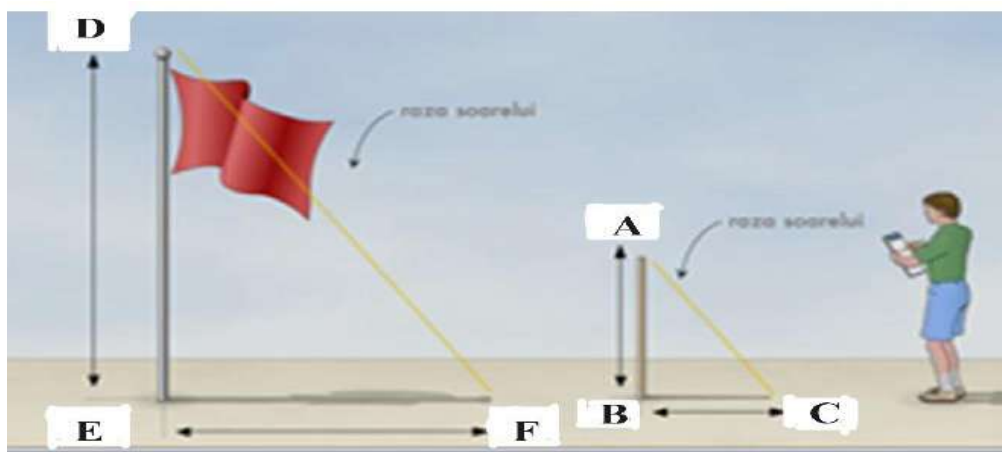
- b. Formăm două triunghiuri dreptunghice asemenea și, cu ajutorul laturilor proporționale, determinăm înălțimea obiectului.

Aplicație

În cadrul acestei aplicații, elevii au avut de ales, pe rând, câte un steag, o persoană și un stâlp și să le calculeze înălțimea, folosind același băț. Astfel, problema a fost compusă din trei subpuncte:

a.

Se observă că înălțimea steagului a fost notată cu DE, umbra steagului cu EF, înălțimea bățului cu AB și umbra bățului cu BC.

Să determinăm lungimea înălțimii steagului, notată cu DE, știind că $EF = 2,4 \text{ m}$, $AB = 1 \text{ m}$, $BC = 0,8 \text{ m}$.

Observăm că s-au format două triunghiuri dreptunghice asemenea, respectiv triunghiurile DEF și ABC.

Din asemănarea celor două triunghiuri, obținem:

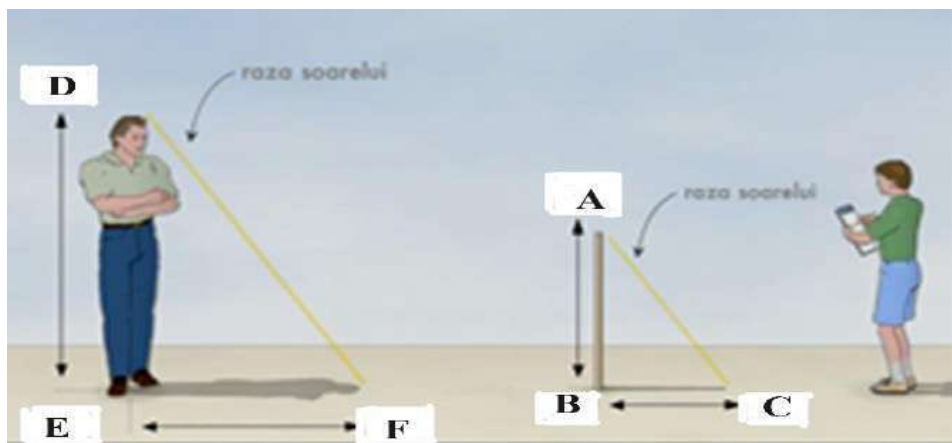
$$1. \triangle DEF \sim \triangle ABC \Rightarrow \frac{DE}{AB} = \frac{EF}{BC} = \frac{DF}{AC}.$$

Alegem primele două rapoarte și, înlocuind, obținem:

2. $\frac{DE}{1} = \frac{2,4}{0,8}$, de unde rezultă că:

3. $DE = \frac{1 \cdot 2,4}{0,8} = \frac{2,4}{0,8} = 3 \text{ m.}$

b.

Se observă că înălțimea bărbatului a fost notată cu DE, umbra acestuia cu EF, înălțimea bățului cu AB și umbra bățului cu BC.

Să determinăm înălțimea unui bărbat, notată cu DE, știind că $EF = 1,4 \text{ m}$, $AB = 1 \text{ m}$, $BC = 0,8 \text{ m}$.

Observăm că s-au format două triunghiuri dreptunghice asemenea, respectiv triunghiurile DEF și ABC.

Din asemănarea celor două triunghiuri, obținem:

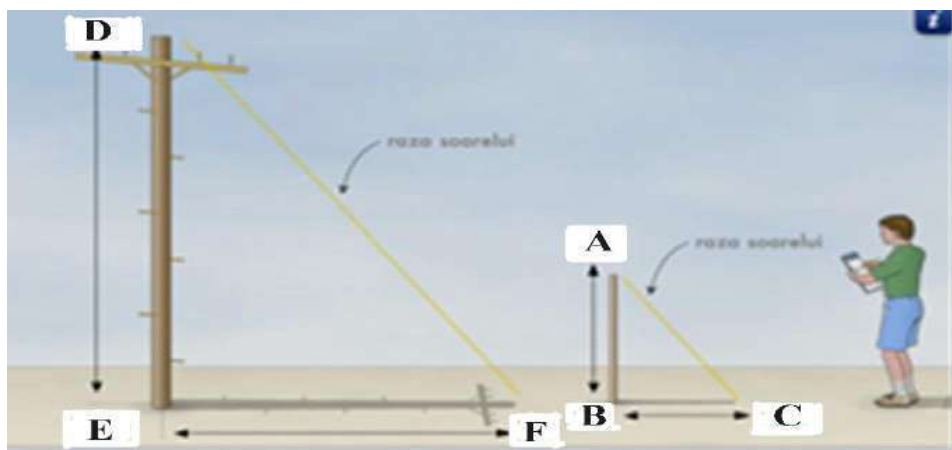
1. $\triangle DEF \sim \triangle ABC \Rightarrow \frac{DE}{AB} = \frac{EF}{BC} = \frac{DF}{AC}.$

Alegem primele două rapoarte și, înlocuind, obținem:

2. $\frac{DE}{1} = \frac{1,4}{0,8}$, de unde rezultă că:

3. $DE = \frac{1 \cdot 1,4}{0,8} = \frac{1,4}{0,8} = 1,75 \text{ m.}$

c.

Se observă că înălțimea stâlpului a fost notată cu DE, umbra acestuia cu EF, înălțimea bățului cu AB și umbra bățului cu BC.

Să determinăm înălțimea unui stâlp, notată cu DE, știind că $EF = 2,6$ m, $AB = 1$ m, $BC = 0,8$ m.

Observăm că s-au format două triunghiuri dreptunghice asemenea, respectiv triunghiurile DEF și ABC.

Din asemănarea celor două triunghiuri, obținem:

$$1. \triangle DEF \sim \triangle ABC \Rightarrow \frac{DE}{AB} = \frac{EF}{BC} = \frac{DF}{AC}.$$

Alegem primele două rapoarte și, înlocuind, obținem:

$$2. \frac{DE}{1} = \frac{2,6}{0,8}, \text{ de unde rezultă că:}$$

$$3. DE = \frac{1 \cdot 2,6}{0,8} = \frac{2,6}{0,8} = 3,25 \text{ m.}$$

3. Într-o zi cu soare, Andrei și Diana au sesizat că umbrele lor sunt de lungimi diferite.

Andrei a măsurat umbra Diane și a constatat că are 130 cm, iar Diana a măsurat umbra lui Andrei și a constatat că aceasta are 115 cm. Să determinăm care dintre cei doi copii este mai înalt.

Conform imaginii pe care le-am prezentat-o pe video-proiector, răspunsul elevilor a fost că Diana este mai înaltă.

Elevii, în cadrul orelor de geometrie, au învățat că triunghiurile dreptunghice care sunt determinate de înălțimile copiilor și de umbrele acestora sunt asemenea. În concluzie, bazele triunghiurilor sunt proporționale cu înălțimile celor doi copii.

Le-am adresat elevilor următoarea întrebare: Dacă Diana ar avea 162 cm, ce înălțime ar avea Andrei?

Am construit triunghiurile dreptunghice determinate de înălțimile celor doi copii și de umbrele acestora, pe care le-am notat DEF și MNP.

Să calculăm înălțimea lui Andrei, pe care am notat-o cu DE, știind că umbra lui Andrei, FE = 110 cm, umbra Dianei, pe care am notat-o cu PN este egală cu 120 cm și înălțimea Dianei, pe care am notat-o cu MN este egală cu 162 cm.

Din asemănarea triunghiurilor DEF și MNP, obținem:

$$1. \triangle DEF \sim \triangle MNP \Rightarrow \frac{DE}{MN} = \frac{EF}{NP} = \frac{DF}{MP}.$$

Alegem primele două rapoarte și, înlocuind, obținem:

$$2. \frac{DE}{162} = \frac{110}{120}, \text{ de unde rezultă că:}$$

$$3. DE = \frac{162 \cdot 110}{120} = \frac{17820}{120} = 148,5 \text{ cm.}$$

4. Diana participă la un concurs, intitulat Prieten cu natura, și vrea să determine înălțimea unui copac din pădure. Diana s-a așezat cu fața la umbra copacului și s-a deplasat până în momentul în care vârful umbrei ei a fost identic cu vârful umbrei copacului. Apoi, a măsurat distanța de la baza copacului până la ea și a observat că avea 200 cm, după care a măsurat lungimea umbrei sale și a observat că avea 100 cm. Folosind un pix, a

calculat în palmă și a determinat înălțimea copacului. Dragi elevi, voi puteți să determinați înălțimea copacului?

Am construit triunghiul dreptunghic DEF și $MN \parallel DF$.

Să calculăm înălțimea copacului, știind că distanța de la baza copacului până la Diana, $DM = 200$ cm, lungimea umbrei Dianei, $ME = 100$ cm și înălțimea Dianei, $MN = 160$ cm.

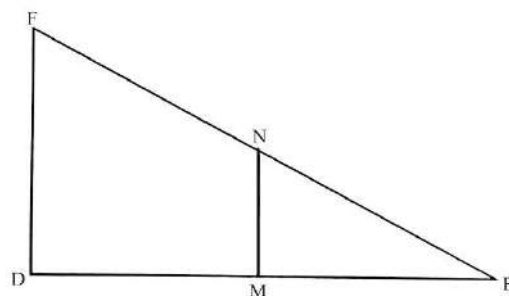
Știind că $MN \parallel DF$, conform teoremei fundamentale a asemănării, obținem:

$$1. \triangle MEN \sim \triangle DEF \Rightarrow \frac{ME}{DE} = \frac{MN}{DF}.$$

Observăm că $DE = DM + ME$ și obținem:

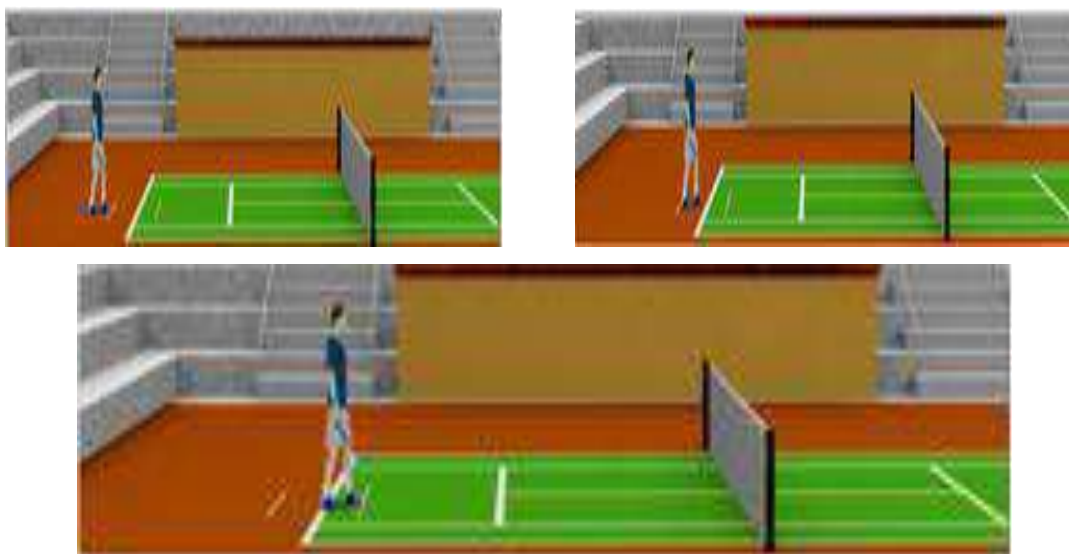
$$2. \frac{100}{200+100} = \frac{160}{DF}, \text{ de unde rezultă:}$$

$$3. DF = \frac{300 \cdot 160}{100} = \frac{48000}{100} = 480 \text{ cm} = 4,8 \text{ m}.$$

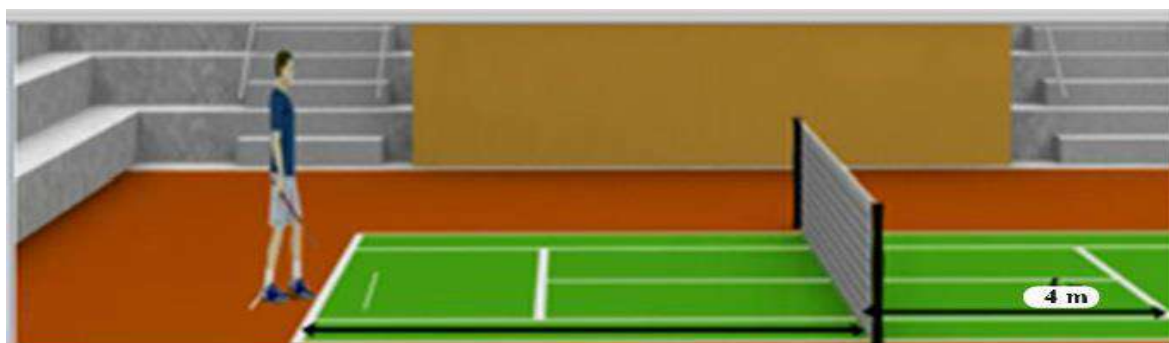

5. Lui Andrei îi face plăcere să joace tenis de câmp. El și-a propus să determine de la ce distanță de fileu trebuie să lovească mingea de tenis, în așa fel încât aceasta să treacă

exact peste plasa de 1 m și să cadă la 4 m față de baza plasei, cunoscând înălțimea de la care pleacă mingea, respectiv 2,6 m.

Elevii au încercat să posteze jucătorul în una dintre cele trei poziții posibile (în dreptul liniei de tușă, în spatele liniei de tușă sau în fața liniei de tușă) și să apese butonul Servește, astfel încât mingea să parcurgă drumul pe care l-a cerut problema.

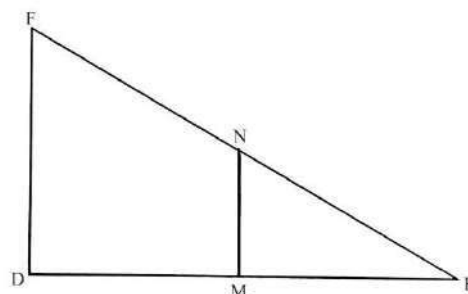

Elevii au determinat poziția jucătorului favorabilă, astfel încât mingea să cadă la 4 m față de baza plasei.

Împreună, am construit triunghiul dreptunghic DEF și am notat înălțimea de la care pleacă mingea cu DF, înălțimea plasei cu MN și distanța de la baza plasei la locul unde cade mingea cu ME.

Din datele problemei, cunoaștem: $DF = 2,6$ m, $MN = 1$ m, $ME = 4$ m.

Știind că ME este paralelă cu DF, aplicăm teorema fundamentală a asemănării și obținem:

$$1. \quad MN \parallel DF \Rightarrow \triangle MEN \sim \triangle DEF \Rightarrow \frac{ME}{DE} = \frac{MN}{DF}.$$

Înlocuind datele cunoscute, obținem:

$$2. \quad \frac{4}{DE} = \frac{1}{2,6}, \text{ de unde rezultă:}$$

$$3. \quad DE = \frac{4 \cdot 2,6}{1} = \frac{10,4}{1} = 10,4 \text{ m.}$$

Astfel, obținem:

$$4. \quad DM = DE - ME = 10,4 - 4 = 6,4 \text{ m,}$$

În concluzie, jucătorul trebuie să lovească mingea la distanța 6,4 m de fileu, astfel încât să aibă traiectoria cerută de problemă.

c. Etapa posttest

Această etapă reprezintă finalul cercetării și este necesară pentru a putea formula concluziile.

La sfârșitul clasei a VII-a, după ce, în cadrul orelor desfășurate la clasa experimentală, am utilizat mijloace moderne și aplicații practice, am aplicat un test final identic ambelor clase.

În cadrul cercetării pedagogice, acest test a reprezentat o testare sumativă a cunoștințelor elevilor din geometria plană, pentru a putea analiza rezultatele acestora și pentru a observa dacă metodele pe care le-am utilizat în rezolvarea problemelor de geometrie, folosind mijloace moderne și aplicații practice, au condus la asimilarea și aprofundarea de către elevi a noțiunilor referitoare la geometria plană.

Rezultatele obținute de către elevi reprezintă un punct de reper pentru a constata dacă elevii au progresat și pentru a compara rezultatele obținute de clasa experimentală cu rezultatele obținute de clasa de control.

CONCLUZII

Problemele de geometrie sunt diverse și pentru rezolvarea fiecărei probleme este necesară o investigație specifică în care, pe lângă noțiunile teoretice pe care elevii le dobândesc în cadrul orelor de matematică, intervine și deprinderea elevilor de a folosi raționamentul geometric în anumite situații problemă, gândirea logică și creativitatea.

Pentru a putea depăși dificultățile întâmpinate de către elevi în procesul învățării și pentru ca elevii să fie activi în cadrul orelor de matematică, este necesar să le captăm interesul și să îi motivăm pentru a învăța. Pentru a ajuta elevii să-și dezvolte imaginația și pentru a-i determina să învețe de plăcere, trebuie să le prezentăm importanța și aplicabilitatea cunoștințelor dobândite în viața cotidiană.

Pentru a atrage elevii către studiul geometriei am utilizat jocul didactic, softurile educaționale pentru rezolvarea problemelor, dar și prezentarea aspectelor practice în care pot fi aplicate cunoștințele dobândite.

Consider că, utilizând aplicațiile practice, este mult mai ușor să atingem obiectivele acestei discipline.

Matematica predată la gimnaziu cuprinde o multitudine de noțiuni teoretice, iar pentru mulți elevi este dificil să învețe și să dobândească aceste teorii, aceștia utilizând mai mult memorarea, decât învățarea logică. Rolul meu, ca și cadru didactic, este de a atenua acest lucru, prin aplicarea metodelor potrivite în rezolvarea problemelor de geometrie și, astfel, mi-am propus ca, în cadrul orelor, să rezolvăm probleme cu un grad mare de aplicabilitate în viața cotidiană.

Un profesor de matematică, dedicat menirii sale de a deschide calea către cunoaștere, către descoperirea tainelor acestei științe, trebuie să fie deschis față de metodele noi de predare-învățare care se dovedesc a fi eficiente.

În ultimii ani, au intervenit schimbări în cerințele programei școlare, realizându-se trecerea de la obiective la competențe, fapt care presupune schimbarea modului de abordare a conținuturilor. Rolul profesorului nu este doar acela de a transmite informații, este necesar ca el să prezinte cunoștințele într-un mod cât mai accesibil elevilor, să motiveze elevii să învețe și să le trezească interesul pentru studiul geometriei.

Profesorul trebuie să stimuleze spiritul creator al elevului, astfel, ajutând elevul să-și dezvolte imaginația și, cel mai important lucru în domeniul matematicii, să învețe să gândească logic.

Geometria este știința care a apărut odată cu omul. Uitându-ne în jurul nostru, vom observa elemente ale acestei științe: un pom este un segment, o clădire este un paralelipiped, tablourile, ferestrele sunt pătrate, dreptunghiuri.

Pentru a preda noțiunile de geometrie este indicat să facem apel la obiectele din clasă, din natură, din viața de zi cu zi, astfel încât elevul să înțeleagă importanța și aplicabilitatea noțiunilor teoretice pe care le învață.

Dacă elevul este atras spre studiul geometriei și este motivat, nu va mai memora o teorie pe care nu o înțelege, ci va încerca să o înțeleagă, să descopere logica, să exploreze, să găsească soluții, să descopere lucruri noi.

Tehnologiile noi, dezvoltate în ultimul timp, ne ajută să creăm lecții virtuale, în cadrul cărora elevii sunt puși în fața unor situații practice pe care trebuie să le rezolve și în mod dirijat, dar și prin efort propriu. Astfel, noțiunile teoretice sunt asimilate treptat și gradat, în funcție de nivelul cunoștințelor fiecărui elev. Prin introducerea, în anumite momente din cadrul unei lecții, a unor situații practice, utilizând softurile educaționale, vom capta atenția elevilor și îi vom determina să participe activ la lecție.

În cadrul orelor de geometrie am rezolvat și aplicații practice în natură. Astfel, în cadrul lecției Asemănarea triunghiurilor am calculat înălțimea unui pom, cunoscând înălțimea unui copil, lungimea umbrei copilului și lungimea umbrei pomului, dacă vârful umbrei pomului și vârful umbrei copilului se suprapuneau. Elevii, fiind dornici de a aplica noțiunile teoretice asimilate, au calculat înălțimea unui copac din curtea școlii. Fiecare dintre ei și-au măsurat înălțimea, au măsurat umbra copacului, s-au așezat cu spatele la copac, astfel încât vârful umbrelor copiilor să se suprapună cu vârful umbrei copacului, au măsurat lungimea umbrelor și apoi, individual, au determinat înălțimea copacului. La final, au comparat rezultatele, fiind mulțumiți de munca lor. Elevii care nu au obținut răspunsul corect au fost ajutați de ceilalți colegi.

Astfel, aplicațiile practice au condus la dobândirea competenței, dar și la colegialitate. Elevii care prezintă dificultăți de învățare au fost ajutați de colegi și, deși ei nu știau enunțul Teoremei fundamentale a asemănării, au învățat-o prin utilizarea aplicațiilor practice.

Problemele practice din viața cotidiană deschid elevilor orizonturi către cunoaștere, deoarece elevii, din dorința de a găsi metode de rezolvare, își aprofundează cunoștințele, își dezvoltă imaginația și gândirea algoritmică.

Ipoteza de la care am pornit, conform căreia, prin utilizarea diferitelor metode de rezolvare a problemelor de geometrie, folosind în demersul didactic situațiile practice, învățarea va fi conștientă, cunoștințele dobândite vor fi durabile, se va dezvolta imaginația creatoare, perspicacitatea și încrederea în forțele proprii ale elevilor, va crește motivația elevilor pentru studiul geometriei, iar situațiile practice vor conduce la o aprofundare a cunoștințelor, în așa fel încât elevii să ajungă la performanțe școlare, a fost confirmată.

Aplicațiile practice au condus la o creștere a randamentului școlar, rezultatele obținute de către elevi fiind mai bune, deoarece aceștia au învățat să folosească raționamentul geometric,

să gândească logic și să știe cum să facă apel la noțiunile teoretice necesare rezolvării problemelor.

STAREA DE BINE LA ȘCOALĂ

Prof. înv. primar **MOISĂ ADRIANA - CLAUDIA**
Școala Gimnazială Nr. 1 Pâncești, județul Bacău

Starea de bine a profesorilor și a elevilor a devenit un obiectiv pentru responsabilități educației. De cele mai multe ori, când vorbim despre starea de bine ne gândim, în primul rând, la starea de bine a elevilor și mai puțin la starea de bine a profesorilor. Conceptul de wellbeing în educație nu este ușor de operaționalizat, deoarece calitatea vieții școlare depinde de mai mulți factori, și anume: dezvoltarea emoțională a elevului, dezvoltarea psihologică a acestuia (încrederea), comportamentul pe care îl are elevul în societate (empatia).

Mediul școlar, joacă un rol important în starea de bine socială, emoțională și de comportament al elevului. Un mediu sigur, lipsit de bullying, prietenos, în care se pune un accent mai mare pe zâmbete, salutări, muzică în școală, pe crearea unor spații mai deschise și mai colorate, postere contribuie la instalarea unei atmosfere mai binevoitoare.

Ce îmbunătățiri putem aduce școlii pentru ca elevul să simtă că aparține acelui mediu:

- * **Crearea unui mediu de învățare sigur și plăcut;** Copiii învață cel mai bine atunci când se simt conectați, apreciați și în siguranță

- * **Suport emoțional și psihologic:** Prezența unui consilier școlar care poate oferi suport psihologic și sesiuni de consiliere pentru elevii care se confruntă cu probleme emoționale sau de adaptare poate face o mare diferență.

- * **Activități extracurriculare:**

- Oferirea de activități extracurriculare diverse, cum ar fi cluburi de lectură, sporturi, muzică și arte, poate ajuta elevii să își dezvolte talentele și să își găsească pasiuni. De exemplu, un elev care participă la un club de teatru poate dezvolta abilități de comunicare și încredere în sine.

- Amenajarea curții pe diverse centre (sport, relaxare, grădinărit);

- Desfășurarea activităților outdoor;

- Evitarea supraaglomerării vizuale și supraîncărcarea claselor cu materiale;

- * **Învățare adaptată nevoilor individuale:**

Implementarea unor metode de învățare personalizate, cum ar fi planuri de învățare individualizate și folosirea tehnologiei pentru adaptarea materialelor de studiu, poate ajuta fiecare elev să progreseze în ritmul propriu.

- * **Relații pozitive cu profesorii și colegii:** Crearea unui mediu în care profesorii sunt accesibili și deschiși pentru discuții și unde se promovează colaborarea între elevi poate contribui la starea de bine. De exemplu, un profesor care își începe orele cu discuții deschise despre starea de bine a elevilor poate crea un mediu de învățare mai relaxat și colaborativ.

Starea de bine a profesorului este esențială pentru crearea unui mediu educațional pozitiv și productiv fiind interconectată cu cea a elevului. Aceasta poate fi influențată de mai mulți factori, inclusiv mediul de lucru, suportul colegial, echilibrul între viața personală și profesională, și dezvoltarea profesională continuă.

1. Mediul de lucru pozitiv: - Școlile care asigură un mediu de lucru curat, bine echipat și estetic

plăcut contribuie la starea de bine a profesorilor. De exemplu, o școală care oferă săli de clasă bine iluminate, cu echipamente moderne și zone de relaxare pentru pauze poate îmbunătăți semnificativ moralul profesorilor.

2. Suportul colegial și al conducerii: - O cultură de sprijin între colegi, unde profesorii se ajută reciproc și discută deschis provocările și succesele lor, poate crește sentimentul de apartenență și reducerea stresului. O școală unde există întâlniri regulate pentru schimb de experiențe și soluționarea problemelor comune poate exemplifica acest aspect.

3. Echilibrul între viața personală și profesională: - Profesorii care au un program de lucru flexibil și sunt încurajați să își ia zile libere când au nevoie se pot simți mai puțin stresați și mai motivați. De exemplu, școlile care permit lucrul de acasă pentru anumite sarcini administrative sau organizarea unor zile dedicate sănătății mintale pot ajuta la menținerea echilibrului.

4. Dezvoltarea profesională continuă: - Oportunitățile de formare continuă, cum ar fi cursurile de perfecționare, workshop-uri și conferințe, pot ajuta profesorii să se simtă valorizați și să își îmbunătățească abilitățile. De exemplu, un profesor care participă la un seminar despre noile tehnologii în educație poate să se simtă mai încrezător și mai entuziasmat să implementeze metode inovatoare în clasă.

5. Recunoașterea și aprecierea muncii: - Recunoașterea eforturilor și realizărilor profesorilor prin premii, mențiuni în cadrul școlii sau simple mulțumiri poate îmbunătăți starea de bine. De exemplu, un profesor care este recunoscut pentru contribuțiile sale la dezvoltarea unui proiect educațional inovativ poate simți o creștere a satisfacției profesionale.

6. Implicarea în deciziile școlii: - Profesorii care au oportunitatea de a-și exprima opiniile și de a participa la luarea deciziilor se pot simți mai implicați și mai respectați. De exemplu, un profesor care face parte din consiliul de administrație al școlii și contribuie la elaborarea politicilor educaționale poate avea un sentiment crescut de responsabilitate și apartenență. Investirea în starea de bine atât a elevilor cât și a profesorilor nu doar că îmbunătățește calitatea vieții acestora, dar are și un impact direct asupra performanțelor elevilor și a atmosferei generale din instituția de învățământ.

Bibliografie

1. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*
2. Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The Prosocial Classroom: Teacher Social and Emotional Competence in Relation to Student and Classroom Outcomes. *Review of Educational Research*
3. Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. Routledge

Învățarea colaborativă în grădiniță

Învățarea colaborativă este un model educativ în care copiii lucrează împreună pentru a rezolva sarcini comune, dezvoltându-și abilități cognitive și sociale. În grădiniță, acest tip de învățare este esențial pentru că ajută la formarea abilității de comunicare, cooperare și rezolvare de conflicte, precum și pentru stimularea creativității și gândirii critice.

Vygotsky (1978) a subliniat că învățarea nu are loc doar într-un context individual, ci se dezvoltă și în interacțiunea cu alți copii sau cu adulți. Conform teoriei zonei de dezvoltare proximală, copiii învață mai ușor atunci când sunt ghidați de un coleg sau adult mai experimentat, iar învățarea colaborativă facilitează această interacțiune.

Învățarea colaborativă în grădiniță contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare, esențiale pentru succesul în activitățile de grup și în viața socială. Copiii învață să își exprime opiniile, să asculte punctele de vedere ale celorlalți și să colaboreze pentru a găsi soluții. De asemenea, aceasta favorizează dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și sprijină diversificarea experiențelor cognitive, întrucât copiii învață unii de la alții.

Într-o activitate de învățare colaborativă, copiii pot fi împărțiți în grupuri mici și pot fi încurajați să creeze o poveste sau un desen împreună, fiecare adăugând câte un element. În acest proces, ei își dezvoltă abilități de negociere, comunicare și de împărțire a resurselor. De asemenea, activitățile de construcție (cu cuburi sau materiale reciclabile) pot stimula gândirea logică și colaborarea, deoarece fiecare copil contribuie cu idei pentru a construi o structură comună. Ne putem gândi aici la o varietate de metode și procedee interactive care să stimuleze grupul de preșcolari, precum: metoda cubului, călătoria misterioasă, povestea continuă, ciorchinele etc. Călătoria misterioasă implică o poveste în care copiii trebuie să rezolve împreună diverse probe pentru a ajunge la destinație, stimulând cooperarea și gândirea strategică. Educatorul creează o poveste în care copiii sunt „călători” ce trebuie să depășească obstacole (reprezentate prin jocuri sau sarcini) pentru a ajunge la „piramida diamantului”. Pe parcurs, copiii colaborează pentru a rezolva enigme și a îndeplini misiuni, învățând despre importanța lucrului în echipă. Povestea continuă este o metodă creativă care stimulează imaginația și colaborarea: un copil începe o poveste cu o propoziție, iar fiecare copil adaugă câte o propoziție, construind împreună o poveste unică și învățând despre importanța contribuției fiecăruia la un proiect comun.

Implementând aceste metode interactive, educatorii pot crea un mediu de învățare stimulat și colaborativ, care să sprijine dezvoltarea abilităților sociale și cognitive ale copiilor în grădiniță.

Una dintre provocările principale în implementarea învățării colaborative în grădiniță poate fi diferența de abilități dintre copii. Pentru a depăși această provocare, educatorii pot organiza activități în care copiii să aibă sarcini care se potrivesc nivelului lor de dezvoltare, încurajându-i să colaboreze și să învețe unii de la alții. De asemenea, conflictele pot fi gestionate prin încurajarea comunicării și a împărțirii responsabilităților.

În concluzie, învățarea colaborativă în grădiniță este o metodă eficientă de promovare a dezvoltării sociale și cognitive a copiilor, stimulând abilități esențiale pentru viitorul lor educațional și personal. Prin colaborarea cu colegii, copiii învață să își exprime ideile, să

rezolve probleme și să aprecieze diversitatea punctelor de vedere, toate acestea constituind fundamente solide pentru învățătura pe tot parcursul vieții.

Bibliografie

- Flueras, Vasile – Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005;
- Militaru, Sanda, O abordare didactică modernă în învățământul preșcolar, Sitech, 2011;
- Anghelache, V. (Coord.). Metodica activităților instructiv-educative din grădiniță. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2017

Contents

ABSTRACT	3
INTRODUCTION.....	6
CHAPTER I	13
CHILDREN’S LITERATURE AND STORYTELLING	13
1.1. The importance of literature in storytelling	13
1.2. Definitions and views on storytelling	15
1.3. Ways of delivering storytelling.....	16
1.4. Storytelling and its impact on teaching vocabulary to young learners	19
1.5. A few relevant effects of stories on teachers’/ students’ attitudes, motivation and academic achievement.....	22
1.6. Stages and techniques in using storytelling in the classroom	26
1.7. Proposing and selecting the right story	28
1.8. The classic canon of books for children- new interpretations for old texts.....	32
1.9. Great Britain, an undisputed powerhouse of children’s bestsellers.....	35
1.10. Challenges and difficulties in using storytelling in the classroom.....	38
1.11. The role of a teacher training.....	41
CHAPTER II.....	45
METHODOLOGY, FACTS AND DATA ANALYSIS	45
2.1. From storytelling to creating stories with children	45
2.2. Core source of the research study	47
2.3. Purpose of the study	48
2.4. Importance of the study	48
2.5. Familiarizing students with stories and story books	49
2.6. Students’ preferences in terms of stories.....	53
2.7. Distribution of the experimental group	54
2.8. Exploring the world of <i>The Jungle Book</i> - humanity and wildness.....	54
2.9. Revealing characters	66
2.10. The Power of Water	79
2.11. Human- Wildlife Coexistence	86
2.12. Techniques & Technology	91
2.13. Glossary	96
2.14. Data analysis	98

CHAPTER III	102
RECOMMENDATIONS AND CONCLUSION	102
3.1. Recommendations.....	102
3.2. Conclusion.....	103
REFERENCES	105

ABSTRACT

English has taken a special position as a global language that is recognized and used throughout the entire world. With the current trend, English teaching in educational environments reflects a greater emphasis on English teaching during childhood. Using storybooks and different types of narratives in English education functions as a starting point for learning both English language and contents the stories are intended to transmit. Motivating young learners to learn English through stories very early in their life provides them the opportunity to widen their horizons and stimulate their enthusiasm, their imagination, as well as enhance their awareness of the rich use of English. Stories are undoubtedly a significant part of children's literacy development that is why reading at an early age is essential. Children's literacy skills are critical in the first three years of life, it is a well-known fact that communicating with children can support their language and literacy skills (Niklas, Cohrssen and Tayler, 2016). Recent researches in the field have revealed an increase in children starting school with delayed language abilities and a lack of communication skills (Hurd, 2021). Also, children who have language difficulties can be rather quiet and well behaved, therefore it can be difficult for professionals to notice. Other children sometimes do not understand what the practitioners or their colleagues are saying to them, which can lead to signs of bad, inappropriate behaviour, but at other times children will simply copy others, due to the fact that they do not understand what has been asked of them (Hurd, 2021).

“Without grammar, very little can be conveyed but without vocabulary nothing can be conveyed” (Wilkins, 1972: 111,112)

That means vocabulary is considered as one of the most indispensable parts of language learning if we want to acquire a new language because it directly affects all four skills. Therefore, teaching vocabulary is a central part of teaching a language, especially in teaching language to young learners. Teachers, however, are struggling with finding an interesting way to get the best results possible, to choose the most appropriate methods and techniques, especially when it comes to using storytelling in the classroom.

This paper is conducted with the aim to investigate the challenges and rewards, as well as the impact and effects of stories and other narratives in EFL/ESL teaching, as methods on vocabulary recognition and retention as well as to evaluate teaching vocabulary to young learners by using different stories and offer some suggestions in applying this in alternative educational contexts in Romania.

The research is divided into four main parts. First, a review of the importance of vocabulary in learning a language as well as the role of vocabulary teaching and some factors that need to be considered in teaching vocabulary are presented. In the second part, the paper focuses on storytelling, on pieces of literature and psychology review and their influence on teaching vocabulary. Thirdly, some stages, as well as methods and techniques, are introduced to teachers with specific examples. In the same chapter, some local facts are being presented as a practical approach in order to illustrate the way things occur in alternative non-formal educational contexts in Baia Mare, and finally, in the last chapter, the research gives some recommendations and comes up with some conclusions, providing information about the difficulties, challenges, strengths and weaknesses in conducting the storytelling method.

I personally consider that using stories in the classroom can often be much more effective than using many of the traditional or modern techniques, enriching student's vocabulary to a great extent. The most recent studies have significantly increased our understanding of the role of vocabulary in the acquisition of a second language. Coady

and Huckin (1997:5) state that in recent years, second language vocabulary acquisition has become an increasingly interesting and attractive topic of discussion for researchers, theorists, teachers, instructors, educators and others involved in a way or another in the second language teaching process. Specifically, vocabulary teaching has begun to gain the importance that it really deserves in the field of language teaching. As previously mentioned, though very little can be said with grammar, almost everything can be said with words. Thus, vocabulary teaching should be treated as a distinct area of language teaching alongside listening, speaking, writing and reading, the four skill we are so familiarized with. In the language learning and teaching process, vocabulary has an inevitable part as mentioned above while the most important thing, according to Thornbury (2005) in teaching vocabulary is to choose the appropriate technique, method or strategy. (Alquahtani 2015)

INTRODUCTION

“English has taken a special position as a global language that is recognized throughout the world. With the societal trend, English teaching in educational settings reflects a greater emphasis on childhood English education. Using storybooks in English education functions as a springboard for learning both English language and contents the stories are intended to convey”.

(Sim & Kim, 2013:272)

Figure 1

The main point is that a good story may offer great benefits to learners of all ages and teachers at the same time. Through reexamination of the literature, I have learnt how important storytelling is when supporting language development and the benefits this has on young learners. Storytelling can help children with their listening and attention skills, and it allows them to join in and build their confidence as well (Bowkett, 2021). Besides improving students' language skills, stories can also improve their

intercultural understanding, enabling students to learn about different cultures and different people, developing different perspectives and widening horizons of knowledge, helping them create connections and associations which facilitate the entire process of language acquisition.

The field of second language acquisition has witnessed a hot debate in the last few decades on how second language learners acquire a new language, the best ways to help them learn and what exactly teachers need to focus on while teaching. Storytelling has

emerged as a technique that offers comprehensible input and a positive impact on memory and imagination at the same time. From the dawn of history until now, storytelling is constantly proving that it is an ageless technique that can be used anytime and anywhere by any teacher. According to many researchers, storytelling has many qualities that qualify it to be a best practice to be used with ESL/EFL students. For example, storytelling offers the language input in a very comprehensible way as compared to other teaching techniques. Using body language, gestures, facial expressions, body movements, vocalization and repetitions as well as slowing down the rate of speech when needed helps students understand the lessons in a very pleasant way. When adults, parents or teachers, expand or describe the meaning of words to children when reading, it improves children's oral language skills and helps children to develop a love of reading (Schwartz and Sparks, 2019). Lysaker (2019) points out how important it is to make facial expressions when reading to children, as it is a part of communicating with children. In addition, use of gestures when storytelling, such as pointing, supports children's writing skills. These techniques, either linguistic or paralinguistic, facilitate the input students receive even if it is a little beyond their current level of comprehension (Krashen, 1982). Students can still get the meaning from the context and the cues the teacher uses while telling the story. Moreover, the atmosphere where students listen to the stories is very relaxing and enjoyable.

Unlike traditional instructional practices such as lecturing and teacher-centered classrooms, storytelling engages learners and improves student-teacher relationship. This closeness in the relationship between the teacher and his/her students helps lower the affective filter, which is believed to hinder language learning (Krashen, 1982 in Freeman & Freeman, 2004), and bridge the social distance within the classroom community. In addition to providing comprehensible input and lowering the affective factors, storytelling, where there is a teller (a speaker/narrator) and a listener (the audience), is seen as a great chance for interaction, negotiation on meaning and practicing the language itself. Based on Long's interaction hypothesis (1996), negotiation on

meaning (NOM) and conversation adjustments help students better understand the input and improve language learning.

Finally, because storytelling, in many cases, has the repetitive patterns and structures especially in young learners' stories, it sparks students' attention to notice the forms they hear. This noticing according to Schmidt (1995) is what becomes intake for leaning which in return facilitates second language acquisition. Looking at the qualities of this art, storytelling develops the students' communicative competence which is one of the most significant goals of language professionals (Choi, 1999:4) and besides improving this competence, stories will open new horizons and offer students universal life experiences.

It is commonly agreed today that the teaching technique or method should meet the needs of the learners and also that the learners should be actively involved in the learning process, so as to achieve permanent learning, but there is another aspect we should take into consideration. How do we know which are those needs when it comes to young learners? Which are the criteria based on which we design our lessons and choose our methods or strategies? What and how shall we deliver? These are questions we are going to answer a little bit later in the research.

However, traditional methods sometimes fail in providing such efficient learning for learners as they give too much importance to translation and word-lists and neglect the actual use of vocabulary. Since the importance of vocabulary was first understood, many techniques and methods for teaching and learning vocabulary have emerged and come into use. One of these is teaching vocabulary through stories. Stories help us to make out the sense of our world. The more stories we study, the more we realize our individuality in many significant ways. Through stories, people express their values, fears, hopes, and dreams. This direct expression of a literary and cultural heritage makes storytelling appreciated and keeps it alive. In ELT, language materials should firstly be motivating for the children. They should attract and engage students, draw their attention, and be within their range of proficiency, so that they are neither bored because the materials are too familiar, nor frustrated because they are too long, loaded with many

new features, such as new vocabulary items and various unfamiliar structural patterns. That is, carefully selected stories can enhance students' motivation and offer convenient contexts to facilitate language learning (Inal and Cakir, 2014).

Another important educative impact of stories is that learners may sit around the teacher who tells, narrates or reads a story. Bafile (2003) argues that this creates a comfortable group atmosphere. Wright (1995) believes that this changes the relationship between the teacher and learners in a positive way.

Figure 2

Chesapeake Montessori School (2017) also agrees with this and believes it helps children to connect and build emotional bonds with the storyteller. Furthermore, Niklas, Cahrssen and Tayler (2016) state that reading with children can encourage them to explore new experiences and worlds around them. Reading a story together is an interaction between the teacher and the learners with a text. This interaction truly supports second language acquisition. Besides, stories' offering the opportunity of listening to the language in context facilitates learners' inferring the meaning (Evans 2023).

As Baker and Green (1977: 17) maintain,

“Storytelling brings heightened awareness, a sense of wonder, of mystery, of reverence for life to the listeners. This nurturing of the spirit-self comes first. It is the primary purpose of storytelling, and all other uses and effects are secondary”.

It is obvious and already confirmed that one of the main advantages of using stories is to place the students in a varied and enjoyable context. In this way, they have a greater chance to learn about the world, about different cultures and language at the same time, as it occurs in their mother tongue, the first language acquisition. As all people used to listen to stories told either by their parents or grandparents when they were children, storytelling can be a very attractive and effective technique.

Bafile (2003) argues that reading stories provide learners with an opportunity to see and hear vocabulary in a meaningful and memorable context. Whitehead (2009) considers that when practitioners and parents read to children, they develop a more extensive vocabulary and progress further in reading, listening, speaking and writing. Whitehead believes that it encourages children to read later in life. The Welsh Government (2017) also supports this, and states that language and literacy are key for future learning in schools, and it helps build social relationships as well. Quigley (2020) also agrees with this and claims that children who have better literacy skills performed significantly higher in their GCSEs and had the opportunity to achieve more academically. Stories give the young learners an opportunity to often infer the meanings of words that they do not know, which means that stories help students develop their vocabulary by making connections between known and unknown words. So, the story context can easily encourage students to learn new words incidentally and this is an excellent way to enhance their vocabulary usage. Certain patterns, idioms and vocabulary items are quite frequently repeated in stories and this naturally allows learners to be exposed to the language in familiar contexts. Every single word or structure

takes on another dimension in a story and is much more easily accepted as new or reviewed and learnt by the students, which means that storytelling as a teaching tool incorporates most of the techniques used in vocabulary teaching to make learning much more fun and interesting (Griva 2007, as qtd.in Inal and Cagir 2014).

However, the study aims to answer some questions of the type:

- ❖ Is teaching vocabulary through the story-based technique more effective than teaching vocabulary through more traditional techniques?
- ❖ Is this technique more effective than traditional techniques in terms of vocabulary retention?
- ❖ Which are the main challenges and difficulties teachers can meet in using this method?
- ❖ How can teachers use this method in their activity and what's the impact on the students?
- ❖ How can teachers use this method in order to guide and encourage students towards creating stories of their own? etc. (Binh 3).

It is important for children to receive and respond to stories from other people as well as to create their own.

“When we make stories we take our experience and make it meaningful for ourselves rather than waiting for other people to do it for us. When children create and tell a story in a foreign language the story and the language become theirs” (Wright, 1997).

Stories do not necessarily have to be read from a book; they can be made-up stories, re-told stories about the past that can help develop children's memory and sequencing skills (Lewisham Children and Family Centres, 2020). Chesapeake Montessori School (2017) also agree with this, and state children need to have a strong sense of reality to support their vocabulary and development. Khan, Nelson and Whyte

(2013) claim that children who make up stories have greater narrative skills; they state that children are more focused and engaged because they can identify themselves with the characters emotions and motives. According to Community Playthings (2020) storytelling can allow children to help deal with everyday life as well as provide a safe place for them. It can also enable children to build strong bonds with their families and acquaintances and make them feel valued (Evans, 2023).

Figure 3

Modele educaționale care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație

Prof.înv.primar Munteanu Andreea

În educația modernă, crearea unui mediu de învățare colaborativ, care încurajează respectul și inovația, este esențială pentru formarea competențelor necesare în societatea contemporană. Diferite modele educaționale, precum pedagogia constructivistă, învățarea prin cooperare și integrarea tehnologiei, contribuie la dezvoltarea unui proces educațional centrat pe elev, stimulând atât progresul academic, cât și abilitățile socio-emoționale.

1.Pedagogia constructivistă

Bazată pe teoriile lui Piaget și Vygotsky, pedagogia constructivistă susține că elevii își construiesc cunoștințele prin experiențe personale și interacțiuni sociale. Profesorul are rolul de facilitator, ghidând elevii în procesul de descoperire și gândire critică. De exemplu, utilizarea unor metode precum învățarea bazată pe probleme sau studiile de caz îi ajută pe elevi să coreleze informațiile cu situații din viața reală, dezvoltându-le astfel capacitatea de analiză și de luare a deciziilor.

Un aspect esențial al constructivismului este personalizarea învățării. Elevii pot avansa în ritmul propriu, explorând resurse digitale, cum ar fi simulările interactive sau platformele educaționale. Acestea le oferă oportunitatea de a-și exersa autonomia și creativitatea într-un mediu sigur și colaborativ.

2.Învățarea prin cooperare

Modelele de învățare prin cooperare, cum ar fi metoda Jigsaw sau Învățarea Reciproca, încurajează colaborarea între elevi și dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Aceste metode pun accent pe împărțirea responsabilităților, fiecare elev având un rol activ în procesul de învățare. De exemplu, în metoda Jigsaw, elevii studiază părți diferite ale unui subiect și apoi le explică colegilor, ceea ce favorizează înțelegerea profundă și respectul reciproc.

În plus, proiectele de grup, dezbaterile și activitățile de colaborare online creează un climat pozitiv în clasă, reduc stresul competiției și stimulează implicarea activă a fiecărui elev. Acest tip de învățare ajută la dezvoltarea empatiei, a comunicării eficiente și a lucrului în echipă, competențe esențiale pentru succesul în societatea modernă.

3. Inovația în educație

Adoptarea tehnologiilor moderne în educație sprijină un mediu de învățare dinamic și accesibil. De exemplu, platformele de e-learning, aplicațiile interactive și realitatea augmentată oferă elevilor experiențe captivante și personalizate. Un exemplu concret este utilizarea platformelor precum Google Classroom sau Microsoft Teams pentru colaborare, feedback rapid și organizare eficientă a resurselor didactice.

Gamificarea, o metodă din ce în ce mai utilizată, transformă procesul de învățare într-unul motivant și interactiv. Prin utilizarea unor elemente specifice jocurilor – puncte, recompense, provocări – elevii sunt încurajați să își îmbunătățească performanțele într-un mod distractiv. De asemenea, inteligența artificială și analiza datelor pot fi utilizate pentru a adapta conținutul lecțiilor în funcție de nevoile fiecărui elev, oferindu-le sprijin personalizat și sugestii pentru îmbunătățirea învățării.

Integrarea acestor modele educaționale în procesul didactic contribuie la dezvoltarea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație. Prin promovarea unor strategii flexibile și interactive, profesorii pot asigura nu doar succesul academic al elevilor, ci și pregătirea acestora pentru provocările unei lumi în continuă schimbare. Astfel, educația devine un proces dinamic, adaptat nevoilor fiecărui elev, în care colaborarea și inovația sunt elemente esențiale pentru formarea generațiilor viitoare.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
2. Cucoș, C. (2017). *Pedagogie. Ediția a III-a revăzută și adăugită*. Editura Polirom.
3. Potolea, D., Toma, S., & Borzea, A. (2012). *Inovație și schimbare în educație*. Editura Universității din București.

Utilizarea metodelor activ-participative în educația matematică și în explorarea mediului

Profesor pentru învățământ primar, Maria Marcela Mureșan,

Școala Gimnazială Livada

Tehnologia modernă, profund înrădăcinată în viața cotidiană a oamenilor, a subliniat importanța esențială a matematicii. Aceasta joacă un rol central în toate domeniile activităților umane, indiferent de sectorul implicat.

Matematica se află într-o continuă schimbare, atât în ce privește amploarea, cât și profunzimea sa. Cercetările și descoperirile recente continuă să transforme aceste domenii și să impună standarde ridicate asupra fundamentelor sale. În ultimele decenii, s-a desfășurat un proces semnificativ de structurare a științelor, iar matematica a fost integrată tot mai mult în aceste domenii. Eficiența matematicii se datorează nu doar tipului său de raționament, dar și noțiunilor universale care sunt aplicabile în diverse domenii de cercetare și activitate.

Metodele activ-participative utilizate pentru dobândirea cunoștințelor matematice includ exercițiile, problematizarea, învățarea prin descoperire, conversația euristică, munca independentă, demonstrațiile și jocurile matematice. Metoda exercițiului implică repetarea unei acțiuni cu scopul de a forma deprinderi, nu doar prin repetare mecanică, ci prin reutilizarea intensă a unor concepte și structuri relevante pentru învățare.

Învățarea prin descoperire încurajează activitatea cognitivă a elevilor, oferindu-le posibilitatea de a ajunge singuri la soluții inovative. Acest tip de învățare le permite elevilor să asimileze cunoștințe noi prin propriul efort, ceea ce face ca aceste cunoștințe să fie mai ușor de reținut și aplicat. Rolul educatorului este de a ghida elevul în procesul de învățare.

Conversația euristică este o metodă similară învățării prin descoperire, dar se bazează pe întrebări care îi ajută pe elevi să proceseze informațiile deja cunoscute și să ajungă la soluții inovative, fără ca învățătorul să prezinte direct noile cunoștințe.

Problematizarea se axează pe crearea unor situații-problemă care îi provoacă pe elevi să aplice cunoștințele anterioare și să își folosească experiența personală pentru a le rezolva.

Metoda muncii independente presupune un tip activ de învățare în care elevii lucrează individual, iar fișele de muncă sunt utilizate pentru consolidarea cunoștințelor și corectarea greșelilor.

Demonstrațiile sunt folosite pentru a facilita înțelegerea unor concepte noi prin observarea unui material vizual sau intuitiv și pentru a învăța executarea corectă a unor acțiuni matematice.

Jocurile didactice creează un mediu de învățare activ și participativ, stimulând gândirea creativă și originalitatea elevilor. Acestea sunt atractive și motivante pentru elevi, ajutându-i să își dezvolte abilități matematice într-un mod plăcut.

Eficiența acestor metode depinde de abilitatea educatorilor de a le aplica corect, stimulând astfel implicarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Printre metodele inovative pentru învățământul activ, precum brainstorming-ul, ciorchinele, diagrama Venn, jurnalul cu dublă intrare, metoda cadranelor și cubul, am integrat și eu aceste tehnici în lecțiile de matematică.

De exemplu, brainstorming-ul este utilizat eficient în momentul în care elevilor li se cere să formuleze o problemă bazată pe două numere date. Această metodă stimulează creativitatea și gândirea logică a elevilor. În cadrul unei lecții, fiecare copil a reușit să creeze o problemă utilizând operații matematice variate, ceea ce demonstrează eficiența acestei metode.

În final, este important de menționat că fiecare metodă are multiple variante și că alegerea celei potrivite depinde de contextul specific. În acest sens, este esențial ca fiecare educator să cunoască și să aplice metodele care corespund cel mai bine obiectivelor educative, oferind astfel elevilor o experiență de învățare variată și eficientă.

Bibliografie:

1. Valdahazan, Remus, *Abordări didactice proprii*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2018
2. Constantin, Petrovici, *Didactica matematicii pentru învățământul primar*, Editura Polirom, 2014
3. www.didactic.ro

Relația profesor-elev

Prof.înv.primar Murgoci Emilia Loredana
Scoala Gimn. „Gh. Pătrașcu,, Buruienești, jud.Neamț

Rolul profesorului în democratizarea relației profesor –elev este de a crea un climat școlar pozitiv, în care nota caracteristică o constituie cooperarea și parteneriatul dintre cele două componente ale actului educațional educator și educat.

Într-o societate modernă, aflată în continuă schimbare și dezvoltare, educația ocupă un rol primordial. Ea își propune să formeze și să dezvolte indivizi de un nivel cognitiv, moral și civic „necesari construirii unei societăți democratice prospere”

(Văideanu G. 1988, P.43).

Învățarea școlară pune bazele învățării pe durata întregii vieți. Școala modernă așează elevul în centrul reflecției sale pedagogice și didactice, asimilarea progresivă a cunoașterii și abilităților, elaborarea noilor construcții epistemologice într-o viziune integratoare,sistemică.

Idealul educativ, în societatea democratică, vizează realizarea unui model de dezvoltare și manifestare deplină a personalității – o personalitate complexă, integrală, armonioasă, care să se adapteze la schimbările cerute de progresul social, tehnico – științific, cultural, etic,contemporan. Această personalitate se va forma numai dacă elevul este subiect al propriei educații.

Rolul profesorului în democratizarea relației profesor –elev este de a crea un climat școlar pozitiv, în care nota caracteristică o constituie cooperarea și parteneriatul dintre cele două componente ale actului educațional educator și educat.

Practica școlară tradițională ne-a lăsat imaginea profesorului care vrea să domine elevii și să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere și pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relații, la relații în care profesorul colaborează cu elevii.

Principală activitate a acestuia nu va fi predarea, ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente. Relațiile bazate pe stimă și respect reciproc, reclamă și în limbaj adecvat. Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor și îngreunează crearea unui climat favorabil muncii creatoare în clasă.

Raporturile dintre profesor și elev nu reprezintă numai o latură intelectuală. Factorul afectiv are o importanță deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziție în clasă reprezintă o condiție necesară pentru evitarea eșecului școlar. Societatea actuală, societate a competiției și competenței, are nevoie de oameni care să se remarcă prin ceea ce știu și vor să facă, oameni care și-au verificat înclinațiile și, prin exercițiu sistematic, le-au transformat în aptitudini și capacități. Pentru ca aceste însușiri să se poată dezvolta, este necesar un sistem de instruire activă care să-i pună

pe elevi în situația de a dobândi cunoștințe prin îmbinarea armonioasă a activităților de învățare dirijată cu munca independentă, prin abordarea unor sinteze cu caracter interdisciplinar, prin căutarea unor soluții originale și eficiente pentru o varietate de probleme ce se ivesc în viața socială aflată în continuă schimbare.

În aceste condiții, e nevoie de un profesor capabil să organizeze activitatea elevilor, să le exercite și să le dezvolte capacitățile creatoare. Un bun organizator cunoaște foarte bine elev pe care-l educă și-l folosește potrivit capacităților sale, dirijează activitatea cooperând cu fiecare membru al colectivului de elevi.

Interacțiunea profesor-elev la ora actuală e unul din factorii de bază ce determină direcția de activitate pe care și-o va alege elevul, care la rândul ei e determinată de mai multe criterii, dintre care pot fi evidențiate:

1. Personalitatea profesorului;
2. Personalitatea elevului;
3. Situațiile pedagogice ce se crează în rezultatul activității în comun profesor-elev.

Tactul pedagogic este una dintre calitățile esențiale ale profesorului, calitate care afectează și celelalte însușiri personale ale profesorului și determină substanțial tipul relației ce se va forma între profesor și elev. Pentru ca elevul să-l „accepte” pe profesor, acesta din urmă are nevoie de o serie de calități și însușiri prin intermediul cărora îl „cucerește” pe elev. Profesorul manifestă interes față de elev, îl acceptă ca personalitate.

Conduita socială a profesorului permite elevului să vadă în el un model demn de urmat.

- Profesionalismul profesorului;
- Inteligența profesorului;
- Nivelul cunoașterii individuale de către profesor a elevilor;
- Erudiția profesorului;
- Calitatea de conducător-formator-organizator având ca scop stimularea copiilor în crearea unei atmosfere de bunăvoință și stimă reciprocă în rezolvarea tuturor problemelor care apar în orice colectiv.
- Depunerea tuturor eforturilor posibile spre ajutorarea elevilor de a-și „găsi” locul în colectiv, care ar corespunde sau ar fi cât mai aproape de adevăr, astfel creându-se un colectiv bine ajustat.

Dacă profesorul reușește aceste lucruri atunci are loc formarea unor relații sănătoase elev-elev, care nu sunt cu nimic mai puțin importante ca relațiile profesor-elev.

Prezența acestor calități la profesor permite formarea unui climat psihologic sănătos, ceea ce creează condiții optime pentru un lucru productiv, adică dorința elevului de a studia pentru a atinge un anumit nivel, scop.

În sprijinul democratizării relației profesor-elev, în activitățile didactice se pot folosi următoarele metode:

1. Metode tehnocentrice, care pun accent pe o activitate riguros structurată și dirijată:

- învățarea pe bază de fișe, notițe, scheme, tabele, diagrame;
- învățarea asistată de calculator;

2. Metode sociocentrice, care presupun învățarea prin cooperare; o învățare interdependentă, elev–profesor, elevi–elevi:

- ateliere structurate;
- micropredare pe echipe;
- dezbateri în grup;
- studii de caz;
- muncă în echipe;
- concursuri la nivelul clasei.

O metodă care implică statutul de partener al elevului la actul educativ o constituie satelitul sau tehnica „ciorchinului”. Poate fi utilizată atât individual, cât și în grup, în scopul stimulării gândirii divergente, precum și al sesizării și evidențierii conexiunilor dintre idei, construirii de noi idei și de noi sensuri și semnificații. Configurația grafică a acestei metode este asemănătoare cu un satelit sau cu un ciorchine.

Metoda cubului este o metodă pentru studierea unei teme din perspective multiple și constă în utilizarea unui cub ce are pe fiecare față a sa o cerință anume, instrucțiuni ce pot fi folosite pentru activități de gândire (oral) sau scriere. Poate fi aplicată individual, în perechi sau în grupuri mici.

Relația profesor–elev este o relație complexă, constructivă, dinamică, în care ambele părți implicate își aduc aportul de originalitate și creativitate, fiind o oportunitate pentru nobila misiune a școlii, aceea de a forma capacități.

CREATIVITATE ȘI METODE INOVATIVE UTILIZATE LA ORA DE BIOLOGIE

Profesor de Biologie, Necoară Bianca Mihaela¹, Autor

Profesor de Educație tehnologică și aplicații practice, Crăciun Răzvan Sebastian^{1,2}, Coautor

¹Scoala Gimnazială Nr. 7 „Constantin Brâncoveanu”, Strada Brăilei 204, Galați, Galați.

²Facultatea de Inginerie, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Strada Domnească nr. 47, Galați, Galați.

Datorită schimbărilor apărute în societate în ultimii ani, cadrul didactic trebuie să creeze un mediu de învățare potrivit pentru elevii săi, lecții care să le atragă și capteze interesul elevilor, să aplice metode moderne care să dezvolte gândirea logică și creativitatea, utilizarea cât mai frecventă a metodelor moderne și toate acestea datorită schimbărilor rapide apărute în societate în ultimii ani.

Aceste obiective pot fi îndeplinite prin aplicarea unor metode interactive, care, presupune implicarea elevilor în realizarea activităților prin propunerea și efectuarea unor sarcini de lucru care fac memorarea informațiilor mai ușoară și eficace, elevul învață de cele mai multe ori în timp ce rezolvă sarcina. De asemenea, aplicarea metodelor moderne conduce, în timp, la îmbunătățirea relațiilor elev-profesor, elevii și cadrele didactice devin parteneri într-un demers didactic, în care, elevul poate căpăta calități deosebite, uneori chiar de conducător al activității.

La disciplina biologie, există o serie de metode interactive care pot fi aplicate cu succes în procesul de predare-învățare, cum ar fi: brainstorming, metoda ciorchinelui, jocul de rol, problematizarea, experimentul și metoda fierăstrăului. Metodele interactive pot fi utilizate și în procesul de evaluare, metode precum: proiectul și portofoliul.

La ora de biologie, ca și metode de evaluare sau predare pot fi utilizate și metode IT.

1. Metoda Brainstorming

Este o metodă interactivă care stimulează creativitatea elevului și poate fi aplicată cu succes la ora de biologie. Este o metodă care poate genera multe idei într-un interval scurt de timp, iar elevii pot fi influențați și de răspunsurile celorlalți elevi.

Această metodă poate fi aplicată cu succes la lecția de clasa a V-a : ECOSISTEMUL.

Care sunt cele mai cunoscute ecosisteme terestre?

Întrebările deschise și simple cu trimitere la ceea ce cunosc ei parțial, dinamizează atât lecția cât și elevii. Aceștia, indiferent de mediul din care provin iubesc natura, trăiesc în natură și cunosc foarte bine multe elemente componente. De asemenea elevii sunt dornici să vorbească despre ceea ce știu pentru a se afirma și pentru a ieși în evidență, pentru a fi apreciați și încurajați.

De obicei elevii sunt activi la astfel de ore, fără a realiza cât de repede trece timpul, nu se plictisesc și nu lenevesc. Un profesor cu experiență care își cunoaște elevii îi poate antrena cu ușurință și iscusință în discuții și dezbateri, poate crea o atmosferă propice de lucru în care fiecare să vină cu diferite idei noi sau bazate pe fapte și întâmplări trăite.

Tot elevii sunt cei care au de câștigat pentru că au posibilitatea de a învăța și din experiența altor colegi, pot învăța pe alții și comunică din ce în ce mai bine unii cu ceilalți. De exemplu pot afla foarte multe despre **ecosistemul pădure**, reprezentat de:

- Păduri de conifere.
- Păduri de foioase din zona temperată (specific și țării noastre).
- Pădurea ecuatorială (tropical).

Elevii se vor familiariza cu speciile de arbori caracteristice fiecărei categorii, de la câmpie și Delta Dunării până la pădurea de conifere, etajele pe care sunt distribuite plantele, condițiile climatice, pajiștile naturale și artificiale, cât și tipuri de pajiști.

O tematică atractivă și incitantă se referă la **desert**, care este cel mai puțin cunoscut și cel mai **fierbinte** ecosistem terestru. Elevii sunt interesați de condițiile de biotop și de biocenoză din

acest ecosistem „*exotic*” și necunoscut, plantele răspândite care prezintă adaptări care le permit supraviețuirea în climatul arid al deșertului, majoritatea fiind reprezentată de **cactuși**.

Elevii vin cu lucruri cunoscute despre acest ecosistem care se caracterizează prin cantități scăzute de precipitații, vegetație săracă, animale puține și populație foarte rară. Se realizează un schimb activ de idei și experiențe, care poate promova interdisciplinaritate cu Geografia pentru a își dezvoltă vocabularul și cultura generală, pot asista și la prezentări pe calculator de imagini și filme reprezentative, pot primi și teme de referate din ceea ce ar dori să aprofundeze și să studieze acasă.

2. Metoda ciorchinelui

Un alt exemplu de metodă modernă care să capteze interesul elevilor și să dezvolte imaginația acestora este metoda ciorchinelui, care poate fi aplicată cu succes la clasele V-VIII.

De exemplu la clasa a V-a se poate utiliza la lecția **clasificarea și caracterizarea ecosistemelor acvatice**. Se poate scrie pe tablă într-o „bulină centrală” tema de început de la care pornesc linii și săgeți, multe și ramificate, fie de către profesor, fie de către elevi, dacă aceștia dețin deja unele informații: profesorul are rolul de a-i ajuta și îndruma pe elevi să realizeze „ciorchinele” care va fi foarte bogat. Metoda va stimula imaginația elevilor, dezvoltă gândirea, capacitatea de sinteză, se încurajează participarea întregii clase la lecție, pune în evidență modul propriu de a gândi o anumită temă și stimulează conexiunile dintre idei, după cum este exemplificat în Figura 1.

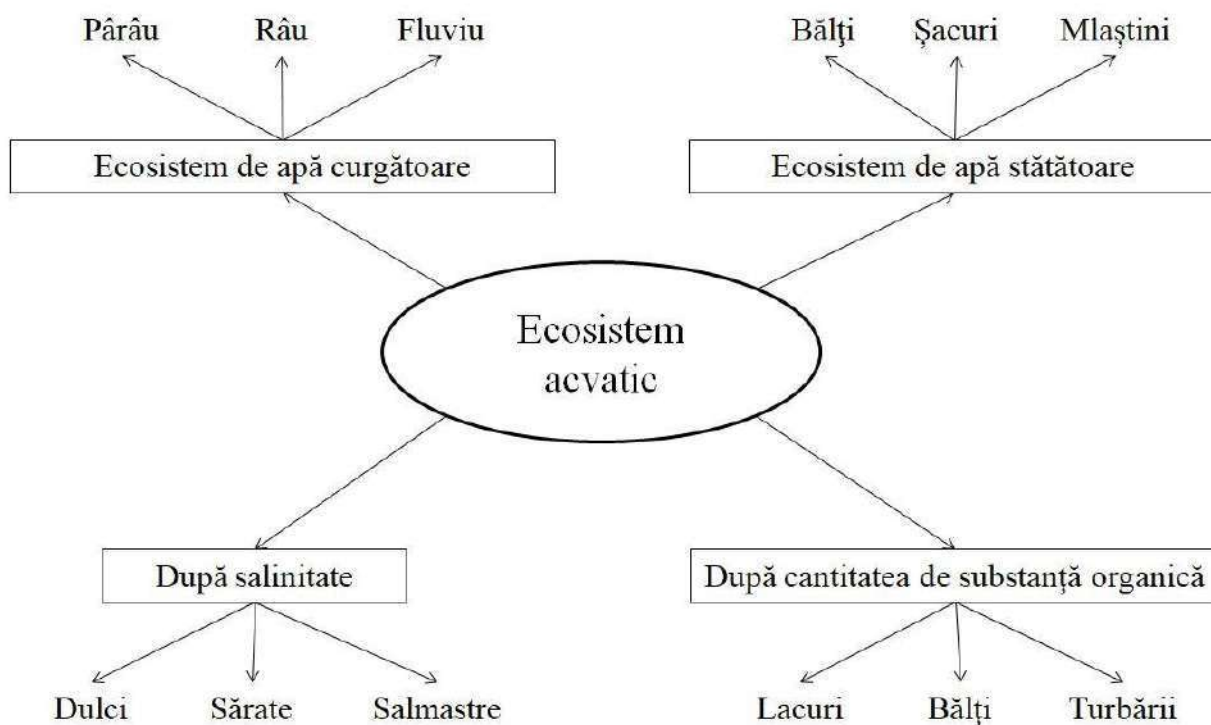

Figura 1. Metoda ciorchinelui aplicată ecosistemului acvatic

Metodele precum metoda fierăstrăului, jocul de rol, problematizarea, experimental, dar și portofoliul sau proiectul au numeroase beneficii asupra elevului, cum ar fi: încurajarea învățării prin cooperare și capacitatea elevilor de a se autoevalua, stimularea motivației intrinseci, acordarea priorității dezvoltării personalității elevilor. Prin aceste metode, elevii pot fi puși în anumite situații în care trebuie să gândească soluții, să caute răspunsuri în timp scurt, ceea ce duce la formarea unui viitor adult care se poate descurca în societatea modernă, fără a întâmpina dificultăți, întrucât, aceste metode stimulează în principal autodisciplina, inițiativa, răbdarea, creativitatea, inovația și autocontrolul.

În domeniul educațional, la disciplina biologie, se permite utilizarea calculatorului și a metodelor IT, care au ca scop:

Conducerea învățământului: planificarea activităților didactice, automatizarea întocmirii orarului, înregistrarea elevilor, gestionarea examenului de bacalaureat, evaluărilor naționale, gestiunea materialului didactic, etc.

Învățarea bazată pe calculator: lecții/secvențe de lecții transmise cu ajutorul calculatorului, exersarea pentru fixare, evaluarea cu ajutorul calculatorului.

Activități în afara orelor de clasă, în cadrul cercurilor științifice.

Aplicate la disciplina biologie, instrumentele IT au funcții diverse:

Stimulativă – trezesc interesul elevilor pentru ceea ce urmează să descopere, stimulează spiritul de observație, inițiativa, creativitatea și gândirea logică.

Substitutivă/Ilustrativ-demonstrativă – asigură perceperea corectă a unor sisteme sau procese biologice greu accesibile sau inaccesibile percepției directe și formarea unor reprezentări clare. Elevul poate urmări un material PowerPoint sau Prezi pentru susținerea conținutului.

Formativ-educativă – facilitează formarea și dezvoltarea competențelor specifice biologiei prin îmbinarea cu competențele tehnologice, asigură creșterea gradului de organizare a informațiilor, consolidează abilitățile de investigare științifică, întăresc motivația elevilor în procesul de învățare. Elevul poate primi temă pentru acasă să organizeze un conținut dat sub formă de tabel, grafic, să realizeze un referat cu informații suplimentare/curiozități despre o temă utilizând internetul.

Ergonomică – raționalizează eforturile profesorului și ale elevilor în activitățile de predare-învățare-evaluare. Profesorul poate întocmi o bază de date cu suporturi de lecție, teste, fișe de lucru, poate prelucra rapid diferite date, afișa rezultate, etc. Astfel încât elevul să poată realiza un portofoliu electronic.

Estetică – dezvoltă capacitatea de a recunoaște, aprecia și integra frumosul. Se pot realiza materiale didactice în care se folosesc imagini, culori, fonturi variate sau diverse elemente decorative pentru a îmbogăți estetic materialul didactic.

De evaluare – evidențiază rezultatele obținute de către elevi, progresul acestora, compară, clasifică, elevul este stimulat și încurajat.

Interactivă – se realizează un dialog profesor-elev, în care se pot utiliza teste care informează despre corectitudinea răspunsului și fac trimiteri către bibliografia corectivă, astfel că, prin feedback-ul permanent, crește randamentul însușirii coerente a cunoștințelor prin aprecierea imediată a răspunsurilor.

Integrativă – ajută elevii cu deficiențe să se integreze în societate și în procesul educațional.

În concluzie, este necesară aplicarea acestor metode nu doar la disciplina biologie, ci și alte discipline, deoarece lumea modernă pune accent pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației, iar aceste metode le permit elevilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă. De asemenea, utilizarea acestor metode moderne modelează elevul, viitorul adult și îl pregătește pentru a face față unui viitor plin de provocări, în care vor fi esențiale autodisciplina, antreprenoriatul, descoperirea de oportunități și valorificarea acestora, dar și gândirea de designer, în care arta poate fi îmbinată cu succes cu știința, lucru care duce la identificarea unor metode în care viitorul adult se poate descurca fără probleme, în situații limită, cu resurse puține.

Utilizarea metodelor moderne enumerate mai sus permite capacitatea de reflecție independentă, elevul să știe să utilizeze o aplicație, să își pună mintea la contribuție și într-un interval scurt de timp, să cunoască efectele utilizării acestor metode/aplicații asupra propriei persoane, să creeze competențe de extindere a abilităților formate de-a lungul timpului, de a înfrunta temerile și de a ieși la suprafața indiferent de problema întâmpinată și să dețină ca obiectiv principal abordarea și promovarea unor metode inovative și creative în diverse domenii de activitate, în special, în educație.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghenescu, N. (2004), *Manual de ecologie*, clasa a IX-a, editura LVS Crepuscul.
2. Iacob, I., G., (2018), *Studiu comparativ între metodele tradiționale și moderne utilizate în procesul de predare-învățare*, EDICT, Revista educației ISSN 1582 – 909X, [Studiu comparativ între metodele tradiționale și moderne utilizate în procesul de predare-învățare – EDICT](#).
3. Balaci, M., *Metode interactive de predare-învățare-evaluare în biologie*, [https://www.academia.edu/35795332/METODE_INTERACTIVE_DE_PREDARE %C3%8ENVA%C5%A2ARE_EVALUARE %C3%8EN BIOLOGIE](https://www.academia.edu/35795332/METODE_INTERACTIVE_DE_PREDARE_%C3%8ENVA%C5%A2ARE_EVALUARE_%C3%8EN_BIOLOGIE).
4. Neacsu, I., Manasia, L., Chicioreanu, T. (2016), *Elaborarea lucrărilor de licență, disertație și gradul didactic I*, EDITURA PARALELA 45.
5. Marc, M., *Creativitate și inovație în educație*, ISJ Cluj.

METODE EDUCAȚIONALE EFICIENTE PENTRU CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV

Introducere

Educația modernă pune accent pe dezvoltarea competențelor de colaborare, gândire critică și rezolvare de probleme. Învățarea colaborativă este o abordare pedagogică eficientă care încurajează interacțiunea dintre elevi și îi ajută să își dezvolte abilități esențiale pentru viitor. Spre deosebire de metodele tradiționale, unde profesorul este principalul furnizor de informație, învățarea colaborativă îi implică activ pe elevi în procesul educațional.

În acest articol, vom explora principalele metode educaționale care pot contribui la crearea unui mediu de învățare colaborativ, evidențiind beneficiile acestora și modul în care pot fi aplicate eficient în clasă.

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning – PBL)

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă activă care implică elevii în investigarea unor probleme autentice, stimulându-le curiozitatea și dorința de a explora concepte noi. Această metodă promovează colaborarea, deoarece elevii lucrează în echipă pentru a găsi soluții, împărtășind idei și responsabilități.

Cum se aplică?

- Profesorul propune o temă relevantă pentru elevi (ex. "Cum putem reduce poluarea în orașul nostru?").
- Elevii sunt împărțiți în grupuri și fiecare grup își asumă un rol specific (cercetători, creatori de soluții, prezentatori etc.).
- Pe parcursul proiectului, elevii colaborează pentru a găsi informații, a discuta idei și a realiza un produs final (prezentare, afiș, expoziție etc.).
- La final, grupurile își prezintă concluziile și primesc feedback atât de la colegi, cât și de la profesor.

Beneficii

- Îmbunătățește motivația și implicarea elevilor.
- Dezvoltă gândirea critică și creativitatea.
- Îi învață pe elevi să lucreze în echipă și să își asume responsabilități.

2. Metoda Jigsaw (Învățarea în puzzle)

Metoda Jigsaw este o strategie didactică bazată pe împărțirea unei teme în mai multe părți, fiecare elev devenind expert pe un anumit subiect. Această metodă încurajează colaborarea, deoarece elevii sunt responsabili nu doar pentru propria învățare, ci și pentru transmiterea informației către colegii lor.

Cum se aplică?

1. Profesorul împarte clasa în grupuri de 4-6 elevi.
2. Fiecare elev primește o parte a lecției pe care trebuie să o studieze individual.
3. Elevii cu același subiect formează grupuri de experți și își discută ideile pentru a aprofunda cunoștințele.
4. După ce fiecare elev devine expert pe tema sa, se întoarce în grupul inițial și le explică celorlalți colegi ce a învățat.
5. Profesorul evaluează înțelegerea printr-o discuție de grup sau printr-un test aplicat fiecărui elev.

Beneficii

- Elevii își dezvoltă abilitățile de comunicare și cooperare.
- Învățarea devine mai interactivă și mai profundă.
- Elevii învață să asculte și să sintetizeze informațiile.

3. Învățarea prin colaborare digitală

Tehnologia a transformat modul în care elevii colaborează și învață. Utilizarea platformelor educaționale permite schimbul rapid de informații și colaborarea la distanță, oferind acces la resurse interactive.

Cum se aplică?

- Profesorii pot folosi **Google Classroom**, **Padlet**, **Jamboard** sau **Miro** pentru a distribui materiale și a organiza activități interactive.
- Elevii pot colabora la documente comune, pot discuta prin forumuri sau pot realiza proiecte multimedia.
- Prin utilizarea aplicațiilor de videoconferință, elevii pot lucra împreună chiar și în afara orelor de curs.

Beneficii

- Stimulează implicarea și creativitatea elevilor.
- Permite accesul la resurse variate.
- Dezvoltă abilități digitale esențiale pentru viitor.

4. Dezbaterile și discuțiile structurate

Discuțiile și dezbaterile sunt metode eficiente pentru dezvoltarea gândirii critice și a exprimării argumentate. Aceste activități încurajează elevii să își susțină punctele de vedere, să își asculte colegii și să analizeze diferite perspective asupra unui subiect.

Cum se aplică?

- Profesorul propune o temă controversată (ex. „Este bine ca teme pentru acasă să fie eliminate?”).
- Elevii sunt împărțiți în două grupuri: pro și contra.
- Fiecare grup își pregătește argumentele pe baza unor surse credibile.
- Se organizează o dezbatere în care fiecare echipă își susține punctul de vedere.
- La final, profesorul și colegii oferă feedback, iar argumentele sunt analizate în mod critic.

Beneficii

- Îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile de argumentare.
- Îi învață să asculte și să respecte opiniile diferite.
- Crește implicarea și motivația elevilor.

5. Învățarea reciprocă (Peer Teaching)

Învățarea reciprocă presupune ca elevii să își asume rolul de profesori și să explice colegilor lor diferite concepte. Aceasta metodă este eficientă deoarece predarea unui subiect necesită o înțelegere profundă a acestuia.

Cum se aplică?

- Elevii sunt împărțiți în perechi sau grupuri mici.
- Fiecare elev primește o temă și trebuie să o explice colegului/colegilor săi.
- Profesorul oferă ghidaj și corectează eventualele greșeli.
- Elevii pot folosi desene, scheme sau exemple pentru a facilita înțelegerea.

Beneficii

- Elevii învață mai bine explicând altora.
- Dezvoltă încrederea în sine și abilitățile de comunicare.
- Crește responsabilitatea și autonomia elevilor.

Concluzie

Metodele educaționale colaborative sunt esențiale pentru dezvoltarea unor competențe cheie în rândul elevilor, pregătindu-i pentru viitor. Fie că vorbim despre învățarea bazată pe proiecte, metoda Jigsaw, utilizarea tehnologiei, dezbaterile sau învățarea reciprocă, toate aceste strategii transformă sala de clasă într-un spațiu dinamic și interactiv. Implementarea lor necesită flexibilitate din partea profesorilor, dar beneficiile pe termen lung sunt semnificative: elevii devin mai implicați, mai responsabili și mai pregătiți pentru provocările viitorului.

Bibliografie

1. Johnson, D.W., Johnson, R.T., & Holubec, E.J. (1998). **Învățarea cooperativă în sălile de clasă**. Editura Polirom, Iași.
2. Slavin, R.E. (2014). **Învățarea cooperativă: Teorie, cercetare și practică**. Editura ASCR, Cluj-Napoca.
3. Vygotsky, L.S. (1978). **Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes**. Harvard University Press, Cambridge.

URMEAȚĂ-ȚI VISUL !

Profesor dr. Nicolescu Gabriela Gianina
Liceul Tehnologic „Victor Frunză” Râmnicu Sărat

Grupa de vârstă a participanților: 16-17 ani

Justificarea alegerii temei:

„Orientarea în carieră este expresia unor talente personale sau aptitudini dominante. Pe măsură ce ele se intersectează cu interesele, motivațiile și valorile personale ale individului și ale mediului extern, social și economic, se poate ajunge la modelarea unui traseu profesional optim.”
(Butnaru,1999)

Procesul instructiv-educativ poate avea o contribuție însemnată în egalizarea șanselor, dezvoltă diferitele aptitudini, stimulează interesul, furnizează o serie de informații despre profesii, etc.

Deoarece școala are un rol important în educația și instruirea tinerilor, ea stabilind traseul educațional al fiecărui individ nu fără a se alătura dorința de formare a acestuia în acord cu puterea de muncă și motivația personală, consider oportună organizarea unor activități în cadrul orelor de consiliere profesională care să vină în întâmpinarea nevoilor acestor elevi de a-și identifica aspirațiile și abilitățile, iar prin evaluare și consiliere să înțeleagă care sunt eforturile necesare sau cerințele de pregătire și dezvoltare.

Împreună cu dirigintele clasei, consilierul psihopedagog, dar și cu alți parteneri educaționali, școala oferă elevilor programe de consiliere și orientare profesională având ca beneficii alternative viabile pentru alegerea carierei, pentru o schimbare în carieră sau în profesie, dar și deprinderi de comunicare.

Materiale necesare;

Resurse umane implicate (dacă este cazul);

Scopul și obiectivele activității;

Identificarea relației dintre calitățile personale, valorile personale și reușita personală;

La finalul lecției elevii vor fi capabili să:

- C1. să proiecteze un vis de carieră ;
- C2. să reorganizeze imaginea de sine prin auto și interevaluare;
- C3. să recunoască noi capacități/aptitudini;
- C4. să propună un profil ocupațional pentru o profesie;

C5. să argumenteze importanța visului de perspectivă în atingerea obiectivelor propuse.

Scenariul: descrierea celor 3 momente/aplicații, care să conțină informațiile teoretice care stau la baza aplicațiilor și resursele alocate (timp, spațiu, materiale);

La începutul atelierului elevii sunt împărțiți în 5 grupe, fiecare grupă incluzând 5 elevi, componența grupelor fiind stabilită după criteriul – profesia / domeniul de activitate în care își doresc să-și construiască o carieră.

Notez pe tablă cuvântul VIS, invit elevii să închidă ochii și să-mi spună cât mai multe cuvinte care le vin în minte atunci când rostesc cuvântul vis.

Înregistrez pe poster ideile elevilor și le grupez într-un simbol – Soare, pentru ca visul lor să strălucească.

Din răspunsurile elevilor, teoretic, visul/visurile sunt și legate de carieră.

Apelând la exercițiul de energizare

„ Să strălucească soarele peste...” , cunosc profesia/ domeniul de activitate care a reprezentat criteriul de formare al grupelor.

Notez profesiile /domeniile de activitate pe razele soarelui.

-Astăzi mi-am propus să discutăm despre aceste visuri, despre importanța acestora în dezvoltarea personală a oricărui om. „Urmează-ți visul“ este mesajul acestei activități, dar nu pentru orice vis! Numai pentru acela construit pe o bază solidă. Aceasta este tema zilei de astăzi.

Solicit elevilor să-mi definească visul de perspectivă, despre care au învățat la disciplina Psihologie, în cadrul lecției Imaginația.

„ Proiectare mintală a drumului propriu de dezvoltare conform disponibilităților personale și cerințelor societății”.

Realizez o schemă pentru a ilustra această definiție.

Propun spre vizionare un clip video motivațional.

Invit elevii să extragă mesajul clipului – să înfruntăm obstacolele, să nu abandonăm oricât ar fi de greu, să credem cu tărie în visul nostru.

Abordez împreună cu elevii prima condiție a visului de perspectivă – cunoașterea disponibilităților personale prin 2 activități desfășurate la nivelul fiecărei grupe:

-Fereastra lui Johari

FEREAȘTRA JOHARI – O FEREAȘTRA DESCHISA CATRE NOI SI LUME

Completează cele 4 cadrane de mai jos, respectând cerințele exercițiului:

1. ceea ce o persoană cunoaște despre sine și este cunoscut și de către ceilalți (“eu știu și ceilalți știu”); ARENA
2. ceea ce este necunoscut persoanei despre sine dar este cunoscut de alții (“eu nu știu dar ceilalți știu”); UNGHIUL MORT
3. ceea ce o persoană știe despre ea dar ceilalți nu știu (“eu știu dar ceilalți nu știu”); FAȚADA
4. ceea ce nici persoana nici ceilalți nu știu despre acea persoană (“eu nu știu și nici ceilalți nu știu”); NECUNOScutUL

1.Eu știu și ceilalți știu	2.Eu nu știu dar ceilalți știu
3.Eu știu dar ceilalți nu știu	Eu nu știu și nici ceilalți nu știu

-Jocul Naufragiul

Imaginați-vă că sunteți într-o călătorie cu vaporul, pe ocean. Vasul se scufundă, dar dumneavoastră scăpați cu viață. Împreună cu alți naufragiați, pasageri ai aceluiași vas, ajungeți pe o insulă.

Pentru a supraviețui trebuie să vă organizați viața în grup.

Ce atribuții îți asumi, pentru binele tuturor ! Gândește-te la aptitudinile tale, la ce știi că poți și faci bine.

Continuăm activitatea de consiliere punând accentul pe cea de-a doua condiție a împlinirii visului de perspectivă – condițiile societății, mai concret pentru lecția de astăzi de condițiile profesiei.

În cadrul atelierului propun elevilor să creioneze profilul ocupațional al profesiei visate.

Structura profilului ocupațional solicitat

Profilului ocupațional

PROFESIA _____

Identificați și notați pe fișa de lucru:

1. Calitățile specifice profesiei pe care doriți să o practicați.
2. Cunoștințele specifice profesiei nominalizate.
3. Capacitățile (aptitudinile) specifice.
4. Avantajele/dezavantajele profesiei.

Corelez informațiile transmise de elevi, accentuând ideea că succesul îl obținem atunci când dezvoltăm o armonie între ceea ce suntem noi și ce solicită mediul într-un anumit context.

Evidențiez faptul că alegerea greșită a carierei, din diverse motive (insuficienta autocunoaștere, imposibilitatea urmăririi cursurilor, necunoașterea opțiunilor profesionale), poate conduce la diverse manifestări neplăcute pe parcursul vieții (stress, frustrare, boli profesionale, etc.).

Propun analiza expresiilor “Omul potrivit la locul potrivit” și a citatului „Dacă-ți place ceea ce faci, nu vei munci nici o singură zi din viața ta”- Confucius

Descrierea momentului de debriefing:

Desenez pe tablă un om. Acel om ar putea fi oricare dintre elevii prezenți la activitate.

Ofer 2 postit-uri și îi invit să noteze un gând, o emoție în legătura cu activitatea de astăzi.

Afișați aceste bilețele pe desen, în zona capului, respectiv a inimii.

Citesc mesajele elevilor.

Invit elevii să realizeze individual profilul ocupațional pentru profesia vizată.

Îi invit să continue demersul de dezvoltare personală, astfel încât Necunoscutul să devină Cunoscut și Visul să devină Realitate.

Tema pentru acasă (dacă este cazul);

Nume și prenume.....

Chestionar

(pentru cunoașterea de sine în vederea alegerii profesiei viitoare)

1. Ce calități consideri că sunt cele mai importante la o persoană?

.....

2. Ce calități sunt necesare pentru profesia care-ți place?

.....

3. Ce calități crezi că ai dintre cele apreciate de tine?

.....

4. Ce factori te-au influențat cel mai mult în alegerea școlii?

(prietenii, școala, părinții, alți factori)

.....

5. Înveți pentru că:

- a) vrei o notă bună;
- b) să le faci o bucurie părinților ;
- c) să fii lăudat de părinți ;
- d) vrei să știi lucruri noi;
- e) pentru a nu rămâne corigent sau repetent ;
- f) de frica părinților
- g) pentru viitoarea profesie ;
- h) alte motive

Bibliografie:

1. Adriana Băban, *Consiliere educațională - Ghid metodologic pentru orele de consiliere*, Editura Asociația de Științe Cognitive din România, 2008

2. Gabriela Lemeni; Anca Tarau, *Consiliere și Orientare, Ghid de educație pentru carieră. Activități pentru clasele IX-XII*, Editura Asociația de Științe Cognitive din România, 2008.

3. Ion-Ovidiu Panisoara, Diana Tivu, *Emotiile - de la teorie la poezie*, București: Editura Publishing House.

STUDIU DE CAZ

Profesor dr. Nicolescu Gabriela Gianina
Liceul Tehnologic „Victor Frunză” Râmnicu Sărat

J.A este elevă în clasa a XII a, la Liceul Tehnologic „Victor Frunză” din orașul Râmnicu Sărat, județul Buzău, specializarea Tehnician veterinar, fiind în vârstă de 18 ani. Eleva are rezultate bune la învățătură, având media cea mai mare din clasă și beneficiind de bursă de merit. După terminarea liceului vrea să meargă la o facultate.

J.A provine dintr-o familie legal constituită, formată din părinți și 6 frați. Eleva este al cincilea copil al familiei. Ambii părinți sunt pensionari.

Atmosfera și climatul educativ în cadrul familiei J este unul general pozitiv. Relațiile normale dintre părinți cât și cele părinți-copii sunt tulburate uneori de mici conflicte interfamiliale datorate unor neajunsuri materiale, dar care au un caracter temporar.

J.A locuiește alături de părinți, o sora și fratele său mai mic într-un apartament cu 3 camere. Relația cu colegii este axată strict pe probleme școlare. Prietenele ei sunt 3 colege de clasă, de asemenea cu rezultate foarte bune la învățătură.

Desfasurarea procesului de consiliere

Procesul de consiliere s-a desfasurat pe parcursul a **4 sedințe**.

- *Obiectiv principal*

Dezvoltarea independenței, responsabilității și autonomiei în ceea ce privește planificarea și luarea deciziei în alegerea unei facultăți.

• STRATEGIA DE INTERVENȚIE A CONSILIERULUI

Ședința I:

Are ca obiective construirea relației de consiliere, obținerea unei prime informații despre client, despre scopul venirii lui la cabinet; stabilirea de comun acord a obiectivelor consilierii; întocmirea unui plan de acțiune.

Eleva apelează la consilier pentru că nu este nehotărâtă cu privire la domeniul de activitate spre care se îndreaptă, ce facultate să urmeze după absolvirea liceului.

Prima sedinta de consiliere a durat 50 de minute și i-am aplicat interviul de informare, pentru a obține informații cât mai fidele despre cazul ei.

În urma discuțiilor cu J.A, am constatat ca ea învață foarte bine, dar este nemulțumită că părinții ei nu o pot sprijini financiar pentru a urma o facultate.

Aceasta prima sesiune de consiliere a fost centrata pe persoana prin intermediul ascultării active, din partea consilierului.

Obiectivele consilierii:

O₁- obținerea cât mai multor informații despre adolescență ;

O₂- stabilirea unui plan de intervenție pentru a putea alege facultatea pe care o va urma după absolvirea liceului ;

În următoarele ședințe am utilizat următoarele strategii:

- **Ascultarea activă** – consilierul trebuie să câștige încrederea elevei, o ascultă susținându-i privirea, aprobându-o.
- **Reformularea conținutului - reflectare**

“Să înțeleg că nu prea discuți cu părinții despre problemele tale....”

Ședința a II a:

Planul de acțiune

- **Joc de rol – Ce mi-aș dori să fiu?**

Scopul propus: Stabilirea direcției de urmat în viață; identificarea și conștientizarea atuurilor, să știi ce te ajută și ce te reține, explorarea relației dintre valorile personale și alegerea carierei.

Eleva învață să-și conștientizeze construirea unei noi etape de viață, să inițieze planuri de viitor și modele asociative de acțiune:

Unii oameni își petrec întreaga viață lucrând ceea ce nu le place și făcând ceea ce cred că nu li se potrivește. Ei poate au avut un vis al muncii potrivite pentru ei înșiși, dar nu au făcut niciodată pași sau nu au găsit o cale pentru a face ca visul lor să devină realitate. Alți oameni găsesc un tip de muncă ce le oferă o mare satisfacție nu pentru că ar câștiga mulți bani ci pentru că este tipul de muncă ce li se „potrivește“. În spațiul de mai jos descrieți pe scurt visul vostru secret privind locul de muncă preferat. Unde ați vrea să vă aflați? Ce ați vrea să faceți? Ce v-ar putea ajuta să transpuneți visul în realitate? V-ați gândit vreodată în mod serios ce ar trebui să faceți pentru ca visul să devină realitate?

Imaginativa ca vă priviți viitorul printr-un fel de telescop și vedeți obiective/țeluri în viață. Apoi păstrându-vă imaginea în minte încercați să răspundeți la următoarele întrebări cu caracter existential pe care vi le adresați în legătură cu filosofia și stilul de viață:

- Ce așteaptă ceilalți de la mine?
- Ce așteptări am acum de la mine?
- Privind în străfundurile ființei mele, mă întreb ce fac eu și ce mi-aș dori să fac?

- Cum reflectă comportamentul meu o idee de viață care să mă ducă la confort fizic și psihic?

Mai jos sunt prezentate câteva valori pe care le poți lua în considerare când alegi un loc de muncă. Subliniază trei valori pe care le consideri cele mai importante pentru tine:

A-i ajuta pe alții	A fi perceput ca „intelectual”
A lucra în echipă	A lucra cu tehnologie de ultimă oră
A lucra sub presiune	A putea fi spontan și creativ
A avea mulți bani	A avea mult timp liber
A avea un program flexibil	A te simți în siguranță la locul de muncă
A învăța lucruri noi	A lucra în aer liber
A deveni celebru	A avea sarcini de lucru clar definite

Enumeră 3 ocupații din lista de mai jos în care sunt respectate valorile selectate de tine.

1.....2.....3.....

OCUPAȚII

Asistent social	Ofițer	Ceasornicar	Bucătar
Instalator electric	Instructor de zbor	Horticultor	Infirmier
Atlet	Profesor	Pădurar	Optician
Șofer	Coafeză/frizer	Bijutier	Medic veterinar
Arhitect	Ghid turistic	Poștaş	Contabil
Casier	Medic veterinar	Critic de artă	Asistent medical
Secretar	Scriitor	Patron	Maseur
Manager	Funcționar la bancă	Șofer de ambulanță	Programator PC
Agent de vânzări	Pilot avion	Fotomodel	Psiholog
Tehnician dentar	Director de hotel	Mecanic auto	Muncitor pe șantier
Avocat	Zidar	Polițist	Farmacist
Bibliotecar	Inginer constructor	Tâmplar	Pompier
Reporter	Cosmeticiană	Fotograf	Director resurse umane
Muzician	Editor	Stomatolog	Barman
Operator computer	Taximetrist	Balerină	Cameraman

• Exercițiu pentru evaluarea valorilor personale

Am aplicat exercițiile de autocunoaștere și “ Inventarul valorilor” ,pentru a ajuta eleva să se cunoască pe sine mai bine (lucruri pozitive, negative, motive pentru care este apreciată, identificarea valorilor sale etc.)

Completați în lista de mai jos (câte 5-7 înregistrări pentru fiecare coloană; nu este necesar să existe corespondență pe orizontală între ele)

Sunt (însușiri pozitive)...	Pot să fac...	Îmi place să fac...
- comunicativă; - optimistă; - altruistă; - prietenuasă; - am simțul umorului dezvoltat; - respectuoasă.	- să învăț bine; - să-mi croiesc lucruri originale; - să-i ajut pe familia și prietenii mei.	- să călătoresc; - să desenez; - să cos; - să mă uit la filme de dragoste și comedie; - să mă plimb; - să navighez pe internet; - să citesc cărți;

Din aplicarea acestor exerciții, J.A. a arătat că este dificil să își exprime ce-și dorește în viață și atunci am solicitat-o să realizeze, ca tema pentru acasă, *o listă de întrebări despre ce a influențat-o să urmeze cursurile acestui liceu.*

Ședința a III a:

În această ședință îi comunic elevei alternativele pe care le are în ceea ce privește alegerea unei facultăți. Eleva destăinuie că s-a gândit să îi ceară ajutorul fratelui ei, care locuiește la București pentru a o găzdui pe perioada facultății

Îi recomand să se uite pe site-uri ale unor facultăți din orașele Buzău, Focșani dar și din București.

Ședința a IV a:

În această ședință i-am aplicat chestionarul de interese Holland, unde a obținut codul I A S, de unde reiese că este potrivită pentru domeniile investigativ, artistic și social . Tot în această ședință am stabilit un plan de acțiune pentru a putea să urmeze “Facultatea de geografie” pe care și-a ales-o.

Eleva consideră că principalul obstacol, lipsa banilor a fost trecut cu ajutorul fratelui care locuiește la București și care i-a promis că o va susține. Îi este teamă de examenul pe care va trebui să-l susțină pentru admitere.

Concluzii

Pentru elevă, toate ședințele de consiliere au fost suficiente și au oferit o bază solidă pentru a lua o decizie în alegerea facultății pe care o va urma.

Aceste sesiuni au ajutat-o foarte mult să își câștige încrederea în forțele proprii și să își dezvolte abilitățile de comunicare cu părinții și frații ei. Eleva se simte mult mai conștientă de

propria persoană, de necesitățile, nevoile și prioritățile momentului și știe ce vrea de la viață, fiind capabilă să facă față dificultăților apărute.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, A. - *Consiliere educațională*, Editura Imprimeria Ardealul, Cluj Napoca, 2001.
2. Tomșa, Ghe. – *Consilierea și orientarea în școală*, Editura Credis, 2008
3. Moreno, J.L, *Scrieri fundamentale. Despre psihodramă, metoda de grup și spontaneitate*, Editura Trei, București, 2009;
4. Stancu, I., *Mic tratat de consiliere psihologică și școlară*, Editura SPER, București, 2005.

Lectura în grădiniță

Prof.NINU MARIA-LUCIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ RAST

Trăind într-o societate a vitezei, unde a socializa înseamnă a avea cont de Facebook, Twitter sau într-o altă rețea și mai ales unde există o goană neîncetată după valori materiale, putem observa o lipsă de interes a tinerilor față de ceea ce înseamnă să citești, să înțelegi și să interpretezi o operă fie ea în proză sau în versuri, devenind astfel părtaș la trăirile personajelor, ale eului liric și în același timp, regăsindu-te pe tine însuși. O responsabilitate de necontestat a școlii, dar și a cadrelor didactice, o reprezintă trezirea interesului pentru tot ceea ce înseamnă lectură.

Ce mai citesc elevii? Cum citesc? Când și unde citesc? Le place poezia? Le place proza? Cum își selectează lecturile? Ce îi atrage mai mult proza sau poezia? – și întrebările pe care le are în minte, orice dascăl, ar putea continua. Cartea ca obiect cultural pare să își fi pierdut importanța, impactul asupra tinerei generații. Adesea la întrebările profesorului de limba și literatura română, legate de cititul unei poezii, a unui roman, elevii răspund cu alte întrebări: Există și în format audio pe net? S-a făcut un film după? Găsim referatul pe net? etc. Răspunsuri pot fi multe: atracția tinerilor către emisiunile tv, față de internet, față de alte modalități de petrecere a timpului liber. Cert este faptul că elevii citesc din ce în ce mai puțin, iar dacă ar fi să aleagă între proză și poezie, ar opta pentru prima variantă. Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau calculatorului este explicabilă prin prisma noului stil de viață în care mass-media și internetul oferă informații de-a gata, într-o succesiune amețitoare de imagini care nu lasă răgazul reflecției personale asupra celor receptate. Efectele sunt îngrijorătoare și se manifestă uneori în timpul orelor de limba și literatura română prin refuzul unor elevi de a citi textul dat, prin dificultățile pe care aceștia le pot avea în receptarea și interpretarea operelor, fie prin dificultăți care țin de faptul că tânărul nu este capabil să emită judecăți de valoare, să își expună opiniile sau să producă mesaje scrise, pertinente și coerente, care să arate nivelul de înțelegere a celor lecturate.

Din această cauză este foarte important să insuflăm dragostea pentru citit de la cele mai mici vârste. S-a putut constata faptul că prin lectură se contribuie la dezvoltarea cognitivă, afectivă,

a limbajului, a creativității copiilor, dar și la crearea unor legături foarte strânse între părinți și copii sau educatori și copii.

În Dicționarul explicativ al limbii române, omul este definit ca fiind o ” Ființă superioară, socială, care se caracterizează prin gândire, inteligență și limbaj articulat...”. Astfel că putem spune fără să greșim, că încă din primele etape ale evoluției sale, acesta a comunicat și și-a transmis ideile, sentimentele, trăirile, etc.El a reușit să facă acest lucru prin intermediul artei rupestre la început, care apoi a fost din ce în ce mai elaborată, dar și prin literatură, prin creații literare care i-au ajutat ”să se comunice”. Literatura pentru copii și mai ales poveștile, reprezintă o lume magică, un multivers misterios, în care totul este posibil, iar forțele Binelui sunt cele care înving.

Încă din perioada educației antepreșcolare și preșcolare, contactul pe care copilul de la cele mai mici vârste îl are cu operele literare, dar mai ales cu basmul conduce la formarea și consolidarea unor comportamente, preșcolarii vor putea face diferența între Bine și Rău, își vor însuși noțiuni ca : prietenia, adevărul, curajul, familia, bunătatea, ,etc., își vor stimula imaginația, gândirea, însă o mare importanță o are și dezvoltarea limbajului. O parte importantă a literaturii noastre naționale este reprezentată de literatura pentru copii și cuprinde în întregime creațiile literare care reușesc să creeze o legătură afectivă cu lectorii de la cele mai mici vârste, prin intermediul ideilor, prin profunzimea mesajelor , prin maniera de realizare la nivel artistic și nu în ultimul rând prin cât de accesibile sunt. La nivel de conținut, temele propuse sunt cele care sondează profunzimile universului cunoașterii copilului, adică care sunt cunoștințele acestuia, ce își dorește în legătură cu familia, care sunt visurile sale , cum percepe acesta copilăria, însă speciile și genurile în care putem încadra aceste creații sunt la fel cu cele ale literaturii naționale.

Ingenioasa metamorfozare artistică a evenimentelor, întâmplărilor și personajelor, are menirea de a pune în evidență calitățile și trăsăturile de caracter care vor fi exemple de urmat pentru micii cititori, mai ales dacă ținem seama de faptul că fiecare copil se naște cu dorința de a încerca, de a descoperi și de a cunoaște lumea, iar literatura pentru copii este cea care poate să le ofere răspunsurile la acele întrebări sau ” de ce-uri” cum le numea J. Piaget (Piaget 1923: 217-219). Este însă binecunoscut faptul că aceste creații literare reprezintă o încântare la orice vârstă le-am citi , așa cum afirma marele critic literar, G. Călinescu în ”Cronicile optimistului” -”Totuși fondul etern va fi înfățișat copiilor într-o viziune specială, cum e , de pildă, aceea a basmului. Dar interesează și pe omul matur.” (G. Călinescu, 1964)

Integrarea basmelor în procesul instructiv-educativ este foarte importantă, mai ales în contextul aplicării Noului Curriculum și participă la dezvoltarea proceselor de cogniție, la crearea legăturilor afective, la dezvoltare propriei personalități. Aceste creații care conțin modele de personaje demne de urmat și care sunt izvorul nesecat de înțelepciune al poporului român, ce prezintă arhetipuri umane, le oferă preșcolarilor codul potrivit cu ajutorul căruia aceștia pot să pătrundă complexitatea lumii care îi înconjoară. În "Didactica literaturii. Reorientări", autoarea, Alina Pamfil vorbește despre anumite modalități de cunoaștere "prin lectură", "descoperire,, "autocunoaștere". (Alina Pamfil, 2016 : 37.) , deoarece prin intermediul basmelor cei mici își dezvoltă atenția la detalii și totodată memoria, se dezvoltă și o relație de afectivitate între lector și micul ascultător, dar aceste creații sunt cu adevărat valoroase pentru dezvoltarea limbajului, pentru că îl obișnuiesc pe copil cu normele gramaticale, cu expresivitatea exprimării, dar și a modului în care percepe acesta lumea , emoțiile, trăirile și sentimentele la cele mai mici vârste. Basmele sunt adevărate resurse pe baza cărora preșcolarii își dezvoltă gândirea critică, deductivă, divergentă, logică, imaginația, creativitatea, atenția distributivă, memoria, simțul artistic și nu în ultimul rând, personalitatea și caracterul. Rolul poveștilor în dezvoltarea limbajului este definit de evenimentele narate, de elementele nonverbale și paraverbale implicate, de captarea atenției, de finalitățile atinse.

În perioada grădiniței copilul are o gândire intuitivă, egocentrică, preconceptuală, dar mai ales magică. Încep să se contureze primele operații cognitive, apar noțiunile empirice. Satisfacerea nevoii de independență se asociază cu apariția unor stări afective, pozitive, placute, tonifiante, de bucurie și satisfacție, în timp ce contrazicerea și blocarea ei se asociază cu manifestarea unor stări emotionale de insatisfacție, de nemulțumire.

Dezvoltarea limbajului înregistrează progrese uimitoare mai ales în ceea ce privește construcția de propoziții și fraze începând cu vârsta de 2-3 ani. Dezvoltarea la nivel fonologic este aproape desăvârșită, se mărește mult numărul de cuvinte , se dezvoltă modul în care aceste se îmbină, adică se dezvoltă sintaxa, care pe parcursul trecerii timpului are un grad de complexitate din ce în ce mai mare. Pentru ca limbajul să poată fi învățat, trebuie să dăm importanța cuvenită celor trei secvențe de dezvoltare, care se află în relație de interdependență:

1. Dezvoltarea la nivel cognitiv:

-abilitatea de a recunoaște,

-abilitatea de a identifica;

- abilitatea de a discrimina;

- abilitatea de a manipula;

2. Dezvoltarea capacității de a înțelege ce spun cei din jurul său;

3. Dezvoltarea abilității de a reproduce vorbirea adulților, prin producerea unor succesiuni de sunete specifice vorbirii, iar acest lucru se realizează foarte bine prin lectura .

Contactul nemijlocit cu poveștile, mai ales la vârsta școlară mică, contribuie la dezvoltarea abilităților de lectură, care ajută la formarea și consolidarea deprinderilor de citire corectă , conștientă și expresivă de mai târziu, la îmbogățirea, activizarea și nuanțarea vocabularului copilului. Totodată aceștia își însușesc structura gramaticală corectă a limbii. Dorința de a citi este urmată de nevoia de a crea, la început prin imitație, iar mai apoi copilul dă o formă originală creației, care să îl definească , să îi transmită mesajul. Ei își vor prezenta realizările, astfel că, acești mici „truditori” ai ideilor și cuvintelor, vor primi din partea celor care îi ascultă un feed-back asupra muncii lor ce le va da o nouă perspectivă asupra lucrurilor deoarece vor putea observa cum sunt receptați de cei din jur și vor deveni mai buni pe viitor.

BIBLIOGRAFIE:

Curriculum pentru educație timpurie, publicat de MEN, în 2019

Călinescu G., *Estetica basmului*, București, Editura pentru Literatură, 1965, p. 9.

Pamfil Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Ed. Art, București, 2016, p. 37.

Cândroveanu H, *Literatura română pentru copii* , editura Albatros, București, 1988

Piaget J , *Teoria dezvoltării cognitive* , 1923: 217-219

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ flexibil

Autor: Niță Gabriela Carmen

Liceul Teoretic George Moroianu

Introducere

În contextul actual, educația se află într-o continuă schimbare, iar provocările tehnologice, economice și sociale solicită un răspuns rapid și eficient din partea sistemelor educaționale. Procesul educațional tradițional, centrat pe predare unidirecțională, se confruntă cu limitări care sunt greu de depășit în fața cerințelor unei lumi interconectate și în continuă evoluție. Astfel, reimaginarea educației devine esențială, iar implementarea unor soluții inovative are potențialul de a transforma mediul educațional într-un spațiu colaborativ, flexibil și adaptabil nevoilor diverse ale elevilor și profesorilor.

I. Conceptul de educație colaborativă și flexibilă

1.1 Definirea educației colaborative

Educația colaborativă este o abordare pedagogică în care învățarea nu mai este un proces izolat, ci unul social, bazat pe interacțiune activă între elevi și între elevi și profesori. Această metodă pune accent pe învățarea prin cooperare, prin care elevii sunt încurajați să lucreze împreună pentru a înțelege concepte, a rezolva probleme și a aplica cunoștințele într-un context real. În acest mod, învățarea devine mai profundă și mai semnificativă, iar elevii sunt motivați să participe activ la procesul educațional. Educația colaborativă se bazează pe interacțiunea și cooperarea între participanți, fiind un proces activ în care elevii sunt încurajați să lucreze împreună pentru a atinge obiective comune. Conform cercetărilor lui Johnson și Johnson (2009), colaborarea în cadrul educațional nu doar că promovează dezvoltarea competențelor sociale ale elevilor, dar și crește nivelul de învățare și înțelegere a materialului predat.

1.2 Flexibilitatea în educație

Flexibilitatea în educație se referă la posibilitatea de a adapta procesul educațional la nevoile individuale ale fiecărui elev, dar și la evoluția rapidă a tehnologiilor și a cerințelor din societate. Acest concept include mai multe dimensiuni: flexibilitatea în modalitățile de predare, flexibilitatea în ceea ce privește ritmul de învățare, dar și accesibilitatea și diversificarea resurselor educaționale. În acest context, flexibilitatea în educație presupune implementarea unor metode care permit elevilor să învețe într-un ritm propriu, să acceseze materiale educaționale din orice locație și să își aleagă formele de învățare care li se potrivesc cel mai bine. În viziunea lui Horn și Staker (2015), flexibilitatea se manifestă prin diverse forme de învățare, cum ar fi învățământul hibrid, învățarea bazată pe tehnologie și utilizarea platformelor online pentru sprijinul educațional.

II. Soluții inovative în educație

2.1 Tehnologia educațională

Unul dintre factorii cheie în reimaginarea educației este integrarea tehnologiei. Începând cu învățarea online și continuând cu instrumentele educaționale bazate pe inteligența artificială (AI), tehnologia oferă soluții inovative pentru un mediu educațional colaborativ și flexibil. Potrivit lui Siemens (2005), tehnologia permite personalizarea învățării, ceea ce contribuie la crearea unui mediu de învățare adaptiv, în care elevii pot învăța în ritmul propriu.

2.2 Platformele educaționale online

educaționale online, precum Moodle, Google Classroom sau Microsoft Teams, facilitează colaborarea între elevi și profesori într-un mod eficient și accesibil. Aceste platforme permit accesul la resurse educaționale diversificate și susțin învățarea activă prin forumuri de discuție, sesiuni de feedback și evaluări interactive.

2.3 Învățarea bazată pe proiecte (PBL)

În învățământul tradițional, elevii învață adesea în mod izolat, iar lecțiile sunt separate de realitatea cotidiană. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL) reprezintă o soluție inovativă care încurajează colaborarea și aplicarea cunoștințelor într-un context real. Potrivit cercetărilor realizate de Thomas (2000), PBL dezvoltă abilități esențiale precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și lucrul în echipă.

III. Crearea unui mediu educațional colaborativ flexibil

3.1 Învățarea hibridă

Învățarea hibridă reprezintă o combinație între învățarea față în față și învățarea online. Aceasta oferă un cadru flexibil în care elevii pot beneficia de cele mai bune aspecte ale ambelor modalități. Potrivit unui studiu realizat de Allen și Seaman (2013), învățarea hibridă are avantaje semnificative, inclusiv accesibilitatea, personalizarea învățării și flexibilitatea în gestionarea timpului.

3.2 Mediul fizic și digital integrat

Un alt aspect esențial în crearea unui mediu educațional colaborativ este integrarea tehnologiei în spațiile fizice. Sălile de clasă trebuie să fie dotate cu echipamente tehnologice moderne care să sprijine învățarea colaborativă, iar platformele online trebuie să fie ușor accesibile și intuitive. În acest context, strategii precum învățarea bazată pe realitatea augmentată (AR) sau realitatea virtuală (VR) au un potențial semnificativ de a transforma modul în care elevii interacționează cu materialele educaționale și între ei.

IV. Provocările și oportunitățile implementării unor soluții inovative

4.1 Provocările educației inovative

Implementarea soluțiilor inovative în educație nu este lipsită de provocări. Printre acestea se numără lipsa de formare continuă a cadrelor didactice, rezistența la schimbare și inegalitățile în accesul la tehnologie. Studiile realizate de Bates (2015) sugerează că, pentru ca aceste soluții să fie implementate cu succes, este esențială o pregătire adecvată a profesorilor și un sprijin instituțional continuu.

4.2 Oportunitățile educației inovative

În ciuda provocărilor, soluțiile inovative în educație aduc numeroase oportunități. Printre acestea se numără îmbunătățirea accesului la educație pentru elevii din zone defavorizate, dezvoltarea de noi metode de evaluare și personalizarea învățării pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev. Conform unui raport al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD, 2016), aceste soluții contribuie la formarea unei educații mai incluzive și mai echitabile.

V. Concluzii și perspective

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil nu este doar o necesitate, ci și o oportunitate pentru îmbunătățirea procesului educațional. Tehnologia, învățarea hibridă, platformele online și metodele activităților colaborative sunt pași esențiali către crearea unui sistem educațional care să răspundă provocărilor secolului XXI. Implementarea acestor soluții, însă, necesită o viziune clară, o pregătire continuă a cadrelor didactice și o infrastructură adecvată.

Bibliografie

1. Allen, I. E., & Seaman, J. (2013). *Changing course: Ten years of tracking online education in the United States*. Babson Survey Research Group.
2. Bates, T. (2015). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning for a digital age*. Tony Bates Associates Ltd.
3. Horn, M. B., & Staker, H. (2015). *Blended: Using disruptive innovation to improve schools*. Jossey-Bass.
4. Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (2009). *Joining together: Group theory and group skills*. Pearson Education.
5. OECD. (2016). *Schooling for tomorrow: Educational research and innovation*. OECD Publishing.
6. Siemens, G. (2005). *Connectivism: A learning theory for the digital age*. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.
7. Thomas, J. W. (2000). *A review of research on project-based learning*. Autodesk Foundation.

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru îmbunătățirea colaborării între profesori și elevi

Autor: Niță Gabriela Carmen

Liceul Teoretic George Moroianu

Introducere

În ultimii ani, educația s-a confruntat cu provocări semnificative în fața globalizării și a dezvoltării rapide a tehnologiei. Procesul educativ tradițional, axat pe învățarea pasivă și pe relații formale între profesori și elevi, nu mai răspunde nevoilor actuale ale unei lumi interconectate și interdependente. Astfel, s-a impus o schimbare fundamentală în modul în care sunt organizate relațiile educaționale, iar soluțiile inovative au devenit esențiale în crearea unui mediu educațional colaborativ, în care profesorii și elevii colaborează activ pentru atingerea obiectivelor comune de învățare (OECD, 2016; Siemens, 2005).

În acest context, articolul de față va explora cercetările și analizele privind implementarea unor soluții inovative pentru îmbunătățirea colaborării între profesori și elevi. Vom analiza studii de caz privind implementarea unor strategii educaționale inovative în școlile din România și Republica Moldova, cu un focus pe cooperare, și vom explora modele educaționale care sprijină crearea unui mediu de învățare bazat pe respect, inovație și colaborare (Darling-Hammond, 2000; Barab & Duffy, 2000).

I. Soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între profesori și elevi

1.1 Rolul tehnologiei în îmbunătățirea colaborării în educație

În ultimele decenii, tehnologia educațională a fost un instrument esențial în îmbunătățirea relațiilor dintre profesori și elevi, având un impact semnificativ asupra procesului educațional. Tehnologiile digitale permit crearea unui mediu interactiv și colaborativ, care susține atât învățarea activă a elevilor, cât și implicarea lor directă în procesul educativ (Christensen & Horn, 2013). Platformele educaționale online, cum ar fi Google Classroom, Moodle sau Microsoft Teams, contribuie semnificativ la dezvoltarea relațiilor de colaborare între profesori și elevi. Conform unui raport realizat de OECD (2016), aceste platforme permit profesorilor să creeze materiale interactive, să comunice eficient cu elevii și să monitorizeze progresul acestora într-un mod continuu.

Integrarea tehnologiilor inovative precum realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) permite elevilor să experimenteze lecțiile într-un mod mult mai interactiv și să participe activ la procesul de învățare. De exemplu, în domenii precum științele naturale sau istoria, elevii pot explora fenomene științifice sau evenimente istorice într-un mod care depășește limitele sălii de clasă tradiționale, dezvoltând astfel o înțelegere mai profundă a subiectului (Garrison & Anderson, 2003).

1.2 Metode pedagogice inovative pentru promovarea colaborării

Una dintre cele mai importante metode pedagogice inovative care sprijină colaborarea între profesori și elevi este învățarea bazată pe proiecte (PBL). În cadrul acestei metodologii, elevii lucrează împreună la proiecte complexe care necesită cercetare, analiză critică și soluționarea unor probleme din viața reală (Thomas, 2000). PBL stimulează colaborarea între elevi și le dezvoltă abilități de lucru în echipă, de rezolvare a problemelor și de gestionare a timpului, toate acestea fiind esențiale în mediul profesional.

Studiile realizate de Thomas (2000) au arătat că PBL nu doar că îmbunătățește performanțele academice ale elevilor, dar și contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și a relațiilor interpersonale. Elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să negocieze soluții într-un mediu controlat, dar provocator. În plus, profesorii sunt încurajați să adopte o abordare facilitativă, sprijinind elevii în procesul lor de învățare prin întrebări provocatoare și feedback continuu (Hattie, 2009).

II. Studii de caz privind implementarea unor strategii educaționale inovative în școlile din România și Republica Moldova

2.1 Implementarea învățării digitale în școlile din România

În România, mai multe școli au început să adopte soluții inovative pentru a sprijini colaborarea între profesori și elevi. Un exemplu relevant este implementarea unor platforme educaționale online, precum *EduClass* și *Khan Academy*, care au fost utilizate pentru a îmbunătăți accesul la resurse educaționale și pentru a stimula învățarea activă. Aceste platforme permit elevilor să participe la lecții online, să colaboreze pe teme comune și să beneficieze de feedback continuu din partea profesorilor (Ministerul Educației, România, 2020).

Un studiu realizat de Ministerul Educației din România (2020) a arătat că implementarea unor astfel de platforme a avut un impact pozitiv asupra relațiilor dintre profesori și elevi, în special în timpul perioadelor de învățământ online, când interacțiunea fizică a fost limitată. Elevii au raportat o creștere a sentimentului de implicare în procesul educațional și au declarat că au avut oportunități mai mari de a colabora cu colegii lor pe proiecte și teme comune.

2.2 Proiecte educaționale în Republica Moldova: Inovație și cooperare

În Republica Moldova, mai multe școli au adoptat strategii educaționale inovative pentru a încuraja colaborarea și cooperarea între elevi și profesori. Un exemplu semnificativ este proiectul „Școala Viitorului”, care promovează învățarea activă și colaborativă prin implementarea unor metode educaționale bazate pe tehnologie și învățare prin proiecte. În cadrul acestui proiect, profesorii colaborează cu elevii pentru a dezvolta activități educaționale interactive, cum ar fi simulările virtuale și proiectele interdisciplinare (Ministerul Educației, Republica Moldova, 2019).

Conform unui raport al Ministerului Educației din Republica Moldova (2019), implementarea acestui tip de învățământ a contribuit la crearea unui mediu educațional mai colaborativ, în care elevii și profesorii au devenit parteneri activi în procesul de învățare. Elevii au fost încurajați să își exprime opiniile, să contribuie cu idei și să colaboreze la rezolvarea problemelor, în timp ce profesorii au devenit facilitatori ai procesului educațional, în loc să fie doar furnizori de informație.

III. Modele educaționale care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație

3.1 Modelul educațional al învățării colaborative

Un model educațional eficient care sprijină învățarea colaborativă este „învățarea prin cooperare” (Cooperative Learning). Acest model pedagogic, promovat de Johnson și Johnson (2009), se bazează pe ideea că elevii învață cel mai bine atunci când lucrează împreună pentru a atinge obiective comune. În cadrul acestui model, elevii sunt organizați în grupuri mici și își împărtășesc cunoștințele, sprijinindu-se reciproc pentru a înțelege mai bine materialul studiat.

Modelul de învățare colaborativă include elemente precum interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală și evaluarea grupului. Aceasta ajută elevii să învețe nu doar materia, ci și să dezvolte abilități esențiale de comunicare și colaborare. În plus, învățarea prin cooperare contribuie la crearea unui climat de respect reciproc, în care fiecare membru al grupului este valorizat și încurajat să participe activ (Johnson & Johnson, 2009).

3.2 Învățământul hibrid și flexibilitate

Un alt model educațional care sprijină colaborarea între profesori și elevi este învățământul hibrid. Acest model combină învățământul tradițional față în față cu învățarea online, oferind elevilor flexibilitatea de a învăța la propriul ritm și de a colabora cu colegii lor într-un mediu digital. Învățământul hibrid permite profesorilor să personalizeze experiențele educaționale pentru fiecare elev, să folosească tehnologii interactive și să colaboreze cu elevii într-un mod mai eficient (Garrison & Anderson, 2003).

Învățământul hibrid încurajează o mai mare responsabilitate din partea elevilor, deoarece aceștia pot învăța într-un ritm propriu și pot explora subiectele care îi interesează. De asemenea, acest model stimulează colaborarea între profesori și elevi, deoarece aceștia pot lucra împreună pe platforme educaționale online și pot discuta progresul învățării prin feedback continuu (Puentedura, 2014).

IV. Concluzii

Implementarea unor soluții inovative în educație este esențială pentru îmbunătățirea colaborării dintre profesori și elevi, contribuind astfel la crearea unui mediu educațional mai eficient, bazat pe respect, inovație și colaborare. Tehnologia educațională, metodele pedagogice inovative și modelele educaționale care sprijină învățarea activă și colaborativă au demonstrat un impact pozitiv asupra procesului educațional, îmbunătățind relațiile dintre profesori și elevi și oferind oportunități de învățare personalizată și interactivă (Bates, 2015; Siemens, 2005).

Studiile de caz din România și Republica Moldova arată că implementarea unor strategii educaționale inovative a avut un impact semnificativ asupra cooperării dintre profesori și elevi, stimulând participarea activă și crearea unui mediu educațional mai incluziv. Este esențial ca aceste soluții inovative să fie susținute de politici educaționale coerente și de formare continuă a cadrelor didactice, pentru a asigura succesul implementării acestora (Hattie, 2009; Darling-Hammond, 2000).

Bibliografie

1. Allen, I. E., & Seaman, J. (2013). *Changing course: Ten years of tracking online education in the United States*. Babson Survey Research Group.
2. Bates, T. (2015). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning for a digital age*. Tony Bates Associates Ltd.
3. Christensen, C., & Horn, M. B. (2013). *Disrupting class: How disruptive innovation will change the way the world learns*. McGraw-Hill.
4. Darling-Hammond, L. (2000). *Teacher quality and student achievement: A review of state policy evidence*. Educational Policy Analysis Archives, 8(1), 1-44.
5. European Commission. (2020). *Digital Education Action Plan 2021-2027: Resetting education and training for the digital age*. European Commission.
6. Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (2009). *Joining together: Group theory and group skills*. Pearson Education.
7. OECD. (2016). *Schooling for tomorrow: Educational research and innovation*. OECD Publishing.
8. Siemens, G. (2005). *Connectivism: A learning theory for the digital age*. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning, 2(1), 3-10.
9. Thomas, J. W. (2000). *A review of research on project-based learning*. Autodesk Foundation.
10. World Economic Forum. (2016). *The future of jobs: Employment, skills, and workforce strategy for the Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum.
11. Sälzer, C., & Prenzel, M. (2018). *Collaborative learning and innovation in the classroom: A review of studies on educational practices and learning outcomes*. European Journal of Education, 53(2), 233-248.
12. UNESCO. (2020). *Education for sustainable development goals: Learning objectives*. UNESCO Publishing.
13. Ministerul Educației, România. (2020). *Raport privind utilizarea platformelor educaționale online în școlile din România*.
14. Ministerul Educației, Republica Moldova. (2019). *Proiectul „Școala Viitorului”: Promovarea învățării active și colaborative*.
15. Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
16. Garrison, D. R., & Anderson, T. (2003). *E-learning in the 21st century: A framework for research and practice*. RoutledgeFalmer.
17. Koç, M. (2017). *Digital literacy and its influence on learning outcomes in schools: An analysis of the role of technology in education*. Journal of Educational Technology & Society, 20(1), 19-29.
18. Puentedura, R. R. (2014). *SAMR: A contextualized model of learning and technology integration*. International Journal of Information and Education Technology, 4(5), 303-310.
19. Barab, S. A., & Duffy, T. M. (2000). *From practice fields to communities of practice*. In D. H. Jonassen & S. M. Land (Eds.), *Theoretical foundations of learning environments* (pp. 25-55). Lawrence Erlbaum Associates.

PROVOCĂRI ÎNTÂMPINATE DE PROFESORI ȘI ELEVII ÎN IMPLEMENTAREA STRATEGIILOR DE COOPERERE

NIȚĂ ONUȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ REGINA MARIA
VINTILEASCA, VRANCEA

Implementarea strategiilor educaționale inovative care pun accent pe cooperare nu este un proces ușor și implică o serie de provocări, atât din partea cadrelor didactice, cât și a elevilor. Aceste dificultăți pot varia de la rezistența la schimbare, la lipsa resurselor sau la dificultăți în adaptarea la noile metode de predare. Iată câteva dintre principalele provocări întâmpinate în acest proces:

1. Rezistența la schimbare a cadrelor didactice

Una dintre cele mai frecvente provocări în implementarea strategiilor educaționale inovative este rezistența la schimbare a unui număr semnificativ de profesori. În multe cazuri, cadrele didactice au fost formate și au experiență în metode tradiționale de predare, care pun accent pe învățarea individuală, iar tranziția către învățarea prin cooperare poate părea dificilă și riscantă.

Această rezistență se poate manifesta sub diverse forme:

- Frica de necunoscut: Profesorii care nu sunt familiarizați cu metodele de învățare colaborativă pot fi reticenți în a le aplica, considerându-le ineficiente sau greu de gestionat.
- Lipsa de timp: Implementarea unor metode educaționale inovative poate părea consumatoare de timp, iar profesorii se pot simți copleșiți de necesitatea de a adapta lecțiile și materialele educaționale.
- Teama de a pierde controlul asupra clasei: Unele cadre didactice consideră că învățarea colaborativă poate duce la un comportament haotic sau la o scădere a autorității lor în fața elevilor.

2. Lipsa de resurse materiale și financiare

Un alt obstacol semnificativ în implementarea strategiilor educaționale inovative este lipsa de resurse. Școlile din România, în special cele din mediile rurale sau mai puțin dezvoltate, se confruntă cu lipsa unor infrastructuri adecvate pentru implementarea învățării prin cooperare. Aceasta include:

- Resurse tehnice insuficiente (computere, tablete, internet de mare viteză) care să permită integrarea eficientă a tehnologiei în procesul de învățământ.
- Materiale educaționale limitate pentru activități interactive și colaborative. În multe cazuri, profesorii nu au acces la materialele necesare pentru a organiza activități de grup sau pentru a aplica metode de învățare bazate pe proiecte.
- Spații necorespunzătoare: Liniile tradiționale de învățământ sunt organizate pentru învățământul frontal, ceea ce face dificilă realizarea unor activități de grup eficiente. Lipsa de spațiu și mobilier flexibil face mai greu organizarea de activități interactive în care elevii să poată colabora.

3. Formarea și pregătirea insuficientă a cadrelor didactice

Multe dintre școlile din România nu beneficiază de programe de formare continuă în domeniul metodelor inovative de predare. Deși există inițiative pentru formarea cadrelor didactice în strategii educaționale moderne, acestea sunt adesea insuficiente sau nu sunt aplicate în mod sistematic. Acestea includ:

- Lipsa unor sesiuni de formare specifice pentru învățarea colaborativă, care să ajute profesorii să înțeleagă cum să implementeze eficient aceste metode în sala de clasă.
- Incertitudinea privind evaluarea: Profesorii se confruntă adesea cu provocări legate de evaluarea elevilor într-un sistem de învățare bazat pe cooperare. De exemplu, se pune întrebarea dacă este corect să fie evaluat un proiect de grup în funcție de performanța individuală a elevilor sau de colaborarea în cadrul echipei.
- Deficiențe în aplicarea învățământului diferențiat: Majoritatea profesorilor nu au fost pregătiți să gestioneze clase diverse, unde elevii au abilități și ritmuri de învățare diferite. Astfel, personalizarea învățării într-un cadru de cooperare poate fi o provocare semnificativă.

4. Dificultăți în gestionarea diversității în clasă

Una dintre caracteristicile educației inovative și colaborative este promovarea diversității. Într-o sală de clasă, elevii vin cu experiențe și abilități diferite, iar gestionarea acestei diversități poate fi o provocare majoră, mai ales în contextul în care se pune accentul pe cooperare. Aceste dificultăți includ:

- Diferențele de abilități sociale: Nu toți elevii au aceleași abilități de comunicare și colaborare. Unii pot fi introvertiți și se simt inconfortabil să lucreze în grupuri, în timp ce alții pot avea dificultăți în a-și exprima opiniile sau în a colabora eficient.
- Probleme de integrare socială: În grupuri de elevi, pot apărea conflicte sau tendințe de excludere între membri. Aceste dinamici sociale pot afecta negativ învățarea colaborativă și pot duce la resentimente sau discriminări.
- Lipsa abilităților de auto-reglare: Elevii care nu au fost obișnuiți cu învățarea autonomă pot întâmpina dificultăți în gestionarea timpului și resurselor într-un proiect de grup, ceea ce poate duce la eșecuri sau frustrare.

5. Provocări în motivarea elevilor

Elevii nu sunt întotdeauna motivați să participe activ în activitățile de cooperare, iar acest lucru poate afecta succesul învățării. Dificultăți în motivarea elevilor pot apărea din mai multe motive:

- Lipsa unui scop clar: Dacă obiectivele activităților de grup nu sunt clar comunicate sau dacă elevii nu înțeleg beneficiile colaborării, aceștia pot să nu fie suficient de implicați.
- Desinteresul față de activitățile de grup: Unii elevi pot percepe activitățile de grup ca fiind o pierdere de timp sau pot considera că performanța lor individuală este subminată de dependența de ceilalți membri ai grupului.
- Discrepanțele în nivelul de pregătire al elevilor: În grupurile de învățare, elevii cu performanțe mai slabe pot simți că nu pot contribui în mod egal la succesul echipei, ceea ce poate duce la o scădere a motivației lor de a participa activ.

6. Lipsa sprijinului din partea părinților

Deși unele strategii educaționale inovative implică și părinții în procesul de învățare, în multe cazuri părinții nu sunt suficient de implicați în educația colaborativă a copiilor lor. Această lipsă de sprijin poate fi cauzată de:

- Lipsa de informare: Mulți părinți nu sunt conștienți de beneficiile metodei de învățare prin cooperare și nu știu cum să sprijine elevii în acest proces.
- Timpul și resursele limitate: Părinții care au un program încărcat sau resurse financiare limitate pot fi mai puțin dispuși să se implice în activitățile școlare care presupun un grad mare de colaborare sau care necesită investiții de timp și energie.

Concluzie

Implementarea strategiilor educaționale inovative care pun accent pe cooperare este o provocare complexă și multifacetică. Este nevoie de o abordare integrată, care să includă formarea cadrelor didactice, resurse adecvate, implicarea părinților și sprijin din partea autorităților educaționale pentru a depăși aceste dificultăți. Cu toate acestea, beneficiile pe termen lung ale educației colaborative – dezvoltarea abilităților sociale, îmbunătățirea performanțelor academice și formarea unei societăți mai coezive – justifică eforturile necesare pentru implementarea acestor metode inovative.

BIBLIOGRAFIE:

- Fluieraș, V. (2007). *Teoria și practica învățării prin cooperare*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.
- Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive - repere teoretice și practice*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Marian, A. & Stroe, I. (2019). *Relația profesor-elev: provocări și recomandări*. Didactic.ro.
- Chișvasi, M. (2022). *Stimularea implicării elevilor în procesul de învățare prin cooperare*. EDICT.
- Bălan, V. (2016). *Etica în educație: provocări și soluții*. Revista de Pedagogie, 64(1), 45-58.
- Popescu, A. (2018). *Inovație în activitatea didactică: strategii de învățare prin cooperare*. Didactic.ro.
- Ionescu, R. (2017). *Provocări în educația contemporană: implementarea strategiilor de cooperare*. EDICT.
- Dumitru, M. (2021). *Relația profesor-elev în context modern: metode și tehnici de cooperare*. Didactic.ro.
- Popovici, D. (2020). *Parteneriate educaționale: oportunități și provocări în implementarea strategiilor de cooperare*. EDICT.
- Georgescu, L. (2019). *Dinamica relației profesor-elev în perioada postpandemică*. Revista Profesorului, 10(3), 12-18.

Metode

*Reimaginarea educației prin soluții inovative
pentru crearea unui mediu educațional
colaborativ, flexibil*

Propunător:
Ogrezeanu Raluca

Cuprins

I. Introducere

- ❖ Noțiuni istorice locale și naționale
- ❖ Definiția demersului didactic creativ istorico -cultural și importanța acestuia în contextul educațional actual
- ❖ Scopul și obiectivele referatului

II. Fundamentarea teoretică

- ❖ Explicarea conceptului de istorie locală și națională și modalitățile prin care acesta se manifestă
- ❖ Explicarea conceptului de demersului didactic creativ istorico -cultural
- ❖ Argumente pentru importanța formării unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

III. Metodologii și strategii de dezvoltare a unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

- ❖ Utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul educațional
- ❖ Promovarea lecturii și stimularea abilităților în procesul educativ
- ❖ Integrarea artelor și a activităților creative în procesul de învățare
- ❖ Dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă prin proiecte și colaborare

IV. Exemple practice

- ❖ Prezentarea unor exemple de activități care au ca scop dezvoltarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

V. Evaluarea și monitorizarea progresului în dezvoltarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

- ❖ Instrumente și strategii de evaluare adecvate vârstei și nivelului de dezvoltare al elevilor
- ❖ Importanța feedback-ului și a reflectării în procesul de dezvoltare a acestei atitudini

VI. Concluzii și recomandări

- ❖ Sumarizarea principalelor concluzii și relevanța acestora în contextul educațional

VII. Bibliografie

- ❖ Surse bibliografice utilizate

I. Introducere

❖ *Noțiuni istorice locale și naționale*

Istoria este știința care studiază evoluția societății umane de la apariția omului până în prezent. Obiectul istoriei nu se limitează doar la evenimentele politice, ci cuprinde și aspectele economice, sociale și culturale (uneltele, ocupațiile și organizarea oamenilor, creațiile artistice și credințele religioase, viața de zi cu zi etc (www.wikipedia))

Istoria, cu multiplele sale straturi și interpretări, reprezintă o resursă inestimabilă pentru formarea identității culturale și a sentimentului de apartenență la o comunitate. Dincolo de simpla memorare a datelor și evenimentelor, studiul istoriei are un potențial semnificativ în cultivarea unei atitudini pozitive, bazate pe înțelegere, respect și apreciere pentru trecut. Acest lucru este valabil atât pentru istoria locală a Ploieștiului și a județului Prahova, cât și pentru istoria națională a României.

Ploiești este un oraș situat în județul Prahova, România, cu o istorie bogată ce datează din cele mai vechi timpuri. Primele mențiuni despre Ploiești apar în documente din secolul al XV-lea, dar regiunea a fost populată cu mult timp înainte.

Inițial, orașul a fost cunoscut pentru poziția sa strategică și a evoluat în jurul unui important punct de comerț pe calea comercială care lega Transilvania de Țara Românească.

În secolul al XIX-lea Ploieștiul a devenit un centru important pentru industria petrolieră datorită bogatelor zăcăminte de petrol descoperite în zonă. Acest lucru a dus la dezvoltarea rapidă a orașului, transformându-l în unul dintre cele mai importante centre industriale din România.

Acest oraș reprezintă un loc cheie în timpul celor două mari conflagrații datorită rafinăriilor sale.

După 1989, orașul a trecut printr-o serie de transformări socio-economice, adaptându-se la noile condiții de piață, dar, în prezent, se poate spune că a rămas un centru economic și cultural cu

o diversitate de instituții educaționale și culturale precum și un patrimoniu arhitectural semnificativ.

A treia generație a Socoleștilor – arhitecți îl are drept reper pe Toma T. Socolescu (1883 – 1960), fiul lui Toma N. Socolescu, care devine unul dintre arhitecții autohoni cei mai cunoscuți din România interbelică, atât prin clădirile proiectate și executate, cât și prin activitatea sa didactică și publicistică. Arhitectul s-a implicat în diverse proiecte pentru crearea în Ploiești a unor instituții culturale printre care Casa Corpului Didactic și Palatul Culturii. O altă activitate strâns legată de cea de arhitect a fost și cercetarea de artă românească. Operele arhitecților Socolescu reprezintă diverse programe de arhitectură, locuințe, școli. (Petrescu Gabriela, 2024)

❖ *Definiția demersului didactic creativ istorico -cultural și importanța acestuia în contextul educațional actual*

Prezentul referat își propune să exploreze demersuri didactice creative și de abordare integrată, menite să formeze o atitudine pozitivă față de istorie în rândul elevilor. Ne vom concentra pe conexiunea dintre istoria locală și cea națională, pe importanța utilizării surselor istorice diverse și a metodelor interactive, precum și pe rolul crucial al profesorului în acest proces complex.

Cunoașterea istoriei naționale și locale este o necesitate didactică de actualizare a standardelor și a schimbărilor în învățământul primar, survenite odată trecerea de la activitățile didactice tradiționale la cele axate pe competențe, ce oferă implementarea diferențiată a proiectării didactice. În acest sens, acest referat aduce în discuție contribuția la formarea și dezvoltarea competențelor necesare elevului de clasa I, a viitorului cetățean activ, responsabil și are un rol deosebit în ceea ce privește desfășurarea activității practice pentru susținerea lecțiilor, astfel, elevii vor putea acumula deprinderi, abilități astfel încât să se poată înzestra cu un ansamblu de competențe funcționale, ce vor permite să facă față cerințelor societății contemporane.

Acest demers didactic contribuie atât la deprinderile de integrare a istoriei cu alte discipline din cadrul ciclului primar, cât și la formarea viitorului cetățean responsabil și vizează acumularea cunoștințelor și capacităților de comunicare, soluționarea problemelor și implicarea activă în viața comunității. De exemplu, interdependența cu disciplina ” Științe ale naturii(sau MEM - clasa I) permite formarea concepției despre mediul înconjurător, a deprinderilor de orientare în spațiu, a

cunoașterii societății umane, a dezvoltării deprinderilor de a compara spații istorice din trecut și prezent și oferă informații despre progresele și schimbările demografice.

❖ *Scopul și obiectivele referatului*

Scopul referatului este de a explora și de a evidenția importanța dezvoltării competențelor funcționale la elevii din învățământul primar. Se va analiza impactul acestor competențe asupra dezvoltării cognitive și a abilităților de comunicare ale elevilor, precum și beneficiile pe termen lung în ceea ce privește adaptabilitatea și succesul într-o lume digitală în continuă evoluție. Vor fi prezentate exemple concrete de activități și strategii pedagogice care pot fi implementate la clasă în învățământ primar pentru a promova competențe funcționale cu privire la educația istorică, educația morală și educația intelectuală spre a sprijini dezvoltarea multilaterală a elevilor.

II. Fundamentare teoretică

❖ *Explicarea conceptului de istorie locală și națională și modalitățile prin care acesta se manifestă*

Istoria este o relatare, o construcție a unei imagini a trecutului făcută de istorici care încearcă să descrie, să explice sau să facă perceptibile timpurile care s-au scurs. Indiferent de epoci sau de metode și oricare ar fi scopul subiacent al muncii istoricului, istoria este întotdeauna o construcție intelectuală umană, înscrisă în epoca în care este scrisă (Raymond Aron, 1997). Istoria este și o practică socială: istoria se înscrie în mod fundamental în epoca în care este scrisă și joacă un rol de primă importanță în epoca scrierii ei deoarece, fiind luată drept dovadă a judecății acțiunilor omului, ea determină interpretările, interacțiunile și comportamentele sociale prezente și viitoare ale indivizilor(www.wikipedia)

✓ Istoria națională

Prin națiune se înțelege :

- „comunitate stabilă de oameni, istoricește constituită ca stat, apărută pe baza unității de limbă, de teritoriu, de viață economică și de factură psihică, care se manifestă în particularități specifice ale culturii naționale și în conștiința originii și a sorții comune”. (DEX ,1998).

- Comunitate stabilă de oameni constituită istoricește și apărută pe baza unității de limbă, de teritoriu, de viață economică și de factură psihică, manifestate în particularitățile specifice ale culturii. (NODEX, 2002)

Națiunea este o comunitate cultural-politică care a devenit conștientă de autonomia, unitatea și interesele sale.

Prin istoria națională (istoria românilor) se înțelege,, în mod convențional, istoria regiunii geografice românești precum și a popoarelor care au locuit-o și care, pe lângă diferențele culturale și transformările politice, au dotat-o cu o identitate specifică care, în timp, a dus la recunoașterea României drept subiect istoric de sine stătător. Într-o accepțiune mai restrânsă, prin istoria României se înțelege doar istoria statului unitar, adică istoria statului modern România, a Regatului României și a formelor de organizare intermediare, precum și a evenimentelor care au dus la formarea sa ca stat național”(www.wikipedia)

✓ Istoria locală

Istoria locală face referire la istoria unui loc sau a unui eveniment pornind de la „cronicile tradiționale și mergând până la însemnările de tip cronică ce povesteau istoria unei localități”(Toader Nicoară, 2005)

- ✓ Modalitățile prin care se manifestă au sarcina de a asigura obiectivele și standardele educaționale contemporane. Istoria contribuie la „cunoașterea trecutului și a patrimoniului cultural, la formarea cetățeanului patriot, respectuos față de valorile general-umane. Misiunea ei este una care ajută la rezolvarea problemelor proprii și constituie un izvor de generalizări prin materialul pe care-l furnizează în legătură cu specificul zonei” (Rebeja Valentina, 2019)

- ✓ Prin abordarea acestui demers didactic se formează cunoștințe, deprinderi, aptitudini de muncă astfel încât elevul să fie pregătit pentru provocările care-l așteaptă în cadrul ciclului gimnazial, liceal și, ulterior, în dezvoltarea viitorului adult responsabil.

❖ *Explicarea conceptului de demersului didactic creativ istorico -cultural*

Acest demers didactic deplasează accentul de la modelul tradițional la cel centrat pe elev și implică mai multe tipuri de educație : educație istorică, morală și intelectuală.

Studiul istoriei din punct de vedere transdisciplinar duce la formarea celor patru competențe fundamentale, considerate de Comisia Internațională pentru Educație în secolul XXI, cei patru piloni ai educației:

- a învăța să cunoști (să știi);
- a învăța să faci;
- a învăța să trăiești împreună cu ceilalți
- a învăța să fii.

Procesul formării noțiunilor de istorie ca instrumente operaționale ale gândirii are loc concomitent cu dobândirea cunoștințelor de istorie și este un proces complex și îndelungat care cuprinde atât latura intelectuală, cât și latura afectivă care se realizează prin lecții și activități extrașcolare.

Educația istorică este orientată spre formarea calităților moral - civice, a valorilor democratice, a stabilirii relațiilor amiabile cu alți cetățeni și a respectării drepturilor fundamentale ale omului, a acumulării cunoștințelor elementare despre legi și instituții publice de stat.

Educația morală orientează elevii să respecte valorile etice morale, tradițiile culturale ale comunității, fundamentează cunoștințe despre drepturi și responsabilități: de a fi mai toleranți, mai onști etc.

Educația intelectuală dezvoltă gândirea logică prin reliefarea interdependenței dintre fenomenele vieții sociale, formează gândirea istorico - critică atât prin însușirea corectă a noțiunilor, prin asigurarea înțelegerii fenomenelor sociale, cât și prin interdependența acestora.

❖ *Argumente pentru importanța formării unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională la elevii din învățământul primar*

Abordarea istoriei trebuie făcută printr-o diversitate de practici: lucru în echipă, activități practice, activități transdisciplinare etc. Familiarizarea cu istoria se poate aplica încă din învățământul primar și poate fi folosită deopotrivă în mediul formal și nonformal, în activități educative din școală și din afara școlii, fiind o disciplină care corelează cunoștințe de limba și literatura română, geografie, științe, matematică, religie, educație civică și studiul ei contribuie formativ la formarea și dezvoltarea unui om complex.

✓ *Abilitatea de a comunica eficient:*

Dezvoltarea multilaterală a elevilor din învățământul primar prin care se formează cunoștințe, deprinderi, aptitudini de muncă permite acestora să comunice în mod eficient în diferite medii și contexte. Ei vor fi capabili să-și exprime gândurile și ideile în scris, să înțeleagă și să interpreteze mesaje scrise și să comunice verbal într-o manieră coerentă.

✓ *Acces la o gamă largă de informații:*

În această *lume digitală în continuă evoluție* în care trăim, există o mare varietate de resurse și informații disponibile online. Prin utilizarea tehnologiei în scop educativ, elevii vor fi capabili să navigheze și să analizeze aceste informații, să le înțeleagă și să le evalueze în mod critic.

✓ *Dezvoltarea creativității și a gândirii critice:*

Capacitatea de a citi și a scrie, de a folosi cărțile, revistele, jocurile video, filmele cu tematică istorică încurajează elevii să gândească în mod critic și să-și dezvolte abilitățile creative. Aceasta implică interpretarea și analizarea textelor, precum și crearea propriilor texte și producții literare.

✓ *Îmbunătățirea abilităților lingvistice:*

Prin explorarea istoriei sub diverse forme, elevii își îmbunătățesc abilitățile lingvistice, inclusiv vocabularul, gramatica și stilul de scriere. Aceste abilități vor fi benefice în toate aspectele vieții lor academice și personale.

✓ *Înțelegerea și respectarea diversității culturale:*

Istoria oferă elevilor oportunitatea de a explora și de a înțelege diferite culturi și perspective prin intermediul disciplinei propriu-zise, ci și cu ajutorul literaturii și al altor forme de expresie culturală. Acest lucru le va dezvolta empatia și îi va învăța să valorizeze diversitatea și să respecte diferențele dintre oameni.

III. Metodologii și strategii de dezvoltare a unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

Demersul instructiv educativ propus oferă posibilitatea de a integra resursele materiale și spirituale ale comunității locale și naționale cu resursele audiovizuale și new-media pentru a stimula curiozitatea firească a elevilor pentru istorie.

❖ *Utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul educațional*

Utilizarea tehnologiei în mod responsabil ca resursă pentru dezvoltarea competențelor conduce către adaptarea metodelor și a strategiilor la nevoia și nivelul de dezvoltare al elevilor și realizarea unor activități creative, relevante și interesante pentru elevi. Beneficiile utilizării tehnologiei aduce în discuție posibilitatea de a accesa și de a utiliza informații din surse diverse, de a comunica eficient în diferite medii și de a dezvolta abilități critice de gândire și analiză. Aplicațiile și platformele online pot fi folosite pentru a stimula lectura interactivă, scrierea digitală și comunicarea vizuală.

❖ *Promovarea lecturii și stimularea abilităților de analiză și interpretare a textelor*

Încurajarea elevilor să citească o varietate de texte, inclusiv cărți, articole, poezii și povestiri și, ulterior, discutarea cu elevii despre conținutul textului, a personajelor, îi ajută să-și dezvolte abilitățile de înțelegere a textului și de dezvoltare a gândirii critice.

Activitate :

- ✓ organizarea de lecturi în grup și discuții pentru a explora înțelesurile și sentimentele exprimate în texte cu tematică istorică.

❖ *Integrarea artelor și a activităților creative în procesul de învățare*

Integrarea activităților de lectură, scriere, ascultare și vorbire laolaltă cu cele de matematică și arte plastice într-un context autentic sprijină această dezvoltare a competențelor.

Activitate :

- ✓ organizarea de proiecte sau activități care implică cercetare, redactare de texte, prezentări orale și colaborare în echipă, activități de scriere creative (scurte redactări de texte elevii fiind lăsați să-și inventeze propriile lor personaje și lumi imaginare. Aceasta le permite elevilor să-și dezvolte imaginația, exprimarea personală și abilitățile de organizare a ideilor.
- ✓ folosirea jocurilor de cuvinte pentru a dezvolta abilitățile de înțelegere a cuvintelor și a sensurilor lor multiple: ghicitori, rebusuri sau puzzle-uri cu cuvinte.
- ✓ introducerea unor activități interactive, a unor cântece sau a unor jocuri (inclusiv matematică) astfel încât elevii să exploreze diversitatea cultural - istorică a patriei

❖ *Dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă prin proiecte și colaborare*

Încurajarea lucrului în echipă și a comunicării dintre elevi pentru a dezvolta abilități de colaborare și de comunicare a ideilor.

Activitate :

- ✓ proiectele de grup le pot oferi oportunitatea de a-și îmbunătăți abilitățile de ascultare, vorbire și negociere (ghidarea elevilor în realizarea unor proiecte de cercetare pe diverse teme)

IV. Exemple practice

- ❖ *Prezentarea unor exemple de activități care au ca scop dezvoltarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională*

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

ÎNCEPEREA ACTIVITĂȚII

Intonarea imnului „Deșteaptă-te române” https://youtu.be/Eb3Fedzb_w8?si=cqBVD6jY5sxsZinL

VERIFICAREA CUNOȘTINȚELOR

Fișă de documentare despre orașul natal

Citește cu atenție textul dat, apoi rezolvă cerințele:

Pământ românesc

România este patria mea. Ea are câmpuri întinse. Lanurile coapte se unduiesc în adierea vântului. Pe dealurile însozite se văd pomi cu ramurile încărcate de roade. Pădurile de munte răsună de cântecul vesel al păsărilor.

Întâlnești la tot pasul râuri răcoroase cu apă cristalină și lacuri adânci. În ele înoată tot soiul de pești.

Suntem români. Ne mândrim cu patria noastră.

ACTIVITĂȚI PE GRUPE

GRUPA „SCRIITORII”

1. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru cuvintele:

patrie- _____

steag - _____

a împlini- _____

2. Încercuiește varianta corectă de răspuns:

pîne/ pâine înger/ânger cântar/cîntar fîntînă/fântână

GRUPA „MATEMATICIENII”

1. Ordonează numerotând casetele cu cifre de la 1 la 5, evenimentele de mai jos, în ordinea lunilor din calendar :

☐ Ziua Culturii Naționale - 15 ianuarie 2025

☐ Ziua Drapelului Național - 26 iunie 2025

☐ Ziua Națională a României - 1 decembrie 2025

☐ Sfântul Andrei, ocrotitorul României - 30 noiembrie 2025

☐ Ziua Imnului Național - 29 iulie 2025

2. Ordonează descrescător rezultatele exercițiilor de mai jos și vei descoperi visul românilor la 1918.

NI= 68, U= 98, RE = 76

- suma numerelor 87 și 11 =
- diferența numerelor 87 și 11=
- suma vecinilor lui 34 =

GRUPA „NATURALIȘTII”

1. Unește fiecare parte cu rolul ei :

Protejează sămânța.
E bucătăria plantei.

frunza
rădăcina

Fixează planta în pământ.	fructul
Are rol în înmulțirea plantei	floarea
Din ea se formează fructul	sămânța

2. Completează enunțurile cu informații potrivite:

Pentru alimentația sa și a animalelor, omul folosește diferite părți ale

Legumele sunt foarte importante pentru o alimentație.....

Frunza are rol în prepararea hranei. Ea mai este numită și.....

Sămânța are rol în

O plantă este alcătuită din : rădăcină, tulpină, frunze, flori, fructe și.....

GRUPA „PICTORII”

1. Realizează un desen având în vedere următoarele versuri :

” Sunt român și prețuiesc
Cântec mândru, românesc”

2. Colorează românașii cu portul tradițional românesc:

ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII

Audio: poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!” de Mihai Eminescu, recitată de Adrian Pintea

https://youtu.be/dfvum2kjVgk?si=44yj_8DmCPbLU1GF

Acestea sunt doar câteva exemple de activități care pot contribui la dezvoltarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională la elevii din învățământul primar.

V. Evaluarea și monitorizarea progresului în dezvoltarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

Schimbările majore care au loc în sistemul educațional din România și din alte țări europene au generat noi atitudini în procesul de educare și instruire a personalității elevilor unde sunt implicați atât factori cognitivi, cât și motivaționali- afectivi precum și factori ai personalității, cu scopul adaptării cerințelor realității.

❖ *Instrumente și strategii de evaluare adecvate vârstei și nivelului de dezvoltare al elevilor*

Evaluarea și dezvoltarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională este un proces important în educație. Iată câteva modalități prin care acest lucru poate fi realizat:

- Evaluări standardizate:

-utilizarea testelor standardizate poate oferi o măsură obiectivă a nivelului de competență funcțională: citirea, scrierea, vorbirea și ascultarea.

- Portofolii:

-elevii pot crea și menține portofolii care să reflecte progresul lor . Acestea pot include mostre de texte/lucrări scrise, proiecte creative, prezentări și alte reușite relevante.

- Observații și înregistrări:

-profesorii pot observa și înregistra activitățile și interacțiunile elevilor în diverse contexte de învățare.

- Autoevaluare și auto-reflecție:

-elevii pot fi încurajați să-și evalueze propriile abilități de cooperare, de analiză și interpretare care să reflecte modalitățile prin care își pot dezvolta competențele în continuare. Acest proces de autoevaluare poate contribui la dezvoltarea responsabilității elevilor.

- Proiecte și colaborări:

-lucrul în echipă, proiectele și colaborarea la sarcini complexe pot dezvolta competențele elevilor. Evaluarea poate fi realizată prin intermediul prezentărilor, rapoartelor scrise sau evaluări bazate pe criterii prestabilite.

- ❖ *Importanța feedback-ului și a reflectării în procesul de dezvoltare a competențelor*

Oferind feedback constant și constructiv specific elevilor cu privire la abilitățile lor, va ajuta la a susține dezvoltarea continuă a elevilor în acest domeniu. Aceasta îi ajută să-și identifice punctele tari și să-și îmbunătățească aspectele care necesită dezvoltare.

VI. Concluzii și recomandări

- ❖ *Sumarizarea principalelor concluzii și relevanța acestora în contextul educațional*

Procesul de învățământ, a cărui direcție s-a schimbat de pe latura informativă, pe cea formativă, pune un mai mare accent pe metodele activ - participative. Prin aceste metode procesul de învățământ transformă copiii din „depozitari”, stocători de informații, în „utilizatori”, consumatori de informații. Prioritar nu este însușirea unui volum cât mai mare de cunoștințe, ci formarea și dezvoltarea capacității de a afla singuri adevăruri, de a căuta, de a cerceta, a emite unele judecăți de valoare, prin analiza și sinteza adevărilor cunoscute. Lecțiile de învățat în clasă sunt eficiente numai prin folosirea de metode active, moderne care dezvoltă gândirea elevului ce participă la însușirea noilor cunoștințe. Istoria ca știință complexă, prin conținutul său, contribuie la formarea reprezentărilor, a noțiunilor istorice, la procesul structurării gradate a atitudinii și a comportamentului civic, educându-i pe copii în spiritul dragostei față de patrie și față de omenire, pentru valorile materiale și spirituale ale poporului din care facem parte.

În acest sens, studiile subliniază rolul primordial pe care îl are stabilirea unei legături pozitive cu istoria încă de la vârste fragede prin intermediul unor activități de învățare cât mai diversificate și atractive. Rolul formativ al istoriei în activitatea complexă și îndelungată, pornind de la vârsta școlarului mic aduce beneficii personalității elevului, implementând în conduita individului anumite

norme care sunt expresia sintetică a unor cunoștințe, sentimente și convingeri morale.

În concluzie, utilizarea sistematică a unui program educațional formativ axat pe studierea unor teme cu caracter istoric contribuie semnificativ la dezvoltarea accelerată a personalității școlarului mic.

VII. Bibliografie

- DEX, *Dicționarul Explicativ al Limbii Române* (1998), București ,Ed. Univers Enciclopedic, 1998.
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_României
- <https://dexonline.ro>
- NODEX, *Noul dicționar explicativ al limbii române*, București, Ed. Litera International, 2002
- Toader N., *Istorie locală și surse orale* , București, Ed. Litera, 2005
- Rebeja V., *Curriculum modular*, 2019
- Raymond A., *Introducere în filozofia istoriei*, București, Ed.Humanitas, 1997.
- Georgica A., *Influențele predării istoriei în formarea școlarului mic*, Cluj- Napoca, Ed. Meritocrat,2022
- Imnul României, „Deșteaptă- te, române!”
https://youtu.be/Eb3Fedzb_w8?si=cqBVD6jY5sxsZinL
- poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!”
https://youtu.be/dfvum2kjVgk?si=44yj_8DmCPbLU1GF
- Revista de cultură, *Atitudini*, nr.41, septembrie 2024, pg.6-7
- Petrescu G, *Arhitecții Socolescu 1840-1940, studiu monografic*, București, Ed. Simetria, 2024

Tema

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ, flexibil

Propunător : OGREZEANU RALUCA

Introducere

Istoria, cu multiplele sale straturi și interpretări, reprezintă o resursă inestimabilă pentru formarea identității culturale și a sentimentului de apartenență la o comunitate. Dincolo de simpla memorare a datelor și evenimentelor, studiul istoriei are un potențial semnificativ în cultivarea unei atitudini pozitive, bazate pe înțelegere, respect și apreciere pentru trecut. Acest lucru este valabil atât pentru istoria locală a Ploieștiului și a județului Prahova, cât și pentru istoria națională a României.

Prezentul articol își propune să exploreze demersuri didactice creative și de abordare integrată, menite să formeze o atitudine pozitivă față de istorie în rândul elevilor. Ne vom concentra pe conexiunea dintre istoria locală și cea națională, pe importanța utilizării surselor istorice diverse și a metodelor interactive, precum și pe rolul crucial al profesorului în acest proces complex.

Abordarea integrată a studiului istoriei

Abordarea integrată a studiului istoriei presupune depășirea granițelor dintre discipline și conectarea evenimentelor istorice cu alte domenii ale cunoașterii, precum literatura, arta, geografia, științele sociale sau chiar științele exacte. Această abordare holistică permite elevilor să obțină o imagine mai complexă și nuanțată a trecutului, să înțeleagă legăturile cauzale dintre evenimente și să le raporteze la prezent.

În contextul istoriei locale și naționale, abordarea integrată poate însemna, de exemplu:

- Studiarea istoriei Ploieștiului prin prisma evoluției economice și industriale a orașului:

- Elevii pot analiza modul în care dezvoltarea industriei petroliere a influențat structura socială, urbanistică și culturală a Ploieștiului de-a lungul timpului.
- Legarea evenimentelor istorice naționale de personalități locale:
- Elevii pot descoperi rolul unor ploieșteni sau prahoveni importanți în evenimente cheie ale istoriei naționale, precum revoluția de la 1848, Unirea Principatelor sau cele două războaie mondiale.
- Utilizarea resurselor culturale locale pentru a ilustra evenimente istorice naționale:
- Muzeele, monumentele istorice, arhitectura specifică sau tradițiile locale pot oferi un context concret pentru înțelegerea evenimentelor istorice naționale.

Demersuri didactice creative

Pentru a stârni interesul elevilor față de istorie și a le cultiva o atitudine pozitivă, este esențial ca demersurile didactice să fie creative și variate. Iată câteva exemple:

Utilizarea surselor istorice diverse:

- Pe lângă manuale, pot fi folosite documente de arhivă, fotografii, hărți, obiecte vestimentare sau de uz casnic, interviuri cu persoane care au trăit evenimentele istorice.

Activități practice și interactive:

- Excursii tematice la muzee și monumente istorice din Ploiești și din țară, ateliere de creație, jocuri de rol, simulări istorice, dezbateri, proiecte de cercetare.

Integrarea artelor:

- Utilizarea muzicii, filmului, teatrului, picturii sau sculpturii pentru a evoca atmosfera unei epoci istorice sau pentru a ilustra evenimente și personalități.

Utilizarea tehnologiei:

- Crearea de prezentări multimedia, realizarea de filme documentare, utilizarea platformelor online pentru a accesa resurse istorice, crearea de expoziții virtuale.

Formarea unei atitudini pozitive față de istorie

O atitudine pozitivă față de istorie nu se formează automat prin simpla predare a informațiilor. Este nevoie de un efort conștient din partea profesorului de a cultiva în rândul elevilor următoarele valori:

Respectul pentru trecut:

- Înțelegerea faptului că evenimentele istorice au avut un impact asupra prezentului și că trebuie tratate cu respect și responsabilitate.

Toleranța și empatia:

- Înțelegerea diversității culturale și a perspectivelor diferite asupra evenimentelor istorice, evitând generalizările și stereotipurile.

Gândirea critică:

- Capacitatea de a analiza sursele istorice în mod obiectiv, de a evalua informațiile și de a trage concluzii proprii.

Curiozitatea și interesul:

- Dorința de a afla mai multe despre trecut, de a explora evenimentele istorice și de a le înțelege semnificația.

Rolul profesorului

Profesorul de istorie are un rol esențial în formarea unei atitudini pozitive față de istorie. El trebuie să fie un facilitator al învățării, un ghid care să îi ajute pe elevi să exploreze trecutul în mod activ și creativ. Profesorul trebuie să fie pasionat de istorie și să transmită această pasiune elevilor, să îi încurajeze să pună întrebări, să își exprime opiniile și să dezbată ideile.

În contextul istoriei locale și naționale, profesorul poate juca un rol crucial în conectarea evenimentelor istorice cu realitatea locală, în valorificarea resurselor culturale locale și în implicarea elevilor în proiecte de cercetare și de valorificare a patrimoniului istoric.

Concluzii

Studiul istoriei poate fi o experiență fascinantă și relevantă pentru elevi, dacă este abordat într-un mod creativ și integrat. Prin utilizarea unor demersuri didactice variate și prin cultivarea unor valori precum respectul, toleranța, gândirea critică și curiozitatea, profesorii pot contribui la formarea unei atitudini pozitive față de istorie, care să îi ajute pe elevi să se dezvolte ca cetățeni responsabili și conștienți de identitatea lor culturală.

În cazul Ploieștiului și al județului Prahova, istoria locală oferă un context bogat și divers pentru înțelegerea istoriei naționale, permițând elevilor să descopere legăturile dintre evenimentele locale și cele naționale, să valorifice patrimoniul cultural local și să se implice activ în proiecte de cercetare și de valorificare a istoriei locale.

Bibliografie

- Dumitru, I.Al., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000
- Ionescu M., Radu I. Didactica modernă. Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2000.

INTERDISCIPLINARITATEA-MODALITATE CREATIVĂ DE ORGANIZARE A CONȚINUTURILOR

Carmen-Daniela **OLARIU**,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Rădăuți

Vârsta preșcolară este o vârstă foarte importantă pentru dezvoltarea copilului. Pe lângă faptul că limbajul preșcolarului se dezvoltă foarte mult în această perioadă, acum se pun bazele personalității sale.

Preșcolaritatea este perioada în care începe să se dezvolte caracterul copilului și acest lucru ne obligă pe noi, ca și formatori a lui, să-i oferim acestuia exemple pozitive, din viața reală pentru ca acesta să-și dezvolte, astfel, trăsături de voință și caracter. Modul în care îi putem oferi este în primul rând prin exemplul propriu și prin activitățile de zi cu zi. Noi trebuie, deci, să-i oferim o gamă cât mai largă de cunoștințe, făcând mereu legătura între domeniile de învățare.

Activitatea integrată se desfășoară atât ca activități în cadrul unui proiect tematic, cât și în cadrul proiectării pe teme săptămânale. Procesul instructiv-educativ pe care îl desfășurăm în grădiniță, ne permite punerea în valoare a propriei experiențe didactice, prin activități educative cu caracter integrat, și cu o abordare complexă a conținuturilor.

Pe lângă aceasta, după cum am precizat și mai sus, în perioada preșcolară copiii își dezvoltă foarte mult vocabularul, cunoștințele în general, fac corelații între temele abordate în grădiniță și cele din afara ei, dăm așadar ocazia acestuia să înțeleagă ceea ce dorim să transmitem mult mai bine.

Integrarea activităților poate fi definită ca fiind un demers coerent, global în care granițele dintre discipline dispar, activitatea desfășurându-se după un scenariu bine stabilit, în scopul investigării unei teme. Prin aceste activități se va pune accentul pe dezvoltarea gândirii critice, pe latura calitativă a formării, pe feed-back-ul pozitiv. Se va face prin împletirea într-un scenariu bine încheiat a conținuturilor corespunzătoare ariilor curriculare implicate. În maniera activităților integrate întregul program al unei zile reprezintă un tot, un întreg, având o organizare și structurare a conținuturilor menită să elimine granița dintre domeniile de învățare.

Abordarea integrată este, așadar, o împletire a conținuturilor într-o formă atractivă, flexibilă, care conduce activitatea copilului spre investigare, documentare, cercetare și aplicarea practică a celor învățate.

Săptămânal, fiecare educatoare trebuie să desfășoare 3 activități integrate la nivel I(3-5 ani) și 5 activități la nivel II (5-6/7 ani).

Reușită predării integrate a conținuturilor în grădiniță ține în mare măsură de gradul de structurare a conținutului proiectat, într-o viziune unitară, ținând anumite finalități. Învățarea într-o manieră cât mai firească, naturală pe de-o parte și, pe de altă parte, învățarea conform unei structuri riguroase sunt extreme care trebuie să coexiste în curriculum-ul integrat. Preșcolarii trebuie să învețe într-o manieră integrată, fiecare etapă de dezvoltare fiind strâns legată de cealaltă. Activitățile integrate sunt oportune în acest sens, prin ele aducându-se un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de predare-învățare, punând accent deosebit pe joc ca metodă de bază a acestui proces.

Prin intermediul acestei cercetări îmi propun să descopăr dacă cadrele didactice din învățământul preșcolar consideră că activitățile cu conținut interdisciplinar sunt benefice în desfășurarea activităților. Voi încerca să aflu care este părerea lor privind utilitatea în ceea ce privește dobândirea de cunoștințe profunde și solide de către preșcolari.

CAPITOLUL 1. EXISTĂ MODALITĂȚI INOVATOARE DE ORGANIZARE A CONȚINUTURILOR NECESARE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE?

1.1 Delimitări conceptuale

Motto: *Cel mai puternic argument pentru interdisciplinaritate este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline!* (Jean Moffet)

Cheia succesului în societatea actuală este să oferim copiilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a face față celor mai presante provocări ale viitorului. Încă de la vârste fragede, copiii își manifestă curiozitatea privind cunoșterea lumii din care fac parte, care este într-o perpetuă schimbare. De aceea, indiferent de vârstă, ar trebui încurajați să gândească profund, astfel încât să aibă șansa de a deveni inovatori. Pentru a le oferi o educație de calitate, adaptabilă societății, trebuie să îmbinăm adecvat ludicul cu situațiile de învățare, satisfăcând totodată nevoia de implicare, explorare, investigare. Așa cum afirma Peter H. Raven în revista "Science, Sustainability, and Human Prospect" (2002, pag 239), *avem nevoie de noi modalități de a gândi despre locul nostru în lume și cu privire la modurile în care ne raportăm la sistemele naturale pentru a putea dezvolta o lume durabilă pentru copiii și nepoții noștri.*

Conceptul de „dezvoltare globală” a copilului influențează în mod direct modul de organizare a procesului instructiv-educativ din grădiniță, știut fiind faptul că toate experiențele copilului sunt experiențe de învățare. Proiectarea didactică este inevitabil influențată de această concepție. Experiențele de învățare prin intermediul cărora educatorii urmăresc dezvoltarea globală a copilului includ: activități pe domenii experiențiale, jocuri și activități alese, activități de dezvoltare personală, activități opționale.

Pânișoară O. în „Pedagogia inv. Primar și preșcolar” (2019, pag 78), spune că: *Noul curriculum este conceput astfel încât să ofere copiilor aflați într-o etapă de dezvoltare deosebit de importantă (intervalul de la naștere până la debutul școlarității), o educație de calitate, materializată în servicii educaționale de calitate în concordanță cu interesul superior al copilului și care să asigure starea de bine a acestuia, bucuria și plăcerea de a învăța.*

1.1.1. Interdisciplinaritatea

Interdisciplinaritatea pedagogică reprezintă ansamblul relațiilor și interacțiunilor dintre diferitele conținuturi și mesaje angajate la nivelul unui demers didactic-educativ cu finalitate relevantă în planul formării-dezvoltării personalității elevului. Specificul interdisciplinarității pedagogice reflectă progresele înregistrate în teoriile epistemologice (post)moderne care analizează cunoașterea științifică, în general, cunoașterea realizată prin științele socio-umane în mod special. Mai mult de atât reprezintă o variantă a interdisciplinarității științifice care vizează realizarea unor interacțiuni "între diversele branșe ale cunoștințelor și metodologiilor numite discipline științifice". Contribuie astfel la reformarea vechilor programe de învățământ care "se limitau să stabilească o listă de cunoștințe de predat, având în vedere doar o singură disciplină, mărginită de cele mai multe ori la un nivel de educație "și la o latură a educației". (Hainaut L. D. Interdisciplinaritatea și integrarea. Probleme de organizare a conținuturilor//programe de învățământ și educație permanentă (1981, p.346))

În opinia lui G. Văideanu, interdisciplinaritatea „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”. (G. Văideanu, 1988). Această formă de cooperare între discipline științifice diferite, se realizează în principal respectând logica științelor respective, adaptate particularităților legii didactice și-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realității, dezvoltându-i o gândire integratoare.

Mai mult de atât este „o formă de cooperare între discipline diferite cu privire la o problematică a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergență și o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere.” Poate fi sesizat sub două aspecte:

- a) concentrarea conținuturilor în perspectiva interdisciplinară;
- b) proiectarea și organizarea proceselor didactice în viziune interdisciplinară.

În învățământul preuniversitar (G.Văideanu, 1988, pp. 250-252) se pot identifica trei direcții ale interdisciplinarității :

- ✚ la nivel de autori de planuri, programe, manuale școlare, teste sau fișe de evaluare;
- ✚ puncte de intrare accesibile profesorilor în cadrul proceselor de predare-evaluare (în acest caz programele rămân neschimbate);
- ✚ prin intermediul activităților nonformale sau extrașcolare.

În interdisciplinaritatea la nivelul activităților de predare-învățare sunt căutate teme comune pentru diferite obiecte de studiu, care pot duce la realizarea obiectivelor de învățare de ordin înalt, așa numitele higher order learning objectives, cum ar fi luarea de decizii, rezolvarea de probleme, însușirea

metodelor și tehnicilor de învățare eficientă etc. Aceste competențe cu caracter generic pot fi transferate cu ușurință dintr-un context disciplinar în altul, dar, mai ales, pot fi transferate efectiv în contexte de viață cotidiană în afara clasei.

Din punctul de vedere al modului în care se produce învățarea în context interdisciplinar, putem diferenția între (Legendre, 1993):

1. **interdisciplinaritate centripetă** : cu accent pe utilizarea în interacțiune a diferitelor discipline pentru exploatarea unei teme sau pentru formarea unei competențe integrate;
2. **interdisciplinaritate centrifugă**: mută accentul de pe disciplină pe cel care învață, punând pe primul plan tipurile de achiziții integrate/interdisciplinare pe care acesta le va dobândi prin învățare.

Interdisciplinaritatea se referă și la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare/finalizare.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualizarea și aplicarea cunoștințelor dobândite (T. Pălășan, 2003).

În procesul de învățământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învățământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare.

În înfăptuirea unui învățământ modern, formativ, considerăm predarea – învățarea interdisciplinară o condiție importantă. Corelarea cunoștințelor de la diferitele obiecte de învățământ contribuie substanțial la realizarea educației elevilor, la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacității lor de a aplica cunoștințele în practică; corelarea cunoștințelor fixează și sistematizează mai bine cunoștințele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine însușită.

Posibilitățile de corelare a cunoștințelor dintre diferitele obiecte de învățământ sunt nelimitate. Important este ca predarea – învățarea să fie văzută ca o modalitate modernă de realizare a eficienței lecțiilor, iar învățătorul, pentru a-și atinge obiectivele propuse trebuie să se pregătească din timp și să apeleze la capacitatea sa creatoare. Predarea – învățarea prin corelarea obiectelor de studiu reprezintă elementul de noutate în lecții, ceea ce activează elevii, le stimulează creativitatea și contribuie la unitatea procesului instructiv – educativ, la formarea unui om cu o cultură vastă.

Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se creează și un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-și dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual.

O analiză a obiectivelor cadru din programa clasei a III-a evidențiază un prim punct comun al disciplinelor școlare și anume dezvoltarea capacității de comunicare, de colaborare în realizarea unor produse. La fiecare disciplină acest obiectiv este formulat astfel.

- + Limba română: dezvoltarea capacității de exprimare orală;
- + Matematică: formarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic;
- + Științe: înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni și concepte specifice științelor naturii;
- + Educație civică: dezvoltarea și manifestarea unor atitudini favorabile luării deciziilor și exprimării opiniilor personale în cadrul grupului;
- + Educație plastică: realizarea unor compoziții libere și a unora după model;
- + Educație muzicală: dezvoltarea capacității de receptare a mesajului muzical;
- + Abilități practice: dezvoltarea capacității de cooperare în scopul realizării unui produs;
- + Educație fizică: dezvoltarea spiritului de echipă, a colaborării, în funcție de reguli acceptate

Adâncirea analizei programei școlare relevă un număr mai mare de obiective de referință și activități de învățare ce permit abordarea interdisciplinară, însă cele mai interesante conexiuni pentru copii se realizează la nivelul conținuturilor. Un conținut școlar structurat în chip interdisciplinar este mai adecvat realității descrise și asigură o percepere unitară, coerentă fenomenelor (Exemplu – Datinile și sărbătorile neamului românesc invită la căutări și conexiuni între diferitele domenii de cunoaștere).

Avantajele interdisciplinarității sunt:

- + permite elevului să acumuleze informații despre obiecte, procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai școlarității
- + clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;
- + creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor școlare;
- + permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii;
- + constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare.

1.1.2. Monodisciplinaritatea

Între aceste activități, un loc aparte îl ocupă jocul didactic. Jocul didactic interdisciplinar este o activitate în care se îmbină sarcini didactice din domenii de cunoaștere diverse, într-o structură unitară, axată

pe învățare. El imprimă activității didactice un caracter dinamic și atrăgător, induce o stare de bucurie și de destindere care previne monotonia și oboseala și fortifică energiile intelectuale și fizice ale elevilor. Jocurile didactice permit o abordare interdisciplinară și pot fi cu succes integrate la clasă în categoria metodelor active de predare-învățare ca și jocurile de rol. Ele se bazează pe simularea unor funcții, relații, activități, fenomene etc., iar, prin practicarea lor, elevii devin actori ai vieții sociale pentru care se pregătesc. Punând elevii să relaționeze între ei, jocul de rol îi activează din punct de vedere cognitiv, afectiv și motric-emoțional, iar interacțiunile dintre participanți dezvoltă autocontrolul eficient al conduitelor, comportamentelor și achizițiilor.

Jocul de rol evidențiază modul corect sau incorect de comportare în anumite situații și reprezintă o metodă eficientă de formare rapidă și corectă a convingerilor, atitudinilor și comportamentelor. Pe lângă obiectivele cognitive specifice unor activități, jocul de rol contribuie la realizarea unor obiective atitudinal-valorice. Astfel, jocul de rol:

- ✚ facilitează socializarea elevilor;
- ✚ îi familiarizează cu modul de gândire, trăire și acțiune, specific anumitor status-uri profesionale, culturale, științifice etc.;
- ✚ le dezvoltă capacitatea de a rezolva situații problematice dificile, capacitatea empatică și de înțelegere a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor celor din jur.

Învățătorul are un rol deosebit de important în utilizarea jocului de rol. El proiectează scenariul, implicând în această activitate și elevii, distribuie rolurile pornind de la aspirațiile, aptitudinile și preferințele fiecărui participant, organizează activități pregătitoare, creează o atmosferă plăcută de lucru pentru a-i stimula pe interpreți și a evita blocajele emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor, conduce modul de desfășurare al jocului de rol. Un astfel de joc solicită din partea cadrului didactic, pe lângă aptitudini pedagogice speciale, aptitudini regizorale și actricești. Sunt cunoscute și practicate două tipuri de jocuri de rol: jocuri de rol cu caracter general și jocuri de rol cu caracter specific. Din prima categorie fac parte: jocurile de reprezentare a structurilor, jocurile de decizie, jocurile de arbitraj, jocurile de competiție. Din a doua categorie fac parte: jocul de-a ghidul și vizitatorii, jocul de negociere, jocul de-a învățătorul și elevii etc.

Monodisciplinaritatea reprezintă forma tradițională de organizare a conținuturilor învățării, pe discipline predate relativ independent unele de altele. Principalul avantaj este acela că oferă elevului siguranța avansării lineare, gradual ascendente pe un traseu cognitiv bine delimitat. Acest traseu poate conduce însă la „paradoxul enciclopedismului specializat, care închide profesorul și elevul într-o tranșee pe care și-o sapă ei înșiși și care îi izolează din ce în ce mai mult de realitate, pe măsură ce o adâncesc. În

devotamentul său pentru disciplină, profesorul tinde să treacă pe al doilea plan obiectul prioritar al educației: elevul în cauză.

Organizarea monodisciplinara are la baza criteriul de diviziune clasica a cunoasterii in: discipline cu caracter stiintific (matematica, fizica, chimica, biologie etc.)si disciplinele cu caracter tehnic. O asemenea organizare centreaza activitatea profesorului mai mult pe disciplina ce o predă si mai puțin pe activitatea si dezvoltarea intelectuala a elevului si transferul continuturilor pe o axa verticala in cadrul disciplinei respective.

Monodisciplinaritatea este centrata pe obiectele de studiu independente, pe specialitatea acestora, promovand suprematia disciplinelor formale. Elementele de integrare pot sa apară inca de la acest nivel intradisciplinar

Avantajele monodisciplinarității sunt:

- + Oferă elevului posibilitatea să progreseze pe un traseu cognitiv bine delimitat între granițele științei respective.
- + Compartimentarea pe discipline este preferată pentru că ea corespunde divizării practice a subiectelor de cercetare.
- + Ea s-a consolidat deoarece a găsit puncte de sprijin în structura socială a societății.

Dezavantajele monodisciplinarității sunt:

- + Artificializarea, segmentarea realității, izolarea elevului de realitatea văzută ca întreg;
- + Lipsa motivației, rolul secundar pe care îl joacă cel care învață;
- + Incapacitatea de a asigura transferul cunoștințelor;

1.1.3. Pluridisciplinaritatea

Pluridisciplinaritatea reprezintă studierea unui obiect dintr-una și aceeași disciplină prin intermediul mai multor discipline simultan.

Pluridisciplinaritatea este definită ca „juxtapunere a disciplinelor mai mult sau mai puțin înrudite, iar fiecare disciplină este studiată în funcție de o sinteză finală de studiat”. Perspectiva pluridisciplinară este o perspectivă tematică. Este „pedagogia centrelor de interes”, lansată de Decroly. Predarea în maniera pluridisciplinară pornește de la o temă, o situație sau o problemă care ține de mai multe discipline în același timp.

Specialiștii în domeniul integrării conținuturilor afirmă că acest tip de abordare poate fi comparată cu derularea unei discuții în care fiecare dintre parteneri își exprimă punctul de vedere. Rezultă ca această metodă face ca diversele discipline să analizeze aceeași problematică fără să se ajungă la

sinteze comune și la puncte de vedere comune; răspunsurile date pun în evidență amplitudinea fațetelor ale aceluiași teme sau probleme

Avantajele pluridisciplinarității sunt:

- + Din perspectiva educației permanente, predarea pluridisciplinară fundamentează învățământul pe realitate și pe problemele ei.
- + Legătura școlii cu viața socială este mai motivantă pentru elev
- + Reduce compartimentarea cunoașterii și a conținuturilor în funcție de domeniul din care fac parte
- + Asigură un transfer mai bun al cunoștințelor în situații noi.

Dezavantajele pluridisciplinarității sunt:

- + Riscul superficialității în învățare este mare
- + Nu se asigură progresia de la cunoscut la necunoscut, ca în cazul studiului disciplinelor în manieră tradițională
- + Se sacrifică rigoarea și profunzimea în favoarea unei simplificări excesive.

1.1.4. Multidisciplinaritatea

Noțiunea de pluridisciplinaritate este sinonimă cu aceea de multidisciplinaritate și acestea constau în studierea și cercetarea făcute nu numai din punctul de vedere al unei singure discipline, ci din punctul de vedere al mai multor discipline în același timp. Subiectul, prin această cercetare multidisciplinară, va ieși îmbogățit. Înțelegerea subiectului este în funcție de rezultatul cercetării, dar, în general, științele umaniste vor avea de câștigat. Multidisciplinaritatea este forma cea mai puțin dezvoltată de întrepătrundere a disciplinelor, constând numai în alăturarea anumitor elemente ale diverselor discipline, evidențiind aspectele lor comune, și presupune o comunicare simetrică între diverși specialiști și diverse discipline, în axiometrie proprie. Un exemplu de cercetare multidisciplinară poate fi studierea unei picturi realizate de un mare pictor european, din punctul de vedere al artei, istoriei, istoriei religiei, geometriei etc.

Există două moduri de integrare în funcție de tipul disciplinelor:

1. Integrarea complementară, când corelațiile se realizează între discipline înrudite, complementare;
2. Integrarea paralelă, când corelarea se face între discipline din grupe diferite.

Un exemplu ar putea fi reprezentat de abordarea temei *Om* atât din perspectiva creaționistă, cât și din cea evoluționistă, adaptând, desigur, informațiile la caracteristicile de vârstă ale elevilor

Avantaje și dezavantaje ale multidisciplinarității

Avantaje:

- ✚ Confortul cadrelor didactice, care nu își simt domeniul amenințat;
- ✚ Realizarea de planificări corelate între discipline;
- ✚ Realizarea de către elevi a unor legături între conținuturile diverselor discipline;
- ✚ Explicarea unor teme sau probleme ce nu pot fi lămurite în cadrul unei singure discipline.

Dezavantaje:

- ✚ Unele teme sau probleme din lumea reală necesită un efort conjugat pentru a fi rezolvate;

1.1.5. Trandisciplinaritatea

Transdisciplinaritatea este o direcție de cercetare care depășește granițele disciplinelor academice și creează o abordare holistică. Finalitatea ei este înțelegerea lumii prezente, unul din imperativele sale fiind unitatea cunoașterii. În prezența mai multor niveluri de Realitate, spațiul dintre discipline și de dincolo de discipline este plin de informație.

Termenul de transdisciplinaritate a apărut la începutul anilor 1970, în lucrările unor cercetători precum psihologul Jean Piaget, filosoful și sociologul francez Edgar Morin sau astrofizicianul Erich Jantsch.

La un colocviu dedicat interdisciplinarității organizat la Nisa, Jean Piaget a dezvoltat semnificația termenului de la „înăuntrul disciplinelor” la „dincolo de discipline”, iar în 1985, Basarab Nicolescu a unificat aceste definiții pornind de la prefixul trans- și a afirmat că transdisciplinaritatea înglobează ceea ce se află în același timp și între discipline, și înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină. Termenul este înrudit ca semnificație cu alte trei concepte, însă nu trebuie confundat cu acestea: (mono)disciplinaritate, pluridisciplinaritate și interdisciplinaritate.

Transdisciplinaritatea este radical deosebită de multidisciplinaritate și interdisciplinaritate prin finalitatea sa - înțelegerea lumii prezente -, finalitate ce nu se poate înscrie în cercetarea disciplinară. Finalitatea multidisciplinarității și interdisciplinarității este întotdeauna cercetarea disciplinară. Dacă transdisciplinaritatea este atât de frecvent confundată cu interdisciplinaritatea și multidisciplinaritatea (cum de altfel și interdisciplinaritatea este deseori confundată cu multidisciplinaritatea), aceasta se explică în cea mai mare parte prin faptul că toate trei debordează limitele disciplinelor. Această confuzie este foarte nocivă în măsura în care ea ocultează finalitățile diferite ale acestor trei moduri de abordare a cunoașterii.

Transdisciplinaritatea are trei elemente definitorii:

- ✚ existența mai multor niveluri de realitate și a mai multor niveluri de percepție (care permit o viziune unificatoare a realității, fără a ajunge vreodată să o epuizeze complet);
- ✚ logica terțului inclus (care susține că se poate afirma în același timp validitatea unui lucru și contrariul său):
- ✚ principiul complexității (cu exemple din fizică și cosmologia cuantică).

Concluzii:

- ✚ Integrarea conținuturilor școlare este o necesitate și un deziderat;
- ✚ Strategiile de predare/ învățare integrată, precum și nivelurile la care acestea se realizează sunt condiționate de o multitudine de factori, de natură obiectivă și subiectivă;
- ✚ Aceste modalități de integrare au avantaje, dar și dezavantaje;
- ✚ În dorința noastră de a fi moderni, de a inova practica școlară, trebuie prudență, deoarece echilibrul dintre extreme (diferențiere pe discipline vs integrare totală) se pare că este soluția cea mai eficientă.

STUDIU DE CAZ

AN ȘCOLAR: 2024-2025

STUDIU DE CAZ

NUMELE ELEVULUI: T. B. V.

CLASA: a VI-a

ȘCOALA: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Vaslui

DATA NASTERII: 04. 01. 2012

DIAGNOSTIC: TULBURARE EMOȚIONALĂ; TULBURARE HIPERKINETICĂ FORMĂ SEVERĂ; DIZARMONIE DE DEZVOLTARE DE TIP IMPULSIV-EXPLOZIV.

Configurație iritabil instabilă cu manifestări discomportamentale impulsiv-opoziționiste și dificultăți integrativ relaționale în context reactiv-situațional. Tratamentul recomandat pentru 3-6 luni: Haloperidol 10 pic/3 ori pe zi, Romparkin 1cp dimineața și seara, Tiapridal 2 cp dimineața, 1 cp seara, Liv 52 1 cp/zi.

TESTE APLICATE:

Testul Arborelui;

Testul Omulețului;

Testul Familiei;

Fabulele Duss;

Testul Apercepției pentru Copii;

Teste pentru evaluarea achiziției școlare.

PREZENTAREA CAZULUI

Elevul T. B. este înscris în cadrul școlii noastre conform certificatului de orientare școlară și profesională nr. 966/23.11.2023. Părinții ne-au relatat istoricul stării de sănătate al copilului și traseul educațional urmat de acesta. A fost diagnosticat la Institutul de Psihiatrie Socola Iași cu această tulburare, la vârsta de 4 ani și 5 luni, are tratament medicamentos cu perioade de repaus. S-au înregistrat abateri comportamentale și dificultăți de adaptare în ciclul primar, de aceea a fost orientat, începând cu anul școlar 2023-2024, în învățământul special.

Familia se ocupă de educația lui, există o bună colaborare școală-familie, răspunde afirmativ solicitărilor doamnei diriginte. Acasă preferă să se joace pe telefon, nu respectă regulile impuse, distruge obiecte, a spart geamul mașinii pentru a căuta dulciuri, mănâncă compulsiv, este dependent emoțional față de mama, gelos pe relația dintre părinți, are tendința de a riposta verbal și

fizic față de adulți. Relația dintre părinți este tensionată, cu perioade conflictuale din cauza comportamentului băiatului, tatal nu este biologic, dar l-a înfiat când acesta avea 1 an.

Bunica paternă este o altă persoană implicată în educația copilului, aceasta locuiește în aceeași casă. Este permisivă și nu stabilește clar niște limite, îl încurajează în tot ceea ce face.

La școală nu întâmpină dificultăți în învățare, dar relațiile dintre colegi sunt tensionate, folosește mereu un limbaj vulgar, gesturi obscene, este violent în pauze, bruschează, se victimizează, nu recunoaște faptele săvârșite, lovește obiectele din jurul său, mobilierul școlii.

Recomandari: program individualizat

Domeniul de intervenție: Consiliere psihopedagogică

ANALIZA CAZULUI (Rezultatele evaluării complexe)

Simptomatologie/ manifestare

a. Comportament

Majoritatea problemelor comportamentale ale elevului sunt legate de impulsivitate și distractibilitate. Nu poate sta într-un loc pentru o perioadă scurtă de timp, se întoarcere mereu spre banca altui coleg. Uneori vorbește mult și are dificultăți în amânarea recompensei. Vrea mereu să fie câștigător, să primească atenție, să fie liderul clasei.

b. Relații sociale

În privința relațiilor sociale, are dificultăți în a-și face prieteni și în a respecta regulile sociale. Nu respectă limitele impuse de ceilalți și tinde să nu răspundă la cererile care îi sunt adresate. De asemenea, îi este greu să respecte sentimentele, drepturile și proprietatea / obiectele care aparțin celorlalți. Este deseori agresiv, dominant - ceea ce îl face să fie respins de colegi. Nu interiorizează regulile de conduită socială. Are tendința de a nu respecta regulile jocurilor și dificultăți în a-și aștepta rândul la joc, nu este preferat ca partener de joacă.

Imaturitate socială, ușor de influențat, toleranță scăzută la frustrare, instabilitate psihocomportamentală, temperament coleric, impulsiv, dificultăți majore de adaptare școlară și socială.

c. Funcționare cognitivă

Elevul nu întâmpină dificultăți în realizarea sarcinilor școlare. Se constată lipsa abilităților de a anticipa consecințele acțiunilor. Stilul de învățare și instrucția care se bazează pe modalitatea senzorială tactil – kinestezică și, respectiv, pe cea vizuală au eficiența cea mai mare.

Comunicare

Vocabularul este dezvoltat în conținut și exprimare.

Citit-scriș: transcrie un text, scrie parțial corect după dictare, citește un text la prima vedere, înțelege mesajul textului citit.

Matematică: operează cu numerele în centrul 0-1000, realizează operații matematice cu trecere peste ordin, cunoaște tabla înmulțirii.

Comportament psihomotoric și autonomie personală: lateralitate dominantă dreaptă, autonomie personală dezvoltată.

Dezvoltarea psihologică:

Percepția: dispune de percepții spațiale, a formei, a mărimii, percepția succesiunii evenimentelor și percepția duratei sunt dezvoltate.

Atenția: dificultăți de concentrare a atenției pe perioade îndelungate de timp.

Memoria: mecanică, de scurtă durată, involuntară.

Gândirea: concret-intuitivă, stadiul operațiilor concrete cu elemente din formal.

d. Funcționare emoțională

În primul rând, apare lipsa controlului impulsivității. Emoțiile tind să fie extrem de fluctuante – trecând rapid de la o stare de deprimare la una de exaltare și invers. De asemenea, poate fi prietenos sau foarte ostil. Are o toleranță redusă la frustrare și pot manifesta „crize de nervi”. Datorită dificultăților de relaționare, lipsei de echilibru în familie, elevul are o imagine de sine negativă.

e. Funcționare fizică

Copilul este dezvoltat normal din punct de vedere fizic, în raport cu vârsta, ușor supraponderal, nu are alergii alimentare.

Lipsa atenției:

- deseori nu ascultă, nu este atent când i se vorbește;
- are deseori dificultăți în organizarea sarcinilor și activităților;
- de multe ori, refuză, ezită sau manifestă neplăcere în angajarea unor sarcini de lucru care presupun un efort mental susținut (cum ar fi realizarea temelor în clasă sau temele pentru acasă);
- pierde deseori lucruri necesare îndeplinirii sarcinilor (ex: caiete, instrumente de scris)
- este deseori distras de stimuli externi marginali;

Hiperactivitatea /Impulsivitatea

- nu stă locului;
- se joacă deseori cu mâinile sau se mișcă permanent în bancă;
- deseori se cațără sau aleragă atunci când acest lucru nu este permis (la ora de educație fizică aleargă când elevii se aliniază);

- are deseori probleme în a se angaja în liniște în petrecerea timpului liber (în pauză aleargă singur prin clasă făcând mult zgomot);
- pare a fi permanent ”pe picior de plecare” ;
- vorbește deseori excesiv;
- se repede cu răspunsurile înainte ca întrebările să fie complet formulate;
- are deseori dificultăți în a-și aștepta rândul;
- deseori întrerupe sau se bagă între alții (ex: se bagă brusc în conversațiile colegilor sau jocurile altora).
- reacționează rapid și fără să se gândească la consecințele comportamentului său;
- control scăzut în conflicte (vorbește urât, lovește, prezența comportamentului agresiv intenționat)

Practic simptomele sunt combinate, ajungând să aibă dificultăți în relația cu părinții, relațiile de la școală, impulsivitatea, neliniștea se manifesta în toate domeniile vieții sale.

Factori de mediu

În ceea ce privește **climatul familial** este unul tensionat din cauza comportamentului băiatului. Mama este dominată, nu reușește să stabilească limitele normale sau un set de reguli pe care el trebuie să le respecte, comportamentul ei este unul fluctuant între autoritate și permisivitate, este negativistă, directă, ușor depresivă, întreaga viață socială este afectată. Ușor manipulată de băiat, acesta se victimizează și găsește vinovați atunci când el greșește. Dacă nu obține ceea ce cere, acesta devine violent, se răzbună, ascunde diferite lucruri, fură bani etc. Situația financiară a familiei este la un nivel mediu, în momentul de față mama nu lucrează, tatăl este agent de pază.

Figura paternă este prezenă prin autoritate, B. cunoaște consecințele faptelor sale, este pedepsit de către tată, sancțiunile fiind imediate. Părinții se simt epuizați fizic, psihic, emoțional devenind astfel din ce în ce mai ineficienți în fața nevoilor copilului.

La școală întâmpină dificultăți majore de adaptare la regimul intern al centrului nostru.

PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT a constatat în analiza și înțelegerea problemei, stabilirea obiectivelor, intervenția propriu-zisă, consolidarea rezultatelor, astfel:

1. S-au realizat **ședințe de consiliere** (cu psihologul școlar) atât cu elevul cât și a părinții. Elevul a mers la cabinet în fiecare săptămână, iar părinții țin legătura cu consilierul și doamna dirigintă cel puțin de două ori pe lună. Consilierul i-a stabilit un program zilnic obligatoriu pe care să-l respecte, iar părinții au avut datoria să supravegheze respectarea programului.

Priorități pentru anul școlar 2024-2025:

Scopurile programului:

- Dezvoltarea competențelor social-emoționale;
- Consiliere comportamentală;
- Antrenarea elevului în activități plăcute pentru a-l stimula.

Obiective pe termen lung:

- dezvoltarea autocontrolului emoțional;
- formarea comportamentelor dezirabile în mediul școlar și social.

Obiective pe termen mediu:

- identificarea și numirea reacțiilor emoționale de bază (bucurie, furie, tristețe, teamă, surprindere, dezgust), precum și a emoțiilor sociale (rușine, vinovăție);
- formarea capacității de autocontrol emoțional;
- identificarea consecințelor furiei asupra comportamentelor copiilor;
- dezvoltarea abilităților de relaționare și management al conflictelor;
- dezvoltarea abilităților de prevenire a manifestărilor afective negative.
- dezvoltarea comportamente adecvate atât acasă cât și în cadrul școlii.

Resursele elevului:

Temperamentul extravert, interesul pentru nou ,atracția pentru a avea permanent ocupație, învătă prin implicarea directă, dorința de a obține recompense.

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT**Domeniul socio-emoțional**

Competențe/ obiective	Activități	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Metode și instrumente de evaluare
- formarea capacității de autocontrol emoțional	-Exerciții de identificare a diferitelor emoții; -Exerciții de exprimare a unor stări emoționale prin jocuri de rol; -Identificarea unor alternative privind reacțiile emoționale:	Jocul de rol; Imagini cu diferite reacții emoționale; Povești terapeutice;	Octombrie Noiembrie 2024	Aprecierea comportamentului; Evaluări orale; Încurajarea și stimularea;

	”Pot să mă controlez!” ”Ce faci dacă ...?” ”Cum te simți astăzi?” ”Termometrul evaluării stării emoționale” -Exerciții de autonomizare emoțională prin crearea unor condiții de independență afectivă, confort și echilibru în contactele relaționale afective.			
-dezvoltarea abilităților de prevenire a manifestărilor afective negative	- Exerciții și tehnici de relaxare; ”Relația gânduri – emoții – comportamente”; - Impactul comportamentelor pozitive și negative asupra planificării viitorului.	Tehnici de relaxare	Decembrie 2024	
-reducerea tensiunii psihoafective în vederea dobândirii unor comportamente dezirabile	- Activități de expresie artistică: terapie prin desen, modelaj, meloterapie, teatru de umbre, dramatizare, ergoterapie, etc.	Exemplul; Explicația; Conversația;	Ianuarie Februarie 2025	Evaluări orale;
-formarea și dezvoltarea deprinderii de cooperare și lucru în grup	Stabilirea și respectarea regulilor (în activități școlare și extrașcolare); - Jocuri de grup: competiții inter-clase/inter-școli”;	Cubul; Fișe de lucru; Jocuri terapeutice;	Februarie, martie 2025	Aprecieri stimulative

	- Activități de grup: colaj colectiv, desen colectiv, machete: "Împreună suntem puternici!" * aprecierile se vor face la nivelul întregului grup, se vor încuraja toți elevii.			
-dezvoltarea relațiilor interpersonale	„Selectarea oamenilor” „Ce se ascunde în interior” „De ce să judecăm” „Este în regulă să mai și greșim”	Povești terapeutice; Comunicarea euristică;	Mai 2025	Fișe de lucru;

Evaluarea periodică

Obiective realizate: Elevul este interesat de activitățile de consiliere desfășurate, participă cu interes, se constată o bună integrare în cadrul grupului clasă, reușește să-și exprime emoțiile și să gestioneze impulsurile nervoase.

Dificultăți întâmpinate: Se constată o lipsă de consecvență în punerea în aplicare a tehnicilor de autocontrol emoțional și comportamental.

Metode cu impact ridicat:

- **pozitiv:** jocul distractiv, jocurile de socializare, poveștile terapeutice
- **negativ:** -

Regulile clasei au fost reformulate mult mai scurte și mai clare. (Anexa 2)

Problemele de concentrare impun o atenție constantă din partea unui cadru didactic asupra elevilor cu această deficiență. Este important să existe un contact vizual cât mai puternic pe parcursul unei ore, în special în cazurile în care sunt elemente mai dificile. Sarcinile didactice trebuie să fie cât mai clar și concis formulate (litere mai mari, pagini mai puțin încărcate), eventual împărțite în sub-sarcini. Fiind vorba de managementul unor comportamente negative, în cazul copiilor cu tulburare hiperkinetică se recomandă în primul rând empatia și înțelegerea, nu etichetarea/blamarea autorului acestora. Pe cât posibil aceste comportamente trebuie ignorate sau preîntâmpinate în timp ce progresele trebuie subliniate constant, recompensate activ. Sunt total nerecomandate pedepsele severe (vor genera reacții mai ostile) și mai ales pedepsele aplicate

întregii clase (vor atrage resentimentul colegilor și vor distruge inițiativele spontane de sprijin din partea acestora). Cadrul didactic trebuie să fie consecvent dar și flexibil, aplicând regulamentele, atunci când e cazul, nu numai în litera ci și în spiritul legii.

Concluzii

Consider că în acest caz este necesară o intervenție și la nivel familial și o mai strânsă colaborare între școală-familie-elev.

ANEXA 1

Fisă de evaluare a comportamentului în clasă

Numele si prenumele elevului:.....

Data (săptămâna):.....

Comportament	Puncte	Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Total
Stă pe scaun în timpul orei							
Deranjează colegii							
Vorbeste neîntrebat(ă)							
Nerespectarea regulilor clasei							
Violenta fizică							
Limbaș nepotrivit							
Neparticipare la activități							
Ignorarea sarcinilor din clasă							
Total							

ANEXA 2

REGULAMENTUL CLASEI

1. VORBIM PE RÂND
2. NE ASCULTĂM
3. RESPECTĂM PĂREREA FIECĂRUI COLEG
4. LUCRĂM ÎN LINIȘTE ÎN CLASĂ
5. VORBIM FRUMOS UNII CU ALȚII
6. ÎNVĂȚĂM CÂT PUTEM DE BINE
7. PĂSTRĂM CURĂTENIA ÎN SALA DE CLASĂ ȘI ÎN SCOALĂ
8. AVEM GRIJĂ DE OBIECTELE DIN JURUL NOSTRU
9. RESPECTĂM TOATE CADRELE DIDACTICE DIN ȘCOALĂ
10. NE EXPRIMĂM SENTIMENTELE FĂRĂ SĂ-I AFECTEZE PE CEILALȚI.

IMPLEMENTAREA SOLUȚIILOR INOVATIVE PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA RELAȚIILOR ȘI COLABORĂRII ÎNTRE PROFESORI ȘI ELEVII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL LA ORA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

PASCU IOAN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ SECUSIGIU, JUDEȚUL ARAD

Într-o lume în continuă schimbare, disciplina educație fizică și sport nu mai este doar o materie dedicată exercițiilor fizice, ci și un mediu propice dezvoltării relațiilor sociale, colaborării și comunicării eficiente între profesori și elevi Cerghit, I., (2002). Implementarea soluțiilor inovative la orele de educație fizică poate îmbunătăți semnificativ dinamica grupului, motivația elevilor și rezultatele educaționale.

Acest studiu explorează metode inovative pentru îmbunătățirea relațiilor profesor-elev și propune 10 exemple concrete de activități adaptate nivelului gimnazial (Cârstea Gh., 1997, p.22).

Obiectivele studiului

1. **Identificarea provocărilor existente** în relația profesor-elev la orele de educație fizică și sport.
2. **Analiza impactului soluțiilor inovative** asupra colaborării și interacțiunii dintre elevi și profesori.
3. **Propunerea unor activități concrete** care să stimuleze participarea activă și să îmbunătățească relațiile dintre participanți.

Provocări identificate

- Lipsa de motivație a elevilor pentru activitățile fizice.
- Dificultăți în comunicarea dintre profesori și elevi.
- Diferențe în nivelul de pregătire fizică între elevi.
- Predominanța metodelor tradiționale de predare, care nu încurajează colaborarea.
- Necesitatea de a integra tehnologia și metode interactive în procesul de învățare.

Soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor profesor-elev

1. Jocuri colaborative și team-building

Activitățile de echipă ajută elevii să colaboreze și să învețe să își coordoneze acțiunile (Cârstea Gh., 1997, p.23).

Profesorii pot facilita jocuri care necesită comunicare eficientă și încredere reciprocă. Aceste exerciții dezvoltă atât abilități fizice, cât și sociale, consolidând relațiile dintre profesori și elevi (Cârstea Gh., 1997, p.4).

2. Integrarea tehnologiei (aplicații mobile, realitate augmentată)

Utilizarea aplicațiilor mobile permite monitorizarea progresului fizic al elevilor și oferirea de feedback personalizat. Realitatea augmentată poate transforma orele de educație fizică într-o experiență interactivă și captivantă. Aceste instrumente digitale cresc implicarea elevilor și îmbunătățesc interacțiunea profesor-elev.

3. Înmulțirea elementele de joc în activitățile sportive

Introducerea elementelor de joc, precum punctajele, recompensele și provocările, face ora de educație fizică mai motivantă. Elevii sunt stimulați să se implice activ, având un obiectiv clar de atins. Profesorii pot folosi tabele de scor sau insigne virtuale pentru a recompensa performanța și efortul.

4. Metode interactive de feedback (evaluare reciprocă, autoevaluare)

Elevii pot oferi și primi feedback prin metode inovative, cum ar fi evaluarea colegilor sau autoevaluarea ghidată. Profesorii pot folosi chestionare digitale sau discuții structurate pentru a îmbunătăți comunicarea. Aceste practici dezvoltă un sentiment de responsabilitate și contribuie la un mediu de învățare mai pozitiv.

5. Activități interdisciplinare care combină educația fizică cu alte materii școlare

Integrarea matematicii, științelor sau geografiei în exercițiile fizice crește interesul elevilor și relevanța lecțiilor. De exemplu, profesorii pot folosi probleme de matematică legate de timp și distanțe în exercițiile de alergare. Astfel, educația fizică devine mai atractivă și mai aplicabilă în viața reală.

6. Proiecte și competiții tematice pentru dezvoltarea spiritului de echipă

Organizarea unor competiții cu tematici creative (ex. „Olimpiada Școlii” sau „Jocurile Aventurii”) îi motivează pe elevi să lucreze împreună. Profesorii pot încuraja participarea activă prin atribuirea de roluri specifice fiecărui elev. Aceste proiecte dezvoltă responsabilitatea, colaborarea și motivația intrinsecă.

7. Adaptarea activităților pentru a include toți elevii, indiferent de nivelul lor fizic

Personalizarea exercițiilor asigură că toți elevii, indiferent de abilitățile lor fizice, pot participa activ. Profesorii pot introduce variante mai accesibile ale exercițiilor pentru a

încuraja implicarea fiecărui elev (Kory-Mercea M., Zamora E., 2003). Astfel, se creează un mediu incluziv, unde toți copiii se simt valorizați.

8. Învățare bazată pe provocări și obiective personalizate

Profesorii pot propune provocări individuale, astfel încât fiecare elev să își depășească propriile limite. Această metodă ajută la creșterea motivației, eliminând competiția nesănătoasă între colegi. Stabilirea unor obiective realizabile stimulează progresul și încrederea în sine a elevilor.

9. Utilizarea muzicii și ritmului în exerciții pentru o atmosferă mai atractivă

Muzica poate crește energia și entuziasmul elevilor în timpul activităților fizice. Profesorii pot folosi ritmuri dinamice pentru antrenamente cardio sau coregrafii simple pentru exerciții de coordonare. Această metodă face ora de educație fizică mai distractivă și reduce stresul elevilor.

10. Îmbunătățirea relației profesor-elev prin sesiuni de reflecție și feedback pozitiv

La sfârșitul fiecărei ore, o scurtă discuție despre experiențele trăite poate consolida relația dintre profesor și elevi. Feedback-ul pozitiv și recunoașterea progresului fiecărui elev ajută la crearea unui mediu motivațional. Aceste momente de reflecție dezvoltă respectul reciproc și încrederea în relația profesor-elev.

Activități inovative:

1. Parcurs cu obstacole colaborativ

Descriere:

Elevii sunt împărțiți în echipe și trebuie să parcurgă un traseu cu obstacole, dar cu o condiție esențială: nimeni nu poate trece obstacolele fără ajutorul colegilor săi.

Obiective:

- Îmbunătățirea colaborării și comunicării
- Dezvoltarea coordonării motorii și a gândirii strategice
- Creșterea încrederii în colegi

Exemple de obstacole:

- Trecerea peste o bară înaltă, unde un elev trebuie să ajute altul să urce
- Transportul unui obiect greu împreună
- Un segment al traseului unde un elev este legat la ochi și trebuie ghidat de echipă

Materiale necesare: Conuri, corzi, saltele, bănci de gimnastică, jaloane

2. Jocul „Treasure Hunt” sportiv

Descriere:

Profesorul ascunde indicii pe teren sau în sală, fiecare indiciu ducând către următorul. Pentru a obține indicii, echipele trebuie să îndeplinească provocări fizice.

Obiective:

- Stimularea gândirii critice și a rezolvării de probleme
- Creșterea motivației prin competiție prietenoasă
- Dezvoltarea rezistenței fizice și a abilităților sportive

Exemple de provocări:

- 10 sărituri cu coarda pentru a obține primul indiciu
- O alergare în zig-zag printre jaloane
- Un mini-joc de aruncare la țintă

Materiale necesare: Hărți sau indicii scrise, jaloane, mingi, corzi de sărit

3. Aplicații de monitorizare a progresului fizic**Descriere:**

Elevii își folosesc telefoanele sau dispozitive smart pentru a urmări progresul în activitățile fizice. Profesorul poate recomanda aplicații precum Strava, MyFitnessPal sau Google Fit.

Obiective:

- Creșterea conștientizării asupra sănătății fizice
- Motivarea elevilor prin monitorizare și recompensare digitală
- Personalizarea antrenamentelor pentru fiecare elev

Mod de implementare:

- Elevii își setează obiective (număr de pași, timp de alergare, calorii arse)
- Profesorul analizează datele și oferă feedback personalizat
- Se organizează competiții bazate pe progres (ex. cine face cei mai mulți pași

într-o săptămână)

Materiale necesare: Telefoane, ceasuri smart, aplicații dedicate

4. Competiții tematice în stil „Escape Room”**Descriere:**

Elevii sunt „încuiați” simbolic într-o sală și trebuie să rezolve provocări fizice și logice pentru a „evada”.

Obiective:

- Creșterea spiritului de echipă
- Stimularea gândirii rapide și a strategiei
- Îmbinarea sportului cu elemente educaționale

Exemple de provocări:

- Găsirea unui cod ascuns prin rezolvarea unui puzzle motric (ex. sărituri într-o anumită ordine)
- Traversarea unui „teren minat” fără a atinge obstacolele
- Transportul unui obiect folosind doar anumite mișcări sportive

Materiale necesare:

Cartonașe cu coduri, jaloane, mingi, puzzle-uri

5. Dans interactiv și exerciții pe muzică**Descriere:**

Profesorul creează coregrafii simple pe muzică modernă, combinând pași de dans cu exerciții de fitness.

Obiective:

- Creșterea implicării și distracției la ore
- Îmbunătățirea coordonării și a ritmului
- Promovarea mișcării prin activități atractive

Exemple de activități:

- Zumba pentru adolescenți
- Coregrafii pe muzică pop
- Exerciții HIIT pe ritmuri energizante

Materiale necesare:

Boxă audio, playlist motivant

6. Sesiuni de mindfulness și stretching ghidat**Descriere:**

La finalul orei, elevii fac exerciții de respirație și stretching ghidat pentru relaxare.

Obiective:

- Reducerea stresului și anxietății
- Îmbunătățirea flexibilității
- Crearea unei conexiuni mai bune între profesor și elevi

Exemple de tehnici:

- Respirație controlată (inspirație de 4 secunde, expir de 6 secunde)
- Posturi de stretching inspirate din yoga
- Relaxare ghidată cu muzică ambientală

Materiale necesare:

Saltele, muzică relaxantă

7. Jocuri inspirate din sporturi internaționale

Descriere:

Elevii învață și joacă sporturi mai puțin cunoscute, cum ar fi Kin-Ball sau Ultimate Frisbee.

Obiective:

- Diversificarea orelor de sport
- Încurajarea curiozității pentru sporturi noi
- Dezvoltarea abilităților motorii și de echipă

Exemple de sporturi:

- **Kin-Ball** – joc cu o minge gigantică, ce necesită cooperare
- **Ultimate Frisbee** – sport bazat pe pase precise și strategie
- **Floorball** – variantă accesibilă de hochei pe podea

Materiale necesare:

Minge de Kin-Ball, frisbee, bețe de floorball

8. Provocarea „Profesor vs. elevi”

Descriere:

Profesorul participă activ la jocuri, provocând elevii la diverse competiții.

Obiective:

- Creșterea motivației elevilor
- Crearea unui mediu prietenos și dinamic
- Încurajarea spiritului competitiv sănătos

Exemple de provocări:

- Cine sare coarda mai mult?
- Cine face mai multe flotări?
- Cine câștigă o rundă de fotbal-tenis?

Materiale necesare: Depinde de jocul ales

9. Storytelling prin mișcare

Descriere:

Elevii creează povești folosind mișcări fizice și colaborarea în echipă.

Obiective:

- Dezvoltarea creativității prin mișcare
- Creșterea expresivității corporale
- Îmbunătățirea lucrului în echipă

Exemple de activități:

- Crearea unei povești prin mișcări de gimnastică

- Redarea unor scene din sporturi celebre folosind gesturi și acțiuni

Materiale necesare: Saltele, accesorii tematice

10. Proiect „Educație fizică pentru comunitate”

Descriere:

Elevii organizează un eveniment sportiv pentru școală sau comunitate.

Obiective:

- Dezvoltarea abilităților de organizare și leadership
- Promovarea activității fizice în comunitate
- Crearea unui mediu interactiv pentru toți participanții

Exemple de evenimente:

- Mini-olimpiadă școlară
- Cros caritabil
- Turnee de sporturi

Materiale necesare: Fluturași de promovare, echipamente sportive

Implementarea soluțiilor inovative în educația fizică are un impact semnificativ asupra motivației elevilor și îmbunătățirii relațiilor profesor-elev. Metodele interactive, utilizarea tehnologiei și diversificarea activităților sportive contribuie la un mediu de învățare mai atractiv și eficient (Kory-Mercea M., Zamora E., 2003). Se recomandă ca profesorii să experimenteze aceste activități și să adapteze metodele în funcție de nevoile fiecărei clase.

Aceste strategii pot transforma ora de educație fizică într-o experiență pozitivă pentru toți participanții, consolidând colaborarea și încrederea dintre elevi și profesori.

Listă referințe bibliografice

1. Alexe N., (1993). *Antrenamentul sportiv modern*. Editura Editis, București.
2. Avram S., (1980). *Fotbal – Exerciții pentru pregătirea fizică și tactică*, Ed. Sport-Turism, București.
3. Barbu I., Szabo M., Andrei L., Dulceanu C., Ardelean V.P., 2018, *The influence of equipment manufacturing technologies on performance in sports*, IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering, IOP Publishing, 400, (2018), 022011, doi:10.1088/1757-899X/400/2/022011.
4. Bică, Monica, (2009), *Proceduri de recuperare și refacere în activitatea sportivă*, Editura „Academica Brâncuși”.

5. Cârstea, Gh., (1991), *Teoria și metodică educației fizice și sportului*. A.N.E.F.S., București
6. Cerghit, I., (2002), *Sisteme de instruire alternativă și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. Editura Aramis, București
7. Cristea, G., (2003), *Managementul lecției*. Editura didactică și pedagogică, R.A., București
8. Dragnea; A., (1996), *Antrenamentul sportiv*. Editura Didactică și Pedagogică, București
9. Dragnea; A. Bota A., (1999), *Teoria activităților motrice*. Editura Didactică și Pedagogică, București
10. Epuran, M., (2005), *Psihologia sportului*. Editura Fest, București.
11. Fitts RH., Widrick JJ. (1996), *Muscle mechanism: Adaptation with exercise-training*, Exercise Sports Science Review, 24:427-473.
12. Foss ML., Keteyian SJ. Fox's. (1998), *Physiological Basis for Exercise and Sport*, Sixth Ed. WCB Mc Graw-Hill Co.
13. Lester ME., Sharp MA., Werling WC., Walker LA., Cohen BS., Ruediger TM, *Effect of specific short-term physical training on fitness measures in conditioned men*. J Strength Cond Res. (2014); 28(3):679-88.
14. Manno, R., (1994), *Les bases de l'entraînement sportif*. Editura Revue E.P.S., Paris Mitra.
15. Sabău, E., (2002), *Fitness la copii*. Editura Arvin, București.

Implementarea unor soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între profesori și elevi, folosind învățarea bazată pe proiecte

**PROF. PĂVĂLAN ANCA FELICIA
LICEUL TEHNOLOGIC "PETRE BANIȚĂ", CĂLĂRAȘI, DOLJ**

Introducere

Relația dintre profesori și elevi este un factor esențial în succesul procesului educațional. O bună colaborare între aceștia contribuie la un mediu de învățare pozitiv, motivant și eficient. În acest context, implementarea unor soluții inovative poate îmbunătăți comunicarea, implicarea și performanțele școlare.

Metodologie

Pentru a analiza impactul soluțiilor inovative asupra relațiilor profesor-elev, au fost utilizate metode mixte, incluzând:

- Chestionare aplicate profesorilor și elevilor pentru a identifica provocările actuale în colaborare;
- Studii de caz asupra instituțiilor care au implementat metode moderne;
- Analiza datelor privind performanța și satisfacția elevilor în urma aplicării soluțiilor inovative.

Soluții inovative pentru îmbunătățirea colaborării

1. Utilizarea tehnologiei în procesul educațional

Platformele educaționale interactive, cum ar fi Google Classroom, Microsoft Teams și Kahoot!, permit o mai bună organizare a lecțiilor, feedback rapid și colaborare eficientă. De asemenea, realitatea augmentată și virtuală oferă oportunități de învățare experiențială.

2. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Această metodă promovează colaborarea prin implicarea elevilor în proiecte interdisciplinare, dezvoltând astfel abilități de lucru în echipă și rezolvare de probleme.

Exemplu: Un proiect tipic pentru informatică ar putea fi crearea unei aplicații web sau a unui joc educațional. Elevii sunt împărțiți în echipe și fiecare membru are un rol specific: dezvoltator frontend, backend, designer UI/UX și tester. Profesorul ghidează procesul, oferind feedback constant și resurse necesare. Acest tip de proiect încurajează colaborarea, dezvoltarea gândirii critice și aplicarea practică a cunoștințelor.

Un exemplu detaliat ar putea fi dezvoltarea unei platforme educaționale interactive pentru elevii mai mici. Proiectul ar presupune următoarele etape:

1. **Definirea obiectivelor** – Elevii identifică nevoile utilizatorilor finali (de exemplu, elevii de clase primare care învață matematica interactiv).

2. **Planificarea proiectului** – Se împart sarcinile între membrii echipei, stabilind tehnologii adecvate (HTML, CSS, JavaScript pentru frontend, Python/Django sau Node.js pentru backend).
3. **Dezvoltarea inițială** – Elevii creează prototipuri, colectează feedback de la colegi și profesori și îmbunătățesc designul aplicației.
4. **Testare și îmbunătățire** – Se identifică erorile, se optimizează codul și se verifică experiența utilizatorilor.
5. **Prezentarea proiectului** – Echipele își expun aplicația, explicând procesul de dezvoltare și lecțiile învățate.

Acest proces stimulează colaborarea, creativitatea și capacitatea de rezolvare a problemelor într-un mod inovator și aplicat.

Exemplu platforma:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="ro">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
  <title>Joc Educațional - Informatică</title>
  <style>
    body {
      font-family: Arial, sans-serif;
      text-align: center;
      margin: 50px;
      background: linear-gradient(to right, #6a11cb, #2575fc);
      color: white;
    }
    #question {
      font-size: 28px;
      margin-bottom: 20px;
      font-weight: bold;
    }
    .btn {
      padding: 15px 25px;
      font-size: 18px;
      margin: 10px;
      cursor: pointer;
      border: none;
      border-radius: 10px;
      background-color: #ff9800;
      color: white;
    }
```

```

        transition: background 0.3s;
    }
    .btn:hover {
        background-color: #e68900;
    }
    #result {
        font-size: 22px;
        font-weight: bold;
        margin-top: 20px;
    }
    #score {
        font-size: 24px;
        font-weight: bold;
        margin-top: 20px;
    }
    h1 {
        font-size: 36px;
    }
</style>
</head>
<body>
    <h1>Joc Educațional - Concepte de Informatică</h1>
    <p id="score">Scor: 0</p>
    <div id="question"></div>
    <button class="btn" id="option1" onclick="checkAnswer(0)"></button>
    <button class="btn" id="option2" onclick="checkAnswer(1)"></button>
    <button class="btn" id="option3" onclick="checkAnswer(2)"></button>
    <button class="btn" id="option4" onclick="checkAnswer(3)"></button>
    <p id="result"></p>
    <button class="btn" onclick="nextQuestion()">Întrebare următoare</button>

    <script>
        const questions = [
            {
                question: "Ce înseamnă 'var' în JavaScript?",
                answers: ["O funcție", "O variabilă", "O clasă", "Un obiect"],
                correct: 1
            },
            {

```

```

        question: "Ce simbol se folosește pentru egalitate strictă în
JavaScript?",
        answers: ["=", "==", "===", "!="],
        correct: 2
    },
    {
        question: "Ce structură de control folosești pentru a repeta o
acțiune?",
        answers: ["if", "for", "switch", "return"],
        correct: 1
    },
    {
        question: "Ce limbaj de programare este utilizat pentru dezvoltarea
paginilor web?",
        answers: ["Python", "C++", "JavaScript", "Java"],
        correct: 2
    },
    {
        question: "Ce metodă JavaScript este utilizată pentru a adăuga un
element într-un array?",
        answers: ["push()", "add()", "insert()", "append()"],
        correct: 0
    }
];

let currentQuestion = 0;
let score = 0;

function loadQuestion() {
    document.getElementById("question").innerText =
questions[currentQuestion].question;
    questions[currentQuestion].answers.forEach((answer, index) => {
        document.getElementById(`option${index + 1}`).innerText =
answer;
    });
    document.getElementById("result").innerText = "";
}

function checkAnswer(answerIndex) {
    if (answerIndex === questions[currentQuestion].correct) {

```

```

        document.getElementById("result").innerText = "Corect! Bravo!";
        score++;
        document.getElementById("score").innerText = `Scor: ${score}`;
    } else {
        document.getElementById("result").innerText = "Greșit! Încearcă din
nou.";
    }
}

function nextQuestion() {
    currentQuestion = (currentQuestion + 1) % questions.length;
    loadQuestion();
}

loadQuestion();
</script>
</body>
</html>

```


3. Feedback constructiv și mentorat personalizat

Oferirea unui feedback clar și personalizat îmbunătățește comunicarea și ajută la crearea unei relații de încredere. În plus, mentoratul profesor-elev poate avea un impact pozitiv asupra motivației elevilor.

4. Gamificarea procesului educațional

Prin integrarea elementelor de joc, cum ar fi recompensele și competițiile prietenoase, elevii devin mai implicați și mai motivați să învețe.

5. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale

Atelierele de dezvoltare personală și comunicare eficientă sprijină crearea unui mediu școlar pozitiv și reduc conflictele între profesori și elevi.

Concluzii

Implementarea soluțiilor inovative analizate a demonstrat că îmbunătățirea relațiilor profesor-elev poate avea un impact semnificativ asupra procesului educațional. Tehnologia, metodele interactive și feedbackul personalizat contribuie la crearea unui mediu de învățare mai colaborativ și mai eficient. Pentru succesul acestor soluții, este esențială formarea continuă a profesorilor și adaptarea metodelor la nevoile specifice ale elevilor.

Bibliografie:

Exemplu de bibliografie în stil APA:

- Smith, J. (2020). *Introducere în informatică*. Editura Tech.
- Doe, J. (2018). Tehnologii noi în dezvoltarea web. *Revista Tehnologică*, 12(3), 45-58. <https://doi.org/10.1234/abcd>
- Brown, T. (2019, 15 februarie). Cum să înveți JavaScript rapid. *TechWeb*. <https://www.techweb.com/java>

Soluții inovative în predarea istoriei pentru crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil

prof. Pavel Stela

Liceul Tehnologic Ovid Caledoniu Tecuci

Predarea istoriei a evoluat semnificativ odată cu dezvoltarea tehnologiei și a metodelor educaționale inovatoare. Astăzi, profesorii se confruntă cu provocarea de a adapta conținutul istoric pentru a-l face accesibil, captivant și relevant pentru elevii secolului XXI. Crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil poate transforma modul în care istoria este percepută și învățată, stimulând gândirea critică și implicarea activă a elevilor.

Una dintre cele mai eficiente soluții inovative este *integrarea tehnologiei digitale în procesul didactic*. Platformele educaționale interactive, precum Google Classroom, Kahoot!, Padlet sau Edmodo, permit elevilor să colaboreze în timp real, să participe la dezbateri online și să acceseze resurse multimedia. De asemenea, utilizarea realității virtuale (VR) și a realității augmentate (AR) oferă elevilor oportunitatea de a explora evenimente istorice dintr-o perspectivă imersivă, sporind interesul și nivelul de implicare.

Realitatea virtuală (VR) permite elevilor să pătrundă în epoci istorice diferite prin simulări 3D, facilitând explorarea unor locuri și evenimente deosebit de importante. De exemplu, elevii pot "vizita" Colosseumul roman, pot asista la Marșul de la Washington din 1963 sau pot experimenta viața de zi cu zi într-un castel medieval. Această tehnologie crește gradul de reținere a informațiilor, deoarece leagă învățarea de experiențe senzoriale directe.

Pe de altă parte, *realitatea augmentată* (AR) oferă posibilitatea de a adăuga elemente digitale peste mediul real, permițând elevilor să interacționeze cu artefacte istorice, hărți interactive sau reconstrucții ale orașelor antice. Aplicațiile AR permit elevilor să scaneze imagini sau obiecte și să obțină informații suplimentare, transformând manualele clasice în resurse dinamice și atractive. Astfel, istoria devine mai accesibilă și mai captivantă, iar elevii sunt motivați să aprofundeze evenimentele studiate.

Pe lângă tehnologie, metodele active de învățare contribuie la crearea unui mediu colaborativ. Învățarea bazată pe proiecte (PBL - Project-Based Learning) presupune ca elevii să investigheze

evenimente istorice prin realizarea unor proiecte practice, cum ar fi reconstituirea unor momente istorice, crearea unor reviste tematice sau dezvoltarea unor jocuri educative.

De asemenea, metoda „flipped classroom” (clasa inversată) permite elevilor să studieze individual materialele acasă și să folosească timpul din clasă pentru discuții, exerciții interactive și dezbateri. Această metodă transformă rolul profesorului dintr-un simplu furnizor de informații într-un facilitator al învățării. Elevii au acces la materiale video, documente, prezentări interactive sau texte istorice înainte de lecție, astfel încât timpul petrecut în clasă să fie dedicat aplicării și aprofundării cunoștințelor. Această abordare ajută la dezvoltarea gândirii critice și permite elevilor să își exprime opiniile prin dezbateri și activități de grup. Totodată, această metodă favorizează învățarea personalizată, deoarece elevii pot studia în ritmul propriu, reluând materialele atunci când este necesar. În plus, în timpul orelor, profesorii pot observa mai ușor dificultățile fiecărui elev și pot oferi sprijin individualizat. Astfel, metoda contribuie la o mai bună înțelegere a evenimentelor istorice și stimulează implicarea activă a elevilor în procesul educațional.

Gamificarea este o altă strategie eficientă în predarea istoriei, oferind elevilor o modalitate atractivă de a se implica în procesul de învățare. Utilizarea jocurilor educative, a scenariilor de tip „escape room” cu teme istorice sau a aplicațiilor care permit elevilor să joace roluri istorice contribuie la consolidarea cunoștințelor și la dezvoltarea abilităților de colaborare și gândire critică.

Jocurile educative, precum aplicațiile digitale interactive, le permit elevilor să își asume rolul unor personaje istorice și să ia decizii bazate pe contexte reale. De exemplu, simulările istorice online pot ajuta elevii să înțeleagă strategiile militare ale unor războaie importante sau să analizeze impactul deciziilor politice asupra diferitelor epoci.

Escape room-urile tematice reprezintă o altă metodă de gamificare care încurajează rezolvarea de probleme și colaborarea în echipă. Elevii trebuie să rezolve enigme și puzzle-uri bazate pe evenimente istorice pentru a „evada” dintr-un scenariu istoric prestabilit. Acest tip de activitate stimulează gândirea logică și încurajează aprofundarea cunoștințelor istorice într-un mod dinamic și captivant. Un alt aspect al gamificării constă în utilizarea de sisteme de recompensare, precum insigne virtuale, punctaje sau clasamente, care motivează elevii să se implice activ și să își îmbunătățească performanțele. Prin aceste metode, istoria devine mai accesibilă și mai interesantă pentru elevi, iar procesul de învățare se transformă într-o experiență interactivă și plăcută.

Pentru a crea un mediu educațional flexibil, este esențială colaborarea interdisciplinară. De exemplu, istoria poate fi integrată în discipline precum literatura, geografia sau științele sociale pentru a oferi o perspectivă mai amplă asupra evenimentelor istorice. Elevii pot analiza texte istorice, pot corela

informațiile geografice cu desfășurarea evenimentelor sau pot explora impactul social și cultural al diverselor epoci istorice.

Integrarea istoriei în literatură permite elevilor să analizeze opere literare din diferite perioade istorice, înțelegând mai bine contextul social și politic al epocii respective. În cadrul geografiei, elevii pot studia hărți istorice și pot înțelege modul în care granițele și peisajele geografice au influențat evenimentele majore. De asemenea, colaborarea cu științele sociale ajută la interpretarea impactului economic, social și cultural al diverselor evenimente, oferindu-le elevilor o imagine de ansamblu asupra evoluției societăților umane.

Mai mult, abordarea interdisciplinară permite utilizarea tehnicilor creative, cum ar fi dramatizările, interviurile fictive cu personaje istorice, scrierea de eseuri comparative sau chiar realizarea unor proiecte multimedia. Acest tip de abordare crește interesul elevilor și îi ajută să înțeleagă istoria într-un mod interactiv și aplicat.

În concluzie, implementarea unor soluții inovative în predarea istoriei contribuie la dezvoltarea unui mediu educațional colaborativ și flexibil, adaptat nevoilor elevilor moderni. Tehnologia digitală, metodele active de învățare, gamificarea și colaborarea interdisciplinară sunt doar câteva dintre strategiile care pot transforma modul în care istoria este predată, stimulând curiozitatea și creativitatea elevilor.

Bibliografie

Ciobanu, A. *Tehnologii educaționale și inovare în predarea istoriei*, Editura Universitară, 2020.

Dumitru, M. *Gamificarea în educație: Aplicații și studii de caz*, Editura Polirom, 2019

Stan, V., Ionescu, R. *Realitatea virtuală și augmentată în educație*, Editura Academiei Române, 2021.

ATELIERUL DE CREAȚIE – ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL Vocațional DE ARTĂ

MODELE EDUCATIONALE CARE SPRIJINĂ CRAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV, BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE

profesor Peter Claudia Elena, Liceul de Arte Oradea

Învățământul vocațional de arte are nevoie de permanente stimulente pentru a dezvolta abilitățile și competențele de bază ale elevilor, care duc la o mai bună asimilare a competențelor de învățare. Fiind prin însăși menirea sa, un învățământ bazat pe dezvoltarea creativității și sensibilității artistice, este nevoie de metode și mijloace didactice care să ajute la întreg procesul educativ-instructiv.

Educația vizuală de specialitate se desfășoară, în cadrul Liceelor de arte în spații speciale, diferite de sălile de clasă, unde elevilor li se predă materiile de cultură generală. Atelierul de specialitate devine un loc al conceperii artistice, al creativității și oferă mijloace didactice necesare desfășurării orelor. Am să exemplific concret cu atelierul unde-mi predau orele la Liceul de Arte din Oradea, este dotat pentru materiile: Studiul Desenului, Studiul Culoarii și Design Vestimentar.

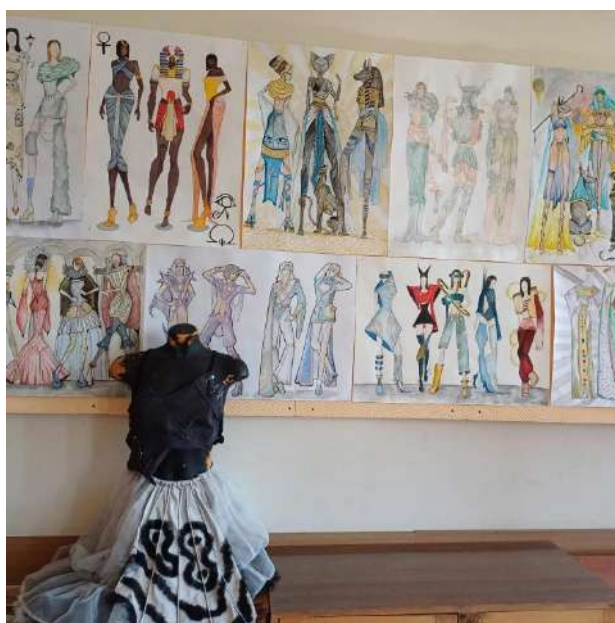
Îmbinarea dintre nevoile orelor de specialitate și mijloacele didactice necesare, este o condiție obligatorie în procesul instructiv-educativ. Un atelier de creație de la Liceul de arte trebuie să fie suficient de încăpător pentru a primi grupele de elevi. Ca o completare, trebuie specificat faptul că orele de pictură, desen, creație vestimentară se desfășoară pe grupe de elevi, o medie de 8-12. Clasa este astfel împărțită, o parte se duc în atelierul de pictură, o parte în cel de desen, ca exemplu, în paralel la doi profesori.

Este necesar ca atelierele să beneficieze de lumină naturală, ferestre luminoase. De asemenea ca organizare a spațiului, elevii lucrează pe mese, dar și pe bănci speciale de desen sau șevalete. Suportul pictural este așezat pe planșete de lemn. În funcție de orele din programa școlară au nevoie de materiale didactice speciale: Bloc de desen sau foaie de hârtie, pânză, carton pentru pictură, creioane grafice, culori, paletă, pensule, pahar apă, etc. În general elevii își aduc la ore propriile materiale, dar se poate organiza ca fiecare grupă de elevi să aducă materiale comune, de exemplu foi, culori, creioane, etc, pentru a fi mai facilă folosirea lor direct din sala de pictură sau desen.

Există o componentă a materialelor didactice pregătite de profesor pentru buna desfășurare a orelor, pe lângă cele uzuale, tablă sau videoproiector pentru exemplificare, un atelier de arte are nevoie de obiecte diferite pentru a le folosi la studiul după natură: vase, cuburi, sticle, drapaje, flori, fructe, mulaje de ghips reprezentând figura umană.

Atelierul de Design Vestimentar are nevoie de mijloace didactice specifice, cum ar fi mașini de cusut, busturi de croitorie, accesorii pentru realizarea transpunerii în material, adică a costumelor. De obicei creațiile vestimentare realizate în cadrul orelor de Design Vestimentar, clasa a XI-a și a XII-a, sunt prezentate publicului în prezentări de modă. Pentru clasa a XI-a am organizat parade vestimentare în cadrul Liceului, în Sala Festivă, dar și în spații din oraș, cum a fost prezentarea de la Biblioteca Județeană Gheorghe Șincai. Iar pentru creațiile elevilor de clasa a XII-lea, avem anual Gala Atestat, unde sunt admirate în prezentarea de modă organizată la Muzeul Orașului Oradea, împreună cu expoziția cu lucrările celorlalte specializări din liceu: Pictură, Grafică, Arte Textile, Sculptură, Ceramică, Design și Arhitectură.

Pentru a prezenta lucrările elevilor, evidențiind munca la clasă, atelierul de specialitate trebuie să aibă un spațiu expozițional, unde profesorul schimbă lucrările grupei, după finalizarea temelor propuse pentru realizare în cadrul orelor. Lucrările au nevoie de un număr estimat de ore, uneori acesta este prelungit în funcție de complexitatea lor, sau este scurtat, dacă elevii au reușit să finalizeze mai devreme decât s-a preconizat inițial.

Este importantă și abordarea diferențiată a conceperii creațiilor, elevii au personalități și abilități diferite. Din experiența mea la catedră, unii elevi sunt mai rapizi, stăpânesc mai bine mijloacele de expresie și finalizează într-un timp mai scurt, planșele de lucru. Pe când alții, mai atenți la detalii, mai lenți în procesul creativ, au nevoie de o oră, două în plus pentru finalitatea proiectului. Profesorul trebuie să coordoneze echilibrat munca grupei de elevi, să găsească o cale de mijloc și să se asigure că atât elevii rapizi vor avea ceva de făcut în timpul rămas, iar cei lenți să mărească treptat viteza de lucru, fără a compromite însă calitatea execuției. Actul creativ nu este unul cerebral, asemenea materiilor din spectrul științelor, lucrăm cu sensibilitatea elevilor, dezvoltăm armonia, cunoașterea de sine, ei descoperă lumea în modul propriu, iar tot acest proces trebuie respectat, încurajat și dezvoltat.

Am să închei cu imagini din expozițiile realizate de elevii mei de la specializarea Design Vestimentar, cu colecțiile realizate în cadrul orelor de specialitate, clasele a XI-a și a XII-a.

Îmbunătățirea relațiilor profesor – elevi

Prof. Înv. primar Petrusse Alexandra Carla

Școala Gimnazială Nr.1 Nucet

Comunicarea este un element cheie în relațiile dintre oameni, indiferent că vorbim despre relații personale sau profesionale. O bună comunicare elev-profesor este esențială în procesul instructiv-educativ, în care cele două părți implicate sunt partenere – cu precădere într-o societate în care cadrele didactice sunt discreditate și trebuie permanent să-și demonstreze competența – pentru că asigură atingerea obiectivelor învățării și automat succesul întregului act educațional.

În primul rând, orice act de comunicare are un scop clar definit. Fie că este vorba de transmitere de cunoștințe, informații, instrucțiuni sau de exprimarea de atitudini și sentimente, transmițătorul are o imagine foarte clară a ceea ce dorește să transmită și, prin urmare, așteaptă ca receptorul mesajului să reacționeze conform așteptărilor sale, respectiv să înțeleagă informațiile, să acumuleze cunoștințele și să realizeze conexiunile de rigoare pentru a le aplica, respectiv evolua, progresa. Acest lucru se realizează prin cooperare, prin crearea unui parteneriat bazat pe dialog, în care profesorul menține permanent interesul elevului, îl stimulează intelectual, îl provoacă să-și pună și să adreseze întrebări și îl ghidează pe acesta din urmă în găsirea răspunsurilor la aceste întrebări. Evidențierea aspectelor pozitive și a celor negative, cu accent pe latura pozitivă, va determina modificările de comportament pe care ni le dorim, iar elevul va avea o imagine clară a rezultatelor muncii sale.

În al doilea rând, comunicarea trebuie să fie eficientă. Pentru a se asigura de eficiența acesteia, profesorul trebuie să elimine toate blocajele, ceea ce înseamnă că va trebui să se asigure că mesajul transmis de el este recepționat, înțeles și conduce la schimbarea de atitudine sau comportament pe care acesta a vizat-o. Alegerea limbajului și vocabularului conform particularităților de vârstă ale elevilor și nivelului lor de înțelegere, folosirea limbajului non-verbal și paraverbal sunt elementele care contribuie la eficientizarea comunicării. Gestul potrivit, de pildă a da din cap afirmativ, mimica feței – o față zâmbitoare – tonul calm vor încuraja și motiva elevul și vor favoriza primirea răspunsului sau comportamentului dorit. La fel de importantă este și poziția față de interlocutor. Sentimentul că dialogul are loc de la egal la egal (*on equal footing*) va genera o atmosferă de încredere și confort fizic și emoțional pentru toți partenerii de discuție.

Nu în ultimul rând, comunicarea poate face diferența dintre un elev motivat să învețe, să facă progrese, să-și continue traseul educațional ales, să-l finalizeze și unul complet demotivat. Elevii reacționează întotdeauna mult mai bine când domeniul de studiu este unul de interes, când văd utilitate în cele povestite sau o finalitate clară a celor învățate. Dar ce facem atunci când nu există pasiune sau motivație? Cu sprijin și răbdare acesta își poate descoperi un nou talent și prin urmare un nou stimul. Utilizarea unei game largi de metode și mijloace didactice, a diferitelor tipuri de interacțiuni de asemenea contribuie la stimularea elevilor. Jocul, simularea de activități din viața reală și asumarea de roluri noi pot pune în valoare abilități pe care nu le putem observa în clasă în mod obișnuit în timpul unui „exercițiu”.

Profesorii au un rol esențial în procesul educațional, atât de dinamic și complex în noua era digitală pe care o traversăm. Ei sunt, alături de părinți, principala forță care stă la baza evoluției elevilor, cu scopul de a-i pregăti pe aceștia încă de pe băncile școlii pentru provocările lumii în care trăim. Învățământul modern depinde din ce în ce mai mult de tehnologiile inteligente de comunicare și colaborare, care contribuie la reducerea decalajului dintre învățarea în sala de clasă fizică și învățarea online. Aceste medii mixte permit mai multă flexibilitate și incluziune în cazul elevilor care nu pot participa în persoană și al celor care, din diverse motive, iau parte la cursuri de la distanță.

Cu toate acestea, accesul la tehnologie atât în mediul urban, cât și rural variază foarte mult, întrucât elevii provin din diferite medii sociale și economice.

De aceea, este foarte important ca toți elevii să beneficieze de tehnologii inteligente de comunicare și colaborare, astfel încât acest decalaj digital care are deja un impact asupra nivelului de performanță al elevilor, să fie redus la minim.

Predare flexibilă în diferite locații. Elevii beneficiază de aceleași condiții, indiferent dacă se află în sala de clasă sau acasă. În plus, un singur profesor poate oferi lecții atractive și interactive pentru mai multe clase simultan, chiar și pentru cele care sunt dispersate geografic.

Învățare colaborativă. Elevii se pot conecta cu profesorii, dar și cu colegii de clasă, pot colabora și partaja fișiere de oriunde și în timp real.

Învățare personalizată: Experiințe de învățare captivante de tip “unu-la-unu” în clasele conectate.

Pentru **săli de clasă hibride** elevii au acces la educație într-un mod echitabil, profesorii pot îmbunătăți colaborarea și permite învățarea personalizată. Profesorii pot folosi instrumente și strategii practice pentru a crea experiențe de învățare dinamice pentru elevii lor, pentru a spori

colaborarea și comunicarea în clasă, dar și pentru a stimula imaginația tinerilor și a-i provoca să-și depășească limitele.

Relația profesor-elev a cunoscut transformări substanțiale în contextul noilor norme educative. Profesorii au devenit nu doar facilitatori ai cunoașterii, ci și sprijin emoțional pentru elevi. Comunicarea a evoluat pentru a include nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și asigurarea unei conexiuni umane vitale în timpuri de incertitudine. Un articol din Educational Psychology analizează cum empatia și flexibilitatea au devenit componente esențiale în pedagogia postpandemică. Mai multe studii de caz din diferite părți ale lumii ilustrează cum școlile și educatorii au navigat prin aceste schimbări. De exemplu, într-o școală din România, implementarea unui sistem hibrid a permis elevilor să participe la clase în zile alternative, reducând densitatea în clase și minimizând riscul de transmitere a virusului, în timp ce asigura continuitatea educației. Un exemplu elocvent este cel al unei școli din Finlanda, unde profesorii au implementat sesiuni săptămânale de feedback unu-la-unu cu fiecare elev, pentru a compensa lipsa interacțiunii fizice. Aceste sesiuni au fost apreciate de părinți și elevi deopotrivă și sunt detaliate în studiul Innovative Educational Practices during the Pandemic publicat în Journal of Modern Education. Dinamica relației profesor-elev în perioada postpandemică a arătat o capacitate remarcabilă de adaptare din partea sistemelor educaționale.

Pentru că are la bază un parteneriat, comunicarea profesor-elev mizează pe dialog, cooperare, motivare și feedback cu scopul menținerii unei relații benefice între părțile implicate în actul educațional, care să conducă la schimbări în bine la nivel de cunoștințe, abilități și atitudini și indirect la evoluția tânăr.

Bibliografie:

1. <https://www.edupedu.ro/scoala-fara-ziduri-pentru-profesori-si-elevi-solutii-digitale-pentru-transformarea-salii-de-clasa-intr-un-spatiu-conectat-si-sigur-p/>
2. <https://edict.ro/comunicarea-profesor-elev-cheia-unei-relatii-de-succes/>
3. Smith, John; Doe, Jane (2020). „Impact of Remote Learning on Academic Performance”. Journal of Educational Research, vol. 113, no. 2, pp. 142-159. Taylor & Francis.
4. Johnson, Emily; Lee, Christopher (2021). „The Future of Education Post-COVID-19”. Harvard Educational Review, vol. 91, no. 1, pp. 30-52. Harvard Education Publishing Group.

Perspective asupra școlii românești

prof. Pisău Mădălina

Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, Jud Buzău

Umanitatea vede în educație, ca practică socială curentă și permanentă, un „instrument indispensabil pentru a atinge idealurile păcii, libertății și dreptății sociale”. Dincolo de aceasta, educația este o expresie a afecțiunii noastre față de copii și tineri, și o încercare de a-i pregăti pentru a-și ocupa locurile cuvenite în sistemul educativ, în familie și în comunitatea locală și națională. Se impune astfel, ca educația să aibă o atitudine înțeleaptă față de schimbările și mutațiile profunde, complexe și interdependente ce caracterizează societatea contemporană. Mult timp inertială, tradiționalistă și conservatoare, educația își asumă astăzi responsabilitatea de a trasa hărțile unei lumi în continuă mișcare, și de a pune la dispoziția oamenilor instrumente de orientare cu ajutorul cărora aceștia să-și găsească propriul drum. Ca urmare a acestei asumări, au apărut în sfera educației teorii și practici educaționale care reflectă schimbările de paradigmă existențială și societală ale omului postmodern. În încercarea de a depăși limitele sistemului tradițional de educație și a veni în întâmpinarea unor stări de fapt: societatea europeană pluriculturală, cultura planetară, dar și ”disculturalismul” social, școala vine cu un „suflu” nou - interculturalismul.

Interculturalismul este un nou mod de abordare a realității sociale ce presupune așezarea pluralismului cultural în cadrele unei filosofii umaniste, ce vizează toate domeniile vieții. Școlii îi revine rolul de a reflecta în curriculumul caracteristicile postmodernității și ale globalizării, de a educa formatorii și formabilii pentru a descoperi și a înțelege unitatea existențială a omenirii pe această planetă. După monismul și etnocentrismul școlii din perioada anterioară, educația interculturală reprezintă o adevărată „dinamită” a curriculumului, impunând o reconsiderare, o reinterpretare și o reformulare a scopurilor, conținuturilor, strategiilor și sistemelor sale de evaluare. Interculturalitatea aduce cu sine o nouă matrice a comunicării, ce presupune o deschidere de la comunicarea interpersonală și socială spre comunicarea interculturală. Aceasta din urmă, presupune capacitatea de a negocia semnificațiile culturale și sistemul de valori, cultivarea unei atitudini tolerante, de deschidere și permisivitate la diversitate. Iar dacă a învăța să te exprimi înseamnă a învăța să gândești, atunci comunicarea în perspectivă interculturală înseamnă a renunța

la monologul cultural în favoarea dialogului cultural polifonic, și a-ți reprezenta alteritatea pe principiul „toți diferiți, toți egali”.

Școala trebuie să-și propună ca scop asigurarea coerenței existențiale și a identității individului în condiții de eficiență socială și interculturală. Educația interculturală presupune, pe de-o parte asigurarea unei comunicări autentice cu sine și a lua cunoștință cu propria identitate culturală, iar pe de altă parte comunicarea cu un alter, individ sau grup, care permite construcția activă a identității de cetățean al Europei și al lumii.

Formarea competenței de a intra în raport eficient cu alteritatea, fără disoluția propriei identități, presupune întărirea spiritului critic și cultivarea reflexivității față de experiența cotidiană, prin angajare conștientă în procesul definirii de sine prin întâlnirea cu altul, implică diminuarea incertitudinii și a anxietății legate de alteritate și construcția unei noi scheme perspective a celuilalt, ce se cere experimentată la clasă. Eludarea etnocentrismului și deschiderea spre pluralismul cultural impune o decentrare a teoriilor educației și ale comunicării, de pe emițător pe receptor.

Disponibilitatea de a negocia sensurile este și ea strict necesară pentru optimizarea comunicării interculturale. Dialogul prin „universaliile culturale” presupune educarea pentru disponibilitate de cooperare, presupune renunțarea la strategiile egocentrice, logocentrice și etnocentrice ce distrug multiplicitatea culturală prin asimilarea celuilalt în propriul eu. Pentru ca indivizii să surprindă nuanțat dinamica actului de comunicare interculturală, școala trebuie să faciliteze exercițiul comunicării prin cultivarea proactivă a interacceptării prin intercunoaștere și respectare în fapt a individualității fiecărui elev. Dacă școala nu va face proba faptului că trăiește și aplică ceea ce propagă, nu se va bucura de credibilitate. Toleranța la diversitate nu se poate învăța decât într-o școală în care discursul liberal și atitudinea liberală față de elev sunt convergente, în sensul încrederii în celălalt, al acceptării necondiționate a acestuia. Adevărata provocare este poate aceea, de a oferi experiențe de comunicare optimizatoare, care să permită ieșirea din sine și deschiderea spre celălalt, ceea ce poate implica uneori lupta cu propriile prejudecăți și stereotipuri și reconsiderarea acestora. Aceste experiențe relevante ce permit autoanaliza și autoresponsabilizarea pentru ceea ce sunt și ceea ce gândesc își pierd din semnificație dacă școala nu facilitează formarea și exersarea competențelor de participare și influențare a vieții comunitare.

O școală incluzivă

**Pisău Mădălina, profesor limba și literatura română
Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, Buzău**

Școala de tip incluziv adoptă o educație ce ridică barierele din învățare și asigură participarea la actul instructiv-educativ a tuturor celor vulnerabili la excludere și marginalizare, adoptând principiul nondiscriminării prin acordarea de drepturi egale pentru toți, valorizând diversitatea. Se are în vedere necesitățile de bază ale oricărui copil: nevoia de afecțiune, de securitate, de apreciere, de încredere în sine, de responsabilitate și de independență, lipsa etichetărilor și marginalizărilor.

Învățarea centrată pe nevoile elevilor duce la abordarea de noi modalități de proiectare și desfășurare a activităților școlare și extrașcolare. A lucra cu elevi cu cerințe educative speciale este provocator, deoarece presupune o abordare diferențiată și specializată, în funcție de deficiențele mentale ale acestora, de dizabilitățile fizice sau de afecțiunile somatice. Procesul instructiv-educativ în educația specială e asemănător celui realizat cu elevi fără CES și presupune flexibilitate, adaptare la particularitățile și nevoile fiecărui elev. Având în vedere dezvoltarea autonomiei personale și integrarea socială și profesională, în proiectarea lecțiilor, cadrul didactic va apela la strategiile didactice tradiționale, dar și la cele moderne. Educația integrată presupune includerea în învățământul de masă a copiilor cu nevoi speciale pentru ca personalitatea acestora să se dezvolte armonios.

Conceptual de CES a fost adoptat în terminologia UNESCO în anii '90, fiind preluat de legislația din învățământul românesc. Un alt termen utilizat este „copil aflat în dificultate”, fiind definit de O.U. 26/22.08.1997 ca acel copil aflat în dificultate dacă „dezvoltarea sau integritatea sa fizică sau morală este periclitată”.

Sintagma „cerințe educative speciale” se referă la cerințele din planul educațional ale unor copii cu disfuncții sau cu deficient intelectuale, senzoriale, psihomotrice, dar și ca urmare a unor aspecte psihoafective, social-economice sau a altor aspect ce îi situează în stare de dificultate față de cei din jur.

Din categoria elevilor cu CES fac parte copiii cu deficiențe propriu-zise, prezentând întârzieri sau dizabilități intelectuale, dar și deficiențe motorii, vizuale, auditive, comportamentale, tulburări emoționale, ADHD, dificultăți de învățare, tulburări din spectrul autist, sindromul Asperger sau chiar întârzieri în dezvoltarea limbajului. Pe lângă aceștia, fac parte și copiii ce provin din medii defavorizate, cei ce aparțin unei minorități etnice, cei bolnavi de SIDA.

Elevul cu tulburare hiperactivă cu deficit de atenție (ADHD) sau cu deficit de atenție (ADD) manifestă dificultate în a filtra informațiile venite spre creier, pierzând cu ușurință concentrarea, având tendința de a oferi răspunsuri înainte să se gândească și are dificultăți în a se opri din manifestări din cauza activității reglatorii slabe. Din acest motiv, un elev cu ADHD sau cu ADD are nevoie de mai mult timp să se concentreze asupra unei sarcini, putând întâmpina dificultăți în urmărirea instrucțiunilor. Deși uneori are nivelul de inteligență mai ridicat decât media, studiul li se pare o activitate dificilă. Manifestă adesea probleme de socializare.

Elevilor cu ADHD sau cu ADD li se vor asigura clase luminoase, spațioase, care nu trebuie să fie încărcate în coloristică și în expunerea materialelor didactice, căci contribuie la stimularea cerebrală. Ideal ar fi poziționarea în bancă în un rând lateral, care să-i ofere posibilitatea de a vedea restul clasei, dar și spațiul personal, senzația de confort. Se recomandă ca, în timpul activității, cadrul didactic să îl privească direct și de aproape. Sarcinile fragmentate și adaptate capacității sale de concentrare sunt de ajutor, la fel ca elementele vizuale auxiliare.

O listă de verificare și bifarea progresului în timpul sarcinilor de lucru sunt stimulative, deoarece concentrarea scade în timp, activitățile ce presupun dificultate se programează dimineața sau la început de activitate. În cazul în care obosește, se poate odihni cât timp șterge tabla, împarte fișe de lucru etc..

Dificultățile cele mai mari le au copiii cu Tulburări din Spectrul Autismului (TSA)/Asperger în cadrul activității didactice și din afara școlii sunt cele de comunicare, de relaționare și de comportament. Copilul cu TSA/Asperger se simte confuz, percepe semne și informații amestecate, pe care le înțelege în mică măsură. Copilul autist poate fi recunoscut pentru indiferența față de lumea exterioară și rezistența la orice tip de schimbare. În ultimii ani s-a dezvoltat tot mai mult ideea că tinerii cu autism pot învăța lucruri noi, cu condiția ca procesul de învățare să fie adaptat deficienței lor. În situații structurate, față în față cu cadrul didactic, nu numai că pot învăța lucruri noi, dar pot și lucra în mod individual și chiar, câteodată, dacă obiectivele educaționale sunt suficient de individualizate, sunt capabili de a colabora cu alte persoane. Stilul de educație trebuie să fie mai mult axat pe clarificare vizuală, stil util și pentru ceilalți copii, nu doar pentru cei diagnosticați cu Tulburări din Spectrul Autismului (TSA)/Asperger.

În modul cel mai simplu cu putință, putem afirma că cea mai de seamă strategie educativă pentru copiii cu deficiențe mentale constă în simplificare, așteptările comunicându-li-se într-o manieră simplificată, potrivit dezvoltării intelectuale a acestora. Cei care gândesc vizual au nevoie de suport vizual. De asemenea, este foarte important să urmeze o rutină a activităților zilnice. Se vor căuta metode alternative de comunicare, cum ar fi comunicarea nonverbală prin gesturi sau imagini.

Copiii cu CES pot, prin joc, să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului. Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate. Școala este de asemenea un mediu important de socializare.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru elevii cu cerințe speciale sunt invocate învățarea interactivă (folosirea de strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi, precum și pe interacțiunea dintre cadrele didactice și elevi), demonstrația, aplicația și feedback-ul (orice proces de învățare este mai ușor dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață), sprijin în actul învățării (nevoia de a dezvolta un parteneriat educațional cu anumiți specialiști, cu familiile elevilor, formarea continuă a cadrelor didactice), evaluarea continuă a învățării.

Analizând literatura de specialitate, se pot clasifica metodele de învățământ în tradiționale (expunerea, conversația, exercițiul, demonstrația etc.) și moderne (problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, algoritmizarea etc.). Metodele interrogative (în special cele bazate pe conversația euristică) favorizează descoperirea noului, exersarea proceselor psihice, clarificarea, sintetizarea, consolidarea și sistematizarea cunoștințelor. Conversația tradițională (catehetică), de cele mai multe ori, este contraindicată elevilor cu deficiențe mentale, deoarece prin această metodă este favorizată învățarea mecanică.

Metodele de stimulare (bazate pe jocul didactic și pe dramatizare) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul învățării, dar mai ales în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale.

Metoda demonstrației constituie o practică obișnuită la toate disciplinele de învățământ și la toate activitățile de terapie educațională pentru înțelegerea sensului. Alături de

demonstrație, exercițiul e o metodă larg folosită mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de antrenare a deprinderilor.

În ultima perioadă se recurge adesea la utilizarea metodelor activ-participative pentru că permit elevului satisfacerea cerințelor educaționale atât prin efort personal, cât și prin colaborare cu alți colegi. Acestea pot fi aplicate cu mare eficiență în condițiile educației incluzive sau la activitățile educative cu elevii ce prezintă cerințe speciale în educație:

Brainstormingul (individual sau în perechi) – elevii scriu toate lucrurile pe care le știu despre un anumit subiect, o metodă frecvent folosită în etapa de evocare de la începutul lecției.

Știu/vreau să știu/am învățat – elevii trec în revistă ceea ce deja știu despre o anumită temă și apoi se formulează întrebări la care se așteaptă răspunsuri în timpul lecției, urmând ca la sfârșitul ei să se verifice ceea ce elevii au aflat după parcurgerea conținutului.

Gândiți/lucrați în perechi/comunicați – constă în prezentarea unui subiect sau a unei teme, după care fiecare elev se gândește la problema respectivă, discută pe marginea propriilor păreri cu un coleg, apoi prezintă tuturor colegilor concluzia la care a ajuns fiecare pereche.

Turul galeriei – elevii, grupați câte 3-4, lucrează la o sarcină ce are drept rezultat un produs, ce poate fi expus. După expunerea tuturor produselor, fiecare grupă examinează cu atenție produsele celorlalte grupe și le apreciază.

Masa rotundă/cercul – e o tehnică de învățare prin colaborare ce are la bază exprimarea, în scris, a propriei păreri cu privire la o temă pe o coală de hârtie ce circulă de la un elev la altul cu o altă culoare, la sfârșit cadrul didactic putând să observe părerea generală și individuală despre subiect.

Creioanele la mijloc – e o metodă prin care fiecare elev din grup își semnalează contribuția prin așezarea propriului creion pe masă și neavând voie să mai intervină. Astfel, elevii învață că toți membrii grupului sunt egali și nimeni nu trebuie să domine, în acest fel ei se ascultă și se respectă, sunt toleranți și valorizează opinia celorlalți.

Aplicarea metodelor de învățare prin cooperare evidențiază o serie de rezultate, dintre care cele mai evidente sunt: creșterea motivației elevilor pentru activitatea de învățare, a încrederii de sine bazată pe acceptarea de sine, competențe sociale sporite, capacități sporite de a percepe o situație, un eveniment sau o serie de obiecte sau fenomene și din perspectiva celuilalt, confort psihic sporit, dezvoltarea capacității de adaptare la situații noi.

Bibliografie:

Cucoș, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2001

Gherguț, A. – Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași, 2001

Gherguț, A. – Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2007

Radu, G. – Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal, Editura Pro Humanitas, București, 2000

Verza, F. – Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială, Editura Fundației Humanitas, 2002

Weihs T. J. – Copilul cu nevoi speciale, Editura Triade, Cluj Napoca, 1998

Elemente de interculturalitate

prof. Pisău Mădălina

Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, Jud Buzău

Umanitatea vede în educație, ca practică socială curentă și permanentă, un „instrument indispensabil pentru a atinge idealurile păcii, libertății și dreptății sociale”. Dincolo de aceasta, educația este o expresie a afecțiunii noastre față de copii și tineri, și o încercare de a-i pregăti pentru a-și ocupa locurile cuvenite în sistemul educativ, în familie și în comunitatea locală și națională. Se impune astfel, ca educația să aibă o atitudine înțeleaptă față de schimbările și mutațiile profunde, complexe și interdependente ce caracterizează societatea contemporană. Mult timp inertială, tradiționalistă și conservatoare, educația își asumă astăzi responsabilitatea de a trasa hărțile unei lumi în continuă mișcare, și de a pune la dispoziția oamenilor instrumente de orientare cu ajutorul cărora aceștia să-și găsească propriul drum. Ca urmare a acestei asumări, au apărut în sfera educației teorii și practici educaționale care reflectă schimbările de paradigmă existențială și socială ale omului postmodern. În încercarea de a depăși limitele sistemului tradițional de educație și a veni în întâmpinarea unor stări de fapt: societatea europeană pluriculturală, cultura planetară, dar și ”disculturalismul” social, școala vine cu un „suflu” nou - interculturalismul.

Interculturalismul este un nou mod de abordare a realității sociale ce presupune așezarea pluralismului cultural în cadrele unei filosofii umaniste, ce vizează toate domeniile vieții. Școlii îi revine rolul de a reflecta în curriculum caracteristicile postmodernității și ale globalizării, de a educa formatorii și formabilii pentru a descoperi și a înțelege unitatea existențială a omenirii pe această planetă. După monismul și etnocentrismul școlii din perioada anterioară, educația interculturală reprezintă o adevărată „dinamită” a curriculumului, impunând o reconsiderare, o reinterpretare și o reformulare a scopurilor, conținuturilor, strategiilor și sistemelor sale de evaluare. Interculturalitatea aduce cu sine o nouă matrice a comunicării, ce presupune o deschidere de la comunicarea interpersonală și socială spre comunicarea interculturală. Aceasta din urmă, presupune capacitatea de a negocia semnificațiile culturale și sistemul de valori, cultivarea unei atitudini tolerante, de deschidere și permisivitate la diversitate. Se impune o schimbare de paradigmă în care Eul și Altul sunt complementari și conviviali. Iar dacă a învăța să te exprimi înseamnă a învăța să gândești, atunci comunicarea în perspectivă interculturală înseamnă a renunța la monologul cultural în favoarea dialogului cultural polifonic, și a-ți reprezenta alteritatea pe principiul „**toți diferiți, toți egali**”.

Școala trebuie să-și propună ca scop asigurarea coerenței existențiale și a identității individului în condiții de eficiență socială și interculturală. Educația interculturală presupune, pe de-o parte asigurarea unei comunicări autentice cu sine și a lua cunoștință cu propria identitate culturală, iar pe de altă parte comunicarea cu un alter, individ sau grup, care permite construcția activă a identității de cetățean al Europei și al lumii.

Formarea competenței de a intra în raport eficient cu alteritatea, fără disoluția propriei identități, presupune întărirea spiritului critic și cultivarea reflexivității față de experiența cotidiană, prin angajare conștientă în procesul definirii de sine prin întâlnirea cu altul, implică diminuarea incertitudinii și a anxietății legate de alteritate și construcția unei noi scheme perspective a celuilalt, ce se cere experimentată la clasă. Eludarea etnocentrismului și deschiderea spre pluralismul cultural impune o decentrare a teoriilor educației și ale comunicării, de pe emițător pe receptor.

Disponibilitatea de a negocia sensurile este și ea strict necesară pentru optimizarea comunicării interculturale. Dialogul prin „universalitățile culturale” presupune educarea pentru disponibilitate de cooperare, presupune renunțarea la strategiile egocentrice, logocentrice și etnocentrice ce distrug multiplicitatea culturală prin asimilarea celuilalt în propriul eu. Pentru ca indivizii să surprindă nuanțat dinamica actului de comunicare interculturală, școala trebuie să faciliteze exercițiul comunicării prin cultivarea proactivă a interacceptării prin intercunoaștere și respectare în fapt a individualității fiecărui elev. Dacă școala nu va face proba faptului că trăiește și aplică ceea ce propagă, nu se va bucura de credibilitate. Toleranța la diversitate nu se poate învăța decât într-o școală în care discursul liberal și atitudinea liberală față de elev sunt convergente, în sensul încrederii în celălalt, al acceptării necondiționate a acestuia. Adevărata provocare este poate aceea, de a oferi experiențe de comunicare optimizatoare, care să permită ieșirea din sine și deschiderea spre celălalt, ceea ce poate implica uneori lupta cu propriile prejudecăți și stereotipuri și reconsiderarea acestora. Aceste experiențe relevante ce permit autoanaliza și autoresponsabilizarea pentru ceea ce sunt și ceea ce gândesc își pierd din semnificație dacă școala nu facilitează formarea și exersarea competențelor de participare și influențare a vieții comunitare. O comunicare interculturală autentică presupune uneori părăsirea băncilor școlii și participarea efectivă la programe comunitare susținute de organizații guvernamentale sau ONG-uri. Aceste demersuri facilitează transferul competențelor interculturale dincolo de zidurile școlii. Numai printr-o sinergie a resurselor școlii, ale comunității și ale organizațiilor locale și internaționale, putem facilita construcția la elevi a unei perspective de înțelegere a lumii și a diversității culturale în acord cu valorile filozofiei umaniste. A abilita elevii în a aborda autonom, flexibil și eficient realitatea interculturală contemporană, iată care este piatra de încercare a educației interculturale.

Cât privește educația interculturală în școala românească, ea se desfășoară mai degrabă în registrul implicitului și al naturalului, fiind expresia unei opțiuni ideologice, filozofia pluralismului cultural, și a uneia politice, integrarea în structurile comunitare transnaționale. Deseori, se reduce la o pledoarie pentru acceptarea diversității, ce transpare din documentele școlare și din principiile reformei educaționale, dar fără un suport acțional adecvat și susținut. Precaritatea statutului acestei dimensiuni curriculare derivă și din poziția marginală a educației interculturale, reflectată în discipline opționale sau facultative, depinzând de inițiativa individuală a profesorului, insuficient abilitat. Deschiderea politicii curriculare a facilitat cel mult abordări inter și transdisciplinare, la nivelul unor discipline opționale, iar de curând introducerea problematicei în formarea cadrelor didactice. Interculturalismul este o filosofie ce a prins contur în ultimii 20 de ani. Acum este poate momentul ca ea să prindă viață și în școală, pentru că este mai limpede ca oricând că „trebuie să renunțăm la a identifica educația cu o cultură anume...”, după cum subliniază și Alain Touraine.

IMPORTANȚA RELAȚIEI PROFESOR-ELEV ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Profesor pentru învăț. primar PLEȘCAN MELANIA

Școala Gimnazială „Aron-Vodă” Aroneanu

După cum afirmă Platon, educația este „artă de a forma deprinderi”, acest privilegiu revenindu-i, în primul rând, profesorului. Pentru a ne atinge scopurile, noi, cadrele didactice, trebuie să construim o relație pozitivă cu elevii, să existe o bună comunicare cu aceștia, să le ascultăm nevoile pentru a fi și noi ascultați, să le înțelegem sentimentele, să le oferim libertate dar să înțeleagă totodată și care sunt limitele admise prin respectarea anumitor reguli, să fim mereu un exemplu demn de urmat. Eficiența actului educativ, ca act ce aparține domeniului relațiilor interpersonale, depinde de raporturile concrete zilnice dintre profesor și elev.

În general, relațiile dintre profesor și elev se polarizează în jurul sentimentelor de simpatie și încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și ostilitate. Sunt situații în care contactul spiritual dintre profesor și elev rămâne în zona indiferenței, cei doi actori ai actului educativ ignorându-se reciproc. În acest caz profesorul trebuie să ia atitudine aplicând o condiție esențială a relațiilor afective interumane, potrivit căreia simpatia și încrederea nasc simpatie și încredere, în timp ce antipatia și ostilitatea trezesc sentimente asemănătoare. Profesorul trebuie să implementeze aceste relații, materializându-le în colaborare și respect reciproc.

Un proces de predare de înaltă calitate este conceput pentru a fi adecvat nivelurilor educaționale ale elevilor, creează oportunități de gândire și analiză, folosește feedbackul în mod eficient pentru a ghida elevii și contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor anterioare ale acestora. Când relația dintre un copil și cadrul didactic ce îl instruește este una favorabilă, beneficiile sunt de ambele părți.

Relațiile pozitive sprijină adaptarea elevilor și îi ajută pe aceștia să se dezvolte din punct de vedere social. Studiile au arătat că elevii care au relații strânse cu profesorii sunt mai cooperanți și mai implicați în procesul educațional. Totodată, dacă în centrul atenției se află elevii, aceștia se simt mai motivați să participe activ la ore. Drept urmare, cadrele didactice ar fi bine să îi implice pe copii în luarea deciziilor și să le recunoască nevoile de dezvoltare și de relaționare cu alți elevi.

Ignorarea personalității elevului de către profesor amenință nevoile și trebuințele spirituale de bază ale acestuia, respectul de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum și nevoia de a aparține unui grup și de a fi acceptat de acesta.

Metodele și tehnicile educative tradiționale au lăsat imaginea profesorului care încearcă să-și domine elevii, subordonându-i, impunându-le ascultare prin metode coercitive.

Este necesar ca profesorii, în totalitate, să adopte față de elevii lor, relații bazate pe colaborare, respect interpersonal, îndrumare, cu accentul mutat de pe „ce știe” elevul, pe „ce știe să facă” acesta. Astfel, principala activitate în procesul educativ nu este predarea, ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente sau în echipe.

Profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive nu va evita chiar o ușoară supraapreciere a performanțelor elevului. Aprecieria unui elev mai mult decât merită, îl va motiva pe acesta să încerce să se ridice la nivelul aprecierii făcute, pentru a merita și a menține pe viitor aprecierea. Faptul că profesorul le acordă elevilor suficientă apreciere pozitivă conduce la îmbunătățirea relațiilor cu elevii slabi și la obținerea unor rezultate bune în activitatea la catedră. Chiar și pentru unele performanțe școlare minore, profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive, o folosește încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forțe.

Cadrele didactice care stimulează elevii prin laudă, obțin rezultate mai bune în procesul educațional. Aceștia apreciază pozitiv elevii așa-zis „problemă” chiar și pentru unele progrese minore, încercând astfel, să le dezvolte acestora, în mod permanent, încrederea în forțele proprii. Dacă profesorul folosește corect aprecierea elevului, va asigura succesul demersului său educativ. Atunci când un profesor îi spune unui elev „nimic n-o să se aleagă de tine”, el nu apreciază numai o situație prezentă, ci își exprimă convingerea personală, previziunea asupra dezvoltării viitoare a acestuia, ceea ce ar putea conduce la influențarea decisivă a viitorului acestuia, prin scăderea stimei de sine, prin demoralizare și abandon. Performanțele elevului nu numai că nu vor crește, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia.

Profesorul trebuie să conștientizeze răspunderea covârșitoare pe care o are în configurarea premiselor succesului sau eșecului școlar al elevului, să aibă grijă ca, în derularea

procesului instructiv-educativ, să nu-i lezeze acestuia personalitatea, demoralizându-l. El are obligația, legală și morală, să contribuie la formarea și dezvoltarea personalității elevului, să-l stimuleze pe acesta să învețe să gândească și să acționeze singur, pentru ca, la finalul studiilor, să își poată construi singur viitorul.

Bibliografie

1. Iucu, R., 2001. Managementul și gestiunea clasei de elevi fundamente teoretico - metodologice”. Editura Polirom: Iași, 2001.
2. Șoitu, L., 1997. Pedagogia comunicării. Editura Didactică și Pedagogică: București.
3. Rășcanu, R., 2002. Psihologie și comunicare. Editura Universității: București.
4. Pânișoară, I.O., 2004. Comunicarea eficientă. Editura Polirom: Iași.
5. Stanton, N., 1995. Comunicarea. Editura Știință și Tehnică: București.
6. Cosmovici, A. & Iacob, L, 1999, Psihologie școlară. Editura Polirom: Iași.

Soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între profesori și elevi

**prof. înv. primar Popa Maria – Liliana
Colegiul Național „I. M. Clain” Blaj, jud. Alba**

Există mai multe modele educaționale care promovează un mediu de învățare colaborativ, respectuos și inovator. Acestea pun accent pe învățarea activă, implicarea elevilor și dezvoltarea gândirii critice.

Iată câteva dintre cele mai eficiente modele:

1. Învățarea prin colaborare

- Elevii lucrează în grupuri pentru a rezolva probleme, a împărtăși idei și a învăța unii de la alții.
- Creează un mediu bazat pe respect reciproc, în care fiecare voce contează.
- Exemple: metoda Jigsaw, discuții de grup, proiecte de echipă.

2. Învățarea bazată pe proiecte

- Elevii explorează probleme din lumea reală și lucrează împreună pentru a găsi soluții.
- Promovează inovația, creativitatea și colaborarea.
- Exemplu: dezvoltarea unui proiect ecologic în comunitate.

3. Învățarea socio-emoțională

- Dezvoltă empatia, comunicarea eficientă și autoreglarea emoțională.
- Contribuie la un mediu educațional bazat pe respect și sprijin reciproc.
- Exemple: activități de reflecție, mindfulness, jurnal personal.

4. Învățarea bazată pe competențe

- Elevii învață în ritmul lor și sunt evaluați în funcție de competențele dobândite, nu doar prin teste standardizate.
- Încurajează autonomia și gândirea inovativă.

5. Flipped Classroom (Clasa inversată)

- Elevii studiază materialele teoretice acasă, iar timpul din clasă este folosit pentru discuții și activități practice.
- Promovează participarea activă și învățarea personalizată.

6. Învățarea bazată pe joc

- Introduce elemente de joc (puncte, premii, misiuni) pentru a crește motivația și angajamentul elevilor.
- Exemplu: platforme educaționale interactive precum Kahoot sau Classcraft.

Aceste modele educaționale pot fi combinate pentru a crea un mediu de învățare dinamic, incluziv și orientat spre dezvoltarea competențelor viitoare.

Implementarea unor strategii educaționale inovative care să pună accent pe cooperare necesită o abordare bine structurată, adaptată nevoilor elevilor și profesorilor. Iată câțiva pași concreți și strategii eficiente:

1. Crearea unui Mediu Colaborativ

Scop: Construirea unei culturi a încrederii, respectului și sprijinului reciproc în clasă.

Metode:

- Reguli și valori comune – Stabilește împreună cu elevii principii de colaborare și respect.
- Spații de învățare flexibile – Creează zone de lucru în grup și încurajează schimbul de idei.
- Comunicare deschisă – Încurajează feedback-ul constructiv și exprimarea liberă a opiniilor.

2. Învățarea Bazată pe Colaborare

Scop: Elevii lucrează împreună pentru a rezolva probleme și a învăța unii de la alții.

Strategii:

- Metoda Jigsaw (Puzzle-ul colaborativ) – Elevii devin „experți” pe un subiect și îl explică colegilor.
- Învățarea prin perechi (Peer Learning) – Elevii se ajută reciproc în procesul de învățare.
- Proiecte interdisciplinare – Colaborare între clase/discipline pentru soluții inovative.

3. Integrarea Tehnologiei pentru Colaborare

Scop: Creșterea interactivității și facilitarea colaborării prin instrumente digitale.

Instrumente utile:

- Google Classroom / Microsoft Teams – Lucru în echipă la proiecte comune.
- Padlet / Jamboard – Spații digitale pentru brainstorming și idei colaborative.
- Kahoot / Quizizz – Jocuri educative pentru consolidarea cunoștințelor într-un mod interactiv.

4. Învățarea Bazată pe Proiecte

Scop: Dezvoltarea creativității și colaborării prin rezolvarea unor probleme reale.

Exemple de proiecte:

- „Școala Verde” – Elevii dezvoltă soluții pentru un mediu mai ecologic.
- „Orașul Viitorului” – Colaborare între elevi pentru a crea o machetă a unui oraș inovator.
- „Jurnalul Clasei” – Revistă digitală realizată de elevi pe teme de interes.

5. Gamificarea Procesului de Învățare

Scop: Creșterea motivației prin elemente de joc.

Metode:

- Sistem de recompense (badge-uri, puncte, niveluri) pentru participare activă.
- Escape Room educațional – Elevii rezolvă provocări împreună pentru a „evada” dintr-un scenariu.
- Classcraft – Platformă care transformă clasa într-o aventură de echipă.

6. Învățarea Socio-Emoțională (SEL) pentru o Colaborare Eficientă

Scop: Dezvoltarea empatiei și a abilităților de comunicare.

Strategii:

- Cercuri de reflecție – Elevii discută despre emoții și experiențe.
- Jocuri de rol – Dezvoltarea empatiei prin scenarii reale.
- Mindfulness și gestionarea emoțiilor – Exerciții pentru a crea un climat armonios.

7. Formarea Profesorilor și Implicarea Comunității

Scop: Crearea unui mediu educațional sustenabil și inovator.

Acțiuni:

- Training-uri pentru profesori în metode colaborative și digitale.
- Ateliere cu părinții pentru susținerea învățării bazate pe colaborare.
- Parteneriate cu ONG-uri și companii pentru proiecte educative aplicate.

Implementarea acestor strategii va transforma școala într-un spațiu dinamic, inovator și orientat spre colaborare.

Iată un plan detaliat pentru implementarea unor strategii educaționale inovative axate pe cooperare într-o școală. Planul este structurat pe etape clare, incluzând obiective, activități specifice și indicatori de succes.

Plan de Implementare a Strategiilor Educaționale Inovative Bazate pe Cooperare

Obiectiv General

Crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect, inovare și implicare activă a elevilor și profesorilor.

Etapa 1: Planificarea și Pregătirea (Luna 1-2)

Activități:

- Analiza inițială – Chestionare pentru profesori și elevi privind metodele de predare actuale și nevoile lor.
- Stabilirea echipei de implementare – Un grup de profesori responsabili de aplicarea strategiei.
- Formare profesională – Workshop-uri pentru profesori privind metodele colaborative (Jigsaw, Învățarea prin proiecte, Flipped Classroom)
- Crearea unui spațiu de învățare flexibil – Amenajarea unor zone de lucru în echipă în clasă.
- Alegerea platformelor digitale – Ex. Google Classroom, Padlet, Kahoot pentru colaborare interactivă.

Indicatori de succes:

- 80 % dintre profesori participă la workshopuri
- Elevii și profesorii sunt consultați și implicați în procesul de schimbare.

Etapa 2: Implementarea Metodelor de Învățare Colaborativă (Luna 3-6)

1 Învățarea bazată pe proiecte

Elevii vor lucra în echipe pentru a rezolva probleme reale.

Exemplu: Proiectul „Orașul Viitorului” – elevii creează o machetă digitală a unui oraș inteligent și sustenabil.

Instrumente: Google Docs (colaborare), Jamboard (brainstorming), Canva (design).

2 Metoda Jigsaw (Puzzle-ul colaborativ)

Elevii sunt împărțiți în grupuri, fiecare devenind expert pe o parte a lecției și explicând-o colegilor.

Exemplu: Lecție la istorie – fiecare grup analizează o epocă și o prezintă celorlalți.

3 Clasa inversată (Flipped Classroom)

Lecțiile teoretice sunt studiate acasă, iar la școală se aplică prin discuții și exerciții în echipă.

Exemplu: Profesorii creează videoclipuri scurte pentru elevi, iar orele sunt folosite pentru dezbateri și proiecte.

4 Gamificarea Învățării

Integrarea jocurilor educaționale pentru a crește motivația și colaborarea.

Exemplu: Utilizarea Kahoot și Quizizz pentru recapitulare și competiții de echipă.

Indicatori de succes:

- 80 % dintre elevi participă active la proiecte colaborative
- Creșterea implicării elevilor în activitățile de echipă

Etapă 3: Evaluare și Ajustare (Luna 7-8)

Activități:

- Feedback de la profesori și elevi – Chestionare și focus grupuri.
- Analiza impactului – Compararea implicării și rezultatelor înainte și după implementare.
- Ajustarea metodelor – Îmbunătățiri pe baza feedback-ului.

Indicatori de succes:

- 70 % dintre elevi declară că preferă metodele collaborative
- Profesorii integrează cel puțin două strategii inovative în mod constant

Etapă 4: Extinderea și Sustenabilitatea (Luna 9-12)

Activități:

- Crearea unei rețele de „Profesori Mentori” – Formarea colegilor în metodele collaborative.
- Parteneriate cu ONG-uri și companii – Proiecte educative aplicate.
- Eveniment de diseminare – Conferință internă unde profesorii și elevii împărtășesc experiențele.

Indicatori de succes:

- Creșterea autonomiei elevilor și a colaborării între colegi
- Implementarea sustenabilă a metodelor inovative

Acest plan asigură o tranziție eficientă spre un mediu educațional colaborativ, unde elevii sunt implicați activ, iar profesorii sunt susținuți în aplicarea strategiilor inovative.

Bibliografie:

Cărți și studii de specialitate:

1. **Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Holubec, E. J. (2013).** *Cooperation in the Classroom*. Interaction Book Company.
 - Lucrare fundamentală despre învățarea colaborativă și metodele de implementare în școli.
2. **Slavin, R. E. (1995).** *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice*. Allyn & Bacon.
 - Studiu extins despre beneficiile învățării colaborative și impactul său asupra performanței academice.
3. **Vygotsky, L. S. (1978).** *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
 - Teoria lui Vygotsky despre „zona proximei dezvoltări” susține învățarea prin interacțiunea cu alții.
4. **Hattie, J. (2008).** *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. Routledge.
 - O meta-analiză despre factorii care influențează învățarea, inclusiv colaborarea între elevi.
5. **Piaget, J. (1954).** *The Construction of Reality in the Child*. Basic Books.
 - Studii despre învățarea prin interacțiune și dezvoltarea cognitivă la copii.

Articole științifice

6. **Gillies, R. M. (2016).** *Cooperative learning: Review of research and practice*. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(3), 39-54.
 - Analiză despre metodele de învățare colaborativă și impactul asupra elevilor.
7. **Dillenbourg, P. (1999).** *What do you mean by collaborative learning?* In P. Dillenbourg (Ed.), *Collaborative-learning: Cognitive and Computational Approaches* (pp. 1-19). Elsevier.
 - Definirea învățării colaborative și strategii pentru implementare.
8. **Fisher, D., Frey, N., & Hattie, J. (2017).** *Visible Learning for Literacy: Implementing the Practices That Work Best to Accelerate Student Learning*. Corwin Press.
 - Metode eficiente bazate pe dovezi pentru îmbunătățirea învățării prin colaborare.
9. **Roschelle, J., & Teasley, S. D. (1995).** *The construction of shared knowledge in collaborative problem solving*. *Computer-Supported Collaborative Learning*, 128-148.
 - Studiu despre modul în care elevii construiesc cunoștințe împreună.

UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI
FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
DEPARTAMENTUL PENTRU PREGĂTIREA
PERSONALULUI DIDACTIC

LUCRARE METODICO-ȘTIINȚIFICĂ PENTRU ACORDAREA GRADULUI DIDACTIC I
VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI
MORAL CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

COORDONATOR :

Conf. univ. dr. Mihai Androne

CANDIDAT:

**Prof.înv.primar: Popescu Oana-Raluca
Școala Gimnazială Dudești
Structura Școala Gimnazială Tătaru
Județul Brăila**

Galați, 2024

CUPRINS

Argument

CAPITOLUL I. ASPECTE TEORETICE PRIVIND UTILIZAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

- I.1. Profilul psihologic al vârstei școlare mici
- I.2. Natura jocului didactic în învățământul primar
- I.3. Tipologia jocurilor didactice
- I.4. Necesitatea folosirii jocului didactic în învățare la școlarul mic

CAPITOLUL II. FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA MORALĂ A ȘCOLARULUI MIC

- II.1. Importanța educației moral-civice la vârsta școlară mică – esență, principii, finalități, conținut, metode și procedee de educare morală
- II.2. Rolul educației moral-civice în formarea trăsăturilor de personalitate a școlarului mic
- II.3 Rolul jocului didactic în formarea educației moral-civice la vârsta școlară mică

CAPITOLUL III. STUDIU EXPERIMENTAL PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

III.1. Scopul, ipoteza și obiectivele cercetării

III.2. Metodologia cercetării

III.2.1. Lotul de subiecți

III. 2.2. Metode și tehnici

III.2.3. Măsurarea

III.2.3.1. Variabile

III.2.3.2. Instrumente

III.3. Procedura

III.4. Etapele cercetării

III.4.1. Etapa inițială (pretest)

III.4.2. Etapa formativă (cvasiexperimentală)

III.4.3. Etapa finală (posttest)

III.5. Analiza și interpretarea rezultatelor

III.6. Concluzii

CONSIDERAȚII FINALE. PROPUNERI PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

Bibliografia

Anexe

ARGUMENT

Învățământul primar românesc se numără printre sistemele de învățământ cu tradiție, aliniindu-se transformărilor marcante din domeniul educației și promovând încă de la începuturi valorile reale ale societății democratice. Perspectiva actuală în ceea ce privește învățământul primar vizează abordarea interdisciplinară, conturarea și consolidarea profilului moral al școlarului mic, deschisă inovațiilor în învățare, prin și în cadrul jocului.

Lucrarea propune o analiză atentă a procesului didactic desfășurat în școală, din perspectiva rolului aparte pe care-l are jocul didactic în formarea și dezvoltarea conduitei civice a școlarului mic. Acest studiu reprezintă o deschidere spre noi obiective, care să conducă la formarea unui comportament civic, capabil de respect și toleranță, responsabil față de sine și de ceilalți, conștient de drepturi și îndatoriri, urmărind modelarea viitoarei personalități a școlarului mic.

Am ales această temă deoarece consider că, la vârsta școlară mică, contribuția activă a jocului didactic, cadru propice de realizare a unui învățământ activ, contribuie la formarea și perfecționarea trăsăturilor de personalitate, el reprezentând astfel o cale de acces pentru cunoașterea comportamentelor umane, implicit și a personalității școlarului mic. Acum se pun bazele conduitei morale ce se realizează în cadrul unui proces amplu, susținut în primul rând printr-o planificare adecvată a activităților didactice, prin resurse materiale și informaționale care să conducă la atingerea obiectivelor educaționale, dar și prin strategii active care să-i stimuleze la actul învățării.

Preocupările intense ale învățătorului pentru a forma un comportament moral școlarului mic sunt determinate și de cerințele sociale moderne, caracterizate printr-un intens proces de schimbare științifică, tehnologică, socio-politică. Integrarea copilului și adaptarea acestuia la cerințele societății moderne, reprezintă o cerință socială pentru a stimula progresul societății.

Mi-am propus să demonstrez valoarea pe care o capătă lecțiile de educație civică prin introducerea jocului didactic în formarea conduitei moral civice la școlarul mic. Este cunoscut faptul că jocul este binecuvântarea copilăriei și studiul de față ilustrează încă o dată că acest aspect este posibil.

CAPITOLUL III. STUDIU EXPERIMENTAL PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

Scopul prezentei cercetări este reprezentat de reliefarea (evidențierea) eficienței jocului didactic în dezvoltarea morală a școlarului mic.

Obiectivele cercetării au fost:

O1:Identificarea nivelului inițial de competențe morale ale copiilor de clasa întâi;

O2:Proiectarea unui program educațional intitulat „*Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!*”, bazat pe jocuri didactice ce vizează formarea și dezvoltarea conduitei morale a copiilor;

O3:Implementarea programului educațional în activitățile instructiv-educative, dar și în activitățile extracurriculare desfășurate la clasă;

O4:Evaluarea nivelului final de dezvoltare a conduitei morale în rândul copiilor din clasa întâi, în urma desfășurării programului educațional implementat;

O5:Elaborarea și interpretarea rezultatelor, extragerea concluziilor și sublinierea valențelor pozitive ale metodelor folosite.

Pornind de la obiectivele anterior prezentate, am realizat o cercetare de tip experimental, cu rol formativ, ce a fost declanșată de următoarea **ipoteză de lucru**: *Utilizarea constantă și sistematică a strategiilor de instruire prin jocuri didactice specifice educației moral-civice conduce la dezvoltarea conduitei morale a școlarilor mici.*

Precizez faptul că s-a lucrat cu o singură grupă de subiecți, a cărei evoluție a fost constant urmărită.

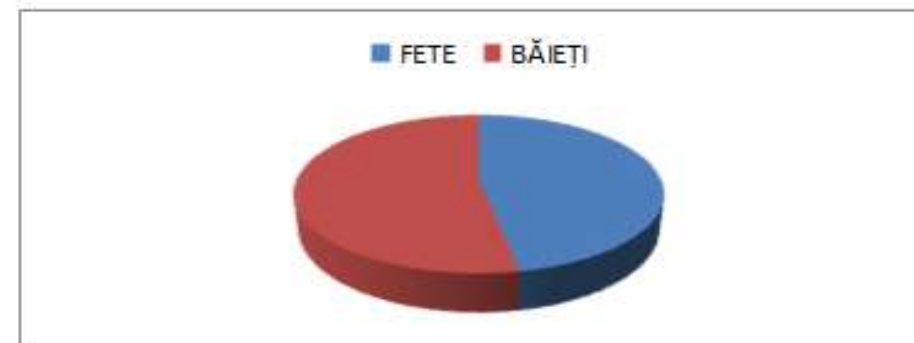
III.2. Metodologia cercetării

III.2.1. Lotul de subiecți

Cercetarea s-a desfășurat în anul școlar 2022-2023 pe un eșantion 17 de subiecți, elevi în clasa I, cu vârste cuprinse între 7 și 8 ani, de la Școala Gimnazială Dudești, Structura Școala Gimnazială Tătaru, jud. Brăila, din mediu rural.

Structura eșantionului după variabila gen:

FETE		BĂIEȚI	
Nr. elevi	Procent	Nr. elevi	Procent
8	47,05%	9	52,95%

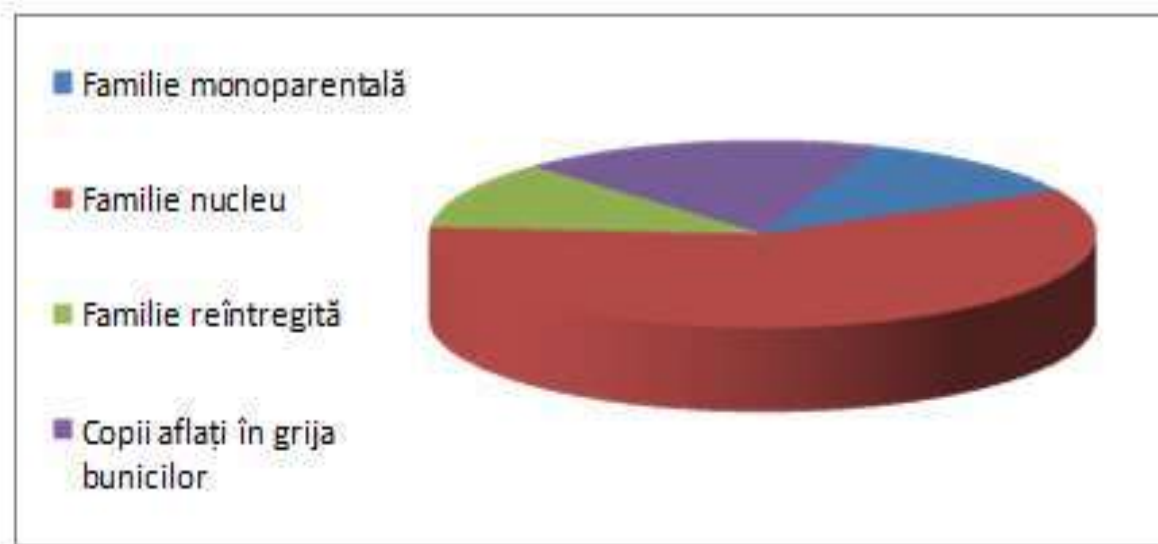

Subiecții au fost reprezentați în funcție de nivelul instructiv-educativ al familiei:

Familie cu pregătire gimnazială		Familie cu pregătire liceală		Familie cu pregătire postliceală		Familie cu pregătire universitară	
Nr.	Procent	Nr.	Procent	Nr.	Procent	Nr.	Procent
3	17,64%	11	64,70%	2	11,78%	1	5,88%

Reprezentarea grafică a tipului de familie din care fac parte elevii supuși cercetării:

III.2.2. Metode și tehnici

III.2.3.1. Variabile

În experiment am utilizat două tipuri de variabile:

III.3. Procedura

a) *Etapa inițială (pretest)* s-a desfășurat în luna septembrie – octombrie 2022, prin administrarea unei probe de evaluare inițială în vederea stabilirii nivelului comportamental al elevilor, precum și măsurile de acțiune necesare a fi luate în etapa următoare. Această probă presupune evaluare orală și practică pentru a identifica competențele urmărite la activitatea de Dezvoltare personală specifice clasei I. Copiii au fost solicitați să recunoască comportamente pozitive și comportamente negative într-o situație prezentată/concretă; să-și manifeste dezacordul/aprobarea față de comportamente și atitudini negative/pozitive.

b) *Etapa formativă (experimentală)* s-a desfășurat în perioada noiembrie 2022 – iunie 2023 și a constat în aplicarea unui program de strategii didactice de dezvoltare a comportamentului moral-civic.

c) *Etapa finală (posttest)* s-a desfășurat în luna iunie 2023, când am testat nivelul comportamental la care au ajuns copiii. Am reluat aceleași probe ca în etapa inițială pentru a putea compara rezultatele obținute. Scopul acestei probe a fost de a stabili modificările apărute la nivelul intelectual-cognitiv, comportamental (atitudinea față de sine, față de ceilalți și față de activități) și mai ales la nivelul conduitei morale, în urma implementării factorului experimental.

- Am comparat datele finale cu cele inițiale.
- Am stabilit diferențele relevante obținute în fișele de observație din cele trei etape ale experimentului.
- Am stabilit eficiența noii modalități de dezvoltare morală a școlarului prin jocuri didactice.
- Am formulat concluziile experimentului.

III.2.3.2. Instrumente de cercetare

Pentru a testa ipoteza, pe parcursul cercetării noastre am utilizat următoarele instrumente de lucru: proba de evaluare inițială, proba de evaluare finală, fișe de observație, produsele activității copiilor.

a) *Proba de evaluare inițială* a avut ca scop verificarea nivelului de pregătire a copiilor la începutul perioadei de cercetare. Am aplicat o probă de evaluare la disciplina *Dezvoltare personală*. Conținutul probei a fost prezentat într-o formă plăcută și accesibilă copiilor, astfel încât aceștia să fie cooperanți și să rezolve cu cât mai mult interes sarcinile propuse.

b) *Proba de evaluare finală* a avut ca scop constatarea progreselor în comportamentul copiilor. Aceasta s-a realizat prin aplicarea unei probe asemănătoare celei din etapa inițială, dar cu grad de complexitate mai ridicat.

Produsele activității elevilor. S-au folosit pentru analiza produselor activității elevilor produsele pe care copiii le-au realizat. Scopul nostru a fost identificarea măsurii în care elevii au aplicat în lucrările lor ceea ce am aplicat prin intermediul programului experimental, și anume: grija pentru produsele activității, răbdarea, spiritul de cooperare, grija față de ceilalți, curajul, onestitatea, etc. Am folosit în acest sens compoziții literare, fișe de lucru individual, desene, creații de grup ale elevilor.

Fișele de observație. Reprezintă instrumentul cu ajutorul căruia am înregistrat date referitoare la conduita morală a elevilor.

Indicatori comportamentali urmăriți în cele 3 etape ale cercetării

Atitudinea față de sine	Atitudinea față de ceilalți	Atitudinea pentru activitatea desfășurată
I1: curajul	I6: sinceritatea	I11: hărmicia
I2: respectul față de sine	I7: grija față de ceilalți	I12: disciplina
I3: încrederea în sine	I8: sociabilitatea	I13: spiritul de inițiativă
I4: responsabilitatea	I9: spiritul de întraajutorare	I14: grija pentru produsele activității
I5: autocontrolul	I10: respectul față de ceilalți	I15: autonomia

III.4.1. Etapa inițială (pretest)

Probă de evaluare inițială 1

Disciplina: Dezvoltare personală

Scopul: recunoșterea comportamentelor prin care se pot educa atitudini și trăsături pozitive de caracter.

Obiective operaționale:

O1: să indentifice comportamentele pozitive/negative de pe imagini;

O2:să asocieze emoticonul (față veselă / față tristă) de pe paletă cu comportamentele prezentate;

O3:să coopereze stabilind relații de prietenie cu cei din jur, având un comportament adecvat;

O4:să transforme comportamentele negative în comportamente pozitive.

Itemi:

I1. Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini.

I2. Asociază corect emoticoanele (față veselă/față tristă)

I3. Participă activ în desfășurarea jocului.

I4. Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele.

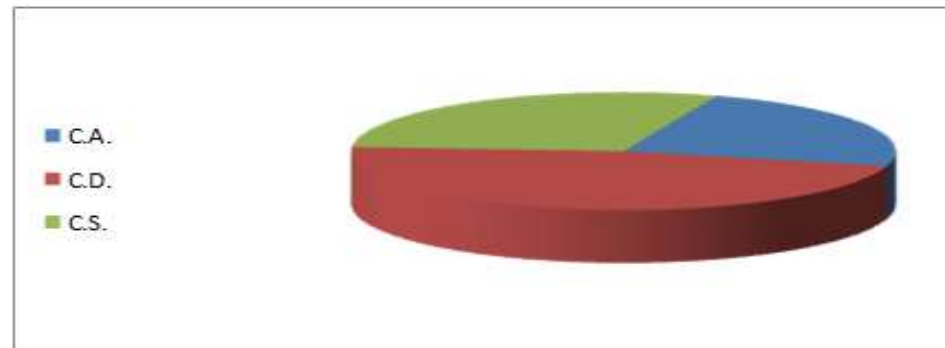
Descriptori de performanță:

Itemi	Comportament atins (CA)	Comportament în dezvoltare (CD)	Comportament ce necesită sprijin (CNS)
1.	Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini. 3 puncte	Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini într-o măsură mică. 2 puncte	Recunoaște comportamentele pozitive/negative de pe imagini doar cu sprijin. 1 punct
2.	Asociază corect emoticoanele (față veselă/față tristă). 3 puncte	Asociază corect emoticoanele (față veselă/față tristă) într-o măsură mai mică. 2 puncte	Asociază emoticoanele (față veselă/față tristă) doar când este solicitat. 1 punct
3.	Participă activ în desfășurarea jocului. 3 puncte	Participă în desfășurarea jocului. 2 puncte	Participă în desfășurarea jocului doar când este solicitat. 1 punct
4.	Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele. 3 puncte	Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele, într-o măsură mai mică. 2 puncte	Găsesc comportamente pentru a transforma stări triste în stări vesele, doar cu sprijin. 1 punct

III.4.1. Etapa inițială (pretest)

Rezultate obținute la proba de evaluare inițială la disciplina Dezvoltare personală

Număr elevi	Descriptori de performanță					
	C.A		C.D		C.S	
17	Nr. copii	%	Nr. copii	%	Nr. copii	%
	4	23,5	8	47,05	5	29,45

Rezultatele obținute la proba de evaluare inițială descrisă anterior au fost completate cu informații pe care le-am colectat folosind metoda observației directe, în cadrul procesului instructiv-educativ, în pauze și în cadrul activităților extrașcolare. Constatările au fost consemnate în fișe de observație. Observațiile s-au desfășurat fără ca subiecții să devină conștienți de acest lucru, fără a le influența cumva comportamentele urmărite.

Analizând fișa de observație, realizată pe baza unor indicatori comportamentali bine stabiliți, putem concluziona că cel mai des au fost manifestate comportamente corespunzătoare itemilor I6 respectiv I7 care descriu sinceritatea și grija față de celălalt. Cel mai rar a fost observat comportamentul subiecților care denotă autocontrolul, la itemul I5. În desfășurarea programului nostru experimental am observat că nu toți elevii sunt sociabili, alții nu colaborează în cadrul grupului pentru îndeplinirea sarcinii iar o mică parte sunt autonomi.

III.4.2. Etapa formativă (experimentală)

Prezentarea programului

Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!

Nr.crt.	Data	Activitatea	Scop
1)	noiembrie	Sunt important!	Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți.
2)	decembrie	Așa DA ! Așa NU!	Recunoașterea și diferențierea faptelor pozitive și negative; Cunoașterea și respectarea normelor de comportare în societate.
3)	martie	Personajul îndrăgit	Cunoașterea și dezvoltarea unor comportamente de prietenie, toleranță și armonie în relațiile cu cei din jur;
4)	martie	Expresii faciale (plan de lecție-anexa 2)	Conștientizarea importanței autocunoașterii (Trăire și manifestare emoțională- starea de bine)
5)	aprilie	Prietenia - <i>Ce este un bun prieten?</i> (plan de lecție-anexa 3)	Cunoașterea și dezvoltarea unor comportamente de prietenie, toleranță și armonie în relațiile cu cei din jur;
6)	aprilie	Plecăm cu....(tramvaiul, autobuzul, trenul)	Formarea unor deprinderi privind folosirea diferitelor mijloace de transport și respectarea unor norme de comportare civilizată;
7)	mai	Roșu și verde	Recunoașterea și diferențierea faptelor pozitive și negative;
8)	mai	Gazde bune	Reactualizarea regulilor de comportare în timpul primirii unor musafiri;

III.4.2. Etapa formativă (experimentală)

• **Titlul activității:** Sunt important – joc distractiv (în cadrul orei de DP)

Durata activității: 45 de minute

Locul desfășurării: sala de clasă

Grup țintă: 17 elevi ai clasei I

Obiective propuse:

- Să identifice caracteristicile propriei persoane, inclusiv plusuri și minusuri;
- Să învețe să se accepte pe sine cu aptitudini și însușiri, cu puncte tari și puncte slabe;
- Să prezinte calitățile și defectele sale în fața altor copii de aceeași vârstă;
- Să dovedească spirit de colegialitate în timpul jocului.

Resurse materiale: cartonașe de dimensiuni mici, prevăzute cu șnur pentru a putea fi agățate, o sticlă plină cu apă, cutia cu valori.

Desfășurarea activităților propriu-zise: Fiecare elev a primit câte un cartonaș pe care l-a agățat la gât după care ne-am așezat în cerc pe covor. În urma unei numărări un copil a pornit jocul învârtind sticla în centrul cercului. Direcția în care se oprea indica un copil ce purta o sarcină. Jucătorul trebuie să rezolve sarcina, după care cel care poartă cartonașul urmează la rând. Jocul continuă până când toate sarcinile sunt rezolvate.

La finalul jocului am discutat cu ajutorul întrebărilor de conținut:

Ce ați învățat nou despre ceilalți și despre voi în timpul jocului?

A fost dificil să vă gândiți ce să spuneți atunci când v-a venit rândul la joc?

Rezultate obținute/concluzii: Chiar dacă există lucruri pe care ne-am dori să le facem mai bine sau anumite aspecte pe care le-am schimba la noi, nu înseamnă că suntem mai puțin buni sau mai puțin competenți, ori inteligenți, etc. Trebuie să înțelegem faptul că fiecare persoană este unică, specială, valoroasă prin calitățile pe care le are. Important este să nu uităm că nimeni nu este perfect și că trebuie să fim mândri de noi, să acceptăm că avem atât puncte tari cât și puncte slabe. Devenind conștienți de punctele noastre slabe, în timp le putem corecta.

Cutia cu valori - la finalul activității am rugat toți elevii să scrie câte două calități ale lor pe un bilețel și să îl introducă în *cutia cu valori* (*urnă*) care va rămâne în clasă până la finalul programului de cercetare. Pe tot parcursul programului educativ am invitat elevii să introducă valori, calități ale lor în această cutie de câte ori simt nevoia. Toți copiii au fost lăudați și au primit întăriri sociale și simbolice.

III.4.3. ETAPA FINALĂ (POSTTEST)

Proba de evaluare finală

Disciplina: Dezvoltare personală

Conținutul probei: Joc didactic „În lumea personajelor”

OBIECTIVE:

O1. Să recunoască personajele prezentate și poveștile din care fac parte;

O2. Să identifice comportamentele pozitive/negative ale personajelor;

O3. Să dea exemple de „fapte bune”, „fapte rele” întâlnite în poveștile cunoscute, motivând alegerea făcută;

O4. Să-și manifeste dezacordul/aprobarea față de comportamente și atitudini negative/pozitive;

O5. Să recunoască personajele dintr-o poveste după replica audiată la calculator.

ITEMI:

I1. Recunoaște personajele din povești, exprimându-și părerea față de acestea;

I2. Identifică faptele bune/rele ale personajelor prezentate;

I3. Recunoaște personajul după replica audio prezentată;

I4. Exprimă empatie față de persoanele din jur, personajele din poveste, etc;

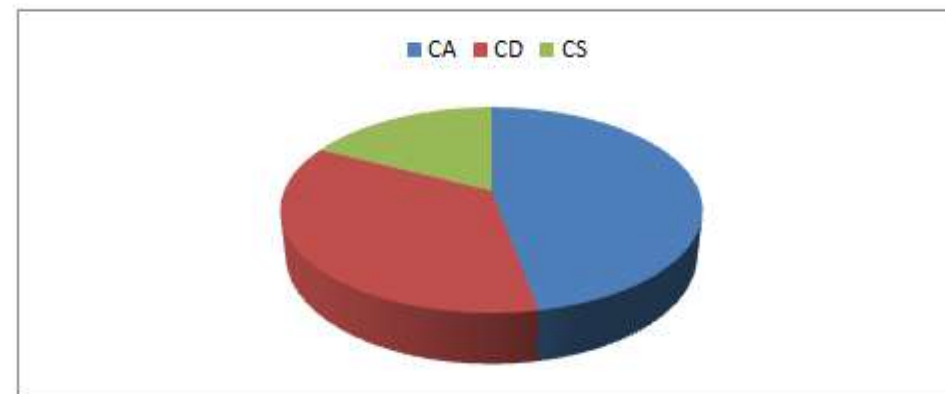
I5. Participă cu interes la activitate.

<i>Itemi</i>	<i>Comportament atins (CA)</i>	<i>Comportament în dezvoltare (CD)</i>	<i>Comportament ce necesită sprijin (CNS)</i>
1.	Recunoaște personajele din povești exprimându-și părerea față de acestea; 3 puncte	Recunoaște personajele, dar nu și poveștile din care fac parte, își exprimă într-o măsură mai mică propria părerea față de acestea; 2 puncte	Recunoaște personajele/ poveștile din care fac parte cu ajutor, nu-și exprimă părerea despre acestea; 1 punct
2.	Identifică faptele bune/rele ale personajelor prezentate; 3 puncte	Identifică faptele bune/rele ale personajelor prezentate într-o măsură mai mică; 2 puncte	Identifică faptele bune/rele ale personajelor într-o măsură foarte mică; 1 punct
3.	Recunoaște personajul după replica audio prezentată; 3 puncte	Recunoaște personajul după replica audio prezentată într-o măsură mai mică; 2 puncte	Recunoaște personajul după replica audio prezentată numai cu ajutor; 1 punct
4.	Exprimă empatie față de persoanele din jur, personajele din poveste, etc.; 3 puncte	Exprimă empatie față de persoanele din jur, personajele din poveste într-o măsură mai mică; 2 puncte	Manifestă empatie față de persoanele din jur doar în anumite situații; 1 punct
5.	Participă cu interes la activitate; 3 puncte	Participă cu interes la activitate, într-o măsură mai mică; 2 puncte	Participă la activitate doar când este solicitat. 1 punct

III.4.3. ETAPA FINALĂ (POSTTEST)

Rezultatele obținute la proba de evaluare finală la Dezvoltare personală

Număr copii	Descriptori de performanță					
	C.A		C.D		C.S	
17	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
	8	47,05%	6	35,29%	3	17,66%

Rezultatele obținute la proba de evaluare finală descrisă anterior au fost completate cu informații pe care le-am colectat folosind metoda observației directe, în cadrul procesului instructiv-educativ, în pauze și în cadrul activităților extrașcolare. Analizând fișa de observație, realizată pe baza unor indicatori comportamentali bine stabiliți, putem concluziona că cel mai des au fost manifestate comportamente corespunzătoare itemilor I6 respectiv I7 care descriu sinceritatea și grija față de celălalt. Cel mai rar a fost observat comportamentul subiecților care denotă autocontrolul, la itemul I5. Se observă că există itemi comportamentali unde dominantă este frecvența foarte mare a comportamentelor.

III.5. ANALIZA ȘI INTERPRETAREA REZULTATELOR

Situația comparativă a rezultatelor celor două faze ale experimentului: perioada de *pretest* și *posttest*

Rezultate obținute în etapa inițială și finală la disciplina Dezvoltare personală

Etapa	C.A		C.D		C.S	
	Nr.copii	Procente	Nr.copii	Procente	Nr.copii	Procente
Inițială	4	23,5%	8	47,05%	5	29,45%
Finală	8	47,05%	6	35,29%	3	17,66%

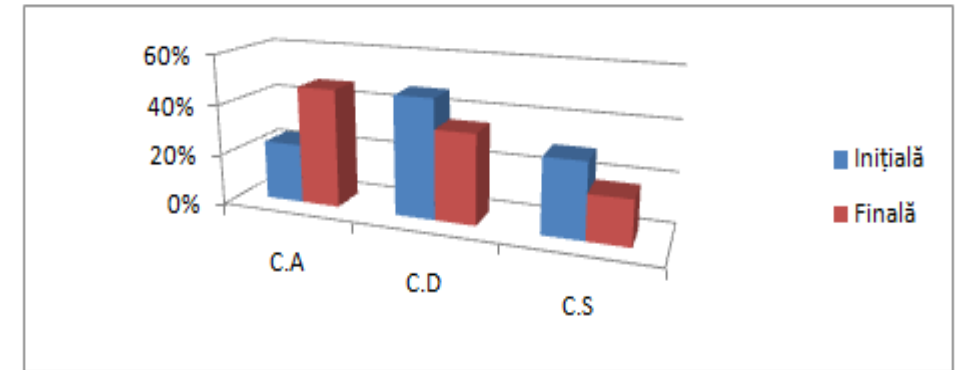

Fig.6- Reprezentarea grafică a rezultatelor obținute în etapa inițială și finală la disciplina Dezvoltare personală

Reprezentarea grafică a rezultatelor comparative obținute în *etapa inițială* și *finală* arată progrese clare în ceea ce privește numărul de elevi cu comportamente atinse. Se observă o diminuare la jumătate a numărului de elevi care necesită sprijinul adultului în realizarea sarcinilor. Aceste constatări evidențiază succesul programului formativ propus.

Evaluare inițială etapa pretest, clasa I

Itemi		EA .F.	FM D	G M N	MG A	MA .M	M A F	N.R. C	O. A G	O.R A	P. A. G	P. M V	P. V. L	P. B. I	S. IA	S. M .E	S. L. C. I	Ț. D.I	frecvență	
Atitudinea față de	I ₁	x	xx	x	x	x	0	0	0	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	8x	8xx
	I ₂	x	xx	xx	xx	x	xx	0	x	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	7x	8xx
	I ₃	x	xx	xx	xx	x	0	0	x	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	7x	7xx
	I ₄	x	xx	x	xx	x	x	0	x	x	x	xx	x	x	0	0	xx	0	9x	4xx
	I ₅	xx	x	xx	x	0	xx	Xx	x	x	x	xx	xx	x	x	xx	xx	xx	7x	9xx
Atitudinea față de ceilalți	I ₆	xx	x	x	xx	0	x	Xx	xx	x	x	x	x	x	x	x	xx	x	11x	5xx
	I ₇	xx	xx	x	xx	0	xx	Xx	x	x	xx	x	x	xx	x	xx	xx	x	7x	9xx
	I ₈	xx	xx	0	x	x	xx	0	x	0	x	x	xx	x	x	xx	xx	x	8x	6xx
	I ₉	xx	xx	0	x	0	x	X	x	x	x	x	x	xx	x	xx	xx	x	11x	5xx
	I ₁₀	xx	xx	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	xx	0	xx	xx	0	10x	5xx
Atitudinea față de activitate	I ₁₁	x	x	x	xx	x	x	X	x	x	x	xx	x	xx	x	x	xx	x	11x	4xx
	I ₁₂	xx	0	xx	x	x	x	Xx	0	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	0	7x	7xx
	I ₁₃	x	x	0	0	x	0	0	0	0	0	xx	x	x	0	x	xx	xx	6x	3xx
	I ₁₄	x	xx	xx	x	x	0	x	0	0	x	xx	x	x	0	x	xx	0	8x	4xx
Frecvență	I ₁₅	x	x	xx	xx	xx	x	0	0	x	x	xx	xx	xx	x	x	xx	x	8x	7xx
		8X	5X	6X	7X	10X	7X	4X	9X	12X	13X	5X	8X	6X	11X	9X		6X		
		7XX	9XX	6XX	7XX	1XX	4XX	4XX	1X	-	1X	10X	7X	9X	-	5X	15XX	2X		

Evaluare finală, etapa posttest, clasa I

Itemi		E AF	F M D	G M N	MG A	MA M	M A F	NR C	O A G	OR A	P A G	P M V	P V L	P B I	S I A	S M E	S L C I	Ț DI	frecvență	
Atitudine a față de față	I ₁	xx	xx	x	Xx	xx	x	x	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx	x	7x	10xx
	I ₂	x	xx	xx	Xx	x	xx	x	xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	x	xx	x	6x	11xx
	I ₃	x	xx	xx	Xx	x	x	x	x	x	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	7x	10xx
	I ₄	x	xx	x	Xx	xx	x	x	xx	xx	x	xx	x	x	x	x	xx	0	9x	6xx
	I ₅	xx	xx	xx	X	x	xx	Xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	xx	xx	xx	4x	13xx
Atitudine a față de cei alți	I ₆	xx	x	xx	Xx	0	xx	Xx	xx	xx	xx	xx	x	x	x	xx	xx	xx	4x	12xx
	I ₇	xx	xx	x	Xx	x	xx	Xx	xx	x	xx	xx	xx	xx	x	xx	xx	x	5x	11xX
	I ₈	xx	xx	0	X	x	xx	x	x	x	x	x	xx	x	x	xx	xx	x	10x	6xx
	I ₉	xx	xx	0	X	x	x	X	xx	xx	x	x	x	xx	x	xx	xx	x	9x	7xx
	I ₁₀	xx	xx	x	X	xx	x	Xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	4x	13xx
Atitudine față de activitate	I ₁₁	x	x	xx	Xx	x	xx	X	x	xx	x	xx	xx	xx	x	x	xx	x	9x	8xx
	I ₁₂	xx	x	xx	X	x	x	Xx	xx	xx	x	xx	xx	xx	x	xx	xx	0	6x	10xx
	I ₁₃	x	x	0	x	x	0	x	0	0	x	xx	x	x	0	x	xx	xx	9x	3xx
	I ₁₄	xx	xx	xx	X	xx	x	x	0	x	xx	xx	x	x	x	x	xx	0	7x	7xx
Frecvență	I ₁₅	x	x	xx	Xx	xx	x	x	xx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	xx	x	7x	10xx
		6X	5X	4X	8X	9X	9X	9X	3X	4X	8X	2X	5x	6X	11X	7X		9X		
		9XX	10X X	8X X	7XX	5 XX	6 XX	5XX	9x X	-10xx	7X X	13X X	10 X X	9X X	3x x	8X X	15 XX	4X X		

În etapa inițială, am observat subiecții în diverse momente, iar datele consemnate indică o frecvență ridicată a comportamentelor ce descriu respectul și încrederea față de sine, autocontrolul, sinceritatea, grija față de ceilalți. La polul opus s-a aflat autonomia.

În etapa finală se observă o creștere a frecvenței comportamentelor urmărite astfel: curajul, respectul față de sine și încrederea în sine. Cu o ușoară frecvență față de etapa inițială, elevii manifestă comportamente precum grija pentru produsele activității sau autonomia. În etapa finală datele înregistrate indică o creștere semnificativă a frecvenței comportamentelor de curaj, respect față de sine, încrederea în sine, disciplină, autocontrol. Cu frecvențe ce au apărut uneori, au mai fost consemnate sinceritatea, grija față de ceilalți, sociabilitatea și spiritul de înțajutorare. Rar au fost observate comportamente în rândul elevilor care să indice spiritul de inițiativă, grija față de produsele activității sau autonomia.

III.6. CONCLUZIILE CERCETĂRII

În cadrul programului educațional am îmbinat tradiționalul cu modernul, urmărind să formăm și să dezvoltăm în rândul elevilor comportamente moral-civice prin intermediul jocurilor didactice.

Progresele înregistrate de subiecții supuși experimentului nu sunt spectaculoase, dar sunt vizibile și reprezintă o creștere care poate fi o cărămidă în plus la construcția bazei unei personalități armonioase. Pe de altă parte, durata experimentului nostru relativ scurtă pentru formarea conduitei morale, a dus la înregistrarea unor ușoare creșteri ale nivelului atitudinilor morale, conștiinței morale.

Prin urmare, ipoteza de la care am pornit programul de cercetare *utilizarea constantă și sistematică a strategiilor de instruire prin jocuri didactice specifice educației moral-civice conduce la dezvoltarea conduitei morale a școlarilor mici* este validă.

CONSIDERAȚII FINALE. PROPUNERI PRIVIND VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA CONDUITEI MORAL-CIVICE A ȘCOLARULUI MIC

Din dorința de a afla strategiile cele mai eficiente de formare a comportamentelor morale, cu importanță vitală pentru reușita elevilor pe toate planurile, am ales această temă de cercetare. Prin intermediul programului educațional „*Ne jucăm și-nvățăm să ne comportăm!*” am dorit să formăm și să dezvoltăm în rândul elevilor de clasa I comportamente și conduite morale.

În derularea programului nostru de cercetare am parcurs etapele:

- însușirea unor reprezentări și noțiuni morale clare prin activitățile instructiv-educative, organizate pe baza jocului didactic;
- transformarea noțiunilor morale în convingeri morale, sentimente și atitudini morale, în vederea formării și dezvoltării trăsăturilor pozitive de caracter. Doar prin exercițiu acestea se transformă în deprinderi și obișnuințe morale fixate în trăsături pozitive de caracter.

Deoarece caracterul joacă un rol destul de important pe scena evoluției elevilor, am considerat că este necesar ca în perioada miciei școlarități elevii să fie ajutați, îndrumați și încurajați să își dezvolte o personalitate armonioasă. În acest sens am elaborat un program educațional în cadrul căruia am îmbinat metodele didactice cu cele morale, strategiile activ participative cu activitățile instructiv-educative bazate pe jocuri didactice. Modelarea alături de întăririle folosite: simbolice (emoticoane), sociale (laude, aprecieri, încurajări) au avut un rol esențial în desfășurarea programului nostru.

Pe tot parcursul derulării programului nostru am avut în vedere un aspect foarte important, nu doar în ceea ce privește formarea conștiinței și a conduitei morale, ci în general în tot decursul procesului instructiv-educativ. Este vorba de starea afectivă a elevilor la începutul fiecărei activități. Ne-am convins pe parcursul programului că nimic nu se clădește cum ne-am dori dacă nu am asigurat un fond afectiv corespunzător.

RECOMANDĂRI

Așadar, recomandăm în primul rând cadrelor didactice diverse modalități de apreciere și treptat să se renunțe la critică sau etichetare. În al doilea rând, recomandările noastre vizează modul de abordare a problemeticii educației morale în cadrul școlii. Așa cum un profesor se ocupă de rigurozitatea noțiunilor științifice, este necesar să se ocupe și de felul cum școlarii își însușesc noțiunile morale.

Influența unui profesor reprezintă o forță esențială în viața elevilor. Una dintre cele mai bune modalități de a motiva și influența copiii este lauda pentru că, folosită frecvent, progresiv, corect, cu sinceritate, aceasta făurește virtutea. Lauda pe care copiii o primesc atunci când dau dovadă de caracter frumos îi va motiva și îi va întări să ducă o viață productivă, corectă și hotărâtă.

Programul de cercetare pe care l-am derulat în această perioadă constituie un plus calitativ pentru activitatea didactică pe care o voi desfășura în viitor deoarece informațiile de natură psihopedagogică sau metodică însușite mă vor ajuta să desfășor activități instructiv-educative eficiente, pliate atât pe caracteristicile individuale și colective ale elevilor cât și pe nevoile lor.

BIBLIOGRAFIE:

- Alecu, S., (2005), *Metodologia Cercetării educaționale*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” din Galați
- Allport, G., (1991), *Structura și dezvoltarea personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Aniței, M., et al, (2016), *Tratat de psihologia personalității*, Editura Trei, București
- Anghelache, V., (2017), *Metodica activităților instructiv-educative din grădiniță*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Cerghit, I., (2006), *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București
- Chateau, J., (1972), *Copilul și jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Cosmovici, A., Iacob, L., (2008), *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași
- Crețu, R., Z., (2005), *Evaluarea personalității*, Editura Polirom, Iași
- Crețu, T., (2009), *Psihologia vârstelor*, Editura Polirom, Iași
- Crețu, E., (1999), *Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar*, Editura Aramis, București
- Cristea, S., Dragu, A., (2003), *Psihologie și pedagogie școlară*, Editura Ovidius University Press, Constanța
- Neagu, M.R., (2011), *Jocul didactic-cale de acces spre sufletul copilului*, Editura Rovimed Publishers, Bacău
- Neveanu, P.P., (1970), *Probleme ale dezvoltării psihice a copiilor între 3-7 ani*
- Nicola, I., (2001), *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Păiși-Lăzărescu, M., Ezechil, L., (2011), *Laborator preșcolar – ghid metodologic- ediția aIV-a revizuită*, Editura V&I Integral, București
- Peneș, M., Molan, V., (1997), *Educație civică*, Editura Aramis
- Piaget, J., (2006), *Judecata morală la copil*, Editura Cartier, Chișinău
- Popescu, E., (1978), *Curs de Pedagogia și Metodica Învățământului Preșcolar*, București
- Verza, E., Verza, F., E., (2000), *Psihologia Vârstelor*, Editura Pro Humanitate, București
- Verza, E., Verza, F., E., (2017), *Psihologia Copilului*, Editura Trei, București
- Vrabie, D. (1999), *Psihologie școlară*, Editura Evrika, Brăila
- Vrabie, D., Știr, C., (2004), *Psihologia educației*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos” , Galați
- Vrabie, D. Știr, C., Mindu, S., (2004), *Îndrumar pentru activitățile de seminar*, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați
- Zlate, M., (1994), *Eul și personalitatea*, Editura Trei, București

VĂ MULȚUMESC!

MODELE CURRICULARE PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚEI SOCIO-EMOȚIONALE

Prună Nicoleta Daniela, profesor de psihopedagogie specială CȘEI Nr.1, Ploiești

Curriculumul oficial din România trebuie să ofere un cadru adecvat pentru dezvoltarea atât a abilităților cognitive, cât și a celor noncognitive ale elevilor. Tot mai mult, experiențele de socializare și interacțiune își câștigă un loc important în politicile educaționale și în programele școlare. Unul dintre obiectivele UNESCO, stabilit încă din anul 2000, este „învățarea conviețuirii cu ceilalți – cooperarea cu alte popoare și participarea activă la viața comunității”.

În acest context, recomandările Parlamentului European și ale Consiliului Europei privind cele opt competențe-cheie conturează profilul absolventului român. Printre aceste competențe se numără: comunicarea în limba maternă și în limbi străine, gândirea matematică și științifică, competențele digitale, învățarea autonomă, abilitățile interpersonale și civice, spiritul antreprenorial, precum și sensibilitatea și expresia culturală. Analiza acestor competențe evidențiază importanța dezvoltării competențelor socio-emoționale în rândul elevilor.

Ca urmare, curriculumul scris include atât discipline obligatorii, cât și opționale care vizează dezvoltarea socio-emoțională a elevilor. Planul-cadru pentru învățământul gimnazial alocă un rol distinct acestor competențe în cadrul ariei curriculare de Consiliere și orientare. În acest sens, profesorii sunt responsabili de proiectarea și organizarea situațiilor de învățare astfel încât să faciliteze dezvoltarea personală a elevilor.

Dezvoltarea abilităților socio-emoționale este o temă esențială în activitățile de consiliere psihopedagogică, desfășurate atât individual, cât și în grup, de către profesorii consilieri școlari. Aceste activități au drept scop îmbunătățirea stării de bine și susținerea evoluției personale a elevilor.

Pentru o eficiență maximă, activitățile de grup destinate dezvoltării abilităților socio-emoționale ar trebui să se bazeze pe metode interactive, unde colaborarea dintre profesori și elevi, precum și interacțiunea dintre elevi, constituie pilonii principali ai procesului educațional.

În acest sens, oferim câteva exemple de activități utile profesorilor consilieri școlari și diriginților în lucrul cu elevii de gimnaziu.

EMOȚIILE MELE

clasa a V-a

Se discută despre emoții și despre contextul în care acestea se manifestă.

Li se amintește elevilor că emoțiile reprezintă modul în care răspundem/reacționăm într-o anumită situație.

Se distribuie elevilor fișa de lucru și li se cere să identifice emoția pe care o au în fiecare situație prezentată.

Se analizează răspunsurile lor, subliniind faptul că oamenii pot trăi emoții diferite chiar și în același context.

Se face deosebirea dintre emoții pozitive și emoții negative: primele ne dau o stare de bine și contribuie la îmbunătățirea relațiilor cu cei din jur, iar cele negative, chiar dacă sunt dificile, sunt utile, deoarece ne avertizează în legătură cu anumite amenințări sau schimbări pe care trebuie să le gestionăm.

Se discută apoi despre acțiunile pe care le pot face în fiecare situație prezentată:

Cum se pot calma atunci când sunt furioși?,

Cum își pot reduce nivelul de anxietate atunci când sunt speriați?,

Cum pot depăși starea de tristețe?,

Cum se manifestă atunci când sunt bucuroși?

Obiective:

-Să identifice emoțiile utilizând fișe de lucru

-Să recunoască contextele în care se manifestă anumite emoții și posibilele cauze ale acestora

-Să deducă strategii de reglare emoțională

Materiale: fișa de lucru „Emoțiile mele”

Desfășurarea activității:

Se începe activitatea printr-un joc de rol, profesorul va alege doi elevi care se vor comporta conform indicațiilor primite: „Ai avut de pregătit un proiect pentru ora de istorie. Ai muncit foarte mult la el, dar astăzi, când trebuie să îl prezinți în fața colegilor, ești foarte agitat, te gândești că nu te vei descurca și în mod sigur, ceilalți vor râde de tine. Prietenul tău încearcă să te convingă că nu se va întâmpla așa”.

Se discută apoi despre gândurile și emoțiile persoanei care trebuia să susțină proiectul, insistând pe felul în care acesta a evaluat situația. Se identifică gândurile negative (iraționale) pe care le-a avut („mie nu îmi reușește nimic”/„toți vor râde de mine” / „sunt cel mai ghinionist copil de pe pământ” / „numai mie mi se putea întâmpla așa” / „doamnelor profesore o să se supere foarte tare pe mine”), precum și emoțiile pe care le-a simțit (frică, îngrijorare, rușine).

Se explică elevilor că felul în care interpretăm situația cu care ne confruntăm, determină gândurile, emoțiile și comportamentele noastre. Astfel, gândurile raționale, care reflectă realitatea cât mai aproape de cum este ea, fără alte interpretări, determină emoții funcționale, care ajută la rezolvarea situației.

Dacă însă gândurile sunt iraționale, se bazează pe generalizări, scenarii sau interpretări catastrofale, emoțiile vor fi intense, disfuncționale, „negative” și vor bloca activitatea.

Discuții:

- Care este rolul emoțiilor în viața noastră?
- De ce este important să ne recunoaștem emoțiile? Dar pe ale altora?

Rezultate așteptate/utilitate: Această activitate permite recunoașterea unei varietăți de emoții trăite în raport cu sine și cu ceilalți.

Vânătoarea de comori

clasa a V-a

Obiective:

- Să compare imaginea despre propria persoană cu imaginea pe care o au alții despre ei, utilizând datele obținute în activitate
- Să aprecieze corect colegii clasei, utilizând informațiile pe care le au până în prezent
- Să discute în cadrul grupului utilizând experiența proprie

Materiale: bomboane, fișa de lucru „Vânătoarea de comori”, pixuri, bol

Desfășurarea activității:

Activitatea va debuta prin realizarea jocului “Bomboane”:

Fiecare elev este servit cu bomboane dintr-un bol. După ce a servit bomboana, elevul trebuie să spună despre sine un aspect pozitiv, o calitate, ceva ce reușește să facă foarte bine.

Elevii află despre colegii lor aspecte pozitive. Fiecare copil poate primi mai multe bomboane în funcție de dorința de a spune cât mai multe lucruri pozitive despre el. Se va urmări ca fiecare copil să spună măcar o calitate, un aspect pozitiv care îl caracterizează. Este un prilej plăcut de a afla lucruri deosebite despre colegi și de a vedea care este imaginea acestora despre ei înșiși.

Fișa de lucru: Vânătoarea de comori va fi împărțită tuturor elevilor clasei, fiecare elev având sarcina de lucru de a scrie numele cât mai multor colegi, în fiecare cadran al fișei.

Se vor constitui patru grupe de lucru, având ca subiect de discuție cele patru teme din cadrul cadranelor din fișa Vânătoarea de comori.

Liderii grupurilor vor fi colegii nominalizați. Ceilalți colegi din clasă se vor atașa unui grup în funcție de interes și vor discuta despre hobby-uri, cărțile citite, concursuri și olimpiade școlare și realizări personale.

Discuții:

-Cum v-ați simțit atunci când ați fost nominalizați de către colegi?

Dar când ați discutat în cadrul grupurilor

-Care a fost experiența care va impresionat cel mai tare? De ce?

-Ce ar trebui să facem dacă un coleg are o bucurie?

-Cum v-ați simțit când ați transmis celorlalți despre calitățile voastre personale?

-Astăzi am învățat să.....

Rezultate/Utilitate:

Această activitate este o modalitate foarte simplă de a identifica experiențe pozitive și de a recunoaște valoarea unor atitudini și calități personale ale colegilor. Este un bun prilej pentru cadrul didactic de a facilita comunicarea pe teme de interes pentru copii și de a-i învăța să transmită colegilor feedback pozitiv. De asemenea, este o ocazie bună pentru valorizarea experiențelor pozitive și promovarea acestora ca exemple de reușită.

BIBLIOGRAFIE:

Balaci Mihaela Carmen, Mariș Alina Melania, Ghițan Ionela, Ianachis Ionica Clara, Poanta Roxana Elena, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Hunedoara, GHID PENTRU CADRELE DIDACTICE DIN Învățământul GIMNAZIAL, DEVA, 2022

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Prunaru Constantina
ȘCOALA: C.S.E.I."Sf.Vasile" Craiova

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Capacitatea de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgească

perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv -

educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

Pornind de la dezideratul „Cu răbdare, să dăm copiilor o minte chibzuită, un ideal de viață potrivit cu menirea neamului nostru”, după cum a afirmat Simion Mehedinți, putem înțelege rolul dascălului în democratizarea vieții școlare.

Încă de la naștere, oamenii dispun de capacitatea specific umană de a se modela, de a-și însuși experiența socială a înaintașilor, deci a accepta educația și de a se autoeduca.

Școala, lăcaș de cultură și lumină, a urmărit dintotdeauna prin dascălii săi educația celor mai mici, mici, mijlocii și mari copii, educație care duce în mod implicit la formarea personalității umane și care se realizează la niveluri și în zone diferite, în funcție de obiectivele vizate: educația intelectuală, educația morală, educația estetică, educația fizică, educația profesională, educația sanitară, educația sexuală. Factorii importanți în procesul educației sunt: literatura, arta, mass-media, opinia publică.

Din antichitate și până astăzi, marii gânditori au considerat că educația este esențială pentru evoluția unui om sau a unui popor: „Omul nu poate ajunge om decât prin educație”, spunea marele filozof Immanuel Kant. Fiind un proces complex de pregătire a omului pentru viața socială din toate punctele de vedere, educația are un caracter permanent, se adresează tuturor vârstelor și vizează crearea unei atitudini motivaționale pozitive față de autoinstruire și de autoeducație. Trebuie însă avut în vedere că numai dacă se stabilește un echilibru perfect între drepturi și responsabilități se vor crea premisele realizării unui climat armonios dintre toți membrii societății.

Libertatea prost înțeleasă de către copii, adolescenți și tineri, dreptul de a face „tot ce vreau”, pot crea multe disfuncționalități în interiorul oricărei comunități umane, al oricărui grup social. Un astfel de grup social în care drepturile trebuie să se îndeplinească cu responsabilitățile îl reprezintă grupa de copii, clasa de elevi. Pentru buna desfășurare a vieții dintr-un colectiv școlar sunt necesare anumite reglementări. Fie că ne place sau nu, fiecare școală, fiecare clasă are un regulament de ordine interioară pe care orice elev trebuie să-l cunoască și să îl respecte.

Larga autonomie acordată unităților școlare dă dreptul elevilor să se implice în adoptarea propriilor regulamente.

Dascălii au datoria să aducă la cunoștința elevilor prevederile regulamentului. El trebuie discutat în cadrul colectivului de elevi, publicat în revistele școlii, la avizare, prin stație, dacă școala dispune de aceasta.

Educatorul, învățătorul, sau dirigintele a avut și are în permanență un rol deosebit de important în conducerea grupei de copii, sau clasei de elevi. Relațiile dintre dascăli și elevi constituie elementul fundamental al vieții școlare în condițiile vieții contemporane, când elevul este supus numeroaselor influențe, sursele lui de informație sporind considerabil, iar raporturile cu mediul înconjurător se îmbogățesc și se complică și relațiile interpersonale în grup devin multidimensionale.

Totuși, în perioada școlarității, relația interpersonală dominantă, cu profunde implicații educaționale, rămâne cea care se formează între profesor și elev, între educator și educat. Dacă aceste relații nu satisfac nevoile afective ale copiilor, atunci devine iluzorie îmbunătățirea programelor și a metodelor. Această relație exprimă în fond chintesența procesului pedagogic, unde factorul de răspundere și conducător este profesorul sau educatorul.

Între dascăl și elev are loc un dialog permanent, intelectual și moral. De caracterul și nivelul acestui dialog depinde în mare măsură efectul muncii de educație, în special în sistemul democratic actual. Profesorul este un specialist în domeniul comportamentului uman și sarcina acestuia este de a forma judecata copilului, de a cultiva inteligența acestuia și de a-i modela conduita. Avându-se în vedere că elevii și copiii suferă diverse influențe, datorită dezvoltării tehnicii fiecare având acasă televizor, calculator, casetofon, dascălul trebuie să susțină și să discute cu aceștia diverse teme de actualitate: „televizorul – prieten sau dușman?”, „computerul – antrenor și partener de joc”, „televiziune și violență”.

Dascălul va spune elevilor că televizorul ne satisface dorința de a fi mereu bine informați, într-o lume efervescentă, plină de evenimente și într-o societate marcată de comunicare și dominată de știri. Demonstrațiile și manifestările sportive transmise la TV ne aduc aproape bucuria victoriei sau suferința înfrângerilor și ne cultivă respectul și admirația pentru marii campioni. Emisiunile de divertisment, vesele și tonice, ne dau relaxarea psihică de care avem atâta nevoie după o zi sau o săptămână grea, marcată de efort fizic sau intelectual. Filmele artistice sau documentare, spectacolele de teatru intră în casa noastră prin intermediul televizorului, aducând cu ele o lume, un întreg univers. Dincolo însă de toate aceste aspecte benefice pe care ni le oferă imaginea, dacă știm să o privim cu discernământ, putem vorbi despre TV și ca „obsesie cotidiană”. Televiziunea poate genera în anumite circumstanțe forme grave de dependență. Poate fi un spectacol anesteziant care, la un moment dat, poate deveni haotic, indiferent de conținutul programelor. De aceea trebuie să ne educăm în sensul reducerii și selecției programelor oferite.

Violența este din ce în ce mai prezentă pe micul ecran, suscitând discuții privind efectele ei asupra comportamentului telespectatorilor. Este evidentă creșterea numărului de filme în care agresivitatea, sexualitatea, monstruozitatea sunt difuzate constant, într-un mod aproape abuziv. Violența este folosită de protagoniști ca un instrument pentru rezolvarea unor conflicte. Comportamentul violent a ajuns să fie prezentat la TV aproape ca o atitudine normală, cotidiană, la care apelează fără scrupule diferiți indivizi. Deseori această violență este prezentată ca legitimă apărare. La televiziune se oferă și modele comportamentale care demonstrează cum se pot atinge obiective considerate legitime – bunăstare, prestigiu, dreptate – cu ajutorul unor mijloace ilegite, ca violența.

Cazurile de agresiune, omucidere, viol, sinucidere, vizionate pe micul ecran pot inspira, pot fi „experimente”. Acest proces se poate amplifica dacă se adaugă factori favorizanți ce țin de mediul familial sau social, de ordin genetic sau de diferite experiențe traumatizante.

Un exemplu, studiu de caz, unde zic eu, am reușit să schimb un comportament deviant.

MI este elev în clasa a XI-a, în cadrul școlii noastre. Este un copil problematic și are tulburări de comportament, atât la școală cât și acasă, cu părinții lui. Locuiește împreună cu mama și bunicii din partea mamei și este crescut de aceștia de la cinci luni de când a fost adus de mama lui din Italia. Părinții sunt divorțați, iar relația lui cu tatăl este una precară. Se văd foarte rar și pe tată nu-l interesează educația

lui și nici ce face el la școală. Tatăl nu lucrează și este un alcoolic, din această cauză copilul a prins ură pe el, dar nu știe să-și gestioneze sentimentele și din comportamentul lui nepăsător o ia pe urmele tatălui. Mama nu are timp suficient să se implice în viața lui, pentru că e plecată la muncă în Italia. Lipsa banilor o forțează să nu fie lângă el. Astfel bunicii sunt cei care îl îngrijesc și se preocupă de educația copilului în cea mai mare parte a timpului. Bunicul e cel care îi ia apărarea mereu, nu-i refuză nimic niciodată, iar bunica nu mai are autoritate față de el, nu o mai ascultă.

La școală, băiatul are probleme mari cu învățătura și disciplina. Este dezorganizat, nu respectă regulile clasei, vorbește urât cu colegii și profesorii, ba chiar s-a apucat și de furat de la colegi. Intră în conflicte cu colegii, e agresiv cu cei din jur. Are un anturaj nociv pentru el, prieteni care se ocupă cu furturile și drogurile. Colegii din clasă nu-l agreează, pentru că fură de la ei. MI înregistrează rezultate slabe la învățătură, atingând cu greu standardele minimale de performanță, riscă să rămână repetent.

Analiza cazului

Subiectul prezintă tulburări de comportament, perturbă permanent activitățile, încalcă frecvent regulile clasei, are dificultăți în menținerea și stabilirea relațiilor interpersonale. Se manifestă frecvent prin loviri ale colegilor, prin injurii, prin amenințări, prin refuzul de a realiza o sarcină și chiar de a vorbi, se integrează foarte greu în grup și nu lucrează în echipă, prin urmare nu este acceptat de grup. Și profesorii îl amenință cu repetenția, dar MI refuză vehement să-și schimbe comportamentul.

Barierile existente în calea învățării pe care le întâmpină MI sunt de ordin psihologic, deoarece el nu se implică în activitățile școlare, activitatea intelectuală s-a diminuat pe fondul unui consum nervos rapid, la școală lipsește des, ceea ce duce la acumularea unor lacune ce nu se mai pot recupera, iar sarcinile pe care le primește la școală din partea profesorului le consideră ca pe o pedespsă, văzându-l pe profesor un adversar care vrea să-i facă rău, nicidecum bine.

Factorii psihosociali care au cauzat comportamentul deviant al copilului sunt:

- lipsa de timp și afecțiune a părinților;
- agresivitatea verbală a cuplului în prezența băiatului;
- lipsa și indiferența tatălui, ca model în viață;
- anturajul băiatului cu modele negative de conduită.

Strategii și intervenții utile

M-am gândit de multe ori ce e de făcut, ce strategii aș putea să urmez ca să-l ajut, ce intervenții utile l-ar face să înțeleagă cât de important e să-și schimbe comportamentul față de toată lumea, nu doar de mine, că sunt profesorul lui, ci și față de colegi, față de familie, față de școală.

L-am analizat timp de un semestru, pe parcursul unui modul de tipografie forestieră, iar la o lecție, unde predam niște noțiuni noi și de astfel importante, MI n-a vrut să mă mai asculte, a devenit nervos, a împrăștiat toate hârtiile de pe bancă, a început să țipe de față cu mine și cu colegii lui că pe el nu-l mai interesează școala, că el pleacă, ce-i trebuie lui toate „prostiile” astea și și-a luat geanta și a plecat, trântind ușa după el. În momentul acela, am rămas stupefiat. Cum am spus, știam ce se întâmplă cu el, încercasem mai multe metode de a-l ajuta, dar n-am crezut niciodată că va recurge la un asemenea gest, în condițiile date.

Elevul meu nu a apreciat, din contră a vrut să mă supere, să mă provoace, iar eu nu ascultat mesajul pe care mi l-a transmis atunci. De fapt și de drept, prin comportamentul lui, îmi cerea ajutorul. Am stat și m-am gândit ce e de făcut. Îl rugasem și pe colegul meu, psihologul școlii, să vorbească cu el. Părea că se ameliorează, dar nu era suficient. Și mi-am dat seama, el avea nevoie de mine, să-l înțeleg, să nu-l dojenesc, să-l implic în toate activitățile și la toate orele mele în clasă.

După acel episod, am luat această decizie, m-am implicat să-l cunosc, să-i fiu mai aproape de suflet, să știu de ce se comportă așa. N-am renunțat. Am început în pași mici să-l ascult nu numai din materie, ci să-l ascult pe el, de ce este supărat. Prin metoda Follow-up, am făcut conexiuni dintre noțiunile predate cu exemple din viața reală ca să mă asculte, să fie atent și să vină la ore. Când a început să fie mai activ, să-și dorească să fie ascultat, i-am propus prin metoda jocului de rol, să predea o lecție în locul meu. Să fie profesor pentru o oră. MI și-a dat seama că eu nu sunt un adversar care îi vrea răul, ci că sunt un om cu inima deschisă care vrea să-l ajute să se schimbe, să facă ceva bun cu viața lui. Că nu sunt doar profesorul lui, ci prietenul bun care dorește pentru el să fie bine, nu rău.

MI a început să fie cooperant, să fie mai ascultător în clasă și în relație cu colegii lui, face proiecte la modulele mele și ia note mai bune. Planul meu de intervenție a fost un pas important în schimbare, văd că face eforturi. Și nu renunț. Atât timp cât este elevul meu, am o negociere cu mine însumi, o să fac tot posibilul să devină o persoană demnă, cu respect de sine și față de ceilalți, să fie ascultător și să renunțe la jigniri, țipete și bătăi, să învețe ca să aibă mai târziu o meserie pe mână, să fie mai bun cu el însuși.

Această experiență m-a învățat să fiu mai tolerant, să-i ascult mai mult pe elevii mei, să acord mai multă atenție la tot ceea ce fac în clasă, să am mai mult timp pentru ei, să fac mai multe activități extracurriculare cu ei, în diverse situații și acțiuni, să le urmăresc reacțiile și comportamentul, să știu cum să gestionez faptul și cum să-mi gestionez sentimentele față de ei.

Cunoașterea și dirijarea copiilor spre o viață ordonată, respectând nu numai programul școlar, ci și timpul acordat studiului individual, care constituie baza cunoașterii, reprezintă o trăsătură caracteristică, o nouă relație profesor – elevi și evidențiază rolul educatorului în democratizarea vieții din grădiniță sau din școală.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban, A., Consiliere educațională, Imprimeria Ardealului, Cluj-Napoca;
2. Bunesu, Gheorghe, Alecu, Gabriela, Badea, Dan, Educația părinților – Strategii și programe, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
3. Cristea, Sorin, Dicționar de termeni pedagogici, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;
4. Elkonin, D. B., Psihologia jocului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
5. Gălățeanu G., Comișel E., Îndrumător metodic pentru predarea limbii engleze, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975;
6. Paloș, Ramona, Sava, Simona, Ungureanu, Dorel, Educația adulților. Baze teoretice și repere practice, Editura Polirom, București, 2007.

DIMENSIUNEA CERCETĂRII: STRESUL LA ELEVI

Prof. dr. Răcășan Teodora
Școala Gimnazială Mihai Eminescu

Viața noastră de fiecare zi ne supune unei adevărate explozii de trăiri și stări psihice. Deși capacitățile adaptative ale individului sunt deosebit de flexibile, nu totdeauna suntem pregătiți să facem față, să suportăm sau să rezolvăm cu succes astfel de situații fără un efort psihologic de multe ori exagerat. Activitățile pe care le desfășurăm ne solicită uneori până la limita epuizării, concomitent cu reducerea progresivă a timpului necesar refacerii biologice și psihice.

Termenul de *stres* apare tot mai des nu numai în publicațiile științifice, chiar și în vocabularul curent într-o dublă utilizare: una se referă la situația stresantă - condiții dăunătoare, agresive care asaltează sau amenință organismul, presiunile, constrângerile, privațiunile la care este supus individul; cealaltă are în vedere starea de stres a organismului - suferința, uzura lui, precum și răspunsurile psihologice și fiziologice ale individului la acțiunea agenților stresori.

Se spune că o persoană este supusă unui “stres” atunci când este vorba de o suprasolicitare sau de o situație căreia greu îi poate face față. Se spune, de asemenea, despre un individ că este “stresat” atunci când se simte amenințat, frustrat, incapabil să facă față unor solicitări crescute: tensiune emoțională, neliniște, insatisfacție.

Termenul de *stres* apare pentru prima dată în anul 1946, fiind introdus de americanul de origine maghiară Hans Selye, care s-a dedicat cu pasiune studiului acestui fenomen. Cu toate reținerile manifestate de oamenii de știință față de importanța stresului în viața și activitatea oamenilor, termenul s-a răspândit cu rapiditate în vocabularul universal și s-a instalat dominator în grijile și obsesiile omului modern.

Pieron identifică stresul cu agresiunea, cu „acțiunea violentă exercitată asupra organismului de la șocul electric până la șocul emoțional sau frustrarea acută”.

Schwab și Pritchard au încercat să facă o „împărțire a situațiilor psihice stresante care antrenează manifestări emoționale neplăcute și declanșează conduite de evitare sau de rejecție în comportamentul exprimat de subiect”. Ei au propus împărțirea în trei clase:

- *stresul benign*, privit ca o tulburare cu durată în timp de la câteva secunde la câteva ore,
- *stresul moderat*, cu efecte ce durează de la câteva ore la câteva zile,
- situația de *stres sever* care își repercutează efectele asupra mai multor săptămâni, luni, ani, cum se întâmplă în cazul decesului unei persoane iubite.

Ultimele tipuri de situații stresante sunt generatoare de tulburări emoționale intense și răspunzătoare de modificări comportamentale caracteristice.

Din multitudinea trăsăturilor psihice care conturează personalitatea, un loc important îl ocupă acele particularități care determină comportamentul individului asupra semenilor săi. Ele au la bază bagajul natural al calităților neuropsihice, modelat în mod permanent de educație. Există un grad extrem de ridicat de asemănare anatomică și funcțională între indivizi. Pentru un grup care trăiește în aceleași condiții socio-culturale există un mare grad de asemănare în sfera trebuințelor sociale, a experienței, a achizițiilor. De aceea, specificarea anumitor diferențe individuale va fi făcută ținându-se seama de modalitățile generale de răspuns la agenții stresanți care dau naștere conflictului, senzației de frustrare sau amenințării.

Pentru a putea sesiza care sunt modalitățile de adaptare ale unui individ în diverse situații, trebuie cunoscute mai întâi nu numai condițiile stresante, dar și resursele individuale, gradul de autocontrol, de competență.

Trăsăturile stabile ale personalității se concretizează în anumite stiluri adaptative. Un grad ridicat de autocontrol determină o adaptare adecvată varietății situațiilor. Spre exemplu, unii oameni sunt dominați de anumite dispoziții agresive, alții de tendințe defensive. Cercetarea corelațiilor dintre diferitele trăsături de personalitate și conduită în condiții de stres au pus în evidență anumite modalități adaptative caracteristice anumitor tipuri de personalitate. Într-o situație stresantă, **persoana de gen masculin** este preocupată de lucrurile concrete din lumea reală, este orientat către sarcină, este integrat în acțiuni directe, practice, este deschis, activ. Este sociabil și se adaptează mai ușor la situația stresantă, în timp ce **persoana de gen feminin**, fiind într-o luptă continuă cu sine, preocupată de probleme intelectuale, este mai vulnerabilă la amenințare și eșec, este îngrijorată, intră în stare de tensiune, de anxietate, tinde să se retragă, să se resemneze.

Flexibilitatea și rigiditatea sunt alte trăsături de personalitate avute în vedere în situațiile de stres. Personalitățile flexibile sunt orientate către realitatea socială și se află în strânsă legătură cu dinamica modificărilor. Personalitățile rigide, dimpotrivă, sunt orientate spre ele însele, încrezătoare prea mult în forțele proprii, nu țin seama de presiunea celorlalți, de aceea, rigidul este foarte puțin sensibil la schimbări, nu acceptă situațiile neprevăzute.

Situațiile stresante inevitabile pot determina numeroase *trăsături de comportament*, ajungându-se la situații de natură patologică. Astfel, persoana în cauză, adoptă cu ușurință un comportament impulsiv, devine ușor dependent de alcool, tutun, narcotice, căzând în crize emoționale marcate de vulnerabilitatea accentuată.

Individul își formează o anumită părere, un anumit sistem de credințe cu privire la ambianțe, la ceilalți oameni, la atitudinea lor față de el; încă din copilărie se structurează prin educație și prin diversele situații cu care a avut de-a face, o atitudine de încredere sau neîncredere față de ceilalți. Cercetările arată că există persoane care consideră că ceilalți oameni sunt periculoși, nesinceri, ceea ce

le determină atitudinea lor de neîncredere, pesimism, tendința de izolare. În fața unui astfel de mediu el se simte vulnerabil, amenințat, incapabil de a face față unor dificultăți, chiar dacă- obiectiv- are posibilitatea de a le preîntâmpina.

Alți indicatori se referă la *efectele cognitive* care sunt rezultatul acțiunii funcțiilor cognitive (percepții, memorie, gândire).

Deteriorarea performanțelor la probele psihologice care se adresează activității cognitive este foarte frecvent întâlnită în stare de stres. Astfel, numeroși autori semnalează ameliorări semnificative ale răspunsurilor efectuate în situații stresante. Ținându-se seama de toți factorii care intră în joc (natura sarcinii, intensitatea stresului) s-a dovedit că unii indivizi lucrează mai bine în condiții de tensiune psihică crescută, alții- dimpotrivă. Însă, în situațiile tipic stresante când subiectul nu este pregătit să răspundă adecvat sarcinilor, apar efectele cognitive cel mai des întâlnite și concretizate prin: lipsă de concentrare, incapacitatea de a lua decizii, inhibiție, blocaj mental.

Alături de efectele cognitive, apar și *efectele fiziologice* constând în hiperglicemie, hipertranspirație, valuri de căldură sau friguri, insomnii sau privațiunea de somn.

Privațiunea de somn ocupă un loc particular în categoria agenților stresori, deoarece intervine atât în situațiile excepționale, dar și în cele normale cum ar fi perioada de pregătire a unor examene, concursuri, muncă suplimentară. Efectul stresant al privațiunii de somn este rareori unic, în numeroase cazuri el se adaugă acțiunii altor agenți stresori de ordin psihologic sau fiziologic.

Stresul mai poate influența și *capacitatea de muncă* prin lipsa de concentrare, conflict la locul de muncă, productivitate scăzută, insatisfacție, frecvente accidente profesionale.

Însă se poate transforma stresul negativ în stres pozitiv. Felul în care sunt privite situațiile de confruntare zilnice, comportamentele adoptate spre a face față stresului și impunerea unei atitudini pozitive în asemenea contexte, toate acestea determină debarasarea de obiceiul de a fi stresați.

Modele și teorii ale stresului

Principalele modele explicative care au făcut carieră pe plan științific în descrierea proceselor implicate în stres sunt:

Modelul explicativ și Teoria răspunsului

Teoria răspunsului la stimul atribuită în special endocrinologului H. Selye, pleacă de la conceptul de adaptare și în special de la ideile lui Claude Bernard, care afirmă că secretul independenței organismului în raport cu mediul constă în menținerea constantă a condițiilor interne - proces denumit *homeostază*.

Modelul cauzal și teoria stimulilor

R. Holmes și T. Rahe, doi cercetători ai marinei americane, consideră că stresul este o caracteristică a mediului. Conform *teoriei stimulilor* organismul are o capacitate înnăscută, un fel de coeficient de toleranță de a face față unor factori potențial dăunători din mediu.

Modelul interacțional și teoria tranzacțională

Teoria cognitivă a interacțiunii individ-mediu (R.S. Lazarus, J.E. McGrath, French, Cobb) definește stresul ca fiind un dezechilibru intens, perceput de către subiect, dintre cerințele impuse organismului și capacitatea sa de răspuns. În urma conceptualizării acestei teorii s-a lansat termenul de coping pentru a explica dinamica interacțiunii dintre agenții stresori și individ și anume modalități prin care individul reușește să se adapteze.

Principalele circumstanțe de apariție a stresului psihic prin interacțiunea agenților stresori cu particularitățile psiho-fizice ale subiectului

După S.B. Selles, acestea sunt următoarele: circumstanțe care surprind individul nepregătit pentru a le face față, miza fiind foarte mare, un răspuns favorabil având consecințe importante pentru individ, eșecul în schimb având un efect nociv, accentuând și mai mult stresul psihic și gradul de angajare al individului.

În viziunea lui Kaplan și French care au elaborat *teoria cognitivă a stresului psihic*, „la baza stresului psihic există o neconcordanță între resursele, abilitățile, capacitățile individului, ale subiectului și cerințele, necesitățile impuse acestuia”.

R.S. Lazarus se referă la „caracterul subiectiv al percepției de către individ a unor solicitări, evaluate de el ca depășindu-și posibilitățile”, deci stresul apare când există un dezechilibru între solicitările obiective ale organismului și posibilitățile pe care subiectul consideră că le are spre a le face față.

J.E. McGrath introduce în rândul situațiilor stresante pe lângă cele de suprasolicitare, pe cele de subsolicitare. Subsolicitarea stresează pe individ. Stresul de subsolicitare generează depravare senzorială cu monotonicitate, lipsă de informație sau lipsă de activitate cu izolare profesională. O formă mai subtilă dar mult mai nocivă o constituie situațiile de subsolicitare emoțională prin insatisfacerea unor cerințe sociale cum ar fi nevoia de autoafirmare.

Alți agenți stresanți amintiți de autor sunt agenții psihici care asigură raportarea situației la posibilitățile actuale sau viitoare ale individului. Acest proces are un ecou afectiv, ceea ce face ca agenții să fie studiați în cadrul domeniului clinic.

1. Formularea obiectivului și a ipotezelor cercetării

Obiectivul prezentei cercetări a constat în investigarea stresului indus de calitatea de student. Ne-a interesat astfel să aflăm în ce măsură stresul la elevi diferă de o serie de variabile precum genul, tipul de învățământ (de stat), anul de studiu.

Ipoteza generală

Există o influență a variabilelor gen, tipul de facultate/învățământ (de stat, particulară), anul de studiu asupra stresului indus studenților.

Ipoteza specifică 1

Există diferențe în funcție de gen în ceea ce privește nivelul de stres al studenților.

Lotul de subiecți

Eșantionarea a fost pseudo-aleatoare (haphazard sau de conveniență) pentru că au fost utilizați subiecții „disponibili” din populația de elevi ai Școlii Gimnaziale Mihai Eminescu.

Lotul de elevi a cuprins un număr de 50 de elevi dintre care 25 clasa a VII-a și 25 clasa a VIII-a. În ceea ce privește genul subiecților, 20 sunt de gen masculin, iar 30 de gen feminin.

Pentru evidențierea diferențelor existente în ceea ce privește nivelul de stres perceput la elevi din ani diferiți de studiu, chestionarele au fost aplicate, după cum urmează: clasa a VII-a – 25 de elevi, clasa a VIII-a – 25 de elevi.

1. Variabile

Variabila dependentă:

- Stresul perceput

Variabilele independente:

- Genul subiecților (masculin, feminin);
- Tipul de învățământ (de stat);
- Anul de studiu (clasa a VII-a, clasa a VIII-a).

2. Prezentarea instrumentului folosit

Pentru măsurarea stresului perceput de studenți s-a folosit metoda chestionarului, instrumentul de lucru (chestionarul) fiind realizat de către noi.

Chestionarul are un număr de 10 itemi, care constau în afirmații la adresa cărora respondenții sunt rugați să indice gradul de acord sau dezacord (pe o scală în 5 trepte), distribuiți astfel: dimensiunea epuizare emoțională are 4, depersonalizarea are 4, ineficiența are 2.

Din totalul de 10 itemi, 2 sunt inversați: itemii 3 și 9. Aceștia se scorează invers (valoarea 1 aleasă de subiect va fi considerată 5, 2 - 4, 3 - 3, 4 - 2, 5 - 1).

Exemplu de item:

Mă simt epuizat emoțional după ce mă întorc de la școală.

1	2	3	4	5
în foarte mică măsură	în mică măsură	în măsură medie	în mare măsură	în foarte mare măsură

Exemplu de item inversat:

Mă simt în formă după o zi solicitantă la școală.

1	2	3	4	5
în foarte mică măsură	în mică măsură	în măsură medie	în mare măsură	în foarte mare măsură

Măsurarea se face pe o scală de la 1 la 5, unde:

„1 = în foarte mică măsură”

„2 = în mică măsură”

„3 = în măsură medie”

„4 = în mare măsură”

„5 = în foarte mare măsură”

3. Procedura de desfășurare a cercetării

Cercetarea s-a desfășurat prin aplicarea de chestionare elevilor din clasa a VII-a și clasa a VIII-a.

4. Analiza și interpretarea rezultatelor

Ipoteza nr. 1 susține că: *Există diferențe în funcție de gen în ceea ce privește nivelul de stres al elevilor.*

Pentru testarea acestei ipoteze s-a aplicat *Testul T pentru două eșantioane independente*

Variabila independentă a fost considerată „gen”- cu două nivele: masculin și feminin și variabila dependentă „stresul perceput”.

Group Statistics

GEN		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
STRESPER	masculin	23	25,1304	3,9463	,8229
	feminin	27	29,5185	6,0661	1,1674

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
STRESPER	Equal variances assumed	5,886	,019	-2,972	48	,005	-4,3881	1,4763	-7,3564	-1,4197
	Equal variances not assumed			-3,072	45,097	,004	-4,3881	1,4283	-7,2646	-1,5116

Prezentarea rezultatelor

În scopul verificării dacă stresul perceput la elevi diferă în funcție de genul acestora am aplicat testul t pentru eșantioane independente. Conform rezultatelor obținute există diferențe semnificative în

funcție de gen în ceea ce privește stresul perceput la elevi [$t(48) = 2,97, p < 0,05$]. Astfel elevii de gen feminin prezintă un nivel mai ridicat al stresului perceput față de elevii de gen masculin.

Ipoteza formulată a fost astfel confirmată.

5. Concluzii și discuții

Stresul este perceput ca boală a secolului și de aceea este interesant a se efectua cercetări care să constate în ce măsură pot anumiți factori influența nivelul stresului. În acest sens factorii avuți în vedere, cum ar fi genul, tipul de învățământ și anul de studiu au generat formularea unor concluzii care nu pot totuși a fi considerate pertinente, având în vedere dimensiunea la care s-a desfășurat cercetarea.

În urma cercetării efectuate s-a constatat că variabila gen influențează variabila stres perceput, în sensul că persoanele de gen feminin manifestă un nivel mai ridicat al stresului comparativ cu cele de gen masculin. De altfel, în literatura de specialitate se susține faptul că persoanele de gen feminin prin structura personalității pe care o prezintă sunt mai predispuse la receptarea factorilor de stres cu mai multă ușurință față de cele de gen masculin.

Se poate spune că variabila „gen” influențează variabila „stresul perceput”. Persoanele de gen feminin, elevele au preferință pentru sarcini simple, ușoare, bine definite, pentru situații structurate, în care regulile sau normele au un rol important, nu implică riscuri, preferință pentru stabilitate și o încredere mică în forțele proprii, în valoare proprie și în capacitatea de a face față situațiilor dificile, provocatoare sau stresante. Siguranța are o valoare deosebită pentru eleve, iar opusul acesteia le provoacă teamă, disconfort și de aceea manifestă o toleranță scăzută la stres.

Concluzionând putem afirma că doar variabila gen influențează stresul perceput la elevi, în sensul precizat anterior, iar variabilele tipul de învățământ și anul de studiu nu influențează nivelul de stres al studenților.

6. Limite ale cercetării și direcții viitoare de analiză

Ca o primă limită a cercetării putem defini numărul redus de subiecți. De asemenea trebuie să mai avem în vedere și aspectele referitoare la: baza teoretică, experiență, perioadă de documentare, efectuarea pretestării, corectarea erorilor care apar în această fază, timpul avut la dispoziție pentru realizarea cercetării, toate acestea constituindu-se în puncte slabe ale cercetării realizate.

De fapt nu putem considera că ceea ce am realizat noi este o cercetare propriu-zisă, ci se constituie mai bine zis ca cercetare-exercițiu.

Direcțiile viitoare ale cercetării ar putea să includă o extrapolare a dimensiunii cercetate și la cadrele didactice sau alte categorii profesionale. De asemenea pot fi luate în considerare și alte variabile, cum ar fi: mediul de proveniență, vârsta, student – salariat, etc.

Bibliografie:

1. Jorg-Peter Schroder, *Managementul stresului*, Editura All, București, 2014.
2. W.Timothy Gallwey, *Jocul interior si stresul*, Editura Spandugino, București, 2011.
3. Mihai Cocoară, *Stresul: definire, manifestare, prevenire*, Editura Medias, 2005.

Reimaginarea Educației prin Soluții Inovative pentru Crearea unui Mediu Educațional Colaborativ și Flexibil

Introducere

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării societății, iar evoluția tehnologică și schimbările sociale impun o adaptare continuă a metodelor didactice. Reimaginarea educației prin soluții inovative are scopul de a crea un mediu educațional colaborativ și flexibil, care să răspundă nevoilor actuale ale elevilor și profesorilor. Cercetarea științifică joacă un rol esențial în fundamentarea acestor schimbări, asigurând eficiența strategiilor educaționale adoptate.

Soluții inovative pentru educație

1. Digitalizarea învățării

Utilizarea platformelor educaționale online permite accesul la resurse variate, adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev. Instrumente precum inteligența artificială și analiza datelor facilitează personalizarea învățării, contribuind la creșterea eficienței procesului educațional.

2. Realitatea virtuală și augmentată

Aceste tehnologii permit simularea unor scenarii reale, oferind elevilor o experiență interactivă și captivantă. Astfel, materiile devin mai accesibile și mai ușor de asimilat, mai ales în domenii precum științele naturii, medicina sau ingineria.

3. Gamificarea în educație

Integrarea elementelor de joc în procesul didactic stimulează motivația elevilor, dezvoltând abilități precum gândirea critică, colaborarea și rezolvarea de probleme. Jocurile educative contribuie la o învățare activă și atractivă.

4. Învățarea bazată pe proiecte

Această metodă promovează aplicarea cunoștințelor în contexte reale, pregătindu-i pe elevi pentru provocările profesionale. Proiectele interdisciplinare favorizează dezvoltarea competențelor transversale și a spiritului de echipă.

5. Utilizarea inteligenței artificiale

AI poate oferi feedback personalizat elevilor, poate automatiza procese administrative și poate sprijini profesorii în adaptarea materialelor didactice la nivelul fiecărui elev.

Cercetarea științifică în educație

Cercetarea educațională are un rol esențial în evaluarea eficienței noilor metode pedagogice. Studii recente arată că metodele interactive și utilizarea tehnologiei în învățământ cresc semnificativ rata de retenție a informațiilor și implicarea elevilor.

Domenii esențiale ale cercetării includ:

- Neuroștiințele educaționale și impactul acestora asupra procesului de învățare.
- Adaptarea tehnologiilor emergente la nevoile educaționale.
- Evaluarea impactului învățării online asupra performanțelor academice.

Concluzie

Reimaginarea educației prin soluții inovative și cercetare științifică permite dezvoltarea unui sistem educațional modern, adaptat cerințelor actuale. Un mediu de învățare colaborativ și flexibil stimulează creativitatea, gândirea critică și dezvoltarea competențelor necesare pentru viitor. Implementarea acestor soluții va asigura o educație accesibilă și eficientă pentru toate categoriile de elevi.

Provocările Utilizării Internetului în Activitățile Școlare

Rotaru Daniela Elena - Școala Gimnazială " Miron Costin" Bacău

Utilizarea internetului în educație a devenit o necesitate în epoca digitală. Elevii și profesorii se bazează pe resurse online pentru a accesa informații, a colabora și a desfășura activități educaționale. Totuși, integrarea internetului în procesul de învățare vine și cu provocări semnificative, precum dependența de tehnologie, securitatea datelor sau dificultățile în filtrarea informațiilor. Acest referat explorează principalele provocări ale utilizării internetului în activitățile școlare și posibile soluții pentru a le depăși.

1. Dependența de Tehnologie și Distragerea Atenției

Unul dintre cele mai mari obstacole în utilizarea internetului în educație este tendința elevilor de a fi distrași de rețelele sociale, jocurile online sau alte activități non-educaționale. Accesul nelimitat la internet poate duce la:

- Scăderea concentrării în timpul orelor.
- Timp mai mare petrecut pe platforme de divertisment în loc de activități educaționale.
- Riscul de dependență digitală, afectând performanțele școlare.

Soluții:

- Implementarea unor platforme de învățare care limitează accesul la conținut nerelevant.
- Stabilirea unor reguli clare privind utilizarea internetului în timpul orelor.
- Educația digitală pentru a învăța elevii să-și gestioneze timpul online eficient.

2. Accesul la Informații Nesigure sau False

Internetul oferă un volum imens de informații, însă nu toate sunt corecte sau verificate. Elevii pot întâmpina dificultăți în:

- Identificarea surselor credibile.
- Evitarea știrilor false și a teoriilor conspirației.
- Diferențierea între informațiile obiective și cele subiective.

Soluții:

- Introducerea educației media în școli pentru a învăța elevii să verifice sursele.
- Promovarea utilizării platformelor educaționale sigure (Google Scholar, enciclopedii online, biblioteci digitale).
- Îndrumarea elevilor către site-uri academice și surse oficiale.

3. Securitatea Datelor și Riscurile de Confidențialitate

Utilizarea internetului implică și riscuri privind protecția datelor personale. Elevii și profesorii pot fi expuși la:

- ✓ Atacuri cibernetice și furt de identitate.
- ✓ Expunerea informațiilor personale pe platforme nesigure.
- ✓ Accesarea neintenționată a conținutului periculos sau nepotrivit.

Soluții:

- Utilizarea unor platforme sigure pentru predare și comunicare.
- Instruirea elevilor despre importanța protejării datelor personale.
- Implementarea unor politici clare privind utilizarea internetului în școli.

4. Inegalitatea de Acces la Internet și Tehnologie

Nu toți elevii au acces egal la internet și dispozitive digitale, ceea ce poate crea diferențe în procesul de învățare. Problemele includ:

- Lipsa accesului la internet în mediile defavorizate.
- Diferențe în calitatea dispozitivelor utilizate.
- Costurile ridicate ale echipamentelor necesare pentru învățare online.

Soluții:

- Crearea unor programe guvernamentale pentru dotarea școlilor cu tehnologie.
- Dezvoltarea laboratoarelor digitale accesibile tuturor elevilor.
- Oferirea de suport elevilor fără acces la internet prin materiale tipărite și activități offline.

5. Dependența de Internet și Scăderea Interacțiunii Sociale

Utilizarea excesivă a internetului în educație poate reduce comunicarea directă dintre elevi și profesori. Acest lucru poate duce la:

- Scăderea abilităților de comunicare față în față.
- Dificultăți în dezvoltarea competențelor socio-emoționale.
- Izolarea elevilor și reducerea muncii în echipă.

Soluții:

- Promovarea activităților care necesită colaborare directă între elevi.
- Îmbinarea metodelor tradiționale cu cele digitale pentru un echilibru optim.
- Organizarea de proiecte de grup care implică interacțiune fizică.

Concluzii

Internetul este o resursă valoroasă în educație, dar utilizarea sa implică și provocări majore. Gestionarea acestor probleme necesită strategii eficiente, precum educația digitală, securizarea datelor și promovarea echității în accesul la tehnologie. Printr-o abordare echilibrată, internetul poate deveni un instrument puternic pentru îmbunătățirea procesului educațional și pregătirea elevilor pentru viitor.

Bibliografie

1. Tapscott, D. (2009). Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World. McGraw-Hill.
2. Livingstone, S. (2018). Children and the Internet: Great Expectations, Challenging Realities. Polity Press.
3. European Commission (2021). Digital Education Action Plan 2021-2027

ARHITECȚII VIITORULUI

Inovație, Colaborare și Schimbare în Educație

Prof. RUSU NICOLETA ALINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 113

SECTOR 4, BUCUREȘTI

Procesul de învățământ este un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor obiective instructiv- educative.

Știința fundamentală și de sinteză a educației este *pedagogia*, iar arta procesului de învățământ este *didactica*.

Didactica are în centrul preocupărilor sale tehnologia procesului de învățământ: *metodele* , *mijloacele și formele de organizare și evaluare* a procesului educațional.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, el devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate, el însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare- învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv- educativ, având un caracter activ- participativ.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Profesorul model, pentru a crea cadrul optim de învățare, este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor

moderne, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

În învățământul gimnazial sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. **Explozia solară** – metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a acopiilor ce se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descrierea metodei- copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe 5 stelute se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii extrag câte o întrebare.

2. **Tehnica Lotus**- modalitate interactivă în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Etape:

1. Construirea schemei/ diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ ideile/ cunoștințele legate de tema principală;
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/ relații/ conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă;
6. Prezentarea rezultaelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. **Bula dublă**- tehnică ce grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este reprezentată grafic prin cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul.

În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemanarile dintre cei doi termeni cheie.

În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

4. Cubul

Etape:

- se formează grupuri de 4-5 copii
- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostolgolici, istețul, știe-tot, umoristul, cronometrorul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

5. Diagrama Wenn

Etape:

- Comunicarea sarcinii de lucru
- Activitatea în pereche sau în grup
- Activitate în grup
- Activitate frontală

6. Mozaic

Etape:

- Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme
- Organizarea grupelor de învățare
- Constituirea grupelor de experți
- Activități în echipa inițială de învățare
- Evaluare

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, „ Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Geoff Petty, „ Profesorul azi. Metode moderne de predare” Editura Atelie Didactic, 2007
3. Ioan Neacșu, „ Metode și tehnici de învățare eficientă” Editura Polirom, 2015

Crearea un climat de învățare interactiv și adaptat diversității elevilor

Prof. Ed. Timpurie : Săcălescu Cornelia
Grădinița Step By Step cu PP si PN Licurici, Ploiești

Pentru a stimula un climat de învățare interactiv și adaptat diversității elevilor, este esențial să integrăm metode și strategii care nu doar să răspundă nevoilor individuale ale acestora, dar și să promoveze un mediu educativ incluziv și colaborativ. Iată câteva sugestii pentru a realiza acest lucru:

1. Personalizarea învățării este o abordare didactică care ține cont de nevoile, interesele, ritmul și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Scopul principal este acela de a oferi fiecărui elev o experiență educațională adaptată la caracteristicile sale individuale, pentru a-l sprijini să-și atingă potențialul maxim. Iată câteva strategii prin care se poate personaliza învățarea:

- **Evaluarea inițială a nevoilor elevilor**

La începutul unui curs sau al unui semestru, este esențial să evaluăm nivelul de cunoștințe, abilități și interese ale elevilor. Aceasta poate fi realizată prin teste de diagnosticare, sondaje sau discuții individuale.

În funcție de rezultate, putem adapta conținutul și abordările de învățare.

- **Stiluri și ritmuri de învățare diferite**

Stiluri de învățare: Fiecare elev are un mod unic de a învăța. Unii învață mai bine prin activități vizuale (diagramă, imagini, filme), alții prin activități auditive (explicații, discuții) sau kinestezice (învățare prin acțiune). Încurajarea unui mix de activități care să se adreseze tuturor stilurilor de învățare va ajuta la creșterea motivației și a înțelegerii.

Ritmuri de învățare: Fiecare elev învață într-un ritm propriu. Unii progresează rapid, în timp ce alții pot avea nevoie de mai mult timp pentru a înțelege concepte mai complexe. Oferirea de materiale suplimentare, exerciții de întărire și sesiuni de recuperare poate ajuta elevii care au nevoie de mai mult timp.

- **Învățarea adaptativă**

Utilizarea unor platforme educaționale digitale sau aplicații care se adaptează automat la nivelul de cunoștințe al elevului poate fi un mod eficient de personalizare. Aceste platforme pot oferi feedback imediat, pot ajusta dificultatea exercițiilor în funcție de progresul elevului și pot permite un învățământ mai individualizat.

- **Provocări și oportunități diferențiate**

Crearea unor activități care să ofere diferite nivele de dificultate pentru elevi. De exemplu, elevii care stăpânesc deja un subiect pot avea ocazia să exploreze teme avansate sau să rezolve probleme mai complexe, în timp ce elevii care au dificultăți pot primi activități suplimentare care să le consolideze cunoștințele de bază.

Oferirea de alegeri și opțiuni pentru elevi în cadrul unor proiecte, teme sau activități de grup poate crește gradul de implicare și motivație, deoarece aceștia pot alege ceea ce îi interesează cel mai mult.

- **Feedback personalizat**

Oferirea unui feedback clar și constructiv este esențială în personalizarea învățării. Feedbackul trebuie să fie specific și adaptat fiecărui elev în parte, evidențiind atât progresele, cât și domeniile care necesită îmbunătățiri. Acest lucru ajută elevii să înțeleagă ce trebuie să îmbunătățească și ce pot face pentru a-și atinge obiectivele.

- **Proiecte și învățare bazată pe interese**

Permite elevilor să aleagă subiectele sau domeniile pe care doresc să le exploreze în cadrul unui proiect. Acest lucru poate stimula curiozitatea și implicarea lor activă în procesul de învățare. De exemplu, un proiect de cercetare poate fi adaptat în funcție de interesele fiecărui elev, fie că este vorba de științe, arte sau alte domenii.

- **Învățarea autonomă**

Încurajarea elevilor să își stabilească propriile obiective de învățare și să își urmeze progresul poate contribui la dezvoltarea abilităților de autogestiune a învățării. Acest lucru îi ajută să devină mai responsabili și să dezvolte un sentiment de control asupra procesului lor educativ.

- **Colaborare și învățare personalizată în grupuri mici**

Crearea unor grupuri de lucru mai mici, în care elevii cu abilități diferite lucrează împreună, poate stimula învățarea personalizată. Fiecare elev poate contribui cu propriile puncte forte, iar colaborarea poate duce la soluții inovative și un proces de învățare mai profund.

- **Utilizarea tehnologiilor educaționale**

Tehnologia poate juca un rol important în personalizarea învățării, oferind resurse suplimentare, feedback instantaneu și posibilitatea de a învăța în propriul ritm. Platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și instrumentele digitale (precum tutoriale video, teste interactive, etc.) pot fi integrate în procesul de învățare personalizat

2. Învățarea activă reprezintă un model educațional în care elevii sunt implicați activ în procesul de învățare, mai degrabă decât să fie doar receptori pasivi ai informației. În acest tip de învățare, elevii participă în mod direct la activități care îi ajută să își construiască propriile cunoștințe și abilități prin explorare, descoperire și reflecție. Această abordare favorizează învățarea profundă și sprijină dezvoltarea abilităților critice și creative ale elevilor.

Iată câteva caracteristici esențiale ale **învățării active** și exemple de metode care pot fi folosite pentru a o implementa:

- **Participare activă a elevilor**

Elevii nu sunt doar spectatori, ci se implică activ în activitățile de învățare, contribuind cu idei, formulând întrebări și explorând subiectele pe cont propriu.

Exemple:

Discuții de grup: Elevii lucrează împreună pentru a discuta și analiza concepte, își împărtășesc opiniile și ajung la soluții comune.

Întrebări de gândire: Profesorul pune întrebări provocatoare care stimulează reflecția și analiza, iar elevii răspund și discută în grupuri mici.

- **Învățare prin colaborare**

În învățarea activă, elevii lucrează adesea în echipe sau grupuri pentru a rezolva probleme sau a crea proiecte. Acest lucru le dezvoltă abilități de comunicare, colaborare și gândire critică.

Exemple:

Proiecte de grup: Elevii colaborează pentru a crea un proiect, prezentare sau produs final. Fiecare membru al echipei își aduce contribuția în funcție de punctele sale forte.

Învățarea prin pereche: Elevii lucrează în perechi pentru a rezolva probleme sau a învăța un concept, învățând unii de la alții.

- **Învățare prin descoperire**

Elevii sunt încurajați să exploreze și să descopere concepte și soluții pe cont propriu, în loc să li se ofere informațiile direct.

Exemple:

Experimente și activități practice: Elevii pot învăța prin realizarea de experimente sau activități practice care le permit să aplice ceea ce învață în contextul real.

Studii de caz: Elevii analizează studii de caz reale pentru a înțelege cum sunt aplicate teoriile și conceptele în viața reală.

- **Reflecție activă**

Un element important al învățării active este reflecția asupra procesului de învățare. Elevii sunt încurajați să își analizeze performanțele, să identifice ce au învățat și ce trebuie să îmbunătățească.

Exemple:

Jurnale de învățare: Elevii își notează gândurile și progresul în timpul lecțiilor, reflectând asupra lecțiilor învățate și identificând zonele care necesită îmbunătățiri.

Autorefecție: La finalul unei lecții sau proiect, elevii își autoevaluează realizările și își formulează planuri pentru îmbunătățire.

- **Aplicații practice și rezolvare de probleme**

Elevii sunt provocați să aplice cunoștințele în situații practice, să rezolve probleme reale și să găsească soluții inovative.

Exemple:

Simulări și jocuri de rol: Elevii pot participa la simulări sau jocuri de rol care le permit să aplice cunoștințele într-un cadru practic (de exemplu, simularea unui proces legal, negocieri comerciale sau gestionarea unui proiect).

Probleme deschise: Profesorul oferă un set de probleme complexe, iar elevii trebuie să le rezolve folosind abilități analitice și creativitate.

- **Utilizarea tehnologiilor educaționale**

Tehnologia joacă un rol important în învățarea activă, deoarece poate oferi resurse interactive și oportunități de învățare individualizate.

Exemple:

Platforme educaționale online: Elevii pot participa la activități interactive pe platforme de învățare, cum ar fi quizuri, jocuri educaționale și simulări.

Aplicații educaționale: Aplicațiile mobile care permit elevilor să învețe într-un mod interactiv și personalizat (ex. aplicații de matematică, limbi străine sau științe).

- **Învățare bazată pe proiecte (PBL)**

Învățarea bazată pe proiecte presupune ca elevii să lucreze la proiecte pe termen lung, care implică cercetare, planificare, colaborare și aplicarea cunoștințelor în contexte autentice.

Exemple:

Proiecte interdisciplinare: Elevii lucrează la un proiect care le combină cunoștințele din mai multe domenii (de exemplu, un proiect de cercetare care implică științe, matematică și tehnologie).

Proiecte bazate pe comunitate: Elevii pot dezvolta proiecte care ajută comunitatea locală sau abordează probleme sociale, economice sau ecologice.

Beneficiile învățării active:

Angajament sporit: Elevii sunt mai implicați și motivați atunci când sunt activi în procesul de învățare.

Dezvoltarea abilităților critice: Învățarea activă dezvoltă abilități esențiale precum gândirea critică, rezolvarea de probleme, colaborarea și comunicarea.

Înțelegere profundă: Elevii învață mai bine atunci când aplică concepte în mod practic și le integrează în experiențe autentice.

Motivație și autonomie: Elevii care participă activ în procesul lor de învățare sunt mai motivați să își asume responsabilitatea pentru educația lor.

În concluzie, **învățarea activă** transformă rolul elevilor din receptori pasivi într-o parte activă a procesului de învățare, contribuind astfel la creșterea angajamentului, înțelegerii și dezvoltării abilităților esențiale. Acesta este un mod eficient de a stimula un climat educativ interactiv și de a răspunde diversității nevoilor elevilor.

Prin implementarea acestor strategii, profesorii pot crea un mediu educațional care respectă ritmul și nevoile fiecărui elev, contribuind astfel la dezvoltarea unui învățământ mai echitabil, eficient și motivant. Personalizarea învățării nu doar că sprijină succesul academic al elevilor, dar le și dezvoltă abilități de viață importante, precum gândirea critică, autonomia și colaborarea.

TEHNICI DE PREDARE BAZATE PE EVOLUȚIA TEHNOLOGICĂ

Scurtu Speranța-Elena

Școala Gimnazială “Ion Vîlceanu Drăgotești”

În condițiile societății informaționale utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale (T.I.C.) în sistemul de învățământ devine un imperativ necesitatea centrării procesului de învățământ pe elev, el devenind subiectul procesului de învățământ și care presupune individualizarea (cel puțin relativă) a acestui proces. Folosirea tehnologiei informaționale reprezintă o posibilitate reală de individualizare a procesului de învățământ bazat pe clase și lecții (mulți profesori școlari nu cunosc posibilitățile tehnologiilor informaționale și modalitățile de aplicare a lor în practica pedagogică). Tentativele de utilizare a tehnologiei informaționale în procesul de studiu au un caracter accidental, neregulat, mai mult demonstrativ decât al ipotezelor cercetărilor fundamentale și aplicative.

Se constată astfel, că pe de o parte, dezvoltarea echipamentelor electronice, a tehnologiilor informaționale și metodologiilor moderne de instruire a creat premise reale de utilizare a lor în procesul de învățământ, iar pe de altă parte, practica de utilizare a tehnologiilor informaționale în predarea disciplinelor școlare rămâne devansată de teorie.

Contradicția menționată generează următoarea problemă științifică: determinarea bazelor teoretice și stabilirea condițiilor metodologice de elaborare și aplicare a programelor de instruire la studierea disciplinelor școlare. La elaborarea tehnologiilor educaționale moderne se iau în considerație următoarele tendințe de dezvoltare ale procesului educațional contemporan:

Pentru a atinge un nivel optim în proiectarea și realizarea unei activități educaționale, se pune accent pe felul cum se desfășoară aceasta și implică probleme organizatorice, procedurale și materiale. Astfel apare termenul de „tehnologie didactică”, care acceptă două puncte de vedere; primul se referă la ansamblul mijloacelor audio-vizuale ce se utilizează în practica educativă, iar al doilea se referă la ansamblul structural al metodelor, mijloacelor de învățământ, al strategiilor de organizare a predării-învățării, puse în aplicare, în strânsă corelare cu obiectivele pedagogice, conținuturile transmise, formele de realizare a instruirii și modalitățile de evaluare. Drumul parcurs

pentru atingerea obiectivelor educaționale constituie metoda didactică. Etimologic, termenul metodă provine din grecescul „methodos”, care înseamnă „drum spre”. Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”. (M. Ionescu, V. Chiș, p.126) Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ. Metodele active-participative, ca formula de educație centrată pe persoană, au la baza câteva principii: profesorii și elevii își împart responsabilitățile învățării; climatul activității trebuie să fie unul care să faciliteze formarea finită; elementul cel mai important este să învățăm cum să învățăm ceea ce ne interesează; disciplina necesară activității trebuie să devină autodisciplina; evaluarea semnificației învățării trebuie să devină autoevaluare; cadrul didactic trebuie receptat ca un furnizor de resurse ale învățării. La limba și literatura română, pot fi utilizate toate metodele active-participative moderne consemnate în literatura de specialitate dar și cele tradiționale. Din punct de vedere metodologic tehnologiile informaționale în instruire trebuie prelucrate cu o orientare spre aplicația lor concretă. Unele tehnologii existente pot susține efectiv procesul de studiu, altele - permit elaborarea destul de simplă a manualelor electronice și a altor materiale didactice, o a treia parte este foarte utilă în studiul independent a materiei de studiu recomandate și în obținerea unor informații suplimentare la tema indicată.

Deci, în rezultatul utilizării noilor tehnologii informaționale se creează noi posibilități în instruirea elevilor. În baza tehnologiilor multimedia apare posibilitatea realizării materialelor didactice computerizate, care pot fi grupate astfel, reieșind din tipurile tehnologiilor utilizate și scopurile pe care le realizează: manuale electronice, care reprezintă o expunere textuală a materiei cu un număr mare de ilustrații, care pot fi instalate pe server și transmise prin rețea manuale electronice cu o dinamică înaltă a materialului ilustrativ, executate pe CD-uri sisteme moderne pentru efectuarea lucrului de cercetare științifică sisteme virtuale, în care elevul devine element al modelului computațional, care reflectă în lumea reală sisteme de instruire la distanță.

Procesul de învățare va fi în curând personalizat, adaptat nevoilor tuturor elevilor, iar predarea nu se va limita la cele 45 de minute de la școală, ci va putea fi practică „oricând, oriunde”, sunt de părere specialiștii Băncii Mondiale, care au realizat un clasament al celor mai importante zece tendințe în domeniul educației.

1. Cloud computing

Cloud computing-ul presupune o rețea imensă și complexă de servere care va furniza utilizatorilor atât spațiu de stocare, cât și putere de calcul sau programe, cu ajutorul unor dispozitive uzuale de navigare web. În acest fel, investițiile costisitoare în aparatură și personal IT vor putea fi eliminate. Implicațiile acestui trend în educație sunt enorme, datorită accesibilității sporite la informații. Provocarea va consta în conectivitatea permanentă pentru a accesa fișierele din rețeaua de tip „cloud”.

2. Dispozitive personale de calcul

Tendința actuală în școlile din toată lumea este de a oferi un aparat de informare pentru fiecare elev și de a crea medii de învățare care presupun accesul universal la tehnologie. Fie că dispozitivul este un laptop, computer sau un smartphone, sălile de clasă ar trebui să fie pregătite pentru această nouă schimbare în educație.

3. Învățarea mobilă

Dezvoltarea tehnologiei a transformat telefoanele mobile de tip „smartphone” în accesorii indispensabile, atât pentru elevi, cât și pentru profesorii vizionari. Asadar, este foarte probabil ca dispozitivele mobile cu acces la internet și capacități de calcul să ia în curând locul computerelor personale în sălile de clasă, dar și acasă, potrivit studiului Băncii Mondiale.

4. Învățarea permanentă

Odata cu dezvoltarea infrastructurii de conectivitate, dar și a reducerii prețurilor computerelor, sistemele de învățământ din întreaga lume își dezvoltă capacitatea de a oferi oportunități de învățare pentru elevi „oricând, oriunde”. Această tendință presupune o modificare a lecției tradiționale de 45 de minute. Pe lângă aparatură și acces la internet, este nevoie de tutori sau profesori virtuali, dar și de resurse de învățare avansată în ritm propriu.

5. Jocuri

Un studiu recent realizat de organizațiile americane Pew Internet și Life Project pentru Horizon Report a descoperit că jocurile în rețea sau online sunt o parte importantă în

viața tinerilor și că oferă o oportunitate de interacțiune socială sporită și de angajament civic. Succesul incredibil al programelor care se concentrează pe participarea activă, interacțiune și stimulente, sugerează că metodele educaționale folosite nu mai sunt de actualitate și că jocurile educative ar putea atrage interesul și atenția elevilor într-un mod mai eficient.

6. Învățarea personalizată

Sistemele educative vor folosi în curând tehnologia pentru a înțelege mai bine nivelul de cunoștințe al unui elev, dar și pentru a se putea adapta corespunzător atât lacunelor de învățare, cât și diverselor stiluri de învățare. Astfel, în loc de predarea la nivel mediu, accesibilă tuturor elevilor dintr-o clasă, se vor adapta conținutul și prezentarea informațiilor pe baza nevoilor individuale ale elevilor, atât ale celor slabi, cât și ale celor foarte buni.

7. Redefinirea spațiilor de învățare

Clasa cu 15 bănci aranjate pe trei rânduri ar putea deveni în curând doar o amintire, pentru că școlile din toată lumea își regândesc mediul de învățare, pentru a favoriza colaborarea, disciplina și implicarea studenților. Utilizarea luminilor potrivite, a culorilor, a meselor circulare și a spațiilor individuale pentru elevi și profesori într-o sală de curs este din ce în ce mai frecventă.

8. Schimb de conținut educativ între profesori

Profesorii au început să formeze rețele în care identifică și creează resurse de învățare pe care le consideră eficiente în clasă. Profesorii pot edita, adăuga sau personaliza anumite materiale, în așa fel încât elevii să primească informații care corespund stilului și ritmului de predare a cursului. Aceste resurse completează în multe cazuri manualul oficial și, în anii următori, este posibil chiar să îl înlocuiască.

9. Portofoliu de evaluare

Colectarea de către studenți a unor informații utile în procesul educațional va ajuta profesorii să rezolve mai bine lacunele de învățare și să personalizeze conținutul metodelor pedagogice folosite. În plus, evaluarea constă, mai nou, în teste frecvente care măsoară nivelul cunoștințelor în defavoarea examenelor anuale sau mai rare, cu presiune foarte mare. Elevii au acum la dispoziție resurse pentru a-și aduna lucrările într-un portofoliu online: fiecare noutate de pe Twitter, de pe blog sau din alte conturi va apărea în portofoliul personal, care poate fi atât autoevaluat, cât și notat de profesor.

10. Profesori-mentori

Rolul profesorului în clasă se va transforma de la cel care deține cunoștințele la un manager care ghidează elevii în procesul individualizat de învățare, care identifică resursele relevante, creează colaborări și oferă sprijin atât în timpul cursului formal, cât și în afara celor 45 de minute. Succesul sau eșecul acestor proiecte depinde însă foarte mult de factorul uman și de dorința unui profesor de a păși într-un teritoriu neexplorat.

BIBLIOGRAFIE

1. Karthwohl 2002 – David Karthwohl, A Revision to Bloom's Taxonomy. An Overview, în *Theory into Practice*, volum 41, nr. 4, The Ohio State University, p. 212-218. Song 2015 – Meiyi Song,

2. Web 2.0 Tools in Teaching and Learning, postat pe teaching.pitt.edu/blog/web-2-0-tools-inteaching-and-learning/,

3. kahoot.com/

4. storybird.com/

5. <http://mate.info.ro/Stirea-902-prezentare-kahoot-un-joc-educativ-de-invatare.html>

6. Preda, V.;Boca, E., Chichisan, E., Leva, E., Miclea, M., Pocol, M., Campean, E.,(2006),*Ghidul metodologic si aplicativ al educatoarei*,Editura Eurodidact , Cluj-Napoca

Tomsa, Ghe., (2005) , *Psihopedagogie preșcolarăși școlară-definitivat si gradul II didactic-*, București.

Reimaginarea educației:

Cum putem crea un mediu educațional colaborativ și flexibil

de prof. Șerban Elena Alina, Colegiul Național "Mihai Eminescu", Buzău

Introducere

Educația este fundația pe care construim viitorul nostru, dar, în fața schimbărilor rapide din societate, trebuie să o privim cu alți ochi. Tehnologia, globalizarea și schimbările sociale ne impun să regândim sistemele educaționale și să le adaptăm nevoilor actuale ale elevilor. Așa cum în viața noastră de zi cu zi căutăm soluții flexibile și personalizate, la fel și în educație trebuie să creăm un mediu în care fiecare elev să poată învăța într-un mod care să i se potrivească. Așadar, soluțiile inovative care promovează un învățământ colaborativ și flexibil sunt esențiale pentru a face educația mai eficientă și mai relevantă.

1. Provocările educației tradiționale

În multe școli încă predomină un model de învățare destul de rigid. Profesorul predă lecția în fața clasei, iar elevii sunt mai mult spectatori decât participanți activi în procesul de învățare. În acest tip de sistem, toți elevii trebuie să urmeze același ritm și aceleași materii, chiar dacă fiecare are nevoi și stiluri de învățare diferite. Într-o lume în care diversitatea este tot mai importantă, acest model nu mai funcționează la fel de bine. De fapt, este tot mai clar că nu toți copiii învață în același fel sau în același ritm, iar educația tradițională nu reușește să răspundă acestei realități.

2. Colaborarea – un ingredient esențial pentru succesul educațional

În loc să învețe izolat, elevii au nevoie să colaboreze, să învețe unii de la alții, să își pună ideile în comun și să își dezvolte abilități de comunicare și lucru în echipă. Colaborarea între elevi transformă învățarea într-o experiență activă și plăcută, în care fiecare contribuie și învață din interacțiunile cu ceilalți. În acest mod, elevii își îmbogățesc cunoștințele, învață să rezolve probleme în echipă și dezvoltă abilități esențiale pentru viitor.

Un exemplu al modului în care putem promova colaborarea este utilizarea platformelor online de învățare. Acestea permit elevilor să colaboreze din orice colț al lumii, să dezvolte proiecte comune și să împărtășească idei. În plus, proiectele interdisciplinare, care combină mai multe domenii de studiu, pot aduce o abordare mai holistică și interesantă a educației.

3. Flexibilitatea – cheia unui învățământ adaptat fiecărui elev

Un alt element esențial al educației moderne este flexibilitatea. Fiecare copil învață într-un ritm propriu și are nevoi diferite. De aceea, învățământul trebuie să fie suficient de flexibil pentru

a le permite elevilor să progreseze în funcție de propriile aptitudini și interese. Un sistem educațional flexibil nu înseamnă doar un program mai puțin încărcat, ci și o abordare personalizată, în care elevii pot alege ce și cum să învețe.

Un exemplu de flexibilitate este învățământul hibrid, care combină lecțiile față în față cu activitățile online. Acesta le oferă elevilor mai multă autonomie, permițându-le să învețe atunci când și unde doresc. Mai mult, tehnologiile educaționale, cum ar fi aplicațiile care se adaptează la stilul de învățare al fiecărui elev, le permit acestora să învețe într-un mod care le este cel mai potrivit.

4. Tehnologia – partenerul educației colaborative și flexibile

În ultima perioadă, tehnologia joacă un rol tot mai mare în educație, iar beneficiile sale sunt evidente. Instrumentele digitale, de la aplicații interactive până la realitatea virtuală (VR) și augmentată (AR), pot transforma învățarea într-o experiență mult mai interesantă și captivantă. De exemplu, realitatea virtuală poate transporta elevii într-o lume virtuală unde pot explora concepte de știință sau istorie prin experiențe imersive, iar realitatea augmentată poate adăuga informații interactive la lecțiile tradiționale.

Inteligența artificială (IA) poate ajuta, de asemenea, elevii să învețe mai eficient, oferindu-le feedback personalizat și ajustând materialele educaționale în funcție de progresul lor. Aceste tehnologii nu doar că fac învățarea mai atractivă, dar o fac și mai accesibilă, indiferent de locul în care se află elevii sau de resursele pe care le au la dispoziție.

5. Provocările implementării și viitorul educației inovative

Deși soluțiile inovative sunt promițătoare, implementarea lor nu este lipsită de provocări. Uneori, profesorii se pot simți nesiguri în fața noilor tehnologii sau metode de predare. În plus, există un decalaj semnificativ între școlile care au acces la tehnologie și cele care nu beneficiază de aceleași resurse. Totuși, viitorul educației este unul în care tehnologia, colaborarea și flexibilitatea vor fi elemente cheie. În acest sens, este important ca atât cadrele didactice, cât și elevii să fie sprijiniți în procesul de adaptare la aceste schimbări.

Concluzie

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil este esențială pentru a răspunde nevoilor elevilor din zilele noastre. Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să devină mai adaptabilă, mai personalizată și mai interesantă. Prin colaborare, flexibilitate și tehnologie, putem crea un sistem educațional care nu doar că pregătește elevii pentru viitor, dar îi și inspiră să învețe continuu și să contribuie activ la comunitatea lor.

REIMAGINAREA EDUCAȚIEI: SOLUȚII INOVATIVE PENTRU O CLASĂ DE ELEVI COLABORATIVĂ ȘI FLEXIBILĂ!

-eseu-

Șeulean Augustin-Valentin, Școala Gimnazială „Emil Drăgan” Ungheni, jud. Mureș
profesor de istorie, geografie și socio-umane

În contextul actual, educația se află într-un proces continuu de adaptare și transformare, în încercarea de a răspunde nevoilor complexe ale elevilor și provocărilor societății contemporane. Un mediu educațional colaborativ și flexibil presupune nu doar integrarea tehnologiei și implicarea activă a părinților, ci și crearea unui climat psiho-social pozitiv în clasă, sub îndrumarea atentă a profesorului.

Clasa de elevi are un impact semnificativ asupra motivației și dezvoltării elevilor, creând un mediu în care învățarea devine un proces dinamic și interactiv. Așa cum râsul este mai contagios atunci când suntem înconjurați de prieteni decât atunci când vizionăm un film de comedie singuri, tot astfel învățarea în cadrul unui grup de colegi poate stimula participarea, implicarea și dorința de cunoaștere. Acest efect de "contagiune educațională" poate fi valorificat pentru a cultiva un climat motivațional pozitiv în clasă.

Profesorul joacă un rol crucial în facilitarea unui mediu educațional colaborativ și flexibil. El nu este doar un furnizor de informații, ci și un facilitator al interacțiunilor pozitive și al dezvoltării emoționale și sociale ale elevilor. Capacitatea de a structura corect obiectivele lecțiilor, astfel încât să încurajeze învățarea autentică, interesul pentru cunoaștere și dezvoltarea competențelor, devine esențială. De asemenea, profesorul trebuie să găsească echilibrul între oferirea unui suport pentru autonomie și impunerea unor reguli clare, asigurându-se că acestea sunt asumate și respectate de elevi.

În același timp, presiunea academică resimțită de elevi poate influența semnificativ atmosfera clasei. Dacă standardele sunt percepute ca fiind nerealist de ridicate sau neadaptate nivelului elevilor, se poate crea un mediu tensionat, lipsit de cooperare. Așadar, profesorul trebuie să fie atent la feedback-ul pe care îl oferă și să încurajeze un climat bazat pe încurajare și sprijin reciproc.

Un alt aspect important este sentimentul de apartenență pe care îl au elevii în cadrul grupului. Aceștia trebuie să simtă că sunt acceptați, respectați și că au oportunitatea de a-și exprima liber ideile și personalitatea. Lipsa acestui sentiment de incluziune poate duce la

retragere, frustrare sau comportamente disruptive, care pot afecta atât elevii în mod individual, cât și dinamica întregii clase.

Gestionarea corectă a acestor elemente este esențială pentru a preveni apariția conflictelor și pentru a transforma clasa într-un spațiu sigur, deschis și stimulat. Munca profesorului devine astfel complexă și solicitantă, necesitând o atenție continuă asupra atmosferei din clasă și o capacitate de adaptare rapidă la diverse situații.

Reimaginarea educației prin soluții inovative nu înseamnă doar integrarea tehnologiei sau modernizarea curriculumului, ci și dezvoltarea unui mediu educațional colaborativ, flexibil și incluziv, în care fiecare elev se simte valoros și încurajat să își atingă potențialul maxim. Aceasta implică o comunicare deschisă, o abordare empatică și o gestionare eficientă a dinamicii de grup, toate având ca scop final dezvoltarea armonioasă a fiecărui elev.

În concluzie, reimaginarea educației printr-o abordare colaborativă și flexibilă reprezintă o nevoie practică în contextul complex al societății actuale. Capacitatea profesorilor de a crea un mediu motivațional, pozitiv și incluziv, alături de adaptabilitatea lor în gestionarea diversității și dinamicii din clasă, sunt factori esențiali în succesul acestui demers. Atunci când elevii se simt valorizați și sprijiniți într-un mediu ce respectă unicitatea fiecăruia, educația devine mai mult decât transmiterea de cunoștințe — devine un proces transformator, care dezvoltă competențe sociale și emoționale esențiale. Un astfel de model educațional colaborativ pregătește generații capabile să contribuie activ la societate, să colaboreze eficient și să își asume responsabilități cu încredere.

BIBLIOGRAFIE

1. King, Julie, Faber, Joanna, *Cum sa le vorbim copiilor astfel incat sa ne asculte*, Edit.Curtea Veche, 2019;
2. Muntean, Ana, *Psihologia dezvoltării umane*, Edit.Polirom, 2005;
3. Niculescu, Maria, *Managementul clasei de elevi*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2016.

MONOGRAFIA LOCALITĂȚII PREDATĂ PRIN INTERMEDIUL EXCURSIEI ȘI DRUMETIEI

Simionov Georgiana-Mirela Școala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia

Obiectivul cercetării:

- constatarea impactului introducerii informației științifice din monografia localității asupra învățării geografiei la ciclul primar

Ipoteza: introducerea informației științifice din monografia localității prin intermediul excursiilor și drumețiilor, la ciclul primar, va conduce la achiziționarea cu succes a mai multor informații despre orizontul local, comparativ cu situația în care elevii dețin doar parțial aceste informații din familie și comunitate.

Cercetarea întreprinsă este un experiment longitudinal desfășurat pe o perioadă de cinci luni la Școala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia, la clasele a IV-a.

Participanți:

- *lotul experimental*, 25 de elevi - clasa a IV-a A, Școala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia;
- *lotul de control*, 19 elevi-clasa a IV-a C, Școala Gimnazială „Gala Galaction” Mangalia;

Metode utilizate în cercetare și variabilele implicate în experiment:

- * pentru colectarea datelor:
 - ✓ experimentul psihopedagogic;
 - ✓ probe de evaluare a competențelor specifice .
- * pentru prelucrarea datelor:
 - ✓ calculul procentual;
 - ✓ testul U (Mann – Whitney)
 - ✓ proba Wilcoxon.

Experimentul **a fost centrat pe** evidențierea relației dintre:

- *variabila independentă* - x – introducerea informației științifice din monografia localității în orele de geografie la ciclul primar (cauza)
- *variabila dependentă* - y - achiziționarea și utilizarea cu succes a mai multor informații despre orizontul local (efectul)

EVALUARE ÎNȚIALĂ

Analizând procentajul obiectivelor atinse la testul de evaluare inițial, s-a constatat că rezultatele sunt asemănătoare.

EVALUARE ÎNȚIALĂ

LOTUL EXPERIMENTAL

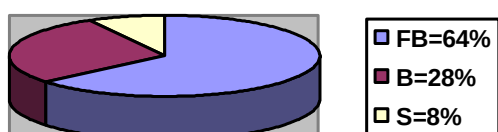
LOTUL DE CONTROL

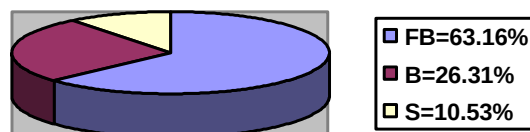
Diagramele areolare privind procentajul obiectivelor atinse la evaluarea inițială

REZULTATE COMPARATIVE EVALUARE ÎNȚIALĂ-FORMATIVĂ

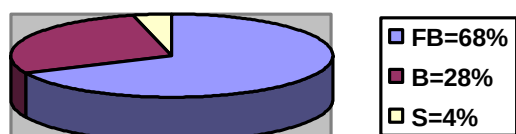
TEST ÎNȚIAL LOTUL EXPERIMENTAL

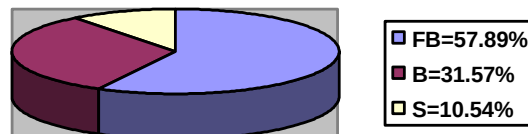
TEST ÎNȚIAL LOTUL DE CONTROL

TEST FORMATIV LOTUL EXPERIMENTAL

TEST FORMATIV LOTUL DE CONTROL

TESTUL DE EVALUARE FINALĂ

Dragă prietene,

Numele meu este John și sunt un cetățean englez. Am citit foarte multe lucruri bune despre țara ta, România și m-am hotărât să vin să o vizitez. Aș avea însă nevoie de ajutorul tău să mă ghidezi în unele lucruri și să mă ajuți cu unele informații.

1.Ce fel de arbori pot să văd în pădurile de peste 1000 de m altitudine și ce formă de relief voi întâlni acolo?

.....

2.Solurile sunt resurse prețioase pentru o țară. În orașul tău și în zona limitrofă acestuia ce tipuri de soluri aș întâlni?

.....

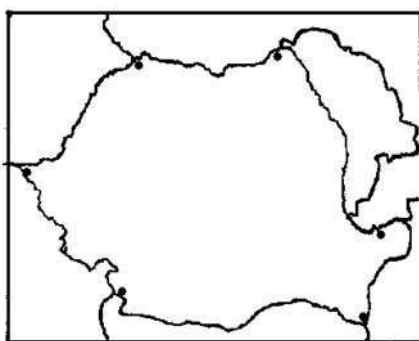
3.Oare pot întâlni și englezi în România? Ce alte minorități naționale trăiesc în țara ta?

.....

4.Aș vrea să vizitez și satele din patria ta. Cum se mai numesc ele și cu ce se ocupă oamenii de la sate?

.....

5.Am primit o hartă a României. Ajută-mă să localizez următoarele orașe pe hartă: București, Arad, Iași, Constanța, Timișoara, Cluj, Craiova, Sibiu, Mangalia.

6.Aș vrea să gust un vin bun românesc. Ce podgorii cunoscute aveți?

.....

7.Nu ți-am spus până acum, dar aș vrea să investesc în România pentru că este o țară cu multe resurse naturale. Ce ramuri industriale există în țara ta și ce produc ele?

.....

8.Sper să închei contractul și afacerea. După atâta muncă aș vrea să mă relaxez. Unde îmi recomanzi să merg? Orașul tău merită vizitat? De ce? Te rog să-mi descrii în maxim 10 rânduri de ce ar trebui să prefer orașul tău și locul altei zone din România!

.....

9.Acum e timpul să plec înapoi. Aș vrea să merg cu avionul fiindcă e mai scurt drumul așa. Unde pot găsi cel mai apropiat aeroport de orașul tău?

.....

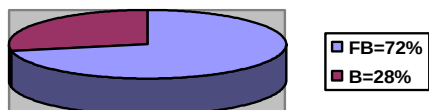
Cu drag,

Jon

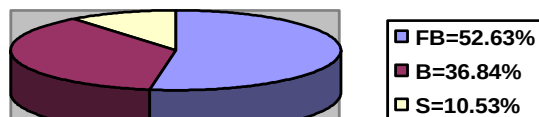
EVALUARE FINALĂ

Observând și analizând rezultate la testul final s-a constatat că între scorurile 8-9p, lotul de control are numai 10 cazuri (52,63%), în timp ce lotul experimental are 18 cazuri (72%).

TESTUL FINAL
LOTUL EXPERIMENTAL

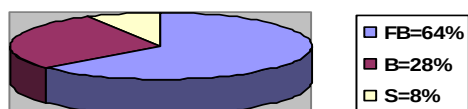
TESTUL FINAL
LOTUL DE CONTROL

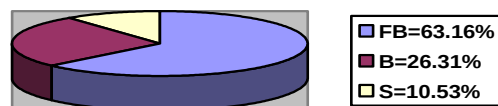
Diagramele areolare privind procentajul obiectivelor atinse la evaluarea finală

REZULTATE COMPARATIVE EVALUARE ÎNȚIALĂ-FINALĂ

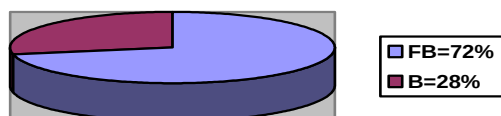
TESTUL ÎNȚIAL
LOTUL EXPERIMENTAL

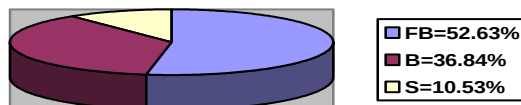
TESTUL ÎNȚIAL
LOTUL DE CONTROL

TESTUL FINAL
LOTUL EXPERIMENTAL

TESTUL FINAL
LOTUL DE CONTROL

CONCLUZII:

În urma cercetării efectuate, ipoteza a fost confirmată, fapt ce reiese din analizele rezultatelor obținute de către elevi care demonstrează că prin introducerea noțiunilor referitoare la monografia localității, prin intermediul excursiilor și drumețiilor, s-a ajuns la achiziționarea cu succes a mai multor informații despre orizontul local în activitatea de predare –învățare a geografiei la cl. a IV-a :

- oferă o soluție eficientă formării de competențe specifice geografiei;
- îmbină utilul cu plăcutul, transformând actul didactic într-unul atractiv, interesant;

- se pliază pe trebuințele copilului;
- ordonează gândirea, dezvoltă atenția, inițiativa, inventivitatea, spiritul de cooperare și îmbogățește sentimentele.

Tema abordată în această lucrare își relevă importanța și utilitatea prin efectele identificate în următoarele direcții:

- fundamentarea unui demers coerent de acțiune didactică a cărei dominantă formativă se exprimă:
 - în comportamente pozitive (ecologice, ludice, de cooperare și de disciplină în cadrul unui grup, de înțajutorare reciprocă);
 - în spiritul practic, operațional, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale
- elaborarea unui plan de excursie geografică utilizat sistematic care asigură:
 - formarea mai rapidă a competențelor geografice specifice;
 - perfecționarea tehnicii de a învăța, de a analiza spațiul geografic și
 - relațiile dintre elementele mediului geografic;
 - restabilirea echilibrului în activitatea școlarilor, facilitând procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor.

Excursia și drumeția sunt importante și pentru cadrul didactic deoarece, prin utilizarea lor nu se obține numai atingerea obiectivelor educaționale ci și prietenii. Prin excursie și drumeție, cadrul didactic ajunge să îl cunoască pe elev mai bine decât își imaginează.

BIBLIOGRAFIE:

Albulescu Ion, Albulescu Mirela,- *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane*, Ed. Polirom, București, 2000;

Dima, Silvia, *Copilăria- fundament al personalității. Cunoaștere - Exploatare – Educare*, București, Editată de Revista Invățământul preșcolar, București, 1997 ;

Mândruț Otavian, Ungureanu Valerica, Mierlă Ion, *Metodica predării geografiei în liceu*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1982;

Nicolae, Ilinca, *Didactica geografiei*, Ed. Corint, București , 2000;

Salade D., *Educație și personalitate*, Polirom ,București, 2001.

INTERDISCIPLINARITATEA MEDICALĂ– MODALITATE CREATIVĂ DE ORGANIZARE A CONȚINUTURILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL

Adriana **SLUSAR**,
Colegiul „Andronic Motrescu”, Rădăuți

Rezumat: Interdisciplinaritatea reprezintă o abordare inovativă în procesul educațional, facilitând integrarea cunoștințelor din diverse domenii pentru a oferi o înțelegere holistică a fenomenelor studiate. În cadrul postlicealelor medicale, acest model permite dezvoltarea abilităților clinice, teoretice și practice prin îmbinarea disciplinelor fundamentale cu cele de specialitate. Articolul explorează conceptul de interdisciplinaritate, avantajele sale în formarea profesională a cadrelor medicale și modalități creative de organizare a conținuturilor educaționale pentru a îmbunătăți rezultatele academice și performanța clinică.

Cuvinte-cheie: Interdisciplinaritate, inovație, asistenți medicali, organizare

Abstract: Interdisciplinarity is an innovative approach to the educational process, facilitating the integration of knowledge from various fields to provide a holistic understanding of the phenomena studied. Within the framework of medical postgraduate studies, this model allows the development of clinical, theoretical and practical skills by combining fundamental and specialized disciplines. The article explores the concept of interdisciplinarity, its advantages in the professional training of medical professionals and creative ways of organizing educational content to improve academic results and clinical performance.

Keywords: Interdisciplinarity, innovation, medical assistants, organization

Educația medicală este într-o continuă transformare, fiind influențată de progresele rapide ale științei, cerințele pieței muncii și nevoile complexe ale pacienților. În acest context dinamic, adoptarea unor metode inovatoare de predare și învățare este esențială pentru formarea unor profesioniști capabili să răspundă provocărilor actuale din domeniul sănătății. Una dintre aceste metode este interdisciplinaritatea, un concept educațional ce presupune integrarea cunoștințelor din

mai multe discipline pentru a oferi o perspectivă unitară și comprehensivă asupra proceselor studiate.

În postlicealele medicale, această abordare devine din ce în ce mai relevantă, deoarece formarea viitorilor asistenți medicali nu poate fi limitată la cunoștințe izolate dintr-o singură arie de studiu. Domeniul medical este, prin natura sa, unul interdisciplinar, îmbinând aspecte biologice, chimice, psihologice, sociale și etice. De exemplu, în îngrijirea unui pacient, un asistent medical trebuie să înțeleagă nu doar procesele biologice implicate în boală, ci și impactul psihologic asupra pacientului, aspectele etice ale îngrijirii și abordările terapeutice adecvate.

Interdisciplinaritatea pedagogica reprezintă ansamblul relațiilor și interacțiunilor dintre diferitele conținuturi și mesaje angajate la nivelul unui demers didactic-educativ cu finalitate relevantă în planul formării-dezvoltării personalității elevului. Specificul interdisciplinarității pedagogice reflectă progresele înregistrate în teoriile epistemologice (post)moderne care analizează cunoașterea științifică, în general, cunoașterea realizată prin științele socio-umane în mod special. Mai mult de atât reprezintă o variantă a interdisciplinarității științifice care vizează realizarea unor interacțiuni între diversele rampe ale cunoștințelor și metodologiilor numite discipline științifice. Contribuie astfel la reformarea vechilor programe de învățământ care se limitau să stabilească o listă de cunoștințe de predat, având în vedere doar o singură disciplină, mărginită de cele mai multe ori la un nivel de educație și la o latură a educației.

În opinia lui G. Văideanu, interdisciplinaritatea „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”. Această formă de cooperare între discipline științifice diferite, se realizează în principal respectând logica științelor respective, adaptate particularităților legii didactice și-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realității, dezvoltându-i o gândire integratoare.

Interdisciplinaritatea se referă și la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare/finalizare.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualizarea și aplicarea cunoștințelor dobândite.

În procesul de învățământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învățământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare. În înfăptuirea unui învățământ modern, formativ, considerăm predarea – învățarea interdisciplinară o condiție importantă. Corelarea cunoștințelor de la diferitele obiecte de învățământ contribuie substanțial la realizarea educației elevilor, la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacității lor de a aplica cunoștințele în practică; corelarea cunoștințelor fixează și sistematizează mai bine cunoștințele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine înșușită.

Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se creează și un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-și dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual.

Interdisciplinaritatea nu doar că facilitează o înțelegere mai profundă și aplicată a cunoștințelor teoretice, dar contribuie și la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru practica medicală modernă. Printre acestea se numără capacitatea de a corela informații din domenii diferite, gândirea critică, abilitatea de a lua decizii informate și de a lucra eficient în echipe multidisciplinare. Astfel, integrarea unei perspective interdisciplinare în programele de învățământ postliceal medical este fundamentală pentru a asigura o pregătire adecvată a viitorilor profesioniști din domeniul sănătății.

Un alt aspect important al interdisciplinarității constă în adaptabilitatea sa la nevoile în continuă schimbare ale sistemului de sănătate. În contextul actual, în care progresele tehnologice și științifice determină o diversificare rapidă a procedurilor medicale, este crucial ca viitorii asistenți medicali să fie capabili să își adapteze cunoștințele și abilitățile la noile cerințe profesionale. O abordare interdisciplinară le permite să își dezvolte această flexibilitate cognitivă, facilitând învățarea continuă și capacitatea de a integra informații noi în practica zilnică.

Pe lângă beneficiile evidente în ceea ce privește dezvoltarea competențelor profesionale, interdisciplinaritatea contribuie și la îmbunătățirea experienței de învățare pentru elevi. Prin explorarea conexiunilor dintre diferite discipline, elevii sunt implicați într-un proces de învățare activ, colaborativ și aplicativ, care stimulează curiozitatea intelectuală și înțelegerea profundă a subiectelor studiate. De asemenea, această metodă încurajează gândirea integrativă și capacitatea de a aborda problemele din multiple perspective, abilități esențiale pentru gestionarea situațiilor complexe întâlnite în practica medicală.

Implementarea interdisciplinarității în postlicealele medicale nu este lipsită de provocări. Necesită o colaborare strânsă între cadrele didactice din diferite arii de specializare, adaptarea programelor de studiu și dezvoltarea unor metode de evaluare care să reflecte complexitatea cunoștințelor integrate. Cu toate acestea, beneficiile pe termen lung justifică eforturile necesare pentru adoptarea acestei abordări. Elevii care beneficiază de o pregătire interdisciplinară sunt mai bine pregătiți să facă față cerințelor profesionale, să colaboreze eficient cu alți specialiști din domeniul sănătății și să ofere îngrijiri de calitate pacienților.

În formarea cadrelor medicale, interdisciplinaritatea joacă un rol esențial în îmbunătățirea înțelegerii conceptelor complexe, dezvoltarea competențelor clinice și adaptarea la diversitatea cazurilor întâlnite în practică. Corelarea informațiilor din diverse discipline permite elevilor să aprofundeze mecanismele bolilor și să înțeleagă abordările terapeutice adecvate. De asemenea, această abordare sprijină aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte clinice reale, consolidând astfel aptitudinile practice necesare în îngrijirea pacientului. În plus, interdisciplinaritatea pregătește viitorii asistenți medicali să răspundă eficient provocărilor ridicate de cazurile complexe care necesită o înțelegere multidimensională, îmbinând aspecte biologice, psihologice și sociale.

Implementarea interdisciplinarității în postlicealele medicale presupune adoptarea unor strategii didactice inovative care să stimuleze învățarea activă și să încurajeze aplicarea cunoștințelor în situații reale. Una dintre aceste metode este utilizarea proiectelor integrate, prin care elevii îmbină cunoștințele teoretice cu cele practice. De exemplu, pot realiza studii de caz privind managementul unei boli cronice, combinând aspecte anatomice, farmacologice și etice. O altă abordare este analiza studiilor de caz interdisciplinare, care permite elevilor să investigheze și să soluționeze probleme medicale din perspective diverse, dezvoltând astfel gândirea analitică și capacitatea de luare a deciziilor informate.

Simulările și jocurile de rol constituie o altă metodă eficientă de a integra cunoștințele din diferite discipline. Prin exersarea competențelor practice într-un mediu controlat, elevii au oportunitatea de a aplica ceea ce au învățat într-un context realist. Atelierele de lucru interdisciplinare, unde elevii colaborează pentru a rezolva probleme medicale complexe, stimulează schimbul de idei și dezvoltarea competențelor transversale. De asemenea, învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning – PBL) încurajează investigarea și soluționarea unor

cazuri reale, promovând corelarea informațiilor din mai multe domenii și dezvoltarea abilităților de gândire critică și aplicativă.

Deși interdisciplinaritatea oferă numeroase beneficii, implementarea sa în postlicealele medicale nu este lipsită de dificultăți. Una dintre principalele provocări o reprezintă coordonarea eficientă între discipline, care necesită colaborare strânsă între profesorii din domenii diferite pentru a asigura coerența și continuitatea conținuturilor. În plus, crearea materialelor de învățare adaptate unei abordări integrate poate fi un proces complex și consumator de timp, implicând dezvoltarea unor resurse didactice care să reflecte corelarea disciplinelor.

Un alt obstacol este reprezentat de evaluarea performanței elevilor în context interdisciplinar. Aceasta necesită utilizarea unor metode variate care să măsoare atât cunoștințele teoretice, cât și competențele practice, astfel încât să se reflecte în mod corect nivelul de pregătire al elevilor. De asemenea, formarea profesorilor pentru a adopta și implementa eficient metodologia interdisciplinară constituie un aspect esențial pentru succesul acestei abordări în educația medicală.

Există numeroase exemple de bune practici în implementarea interdisciplinarității la postlicealele medicale. Un model eficient implică organizarea de cursuri comune pentru discipline corelate, cum ar fi anatomia și fiziologia, în combinație cu patologia. Această abordare permite elevilor să înțeleagă relațiile dintre structura corpului uman și mecanismele de apariție a bolilor. Utilizarea tehnologiilor digitale facilitează, de asemenea, integrarea materialelor interdisciplinare și colaborarea la distanță, oferind resurse interactive și simulări virtuale care sprijină învățarea practică.

Colaborarea cu instituțiile medicale reprezintă o altă strategie eficientă. Parteneriatele cu spitale și clinici oferă elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele interdisciplinare în medii reale, consolidând astfel învățarea practică și pregătindu-i pentru provocările din sistemul de sănătate. În plus, proiectele de cercetare colaborativă între elevi și profesori permit investigarea unor teme complexe și dezvoltarea unei perspective integrate asupra actului medical.

Adoptarea unei abordări interdisciplinare are un impact semnificativ asupra performanței academice și profesionale a elevilor din postlicealele medicale. Studiile arată că integrarea cunoștințelor din diverse discipline contribuie la îmbunătățirea ratei de promovare, dezvoltarea abilităților de luare a deciziilor și îmbunătățirea colaborării interprofesionale. Această metodă de învățare stimulează autonomia în procesul de învățare, încurajează gândirea critică și pregătește viitorii asistenți medicali pentru a răspunde eficient provocărilor din domeniul sănătății.

În concluzie, interdisciplinaritatea reprezintă o abordare educațională esențială pentru formarea viitorilor asistenți medicali în postlicealele medicale. Prin integrarea cunoștințelor din diverse domenii, această metodă nu doar că îmbunătățește înțelegerea teoretică și competențele practice, dar contribuie și la dezvoltarea unor abilități esențiale pentru practica medicală modernă. Adoptarea și implementarea acestei perspective necesită o colaborare strânsă între discipline și o adaptare continuă la nevoile emergente ale sistemului de sănătate, însă rezultatele obținute în ceea ce privește pregătirea profesională și calitatea îngrijirii oferite pacienților sunt de necontestat.

Bibliografie:

1. ***. "Legea Educației Naționale nr. 1/2011." Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18, 2011
2. Alexandru, (2019), Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea în practica educațională actuală, Revista EDICT
3. Bocoș M., Chiș V., (2012), Abordarea Integrată a conținuturilor curriculare, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca
4. Bocoș, M., Jucan, D. (2008), Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor. Pitești, Editura Paralela 45
5. Cerghit I., (2013), Metode de învățământ, Ed. Polirom, București
6. Ciolan L., (2008), Invatarea integrata, fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Editura Polirom, Bucuresti
7. Jula A., Interdisciplinaritatea si transdisciplinaritatea, factori de crestere a calitatii învățământului
8. Muster, D. (1985). Metodologia cercetării în educație și învățământ, Editura Litera, București
9. Piaget J., (1972), Dimensiunile interdisciplinare ale psihologiei, Editura Didactică și Pedagogică, București
10. Rădulescu, M., Șt. (2011). Metodologia cercetării științifice, Editura Didactică și pedagogică, București
11. Văideanu G.,(1988), Educația la frontiera dintre milenii, Editura Politică, București

SOLUȚII INOVATIVE PENTRU UN MEDIU EDUCAȚIONAL COLABORATIV ȘI FLEXIBIL

Prof.Sprințoi Adelina, Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan”, Giurgiu

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale elevilor.

Modelul tradițional de învățare, bazat pe memorare și repetiție, este tot mai des înlocuit cu metode inovative care promovează colaborarea, flexibilitatea și gândirea critică.

Prin adoptarea unor soluții tehnologice avansate și a unor strategii pedagogice moderne, putem transforma educația într-o experiență dinamică și adaptată fiecărui elev.

Tehnologia joacă un rol esențial în reconfigurarea procesului educațional. Platformele de e-learning, realitatea augmentată și inteligența artificială oferă posibilități nelimitate pentru o învățare personalizată și interactivă. De exemplu:

- **Platformele online** permit accesul la resurse educaționale variate și adaptate nevoilor fiecărui elev.
- **Realitatea augmentată și realitatea virtuală** creează medii imersive care facilitează învățarea prin experiențe practice.
- **Inteligența artificială** poate ajuta profesorii să personalizeze materialele de studiu și să ofere feedback în timp real.

Un mediu educațional colaborativ încurajează schimbul de idei, dezvoltarea gândirii critice și capacitatea de rezolvare a problemelor. Prin utilizarea unor metode precum:

- **Învățarea prin proiecte**, elevii colaborează pentru a găsi soluții inovatoare la probleme reale.
- **Clasele inversate (Flipped Classroom)**, unde elevii studiază teoria acasă și aplică cunoștințele prin activități practice la școală.
- **Platformele colaborative online**, care facilitează comunicarea și lucrul în echipă, indiferent de locație.

Un sistem educațional flexibil permite adaptarea metodelor de predare la stilul și ritmul fiecărui elev. Printre soluțiile eficiente se numără:

- **Curricula adaptabilă**, care le oferă elevilor posibilitatea de a-și alege materiile în funcție de interese și aptitudini.
- **Învățarea hibridă**, care combină lecțiile fizice cu cele online, oferind mai multă autonomie elevilor.
- **Gamificarea**, utilizarea elementelor de joc în procesul de învățare pentru a crește motivația și implicarea.

Reimaginarea educației prin soluții inovative reprezintă un pas esențial pentru pregătirea elevilor pentru viitor.

Prin integrarea tehnologiei, promovarea colaborării și oferirea unei flexibilități sporite, putem construi un sistem educațional modern, eficient și incluziv.

Transformarea educației nu este doar o necesitate, ci și o oportunitate de a modela o societate mai pregătită pentru provocările viitoare.

Bibliografie:

1. Fullan, M. (2013). *Great to Excellent: Launching the Next Stage of Ontario's Education Agenda*. Ontario Ministry of Education.
2. Prensky, M. (2010). *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. Corwin Press.
3. Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone.
4. Siemens, G. (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.
5. Wiliam, D. (2011). *Embedded Formative Assessment*. Solution Tree Press.

Reimaginarea educației: Soluții inovative pentru un mediu educațional
colaborativ și flexibil

În această eră a informației, educația trebuie să se adapteze rapid la nevoile în continuă schimbare ale societății. Reimaginarea educației prin soluții inovative nu doar că îmbunătățește procesul de învățare, dar și promovează colaborarea și flexibilitatea în mediul educațional. Acest eseu va explora modalități prin care aceste soluții pot transforma învățarea într-o experiență mai interactivă și accesibilă.

Soluții inovative în tehnologie

Tehnologia joacă un rol esențial în reimagirea educației. Platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și instrumentele de colaborare digitală permit elevilor și profesorilor să interacționeze într-un mod fără precedent. De exemplu, utilizarea platformelor cum ar fi Google Classroom sau Microsoft Teams facilitează comunicarea eficientă și distribuirea materialelor de învățare. Aceste soluții nu doar că îmbunătățesc accesibilitatea, dar și sprijină personalizarea procesului de învățare.

Iată câteva soluții inovative în educație care pot transforma procesul de învățare și pot contribui la crearea unui mediu educațional mai eficient și mai interactiv:

1. Tehnologia educațională

- **Platforme de învățare online:** Utilizarea platformelor precum Google Classroom, Moodle sau Zoom facilitează accesul la resurse educaționale, colaborarea între elevi și interacțiunea cu profesorii.
- **Aplicații educaționale:** Există multe aplicații care ajută la învățarea interactivă, precum Kahoot, Quizlet, sau Duolingo, ce transformă învățarea într-un proces captivant.

2. Învățare personalizată

- **Planuri de învățare adaptate:** Oferirea de programe personalizate în funcție de nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev ajută la maximizarea potențialului acestora. Acest lucru poate include evaluări periodice pentru a adapta materialele didactice.

3. Învățarea prin proiecte

- **Abordarea învățării bazate pe proiecte (PBL):** Aceasta implică elevii în rezolvarea problemelor reale prin proiecte de grup, stimulând colaborarea, creativitatea și abilitățile critice.

4. Realitatea augmentată și virtuală (AR/VR)

- **Simulări educaționale:** Utilizarea AR și VR pentru a crea simulări care oferă experiențe imersive în domenii precum științele, arta sau istoria poate spori angajamentul și înțelegerea conceptelor complexe.

5. Învățarea hibridă

- **Combinarea învățării online cu cea față în față:** Această abordare oferă flexibilitate și permite elevilor să beneficieze de avantajele ambelor metode. Elevii pot învăța noțiuni teoretice online și pot aplica cunoștințele în clasă.

6. Evaluare continuă și feedback constructiv

- **Îmbunătățirea evaluărilor:** Trecerea de la evaluările tradiționale la metode de evaluare continuă, cu feedback constructiv, ajută elevii să înțeleagă unde pot îmbunătăți și cum își pot consolida abilitățile.

7. Colaborarea între instituții

- **Parteneriate între școli și comunitate:** Colaborarea cu organizații locale, universități sau companii permite elevilor să participe la stagii, proiecte comunitare și să obțină experiențe practice relevante.

8. Metode de învățare social-emotională

- **Abordarea competențelor socio-emoționale:** Integrarea educației socio-emoționale în curriculum încurajează dezvoltarea abilităților precum empatia, gestionarea emoțiilor și colaborarea, esențiale pentru succesul personal și profesional.

Aceste soluții inovative au potențialul de a transforma educația, făcând-o mai accesibilă, angajantă și relevantă pentru elevi. Implementarea lor necesită nu doar resurse materiale, ci și o schimbare de mentalitate în rândul educatorilor și instituțiilor de învățământ.

Colaborarea și învățarea prin proiecte

Învățarea prin colaborare și prin proiecte este o altă soluție inovativă care poate transforma mediul educațional. Proiectele de grup încurajează elevii să lucreze împreună, să își dezvolte abilități de comunicare și să își împărtășească perspectivele. Această abordare nu numai că facilitează învățarea activă, dar și dezvoltarea competențelor necesare pentru a reuși în lumea profesională. Activitățile extracurriculare și parteneriatele între instituții pot oferi, de asemenea, un cadru pentru experiențe de învățare mai bogate.

Învățarea bazată pe proiecte oferă o mulțime de beneficii, atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Un număr din ce în ce mai mare de cercetări susțin utilizarea învățării prin proiecte în școli cu scopul de a implica elevii, a reduce absenteismul, a stimula dezvoltarea capacităților de

învățare prin cooperare și a crește performanțele școlare (George Lucas Educational Foundation, 2001).

Pentru elevi, avantajele învățării bazate pe proiecte înseamnă:

- * Creșterea prezenței la ore, creșterea gradului de încredere în sine și îmbunătățirea atitudinii față de învățare (Thomas, 2000)
- * Beneficii de natură școlară la fel de mari sau mai mari decât cele generate de alte modele, elevii implicați în proiecte asumându-și o responsabilitate mai mare pentru propriul proces de învățare decât în cazul activităților bazate pe modele tradiționale (Boaler, 1997; SRI, 2000)
- * Posibilități de dezvoltare a unor abilități complexe, precum capacități cognitive de nivel superior, rezolvarea problemelor, colaborarea și comunicarea (SRI, 2000)
- * Acces la o gamă mai largă de oportunități de învățare în sala de clasă, oferind o strategie de implicare a elevilor din medii culturale diverse (Railsback, 2002)

Pentru mulți elevi, acest stil de învățare este unul foarte atractiv deoarece derivă din autenticitatea experiențelor. Elevii își asumă rolul și comportamentul celor care lucrează într-un anumit domeniu. Fie că realizează un film documentar despre probleme de mediu, elaborează o broșură turistică pentru a evidenția locurile cu semnificație istorică din comunitatea lor sau realizează o prezentare multimedia despre argumentele pro și contra construirii unui mall, elevii sunt implicați în activități reale, care au semnificație dincolo de sala de clasă sau școală.

Pentru profesori, printre avantajele suplimentare, se numără dezvoltarea profesionalismului și a colaborării cu colegii, precum și posibilitățile de a construi relații cu elevii (Thomas, 2000). În plus, mulți profesori apreciază disponibilitatea unui model care se adresează unor categorii diverse de elevi prin existența unei game variate de oportunități de învățare. Profesorii descoperă că elevii care beneficiază cel mai mult de învățarea prin proiecte tind să fie aceia în cazul cărora metodele de instruire tradiționale nu sunt eficiente (SRI, 2000).

Flexibilitatea în învățare

Flexibilitatea în structurarea programului educațional este crucială pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Oferirea de opțiuni de învățare – cum ar fi cursuri online, ore de studiu autodirijat sau sesiuni de mentorat – permite elevilor să își gestioneze timpul și să își personalizeze parcursul educațional. Astfel, educația devine un proces mai dinamic și adaptat la preferințele fiecărui individ, crescând motivația și implicarea.

Reimaginarea educației prin soluții inovative oferă oportunitatea de a crea un mediu educațional colaborativ și flexibil, mai adaptat nevoilor actuale ale elevilor și profesorilor. Tehnologia, colaborarea prin proiecte și flexibilitatea programelor sunt doar câteva dintre modalitățile prin care educația poate deveni o experiență mai interactivă și relevantă. Investind în aceste soluții, putem construi un viitor educațional care inspiră și susține succesul tuturor elevilor.

BIBLIOGRAFIE :

1. Bell, S. (2010). Învățare bazată pe proiecte pentru secolul 21: Abilități pentru viitor. The Clearing House, doi.org/10.1080/00098650903505415
2. De La Paz, S. și Hernández-Ramos, P. (2013). Învățare bazată pe proiecte îmbunătățită prin tehnologie: Efecte asupra gândirii istorice. Jurnalul Tehnologiei Educației Speciale, 28 (4), doi.org/10.1177/016264341302800401
3. Fullan, M. (2013). De la excelent la excelent: lansarea următoarei etape a agendei educaționale din Ontario. www.edu.gov.on.ca/eng/document/reports/FullanReport_EN_07.pdf
4. Fullan, M. și Scott, G. (2014, iulie). Cartea albă privind noile pedagogii pentru învățarea profundă: Education PLUS. Seattle, SUA, www.michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2014/09/Education-Plus-A-Whitepaper-July-2014-1.pdf
5. Laar, EV, Deursen, AJ, Dijk, JA și Haan, JD (2017). Relația dintre abilitățile din secolul 21 și abilitățile digitale: o revizuire sistematică a literaturii. Calculatoare în comportamentul uman, 72 , doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.010
6. Lee, D., Huh, Y. și Reigeluth, CM (2015). Colaborare, conflict intragrup și abilități sociale în învățarea bazată pe proiecte. Știința instructivă, 43 (5).
7. Prensky, M. (2014). Lumea are nevoie de un nou curriculum: Este timpul să pierdem „proxy-urile” și să mergem dincolo de „abilitățile secolului XXI” – și să-i aducem pe toți studenții din lume la adevăratul nucleu al educației. Tehnologie educațională, 54 (4), www.jstor.org/stable/44430282
8. Stozhko, N., Bortnik, B., Mironova, L., Tchernysheva, A. și Podshivalova, E. (2015). Învățare interdisciplinară bazată pe proiecte: tehnologie pentru îmbunătățirea cunoașterii elevilor. Research in Learning Technology, 23 (1), 27577, doi.org/10.3402/rlt.v23.27577

ABORDĂRI INTERCULTURALE ÎN EDUCAȚIE

Stăncioiu - Balaci Vasilica

Școala Gimnazială Theodor Costescu - Dr.Tr.Severin

Educația interculturală la nivelul învățământului primar

De-a lungul istoriei sale, atât în România, precum și în multe alte țări din sud-estul Europei, au avut loc confruntări de culturi, mai ales în secolul XX, când transformări repetate au afectat viața socială, politică și culturală.

Activitatea de cercetare în domeniul interculturalității în România are ca obiectiv producerea unor concepte și cunoștințe mai precise și clare în vederea oferirii unor argumente mai bune pentru practicile sociale și politice din domeniul drepturilor omului în Europa de sud-est. Deseori ne punem întrebarea cum îi putem stimula pe copii, cum îi putem motiva pentru a deveni cetățeni responsabili și creativi dacă nu tocmai prin calitatea relației pedagogice a cărei bogăție este dimensiunea ei interculturală.

Școala are misiunea de a permite fiecărui copil să crească, să-și dezvolte spiritul, corpul și inima, deci inteligența, sensibilitatea, creativitatea; să permită copiilor să învețe să trăiască împreună, unii cu alții, cu persoane diferite, să-și poată ocupa progresiv locul în societate, să poată deveni cetățeni activi.

Interculturalitatea este înainte de orice respectul diferențelor. Cadrele didactice sunt garanții acestor rigori ale spiritului care veghează asupra diferențelor, pentru a învăța, a cunoaște și a înțelege ceea ce ne leagă, ceea ce ne face asemănători, ceea ce ne apropie.

„Voi sărbătoriți într-un fel, la noi e diferit !”

Suntem diferiți, dar nu înseamnă ca unul este mai bun decât celălalt, cu toții avem un potențial valoric egal. Toți avem o cultură asemănătoare dar în același timp și culturi diferite. Acestea țin de religiile noastre, de grupul nostru etnic, de valorile politice, sociale, de familiile noastre. Unica posibilitate ca oamenii să devină solidari este recunoașterea și estimarea acestor diferențe și similitudini.

„Orice societate depinde, atât în ceea ce privește existența sa, cât și dezvoltarea ei, de un echilibru între afirmarea de sine a individului și interesul colectiv. Realizarea acestui echilibru duce la o conștiință crescută a libertății interioare și constituie baza unui sentiment de identitate și de respect de sine, de respect al celuilalt.” (Le coeur conscient- Bruno Bettelheim)

Pentru cadrele didactice este esențial să creeze relații pozitive în interacțiunea dintre semeni, să favorizeze dezvoltarea persoanei cât și a relațiilor constructive în grup, pentru a trăi sentimentul propriei identități.

Venind din culturi diferite avem șansa să ne integrăm într-o societate diferită, multiculturală, care favorizează sentimentul de a fi în realitatea cotidiană, o individualitate care nu seamănă cu nimeni și nimic.

Cunoașterea și înțelegerea celuilalt este un proces progresiv și complex. Primele contacte între oamenii de culturi diferite sunt însoțite de sentimentul de insecuritate, de frică, de adversitate deschisă față de celălalt.

Datorită învățării relaționale, pe măsură ce contactele devin frecvente, indispensabile (datorită unor circumstanțe, locuri de muncă, etc) acceptarea și înțelegerea celuilalt devin comportamente de bun simț.

Într-o lucrare editată de Consiliul Europei se arată că "abordarea interculturală este o nouă metodologie ce caută să integreze, în interogația asupra spațiului educațional, datele psihologiei, antropologiei, științelor sociale, politicii, culturii, istoriei" (Antonio Perotti)

În învățământ culturile se cer a fi studiate într-o manieră comparativă și complementară. Efortul de aplicare a tezelor educației interculturale este mai dificil decât cel de teoretizare, apărând fel de fel de întrebări cum ar fi să se valorifice pedagogic diferențele culturale, când trebuie să începi și cum să menții un echilibru între respectarea specificității fiecăruia și evitarea etichetărilor, al accentuării diferențelor.

În grădiniță, încă de la vârsta premergătoare școlarității, copiii descoperă treptat diferențele și asemănările intercategoriale:

- la 2-3 ani fac distincția dintre sine și ceilalți, își dezvoltă identitatea de sex, învață culorile și încep să le asocieze culorii pielii;
- la 3 ani observă diferențele rasiale și în perspectivă vor fi influențați de normele sociale;
- la 4-5 ani copiii dau semne de înțelegere asupra diferențelor rasiale existente;
- la 5 ani încep să se identifice cu alții și să se recunoască pe sine ca fiind o parte a grupului;
- între 5 și 7 ani aprecierea adultului îi determină imaginea despre performanțele sale, locului în grup și diferențelor sale față de ceilalți.

Toate acestea se continuă în școală.

Diferențele dintre copii, culturi, stiluri de viață și de învățare, dintre componente, sunt firești, pozitive. De aceea ei nu trebuie forțați să devină copii ale unui model predefinit.

Interculturalitatea este o componentă a realității zilnice din grădiniță și din școală. Tot modul de învățare este organizat din perspectivă interculturală, permițând învățarea prin colaborare, comunicare și nicidecum de marginalizare a unor copii. Deschiderea spațiului școlii către comunitate și specificul ei, organizarea unor întâlniri, excursii, serbări cu specific intercultural dar nu în detrimentul majorității, urmărește realizarea obiectivelor de egalizare a șanselor în educație.

E. Cory, în studiul „Talking about differences children notice” (a vorbi despre diferențele pe care le observă copiii), sugerează:

- răspundeți prompt întrebărilor copiilor, dacă ocolim răspunsurile, aceștia vor deduce că ceva nu este bine în ceea ce privește întrebarea sau persoana la care se referă aceasta;
- răspunsurile să fie simple, legate de experiența copiilor și nivelul lor de cunoaștere;
- introduceți diferențele prin asemănări: toți oamenii râd, plâng, se bucură, numai că există maniere diferite de manifestare.

Trăsătura caracteristică a unei regiuni este faptul că alături de populația românească se găsesc și alte minorități naționale care alcătuiesc grupuri etnice deosebite. Diferite prin limbă, obiceiuri, ocupații și port, aceste grupuri etnice amintesc despre trecutul istoric al regiunii. Ele păstrează aspectele unui specific etnic caracteristic originii sale. Elementele vechi apar în croiala diferitelor articole de port și în special la costumele de sărbătoare.

Materialele de lână, mătase și bumbac, fireturile din aur și argint, compunerea costumului și compoziția ornamentală, deosebesc puternic creațiile acestor minorități de cele din restul țării. Astăzi, acest costum se păstrează în lăzile bătrânești, fiind folosit doar la manifestări artistice. Semnificația sa socială aproape a dispărut, el având astăzi, mai ales un interes documentar.

Didactica contemporană promovează concepte și atitudini educaționale noi, menite să determine forme variate de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copiilor.

Parteneriatul educațional este un astfel de concept care devine tot mai prezent în relațiile de colaborare ce se stabilesc între unități de învățământ, între acestea și diferite segmente ale societății. Inițierea și derularea de activități în parteneriat reprezintă o provocare

pentru educatorul de astăzi, necesitând multă creativitate în concepere, dinamism în derulare, responsabilitate în monitorizare, flexibilitate în luarea deciziilor.

Are loc o schimbare în relația biunivocă educator-educat, copilul fiind implicat în conducerea democratică, el putând să facă alegeri și să hotărască cât, cum, când se implică, în funcție de posibilitățile individuale, se obișnuiește cu o varietate de modalități de acțiune.

CERCETAREA PEDAGOGICĂ ȘI INOVAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

- studiu de specialitate-

Prof. înv. primar Stanciu Claudia Maria Georgeta
Școala Gimnazială "Alexandru Macedonski" Craioava

Cercetarea pedagogică este o acțiune de observare și investigare, pe baza căreia cunoaștem, ameliorăm sau inovăm fenomenul educațional.

Nu toate fenomenele educaționale pot fi supuse unei experimentări riguroase (de exemplu, formarea sentimentelor morale). Inovarea în învățământ se realizează atât prin generalizarea experienței avansate, cât și prin experimentare. Practica educativă constituie, pentru cercetător, o sursă de cunoaștere, un mijloc de experimentare, de verificare a ipotezelor și de generalizare a experienței pozitive. În același timp, cercetarea pedagogică, prin concluziile ei, contribuie la inovarea și perfecționarea procesului de învățământ și de educație.

Cercetarea pedagogică poate fi fundamentală și aplicativă, observațională sau experimentală, spontană sau științifică.

Rolul cercetării pedagogice constă în: explicarea, interpretarea, generalizarea și inovarea fenomenului educațional prin schimbări de structură, sau prin introducerea de noi metodologii mai eficiente.

Funcțiile cercetării pedagogice sunt:

- *funcția explicativă;*
- *funcția praxiologică;*
- *funcția sistematizatoare;*
- *funcția referențial-informațională;*
- *funcțiile de evaluare și control științific a procesului de instruire și formare a personalității, raportate la cerințele sociale;*
- *funcția de perfecționare și inovare a învățământului și educației;*
- *funcția predictivă.*

Funcția explicativă este specifică cercetării pedagogice fundamentale, orientată spre noutate științifică, ce conduce la elaborarea unor modele teoretice explicative, necesare cunoașterii legităților fenomenelor educaționale.

Funcția praxiologică în sensul că, cercetarea aplicativă, prin investigațiile empirice contribuie la creșterea eficienței acțiunilor educaționale și la inovarea practicii școlare, prin introducerea de noi modele acționale.

Funcția sistematizatoare – cercetarea pedagogică oferă baza logică de sinteză, de organizare și prelucrare a datelor experimentale.

Funcția referențial-informațională asigură culegerea informațiilor cu privire la funcționalitatea procesului instructiv-educativ, raportând datele cercetării pedagogice la un sistem teoretic general, cu valoare explicativă.

Funcția de perfecționare și inovare a învățământului și educației, în raport de cerințele dezvoltării științei, tehnicii, culturii și economiei de piață.

Funcția predictivă, adică de anticipare a unor modele educaționale, cerute de perspectivele dezvoltării social-economice.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de

concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele școlare și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură, ca spre exemplu noua structură a învățământului liceal și superior;

- substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);

- restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);

- adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;

- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Proiectul de cercetare este o sinteză a organizării cercetării pe etape și poate să aibă următoarea structură:

- tema (problema) de cercetat: importanță și actualitate;
- motivarea alegerii temei: scopul și modul de evaluare;
- istoricul cercetării problemei; stadiul actual;
- ipoteza generală, ipoteze parțiale și obiectivele cercetării;
- metodologia cercetării: durata cercetării, locul, echipa de cercetare, etape, variabile dependente și independente, eșantion, metode, tehnici și mijloace de învățământ, instrumente de cercetare (teste, proiecte didactice);

- verificarea ipotezei de cercetare prin teste finale sau alte modalități;
- finalizarea cercetării și valorificarea ei (elaborarea unei lucrări științifice, implementarea concluziilor etc.).

Etapele cercetării în științele educației

1. Organizarea cercetării

a) *Formularea temei* (a problemei de cercetat), care trebuie să respecte mai multe condiții:

- să aibă caracter original; să fie de actualitate sau de perspectivă;
- prin rezolvare să contribuie la ameliorări sau la progresul teoretic sau practic;
- să fie aleasă cu rigurozitate și să fie precis delimitată;
- să fie importantă sub aspect teoretic sau practic;
- să fie integrată într-un domeniu mai larg teoretico-metodologic;
- să servească unor priorități teoretico-metodologic sau practico-aplicative;
- să poată fi verificată în situații educaționale;
- să asigure cunoașterea științifică a fenomenului educațional și să propună soluții de ameliorare a lui.

b) *Documentarea și elaborarea instrumentelor de cercetare*

- precizarea bibliografiei și a surselor de documentare;

- utilizarea metodelor de documentare: lectura științifică, fișe-conspect, pe probleme, fișe de idei și de citate respectând aparatul științific (autorul, anul, denumirea lucrării, editura, paginile etc.);
- elaborarea instrumentelor de cercetare: teste inițiale, teste finale, proiecte didactice experimentale, grafice, diagrame etc.

c) *Elaborarea proiectului de cercetare;*

d) *Formularea ipotezei generale și parțiale;*

e) *Precizarea obiectivelor pe baza ipotezelor, respectând mai multe cerințe:*

- ipoteza să anticipeze soluția sau soluțiile;
- să fie corect formulată și să se bazeze pe date reale;
- să dirijeze întregul proces de cercetare;
- să poată fi completată pe parcursul cercetării;
- să fie verificabilă în procesul educațional;
- să poată fi confirmată prin cercetare.

f) *Precizarea metodologiei cercetării:*

- stabilirea etapelor de cercetare: preexperimentală (de constatare), etapa experimentală și finală;
- fixarea metodelor de cercetare, a tehnicilor și mijloacelor;
- precizarea eșantionului de elevi și a echipei de cercetare;
- stabilirea variabilelor independente și dependente;
- fixarea modalităților de experimentare și de culegere a datelor.

2. *Desfășurarea cercetării pe etape și aplicarea proiectului*

- etapa preexperimentală, când se aplică testele inițiale pentru a constata nivelul de la care începe cercetarea;
- etapa experimentală, când se aplică instrumentele de cercetare (proiecte didactice etc.);
- etapa finală când se aplică teste finale.

3. *Finalizarea cercetării prin:*

- analiza, interpretarea și sintetizarea datelor experimentale;
- compararea rezultatelor obținute prin experimentare, cu clasa de control și a rezultatelor obținute prin tehnica rotației grupelor (de control și experimentare);
- verificarea ipotezei generale și a ipotezelor parțiale;
- confruntarea rezultatelor cercetării cu obiectivele acesteia, rezultate din ipoteza generală;
- elaborarea unei lucrări științifice care să cuprindă: tema, motivarea alegerii acesteia, scopul cercetării, metodologia cercetării (capitole, subcapitole), concluzii și bibliografia;
- implementarea cercetării și evaluarea rezultatelor.

Clasificarea metodelor și tehnicilor de cercetare:

- *lectura științifică;*
- *rezumatul;*
- *conspectul;*
- *metoda observației;*
- *metoda studiului de caz;*
- *analiza produselor activității școlare;*
- *experimentul pedagogic;*

- *eșantionarea;*
- *metoda testelor;*
- *interviul și chestionarele scrise;*
- *metoda analizei psihopedagogice a datelor experimentale;*
- *metoda scărilor de opinii și atitudini.*

1. *Lectura științifică* este consemnată în fișe pe probleme și subprobleme care cuprind: autorul, titlul lucrării, locul apariției, anul, editura și pagina. Fișele sunt de mai multe tipuri: fișe de idei, de citate și de sinteză, care cuprind și judecăți de evaluare a ideilor.

2. *Rezumatul simplu*, de adnotare sau informativ, conține ideile de bază dintr-o lucrare.

3. *Conspectul* ca formă mai complexă de rezumat, alături de referat, recenzie și sinteză sunt de asemenea folosite pentru informarea și documentarea științifică.

4. *Metoda observației* este utilizată pe scară largă pentru investigare și culegere a datelor experimentale, respectându-se unele cerințe: formularea unui scop precis al observării, alcătuirea unui plan de observare, înregistrarea fidelă a datelor (video, audio sau clasică), clasificarea, compararea, raportarea și interpretarea datelor. Observarea poate fi spontană, științifică, de explorare și de experimentare.

5. *Metoda studiului de caz* cuprinde:

- prezentarea cazului;
- analiza cazului;
- propunerea de soluții și testarea acestora;
- aplicarea soluției mai eficiente.

6. *Analiza produselor activității școlare* care sunt: planificări, proiecte didactice, cataloage, lucrări efectuate de elevi la disciplinele opționale.

7. *Experimentul pedagogic* constă în măsurarea efectului produs ca urmare a introducerii unui sau mai multor factori experimentali – spre exemplu: introducerea instruirii cu calculatorul. Experimentul se desfășoară folosind mai multe tehnici: tehnica grupului, pe care se experimentează, tehnica grupelor paralele (experimentală și de control), având aproximativ același nivel de cunoștințe și tehnica rotației factorilor, când grupa de control devine grupă experimentală, iar aceasta grupă de control.

8. *Eșantionarea* reprezintă alegerea unui număr de subiecți din populația școlară ce urmează a fi supuși experimentării sau controlului cercetării. În aceste cazuri, se folosește numai eșantionul experimental, testându-se înainte de experimentare, situația la care se pornește.

9. *Metoda testelor*. Testul este o probă precis determinată, ce implică o temă sau un grup de sarcini. Aplicând testul la un eșantion (grup de referință) obținem etalonul, sau tabelul de notare, care este o scară cu repere numerice.

În funcție de ceea ce măsurăm, întâlnim teste pedagogice (de cunoștințe, deprinderi, abilități), teste psihologice și sociometrice, care măsoară relațiile interpersonale din grup. Cerințele unui test sunt: validitatea (să poată măsura ceea ce ne propunem), etalonarea, pentru a corespunde vârstei sau clasei de elevi testată), standardizarea, adică aplicarea și corectarea uniformă pentru toți subiecții, să permită exprimarea rezultatelor în unități de măsură și să folosească notarea dihotomică (răspuns corect sau greșit). Punctajul general al unui test rezultă din totalul punctelor obținute la itemii care-l compun.

10. *Interviul și chestionarele scrise*, convorbirea individuală sau în grup, ancheta psihopedagogică și studiul documentelor școlare constituie tehnici eficiente pentru culegerea și interpretarea datelor necesare cercetării pedagogice. În aceste cazuri, se precizează problema de cercetat, eșantionul și indicatorii la care ne raportăm răspunsurile.

11. *Metoda analizei psihopedagogice a datelor experimentale*, prin clasificarea și ordonarea acestora, folosind calculul statistic, curbele statistice de mărime, de distribuție și de corelație, al cărei coeficient exprimă gradul de legătură între șiruri de măsuri corespunzătoare – spre exemplu, între inteligență și randamentul școlar s-a constatat că există un coeficient de corelație de 0,50.

12. *Metoda scărilor de opinii și atitudini*, în care rezultatele se distribuie pe o scară cu mai multe intervale. De exemplu, opinii sau atitudini: corecte, incorecte, mai puțin corecte etc. Rezultatele la învățătură la o clasă pot fi distribuite pe o scară cu 4 intervale de câte 5 puncte fiecare sau pe o scară de calificative: foarte bine, bine, suficient, insuficient.

Instituțiile implicate în cercetarea educațională sunt:

- Institutul de Științe ale educației – București;
- Universitățile prin departamentele de cercetare și catedrele;
- Învățământul preuniversitar (cadrele didactice din învățământul preuniversitar care, pentru obținerea gradului didactic I, sunt obligați să elaboreze o lucrare metodică-științifică).

Investițiile sunt efectuate de către M.E.C., Banca Mondială și de către Uniunea Europeană prin diferite programe, în vederea realizării reformei în învățământul românesc.

Dintre temele prioritare cităm: reforma curriculară, elaborarea programelor și a manualelor alternative pe baza unei concepții didactice moderne, managementul educațional, informatizarea învățământului, formarea formatorilor, evaluarea în procesul de învățământ etc.

Bibliografie

1. Marin Stoica – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002;
2. Stan Liliana, Cercetarea pedagogică și inovarea în învățământ, în vol. Psihopedagogie, Editura Spiru Haret, Iași, 1994
3. Hassenforder, L., Inovația în învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976

Beneficiile colaborării dintre școală- familie și imparctul asupra elevilor

Prof. înv. primar, STANCIU CORINA

Realizarea și aplicarea unui parteneriat școală – familie a avut efecte vizibile și imediate în comunicarea dintre cei doi poli importanți în educația copilului.

Astfel, înțelegerea rolurilor, investirea comună și eficientă a resurselor temporale, împărțirea responsabilităților, valorificarea competențelor, soluționarea imediată a problemelor, împărtășirea experiențelor a favorizat și eficientizat implicarea părinților în desfășurarea unor activități școlare și extrașcolare.

Rezultatele obținute demonstrează faptul că ipoteza este validă, realizarea unui parteneriat educațional școală – familie conducând la eficientizarea comunicării dintre cadre didactice și părinți. Acestea ne conduc la concluzia că implementarea proiectului „Împreună pentru copiii noștri”, contribuie la creșterea gradului de implicare al familiei în educația copiilor.

Prin activitățile desfășurate s-a urmărit descoperirea propriei persoane, cunoașterea propriului copil într-un alt mediu decât cel familial, interacțiunea cu ceilalți, analizarea unor anumite situații prin exprimarea propriilor opinii și oferirea de feed-back pozitiv, sinteza rezultatelor obținute, precum și formarea abilităților de ascultare activă.

O comunicare eficientă reprezintă baza educației. Ea este esențială pentru construirea de parteneriate reale, de succes și eficiente, între cadre didactice și părinți.

Parteneriatul școală – familie își justifică eficiența prin:

- participarea activă a părinților;
- dorința de implicare a acestora în viața școlii;
- transparența privind schimbul de informații;
- creșterea încrederii în școală ca instituție;
- înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării școală- familie;
- apropierea de școală a părinților și manifestarea interesului pentru rezultatele propriilor copii. De aici concluzionez faptul că obiectivele cercetării au fost atinse.

Dacă la început părinții nu erau convinși de necesitatea și importanța participării lor la activitățile în parteneriat cu școala și aveau anumite reticențe în ceea ce privește implicarea lor în

procesul instructiv – educativ, se observă pe parcurs și, mai ales, către finalul proiectului, un interes sporit față de acțiunile școlii, precum și o apreciere a muncii învățătorului la clasă și în afara școlii.

În concluzie, necesitatea implicării părinților în educația copiilor este resimțită de-a lungul întregului parcurs școlar. Organizarea sistematică a acestor activități, atât în spațiul școlar, cât și în afara școlii, are efecte pozitive asupra calității cooperării dintre școală și familie, asupra gradului de implicare a familiei în educația copiilor, precum și asupra gradului de dezvoltare emoțională a elevilor.

În virtutea legilor schimbării, soluționarea reală a problemelor multiple cu care se confruntă în prezent educația contemporană și, în particular, învățământul românesc, poate fi realizată numai prin transformarea parteneriatului într-o realitate.

Recomand asigurarea continuității proiectului de parteneriat și mai departe, pe tot parcursul școlarității.

BIBLIOGRAFIE

1. Băran- Pescaru, A., *Parteneriat în educație: familie- școală- comunitate*, Editura Aramis Print, București, 2004
2. Băran- Pescaru, A., *Familia azi. O perspectivă sociopedagogică*, Editura Aramis, București, 2004
3. Bonchiș, Elena, *Familia și rolul ei în educarea copilului*, Editura Polirom, Iași, 2011
4. Braghiș, Maria, *Practici de optimizare a parteneriatului educațional la treapta învățământului primar*, Institutul de Științe ale Educației, ISSN 1857- 2103
5. Burges, E. W., *The family from Institution to Companionship*, American Book Company, New York, 1993

Resurse care „stărnesc” pofta de învățat

Stănescu Elena-Emanuela

Școala Gimnazială Cricov Valea Lungă

Valea Lungă

Jud. Dâmbovița

Într-o lume în care tehnologia continuă să se dezvolte, educația nu se mai limitează la manuale și lecții tradiționale. Modul în care învățăm a fost revoluționat de resursele digitale, care au făcut procesul mai captivant, mai interactiv și mai accesibil pentru oricine, indiferent de vârstă sau nivel de pregătire.

Aceste resurse digitale, fie că se referă la platforme de e-learning, aplicații educaționale, jocuri interactive sau videoclipuri explicative, au capacitatea de a face învățarea mai atractivă și de a-i motiva pe elevi să participe. Ele creează experiențe de învățare personalizate pentru fiecare elev folosind tehnologii inovatoare precum realitatea augmentată, gamificarea și inteligența artificială.

Voi prezenta diferite tipuri de resurse digitale care nu doar transmit date, ci și fac educația plăcută și dinamică. Indiferent dacă ești elev, profesor sau autodidact, vei descoperi resurse care îți pot îmbunătăți experiența de învățare și te pot ajuta să-ți dezvolti cunoștințele într-un mod captivant.

Canva este o platformă de design grafic online care oferă o varietate de instrumente pentru a vă ajuta să creați materiale vizuale atractive.

Este folosit în învățământ pentru a îmbunătăți procesul de învățare prin utilizarea de imagini distractive. Cu ajutorul șabloanelor personalizabile, profesorii și elevii pot crea prezentări vizuale atractive, postere, infografice și scheme de lecție. Elevii pot dezvolta proiecte vizuale, colaje și postere pentru domeniile lor de studiu sau teme. Pentru o învățare mai captivantă, profesorii pot crea benzi desenate, povești ilustrate și animații, jocuri educaționale.

Una dintre numeroasele ocazii în care elevii mei au folosit Canva a fost când au organizat un spectacol de magie, în care au desfășurat experimente pentru colegii de la clasa pregătitoare. De asemenea ei au realizat descrierea lui Moș Crăciun, folosindu-se de șabloanele găsite pe platformă.

Aplicația **Dice Roller** de la **Calculator.net** este un instrument online care permite utilizatorilor să simuleze aruncări de zaruri virtuale, oferindu-le flexibilitate și personalizare în funcție de nevoi. Simularea unor scenarii complexe sau jocuri care necesită mai multe zaruri este ușoară, deoarece utilizatorii pot alege simultan până la o sută de zaruri pentru a le arunca. Aplicația permite simularea zarurilor cu diferite număruri de fețe, cum ar fi 4, 8, 10, 12 sau 20, iar fiecare aruncare este făcută aleatoriu, oferind o experiență asemănătoare cu aruncarea cu zaruri fizice.

Am utilizat DICE ROLLER de la Calculator.net <https://www.calculator.net/dice-roller.html> mai ales la citirea și scrierea numerelor naturale în concentrul 0-1 000 000, dar și la operații cu numere naturale.

Let's Create! Pottery Lite este o aplicație mobilă care îți permite să experimentezi arta olăritului într-un mod virtual, oferindu-ți posibilitatea de a crea obiecte ceramice unice și de a-ți exprima creativitatea. Poți modela lutul pe roata olarului folosind ecranul tactil al dispozitivului tău, creând forme diverse și personalizate. Pentru a-ți decora creațiile, aplicația oferă o gamă largă de culori, modele și texturi. Designul aplicației este ușor de utilizat și prietenos pentru începători și profesioniști în design virtual. După finalizarea unei piese, poți partaja direct din aplicație cu prietenii sau în comunități online.

Am utilizat această aplicație atât la orele de arte vizuale și abilități practice, cât și în activitățile extrașcolare, una dintre ele fiind cea organizată pentru Ziua Națională a României, când au realizat obiecte în culorile tricolorului.

Voki este o platformă online care permite utilizatorilor să creeze și să personalizeze avatare animate vorbitoare, fiind utilizată pe scară largă în domeniul educației pentru a îmbunătăți procesul de învățare și a spori implicarea elevilor. Există o gamă largă de personaje, cum ar fi oameni, animale și figuri fantastice, pe care utilizatorii le pot personaliza în ceea ce privește aspectul, îmbrăcămintea și accesoriile. Avatarele pot fi programate să vorbească prin înregistrarea propriei voci, încărcarea unui fișier audio sau introducerea unui text care poate fi transformat în vorbire. Voki face lecțiile mai atractive

prin crearea de prezentări interactive, mesaje de bun venit sau instrucțiuni pentru elevi. Utilizatorii pot crea și accesa avatarele pe o gamă largă de dispozitive cu platforma web și aplicația mobilă Voki.

Pe lângă materialele realizate pentru captarea atenției, am introdus Voki și în activitatea elevilor. Aceștia au folosit personajele din aplicație pentru a se prezenta la una dintre orele de la opționalul de dezvoltare personală, dar și la lecția despre semnele de punctuație de la limba și literatura română, când am oferit texte lacunare elevilor, aceștia le completau cu semnele de punctuație potrivite, iar apoi realizau videoclipuri, își înregistrau vocea citind textul, cu intonația corespunzătoare.

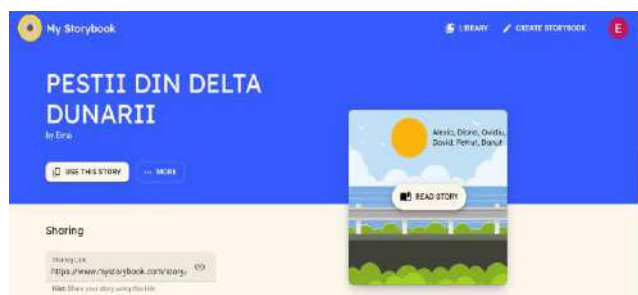
MakeBeliefsComix este o platformă gratuită care oferă utilizatorilor o modalitate distractivă și educativă de a crea benzi desenate personalizate. Utilizatorii pot alege dintr-o gamă largă de personaje, fundaluri și obiecte. Adăugarea dialogurilor sau gândurilor personajelor în bulele de text facilitează povestirea și comunicarea ideilor. Interfața este simplă și ușor de folosit, iar utilizatorii nu au nevoie de un cont pentru a utiliza serviciul.

Am utilizat acest instrument la lecția despre benzi desenate, dar și la activitatea desfășurată cu ocazia Zilei Poliției Române, elevii reușind să realizeze produse atractive, unice, interesante.

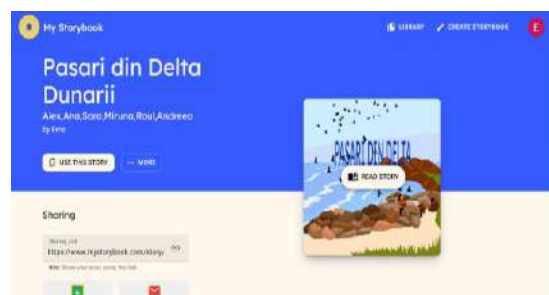

MyStorybook este o platformă online gratuită care permite utilizatorilor să creeze cărți personalizate, oferind o modalitate distractivă și educativă de a-și exprima creativitatea. Utilizatorii pot selecta dintr-o varietate de imagini, fundaluri și personaje pentru a-și construi propriile povești. Funcționalitatea de adăugare a textului permite inserarea dialogurilor sau a narațiunii, facilitând exprimarea ideilor și dezvoltarea creativității. Nu este necesară crearea unui cont pentru a utiliza serviciul, iar interfața este intuitivă și ușor de folosit.

Copiii au realizat cărți la ora de geografie, la lecția despre Delta Dunării. Un grup a prezentat câteva specii de pești care trăiesc aici, iar ceilalți s-au axat pe păsările din această zonă.

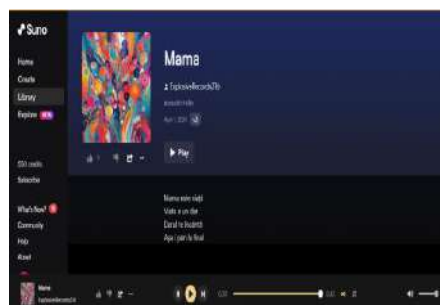
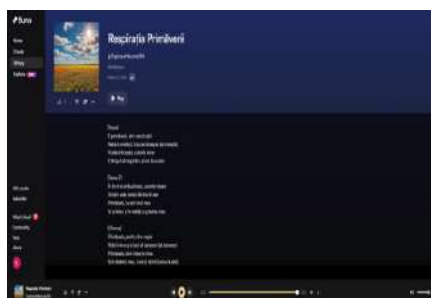
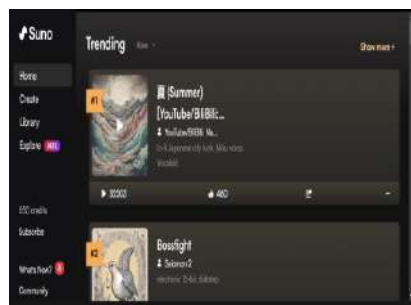
<https://www.mystorybook.com/story/5qlmD>

<https://www.mystorybook.com/story/Bkler>

Suno AI este un program de inteligență artificială generativă pentru crearea muzicii, dezvoltat de Suno, Inc. Acesta este conceput pentru a produce melodii realiste, care combină vocea și instrumentația sau sunt pur instrumentale. Platforma permite utilizatorilor să genereze piese muzicale pe baza unor descrieri textuale, oferind astfel posibilitatea de a crea muzică personalizată. Aplicația poate fi folosită de oricine, singura cerință fiind crearea unui cont de utilizator. Interfața ușor de folosit face posibilă crearea unei melodii într-un timp foarte scurt, cu ritmuri și voci originale. Pentru versuri, Suno folosește ChatGPT. Poți realiza melodii fie introducând doar titlul acestora sau adăugând versurile dorite. Testarea este gratuită, dar dacă îți dorești o calitate mai bună a sunetului și mai multe posibilități de a crea muzică, este recomandată varianta premium, contra cost.

Am utilizat la muzică și mișcare această aplicație. Elevii au realizat diverse cântecele, folosind ambele variante disponibile. Versurile au avut uneori greșeli, pe care cei mici le-au identificat.

Învățarea în era digitală devine o experiență dinamică, captivantă și personalizată, care nu se mai limitează la metodele tradiționale. Demonstrarea faptului că tehnologia are capacitatea de a face învățarea o activitate distractivă și stimulantă este prezentată de resurse educaționale interactive precum Voki, MakeBeliefsComix, MyStorybook și Suno AI. Acestea stimulează creativitatea prin posibilitatea de a crea benzi desenate, povești sau muzică unice, fac învățarea interactivă prin implicarea utilizatorilor

în proces, susțin creșterea abilităților, cum ar fi gândirea critică și comunicarea, precum și abilitățile digitale și artistice, sunt flexibile și accesibile, așa că pot fi utilizate de oricine oricând.

În consecință, utilizarea resurselor digitale adecvate nu numai că face învățarea mai ușoară, dar o face și o experiență captivantă și inspiratoare.

BIBLIOGRAFIE:

- Mayer, R. E. (2020). *Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
- Gee, J. P. (2007). *What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy*. Palgrave Macmillan.
- OECD. (2021). *Digital Education Outlook 2021: Pushing the Frontiers with AI, Blockchain, and Robots*.
- European Commission. (2020). *The Digital Education Action Plan 2021–2027*.
- UNESCO. (2022). *How Technology is Transforming Education*. Disponibil la: <https://www.unesco.org>
- EdTech Magazine. (2023). *Top Digital Learning Tools for 2023*.

FAMILIA, GRUP DE SOCIALIZARE PRIMARĂ ȘI ROL EDUCATIV

Prof.înv.primar Stăniloiu Oana, Școala Gimnazială Nr.25, Brașov

Realitatea cotidiană și statisticile conturează tabloul unei societăți în suferință. Sănătatea fizică și psihică a copiilor și tinerilor se află în pericol. Familia, școala, anturajul și audiovizualul – cele patru medii de viață curentă a copilului – înregistrează un declin în planul valorilor pedagogice.

Mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai vieții, se dezvoltă și se formează pentru viață îl oferă familia. Ea reprezintă un prim instrument de reglare a interacțiunilor dintre copil și mediul social. Familia are rolul central în asigurarea condițiilor necesare trecerii prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei, condiții ce stau la baza structurării personalității individului. Iată de ce modul de relaționare din familie, climatul afectiv și modelul socio-cultural al acesteia sunt importante în integrarea socială și în construirea comportamentelor sociale.

Familia reprezintă un prim instrument de reglare al interacțiunilor dintre copil și mediul social, având rolul central în asigurarea condițiilor necesare trecerii prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei, și care stau la baza structurării personalității individului. În familie, copiii sunt crescuți, socializați, protejați și își însușesc valorile culturii și ale moralei. Ei se dezvoltă fizic, psihic, moral și spiritual sub amprenta mediului familial. În familie se realizează integrarea socială primară a copilului. Integrarea secundară va începe o dată cu intrarea în școală. Procesele de descoperire a propriei persoane, a cunoașterii de sine, a identificării persoanei, construcția imaginii de sine și a încrederii în forțele proprii au loc în primii ani de viață, ani care sunt petrecuți în familie.

Un rol foarte important în reușita procesului instructiv-educativ îl are relația familie-școală, de aceea cadrele didactice trebuie să acorde o atenție deosebită comunicării cu copiii și cu familiile acestora.

Famiiliile pot întări învățarea acasă, prin implicarea în școlile în care studiază copiii lor, încurajându-i pe aceștia să participe la lecții și susținându-le interesul pentru disciplinele incitante și lărgindu-și propriile abilități parentale.

Responsabilitatea parentală nu este un dat biologic, ci un model socio-cultural grefat pe personalitatea fiecărui părinte. Ea se cultivă și se construiește pe modelele tradiționale, prin

educația generală de tip formal și informal, dar și prin acțiuni specifice pe care le impune epoca noastră.

În societatea românească actuală relația dintre școală – familie este o relație periclitată, deoarece:

- a) climatul familial s-a deteriorat sub presiunea șomajului și a grijilor materiale, pierderii încrederii în valori;
- b) părinții sunt încă victime ale vechii mentalități conform căreia absolvirea școlii este garantată din start. Ei așteaptă încă „totul” de la școală. Puși acum în fața unor eșecuri școlare ale copiilor, ei încă nu reacționează în mod adecvat în raport cu obligațiile lor firești, încurajând astfel apariția fenomenului de abandon școlar, fuga de la ore, vagabondajul etc;
- c) neînțelegându-și corect rolurile, cadrele didactice și părinții se învinovătesc reciproc. Școala îi acuză pe părinți de incompetență educațională, de dezinteres, pretenții exagerate și chiar agresivitate. Părinții, în schimb, fie le pretind profesorilor o atitudine mai intransigentă față de elevi, confundând dialogul democratic elev – profesor cu familiarismul păgubos, fie le impută insuccesele copiilor, neînțelegând exigențele prezentului;
- d) oferta educațională a școlii este redusă sau inadecvată în raport cu așteptările și nevoile de educație ale părinților, deoarece profesorii nu cunosc prea bine aceste nevoi și nici nu se preocupă de ele; în plus, lipsesc formele instituționalizate moderne și active de educație a părinților și de parteneriat, forme care ar trebui să ia locul celor rutiniere și formale de până acum;
- e) suntem nevoiți să constatăm eșecul școlar al multor elevi din clasele sociale defavorizate. În fața acestei situații, educatorii școlari greșesc și ei adeseori, catalogând de la bun început elevii și păstrând această atitudine discriminatorie pe durată lungă, de obicei până la sfârșitul ciclului școlar.

Prevenirea situațiilor dificile și a conflictelor care pot afecta dezvoltarea copiilor și tinerilor impune regândirea sistemului general de pregătire a oricărui tânăr. Nu numai școala face educație, ci întreaga societate poate influența schimbările și acumulările educative. Părinții sunt factori importanți ai educației și acțiunea lor trebuie realizată împreună cu a celorlalți agenți educaționali. Tendința deplasării responsabilității educației de la nivelul nucleului familial pe umerii sistemului

educațional instituționalizat, oarecum explicabilă în contextul creșterii activității profesionale parentale și inclusiv a ocupării mamei într-o activitate, alta decât cea domestică, este evidentă în societatea românească actuală și explică evidentele carențe educative ale tinerilor din societatea contemporană.

Nevoia de schimbare a modelelor culturale este evidentă și la acest nivel. În contextul românesc putem identifica drept domenii prioritare următoarele dimensiuni:

- de a acorda copiilor, cât mai de timpuriu, libertate de acțiune, alegere, decizie;
- obișnuirea copiilor cu rezolvarea propriilor probleme;
- participarea copiilor, în măsura posibilității vârstei și nivelului de dezvoltare, la deciziile care le influențează viața.

Parteneriatul educațional tinde să devină un concept central pentru abordarea de tip curricular flexibilă și deschisă a problemelor educative. În abordarea curriculară a educației se identifică nevoia cunoașterii, respectării și valorizării diversității. Este vorba de o diversitate care presupune unicitatea fiecărei ființe umane și multiculturalitatea. Fiecare individ este purtătorul unor particularități ce nu pot fi defecte sau anormalități, ci sunt caracteristici, răspunsuri personale la solicitările mediului. Unicitatea vine din ecuația subiectivă a fiecăruia, dar și din stilurile de învățare, ritmurile dezvoltării, trăsăturile personale, capacitățile, competențele și comportamentele fiecăruia. Amprenta culturală este importantă pentru că determină bogăția diversității la nivelul grupului social.

Parteneriatul educațional este forma de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. El presupune o unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni educative între factorii educaționali. Parteneriatul educațional se desfășoară împreună cu actul educațional propriu-zis. El se referă la cerința ca proiectarea, decizia, acțiunea și colaborarea dintre instituții, influențe și agenți educaționali. Parteneriatul educațional se realizează între:

- instituțiile educației: familie, școală și comunitate;
- agenții educaționali: copil, părinți, profesori, specialiști în rezolvarea unor probleme educaționale (psihologi, consilieri psiho-pedagogi, terapeuți);
- membrii ai comunității cu influență asupra creșterii, educării și dezvoltării copilului (medici, factori de decizie, reprezentanții bisericii, ai poliției);

Conceptul de parteneriat educațional are valoare de principiu în pedagogie și este o extensie de la principiul unității cerințelor în educație. Aceasta presupune nevoia unei comuniuni

în ceea ce privește obiectivele propuse actului educativ. El se adresa în principal părinților și profesorilor și se referea la acțiunea în același sens. Ceea ce hotărăște familia trebuie să fie în acord cu măsurile școlare și ceea ce face un părinte să nu fie negat de celălalt.

Actual, conceptul de parteneriat are în vedere o altă relație cu copilul, care este parte a deciziilor educative, după posibilitățile și dimensiunile alegerilor sale. Educația are în sarcinile ei, de la vârstele cele mai mici educarea responsabilizării sociale și luarea rapidă a deciziilor. Relația educator - copil are sensuri noi, este o relație de parteneriat, datorită aspectelor ei de conducere democratică și flexibilității în luarea deciziilor. Nu numai copilul învață și se dezvoltă sub influența educatorului, ci și acesta se formează și se transformă prin relația educativă. Rezolvarea fiecărei probleme educative adaugă noi competențe educatorului. Fiecare generație este altfel. Numai un educator de tip reflexiv, flexiv, creator și dinamic, care acceptă schimbarea, va găsi răspuns la noile întrebări.

Educația permanentă presupune rezolvarea problemelor adulților prin aprecierea, înțelegerea și amplificarea experiențelor pozitive și participative, descriindu-se astfel ca fiind un proces de perfecționare personală, socială și profesională pe durata întregii vieți.

Educația parentală, ca subsistem al educației permanente, răspunde unor nevoi specifice și oferă modalități alternative și condiții de autoeducație, contribuind la emanciparea socială și spirituală a părinților. Acest tip de educație are în vedere exersarea funcției educative și dezvoltarea unor practici eficiente de comunicare și de interrelaționare între membrii familiei, atât pe orizontală, cât și pe verticală. Scopul major al programelor de educație parentală se definește ca fiind formarea conștiinței educative a acestora, alături de conștiința necesității unui efort continuu raportat la evoluția întregului set de nevoi al copiilor.

Formarea și informarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului, presupune ca fiecare părinte să cunoască obligațiile legale privind educația copilului, drepturile adulților în cadrul sistemului de învățământ, importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului, precum și metodele de colaborare cu școala. În acest sens este nevoie de un dialog între educatori și părinți.

Prin educație, părinții pot dobândi cunoștințele și competențele necesare în vederea îndeplinirii acestor obiective ce jalonează creșterea și educația copiilor. Cercetările arată că în programele care includ participarea părinților elevii au performanțe crescute la școală decât în aceleași programe, dar în care părinții nu sunt implicați (Henderson și Nancy, 1995). Gradul de implicare al părinților în viața școlară a copiilor lor influențează și rezultatele acestora, în sens

pozitiv, căci educația nu este un proces de care este responsabilă în mod exclusiv școala, dar nici părinții. Astfel, în acest proces al cărui succes depinde de colaborarea dintre cele două părți implicate, cu cât părinții colaborează mai bine cu școala, cu atât notele copiilor sunt mai mari, iar gradul de adaptabilitate al acestora la cerințele mediului educațional este mai mare.

- Conștientizarea educației familiale se realizează spontan, prin impulsuri și solicitări din exterior, mai ales din partea școlii, care în mare parte determină prioritățile, conținutul și mijloacele de educație din familie. Deși prestigiul social al școlii a scăzut, prestigiul educațional al familiei se raportează mai ales la reușita școlară a copiilor.

- Practicile și stilurile parentale nu sunt unitare și nu sunt recepționate unitar. Există o predispoziție a părinților de a fi protectori, grijulii față de educația și viitorul copiilor, iar aceștia din urmă chiar exprimă aprecieri și așteptări în acest sens. Nu sunt însă exigențe, control și sancțiuni specifice pentru rolurile copiilor în familie, acestea vizând rezultatele vieții și activității din afara familiei în cea mai mare parte.

- Implicarea părinților va duce la prevenirea sau eliminarea dificultăților inerente în viața unei școli. Împreună, părinții, copiii și profesorii, pot face din școală un loc plăcut pentru toți cei implicați în procesul educativ, un mediu bazat pe încredere, comunicare, respect și flexibilitate. Crearea unui mediu adecvat de învățare este sarcina familiei și școlii în egală măsură. Copilul are sarcini de învățare diverse: unele sunt îndeplinite acasă, altele la școală, ceea ce asigură un grad similar de importanță atât profesorilor și școlii în ansamblu, cât și părinților și mediului familial.

NECESITĂȚI ȘI EXIGENȚE ÎN EDUCAȚIE

Prof. dr. ȘTEFAN MAXIMILIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION BUTEANU” BUCEȘ

În societatea modernă, caracterizată prin schimbări rapide și consecințe imediate, educația și învățământul trebuie actualizate, îmbunătățite, adaptate, astfel încât să putem considera că inovația și creația sunt constante în activitatea didactică.

Scopul principal este de a susține creativitatea ca element esențial în formarea abilităților personale, antreprenoriale și sociale, prin învățarea continuă, dar și de a identifica metode moderne utilizate pentru garantarea unei educații de calitate în sistemul educațional.

Pentru elevi, instituția de învățământ a viitorului ar trebui să ofere o educație de excelență și să se centreze pe valori în care aceștia să aibă încredere și cu care să se identifice, îndeplinind astfel două condiții esențiale din perspectiva lor: școala viitorului trebuie să fie atrăgătoare și să funcționeze eficient.

Prioritatea educației o reprezintă informatizarea, software-ul educațional, manifestat prin programele informatice concepute special pentru predarea unor subiecte specifice, ceea ce constituie o necesitate clară. Folosirea computerului în activitatea instructiv-educativă sprijină atingerea obiectivelor didactice și a idealurilor educaționale. Calculatorul nu servește pentru a substitui activitatea de predare a profesorului, ci pentru a susține învățarea, ajutându-l să-și îndeplinească mai eficient rolul didactic esențial. Software-ul poate deveni un ajutor semnificativ pentru o învățare eficientă. Dezvoltarea abilității de a utiliza computerul și de a naviga pe internet este avantajoasă pentru elevi, atât în activitățile școlare, cât și în cele extrașcolare, atât pe plan cognitiv cât și emoțional, prin interacțiunea cu lumea pe care aceste instrumente o oferă.

Îmbunătățirea sănătății și a bunăstării elevului contribuie, de asemenea, la o dezvoltare optimă în plan somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual. Este esențial ca în dezvoltarea unui stil de viață sănătos pentru elevi să se acorde atenție: la cunoașterea de sine și crearea unei imagini favorabile despre propria persoană; la comunicare și interacțiune interpersonală; la gestionarea stresului; la evoluția carierei profesionale; la evitarea atitudinii nefavorabile față de sine.

În tratarea creativității în procesul educațional este esențial ca elevul să fie stimulat să gândească autonom, să își asume riscuri și responsabilități în parcursul său de dezvoltare intelectuală. Evaluarea destinată asigurării calității și rezultatele obținute ar trebui să ne

extindă viziunea asupra realității din școli, să evidențieze gradul de pregătire al elevilor și să ne ajute să identificăm aspectele ce necesită suport în procesul de dezvoltare. Astfel, un scop esențial care trebuie formulat pentru anii viitori este crearea unui indicator internațional al abilității de a învăța, toate inițiativele fiind fundamentate pe studii științifice. Învățământul contemporan se bazează pe competențele generale și specifice pe care elevul trebuie să le dezvolte în timpul și la finalul unui ciclu de învățare, cum ar fi un an de studiu etc. Focalizarea pe competențe constituie o preocupare esențială în cadrul interacțiunii predare-învățare-evaluare. Noua percepție a profesorului trebuie definită prin evaluarea tuturor abordărilor anterioare, de la cea de distribuitor de recompense sau furnizor de informații, până la rolul de „manager al învățării”. Pentru fiecare cadru didactic, esențiale sunt două roluri: manager și evaluator.

Procesul educativ trebuie să fie structurat și implementat în mod astfel încât să-i motiveze pe elevi să aprecieze propria moștenire națională, să accepte contribuțiile unice ale fiecărei națiuni la cultura contemporană, pregătind atât elevii, cât și profesorii să aprecieze valoarea diversității și a autonomiei de gândire.

Educația reprezintă elementul esențial pentru evoluția psihoindividuală a individului. Aceasta structurează și ordonează influențele din mediu, formând personalitatea. Creativitatea, în linii mari, reprezintă un proces cognitiv care facilitează crearea unor idei și concepte inovatoare sau asocieri unice între conceptele și ideile deja existente.

Societatea contemporană subliniază importanța utilizării mai eficiente a informației și creativității. Este esențială dezvoltarea abilităților creative ale întregii populații, în special a celor care permit indivizilor să se transforme și să fie receptivi la idei noi într-o societate cultural diversificată, fundamentată pe cunoaștere. Scopul principal este stimularea unor metode inovatoare și creative în diverse domenii de activitate.

Învățământul și pregătirea profesională sunt factori esențiali pentru îndeplinirea acestui obiectiv. Activitățile ar trebui să se axeze pe dezvoltarea unui mediu propice pentru creativitate și inovație, având ca scop stimularea unei strategii pe termen lung. Noul mileniu impune cerințe educaționale noi, ce necesită metode diferite de cele utilizate până acum. O importanță semnificativă în instruirea elevilor pentru cerințele contemporane o au cele trei tipuri de educație, și anume:

- educația formală se referă la învățarea organizată, sistematică și etapizată în timp, desfășurată în instituții dedicate, cu personal bine pregătit;

-educația nonformală se referă la activități educaționale care au loc în afara sistemului tradițional de învățământ, desfășurate de diverse instituții educaționale;

-educația informală se referă la experiențe de învățare neplanificată, zilnică, existențială, realizate în contexte culturale care nu au ca obiectiv principal educația.

Criteriul de calitate utilizat în educație joacă un rol esențial, deoarece măsurile sugerate pentru a stimula creativitatea și abilitatea de inovare vor fi ajustate în funcție de fiecare etapă a învățării continue. Concentrată pe unitatea de învățare, evaluarea trebuie să garanteze evidențierea progresului obținut de elev în raport cu sine pe calea atingerii obiectivelor stabilite în program. Este esențial să fie analizată nu doar volumul de informații pe care elevul îl are, ci, mai ales, ceea ce este capabil să realizeze folosind cunoștințele sau intuițiile sale. Fiecare acțiune de evaluare a performanțelor școlare este acompaniată de o autoevaluare a metodei pe care profesorul a aplicat-o cu toți elevii și cu fiecare elev în particular. Astfel, se poate caracteriza gradul de dezvoltare a competențelor pentru fiecare elev și se pot identifica metode prin care se pot adapta, de la o etapă la alta, activitățile de învățare-formare a elevilor, într-un mod diferențiat.

O importanță semnificativă o constituie instaurarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și cea orală; aceasta din urmă, chiar dacă implică un timp considerabil pentru a evalua toți elevii și poate fi influențată de emoții sau timiditate, are avantaje notabile, cum ar fi: facilitarea interacțiunii dintre elev și profesor; demonstrarea progresului în dezvoltarea unor competențe prin întrebări pertinente, evidențierea abilităților de comunicare și relaționare ale elevului etc. De asemenea, este important să se utilizeze mai frecvent metodele de autoevaluare și evaluarea prin consultare, în grupuri mici, având ca scop verificarea modului în care elevii își exprimă liber opiniile personale sau acceptă cu toleranță opiniile altora, abilitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei reprezintă un domeniu de investigare în științele educației care analizează atât modalitățile de abordare a grupului de elevi, cât și structurile sale dimensionale, având ca obiectiv facilitarea intervenției profesorului în momente de criză micro-educațională și prevenirea efectelor negative asociate. Rolurile manageriale ale cadrului didactic joacă un rol esențial în inovația și creația din activitatea didactică, având o importanță deosebită în următoarele aspecte: planificare (elaborează activitățile cu caracter instructiv-educativ); organizare (administrează activitățile din clasă); comunicare (transmite idei și cunoștințe, ascultă activ, oferă feedback și stabilește canalele de comunicare);

conducere (coordonează activitățile desfășurate cu elevii, atât în clasă, cât și în afara acesteia); coordonare (asimilează obiectivele individuale cu cele comune ale clasei, întărind grupul și formând echipe de lucru); îndrumare (prin intervenții specifice situațiilor particulare și recomandări); motivare (prin întăriri pozitive, aprecieri verbale și non-verbale pentru susținerea comportamentelor pozitive); consiliere (în probleme personale sau legate de școală); control (pentru a evalua progresul în îndeplinirea obiectivelor și nivelul de performanță); evaluare (măsoară cât de bine au fost atinse scopurile și obiectivele).

Pentru a promova creativitatea, predarea tradițională, de tip clasic, trebuie să fie depășită și substituită cu metode ce pun accent pe explorare, descoperire, stimularea gândirii critice a elevului, precum și implicarea activă a acestuia în formarea și dezvoltarea sa intelectuală. În perspectiva metodologilor contemporani, abordarea didactică se focalizează pe elev și vizează schimbarea acestuia din „obiect” al procesului educațional în „subiect activ” al dezvoltării sale. Modelul de proiectare a activității didactice vizează tranziția de la focalizarea pe conținut la focalizarea pe activitatea elevului, ceea ce implică o schimbare a accentului în desfășurarea activității didactice.

Ar fi necesar să se ia în considerare toate tipurile de inovație socială și antreprenorială. Considerată un factor esențial pentru dezvoltare, educația a ajuns să fie o prioritate absolută. Într-o lume contemporană marcată de o competiție intensă și o criză complexă, fără precedent, care nu prezice nimic favorabil pentru viitor, națiunile civilizate implementează strategii pentru modernizarea sistemelor educaționale, având ca scop îmbunătățirea calității, eficienței, performanței și competitivității educației.

BIBLIOGRAFIE:

1. Alois Gherguț, *Management general și strategic în educație*, Editura Polirom, Iași, 2007;
2. Bocos M, Ionescu M., *Tratat de didactică modernă*, Ediția a II-a, Editura Paralela 45, Pitești, 2017;
3. I..Cerghit, *Sisteme de instruire alternative*, Editura Aramis, Bucuresti, 2002.
4. Ionescu M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 2001;

Modele educaționale în procesul instructiv-educativ

Prof. educație timpurie
Ștefănică Elena Violeta

Educația modernă nu mai este doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci un mediu în care elevii sunt încurajați să colaboreze, să își exprime ideile, să învețe unii de la alții, într-o atmosferă de respect reciproc. Inovația în educație facilitează utilizarea unor metode interactive, care stimulează curiozitatea și gândirea creativă.

Educația modernă este mult mai mult decât o simplă adaptare la noile tehnologii, este o transformare profundă a modului în care înțelegem procesul de învățare și rolul fiecărui participant în acest proces. Prin metode inovatoare, tehnologii integrate și un accent pe colaborare și incluziune, se creează condițiile pentru formarea unor cetățeni responsabili, creativi și adaptabili la provocările viitorului. Educația modernă, prin valorile sale de respect, inovație și colaborare, are potențialul de a remodela nu doar instituțiile de învățământ, ci și întreaga societate, contribuind la o lume mai conectată și mai deschisă la diversitate.

Modele educaționale care sprijină învățarea colaborativă sunt reprezentate de:

1. Învățarea Bazată pe Probleme (PBL - Problem-Based Learning) care plasează elevii în fața unor probleme reale, relevante pentru domeniul studiat, pe care trebuie să le rezolve în grup. Acest model încurajează explorarea și investigarea independent și dezvoltă gândirea critică și creativitatea.
2. Învățarea incluzivă se bazează pe respectarea diversității și adaptarea metodelor educaționale la nevoile fiecărui elev. Ea ajută la creșterea încrederii și a sentimentului de apartenență, reducerea discriminării și a excluziei sociale, dar și la dezvoltarea unei culturi educaționale bazate pe respect și colaborare.
Prin utilizarea unor tehnologii asistive, cum ar fi software-ul de citire a textului pentru elevii cu dislexie sau subtitrările pentru cei cu deficiențe auditive, educația devine mai accesibilă. Profesorii pot adopta metode de predare diferențiate pentru a se adapta nevoilor fiecărui elev.
3. Învățarea transformativă reprezintă un proces profund prin care elevii își revizuiesc și reconfigurează cadrele de referință, credințele și perspectivele asupra lumii. Această abordare nu se rezumă la acumularea de informații, ci implică o schimbare fundamentală în modul în care indivizii percep realitatea și se raportează la propriile experiențe.
Beneficiile învățării transformativă sunt:
 - a) creșterea autonomiei și a responsabilității în procesul de învățare;
 - b) încurajarea inovației prin provocarea ideilor preconcepute;
 - c) crearea unei comunități de învățare bazate pe încredere și respect reciproc;

Avantajele învățării colaborative sunt reprezentate de:

- dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare- învățarea colaborativă încurajează dialogul, ascultarea activă și exprimarea clară a ideilor, pregătind elevii pentru interacțiuni eficiente în viața profesională și personală
- stimularea gândirii critice și a creativității- lucrul în grup permite schimbul de perspective, ceea ce duce la soluții inovatoare și la abordări diverse pentru rezolvarea problemelor
- motivație și implicare sporită-colaborarea crește responsabilitatea individuală și sentimentul de apartenență la grup, ceea ce poate îmbunătăți implicarea și performanța în procesul de învățare
- dezvoltarea abilităților de lucru în echipă-participarea la activități de grup dezvoltă competențe esențiale pentru viitor, precum cooperarea, negocierea și rezolvarea conflictelor.

Dezavantajele învățării colaborative sunt:

- inegalități în contribuție- există riscul ca unii membri să se implice mai puțin, lăsând sarcinile principale pe umerii altora, ceea ce poate crea tensiuni și inegalități în evaluarea performanțelor.
- gestionarea conflictelor - divergențele de opinii și diferențele în stilurile de lucru pot genera conflicte care, dacă nu sunt gestionate eficient, pot afecta negativ dinamica grupului.
- dificultăți în evaluarea individuală-evaluarea performanței fiecărui elev poate fi complexă într-un context colaborativ, deoarece contribuția individuală se împletește cu rezultatul colectiv.
- necesitatea unei pregătiri adecvate a profesorilor-succesul învățării colaborative depinde în mare măsură de capacitatea profesorilor de a facilita discuțiile, de a gestiona dinamica grupului și de a interveni în situațiile de conflict.
- posibila dependență de grup-în unele situații, elevii pot deveni prea dependenți de deciziile grupului, ceea ce poate reduce dezvoltarea autonomiei și a capacității individuale de a rezolva problemele.

Învățarea colaborativă oferă multiple beneficii, cum ar fi dezvoltarea abilităților interpersonale și stimularea creativității, dar vine și cu provocări, inclusiv probleme de evaluare și gestionare a conflictelor. Adaptarea metodelor pedagogice și pregătirea adecvată a profesorilor sunt esențiale pentru maximizarea avantajelor și minimizarea dezavantajelor în implementarea acestei metodologii.

În concluzie, implementarea modelelor educaționale bazate pe respect și inovație nu se limitează doar la îmbunătățirea performanțelor academice, ci contribuie și la formarea unei comunități educaționale deschise și receptivă la diversitate. Acest tip de mediu încurajează elevii să se adapteze la schimbări și să dezvolte o gândire flexibilă, pregătindu-i pentru provocările unei lumi în continuă evoluție. Adoptarea unor modele educaționale reprezintă un pas esențial către o educație sustenabilă, care să răspundă nevoilor societății viitoare. Prin promovarea unei mentalități deschise și orientate spre soluții creative, aceste modele pregătesc elevii pentru a deveni cetățeni responsabili, capabili să contribuie la dezvoltarea comunităților din care fac parte.

Inovația digitală în educație

Prof. Sterciuc Elena, Școala Gimnazială Nr.1 Dorohoi

Tehnologia a devenit o parte integrantă a vieții cotidiene, iar copiii au acces la dispozitive digitale de la vârste foarte fragede. Acest fenomen impune necesitatea unei educații adaptate, care să le ofere nu doar competențe tehnice, ci și abilități de gândire critică și discernământ în utilizarea resurselor online. Este esențial ca educatorii și părinții să colaboreze pentru a crea un mediu sigur și echilibrat, unde tehnologia să fie folosită în scop educativ și recreativ, fără a înlocui interacțiunile umane esențiale pentru dezvoltarea emoțională și socială a copiilor.

Un aspect fundamental al inovației digitale în educația preșcolară este utilizarea aplicațiilor educative și a platformelor interactive, care pot stimula curiozitatea și creativitatea copiilor. Totuși, este important să se selecteze resurse digitale adecvate vârstei, care să promoveze învățarea activă și să evite pasivitatea cognitivă indusă de consumul excesiv de conținut audiovizual. De asemenea, gamificarea procesului de învățare poate face educația mai atractivă și poate îmbunătăți capacitatea de concentrare a copiilor.

Un alt aspect care necesită atenție este dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice. Pentru ca tehnologia să fie integrată eficient în procesul educațional, educatorii trebuie să beneficieze de formare continuă și să fie familiarizați cu cele mai recente tendințe în domeniul resurselor digitale pentru copii. Acest lucru le va permite să creeze medii de învățare interactive, care să încurajeze explorarea și experimentarea într-un mod structurat și sigur.

În plus, utilizarea tehnologiei în educația preșcolară trebuie să fie însoțită de măsuri de protecție a datelor și a identității digitale a copiilor. Într-o lume în care securitatea cibernetică devine tot mai importantă, este necesar ca atât educatorii, cât și părinții să fie conștienți de riscurile potențiale și să implementeze strategii eficiente pentru protejarea informațiilor personale ale copiilor.

Pe lângă măsurile de siguranță, este importantă și promovarea unei utilizări echilibrate a tehnologiei. Activitățile digitale nu ar trebui să înlocuiască jocurile tradiționale, interacțiunea directă cu alți copii sau explorarea fizică a mediului înconjurător. Un program bine structurat, care să includă atât momente de învățare digitală, cât și activități creative, artistice și fizice, poate contribui la o dezvoltare armonioasă a copilului.

Un alt aspect care necesită atenție este impactul tehnologiei asupra dezvoltării abilităților socio-emoționale. Copiii trebuie încurajați să folosească tehnologia pentru a colabora, pentru a învăța lucruri noi și pentru a-și exprima creativitatea, nu doar pentru consum pasiv. Aplicațiile care promovează interacțiunea, rezolvarea de probleme în echipă și dezvoltarea empatiei pot avea un efect pozitiv asupra dezvoltării lor emoționale și cognitive.

Cu toate acestea, adoptarea tehnologiei în educație implică și anumite dificultăți. Una dintre acestea este accesul inegal la resurse digitale, deoarece în multe regiuni ale lumii există copii care nu beneficiază de internet sau dispozitive necesare învățării moderne, ceea ce creează discrepanțe în educație. Un alt risc este dependența excesivă de tehnologie, care poate reduce interacțiunile sociale și capacitatea de a gândi critic, afectând astfel dezvoltarea echilibrată a copilului.

Securitatea datelor reprezintă o altă provocare majoră, întrucât utilizarea tot mai frecventă a platformelor online implică riscuri privind protecția informațiilor personale ale copiilor. Este esențial ca educatorii și părinții să fie conștienți de aceste riscuri și să implementeze măsuri eficiente de protecție a datelor. Totodată, cadrele didactice trebuie să fie mereu în pas cu noile

tehnologii și să participe la programe de formare continuă pentru a putea valorifica avantajele educației digitale într-un mod optim.

Un alt aspect important este calitatea conținutului digital. Nu toate materialele disponibile online sunt verificate sau de încredere, ceea ce poate duce la asimilarea unor informații incorecte sau învechite. Prin urmare, este necesară o selecție atentă a resurselor educaționale, astfel încât acestea să fie potrivite vârstei și să contribuie la o dezvoltare armonioasă a copilului.

În concluzie, inovația digitală în educația preșcolară reprezintă o oportunitate de a îmbunătăți procesele de învățare și de a stimula dezvoltarea cognitivă și creativitatea copiilor. Totuși, această integrare trebuie realizată cu responsabilitate, asigurându-se un echilibru între utilizarea tehnologiei și activitățile tradiționale. Printr-o abordare coordonată, implicând instituțiile educaționale, părinții și specialiștii în domeniu, putem asigura o educație digitală de calitate, care să contribuie la formarea unor cetățeni responsabili și adaptați provocărilor viitorului.

Bibliografie:

1. <https://www.crefop.ro/inovatie-digitala-in-educatie/>
2. <https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>

STUDIU PRIVIND OPTIMIZAREA ACTULUI DIDACTIC PRIN METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Prof. Stoica Ionica

Grădinița P.P. "Traian Demetrescu", Craiova

Rezumat

Acest studiu își propune să analizeze impactul metodelor activ-participative asupra eficienței actului didactic în educația timpurie, evidențiind rolul acestora în îmbunătățirea procesului de predare-învățare. Teoria inteligențelor multiple, utilizată ca fundament teoretic, permite o abordare diferențiată a strategiilor educaționale, oferind copiilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele prin activități adaptate stilului lor de învățare.

Studiul se bazează pe o cercetare aplicată desfășurată într-o grupă mare, având ca temă „Terra și continentele ei”. Metodologia utilizată include observarea directă, evaluarea continuă și analiza performanțelor copiilor în activități variate. Datele colectate evidențiază o creștere semnificativă a implicării copiilor în procesul educațional, o îmbunătățire a competențelor sociale și lingvistice, precum și o dezvoltare a capacităților cognitive.

Rezultatele obținute confirmă faptul că metodele activ-participative contribuie la o învățare autentică și eficientă, încurajând copiii să exploreze, să colaboreze și să își exprime ideile într-un mediu stimulativ. Prin integrarea acestor metode în educația timpurie, se creează premisele unei dezvoltări armonioase a fiecărui copil, pregătindu-l pentru provocările viitoare ale învățării și ale vieții sociale.

Introducere

În educația tradițională, inteligența este adesea definită prin abilități logico-matematice și lingvistice. Însă, conform teoriei inteligențelor multiple (Gardner, 1983), fiecare copil deține un set unic de abilități, care trebuie recunoscute și dezvoltate prin metode adecvate. Această abordare permite o învățare personalizată, în care educatorul adaptează strategiile didactice pentru a stimula potențialul fiecărui copil.

Studiul de față își propune să evidențieze beneficiile metodelor activ-participative în procesul de învățare, demonstrând că acestea contribuie la o înțelegere mai profundă a conceptelor și la dezvoltarea abilităților socio-emoționale.

Metodologie

Studiul a fost realizat în cadrul unui proiect educațional derulat pe parcursul a două săptămâni, având ca temă „Terra și continentele ei”. Cercetarea s-a desfășurat la grupa pregătitoare și a inclus metode diverse pentru a evalua impactul metodelor activ-participative asupra procesului de învățare.

Studiul a fost conceput ca o cercetare aplicată, utilizând metode calitative și cantitative pentru a analiza eficiența strategiilor didactice implementate. Acesta a inclus:

- **Observație directă** – Educatorul a urmărit și consemnat gradul de implicare a copiilor în activități și modul în care aceștia interacționează și colaborează.
- **Evaluare continuă** – Progresul copiilor a fost măsurat prin activități practice, discuții și sarcini diferențiate.
- **Fișe de lucru și evaluări individuale** – S-au utilizat materiale specifice pentru a măsura dezvoltarea abilităților cognitive și socio-emoționale.
- **Feedback din partea copiilor** – S-a urmărit nivelul de satisfacție și interes al copiilor față de activitățile propuse.

Studiul s-a desfășurat la grupa pregătitoare din cadrul Grădiniței P.P. „Traian Demetrescu” din Craiova, având un eșantion de 20 de copii cu vârste cuprinse între 5 și 6 ani. Grupul de copii a fost selectat astfel încât să cuprindă o diversitate de stiluri de învățare, pentru a observa impactul metodelor activ-participative asupra diferitelor tipuri de inteligență.

Obiectivele studiului

- Analiza impactului metodelor activ-participative asupra procesului de învățare;
- Evaluarea progresului copiilor prin observare directă și activități practice;
- Identificarea strategiilor didactice care favorizează implicarea activă a copiilor în procesul de învățare.

Procedura de colectare a datelor

Datele au fost colectate pe parcursul a două săptămâni, folosind fișe de observație, jurnale de învățare și probe practice. Copiii au fost implicați în activități diferențiate care să le permită explorarea temei „Terra și continentele ei” prin metode variate, adaptate inteligențelor multiple.

Analiza datelor

Datele obținute au fost analizate comparativ, urmărindu-se progresul înregistrat de copii în ceea ce privește participarea activă, dezvoltarea abilităților de colaborare și aplicarea noilor cunoștințe. Evaluarea s-a realizat prin:

- Compararea rezultatelor inițiale și finale obținute la activitățile practice;
- Analiza gradului de implicare a copiilor în activitățile interactive;
- Observarea progresului în exprimarea orală și în capacitatea de argumentare.

Această abordare metodologică a permis obținerea unei imagini clare asupra modului în care metodele activ-participative contribuie la eficiența actului didactic în educația timpurie

Implementarea metodelor activ-participative

Activitățile integrate au fost structurate astfel încât să permită explorarea temei prin diferite tipuri de inteligență.

Cadrul didactic și copiii colaborează în învățare. Ei planifică împreună, stabilesc obiective, monitorizează progresul, stabilesc succesele și eșecurile. Astfel că înainte de proiectarea activităților, educatoarea stabilește inventarul de probleme: “*Ce știi copiii?*” și “*Ce doresc să aflu?*”.

Copiii îi ajută pe colegi și pe educator să rezolve problemele, punându-se accent pe lucrul în echipe, astfel încât, lucrând împreună, stabilesc obiectivele de învățare individual dar și pentru întreaga clasă.

Activități desfășurate

1. **Educația limbajului – „Poveste creată”**: Copiii au creat povești utilizând jetoane ilustrative, stimulând astfel inteligențele lingvistică și interpersonală.
2. **Educație pentru societate – „Prietenie fără frontiere”**: Exercițiul s-a bazat pe metoda „**Schimbă perechea**”, având ca scop dezvoltarea empatiei și a colaborării între copii.
3. **Activități și jocuri liber-alese**:
 - **Bibliotecă**: „Cunoști continentele?” – utilizarea metodei **Cubul** pentru explorarea geografică.
 - **Artă**: Modelaj „Harta Terrei” – realizarea de mulaje din plastilină, favorizând inteligența spațială și kinestezică.
 - **Construcții**: Crearea unei hărți interactive a Terrei folosind obiecte colorate.
 - **Știință**: „Învățăm matematica pe continentele Terrei” – fișe de lucru digitale în PowerPoint, combinând competențele logico-matematice cu orientarea spațială.

Se folosesc frecvent sarcini cu mai multe opțiuni, furnizând materiale multiple.

De exemplu, la sectorul *Construcții*, un grup de 7 copii are sarcina de a construi harta Terra, pe un marcaj realizat anterior de educatoare pe covor. Folosind jucării de culori corespunzătoare, copiii trebuie să diferențieze zonele de apă de cele de uscat (apa - albastru, uscat - maro, galben, verde, roșu). După realizarea construcției, preșcolarii au la dispoziție mai multe animale sălbatice specifice fiecărei zone. Sarcina lor este de a așeza pe fiecare continent atâtea animale cât a indicat cifra aflată pe marcajul de pe covor.

Sectorul *Artă* solicită celor 7 copii realizarea unor mulaje din plastilină reprezentând continentele planetei, folosind un model ajutător. Se finalizează activitatea prin asamblarea tuturor lucrărilor pe o planșă de culoare albastră, simbolizând apa, pentru a reconstitui “Harta Terrei”. Preșcolarii găsesc locul potrivit fiecărei părți componente, asociind literele scrise pe mulajele de lucru și pe harta suport. (Ex. Asia=AS, Africa=AF, Australia=AU, Antarctica=ANT, Europa=E, America de Nord=AN, America de Sud=AS).

Astfel, prin activități ce trezesc și mențin interesul copiilor, sunt stimulate inteligențele kinestezică, spațială, logico-matematică, naturalistă, lingvistică și interpersonală.

Evaluarea este continuă și diagnostică pentru a se înțelege cum să se facă predarea pe măsura nevoilor elevilor, elevii fiind evaluați pe mai multe căi.

La sectorul *Știință*, evaluarea se realizează prin folosirea de către copii a calculatorului pentru rezolvarea fișei de lucru, “Învățăm matematică pe continentele Terrei”. Aceasta a fost realizată cu programul PowerPoint, având conținut matematic (formare de grupe) dar și de cunoaștere a mediului înconjurător (animale sălbatice specifice fiecărui continent), solicitând în același timp deprinderi de mânăuire a mouse-ului și orientare spațială pentru așezarea imaginilor în pagina de lucru.

Într-o clasă diferențiată educatorul respectă nivelul de pregătire al fiecărui copil, așteaptă creșterea de la toți copiii, oferă tuturor șansa să cerceteze și să exerseze prin dificultăți crescătoare, oferă sarcini interesante, importante. Toți copiii trebuie să participe la propria lor educație. Cadrul didactic nu poate să nu respecte diferențele dintre preșcolari.

În cadrul sectorului *Biblioteca* se desfășoară activitatea “Cunoști continentele?”, realizată prin metoda Cubul. Grupul de 5 copii este format pe principiul respectării și exersării inteligențelor multiple. Rolurile din cadrul grupului sunt împărțite în funcție de inteligența dominantă a copiilor: Rostogolici- rostogolește cubul (kinestezică); Istețul- “citește” imaginea sau sarcina și pune întrebarea (lingvistică), Știe-Tot- reține sarcina pt a o reaminti colegilor la nevoie (interpersonală), Cronometru- cronometrează timpul necesar îndeplinirii unei sarcini (logico-matematică), Umoristul- încurajează grupul și menține optimismul (interpersonală).

Sarcina de lucru: pe fiecare fațetă a cubului este o imagine și o comandă ce trebuie îndeplinită de fiecare coechipier (Ex: 1- *Describe* continentul Europa; 2- *Compară* continentele Australia și Africa; *Analizează* pericolul rătăcirii în deșert; *Aplică*/desenează obiectele de care are nevoie omul în Antarctica; *Asociază* cuvântul “leu” cu alte cuvinte; *Argumentează* de ce nu trăiește antilopa la Polul Nord).

Toți copiii rezolvă sarcina individual în timpul alocat de Cronometru, fiecare prezentând pe rând răspunsul dat. Ei fac comentarii și pot solicita reformularea răspunsurilor, pentru corectitudinea acestora din punct de vedere gramatical dar și al exactității conform realului.

Cunoașterea și aplicarea teoriei inteligențelor multiple este importantă și din perspectiva reformei educaționale întrucât presupune reconsiderarea stilului didactic și actualizarea acestuia. Noul curriculum național are în vedere valorificarea maximă a fiecărui elev prin expunerea sa la situații variate care să-i dea ocazia să se manifeste în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente.

Activitatea de *Educare a limbajului* cu tema “Poveste creată”, oferă situații de exersare a inteligențelor lingvistice și interpersonale. Copiii sunt împărțiți în patru grupuri; fiecare echipă primește un set de jetoane cu imagini diferite (Ex: bărbat japonez, femeie africană, urs panda, copac, casa). Într-un interval de timp de 10 minute coechipierii vor colabora în cadrul grupului pentru a crea câte o poveste în care să se regăsească toate cuvintele reprezentate în jetoanele primite. După expirarea timpului, fiecare grup își desemnează un lider care va prezenta clasei povestea creată.

Educatorea consemnează poveștile create și alcătuiește Cartea cu povești a grupei mari. O altă variantă de finalizare a activității este ca fiecare grup să realizeze desene reprezentative pentru secvențele propriilor povești, adunate apoi în Cartea de povești a grupei.

Activitatea integrată “Călătorie pe Terra” continuă cu *Educație pentru societate*, abordând prin metoda Schimbă perechea, tema “Prietenie fără frontiere”. Se împart colectivului de copii medalioane reprezentând personaje (fete și băieți) de rase diferite (albă, neagră, galbenă) și îmbrăcați doi câte doi în haine de aceeași culoare. După primirea medalioanelor, copiii formează perechi respectând apartenența la aceeași rasă și având aceeași culoare la îmbrăcăminte. Copiii se așază pe doua cercuri concentrice, membrii perechilor fiind situați față în față.

Sarcina de lucru: compunerea unor mesaje de toleranță și respect reciproc între oamenii de rase diferite (contra cronometru). Perechile formulează cât mai multe mesaje în timpul acordat (1 minut). La comanda “Schimbă perechea!”, copiii din cercul exterior se rotesc în sensul acelor de ceasornic, formând pereche cu următorul copil. Se repetă sarcina de lucru până se ajunge, prin deplasarea cercului exterior, din nou la perechile inițiale. Se vor așeza apoi, în semicerc pentru consemnarea de către educatoare a mesajelor găsite de fiecare pereche inițială.

Se stimulează învățarea în perechi (inteligența interpersonală), permite colaborarea cu fiecare coleg din grupă. Dezvoltarea inteligențelor multiple stimulează cooperarea și ajutorul reciproc, educă toleranța și respectul pentru opinia celorlalți, dezvoltă limbajul și atenția.

Finalitatea zilei se realizează prin organizarea unei expoziții cu lucrările executate de copii,

Rezultate și analiză

Datele colectate au evidențiat o creștere semnificativă a implicării copiilor în activitățile educaționale, aceștia manifestând o mai mare autonomie în procesul de învățare. Implementarea metodelor activ-participative a condus la îmbunătățirea abilităților sociale, cognitive și emoționale, stimulând dezvoltarea inteligențelor multiple.

- **Observația directă** a arătat că peste 90% dintre copii au manifestat entuziasm crescut față de activitățile interactive și de cooperare, participând activ la rezolvarea sarcinilor propuse.
- **Evaluarea continuă** a evidențiat faptul că 85% dintre copii au reușit să aplice noile cunoștințe în contexte variate, demonstrând înțelegere și transfer de informații către situații noi.
- **Fișele digitale** au confirmat că utilizarea tehnologiei contribuie la dezvoltarea gândirii logice și practice, copiii demonstrând îmbunătățiri în operarea calculatorului și rezolvarea sarcinilor matematice.

De asemenea, în urma analizei activităților desfășurate, s-au observat progrese în următoarele direcții:

- **Dezvoltarea abilităților lingvistice:** Copiii și-au îmbunătățit capacitatea de a structura propoziții coerente și de a argumenta idei în cadrul activităților de grup.

- **Stimularea inteligenței interpersonale:** Lucrul în echipă a încurajat copiii să își exprime opiniile, să colaboreze și să își asume roluri diverse în cadrul sarcinilor educaționale.
- **Creșterea atenției și concentrării:** Activitățile interactive au determinat copiii să fie mai atenți la detalii și să își manifeste interesul față de procesul de învățare.

Prin compararea rezultatelor inițiale și finale, s-a constatat că metodele activ-participative au avut un impact pozitiv asupra motivației și implicării copiilor în activități, demonstrând eficacitatea acestora în procesul educațional.

Concluzii

Aplicarea metodelor activ-participative în educația timpurie reprezintă un element esențial pentru îmbunătățirea calității actului didactic. Aceste metode contribuie nu doar la învățarea eficientă a conceptelor, ci și la dezvoltarea unor competențe esențiale precum gândirea critică, creativitatea și cooperarea. Prin adaptarea strategiilor de predare la nevoile individuale ale copiilor, educatorii pot asigura o învățare mai profundă și mai motivantă.

Studiul realizat demonstrează că învățarea prin metode activ-participative sporește implicarea copiilor, îmbunătățește rezultatele educaționale și creează un mediu propice pentru explorare și colaborare. De asemenea, aceste metode încurajează formarea unei atitudini pozitive față de învățare, consolidând baza pentru dezvoltarea ulterioară a competențelor școlare și sociale.

În conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, educația trebuie să fie incluzivă și să asigure dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. Adoptarea unei abordări bazate pe inteligențele multiple și metodele active reprezintă o direcție esențială pentru modernizarea învățământului preșcolar și pentru pregătirea copiilor pentru provocările viitorului.

Bibliografie

- Gardner, H. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books, 1983
- Instruirea diferențiată (aplicații ale teoriei inteligențelor multiple) – ghid pentru formatori și cadre didactice, M.E.C., București 2001.
- Sarivan, Ligia. „Inteligențe multiple – o teorie pentru o practică școlară” în revista „Învățământul primar” nr.3/1996.
- Piaget, J. & Chomsky, N. „Teorii ale limbajului. Teorii ale învățării”, București, Editura Politică, 1988.
- Neacșu, I. „Instruire și învățare”, București, EDP, 1990.

ISTORIA DEVENITĂ MIT ÎN VIZIUNEA EMINESCIANĂ

Prof. Stoica Simona Florentina
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” din Galați

Mihai Eminescu, cel numit de G. Călinescu „*poetul național*”, a fost, în același timp, *un om al cetății*. Credința fecundă a acestuia în universalitatea etnică autohtonă poate fi apreciată ca o energie uriașă ce a dinamizat conștiința civică și națională. Preocupat permanent de mitul etnogenezei și de realizarea unei mitologii a istoriei naționale, Eminescu a fost inclus de către Mircea Vulcănescu, în ***Dimensiunea românească a existenței***, alături de Lucian Blaga, de Vasile Pârvan și de Nae Ionescu, printre cărturarii ce au susținut îndeosebi ideile dacismului și au contribuit la afirmarea istoriei noastre naționale. Prolifera operă a poetului național se definește printr-o multitudine de trăsături, al căror numitor comun este, în mod cert, implicarea sa totală în lupta, la nivel ideologic, pentru unitate și suveranitate națională. Seva creației lui Eminescu izvorăște din conștiința sa istorică asupra unității poporului român și din patriotismul său intrinsec. Plasându-se astfel în fața unui altar al patriei, entuziastul poet și-a consolidat încrederea în propriile abilități de a combate pe toți cei care negau originea daco-romană și dreptul la existența neîntreruptă în spațiul străbun.

Deși momentul începuturilor poetice ale lui M. Eminescu depășește, din punct de vedere temporal, epoca pașoptistă, poezia sa din această perioadă se încadrează în spiritul romantismului pașoptist, atât prin concepția despre rolul poeziei (mesianismul poetic), cât și prin tematică, prin atitudinea lirică, prin tonalitatea sentimentală și prin universul imagistic. În opinia Ioanei Em. Petrescu, M. Eminescu reprezintă „*prima ipostază fundamentală a unei mitologii poetice eminesciene care are ca principal articol de crez idealul mesianic al poeziei pașoptiste*”. Astfel, primele creații ale lui M. Eminescu stau sub semnul poeziei patriotice a epocii, afirmând ideea slujirii devotate și responsabile a țării. O definire poetică a sentimentului patriotic apare în poezia ***Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie***: „*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,/ Țara mea de glorie, țara mea de dor?/ Brațele nervoase, arma de tărie,/ La trecutu-ți mare, mare viitor!*”. Tonul este, poate, patetic, dar sinceritatea sentimentului exprimat este evidentă.

Romantismul dorește o literatură națională care să reflecte specificul poporului. Astfel, literatura romantică se inspiră din natură, istorie, folclor. În ceea ce privește istoria, tendința romantică este de idealizare a trecutului, de glorificare a eroilor, a luptei pentru libertate. Tema istoriei este considerată de romantici drept un mijloc de a evada din cotidian într-o vârstă ideală.

Pentru Eminescu, istoria este o temă de excepțională importanță în relevarea specificului național al literaturii. Versurile sale, pline de elemente mitice, creează o lume dominată de idei filozofice, toate familiare spiritului eminescian.

Istoria este privită de poet ca o „panoramă a deșertăciunilor” (***Memento mori***), ca mister al etnogenezei (***Strigoii***), ca spațiu întunecat al pasiunilor grele, precum în teatrul shakespearian (***Grue Sânger***) ca timp ideal de manifestare a geniului politic (***Scrisoarea III***), ca o carte în care sunt consemnate existența răului în lume, tendința spre inechitate (***Împărat și proletar***) și condiția nefericită a geniului

(**Scrisorile**). În poezia având drept temă istoria, Eminescu se arată profund impresionat de metamorfoza lumii sub puterea timpului. Peste tot se simte aceeași contaminare a temei istorice cu tema timpului.

O idee fundamentală pe care romantismul românesc o aduce în interpretarea istoriei este aceea a *dacismului*. Fiind integral orientat către o recuperare și o reabilitare a spiritualității dacice, mitul romantic al Daciei, ca paradis pierdut, se regăsește și în opera eminesciană, îmbogățit cu elemente ce încorporează mitul clasic al Romei. În opere precum *Rugăciunea unui dac* sau *Memento mori*, Dacia mitică eminesciană este un timp și spațiu al eroismului, o civilizație exemplară.

Poemul *Memento mori*, construit pe baza motivelor „vanitas vanitatum”, „ubi sunt” și „fortuna labilis” înfățișează o „panoramă a deșertăciunilor”, în momentele semnificative din istoria universală, de la Antichitate la Revoluția Franceză. Un loc important îl are în poem conturarea apogeeului istoriei Daciei, văzute ca un spațiu arcadian, al fericirii, și apoi cucerite de romani.

De altfel, din manuscrisele sale, rezultă că Eminescu plănuia să scrie o epopee dacică, un fel de „Gesta dacorum”. Zoe Dumitrescu Bușulenga, o voce profundă în exegeza eminesciană, considera că: „S-a vorbit mult despre tentativa poetului de a reface o mitologie dacică. Dar n-a fost doar o încercare de reconstituire în sensul obișnuit al pasiunii romantice pentru trecut, pentru pitoresc și culoare, ca la Hugo ori Scott. Îndreptându-se spre strămoși, construind o imagine a unei mirabile Dacii depărtate, făcând din Dochia un geniu tutelar al poporului care avea să se nască după lupta zeilor Romei cu aceia ai Daciei, adevărată, superbă teomahie, în *Memento mori*, Eminescu căuta o altă spiritualitate, stând la temelia unui alt mod de cunoaștere, integral, lipsit de interdicții”.

În marele tablou al nașterii și morții civilizațiilor, care e *Memento mori*, Dacia nu este pur și simplu o expresie de geografie istorică, ci simbolul libertății și al unității naționale. Așa cum afirma Ioana Em. Petrescu, „Dacia nu reprezintă o civilizație întemeiată de spiritul rațional, ci o vârstă a gândirii mitice; Dacia nu are început, nu cunoaște devenirea și pare sortită unei existențe veșnice”. Poemul capătă astfel o imagine aproape concretă a unei istorii devenite mit.

În alcătuirea peisajului autohton, așa cum apare el în poem, „*Munți se-nalță, văi coboară, râuri limpezesc sub soare*”, iar tărâmul e străbătut ca un ax transversal de „*fluviul cântării*” ca „element al unei geneze perpetue” (Ioana Em. Petrescu). Spațiul se completează în modul atât de familiar cititorului operei poetului: „*Acolo-s dumbrăvi de aur cu poiene constelate, / Codrii de argint ce mișcă a lor ramuri laminate / Și păduri de-aramă roșă răsunând armonios*”.

În timp ce Dacia lui Decebal trăiește sub egida unor idealuri eroice marcate de ideea libertății, Roma augustă prefigurează o formă de existență tragică, preluând rolul de creator al lumii. Două formațiuni statale cu misiuni profetice diferite nu pot trăi în toleranță, întrucât această toleranță conduce la perversitatea ambelor destine. Neservind aceluiași țel, dar luptând cu o intensitate și o încordare egale, pentru ideea lor, se avântă într-un conflict total, până când ideea dispariției unuia dintre combatanți devine iminentă.

Scrisoarea III evidențiază cel mai bine acest destin mesianic, continuând meditația pe tema predestinării. Mircea, conducătorul glorios al românilor, refuză să i se supună lui Baiazid, învingătorul de la Nicopole, și poartă un război din care iese victorios. Evocând aceste mărețe pagini de istorie românească, Eminescu subliniază ideea că spațiul autohton se încadrează într-o formă de existență predestinată gloriei eterne. **Scrisoarea III** (cu titlul din manuscris *Patria și patrioții*) are ca temă sincerul

patriotism în antiteză cu falsul patriotism. Poemul este construit pe antiteza trecut (prezentat sub forma unui poem eroic) și prezent (sub forma unui pamflet politic).

Episodul întâlnirii dintre Mircea și Baiazid, realizat antitetic, pune în evidență atitudinea celor doi conducători, raportarea lor la ideile de *patrie* și *popor*. Pentru Baiazid, patria echivalează cu gloria personală, în timp ce pentru Mircea patria înseamnă „*râul*”, „*ramul*”, „*tot ce mișcă-n țara asta*”, el autodefinindu-se printr-o calitate pe care o consideră comună românilor, patriotismul: „*N-avem oști, dară iubirea de moșie e un zid*”.

Partea a doua a poemului conține viziunea eminesciană asupra prezentului istoric, populat de politicieni parveniți, care afișează un fals patriotism. Omul este observat astfel ca un *zoon politikon* (*animal politic*, după definiția lui Aristotel). Finalul poemului cuprinde o invocare a trecutului salvator, reprezentat de această dată de Țepeș: „*Cum nu vii tu, Țepeș doamne, ca punând mâna pe ei,/ Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei,/ Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,/ Să dai foc la pușcării și la casa de nebuni!*”. Cele două figuri istorice evocate, Mircea și Țepeș, devin astfel *modele eterne*.

Eminescu a avut și alte proiecte inspirate din istoria națională, reliefând destinul unor personaje istorice cu aură legendară: Decebal, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Mihai Viteazul, Horia, Bogdan Dragoș, Andrei Mureșanu, făcând din ele simboluri supreme ale înțelepciunii și ale patriotismului. În acest sens, Zoe Dumitrescu Bușulenga afirma: „*Cu bogatele-i resurse istorice, cu fantezia-i romantică întoarsă spre trecute vremi de care s-au învrednicit cronicarii și rapsozii, vremi exaltate de maeștrii lui naționali participatori la curentul Daciei literare, Eminescu a socotit că vârsta de aur a poporului său era înapoi peste secole (...)*”.

În creația lui Eminescu, socialul, asemenea altor aspecte, constituie pretextul meditației filozofice, ocazii de a evidenția, în manieră romantică, inechitatea socială (***Împărat și proletar***), corupția societății (***Junii corupți***), politicianismul, lipsa patriotismului (***Scrisoarea III, Epigonii, Ai noștri tineri***), condiția geniului (***Scrisorile I-V, Luceafărul***).

Conceptul de *poezie socială* a fost folosit pentru a evidenția încărcătura afectivă și delimitarea cronologică în poezie, având la bază probleme legate de societatea prezentă sau vizând societatea viitoare. Pentru Eminescu însă, poet dominat de puternice sentimente patriotice, un aspect esențial al temei sociale este reprezentat de trecut. Măreția conducătorilor autohtoni din timpurile apuse, eclipsează starea de decădere socio-economică a prezentului. Creații precum ***Geniu pustiu*** sau ***Împărat și proletar*** conturează revolta în opera eminesciană.

Împărat și proletar este un poem romantic pe tema inechității sociale, a inegalității văzute ca dimensiune tragică a omenirii, ca rău fundamental al tuturor societăților. Este abordarea unei probleme de *filozofie socială*, făcută cu mijloacele poetului romantic. Poemul este articulat antitetic, evidențiind două atitudini opuse: luciditatea vizionară a proletarului, pe de o parte, și seninătatea pesimistă a Cezarului, pe de altă parte.

Pentru proletar, inechitatea are rădăcini sociale, ea apărând pe o anumită treaptă a evoluției societății, când „*...cei tari se îngrădiră/ Cu-averea și mărirea în cercul lor de legi;*”. Proletarul cere nu doar dispariția inegalităților, ci și a întregii civilizații anterioare care le-a provocat și le-a conservat: „*Formele se schimbă, dar răul a rămas*”. Lumea va putea apoi să fie reconstruită de la început, pe principiile echității și ale dreptății: „*Atunci vă veți întoarce la vremile-aurite*”.

Cezarul crede că inechitatea este de origine divină, privind-o ca pe o fatalitate: „*frâul*” lumii este ținut de un „*principiu rău*”. Chiar îndepărtat de la putere, aflat în exil, Cezarul gândește la fel: nu există soluții pentru rezolvarea inechității: „*Astfel umana roadă în calea ei îngheață, / Se petrifică unul în sclav, altu-mpărat*”. Atitudinea sa este, deci, una pasivă, contemplativă, de acceptare a destinului, devenind conștient de caracterul limitat al propriei vieți, care e o clipă, „*un vis al morții eterne*”.

Tema, eroii, conflictul poemului sunt luate din viața socială (războiul franco-prusac, Comuna din Paris, exilul lui Napoleon al III-lea), iar critica societății, a instituțiilor, a moravurilor încheagă mesajul, exprimând concepția poetului despre sensul devenirii istorice. Deși încărcătura este puternic ideologică, poemul constituie o meditație pe tema destinului, dezvoltând, de asemenea, motivul „lumii ca vis”.

De altfel, istoria, ca pentru toți poeții romantici, devine motiv de meditație; în poemul **Împărat și proletar**, consideră Doina Ruști, Eminescu subliniază „*inutilitatea revoluțiilor – cale vulgară de modelare a istoriei generale*”. Această viziune pare a fi influențată de filozofia lui Schopenhauer: „*Al lumii-ntregul sâmbur, dorința-i și mărirea / În inima oricărui i-ascuns și trăitor...*”. Pesimismul exprimat, de esență schopenhaueriană, nu înseamnă însă regretele unui egoist nefericit de propriul sau destin, ci se cristalizează în temerile și îngrijorările profunde față de soarta țării sale.

Opera eminesciană zugrăvește o întreagă istorie a spațiului românesc, din perioada antică până în timpurile sale, cu convingerea că aceasta îi este menirea: „*Tu crezi că eu degeaba m-am scoborât din stele, / Purtând pe frunte-mi raza a națiunii mele? / (...) / Să văd trecutu-n viață, să văd româna dramă, / Cum din mormânt eroii istoriei îi cheamă*” (**Întunericul și poetul**).

Bibliografie

- Bot, Ioana: *Eminescu explicat fratelui meu*, Editura ART, București, 2012;
- Călinescu, George: *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1982;
- Bușulenga, Zoe D.: *Eminescu*, Editura Tineretului, București, 1964;
- Bușulenga, Zoe D.: *Itinerarii prin cultură*, Editura Eminescu, București, 1982;
- Bușulenga, Zoe D.: *Mit arhaic - mit cultural - Poezia românească în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Istoria literaturii române. Studii*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1979;
- Eminescu, Mihai: *Poezii*, vol I, II, Editura Erc Press, București, 2009;
- Itu, Mircea: *Mihai Eminescu, spirit universal*, Editura Orientul Latin, Brașov, 1995;
- Nicolae, Nicolae I.: *Eminescu, azi*, Editura Ulpia Traiana, București, 1996;
- Petrescu, Ioana Em.: *Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică*, Editura Minerva, București, 1979;
- Ruști, Doina: *Scriitori români*, Editura Niculescu, București, 2004;
- Todoran, Eugen: *Eminescu*, Editura Minerva, 1972;
- Vulcănescu, Mircea: *Dimensiunea românească a existenței*, Editura Eikon, Cluj, 2009.

Adaptarea resurselor didactice pentru învățarea online și mixtă sincronă

Prof. Rodica-Magdalena STOVICEK

***Școala Gimnazială
„Sf. Dumitru” Craiova***

Predarea la distanță, dar mai ales predarea în timp de criză, necesită din partea profesorilor o gândire creativă și flexibilă asupra modului în care pot sprijini elevii să atingă obiectivele esențiale ale disciplinelor predate.

În cazul continuării activităților didactice, exclusiv în mediul online sau în format mixt sincron, recomandările formulate de UNESCO în primăvara lui 2020 trebuie transpuse individual, în practică, de fiecare profesor la nivel de unitate școlară.

Abordarea flexibilă a procesului didactic

Flexibilitatea profesorului se referă la disponibilitatea de a proiecta și realiza activități de învățare variate, la împletirea activităților online sincrone cu cele asincrone, la alegerea diverselor medii de comunicare, la adaptarea continuă a activității pliată pe dificultățile de învățare și comunicare identificate etc.

Concentrare pe cele mai importante rezultate ale învățării

Ținând cont că elevii învață în online mai puțin decât f2f, iar cei defavorizați și mai puțin datorită accesului limitat sau inexistent la mediul online, profesorii ar trebui să stabilească, în funcție de clasele pe care predau, diferențiat, care sunt cele mai importante rezultate ale învățării pe care ei le doresc a fi obținute, prioritizarea temelor, a exemplelor celor mai relevante etc.

Accesibilizarea învățării pentru toți elevii

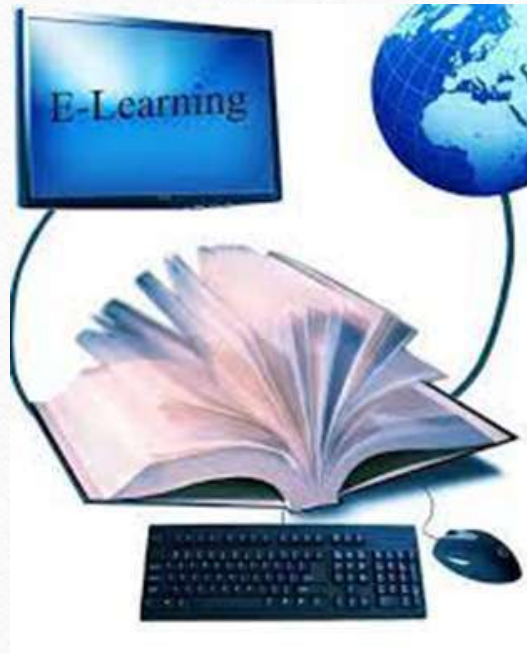
Găsirea de soluții viabile pentru toți elevii, oferind activități variate, online și offline, activități sincrone dar și comunicare asincronă pentru a facilita partajarea dispozitivelor în familiile numeroase, accesibilizare resurselor de învățare pentru elevii cu dizabilități etc.

A nu se replica în online învățarea f2f

Predarea online sincronă diferă de predarea față în față tradițională, ceea ce implică necesitatea adaptării resurselor și metodelor didactice, pentru predarea online.

Includerea învățării digitale online cu activități offline

Ar trebui încurajate proiectele colaborative, pentru a ține unită comunitatea de învățare, dar și partajarea și prezentarea rezultatelor individuale sau de grup.

Proiectarea unei evaluări online autentice

Ținând cont de posibilitățile de documentare online, evaluarea poate fi adaptată pentru a lăsa elevului libertatea de a alege modul de prezentare, instrumentul preferat pentru a crea și publica produsele sau rezultatele învățării. Se pot propune pentru evaluare probleme din viața reală, de nivel local sau global, rezultate pe care să le comunice în comunitatea de interes.

Utilizarea evaluării formative

Posibilități de evaluare formativă sunt chestionarea elevilor în timpul unei prezentări/activități sincrone, răspunsuri individuale (fără a fi văzute de colegi înainte de a posta fiecare răspunsul propriu), reflecții scurte, rezumate (eseul de 5 minute, tehnica 3-2-1 etc.), întrebări puse unor invitați/profesori/colegi în mod sincron, online, respectiv utilizarea diferitelor instrumente online

Construirea unei comunități a clasei

Mulți elevi folosesc social media pentru a se conecta, a-și împărtăși videoclipuri, fotografii și alte artefacte digitale, aproape zilnic. În clasă putem să utilizăm instrumente online, prin care să întărim comunitatea clasei, permițând interacțiunea video într-un mediu sigur.

Astfel, elevii pot înregistra scurte răspunsuri video pe subiectele de interes/predate, să reflecteze asupra învățării, să prezinte proiectele realizate individual sau în grup, să răspundă colegilor tot în format video, activitatea fiind monitorizată și evaluate de către profesor.

Menținerea legăturii cu elevii

Presupune o comunicare regulată, după un program prestabilit și cunoscut/agreat de elevi, o comunicare substanțială despre conținutul învățării, despre rezultatele așteptate, despre activități, cerințe, dând feedback constant și fiind prezent în clasa online, o comunicare proiectată și condusă de cadrul didactic, el fiind inițiatorul interacțiunii.

De reținut!

Abordarea flexibilă a procesului didactic implică flexibilitatea profesorului în designul activităților, resurselor și interacțiunii cu elevii.

Organizarea procesului de învățământ, în cazul în care există și o componentă online sincronă se bazează pe recomandările UNESCO: accesibilizare, concentrarea pe rezultatele importante ale învățării, menținerea comunității clasei, realizarea unei evaluări autentice, bazate preponderent pe evaluare formativă etc.

Resursele pentru învățarea online (sincronă și/sau asincronă) se pot clasifica în patru grupe mari, astfel:

1. resurse centrate pe elev – relevante, adaptate nevoilor, rolurilor și responsabilităților elevului pentru viața profesională, socială etc.;
2. resurse ce vizează motivarea elevilor pentru învățare – resurse pentru a dezvolta experiențe de învățare motivante;
3. resurse interactive – resurse pentru a menține atenția și interesul pentru învățare al elevilor;
4. resurse personalizate – resurse adaptate pentru nevoile individuale ale elevilor – diferențierea învățării, resurse pentru activități remediale etc.

Instruire sincronă

Instruirea sincronă se desfășoară în cadrul unei clase virtuale în care elevii și profesorii se întâlnesc și activează ca și cum s-ar afla fizic în același loc (se aseamănă cu instruirea față în față). Instruirea sincronă poate fi realizată în aceste clase prin utilizarea de secvențe video, audioconferințe, dar și prin chat online, difuzare de clipuri video în direct – webcasting, screensharing, utilizarea tablelor interactive etc. Drept caracteristici menționăm realizarea în timp real, programată, colectivă și colaborativă, prin comunicare didactică directă.

Instruirea asincronă

Este antonimul instruirii sincrone. În acest caz, comunicarea se realizează prin canale și aplicații asincrone, care au rolul de a menține legătura dintre participanți, în cazul în care aceștia nu pot fi simultan online. Aceasta este o componentă principală a învățării flexibile, permițând combinarea procesului didactic cu alte activități individuale. Soluțiile asincrone de e-learning permit elevilor să se conecteze la mediul de învățare oricând, folosind în ritm propriu resursele puse la dispoziție. Astfel învățarea are loc la momente de timp convenabile fiecărui elev, dar și profesorul poate monitoriza progresul la momente de timp ajustabile propriului orar.

De reținut!

- Activitățile de învățare online pot fi organizate sincron sau asincron în funcție de tema predată, rezultatele dorite ale învățării, organizarea în ansamblu la nivel de instituție a activității etc.
- Activitățile didactice sincrone se desfășoară în cadrul unei clase virtuale și pot fi realizate prin video – și audioconferințe, prin chat online, difuzare de video în direct – webcasting, screensharing, utilizarea tablelor interactive etc. - Instruirea sincronă este benefică pentru a fi discutate subiecte mai puțin complexe, planificarea de sarcini, pentru prezentarea de concepte generale, exemplificări diverse, discuții, feedback etc.

- Provocările instruirii sincrone sunt date de aspecte tehnice (de exemplu acces la Internet) și de învățare (de exemplu competențele digitale reduse ale profesorilor), implicarea scăzută în activitatea didactică a elevilor, motivația scăzută pentru învățare, evaluarea corectă și la timp a activității elevilor, încărcarea cognitivă a elevilor etc. - Activitățile didactice asincrone presupun comunicarea cu elevii prin canale și aplicații asincrone, în cazul în care aceștia nu pot fi simultan online.

-
- Învățarea asincronă este o componentă principală a învățării flexibile, elevii învățând oricând, în ritm propriu.
 - Învățarea asincronă este benefică pentru abordarea unor subiecte complexe, care necesită citirea cu atenție sau reflecții profunde.
 - Ca variante de învățare asincronă amintim învățare autoreglată online cu Î&R în timp real, învățarea colaborativă online ghidată de profesor, MOOC etc.

Resurse:

<https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2021/02/Ghidpracticderesurseeducationalesidigitalepentruinstruireonline.pdf>

www.asociatiechsoup.ro

<https://meet-and-code.org/ro/ro/about>

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD)

United Nation (2020). UNESCO Institute for Information Technologies in Education Publications. <https://iite.unesco.org/publications/>.

https://www.alegetidrumul.ro/uploads/calificari/162/Materiale%20didactice/IX_XII_Strategii%20didactice%20in%20mediul%20online_prof.GheorgheC1.pdf

MODELE EDUCATIONALE CARE SPRIJINĂ CREAREA UNUI MEDIU DE ÎNVĂȚARE COLABORATIV, BAZAT PE RESPECT ȘI INOVAȚIE

Surugiu Bianca Adriana

Într-o eră a schimbărilor rapide și a dezvoltării tehnologice continue, educația joacă un rol crucial în formarea unui viitor sustenabil și inovator. Unul dintre obiectivele fundamentale ale educației contemporane este crearea unui mediu de învățare care să fie nu doar eficient, dar și colaborativ, bazat pe respect reciproc și încurajarea inovației. În acest context, diferite modele educaționale emergente au fost concepute pentru a sprijini aceste principii esențiale, prin crearea unui spațiu în care atât elevii, cât și profesorii, să poată contribui activ la procesul de învățare.

1 Modelul învățării colaborative

Unul dintre cele mai eficiente modele educaționale pentru crearea unui mediu de învățare colaborativ este învățarea colaborativă (collaborative learning). Acesta pune accent pe interacțiunea dintre elevi, stimulându-i să lucreze împreună pentru a rezolva probleme, a dezvolta proiecte comune și a învăța unii de la alții. De exemplu, în cadrul acestui model, elevii pot forma grupuri pentru a discuta teme sau pot participa la activități de învățare bazate pe rezolvarea de probleme. Colaborarea nu doar că sprijină înțelegerea materialului într-un mod mai profund, dar și dezvoltă abilități de comunicare, lucru în echipă și leadership.

Prin integrarea acestui tip de învățare în cadrul școlilor, se creează un climat de respect reciproc, în care fiecare elev își aduce aportul unic, iar diversitatea ideilor este apreciată. Mai mult, învățarea colaborativă poate sprijini inovarea, deoarece elevii sunt provocați să gândească creativ pentru a depăși provocările cu care se confruntă în timpul colaborării.

2. Modelul constructivist

Un alt model care favorizează învățarea colaborativă și respectul reciproc este modelul constructivist, dezvoltat de teoreticianul Jean Piaget și continuat de alți educatori precum Lev Vygotsky. Conform acestui model, învățarea nu este un proces pasiv, ci unul activ, în care elevii își construiesc propriile cunoștințe pe baza experiențelor anterioare. Profesorii nu sunt doar surse de informații, ci ghizi care sprijină procesul de învățare.

Un aspect important al acestui model este colaborarea între elevi. Conform teoriilor constructiviste, învățarea are loc cel mai eficient atunci când elevii discută și colaborează pentru a soluționa problemele. În acest cadru, respectul pentru opiniile și ideile colegilor este esențial, iar diversitatea de perspective poate conduce la soluții inovatoare și originale. În plus, procesul de învățare devine mai personalizat, elevii având posibilitatea să aplice cunoștințele într-un mod care are sens pentru ei și să colaboreze într-un cadru de încredere.

3. Modelul învățării prin proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Învățarea prin proiecte (PBL) este un alt model educațional care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ și inovator. Acest model pune accent pe realizarea unor proiecte de lungă durată, în cadrul cărora elevii lucrează împreună pentru a rezolva o problemă reală

sau pentru a crea un produs. Proiectele pot fi interdisciplinare, abordând subiecte din mai multe domenii de studiu, și oferă elevilor ocazia de a învăța prin experiență.

În cadrul PBL, elevii sunt încurajați să își asume roluri specifice în echipă, să comunice eficient și să aprecieze contribuțiile celorlalți. Acest tip de învățare promovează respectul reciproc și colaborarea activă, iar soluțiile inovative sunt adesea rezultatul diversității ideilor și abordărilor. În plus, învățarea prin proiecte încurajează gândirea critică și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, aspecte esențiale într-o lume în continuă schimbare.

4. Educația bazată pe tehnologie

În ultimii ani, tehnologia a jucat un rol important în sprijinirea unui mediu educațional colaborativ și inovator. Modelele educaționale care integrează tehnologia, cum ar fi învățarea online sau învățarea hibridă, permit elevilor să colaboreze în moduri noi și să acceseze resurse educaționale din întreaga lume. Platformele online, aplicațiile de învățare și software-ul educațional permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, să comunice eficient și să împărtășească idei și resurse.

Un exemplu concret este utilizarea platformelor de învățare colaborativă, cum ar fi Google Classroom sau Microsoft Teams, care permit elevilor să creeze grupuri de lucru, să își partajeze ideile și să lucreze simultan la documente sau proiecte. Aceste instrumente tehnologice nu doar că facilitează învățarea colaborativă, dar și sprijină inovația, deoarece elevii pot utiliza tehnologii noi pentru a crea soluții creative și pentru a explora noi modalități de învățare.

5. Modele educaționale bazate pe învățarea socială și emoțională (SEL)

Într-un mediu educațional care pune accent pe respect și colaborare, este esențial să se dezvolte și abilități sociale și emoționale. Modelele educaționale bazate pe învățarea socială și emoțională (SEL) ajută elevii să își dezvolte competențe precum empatia, auto-reglarea emoțională, abilități de comunicare și rezolvare a conflictelor. Aceste abilități sunt esențiale pentru crearea unui mediu de învățare respectuos, în care toți participanții se simt valorizați și înțeleși.

Prin integrarea activităților SEL în procesul educativ, elevii învață să își gestioneze emoțiile, să colaboreze eficient și să dezvolte relații interpersonale sănătoase. De asemenea, un astfel de model educațional promovează inovația, deoarece elevii care sunt în măsură să colaboreze și să își regleze emoțiile sunt mai capabili să exploreze noi idei și soluții, fără frica de eșec sau de respingere.

Concluzie

Modelele educaționale care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație sunt esențiale pentru dezvoltarea unei generații capabile să facă față provocărilor viitorului. Prin implementarea unor abordări precum învățarea colaborativă, modelul constructivist, învățarea prin proiecte, integrarea tehnologiei și educația bazată pe învățarea socială și emoțională, școlile pot oferi un cadru în care elevii sunt încurajați să învețe împreună, să respecte diversitatea și să inoveze. Aceste principii nu doar că îmbunătățesc procesul educațional, dar contribuie și la formarea unor cetățeni responsabili, creativi și empatici, capabili să aducă un impact pozitiv în societate.

ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROIECTE

Șut Adriana Otilia, Școala Gimnazială "Simion Bărnuțiu" Zalău

Învățământul contemporan se confruntă cu obstacole semnificative, impunându-ne să adaptăm modele educaționale flexibile, care să fie incluzive și axate pe nevoile elevilor. Un climat de studiu colaborativ, construit pe respect reciproc și inovație, contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a abilităților socio-emoționale. Printre paradigmele educaționale care susțin o astfel de abordare, putem menționa modelul pedagogic al învățării prin proiect (Project-Based Learning - PBL), modelul Montessori, cel al învățării colaborative și metodele didactice promovate de personalități românești precum Spiru Haret sau Ioan Cerghit.

Învățarea bazată pe proiecte (PBL) este un model educațional centrat pe elev, care implică rezolvarea unor probleme autentice și realizarea unor proiecte complexe, cu aplicabilitate directă în viața reală. Printre principiile acestui model se numără:

- Lucrul în echipă, potrivit căruia elevii cooperează în grupuri pentru a găsi soluții creative la problemele puse;
- Autonomia și responsabilitatea elevilor, aceștia fiind implicați activ în procesul de învățare, fiind răspunzători de rezultatele propriei munci;
- Abordarea interdisciplinară presupune ca proiectele dezvoltate să integreze cunoștințe din diverse domenii, asigurând o învățare completă;
- Stimularea gândirii critice și inovatoare, astfel elevii sunt încurajați să gândească critic, să pună întrebări și să vină cu soluții originale.

Studiile demonstrează că elevii care participă la activități de tip PBL (Project-Based Learning) își dezvoltă abilități cheie pentru lumea de azi, precum: abilități sociale mai bune, motivație sporită și o aplicabilitate reală a cunoștințelor. Aceste competențe îi ajută să comunice eficient, să negocieze și să colaboreze. Temele actuale și practice îi fascinează și îi fac curioși. În plus, elevii pot observa efectele muncii lor, fapt care le întărește încrederea în ei înșiși.

Diverse cercetări, atât la nivel internațional, cât și național, au subliniat impactul benefic al învățării prin proiect (PBL) asupra procesului de învățare. Un exemplu în acest sens este dat de lucrarea lui Blumenfeld și colegii săi (1991), care demonstrează că elevii implicați în proiecte de o anvergură mai mare își cultivă abilitățile de autoreglare și o înțelegere solidă a conceptelor

studiate. Krajcik și Blumenfeld (2006) au constatat, de asemenea, că PBL alimentează curiozitatea elevilor și le sporește performanțele școlare, mai ales în disciplinele științifice și matematică.

În România, lucrările lui Ioan Cerghit subliniază importanța metodelor active de predare, în care elevii sunt implicați activ în procesul educațional, aliniindu-se perfect cu principiile PBL. Cerghit (2008) argumentează că metodele active, cum ar fi PBL, contribuie la o învățare mai profundă și mai durabilă, permițând elevilor să-și dezvolte autonomia în gândire și capacitatea de a aplica cunoștințele în contexte variate. De asemenea, el evidențiază faptul că predarea centrată pe elev, bazată pe investigație și descoperire, este esențială pentru formarea unor competențe transversale, necesare în societatea contemporană. Conform lui Cerghit, integrarea proiectelor în procesul educațional ajută la depășirea rigidității metodelor tradiționale și la dezvoltarea unei culturi a învățării bazate pe experiență și colaborare.

Un exemplu specific de aplicare a învățării bazate pe proiect este Proiectul "Orașul viitorului". Acest proiect are ca scop stimularea abilităților de gândire critică și creativă ale elevilor prin crearea unui oraș durabil, pregătit pentru provocările care vor apărea în viitor. Elevii sunt provocați să examineze problemele contemporane legate de mediu și dezvoltare urbană, să lucreze împreună și să vină cu soluții inovatoare pentru o calitate a vieții îmbunătățită. Proiectul presupune utilizarea unui spectru larg de materiale, variind de la hărți și schițe tehnice la simulări pe computer și modele fizice.

Implementarea proiectului a inclus câteva faze distincte:

- ❖ Faza de documentare în care elevii au explorat diverse exemple de orașe verzi de pe mapamond, analizându-le soluțiile inovatoare.
- ❖ Faza de concepție, unde pe baza informațiilor adunate, echipele au conceput schițe și modele tridimensionale ale orașului ideal al viitorului.
- ❖ Faza de expunere a impus prezentarea creațiilor în fața colegilor și părinților, iar cele mai inspirate idei au fost incluse într-o expoziție organizată la școală.
- ❖ Colaborarea cu administrația locală, moment în care propunerile au fost înaintate către reprezentanții primăriei pentru o eventuală validare, fapt ce sporește motivația elevilor și relevanța întregului proiect.

Un alt proiect similar este "Exploratorii biodiversității", care are ca scop aprofundarea cunoștințelor despre biodiversitate și importanța protejării mediului înconjurător. Elevii explorează ecosistemele locale, identifică specii de plante și animale, analizează impactul

activităților umane și propun soluții pentru conservarea acestora. Proiectul este interdisciplinar, combinând biologia, geografia și educația civică.

În prima etapă, elevii au efectuat observații pe teren. Aceștia au făcut excursii în parcuri naturale și rezervații, documentând speciile de plante și animale întâlnite. Au realizat fișe de observație și fotografii, analizând impactul factorilor umani asupra ecosistemului.

Un moment deosebit pentru elevi a fost colaborarea cu specialiști în ecologie, care au fost invitați să ofere feedback și sfaturi despre conservarea biodiversității.

În cele din urmă, elevii au împărtășit rezultatele lor prin intermediul unei expoziții tematice și au creat un ghid digital cu speciile protejate din zonă. Anumite echipe au venit cu idei concrete, precum montarea de hrănituri pentru păsări sau organizarea de acțiuni de ecologizare.

Modelul de învățare prin proiecte încurajează un mediu de studiu colaborativ, respectuos și inovator, crucial pentru dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor, cum ar fi gândirea critică, spiritul de echipă și inovația. Acest model îi ajută pe elevi să fie pregătiți pentru a face față provocărilor care vor apărea, având abilități utile într-o societate în permanentă transformare. Reușita acestui model depinde de formarea continuă a profesorilor și de implicarea activă a comunității, elemente esențiale pentru o educație de calitate.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, *Pedagogia învățării prin proiecte*, Editura Polirom, Iași, 2008.
2. Blumenfeld, P. C., Krajcik, J. S., & Palinscar, A. S., *Learning and instruction: An examination of the Project-Based Learning Model*, Editura Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah, 2006.
3. Haret, Spiru, *Școala modernă și educația românească*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1912.
4. Krajcik, J. S., & Blumenfeld, P. C., *Project-Based Learning and the Science Classroom*, Editura Springer, New York, 2006.

Aceste simboluri indică grăsimi
si zaharuri adăugate in alimente.

- grăsimi (prezente natural sau adăugate)
- ▽ zaharuri (adăugate)

SURSE DE CALCIU

2 – 3 porții

SURSE DE PROTEINE

2 – 3 porții

LEGUME

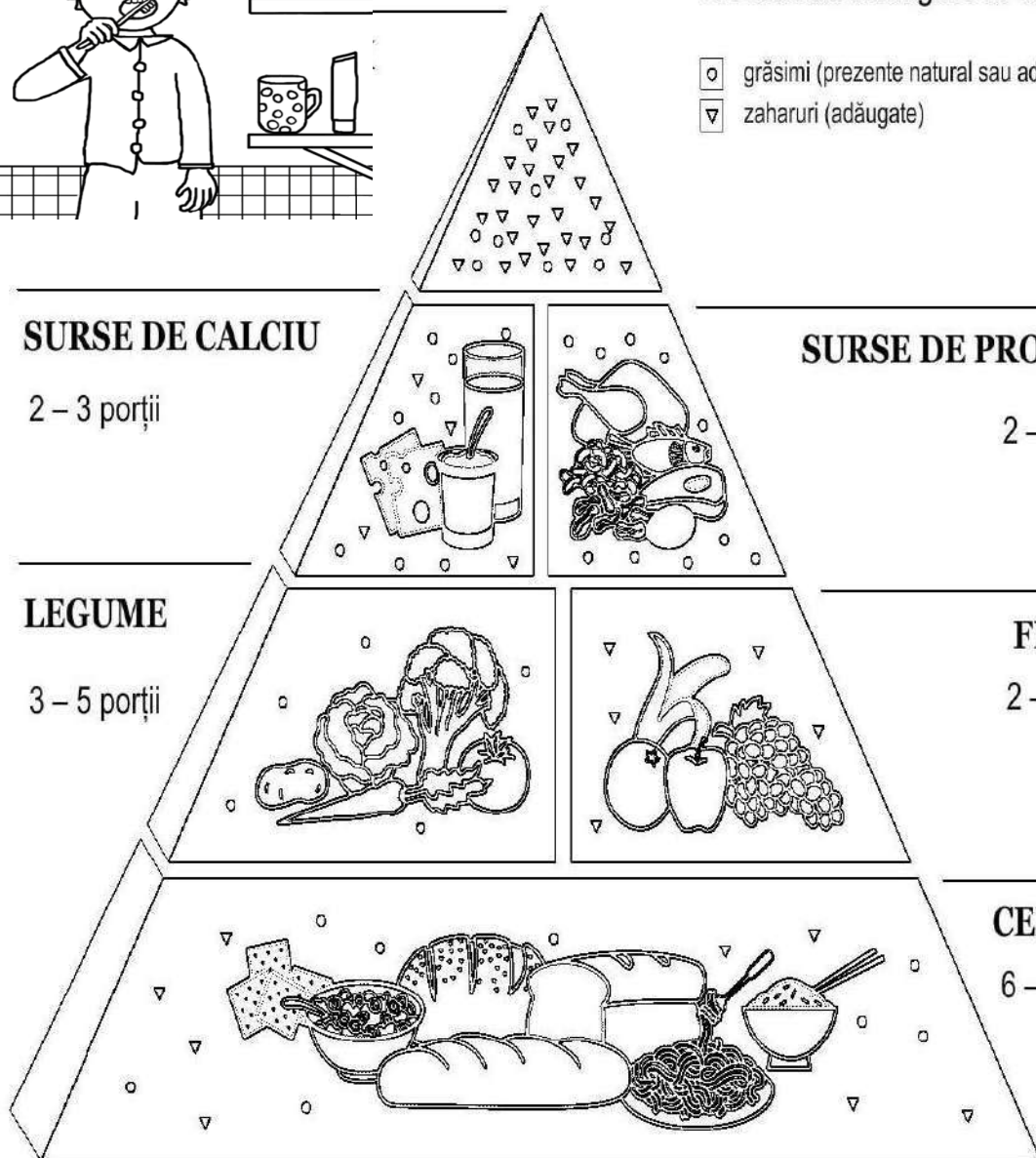
3 – 5 porții

FRUCTE

2 – 4 porții

CEREALE

6 – 11 porții

G
R
Ă
D
I
N
I
Ț
A
c
u
P.
N.
N.
R.
2

P
R
O
G

RAMA ACTIVITĂȚI OPȚIONALE

Profesor educație timpurie Tahir Luiza Veronica

Grădinița cu P.P.” Phoenix” , Craiova,Dolj

PRIETENII SĂNĂTĂȚII

EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE

EDUCATOARE: Prof. Tahir Luiza Veronica

GRUPA : Mare

ANUL ȘCOLAR: 2025/2026

DENUMIREA OPȚIONALULUI : *Prieteni sănătății!* (Educație pentru sănătate)

TIPUL OPȚIONALULUI: La nivelul mai multor domenii experiențiale

DOMENII EXPERIENȚIALE VIZATE: Domeniul limbă și comunicare, Domeniul om și societate

NIVELUL DE VÂRSTĂ/GRUPA: Nivelul II (5-6 ani); Grupa mare

GRUP ȚINTĂ: prescolarii

DURATA: 1 an scolar

ARGUMENT

Dreptul la sănătate este unul din drepturile fundamentale ale omului. Conform Organizației Mondiale a Sănătății, sănătatea individului este definită drept “o stare de bine fizică, mentală și socială și nu doar absența bolii sau infirmității”.

Educația pentru sănătate încă de la vârsta preșcolară, reprezintă una din principalele căi de promovare a cunoștințelor corecte privind diferite aspecte ale sănătății și totodată de formare a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil și sănătos.

Când vorbim despre educație, nu trebuie să se piardă din vedere faptul că orice activitate umană este supusă unei legi suverane : adaptarea individului la mediul său, dar și întreținerea sănătății lui.

Educația pentru sănătate este un drum sigur, prin care noțiunile ajung la copilul de vârstă preșcolară ca reguli sau norme ce vor pătrunde adânc în modul de viață cotidian.

A învăța copilul , de la cea mai fragedă vârstă să fie îngrijit, să respecte reguli de igienă personală , să se obișnuiască cu un regim rațional de alimentație, înseamnă a pune baze trainice formării comportamentului igienic.

Grădinița îi învață pe copii cum să se poarte în natură și în societate, cum să se raporteze la ceilalți oameni, cum să trăiască frumos, demn și sănătos. Educația pentru sănătate trebuie să înceapă la vârste mici pentru că în această etapă se dobândesc obiceiuri care sunt relevante pentru activitățile ulterioare. Sănătatea reprezintă un concept cu câteva aspecte ce cuprind dimensiunile: emoțională, intelectuală, fizică, socială și spirituală. Sănătatea înseamnă mai mult decât absența bolii. Ea este un proces ce contribuie la bunăstare și echilibru. Dacă ne pierdem sănătatea putem spune că am pierdut totul.

Prin opționalul prezentat urmărim realizarea unor activități menite să-i familiarizeze pe copii cu cele mai necesare noțiuni de igienă, de întărire a stării de sănătate a organismului și

combatere a factorilor de risc. Reguli de igienă, boli cauzate de nerespectarea acestora, probleme legate de alimentație, vestimentație, factori de mediu sunt doar câteva dintre aspectele pe care copiii trebuie să le cunoască și să le înțeleagă. Deprinderile igienico-sanitare ale celor mici poartă amprenta tipului de educație primit în familie. Copiii reprezintă continuitatea unei culturi, a unui sistem de valori morale. A învăța copilul, de la cea mai fragedă vârstă să fie îngrijit, să respecte regulile de igienă personală, să se obișnuiască cu un regim rațional de alimentație, înseamnă a pune bazele trainice ale formării comportamentului igienic. Lipsa deprinderilor igienice creează dificultăți în respectarea regimului din grădiniță, îngreunează activitatea educatoarei, diminuează calitatea procesului de învățământ.

Deprinderile elementare de igienă trebuie imprimate de timpuriu pentru a deveni elemente ale modului de viață cotidian. Deprinderile igienice odată formate, îi dau copilului siguranță în acțiune, încredere în posibilitățile lui, chiar îi formează o oarecare independență. Lipsa deprinderilor igienice creează dificultăți în respectarea regimului din grădiniță, îngreunează activitatea educatoarei.

Modul de abordare a acestor activități pleacă de la ideea că este bine pentru copii să înțeleagă că sănătatea înseamnă un mod de viață echilibrat.

Formarea deprinderilor igienice începe în familie și este completată în grădiniță, iar mai târziu, în școală.

Recunoscând rolul exemplului personal, al dialogurilor și al activităților aplicative de exersare a deprinderilor igienice, activitatea opțională aleasă pentru a fi desfășurată în grădiniță are un rol formativ deosebit, prin stimularea motivației intrinseci, stând la baza comportamentului civilizat al adultului de mâine.

De aceea, este necesar să-i ajutăm pe copii, încă de la cele mai fragede vârste, să cunoască, să înțeleagă și să respecte anumite norme de igienă, să socotească SANATATEA ca fiind cea mai de preț comoară, căci numai având o stare de sănătate bună ei își pot desfășura activitatea zilnică în cele mai bune condiții și pot avea rezultate instructiv – educative eficiente.

COMPETENTE CHEIE

- I. Conștientizarea importanței pe care o are sănătatea pentru dezvoltarea armonioasă a organismului și cultivarea interesului pentru menținerea acesteia;
- II. Însușirea unor norme de comportament pentru asigurarea echilibrului dintre sănătatea individuală și cea colectivă.
- III. Formarea unui mod de viață sănătos: cunoașterea elementelor principale ale regimului zilnic și a necesității respectării lui; conștientizarea faptului că alimentația corectă stă la baza sănătății;

COMPETENTE SPECIFICE

- I.1. Să cunoască noțiuni legate de igiena proprie în vederea unei dezvoltări armonioase a personalității;
- I.2. Să conștientizeze importanța pe care o are sănătatea și menținerea ei;
- I.3. Să identifice regulile de igiena și conduita sănătoasă.
- II.1. Să cunoască principalele reguli de igienă personală, dovedind aceasta și prin folosirea din proprie inițiativă a obiectelor sanitare personale;
- II.2. Să înțeleagă necesitatea curățeniei, păstrându-și curate corpul, hainele, camera;
- II.3. Să cunoască implicațiile respectării regulilor de igienă personală și consecințele nerespectării acestora;
- III.1. Să înțeleagă că după o activitate solicitantă sunt necesare și binevenite jocul și odihna;
- III.2. Să cunoască alimentele de bază, să le diferențieze, consumând toată gama de alimente;

EXEMPLE DE COMPORTAMENTE

- Să identifice principalele părți ale organismului uman;
- Să înțeleagă noțiunile de sănătate, igienă, boală;
- Să aplice corect normele igienico-sanitare;
- Să înțeleagă normele de igiena a pielii, parului, unghiilor, dinților, urechilor și riscurile la care se expun prin nerespectarea lor;
- Să recunoască comportamentele sănătoase și comportamentele de risc;
- Să cunoască alimentele ce mențin sănătatea dinților și să le evite pe cele ce le dăunează;
- Să folosească corect obiectele de igienă personală;
- Să cunoască principalele reguli de igienă personală (și să le aplice);
- Să cunoască alimentele de bază care ajută la menținerea sănătății corporale;
- Să identifice rolul activității și a odihnei în menținerea sănătății;

ELEMENTE DE CONȚINUT:

I. Noțiuni elementare de anatomie și fiziologie.

1. Corpul uman – părți componente
2. Organele de simț
3. Starea de sănătate / boala

II. Igiena personală

1. Igiena cavității bucale
2. Igiena mainilor, a unghiilor
3. Igiena corpului
4. Igiena îmbrăcăminte, încălțăminte
5. Boli cauzate de lipsa igienei

III. Activitate si odihna

1. Regimul de activitate si odihna in perioada copilariei

ACTIVITATI DE INVATARE :

Competente specifice	Exemple de activitati de invatare
I.1. Sa constientizeze importanta pe care o are sanatatea si mentinerea ei;	*activitati de cunoastere si intelegere a noțiunilor de sănătate, igienă, boală; *cunoasterea (recunoasterea) simptomelor unor stări de boală; *audierea unor texte cu conținut igienico-sanitar (povești, teatru de păpuși, ghicitori)
I.2. Sa identifice regulile de igiena si conduita sanatoasa;	* Să cunoască principalele reguli de igienă personală (si să le aplice);
II.1. Să cunoască principalele reguli de igienă personală, dovedind aceasta și prin folosirea din proprie inițiativă a obiectelor sanitare personale;	* exercitii de folosire corectă a obiectelor de igienă personală; *jocuri de diferențiere a obiectelor de igienă pesonala de ale celorlalți; * Realizarea unor dialoguri cu preșcolarii privind mesajul ce se desprinde din textele cu conținut igienico-sanitar.

II.2. Să înțeleagă necesitatea curățeniei, păstrându-și curate corpul, hainele, camera;	*discutii despre necesitatea pastrarii curateniei hainutelor, camerei, locului de joaca, igienei corporale; * Participarea la unele activități practice cu conținut igienico-sanitar
II.3. Să cunoască implicațiile respectării regulilor de igienă personală și consecințele nerespectării acestora;	* respectă normele igienico-sanitate de baza si le foloseste adecvat; * discutii legate de normele de igiena a pielii, parului, unghiilor, dintilor, urechilor si riscurile la care se expun prin nerespectarea lor;
III.1. Să înțeleagă că după o activitate solicitantă sunt necesare și binevenite jocul și odihna;	*identificarea rolului pe care il au activitatea și odihna in menținerea sănătății; * respectă programul zilnic pentru dezvoltarea armonioasă a organismului;
III.2. Să cunoască alimentele de bază, să le diferențieze, consumând toată gama de alimente;	*alegerea alimentelor de bază care ajută la menținerea sănătății corporale; *intelege modul in care trebuie consummate fructele si legumele; *Să cunoască alimentele ce mențin sănătatea dinților si sa le evite pe cele ce le dăunează;

METODE ȘI MIJLOACE DE REALIZARE:

- o Poezia;
- o Joc didactic;
- o Poveste;
- o Cântec;
- o Joc distractiv;
- o Lectura educatoarei;
- o Joc de rol
- o Exercițiul prin activizarea copilului in grup si individual
- o Repetarea in grup dupa educatoare

- o Conversatia
- o Folosirea materialului intuitiv: jetoane, imagini , planse, papusi, obiecte de igiena,etc

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- jocuri-exercițiu;
- jocuri de rol,
- desene,
- expozitii,
- fișe tip „Asa da, asa nu!”
- portofoliile copiilor
- probe orale;
- probe practice;
- fișe de activitate individuală;
- jocuri-concurs;
- dezlegări de rebusuri(cu ajutorul unor simboluri)
- autoevaluarea;

BIBLIOGRAFIE:

- M.E.C. „Programa activităților instructiv – educative în grădinița de copii” , București , 2005.
- “ABC-ul sănătății”, Ed. V&INTEGRAL , București 2000
- “Activități opționale pentru învățământul preșcolar” -Ghid Metodologic
- *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura V/I Integral, București, 2005
- Vladu Victoria, Țăpurin Adriana, Pârcălabu Rodica, Bican Marinela: *Sănătatea, un drept pentru care se luptă*, îndrumător metodic pentru cadrele didactice, carte de colorat pentru copii, ghid pentru părinți, Editura Comenius, 2003;
- Constanța Cuciinic „Cum să fiu sănătos ?”, Editura Aramis, București, 2000;
- Dora Gaman , Florentina Stroe „Educație sanitară pentru preșcolari și școlarii mici” – Culegere, Editura Alfa, Piatra –Neamț, 2003;

PLANIFICAREA ACTIVITATII OPTIONALE:

Nr. Crt.	COMPORTAMENTE	TEMA ACTIVITATII:
1.	Sa cunoasca obiectele de igiena personala cu utilizarea lor adecvata.	„Obiecte de uz personal” (discutie tematica)
2.	Sa constientizeze importanta pe care o	„In cautarea sanatatii”

	reprezinta sanatatea si mentinerea ei.	(convorbire)
3.	Sa exerseze deprinderi practice de igiena	„ Ne pregatim pentru masa” (joc exercitiu)
4.	Sa-si insuseasca reguli de igiena	„Sfatul periutei de dinti” (memorizare)
5.	Sa precizeze consecintele nespajarii fructelor si legumelor inainte de a le consuma	„ Fructe, legume nespalate – multe boli „castigate” (convorbire)
6.	Sa-si insuseasca reguli de igiena individuala si colectiva	„ Iedul cu trei capre” (lectura educatoarei)
7.	Sa aplice deprinderile igienice in orice situatie;	„ Avem voie sa ne jucam cu animalele? De ce?”(convorbire)
8.	Sa asocieze imaginea obiectului cu imaginea actiunii (ex.:sapunul cu spalatul)	„La ce ma folosesti?”- exercitii practice
9.	Sa-si perfectioneze miscarile de manipulare a obiectelor de igiena si sa mimeze actiunile igienice.	„Fa ca mine!” – joc-exercitiu
10.	Sa inteleaga necesitatea pastrarii igienei corporale si consecintele nerespectarii normelor de igiena si curatenie.	„Fetita cu fundite rosii” de Cella Aldea – povestea educatoarei
11.	Sa-si observe propriul corp prin intermediul oglinzii si prin pipaire	„Uita-te in oglinda si spune ce vezi!” – Joc didactic
12.	Sa aplice deprinderile igienico-sanitare	„ Prosoapele noastre” (memorizare)
13.	Sa inteleaga modul corect de executare a periajului dintilor.	„Dinti frumosi si sanatosi” – exercitii practice
14.	Sa inteleaga efectul obiceiurilor negative si efectul unor alimente asupra dintilor.	„Carius si Bactus”- povestea educatoarei
15.	Sa observe cabinetul medical si sa inteleaga rolul acestuia in gradinita.	„Am venit in vizita” – vizita la cabinetul asistentei
16.	Sa aleaga corect obiectele de igiena si sa arate prin mima cum il foloseste.	„Gaseste locul potrivit!” – joc didactic
17.	Sa recunoasca si sa coloreze obiecte de igiena personala de pe fisa de lucru.	„Obiecte de igiena personala” – desen in contur
18.	Sa mimeze starea de sanatate(bolnav, durere de dinti, de burtica, etc)	„Cum ma simt?” - mima
19.	Sa desfasoare toate actiunile de igiena pe care trebuie sa le faca un copil de cand se trezeste pana pleaca la gradinita (gimnastica, spalatul pe maini, pe dinti, pe fata, pieptanatul, micul dejun).	„Uite, ceasul a sunat!” – joc distractiv
20.	Sa precizeze ce trebuie sa mancam pentru a fi sanatosi.	„Prietenii sanatatii!” - memorizare
21.	Sa enumere accesoriile vestimentare cu care ne aparam de frigul iernii;	„ Cum ferim organismul de frigul iernii?”(conversatia)
22.	Sa inteleaga si sa aplice reguli de igiena individuala	„Igiena corporala” (Discutie tematica)

23.	Sa inteleaga si sa aplice norme de pastrare a sanatatii	„ Microbii- dusmanii nostri” (lectie vizita la cabinetul medical)
24.	Sa inteleaga necesitatea aerisirii camerei/salii de grupa	„Igiena locuintei” (convorbire)
25.	Sistematizarea cunostintelor acumulate anterior	„ Asa da, asa nu!” (convorbire)
26.	Sa inteleaga rolul vitaminelor in organism si importanta consumarii fructelor si legumelor.	„Legume vesele” – activitate practica
27.	Sa inteleaga si sa explice sensul cuvintelor „boala” si „sanatate”.	„ Coloram – invatam sanatatea s-o pastram!” desen colectiv
28.	Sa-si aminteasca cunostintele insusite anterior in legatura cu sanatatea, obiecte de igiena, alimentatie.	„Raspunsul daca-l vei sti, sanatos mereu vei fi!” - concurs
29.	Să dovedească înțelegerea acțiunilor concrete	“Cum ne ferim de boli?” (convorbire)
30.	-să constientizeze importanta pastrari curateniei hainelor ;	„Periem hăinuțele de praf” Activitate gospodăreasca
31.	-să identifice deprinderi de igiena individuala si colectiva pozitive, sanctionându-le pe cele negative	« Prietenii curăteniei » Joc-concurs

ANEXE

Fetita cu fundite roșii

de Cella Aldea

Era odata o fetita careia nu-i placea sa se spele si nici sa se pieptene, din care pricina copiii au poreclit-o „Mur-darica”. Vazind-o atit de murdara, toti fugeau de ea. Intr-p zi a plecat in padure sa-si gaseasca un prieten de joaca. In calea ei a intilnit o veverita, careia i-a spus:

— „Veverita, veverita, joaca-te cu mine!”

— „Sa ma joc cu tine? Nici nu ma gindesc. Trebuie sa-mi matur casa si sa-mi pieptan blanita. pana acum am cules alune. Dar tu ce-ai facut de nu te-ai spalat si pieptanat?”

Fetita n-a zis nimic, ci si-a continuat drumul. Intr-un tufis a zarit doi iepurasi.

— Iepurasilor, iepurasilor, nu vreti sa ne jucam impreuna? ,

— N-avem timp de joaca, ne ducem la riu sa ne spalam; tocmai am terminat de mancat. Tu de ce nu te piepteni si nu te speli?

...A rugat si pe ursulet sa se joace, dar el avea treaba: isi calca sortulețul si bonetica si nici n-a bagat-o in seama.

Pe cand se pregatea sa iasa din padure, vazu un aricj ce se zbenguia printre frunzele uscate.

— Ariciule, ariciule, nu te joci cu mine?

— Ma joc pentru ca am invatat lectiile. Stai putimsa-mi chem si prietenii. Dupa ce s-au saturat de joaca, Murda-rica a_ intrebat:

— În padure nimeni n-a vrut sa se joace cu mine, numai voi! Pentru ce?

— Pentru ce? — raspunsera aricii priyind-o mirati — pentru ca te-am luat drept o aricioaica: ai paru! ca niste tepi, fata si miinile iti sunt negre ca taciunele! Acum vedem ca nu esti decat o fetita murdara si nepieptanata. Pleaca si sa nu mai indraznesti sa te joci cu noi! Si aricii s-au facut ghem de suparare.

Fetita n-a scos un cuvint; s-a dus acasa, s-a spalat, si-a prins parul cu doua fundite rosii, mari, si-a schimbat rochia, apoi a iesit in curte. cand au vazut-o copiii, toti au strigat:

— Joaca-te cu noi, fetita cu fundite rosii!

IEDUL CU TREI CAPRE

de Octav Pancu Iasi

Povestea asta nu s-a intimplat chiar pe vremea cand se potcoveau puricii, ci mult mai aproape, cand puricii au devenit tare nesuferiti — iar eu va doresc, copii, sa n-aveti de-a face cu ei...

Cica nu departe de casa caprei cu trei iezi isi avea casa un ied cu trei capre. Era un ied ca toti iezi: nici mai mare, nici mai mic, nici mai frumos, nici mai urit. Cum s-ar spune: nici prea-prea, nici foarte-foarte. Numai ca el in loc de o capra avea trei: o capra-mama, o matusa-capra si o capra-bunica. Grozav de bine o mai ducea iedul! Ce sa va spun, copii, pe mine daca m-ar lasa sa stau macar o zi in casa aceea, nu mi-ar trebui nimic. M-as lipsi bucuros chiar si de guturai — si voi doar stiti ce bine e sa ai guturai; stai in casa, bei ceai, toata lumea te intreaba cum te mai simti... In sfirsit, e strasnic. Ei bine, eu m-as lipsi fara pic de amaraciune pana si de guturai, numai sa pot trai o zi asa cum traia iedul cu trei capre. l2z7324le77run

Mama mamulita, ce mai trai!

Dimineata, nici nu apuca bine iedul sa deschida ochii, ca si incepea sa porunceasca:

— Capra-mama!

— Spune, fiul meu iubit!

— imbraca-ma. Nu pot singur . . .

Capra-mama nu astepta sa i se spuna de doua ori. Se apleca sa-i caute opincile sub pat, se urca pe dulap sa-i gaseasca nadragii si se baga dupa cuptor sa-i afle camasuica.

(De, iedul nu obisnuia — ca voi — sa foloseasca spatarul scaunului ori cuierul! isi arunca hainele unde nimerea.)

Capra-mama ii aduna straietele si se caznea sa-l imbrace: ii lega opincile — oh, ii tragea nadragii si comesuica — vai! si-i infasura briul — uf! cand se vedea imbracat, iedul iarasi porunceea:

— Matusa-capra!

— Spune, nepotelul meu drag!

— Ospateaza-ma. Nu pot singur . . .

Fara sa mai zaboveasca, matusa-capra se repezea la bucatarie, turna. Intr-o ulcica lapte dulce si aseza intr-o strachina mamaliguta calda, apoi pune ulcica si strachina pe-un stergar si le aducea fuguta la patul iedului; ii rupea matusa-capra din mamaliguta si indesa in gura iedului! Si tine-i matusa-capra ulcica la gura sa soarba iedul laptele! Si uite-asa, pana ispravea iedul toata mamaliguta din strachina si tot laptele din ulcica, ba ii mai aducea matusa-capra si cite-o placinta, ca era mare mestera la copt, iar iedul mare mester la inghitit.

Zburda iedul toata ziua pe afara, iar seara, cand se intorcea acasa, se intindea in pat si porunceea:

— Capra-bunica!

— Spune, nepotelul meu scump! . . .

— Adoarme-ma! Nu pot singur . . .

Cit ai clipi, capra-bunica venea langa ied si se pornea sa-i cinte si sa-l legene;

— Nani, nani, nani, coboara, somn, pe scara ta nevazuta, nani, nani, nani, si opreste-te, somn, pe ochii nepotelului meu, nani, nani, nani.

Hei, asa trai ca al iedului mai zic si eu!

— Capra-mama, imbraca-ma!

— Matusa-capra, ospateaza-ma!

— Capra-bunica, adoarme-ma! Nu pot singur.

Si capra-mama si matusa-capra si capra-bunica lasau toate treburile "si veneau fara zabava la porunca iedului. Lasa capra-mama rufele in albie, abia avea ragaz sa-si usuce miinile dar venea intr-un suflet sa-l imbrace pe ied! Lasa matusa-capra camasa necirpita, in graba se intepa la un deget, dar alerga sa-l ospateze pe ied! Lasa capra-bunica fusul, in fuga, scapa ochelarii si le spargea sticlele, dar nu intirzia sa-l adoarma si sa-l legene pe ied;

— Capra-bunica, adoarme-ma!

— Matusa-capra, ospateaza-ma!

— Capra-mama, imbraca-ma! Nu pot singur . . .

Asa viata sa tot traiesti o suta de ani si inca ai zice ca n-ai trait destul!

Dar "intr-o seara capra bunica il adormi pe ied, cand batu la poarta vecina, capra cu trei iezi.

— Scumpele mele surate — le zise ea caprei-mama, matu-sei-capre si caprei-bunice, dupa ce trecu pragul — am intrat eu o mare rugaminte in casa suratelor voastre. Miine seara mi se insoara iedul cel mare. Ia de nevasta o iada asezata si harnica, nu ca altele care... dar ce sa mai lungim vorba! Tare as vrea sa le pregatesc un ospat sa i se duca vestea. Ma rog, domniilor voastre, fiti bune si poftiti miine la mine sa-mi ajutati la invelitul sarmalutelor, la impletitul colacilor ori la ce-o mai fi trebuinta. O sa va multumesc si-o sa va rasplatesc, asezindu-va in

capul mesei, ca pe cei mai de seama oaspeti. Va invitoiti?

— Da se poate sa nu ne in voim? Miine in zori suntem la dumneata, surato. Te-ajutam cu draga inima, ii raspunse capra-mama. Cit priveste rasplata, de-o sa ne asezi in capul mesei, cinstea"ne-o fi prea mare si noi iti cerem sa nu-ti mai bati capul cu ea.

A doua zi, dimineata, pe la ceasul cand soarele inca se mai freca la ochi de somn, plecara cele trei capre ale iedului la vecina capra cu trei iezi.

Mai tirziu se trezi si iedul. Dupa cum ii era obiceiul, striga:

— Capra-mama! imbraca-ma!

Dar nimeni nu veni sa-l imbrace. Capra-mama, precum se stie, era plecata. Atunci incepu iedul sa se tavaleasca prin pat si sa urle ca vai de lume:

— imbraca-ma! imbraca-ma! imbraca-ma! Nu pot singur...

Vulpea, care tocmai trecea pe acolo si auzind urletele iedului, curioasa din fire, baga capul pe geam ca sa afle ce se intimpla. Nu stiu cum sunt toate vulpile, ca n-am avut prilejul sa fac cunostinta chiar cu toate, dar vulpea asta, pe linf ca era curioasa, mai era pe deasupra si tare hoata. Fura de stingea! Era atit de hoata, incit prietenului meu, bursucul, nea-vind altceva sa-i fure, i-a sterpelit darul de a scrie povesti. . . Iar la judecata, ce credeti c-a spus hoata? Cica nu i-a furat nimic pentru ca, de fapt, darul asta nu l-a avut niciodata prietenul meu . . .

— Nu mai striga atita, iedutule, ii vorbi mieros vulpea, daca nu poti sa te imbraci singur, te ajut eu . . . Arunca-mi hainele si numaidecat te imbrac!

Bucuros, iedul azvirli opincile si nadragii si camesuica. Una cite una, vulpea le prinse, le viri intr-un sac si pe-aici ti-e drumul! Fugi cu ele sa le vinda in tirg.

Mare amaraciune il cuprinse pe ied si multe lacrimi grele varsa. Dar tot plingind si vaicarindu-se il apuca foamea. Striga:

— Matusa-capra! Ospateaza-ma!

Dar nimeni nu veni sa-l ospateze. Si matusa-capra, precum se stie, era plecata.

Se porni iar iedul sa se tavaleasca si sa urle:

— Ospateaza-ma! Ospateaza-ma! Ospateaza-ma! Nu pot singur.

Cind tipa el asa, trecu pe acolo ursul. Eu, copii, am vazut multi ursi in viata mea, unii mai mari, altii mai mici, altii... de ciocolata, dar mancacios ca ursul asta n-am mai vazut. Min-ca de rupea! (Era atit de mancacios, incit, odata, nemaiavind ce infuleca, si-a rontait propria lui coada. Se zice ca: „de-aceea n-are ursul coada" ...)

— Nu mai striga atita, iedutule! il potoli ursul cu vocea lui groasa. Mai bine spune-mi unde e mancarea ca sa te ajut eu ... Te ospatez pe cinste!

De buna seama ca iedul ii spuse. Si intra ursul in bucatarie si incepu sa infulece cit sapte.

Infuleca toata mamaliga. Sorbi si ultimul strop de lapte. Ba, de lacom ce era, inghiti si ceaunul si facaletul! (Hm! Ati auzit, copii, de ursi care sa inghita ceaune si facalete? Pe cuvintul meu de cinste ca eu n-am mai auzit!) Apoi, bineinteles, ursul pleca fara sa-i mai dea iedului buna-ziua. De-abia a.cum se puse iedul si mai virtos pe plins. Si plingi si plingi. .. Rasuna casa de zbieratele lui! (Vai, copii, ori cit ati incerca nu l-ati putea intrece, dar mai bine nu incercati!) Toata lumea insa stie ca dupa plins ti se face somn. (Ori daca cineva, nu stie, afla de la mine.) Striga iedul:—

Capra-bunica! Adoarme-ma!

Dar nimeni nu veni sa-l adoarma — caci si capra bunica, precum am mai spus, era plecata.

Si din nou incepu iedul sa se tavaleasca si sa urle:

— Adoarme-ma! Adoarme-ma! Adoarme-ma! Nu pot singur . . .

Lupu tocmai iese la plimbare. Se afla nu departe si-l auzi pe ied strigand. (Trebuie sa va spun, copii, ca eu pana acum, spre fericirea mea, nu m-am intilnit cu nici un lup si ca, tot spre fericirea mea, nici nu doresc sa ma intilnesc . . . Lupii, de obicei, nu prea stiu de gluma — iar eu, din pacate, sunt un om glumet. Lupul din povestea asta era tare hain. Nu numai ca nu stia de gluma,

dar nici macar serios nu v-as sfatui sa stati de vorba cu el...)

— Nu mai striga atita, iedutule! glasui ragusit lupul. Lasa ca vin eu sa te adorm ...

Intra lupul in casa, se aseza langa ied, leganindu-l si cintindu-i:

— Nani, nani, nani, nu mai cobori, somn, ca nu-i nevoie Nani, nani, nani, Am sa-l maninc Pe iedul cel rasfatat Rizgiiat si alintat, Nani, nani, nani. ..

Iedul se-nspaiminta — si nici eu nu pot sa va spun de unde mai gasi putere sa se smulga de langa lup si s-o rupa la fuga incotro vedea cu ochii.

Se-napoie acasa gol, flamind si ostenit, abia pe seara. Si cum intra pe usa, zise:

— Capra-mama, matusa-capra, capra-bunica, am sa va povestesc tot ce s-a intimplat, dar mai intii sa-mi caut niste haine ca sa ma imbrac si apoi sa maninc ceva ca tare mi-e foame.

Se imbraca iedul, manca ce mai gasi prin oale — dar inainte sa-si inceapa povestea, adormi bustean ... Dar voua, copii, nu vi-e somn? Mie, de ce sa va mint, imi cam este. Noapte buna, dragii mei copii!

Poezii

Prietenii curateniei

Apa. mana si sapunul
Numai trei. doar parcam unul.
Spala-ntai perechile
Ochii si urechile.
Spala corpul jumătate.
Si pe fata si pe spate.
Bucuroasa, periuta
Spala dintii uta. uta.

Periuta cea glumeata de Sen Alexandru

Vesela e periuta:
Toata ziua se da huta
Si se joaca, si glumeste,
Nici n-ai spune ca munceste.

Uite-asa, mai mult in gluma,
Zburda pana face spuma.
Dintilor le infiripa
Alb vesmant ce tine-o clipa.
Ii iubeste, ii albeste
Si pe cei mai mici ii creste.
Si-o asculta, ca-i isteata,
Periuta cea glumeata.

Prosoapele noastre de M. Filip

Albe si curate,
Langa spalator
Cateva prosoape
Flutura usor.

Randuri insirate,
Pe fiece cui,
Iata, colorate,
Bile verzi, galbui!

La prosopul
Liei,
Bilele-s roscate,
Iar cel al
Mariei
Le-are verzi pe toate

Cel cu patru bile
Albe, sclipitoare,
E a lui
Vasile,
Si e mandru tare.

Bile verzi, albastre,
Stim sa numaram!
Prosoapele noastre
Nu le incurcam!

Tie-ti place sa te speli?

Florica, floricea
Cu obraz de catifea
Si fustita de petale.
Ia sa-mi spui cinstit matale:
Oare-ti place mult sa-ti speli
Minunatele-ti gateli?

Daca-mi place?
Asta-i buna!
Ploaia-ntreab-o si-o sa-ti spuna!

Mai pisoiole. zglobiu.
Tare mult as vrea sa stiu...
Tu adeseori te speli?
Numai vezi sa nu ma-nseli!

Uita-te la blana mea.
E curata?
Da sau ba?

Mai bobocule de rata
Ti-e penetul alb ca neaua.
Oare-n orice dimineata
Ti-l spoiesti cu bidineaua?
Nu-l spoiesc de fel!
Mac!
Mac!
Zilnic eu ma spal pe lac!

Robinetul de Dan Faur

Dimineata, la camin.
Mai intai la el venim...
Ai sapun, prosop, ma-ntreaba
N-ai uitat nimic?
Haide, spala-te degraba...
Si-apoi canta: pic. pic. pic!

Nu mai tace; canta-ntr-una,
Ostenit nu-i niciodata,
Imi da apa totdeauna:
Tare-i vesel ca-s curata.
Altceva nu vrea nimic...
I-auzi: pica. pica. pic!

MARICICA

de Luiza Vlădescu

Maricica este o fetiță din grupa mică. Dimineata ea se pregătește să plece la grădiniță. Se scoală, se îmbracă, se uită în oglindă și cântă:

- *Mă asteaptă grădinița,
Ce frumoasă e fetita!
Cănașfior alb la ciorap,
Fundă rosie pe cap!*

Asa cântă Maricica și dă să iasă pe ușă afară, când deodată se aude strigată:

- Maricică, Maricică... nu pleca, ești murdărică!

Maricica se întoarce:

- Cine mă strigă?
- Eu, pieptenele... Nu te-ai pieptănat!
- Nici nu te-ai spălat! Ți strigă apa din lighean.
- Nici cu săpun nu te-ai dat... se răsucesc săpunul supărat în farfurioara sa
- Nici pe dinți nu te-ai spălat! spune periuta de dinți.

Și pieptenele, și apa, și săpunul, și peria de dinți sar în sus și strigă:

- Întoarce-te, întoarce-te, Maricică!... Nu vezi că ești murdărică?

Rău se supără Maricica. Le scoate limba, se strâmbă și spune:

- Nu vreau să vorbesc cu voi. Sunt supărată. Tu, apă, ești rece și odată, când m-am spălat pe față mi-ai alunecat pe gât. Tu, săpunule te bagi unde nu-ți fierbe oala! Când vreau să mă dau cu săpun numai pe frunte și pe obraji, tu mi te bagi și în urechi și în nas și-n ochi... Cu pieptenele sunt supărată, că mă trage de păr... Și cu tine, perie de dinți, nu vreau să vorbesc, că ai pastă amară... și mă ustură limba... Să mă lăsați în pace!

- Maricică, Maricică! Ți strigară apa, săpunul, pieptenele și periuta de dinți. Maricica se uită în oglindă și-și întrebă fundița și cănașfiorii de la sosețe:

- Sunt murdărică?
- Nu... Ți răspund fundița și cănașfiorii. Ești gătită, draga noastră.
- Dar apa și săpunul spun că nu sunt spălată, pieptenele spun că nu sunt pieptănată...
- Vai, Maricică, Ți soptesc fundița și cănașfiorii, ce te ieși după ei? Nu te vezi că ești curată? Uite!

Fata n-are nici o pată.

Nasul s-a cam murdărit, că-i răcit...

Părul este sub căciulă;

dintii sunt pititi în gură;

mâna, vezi, mănusă are...

Nu-i nevoie de spălare!

- Asa?

- Daaaa!

- Atunci pot pleca.

Si Maricica pleacă la grădinită cântând:

Mă asteaptă grădinita,

Ce frumoasă e fetita!

La grădinită, grupa mică a întins o horă mare. Maricica voioasă, s-a prins în horă... si cântă cu ceilalti copii:

- *Coroana e rotundă,*

Rotundă e si luna,

Frumoasă e si fata...

Pe care o aleg...

Maricica cântă si se învârteste în horă... dar pe ea nu o alege nimeni să joace în mijlocul horei.

- Alege-mă si pe mine! strigă Maricica unei fetite.

- Nu te aleg, că nu esti pieptănată...

- Alege-mă tu! strigă ea unui băiat, ce se află în mijlocul horei.

- Nu... nu te aleg, Maricică, fiindcă esti murdărică.

- Ei, si? ridică Maricica din umeri. Nu mai pot! Iaca eu mă joc cu

Ursulache...

Pleacă din horă, își ia ursulețul din dulap si se asază pe un scăunel. Își privește pe furis mâinile si-si întrebă în soaptă fundita:

- Sunt eu murdărică?

- Nuuuu... știu, răspunse fundita. Eu văd că fata n-are nici o pată, nasul s-a cam murdărit, da-i răcit.

- Taci, taci! strigă ursulețul. Esti o fundită mincinoasă... Azi nu s-a spălat deloc... Eu cu Maricica nu mă joc. Si ursulețul se răsucesc si sare din mâinile Maricicai.

Fundita a tăcut. Au tăcut si cânăfiorii.

Maricica-i singură si-i vine să plângă...

Copiii se joacă si cântă:

- *Coroana e rotundă,*

Rotundă e si luna,

Frumoasă e si fata...

Pe care o aleg...

Maricica ia o păpusică, dar păpusica îi strigă:

- Lasă-mă-n pace! Îmi murdăresti rochita cu mâinile tale murdare!... Lasă-mă...

Începe să plângă Maricica... Si plânge, si plânge... si lacrimile-i curg siroaie pe obraz. Iar pe unde trec ele rămân dăre curate. Se freacă Maricica la ochi cu mâna, dar mâna-i murdară de marmeladă, si de ou, si de plastilină... si-si mânjește toată fata...

Râd copiii si strigă:

- Maricică, Maricică, noi nu vrem în grupa mică să avem o murdărică!

Pleacă Maricica acasă. Pieptenele, săpunul si periuta de dinti nici că se uită la ea. Aleargă

Maricica la apă dar apa o stropește si-o ocărăște:

- Nu, nu te apropia de mine. Eu sunt rece, nu sunt bună...

Ia săpunul, dar săpunul îi sare din mână si îi strigă:

- Nu te pot ajuta. Am clăbuci si-ti intru în urechi, si-n nas si-n ochi.

Când să ia pieptenele, el îi strigă:

- Nu vreau să te ajut, ai spus că te trag de păr...

Periuta de dinti se tânguie si ea:

- Eu am pastă amară... nu pot să-ti spăl dintisorii. Si-apoi, tu te-ai supărat pe noi

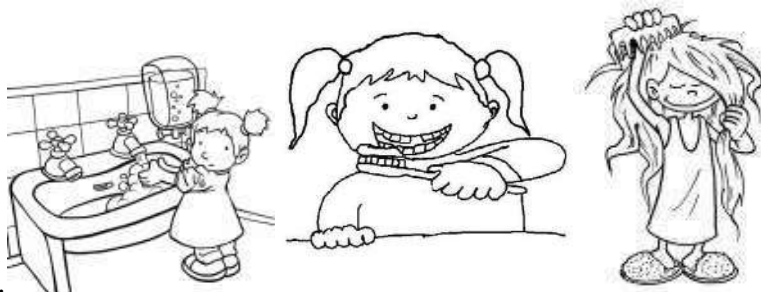
- Nu, ... plânge Maricica. Nu mai sunt supărată. Vreau să fiu curată... Copiii din grupa mică mau gonit, că-s murdărică...

- Ești murdărică? se mirară pieptenele și apa, periuta de dinți și săpunul... Parcă spuneai că fata n-are nici o pată... nasul s-a cam murdărit că-i răcit. Părul este sub căciulă, dinții sunt pititi în gură, mâna, vezi, mănusă are... Nu-i nevoie de spălare.

Fundita i se clătină în păr:

- Nu, nu, nu-i nevoie!

Dar Maricica își scoase fundita, și apa... fâs, fâs... spală fetita. Și săpunul face spumă multă, multă, și o spală pe ochisori, pe obrăjori, pe urechi, pe mâini, pe gât. Pieptenele o piaptănă, periuta de dinți o

spală...

Tare frumoasă e acum Maricica! Se uită-n oglindă și râde:

- Mai sunt oare murdărică?

Apa și săpunul, pieptenele și periuta de dinți îi cântă:

- *Maricică, Maricică, nu mai ești o murdărică...*

Ești o fată curățică, cum sunt toți din grupa mică!

Sfatul periutei de dinți

Dupa ce am desenat
Periuta cu mult tact
Mi-a parut sfatuitoare
Pentru mic și pentru mare.
Spune-n sfaturi: "Nu uitați
Nici când nu mă-mprumutați
Și nici pasta, nici paharul
Că microbii-aduc amarul.
Odata patrungi în gura
Se-nmultesc fără măsură
Și alt sfat v-ar trebui
Tuturor, iubiti copii:
Să se-audă-n orice casă

Spalati dintii dupa masa.
Sau alt fel: mancati frumos,
Dupa masa-un mar zemos!
Si-astfel, dintii vi-s frumosi
Albi, curati si sanatosi.”

Prietenii sanatatii!

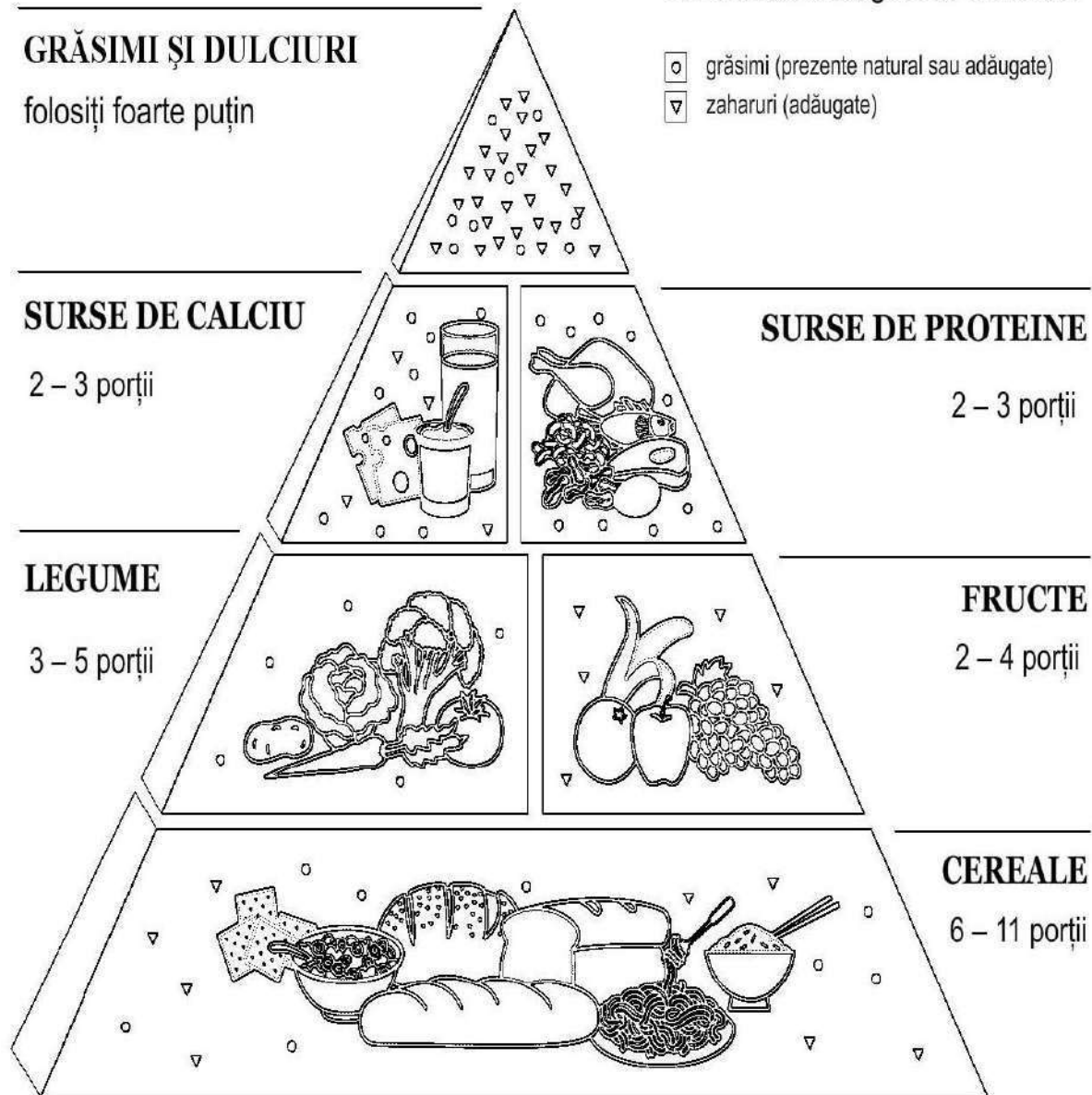
Dis-de-dimineata
Trei prieteni ma rasfata:
Apa, peria si sapunul.
Mi-s prieteni toti, ca unul.

Apa-mi zice: Vin la mine,
Sa te spal cum se cuvine!
Sa te mangai pe-ndelete,
Cu sapun si cu burete.

Joaca asta cu clabucul,
Chiar de-mi gadila nasucul.
Tare-mi place.
Las' sa joace
Ca pe-o pajiste pe fata
Ca-i doar dis-de-dimineata.

Vine apoi si periuta,
Dar deodata si dispare
Unde-o fi? Pai se da huta
Peste dinti, voioasa tare.

*Aceste simboluri indică grăsimi
si zaharuri adăugate in alimente.*

Inovație și colaborare în educație prin eTwinning și Erasmus+

Profesor educație timpurie Tahir Luiza Veronica

Grădinița cu P.P. ” Phoenix” , Craiova,Dolj

Educația modernă pune accent pe inovație și colaborare internațională, iar programele eTwinning și Erasmus+ sunt instrumente esențiale care sprijină aceste obiective. Aceste inițiative oferă cadrelor didactice și elevilor oportunități de a explora metode de predare inovatoare, de a lucra împreună la proiecte și de a dezvolta competențe esențiale pentru viitor.

eTwinning – Platforma pentru colaborare digitală

eTwinning este o comunitate europeană a școlilor care permite cadrelor didactice și elevilor să colaboreze la proiecte comune prin intermediul tehnologiei digitale. Acest program:

Încurajează utilizarea metodelor inovatoare, precum învățarea bazată pe proiecte și utilizarea instrumentelor digitale interactive.

Dezvoltă competențe digitale și interculturale atât pentru profesori, cât și pentru elevi.

Creează oportunități de networking și schimb de bune practici între școlile din Europa.

Proiectele eTwinning pot include activități interdisciplinare, schimb de resurse educaționale, utilizarea realității virtuale sau a inteligenței artificiale în educație.

Erasmus+ – Mobilitate și parteneriate internaționale

Erasmus+ este un program european care sprijină mobilitatea și cooperarea în educație, formare, tineret și sport. În domeniul școlar, Erasmus+ oferă:

Mobilități pentru elevi și profesori, care permit schimburi de experiență în alte țări europene.

Parteneriate strategice între școli, universități și organizații educaționale, promovând inovarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice.

Proiecte de inovare educațională, care permit testarea și implementarea de noi metode pedagogice.

Beneficiile integrării eTwinning și Erasmus+ în educație

- ✓ Creșterea motivației elevilor prin participarea la proiecte interactive și colaborative.
- ✓ Îmbunătățirea competențelor lingvistice prin comunicarea cu elevi din alte țări.
- ✓ Dezvoltarea abilităților digitale și a gândirii critice.
- ✓ Crearea unei rețele educaționale internaționale, care favorizează schimbul de bune practici.
- ✓ Formare continuă pentru profesori, care au acces la cursuri, resurse și experiențe educaționale diverse.

În concluzie, eTwinning și Erasmus+ contribuie la transformarea educației într-un proces mai dinamic, colaborativ și adaptat cerințelor actuale ale societății. Implementarea acestor programe în școli aduce beneficii semnificative atât pentru elevi, cât și pentru profesori, facilitând accesul la o educație de calitate, conectată la realitatea globală.

Integrarea activităților STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică) în educația timpurie poate fi realizată prin metode creative și interactive, adaptate nevoilor copiilor mici.

Profesor educație timpurie Tahir Luiza Veronica
Grădinița cu P.P.” Phoenix” , Craiova,Dolj

Iată câteva modalități și tehnici eficiente:

1. Învățarea prin explorare și experimentare

Experimente simple (ex: vulcani cu bicarbonat și oțet, creșterea plantelor).

Observații asupra naturii (ex: cum se schimbă vremea, ciclul de viață al insectelor).

Jocuri senzoriale cu apă, nisip, lut sau alte materiale.

2. Proiecte bazate pe rezolvare de probleme

Construirea unor poduri din bețișoare și lipici.

Crearea unor modele de case folosind diverse materiale.

Construcții LEGO sau alte seturi de asamblare pentru a învăța concepte ingineresti.

3. Integrarea artei în știință și matematică

Pictură cu magneți și obiecte metalice pentru a explora magnetismul.

Crearea unor mozaicuri geometrice pentru a învăța forme și modele.

Muzică și ritm pentru înțelegerea fracțiilor și a secvențelor.

4. Utilizarea tehnologiei și a resurselor digitale

Aplicații educaționale interactive pentru dezvoltarea gândirii logice.

Utilizarea camerelor digitale pentru a documenta experimentele.

Jocuri de programare pentru copii mici, precum Bee-Bot sau ScratchJr.

5. Învățare prin joacă și povești

Crearea unor scenarii de joacă de rol (ex: laborator de științe, atelier de inginerie).

Folosirea poveștilor cu personaje care rezolvă probleme tehnice sau științifice.

Construcția unor machete inspirate din basme sau povești preferate.

6. Activități în aer liber

Observarea și clasificarea plantelor și insectelor.

Explorarea proprietăților apei și solului prin activități practice.

Jocuri matematice în natură (ex: colectarea și sortarea frunzelor după formă).

Integrarea STEAM în educația timpurie stimulează curiozitatea, creativitatea și dezvoltarea gândirii critice, pregătind copiii pentru un proces de învățare activ și exploratoriu.

REFERAT METODIC

Rolul Inteligenței Artificiale în Educație

Întocmit de

Prof. economie TAȘ LIANA-GABRIELA

În ultimele decenii, tehnologia a avansat semnificativ, iar inteligența artificială a devenit un subiect de mare interes, având aplicații în diverse domenii, inclusiv în educație. Inteligența artificială se referă la capacitatea calculatoarelor de a învăța și de a efectua sarcini care, în mod tradițional, ar necesita inteligență umană. În educație, inteligența artificială are potențialul de a revoluționa procesul de învățare și predare, oferind noi oportunități pentru personalizarea și eficientizarea educației.

În România, cercetătorii Florin Gheorghe Filip și Alina Mihaela Dima (2021) evidențiază potențialul inteligenței artificiale de a sprijini educația prin sisteme de învățare inteligente și adaptative, care personalizează experiența de învățare și cresc accesibilitatea materialelor educaționale.

Există două mari categorii de inteligența artificială:

- inteligență artificială generală, capabilă de înțelegere și rezolvare a problemelor complexe la un nivel asemănător omului.

- inteligență artificială aplicată, care include sisteme specializate pe sarcini specifice, cum ar fi recunoașterea imaginii sau analiza datelor.

În educație, inteligența artificială aplicată este cea mai întâlnită, fiind folosită pentru a crea platforme de învățare online, asistenți virtuali și sisteme de evaluare automată.

Ovidiu Stanciu (2019) subliniază că inteligența artificială aplicată în educație permite crearea unor modele predictive și de evaluare care anticipează nevoile elevilor, facilitând astfel un proces de învățare adaptiv și interactiv. Inteligența artificială poate adapta materialele educaționale pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev.

Exista numeroase platforme de învățare care folosesc algoritmi de inteligență artificială pentru a personaliza lecțiile în funcție de ritmul fiecărui elev, ceea ce facilitează o învățare mai eficientă.

Cercetătorii români Mureșan M. și Mihai C. (2022) arată că sistemele de învățare personalizate bazate pe inteligență artificială cresc gradul de implicare al elevilor și îi motivează prin feedback instant și trasee educaționale personalizate. Totodata, sistemele de inteligență artificială pot evalua automat lucrările elevilor, oferind feedback rapid. Acest lucru ajută elevii să înțeleagă unde au greșit și să își îmbunătățească cunoștințele fără a depinde mereu de un profesor.

Potrivit studiului realizat de Popescu A. și Enache L. (2020), evaluarea automată permite profesorilor să economisească timp, iar elevii primesc un feedback imediat care le îmbunătățește performanțele.

Pe de alta parte, conform lui Ionescu A. (2021), asistenții virtuali devin o resursă valoroasă în educație, având capacitatea de a oferi sprijin 24/7 și de a crea o experiență interactivă de învățare. Algoritmii inteligenței artificiale pot ajusta dificultatea exercițiilor pe baza performanței elevului, oferind o experiență de învățare personalizată care încurajează progresul individual. Inteligența artificială contribuie la crearea unor resurse adaptate pentru elevii cu dizabilități, cum ar fi traducerea automată a textelor și crearea de materiale educative accesibile.

Deși inteligența artificială oferă numeroase beneficii, aceasta ridică și câteva probleme:

- *Confidențialitatea datelor*: Colectarea de date despre performanța elevilor poate duce la riscuri de securitate și confidențialitate.
- *Dependența de tehnologie*: În loc să învețe în mod tradițional, elevii pot deveni dependenți de inteligența artificială, ceea ce poate limita creativitatea.
- *Lipsa interacțiunii umane*: În timp ce inteligența artificială poate oferi suport educațional, nu poate înlocui complet contactul uman și empatia profesorului.
- *Costurile*: Implementarea tehnologiilor de inteligență artificială poate fi costisitoare, fiind greu accesibilă pentru toate școlile.

Într-un studiu efectuat de Constantinescu R. și Vlad M. (2021), autorii avertizează asupra nevoii de a proteja datele personale ale elevilor și de a implementa standarde etice clare în utilizarea inteligenței artificiale.

Inteligența artificială este deja integrată în multe platforme educaționale precum Google Classroom, Coursera (platformă globală de învățare online care colaborează cu universități și companii de top pentru a oferi cursuri, specializări și certificări), Duolingo (o aplicație pentru învățarea limbilor străine prin exerciții interactive), Khan Academy (platformă educațională gratuită care oferă resurse pentru matematică, științe, istorie, economie etc.), Quizlet (o platformă de învățare prin fișe de studiu și teste interactive), Aleks (Assessment and Learning in Knowledge Spaces), Edmentum (o platformă pentru educația online, utilizată în special în învățământul preuniversitar) care sunt platforme ce utilizează inteligența artificială pentru a organiza materialele de curs și pentru a facilita comunicarea între profesori și elevi.

De asemenea, inteligența artificială permite crearea de tutori virtuali care pot ajuta elevii să-și revizuiască materialele, să primească feedback și să își îmbunătățească cunoștințele.

Acestea sunt doar câteva exemple care arată cum inteligența artificială contribuie la modernizarea educației și cum poate transforma experiența de învățare. În țările dezvoltate, cum ar fi SUA și Finlanda, inteligența artificială este utilizată pentru a dezvolta platforme care sprijină elevii din medii defavorizate, asigurând acces egal la educație. Conform lui Vasile Pop (2020), utilizarea inteligenței artificiale în România a dus la crearea unor cursuri personalizate, care sunt eficiente în sprijinirea elevilor din medii defavorizate.

În viitor, inteligența artificială ar putea aduce îmbunătățiri semnificative în educație prin introducerea de noi metode de predare și evaluare. De asemenea, se așteaptă ca inteligența artificială să permită dezvoltarea unor platforme de învățare din ce în ce mai avansate, care să susțină educația personalizată la nivel global.

Concluzie

Inteligența artificială are potențialul de a transforma educația prin adaptarea la nevoile fiecărui elev și prin crearea unor experiențe de învățare personalizate. Totuși, este important să abordăm cu atenție provocările asociate, astfel încât să asigurăm un echilibru între tehnologie și interacțiunea umană. Inteligența artificială poate completa educația tradițională, dar nu o poate înlocui complet.

8. Bibliografie

1. Filip, F. G., & Dima, A. M. (2021). *Sisteme inteligente în educație și impactul lor în România*. Revista de Informatică Aplicată.
2. Stanciu, O. (2019). *Impactul IA în învățământul românesc*. Editura Didactică.
3. Mureșan, C., & Mihai, R. (2022). *Inteligența artificială și învățarea personalizată*. Revista Pedagogică Românească.
4. Popescu, A., & Enache, L. (2020). *Evaluarea automată în sistemul educațional românesc*. Editura Tehnologică.
5. Ionescu, A. (2021). *Asistenții virtuali în educație*. Editura Universitară.
6. Constantinescu, R., & Vlad, M. (2021). *Etica și protecția datelor în utilizarea inteligenței artificiale în educație*. Editura Academică.
7. Pop, V. (2020). *IA și educația în România: Prezent și viitor*. Revista Educației Naționale.

Învățământul românesc se confruntă cu probleme din ce în ce mai complexe, care necesită un nou mod de gândire, idei noi, informații noi și bineînțeles, un nou mod de a învăța “ Analfabetul de mâine nu va mai fi cel care nu știe să citească, ci cel care nu a învățat să învețe”(Herbet Gerjuooy, apud. A. Toffler, 1973, pagina 402). Una dintre temele abordate frecvent de către teoreticienii și practicienii educației o reprezintă învățarea prin cooperare. „Învățarea prin cooperare este o strategie de instruire structurată și sistematizată, în cadrul căreia grupe mici lucrează împreună pentru a atinge un țel comun. Premisa învățării prin cooperare este aceea conform căreia, subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual”(Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, 2003).

Au apărut diverse „denumiri pentru a ilustra munca colaborativă de învățare în grup, cum ar fi: învățarea prin cooperare, învățarea colaborativă, învățarea colectivă, învățarea comunitară, învățarea reciprocă, învățarea în echipă, studiu de grup, studiu circular. Cooperarea (conlucrarea, munca alături de cineva), presupune colaborarea (participarea activă la realizarea unei acțiuni, bazată pe schimbul de propuneri, de idei).

Cu toate că cele două noțiuni sunt sinonime, putem face unele delimitări de sens, înțelegând prin colaborare „o formă de relații între elevi, ce constă în soluționarea unor probleme de interes comun, în care fiecare contribuie activ și efectiv”(Handrabura, Loretta, 2003) și prin cooperare „o formă de învățare, de studiu, de acțiune reciprocă, interpersonală/intergrupală, cu durată variabilă care rezultă din influențările reciproce ale agenților implicați” (Handrabura, Loretta, 2003). Învățarea prin cooperare presupune acțiuni conjugate ale mai multor persoane (elevi, cadre didactice) în atingerea scopurilor comune prin influențe de care beneficiază toți cei implicați. „Colaborarea se axează pe relațiile implicate de sarcini, iar cooperarea pe procesul de realizare a sarcinii.”(Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, 2006) Se poate spune că „învățarea prin colaborare integrează învățarea prin cooperare.” (Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, 2006) .

Activitatea de ansamblu a copilului în grădiniță trebuie să îl ajute să se dezvolte armonios. Pentru aceasta ea trebuie să îi asigure deschiderea către toate activitățile pozitive de care este capabil și să-l stimuleze optim. În practică se întâlnesc situații când copilul este subsolicitat prin participarea la activități sărace, neinteresante, sau prin neglijarea unor categorii de activități în favoarea altora. Se suprasolicitează mai ales activitatea intelectuală. Toate formele fundamentale ale activității umane: munca, învățătura și jocul sunt prezente la preșcolar, deși ponderea și importanța lor sunt altele decât la adult.

Componentele procesului de învățământ în grădiniță au fiecare o mare diversitate de manifestare. În momentul inițierii unor activități, ele trebuie să fie compatibile și să contribuie la realizarea scopului propus. Formele de organizare a procesului de învățământ cu prescolarii sunt modalități de structurare ale tuturor elementelor care compun acest proces la un moment dat. scopul general al procesului instructiv – educativ fiind: dezvoltarea plenară a copilului care va îmbrăca forma unor scopuri și obiective subordonate care vor fi realizate pe rând. Din multitudinea scopurilor va decurge și căutarea unor forme de organizare diverse, adecvate acestora. Scopul particular acționează asupra alegerii unei anumite forme de învățământ în mod direct, prin limitele impuse celorlalte componente ale procesului de învățământ. În desemnarea formelor posibile de organizare, există un element central, anume relația dintre educator și educat, gradul de dirijare a activității copilului de către adult. Educatorul poate să participe sau nu la activitatea copilului, poate să o conducă direct, mai mult sau mai puțin dirijat, sau poate să organizeze activitatea, să o supravegheze, să o influențeze indirect. Componenta „educat” din procesul de învățământ acționează în determinarea formei de organizare prin: particularitățile de vârstă, particularitățile individuale, numărul de copii care participă la o anumită activitate educativă, anume:

- un singur copil, un grup mic de 2 – 7 copii sau grupa întreagă de copii. Relațiile educatoare-copil, copil-copil sunt deschise, bazate pe sprijin reciproc, pe dialog constructiv și pe cooperare. Educatoarele sunt solicitate astăzi să promoveze o învățare participativă, activă și creativă. Activitățile propuse copiilor în scopul sporirii gradului de implicare activă și creativă în grădiniță, trebuie să asigure: stimularea gândirii productive, stimularea gândirii critice, stimularea gândirii divergente stimularea libertății de exprimare a cunoștințelor, gândurilor, a faptelor . În acest sens trebuie proiectate activități care cer spontanietate și

contribuie la independența în gândire și acțiune. Majoritatea cercetătorilor susțin că nivelul atins de grup depășește pe cel al celui mai inteligent dintre indivizii grupului care utilizează exclusiv mijloace proprii. Deci învățarea prin cooperare la nivel copil-copil este mai eficientă decât învățarea individuală. Sub diverse forme de organizare: grupuri, echipe, perechi, circular, colectiv, aceasta îi ajută pe copii să învețe să fie mai prietenoși, mai sociabili, mai comunicativi și mai toleranți față de ceilalți.

Învățarea prin colaborare este o strategie de instruire structurată, sistematizată, în cadrul căreia grupuri mici de copii lucrează împreună pentru a atinge un țel comun, devenind capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cadrul lucrului individual. Copiii trebuie învățați de mici să colaboreze în cadrul unor echipe, dar să se înfrunte și individual din perspectiva “câștig eu – câștig și tu”.

Educatoarei îi revine sarcina să participe alături de copii la elaborarea cunoștințelor, să servească drept model în legăturile interpersonale și să încurajeze interacțiunile cooperante dintre copii. Folosind învățarea prin colaborare educatoarea îi sprijină pe copii să descopere natura, știința, viața. Grădinița modernă promovează învățarea colaborativă ca formă superioară de interacțiune psihosocială, bazată pe sprijin reciproc, pe toleranță, pe efort susținut din partea tuturor, îndreptat spre același scop. Demersul de realizare a sarcinilor se realizează prin colaborare. Este împărtășită părerea că toți pot oferi alternative valoroase de soluționare a problemei dacă sunt ajutați.

Învățarea prin colaborare ajută copiii să învețe mai profund cultivând relații bazate pe respect reciproc și colaborare constructivă. Învățarea prin colaborare este o metodă de predare și învățare în care preșcolarii lucrează împreună, uneori în perechi, alteori în grupuri mici, pentru a rezolva una și aceeași problemă, pentru a explora o temă nouă sau a lansa idei noi, combinații noi sau chiar inovații autentice. Elemente de bază ale învățării prin colaborare

- interdependența pozitivă – preșcolarii realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit sarcina grupului.

- promovarea învățării prin interacțiunea directă – preșcolarii se ajută unii pe alții să învețe, se încurajează și își împărtășesc ideile. -răspundere individuală – performanța fiecărui preșcolar se evaluează frecvent și rezultatul i se comunică atât acestuia, cât și grupului.

- deprinderile de comunicare interpersonală și în grup mic – grupurile nu pot exista și nici funcționa eficient dacă preșcolarii nu au și nu folosesc anumite abilități sociale absolut necesare.

- monitorizarea activității de prelucrare a informației în grup – grupurile au nevoie de răgaz pentru a discuta cât de bine și-au atins scopurile și pentru a menține relații eficiente de muncă între toți membrii. În exemplele pe care le prezint ofer diverse alternative de lucru, însă acestea nu este cazul să fie considerate „rețete” miraculoase.

În cadrul programului din gradiniță întâlnirea de dimineață pe care o organizăm în fiecare zi, permite schimburi de impresii. Copiii își prezintă propriile gânduri, experiențe, idei. Acest lucru le dă posibilitatea tuturor de a se exprima pe rând, de a comunica subiecte importante din viața lor. Copiii ajung să se cunoască mai bine, să înlăture barierele timidității, iar mesajul lor ajunge la întregul grup. Astfel li se dezvoltă capacitatea de ascultare. Apoi se ivesc întrebări, comentarii, la care participă cu mare interes pentru a-și împărtăși propriile experiențe. Acest moment al zilei contribuie la o bună socializare între preșcolari.

Crearea unei ambianțe bine organizate încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiative și să creeze.

În vederea unei învățări active prin colaborare, am acordat o importanță deosebită strategiei didactice definită prin cei trei M: Metodă-Mijloace-Material; combinate, adaptate și utilizate corect. Toate aceste elemente asigură eficiența. Metodele pe care le-am folosit pentru ca preșcolarii să lucreze eficient în grup, dezvoltându-și abilități de cooperare și ajutor reciproc sunt:munca în grup, în perechi, în echipă, jocul de rol, jocul didactic, problematizarea, brainstorming-ul, metoda proiectelor, etc. Metoda învățării pe grupuri mici are la bază principiul întăririi coeziunii grupului de lucru și al creșterii gradului de coeziune între copii. Am utilizat-o pe întreg parcursul activității sau în anumite etape ale acesteia atunci când sarcinile de învățare au putut fi realizate prin colaborare. În organizarea activității pe grupuri mici am ținut seama ca preșcolarii să fie cu nivel de pregătire apropiat, nivel de informații aproximativ egal. În același timp am avut în vedere nivelul dezvoltării intelectuale, al omogenității relative privind particularitățile de vârstă și individuale, capacitatea de învățare.

Prezentarea câtorva modalități de formare a grupurilor de copii:

- Copii numara de la 1 la 4 (sau 3), cei cu numărul 1 se așază la masă pe care se găsește cifra 1 și așa mai departe, fiecare copil se așază la masă cu cifra corespunzătoare.

- Pe o mäsutä se amestecä ecusoane cu 3 sau 4 categorii de desene: flori, iepurași, ursuleți, fluturași, etc. Fiecare copil își alege ecusonul preferat și se asaza la mäsutä la care se gäsește ecusonul pe care l-a ales (se pot așeza ecusoane pe spatele fiecaruia și colegii se dirijeaza reciproc).
- Impusä (äăezarea copiilor se face dupa cum indica educatoarea).
- La latitudinea și dupa preferința copiilor.

Tocmai pentru ca preșcolarii să interacționeze frecvent unul cu celălalt, a fost concepută desfășurarea activităților pe centre, unde se creează un mediu propice învățării pe grupuri mici de copii. Fiecare centru de activitate devine un laborator de inițiativă, imaginație și creativitate pentru copii. Materialele pe care le avem la aceste centre îi stimulează și îi provoacă pe copii să-și folosească toate simțurile în timpul jocului, să interacționeze cu colegii, dar și cu educatoarea, în timpul activităților desfășurate pe centre, sau în timpul activităților libere, aceștia nemaifiind inhibați. Prin experimentare, investigare, descoperire proprie, copiii încearcă idei noi, culeg informații. În timpul activităților pe centre există un zumzăit deoarece copiii interacționează în mod spontan cu colegii lor. Comunică între ei, dar și cu adulții, fapt ce duce la dezvoltarea aptitudinilor sociale. Astfel pentru dezvoltarea sentimentului de prietenie am desfășurat jocul "Ghemul": grupul de copii este așezat în cerc, pe covor. Ei primesc un ghem de sfoară (lâna) pe care îl rostogolesc de la unul la altul în direcții diferite. Fiecare ține de bucata de fir astfel încât, pe covor să apară un desen inedit. Dacă firul se rupe, li se spune copiilor ca există și prietenii care se pot rupe, se poate face nod, reparându-se ruptura, dar acel nod va exista, se va vedea tot timpul. Când ghemul s-a terminat începe strângerea lui în ordine inversă. Pe măsură ce se strange, fiecare îl numește pe colegul căruia îi înmânează ghemul.

Astfel, copilul învață activ, acumulând constant noi informații despre lumea înconjurătoare, prin joc, este dependent de alții în ceea ce privește dezvoltarea emoțională, cognitivă prin interacțiunile sociale.

În acest sens voi exemplifica activitatea matematică prin care copiii și-au reactualizat și consolidat cunoștințele privind numerația în concentrul 1-10. Aceasta a constat în rezolvarea unor sarcini în situații noi. mici de copii.

Activitatea menționată am desfășurat-o la mai multe centre de activitate:

- Biblioteca -, „O felicitare pentru prietenul meu”- să lipească atâtea jetoane-cu imagini de iarnă –cât arată cifra, lucru în perechi;
- Artă-, „Împodobim bradul de Crăciun”- să decupeze lipind apoi ornamentele în brad în funcție de legenda cu cifre și simboluri de de pe masă;
- Joc de rol „Zi de sărbătoare” -să modeleze din aluat atâtea colăcei, covrigei cât arată cifrele de pe tavă, aranjând apoi masa de sărbători;
- Construcții „Orășelul copiilor”- să construiască atâtea elemente cât indică legenda.

În vederea cunoașterii eficienței interacțiunii dintre copii, pe parcursul desfășurării activității am urmărit: modul de demarare a activității, schimburile de idei între participanți, luările de cuvânt, elaborarea răspunsurilor; folosirea timpului de lucru.

Acest gen de activitate a condus la: colaborarea în vederea realizării cu ușurință a sarcinilor de grup, coordonarea eforturilor individuale pentru atingerea unui scop comun, acomodarea firească a copiilor la relațiile, normele și comportamentele grupului, efectuarea cu ușurință a relaționării sociale, educarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter.

Copiii învață să interacționeze în cadrul proiectelor, să rezolve probleme împreună, să se joace în grup sau echipă. Învățarea se bazează pe interrelaționare și integrare. Proiectele tematice inițiate de copii, sau de către aceștia împreună cu educatoarea, se bazează pe interesele de grup și asigură motivația și succesul învățării. Utilizarea modelului "știm, dorim să știm, am învățat" este calea cea mai simplă de realizare a unui proiect tematic. A treia componentă, întrebarea „Ce am învățat?” permite realizarea evaluării proiectului care este o parte esențială a procesului de învățare activă.

Prin interacțiunea dintre preșcolari este stimulată curiozitatea firească a copiilor, implicându-i în propriul proces de dezvoltare.

Pe lângă proiectele tematice, noua abordare educațională are la bază și activitățile integrate care îl pun tot mai mult pe copil în situația de a dialoga și coopera în vederea exersării capacității de a opta și a decide.

Datorită faptului că activitățile integrate lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune copiilor, educatoarea reușește să descopere latura pozitivă esențială a fiecărui copil, pentru ca prin aceasta să dezvolte ulterior alte calități și să canalizeze aspectele pozitive ale personalității în devenire a copilului.

Activitățile practice în cadrul cărora se realizează lucrări colective, oferă multe posibilități de realizare a învățării colaborative. Alte beneficii au constat în rezolvarea rapidă a unor situații conflictuale, încurajarea creativității, colaborarea și ajutorul reciproc.

Ca una dintre activitățile caracteristice copilului de vârstă preșcolară, jocul- în varietatea formelor sale- a devenit una dintre principalele metode extrem de eficiente în munca instructiv-educativă. Ca metodă, valorifică avantajele dinamicii de grup, independența și spiritul de cooperare, participarea efectivă și totală la joc, angajează și copiii timizi, crește gradul de coeziune în colectivul grupei.

Colaborarea a fost și este utilizată în jocurile de rol, jocurile de creație, jocurile didactice, jocurile de mișcare. În joc copiii își asumă sarcini, roluri, fiecare cooperând în felul său cu colegii pentru finalizarea obiectivului propus și pentru obținerea satisfacției finale.

În concluzie învățarea colaborativă poate fi la îndemâna fiecărei educatoare, cu condiția ca, încă din etapa de proiectare a activităților, să vizeze tematici adecvate și să pună la dispoziția copiilor materiale corespunzătoare.

Colaborarea înseamnă înainte de toate un câștig în planul interacțiunii dintre preșcolari generând sentimente de acceptare și simpatie. Departe de a genera conflicte, ea instaurează buna înțelegere, armonia și stimulează comportamentele de facilitare a succesului celorlalți.

Bibliografie:

1. Flueraș Vasile- Teoria și practica învățării prin cooperare, *Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005*
2. Neacșu I.- Metode și tehnici de învățare eficientă, *Editura Militară, București, 1990*
3. Pintilie Mariana, Metode moderne de învățare-evaluare, *Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2002*

CURRICULUMUL CENTRAT PE ELEV VERSUS CURRICULUMUL CENTRAT PE DISCIPLINĂ

Teodorescu Delia-Mădălina
Liceul Tehnologic Turceni, Gorj

Curriculumul centrat pe disciplina școlară este o paradigmă a învățământului tradițional, fiind construit și realizat în spiritual logicii conținuturilor domeniilor științifice transpuse didactic. În această situație procesul didactic se realizează după o schemă clasică. Profesorul este pionul principal care selectează conținuturile, expunând acel material prin apel la exemple alese strict de către sine.

În această situație conținuturile sunt decupate din diverse discipline și trebuie predate, obiectivele sunt precizate riguros și parcurs pas cu pas, însă nu se dă atenție elevului, ci materiei de parcurs, cunoștințele sunt fărâmițate, iar învățarea se realizează de dragul învățării, nu al dezvoltării personalității elevului, uitare instalându-se rapid.

Curriculum bazat pe disciplină este o structură specific învățământului tradițional, în care instruirea centrată strict pe profesor este facuală, formală, pasivă, iar evaluarea în mare parte se face prin examene tradiționale.

La începutul secolului al XX-lea, un grup important de pedagogi, psihologi, medici și dascăli acuzau cu vehemență instituția școlară pentru lipsa ei de adecvare la nevoile copiilor și la cerințele pieței muncii. Școala, considerau ei, deformează copilul în loc să-l formeze, îi închide orizontul în loc să i-l deschidă, îl obligă la nemișcare, lipsă de reacție și deci, nu-l pregătește pentru viață. Cercetări efectuate în ultimii 25 de ani arată că pasivitatea din clasă (înțeleasă ca rezultat al predării tradiționale, în care profesorul ține o prelegere, eventual face o demonstrație, iar elevii îl urmăresc) nu produce învățare decât în foarte mică măsură. În speță, este insuficient pentru învățare dacă, în timpul orei, elevii ascultă (explicațiile profesorului) și, eventual, văd (o demonstrație făcută de profesor). Cauza acestui fenomen ține de însuși funcționarea creierului. Creierul nu funcționează ca un video sau un casetofon. Creierul nu este un simplu receptor de informație. Creierul procesează informația!

Un profesor, oricât de strălucit orator ar fi, nu se poate substitui creierelor elevilor și deci nu poate face activitatea care se desfășoară individual în mintea fiecăruia. Elevii înșiși trebuie să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Dacă

elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și, eventual, a predării, învățarea nu are loc.

Fără îndoială, este adevărat că acela care învață trebuie să-și construiască cunoașterea prin intermediul propriei înțelegeri și că nimeni nu poate face acest lucru în locul său. Dar nu este mai puțin adevărat că această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu alții care, la rândul lor, învață. Altfel spus, dacă elevii își construiesc cunoașterea proprie, nu înseamnă însă că fac acest lucru singuri, izolați. Să nu uităm că omul este o ființă fundamental socială.

Astfel, curriculumul centrat pe elev este o paradigmă a învățământului modern, fiind elaborat și realizat în spiritul dezvoltării elevilor conform particularităților acestora și nevoilor educaționale manifestate.

Pregătirea curriculumului centrat pe elevi pune accentul pe asigurarea metodelor și condițiilor organizatorice de natură să-i angajeze pe acestia în activitățile de învățare pe care le vor dori. Elevii vor fi consultați în legătură cu orice alegere făcută. Elevii participă la stabilirea ordinii în care vor fi abordate diferitele conținuturi. Materialele de învățare sunt alese de elevi, nu există un orar fix, timpul este utilizat în mod flexibil, după cât este necesar și după interesul elevilor. Gruparea elevilor este și ea concepută în mod flexibil și se realizează în funcție de interesele comune care îi reunesc la un moment dat pe anumiți elevi. Spațiul școlar utilizat are caracteristici similare. Sala de clasă este doar locul central de întâlnire. Activitățile de învățare se pot desfășura în oricare alt loc din interiorul școlii sau din afara ei, în funcție de condițiile necesare pentru studierea unui anumit lucru care îi interesează pe elevi. În general, profesorul este o persoană care învață împreună cu elevii săi.

Printre avantajele unui asemenea curriculum se pot număra:

- răspunde direct unor trebuințe și interese de cunoaștere și de acțiune ale elevilor, ceea ce determină creșterea motivației intrinseci a învățării;
- intensifică participarea elevilor la activitatea de învățare;
- pune accentul pe dezvoltarea potențialului individual de care dispune fiecare elev.

Dar în același timp putem avea și dezavantaje:

- nu pregătește în mod adecvat pentru viață, întrucât nu se preocupă de scopurile sociale ale educației și de transmiterea sistematică a moștenirii culturale a umanității;
- nu asigură o bază comună de pregătire a elevilor;

- activitățile de învățare sunt adeseori organizate inadecvat pentru însușirea unor abilități și a unor cunoștințe indispensabile oricărui om;
- cei mai mulți profesori nu au fost pregătiți să lucreze cu elevii în această manieră;
- face dificilă trecerea elevilor de la o școală la alta și intrarea lor în forme superioare de învățământ care au păstrat structura academică tradițională.

În învățarea centrată pe elev accentul se pune pe a-l face pe elev responsabil pentru propriul proces de învățare. Elevii au o influență mai mare asupra tuturor aspectelor legate de ce anume urmează să învețe și de modul în care o vor face. În viață în general, atunci când avem o libertate mai mare, aceasta atrage după sine o responsabilitate mai mare. Aceasta se aplică și în cazul elevilor și al învățării centrate pe elev.

Elevii își dovedesc responsabilitatea mai mare devenind căutători activi de cunoaștere. Ei nu se mai bazează pe profesorul care să le deschidă mintea și să le-o umple cu cunoștințe în timp ce stau pasivi în sala de clasă. Ei folosesc posibilitățile de învățare care li se oferă, caută alte modalități de învățare, iar dacă aceasta nu dă rezultate, cer ajutorul și îndrumarea profesorilor - însă nu pur și simplu pentru răspunsuri de-a gata.

În învățarea centrată pe elev vom asista, de asemenea, la schimbări ale modalităților în care elevii interacționează cu profesorii. Dacă elevii urmează a fi activi în căutarea cunoașterii, aceasta implică o relație de cooperare între elevi și profesori. Faptul că profesorii ar putea fi mai prietenoși nu înseamnă să nu fie respectați de elevii lor. Nici nu înseamnă că nu sunt capabili să mențină disciplina. O fac diferit, iar aceasta reflectă felul de relație pe care e probabil ca elevii s-o aibă cu viitorii lor manageri. Adoptarea unor abordări centrate pe elev nu înseamnă ca profesorul să piardă controlul, și nici nu înseamnă să renunțe la responsabilitate.

În același timp, elevii trebuie să-și dezvolte abilități pentru a se baza pe ei înșiși, și capacitatea de a munci din proprie inițiativă. Situația se reflectă în ideea că în învățarea centrată pe elev elevii vor lucra câteodată în grupuri, dar vor munci de asemenea individual.

A le permite elevilor să controleze ritmul de studiu pare ceva haotic. Nu vom ști când doresc să lucreze mai mult la un subiect și când vor vrea să treacă mai departe. Cu toate acestea, acesta este un răspuns potrivit, dat fiind faptul că elevii sunt diferiți și nu învață cu toții în același ritm. Dacă vrem ca toți elevii noștri să învețe eficace, trebuie să acceptăm această provocare.

Rolul profesorului în învățare poate fi de instructor, ghid, îndrumătorul care te acompaniază, mentor, sfătuitor, consultant, transmițător de cunoștințe, cel care face lucrurile posibile pentru tine, formator, supraveghetor, diriginte, coordonator, cercetător critic, broker de cunoștințe, model.... facilitator, colaborator. Dacă ar fi să ne referim doar la un singur cuvânt din această listă, acesta ar fi facilitator.

În mod tradițional, ca profesori, am deținut într-o mare măsură controlul asupra mediului predării și învățării. Am decis ce ar trebui să se întâmple și când și unde anume ar trebui să aibă loc. Am controlat cine anume va munci împreună. Ca părinți, recunoaștem că vine un timp când copiii noștri trebuie să-și asume responsabilitatea pentru acțiunile lor. Nu este întotdeauna ușor pentru părinți să facă această schimbare. Ca profesori, avem un rol similar de a considera în ultimă instanță elevul ca fiind responsabil pentru procesul său de învățare, iar aceasta nu va fi în mod necesar ceva ușor de făcut. Dar trebuie să recunoaștem că este important pentru elevii noștri să treacă de la dependență la independență, și de la a fi controlați la a li se permite responsabilitatea. Cum putem face acest lucru? Răspunsul este prin învățarea centrată pe elev. Aceasta va oferi:

- **Învățare mai eficace** - atât planuirea învățării cât și faptul de a fi implicați în alegerea metodelor de învățare îi ajută să fie niște elevi mai eficienți. Vor fi capabili să creeze secvențe de obținere de informații care să însemne ceva pentru ei și într-un fel care să li se potrivească. Putem înțelege noile experiențe înăuntrul nostru, pur și simplu gândindu-ne la ele. Dar putem de asemenea să ne formăm idei logice prin interacțiunea cu alții, în special cu profesorii. Socrate își învăța elevii punându-le întrebări și făcându-i să interacționeze cu el prin justificarea răspunsurilor lor. Prin înlocuirea prelegerilor cu învățarea activă, integrarea învățării într-un ritm propriu și organizarea unor situații de grup cooperante putem să ne sprijinim elevii pe măsură ce învață eficient.
- **Reținere și amintire îmbunătățite** - întrucât a fi manipulatori activi de cunoștințe înseamnă că elevii noștri sunt bine înzestrați pentru a dezvolta această logică, aceasta îi va ajuta de asemenea să poată reține informația. Un elev va dori să investească mai mult efort la o disciplină pe care a ales s-o studieze, și prin urmare faptul că elevul are alegerea subiectului sprijină de asemenea reținerea informației, întrucât acesta simte că

învățarea are un scop. Amintirea se află în conexiune cu contextul, iar alegerea metodelor de învățare și de asemenea folosirea unor tehnici precum cercetarea îi ajută pe elevii noștri să facă legătura între noile cunoștințe și contexte. Când mai târziu se confruntă cu astfel de contexte în timpul muncii, abilitatea lor de a-și aminti va crește.

- **Incluziune mai mare** - Dacă includem elevii cu cerințe educaționale speciale, însă nu reușim să satisfacem cerințele elevilor cu niveluri înalte de abilități, sau pe aceia care au preferințe specifice de a învăța, nu reușim să atingem obiectivul. Dacă lucrăm cu elevii pentru a identifica metodele de învățare ce corespund abilităților și potențialului elevilor individuali, vom fi capabili să facem procesul de învățare mai inclusiv. Înlocuirea prelegerilor cu învățarea activă aduce o contribuție valoroasă la includerea elevilor care urmează un tipar mai puțin academic, sau care au dificultăți de a se concentra. Aceasta nu înseamnă că schimbarea este un dezavantaj pentru aceia care sunt academici și pot să se concentreze. Prin învățarea activă, cei performanți pot fi provocați și li se pot oferi oportunități de a-și dezvolta gândirea.
- **Pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii** - Din ce în ce mai mult, angajații trebuie să lucreze mai degrabă folosindu-se de propria inițiativă. Ca rezultat al unor structuri manageriale pe orizontală, și a apariției unor companii mai mici, aceștia nu se mai află sub aceeași strictă supraveghere. Aceleași calități sunt dobândite de elevii care se bucură de o autonomie mai mare și pentru care responsabilitatea este o situație normală, și astfel aceștia sunt mai pregătiți să și-o asume la locul de muncă.
- **Sprijină abilitățile pentru învățarea pe parcursul întregii vieți**
- **Sprijină integrarea abilităților cheie** - Învățarea centrată pe elev presupune folosirea abordărilor ce sunt în directă legătură cu unele din abilitățile cheie necesare tinerilor care se pregătesc pentru muncă. Lucrând în grupuri, elevii își dezvoltă abilitățile de comunicare atât în contexte profesionale cât și în contexte sociale. Ei trebuie de asemenea să învețe să-și organizeze relațiile interpersonale. Am subliniat ideea că elevii devin manipulatori activi de cunoștințe, iar aceasta include obligația de a explora probleme. Rezolvarea de probleme și gândirea critică sunt niște abilități cheie importante, și prin folosirea acestor abordări în învățare, elevii își vor dezvolta abilitatea de a le aplica într-un context profesional. Plănuirea învățării în învățarea centrată pe elev are legătură cu abilitățile cheie referitoare la pregătirea pentru practică,

dezvoltarea personală pentru îmbunătățirea performanței și dezvoltarea carierei profesionale. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării apare adesea în învățarea centrată pe elev și este de asemenea o abilitate cheie la toate nivelurile.

- **Motivație mai puternică** - Dacă elevii vor să se conducă singuri, ei vor fi motivați de autonomia mai mare de a ține sub control propriul lor proces de învățare. Un aspect cheie pentru profesor este că atunci când acționează ca un îndrumător sau sfătuitor sau critic, trebuie s-o facă într-un fel care să nu distrugă simțul autonomiei și motivația care îl acompaniază.

În multe feluri, învățarea centrată pe elev oglindește situația pe care majoritatea elevilor noștri o vor întâlni în viitor, iar aceștia vor trece de la circumstanțele în care profesorii îl consideră în ultimă instanță responsabil pe elev la una în care managerii lor îi vor considera responsabili.

BIBLIOGRAFIE

1. Bunăiașu, M.B., *Teoria și metodologia curriculumului*, Editura Universitaria, Craiova, 2011
2. Crețu, C., *Curriculum diferențiat și personalizat*, Editura Polirom, Iași, 1998
3. Popescu, V.V., *Dimensiuni esențiale în științele educației*, Editura Printech, București, 2003
4. Învățarea centrată pe elev. Ghid pentru profesori și formatori Proiectul PHARE: RO 2002/000-586.05.01.02.01.01
5. <http://archive.tvet.ro/web/Eforie-09.2004/W3/Romana/> Metodologia învățării centrate pe elev
6. <http://pedagogica.gq.nu/index.htm> Informații online pentru cadre didactice și studenți
7. <http://www.edict.ro/articole/e07-limbaj-educational.html> Dimensiuni psihologice ale limbajului educațional

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE: STRATEGII ȘI SOLUȚII PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA COLABORĂRII ÎNTRE PROFESORI ȘI ELEVİ

Prof. Țigriș Daniel

Școala Gimnazială Racovița

În contextul educațional actual, îmbunătățirea relațiilor și colaborării dintre profesori și elevi reprezintă un aspect esențial pentru succesul învățământului. Colaborarea eficientă între acești actori este un factor cheie în dezvoltarea abilităților cognitive, emoționale și sociale ale elevilor. Implementarea unor soluții inovative pentru a sprijini această relație devine, prin urmare, o necesitate pentru educația modernă. În acest articol, vom explora cercetările recente și diversele soluții inovative care pot contribui la consolidarea relațiilor dintre profesori și elevi.

1. Tehnologia educațională ca facilitator al colaborării

Unul dintre domeniile cu cel mai mare impact asupra educației moderne este utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți relațiile și colaborarea dintre profesori și elevi. Platformele educaționale online, aplicațiile mobile și instrumentele de învățare interactive permit o comunicare mai rapidă și mai eficientă, eliminând barierele de timp și spațiu. De exemplu, aplicațiile care permit feedback instantaneu din partea profesorului oferă elevilor posibilitatea de a-și îmbunătăți performanțele într-un mod continuu și adaptat nevoilor lor individuale. Totodată, platformele care încurajează colaborarea între elevi, cum ar fi forumurile de discuții sau proiectele de grup online, ajută la consolidarea relațiilor interpersonale, inclusiv între profesori și elevi.

Studiile arată că utilizarea tehnologiilor digitale îmbunătățește nu doar procesul de învățare, ci și comunicarea și relațiile interpersonale. De exemplu, o cercetare realizată de Smith et al. (2023) a demonstrat că elevii care au folosit platforme de învățare online pentru a colabora cu profesorii lor au raportat un nivel mai ridicat de satisfacție și de implicare în activitățile educaționale. Tehnologia facilitează, astfel, crearea unui mediu de învățare mai accesibil și mai personalizat.

2. Abordarea pedagogică centrată pe elevi

Implementarea unor metode pedagogice centrate pe elevi poate transforma radical relațiile profesor-elev. În cadrul acestei abordări, profesorii devin ghizi care susțin

dezvoltarea autonomiei elevilor, încurajându-i să participe activ la procesul de învățare. Un exemplu inovativ al acestei abordări este învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL), care permite elevilor să rezolve probleme reale într-un cadru colaborativ. În acest tip de învățare, elevii lucrează împreună cu profesorii pentru a dezvolta soluții creative, iar profesorii oferă suport și îndrumare pe parcursul întregului proces.

Studiile au arătat că PBL îmbunătățește nu doar abilitățile academice ale elevilor, dar și relațiile dintre aceștia și profesori. De exemplu, o cercetare efectuată de Jones și colab. (2022) a relevat că învățarea bazată pe proiecte sporește încrederea elevilor în profesori și îi ajută să dezvolte abilități de comunicare și colaborare esențiale pentru succesul pe termen lung.

3. Psihologia educațională și dezvoltarea relațiilor emoționale

Un alt factor esențial în îmbunătățirea relațiilor profesor-elev este integrarea principiilor psihologiei educaționale. Teoriile motivaționale, cum ar fi teoria autodeterminării (Self-Determination Theory - SDT), susțin importanța satisfacerii nevoilor fundamentale ale elevilor: autonomie, competență și relaționare. Profesorii care încurajează un climat de învățare pozitiv și care sunt receptivi la nevoile emoționale ale elevilor contribuie la dezvoltarea unor relații de încredere și respect reciproc.

Un studiu realizat de Deci și Ryan (2021) sugerează că atunci când profesorii creează un mediu de învățare care sprijină autonomia elevilor și încurajează expresia emoțională, aceștia din urmă sunt mai motivați să participe activ la lecții și să își exprime opiniile. Astfel, profesorii care manifestă empatie și înțelegere contribuie la formarea unor relații puternice și benefice pentru ambele părți.

4. Soluții inovative bazate pe feedback continuu și personalizat

Feedbackul continuu și personalizat reprezintă o soluție inovativă importantă pentru îmbunătățirea relațiilor între profesori și elevi. În locul unor evaluări formale tradiționale, care se desfășoară la intervale fixe și care oferă un feedback sumativ, profesorii pot utiliza tehnici de evaluare formativă, care permit o comunicare constantă între profesori și elevi. Aceasta include evaluarea progresului elevilor pe parcursul lecțiilor, ajustarea metodelor de predare în funcție de nevoile elevilor și furnizarea de sugestii constructive pentru îmbunătățirea performanțelor.

O cercetare realizată de Hattie și Timperley (2020) a evidențiat că feedbackul rapid și detaliat poate duce la o îmbunătățire semnificativă a performanței elevilor și la o relație mai strânsă între aceștia și profesori. În plus, această abordare permite elevilor să înțeleagă mai bine așteptările profesorilor și să își îmbunătățească continuu performanțele.

5. Educația emoțională și dezvoltarea competențelor sociale

Un alt aspect important în construirea unor relații solide între profesori și elevi este integrarea educației emoționale în curriculum. Programelor de dezvoltare a inteligenței emoționale, cum ar fi cele care încurajează recunoașterea și gestionarea emoțiilor, pot contribui semnificativ la crearea unui mediu de învățare mai armonios și mai colaborativ. Profesorii care sunt bine pregătiți în domeniul educației emoționale pot sprijini elevii nu doar în procesul de învățare academică, ci și în dezvoltarea lor personală.

Studiile recente sugerează că, prin integrarea educației emoționale, elevii dobândesc abilități de autocontrol și de gestionare a relațiilor interpersonale, ceea ce duce la un climat mai pozitiv în clasă și la o colaborare mai eficientă între profesori și elevi. Un exemplu de succes în acest sens este programul „The RULER Approach” dezvoltat de Universitatea Yale, care a demonstrat rezultate pozitive în îmbunătățirea relațiilor și a performanței școlare.

Iată câteva modalități prin care profesorii și elevii pot colabora eficient pentru a îmbunătăți experiența de învățare și relațiile interpersonale:

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Această metodă încurajează colaborarea activă între profesori și elevi pentru a rezolva probleme reale. Elevii lucrează în grupuri pentru a dezvolta soluții inovative, iar profesorul joacă rolul unui ghid, oferind suport și îndrumare pe parcursul procesului. Aceasta le permite elevilor să aplice cunoștințele teoretice într-un context practic, să învețe să colaboreze și să își dezvolte abilități de comunicare și leadership.

2. Sesiuni de feedback reciproc

Elevii pot beneficia enorm de pe urma unui feedback continuu și personalizat din partea profesorilor, dar și profesorii pot învăța despre stilurile de învățare ale elevilor. O practică eficientă ar fi organizarea unor sesiuni de feedback reciproc, în care elevii oferă feedback despre stilul de predare al profesorului și despre materialele folosite în clasă. Aceasta încurajează o comunicare deschisă și contribuie la crearea unui mediu în care toți participanții la procesul educativ se simt ascultați și respectați.

3. Învățarea prin tutorat

Elevii mai avansați pot deveni tutori pentru colegii lor mai tineri sau pentru cei care întâmpină dificultăți într-o anumită materie. În acest tip de colaborare, profesorii facilitează procesul, stabilind obiective clare și asigurându-se că elevii care predau sunt bine pregătiți pentru rolul lor. Acest tip de învățare colaborativă îi ajută pe elevii tutori să consolideze cunoștințele proprii și să îmbunătățească abilități precum empatia, comunicarea și leadership-ul.

4. Dezvoltarea unor proiecte de grup online

În cazul în care elevii și profesorii colaborează și în afacerea sălii de clasă, tehnologiile pot sprijini această colaborare. Platformele online de învățare permit elevilor să colaboreze la proiecte de grup dincolo de programul școlar. Profesorii pot stabili teme de proiecte și pot urmări progresul elevilor pe măsură ce aceștia lucrează împreună online, ceea ce ajută la dezvoltarea unei relații de încredere și comunicare constantă între profesori și elevi.

5. Organizarea de sesiuni de discuții și dezbateri

Discuțiile deschise și dezbaterile între profesori și elevi sunt o metodă excelentă de a crea un climat de învățare interactiv și de colaborare. Profesorii pot organiza sesiuni în care elevii sunt încurajați să își exprime punctele de vedere, să pună întrebări și să dezbată teme legate de materia studiată. Aceste sesiuni nu doar că stimulează gândirea critică a elevilor, dar îi ajută să dezvolte relații mai apropiate cu profesorii lor, într-un cadru mai informal și mai deschis.

6. Evaluarea colaborativă a progresului

O altă metodă de colaborare este evaluarea progresului elevilor printr-o abordare colaborativă. Profesorii pot organiza sesiuni de autoevaluare și evaluare între colegi, în care elevii se evaluează reciproc pe baza unor criterii stabilite. După aceste evaluări, profesorul poate oferi feedback individualizat și poate implica elevii în discuții despre progresul lor și despre ce pot îmbunătăți. Acest proces de auto-reflecție și evaluare colaborativă promovează încrederea și responsabilitatea, iar relațiile dintre profesori și elevi devin mai bazate pe respect și înțelegere reciprocă.

7. Încurajarea elevilor să participe la luarea deciziilor educaționale

O abordare inovativă este de a implica elevii în luarea deciziilor legate de procesul educațional, cum ar fi alegerea tematicii pentru un proiect, selecția metodelor de învățare sau stabilirea unor reguli pentru activitățile de grup. Când elevii sunt implicați în aceste procese, se simt mai motivați și mai responsabili, iar relațiile cu profesorii se îmbunătățesc, având în vedere că elevii percep un respect mai mare pentru opinia lor.

8. Crearea unor grupuri de discuții între profesori și elevi

Pe lângă lecțiile formale, profesorii pot crea grupuri de discuții informale în care elevii pot discuta subiecte legate de învățământ, dar și despre experiențele lor personale sau provocările cu care se confruntă în viața de zi cu zi. Aceste grupuri de discuții oferă o oportunitate excelentă pentru profesori de a înțelege mai bine nevoile și preocupările elevilor,

iar elevii pot exprima mai liber opiniile lor. Aceste sesiuni creează o atmosferă de încredere și respect, contribuind la întărirea relației dintre profesori și elevi.

9. Proiecte interscolare

Un exemplu de colaborare între profesori și elevi este implicarea în proiecte interscolare, în care mai multe școli colaborează pentru realizarea unui proiect educațional comun, cum ar fi organizarea unei competiții sau realizarea unui proiect de cercetare pe o temă specifică. Aceasta nu doar că sporește colaborarea între profesori, dar și între elevi, care învață să colaboreze cu colegii din alte școli, îmbogățindu-și experiențele educaționale.

10. Sesiuni de dezvoltare profesională pentru profesori, coordonate de elevi

În unele cazuri, elevii pot fi implicați în sesiuni de formare pentru profesori, unde pot oferi perspective asupra metodologiilor de predare sau pot împărtăși sugestii pentru îmbunătățirea experienței de învățare. Acest tip de colaborare poate ajuta profesori să înțeleagă mai bine nevoile elevilor și să ajusteze metodele de predare pentru a răspunde mai eficient acestora. Aceste modalități de colaborare contribuie nu doar la îmbunătățirea performanțelor educaționale ale elevilor, dar și la crearea unui mediu de învățare mai incluziv, mai interactiv și mai plăcut. Pe măsură ce profesorii și elevii își construiesc relații bazate pe respect și încredere, procesul educațional devine mai eficient și mai satisfăcător pentru toți participanții.

În concluzie, cercetările și analizele recente subliniază importanța implementării unor soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării dintre profesori și elevi. Tehnologia educațională, abordările pedagogice centrate pe elevi, integrarea principiilor psihologice și educația emoțională reprezintă doar câteva dintre metodele care pot transforma educația în unul mai interactiv, mai colaborativ și mai eficient. Este esențial ca profesori, elevi și autoritățile educaționale să colaboreze pentru a crea un mediu de învățare care să sprijine dezvoltarea completă a fiecărui elev, atât pe plan academic, cât și personal.

Bibliografie

Bibbliografie

Dweck, C. S. (2006), *Mindset: The New Psychology of Success*, New York: Random House.

Marzano, R. J. (2007). *The Art and Science of Teaching: A Comprehensive Framework for Effective Instruction*, Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*, London: Routledge.

Implicarea elev și profesor în pregătirea olimpiadelor și concursurilor școlare

Motto : „Un profesor bun este ca o lumânare. Se consumă pentru a lumina calea pentru alții.”

Mustafa Kemal Atatürk

În contextul actual este nevoie de o motivare extrinsecă pentru a participa la olimpiadele și concursurile școlare atât pentru elev cât și pentru profesor . Paradigma actuală a sistemului școlar a făcut ca participarea la concursurile școlare la disciplina Istorie la nivelul gimnazial să fie o „misiune”, extrem de dificilă. Elevul de gimnaziu este foarte greu de „implicat ” în participarea la concursurile școlare . Printre cauzele care nu îi permit participarea am identificat :

- programul încărcat al elevului – pentru evaluarea națională
- statul disciplinei „ Istorie ”, - care este asimilată cu o disciplină „ de umplutură”, neavând nicio miză (la gimnaziu nu mai este disciplină de examen)
- implicarea elevului în alte activități specifice adolescenților și în special în activități sportive
- atitudinea familiei – care nu dorește ca elevul să piardă timpul cu o pregătire suplimentară care nu îi aduce nici un folos
- atitudinea colegilor care etichetează un elev ca fiind tocilar
- renumele de olimpic , câștigător al unui premiu /mențiune nu are nicio relevanță pentru elevii actuali care își doresc premii cu miză financiară .
- calitățile psiho-afective ale elevilor s-au modificat .

Pornind de la aceste premise care împiedică elevul să se implice în concursurile școlare , am încercat să identific modalități prin care să-i conving despre importanța de a participa la concursurile școlare prin :

- posibilitatea de a avea o experiență de participare la un concurs
- de a avea oportunitatea de a concura cu alți colegi
- de a avea în palmares un premiu
- de a învăța să înveți
- de a te dezvolta personal .
- de a îți face noi prieteni .
- de a afla mai multe informații științifice într-un cadru nonformal .

Utilizând toate metodele de persuasiune(bomboane , suc în cadrul orelor de pregătire suplimentară) am reușit să conving un segment foarte mic de elevi să participe la olimpiada și concursurile de istorie.

Aparent părea o mică victorie – dar în realitate abia acum începe misiunea ce mai dificilă . Căci am de răspuns la o mulțime de întrebări :

- Ce îmi doresc **Cantitate** sau **Calitate** ? este cert ca vreau calitate . Dar elevii din actuala generație nu știu să învețe , nu vor să accepte că pentru un concurs este necesară o muncă de echipă : El și eu- profesorul . Ambii trebuie să găsim modalitatea de a colabora , de a corecta erorile de învățare , de a sta zilnic la masa de studiu (ceea ce este foarte greu pentru un adolescent , căci se plictisește repede).Pregătirea pentru un concurs presupune : program de studiu zilnic , program de pregătire cu profesorul .

- Cum selectez și motiv elevul ?să participe .Sunt elevi care doresc să participe ,căci pe baza unei surse istorice știu să identifice cauzele , efectele .Dar mulți dintre aceștia nu au un vocabular de specialitate , nu fac conexiuni între evenimente ,nu știu să descrie toate amănuntele , precizează pe scurt din comoditate. Trebuie să cunosc foarte bine modalitatea de exprimare a elevului în scris , capabilitatea lui de motivare , stimulare , autocontrol .
- Cum gestionez ezitățile elevului / momentele în care vrea să renunțe .De- a lungul anilor am avut elevi care au renunțat să participe de teamă de a fi judecați de colegi că au obținut o notă mică, de frica de a concura cu alți colegi mai bine pregătiți .
- Cum comunic cu elevul să-i păstrez starea spiho-afectivă bună pentru concurs .Este necesar să-l încurajez , să-i ridic mereu moralul , să glumesc cu el .
- Cum conving părinții să-l lase să participe la concurs . Este cea mai mare provocare să-i convingi că merită să participe la un concurs pentru a câștiga experiență .

Implicare elev –profesor presupune a realiza o echipă de lucru în care se creează o atmosferă de studiu /de prietenie . În această simbioză se realizează călătorii în timp și spațiu , se pătrunde în laboratorul științific al Istoriei. Se creează o lume de poveste , în care profesorul devine un antrenor care conduce elevul spre performanță . Profesorul este atât savantul cât și preparatorul fizic cât și terapeutul , știind să dozeze efortul științific cu cel intelectual , formează deprinderi de lucru , de muncă intelectuală .Elevul la rândul său trebuie să se lase modelat , condus de profesor , să –și dezvolte abilități și capabilități de lucru cu sursele istorice , să învețe cum să învețe , să-și dezvolte competențele de comunicare .Pe acest drum de pregătire / de asimilare de cunoștințe sunt momente dificile în care elevul , obosit de povara drumului , de dificultatea cunoștințelor , de mulțimea erorilor de învățare ar vrea să se oprească , să facă o pauză, uneori să vrea să stea pe marginea drumului , să asiste ,să nu mai facă achiziții. În această situație profesorul trebuie să știe cum să –și motiveze elevul să continue drumul cunoașterii , cum să se pregătească pentru concurs .Să-l motiveze , să-l încurajeze , să-i explice că este nevoie de mult studiu , că pot apărea erorii de învățare , că memoria uneori mai are mici sincope ,dar trebuie să continue.

Pregătirea pentru olimpiadă și concursurile școlare trebuie să fie o prioritate a profesorului deși este de multe ori copleșit de mulțimea de documente școlare pe care trebuie să le realizeze , de programul supraîncărcat și de greutățile vieții cotidiene .Să nu uităm să mulțumim colegilor care se implică în pregătirea elevilor pentru concursurile școlare pentru efortul depus și dăruirea lor.

STRATEGII DIDACTICE DE FORMARE A COMPETENȚEI METACOGNITIVE A ELEVILOR DIN CICLUL GIMNAZIAL LA DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Toma Mariana, profesor la Școala Gimnazială „Unirea”, com. Braniștea, jud. Galați

Dezvoltarea strategiilor metacognitive sunt importante atât pentru elevi, cât și pentru profesori pentru a-și formula întrebări asupra modului cum și-au proiectat activitatea, cum au realizat-o, cum au fost direcționați elevii spre rezolvarea sarcinii, dacă au realizat o autoevaluare calitativă a performanțelor, dificultăților înregistrate, erorilor [2, p. 84].

Ramona Henter în lucrarea sa *Metacogniția – o abordare psiho-pedagogică* realizează o inventariere a metodelor și strategiilor metacognitive care apar în cercetările ultimilor ani:

- + atenția selectivă;
- + discuțiile de grup;
- + generarea de întrebări;
- + hărțile conceptuale;
- + întrebări strategice;
- + interogatoriul privind procesul gândirii;
- + interviuri structurate sau semi-structurate;
- + jurnalul reflexiv;
- + lectura reflexivă;
- + listele de verificare;
- + modelarea;
- + plimbarea prin imagini;
- + protocolul gândirii cu voce tare;
- + reflecții asupra activității [3, pp.65-66].

În urma unei meta-analize a cercetărilor privind strategiile metacognitive de predare, Ellis, Denton și Bond au realizat o grupare a acestor strategii în patru categorii: *strategii de modelare, diagrame, exercițiul practic și strategii adiționale*. Modelarea s-a dovedit a fi cel mai des utilizată în cercetările empirice privind conștientizarea metacognitivă, fiind metoda prin care se prezintă elevilor procedura ce trebuie urmată pentru fiecare strategie, prin indici verbali și vizuali. Profesorul spune ce face, de ce face acel lucru și care sunt modalitățile de a depăși obstacolele ce pot apărea. *Diagramele*, ca și modelarea, au fost utilizate în timpul întregii activități metacognitive (planificare, monitorizare și evaluare), îmbrăcând diverse forme: hărți semantice sau conceptuale, rețele semantice, grafice, tabele. Cea de a treia cel mai des utilizată strategie a fost *exercițiul practic* , atât cel îndrumat, cât și cel independent. În cadrul exercițiului îndrumat, profesorul ghidează modul în care elevul va folosi o anumită strategie, prin intermediul exemplelor, demonstrațiilor și feedback-ului. Pentru a fi eficiente, atât modelarea, cât și exercițiul practic trebuie realizate în mod constant. [ibidem, p.68] Aplicarea unor metode specifice pentru dezvoltarea acestor strategii metacognitive poate contribui la sporirea responsabilității personale a elevului și a cadrului didactic și, desigur, la sporirea eficienței procesului de învățare [2, p.84]. Pentru stimularea metacogniției, profesorul trebuie să reprezinte el însuși un model, care să stimuleze încercările elevilor de valorificare a metacogniției.

Promovarea unei atitudini metacognitive, prin perfecționarea propriilor strategii și procese metacognitive, ca și a unei atitudini reflexive, a reflecției personale, a dialogului intern, a investigațiilor reflexive sunt considerate de unii specialiști ca fiind obiective esențiale ale educației permanente [4, p. 407].

În acest sens, F. Mogonea în lucrarea sa, *Premise teoretice și metodologice ale valorificării metacogniției în activitatea didactică*, prezintă câteva dintre cele mai des utilizate în dezvoltarea metacogniției :

- planificarea – stabilirea pașilor care trebuie parcurși, a regulilor care trebuie respectate;
- generarea întrebărilor – presupune formularea, de cel care învață, a unor întrebări legate de ceea ce știe și, mai ales, de ceea ce nu știe;

- ✚ alegerea conștientă – cei care învață trebuie să analizeze rezultatele propriilor decizii înainte și în timpul procesului decizional, în felul acesta elevii fiind capabili să stabilească o legătură între propriile decizii, acțiunile întreprinse și rezultatele acestor decizii;
- ✚ stabilirea și urmărirea obiectivelor – acestea trebuie să aibă în vedere principalele aspecte ale activității de învățare;
- ✚ evaluarea drumului gândirii și acțiunii întreprins – aceasta trebuie analizată initial, cu ajutorul profesorului pentru ca, treptat, să evolueze către autoevaluare;
- ✚ identificarea dificultăților întâmpinate în rezolvarea sarcinii;
- ✚ restructurarea, elaborarea ideilor și formularea reflecțiilor personale, desprinse în urma analizei demersului întreprins;
- ✚ etichetarea comportamentului elevilor;
- ✚ clarificarea terminologiei utilizate în activitatea de învățare;
- ✚ rezolvarea unor situații – problemă reprezintă un bun prilej pentru valorificarea metacogniției;
- ✚ utilizarea jocului de rol;
- ✚ gândirea cu voce tare, mai ales în rezolvarea de situații- problemă îi ajută pe elevi să-și cunoască propriile abilități cognitive;
- ✚ elaborarea unui jurnal de reflecții, în care cel care învață poate nota dificultăți, neînțelegeri, greșeli, precum și căile de rezolvare a acestora;
- ✚ valorificarea mediilor de învățare interactivă, multimedia;
- ✚ utilizarea învățării bazate pe cooperare îl ajută pe cel care învață să își compare propriile idei, acțiuni, rezultate cu cele ale grupului din care face parte;
- ✚ utilizarea modelării – aceasta fiind considerată o modalitate eficientă pentru dezvoltarea metacogniției celor care învață, deoarece aceștia învață cel mai bine imitându-i pe adulți.

BIBLIOGRAFIE

1. ANTIP, Crina Ramona. *Dezvoltarea competențelor metacognitive la ora de literatură în contextul remote-teaching-ului sau...Despre arta de a pune întrebări* [online]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/29-32_36.pdf
2. BOTGROS, Ion, FRANȚUZAN, Ludmila., SIMION, Crenguța. *Competența de cunoaștere științifică – sistem optimizator. Ghid metodologic*. Chișinău : Institutul de Științe ale Educației (Tipografia “Cavaoli”), 2015.
3. HENTER, Ramona. *Metacogniția. O abordare psihopedagogică*. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 2016.
4. IONESCU, Miron., *Instrucție și educație. Paradigme, strategii, orientări, modele*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2003.
5. MOGONEA, Florentina. *Premise teoretice și metodologice ale valorificării metacogniției în activitatea didactică*. Craiova: Editura Sitech, 2014.

Reimaginarea educației prin soluții inovative pentru crearea unui mediu educațional colaborativ, flexibil.

Tomoiu Bianca Georgiana

În contextul unei societăți aflate într-o continuă transformare, educația trebuie să se adapteze rapid și eficient pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Reimaginarea procesului educațional implică dezvoltarea unor soluții inovative care să stimuleze colaborarea, flexibilitatea și implicarea activă a tuturor actorilor implicați – elevi, profesori, părinți și comunitate.

Un mediu educațional colaborativ presupune depășirea modelelor tradiționale de predare și trecerea către metode interactive, centrate pe elev. Învățarea bazată pe proiecte, atelierele de lucru, activitățile interdisciplinare și utilizarea tehnologiei educaționale sunt doar câteva exemple de abordări moderne care pot transforma sala de clasă într-un spațiu al inovației. Aceste metode contribuie la dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor: gândirea critică, creativitatea, lucrul în echipă și autonomia.

Flexibilitatea în educație înseamnă adaptarea conținuturilor și strategiilor didactice la nevoile reale ale elevilor, ținând cont de ritmurile și stilurile lor de învățare. Cadrele didactice trebuie sprijinite prin formare profesională continuă, pentru a putea implementa aceste soluții inovative și pentru a construi un climat bazat pe încredere, respect și deschidere. Este esențial ca profesorii să devină facilitatori ai învățării și nu doar transmițători de informație.

În plus, colaborarea dintre cadrele didactice și instituțiile educaționale poate duce la schimbul de bune practici și la implementarea unor proiecte educaționale relevante și eficiente. Implicarea activă a elevilor în procesul decizional din școală, în proiecte comunitare sau în activități de tip mentorat dezvoltă simțul responsabilității și al apartenenței.

Integrarea resurselor digitale și a platformelor educaționale moderne oferă noi perspective asupra modului în care învățarea poate deveni mai accesibilă și mai atractivă. Utilizarea aplicațiilor interactive, a realității augmentate sau a inteligenței artificiale în procesul educațional permite personalizarea învățării și crearea unor experiențe adaptate fiecărui elev. Astfel, procesul educațional devine nu doar eficient, ci și motivant, stimulând curiozitatea și dorința de explorare.

Totodată, un alt aspect esențial al reimaginării educației este accentul pe educația emoțională și dezvoltarea inteligenței sociale. Într-un mediu colaborativ, este important ca elevii să învețe nu doar cunoștințe teoretice, ci și empatie, comunicare eficientă și gestionarea conflictelor. Aceste abilități sunt fundamentale pentru construirea unei societăți echilibrate și a unor relații sănătoase, atât în școală, cât și în afara ei.

Concluzionând, reimaginarea educației presupune o schimbare de paradigmă: de la o educație rigidă, transmisivă, la una deschisă, colaborativă și personalizată. Doar prin astfel de soluții inovative putem construi un sistem educațional adaptat viitorului, în care fiecare elev are șansa de a se dezvolta la potențialul său maxim.

Autor: Topciu Alina-Alexandra

Afilieră: Școala Gimnazială "Aurel Hornet"

Modele educaționale care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație în învățământul preșcolar.

Introducere

Educația timpurie are un rol esențial în formarea caracterului și a competențelor de bază ale copilului. Într-un context educațional aflat într-o continuă schimbare, devine imperativă utilizarea unor modele pedagogice care pun accent pe colaborare, respect și inovație. Copiii de vârstă preșcolară învață cel mai eficient atunci când se simt acceptați, valorizați și liberi să exploreze.

Fundamentare teoretică

Modelele educaționale centrate pe copil, precum cele inspirate de Maria Montessori, Reggio Emilia și HighScope, promovează:

- Învățarea activă și colaborativă – copiii participă împreună la activități, învață unii de la alții și dezvoltă abilități sociale într-un mediu de cooperare.
- Respectul față de copil – educatorul este un ghid care respectă ritmul individual de dezvoltare, încurajează autonomia și comunicarea nonviolentă.
- Inovația pedagogică – activitățile sunt centrate pe nevoile reale ale copilului, fiind adaptate constant prin jocuri creative, materiale senzoriale și proiecte tematice.

Aplicații practice în grădiniță

1. Colțuri de învățare colaborativă

Organizarea spațiului în centre de interes (colțul de construcții, colțul de lectură, colțul senzorial) permite copiilor să exploreze în echipă, să negocieze roluri și să coopereze.

2. Proiecte tematice comune

Activitățile desfășurate pe teme de interes pentru copii (ex. „Planeta Pământ”, „Animalele din pădure”) stimulează curiozitatea și lucrul în grup.

3. Cercul de dimineață ca spațiu de respect și ascultare

Începerea zilei cu un cerc în care fiecare copil își exprimă gândurile încurajează empatia, respectul reciproc și dezvoltarea limbajului.

4. Jocuri de rol și teatru de păpuși

Acestea ajută copiii să-și exprime emoțiile, să înțeleagă perspective diferite și să găsească soluții creative la conflicte.

Concluzii

Un mediu educațional colaborativ, bazat pe respect și inovație, oferă copilului preșcolar șansa de a se dezvolta armonios, atât cognitiv, cât și socio-emoțional. Educatorul are rolul esențial de a crea acest spațiu sigur, stimulant și flexibil, adaptat nevoilor fiecărui copil. Încurajarea gândirii critice, a curiozității și a colaborării de la o vârstă fragedă deschide calea spre o educație de calitate și o societate echitabilă.

Bibliografie (selectivă):

1. Montessori, M. (2017). *Mintea absorbantă*. București: Litera.
2. Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (1998). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach*. Ablex Publishing.
3. Epstein, A.S. (2007). *The Intentional Teacher: Choosing the Best Strategies for Young Children's Learning*. National Association for the Education of Young Children.

STEP BY STEP – O METODĂ ALTERNATIVĂ DE EDUCAȚIE (STEP BY STEP – AN ALTERNATIVE METHOD OF EDUCATION)

Traian Alina-Ileana

Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu” Pitești, jud. Argeș

Step by Step este cel mai răspândit model de educație alternativă în România. Acesta respectă tradiția și standardele învățământului tradițional, utilizează manuale alternative aprobate de Ministerul Educației. Sunt însă mai multe caracteristici care diferă de învățământul tradițional, Step by Step fiind centrat pe elev, pe învățarea prin descoperire, pe colaborarea școlii cu părinții.

Scopul principal al programului este să abordeze toate aspectele dezvoltării ca pe un întreg și nu ca pe fragmente separate. Accentul se pune pe un program individualizat, centrat pe copil, nu se axează pe cadrul didactic și pe predarea materiilor.

În mod tradițional, în majoritatea claselor prezența profesorului, poziționat în fața clasei, domină întreaga activitate. Aici, activitatea este una orientată după necesitățile copilului. Nu găsim bănci rigide, ci mese mobile, cu scaune de jur împrejur. Clasele au mochetă, deoarece unele activități se desfășoară cu copii așezați pe jos, lucru foarte apreciat de copii. Clasa este organizată pe mese separate, numite Centre de activitate. „Acestea sunt zone delimitate ale clasei, dotate cu material didactic specific unei activități, în care un număr mic de copii se confruntă, individual sau în grup, cu sarcini adecvate nivelului lor de dezvoltare. O clasă conține obligatoriu: un Centru de citire, un Centru de scriere, un Centru de știință, un Centru de matematică, un Centru de artă și un Centru de construcții. Centre facultative pot fi imaginate de învățător” (Ghid Step by Step CEDFP, p. 14). Există un spațiu larg, în mijlocul sau în fața clasei, unde există un scaun, numit Scaunul autorului, unde fiecare copil vorbește despre experiențe, idei și trăiri proprii, în fața celorlalți colegi, în diferite momente ale zilei de activitate: la noutăți, când prezintă lecția învățată, când explică cum au rezolvat o problemă. Este momentul când fiecare devine important, vorbește în fața celorlalți, își învinge timiditatea, primește feedback din partea colegilor și a învățătoarei. Centrele de activitate sunt folosite adecvat pentru a susține interesul pentru rezolvarea unor activități specifice (scriere, citire, înțelegerea, exprimarea prin mijloace artistice, etc.) și pentru dobândirea ori consolidarea de abilități specifice. Elevii au posibilitatea de a alege sarcina și centrul la care doresc să își înceapă munca. Step by Step îl încurajează pe copil să învețe a învăța, și să învețe pentru a înțelege. În caz contrar, cei mai mulți copii vor renunța să înțeleagă o acțiune impusă, acceptând doar să o reproducă.

Centrele de activitate sunt o caracteristică importantă a acestei alternative educaționale. Așa cum am prezentat mai sus, încă de la intrarea în clasă, dimineața, prin exprimarea opțiunii personale la panoul destinat centrelor, elevii aleg centrul cu care vor începe activitatea: citire, scriere, matematică, arte, construcții, științe. Pe masa fiecărui centru există pregătite sarcinile tematice specifice. După alegerea centrelor de activitate, preferențial, dar și prin împlinirea unor reguli ușor de înțeles și de respectat, copiii își citesc sarcinile de urmat. Acestea sunt concepute de învățătoare pentru a exersa abilitățile de dobândit sau combinarea lor cu altele asimilate. De asemenea, sarcinile sunt diferențiate, astfel încât să permită tuturor să le poată rezolva în ritmul și la nivelul său. După ce are loc descifrarea sarcinilor, învățătoarele devin facilitatori, îndrumători, am putea spune, ai demersurilor de învățare ale fiecărui elev. Un aspect extrem de important este echilibrul între sarcinile concepute la fiecare centru. Astfel, evităm decalajul, toate centrele trebuie să finalizeze sarcinile aproximativ în același timp, pentru a se putea realiza o primă evaluare, apoi o primă rotație. Fiecare grup și fiecare elev în parte prezintă în fața celorlalți produsele realizate la centrul respectiv. Este un moment al evaluării la care participă colegii, cu întrebări, sugestii, etc. dar și învățătorul. Acest moment se realizează tot la Scaunul autorului. Lucrările care s-au realizat se afișează în clasă, în spațiul destinat fiecărui centru. Elevii au astfel posibilitatea să compare, să analizeze, să realizeze demersuri mintale a deprinderilor și dexterităților achiziționate la acel moment. Ulterior, aceste lucrări sunt așezate în Portofoliul Personal al fiecărui copil, care se păstrează în clasă și este la îndemâna copilului sau părintelui. În continuare, au loc următoarele rotații, acest lucru însemnând că toți elevii vor trece pe la fiecare centru deschis de învățătoare în ziua respectivă. Timpul alocat unei rotații e variabil, de aceea pauzele copiilor nu coincid întotdeauna cu pauzele colegilor lor din clasele tradiționale. După câteva rotații și evaluări, la mijlocul zilei, copiii iau masa de prânz în comun, în cantina școlii, sau într-un local convenabil din apropiere, lucru hotărât, organizat și finanțat de Asociațiile de părinți. După servirea mesei se continuă lucrul pe centre de activitate.

Centrul de alfabetizare: Un spațiu al clasei Step by Step organizat într-o zonă unde lumina naturală pătrunde cu ușurință, dotat cu o bibliotecă, masă și scăunele, este utilizat pentru activitățile de educarea limbajului, citire și scriere. Elevii pot găsi în această centru cărți cu povești și ilustrații, reviste și ziare sau povești audio, se pot așeza pentru a răsfoi cărțile sau pentru a asculta lectura educatoarei, a unui coleg mai mare sau a unui părinte invitat. Prin joc, elevii învață să recunoască sunetele, să despartă cuvinte în silabe și să participe activ în diferite situații de comunicare. Centrul de alfabetizare mai pune la dispoziția elevilor instrumente de scris, hârtie, șabloane sau ștampile cu litere, pentru a-i susține în demersul de însușire a scrisului și cititului în mod spontan. Copiii pot să realizeze cărți independent sau în cadrul unui grup de

lucru folosind scrisul, simbolurile, decupajele din reviste și ziare și desenele proprii. În acest spațiu copiii dobândesc deprinderi comunicative, își descoperă interesul pentru anumite subiecte, pe măsură de își însușesc scrisul și cititul în ritmul propriu și își dezvoltă creativitatea și abilitățile de exprimare orală și scrisă.

Centrul de matematică/ jocuri manipulative: Este un centru destinat dezvoltării capacității de percepție și a motricității fine, precum și cultivării aptitudinilor matematice. Centrul este amplasat într-o zonă liniștită a clasei, dispune de rafturi cu materiale care încurajează dezvoltarea gândirii matematice și însușirea conceptelor matematice: numărul, sortarea, clasificarea, operațiile matematice, măsurarea, tiparele și modelele repetabile. O gamă largă de materiale vine în întâmpinarea nevoilor celor mici: puzzle-uri, jocuri de tip domino, lotto, piese lego, tăblițe magnetice cu cifre și forme geometrice, mărgel colorate pentru sortare, ordonare, șnuruire, seturi de obiecte de același fel. În acest centru copiii utilizează concepte matematice în situații concrete din viața cotidiană, punând astfel bazele dezvoltării gândirii matematice.

Centrul de științe: Este spațiul în care elevii fac experimente și descoperiri, fiind încurajată explorarea activă a materialelor puse la dispoziție. Centrul de științe este dotat cu: instrumente de cercetare, cum ar fi: binoclu, microscop, lupă, magneți, stetoscop, cântare și instrumente de măsurat; cu materiale din natură, care pot fi puse la dispoziție de educatoare sau aduse de părinți, sporind astfel implicarea familiilor în activitățile clasei. Activitatea din centrul de științe poate fi desfășurată și în aer liber, acolo unde elevii pot observa, înregistra rezultatele și fotografia sau filma plantele, animalele pe care le întâlnesc. Experiențele științifice îi ajută pe elevi să își dezvolte capacitatea de raționament, precum și alte abilități și deprinderi pe care le vor utiliza în contexte diferite. Școlarii sunt încurajați să observe, să descrie, să compare și să clasifice.

Centrul de artă: Este compus din rafturi pe care stau așezate materiale pentru activitățile de arte plastice: creioane colorate, carioci, foarfece, vopsea și pensule de diferite forme și dimensiuni, plastilină, hârtie cu diferite texturi, lipici și materiale reciclabile care vor putea fi folosite în realizarea unor lucrări originale. Un element important în cadrul acestui centru îl reprezintă șevaletul care nu lipsește din nicio clasă, fiind locul în care elevii pot da frâu liber imaginației și își pot dezvolta deprinderile motrice și creativitatea. De asemenea, roata olarului reprezintă un punct de atracție pentru micii școlari. În acest centru copiii își dezvoltă motricitatea fină prin activitățile de modelaj, tăiere, lipire, rupere, reușind în același timp să își dezvolte capacitatea de a răspunde din punct de vedere emoțional la experiențe cotidiene și să învețe să aprecieze frumosul.

Centrul de materiale de construcție: Deoarece acest centru este o zonă activă și distractivă a clasei, este situată la distanță de celelalte centre, astfel încât să nu împiedice buna desfășurare a celorlalte activități. Rafturile din acest centru conțin: trusa de construcție de lemn, specifică alternativei educaționale step by step, piese de construcție din plastic și recuzită variată care poate fi folosită pentru completarea construcțiilor (oameni, animale și plante de jucărie, mașini, avioane, vapoare). Ca urmare a activităților distractive desfășurate în acest centru, elevii își dezvoltă abilitățile motrice, coordonarea „ochi-mână”, abilitățile de comunicare, aptitudinile sociale și abilitățile de negociere, precum și conceptele științifice și matematice.

Centrele nu sunt standard. În funcție de nevoile clasei, se mai pot crea centre: centrul de lectură, centrul de nisip și apă etc. La clasa pregătitoare, mai avem: centrul de alfabetizare, centrul de joc de rol.

O altă diferență față de învățământul tradițional este faptul că clasa Step by Step are doi învățători și un program de 8 ore. Cele doua cadre didactice facilitează și planifică spațial clasa, iar activitățile sunt proiectate astfel încât să fie adecvate nivelului de dezvoltare al fiecărui copil. Relația învățător-elev aici este una de colaborare, în care cadrul didactic sugerează și întărește motivația pozitivă de descoperire a copilului. Acest lucru se datorează și faptului că petrec foarte mult timp cu copiii.

Programul prelungit este pentru a facilita învățarea, pentru ca fiecare copil să ajungă să înțeleagă în întregime sarcinile propuse, în propriul ritm. La mijlocul zilei, copiii iau masa de prânz în comun, la cantina școlii, într-un loc special amenajat în acest scop. Durata acestei pauze este de o oră, timp alocat masei și recreării. Copiii au timp de joacă și de relaxare, înainte de a relua programul de activități.

O zi în clasa Step by Step este diferită de o zi în clasa tradițională. Programul unei zile este de 8 ore. Dimineața, copiii sosesc la școală la ora 8:00. Unul dintre învățători îi primește, copiii își pregătesc ținuta confortabilă (sau se și descalță, și încălță pantofi lejeri, ori rămân în ciorapi, clasa fiind prevăzută cu mochetă).

Activitatea de zi cu zi este total diferită de cea din învățământul tradițional, chiar dacă respectă planul și programa școlară impusă la nivel național. Programul propriu-zis începe cu ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ care începe cu prezentarea AGENDEI ZILEI. Ea reprezintă planificarea activităților zilei respective. Au loc întrebări și precizări până când se constată că planul de activități a fost însușit și acceptat. Un alt moment este CALENDARUL ZILEI respective. Precizarea zilei, a datei, a evenimentelor sociale și personale legate de ziua respectivă, inclusiv aspectul vremii, comentariile și întrebările (copiii marchează pe un panou,

cu cartonașe/abțibilduri, starea vremii, elevii absenți și prezenți). Urmează apoi MESAJUL ZILEI – un mesaj creat de învățător pentru a introduce cunoștințele sau deprinderile noi, care trebuie achiziționate și prelucrate pe Centre de activități. Mesajul dă prilejul de introducere – de dorit interactiv – a noțiunilor noi și reamintirea celor anterioare necesare introducerii celor noi, prin dirijarea întrebărilor și abilităților copiilor. Un alt moment important este acela al NOUTĂȚILOR. Copii se înscriu, mai ales prin scrierea numelor lor pe șevaletul de prezentare, pentru a comunica celorlalți noutățile sau experiențele personale deosebite. (De la ce i s-a întâmplat ieri, la ce a visat, ori ce a citit nou, ce experiențe de cunoaștere ori emoționale a avut, orice este posibil). Noutățile sunt comunicate celorlalți de către un copil care stă pe „Scaunul Autorului”, unde copilul va fi valorizat, dar va avea și responsabilitatea comunicării, întrucât urmează întrebările și comentariile colegilor.

Când aceste lucruri au fost valorificate se trece la lucrul pe CENTRE DE ACTIVITATE. Pe masa fiecărui centru sunt scrise activitățile tematice specifice. După alegerea centrelor de activitate, preferențial, dar și prin împlinirea unor reguli ușor de înțeles și de respectat, copiii își citesc activitățile de urmat. Fiecare centru are pregătite pe masă sarcinile, specifice pentru scriere, citire, științe, arte, construcții sau matematică. Create de învățător pentru a exersa abilitățile de dobândit sau combinarea lor cu altele asimilate, sarcinile sunt progresive, astfel încât să permită tuturor să-și poată rezolva sarcinile în ritmul și la nivelul său. Când învățătorii s-au convins că sarcinile au fost înțelese de către toți copiii, ei devin colaboratori ai demersurilor de cunoaștere ale fiecăruia. După un timp, necesar celor mai mulți să împlinească o parte din sarcini (să-și exerseze abilitățile specifice) se face o evaluare. Fiecare grup – și fiecare individ – prezintă în fața celorlalți rezolvarea sarcinilor la centrul respectiv. Este un moment al EVALUARII – la care iau parte colegii, cu întrebări, sugestii, etc. dar și învățătorul. Lucrările care s-au efectuat sunt afișate în clasă; câteva zile ele reprezintă prilej de comparație și oglindire a demersurilor mintale, a deprinderilor și dexterităților achiziționate la acel moment. Ulterior ele trec în MAPA CU LUCRĂRI a fiecărui copil, care se păstrează în clasă și este la îndemâna copilului sau părintelui. La un moment dat, după câteva rotații și evaluări, se ia masa de prânz, după care continuă lucrul pe centre de activitate. Activitățile tematice sunt legate de lumea înconjurătoare și pe cât posibil integrate.

Datorită activității pe centre, colaborării și nevoii de comunicare, în clasa Step by Step nu este întotdeauna liniște, este un zgomot de activitate continuu. Este posibil ca unii copii să scrie scriu sau să lucreze pe jos, ori în diferite poziții ciudate, care le sunt lor confortabile. Modul de lucru neortodox (scris, desenat) este admis, cu condiția de-a nu duce la vicii posturale. Pot exista lucrări expuse cu greșeli, fără a fi corectate. Ele au fost supuse discuției, întrebărilor

celor din jur, dar nu corectate imediat de către învățător. Corecția trebuie să apară întâi în mintea copilului și el va ajunge să nu mai facă greșeala, prin propriul efort de corectare. Copiii cu diferențe foarte mari de performanță, colaborează în sarcini, fără ca diferențele de ritm și stil individual să perturbe achizițiile. Nu există categorisiri și ierarhizări ale copiilor.

Nu se pun note, dar evaluarea există. Aceasta se face prin mai multe moduri:

- Copilul prezintă, de pe scaunul autorului, rezolvările sarcinilor la fiecare centru de activitate, și, la întâlnirea de dimineață, prezintă orice rezultat al activității sale extrașcolare. Înțelegerea corectitudinii sau incorectitudinii se face prin întrebările, completările celorlalți și prin întrebările învățătoare. Elevul nu va fi notat și clasificat.
- Lucrările tuturor copiilor cu sarcinile rezolvate sunt expuse la clasă, sunt datate și comentate, apoi vor fi puse în mapa cu lucrări fiecărui copil. Mapa cu lucrări arată progresul fiecărui copil. Elevul însuși, învățătorii, părinții și oricine altcineva pot observa progresele și punctele sale slabe.
- Caietul de evaluare pentru fiecare elev cuprinde fiecare pas înregistrat de copil, descriptiv, la câteva zile de observare. Învățătoarea notează dacă un copil, de exemplu, face operații de adunare cu două cifre (trecere peste două cifre) în mod corect, dacă mai are nevoie de exercițiu pentru a face adunarea corect. Se identifică competențele pe care fiecare elev și le-a însușit, cele în curs de achiziționare și a cele neachiziționate. Dacă pentru primele două situații, atât cadrele didactice, cât și elevii, se pot considera mulțumiți, pentru existența unor competențe neachiziționate trebuie proiectate activități compensatorii. Activitățile compensatorii prevăd instruirea suplimentară, desfășurată în același timp cu procesul de învățământ, pentru standardelor de performanță prevăzute de programele școlare. Pentru o buna desfășurare a activității, sunt proiectate strategii didactice, fișe corective, jocuri didactice, alte activități prin care elevii să dobândească cunoștințele prevăzute în programa școlară. La sfârșitul fiecărui modul/semestru, cadrele didactice din alternativa educațională Step by Step completează Caietul de Evaluare pentru fiecare elev, caiet în care sunt trecute toate competențele ce trebuie însușite de elevi, selectate de autori în concordanță cu programa școlară. La sfârșitul anului școlar, Caietul de Evaluare se păstrează în arhiva școlii și se constituie în document. Părinții pot să își evalueze copiii în mai multe feluri: venind la școală și participând direct la activitățile clasei și observând cum se descurcă copilul în rezolvarea sarcinilor primite, uitându-se la mapa personală a copilului sau urmărind caietul de evaluare al învățătorului, purtând o discuție cu învățătoarele cu privire la progresul și la dificultățile întâmpinate de copil, la ce și cum se poate face acasă cu copilul pentru a-l ajuta să depășească problemele.

O caracteristică foarte importantă este participarea părinților la educația copilului. Step by Step consideră părinții ca primii învățători ai copilului, parte din procesul de învățământ. Părinții sunt invitați să participe efectiv la clasă, la procesul de educație, bineînțeles colaborând cu învățătoarea. Prezența unui părinte în clasă este un fapt firesc, nici festiv, nici perturbator. Poziția „umăr la umăr” a educatorului cu copilul în centrele de activitate facilitează această participare. Lecțiile tematice unde un părinte poate aduce mai viu elemente din sfera lui de activitate îl pot transforma în personaj principal în educație. Programul Step by Step pentru clasele primare crede în responsabilitatea colaborantă a părinților și a școlii în asigurarea succesului fiecărui copil în toate domeniile de dezvoltare. Profesorul trebuie să comunice părinților că școala va coopera cu ei pentru a fi locul în care copilul să vină cu plăcere. Cercetarea a arătat că efectele unei astfel de colaborări se regăsește în dezvoltarea personală și intelectuală a copilului. Copiii se simt mai importanți atunci când îi văd pe părinți implicați în activitățile din școală. Copiii înțeleg că adulții importanți din lumea lor au grijă de ei. Atunci când un program tratează părinții ca parteneri activi ai profesorului, acest lucru determină copiii să acționeze în mod corespunzător.

În mod tradițional, părinții nu sunt implicați în activitatea de învățare. Comunicarea cu familiile apare în primul rând atunci când există o problemă. Părinții au o zi fixată pentru a veni la școală iar implicarea lor în activitatea școlară este legată de supravegherea temelor. Comunitatea este văzută ca fiind separată de școală. În Step by Step, părinții sunt văzuți ca primii educatori și parteneri. Comunicarea cu familiile începe la începutul anului școlar și se concentrează pe fixarea obiectivelor de conlucrare și planificare pentru fiecare copil. Părinții sunt bineveniți la școală oricând, rolul lor fiind acela de a completa studiile clasei.

O noutate pentru mine, ca părinte, a fost să fiu invitată o dată pe lună să asist o zi la activitățile din clasă. Și includea și prezența la orele de limba engleză, de religie, sport sau informatică, chiar dacă aceștia nu aveau cursuri de formare pentru Step by Step. Sprijinul profesorilor și al școlii este foarte mare în acest sens. Așa am putut vedea cum se aplică acest sistem, cum reacționează copiii, ce fac ei de fapt în ore etc. Fiind părinți prezenți în multe zile, elevii nu mai au un comportament model ca atunci când au inspecții, ei învață să se comporte civilizată și să se comporte natural, să învețe, să se joace în pauze, să socializeze adecvat.

Legătura părinte – școală se bazează pe încredere. Comunicarea eficientă creează încrederea reciprocă. Pentru a lansa un parteneriat adevărat cu părinții, profesorii pot începe prin a se gândi la ce pot învăța ei de la părinți despre copiii lor. În Programul Step by Step pentru clasele primare, convorbirile între părinte și profesor au loc regulat pentru a asigura o

permanentă comunicare privind progresul fiecărui copil. Scopul acestei întâlniri este de a face cunoștință. În acest moment, profesorul întâlnește copilul și părinții, ascultă ceea ce părinții își doresc pentru copiii lor în următorul an școlar, și stabilește o relație prietenoasă, deschisă care va continua pe parcursul anului (Cerghit, I., 2002). Pe măsură ce colaborează, profesorul învață de la părinți să stabilească obiective pentru anul respectiv. Este important să amintim că respectul și confidențialitatea trebuie menținute atunci când se discută astfel de subiecte în prezența copilului. Adulții trebuie să fie discreți în conversațiile lor.

Atunci când familiile sunt activ implicate viața școlii, profesorii, părinții și copiii, toți beneficiază. Profesorii creează o atmosferă deschisă pentru implicare prin încurajarea părinților de a pune întrebări, a face vizite în timpul orelor și de a-și împărtăși interesele și abilitățile lor. Participarea familiei ajută pe profesori la atingerea obiectivului privind individualizarea. Doar prin comunicarea cu părinții, profesorii pot strânge informații despre fiecare copil din clasă.

Pentru a acționa în spiritul acestei convingeri, profesorii trebuie să facă primul pas prin invitarea unui părinte într-o activitate în clasă. Cu un părinte voluntar profesorul poate coordona mai multe activități, oferind astfel copiilor o varietate de opțiuni și posibilitatea lucrului în grupuri mici. Când părinții sunt implicați în activitățile din clasă, profesorii au ocazia să observe în primul rând cum motivează părintele pe copii, cum îi ajută să rezolve problemele, cum îi ajută să abordeze o sarcină și cum împărtășesc interesele speciale și hobby-urile.

Copiii din aceste clase democratice sunt încurajați în a-și formula și exprima propriile opinii. Se pun întrebări. Se susțin discuții. Alternativa Step by Step pentru învățământul primar pune în valoare respectul reciproc și responsabilitatea față de cei din jur, onestitatea. Adulții formează conștient aceste trăsături de caracter în relațiile zilnice cu copiii. Aceste trăsături stau la baza dezvoltării caracterului în Programul Step by Step pentru învățământul primar.

Un alt element distinctiv în cadrul alternativei Step by Step este mobilierul. Băncile modulare sunt înlocuite de mese mobile cu scaune de jur împrejur, facilitându-se astfel lucrul pe grupe, cooperarea între educabili. Clasele dispun de un covor deoarece anumite activități se vor desfășura într-o manieră relaxată, pe jos, fapt extrem de plăcut pentru copii. Mesele sunt delimitate între ele de dulăpioare prevăzute cu rafturi pe care sunt așezate materialele specifice fiecărui centru de activitate. Practic, clasa e sectorizată în raport cu centrele de activitate. Elevii au toate materialele (manuale, caiete, penare, materiale pentru arte, dicționare, enciclopedii...) în clasă, la îndemână, putându-le folosi ori de câte ori este necesar.

Întreaga activitate de învățare în grup se realizează în grupuri mici de elevi ce au o componentă dinamică, se schimbă în fiecare zi în funcție de opțiunile la centre. În același timp

nu va fi neglijată munca individuală, existând întotdeauna și sarcini individuale în cadrul centrului, aceasta devenind o componentă a muncii în echipă.

Comparativ cu tradiționalul, unde elevii sunt grupați în funcție de capacitățile intelectuale, în alternativa Step by Step apar grupuri unde toți elevii pot lucra împreună, urmând ca fiecare membru al grupului să-și îmbunătățească performanțele, dar și să contribuie la creșterea performanței grupului din care face parte.

Activitatea este centrată pe elev. Indiferent de centrul la care se află, copilului i se oferă posibilitatea de a-și corecta singur greșelile după ce este atenționat. Ca învățător, nu vom corecta agresiv înroșind caietul elevului, ci îl vom îndruma spre corectare. Ba mai mult, culoarea recomandată pentru corectarea erorilor este verde, nu roșu, din considerente ce țin de efectul psihologic cromatic. Astfel copilul va adăuga în portofoliul său lucrări menite să îi aducă satisfacții, dar și reușită, deoarece prin efortul de a se corecta, învață. După cum se poate vedea întreaga psihologie Step by Step este în favoarea elevului. Realizăm în felul acesta o triplă satisfacție: a elevului, a învățătorului, dar și a părintelui care se bucură de același rezultat.

Bineînțeles că se pun mai multe întrebări privind acest sistem alternati. Cea mai importantă este: **Un copil care a fost în Step by Step se poate adapta într-o clasă obișnuită, cu predare tradițională?** Experiența ne arată că da. Capacitatea de adaptare dobândită în cadrul unei clase Step by Step îl va ajuta pe copil să depășească și rigorile învățământului tradițional. Cât privește asimilările de cunoștințe teoretice, ele sunt similare cu cele din școala tradițională. **Un copil dintr-o clasă step by step învață altceva decât într-una obișnuită?** Programa școlară (curriculum școlar) pentru ciclul elementar (clasa pregătitoare – clasa a IV-a) este aceeași cu cea din învățământul tradițional. Aceasta înseamnă că deprinderile și cunoștințele programate a fi asimilate pe parcursul acestor 5 ani sunt aceleași, ca și pentru învățământul tradițional (deprinderi de limbă și limbaj, scrisul, cititul, deprinderi de măsurare, cele 4 operații aritmetice, deprinderi artistice de desen, pictură, modelaj, muzică, cunoștințe despre natură, dezvoltare fizică, educație moral-civică). Deprinderi opționale, precum limbi străine se învață în funcție de posibilitățile școlii sau ale părinților. Diferența constă în metoda de formare a acestora care derivă din principiile Step by Step. Clasele Step by Step folosesc manuale alternative la decizia școlii în care se organizează clasa și auxiliare didactice stabilite de echipele de educatoare/învățătoare.

Modul de organizare al unei clase Step by Step este foarte important, deoarece trebuie să creeze spații în care copiii să se simtă confortabil, în siguranță și dornici de explorare. În clasele step by step, mobilierul din lemn are dimensiunile potrivite pentru nivelul de vârstă și este distribuit în sală, astfel încât să creeze spații sau centre de studiu. La centrele de studiu,

copiii pot să își desfășoare activitatea individual sau în grupuri mici, sub îndrumarea unui cadru didactic. Materialele cu care sunt dotate aceste centre sunt accesibile copiilor, încurajând alegerea și negocierea. Sălile sunt decorate de copii împreună cu echipa de învățătoare și profesoarele de arte plastice, iar în dreptul fiecărui centru de activitate există spații speciale pentru afișarea tuturor lucrărilor realizate de elevi pe parcursul zilei.

La nivelul fiecărei clase sunt amenajate:

- un panou special pentru anunțarea aniversărilor și marcarea sărbătorilor;
- un spațiu în care se afișează regulile după care funcționează fiecare clasă în parte, stabilite de elevi, sub îndrumarea învățătoarelor la fiecare începutul anului școlar și îmbogățite sau modificate pe parcursul anului, în funcție de nevoile grupei;
- un centru tematic în care sunt puse la dispoziția copiilor materiale specifice temei (zilnice sau săptămânale) abordate;
- un spațiu în care se afișează orarul clasei și programul zilnic, stabilit de elevi împreună cu învățătoarele;
- un spațiu larg, în care se realizează Întâlnirea de dimineață, în care scăunelele sau salteluțele pot fi aranjate în cerc. Spațiul este personalizat de Calendarul naturii, care îi ajută pe copii să discute despre aspecte legate de trecerea timpului, despre starea vremii sau despre evenimente de interes pentru întregul grup. În același spațiu întâlnim și Scaunul autorului, care se diferențiază de celelalte scaune din clasă prin mărime, culoare sau prin simbolurile care îl împodobesc. Scaunul autorului oferă elevului așezat pe el posibilitatea de a expune în fața colegilor opiniile și ideile personale, de a povesti experiențe sau de a propune rezolvări pentru anumite situații cu care grupul se confruntă. Scaunul autorului îi conferă elevului o poziție specială în fața colegilor, încurajându-l să se exprime liber datorită faptului că are atenția și respectul grupului.

Nu există teme pentru acasă. Toate achizițiile sunt exersate sub diverse forme în centrele de activități. Ceea ce e de achiziționat se desfășoară și se exersează în clasă. În clasa Step by Step copiii nu sunt lăsați să rămână în urmă, sunt supravegheați tot timpul, sunt corecți și li se cultivă sentimentul de încredere în forțele proprii. Sistemul permite și activitatea de performanță pentru copiii dotați. Permanent este stimulată comunicarea între elevi și exprimarea lor liberă și sunt obișnuiți să inter-relaționeze cu ușurință. Este de remarcat faptul că învățătoarea lucrează cu elevii frontal și acest lucru face ca elevii să nu aibă rămăneri în urmă.

Studiul tematic este o activitate specifică Step by Step, care asigură formarea tuturor deprinderilor pe care copilul trebuie să și le însușească, în mod natural. Este o temă unică care

le permite copiilor să observe ce legături există între diferite discipline școlare și le dă învățătorilor posibilitatea să organizeze programa în jurul unor subiecte, probleme, aspecte sau chestiuni esențiale, interesante și stimulative pentru elevi. Implică o abordare interdisciplinară și transdisciplinară. Studiul tematic se poate realiza pe o perioadă de timp mai lungă sau mai scurtă, în funcție de complexitatea temei alese.

În acest sistem, copiii sunt încurajați să facă alegeri, să-și asume responsabilitatea pentru deciziile luate, să își exprime ideile în mod creativ, să se ajute reciproc, să-și dezvolte abilitățile de gândire critică, să gândească liber. Ei reușesc să definească și să rezolve singuri problemele cu care se confruntă, să comunice ușor cu cei din jur, să înțeleagă, să negocieze.

Mulți dintre ei se adaptează foarte bine la sistemul tradițional de învățământ din clasa a V-a. Din păcate, sistemul la stat nu mai cuprinde Step by Step și la ciclul gimnazial. aceștia pun întrebări, au opinii și sunt obișnuiți să se exprime liber. Sunt un pic dezamăgiți atunci când vin într-o clasă tradițională, unde organizarea este limitativă. Odată ce te-ai bucurat în școală de un cadru prietenos, în care esti încurajat să optezi, să lucrezi în echipă, devine mai dificil să accepți strictețea unui sistem tradițional. Însă adaptarea se realizează repede, aceștia având rezultate bune și foarte bune la învățătură de cele mai multe ori. Aici mai intervine, bineînțeles și mediul familial, social și cel afectiv, care au influență în dezvoltarea copilului.

Până la 12 – 14 ani funcțiile de cunoaștere și procesele emoționale ale copiilor nu sunt complet dezvoltate, mature. Individualizarea prin motivare pozitivă și învățarea colaborării în lucrul pe centrele de activitate ajută la formarea și maturizarea acestor funcții. La aceste vârste copilul nu e încă apt să înțeleagă și să suporte competiția fără urmări negative. Concurența apare și în comparațiile produse de evaluare în clasele Step by Step, dar numai în măsura în care copilul o poate accepta sau “digeră” el însuși. De aceea Step by Step nu creează explicit situații de competiție.

Bibliografie

1. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative și complementare*, București, Editura Aramis, 2002
2. Albulescu, Ion, Catalano, Horațiu, Florean, Smaranda, *Alternativa educațională Step by Step – ghid metodologic*, Ediția a II-a revizuită și adăugită, CEDP, Editura Trend
3. *Alternativa educațională Step-by-Step – Ghid metodologic*, 2016, Ed. a II-a revizuită și adăugită, Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională, Editura Trend

4. Metodologie privind organizarea și funcționarea alternativei educaționale Step by Step, în unitățile de educație timpurie – învățământ antepreșcolar și preșcolar și în unitățile de învățământ primar și gimnazială

Modele educaționale pentru crearea unui mediu de învățare colaborativ în grădiniță

-studiu de caz-

Prof. înv. preșcolar Turceac Liliana
Școala Gimnazială Nr.1/Grădinița cu P.P. Nr.8, loc. Dorohoi, jud. Botoșani

În învățământul preșcolar, modelele educaționale care sprijină crearea unui mediu de învățare colaborativ, bazat pe respect și inovație sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor încă de la vârste fragede. În această perioadă de învățare timpurie, copiii sunt foarte receptivi la interacțiunile sociale și la experiențele care le stimulează creativitatea și respectul față de ceilalți. În acest context, câteva modele educaționale se disting prin promovarea colaborării, respectului și inovației. Iată câteva modele educaționale aplicabile în învățământul preșcolar:

1. Învățarea prin joc (Play-Based Learning)

Învățarea prin joc este un model fundamental în educația preșcolară, care pune accent pe importanța jocului ca metodă principală de învățare. În acest model, copiii învață prin explorare, interacțiune și colaborare cu colegii lor, în timp ce se distrează și dezvoltă abilități cognitive, emoționale și sociale.

- **Elemente cheie:**

- Jocuri de grup, cum ar fi jocurile de rol, jocurile de construcție și activitățile de simulare, care permit copiilor să lucreze împreună pentru a rezolva probleme și a crea povești.
- Încurajarea interacțiunii și colaborării între copii prin activități care necesită împărțirea materialelor și coordonare.
- Abordarea inovației prin crearea de jocuri și activități care stimulează gândirea creativă și soluționarea problemelor.

- **Beneficii:**

- Dezvoltă abilități sociale și emoționale, învățând copiii să colaboreze, să împărtășească și să respecte opiniile și ideile celorlalți.
- Încurajează respectul reciproc prin activități care implică cooperarea și crearea unui mediu de învățare sigur și inclusiv.
- Stimulează creativitatea și inovația prin provocarea copiilor de a gândi în moduri noi și diferite.

2. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Chiar și în educația preșcolară, învățarea bazată pe proiecte poate fi adaptată pentru a ajuta copiii să lucreze împreună la proiecte de grup, dezvoltând abilități de colaborare, respect și inovare. Proiectele pot fi adaptate vârstei și pot include activități precum construirea unui colaj, crearea unui mic proiect de știință sau realizarea unui spectacol.

- **Elemente cheie:**

- Copiii lucrează în grupuri mici pentru a realiza proiecte de lungă durată, cum ar fi construirea unei machete, crearea unui spectacol de păpuși sau organizarea unei expoziții de artizanat.
- Colaborarea este esențială, fiecare copil având un rol în proiect, iar activitățile sunt structurate astfel încât să încurajeze împărțirea ideilor și responsabilităților.
- Promovarea inovației prin experimentarea cu noi tehnici sau abordări pentru a finaliza proiectul.

- **Beneficii:**

- Dezvoltă abilități de colaborare, prin împărțirea sarcinilor și responsabilităților între copii.
- Încurajează respectul față de ideile celorlalți și îmbunătățește comunicarea între copii.
- Oferă o oportunitate de a învăța prin experiență și de a fi creativi în realizarea proiectelor.

3. Educația prin arta colaborativă (Collaborative Art Education)

Arta este un domeniu excelent pentru promovarea unui mediu educațional colaborativ în învățământul preșcolar. Copiii pot lucra împreună pentru a crea lucrări de artizanat, picturi sau instalații, învățând astfel să colaboreze, să aprecieze diversitatea și să fie inovativi.

- **Elemente cheie:**

- Activități de grup, cum ar fi crearea unui mural sau realizarea unui proiect artistic comun, care încurajează copiii să își împărtășească ideile și să lucreze împreună.
- Încurajarea respectului față de lucrările și ideile celorlalți, prin discuții și feedback constructiv.
- Folosirea materialelor neconvenționale sau a tehnicilor inovative pentru a stimula creativitatea.

- **Beneficii:**

- Copiii învață să aprecieze diversitatea și să respecte contribuțiile fiecăruia în cadrul unui proiect colectiv.
- Dezvoltă abilități de cooperare și comunicare prin activități de grup.
- Încurajează gândirea creativă și inovativă, stimulând imaginația și spiritul de echipă.

4. Învățarea bazată pe natura (Nature-Based Learning)

Acest model se concentrează pe utilizarea mediului natural ca loc de învățare. Copiii sunt încurajați să colaboreze în activități în aer liber, cum ar fi observarea plantelor și animalelor, colectarea de materiale naturale pentru proiecte creative sau construirea de adăposturi din materiale naturale.

- **Elemente cheie:**

- Activități care permit copiilor să exploreze natura împreună, să observe fenomene naturale și să participe la activități de grup.
- Crearea de proiecte ecologice, cum ar fi plantarea unui grădiniță de flori sau construirea unui refugiu pentru păsări.
- Colaborarea este esențială pentru succesul acestor activități, fiecare copil având sarcini specifice care contribuie la rezultatul final.

- **Beneficii:**

- Sprijină dezvoltarea unor abilități de colaborare și de respect față de mediul înconjurător.
- Copiii învață să aprecieze natura și să înțeleagă importanța protejării acesteia.
- Încurajează inovația prin abordarea unor activități noi și provocatoare în aer liber.

5. Educația socio-emoțională (Social and Emotional Learning - SEL)

Un model esențial pentru învățământul preșcolar este educația socio-emoțională, care pune accent pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor. Această abordare sprijină crearea unui mediu bazat pe respect, empatie și colaborare.

- **Elemente cheie:**

- Activități de grup care promovează înțelegerea și gestionarea emoțiilor, cum ar fi jocuri de rol sau discuții despre cum să rezolvi conflictele.
- Tehnici de învățare care încurajează empatia și respectul față de colegii din grup.
- Învățarea prin exemple de comportament respectuos și prin construirea unui climat de încredere.

- **Beneficii:**

- Dezvoltă abilități esențiale de auto-reglare, comunicare și colaborare.
- Crează un mediu de învățare sigur și respectuos, în care copiii învață să își exprime sentimentele și să colaboreze.
- Promovează un climat de respect reciproc și susține inovația în abordările educaționale printr-o înțelegere profundă a relațiilor interpersonale.

Modelele educaționale pentru învățământul preșcolar care sprijină crearea unui mediu colaborativ, bazat pe respect și inovație, sunt fundamentale pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Acestea îi ajută să învețe prin experiență, să colaboreze cu ceilalți și să aprecieze diversitatea, oferindu-le un cadru în care respectul, creativitatea și inovația sunt încurajate și susținute.

THE FLIPPED CLASSROOM-METODE DE PREDARE PENTRU GENERAȚIA Z (PROIECT ERASMUS+ DE MOBILITĂȚI ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI ȘCOLARE)

PROFESOR URDA-CÎMPEAN RODICA
COLEGIUL TEHNIC DE COMUNICAȚII "AUGUSTIN MAIOR", CLUJ-NAPOCA

The Flipped Classroom, este o metodă modernă de predare centrată pe elev, abordată în cadrul cursului din Florența-Italia la care am participat în luna ianuarie 2023: "Soluții de management al clasei pentru profesori, metodologii, noi strategii de motivație eficientă, cooperare și evaluare", Proiect Erasmus+ de mobilități în domeniul educației școlare- METODE DE PREDARE PENTRU GENERAȚIA Z.

Proiectul s-a desfășurat pe parcursul a 3 ani de zile (2020-2023), cu trei mobilități ale cadrelor didactice din școala noastră în Spania și Italia.

Obiectivele proiectului au fost :

- Utilizarea în activitatea didactică a metodelor învățate, cu consecințe în creșterea calității și relevanței ofertei educaționale, ca timpul de lucru al elevului să fie mai bine valorificat, ca urmare a competențelor dobândite de personalul didactic participant la cursurile de formare Erasmus+.
- Îmbunătățirea pe durata desfășurării proiectului a rezultatelor școlare ale elevilor, prin aplicarea de metode didactice activizatoare și un management al clasei eficient.

Pentru mine, mobilitatea din cadrul acestui proiect a însemnat schimb de experiență, accesul la o diversitate culturală și o lărgire a viziunii asupra sistemelor educaționale din Franța, Australia, Italia, precum și un bun prilej de îmbunătățire a metodelor de predare centrate pe elev, care încurajează învățarea, folosind cele mai noi tehnici și instrumente de lucru la clasă.

Am ales să vă prezint această metodă modernă de predare centrată pe elev, deoarece ea presupune: identificarea unor noi materiale moderne pentru facilitarea învățării la elevi, dezvoltarea celor 4C (comunicare, creativitate, colaborare, gândire critică) abilități necesare educației în secolul 21, dezvoltarea inovației și creativității în activitatea didactică.

Abilități necesare educației în secolul 21

What are the 4Cs...720p (2).mp4

În învățarea centrată pe elev, rolul profesorului este de mentor, antrenor, facilitator. Strategiile pentru învățarea centrată pe elev sunt: reflexia, definirea clară a obiectivelor, participarea elevilor la discuții, colaborarea și justificarea răspunsurilor.

Câteva caracteristici ale învățării centrate pe elev:

- ▶ Învățarea este personalizată (pe competențele elevului, pe ritmul lui de lucru);
- ▶ Învățarea poate avea loc în orice locație;
- ▶ Elevii sunt consultați în ceea ce privește învățarea și evaluarea;
- ▶ Atitudinea pozitivă pentru învățare;

The Flipped Classroom

The Flipped Classroom (clasa întoarsă) este o metodă de predare-învățare-evaluare, prin care profesorul postează materialele pentru elevi pe o platformă on-line, înainte de desfășurarea activității didactice la clasă cu o perioadă de timp bine stabilită. Elevii studiază materialele postate de profesor acasă, iar la activitățile din clasă au loc: discuții, dezbateri, joc de rol, simulări, aplicații practice, exerciții, experimente, proiecte etc.

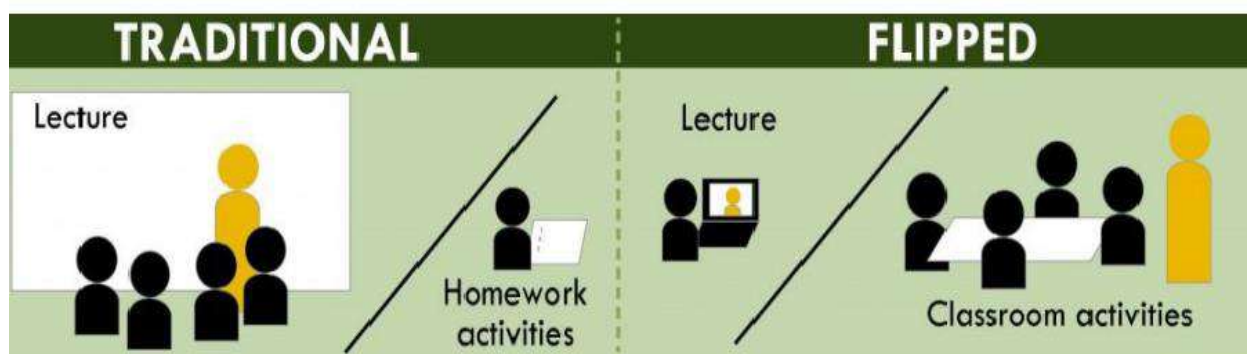
Activitatea profesorului

Stabilește:

- ▶ Obiectivele: Ce-ai dori să învețe elevii?
- ▶ Activitățile de învățare: Cum îi vei ghida pe elevi în procesul de învățare?
- ▶ Managementul timpului: Cum vei structura timpul clasei?
- ▶ Platforma on-line: Padlet.com
- ▶ Materiale sunt postate on-line de profesor înaintea desfășurării lecției cu 1-2 săptămâni;
- ▶ Materiale postate on-line de profesor pot fi: PowerPoint-uri, ecranuri de ecran, podcast-uri, hărți desene, poze, chestionare, conținuturi online, site-uri web, lecturi, videoclipuri etc.;

- ▶ Profesorul fixează sarcinile și perioada de timp;
- ▶ Profesorul poate înțelege situația în care elevii au dificultăți sau au întrebări / concepții greșite ,printr-un forumular de evaluare online sau discuții;
- ▶ Profesorul oferă feedback frecvent elevilor ,pentru ai motiva să învețe;

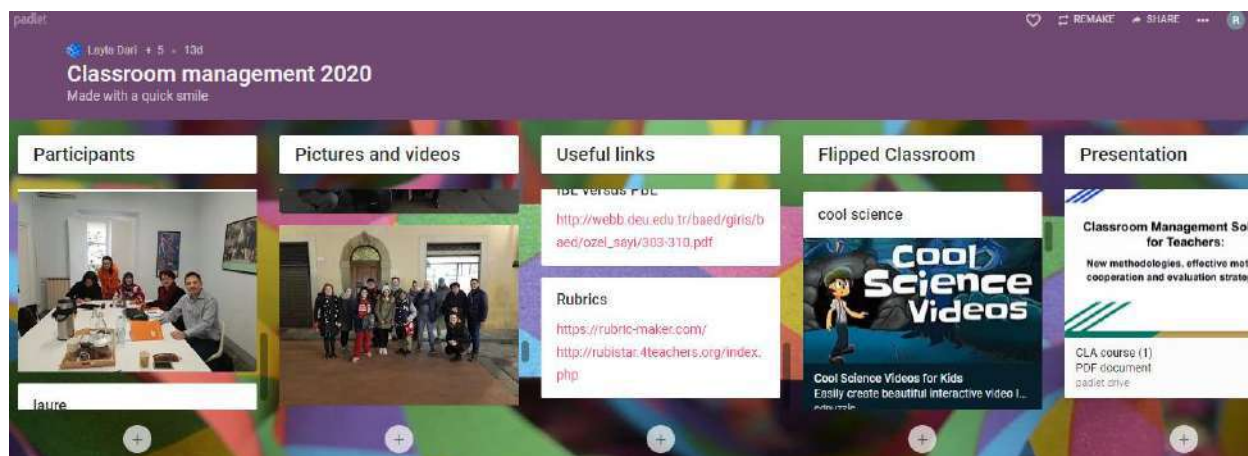
The “Flipped Classroom” starts with one question:
what is the best use of my face-to-face class time?

Activitatea elevilor:

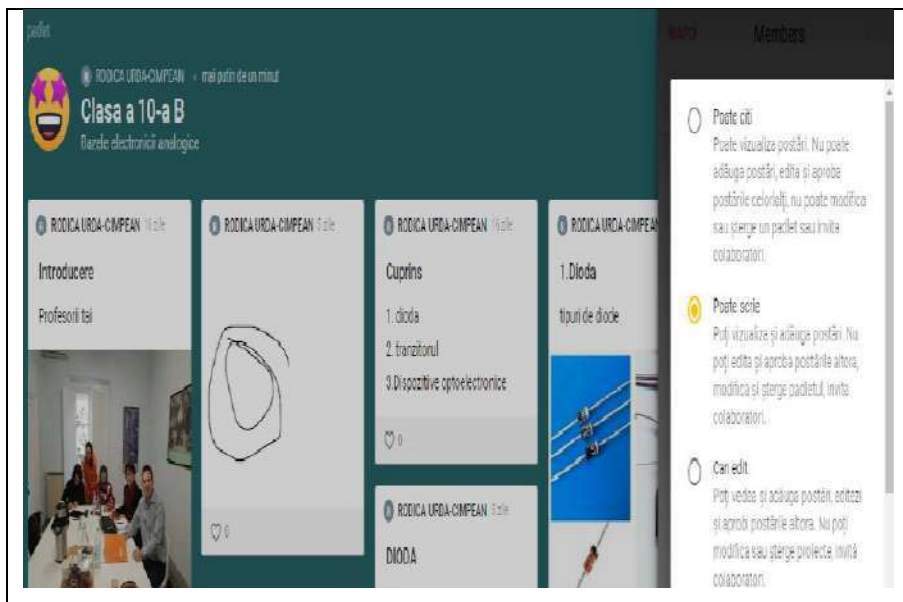
- ▶ studiază acasă materialele postate;
- ▶ se angajează cu materiale online;
- ▶ participă la activitățile din clasă care implică învățarea de la egal la egal sau muncă în grupuri mici: discuții, dezbateri, joc de rol, simulări, aplicații practice, exerciții, experimente, proiecte etc.
- ▶ elevii au timp să proceseze și să reflecte asupra conceptelor și să-și crească baza de cunoștințe înainte de a veni la clasă pentru a aplica cele învățate;

Exemplu de PADLET

Cum lucrăm pe platforma on-line Padlet.com?

Hi, RODICA Sperăm că ai o zi bună! + FĂ UN PADLET INTRĂ PE UN PADLET GALERIE ACTUALIZEAZĂ Recente Realizat Partajat Apreciat Archived clasa a IXA RODICA URDA-CIMPEAN acum 17 ore Clasa a 10-a B RODICA URDA-CIMPEAN acum 17 ore clasa IxB RODICA URDA-CIMPEAN acum 7 zile Cum realizăm padletul? Ne facem cont pe platforma padlet.com, cu ajutorul adresei de gmail																														
17 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile REZISTORUL CODUL CULORILOR <table><thead><tr><th>Culoare</th><th>Prima cifra</th><th>A doua cifra</th><th>Multipliator</th><th>Toleranță</th></tr></thead><tbody><tr><td>Argintiu</td><td></td><td></td><td>10⁻¹</td><td>±10%</td></tr><tr><td>Aureu</td><td></td><td></td><td>10⁰</td><td>±5%</td></tr><tr><td>Negru</td><td>0</td><td>1</td><td>10¹</td><td>±1%</td></tr><tr><td>Maro</td><td>1</td><td>1</td><td>10¹</td><td>±1%</td></tr><tr><td>Roșu</td><td>2</td><td>2</td><td>10¹</td><td>±2%</td></tr></tbody></table> REZISTORUL CODUL CULORILOR-FIS LUCRU ÎNCHIDERE Modifică SALVAT Titlu clasa a IXA Descriere TEHNOLOGII ELECTRONICE Pictogramă Adresă Completarea datelor - design	Culoare	Prima cifra	A doua cifra	Multipliator	Toleranță	Argintiu			10 ⁻¹	±10%	Aureu			10 ⁰	±5%	Negru	0	1	10 ¹	±1%	Maro	1	1	10 ¹	±1%	Roșu	2	2	10 ¹	±2%
Culoare	Prima cifra	A doua cifra	Multipliator	Toleranță																										
Argintiu			10 ⁻¹	±10%																										
Aureu			10 ⁰	±5%																										
Negru	0	1	10 ¹	±1%																										
Maro	1	1	10 ¹	±1%																										
Roșu	2	2	10 ¹	±2%																										
Introducere Profesorii tai RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile Link Google Snap Film Voice Screen Draw Place Padlet 1.Dioda tipuri de diode TRANZISTORUL TIPIURI DE TRANZISTOARE BIPOLAARE NPN PNP Ce materiale postăm?																														
Clasa a 10-a B Bazele electronicii analogice RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile RODICA URDA-CIMPEAN 7 zile Cuprins 1. dioda 2. tranzistorul 3. Dispozitive optoelectronice DIODA 1.Dioda tipuri de diode Cum invităm elevii pe platformă? Partajare-add or edit members-adresele de gmail ale elevilor																														

	Ce drepturi le dăm elevilor pe platformă? Poate citi, poate scrie, poate edita etc.

Avantajele acestei metode moderne de predare centrată pe elev:

- lecțiile sunt interesante, agreate de elevi;
- integrare a programelor de învățare în funcție de ritmul propriu de învățare al elevului;
- sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală;
- elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc, gândirea critică și motivația pentru învățare;

În concluzie, putem spune că tehnologiile educaționale moderne utilizate în această metodă, urmăresc facilitarea procesului didactic ajutând cadrele didactice să creeze contexte noi favorabile învățării, formării deprinderilor, constituirii unui complex de atitudini care să stimuleze curiozitatea, dorința de a cunoaște mai mult, spiritul competițional cu sine, plăcerea de a progresa și de a-și dezvolta posibilități de autoinstruire. Învățământul are nevoie de tehnologii educaționale moderne însușite de cadrele didactice și aplicate inteligent și constructiv în derularea procesului instructiv-educativ

BIBLIGRAFIE: Proiect Erasmus+ de mobilități în domeniul educației școlare-
METODE DE PREDARE PENTRU GENERAȚIA Z

IMPLEMENTAREA UNOR SOLUȚII INOVATIVE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA RELAȚIILOR ȘI COLABORĂRII ÎNTRE PROFESORI

Prof. Urs Anemary Ely-Liz

Colegiul Național Pedagogic „ Regina Maria” Deva

Modelele moderne de structurare a lecției implică momente de activitate în grupuri mici, alternând cu cele individuale sau frontale. Activitățile în grupuri mici:

- amplifică spiritul de echipă, între elevi stabilindu-se relații pozitive;
- dezvoltă empatia și coeziunea la nivelul grupului de elevi prin cunoașterea personalității fiecăruia;
- determină motivația intrinsecă, implicarea în sarcină, dozarea mai bună a timpului disponibil pentru realizarea sarcinii de lucru;
- determină stabilirea unor scopuri, obiective și priorități comune indivizilor, dar și grupurilor;
- întăresc eul și identitatea de sine prin implicarea fiecăruia în activitate și prin recunoașterea valorii contribuției fiecăruia la reușita grupului;
- dezvoltă capacitatea de evaluare prin compararea cunoștințelor și competențelor proprii cu ale celorlalți;
- dezvoltă abilitățile de comunicare.

Pentru aplicarea strategiilor de învățare prin cooperare este necesar să se aibă în vedere câteva principii:

- Fiecare situație de învățare vizează realizarea unor obiective .
- Conținutul destinat elevilor trebuie să fie accesibil, interesant, actualizat, cu valoare aplicativă, iar sarcina de lucru va fi formulată clar, explicit.
- Rezultatele obținute după fiecare sarcină de lucru în grup vor fi evaluate frontal pentru corectarea greșelilor, pentru completarea lacunelor, pentru sistematizarea informațiilor vechi și noi în structuri logice, dar și individual pentru a se asigura că fiecare elev a învățat și a realizat obiectivele propuse.

O caracteristică importantă a lecțiilor bazate pe învățarea prin cooperare este *răspunderea individuală*. Chiar dacă elevii învață și realizează un produs în grup, învățătorul va evalua cât mai des rezultatul și performanța fiecărui elev.

Interacțiunea directă este o altă caracteristică a învățării prin cooperare. Elevii se ajută unii pe alții, se încurajează, își împărtășesc cunoștințele, opiniile și experiențele, explică celorlalți, învață unii cu alții. Elevii conștientizează că au nevoie unii de alții pentru a rezolva sarcina grupului.

Grupurile nu pot funcționa în mod eficient dacă elevii nu au și nu folosesc anumite *deprinderi sociale*: comunicarea, conducerea, ascultarea activă, încrederea reciprocă, responsabilitatea.

Elevii analizează rezultatul obținut, dacă și-au atins scopurile, ce au făcut bine și ce au greșit, de ce au greșit, cât de eficienți au fost, ce ar trebui să schimbe în modul lor de lucru în grup.

Gândiți – Lucrați în perechi – Comunicați

„Gândiți – Lucrați în perechi - Comunicați” este o modalitate simplă și rapidă de învățare prin colaborare; poate fi folosită de mai multe ori în timpul unei lecturi sau pentru a dezbate o problemă interesantă sau pentru a reflecta la textul respectiv, beneficiind însă de ajutorul unui coleg.

Anticipat, învățătorul pregătește, de obicei, o întrebare cu mai multe răspunsuri posibile, la care elevii vor formula individual și în scris un răspuns scurt pe care îl vor citi unui partener ales de ei sau le-a fost desemnat. Citindu-și răspunsurile unul altuia, vor încerca să elaboreze un răspuns comun integrând răspunsurile individuale, pe care îl vor prezenta tuturor.

O extensie a tehnicii prezentate este procedeul „Rezumați – Lucrați în perechi - Comunicați” utilizat după lectura unui text sau după discutarea unei teme. Folosirea acestui procedeu presupune următoarele:

- Elevii se gândesc la textul citit.
- Rezumă individual textul în două sau trei fraze.
- Prezintă rezumatul partenerului lor.
- Partenerul va face același lucru.

- Se discută, în perechi, asemănările și deosebirile dintre cele două rezumate.
- Dacă este cazul, pot întocmi în comun un rezumat care să includă cele mai bune opinii din ambele rezumate, sau pot să își prezinte rezumatul unei alte perechi, discutând asemănările și deosebirile dintre rezumate, sau să îl prezinte direct întregii clase.

Lectura în perechi – Rezumatul în perechi

Este o variantă a tehnicii anterioare și are mai multe etape.

Timpe de cinci minute, elevii citesc textul în perechi, apoi rezumă primul fragment. Unul dintre elevi rezumă ce a citit, celălalt îi adresează întrebări. Amândoi încearcă să formuleze răspunsuri fiind activitate în perechi.

După citirea fragmentului următor, elevii schimbă rolurile între ei.

Această tehnică este utilă elevilor deoarece învață să rezume fragmente de conținut, să formuleze întrebări pe baza acestui conținut și să răspundă la întrebări.

Interviu în direct

Interviul în direct vizează dezvoltarea imaginației, a capacității de a formula întrebări și răspunsuri pe o anumită temă. În aplicarea tehnicii se parcurg mai multe etape:

Etapa I: Alegerea temei de către învățător sau de către elevi.

Tema poate fi aleasă din programa școlară, de exemplu la disciplina Științe se propune următorul subiect: *Poluarea în mediul local sau Cum protejez eu mediul local?*

Etapa a II-a : Formularea sarcinii de lucru

Elevii vor lucra în perechi timp de cinci minute. Vor formula cel puțin cinci întrebări și răspunsuri cu privire la poluarea în mediul local. Unul dintre elevi va adresa întrebările colegului, iar acesta îi va răspunde în fața clasei. Vor stabili care va lua interviul și care va fi invitat

Etapa a III-a: Interviul în fața clasei, în urma căruia colegii își exprimă opiniile cu privire la întrebările și răspunsurile mai interesante.

Jurnalul dublu

Jurnalul dublu reprezintă un instrument cu multiple întrebuințări, care îi încurajează pe elevi să citească sau să audieze cu atenție un text, să reflecteze asupra semnificației pe care o are

pentru ei și exprimă relația dintre această semnificație și experiența personală sau cunoștințele anterioare. Acest jurnal este util și în situații în care elevii citesc texte lungi și se impune notarea unor impresii sau observații apărute în timpul lecturii, care ar putea fi folosite ulterior.

Împărțind în două, pe verticală, paginile unui caiet, elevii notează în partea stânga pasaje din text sau idei care li se par importante sau le amintesc de alte idei, iar în partea dreaptă își consemnează propriile comentarii, întrebări (De ce li s-a părut important?, La ce i-a făcut să se gândească?, De ce i-a intrigat?, Cum i-a făcut să se simtă?).

Alte modalități de utilizare a jurnalelor duble sunt: de a-i pune pe elevi să schimbe jurnalele între ei și să consemneze însemnările celuilalt sau de a aduna jurnalele elevilor pentru a le comenta.

O altă variantă ar fi ca metoda să fie completată în final prin tehnica "**Lasă-mi mie ultimul cuvânt**", prin care fiecare elev scrie pe fața unei fișe un citat din text sau o idee care i s-a părut a fi cea mai importantă și un comentariu cu privire la citatul sau ideea respectivă pe cealaltă fața a fișei. Elevii sunt invitați să comenteze citatul sau ideea, ultimul cuvânt aparținând celui care a scris-o.

Cubul

Metoda presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme.

Etapile aplicării acestei metode sunt următoarele:

- Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează*. Procesele de gândire implicate sunt asemănătoare cu cele specificate în taxonomia lui B. S. Bloom.
- Anunțarea temei, subiectului pus în discuție.
- Împărțirea clasei în șase grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectivele cerinței de pe una dintre fețele cubului.

Describe: culori, forme, mărimi etc.

Compară: Cu ce se aseamănă? De cine/ de ce diferă?

Asociază: La ce te face să te gândești? De ce îți amintește? Ce asociații poți face?

Analizează: Ce părți are? Ce caracteristici au aceste părți?

Aplică: La ce folosește? Ce poți face cu aceasta?

Argumentează pro sau contra: Adoptă un punct de vedere!

- Redactarea finală și împărtășirea ei celorlalte grupe.
- Afișarea formei finale pe tablă .

Prezint spre exemplu indicațiile extinse pentru cele șase fețe ale cubului în cazul lecției „Să protejăm natura”

- **Descrieți:**(Ce vedeți în aceste imagini?-acțiuni pozitive, negative ale copiilor);
- **Comparați:**(Acțiunile copiilor din localitatea noastră prin ce se aseamănă sau diferă de acțiunile copiilor din imagini?);
- **Asociați:** (Ce simțiți sau la ce vă gândiți când vedeți aceste imagini? Ați observat acțiuni similare ale copiilor/adulților din localitatea noastră?)
- **Analizați:**(De ce trebuie să protejăm natura? Ce se va întâmpla cu oamenii, cu animalele planetei dacă nu vom avea grijă să protejăm natura? Cum credeți ca va arăta natura din jur când veți fi mari?);
- **Aplicați:** (Cum putem contribui la protejarea naturii, la salvarea ei? Dați exemple de acțiuni concrete.)
- **Argumentați:** pro sau contra.(Este bine sau nu să aruncăm deșeuri în apă / să avem fabrici / să avem multe mașini,etc.?).

Unul stă, trei circulă

Prin această tehnică li se dezvoltă elevilor capacitatea de analiză și evaluare a unor idei, abilitatea de a prezenta altora rezultatele grupului din care fac parte. Elevii interacționează în grupuri mici, schimbând idei.

Grupurile pot primi o sarcină comună de învățare sau sarcini diferite. Pentru aplicarea acestei tehnici se parcurg mai multe etape:

- Se formează grupuri de câte patru elevi. Elevii din fiecare grup numără până la 4, memorând fiecare numărul. Grupurile primesc și ele numere sau nume.
- Fiecare grup va primi tema spre rezolvare. De exemplu, în cadrul lecției *Pădurea* se pot da următoarele sarcini:

Grupul I - Prezintă copacii care cresc în pădurile din zona în care locuiști.

Grupul II - Vorbește despre animalele care trăiesc în pădurile din zona în care locuiști.

Grupul III - Prezintă importanța pădurii.

- După un timp de lucru, la semnalul îndrumătorului, elevii se rotesc: elevii cu numărul 1 se adună la grupul 2, cei cu numărul 2 se mută la grupul 3, elevii cu numărul 3 vizitează grupul 4, iar cei cu numărul 4, grupul 1. Un elev va rămâne pe loc în fiecare grup.

- Elevul care „a rămas acasă” explică munca grupului său vizitatorului.

- Vizitatorii pun întrebări și își iau notițe, pentru a putea explica grupului lor inițial ce au aflat. Fiecare vizitator face un comentariu despre ceea ce i s-a arătat, apoi mulțumește „gazdei” pentru prezentare.

- Elevii revin în grupurile lor inițiale.

- a. Elevul care a rămas acasă relatează celorlalți comentariile făcute de vizitatori.

- b. Fiecare dintre ceilalți relatează ce au văzut la celelalte grupuri, subliniind asemănările și deosebirile față de propriul rezultat.

- c. Elevii discută din nou despre problema pe care trebuiau s-o rezolve.

Bibliografie:

-Gray, P., Liber să înveți: eliberarea instinctului de a se juca îi va face mai fericiți pe copiii noștri, mai încrezători și mai pregătiți pentru viață, București, Editura Herald, 2013;

- Walker, T., Să predăm ca în Finlanda. 33 de strategii simple pentru lecții pline de bunădispoziție, Editura Trei, București, 2018;

- Ciolan, L. M., & Nedelcu, A. (coord.), . Scoala asa cum este – cercetarea portretului elevului, al profesorului si a interactiunilor acestora, Editura Vandermonde, București, 2010.

Abordări în predarea limbilor străine în secolul XX

Prof. Ursulescu-Lungu Anda-Laura
Liceul Teoretic "Iulia Hașdeu" Lugoj

Metodele clasice de predare a limbilor străine bazate pe gramatică și traducere reprezintă una dintre cele mai vechi metode folosite de profesorii din întreaga lume. Se bazează pe aceleași principii ca și limbile moarte, mai exact ca și limba latină și greaca. Ca și în cazul acestor limbi, abordarea sa este sortită să dispară, însă nu și dacă profesorul știe cum să combine această metodă cu altele mai noi.

Pentru a înțelege cum se desfășură o lecție tradițională bazată pe gramatică și traducere, imaginați-vă o clasă plină de elevi îmbrăcați în uniforme închise la culoare, ce stau nemișcați în băncile lor, temându-se de profesor. Criticismul, ironia și pedeapsa fizică sunt foarte frecvente în cazul acestor lecții, elevii fiind foarte rar lăudați.

Un manual tradițional, ce se bazează pe acumularea cunoștințelor de gramatică și traducere, conține texte lungi, de la 1 la 3 pagini, în general pasaje din opere literare sau evenimente ce au legătura cu identitatea națională a țării respective, cum ar fi diferite întâmplări istorice sau caracterizări ale unor personaje literare sau istorice.

O lecție tradițională de limba germană, spre exemplu, bazată pe gramatică și traducere urmează în general următoarele etape :

- citirea lecției în întregime de către profesor ;
- citirea a câte unei propoziții sau al unui întreg paragraf de către elevi, profesorul corectându-le cu grijă fiecare greșeală de pronunție ;
- scrierea pe tablă și în caiete, a cuvintelor noi, elevii trebuind să memoreze întreaga listă ;
- prezentarea regulilor de gramatică, ilustrate apoi cu exemple și urmate de exercițiu practic ;
- traducerea textului în limba maternă de către elevi, punându-se accentul pe problemele stilistice și lingvistice din text ;
- întrebări legate de text pentru a se asigura că elevii au înțeles despre ce este vorba ;
- povestirea textului, în acest caz elevii trebuind să memoreze informațiile din text, precum și pasaje sau citate din el ;
- traducerea unui text asemănător, sau chiar a unui rezumat ce conține regulile de gramatică și vocabular învățate ;
- analiza literară a textului ;
- tema, care de obicei constă în prezentarea în scris a rezumatului, caracterizări de personaje, analiza literară, traducere etc.

Această abordare, are în mod evident, puncte tari, chiar și în forma sa tradițională: oferă cunoștințe profunde de vocabular și gramatică, le oferă eleviilor multe informații atât din literatură, cât și din cultura și civilizația mondială, dezvoltă spiritul critic și analitic al elevilor. De asemenea, metoda mai sus descrisă are și destul de multe neajunsuri, fiind puternic criticată de elevi și profesori.

Metoda de predare a limbilor moderne, bazată pe gramatică și traducere a fost o metodă în general acceptată pentru profesorii de limbi străine, până în anul 1950, însă cu mult înainte, oamenii au realizat că aceasta nu dădea rezultatele urmărite.

După cum se poate observa, metoda tradițională se concentra mai mult pe competențele de scriere și citire, părțile audio și orale fiind oarecum plasate pe locul al doilea. Cu toții știm că limba vorbită diferă față de cea scrisă. În consecință, elevii se pot descurca relativ bine la scris, dar să aibă probleme mari în comunicare. Limba autorilor învățați în cadrul lecțiilor tradiționale,

nu corespunde cu engleza zilelor noastre, așa că limbajul dobândit într-o astfel de lecție poate fi total depășit. Se întâmplă adesea ca persoanele care învață germana de ani de zile și erau încrezători în abilitățile lor lingvistice, odată ce se trezeau într-o situație reală, ca de exemplu în cazul unei vizite la Berlin, să nu poată înțelege nimic din ce li se spune și nici să-și găsească cuvintele pentru a se putea exprima.

Așadar, în perioada imediat următoare primului război mondial, profesorii de limbi străine au sesizat că metoda tradițională nu dădea rezultate. De exemplu, *Essential English for Foreign Students* de C.E. Eckerly conține două lecții amuzante ce descriu prima zi în Londra a două persoane ce învață engleza. Frieda, o tânără din Elveția, se rătăcește prin Hyde Park și cu toate că întreabă pe unde trebuie să meargă, iar oamenii îi răspund, ea nu înțelege nimic din ceea ce i se spune, fiind în final lămurită de către un polițist francez. Hob, un tânăr cetățean dintr-o țară imaginară, Ruritania, are și el de a face cu o experiență similară, întrucât nu poate face chelnărul dintr-un restaurant să înțeleagă ce dorește să comande.

Cele două exemple de mai sus arată două inconveniente ale metodei tradiționale, bazată pe gramatică și traducere. Friedei îi lipsesc deprinderile audio, ea poate înțelege un mesaj scris, dar nu înțelege limbajul unui vorbitor nativ. Lui Hob, pe de altă parte, îi lipsesc deprinderile orale și nu poate înțelege un mesaj ce i se transmite. Trebuie să menționăm că în acele zile puțini oameni aveau acces la radio, iar televizorul nici nu apăruse încă, așa că cei care învățau o limbă străină aveau puține ocazii de a o asculta în țara lor.

Sunt o serie de motive pentru care elevii cărora li se predă după modelul tradițional nu se pot descurca, printre care :

- se pune accent prea mare pe testul propriu-zis, pe analiza și învățarea subtilităților lingvistice și informaționale, ignorându-se folosința limbii în situații reale;
- ignorarea vocabularului esențial, atât de necesar comunicării de zi cu zi;
- absența dialogului din clasă, iar de aici a deprinderilor comunicative;

Profesorii de limbi străine din al doilea sfert al secolului XX au început o nouă abordare a predării, ce se baza pe negația totală și respingerea metodelor generației anterioare. Toate noile metode aveau ceva în comun, și anume caracteristica audio-lingvistică. Acestea urmăreau să înzestreze elevii cu un fel de competență similară vorbitorilor nativi.

Adepții acestei metode s-au axat mai mult pe dezvoltarea abilităților orale, punând scrisul și cititul pe locul doi.

În consecință, profesorul are acum o nouă imagine: nu mai este rigid și critic, e prietenos și dornic să ajute, nu mai stă în fața clasei, se plimbă printre elevi și participă la activitățile lor.

Elevii trebuie să învețe limba străină așa cum învață când sunt copii, limba maternă. Nici o explicație nu li se dă în limba maternă, toate instrucțiunile fiindu-le oferite în limba străină, cuvintele noi și definițiile fiindu-le expuse cu ajutorul imaginilor, mimicii sau demonstrației.

Unul dintre cei mai mari teoreticieni ai metodei audio-lingvistice din secolul XX a fost M.D. Berlitz care se bazează pe două principii : 1. asocierea directă a percepției și gândirii cu limbajul și sunetele limbii străine; 2. folosirea constantă și exclusivă a limbii străine.

Printre tehnicile propuse de adepții acestei metode se numără :

- folosirea comenzii , elevii făcând ce le spune profesorul sau alți colegi de-ai lor;
 - repetiția și memorarea;
 - exersarea noului vocabular și a structurilor gramaticale în exerciții, schimb de întrebări bazate pe text, jocuri de gramatică sau vocabular;
 - practicarea dialogului, jocul de rol;
- O lecție audio-lingvistică tipică, urmează următorii pași :
- profesorul prezintă oral noua lecție și scrie ideile principale pe tablă (noul vocabular este subliniat);
 - explicația noilor cuvinte prin mimică, parafrazăre, imagini;
 - notarea noilor cuvinte în limba străină;

- explicația în limba străină a noilor structuri gramaticale;
- un model de citit cu ajutorul unor aparaturi electronice, astfel încât elevii să asculte pronunția vorbitorilor nativi;
- cititul pe roluri, greșelile de pronunție fiind corectate de profesor;
- repetarea dialogului până când se memorează, în acest fel noul vocabular și gramatica se învață în context;
- practicarea cunoștințelor dobândite prin includerea noilor structuri în contexte diferite;
- simularea și jocul de rol : elevilor li se cere să pună în scenă situația și să producă dialoguri similare;
- tema consta în exercitii ușoare de completat, încercuit, potrivit propoziții.

La sfârșitul anilor 60, s-a dovedit că metoda audio-lingvistică nu poate acoperi cerințele vremii respective, așadar s-a început să se îndrepte spre o abordare comunicativă.

Această metodă se bazează pe următoarele premise:

- scopul predării limbilor străine este acela de a dezvolta competențele comunicative a elevilor;
- dezvoltarea competențelor lingvistice e mai importantă decât predarea conținutului;
- limba este un simplu mijloc de comunicare, comunicarea are un scop social;
- învățarea începe prin imitare;
- semnificația este mai importantă decât forma, fluența este la fel de semnificativă ca și acuratețea, gramatica ar trebui învățată doar când e necesar;
- folosirea limbajului potrivit în funcție de situație este la fel de important ca și acuratețea;
- participarea activă și implicarea afectivă în procesul de învățare motivează elevii și implicit învățarea;
- procesul de predare se bazează în primul rând pe competențele orale;
- practica spontană, improvizată este mult mai eficientă decât repetiția mecanică;
- comunicarea este în special interactivă;
- învățarea limbii trebuie să se realizeze prin acordarea de sarcini;
- manualul reprezintă doar un schelet pentru lecție, profesorul folosindu-se de imaginație pentru a îmbunătăți calitatea lecției în funcție de nevoile elevilor;
- limba se învață cu ajutorul unor materiale autentice (reviste, ziare, reclame, instrucțiuni, texte literare);
- limba maternă a elevilor se folosește foarte rar, doar în cazul unor explicații care realizate în limba străină necesită foarte mult timp.

Revoluția digitală care a apărut la sfârșitul secolului XX a avut un impact considerabil atât asupra nevoilor celor care învață limbi străine, cât și asupra tehnologiei de predare în sine. Noile metode post-comunicative (cum sunt ele numite) consideră învățarea limbii ca fiind :

- bazată pe sarcini;
- orientată pe conținut;
- colaborativă;
- cognitivă;
- bazată pe autonomia celui care învață.

Această abordare post-comunicativă s-a inspirat din metodele anterioare, luând de la ele ce e mai bun. Așadar, gramatica trebuie predată în mod conștiincios, partea de scriere trebuie practică cât de mult, iar literaturii să i se dea locul ce i se cuvine.

Bibliografie :

1. Harmer J, **The Practice of English Language Teaching** fourth edition, Pearson Longman, UK, 2007

2. Vizental A, **Strategies of teaching and testing**, Editura Orizonturi Universitare, Timisoara, 2003

FOLOSIREA METODELOR INTERACTIVE DE GRUP ÎN EFICIENTIZAREA LECȚIEI DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PROF. VĂCARIU ILEANA

Lecțiile de literatură au un rol foarte important în lărgirea orizontului de cunoaștere al elevilor, în învățarea unor strategii de explorare a literaturii, în învățarea unor noțiuni de teorie și de istorie literară, precum și deprinderea de a utiliza aceste noțiuni în receptarea textelor. De asemenea, lecțiile de literatură contribuie la dezvoltarea capacităților de comunicare despre lectură, de a scrie despre literatură, de înțelegere a propriilor emoții prin dialogul cu alți cititori și prin confruntarea semnificațiilor atribuite operei.

Dacă în învățământul tradițional principalele metode le constituie: conversația, expunerea, demonstrația, metode centrate pe profesor, învățământul modern solicită aplicarea metodelor active și interactive, a celor care dezvoltă gândirea critică. Aplicarea acestor metode care generează învățarea activă și prin care elevii sunt inițiați în gândirea critică nu este simplă, ci necesită timp răbdare, exercițiu. Acestea trebuie să fie selectate și utilizate în mod riguros, creativ, în funcție de obiectivele propuse, de specificul grupului educațional și nu trebuie să constituie un trend sau un moft al cadrului didactic.

Metodele active și interactive au multiple valențe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativității, implică elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza, esențializa informațiile, se bazează pe învățarea independentă și prin cooperare, elevii învață să respecte părerile colegilor. Acestea impresionează prin varietate, principalul merit al acestora este faptul că sporesc motivația elevilor pentru activitatea de învățare.

Învățământul modern promovează metodele de învățare active care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței și imaginației. Metodele moderne euristice de predare-învățare sunt preferate, deoarece acestea pun accentul pe capacitatea de a pune întrebări și de a construi răspunsuri; pe cultivarea unor deprinderi, priceperi și capacități intelectuale; pe dezvoltarea gândirii critice și a creativității.

Dintre metodele moderne fac parte cele care duc la creșterea gradului de implicare al elevilor. Definitiv pentru folosirea metodelor activ-participative este caracterul lor stimulat, posibilitatea alternării activităților individuale și de grup, în scopul atingerii responsabilității în propria formare.

Metodele activ-participative cu tehnicile lor interactive de grup se clasifică după funcția lor principală didactică în:

- a) **Metode moderne de predare –învățare interactivă în grup:** metoda Mozaicului, metoda Cascadei, metoda Piramidei, metoda Schimbării perechii;
- b) **Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare:** tehnica Florii de lotus, Scheletul de recenzie, Pânza de păianjen, Cartonașe luminoase, Lanțurile cognitive, Diagrama cauzelor și a efectului;
- c) **Metodele de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:** Brainstorming, Explozia stelară, metoda Pălăriilor, Caruselul, Phillips 6/6, tehnica Focus-grup, Patru colțuri, metoda Delphi, Interviu de grup, Studiul de caz, Controversa creativă, tehnica Acvariului;
- d) **Metode de cercetare în grup:** proiectul de cercetare în grup, experimentul pe echipe, portofoliul de grup.

Metodele interactive îl motivează pe copil, îi oferă o încărcătură afectivă deosebită. Învățarea prin cooperare permite o abordare interdisciplinară a conținuturilor și creează un element al învățării plăcut, stimulat care valorifică interesele și nevoile elevilor.

Profesorul devine coechipier, îi orientează pe elevi să aibă inițiativă, să-și caute informațiile de care au nevoie, îi învață să dialogheze cu ceilalți elevi, să aibă rapiditate în acțiune și învățare, le stârnește interesul pentru competiție și nu în ultimul rând îi consiliază.

Câteva dintre metodele interactive de grup folosite împreună cu elevii mei pentru eficientizarea lecției de limba și literatura română vor fi prezentate în continuare:

1. **Tehnica Cadranelor** este o modalitate ce presupune extragerea esențialului dintr-un text analizat și aranjarea ideilor sub forma unui tabel cu patru cadrane. Se poate lucra individual sau cu clasa împărțită pe grupe, și atunci fiecare grupă va primi o fișă. Se pot propune diferite cerințe în cadrul metodei cadranelor pentru a realiza obiectivele propuse în lecția respectivă. De exemplu: primul cadran se completează cu sentimentele pe care le-a avut elevul în timpul lecturii textului. Al doilea cadran se completează cu asemănările existente între ideile textului și cunoștințele anterioare ale elevului. Al treilea cadran se completează cu ideile principale ale textului citit. Al patrulea cadran se completează cu învățătura desprinsă din text.
2. **Tehnica Mozaicului** are ca scop învățarea prin cooperare într-un grup mic de elevi a unui conținut mai dificil. În procesul instructiv-educativ am utilizat această tehnică, observând multiple avantaje pentru elevi. Dialogul este foarte valoros, deoarece dispare teama de a formula întrebări și de a răspunde la ele. Faptul că toți elevii ascultă, determină scăderea anxietății celor timizi, care dobândesc încredere în sine și curaj. Această tehnică presupune mai multe etape:
 - împărțirea clasei în grupuri eterogene de patru elevi, fiecare primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 4;
 - prezentarea succintă a subiectului tratat;
 - explicarea sarcinii de lucru;
 - regruparea elevilor în funcție de numărul fișei primite în grupul de experți: toți elevii care au numărul unu formând un grup;
 - învățarea prin cooperare a secțiunii care a revenit grupului din unitatea de cunoaștere desemnată pentru oră: elevii citesc, discută, hotărăsc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupa lor;
 - revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membri, trecerea în revistă a unității de cunoaștere prin prezentarea orală cu toată clasa.

Această tehnică se poate folosi, de exemplu, în predarea basmului popular la clasa a V-a. Clasa se împarte în opt grupe a câte trei elevi. Fiecare elev primește câte un fragment din basmul popular *Prâslea cel voinic și merele de aur*. Cei care primesc primul fragment alcătuiesc prima grupă, cei care au primit al doilea fragment alcătuiesc grupa a doua și ultima grupă, a opta. În cadrul grupelor nou formate fiecare elev citește fragmentul, îl povestește colegilor de grupă, iar ideea principală se notează pe o fișă. Se citesc toate ideile în cadrul grupului și se alege ideea cea mai bună care este scrisă pe o coală, unde, apoi, se trec și ideile celorlalte grupe. Elevii se regroupează în grupele inițiale, experții povestesc colegilor lor fragmentul și prezintă ideea principală. Se scrie apoi planul de idei pe tablă și în caiete.

3. **Metoda Florii de Lotus** este o tehnică de sistematizare a cunoștințelor, prin care se stabilesc relații între noțiuni, pornind de la o temă principală și se dezvoltă potențialul creativ al inteligențelor multiple în activitatea individuală și de grup pe teme din domenii diferite. La sistematizarea cunoștințelor despre verb la clasa a VI-a, am utilizat această metodă astfel: am împărțit elevii în șase echipe și am lipit pe tablă o floare de lotus în mijlocul căreia am scris cuvântul *verb*, iar pe petalele florii temele de dezbatere. Fiecare grupă a primit câte o floare în centrul căreia era scrisă una din următoarele teme de dezbatere: felul verbului, modurile personale ale verbului, modurile nepersonale ale verbului, timpurile verbului, funcțiile verbelor la mod predicativ, funcțiile verbelor la mod

nepredicativ. După ce elevii au discutat în echipă tema dată, au completat petalele florii cu noțiunile corespunzătoare. S-au așezat apoi toate florile pe tablă și s-a analizat modul în care au fost analizate sarcinile.

4. METODA CIOCHINELUI este o tehnică ce stimulează realizarea unor asocieri de idei noi. Obiectivul aplicării acestei metode este adăugarea de noi informații la volumul de cunoștințe acumulate de elevi. Tehnica exersează capacitatea elevilor de a înțelege un anume conținut. Se poate utiliza fie individual, fie în grup. Când se aplică individual, tema pusă în discuție trebuie să fie familiară elevilor. Folosită în grup, această tehnică dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile altora. Tehnica realizării unui ciorchine presupune parcurgerea câtorva pași: se alege un cuvânt, de exemplu, *copilărie*, care va fi considerat tema-nucleu. Acesta se scrie la mijlocul tablei. Elevilor li se spune să scrie ideile care le vin în minte în legătură cu tema propusă. Se trasează linii între acestea și cuvântul inițial scris pe tablă: *copilărie de vis*, *copilărie fantastică*, *copilărie de neuitat*, *copilărie pierdută*, *copilărie regăsită*, *copilărie eternă*, *copilărie magică*, *copilărie unică*, *copilărie de basm*. Ideile se notează în caiete până la expirarea timpului alocat. (10-15 minute). Este o metodă de brainstorming neliniară, care se poate aplica în etapa de evocare sau reflecție, în realizarea sensului și evaluare.

5. BRAINSTORMING-UL (etimologic în engleză brain=creier, storm=furtună), în traducere liberă furtună în creier solicită participarea elevilor la analizarea anumitor situații (posibil reale) și ghidarea lor spre identificarea posibilităților de rezolvare a acestor situații problemă. Este o metodă care se bazează pe asaltul de idei și/sau cascada ideilor pe care îl/o provoacă o anumită temă sau sarcină, stimulând creativitatea prin anunțarea spontană a mai multor idei în legătură cu tema dată, solicitându-l pe elev să găsească soluții. Exemple de interogări care să declanșeze brainstorming-ul: Ce învățătură/mesaj vă transmite textul citit? Cum ai fi procedat dacă te-ai fi aflat în situația personajului X? Profesorul expune elevilor datele problemei în cauză. Elevii o rezolvă mai întâi individual, apoi în perechi pentru a discuta rezultatele la care a ajuns fiecare. Se formează 2 grupe mari, egale ca număr, în care se dialoghează asupra soluțiilor găsite. Clasa reunită discută sarcina de lucru propusă de profesor, analizează soluțiile și problemele la care trebuie găsite răspunsuri. La final, se stabilesc concluziile și se optează pentru soluția cea mai bună. Sarcina de lucru ar putea fi următoarea având în vedere balada populară *Miorița*:

- Cum ați reacționa în locul ciobănașului moldovean la aflarea veștii complotului?
- Cum ați fi procedat dacă ați fi fost în situația lui?
- Care este mesajul/învățătura baladei?

6. PORTOFOLIUL este o metodă de evaluare alternativă complexă, integratoare, flexibilă, care poate oferi o imagine clară nu numai asupra activităților unui semestru sau an școlar, dar și asupra evoluției unui elev de la începerea până la părăsirea unui ciclu de învățământ. Cea mai importantă decizie în ceea ce privește proiectarea portofoliului este cea care se referă la conținutul său, un portofoliu putând cuprinde: temele pentru acasă ale elevilor, calendarul activităților lunare ale elevilor, notițele elevului, etc.

Evaluarea portofoliului se poate face în două moduri: prin evaluarea fiecărei componente a acestuia, în momentul realizării sale; printr-o evaluare holistică ținând cont de toate componentele sale.

7. SCHELETUL DE RECENZIE este o metodă care se aplică pentru fixarea cunoștințelor asigurând astfel feed-back-ul textului citit. Metoda este valoroasă, deoarece îmbină cititul, scrisul, comunicarea orală și gândirea critică, flexibilă. Pe fișele elevilor sau pe tablă se scriu o serie de cerințe. Exemplu: să scrie într-o singură propoziție despre ce este vorba în text; să scrie într-un cuvânt ce conține textul; să precizeze culoarea care se poate asocia conținutului; să noteze cel mai important aspect (idee, gând, imagine); să analizeze un desen care să surprindă esențialul etc.

Metodele și procedeele de învățare în lecția de limba și literatura română sunt selectate în funcție de conținuturi și se află în raport de interdependență cu obiectivele operaționale. Ele se valorifică în diferite etape ale lecției depinzând de mijloacele de învățământ, de resursele materiale, temporale și umane.

Metodele și tehnicile active și interactive au avantaje și dezavantaje. Dezvoltarea gândirii critice, caracterul formativ și informativ, valorificarea experienței proprii a elevilor, determinarea elevilor de a căuta și dezvolta soluții la diverse probleme, evidențierea modului propriu de înțelegere, climatul antrenant, relaxat, bazat pe colaborare, încredere, respect dintre profesor-elev, elev-elev/ elevi sunt câteva dintre avantajele metodelor și tehnicilor active care fac din lecție o aventură a cunoașterii în care elevul participă activ, după propriile puteri. Dintre dezavantaje pot fi menționate cele de ordin evaluativ, cele de ordin temporal, material, de proiectare, se creează agitație în rândul elevilor, necesită introducerea de elemente de creativitate pentru a evita monotonia, repetiția.

Capacitatea de alegere din varietatea metodelor de învățământ clasice sau moderne, ține de formarea și profesionalismul cadrului didactic, de specificul conținutului de învățat, de particularitățile elevilor, de timpul disponibil și de condițiile materiale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura didactică și pedagogică, București, 1997 ;
2. Cucoș, Constantin, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 1998 ;
3. Breben, S., Gongea, E., Fulga, M., *Metode interactive de grup. Ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2002 ;
4. Pintilie, Mariana, *Metode moderne de învățare-evaluare pentru învățământul preuniversitar*, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2003
5. Stanciu, Mihai, *Didactica postmodernă*, Editura Universității, Suceava, 2003.

Vreau să-mi placă la școală!

Prof. Anca Văcăruș , Scoala Gimnazială Aurel Vlaicu Fetești

Majoritatea profesorilor întâmpină aceeași problemă când este vorba despre atitudinea elevilor la școală- elevii spun că nu le place la școală, că se plictisesc, că profesorii nu îi înțeleg și nu înțeleg la ce le vor folosi lor în viitor toate acele noțiuni învățate la școală. Nu ne putem folosi în prezent de metodele trecutului pentru a-i pregăti pentru viitor. Lumea evoluează cu o viteză uimitoare și trebuie să- i pregătim pe copii pentru o lume complet diferită de cea în care trăim acum. Dar pentru a-i pregăti, este nevoie să ne adaptăm, să creăm un mediu mai armonios și prin urmare mai eficient. Până la urmă, se spune că – poți face ce vrei cu un copil, câtă vreme te joci cu el.

Implementarea unor soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între elevi și profesori poate contribui semnificativ la crearea unui mediu educativ mai armonios și eficient.

Relațiile profesor-elev se materializează într-un set de acțiuni și strategii prin care profesorii se adresează elevilor într-o manieră prietenoasă, democratică, marcată de respect reciproc, cu atenție pentru diferențele individuale ale elevilor, cu scopul de a contribui la dezvoltarea optimă a elevului, la acumularea de cunoștințe și la atingerea de performanțe în învățare.

Ideea centrală a menținerii unor relații pozitive între profesor și elev este aceea că duce în final la îmbunătățirea gradului de implicare a elevului în activitățile de învățare. Această implicare este definită prin calitatea conectării elevului cu școala, cu persoanele care activează în cadrul școlar, cu activitățile, obiectivele și valorile școlii. Conceptul de implicare cuprinde trei mari componente: comportamentală (participarea la activități curriculare și extracurriculare), emoțională (emoții pozitive și negative cu privire la școală, profesori, colegi, disciplinele școlare) și cognitivă (dorința și voința de a investi în înțelegerea și rezolvarea de probleme dificile, înțelegerea ideilor complexe, însușirea anumitor abilități).

1. Platforme de comunicare și feedback în timp real

Crearea unor platforme online interactive în care elevii și profesorii pot comunica constant, nu doar pentru a transmite teme sau materiale educaționale, ci și pentru a discuta

despre provocările și nevoile fiecărei părți. Aceste platforme ar putea include funcții de feedback instant pentru a ajuta profesorii să înțeleagă mai bine progresul elevilor și pentru ca elevii să își exprime opiniile.

2. Sesiuni de mentorat sau tutorat între profesori și elevi

În loc de abordarea tradițională a orelor, unde profesorul dictează informațiile, profesorii ar putea organiza sesiuni de mentorat în care să discute în mod deschis cu elevii despre obiectivele lor educaționale, să le ofere îndrumare personalizată și să ajute la clarificarea întrebărilor într-un cadru informal. Acest tip de interacțiune poate contribui la încredere și deschidere între elevi și profesori.

3. Îmbunătățirea comunicării prin proiecte comune

Elevii și profesorii ar putea lucra împreună la proiecte educaționale care necesită cooperare continuă și în care ambele părți sunt implicate activ. Aceste proiecte pot fi interdisciplinare, încurajând creativitatea și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, și pot ajuta la crearea unui sentiment de echipă și colaborare între elevi și profesori.

4. Aplicații educaționale interactive

Utilizarea tehnologiilor avansate, cum ar fi aplicațiile educaționale interactive, jocuri educaționale și simulări, care permit elevilor să învețe prin practică și să colaboreze cu profesorii pe teme de interes comun. Aceste soluții pot transforma educația într-o experiență mai atractivă și mai plăcută, stimulând interacțiunea între elevi și profesori.

5. Activități de team-building

Organizarea de activități de team-building care includ atât elevi, cât și profesori poate contribui la îmbunătățirea relațiilor dintre cele două grupuri. Aceste activități pot include jocuri de colaborare, evenimente culturale sau chiar excursii educaționale, care ajută la crearea unui climat de încredere și respect reciproc.

6. Educație emoțională și dezvoltare personală

Introducerea unor cursuri sau activități de educație emoțională care să îi ajute pe elevi și profesori să înțeleagă mai bine emoțiile și să își dezvolte empatia. Acestea pot contribui la îmbunătățirea comunicării și a relațiilor interpersonale, încurajând deschiderea și încrederea între părțile implicate.

7. Forumuri și grupuri de discuții

Crearea unor forumuri sau grupuri de discuții (atât online, cât și offline) unde elevii și profesorii pot împărtăși idei, întrebări sau sugestii legate de procesul educativ. Aceste platforme ar putea contribui la dezvoltarea unei culturi a colaborării și ar putea oferi soluții noi la diverse provocări întâmpinate în cadrul educațional.

Prin implementarea acestor soluții inovative, relațiile între elevi și profesori pot deveni mai colaborative, mai deschise și mai productive, conducând astfel la un mediu educativ mai eficient și mai satisfăcător pentru toți participanții.

Bibliografie

Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii, Noel Burch, Thomas Gordon

Profesorul desăvârșit, Danny Steele

ȘCOALĂ–FAMILIE ÎN DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A COPILULUI

Prof. învă. primar: Valea Anica

Școala Gimnazială- Iernut, jud. Mureș

Învățarea socio-emoțională este un element vital în dezvoltarea copiilor, facilitând înțelegerea emoțiilor și asigurând relații înfloritoare cu ceilalți. Educația este un fenomen social de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generațiile de copii și tineri, în scopul pregătirii lor pentru integrarea în societate. Este o acțiune la care își dau concursul grădinița, școala, familia, întreaga societate, iar cooperarea acestor actori apare logică, stringentă. Dezvoltarea socială și emoțională reprezintă capacitatea copilului de a înțelege, accepta și empatiza cu înțeleger sentimentele celor din jur, abilitatea de a-și gestiona sentimentele, emoțiile și de a-și controla comportamentele nocive și de a lega relații sănătoase. Acesta este motivul pentru care cei doi factori au datoria de a cunoaște obligațiile celuilalt, de a se sprijini reciproc.

Dacă procesul de învățământ începe cu prima zi de școală, educația începe din prima zi de viață a copilului. Educația primită în primii ani de viață este cea mai importantă în formarea lui ca om. Acum se pun bazele celor mai bune deprinderi, acum se poate modela ușor caracterul acestuia, de aceea este nevoie de mare atenție și responsabilitate a persoanelor care se implică în educația copilului. El este atât de sensibil și atât de receptiv, încât vom rămâne uimiți atunci când vom realiza că a preluat exact un model pe care la avut în preajmă. Educarea unui copil nu este o joacă! Ea se formează încă din primele zile de viață și de aceea trebuie ca noi adulții să oferim tot ce este mai bun și mai util pentru dezvoltarea armonioasă a lui. Atât părinții, cât și profesorii au un rol important în evoluția unui copil, însă aceste două roluri trebuie să se completeze unul pe celălalt pentru a se obține un rezultat satisfăcător. Familia este cea care răspunde de trebuințele elementare ale copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât urmele ei rămân uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia. După ce ajunge la vârsta preșcolară, educația copilului se împarte între familie și dascălii și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil în înțelegerea și lămurirea unor probleme.

Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune. Referitor la acțiunea educativă a familiei, ea este eficientă numai atunci când scopul său se înscrie pe aceeași linie cu a școlii, când între cei doi factori există o concordanță în ceea ce privește obiectivele urmărite, subordonate idealului social și educațional. În centrul acestei relații stă, desigur, copilul-elev, ca beneficiar al actului educațional promovat de cei trei factori deopotrivă.

Fără sprijinul activ al părinților, școala nu poate realiza obiectivele educaționale stabilite, oricât de competenți ar fi educatorii. Părinții trebuie să cunoască, să devină conștienți de influența pe care o exercită prezența lor în viața copilului, să fie convinși că educația dată copilului, pentru societatea actuală este diferită de cele precedente, că societatea actuală va fi diferită de cea anterioară, iar copilul trebuie pregătit corespunzător. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral, socio-emoțional. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Din experiența pe care am acumulat-o la clasă, am constatat că, într-adevăr, copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare. Părinții trebuie să asigure copilului cele necesare studiului, trebuie să-și ajute copilul la învățătură. Acest ajutor trebuie însă limitat la o îndrumare sau sprijin, nefiind indicat să se efectueze tema copilului, deși, din păcate, acest lucru se întâmplă de foarte multe ori. Atitudinea părinților

trebuie să fie una de mijloc: să nu-l ajute prea mult pe copil, dar nici să ajungă să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia.

Expresia „a avea cei șapte ani de-acasă”, evidențiază contribuția familiei în formarea deprinderilor de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, stăpânire de sine, grija față de unele lucruri încredințate, școala fiind cea care va continua să cizeleze, să întărească și să dezvolte toate aceste comportamente. O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege bine menirea școlii: aceea de a fi „principal izvor de cultură și factor de civilizație”, un colaborator sincer, permanent și direct interesat în întregul proces instructiv-educativ de viitorul copilului. Ea trebuie să se realizeze în toate aspectele concrete ale procesului instructiv-educativ: învățatură, frecvență, comportament, ținută, dar și în realizarea unor activități extrașcolare.

De bun augur sunt lectoratele, ședințele cu părinții, vizitele la domiciliu, implicarea părinților în organizarea unor programe artistice, de voluntariat, caritabile, excursii, activități prin care copiilor li se transmite în mod direct modul de comportare corectă și civilizată în orice împrejurare. Din acest punct de vedere, pot să spun că am avut colaborări frumoase cu părinții în realizarea unor astfel de activități, chiar și în cadrul programelor „Școala altfel” și „Școala Verde”.

Activități derulate cu sprijinul și implicarea deplină a părinților a adus multă satisfacție:

2) *Târgul de iarnă* – activitate caritabilă

2. *Bucurie într-o cutie de pantofi*-voluntariat

Consider că indiferent de modalitatea sau forma de activitate pe care o desfășurăm, colaborarea cu părinții poate conduce la eficientizarea actului educativ, la obținerea performanțelor școlare, la progres și civilizație, condiția este să ne sprijinim și să ne înțelegem reciproc, să alegem soluția cea mai bună, chiar și atunci când se ivesc anumite probleme. Pentru a putea asigura educația copiilor în cele mai bune condiții și implicit, succesul în viață, e nevoie ca toți factorii implicați în procesul educațional să formeze o echipă în care fiecare știe ce are de făcut și îi acordă partenerului respectul și încrederea cuvenită. Activitatea de acasă este o continuare a activității pedagogice de la școală și invers –activitatea de la școală este o continuare a activității de acasă.

Familia trebuie să fie prima școală, iar școala –prima familie pentru toți copiii.

Bibliografie:

1. Bezede, R, Goraș-Postică, V, Cheianu,D, Cristei,,A, Nani,M, Relația școală-familie pentru calitate în educație, Centrul Educațional Pro Didactica, Chișinău, 2012
- 2.Nica, I, Țopa, L., Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974
- 3.Nicola, Ioan, „*Tratat de pedagogie școlară*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
4. www.didactic.ro
5. <https://www.kinderpedia.co/ro>

Indicatii si contraindicatii pentru practicarea sportului in copilarie si adolescenta

Prof. Vanea Mirela –Clubul Sportiv Scolar Caracal-atletism

Doua probleme ale auxologiei sportive sunt reprezentate de copilul hipocinetic si de cel talentat supus unui proces de antrenament. Activitatea fizica si sportul sunt stimuli fundamentali pentru cresterea si ameliorarea capacitatilor psihofizice. Cu toate acestea, solicitarea excesiva a organismului aflat in crestere se poate dovedi periculoasa. Dupa examinarea unor probleme puse de obezitate, hipertensiune, asm bronic, dureri de spate si cifoza dureroasa, se argumenteaza faptul ca in activitatea sportiva la copii nu trebuie sa se depaseasca limitele fiziologice impuse de catre natura, sarcina principala a medicului fiind aceea de a prezenta sanatatea copilului. De aceea trebuie sa fim foarte atenti la pericolele hipoactivitatii dar si a antrenamentului intensiv in cazul unui copil aflat in perioada de crestere.

Atunci cand un copil, sanatos de altfel, vede cum activitatea sa fizica este afectata din pricina hiperprotectiei parintilor sau a lipsei de pregatire a profesorilor, el este prejudiciat la nivelul dezvoltarii sistemului sau psihomotric. Este bine cunoscut faptul ca toate mecanismele cognitive depind de miscare. Daca copilul este privat de joc si de sport, viitorul sau raport cu aceste activitati poate fi afectat, putand cauza izolarea sociala a acestuia. Insuficienta sarcinilor fizice poate reduce semnificativ cantitatea de stimuli necesari dezvoltarii normale a organelor si a aparatelor. Exista o serie de alti factori care influenteaza cresterea copilului, cum sunt proasta nutritie si bolile. Alti factori extrinseci, ca igiena, clima si activitatea fizica, sunt cel putin tot atat de importanti. Obezitatea ar trebui considerata un element important al sindromului hipocinetic la copii.

La copii hipocinetici poate fi demonstrata o anumita slabiciune (instabilitate) musculara. Pentru evaluarea activitatii fizice obisnuite sunt disponibile diferite metode, care au fost utilizate intr-o serie de studii (Seliger, 1974, Kucera, 1982). Este greu de stabilit care este nivelul optim de activitate fizica necesara pentru dezvoltarea fiziologica a respectivului copil. Se poate insa presupune ca un copil este capabil sa-si autoregleze intensitatea propriei activitati fizice obisnuite, alternand sarcinile scurte intensive cu pauze scurte de refacere, folosind forme intermitente de exercitiu (Llmarinen 1980). Potrivit studiilor noastre (Kucera, 1982), acest tip de activitate este esential pentru copilul mic, deoarece intensitatea activitatii efectuate spontan este mai mare decat cea impusa de parinti sau de profesorii. Valoarea frecventei cardiace in timpul acestei activitati spontane se incadreaza intre 140-160 batai/minut.

Totusi, multi copii care locuiesc la oras nu au posibilitatea de a desfasura o activitate spontana, in timp ce, pe de alta parte, cei care traiesc in mediul rural sunt lipsiti de posibilitatea desfasurarii unui antrenament sportiv propriu-zis.

Antrenamentul intensiv precoce poate fi daunator, participarea la o varsta tot mai mica la competitii internationale, intensitatea crescanda a antrenamentelor (uneori pana la 20 de ore pe saptamana) creeaza multe probleme medicilor pediatri si medicilor sportivi, probleme care nu au fost

rezolvate. Cu toate acestea uneori este dificil sa se decida daca un copil este apt sa fie supus unui antrenament intensiv de acest tip, timp de mai multi ani (10 ani sau mai multi). Chiar si in cazul unui copil sanatos , care nu prezinta probleme atata timp cat se incadreaza intr-un regim de activitate normala , dupa cativa ani pot sa apara tulburari care ar fi putut sa fie evitate daca nu ar fi fost supus unor antrenamente intensive.

Situatiile frecvente de stress , neregularitatile regimului de viata zilnica , competititiile internationale si intregul cadru al sportului de mare performanta pot accelera dezvoltarea hipertensiunii. In schimb , antrenamentul de rezistenta si competititiile de nivel interscolar pot avea efect pozitiv asupra starii de sanatate a acestor atleti.

O problema cu care se confrunta copii care practica sportul de mare performanta este cea generata de durerile de spate , a caror cauza poate fi investigata cu ajutorul testului lui Janda, care permite sa se evalueze slabiciunea muschilor fazici si scurtarea celor tonici .

Prevenirea acestor deficiente este relativ simpla, daca, la fiecare antrenament se introduc sistematic exercitii compensatorii (stretching). Disparitia acestor probleme se observa dupa cateva saptamani de exercitii , daca se practica cu regularitate stretchingul muschilor scurti si potentarea celor scurti. Omiterea acestor masuri simple duce la o intensificare a durerilor de spate.

In concluzie , se poate afirma ca atat hipoactivitatea , cat si antrenamentele intensive comporta o serie de riscuri in ceea ce priveste dezvoltarea normala a copilului.

In primul caz , capacitatea de performanta fizica poate rezulta prejudiciata , in celalalt , intensitatea excesiva a antrenamentului poate genera o serie de probleme . Numai unii indivizi cu o rezistenta fizica si psihica deosebita si cu un talent motric exceptional pot tolera timp de mai multi ani un antrenament de acest tip. Riscul va fi mai scazut , daca sistemele de antrenament vor fi adaptate principiilor fiziologice ale dezvoltarii copilului si daca vor fi evitate repetitiile monotone si asimetrice , precum si sarcinile statice.

Bibliografie

1. Cheek O.B, Human Growth, Philadelphia, Febinger, 1968
2. Bjure I, Eegometry and physical training in pediatrics with special reference to pulmonary function, Acta Pediatr. 1971, 56-59, Suppl. 217
3. Bozdech Z, Back pain in sportsmen (in ceco), Medecine and Sport, 4, 1979, 23-28
4. Bar-Or O, Pediatric Sports medicine , New York, Springer , 1983
7. Eriksson B.O., Freychuss V , Lundin A, Thoren C , Effects of physical training in former female top athletes in swimming , in .Berg K. Eriksson B (a cura di) Children and exicerces IX, Baltimore, University Park Press , 1980, 116-127

Studiu de caz privind implementarea unor strategii educaționale inovative în școlile din România

Vasiu Luminița-Alina

Școala Primară Șpring, jud. Alba

1. Introducere

În ultimele decenii, sistemul educațional din România a trecut prin diverse transformări, influențate de globalizarea informației, digitalizarea învățării și nevoia de a răspunde mai eficient provocărilor educaționale contemporane. O componentă esențială a acestei transformări este implementarea unor strategii educaționale inovative, care pun accent pe învățarea activă, colaborativă și pe dezvoltarea abilităților sociale și cognitive ale elevilor. În acest context, studiul de față explorează implementarea unor astfel de strategii, cu un focus special pe cooperare, în școlile din România.

2. Obiectivele studiului

Obiectivele studiului sunt:

- Identificarea celor mai relevante strategii educaționale inovative utilizate în școlile din România.
- Evaluarea impactului cooperării în cadrul acestor strategii asupra procesului de învățare și a dezvoltării abilităților sociale ale elevilor.
- Analiza provocărilor și oportunităților în implementarea acestora.

3. Strategii educaționale inovative în școlile din România

În România, începând cu reforma educațională din 2011, au fost promovate mai multe strategii educaționale inovative, care urmăresc integrarea tehnologiilor moderne și încurajarea activităților colaborative între elevi. Câteva dintre acestea includ:

3.1. Învățarea prin proiecte (Project-based learning - PBL)

Învățarea prin proiecte este o metodă activă care pune elevii într-o poziție centrală în procesul educațional. Aceștia lucrează în grupuri pentru a rezolva probleme reale sau pentru a crea produse ce au aplicabilitate în viața de zi cu zi. În școlile din România, această abordare a fost implementată mai ales în cadrul unor programe educaționale de tip „Școala pentru viață” sau prin proiecte Erasmus+.

Exemplu: La Școala Gimnazială „Ion Creangă” din București, elevii au lucrat împreună la un proiect interdisciplinar de realizare a unui website educativ despre istoria orașului lor, ceea ce a implicat atât cercetare, cât și abilități digitale.

3.2. Învățarea colaborativă

Învățarea colaborativă presupune organizarea elevilor în grupuri mici, în care aceștia își împărtășesc cunoștințele și rezolvă probleme împreună. Acesta este un exemplu de strategie inovativă în care cooperarea este esențială, iar elevii învață de la colegii lor și își dezvoltă abilități de comunicare, leadership și colaborare.

Exemplu: La Liceul „Nicolae Iorga” din Brașov, elevii au fost încurajați să participe la sesiuni de învățare colaborativă în cadrul cărora fiecare grup a abordat teme din diferite domenii, cum ar fi științele sociale, literatura și matematica, integrându-le în soluții comune.

3.3. Utilizarea tehnologiei educaționale

Școlile din România au integrat din ce în ce mai mult tehnologia în procesul educațional. Platformele online, aplicațiile educaționale și materialele digitale sunt folosite pentru a sprijini învățarea colaborativă și pentru a facilita accesul elevilor la informații din diverse domenii.

Exemplu: În școlile din orașul Cluj-Napoca, utilizarea aplicației „Google Classroom” și a platformei „Kahoot!” în activitățile de grup a încurajat colaborarea între elevi, întrucât aceștia lucrau împreună la teme sau teste interactive.

4. Impactul cooperării asupra învățării și abilităților sociale ale elevilor

Cooperarea în cadrul strategiilor educaționale inovative are un impact semnificativ asupra procesului de învățare și asupra dezvoltării abilităților sociale ale elevilor. Studiile și experiențele din școlile din România arată că:

- Elevii care lucrează în grupuri colaborative dezvoltă abilități de comunicare și negociere, învățând să-și exprime ideile și să asculte opiniile colegilor.
- Activitățile colaborative cresc motivația elevilor, deoarece aceștia se simt mai implicați și responsabili de succesul grupului.
- Colaborarea ajută la dezvoltarea competențelor de rezolvare a problemelor și a gândirii critice, întrucât elevii sunt încurajați să exploreze diverse soluții împreună.

5. Provocări și oportunități

5.1. Provocări

- **Rezistența la schimbare:** Unele școli și profesori se opun implementării strategiilor inovative din cauza lipsei de pregătire sau a obiceiurilor educaționale tradiționale.
- **Resursele insuficiente:** Unele școli din mediul rural nu au acces la tehnologia necesară pentru implementarea unor metode educaționale inovative, cum ar fi calculatoarele sau conexiunile de internet rapide.
- **Pregătirea cadrelor didactice:** Multe cadre didactice necesită formare continuă pentru a putea implementa aceste strategii într-un mod eficient.

5.2. Oportunități

- **Proiectele europene:** Proiectele precum Erasmus+ sau educația STEM oferă oportunități financiare și educaționale pentru școlile din România de a încuraja metode educaționale inovative.
- **Susținerea educației online:** Pandemia COVID-19 a accelerat procesul de digitalizare în educație, iar acest trend continuă să sprijine implementarea de strategii educaționale inovative.

6. Concluzii

Implementarea strategiilor educaționale inovative în școlile din România, cu un focus pe cooperare, are un impact pozitiv asupra procesului de învățare și dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor. Cu toate acestea, există provocări semnificative, care trebuie abordate prin sprijin financiar, formare continuă a cadrelor didactice și adaptarea infrastructurii educaționale.

7. Bibliografie

1. Drăghicescu, R. (2018). „Strategii educaționale inovative și impactul lor asupra performanței elevilor”. *Revista de Educație și Cercetare Didactică*.
2. Popa, C. (2019). „Metode inovative în educația românească: Teorie și practică”. Editura Universitară.
3. Buda, D. (2021). „Educația colaborativă în școlile din România: Teorii și aplicații”. *Revista Română de Educație*.
4. Miclea, M. (2020). „Transformările educaționale în România și impactul tehnologiei”. Academia Educațională.
5. Ștefan, L. (2022). „Începuturile educației digitale: O privire asupra schimbărilor educaționale din România post-2000”. Editura Didactică și Pedagogică.

ANTRENAREA ELEVILOR IN ACTIVITATI DE CERCETARE

PROF. VERESCU-MARCU CARMEN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 OȚELU ROȘU

Încă din primul an de studiu al fizicii, când elevii fac cunoștință pentru prima dată, cu noțiunile elementare, dar fundamentale ale fizicii, aceștia trebuie ajutați să înțeleagă rolul și importanța fizicii în viața cotidiană a oamenilor. Fizica este o știință a naturii, ceea ce face ca implicațiile ei în viața de zi cu zi să fie evidente. Creșterea interesului pentru învățarea fizicii poate avea loc prin prezentarea sistematică a aplicațiilor lor practice și a legăturii cu viața. Această prezentare a fizicii contribuie la întărirea dorinței elevilor de a-și forma deprinderi de activitate intelectuală independentă, deprinderi practice și de cercetare.

La clasele de gimnaziu, odată cu începerea studiului fizicii, întrebări ca: „De ce se topește gheața?, Care este explicația apariției fulgerelor și tunetelor?, Ce este curcubeul?, Cum se formează picăturile de ploaie?, Cum se mișcă picăturile de ploaie până ajung pe pământ?, Cum se mișcă un satelit artificial care poate înconjura Pământul de mai multe ori fără să fie acționat de un motor?, Cum se poate lansa un satelit?” stârnesc interesul elevilor pentru această disciplină.

La toate nivelele și deci și la nivelul gimnazial, principiile fizicii se însușesc mai ușor și mai corect, dacă învățarea fizicii este însoțită de rezolvări de probleme și de activități experimentale. Acestea ajută substanțial ca elevii să se familiarizeze cu valorile uzuale ale diverselor mărimi fizice și cu folosirea curentă a unităților de măsură. Prin rezolvarea de probleme bine alese elevii se conving de caracterul practic-aplicativ al relațiilor și teoremelor întâlnite în manualele școlare, dându-li-se posibilitatea de a se convinge singuri de legătura strânsă ce există între conținutul fizicii și diversele ramuri ale tehnicii și tehnologiei contemporane.

Una din activitățile desfășurate în afara clasei și care contribuie la antrenarea elevilor în activitățile de cercetare este cercul de fizică. Cercul de fizică contribuie la pregătirea elevilor pentru munca, viața socială și profesie, stimulează dezvoltarea aptitudinilor și talentelor, a inițiativei și a spiritului creator. Cercul poate fi axat pe un singur tip de activitate, ca de exemplu cercuri de pregătire teoretică și practică pentru olimpiade și concursuri școlare; cercuri de cercetare și construire a unor aparate de laborator, dar indiferent de tipul de cerc ales, profesorul trebuie să asigure îmbinarea activității teoretice cu cea practică.

Față de activitatea desfășurată în clasă, activitatea de cerc prezintă și avantaje, astfel:

- permite gruparea unui număr relativ mic de elevi, după preocupări, interese și aptitudini;
- asigură respectarea unor preferințe individuale;
- asigură împlinirea activității teoretice cu aplicațiile practice;
- contribuie la orientarea școlară și profesională a elevilor;

Elevii vor avea un rol activ la cercul de fizică, fiind antrenați în efectuarea a diferite activități, după cum urmează:

- Editarea unui buletin științific al cercului sau a unei gazete de perete;
- Elaborarea unor referate care au ca temă subiecte interesante din domeniul fizicii sau al tehnicii. Pentru întocmirea acestor referate elevii vor fi îndrumați cu privire la modul de culegere al informațiilor, de redactare a referatelor, de formulare a concluziilor și de prezentare a referatelor. Toți elevii participanți la cerc vor fi antrenați în studiul temei prezentate pe bază de referat, astfel încât prezentarea să fie urmată de discuții. Prezentarea referatelor poate fi însoțită de demonstrații experimentale, prezentarea de diapozitive, diafilme, filme didactice, simulări pe calculator;
- Conceperea și construirea unor aparate sau dispozitive, respectiv modernizarea sau repararea celor existente. Se pot construi astfel diferite dispozitive simple care să ilustreze aplicații ale principiului inerției, studiul dependentei rezistivității unui material de temperatura etc.;

- Elaborarea unor metode de determinare experimentală a diferite mărimi sau de evidențiere a unor fenomene sau procese fizice;
- Rezolvarea de probleme mai dificile destinate pregătirii elevilor pentru concursuri și olimpiade;
- Elaborarea unor probleme complexe;
- Elaborarea unor programe de simulare cu ajutorul calculatorului a unor experimente sau fenomene fizice sau a unor programe pentru prelucrarea datelor experimentale;
- Efectuarea unor experimente interesante, experimente care nu sunt prevăzute în programa școlară.

INTEGRAREA ACTELOR EVALUATIVE ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

PROF. VERESCU-MARCU CARMEN

LICEUL BĂNĂȚEAN OȚELU ROȘU

Evaluarea este o componentă esențială a activității de predare-învățare. Teoria evaluării, ca sistem de concepții, principii și tehnici referitoare la măsurarea și aprecierea rezultatelor școlare și a procesului didactic, este o componentă a tehnologiei didactice.

Actul de evaluare își realizează funcțiile numai în condițiile integrării lui în procesul didactic, ca acțiune constitutivă a acestuia, menit să furnizeze informații cu privire la desfășurarea procesului și la rezultatele obținute, în vederea perfecționării lui. Indiferent de modul în care se realizează evaluarea, online sau tradițional, există **trei forme de evaluare**, după modul de integrare a lor în desfășurarea procesului didactic:

- a) **evaluarea inițială;**
- b) **evaluarea cumulativă (sumativă);**
- c) **evaluarea continuă (formativă).**

a) **Evaluarea inițială** se efectuează în contextul adoptării unui program de instruire și este menită să stabilească nivelul de pregătire al elevilor la începutul acestei activități, condițiile în care aceștia se pot integra în programul pregătit; ea constituie una din premisele conceperii programului de instruire. Cunoașterea capacităților de învățare ale elevilor, a nivelului de pregătire de la care pornesc și a gradului în care stăpânesc cunoștințele și abilitățile necesare asimilării conținutului etapei care urmează, constituie o condiție hotărâtoare pentru reușita activității didactice. Această relație apare pregnant în situațiile în care profesorul începe activitatea cu elevi al căror potențial de învățare nu-l cunoaște, la începutul unui ciclu de învățământ sau chiar al unui an școlar.

Pentru cunoașterea faptului dacă elevii stăpânesc cunoștințele și abilitățile necesare înțelegerii conținutului programului care urmează, este utilă evaluarea acestora prin **examinări scrise**. Aceste probe realizează un diagnostic al pregătirii elevilor în domeniile pe care conținutul lor le verifică și îndeplinesc în același timp și o funcție predictivă, indicând condițiile în care elevii vor putea asimila conținuturile noului program de instruire. Datele obținute prin aceste evaluări ajută la conturarea activității următoare în cel puțin **trei direcții**:

- modul adecvat de predare-învățare a noului conținut;
- aprecierea oportunității organizării unui program de recuperare pentru întreaga clasă;
- adoptarea unor măsuri de sprijinire și recuperare a unor elevi.

b) **Evaluarea cumulativă (sumativă)** este realizată prin verificări parțiale pe parcursul programului și o estimare globală a rezultatelor pe perioade mai lungi. Ea realizează un sondaj atât în ceea ce îi privește pe elevi, cât și materia a cărei însușire este supusă verificării; datorită acestui fapt, ea nu poate oferi informații complete cu privire la măsura în care toți elevii cunosc conținutul ce trebuie asimilat. Evaluarea cumulativă nu însoțește procesul didactic pas cu pas și, în consecință, nu permite ameliorarea lui decât după perioade relativ îndelungate de timp.

c) **Evaluarea continuă (formativă)** presupune verificarea rezultatelor pe parcursul procesului didactic, realizată pe secvențe mai mici.

În locul verificărilor prin sondaj ea își propune să evalueze performanțele tuturor elevilor privind întreg conținutul esențial al materiei parcurse în secvența respectivă. Ea permite prin verificarea tuturor elevilor cunoașterea după fiecare secvență de instruire a efectelor acțiunii, identificarea neajunsurilor și adoptarea unor măsuri de recuperare față de unii elevi și de ameliorare a procesului. Prin aceasta, evaluarea continuă se constituie ca mijloc eficace de prevenire a situațiilor de eșec.

Evaluarea continuă presupune nu numai verificarea tuturor elevilor și a asimilării întregii materii, ci și cunoașterea de către elevi a rezultatelor obținute, a gradului de îndeplinire a obiectivelor urmărite. Ea realizează **un feed-back continuu**, elevii dobândind confirmarea pregătirii lor pe parcursul procesului.

Model de test inițial pentru clasa a XI -a:

TEST ÎNȚIAL

CLASA A XI-A

Subiectul I

(20p)

- În destinderea adiabetică a unei cantități constante de gaz ideal:
a) gazul primește energie sub formă de lucru mecanic
b) presiunea gazului crește
c) energia internă a gazului crește
d) temperatura gazului scade (5p)
- Într-o încălțată închisă de volum $V = 8,31 \text{ dm}^3$ se află heliu la presiunea $p = 10^5 \text{ Pa}$ și temperatura $T = 301 \text{ K}$. Numărul de atomi de heliu din încălțată este egal cu:
a) $2 \cdot 10^{24}$ b) 10^{24} c) $2 \cdot 10^{23}$ d) 10^{23} (5p)
- Mărimea fizică a cărei unitate de măsură în S.I. poate fi scrisă sub forma $\text{W} \cdot \text{A}^{-2}$ este:
a) rezistivitatea electrică
b) tensiunea electrică
c) intensitatea curentului
d) rezistența electrică (5p)
- Randamentul de funcționare al unei baterii, când aceasta alimentează un rezistor $R = 19 \Omega$, este egal cu $\eta = 95\%$. Rezistența interioară a bateriei este egală cu:
a) 10Ω b) 3Ω c) 2Ω d) 1Ω (5p)

Subiectul II

(35p)

Un recipient de volum $74,79 \text{ l}$, închis etanș cu o supapă, conține 90 g de gaz. Presiunea și temperatura gazului din interior sunt aceleași cu cele ale aerului exterior și au valorile $p = 10^5 \text{ Pa}$, respectiv $t = 27^\circ\text{C}$. Supapa se deschide atunci când diferența dintre presiunea gazului din interior și presiunea aerului exterior depășește valoarea $\Delta p = 3 \cdot 10^4 \text{ Pa}$. Calculați:

- Masa molară a gazului din recipient;
- Densitatea inițială a gazului din recipient;
- Temperatura maximă T' până la care poate fi încălțit gazul din recipient astfel încât supapa să rămână închisă. ($N_A = 6,024 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, $R = 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$)

Subiectul III

(35p)

Un generator cu tensiunea electromotoare E și rezistența interioară $r = 1 \Omega$ alimentează un bec legat în serie cu un rezistor R . La bornele becului se conectează un voltmetru cu rezistența internă $R_V = 150 \Omega$. Tensiunea indicată de voltmetru este egală cu $U = 30 \text{ V}$. Puterea disipată de rezistor în acest caz este $P = 76,5 \text{ W}$, iar valoarea intensității curentului electric ce străbate generatorul este $I = 1,2 \text{ A}$. Becul funcționează la parametri nominali.

- Calculați rezistența electrică a rezistorului R
- Determinați valoarea puterii nominale a becului
- Determinați tensiunea electromotoare E a generatorului.

Se acordă 10 puncte din oficiu

BIBLIOGRAFIE

1. Traian Crețu – Fizică- Teorie și probleme, Editura Tehnică, București, 1991;
2. Alexandru Cișman – Fizica grnerală, Editura Tehnică, București, 1962;
3. Anghel Sorin, Iorga Simăn Ion – Metodica predării fizicii, Editura Arg – Tempus, 1995;
4. Georgeta Chirleşan – Ghid de evaluare la fizică;
5. Adriana Isvoran, Margareta Erdei – Ghid metodic pentru profesorul de fizică, Editura Tehnică, Timișoara, 2001;
6. Liliana Ciascai – Didactica Fizicii, Editura Corint, București, 2001;

Soluții inovative pentru îmbunătățirea relațiilor și colaborării între profesori și elevi

Prof. Vlădoiu Corina

Școala Gimnazială nr.1 Rovinari, jud. Gorj

O relație pozitivă între profesori și elevi este esențială pentru succesul educațional. O colaborare eficientă contribuie la crearea unui mediu de învățare motivant, incluziv și eficient. Iată câteva soluții inovative care pot ajuta la consolidarea acestei relații:

1. Utilizarea tehnologiei pentru o comunicare mai bună

- Platforme educaționale online (Google Classroom, Moodle, Edmodo) permit o comunicare rapidă și transparentă.
- Aplicații mobile pentru feedback instantaneu și mesagerie directă.
- Forumuri și grupuri de discuții pentru a facilita schimbul de idei în afara orelor de curs.
- Utilizarea realității virtuale (VR) și augmentate (AR) pentru a face lecțiile mai interactive.

2. Învățarea prin colaborare

- Proiecte de grup care implică elevii și profesorii ca parteneri egali.
- Metode precum "Învățarea bazată pe probleme" (PBL) sau "Învățarea reciprocă", în care elevii pot preda anumite concepte colegilor lor.
- Crearea de cluburi de lectură, dezbateri și cercuri tematice pentru a stimula gândirea critică și colaborarea.

3. Feedback constructiv și continuu

- Utilizarea rubricilor clare pentru evaluare.
- Implementarea autoevaluării și a evaluării colegiale pentru a crește implicarea elevilor.
- Sesiuni periodice de feedback bidirecțional (profesor ↔ elev) pentru ajustarea metodelor didactice.
- Organizarea de sesiuni de reflecție pentru a permite elevilor să-și exprime opiniile asupra procesului de învățământ.

4. Crearea unui mediu pozitiv și incluziv

- Organizarea de sesiuni de mentorat și coaching educațional.
- Dezvoltarea inteligenței emoționale prin activități de reflecție și comunicare.
- Evenimente extracurriculare care favorizează interacțiunea informală dintre profesori și elevi.
- Implementarea unui sistem de "elevi ambasadori" care să ajute la integrarea noilor colegi și la promovarea colaborării.

5. Gamificarea procesului educațional

- Introducerea elementelor de joc, cum ar fi puncte, insigne și competiții prietenoase.
- Platforme precum Kahoot!, Quizizz sau Classcraft pot face învățarea mai captivantă.
- Crearea unor provocări educaționale sau escape rooms digitale pentru a stimula gândirea creativă.

6. Personalizarea învățării

- Adaptarea stilului de predare la nevoile individuale ale elevilor.
- Proiecte personalizate care permit elevilor să exploreze domenii de interes.
- Utilizarea analizei datelor pentru a identifica punctele forte și slabe ale fiecărui elev și pentru a adapta strategiile de predare.

7. Crearea unor spații de învățare flexibile

- Amenajarea unor zone de studiu colaborative, care să favorizeze lucrul în echipă.
- Utilizarea mobilierului modular pentru a permite configurarea rapidă a spațiilor de învățare.

8. Învățarea bazată pe proiecte reale

- Colaborarea cu comunitatea locală și cu mediul de afaceri pentru a crea proiecte aplicate.
- Organizarea de vizite tematice și stagii de practică pentru a oferi experiențe relevante.

Deasemenea colaborarea dintre școală și comunitate este esențială pentru dezvoltarea elevilor și pentru îmbunătățirea educației. Câteva idei pentru consolidarea acestei colaborări includ:

1. **Proiecte comune** – Organizarea de activități educative, culturale și sociale împreună cu primăria, bibliotecile, ONG-urile sau firmele locale (ex: campanii ecologice, voluntariat, târguri educaționale).
2. **Implicarea părinților** – Crearea unor parteneriate active cu părinții prin întâlniri periodice, ateliere tematice și sesiuni de consiliere educațională.

3. **Stagiile de practică și mentorat** – Colaborarea cu agenți economici pentru a oferi elevilor oportunități de practică și programe de mentorat, pregătindu-i pentru piața muncii.
4. **Evenimente comunitare** – Organizarea unor festivaluri, expoziții sau competiții care să implice atât elevii, cât și membrii comunității locale.
5. **Voluntariat și servicii comunitare** – Încurajarea elevilor să participe la activități de voluntariat (ajutor pentru vârstnici, colecte de alimente, activități ecologice), consolidând astfel responsabilitatea civică.
6. **Parteneriate cu instituții locale** – Cooperarea cu poliția, pompierii, spitalele sau alte organizații pentru educația privind siguranța, sănătatea și alte aspecte esențiale ale vieții sociale.
7. **Utilizarea resurselor locale** – Integrarea învățării prin vizite la muzee, biblioteci, centre culturale și firme locale pentru a îmbogăți experiențele educaționale ale elevilor.

Aceste inițiative pot contribui la crearea unei relații mai strânse între școală și comunitate, având beneficii pe termen lung atât pentru elevi, cât și pentru întreaga societate.

În ceea ce privește organizarea de **vizite tematice** și **stagii de practică**, consider că este o metodă excelentă de a îmbina teoria cu experiențele practice, oferind elevilor oportunități relevante pentru dezvoltarea lor profesională și personală. Câteva idei pentru implementarea acestor activități includ:

1. Vizite tematice

- **Muzee și expoziții** – Vizite la muzee de istorie, știință, artă sau tehnologie pentru a îmbogăți cunoștințele elevilor prin experiențe interactive.
- **Firme și fabrici locale** – Excursii la companii din diverse domenii (tehnologie, agricultură, medicină, industrie) pentru a observa direct procesele de producție și inovație.
- **Instituții publice** – Vizite la primărie, tribunal, poliție, spitale sau parlament pentru a înțelege cum funcționează administrația și serviciile publice.
- **Centre de cercetare și laboratoare** – Participarea la experimente și demonstrații științifice în universități sau institute de cercetare.
- **Parcuri naturale și rezervații** – Excursii pentru studierea biodiversității, protecției mediului și sustenabilității.

2. Stagii de practică

- **Colaborare cu companii locale** – Parteneriate cu firme pentru ca elevii să poată desfășura stagii de scurtă durată în domenii precum IT, mecanică, comerț sau marketing.

- **Programe de mentorat** – Asocierea elevilor cu profesioniști din diferite domenii pentru îndrumare și consiliere în carieră.
- **Ateliere practice în școală** – Invitarea specialiștilor pentru a organiza sesiuni de formare practică în domenii precum robotică, antreprenoriat, design grafic etc.
- **Voluntariat tematic** – Stagii în ONG-uri sau centre sociale pentru dezvoltarea abilităților sociale și spiritului civic.
- **Simulări de carieră** – Organizarea de zile tematice în care elevii „lucrează” în diverse domenii (ex: Ziua Elevului Jurnalist, Ziua Elevului Avocat etc.).

Aceste activități ajută elevii să-și dezvolte competențele practice, să-și descopere vocația și să fie mai bine pregătiți pentru viitoarea carieră.

Concluzie

Adoptarea unor soluții inovative poate transforma relația dintre profesori și elevi, creând un mediu educațional mai dinamic și eficient. Comunicarea deschisă, utilizarea tehnologiei și abordările pedagogice moderne sunt esențiale pentru succesul procesului de învățământ.

PROVOCĂRILE VIITORULUI ȘI MEDIUL EDUCAȚIONAL COLABORATIV

Prof. Vornicu Ana-Ioana, Colegiul „Mihai Eminescu” Bacău

Într-o lume aflată în continuă schimbare, educația trebuie să se adapteze la noile realități și să răspundă provocărilor moderne. Crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil este esențială pentru a asigura un învățământ relevant și de calitate. Acest tip de mediu încurajează învățarea activă, dezvoltarea abilităților de colaborare și adaptare, iar tehnologia joacă un rol central în această tranziție.

Una dintre cele mai eficiente soluții pentru realizarea unui mediu educațional flexibil este utilizarea platformelor digitale care facilitează învățarea colaborativă. Platforme precum Google Classroom, Microsoft Teams sau Moodle permit elevilor și profesorilor să interacționeze în timp real, să acceseze materiale educaționale și să participe la discuții și activități de grup. Ritmul de învățare este personalizat, oferind elevilor libertatea de a învăța conform propriilor nevoi și stiluri de învățare, în timp ce profesorii pot urmări progresul și pot interveni acolo unde este necesar.

O altă modalitate de creare a mediului educațional colaborativ constă în învățământul hibrid care combină învățarea față în față cu sesiuni online, devenită o practică tot mai răspândită. Această abordare permite elevilor să acceseze materialele de învățare online și să participe la activități educaționale de la distanță, dar și să beneficieze de interacțiuni directe cu profesorii și colegii lor. Învățământul hibrid favorizează flexibilitatea în programul de studiu, contribuind totodată la dezvoltarea abilităților digitale ale elevilor. Mai mult, acest tip de educație oferă posibilitatea de a învăța într-un mediu care este adaptabil nevoilor fiecărui elev, favorizând colaborarea între aceștia, chiar și la distanță.

În plus, instrumentele de colaborare în timp real, cum ar fi Google Docs, Trello sau Miro, sunt esențiale pentru dezvoltarea unui mediu educațional colaborativ. Acestea permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, să își împărtășească ideile și să rezolve probleme în mod colaborativ, oferă profesorilor posibilitatea de a urmări progresul în timp real și de a interveni atunci când este necesar. Colaborarea în timp real dezvoltă abilități de comunicare și coordonare și poate spori motivația elevilor, care simt că sunt parte dintr-o echipă.

Utilizarea elementelor specifice jocurilor, precum acumularea de puncte, parcurgerea de nivele, obținerea de medalii și competițiile prietenoase sunt doar câteva dintre tehnicile care pot transforma modul în care elevii învață. Ele motivează elevii să învețe mai mult, dar le oferă și

posibilitatea de a colabora cu colegii lor pentru a atinge obiective comune. Platformele educaționale care integrează aspecte de tip joc, cum ar fi Kahoot sau Duolingo, permit elevilor să învețe într-un mod activ și competitiv, încurajând colaborarea între aceștia.

Un alt aspect important al unui mediu educațional flexibil este învățarea personalizată, care se concentrează pe nevoile și interesele fiecărui elev. Utilizând tehnologia, educatorii pot crea trasee de învățare adaptate, care să răspundă ritmului și stilului de învățare al fiecărui copil. Platformele educaționale adaptative, cum ar fi Khan Academy sau Smart Sparrow, oferă elevilor resurse suplimentare și exerciții de aprofundare în funcție de progresul lor. Aceste platforme încurajează învățarea independentă și auto-reglarea, esențiale pentru dezvoltarea abilităților de învățare pe tot parcursul vieții.

Un mediu educațional flexibil nu se referă doar la tehnologie, ci și la infrastructura fizică. Clasele tradiționale, cu bănci aranjate în linii și o structură rigidă, nu mai sunt eficiente în promovarea învățării colaborative. Crearea de spații de învățare flexibile, care pot fi adaptate în funcție de activitățile educaționale este esențială. Mobilierul modular, sălile de curs care permit grupuri mici sau sesiuni de învățare informală și zonele de colaborare sunt exemple de spații care susțin creativitatea și interacțiunea dintre elevi. Acestea permit elevilor să aleagă cum să învețe, în funcție de nevoile lor, și să participe activ în procesul educațional.

Învățarea bazată pe proiecte (PBL) este o metodă didactică ce încurajează elevii să colaboreze la rezolvarea unor probleme complexe sau la crearea unor produse, dezvoltându-le abilități importante de rezolvare de probleme și gândire critică. Prin învățarea prin proiecte, elevii pot aplica cunoștințele teoretice într-un context practic, iar colaborarea între colegi este esențială pentru succesul proiectului. Această metodă contribuie la crearea unui mediu educațional dinamic, în care elevii nu sunt doar receptori pasivi ai informației, ci participanți activi în procesul de învățare.

Un mediu educațional colaborativ și flexibil trebuie să includă și dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor. Abilități precum empatia, gestionarea emoțiilor, colaborarea și rezolvarea conflictelor sunt esențiale pentru succesul într-un mediu educațional modern. Proiectele care promovează învățarea socială și emoțională pot fi integrate în activitățile educaționale prin jocuri de rol, discuții de grup și sesiuni de reflecție. Aceste activități ajută elevii să dezvolte relații mai bune cu colegii lor și să învețe să lucreze eficient în echipă.

În concluzie, crearea unui mediu educațional colaborativ și flexibil este esențială pentru pregătirea elevilor pentru provocările viitorului. Tehnologia, metodele inovative de predare, infrastructura flexibilă și accentul pe învățarea socială și emoțională sunt doar câteva dintre soluțiile care pot transforma educația într-o experiență mai adaptabilă, mai personalizată și mai colaborativă. Prin implementarea acestor soluții, profesorii pot crea un mediu care să susțină dezvoltarea holistică a elevilor, încurajându-i să învețe activ, să colaboreze eficient și să se adapteze rapid la schimbările din societate.

Dănescu, T., *Învățarea în era digitală: platforme educaționale și modele hibride*, Editura Sigma, București, 2021

Dima, S., Matei, L. *Tehnologii educaționale: Utilizarea platformelor online în învățământul modern*, Editura Universitară, București, 2018

Ionescu, M., *Învățarea colaborativă în școala digitală*, Editura Polirom, Iași, 2015

Muntean, M. D., *Inovație în educație: Smart Sparrow și învățarea adaptivă*, Editura Lumen, Iași, 2017

Oancea, M., *Educația digitală: Kahoot și Duolingo în activitățile de învățare*, Editura Pro Universitaria, București, 2020

Popa, M., Păun, E. *Pedagogia învățământului hibrid*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019

METODE INOVATIVE DE EVALUARE A PROGRESULUI ÎN TERAPIA TULBURĂRILOR DE LIMBAJ

Prof.psihopedagog ZAHARESCU ȘTEFANIA

Școala Gimnazială Specială Nr.8, București

Având o experiență la catedră de peste 25 de ani în învățământul special, am avut oportunitatea de a lucra cu numeroși copii care prezintă diverse forme de deficiență mintală: ușoară, medie, gravă/severă/accentuată sau asociată cu alte tulburări. În acest context, evaluarea progresului în terapia tulburărilor de limbaj este esențială pentru a măsura eficiența intervențiilor logopedice și pentru a adapta strategiile educaționale la nevoile fiecărui copil.

Evaluarea corectă și completă reprezintă fundamentul pe care se construiește întregul proces terapeutic, permițându-ne să personalizăm intervențiile pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui copil. Tradițional, evaluarea s-a bazat pe observație directă, teste standardizate și fișe de progres. Totuși, noile abordări inovative, precum portofoliile digitale, autoevaluarea și utilizarea tehnologiei educaționale, aduc un plus de eficiență și implicare în procesul terapeutic.

Metodele tradiționale de evaluare pot fi rigide și nu reflectă întotdeauna progresul real al copilului. Prin utilizarea unor metode interactive și colaborative, putem observa mai bine dezvoltarea limbajului, motivația copilului și implicarea acestuia în procesul de învățare.

Importanța evaluării logopedice în cazul copiilor cu deficiență mintală

Copiii cu deficiență mintală întâmpină provocări unice în dezvoltarea comunicării și limbajului. Evaluarea adecvată este crucială pentru:

1. **Identificarea nevoilor specifice:** Fiecare copil are un profil unic de abilități și dificultăți. Prin evaluare, putem înțelege aceste nevoi specifice și adapta intervențiile corespunzătoare.
2. **Stabilirea obiectivelor realiste:** Evaluarea ne permite să stabilim obiective realizabile, adaptate nivelului de dezvoltare al fiecărui copil.
3. **Monitorizarea progresului:** Evaluările periodice ne ajută să monitorizăm progresul copilului și să ajustăm intervențiile în funcție de evoluția acestuia.

4. **Implicarea familiei:** Evaluarea oferă informații valoroase care pot fi împărtășite cu familia, facilitând implicarea acestora în procesul terapeutic și asigurând continuitatea intervenției în mediul familial.

Metode inovative de evaluare

1. Portofoliul digital colaborativ

Portofoliul digital este o metodă modernă care permite colectarea și analizarea progresului copilului prin înregistrări audio și video, fișe de activitate și observații.

- Copilul poate asculta și compara înregistrările realizate în diferite etape ale terapiei.
- Profesorii și logopezii pot analiza evoluția sunetelor și a structurilor gramaticale utilizate de copil.
- Părinții sunt implicați activ în monitorizarea progresului.

2. Autoevaluarea și feedback-ul colegial

Autoevaluarea le oferă copiilor ocazia să își analizeze propriile performanțe și să devină mai conștienți de evoluția lor.

- Exerciții interactive unde copilul trebuie să își evalueze pronunția sau să corecteze greșelile.
- Feedback-ul colegilor în activități de grup contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare.
- Utilizarea aplicațiilor logopedice unde copiii pot primi feedback instantaneu.

3. Observația sistematică și fișe de progres interactive

Observația rămâne un element esențial, dar poate fi îmbunătățită prin utilizarea unor instrumente moderne:

- **Grile digitale interactive** pentru a urmări progresul în timp real.
- **Aplicații mobile** care permit părinților și profesorilor să noteze dificultățile întâmpinate de copil în diverse contexte de comunicare.
- **Fișe de progres personalizate**, adaptate nevoilor fiecărui copil.

Metode tradiționale și digitale de evaluare logopedică

În decursul carierei mele, am utilizat diverse metode și instrumente atât tradiționale, cât și moderne, digitale pentru evaluarea logopedică a copiilor cu deficiență mintală. Printre cele mai eficiente metode tradiționale menționez:

1. **Observația clinică:** Observarea comportamentului și interacțiunilor copilului în diferite contexte oferă o imagine clară a abilităților sale de comunicare.

2. **Interviuri cu părinții și educatorii:** Aceste interviuri ne ajută să colectăm informații detaliate despre istoricul dezvoltării copilului, comportamentele sale și progresul înregistrat.

3. **Teste standardizate:** Esențiale pentru evaluarea precisă a abilităților de limbaj expresiv și receptiv, precum și a altor aspecte ale comunicării.

4. **Evaluări funcționale:** Analiza abilităților de comunicare în situații reale și naturale ajută la înțelegerea modului în care copilul se descurcă în viața de zi cu zi.

În ultimii ani, tehnologia a oferit oportunități noi pentru evaluarea și intervenția logopedică. Platformele digitale și software-urile educaționale completează metodele tradiționale și stimulează progresul copiilor prin metode interactive. Printre acestea se numără:

- **Logopedix și Evalogos** – softuri specializate în logopedie, destinate copiilor cu dislexie, dislalie și întârzieri de limbaj.
- **Logopedia.ro** – platformă românească de evaluare și terapie logopedică online.
- **Timlogo.ro** – platformă logopedică digitală.
- **Voxikids.com** – aplicație de terapie logopedică.
- **PECS Virtual** – sistem digital de comunicare alternativă pentru copiii cu dificultăți severe de exprimare verbală.
- **LetMeTalk și SymboTalk** – aplicații gratuite pentru comunicare asistată prin pictograme.
- **Otsimo | Special Education Autism Learning Games** – jocuri educaționale pentru dezvoltarea vocabularului și capacității de exprimare.

În concluzie, evaluarea este esențială în intervenția logopedică a copiilor cu deficiență mintală, asigurând un proces terapeutic eficient și personalizat. Integrarea metodelor tradiționale cu tehnologiile moderne oferă un plus de interactivitate și eficiență. Implicarea continuă a familiei și monitorizarea progresului sunt aspecte esențiale pentru succesul intervenției logopedice.

Bibliografie

- Buică, D., & Stan, V. (2017). *Terapia tulburărilor de limbaj la copil*. Editura Polirom.

- Verza, E., & Verza, F. E. (2006). *Logopedia: Intervenție terapeutică și educațională*. Editura Fundației Humanitas.
- Popescu, A. M. (2018). *Evaluarea și intervenția logopedică la copiii cu tulburări de limbaj*. Editura Universitară.
- Drăghici, O. (2015). *Strategii de intervenție logopedică*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Șerbănescu, L. (2019). *Logopedia practică: Metode și tehnici de intervenție*. Editura Trei.
- Stan, L. (2013). *Comunicarea și limbajul la copiii cu dizabilități intelectuale*. Editura Universității din București

EDUCAȚIE ȘI COLABORARE ÎN CICLUL PRIMAR, PAȘI SPRE DEZVOLTAREA ÎMPREUNĂ

*prof. înv. primar ZAHARIE LIVIA
Școala Gimnazială Vad, județul Cluj*

Ciclul primar reprezintă o perioadă crucială în dezvoltarea copiilor, în care aceștia își formează bazele cunoașterii și abilităților necesare pentru viitor. În această etapă, educația nu se limitează doar la transmiterea de informații și cunoștințe academice, ci include și dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și de colaborare. Aceste abilități sunt esențiale nu doar pentru succesul școlar, ci și pentru integrarea armonioasă în societate.

Educația în ciclul primar are rolul de a introduce copiii în lumea învățării structurate, de a le stimula curiozitatea și de a le oferi primele instrumente necesare pentru a naviga în complexitatea cunoașterii. În această perioadă, copiii învață să citească, să scrie, să facă calcule matematice de bază și să înțeleagă concepte fundamentale despre lumea înconjurătoare. Totodată, ei încep să dezvolte o serie de competențe critice, precum gândirea critică, creativitatea și capacitatea de a rezolva probleme.

Colaborarea în cadrul educației primare joacă un rol deosebit de important, deoarece îi ajută pe elevi să înțeleagă valoarea muncii în echipă și importanța comunicării eficiente. Într-o clasă unde colaborarea este încurajată, elevii învață să împărtășească idei, să asculte activ și să respecte opiniile celorlalți. Această dinamică favorizează un mediu de învățare în care fiecare copil se simte valorizat și încurajat să participe activ. De asemenea, colaborarea între elevi contribuie la dezvoltarea unor abilități sociale esențiale, cum ar fi empatia, respectul reciproc și capacitatea de a rezolva conflicte în mod pașnic. Într-un mediu educațional colaborativ, elevii sunt învățați să își asume responsabilitatea pentru propriile acțiuni, să colaboreze pentru atingerea unor obiective comune și să își dezvolte autonomia.

Educația și colaborarea în ciclul primar nu doar că îi pregătesc pe copii pentru viitoarele etape ale învățării, dar îi și formează ca indivizi capabili să contribuie pozitiv la comunitatea lor. Prin promovarea unui mediu de învățare bazat pe respect, cooperare și susținere reciprocă, elevii dobândesc nu doar cunoștințele necesare pentru succesul academic, ci și abilitățile sociale și emoționale care le vor fi de folos pe tot parcursul vieții.

ÎNVĂȚAREA COLABORATIVĂ

Învățare colaborativă este un proces educațional în care elevii lucrează împreună pentru a atinge un obiectiv comun, fie că este vorba de rezolvarea unei probleme, realizarea unui proiect sau înțelegerea unui concept nou. Acest model de învățare nu doar că îmbunătățește rezultatele academice, dar joacă și un rol esențial în dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor.

BENEFICIILE ÎNVĂȚĂRII COLABORATIVE

Învățarea în comun oferă numeroase beneficii care contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor:

- **Dezvoltarea abilităților sociale.** Prin colaborare, elevii învață să comunice eficient, să asculte punctele de vedere ale colegilor și să își exprime ideile într-un mod clar și respectuos. Această interacțiune constantă îi ajută să își dezvolte empatia și capacitatea de a lucra bine în echipă.
- **Stimularea gândirii critice și a creativității.** Lucrând împreună, elevii sunt expuși la diferite perspective și modalități de gândire. Aceasta le stimulează imaginația și îi încurajează să caute soluții inovatoare, îmbunătățindu-le gândirea critică și creativitatea.
- **Îmbunătățirea performanțelor academice.** Elevii care participă la activități de învățare colaborativă tind să înțeleagă mai bine materialul studiat, deoarece discutarea și explicarea conceptelor în fața colegilor le întărește cunoștințele. De asemenea, învățarea prin predare reciprocă îi ajută să rețină informațiile pe termen lung.
- **Creșterea motivației și a implicării.** Activitățile de grup fac învățarea mai interesantă și mai relevantă pentru elevi. Ei devin mai motivați să participe activ, știind că succesul echipei depinde de contribuția fiecăruia.

Metode de stimulare a comunicării între elevi

Pentru a maximiza beneficiile învățării în comun, este esențial ca profesorii să creeze un mediu în care comunicarea între elevi să fie încurajată și susținută:

- **Activități de grup structurate.** Profesorii pot organiza activități de grup care să necesite cooperare și comunicare intensă între elevi. Acestea pot include proiecte de echipă, dezbateri, jocuri de rol sau discuții de grup.
- **Promovarea atmosferei de respect și încredere.** Într-un mediu sigur și respectuos, elevii se vor simți confortabil să își exprime opiniile și să participe activ la discuții. Profesorii trebuie să sublinieze importanța respectului reciproc și să intervină prompt în cazul în care apar conflicte.
- **Învățarea prin peer-tutoring.** În această metodă, elevii mai avansați îi ajută pe colegii lor să înțeleagă conceptele dificile. Peer tutoring nu doar că întărește cunoștințele elevului care predă, dar îi ajută și pe cei care învață să progreseze în ritmul lor.

ROLUL PROFESORULUI ÎN FACILITAREA ÎNVĂȚĂRII PRIN COLABORARE

Profesorul joacă un rol crucial în organizarea și susținerea învățării colaborative. Acesta trebuie să:

- **fie un ghid și un facilitator:** profesorul trebuie să îndrume elevii, oferindu-le resursele necesare și facilitând comunicarea eficientă între membrii echipei, fără a prelua controlul asupra procesului de învățare.

- **asigure o distribuție echilibrată a sarcinilor:** pentru ca toți elevii să fie implicați în mod egal, profesorul trebuie să se asigure că sarcinile sunt distribuite echitabil, astfel încât fiecare membru al echipei să contribuie în mod semnificativ.
- **monitorizeze progresul și ofere feedback constructiv:** este important ca profesorul să observe modul în care echipele colaborează și să ofere feedback constructiv, încurajând elevii să își îmbunătățească abilitățile de colaborare și comunicare.

Prin învățarea în comun, elevii își dezvoltă nu doar competențele academice, ci și abilități esențiale pentru viața lor de zi cu zi. Aceste experiențe de colaborare îi pregătesc pentru provocările viitoare, atât în contextul educațional, cât și în cel social.

ACTIVITĂȚI EDUCATIVE CARE ÎNCURAJEAZĂ COLABORAREA

Colaborarea între elevi poate fi stimulată prin diverse activități educative care le permit să lucreze împreună, să comunice eficient și să își dezvolte abilitățile sociale. Iată câteva exemple practice de astfel de activități:

1. Proiecte de Grup

Descriere: elevii sunt împărțiți în grupuri mici și li se atribuie un proiect comun, cum ar fi realizarea unei machete, crearea unui poster educativ sau dezvoltarea unei prezentări pe un anumit subiect.

Exemplu practic: la o lecție despre ecosisteme, fiecare grup poate fi însărcinat cu construirea unei machete care să ilustreze un tip diferit de ecosistem (pădure, desert, ocean etc.). Elevii trebuie să colaboreze pentru a aduna materialele necesare, a discuta ideile și a prezenta proiectul final clasei.

2. Jocuri de rol

Descriere: elevii sunt invitați să joace roluri diferite într-un scenariu educativ, unde trebuie să colaboreze pentru a rezolva o problemă sau a ajunge la o decizie comună.

Exemplu practic: Într-o lecție despre democrație, clasa poate simula o ședință de consiliu local, unde fiecare elev joacă rolul unui membru al consiliului. Ei trebuie să discute și să ia o decizie comună cu privire la o problemă ipotetică, cum ar fi construirea unui parc în comunitatea lor.

3. Dezbateri pe echipe

Descriere: elevii sunt împărțiți în două sau mai multe echipe și li se oferă subiecte opuse pentru dezbateri. Fiecare echipă trebuie să își pregătească argumentele și să le prezinte în fața clasei.

Exemplu practic: O dezbatere despre avantajele și dezavantajele tehnologiei în viața de zi cu zi poate stimula gândirea critică și colaborarea. Elevii trebuie să se coordoneze pentru a pregăti și prezenta argumente convingătoare, respectând opiniile echipei adverse.

4. Activități de „Învățare prin predare” (Peer- Tutoring)

Descriere: un elev sau un grup de elevi cu mai multe cunoștințe într-un anumit domeniu îi ajută pe colegii lor să înțeleagă mai bine un concept sau să rezolve probleme. **Exemplu practic:** într-o oră de matematică, elevii care au înțeles mai repede un concept dificil (cum ar fi

fracțiile) sunt încurajați să îi ajute pe colegii lor care întâmpină dificultăți. Aceștia își pot forma grupuri mici în care să explice și să lucreze împreună la exerciții.

5. Activități de „Mână în mână” (Cooperative- Learning)

Descriere: elevii lucrează împreună pentru a completa o sarcină, fiecare membru având o responsabilitate specifică ce contribuie la succesul grupului. **Exemplu practic:** într-o lecție despre istoria locală, fiecare elev din grup este responsabil cu cercetarea unei părți a istoriei (cum ar fi economia, cultura, evenimentele importante) și trebuie să își împărtășească descoperirile cu colegii săi pentru a crea o imagine completă.

6. „Învățarea prin explorare” (Scavenger Hunt)

Descriere: elevii sunt organizați în echipe și trebuie să rezolve indicii și să găsească răspunsuri în timpul unei vânători de comori educative. **Exemplu practic:** într-o lecție despre plante, elevii pot participa la o vânătoare de comori în grădina școlii, unde trebuie să găsească și să identifice diferite specii de plante, să colecteze frunze sau flori și să le clasifice împreună.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom.
2. Stănciulescu, E. (2008). Educația de grup. Perspective pedagogice și metodologice. Editura Polirom.

WEBGRAFIE

1. Proiectul CRED. Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Disponibil la: <https://www.educared.ro>
2. Profesorul Digital. Platformă de resurse educaționale. Disponibil la: <https://www.profesoruldigital.ro>